



T.C

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İSLAM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI

TÜRK İSLAM EDEBİYATI BİLİM DALI

**İBRÂHİM GÂNİM EFENDİ’NİN HULÂSÂ-İ DÎVÂN-I
ŞU’ARÂ ADLI ESERİ
(TRANSKRİPSİYONLU METİN)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SÜMEYYE OĞUL

BURSA - 2022



T.C

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İSLAM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI

TÜRK İSLAM EDEBİYATI BİLİM DALI

**İBRÂHİM GÂNİM EFENDİ’NİN HULÂSÂ-İ DÎVÂN-I
ŞU’ARÂ ADLI ESERİ
(TRANSKRİPSİYONLU METİN)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sümeyye OĞUL

Tez Danışmanı:

Dr. Öğretim Üyesi Ali İhsan AKÇAY

BURSA - 2022

TEZ ONAY SAYFASI

T. C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı, 701822012 numaralı Sümeyye Oğul'un hazırladığı İbrâhim Gânim Efendi'nin Hulâsâ-i Dîvân-ı Şu'arâ Adlı Eseri konulu Yüksek Lisans Tezi Çalışması ile ilgili tez savunma sınavı, 03/02/2022 günü 10:00- 11:00 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin başarılı .(başarılı/başarısız) olduğuna oybirliği (oybirliği/oy çokluğu) ile karar verilmiştir.

Üye

Tez Danışmanı ve Sınav Komisyonu Başkanı

Bursa Uludağ Üniversitesi

Dr. Öğretim Üyesi Ali İhsan AKÇAY

Üye

Bursa Uludağ Üniversitesi

Prof. Dr. Bilal KEMİKLİ

Üye

İstanbul Üniversitesi

Doç. Dr. Bünyamin AYÇİÇEĞİ

Tarih

03/02/2022



SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ YÜKSEK LİSANS İNTİHAL YAZILIM RAPORU

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Tarih: 30/12/2021

TÜRK İSLAM EDEBİYATI ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tez Başlığı / Konusu: İBRÂHİM GÂNİM EFENDİ'NİN HULÂSÂ-İ DÎVÂN-I ŞU'ARÂ ADLI ESERİ
(TRANSKRİPSİYONLU METİN)

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 1409 sayfalık kısmına ilişkin, 30/12/2021 tarihinde şahsım tarafından *Turnitin* adlı intihal tespit programından (*Turnitin*)* aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 19 'dur.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kaynakça hariç
- 2- Alıntılar hariç/dahil
- 3- 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Özgünlük Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Tarih ve İmza

Adı Soyadı: Sümeyye Oğul

Öğrenci No: 701822012

Anabilim Dalı: Türk İslam Edebiyatı

Programı: Tezli Yüksek Lisans

Statüsü: ☐ Y.Lisans ☐ Doktora

Danışman

Dr. Öğretim Üyesi Ali İhsan AKÇAY

* Turnitin programına Bursa Uludağ Üniversitesi Kütüphane web sayfasından ulaşılabilir.

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Çalışması olarak sunduğum “İBRÂHİM GÂNİM EFENDİ’NİN HULÂSÂ-İ DÎVÂN-I ŞU’ARÂ ADLI ESERİ (TRANSKRİPSİYONLU METİN)” başlıklı çalışmanın bilimsel araştırma, yazma ve etik kurallarına uygun olarak tarafımdan yazıldığına ve tezde yapılan bütün alıntıların kaynaklarının usulüne uygun olarak gösterildiğine, tezimde intihal ürünü cümle veya paragraflar bulunmadığına şerefim üzerine yemin ederim.

Tarih ve İmza

30/12/2021

Adı Soyadı: Sümeyye Oğul

Öğrenci No: 701822012

Anabilim Dalı: Türk İslam Edebiyatı

Programı: Tezli Yüksek Lisans

Statüsü: Yüksek Lisans

ÖZET

Yazar Adı ve Soyadı	:	Sümeyye OĞUL
Üniversite	:	Bursa Uludağ Üniversitesi
Enstitü	:	S.B.E.
Anabilim Dalı	:	İslam Tarihi ve Sanatları
Bilim Dalı	:	Türk İslam Edebiyatı
Tezin Niteliği	:	Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı	:	x + 1382
Mezuniyet Tarihi	:	
Tez Danışmanı	:	Dr. Öğretim Üyesi Ali İhsan AKÇAY

İBRÂHİM GÂNİM EFENDİ’NİN HÜLÂSÂ-İ DİVÂN-I ŞU‘ARÂ ADLI ESERİ (TRANSKRİPSİYONLU METİN)

İskender Pala, *Osmanlı Dünyasında Edebi Hayat* adlı makalesinde şunu dile getirir: “Tarihin bir yüzü daima şiidir, Osmanlı düşünüldüğünde. Şiirsiz bir Osmanlı, konuşamayan bir Osmanlıdır. Çünkü Osmanlı bir şey söylediği zaman şiir gibi söyler. Bu sebeple, Osmanlı’nın şiiri ile tarihi birbirinin satır arasında gizlidir.”

Tarihin sayfaları arasına yazılan her divan, her mecmûa ve her edebi eser bize o günü ve o günün insanını anlatmakta olup çalışmamıza konu olan Hülasa-i Divan-ı Şu’ara isimli mecmûa da yazıldığı dönemin ruhunu aksettiren bir eserdir. Çalışmamız eserin transkripsiyonlu metnine; mürettibin yaşadığı döneme, hayatına ve eserlerine; mecmûanın içeriğine yönelik iki bölümlü bir araştırmadan müteşekkildir. Giriş kısmında müellifin hayatına dair açıklayıcı bilgiler olmadığından yaşadığı dönem anlatılmıştır. Müellifin eserini nasıl bir edebi ortamda kaleme aldığı, müellifin hayatı hakkında da ipucu vermektedir. İlk bölüm hayatı ve eserlerine dair bilgileri ihtivâ etmektedir. Ayrıca çalışılan eserin bir mecmûa olması sebebiyle, mecmûanın Türk Edebiyatındaki yerini sunmaktadır. Transkripsiyonu hazırlanan metnin şekil ve muhteva özelliği anlatılmıştır. İkinci bölümde bölümde transkripsiyon metni düzenlenerek sunulmuştur.

Bu çalışma, yaşadığı dönemin önemli şairlerinden şiirler ve meşhur beyitler defterine kaydeden İbrahim Ganim Efendi’nin hayatını aydınlatamamış olsa da, müellifin kaleme almış olduğu eserlerinden biri hakkında yapılan ilk müstakil çalışmadır.

Anahtar Kelimeler: İbrahim Ganim, Divan, Antoloji, Mecmûa, Türk İslam Edebiyatı

ABSTRACT

Name and Surname	:	Sümeyye OĞUL
University	:	Bursa Uludag University
Institution	:	Social Science Institution
Field	:	Islam History and Arts
Branch	:	Turkish Islamic Literature
Degree Awarded	:	Master
Page Number	:	x + 1382
Degree Date	:	
Supervisor	:	Dr. Öğr. Üyesi Ali İhsan AKÇAY

İBRÂHİM ĞANİM EFENDİ'S WORK ENTITLED HULÂSÂ-I DIVÂN-I SHUĞARÂ (TRANSCRIBED TEXT)

İskender Pala, in his article *Literary Life in the Ottoman World*, states: “One side of history is always poetry, considering the Ottoman Empire. An Ottoman without poetry is an Ottoman who cannot speak. Because when the Ottoman says something, he says it like a poem. For this reason, the poetry and the history of the Ottoman Empire are hidden between each other's lines. dec.”

Every divan, every mecmua and every literary work written between the pages of history tells us about that day and the person of that day, and the mecmua called *Hulasa-i Divan-i Shu'ara*, which is the subject of our study, is a work that deconstructs the spirit of the period in which it was written. Our work consists of a two-part research on the transcribed text of the work; the period in which the crew lived, his life and works; and the content of the mecmuan. Since there is no explanatory information about the life of the client in the introduction, the period in which he lived is described. How the author writes his work in a literary environment also gives clues about the life of the author. The first part contains information about his life and works. In addition, due to the fact that the work being studied is a mecmua, it offers the place of the mecmua in Turkish Literature. The form and content characteristics of the transcribed text are described. In the second part, the transcription text is edited and presented in the section.

Although this work failed to illuminate the life of İbrahim Ganim Efendi, who recorded poems and famous couplets from important poets of the period in which he lived in his notebook, it is the first detached work done about one of the works written by Müellif.

Keywords: İbrahim Ganim, Divan, Anthology, Journal(Majmua), Turkish Islamic Literature

ÖNSÖZ

Edebiyatımızda yazılmış her eser yazıldığı zamana ışık tutan ayrı birer hazinedir. Ayrıca yapılan her çalışma edebiyatımız adına yapılan bir keşiftir. Bu çalışmamız da 18. yüzyıl sonları ile 19. yüzyıl başlarında yazılmış bir şiir mecmuâsı üzerine inşa edilmiştir.

Araştırmamızın konusu, Mürettibi İbrahim Ganim Efendi olan Hülâsa-i Divan-ı Şu'ara isimli yazma eser çerçevesinde şekillenmiştir. Bizi bu konuya iten sebep, araştırmalarımız sonucu birçok eseri bulunan kıymetli müellif İbrahim Ganim Efendi'nin bilinmezliğini ortaya çıkarmak, yazmış olduğu mecmuadan müellifi ve dönemini keşfetmektir. Araştırmada önceliğimiz eserin çeviri yazımını hazırlamak üzerine kurulmuştur. Osmanlı döneminde 16. yüzyıldan itibaren yazılması dilini ve ihtiyaçlarını anlatmak ve anlamak için zarîfâne bir yoldur. Şiirden, bir neslin tarihini okumak ve yorumlamaktır. Çalışmamız doğrultusunda bir tanım yapmamız gerekirse mecmuâlar; yaşanan bir devrin özetini sunan tarih kitaplarından, ansiklopedilerden ve ders kitaplarından ayrı olarak, o devrin ruhunu yansıtan eserlerdir. Eserin çeviri yazımına başlamakta amacımız 18. yüzyılda Osmanlı'nın siyasi, sosyal, kültürel ve mimari alana sirayet etmiş bu ruhu, edebiyat ortamında anlamaya çalışmak ve günümüze taşımak ile birlikte mürettibi ve telif ettiği eserleri tanıtmaktır.

Şiir mecmuâları birçok akademik araştırmalara konu olmuştur. Bu araştırmalar sonucunda mecmuâ çalışmalarının tek bir çatı altında toplanması amacıyla MESTAP Projesi hazırlanmıştır. Yaptığımız çalışmanın, mecmuâları sistematik olarak bir araya getiren bu projeye katkı sunmasını da ummaktayız.

Elimizdeki eser Beyazıd Yazma Eserler Kütüphanesi'nde bulunmaktadır lakin yazma eserler kurumu katalog sisteminde arama yapıldığında sonuç çıkmamaktadır. Esere İSAM Türkiye Kütüphaneler Veri Tabanı sisteminden ulaşılmıştır. İbrahim Ganim Efendi'nin telif ettiği diğer eserler de, kütüphane kataloglarının taranmasıyla bulunmuş, Beyazıd Yazma Eser Kütüphanesinde ve Burdur İl Halk Kütüphanesinde olduğu tespit edilen bu eserler, kütüphaneler ile iletişim kurularak temin edilmiştir.

İlk olarak eserin ikinci bölümü, transkripsiyon alfabesine dayalı metin hazırlanmıştır. Çeviri metni hazırlanırken müellif hattında anlaşılmayan birtakım

kelimelerin çözümlenmesinde “Lexiqamus” ve “Osmanlıca Sözlükler” sitelerinden yararlanılmıştır. Şiirlerin vezne uymaması durumunda, neşri tez ya da kitap olarak yayınlanmış divanlardan, beyitler tek tek kontrol edilmiştir. Çeviri yazımda derkenarlardaki bilgiler fişleme yöntemi ile not edilerek gerekli durumlarda muhteva bölümünde kullanılmak için kaydedilmiştir. Metin hazırlanırken sözlük bölümü ayrı bir başlık altında oluşturulmuştur. Tezin sayfa sayısının fazla olması sebebiyle sözlük bölümü çıkarılmıştır.

Giriş kısmında, mürettibin yaşadığı dönem hakkında bir çerçeve oluşturmak için döneme dair genel bilgiler literatür taraması yoluyla sunulmuştur. İlk bölümde, çeviri yazımı yapılan eserde mürettib hakkında verilen bilgiler doğrultusunda bibliyografik kaynaklar ve arşivler üzerinde literatür taraması yapılmıştır. İbrahim Ganim Efendi’nin diğer eserleri kütüphanelerden temin edilerek baş ve son kısımları okunmuştur. Eserlerin muhtevâsı hakkında bilgiler okunan bölümlerin çeviri yazımı ya da özeti olarak okuyucuya sunulmuştur. Mecmuâ bölümü için de literatür taraması yapılarak mecmuânın edebiyatımızdaki yeri kısaca anlatılmaya çalışılmıştır. Birinci bölümde ikinci başlık altında, eserin çeviri yazımının daha net anlaşılabilmesi için içeriği hakkında bilgi verilmiştir. Çalışılan eserin şekil ve muhtevâ özellikleri dışında, metnin çeviri yazımını oluştururken yapılanlar ve hazırlanmasında dikkat edilen hususlar maddeler halinde sunulmuştur. Bunlarla birlikte mecmuâ adı altında yapılan diğer araştırmalar da göz önünde bulundurularak yapılan çalışmada gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Çalışma aşamamızda her türlü desteği, tüm gerekli bilgileri veren ve zamanını ayıran hocam Dr. Öğr. Üyesi Ali İhsan Akçay’a; vaktini ayıran Doç Dr. Murat Yurtsever hocama; metinleri temin ederken yardımcı olan Beyazıt Yazma Eser Kütüphanesi ve Burdur İl Halk Kütüphanesi müdürlerine; neşredilip yayınlanmayan tezleri Tüboss üzerinden ulaşmama yardım eden Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Kütüphane personeli Esra Çalış’a; çalışma disiplini konusunda yardımlarını ve desteğini esirgemeyen hocam Yakup Çağdaş’a; tez konusunda takıldığımda tavsiye ve yardımlarını esirgemeyen dostum Hümeysra Tarhan’a; yazdığım her satırı okuyup değerlendiren kıymetli arkadaşım Emine Parlak’a; durduğumda, yorulduğumda, her türlü olumlu ve olumsuz durumda maddi ve manevi yanımda olan çok değerli aileme, her işi Allah rızası için yapmam ve yaptığım araştırmada da O’nun rızasından

ıkımamam doğrultusunda beni her daim uyaran hocam Nigar Kıra'a teŖekkürlerimi ve minnetlerimi; tüm bu kiŖileri karŖıma ıkaran ve alıŖmamızı noktalamayı nasip eden Rabbim'e Ŗükür ve hamdlerimi burada, yazının kalıcı kisvesi altında dile getirmek isterim.

Sümeyye OĞUL

Bursa - 2022

İÇİNDEKİLER

Yemin Metni	i
YÜKSEK LİSANS İNTİHAL YAZILIM RAPORU	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER	viii
ŞEKİLLER TABLOSU	ix
KISALTMALAR	x
GİRİŞ	1
XVIII. VE XIX. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	4
1. İBRÂHİM GÂNİM EFENDİ’NİN HAYATI VE ESERLERİ.....	4
1.1. HAYATI	4
1.2. ESERLERİ.....	6
2. TÜRK İSLAM EDEBİYATINDA MECMÛA VE HÛLÂSÂ-İ DÎVÂN-I ŞU’ARÂ	13
2.1. TÜRK İSLAM EDEBİYATINDA MECMÛA	13
2.2. HÛLÂSÂ-İ DÎVÂN-I ŞU’ARÂ’NIN İNCELENMESİ.....	22
3. ÇEVİRİ YAZIDA DİKKAT EDİLEN USULLER.....	70
İKİNCİ BÖLÜM	72
METİN	72
SONUÇ.....	1362
KAYNAKÇA	1364
EKLER.....	1375

ŞEKİLLER TABLOSU

Resim 1: Atabey Kılıç “Mecmûa Tasnifine Dair” makalesinde, Mecmûa tasnifinin tablolaştırılmış şeklidir.....	17
Resim 2: 2723 demirbaş numaralı münşeat	1375
Resim 3: Burdur Kütüphanesi 990 demirbaşlı münşeat	1376
Resim 4: Burdur Kütüphanesi 2147 demirbaş numaralı münşeat	1377
Resim 5: Lugat	1378
Resim 6: Ebü'l-Hasan el-Bekri'nin siyerinin İbrahim Ganim tarafından tercümesi...	1379
Resim 7: Hülâsâ-i Dîvân-ı Şu'arâ 1b-2a varakları	1380
Resim 8: Hülâsâ-i Dîvân-ı Şu'arâ 7b-8a varakları	1381
Resim 9: Hülâsâ-i Dîvân-ı Şu'arâ 198b-199a varakları	1382

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı geçen eser
a.g.m.	: Adı geçen makale
AKM	: Atatürk K�lt�r Merkezi
b.	: Baskı
B.	: Berceste Beyitler Kitabı
B.d.	: Bilgelikler Divanı Kitabı
C.	: Cilt
D.E.A.D	: Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi
D�A	: T�rkiye Diyanet Vakfı İşlam Ansiklopedisi
ed.	: Edit�r
Haz.	: Hazırlayan
�SAM	: İşlam Araştırmaları Merkezi
MESTAP	: şiir Mecn�alarının Sistematik Tasnif Projesi
�l.	: �l�m�
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
S.B.E.	: Sosyal Bilimler Enst�t�s�
ss.	: Sayfa aralığı
TD�D	: T�rkiye Dil ve Edebiyat Derneği
TDK	:T�k Dil Kurumu
TTK	:T�rk Tarih Kurumu
V.	: Volume
Vr.	: Varak
Yy.	: Y�zyıl

GİRİŞ

XVIII. VE XIX. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

XVIII. yüzyıl, Osmanlı Devleti için diplomatik ilişkiler ve siyasi gelişmeler açısından karmaşık bir dönem olarak nitelenmekle birlikte; son yıllarda yapılan araştırmalar doğrultusunda ilmî, kültür ve entelektüel bakımdan XVIII. yüzyılın Osmanlı ilim ve kültür hayatının zirvesini teşkil eden yüzyıllardan biri olduğu söylenmektedir.¹

Siyasi-Sosyal Durum

XVIII. yüzyıl, Karlofça Anlaşması ile başlamıştır. Bu anlaşma, XVII. yüzyılda gerilen Osmanlı-Rus ilişkisinde bir durulma noktası olmuş ise de, XVIII. yüzyılın başlarında Rus devletinin toprak kazanma hırsı ile bu anlaşma hükmünü yitirmiştir. Böylece Osmanlı-Rus ilişkisi Dünya siyasetinde de gerilim oluşturacak bir hat meydana getirmiş olup Osmanlı'nın, Birinci Dünya Savaşı'nın sonuna kadar bitmeyen meselesi haline gelmiştir.

XVIII. yüzyılda Devlet-i Aliyye savaşlarla, XIX. yüzyılda da egemenliği altında devletlerin bağımsızlık mücadelesiyle toprak kaybetmeye başlamıştır. Bu durum, Osmanlı'nın XVIII. yüzyılda gerileme, XIX. yüzyılda da parçalanma sürecini göstermektedir.²

XVIII. ve XIX. asırlarda çeşitli ıslahatlar, Osmanlı'nın iç ve dış dağılmalarını toparlamak ve Devlet-i Aliyye'yi eski gücüne kavuşturmak amacıyla atılan adımlar sonuçsuz kalmıştır. Bu dönemde ortaya çıkan mali bunalım ve aşırı para ihtiyacı halkın sıkıntıya girmesine sebep olmuştur.³ XVIII. yüzyılda önemli gelişmeler arasında matbaanın kurulması yer almıştır. Matbaanın kurulduğu dönemin sultanı III.Ahmed, sadrazamı Nevşehirli Damad İbrahim Paşa, şeyhülislamı Yenişehirli Abdullah Efendi'dir. Temmuz 1727 tarihinde, dönemin şeyhülislamının dini eserlerin

¹ Mürteza Bedir, "Sahn-ı Semân'dan Dârülfünûn'a Osmanlı'da İlim ve Fikir Dünyası Âlimler, Müesseseler ve Fikrî Eserler XVIII. Yüzyıl", Sempozyum Açılış Konuşması, İstanbul: Zeytinburnu Belediyesi, 2017.

² Fahir Armaoğlu, *19. Yüzyıl Siyasi Tarihi*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1997, s. 12.

³ Mustafa Karabulut, "Osmanlı İmparatorluğu'nda 19. Yüzyılda Değişim Süreci, Sosyal ve Kültürel Durum", *Mecmûa Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 1/2 (Güz 2016), s.50.

basılmaması şartını taşıyan fetvası ve Müteferrika İbrahim'in teşebbüsü ile matbaa kurulmuştur.⁴

Edebi Ortam

*“XVIII. asırda Osmanlı şiiri ve nesri bir asır evvelki cereyanı takip etmekle beraber, Osmanlı Türkçesi Naili-i Kadim'in açtığı yoldan yürüyerek tekâmül safhasına girmiştir. Yine bu asrın ilk yarısından itibaren de Osmanlı şiiri hemen tamamen İran tesirinden kurtulup kendi çerçevesi içinde kemâle doğru yürümeye ve hece vezni de divan edebiyatında yer almaya başlamıştır.”*⁵

XVIII. yüzyılın ilk asrında;

- Nâbî (öl. 1123/1712),
- Sadrazam Ramî Mehmed Paşa (öl. 1119/1708),
- Sürnâme sahibi Seyyid Vehbî (öl. 1149/1736),
- Ahmed Nedim (öl. 1143/1730),
- Vakanüvis Raşid (öl. 1148/1735),
- Osmanzâde Tâib (öl. 1136/1724),
- İzzet Ali Paşa (öl. 1147/1734),
- Şeyhülislâm İsmail Âsım Efendi (öl. 1146/1733),
- Balıkesirli Rasih (öl. 1118/1706),
- Antakyalı Sehdî (öl. 1144/1731),
- Sahilnâme nazımı mevlevi Fennî Mehmed Dede (öl. 1127/1715),
- Vanlı Dürrî (öl. 1135/1722),
- Nazîm Yahya (öl. 1139/1726),
- Nayî Osman Dede (öl. 1142/1729),

⁴ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi* (Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 2011), IV. Cilt 2. Kısım, s. 513.

⁵ Uzunçarşılı, a.g.e., s. 541.

- Bursalı Mevlevî Sahib İsmail Dede,
- Nahifi Süleyman (öl. 1156/1743) yetişmiş şairlerdir.⁶

“XVIII. asrın ikinci yarısındaki şiir ve nesirden birincisi eski parlak halini muhafaza edemeyerek tedrici surette sönmeye başlamıştır; bu devirde yetişmiş olan şairlerin divanları tetkik edilecek olursa, yarım asır evvelki kuvvette olmamakla beraber bir çoğunun Nâbî mektebine mensub oldukları yani hakîmane şiirler nazmeyledikleri görülür.”⁷ Bu devirde de;

- Nevres-i Kadim diye anılan Kerküklü Nevres (öl. 1175/1761),
- Koca Ragıb Paşa (öl. 1176/1763),
- Fıtnat Zübeyde Hanım (öl. 1194/1780),
- Türkçesi yanında Arap edebiyatında da muvaffak olan Haşmet (öl. 1182/1768) gibi şairler gelmiştir.⁸

⁶ Uzunçarşılı, a.g.e., s. 541-542.

⁷ Uzunçarşılı, a.g.e., s. 548.

⁸ Uzunçarşılı, a.g.e., s. 548.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. İBRÂHİM GÂNİM EFENDİ’NİN HAYATI VE ESERLERİ

1.1. HAYATI

Hülasâ-i Dîvân-ı Şu‘arâ isimli mecmuânın mürettibi İbrâhim Gânim Efendi’nin hayatı hakkında eserinde verdiği bilgiler dışında herhangi bir bilgi mevcut değildir. Mecmuâda kendisinden I. Abdülhamit saltanatında, on aya yakın bir süre sadrazamlık yapmış Şahin Ali Paşa’nın mühürdarı olduğundan bahseder:

“İşbu şâhibü’r-rağm-ı bîmâr-ı temâdî-i dâ’imü’s-sekâm be-vâdî-i şeydâ-hûş nâ-sere gûş ya’nî şadr-ı esbak merhûm Şâhîn ‘Alî Paşâ Mühürdarı İbrâhîm Gânîm-i belvâ meğânîm bîçâre vü bî-süvâre senûn ‘ilm ü ma‘arife ez dil ü bâl şevk ü h’âhişi ber-kemâl ü kûze-i iştîyâkı heves-i zülâl-i ‘arâfetle mâl-â-mâl iken taqdîr-i Hudâ mu‘teâl-i hayâl-i mest-mendânesine muvâfakat şüretlerine muşârafet nehâr ü leyâl olmadıgundan nâşî nâ-çâr evkât-ı hengâm felâket-i fercâmın nev‘ân âfeteden himâyet ü fi’l-aşl dağı ekşer-i eyyâmı mühimme-i hîdmet ile güzâr-ı şîyâkate-i effâk-ı vâkt eyledigine binâen.”

Buradaki bilgilerden ve elimizdeki eserin yazılış tarihinden yola çıkarak çeşitli kaynak taramaları yapılmıştır. İbrahim Ganim Efendi hakkında bilgiye ulaşmak için taranılan kaynaklar şu şekildedir:

- Sicill-i Osmani
- Osmanlı Müellifleri
- Son Devir Osmanlı Uleması
- Osmanlı Ulema Biyografilerinin Arşiv Kaynakları

Bu kaynaklar geniş muhtevaya sahip olmakla birlikte, elimizdeki bilgilerin yeterli olmaması sebebiyle İbrahim Ganim Efendi hakkında ek bir bilgiye ulaşamamıştır. Sadece Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri’nde İbrahim Ganim Efendi ile alakalı iki vesikaya rastlanmıştır. Bunlardan biri 1200/1785 tarihli, Sabık Sadrazam Ali Paşa’nın seraskerliğinde para alınarak askerin firarına sebep olanların tahkiki için isticvab edilen Kethüda Mustafa, Hazinedar Hafız Mehmed Ağa ve Mühürdar İbrahim

Efendi'nin bu husustaki ifadelerini içeren bir belgedir.⁹ Diğer vesika ise, 1308/1890 tarihli olup Tabur Ağalığı tarafından mahpusları kaçırma isnadıyla zulme maruz bırakıldıklarına ilişkin İbrahim Ganim ve sair imzalarıyla Kudüs'ten çekilen bir telgraftır.¹⁰

Elimizdeki bu bilgiler doğrultusunda kronolojik bir sıra oluşturularak İbrahim Ganim Efendi'nin yalnızca yaşadığı döneme dair yorum yapılmaktadır:

- 1785 yılı, Şahin Ali Paşa'nın sadrazam olduğu yıl olup İbrahim Ganim Efendi'nin de adının kayıtlı olduğu bir vesika mevcuttur.
- 1789 yılı, mühürdarlığını yaptığı sadrazam Şahin Ali Paşa'nın vefat yılıdır.
- 1801 – 1816 yılları arasında eser telif etmiş ve bu yıllar arasında yazdığı defterleri düzenlemiştir.
- 1892 yılında, adına Kudüs'ten çekilmiş bir vesika mevcuttur.

Bunlara istinaden, İbrahim Ganim Efendi'nin gençlik yıllarında mühürdarlık ve kâtiplik yaptığı, hayatının son yıllarını Kudüs'te geçirmiş olması kuvvetle muhtemeldir.

⁹ Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi: HAT., Tarih: 1200, Dosya Sıra No: 455, Gömlek No: 13.

¹⁰ Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivleri: DH.MKT., Tarih: 1308, Dosya Sıra No: 63, Gömlek No: 1752.

1.2. ESERLERİ

İbrahim Ganim Efendi, hazırladığımız tezde transkripsiyonu yapılan eseri dışında, önemli eserler kaleme almış bir müellif ve mürettibdir. Derlediği şiir mecmûası dışındaki eserlerini maddeler halinde şöyle sıralayabiliriz:

- Resmi yazışmalardan ve resmi mektuplardan bir araya gelen Münşeat Mecmu'aları
- İslam fıkına dair yazılmış olan Bugyetü'l-cehele
- Osmanlıca-Arapça kelimeleri ihtiva eden Lugat
- Ebu'l-Hasan el-Bekrî'nin siyer tercümesi olan Tercümetü'l-Müntehâb mîn Siyeri'r-Rasûl

1.2.1. Münşeat Mecmûaları

İbrahim Ganim Efendi'nin Münşeat adlı eserinin toplam altı nüshası kütüphanelerimizde mevcuttur. Dört nüshası Beyazıt Yazma Eser Kütüphanesinin Veliyüddin Efendi Koleksiyonunda, iki nüshası da Burdur İl Halk Kütüphanesinde bulunmaktadır.

- a) İbrahim Ganim Efendi. Münşeat. İstanbul: Beyazıt Yazma Eserler Kütüphanesi, Veliyüddin Efendi, 2723, 4+1a-89a.

Telif tarihi, eserde belirtildiği şekliyle 1218 tarihidir. Kitabın ilk sayfasında “Münşe'ât-ı İbrâhîm Gānim Efendi” başlığı ile eserin adı belirtilmiş, altına ise sebebi telif yazılmıştır. Muhteva bilgisinden sonra belgeler kırmızı başlıklar altında sunulmuştur. Eser “*Velî-i Şehbâ vü muhâfız-ı Edrine(Edirne) devletlû Muştafâ Pâşâ Efendimüz hazretlerinüñ bir müddet kerem-nâmeleri şûret-ger inkıtâ' vü hûrşid-i iltifâtları mütevâri-i iltimâ' olmağla izhâr-ı hüzn ü melâli vü 'arz-ı 'ubudiyyeti hâvî vü nüvişte 'arz-ı hâl-i haķîrānemdür.*” denilerek bir arzuhâlin dile getirilmesi ile başlar. Eserin ithivâ ettiği vesikâlarda ve mektuplarda satır aralarında kırmızı mürekkeple açıklamaların yazıldığı görülmektedir. Bu açıklamalarda, kelimenin anlamını vermektedir (Resim 2). Bu özelliğinden yola çıkarak İbrahim Ganim Efendi'nin münşeat mecmûasının bu nüshası, bir nevî sözlük mahiyetindedir diyebiliriz. Eserde arzuhâller ve resmi yazışmalardan teşekkür etmiş altmış iki belge bulunmaktadır. Kitabın başı ve sonunda “*Şeyhü'l-İslâm vakf-ı Veliyyüddin Efendi*

İbnü'l-merhūmu'l-hāc Muştafā Ağā ibnü'l-merhūmu'l-hāc Hüseyin Ağā” ibareli vakıf kaydı bulunmaktadır.

- b) İbrahim Ganim Efendi. Münşeat. İstanbul: Beyazıt Yazma Eserler Kütüphanesi, Veliyüddin Efendi, 2724, 30+393b.

Eserin ilk kısmında fihrist bölümü bulunmaktadır. Fihrist bölümünden sonra Şeyhülislam tarafından Sultan Ahmet Camî’de saat on birde okunacak bir mevlide sadrazamın davet edilmesiyle ilgili bir vesika ile başlamaktadır. Eser önce 50b varağında tamamlanmışsa da daha sonra eklenen belirli mektup suretleri ile 393b varağında sonlandırılmıştır. Eserin üzerinde belirli bir tarih kaydı bulunmamaktadır. Kütüphane kaydında 1218 tarihiyle İbrahim Ganim Efendi’nin münşeatının ikinci cildi olarak kaydedilmiştir. 2723 demirbaş numaralı eser ile aynı vakıf kaydına sahiptir.

- c) İbrahim Ganim Efendi. Münşeat. İstanbul: Beyazıt Yazma Eserler Kütüphanesi, Veliyüddin Efendi, 2725, 25+281b.

Eser az sayıda da olsa manzum mektup içermektedir. Kütüphane kaydına göre 1218 tarihinde neşr edilmiş bu eserde de Veliyüddin Efendi koleksiyonundaki diğer münşeatlarla aynı temellük kaydı bulunmaktadır. Kırmızı mürekkeple her bir mektubun başına kim tarafından yazıldığı ibrâz edilmiştir.

- d) İbrahim Ganim Efendi. Münşeat. İstanbul: Beyazıt Yazma Eserler Kütüphanesi, Veliyüddin Efendi, 2726, 17+216b.

*“...İfācegān-ı dīvāndan Seyyid ‘Abdullah Efendi’den Kerimen vü Eşfāken Şāhīn ‘Alī Paşā Mühürdārı İbrāhīm Ğānim’e vürūd iden Kerem-nāmedür.”*Başlığında:

Ey hāme-i pür-gū-i dehen aç basiṭ kelāma

Dök cevher-i iḥlāşı muḥibbāna selāma

İfā iderek kâ‘ide-i resm-i şenāyı

İ‘zāzla ikrāmı ol zāt-ı kirāma

İcrā-yı sezā iyledi kânûn-ı vîkâye
İtrāya müheyyā imiş ol himmet-i hāme

Bir nāme-i cān-baḥşle itdi dili ihyā
Ḥaḳḳā ki kerem-nāme-i ferḥunde-i ‘allāme

Merhūn iken endūh-i firāḳa dil-i maḥzūn
Memnūn-ı ‘azīm iyledi şây-ı vaşl tamāma

Yād ilde idüp yādle bir mertebe-i dil-şād
İtdi dil-i vîrāneyi abād bu nāme

Ey nāme-i ferruḥ fûrū-şevḳ-i od dil-i kem
Her cevher-i harfûñ bûy-ı ‘anber mi meşāmmе

Yaḥūd ḥaṭṭ-ı meşḳîn dil-ārādan eşer mi
Teslimine ol bād-ı berîn olmuş iḳāme

Yohsa ruḥ-ı rengin muṭarradan emānet
Telbīs-i nişāne ola mı ‘anber-i şamme

Bir nefḥa-i dil-cū ki dimāğ oldı muaṭṭar
Ol reşkle cān itdi göñül ğıbṭa-i kāme

Yā çok mı ħased cümle-i a‘zāde dū-çeşm

Her ān olalar müfteħir-i nazara nāme

Her ħarfı birer cevher-i meknūn mezāyā

Her satrı biñer şīve-i mazmūn fehkhāme

Her güftesi bir gevher-i pūr-şevk-i maħabbet

Her nüktesi me‘şere olup zevk-i ġarāma

Serşār-ı mesārr iyledi mīnā-yı derūnī

Ekdāra bu dār olmadı bir zerre-i maķama

Evşāf-pesend āyīne yok sende liyāķat

Ey hāme şürū‘ iyleyelüm ‘arz-ı merāma

Gösterdi ķader rehber olup rūz-ı cedāyı

Abiş-ħūr-ı taķlīd ile fītrāk-ı licāma

Geçdüķ nice hāmūn vü nīce kūh ü küreyve

Ki zirve-i eflaka çıkup ġāhī ġamāme

Çıkduk ķatī vāfir-i te‘ab rāh-ı ‘azīmet

Düşdük hele āhîr taraf cāy-ı kıyāma

Eski kapu yoldāşı olan hālet-i ğurbet

Bakdı yeñiden ülfet-i kûrbetle devāma

Ümmîd-i derûn iyledi şunı dilden bîrûn

Fîkr olmaya me ’mûl mekâtîb vü selāma

Güyā bu iķāmetgāhı mābeyn dū ’ālem

‘Add itmede maḥşer diyecek zımn-ı kelāma

İr görsün o ’avn ü kerem luṭf ü ḥaķîķi

Tevfîķini terfîķ eyle incāḥ-ı merāma

Yohsa bu imāretle ḥesāb olsa iķāmet

Ķor dil-i vuşlatını rûz-ı kıyāma

Şeklindeki manzum mektup, sultana methiye ile devam eder.

Nüshada mektup suretlerinin başlarında kırmızı mürekkeple mektubun kim tarafından yazıldığı ibrāz edilmiştir. Diğer nüshalardan farklı olarak sonunda “faşlü’l-elif”den “faşlü’l-yā” kadar arap harfleri ile fasıllar başlığı altında bölümler oluşturulmuştur. Veliyüddin Efendi’nin vakıf kaydı bu kitapta da mevcuttur.

- e) İbrahîm Ğānim Efendi. Münşeât Mecmûası. Burdur: Burdur İl Halk Kütüphanesi, 990.

Kitabın başında “Şûret-i inşā ’ vesā ’ır ...” şeklinde bir ifade yer almaktadır. Metin “Zarîfden zarîfe tahrîr olunur.” ifadesi ile başlar. Eserde yazılar cetvel içine

yazılmamıştır. Yazıların düzensiz ve karmaşık olması, farklı şekillerde not edilen yazıların bulunması, bu eserin bir not defteri mahiyetinde olduğunu ve münşeatın temize çekilmemiş bir nüshası olduğunu düşündürmektedir (Resim 3). Eserde sayfanın üst kısmında mürekkebin dağılmasına ve yazının baş kısımlarının okunmamasına sebep olacak tahrifler meydana gelmiştir. Vakıf kaydının okunan yerilerinden, Hacı Ali Efendi'nin oğlu Hafız Ömer'e ait bir mühür olduğu anlaşılmaktadır. Eserin son sayfalarında üç farklı mühür daha bulunmaktadır.

f) İbrahim Ganim Efendi. Münşeat. Burdur: Burdur İl Halk Kütüphanesi, 2147, 95b.

Kitabın vakıf kaydında “vakf-ı haza'l-kitab ... sadr-ı azam ... Burdur” yazmaktadır. Eser Veliyüddin Efendi Kolleksiyonlarındaki münşeatlar gibi cetvel içinde düzenli bir şekilde yazılmıştır. “*Hazā kitābü'l-münşe'āt-ı İbrahim Gānim Efendi*” başlığı atılmıştır. Eser, satır aralarında kelime manalarının yazıldığı ikinci münşeatır. Kitabın üzerinde ve kütüphane kaydında herhangi bir tarih kaydı bulunmamaktadır (Resim 4).

İbrahim Ganim Efendi'nin Beyazıt Yazma Eser Kütüphanesinde “Bediatü'r-rumuz” isimli bir münşeatı daha bulunmaktadır. Kütüphane kayıtlarında münşeat nüshaları aynı eser olarak ele alınmıştır. “Sadrazamdan Kırım Hanı'na, Sultan Süleyman'dan Mısır Hakimine, Eflak Voyvodası'ndan Silistre Kadısına, Sultan Selim'den Kansu Gevri'ye yazılan mektup suretleri vardır.” şeklinde bir kayıt girilmiştir. İbrahim Ganim Efendi'nin münşeatları hakkında Somia Eldib'in 2019 yılında yazmış olduğu “Süleymaniye Kütüphanesindeki Arapça, Münşeat Mecmûalarının Kâtiplik Müessesesi ve Belge Düzenlenmesindeki Rolü” isimli yüksek lisans tezinde ve Halil İbrahim Haksever'in 1995 yılında yazmış olduğu “Eski Türk Edebiyatında Münşeatlar ve Nergisi'nin Münşeatı” isimli doktora çalışmasında küçük de olsa bilgi verilmektedir. Bunun yanında İbrahim Ganim Efendi'nin eserleri hakkında müstakil bir çalışma yapılmamıştır.

1.2.2. Bugyetü'l Cehele

Kitap Mısır Milli Kütüphanesinde bulunmaktadır. Mısır kütüphanesinden temin edilememiştir. Kitap hakkındaki bilgiler yazma eser kütüphanesinin veri tabanına

kaydedilmiş bilgiler ile sınırlıdır. Yazma eser kütüphanesinde de eserin, 95 varak olduğu, nesih hattıyla yazıldığı ve bulunduğu kütüphanede fıkıh konu başlığı içinde yer aldığı kaydedilmiştir.

1.2.3. Lugat

Burdur İl Halk Kütüphanesinde kayıtlı olan eserin ilk sayfasında eserin isminin “*Luġat-ı Ğānim Efendi*” olduğu görülmektedir. Arapça, Farsça kelimelerin Türkçe manalarını ihtiva eden bir sözlüktür. Normal sözlük düzeninden farklı bir düzeni vardır. 1216 (1800) yılında istinsah edilmiştir. “*Faṣlū’l-elif me‘a’l-elif, faṣlū’l-bā me‘a’l-elif*” vd. ifadelerinden sonra kelimeleri yazmaktadır (Resim 5). 95 varak ve iki bölümdür. Müstensihi Mustafa Hilmi’dir.

“Bā’iṣ-i tesvīd-i kitāb ve bārī-i taḥrīr-i müsteṭāb oldür ki yegāne küttāb-ı ma‘ārif-zāyuñ āṣār-ı müṣkin ḳalem ve mü‘eṣṣer-i hüner-i raḳamları olan Münşe‘at-ı bedi‘ü’l-maẓmūndan der-dest oldıġum ta‘bīrāt-ı feṣāḫat ġāyāt lede’l-ictimā‘ şūr-ı luġatde bir veṣīḳa tertībī emīnesiyle bir müddet tefekkürde irḫā-yı ‘inān-ı denge būy-ı cūlesā-yı mekān olup lakin müddet-i keṣīra menūṭ-ı iṣtigāl ve vücūd-ı bī-mecāl daḫī ve fāt-ı iṣtigāle maṭrūḫ-ı taḥammül ve maḫal olmaġla heman nüviṣte-i ḫaḳīr keṣīran taḳṣīr olan cerīde-i mevcūd-ı luġat-ı ma‘dūd ḫasbe’l-imkān aḫz-ı yerā‘a im‘ān ve vādī-i ḫaḳīr ise ḳalilü’l-bizā‘-gerde raḳam-nüvīsāne cündān-ı medār-ı ... tevkī‘le fuṣūlıyla zīrde taḥrīr ü ... ḳılundıġı bu maḫalle iṣā‘a ü i‘lān ḳılundı.” diyerek sözlük kısmına geçmektedir.

1.2.4. Tercümetü’l-Müntehâb mîn Siyeri’r-Rasûl

Ebu’l-Hasan el-Bekrî’nin “Minahü’l-Mubini’l-Matini’l-Kavi li’l-Muvlidi’n-Nebevi” siyerinden tercümedir (Resim 6). Kitabın giriş kısmında “*İsm-i mü‘ellif İbrāhīm Ğānim Efendi tercümetü’l-müntehāb min siyeri’n-nebī ‘Aleyhi’s-selām*” ve “*İṣbu kitāb mühürdar oldıġı ḫāle teslim idilmiştir*” yazılmıştır. Eser 12a varağında bitmektedir. Tercüme cetvel içine alınmadan sayfanın tamamı kullanılarak yazılmıştır. Başlangıcında 1231 tarihi kayıtlı bulunmaktadır.

2. TÜRK İSLAM EDEBİYATINDA MECMÛA VE HÛLÂSÂ-İ DÎVÂN-I ŞU'ARÂ

2.1. TÜRK İSLAM EDEBİYATINDA MECMÛA

Mecmûanın Tanımı

Arapça cem' (toplamak) kökünden gelen ve mecmû' kelimesinin müennes şekli olan mecmûa, sözlükte “toplanıp biriktirilmiş, tertib ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi; seçilmiş yazılardan meydana getirilen yazma kitap.” mânâsına gelmektedir.¹¹ Mecmûa türü eserler, edebiyatımızda farklı isimlerle de karşımıza çıkmaktadır. Aralarında bazı küçük farklar olsa da cönk, müntehabat, güldeste, nümûne ve antoloji terimleri farklı dönemlerde bu tür eserleri ifade ederken kullanılmıştır.

Cönk; “çoğunlukla Âşık edebiyatı, Halk Edebiyatı ve halkıyat ürünlerini ihtiva eden; uzunlamasına açılan, ensiz, uzun yazma mecmûalara verilen ad. İnce uzun oluşları sebebiyle halk arasında sığır dili, dana dili diye adlandırılırlar. Esasen, cönklerin ve muhteva yönüyle bunlarla benzeşen fakat biçim yönünden bilinen kitaplar gibi olan yazmaların genel adı mecmûadır.”¹² Günay Kut ve Orhan Şaik Gökyay gibi cönkler hakkında çalışma yapan araştırmacılar, cönklerin mecmûadan sadece şekil olarak ayrıldığını, belirgin bir farklılığın olmadığını dile getirmişlerdir.

Müntehabât; sözlükte “seçilmiş, seçilerek bir araya getirilmiş” anlamındadır. “İslâm dünyasında geniş hacimli eserlerin içinden belirli kısım veya konuların seçilmesiyle, tekrarlardan arındırılıp özetlenerek bazen müelliflerince yeniden düzenlenmesiyle meydana gelen kitaplarla, tanınmış müelliflerin eserlerinden yapılmış derlemelere müntehab (müntehabât) adı verilmiştir. Aralarında bazı küçük farklar bulunmakla birlikte mecmûa, muhtâr/muhtârât, muktetaf/muktetafât gibi adlar taşıyan derlemelerle muhtasar/muhtasarât, mûlahhas, telhîs, hulâsa, tehzîb, zübde başlığını taşıyan eserlerin bir kısmı da bir tür müntehabât sayılır. Bunlardan muhtar/muhtârât

¹¹ Ferit Devellioğlu, “Mecmûa”, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Büyük Lûgat*, İstanbul:TÜRD AV A.Ş., 1987, s. 600.

¹² M.Sabri Koz, “Cönk”, *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi Devirler/ İsimler/ Eserler/ Terimler*, İstanbul: Dergah Yayınları, 1977, C. 2, s. 83.

genellikle Arap edebiyatına, muhtasar/muhtasarât daha ziyade dinî ilimlerle İslâm tarihine dair eserlerde görülmektedir.”¹³

Antoloji; “Eski yunanca *anthologia* (çiçeklerden yapılmış taç ya da çelenk) kelimesinden *anthologie* şeklinde Fransızcaya çevrilmiş oradan da antoloji şeklinde Türkçeye geçmiştir. Şairlerin, yazarların, bestecilerin eserlerinden alınmış, seçme parçalardan meydana gelen edebî derleme demektir.”¹⁴

Keşkûl; “dilenci çantası, dilenci torbası, dağarcık gibi anlamlara gelir. Bizde özellikle Bektaşî dervişlerinin fiilen de kullandıkları sembol eşyaları arasında önemli bir yeri olan keşkûl, bu anlamından hareketle – ilk defa Bahâeddîn-i Âmilî’nin muhtelif veciz sözler, fıkra ve nükteleri bir araya topladığı aynı adlı eserinden itibaren- birden çok eserin bir arada toplandığı kitap anlamında da kullanılmıştır.”¹⁵

Divan şairlerinin divanlarında da farklı anlamlarda yer almıştır. Divan şiirinde mecmûa kelimesi tanımlandığı şekliyle yani derleme manasında kullanılmakla birlikte, sevgiliye atfen kullanılan terkipleri de zenginleştirecek manalarda kullanılmıştır. Şairler bazen kendi divanları için mecmûa kelimesini kullansalar da aynı anlamı ihtivâ eden “dana dili” ya da “sefine” kelimelerini yazdıkları beyitlerde mecmûa yerine kullandıkları da olmuştur.¹⁶

Mecmûa Türünün Ortaya Çıkışı ve Mecmûanın Adlandırılması

İlk eserler, mecmûa ismi kullanılmasa da, Hz. Peygamber’in hadis yazımına izin vermesi ile başlamıştır. Sahabilerin seçtikleri hadislerden derlenen defterler ve sayfeler, İslam edebiyatının ilk mecmûalarını meydana getirmiştir. Türk Edebiyatında mecmûa türünün bilinen ilk örneği Ömer b. Mezîd’in 1437 (H. 840) yılında derlediği, bir nazire mecmûası olan Mecmûatü’n-nezâir adlı eseridir. Osmanlı döneminde ise mecmûalar XV. yüzyılda rağbet görmeye başlamış, sonraki dönemlerde bu rağbet artarak devam etmiştir. “*Osmanlı ilim, kültür ve edebiyatında çok yaygın ve önemli bir te’lif türü*

¹³ Mustafa İsmet Uzun, “Müntehabât”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM), 2006, C. 32, s. 28.

¹⁴ Mustafa Kurt, “Antoloji”, *Türk Dünyası Edebiyat Kavramları ve Terimleri Ansiklopedik Sözlüğü*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, 2001, C.1, s.183.

¹⁵ M. Fatih Köksal, Şiir Mecmuâlarının Önemi ve “Mecmuâların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı* haz. Hatice Aynur vd., İstanbul: TURKUAZ, 2012, s. 416.

¹⁶ Cemal Kurnaz, Halil Çeltik, , “Şairlerin Gözüyle Mecmûa”, *International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Ankara: Turkish Studies, V. 8/1 (2013), s. 45.

haline gelmiş olan mecmûalar genel özellikleri ve muhtevaları dikkate alınarak "mecmu'atü'l-eş'ar, mecmu'a-i ed'iye, mecmuatü'l-münşe'at" vb. şekillerde adlandırılmıştır. Ancak birtakım mecmûalar, muhtevâlarının yanında tertipleycilerinin ünlü ve güvenilir kişiler olması dolayısıyla onların adlarıyla da anılmıştır. Bazı mecmûaların özel bir adı varken nâşirlerin verdiği farklı bir adla basıldığı görülmektedir."¹⁷ Araştırmamızın konusu olan ve üzerinde çalışma yaptığımız "Hülasa-i Divan-ı Şuara" isimli mecmûa da, nâşirin verdiği farklı bir adla basılmış mecmûalara örnek gösterilebilir. Bunların dışında birtakım örnekler de geleneksel bir tarzda, içinde mecmûa veya aynı kökten türetilmiş kelimelerin yer aldığı Arapça, Farsça, Türkçe yahut mülemma başlıklar taşır. Bu arada adında mecmûa kelimesi ve türevlerinin geçmediği, ancak mecmûa özelliklerine sahip olduğu anlaşılan örnekler de vardır. Bir müellifin çeşitli konulardaki yazılarının daha sonra başkaları tarafından bir araya getirilmesiyle oluşturulmuş mecmûalara "mecmu'atü'r-resail" denilmiştir. "Külliyat" olarak da anılan bu eserler ya doğrudan konuyu belirten bir başlıkla ya da müellifinin adıyla anılır.¹⁸

Mecmûanın Tasnifi

Tüm yazılı kültürde mecmûa türünden elyazmalarına rastlanmaktadır.¹⁹ Osmanlı mecmûasının Ortaçağ Avrupasındaki *miscellany*, Çinli *biji* ve Rus *sborkniki* dâhil olmak üzere çok sayıda kuzeni vardır. Bu gelenekler üzerine çalışan araştırmacılar mecmûa türünün sınırlarını çizmekte zorlanmışlar, kimi zaman mecmûanın içeriğine kimi zaman da biçimsel özelliklerine bakarak değerlendirmeler yapmışlar fakat kapsayıcı bir tanım ortaya koyamamışlardır.²⁰ Arap, Fars ve Türk edebiyatında oldukça fazla örneği bulunan mecmûalar; ayet, hadis, duâ, fetvâ, hutbe, şiir, mektup, muamma, tıp, astronomi vd. gibi çeşitli konuları ihtivâ etmektedir. Konularındaki çeşitlilik ile mecmûalar hakkında yapılan çalışmalarda araştırmacılar birtakım tasnifler yapmışlardır. Mecmûalar hakkında ilk tasniflerden birini Agâh Sırrı Levend şu şekilde yapar:

¹⁷ Mustafa İsmet Uzun, "Mecmûa", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, İstanbul: İSAM, 2003, C. 28, s. 266-267.

¹⁸ Mustafa İsmet Uzun, "Mecmûa", a.g.e., s. 266-267.

¹⁹ Selim S. Kuru, "Mecmûaların İçine Edebiyatın Dışına Doğru", *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı* haz. Hatice Aynur vd., İstanbul: TURKUAZ, 2012, s. 19.

²⁰ Meredith M. Quinn, "Houghton MS Turk 11 ve Kişisel Mecmûaların Söyledikleri ve Söyleyebilecekleri", *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı* haz. Hatice Aynur vd., İstanbul: TURKUAZ, 2012, s. 257-258.

“1 – Nazire Mecnûaları

2 – Meraklılarca toplanmış, birer antoloji niteliğinde seçme şiirler mecmuâları

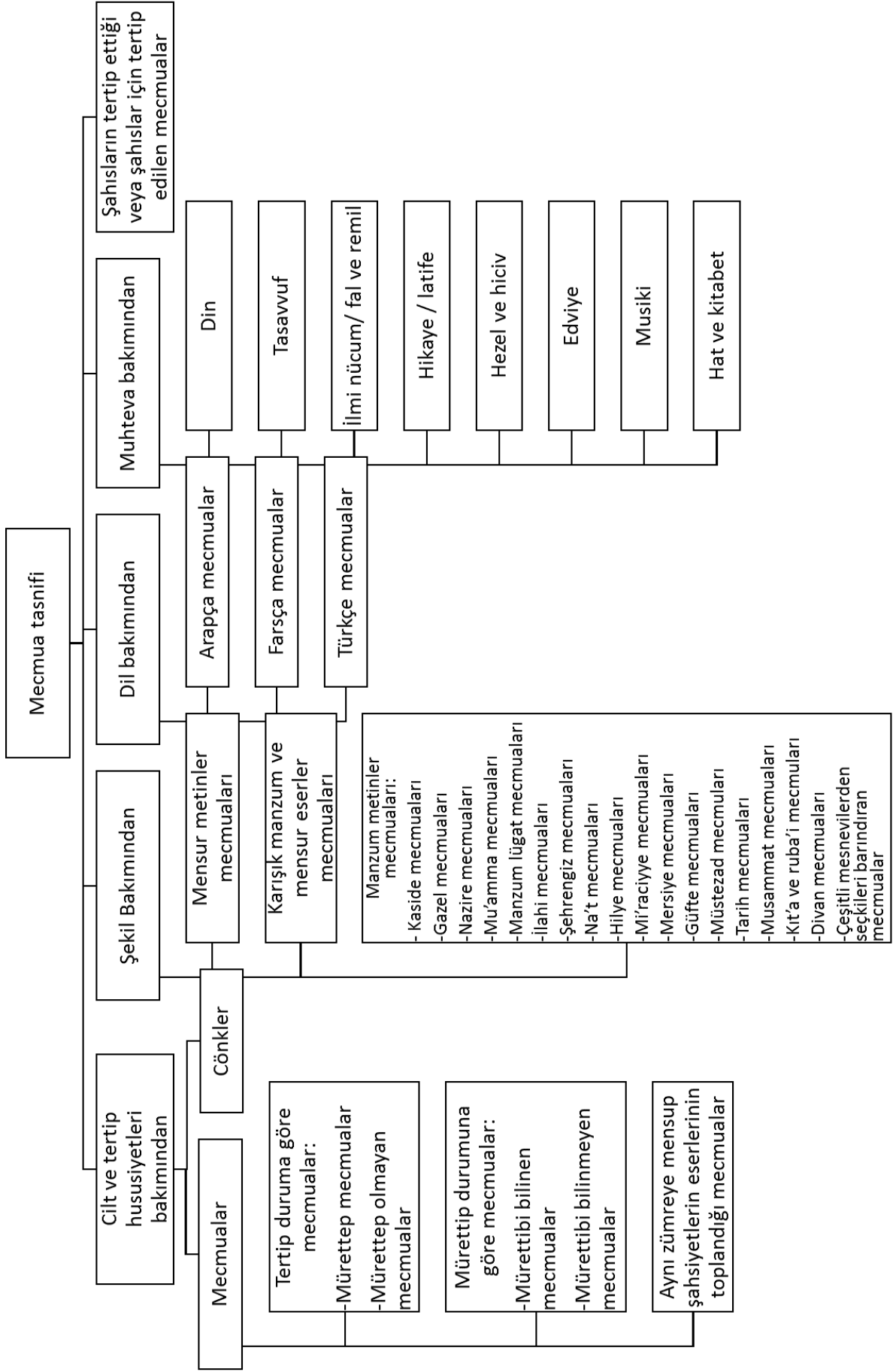
3 – Türlü konulardaki risalelerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecnûalar

4 – Tanınmış kişilerce hazırlanmış, birçok yazarlı bilgileri, fıkraları ve özel mektupları kapsayan mecnûalar.”²¹

Atabey Kılıç “Mecnûa Tasnifine Dair” adlı makalesinde ise bu konuda daha geniş bir tasnif yapar:²²

²¹ Agah Sırrı Levend, *Türk Edebiyatı Tarihi*, 5. b., Ankara: Türk Tarih Kurumu, 2008, s.166-167.

²² Atabey Kılıç, “Mecnûa Tasnifine Dâir”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecnûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı* haz. Hatice Aynur vd., İstanbul: TURKUAZ, 2012, s. 80-95 (Makaledeki tasnif tablolaştırılarak alıntılanmıştır.)



Resim 1: Atabey Kılıç "Mecmûa Tasnifine Dair" makalesinde, Mecmûa tasnifinin tablolaştırılmış şeklidir.

Mecmûa tasnifi için yeni bir deneme ya da çalışma yapan her araştırmacı mecmûa türünün genel kabul edilecek bir tasnifinin bulunmadığından bahsetmekte ve belirgin bir tasnifinin yapılması gerekliliğini araştırmalarında vurgulamaktadır. Bu konu üzerinde, günümüzde Prof. Dr. Fatih Köksal'ın önderliğinde MESTAP projesi oluşturularak Türk Edebiyatında önemli bir yeri olan mecmûaların birçok yönden incelenmesi, düzenlenmesi ve yapılan mecmûa çalışmalarının bir dökümünün hazırlanması planlanmaktadır. Ele alınacak mecmûalar şiir ve nazîre mecmûaları gibi klasik edebiyatla ilgili olan metinlerdir. Dua, fetva, hadis, beste vd. mecmûalar ise bu proje kapsamı dışında kalmaktadır.

“MESTAP projesinde mecmûalar aşağıdaki usullere göre incelenecektir:

1. Önce bir komisyon marifetiyle kataloglar taranarak mecmu'a-i eş'ârların, cönklerin ve diğer mecmûaların yer ve numaraları tespit edilecektir.
2. Tespit edilen mecmûa ve cönkler tek tek görülerek alanla ilgili olmayanlar, kataloglara sehven mecmûa olarak girilenler veya başka sebeplerle uygun görülmeyen nüshalar ayıklanarak proje dışına çıkarılacaktır.
3. Tespit işlemi tamamlandıktan sonra bir format belirlenerek bütün öğrencilere o format üzerinde çalışma yaptırılacaktır (Önerdiğimiz format aşağıdadır).
4. Kesin olarak sayısı bilinmemekle birlikte, çalışılmaya değer azami 4 bin civarında mecmûa olduğunu öngörüyoruz. Bir başka öngörümüz, bu projeye en kötü ihtimalle 30 üniversitemizin katılacağı ve her üniversiteden yılda takriben 5 öğrencinin mecmûa çalışacağıdır. Mecmûaların hacmi de gözetilerek bir öğrenciye ortalama 2–3 bin civarında manzumenin tasnif ve dökümü tekabül edecek şekilde verilecektir. Bu da bir öğrenciye yaklaşık 4–8 arası mecmûa verilmesi anlamına gelir ki, bu durumda yılda yaklaşık 180 tez çalışmasıyla 1000 civarında mecmûanın dökümü tamamlanacaktır. Normal şartlarda proje dört yılda, birtakım beklenmeyen olumsuzlukların ortaya çıkabileceğini düşünürsek kötümser bir yaklaşımla projenin ilk aşaması beş yılda tamamlanacaktır.

Önerilen modeldeki tasnif, yararlanma ve taramanın daha kolay ve pratik yapılması ve farklı uygulamaları da sınırlaması için bir tablo hâlinde yapılmaktadır. Tablodan önce taranan mecmûanın (yazma nüshanın) nüsha tavsifi yapılacaktır. Tablo, iki ana bölümden oluşacaktır. İlk tabloda şair mahlaslarının alfabetik sırası (Latin alfabesine göre) esas alınmıştır. Tablonun ilk satırında mecmûanın, bulunduğu

kütüphanede kayıtlı adı (Mecmû'a-i Eş'âr, Mecmû'atü'l-eş'âr, Şiir Mecmu'ası, Cönk vs.) ile yer ve numarası (Millî Kütüphane Yz. A 4226 gibi) belirtilecektir. Diğer satırlarda, -her satır bir şiire ayrılmak üzere- şu bilgilerin yer aldığı 7 sütun bulunacaktır:

1. sütunda: Sayfa / varak numarası
2. sütunda: Şairin mahlası
3. sütunda: Matla' beyti (Musammat ise ilk bend)
4. sütunda: Nazım şekli / birimi
5. sütunda: Nazım türü
6. sütunda: Vezni
7. sütunda: Açıklamalar

Mensur bölümleri için hazırlanacak tabloda şu sütunlar bulunacaktır:

1. sütunda: Müellif adı (belliyse)
2. sütunda: Eser adı (varsa)
3. sütunda: Baş (Metni tanımaya imkân verecek kadar baştan bir veya birkaç satır)
4. sütunda: Son (Metnin son cümleleri)
5. sütunda: Konu (Metnin muhtevasını açıklayıcı ifadeler yazılmalıdır.)
6. sütunda: Açıklamalar (Metin hakkında vurgulanması gereken dikkat çekici hususlar varsa kaydedilmelidir.)”²³

Mecmûa Türü Eserlerin Edebiyatımızdaki Yeri ve Önemi

Medfûn ve meçhul birer hazine olan mecmûaların²⁴, 1920'lerden itibaren Ali Nihat Tarlan, Ali Canip Yöntem, Muharrem Ergin gibi çeşitli araştırmacılar tarafından önemine işaret edilmiştir.²⁵ Özellikle Ali Nihat Tarlan şiir mecmûaları üzerinde çalışmalar yapmış, birtakım mecmûaların neşrini hazırlamış ve bazı şairlerin divanlarını mecmûalardaki şiirler ile tertip etmiştir. Onun “Eski Mecmu'alar Arasında” adlı makalesinde, mecmûaların edebiyat tarihimiz için önemi yedi madde halinde bize sunulmuştur:

²³ Köksal, a.g.m., s. 423-424.

²⁴ Kılıç, a.g.m., s. 77. (Ayrıca bkz. Fuad Köprülü, “Türk Edebiyatı Tarihinde Usûl”, *Edebiyat Araştırmaları*, Ankara: TTK, 1999, s.37.)

²⁵ Müjgan Çakır, Hanife Koncu, “Şairleri Yetiştiren Bir Kaynak Olarak Mecmûa”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı* haz. Hatice Aynur vd., İstanbul: TURKUAZ, 2012, s. 119.

“1 – Bir mecmu’a, bir şahsın üzerinde tekâsûf eden edebî devir zevkini, san’at anlayışını bize aksettirir. Herhangi devrede ağızdan ağıza dolaşan, divanlardan süzülüp çıkarılan manzumeler, o devrenin dil ve edebiyat durumunun, topluluğun vicdanında nasıl yerleştiğini bize gösterir. Ekseriya büyük san’atkârların kendi devirlerini temsil etmedikleri iddia edilir. Eğer bu iddia doğru ise bazan ikinci veya üçüncü derecede bir şairin o devrin ruhî ihtiyacına bir anda cevap verip derhal mecmu’aları istilâ eden şiiri o devri elbette bize daha iyi anlatacaktır.

2 – Bir mecmu’ada toplanan muhtelif şairlerin eserleri, bir devrin edebiyat zeminini teşkil eder. O zaman bu zemin üzerinde birinci safa geçen şairlerin muvaffakiyetlerinin sırlarını daha kolayca keşfedebiliriz. Esasen bu zemin bilinmeden herhangi bir devrin edebi hüviyeti lâıyıkıyla takdîr ve temyiz edilemez.

3 – Mecmu’a şiirleri, bize bir devrenin ruhî ihtiyaçlarını gösterir. Çünkü seçilen şiirler, bu ihtiyacın cevabıdır.

4 – İsimleri tezkireleri dolduran birçok şairlerin divanları bugün ortada yoktur. Ya bunlar mürettep bir divan vücuda getirmemişler yahut yazılan divan, elden ele geçip zaman ile zayi olmuştur. Bunların birçok şiirlerine mecmu’alarda tesadûf kabildir. Ve yine pek muhtemeldir ki bunlardan kuvvetli istidada sahip amatörler, divan vücuda getirmeye heves etmemişler; şair geçinmeye yeltenmemişler, fakat bazan kuvvetli bir ilham ile pek güzel eserler vücuda getirmişler; bunlar dilden dile, mecmu’adan mecmu’aya geçmiş ve ancak o zeminde hayatını devam ettirebilmiştir.

Bu şiir, bize aşağı yukarı o san’atkâr hakkında bir fikir verebilir. Çünkü ekseriya şu’arâ tezkirelerinde misal olarak alınan parçalar, bir beyit veya bir kıt’ayı tecavüz etmez.

5 – Bu şekilde şiir toplayanlar hemen daima şiirden anlayan kültürlü ve meraklı şahsiyetler olduğu için san’atkârların eserini yanlışsız yazmışlardır. Bu mecmu’alar bazan cahil hattatların hakikaten nefis bir san’at eseri olarak vücuda getirdikleri müzeyyen, müzehhep fakat çok yanlışlı divanlarına tercih edilir ve o divanlar, bu mecmu’alarla karşılaştırılarak tashih edilir.

6 – Divan edebiyatının hayatı aksettiren canlı şekillerinden biri de terci ve terkiplerdir. Bu mecmu’alara geçen terci ve terkipler, bize bir devrin hayat telâkkisini, topluluk içinde yayılması elden ele geçmesi suretiyle pek canlı olarak gösterir.

7 – Muhtelif şairlerin tahmisleri ve nazireleri bu mecmu’alarda ekseriya yan yana bulunur. Meraklı mecmu’a sahibi bunları belki aramış, taramış, bulmuş ve bir araya kaydetmiştir. Bu tahmisler ve nazireler belli başlı şairlerin eserleridir ki divanlarında mevcuttur. Bir kısmı da eserleri zayi olmuş san’atkârlara aittir. O zaman biz o san’atkârların bir cephesini bu eser ile aydınlatmış oluyoruz.”²⁶

²⁶ Ali Nihat Tarlan, “Eski Mecmûalar Arasında”, *İstanbul: Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C.1, S. 2 (1946), s. 122-123.

2.2. HÜLÂSÂ-İ DÎVÂN-I ŞU'ARÂ'NIN İNCELENMESİ

2.2.1. Şekil Unsurları

Eserin adı, mürettibin 1a varağında yazdığı şekilde “Hulâşa-i Dîvân-ı Şu‘arâ”dır. “Şairlerin Divanlarından Seçmeler” başlığı altında oluşturulmuş bu eser, Beyazıd Yazma Eser Kütüphanesinin Veliyüddin Efendi koleksiyonunda bulunmaktadır. Kütüphaneye 894.35 yer numarası ve 2721 demirbaş numarası ile kayıtlı olup başka bir nüshası bulunmamaktadır. Mürettibin yazdığı giriş yazısının altında 1231 tarihi atılmıştır. Kütüphane kataloğunda eser, 1218 tarihi ile kayıt edilmiştir. 1a varağında temellük kaydı bulunmaktadır. 1a ve 200a varağında “*Şeyhü’l-İslâm vakf-ı Veliyyüddin Efendi İbnü’l-merhûmu’l-hâc Muştafâ Ağâ ibnü’l-merhûmu’l-hâc Hüseyin Ağâ*” ibareli vakıf kaydı vardır. Eserin son sayfalarında verilen bilgiler doğrultusunda telif tarihinin 1218 olduğu anlaşılmaktadır. Bu tarihlerden mürettibin eseri 1218 yılında sahifelere yazdığı, 1231 yılında ise düzenli bir defter halinde topladığı tahmin edilmektedir. Bu durum eserin tekrardan okunduğu sayfalar üzerine kurşun kalemle yapılan eklemelerden anlaşılmaktadır.

Eserin cildi, mukavvadan kırmızı bir deffedir. Sertabında hafif bir yıpranma meydana gelmiştir. Meydana gelen bu yıpranma sebebi ile sertap vişneçürüğü rengindedir. Mikleplidir. Deffenin üst ve alt kapağı, altın cetvelli ve zencireklidir. Zilbahar cilttir. Zilbahar cilt, adını halk arasında “kafes şemse” denilen bir süslemekten almaktadır.²⁷ Eserin cildi ve sayfalarında bir hasar, eksik yoktur. Fiziksel kondisyonu sağlamdır.

Hacim olarak 200 varaktır. 1a varağında başlayıp 200a varağında bitmektedir. Müellif hattıyla yazılmıştır. Eser manzumelerden oluşmaktadır, nesir olarak sadece yazarın son sayfalarda kırmızı kalemle yazmış olduğu notlar bulunmaktadır. Nesih ve rik’â yazı çeşidi kullanılmıştır. Eserde satırlar cetvel içine alınmış ve beyitler bu cetvel içine yazılmıştır. Beyitlerin yazılmaya başlandığı 1b varığı hariç, her cetvelin içinde 25 satır bulunmaktadır. 1b varağında tezhip ve süslemelerle birlikte 21 satır bulunmaktadır.

²⁷ Ahmet Saim Arıtan, “Ciltçilik”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, İstanbul: İSAM, C. 7, 1993, s. 552.

Cetvelin içinde beyitler siyah mürekkep ile yazılmıştır. Mürettib son varaklarda cetvelin içine yazdığı nesir yazılarında kırmızı mürekkep kullanmıştır. Mürettib şiirlerini yazmaya başladığı şairi derkenar kısmında, beytin yanına “*ez-gazaliyyat-ı divan-ı Nābī*”, “*ez-murabbaat-ı Nābī*” şeklinde başlıklar oluşturmuştur. Bu başlığı oluşturduğu derkenar kısmının altında, her yeni şiire geçtiğini “*diğer*” ifadesi ile belirtmiştir. Şiir bir sayfada yarım kaldığı ve diğer sayfanın başından devam ettiği zaman, sayfanın başındaki beytin yanına “*velehu*” yazarak şiirin devam ettiğini belirtmiştir. Şiirde fasıllar harf sırasına göre oluşturulmuştur. Bu fasıllar, satırlar arasına kırmızı mürekkeple iki çizgi çizilip bu çizgilerin arasına yine kırmızı mürekkeple “*bi-harfi’s-sa...*” gibi fasıl başlıkları yazılarak birbirinden ayrılmıştır.

2.2.2. Muhtevâ Unsurları

“Hulāşā-i Dīvān-ı Şu‘arā”, edebi yönü kuvvetli olduğunu düşündüğümüz mürettib İbrahim Ganim Efendi’nin çeşitli şiirleri kaydetmiş olduğu bir defteridir. Edebiyatımızda mecmûa türü eserlerde; mukaddime, methiye, sebep-i telif gibi bölümlere çok az rastlanmaktadır. Hulāşā-i Dīvān-ı Şu‘arā isimli mecmûada da bu bölümler bulunmamaktadır. Bu nedenle mürettib ve derlediği esere ait bilgiler oldukça sınırlıdır. Uluşabildiğimiz bilgilerse sadece mürettibin kitabın sonunda “*İşbu kitab-ı sahib...*” diyerek ifade ettiği bir açıklamadan ibarettir.

Eserde 151 şairden beyitler bir araya getirilmiştir. Bu şairlerin çoğu müellifin çağdaşı şairler olmakla birlikte, birkaçı da geçmiş dönemlerde yaşamış ünlü divan şairlerinden oluşmaktadır. Bu şairlerden birçoğunun mecmûada sadece bir, iki beyti yer almaktadır.

Mecmûayı ihdâs eden nazım biçimleri gazeller, rubailer, kıtalar, müfredler, hamseler(mesneviler), kasideler ve bentlerdir.

Gazeller, “*ez-gazaliyyat-ı divan-ı Bâkî/Nābî/Şābit/...*” başlığı altında şairin mahlası ile birlikte derkenara kaydedilmiştir. Mürettib mecmûaya aldığı gazeli tüm beyitleri ile kaydettiğinde “*gazel-i etemm*” notunu eklemiştir. Bunun dışındaki gazeller, tüm beyitleriyle kaydedilmemiş, mürettibin tercihiine göre bir veya birkaç beyitle sınırlandırılmıştır. Aynı zamanda deftere kaydedilen beyitlerde sıra gözetilmemiştir. Bazen bir beytin matla beytini kaydederken bazende gazelin ortalarından beyitleri

seçmiştir. Mecmûada en çok yer alan nazım türü, gazellerdir. Mürettib tek beyit olarak kaydettiği şiirler, genel olarak şairlerin gazellerinden seçilmiştir.

Kasideler, “*Ez tārīḥ-i Şadārat-ı Mehmed Rāḡīb Pāṣā, Ez-sitāyiş-i Ḥazret-i Selīm Girāy Ḥān Ma‘rūf-ı Dilir, Ez-‘İdiyye-i Ra‘nā...*” gibi başlıkların derkenara kaydedilmesiyle ifade edilmiştir. Kasidelerde de mürettib kasidenin tüm beyitlerini kaydetmemiştir.

Yapılan araştırmada, beyitlerin divanlardaki yerleri tespit edilirken bazı rubailerin kıta başlığı altında bazı kıtaların da rubai başlığı altında kaydedildiği fark edilmiştir. Bu farklılıklar transkripsiyon metninde dipnotlara kaydedilmiştir.

Mecmûada adı geçen ve birçok şiiri kaydedilen şairlerden biri, Ahmet Nazmi Efendi’dir. Ahmet Nazmi Efendi, mâhir bir şair olsa da, bir dönemden sonra dünya ile ilişkisini keserek yaşadığı için, eserinin söz hırsızları arasında kaybolduğu söylenir.²⁸ XVII. yy. divan şairi Nazmi Efendi’nin divanının, İbrahim Ganim’in yaşadığı dönemde mevcut olması, şiirlerinin bilinip okunuyor olması sebebiyle mecmûada geniş yer aldığı düşünülmektedir. Mecmûa bu yanıyla bize Ahmed Nazmi Efendi’nin şiirlerini kazandırmıştır. Mecmûada geçen diğer şairlerin divanı, hayatı, edebi kişiliği hakkında müstakil çalışmalar bulunduğundan detaylı açıklamalar yapılmamıştır. Mecmûada geçen şairler, fasıllar, nazım türleri tablo düzeninde verilerek bir nevi mecmûanın içerik özeti yapılmıştır.

İbrahim Ganim Efendi’nin defterine kaydettiği şiirlerin vezinleri şu şekildedir:

- *Bahr-i Hecez*
 1. Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fe‘ ülün
 2. Mefā‘ ilün Fe‘ ülün Mefā‘ ilün Fe‘ ülün
 3. Mef‘ ülü Mefā‘ ilün Mefā‘ ülü Mefā‘ ilün
 4. Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün
 5. Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün
 6. Mef‘ ülü Mefā‘ ilün Mef‘ ülü Mefā‘ ilün
- *Bahr-i Recez*

²⁸ Hiclal Demir, “Nazmi, Ahmed Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, 2020, (10.02.2021).

1. Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün
2. Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün
3. Müfte' ilün Mefā' ilün Müfte' ilün Mefā' ilün
4. Müfte' ilün Müfte' ilün Fā' ilün
5. Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

- *Bahr-i Remel*

1. Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
2. Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
3. Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
4. Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- *Bahr-i Muzâri*

1. Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
2. Mef' ülü Fā' ilātün Mefā' ilü Fā' ilün
3. Mef' ülü Fā' ilātün Mef' ülü Fā' ilātün
4. Müstef' ilün Fe' ülün Müstef' ilün Fe' ülün

- *Bahr-i Müctes*

1. Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

- *Bahr-i Cedîd*

1. Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
2. Fā' ilātün Mefā' ilün Fā' ilātün Mefā' ilün

- *Bahr-i Münserih*

1. Müfte' ilün Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün

- *Bahr-ı Mütekârib*

1. Fe' ülün Fe' ülün Fe' ülün Fe' ülün
2. Fa' ülün Fa' ülün Fa' ülün Fe' ül

- *Bahr-ı Kâmil*

1. Mütefā' ilün Fe' ülün Mütefā' ilün Fe' ülün

- *Ahrep Kalıpları*

1. Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilü Fe' ül
2. Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā'
3. Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül
4. Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'

Eserde Tükçe, Arapça ve Farsça ifadeler birlikte yer almaktadır. Arapça ifadeler daha çok ayetlerden yapılan iktibâslarda ortaya çıkmaktadır. Üslup hakkında genel bir yorumda bulunulamama sebebi, birçok divan şairinden beyitlerin bir araya getirilmesi ve mürettibin yazdığı münhasır bir bölümün olmamasından kaynaklanmaktadır. Bu durumda, sadece mürettibin eseri düzenlemesi hakkında bir değerlendirme yapılmaktadır: Mürettib bazı beyitleri divanlarda geçen şeklinden daha farklı yazmıştır. Ya beyitteki kelimelerin sırasını değiştirmiş ya da kullanılan kelime yerine başka bir kelime yazmıştır. Bununla birlikte, beyitteki bazı kelimeleri hiç yazmadığı, vezni bozacak şekilde beyitleri kaydettiği de görülmektedir. Mecmûaya eklediği kasidelerden şathiyeler, methiyelerde adı geçen devlet adamlarını divanda geçen başlıklar ile vermek yerine kendi medihlerini başlığa eklemiştir. Örneğin; Nâbî divanında “*Tarih Berây-ı Vezâret-i Teberdâr Muhammed Paşa Der-Def'a-i Sâniye*” başlığı altında kaydedilmiş bir kasideyi, İbrahim Ganim Efendi “*Ez-kaside-i Beyân-ı Hikmet Bârî Nazm-ı Nâbî Nikât-ı Devrân Târih-i Dîvân*” başlığı altında, Seyyid Vehbî divanında “*Nat-ı Resul-i Huda Aleyhi's-Selâm*” başlıklı bir nâtı “*Ez-vasf-ı mi'rac ü kaydü'l-minhac*” başlığı altında, Koca Ragıp Paşa divanında başlıksız yazılmış bir kıtayı “*Ez-nüvişte-i Der-divar-ı Serây-ı Nakkâş Paşa*” başlığı altında kaydetmiştir.

Metnin içerik bilgisine dair hazırlanan tabloda; fasıllar, şairlerin mahlası, nazım türü, manzumelerin sayısı, kullanılan vezin bilgisi bulunmaktadır. Mestap projesindeki örnek tabloya göre hazırlanmamıştır. Bunun sebebi, metnin içeriği tabloya uygun yerleştirildiğinde, oluşacak tablonun metnin çeviri yazısı gibi çok hacimli olmasındandır. Aşağıda verilecek tablo içerik bilgisini sunması açısından gerekli

bölmelere ayrılarak oluşturulmuştur. Metnin harf faslı bittiğinde mürettib birkaç sayfa daha beyit eklemiştir. Fasılların sonuna eklenen bu beyitler tabloda, “+1, +2” gibi sembollerle ifade edilmiştir.

Şairin Mahlası	Şiirin Yer Aldığı Bölüm	Nazım Türü	Sayı	Kullanılan Vezinler
Āgāh	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'ṭ-ṭā'	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'r-rā	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Adlī	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bahāyī	Bi-ḥarfi'r-rā	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Bākī	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	3	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-bā'	Gazel	1	Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-Ḥarfi'd-Dāl	Gazel	5	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fa' ülün Fa' ülün Fa' ülün Fa' ülün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'r-rā	Gazel	48	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fa' ülün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā	Gazel	7	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Müfte' ilün Mefā' ilün Müfte' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'ş-şin	Gazel	1+1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-Ḥarfi'ş-şād	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-Ḥarfi'd-ḡād	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-Ḥarfi'ṭ-ṭā'	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-fā	Gazel	2	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

				Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-kāf	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-Kef	Gazel	11	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-Ḥarfi'l-lām	Gazel	3	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-mīm	Gazel	6	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-Nün	Gazel	8	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-hā'	Gazel	11+2	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fa' ülün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-yā	Gazel	10	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Mefā' ilün Fa' ülün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Behçet	Bi-ḥarfi'r-rā	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Behiştî	Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Bekâyî	Bi-ḥarfi'r-rā	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Belig	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	2	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
		Müfred	2	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
		Kaside	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-bā'	Gazel	3	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi't-tā'	Gazel	6	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'ş-şā'	Gazel	3	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

Bi-ḥarfi'l-cīm	Gazel	2	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Müfred	1	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	2	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilün
Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'd-dāl	Gazel	6	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	2	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	38	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün Fā' ilün
	Tercibend	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Kıta	4	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Müfred	2+1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Kaside	3	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	17	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Rubai		Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'
	Müfred		Mef' ülü Fā' ilätün Mef' ülü Fā' ilätün
Bi-ḥarfi's-sin	Gazel	3	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'ş-şin	Gazel	6	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Bi-ḥarfi'ş-şād	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-Ḥarfi'd-ḡād	Gazel	2	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfi't-tā'	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'l-'ayn	Gazel	3	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mef' ülü Fā' ilätün Mef' ülü Fā' ilätün
Bi-ḥarfi'l-ğayn	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün

Bi-ḥarfi'l-fā'	Gazel	2	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'l-kāf	Gazel	3	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Kıta	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-ḥarfi'l-kef	Gazel	6	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Rubai		Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā' Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül
Bi-ḥarfi'l-lām	Gazel	6	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Kıta	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	5	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Rubai	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül
	Müfred	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	11	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Kıta	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Müfred	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'l-vāv	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	28+1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fa' ülün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Kıta	2	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Rubai	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'
	Müfred	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Kaside	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	18	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilätün Mefā' ilün Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Kıta	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

		Müfred	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
		Kaside	3	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Cem Sultān	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Cemāl	Bi-ḥarfi'd-dād	Gazel	1	Mef' ülü Fe' lätü Mef' ülü Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-kef	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Cemālī	Bi-ḥarfi'r-rā	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Cenāb	Bi-ḥarfi'r-rā	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
Cevrī	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	4	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi'l-bā'	Gazel	3	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi't-tā'	Gazel	6	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi's-sā'	Gazel	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-cīm	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'd-dāl	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	22	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
		Kaside	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	7	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi's-sīn	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi's-şīn	Gazel	3	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-gāyn	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-fā'	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-kāf	Gazel	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi'l-kef	Gazel	6	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-lām	Gazel	4	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün

				Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	9	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	8	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'v-vāv	Gazel	1	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	15	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ulü Mefā' ilün Mef' ulü Mefā' ilün
		Kaside	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	5	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
		Kaside	1	Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün
Dürri	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	1	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Edib	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Emîn	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Emri	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Es' ad Ğālib	Bi-ḥarfi't-tā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi's-şin	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Es' ad	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Ezheri	Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Fāni	Bi-ḥarfi's-şin	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Faşıh	Bi-ḥarfi'z-zā	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi's-şin	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
Fehim	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	3	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
		Rubai	1	Mef' ulü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā'
		Muhammes	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-bā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi't-tā'	Gazel	2	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi's-şā'	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün

Bi-Ḥarfî'l-Cīm	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-Ḥarfî'l-ḥā'	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-Ḥarfî'l-Ḥā'	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'd-dāl	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Rubai	2	Mef' ülü Mefā' ilün Mef' ülün Fā' Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā'
Bi-ḥarfî'z-zāl	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'r-rā'	Gazel	12	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ülü Mefā' ilün
	Rubai	1	Mef' ülü Mefā' ilün Mef' ülün Fā'
	Kaside	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'z-zā'	Gazel	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-ḥarfî's-sîn	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfî'ş-şîn	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Bi-ḥarfî's-sād	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-ḥarfî'd-dād	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfî't-tā'	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Bi-ḥarfî'z-zā'	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'l-ayn	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'l-ğayn	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfî'l-fā'	Gazel	1	Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün
Bi-ḥarfî'l-kāf	Gazel	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-ḥarfî'l-kef	Gazel	4	Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Müfte' ilün Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Rubai	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā' Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā'
Bi-ḥarfî'l-lām	Gazel	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'l-mīm	Gazel	4	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Rubai	2	Mef' ülü Mefā' ilün Mef' ülün Fā' Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'
	Kaside	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'n-nün	Gazel	3	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Rubai	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'

		Kaside	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
		Muhammes	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-vāv	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	5	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
		Kaside	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
		Muhammes	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
		Rubai	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'
		Kaside	1	Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
Fenāyī	Bi-ḥarfi'l-yā	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Fennī	Bi-ḥarfi'l-kef	Kaside	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-lām	Kaside	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'n-nün	Kaside	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-he	Kaside	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā	Kaside	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-elif	Metali	+1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Fethī	Bi-Ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Fevrī	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Fevzī	Bi-Ḥarfi'l-kef	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-lām	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
Fıtnat	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
		Kaside	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-bā'	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi't-tā'	Gazel	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
		Müfred	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi'ş-şā'	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-Cīm	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-ḥā'	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'd-dāl	Kaside	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	9	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
		Kıta	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	4	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

			Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Kıta	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Müfred	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-ḥarfi'ş-şin	Gazel	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'ş-şād	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-ḥarfi'd-ḏād	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'l-ğayn	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'l-fā'	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
	Kaside	1	Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'l-kāf	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfi'l-kef	Gazel	5	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
	Kaside	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Bi-ḥarfi'l-lām	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	2	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Kıta	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	5	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Kıta	2	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Müfred	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Kaside	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	7	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Kıta	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Müfred	2	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	3	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
	Kaside	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Figānī	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	2
			Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Fuzūlī	Bi-ḥarfi'l-bā'	Gazel	1
			Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1
			Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	2
			Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	1
			Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-vāv	Gazel	1
			Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mef' ulü Mefā' ilün Mef' ulü Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
Gelibolulu Âlî	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Ḥ'āce Sa'ade'd-din	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Ḥākî	Bi-Ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Ḥaḳḳı	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Ḥāleti	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	4	Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün
	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-lām	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Ḥāliş	Bi-Ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Ḥamdi	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Ḥanîf	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	2	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'ş-şîn	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
Ḥasîb	Bi-ḥarfi'l-bā'	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün
	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	+1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Hâşim	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Ḥaşmet	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-bā'	Gazel	2	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
		Müfred	1	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün
	Bî-ḥarfi't-tā'	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
		Müfred	2+1	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'ş-sā'	Gazel	1	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün
	Bi-Ḥarfi'l-Cim	Gazel	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-Ḥā'	Gazel	1	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'd-dāl	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
		Kaside	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilü
	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	11	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün

	Kıta	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Kaside	3	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-ḥarfî'z-zā'	Gazel	4	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Kıta	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Kaside	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfî's-sîn	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Bi-ḥarfî'ş-şîn	Gazel	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'ş-şād	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Bi-Ḥarfî'ḍ-ḍād	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfî'ṭ-ṭā'	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfî'ẓ-ẓā'	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-Ḥarfî'l- 'ayn	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-ḥarfî'l-gāyn	Gazel	2	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfî'l-fā'	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'l-kāf	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Müfred	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Bi-ḥarfî'l-kef	Gazel	5	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Kaside	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfî'l-lām	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Müfred	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfî'l-mīm	Gazel	5	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Kıta	3	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Müfred	2	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bî-ḥarfî'n-nūn	Gazel	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Müfred	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Kaside	2	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'l-vāv	Gazel	2	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Bi-ḥarfî'l-hā'	Gazel	11	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

				Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fä' ilätün Fä' ilätün Fä' ilätün Fä' ilün
		Kıta	3	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
		Müfred	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	5	Mef' ülü Fä' ilätü Mefā' ilü Fä' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü
		Müfred	4	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fä' ilätün Fä' ilätün Fä' ilätün Fä' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
		Kaside	2	Fä' ilätün Fä' ilätün Fä' ilätün Fä' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Hatem	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Mef' ülü Fä' ilätü Mefā' ilü Fä' ilün
Hatîf	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ülü Mefā' ilün Fe' ülü
Ḥavārî	Bî-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Ḥayālî	Bi-Ḥarfi'l-Cîm	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Ḥayâtî	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
Ḥayretî	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1	Mef' ülü Fä' ilätün Mef' ülü Fä' ilätün
Ḥayrî	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1	Mefā' ilün Fä' ilätün Mefā' ilün
Ḥāzık	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1	Mef' ülü Fä' ilätü Mefā' ilü Fä' ilün
Ḥulkî	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'd-dāl	Metali	+1	Mef' ülü Fä' ilätü Mefā' ilü Fä' ilün
Hüdâyî	Bi-ḥarfi'l-lām	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
İbnü'l-Kemāl	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1	Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'ş-şîn	Gazel	1	Mef' ülü Fä' ilätü Mefā' ilü Fä' ilün
	Bi-ḥarfi'l-kāf	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-kef	Gazel	1	Fä' ilätün Fä' ilätün Fä' ilätün Fä' ilün
	Bî-ḥarfi'n-nün	Müfred	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Mef' ülü Fä' ilätü Mefā' ilü Fä' ilün
Ḳabûlî	Bi-ḥarfi'l-elîf	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Kā'îlî	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü
Kāmî	Bi-ḥarfi'l-fā'	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü
	Bi-ḥarfi'l-lām	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün

	Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'r-rā'	Müfred	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Kānī	Bi-ḥarfi't-tā'	Gazel	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	4	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-Ḥarfi'l-kef	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Kaside	1 ²⁹	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Kaside	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Kelīm	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	2	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-vāv	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Ḳudsī	Bi-ḥarfi't-tā'	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Lebīb	Bi-ḥarfi'l-lām	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Maḳālī	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Manṭıķī	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Merkānī	Bi-ḥarfi'r-rā'	Müfred	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Mesīhī	Bi-ḥarfi't-tā'	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Mezāķī	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Mevlānā	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Mıṣrī	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Muḥibbi	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	+1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

²⁹ Çeviri yazıda Kani'nin şiirinin 2. Beyti ile ilk beyti arasında vezin uyumsuzluğu bulunması sebebiyle tek şiirde her iki beytin vezni beyitlerin üst kısmına yazılarak gösterilmiştir. Tek kasidede iki vezin bulunmaktadır.

Münif	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-bā'	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi't-tā'	Gazel	4	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'd-dāl	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	8	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
		Kıta	2	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
		Müfred	3	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
		Manzum Hadis	2	Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
		Kaside	4	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	3	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
		Müfred	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
		Manzum Hadis	1	Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'ş-şin	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-kāf	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
		Müfred	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-kef	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
		Müfred	+1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-lām	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
		Müfred	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
		Manzum hadis	1	Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
		Kaside	2	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	2	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
		Manzum Hadis	1	Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-nün	Gazel	2	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
		Müfred	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
		Kaside	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

	Bi-ḥarfi'l-vāv	Gazel	1	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	3	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ilün
		Müfred	3+1	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
		Kaside	3	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
		Müfred	2	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
		Kaside	5	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ulü Fā' ilätün Me' ulü Fā' ilätün
Nābī	Bi-ḥarfi'-elif	Gazel	7	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
		Kaside	3	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-bā'	Gazel	4	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
		Metali	2	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
		Kaside	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
		Rubai	+1	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'
	Bi-ḥarfi't-tā'	Gazel	4	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ilün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
		Müfred	1	Mef' ulü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā'
	Bi-ḥarfi'ş-şā'	Gazel	2	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ilün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-Cīm	Gazel	2	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-ḥā'	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-Ḥā'	Gazel	1	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-Ḥarfi'd-Dāl	Gazel	3	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
		Kaside	4	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-Ḥarfi'z-zāl	Gazel	2	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	116	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün

			Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Müstef' ilün Fe' ülün Müstef' ilün Fe' ülün Mefā' ülü Fā' ilātün Mef' ülü Fā' ilātün
	Rubai	9	Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā' Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilü Fā' ül Mef' ülü Mefā' ilün Mef' ülün Fā'
	Kıta	5	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
	Metali	3+1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Müfred	9	Mütefā' ilün Fe' ülün Mütefā' ilün Fe' ülün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
	Kaside	4	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	40+1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilātün Mef' ülü Fā' ilātün
	Rubai	7	Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilü Fe' ül Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'
	Müfred	3	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-ḥarfi's-sin	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'ş-şin	Gazel	14	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfi'ş-şād	Gazel	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-Ḥarfi'd-dād	Gazel	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-ḥarfi't-tā'	Gazel	2	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-Ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-Ḥarfi'l- 'ayn	Gazel	2	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

Bi-Ḥarfî'l-ğāyn	Gazel	2	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfî'l-fā'	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Rubai	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül
Bi-ḥarfî'k-ḳāf	Gazel	11	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Rubai	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'
Bi-ḥarfî'l-kef	Gazel	38	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilätün
	Rubai	2	Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül
	Kaside	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Bi-ḥarfî'l-lām	Gazel	9	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Rubai	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül
	Müfred	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'l-mīm	Gazel	23	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Rubai	3	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül
	Kıta	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Metali	3	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Müfred	3	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Kaside	4	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Bi-ḥarfî'n-nün	Gazel	49	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün

				Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Rubai	2		Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā' Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā'
	Kıta	1		Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün
	Metali	6		Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Müfred	3		Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'v-vāv	Gazel	3		Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	72		Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mef' ülü Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilün
	Rubai	1		Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül
	Kıta	2		Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Metali	1		Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Müfred	4+1		Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	36		Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Rubai	2		Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'
	Metali	6		Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
	Müfred	2+1		Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Kaside	3		Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Nādirī	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Nahīfī	Bi-Ḥarfi'l-kef	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Nā'ilī	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Nazmī	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	10	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

	Rubai	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'
	Kaside	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'l-bā'	Gazel	9	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fā' ilätün Mefā' ilün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Kaside	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Bi-ḥarfi't-tā'	Gazel	8	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ülün
Bi-ḥarfi's-şā'	Gazel	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ülün
Bi-ḥarfi'l-cim	Gazel	4	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Bi-Ḥarfi'l-ḥā'	Gazel	2	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-Ḥarfi'l-Ḥā'	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'd-dāl	Gazel	9	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'd-dāl	Gazel	28	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Fā' ilätün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fe' ülün Fe' ülün Fe' ülün Fe' ülün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Kıta	1	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Kaside	5	Fe' ülün Fe' ülün Fe' ülün Fe' ülün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Bi-ḥarfi'r-rā	Gazel	28	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Fā' ilätün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fe' ülün Fe' ülün Fe' ülün Fe' ülün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün

			Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Kıta	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
	Kaside	5	Fe' ülün Fe' ülün Fe' ülün Fe' ülün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	13	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'ş-şin	Gazel	7	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün
	Kıta	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Rubai	1	Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā'
Bi-ḥarfi'ş-şād	Gazel	2	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-Ḥarfi'd-dād	Gazel	4	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Bi-Ḥarfi't-tā'	Gazel	2	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-Ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Bi-ḥarfi'l-ayn	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'l-gayn	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'l-fā'	Gazel	2	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-Ḥarfi'l-kāf	Gazel	11	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Kıta	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bī-Ḥarfi'l-kef	Gazel	9	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-Ḥarfi'l-lām	Gazel	8	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-Ḥarfi'l-mīm	Gazel	12	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

				Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Rubai	1		Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'
	Kaside	3		Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'n-nūn	Gazel	14		Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Müfte' ilün Mefā' ilün Müfte' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Kıta	2		Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Kaside	1		Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'l-vāv	Gazel	2		Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Bi-Ḥarfi'l-hā'	Gazel	15		Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Rubai	2		Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'
	Kaside	2		Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'l-yā	Gazel	11		Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Kıta	1		Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Kaside	4		Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Nazımā	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fe' ül
Necātī Beg	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	2	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Nedīm	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-bā'	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
	Müfred	1		Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-Cīm	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

	Bi-ḥarfi'r-rā	Gazel	3	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
		Müfred	2	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
		Kaside	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
		Rubai	2	Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül
		Müfred	2	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
		Kaside	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-kāf	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
		Müfred	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi'l-kef	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-lām	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
		Müfred	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	2	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
		Rubai	1+1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'
		Müfred	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	2	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilätün
		Rubai	1	Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā'
		Müfred	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā	Gazel	2	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
		Müfred	2	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
		Kaside	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Nef' i	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	3	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-bā'	Gazel	2	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
		Kaside	2	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi't-tā'	Gazel	4	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'ş-şā'	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-Ḥarfi'l-Cīm	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-Ḥarfü'l-hā'	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-Ḥarfi'd-Dāl	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
		Kaside	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'r-rā	Gazel	11	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün

			Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Müfred	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
		13	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'z-zā'	Gazel	5+1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Kaside	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'ş-şin	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'l-kāf	Gazel	4	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'l-kef	Gazel	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Müfred	1	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Kaside	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'l-lām	Gazel	4	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Kaside	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'l-mīm	Gazel	7	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Müfred	3	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Kaside	7	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Bi-ḥarfî'n-nūn	Gazel	6	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Kaside	3	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'l-vāv	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilün
Bi-ḥarfî'l-hā'	Gazel	11	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Rubai	3	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fa'
	Kaside	3	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

		Müfred	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	10	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
		Müfred	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
		Kaside	10	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
Nesīb	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Nesīmī	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	2	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün
Neşāfī	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Müfte' ilün Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün
Neş'et	Bi-ḥarfi'l-zā'	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Nev'ī	Bi-ḥarfi'l-lām	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'r-rā'	Müfred	+1	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
Neylī	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Ni'met-i Kadimi	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Nūrī	Bi-ḥarfi't-tā'	Gazel	1	Mütefā' ilün Mütefā' ilün Mütefā' ilün Mütefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-zā'	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Nuşret	Bi-Ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Oşmān-zāde	Bi-ḥarfi'l-elif	Kaside	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
'Āmīkī	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
'Aṭāyī	Bi-ḥarfi'l-elif	Mesnevi	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi't-tā'	Mesnevi	1	Mef' ülü Mefā' ilün Fe' ülün
	Bi-ḥarfi'r-rā'	Mesnevi	5	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-mīm	Mesnevi	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'n-nün	Mesnevi	3	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Mesnevi	3	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Mesnevi	10	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
'Āṭf	Bi-ḥarfi'l-bā'	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	20	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

				Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
		Kaside	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	3	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'ş-şin	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'ş-şād	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-kāf	Gazel	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-kef	Gazel	4	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-lām	Gazel	2	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	4	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	7	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	14	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
		Kıta	3	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	8	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
'İbādî	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
'İsmet	Bi-ḥarfi'l-yā'	Rubai	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fā'
'İşmetî	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-bā'	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarf'd-dāl	Gazel	1	Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	7	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
		Müfred	3	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
		Müfred	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'ş-şin	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-lām	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün

		Müfred	1	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	3	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ulün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	10	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
		Rubai	2	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'
		Müfred	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	3	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
		Müfred	2	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
'İzzetî	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'ş-şin	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-lām	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
'Ubeydî	Bi-ḥarfi'l-lām	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	3	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
'Ulvi	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün
'Uşşākî	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Pertev	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'ş-şin	Gazel	4	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā'	Müfred	+1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Pertevî	Bi-Ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün
Peyāmî	Bi-ḥarfi'l-mīm	Bent	1	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün
Râgıb	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	4	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
		Metali	+1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-bā'	Gazel	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi't-tā'	Gazel	5	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'ş-şā'	Gazel	1	Mef' ulü Mefā' ilün Fe' ulün
	Bi-ḥarfi'l-cīm	Gazel	2	Mef' ulü Mefā' ilün Fe' ulün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün

Bi-ḥarfi'd-dāl	Gazel	2	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Kaside	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	34	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fā' ilātün Mefā' ilün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilātün Mefā' ilü Fā' ilün
	Rubai	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül
	Kıta	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	12	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilātün Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfi's-sîn	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'ş-şîn	Gazel	3	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfi'ş-şād	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'l-ğayn	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'l-fā'	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'l-kef	Gazel	7	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilātün Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Bi-ḥarfi'l-lām	Gazel	3	Mef' ülü Fā' ilātün Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	7	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Kaside	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	13	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Kaside	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	15	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

				Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	19	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Rahmī	Bi-ḥarfi'r-rā	Gazel	2	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Rāmī	Bi-ḥarfi'r-rā	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-Ḥari'l-hā'	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Rāsiḥ	Bi-Ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Rāşid	Bi-ḥarfi'r-rā	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-hā'	Kaside	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Rāzī	Bi-ḥarfi'r-rā	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Re'fet	Bi-Ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Rızāyī	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	3	Fā' ilātün Mefā' ilün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'd-dāl	Gazel	1	Fā' ilātün Mefā' ilün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	4	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-kef	Gazel	3	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Rūḥī	Bi-ḥarfi'r-rā'	Bent	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi'z-zā'	Bent	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi'ş-şin	Bent	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-fā'	Bent	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi'l-kef	Bent	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-mīm	Bent	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi'n-nün	Bent	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Bent	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Bent	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Rüşdī	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	5	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

			Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfi'l-bā'	Gazel	5	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfi't-tā'	Gazel	2	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Müfred	1	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-ḥarfi's-şā'	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'l-cīm	Kıta	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'd-dāl	Gazel	1	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-ḥarfi'r-rā	Gazel	29	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Müfred	3	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	9	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfi's-sīn	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Bi-ḥarfi's-şīn	Gazel	4	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'l-ğayn	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'l-fā	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'l-kāf	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'l-kef	Gazel	7	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-ḥarfi'l-lām	Gazel	3	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	5	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Kıta	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Müfred	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Kaside	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	18	Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

				Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
		Kıta	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
		Kaside	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfî'l-vāv	Gazel	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfî'l-hā'	Gazel	19	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
		Müfred	5	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfî'l-yā'	Gazel	13	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilätün Mef' ülü Fā' ilätün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
		Kıta	3	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
		Kaside	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
		Müfred	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Şabîh	Bi-ḥarfî'l-bā'	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Şābit	Bi-ḥarfî'l-elif	Gazel	11	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
		Kaside	5	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
		Kıta	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
		Müfred	5	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfî'l-bā'	Gazel	8	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
		Metali	5	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfî't-tā'	Gazel	9	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün

			Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Mesnevi	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'ṣ-ṣā'	Gazel	4	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'l-cim	Gazel	4	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Kıta	1	Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Metali	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-Ḥarfi'l-hā'	Gazel	5	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-Ḥarfi'l-Hā'	Gazel	3	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-Ḥarfi'd-Dāl	Gazel	8	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Kıta	1	Mefā' ilün Fe' ülün Mefā' ilün Fe' ülün
	Kaside	7	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	2	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	43	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Rubai	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül
	Kıta	4	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Metali	25+1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Mesnevi	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Kaside	5	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

			Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Bi-ḥarfî'z-zā'	Gazel	23	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Metali	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Kaside	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfî's-sîn	Gazel	4	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Kaside	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Müfred		
Bi-ḥarfî'ş-şîn	Gazel	9	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Rubai	1	
	Kıta	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Metali	3	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Dere-name	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'ş-şād	Gazel	5	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü
Bi-ḥarfî'ḍ-ḍād	Gazel	6	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'ṭ-ṭā'	Gazel	3	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfî'z-zā'	Gazel	3	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Kıta	1	Müstef' ilün Fe' ülü Müstef' ilün Fe' ülü
Bi-ḥarfî'l-ayn	Gazel	3	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'l-ğayn	Gazel	3	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü
	Metali	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'l-fā'	Gazel	4	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Metali	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Kaside	2	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün

Bi-ḥarfî'l-kāf	Gazel	9	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Rubai	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā' Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ül
	Metali	3	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Müstef' ilün Fe' ülün Müstef' ilün Fe' ülün
	Mesnevi	1	Mef' ülü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-ḥarfî'l-kef	Gazel	16	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Rubai	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā' Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā'
	Metali	6	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Mesnevi	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Kaside	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-ḥarfî'l-lām	Gazel	12	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Fe' ülün Fe' ülün Fe' ülün Fe' ülün
	Rubai	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā' Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül
	Metali	4	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Kaside	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'l-mīm	Gazel	11	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
	Kıta	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Rubai	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā' Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā'
	Metali	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Kaside	3	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

Bi-ḥarfi'n-nūn	Gazel	18	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Rubai	1	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'
	Kıta	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Metali	6	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Mesnevi	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Kaside	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'l-vāv	Gazel	7	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Metali	1	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	34	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mef' ulü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Rubai	5	Mef' ulü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'
	Kıta	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Metali	7	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Mesnevi	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fā' ilätün Mefā' ilün Fā' ilün
	Kaside	1	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	31+1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Rubai	1	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'

		Kıta	6	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
		Metali	15	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ulü Fā' ilätün Mef' ulü Fā' ilätün Fe' ülün Fe' ülün Fe' ülün Fe' ül Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
		Mesnevi	2	Fā' ilätün Mefā' ilün Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
		Kaside	8	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Sa' dī	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Şadrī	Bi-ḥarfi'ş-şin	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Şāḥib	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
Şalāḥī	Bi-ḥarfi'l-lām	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Sālik Dede	Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Sāmī	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	2	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
		Müfred	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
		Terkib-i Bend	1	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül
		Kaside	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-bā'	Gazel	1	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
		Müfred	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bī-ḥarfi't-tā'	Gazel	2	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'ş-şā'	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-cīm	Gazel	1	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-ḥā'	Gazel	1	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-Ḥā'	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'd-dāl	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
		Kaside	2	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	8	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün

			Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ülün Mefā' ilün Fe' ülün
	Kaside	4	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	6	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Kaside	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'ş-şin	Gazel	3	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Müfred	+1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfi't-tā'	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'l-gayn	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfi'l-kāf	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-ḥarfi'l-kef	Gazel	5	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Müfred	2	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'l-lām	Gazel	2	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Rubai	1	Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā'
	Kaside	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	4	Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Rubai	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül
	Kıta	1	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Kaside	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	11	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Müfred	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	8	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Rubai	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'
	Kaside	2	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün

Semā'ī	Bi-ḥarfi'n-nūn	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Seyyid Vehbī	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	7	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
		Rubai	4	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fā'
		Müfred	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
		Kaside	2	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-bā'	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
		Müfred	3	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
		Kaside	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bī-ḥarfi't-tā'	Gazel	3	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
		Kaside	2	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi'ş-şā'	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-cīm	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
		Kıta	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-Ḥarfi'l-Ḥā'	Gazel	2	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
		Rubai	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül
	Bi-ḥarfi'd-dāl	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
		Kaside	2	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zāl	Gazel	2	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	47	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
		Rubai	4	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā' Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül
		Kıta	4	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
		Müfred	14	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
		Kaside	10	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

			Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Bi-ḥarfî'z-zā'	Gazel	12	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Meḥ' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Meḥ' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Müfred	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfî's-sîn	Rubai	+1	Meḥ' ulü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā
Bi-ḥarfî'ş-şîn	Gazel	9	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Meḥ' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Meḥ' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'ş-şād	Gazel	1	Meḥ' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfî't-tā'	Gazel	3	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'l-ayn	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'l-fā'	Rubai	1	Meḥ' ulü Mefā' ilün Meḥ' ülün Fā'
Bi-ḥarfî'l-kāf	Gazel	3	Meḥ' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'l-kef	Gazel	12	Meḥ' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Müfred	+1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Kaside	3	Meḥ' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Meḥ' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'l-lām	Gazel	3	Meḥ' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Rubai	1	Meḥ' ulü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'
	Kaside	1	Meḥ' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Bi-ḥarfî'l-mīm	Gazel	8	Meḥ' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Suret-name	5	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Müfred	2+1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Rubai	1	Meḥ' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül
	Kaside	2	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-ḥarfî'n-nün	Gazel	16	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Meḥ' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Meḥ' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

			Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün
	Rubai	1	Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā'
	Kıta	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
	Müfred	4+1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Kaside	4	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Bi-ḥarfi'l-vāv	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Bi-ḥarfi'l-hā'	Kaside	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Gazel	9	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Rubai	3	Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'
	Kıta		Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
	Müfred	17	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Kaside	10	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Gazel	17	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Rubai	5	Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā' Mef' ülü Mefā' ilün Mef' ülün Fe' ül
Bi-ḥarfi'l-yā'	Kıta	2	Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
	Müfred	9	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Kaside	10	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Sezāyī	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Şıdkî	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Sırrî	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	3	Müfte' ilün Mefā' ilün Müfte' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Subhî	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Sultān Maḥmūd	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Şun'î	Bi-ḥarfi't-tā'	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Sūzî	Bi-ḥarfi'l-lām	?	1	?
Sümmānî	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Sürürî	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Sükûtî	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Şāhî	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Şehrî	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi'l-bā'	Gazel	1	Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfü's-şā'	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-cim	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi'd-dāl	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	7	Müfte' ilün Müfte' ilün Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
		Rubai	1	Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā'
	Bi-ḥarfi'ş-şin	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-ayn	Gazel	2	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-kāf	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
		Kıta	1+1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-kef	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
		Kıta	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
		Rubai	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'
	Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	3	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün

	Rubai	3	Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā' Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül	
	Kaside	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün	
Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	3	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün	
	Müfred	2	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün	
Bi-ḥarfi'l-vāv	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün	
Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	3	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün	
	Kıta	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün	
	Müfred	1	Mef' ülü Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilün	
	Kaside	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün	
Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	2	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün	
Şem'î	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-mîm		1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
Şeyh Gâlib	Bî-ḥarfi't-tā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Şeyh-i 'Arzî	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Şeyhî	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilü Fā' ül
Şināsî	Bi-ḥarfi'l-mîm	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Ṭāhir	Bi-ḥarfi's-sîn	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Ṭālib	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Tecellî	Bi-ḥarfi'ş-şā'	Gazel		Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün Fā' ilātün Mefā' ilün Fā' lün
	Bi-ḥarfi'd-dāl	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-mîm	Gazel	1	Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-Ḥarfi'ḍ-ḍād	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Tekirdağlı Yahya Efendi	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
Vāhib	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Vaşli	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Vecdî	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-bā'	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
	Bi-ḥarfi't-tā'	Gazel	1	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi't-tā'	Müseddes	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

	Bi-ḥarfi'd-dāl	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	7	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	3	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün
	Bi-ḥarfi'ş-şin	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-gayn	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fā' lün
	Bi-ḥarfi'l-kef	Gazel	1	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün
	Bi-ḥarfi'l-lām	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	3	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-vāv	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	2	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
		Müseddes	1	Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
		Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Vechi	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
Veysi	Bi-ḥarfi'l-kef	Gazel	+1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	1	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	1	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün
Yahyā Efendi	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	1	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi't-tā'	Gazel	1	Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün
	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	6	Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	4	Fā' ulün Fā' ulün Fā' ulün Fā' ul Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-kef	Gazel	3	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-lām	Gazel	1	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	7	Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'n-nün	Gazel	4	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	5	Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün

				Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-yā'	Gazel	6	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
Yüsri	Bi-ḥarfi'l-elif	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'z-zā'	Gazel	2	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'sīn	Gazel	2	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-mīm	Gazel	2	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün
	Bi-ḥarfi'n-nūn	Gazel	2	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün
	Bi-ḥarfi'l-hā'	Gazel	6	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün
Ziver	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün
Ziyā'i	Bi-ḥarfi'r-rā'	Gazel	1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

3. ÇEVİRİ YAZIDA DİKKAT EDİLEN USULLER

- Derkenarlara yazılmış başlık ve ifadeler çeviri yazıda bold(kalın) yazılmıştır.
- Metnin varak sayısı köşeli parantez içinde [...a] şeklinde gösterilmiştir.
- Eksik ve yanlış yazıldığı divanlarda tespit edilen mısralar, dipnota alınarak divanda geçen şekli ile gösterilmiştir.
- Eksik yazılan mısralarda vezin bozulmuşsa beytin başına diğer mısraya uyan veznin yazılması uygun görülmüştür.
- Mürettibin defterine kaydettiği beyitlerin yerleri, tez ve kitap yoluyla neşri hazırlanan divanlarda tespit edilerek parantez içinde sırasıyla beytin yazdığı sayfa sayısı, gazel veya kaside numarası, nazım birimindeki numarası şeklinde gösterilmiştir. Mürettibin Bâkî divanından alıntılacağı beyit, divanın 107. sayfasında 9. gazelin 3. beyti ise “(107/9/3)” şeklinde çeviri yazıda beytin sağına yazılarak ifade edilmiştir.
- Rubai, kıta, müfred ve metalilerde ise sadece şiirin divanda bulunduğu sayfa sayısı ve şiirin numarası verilmiştir.
- Metnin “Nā-ma‘lūm Esāmī Ez-ebyāt-ı Şu‘arā” başlığı altına kaydedilmiş manzumeler internet ortamında tek tek taranmıştır. Beytin sahibi tespit edildiğinde, şairin mahlası/adı beytin üst kısmına parantez içinde ve italik olarak kaydedilmiştir.
- Berceste beyitlerin bulunduğu “Nā-ma‘lūm Esāmī Ez-ebyāt-ı Şu‘arā” bölümünde “Bilgelikler Divanı” ve Emrah Gökçe’nin “Berceste Beyitler” kitapları beyit tespitinde kullanılmıştır. Bulunan beyitlerin Bilgelikler Divanı’nda beytin yerini göstermek için “B.d” kısaltması kullanılarak sayfa sayısı ve beyit numarası kaydedilmiştir. Berceste Beyitler’de beytin yerini göstermek için “B.” kısaltmasını kullanılarak beyit numarası kaydedilmiştir.
- Beyitlerdeki iktibaslar italik yazılmıştır.
- Çeviri yazımında Farsça ekler ve bileşik kelimeler, İsmail Ünver’in yazmış olduğu “Çevriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler” adlı makale göz önüne alınarak düzenlenmiştir.

- Transkripsiyon metninin hazırlanmasında “Times Turkish Transcription” fontu kullanılmıştır.
- Metinde geçen kelimeler için kullanılan sözlükler “Misalli Büyük Türkçe Sözlük” ve Ferit Devellioğlu’nun “Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat”ıdır.
- Metinde kullanılan transkripsiyon alfabesi aşağıdaki gibidir:

ا (ā)	a, ā	ص	ş
ا (ā)	a, e, ı, i, u, ü	ض	ž, ḍ
ب	b, p	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	‘
ث	ṯ	غ	ğ
ج	c, ç	ف	f
چ	ç	ق	q
ح	ḥ	ك	k, g, (ñ)
خ	ḫ	ك	ñ
د	d	ل	l
ذ	ẓ, ḍ	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v, u, ū, ü, o, ö
ژ	j	ه	h, a, e
س	s	لا	la, lā
ش	ş	ی	y, ı, i, ī
		ء	’

İKİNCİ BÖLÜM

METİN

[1a]

Ḥulāṣā-i Dīvān-ı Şu‘arā İbrāhīm Ğānim Efendi

Selāṭīn-i ‘izām kerāmet-i irtisāmdan Sulṭān Bāyezīd Ḥān Ḥazretlerinüñ kütüphāne-i ra‘nāsına işbu bi’z-zāt ihtirā‘-ı faķırānem olup Ḥulāṣā-i Dīvān-ı Şu‘arā tesmiye eyledigüm şekl-i dīvānda olan aṣār-ı ḥaķırānemi muḥṭevi iden ehl-i eḥibbādan ḥayātumda ḥayr du‘ā vālideynüm ve ... ‘iyāl ü evlādu enhār eķāribe hürmeten ü Ref’et Beg fātiḥā ihdāsına niyāz-ı rahmet ederim. El-ḥaķır İbrāhīm Ğānim ‘an ḥulāṣā-i kātib efendi 1231.

Bi-ḥarfîl-elif

[1b]

Ez ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Bāķī

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Belini қоçmada ol şanemüñ derd ü belā³⁰ (107/9/1)

Yoḡsa şīrīn lebī ‘āşıqlara ḥāzır ḥelvā³¹

Āteş urmuş yüzi gül ḥırmenine ol māhuñ (107/9/3)

Devr-i sāġarda ruḡı ‘aksini kılmış peydā

Dīġer (Meḥ ūlū Fā‘ ilātü Meḥā‘ ilū Fā‘ ilün)

Görmez mişāl-i kāmetiñi çeşm-i rāst-bīn (106/7/4)

Aḡvel baķa meġer ki ġörenler nażīr aña

Dīġer (Meḥ ūlū Fā‘ ilātü Meḥā‘ ilū Fā‘ ilün)

³⁰ Bilini kuçmadadur ol sanemüñ der ü belā

³¹ Yoġsa ‘āşıqlara şīrīn lebi ḥāzır ḥelvā

Evvel vefāya va‘ deler itmişken ey şanem (108/10/4)
Cevr itdün āhır eylemedün ‘ ahde vefā³²

Ez ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nef’i

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Her nefesde hançer-i bürrân gibî bir zaḥm açar (281/1/3)
Hem-zebân-ı dil-nevâz āh-ı dem-â-demdür baña

Ḥalk-ı ‘ âlem bir nefes şād olmağa cānlar virür (281/1/5)
Cānımuñ cānānı güyā dildeki ğamdur baña

Dıĝer

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Baĝladı boynuna zülfünü ḥamā’ il vādi şabā³³ (281/2/3)
Bu bahāne ile ‘ aceb def’ -i gezend itdi şabā

Bir ğazel oĝudı mecmū‘ a-i gülden bülbül (281/2/4)
Lehçe-i şevķini ĝāyet pesend itdi şabā³⁴

Şoḥbet-i yārān içün gülşene teklif iderek (281/2/5)
Ṭab’ -ı Nef’ i’yi de bir rind-i levend itdi şabā

Dıĝer

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Ne feyz alur sıfāl-i bādeden pīr-i muĝān bilse (282/4/2)
Çekerdi reşkden ķandille Şeyḥu’l-ḥaram şahbā

Ḥumārı öldürür hemm u ĝam cānımızdan eyledi bīzār (282/4/3)
Meded yok mı ey sāķi-i şāḥib kerem şahbā

³² Cevr itdün āhır eylemedün va‘ deye vefā

³³ Baĝladı boynuna zülfünü ḥamā’ il yerine

³⁴ Lehçe-i şühunu gayette pesend itdi sabā

Ez g azaliyy t-1 D iv n-1 Cevr 

(F   il t n F   il t n F   il t n F   il n)

  lib-i d d r-1 y ram mest-i  evk-i vu latam (182/2/3)

G l  en-i firdevsle  am-   ne yeks ndur ba  a³⁵

Lu f-1 y ra   d olup  ahr-1   ad dan³⁶ a lamam (182/2/4)

Ol sebebden    in  v  b    ne yeks ndur ba  a³⁷

D  er

(F   il t n F   il t n F   il t n F   il n)

  leri ser menzil-i ma    da ilet n r zg r (183/3/3)

Reh-g z r-1  rz da sedd-i r  h olmu   ba  a

    ne-i   m kim anı v r n iderdi bulsa       (183/3/4)

Mesken-i         c  y u pen  h olmu   ba  a³⁸

D  er

(Mef      n Mef      n Mef      n Mef      n)

  der   z rde ya murg -1 bel  ya t   i mihnet (183/4/3)

Bu v d  de olur         ehline bir derd-i ser peyd 

A  lmaz     b-1   mdan     m-i           b -1 ma   erde (183/4/4)

Eger d  ny da olmazsa   b-i   cre se  er peyd 

D  er

(Mef       Mef       Mef       Fe      n)

N -k  m-1 d   kevnem ki ba    oldu m    v  (183/5/3)

         -i ye  s-i g  lsit  n-1 temenn ³⁹

³⁵ G l  en-i firdevsle mey-   ne yeks ndur ba  a

³⁶ Lu f-1 y ra   d olup  ahr-1   ad  ya a lamam

³⁷ Ol sebebden    in  v  b     ne yeks ndur ba  a

³⁸ Menzil-i         c  y-1 pen  h olmu   ba  a

³⁹          -i ye  s    g  list  n-1 temenn 

Gencîne-i dil gevher-i hasretle pür oldı (185/5/4)
Ser-mâyeme reşk itse n'ola kân-ı temennâ

Ez ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Nâbî

(Mefû' lü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)
Nûr-ı Hudâdur ayîne-i cân-ı enbiyâ (453/1/1)
Aḥkâm-ı şer' dūr güher-i kân-ı enbiyâ
‘ Âlem ḳalurdı ḳulmet-i ğafletde itmese (453/13)
İmdâd nûr-ı saye-i eyvân-ı enbiyâ

[2a]

Velehu Nâbî egerçi her biri nûr-ı maḥẓdur (454/1/9)
Ammâ ki pîşvâları sulṭân enbiyâ

Dîger (Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)
Çeşm ' amâ-yı cehli ider sürme-rîz-i nûr (454/2/4)
Keyfiyyet-i ta' alluḳ-ı dîdâr-ı evliyâ
Dil-ḥastegân-ı ' aşḳa virür neş'e-i ḥayât (454/2/3)
Kemter-ġıdâ-yı dârü-yı aḥbâr-ı evliyâ
Vech-i kerîm-i ḥüsn-i İlahîden özgeye (455/2/8)
Olmaz güşâde dide-i bîdâr-ı evliyâ
Ser-fürûz-ı feyẓdür envâr-ı evliyâ⁴⁰ (454/2/1)
Ser-mâye-i şuhûddur âşâr-ı evliyâ

⁴⁰ Maşrık-fürûz-ı feyẓdür envâr-ı evliyâ

	Ümmiddür ki kıoymayalar pey-māl-ı ye 's Nābī-i zārı feyz-i mededkār-ı evliyā	(455/2/9)
Dıger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Terk-i maṭlabdur bu maṭlabgāhda maṭlab baña İyle luṭfuñdan müretteb maṭlabum yā Rabb baña	(455/3/1)
	Kimse bilmez ol mehūñ teşrifine rü-püş olur Rüz-ı rüşenden füzün feryād-resdür baña	(455/3/4)
Dıger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Virmemişün tıtalum ruḥşat-ı āgüş-ı vişāl Varmağa meclis-i ağıyāra sebep n'oldı saña	(456/5/2)
	Ne girersün āraya yāre niyāz itdükçe Ḳanı ey girye mürā'āt-ı edeb n'oldı saña	(457/5/4)
Dıger	(Mef' ūlü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün) Terk itdirür çemende bu feryādı 'ākıbet Ey 'andelīb güldeki çin-i cebin saña	(456/4/4)
	Nābī senünle eyleyelüm ḥişşe dil-beri Zevķ-i vişāl baña figān u enin saña	(456/4/5)
Dıger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Ḳayāl-i ḥalka-i zülfünle eşķüm düşse deryāya Zamān-ı ḥaşre dek gird-āb ber-gird-āb olur peydā	(458/8/2)

İrāde itse bir emrūn ta‘ alluḫ fethine Nābī (458/8/5)
Añā eṭrāf-ı nā-me ’mūlden esbāb olur peydā

DİĞER

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Niçe mümkün taḥallūf ide te’şīr-i du‘ ā (459/9/1)
Çille-i şıdḳdan olduḳça cihān tīr-i du‘ ā⁴¹

Olur elbette şitabuñ zen-i meydān-ı ḳabūl⁴² (459/9/2)
Pençe-i ma‘ şıyyet olmazsa ‘ inān-gīr-i du‘ ā

Olmasa olmazdı ṭāḳ-ı ḳabūle peyvend (459/9/3)
Lafz-ı āmīndeki nūn ḥālḳa-i zencīr-i du‘ ā

Ez sitāyiş-i şıfāt-ı Bārī Celle Celaluhu ve ‘ ilāve-i Sitāyiş-i İbrāhīm Pāşā

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Zihī Ḥālīḳ ki kemter nuṭfe-i nā-çizden itmiş (2/1/13)
Ḳıbbāb-ı bārgāh-ı çarḫa şıḡmaz kimseler peydā

Zihī Bārī ki lu‘ bet-ḥāne-i ‘ ālemde ḥālḳ eyler⁴³ (2/1/16)
Hezārān dil-ber-i mevzūn hezārān duḡter-i ḥasnā

Ġıdāsın eylemiş şāyānı üzre herkesün ta‘ yīn (4/1/41)
Kimün itmüş pelās-ı cehle müstaḡraḳ kimün dānā

Melā’ik ḥādimān-ı “Ye’ mūru’ l-‘ adli ve’ l-iḥsān”⁴⁴ (5/1/42)
Şeyāṭīn dīde-bāñ-ı furşāt-ı “Yenhā ‘ ani’ l-faḫşā”⁴⁵

⁴¹ “Ḥālḳa-i şıdḳdan olduḳça cihān tīr-i du‘ ā”

⁴² “Olur elbette nişānek-zen-i meydān-ı ḳabūl”

⁴³ “Zihī Bārī ki ni‘ met-ḥāne-i şun‘ ında ḥālḳ eyler”

⁴⁴ Nahl suresi 90. ayette “Ye’ mūru bi’ l-‘ adli ve’ l-iḥsān” olarak geçmektedir. Mürettib “bi” kelimesini beyitte yazmamıştır. “Ye’ mūru’ l-‘ adli ve’ l-iḥsān”, “Adaleti ve iyiliḡi emreder.” manasındadır.

Kimin itmüş risāletle şefî^c -i varṭa-i maḥşer (5/1/46)

Kimin itmüş vilāyetle nedîm-i ḥalvet-i ma^c nā

Bülend ü pest-i ^c âlem birbiriyle irtibāṭ itmüş (7/1/67)

Biribirisine muḥtācdur a^c lā ile ednā

Bu deñlü ni^c met-i bî-imtinānuñ ḳadrini bilmez (8/1/80)

^c Aceb küfrān-ı nā-şükrāndur ekşeri dünyā⁴⁶

Bu nān u bu nemek ḥaḳḳın ferāmüş eyleyen cāhil (8/1/81)

Ne şüretle olur ümmīdvār-ı ni^c met-i ferdā

[2b]

Ġarîḳ-i luṭf iken ḥāşā ki raḥmetten ḳāla maḥrūm (9/1/92)

Kemîne bî-kes-i ^c abd-i ḥaḳîriñ Nābî-i şeydā⁴⁷

Cenāb-ı āşaf İbrāhîm Pāşā-yı bülend-iḳbāl (9/1/95)

Vücūdiyle şeref-bāb olduğundan ḥıṭṭa-i şehbā⁴⁸

Vücūd-ı pākine Nābî budur Ḥaḳ’ dan recāmuz kim (10/1/101)

İde ḥayyāt-ı ḳudret cāme-i dil-ḥvāhını iksā

Ez-tāriḥ-i Şadarāt Şadr-ı Āzam Alî Pāşā der ^c Ahd Sultān Meḥmed Ḥān

(Fe^c ilātün Fe^c ilātün Fe^c ilātün Fe^c ilün)

Bāb-ı luṭfun yine açdı kerem-i Rabbānî (220/36/2)

İyledi teşneleri ġarḳa-i iḥsān u ^c aṭā

⁴⁵ En-Nahl 16/90.

⁴⁶ ^c Aceb küfrān-ı nā-şükrāndur ekşer merdüm-i dünyā

⁴⁷ Kemîne bî-kesüñ ^c abd-i faḳîrūñ Nābî-i şeydā

⁴⁸ Vücūdiyle müşerref olduğunda ḥıṭṭa-i şeydā

Cereyân eylemege başladı seylâb-ı murâd (220/36/3)

‘Âlemüñ mezra‘ a-i hıvâhişin itdi ihyâ

Çekilen derde kazâ kaçd-ı mükâfât itdi (221/36/6)

İtdi bir mü’temen-i ‘âdili şadru’l-vüzerâ

Zîr-i pâyında inlemedi bir mûr-ı za‘îf⁴⁹ (221/36/14)

Başalı ravza-i iqbâle Süleymân gibi pâ⁵⁰

Âşafâ ‘âdil ü ‘âli-güher-i pâk dilâ⁵¹ (222/36/16)

Ey ziyâ-bağş-ı ‘uyûn-ı vüzerâ ü ‘ulemâ⁵²

Senden ümmîd idinür fetî cihân k’olmuşdur (222/36/23)

Nuşretüñ a‘zam-ı esbâbı şalâh ü taqvâ

Âşafâ eski kuluñ köhne du‘âcî Nâbî (223/36/31)

Şevkle mısrâ‘-ı târihüñ iderken imla

Bir beşîr irdi beşâretle didi târihün (223/36/32)

‘Alî Pâşâ’ya mübârek ide şadrını mevlâ⁵³

Ez-kaşide-i Beyân-ı Hikmet Bârî Nazm-ı Nâbî Nikât-ı Devrân Târih-i Dîvân

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

Bir çerâğı ki ide luţufla fûrûzân mevlâ (331/127/1)

Nefes-i serdle niçe mümkün itfâ⁵⁴

⁴⁹ Zîr-i pâyında dahı mürde degül mûr-ı za‘îf

⁵⁰ İqbâle Başalı ‘arşa-i iqbâle Süleymân gibi pâ

⁵¹ Âşafâ ‘âdil-i ‘âli-güher-i pâk dilâ

⁵² Ey ziyâ-bağş-ı ‘uyûn-ı ulemâ vü vüzerâ

⁵³ ‘Alî Pâşâ’ya mübârek ide şadrını mevlâ

Bir nihāli ki feyyāz-ı ezel ide perverde⁵⁵ (331/127/2)

Añā itsün mi zarar tişe-i keyd-i a' dā

Men' u def' eylemege kimsede kudret mi olur (331/127/4)

İstese hāzret-i Hāḡ kılın itmek ihyā⁵⁶

Kim ki Allāh'a ider cümle umūrın tefvīz (331/127/5)

Eylemez hāzret-i Hāḡ kimseye muḡtāc-ı recā⁵⁷

Kim ki şıdḡla olur künc-i tevekkülde mekīn (332/127/8)

Götürür ayaḡına devlet u iḡbālī Ḥudā

Ez-ḡazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şābit

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Bismi'l-lāhi'r-raḡmāni'r-raḡīm

Mıṣra' -i berceste-i nazm-ı kerīm⁵⁸

Ḥamd ü sipās ü minnet o sultāna ibtidā (207/1/1)

Tevfik virdi bendeye dīvāna ibtidā

Dībāce-i suḡende münāsibdür eylesem (207/1/2)

El-ism-i Celāl-i zāt ile 'unvāna ibtidā⁵⁹

Ez Na'at-ı Rasūl-u Ekrem Şallallāhu 'Aleyhi Vesellem

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

⁵⁴ Nefes-i serd ile itmek nice mümkün iṭfā

⁵⁵ Bir nihāli k'ide feyyāz-ı ezel perverde

⁵⁶ İstese hāzret-i Hāḡ bir kılın itmek ihyā

⁵⁷ Eylemez ḡayret-i Hāḡ kimseye muḡtāc-ı recā

⁵⁸ Bu beyit Sabit divanında bulunmamaktadır.

⁵⁹ İsm-i Celāl-i zāt ile 'unvāna ibtidā

	Cānum ol nāz ber-efreşte-i dildāra fedā Ya‘ ni maḥbūb-ı Hudā Aḥmed-i Muḥtār’a fedā	(207/2/1)
	Nefḥa-i ḥalkınuñ ‘ Aṭṭār bilir kıymetini Şemmesin aldı idüb ṭabla-i bāzāra fedā	(207/2/2)
	Cām-ı la‘ lüñden umar feyz-i şefā‘ at Şābit Koya bir kāse-i kevşer o günehkāra fedā	(208/2/6)
Diger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Şunarsa bu dil-i pür-ḥūn meyle cām saña Gönüllənür gibi alma budur recām saña	(208/3/1)
	Şaḫalum āğına baḫ diyü aḡlar ammā ⁶⁰ İder o rîş-i sefid ile dām saña ⁶¹	(208/3/2)
Diger	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün) Yokladum nabz-ı ṭabîbi bilmiyor dermānumı Dest-i luṭf-ı yār dirler çāre bir şeydür baña	(209/5/3)
[3a]		
Velehu	Ölçdüm dökdüm ḥarābāt-ı cihānda Şābitā Dost-kānî-i muḥabbet cümleden eydür baña	(209/5/5)
Diger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Na‘ ĩm-i luṭfuma sîr eylerüm seni dirsîñ Senüñ dürüğüña sîrem yiter piyāz baña	(208/4/3)

⁶⁰ Şaḫalum āğına baḫ diyü aḡlar ammā kim

⁶¹ İder o rîş-i sefid ile şeyḫ dām saña

	Lisān-ı hāl ile terennümi nāyuñ ⁶²	(208/4/4)
	Netice şaklıyamam itme keşf-i rāz baña	
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	Bir nev-resīde tıfl-ı sebağ-ı hūvān-ı nāz iken	(209/7/2)
	Kimdür füsūn u fitneleri ögreden saña	
	Şābit ne çāre kısmet-i ezel budur ⁶³	(210/7/5)
	Gülşen baña gūşe-i beytū'l-hāzen saña	
Diger	(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)	
	Lebūñden nuql-i şīrīn-i sitem ta' yīnimüz vardur	(210/8/3)
	Yine zenbīl-i dille 'azmimüz ta' yīnedür cānā	
	Nedür koynumdaki cevher bilürseñ al Şābit ⁶⁴	(210/8/6)
	Didi gün gibi rūşen bir laṭīf āyīnedür baña ⁶⁵	
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	Mikrāz-ı gamzesiyle iki pāre eyleyüp	(211/9/3)
	Bir terzī şūhı biçdi kumāş-ı dile bahā	
	El şaldıguñda mirvaḥa gibi hevā itmiş	(211/9/5)
	Yok dest-i da' vetūñde begüm şemme-i vefā	
Diger	(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)	
	Yubūset 'ālemünde sende bir dūlāb kullın kim ⁶⁶	(211/10/3)

⁶² Lisān-ı hāl ile yanmış tekellümi nāyuñ

⁶³ Şābit ne çāre kısmet-i rū-ı ezel budur

⁶⁴ Nedür koynumdaki cevher bilürseñ al didi Şābit

⁶⁵ Didüm gün gibi rūşen bir laṭīf āyīnedür baña

⁶⁶ Yubūset 'ālemünde sende bir dūlāb destur kim

	Nemā-yı aḥz ü ‘iṭādan ruṭūbet idesün peydā	
	A zāhid ‘ālem-i nūr ṭehāretten şunulmuşdur ⁶⁷	(211/9/6)
	Baṇā mīnā-yı rūḥ-efzā saṇā ibriḳ-i istincā	
Diger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Firāḳ-ı ḥüsnüñ ile āh-ı pür-şirārundan Çemensitān-ı ḥaṭuñda cerād olur peydā	(212/11/2)
	Murāduñ ‘āşık ise saña ben kıyāfetli Hezār dil-şūde-i nā-murād olur peydā	(212/11/4)
Diger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Ḥuzūrına ḳomıyor tāziyāne-i āhum O ateş ile atılır gice şihāb baña ⁶⁸	(212/12/2)
	Gül-āb-ı eşkümlle ısladup ter itdükçe Oldı nerm olup o zülf-i müşkbār baña ⁶⁹	(212/12/4)
	Görürse Şābiti yārān hep selām olsun Bu şi‘ r-i tāzeye ḥāzırlasun cevāb baña	(212/12/5)
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Tende igne başacaḳ yir komadı zaḥm urdı Sūzeñ-i gamzeñ bulup ‘āşık-ı zārı tenhā	(213/14/2)
	Duymasun la‘ lüñ ile mest idügin öykelenüp	(213/14/4)

⁶⁷ A zāhid ‘ālm-i nūr ü ṭaharetden şunulmuşdur

⁶⁸ O ateş ile gice atılır şehba bana

⁶⁹ Ezildi nerm olup ol zülf-i müşg-nāb baña

Meyi kâbdan kâba kor sâķi-i bezm-i şahbâ

Ez muḳaṭṭa‘ ât-ı Şābit

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fa‘ ūlūn)

Meydān-ı muḥabbetde ne tozlar ḳoparur (404/21)

Binsūñ biricik semend-i nāza tenhā

Ḥaḳḳumda Burāḳ-ı ‘ âṭifeti sürmegiḳün⁷⁰

İtdüm ol şeh-i ḥüsne üzengi ihdā

Diger

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

Dergāh-ı ‘ ubūdiyyete muḥtaş buyuruñ (404/23)

Şābit ḳuluñuzdur yine ol luṭfa sezā

Ağyārdan el yumaḳ için sultānum

Ḥacletle ider bir legen ibriḳ ihdā

Ez meṭāli‘ -i Şābit

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

Ḥākipāyuñla gözüm rüş idüp şabā⁷¹ (406/2)

Ka‘ beden sürme getürdi baña ḥacı gūyā⁷²

Diger

(Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)

Düşdi tācından gice mestāne misvāk-i riyā (406/3)

Ḳırdı şeyḥün boynuzın müşt-i şurāḥi sâḳiyā⁷³

Diger

(Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ lūn)

Zāhid-i şehir yeñi cübbeler itmiş peydā (406/4)

⁷⁰ Ḥaḳḳumda Burāḳ-ı ‘ âṭifet sürmek için

⁷¹ Ḥāk kūyuñla gözüm rüşen idüp bād-ı şabā

⁷² Ka‘ beden sürme getürür baña ḥacı gūyā

⁷³ Ḳırdı şeyḥün boynuzın müşt-i şurāḥi gūyiyā

Eşeginden çulı yeg eski meşeldür ammā

[3b]

Diger Velehu Meṭāli⁶

(Fe⁶ ilātün Mefā⁶ ilün Fe⁶ lün)

Āsitānuṇda bu dil-i şeydā⁷⁴

(406/5)

Maraz-ı südde eyledi peydā

Sehven zıra fem-i evvel budur

(Mefā⁶ ilün Mefā⁶ ilün Mefā⁶ ilün Mefā⁶ ilün)

Hoşā ferḥunde-aḥter leyle-i mümtāz ü müsteşnā

Ki ⁶ unvān-ı berāt-ı qadridür ser-süre-i İsrā

Ez-na⁶ at-ı Rasūl-i Ekrem ü Vaşf-ı Mi⁶ rāc Velā Qaydū'l-Minhāc

(Mefā⁶ ilün Mefā⁶ ilün Mefā⁶ ilün Mefā⁶ ilün)

O şeb zabt itdiler tārīḥ-i mi⁶ rācın mu⁶ allāyı

(2/1/22)

Midād-ı eşk ile küttāb-ı dīvān-hāne-i ma⁶ nā⁷⁵

Emīn-i Rabb-i ⁶ izzet ḥāzin-i gencīne-i raḥmet

(3/1/27)

Delīl-i rāh-ı devlet reh-nümā-yı Cennetü'l-Me⁶vā

Resūl-i qādir-i muṭlaq şefī⁶ -i aqdem ü esbaq⁷⁶

(3/1/28)

Ḥabīb-i Hażret-i Ḥaqq maḥrem-i esrār-ı mā-evhā

O şāhinşāh-ı fermān-rān-ı ser-tāc-ı risālet kim⁷⁷

(3/1/31)

Nigīn-i ḥükmünün altındadır dünyā vü māfiḥā

⁷⁴ Āsitānuṇda aşık-ı seyda

⁷⁵ Midād-ı müşg ile küttāb-ı dīvān-ḥāne-i ma⁶ nā

⁷⁶ Resūl-i qādir-i muṭlaq şefī⁶ -i aqden ü esbaq

⁷⁷ Oşāhinşāh-u fermān-rān-ı evreng-i risālet kim

Resûl-i Kibriyānuñ mu‘cizât ‘add ne mümkindür (4/1/52)

Ne deñlü hāme-i mu‘ciz-beyāñum eylese ıtrā⁷⁸

Harīm-i Ka‘be-i ‘ulyāda devletle vü sa‘ādetle (4/1/54)

Sarāy-ı Ümmihānī idi ol şeb Hazret-i Me‘vā

Nühistīn hatvede Allāhü Ekber bu ne sür‘atdür (5/1/65)

İkāmet-gāhı oldı ol imāmuñ Mescid-i Akşā

Burāk-ı āsumān-paymā da kaldı türk-tāzından (7/1/87)

Degül zīrā atı oynāğı ol şahrā-yı bī-hem-tā

Cenāb-ı Ahmed-i mürsel şimāh-ı gūş-ı cān ile (7/1/94)

Kelām-ı ‘izzet-i bī-kemm ü keyf eyledi ışgā

Bulup maqşūd-ı māfi’l-bālini yā hū diyüp⁷⁹ (7/1/98)

Nüzül itdi zemīne āyet-i rahmet idi Haqqā

Hudāvendā şefi‘ü’l-müznibinā merhamet eyle⁸⁰ (8/1/101)

Siyeh-rū bir kuluñdur Şābit-i aşüfte-i şeydā⁸¹

‘Uyubın gūşe-i dāmān-ı ihsānuñla setr eyle (8/1/104)

Kıyāmet ‘arşasında derd-mendi eyleme rüsvā

Şefā‘at eylemezseñ hāl ma‘lūm-ı sa‘ādetdür (8/1/105)

‘Uşāt-ı ehl-i maşşer ben kuluñla eyler istihzā

⁷⁸ Ne rütbe hāme-i mu‘ciz-beyāñum eylese ıtrā

⁷⁹ Bulup maqşūd-ı māfi’l-bālini yā hū diyüp āhır

⁸⁰ Hudāvendā şefi‘ü’l-müznibinā rahmet eyle

⁸¹ Siyeh-rū bir kuluñdur Şābit-i aşüfte vü

Kaşide virüp bir sultāna şā'ir luṭf ümmīd eyler⁸² (8/1/108)
Sevündür bendeñi naḳd-i şefā'atle Hudāvendā

Hudādan ravza-i pür-nūruña her rüz ü şeb gelsün⁸³ (8/1/110)
Şalavat-ı bî-ḥad ü ğāyet selām-ı bî-'add-i iḥşā⁸⁴

Ez Tārīḫ-i Cāmi' vü Hammām Sadr-ı a'zam Çorlulu Alī Pāşā Der-tersāne

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Zihī nūr-ı mücessem cāmi' -i bî-mişl ü bî-hemtā (148/52/1)
Hoşā rūḫ-ı muşavver buḳ' a-i feyż-i rūḫ-efzā⁸⁵

Temāşāya gelen ḫūr-ı behiştüñ çeşmi ḳalmışdur (148/52/4)
Degül revzenleründen ḳıṭ' a-i bādāmī-i mīnā

İki maḫbūbıdur miḫrābınuñ ol şem' -i kāfūrī (148/52/7)
İder altun na' leyn üzre 'arz-ı ḳāmet-i bālā

Huşūsen ol dürr-i yektā gibi fānūs-ı billūrī (149/52/12)
Leḫ bî-ruġen ider eṭrāfı rūşen şeb-çerāġ-āsā⁸⁶

Zamāne ḫalkı ḳādirler ise bir ḳulb ṭaḳsunlar (149/52/13)
Mu' allak bunca ṭob āyīne-vār çün beyze-i beyzā

Zebāne āteşin-i cām ile her şem' ine ḳandīl⁸⁷ (149/52/15)
Reh-i Ḥaḳḳa yanup yaḳılmanuñ sırrun ider ifşā

⁸² Kaşide virse bir sultāna şā'ir luṭf ümmīd eyler

⁸³ Hudādan ravza-i pür-nūruña her rüz ü şeb olsun

⁸⁴ Şalāt-ı bî-ḥad ü ğāyet selām-ı bî-'ad ü iḥşā

⁸⁵ Hoşā rūḫ-ı muşavver buḳ' a-i pür-feyż-i rūḫ-efzā

⁸⁶ Ki bî-ruġen ider eṭrāfı rūşen şeb-çerāġ-āsā

⁸⁷ Zebān-ı ātesin-i ḫāl ile her şem' e-i ḳandil

	Yā meydān-ı harīminde o şadırvān-ı bī-mānend Ki resm-i selsebīl-i cūy-ı mīnūyı ider icrā	(149/52/19)
	Ya ol berrāk-ı reng-āmīz ki ol hammām ⁸⁸ Ki her bir tākı kıavs-ı kızaḥdur āsumān-peymā ⁸⁹	(150/52/25)
[4a]		
Velehu	Ẓiyā-yı kıubbesinden münkesifdür tālī ^ˆ -i ḥūrşīd Cilā-yı mermerinden münkesirdür ḥāṭır-ı mīnā	(150/52/26)
	Girüp bir ḥaste şavduḳça tārīḥin ider taşdıḳ ⁹⁰ Şifā-dihdür hevā ü āb-ı Ḥammām-ı ˆ Alī Pāşā	(150/52/30)
	Vücūh-ı birre mā ^ˆ il zāt-ı ˆ ulvī fıṭrat-ı ˆ āḳıl ⁹¹ Vücūd-ı bī-mu ^ˆ ādil ˆ āmir-i ma ^ˆ mūre-i dünyā ⁹²	(150/52/34)
	ˆ İbādet-pīşe şadrā merḥamet-endīşe destūrā Eyā kān-ı şalāḥ ü ma ^ˆ den-i gencīne-i taḳvā	(151/52/46)
	Bahār-ı dīn-i devletsin medār-ı emn ü rāḥetsin Veliyy-i nān ü ni ^ˆ metsin du ^ˆ ācuñdur bütün dünya	(151/52/47)
	Şu aḥlāk-ı ḥamīde ile ˆ aceb cezb-i kıulüb itdūñ Du ^ˆ ā-yı devletūñ şuglindedür dünyā ü Mā-fihā	(152/52/52)

⁸⁸ Ya ḥod berrāk ü reng-āmīz mermerlerle ol hammām

⁸⁹ Ki her bir tākı bir kıavs-ı kızaḥdur āsumān-peymā

⁹⁰ Girüp bir ḥaste-dil şavduḳça tārīḥin ider taşdıḳ

⁹¹ Vücūh-ı birre mā^ˆil zāt-ı ˆ ulvī fikret ˆ āḳıl

⁹² Vücūd-ı bī-mu^ˆ ādil ˆ āmir-i ma^ˆ mūre-i uḳbā

Huṣūṣā bu ṣenā-kāruñ mev‘ūd-ı ‘ināyetdür (152/52/53)
Baḳar incāz-ı vā‘d-i luṭfa ümmīd üzredür ḥālā

Murād añlandı Ṣābit nāle-perdāz-ı münācāt ol (152/52/56)
Niyāz-ı sūziṣ-i menfūr-ı cerrār olmasun amma⁹³

Pey-ender-pey nevāziṣ görüp sultān-ı ‘ālemden⁹⁴ (152/52/60)
Giye gün başına semmüre ḳablı ḥil‘at-ı zībā⁹⁵

Ez Tārīḥ-i Ṣadarāt Rāmī Mehmed Pāṣā

(Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün)
Ṣadra teṣrīfī meh-i rūze-i ḳadre düşüp⁹⁶ (193/22/5)
‘İd-ber-‘İd-i ṣerīf itdi cihān ser-tā-pā

Çekdi bir aḡzı mühürli kūzeyi sīnesine⁹⁷ (193/22/6)
Varıcaḳ ḥatmi ide kīse-i mühr-i yek-tā⁹⁸

Küfvini buldı ‘arūs-ı tutuḳ-ı çāḥ ü celāl (194/22/10)
Oldı ḥayrū’l-ḥalef mehd-i ‘adālet-peydā

Ez Tārīḥ-i Fezā-yı Şeyḫü’l-İslām Mehmed Efendī

(Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün)
Bāḡ-ı ‘ilmüñ şuyı yabāna aḳarken şükr⁹⁹ (195/25/3)
Yine eski yolını buldı ḳadīmi mecrā

⁹³ Niyāz ü sūziṣ-i menfūr-ı cerrār olmasun amma

⁹⁴ Pey-ender-pey nevāziṣler görüp sultān-ı ‘ālemden

⁹⁵ Giye gün başına semmüre ḳablı ḥil‘at-ı dībā

⁹⁶ Ṣadra teṣrīfī meh-i pür-ḳadre düşüp

⁹⁷ Çekdi bir aḡzı mühürli güzeli sīnesine

⁹⁸ Varıcaḳ ḥātem ile kīse-i mühr-i yek-tā

⁹⁹ Bāḡ-ı ‘ilmüñ şuyı yabāna aḳarken ṣad şükr

Çıkarınca çürigi dā'ire-i devletden (196/25/7)
Şıkdı sīb-i küre-i arzı birāz dest-i kazā

‘Ākıbet emr-i emānāt aña tefvīz olup (196/25/8)
Ehline degdi ‘umūm üzre münāsib Hakkā

Sābitā her kim işitdiyse didi tārīhin (196/25/9)
Hamdülillāh yine pek ehline düşdü fetvā

Ez ğazaliyyāt-ı dīvān-ı Seyyīd Vehbī

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Cennet-i kūyın ceħīm itdi baña kāfir ‘adū (512/3/3)
Hep ‘azāb iden o mel‘ūnuñ ‘azābıdur baña

Ey kemān-ebrū saña iç kabzadan çeksem n’ola¹⁰⁰ (512/3/4)
Zahm-ı tīrūñ sīnede vuşlat nişānıdur baña

Diger (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)
Yanında zümre-i nev-devletān-ı dünyānuñ (513/4/3)
Ġurūr-ı lāzıme-i ‘izz ü cāhdür gūyā

Kuşūr-ı halkdan ıġmāzıdur delīl-i kemāl (513/4/5)
Teġāfūl-i maħall-i intibāhdur gūyā

Diger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ lün)
(Fā‘ ilātün) (Fā‘ lün)
Ġaym-veş perde olur āh-ı şerer-pāre baña (513/5/1)
Her kaçan ‘arz-ı cemāl itse o meh-pāre baña

¹⁰⁰ Ey kemān-ebrū saña iç kabzadan geçse n’ola

	Vāşıl-ı menzil-i vuşlat oluram elbette Âhdur meş‘ ale-i rāh çü hem-vāre baña	(513/5/2)
	Ṭıfl-ı ğam tev‘em-i ‘aşkām göremem ḥvāb-ı şafā Keşti-i kılzum-i şevk olsa gehvāre baña	(513/5/5)
Diger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn) Üftāde-i çeh-i zeķanam yok ḥulāşa rāh Tā olmadukça tār-ı ḥaṭuñdan resen baña	(514/6/2)
	Ol dem ḥayāl-i ğonca-i la‘ lūñ ile helāk Gül-berg-i ālden n’ola olsa kefen baña	(514/6/5)
[4b]		
Diger	(Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn) ‘İzār-ı dil-bere ḥaṭṭ-ı siyāh geldi deyü Kara ḥaber getürür rüz u şeb nesīm baña	(514/7/2)
	Göziyle yir beni aġyār o nev-resīde eger İderse göz göre hergiz nigāh-ı nīm baña ¹⁰¹	(515/7/3)
	Şadefçe-i fem-i dendān-ı yāredür nażarum ¹⁰² Ne la‘ l-i ḥoķķa gerek ne dürr-i yetīm baña	(515/7/4)
Diger	(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fa‘ ūlūn) Kāni‘ olan bāġ-ı fenāya nażar itmez ¹⁰³	(515/8//2)

¹⁰¹ İderse göz göre bir kez nigāh-ı nīm baña

¹⁰² Şadefçe-i fem ü dendan-ı yāredür nażarum

¹⁰³ Kāni‘ -dil olan bāġ-ı fenāya nażar itmez

İncüden ise hūşesi tāk-ı irem-āsā

Dergāh-ı Hudā'ya sığınan kayd-ı sitemden (515/8/3)

Āzāde olur āhu-yı dest-i harem-āsā

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Hüsününe mümkün mi hayrān olmamak ehl-i nazar (516/9/3)

Destüne mir'at alup ey nūr-ı çeşmüm bak baña¹⁰⁴

Ol tabīb añmazsa şimdi haste-i hicrānını (516/9/5)

Şağ olursa Vehbiyā bir demm olur ki çok aña

Ez Murabba'āt-ı Seyyid Vehbī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fa' ūlün)

Rengīn olursa 'araḳ-rīz 'izāruñ¹⁰⁵ (681/3/1)

Gūyā ki düşer ḳaṭre-i şebnem güle cānā

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fa' ūlün)

Şevḳ-i mey-i la' lūñle gülsitān-ı ṭarabda (681/3/2)

Bülbül gibi şad-nağme ider gūyā¹⁰⁶

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fā')

Sākī ne ṭurursun ḳanı cām-ı sahbā (511/1)

Kesme ayaḡuñ meclis-i meydān ḳaṭ' ā

Eczā-yı ṭarab nīzām bulmaz sensüz

Şirāze-i cem' iyyetümüz sensin zīrā

¹⁰⁴ Destüne mir'at alup ey nūr-ı çeşmüm baksaña

¹⁰⁵ Rengīn olur olsa 'araḳ-rīz 'izāruñ

¹⁰⁶ Bülbül gibi şad-nağme ider bülbüle gūyā

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fā')
 'Aynıyla çeşmānum olup maḫsim-i mā'
 Müjgānum anuñ lūlesidür gūyā¹⁰⁷
 Der-kār olıcaḫ girye-i tūfān-ḫīze
 Bir ḫaṭre degüldür naẓarunda deryā¹⁰⁸

Ez-müfredāt-ı Seyyid Vehbī

(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)
 Ten-i sīmīni bir mir'āt-ı pūr-envārdur gūyā
 Leb-i şīrīni tūṭī-i şeker-güftārdur gūyā

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)
 Her dem ki 'arz-ı maḫẓ-ı ḫulūş eyledüm saña
 Hiç iltifāt eylemedüñ n'eyledüm saña

Ez Na' t-ı Resūl-i Ekrem Şallallāhü 'aleyhi ve sellem

(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)
 Tırāz-ı ḫil'at-i na' t netice-i tekvīn
 Kumāş-ı mu' allem-i din zīb-i ferāş-ı isti' lā¹⁰⁹
 Vücūd-ı ekremi pergāle-i 'ināyetdür
 Ki urdı mühr-i nübüvvet-tırāzıña tamgā

Şitā'ıyye (Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' lūn)
 (Fā' ilātūn) (Fā' lūn)
 Şanma bī-hūde leb-i bāmdaki yaḫ-pāre
 Ki ider şayfa şitā ḫande dendān-nümā¹¹⁰

¹⁰⁷ Müjgānum anuñ Lüleleridür gūyā

¹⁰⁸ Bir ḫaṭre degüldür naẓarumda deryā

¹⁰⁹ Kumaş-ı ma' lem-i din zīb-i ferş-i isti' lā

Bir daḥı zevk-i bahāra ışınur mı bilmem (155/35/7)

Eyleyen āteř-i seyyāl ile def^ç -i sermā

ĶanĶı tārīḥde oldu bu Ķadar āsāyiř¹¹¹ (157/35/31)

Kimüñ ‘ahdinde bu emniyyeti gördi dünyā

ŞıĶmıyor zarfına mānend-i Ķaranfil diller (157/35/36)

Mest olup Ķāk-i girībandan ider ‘arz-ı beĶā

İşte ez-cümle benüm ḥāme-i řevĶ-āyīnüm (157/35/37)

RaĶřa ĶıĶdı gülererek miĶremesiyle gūyā¹¹²

Ķarażum ḥayr du^ç ā ‘arz-ı ‘ubūdiyyetdür (157/35/40)

Yoḥsa ben Ķanda vü Ķanda saña řāyeste du^ç ā¹¹³

Ez Ķazaliyyāt-ı dīvān-ı RāĶıb

(Fe^ç ilātün Fe^ç ilātün Fe^ç ilātün Fa^ç lün)

ŞevĶ-i ruḥsāruñ ile nāleler itsem pür-süz (193/1/2)

Olamaz bülbul-i řūrīde hem āvāz baña

ṬāĶ-ı ebrūñı eger yād ile nūř itsem mey¹¹⁴ (193/1/3)

Bāde-i nüh ḥum-ı eflāk gelür az baña

[5a]

Velehu Ben o meh-rū ile RāĶıb iřimi řāĶ itdüm (193/1/7)

¹¹⁰ Ki ider şayfa řitā ḥande vü dendan-nümā

¹¹¹ Ķankı tārīḥde oldu bu Ķadar āsāyiř

¹¹² RaĶřa ĶıĶdı dividüñ miĶremesiyle gūyā

¹¹³ Yoḥsa ben Ķanda vü Ķanda saña řāyeste řenā

¹¹⁴ ṬāĶ-ı ebrūlaruñı yād ile nūř itsem mey

İmtinān iylemesün çarḥ-ı çep-endāz baña

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Ḳābil-i jeng olmayan olmaz pezīr ey cilā (194/2/3)

İğbirār-ḥāṭır iksīr-i meserretdür baña

Reh-nümā lāzım degüldür olmasun reh-zen hemān (194/2/5)

Hızra muḥtāc olmamak maḥz-ı hidāyetdür baña

Dāğ-ı hicrūñ ben vişāle virmem ammā vaşlı sen (194/2/6)

Naḳd-i cāne virseñ ey meh-pāre minnetdür baña

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Ben faḳīri itme tek memnūn-ı ebnā-yı zamān (195/3/2)

Hāşıl itmezsen degül ğam maṭlabum yā Rab baña

Ḳaçmazam cevruñden ammā sende bī-inşāfsın (195/3/4)

Luṭfuñ aġyāre hemīşe luṭf u ḳahruñ hep baña

Rāğıb ṭālib de olsam ḥırş u ḥvāhiş eylemem (195/3/5)

Çün degül hergiz ḥuşūl-ı maṭlabum maṭlab baña

Diger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fa' lün)

Semend-i nāz ile 'uşşāḳın eylemek pāy-māl (199/7/5)

O şeh-süvārıma bir iftiḥārdür gūyā

Hezār dekk ile aldum dimiş o gül-ruḥsār (199/7/7)

Dil-i şikeste-i Rāğıb şikārdür gūyā

Ez gâzaliyyât-ı Dîvân-ı Belîğ

(Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Çeşm-i ' alile lâzım olur tütüyâ için (108/3/3)

Cânâna hâk-pâyını itme hebâ şabâ

Diger (Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Ne añlar müşkilât-ı mebhâş-ı râz-ı derûnundan (109/4/2)

Açılsa ehl-i dil bir câhil dūna kitâb-âsâ

Belîgâ pâdişâh-ı mülk-i istiğnâdur ol âfet (110/4/8)

Nigâh itmez yolında pây-mâl olsam türâb-âsâ

Ez müfredât-ı Belîğ

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Teveccüh eylese dânişverân-ı dehre kazâ (368/4)

Virir efendi zarûrî hemân kazâyâ rızâ

Diger (Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

Ân mıdur şu' le viren ' arız-ı pâkinde didim (373/26)

Didi ol muğbeçe-i bâde-fürüş ândur yâ

Ez-kaşîde-nüvişt

(Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Qalmaz bu zîr-i çarhda herkes olur hebâ (5/2/29)

İyler şikeste dâneleri devr-i âsiyâ

Şad âh zaḥm-ı ḥançer-i mesmûm-ı miḥnete (7/2/49)

Kim yok derûn-ı eṭibbâda bir devâ¹¹⁵

¹¹⁵ Kim yok derûn-ı dürc-i eṭibbâda bir devâ

Ez gazaliyyāt-ı dīvān-ı Münif

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Kār-ı bī sūd-ı emelden ki ğınā geldi baña¹¹⁶ (230/1/1)

Çarḥ-ı bī-hüde tekāpūdan ibā geldi baña¹¹⁷

Varmasun saña ey şūfī-i nā-şāf nihād¹¹⁸ (230/1/4)

Ger gelürse keder-i ‘ aşķ şafā geldi baña

Vardur envār-ı maḥabbetle ḥuzūrum dilde (230/1/6)

Açdığum revzene-i dāğ-ı becā geldi baña

Ez gazaliyyāt-ı dīvān-ı Sāmī

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Libāsı n’eyler olinca tenāsüb-i a‘ zā (299/9/1)

Yerinde cümle esbāb-ı ḥüsni ser-tā-pā

Revān olursa ḥak-i pāña sīm-i sirişk (299/9/4)

Ayağuña senüñ ey serv-ḳad gelür dünyā¹¹⁹

Diger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Şikest it şīşe-i nāmūsı ey cān-ı sitem-dīde (296/3/4)

Eger bezm-āşinā-yı yār olam dirsem raķīb-āsā¹²⁰

Zenaḥdānundan ayrılmaz dil ol serv-i gül-endāmuñ (296/3/6)

Olur şān şāḥ-ı gülde āşyān-sāz ‘ andelīb-āsā

¹¹⁶ Kār-ı bī sūd-ı elemnden cü ğınā geldi baña

¹¹⁷ Çerḥa bī-hüde tekāpūdan ibā geldi baña

¹¹⁸ Varmasun ta saña ey şūfī-i nā-şāf nihād

¹¹⁹ Ayağuña senüñ ey serv-ḳad akar dünyā

¹²⁰ Eger bezm-āşinā-yı yār olam dirsens raķīb-āsā

Ez müfredāt-ı Sāmī

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Menzil aldurdu hadeng-i müjeye ey kaşı yā (392/13)

Haṭṭuṇa toz koparan denilse sezā¹²¹

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Ayaqlandurdu āh-ı¹²² ğamda qalmışken dil-i şeydā (392/15)

Kümeýt-i cāmıla geldi yetişdi neşve-i şahbā

[5b]

Terkīb-i Bend

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül)

Şıdqla rızā-dāde-i taqdīr-i Hūdā ol (247/6/4)

Virme halecān qalbūne tedbīr ile aşıla

Yek-reng-i müsāvāt gerekdür nazaruṇda (247/6/7)

Tevbīh-i 'adū dest-nevāzı-ı eḥibbā

Ez sitāyiş-i Şadr-ı A'zam Hekīm-zāde 'Alī Pāşa-i Ma' ruf

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Vezīr-i şāf-ıynet āşaf-ı ğayret-keş-i devlet (229/53/17)

Müzīl-i nām rişvet kām-rān-ı şadr-ı istiğnā

Ez gazaliyyāt-ı dīvān-ı Rüşdī

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Yār nüş-ı hūn-ı 'uşşāk itmede ben zehr-i ğam (86/1/7)

Hic ne mümkindür o hūnī ola hem-meşreb baña

¹²¹ Hattuna toz koparan dinse bu vech ile sezā

¹²² Ayaqlandurdu rāh-ı ğamda qalmışken dil-i şeydā

- Nāz ile aġyāre her dem açılırken gül gibi (86/1/8)
 Bir nefes açılmadı Rüşdī o ġonce-leb baña
- Diger** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
 Ey cefā-cū ġayre eyle va' de-i bī-incāzuñı (87/2/2)
 Neydüġin bildüm senüñ ben rīş-ġand olmaz baña
- Çok tefekkür eyledüm ammā ġelāk-ı düşmane (87/2/4)
 Rīşte-i āhumdaan özge bir kemend olmaz baña
- Diger** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
 Yār ile olsam kül-ġan da gülşendür baña (88/3/1)
 Olsam ammā yārsuz gülşen de gül-ġandur baña
- Bilmeyen ġāl ü dilüm derdümnden āġāġ olmayan (88/3/5)
 Hem-reh olsa menzıl-i maġşūda reh-zendür baña
- Diger** (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
 Ķalur mı böyle bu eyyām-ı fırķat ey ġūñı¹²³ (92/7/3)
 Senüñ vişālūñe ġiç yok mı bir mesāġ baña
- Geçilmez ol şanemüñ sāyesünden ey Rüşdī (92/7/7)
 Olursa tūbā-i cennet eger otāġ baña
- Diger** (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
 ' Āşık ne deñlü cevri ile olsa bīcāl¹²⁴ (92/8/3)
 Olmaz mişāl-i sāye yine yārdan cūdā

¹²³ Kalur mı dilde bu eyyām-ı fırķat ey ġūñı

¹²⁴ ' Āşık ne deñlü cevri ile olsa bī-ġümān

Gülşen olursa cāygehi dūd-ı āhveş
Olmaz cihānda ‘ aşık olan nārdan cüdā

(93/8/4)

Ez gazaliyyāt-ı dīvān-ı Naẓmī

(Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün)

Ehl-i derdüm gūşe-i ğam cānişin olmuş baña
Muṭrib bezm-i şafāda āh u enin olmuş baña

Ben niçe āğişte-i şad-şu’ le-i āh olmayam
Kevkeb-i bahtumda dāğ āteşin olmuş baña

Gösterür gāhi qarībū’l-ahd ider maḳşūdumı
Dide-i hūnbārum iki dūrbīn olmuş baña

Diger

(Mefā’ ilün Mefā’ ilün Mefā’ ilün Mefā’ ilün)

Gerek mest-i mey-i nāz ü gerekse hūşyār olsun
Görünmez gūşe-i çeşmünde bir būy-ı vefā cānā

Dil-i Naẓmī gibi şad mübtelāya cilde sāz oldu
Olaldan ruḥların āyine-i cilde-nümā cānā

Diger

(Mef’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ ilün)

Gel ey raḳīb-i “*naḥnu ḳasemnāya*” ḳā’ il ol¹²⁵
Düşmüş ḥaḳīḳat ehli saña bī-vefā baña

Def’ eyle cevri-i ğamze-i bīdād-ı çeşmüni
Ḳalmaz bu ‘ işve saña dil-i mübtelā baña

¹²⁵ Ez-Zuhuf 43/32.

Nazmî o şûh-ı çeşm ü sitem-pîşe dil-berûñ
Kemter-nigāh-ı ğamzesi besdür saña baña

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Şive-i dāğ-ı maḥabbet gül gül itdi sînemi
Ḥāne-i tārîk-i dil bir rûz-ı rûşendür baña

Nazmî-i âşüfteyüm genc-i ḥarāb-ı meykede
Bir müferraḥ gūşe-i pervîze revzendür baña

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Gül-bün-i bâğ-ı tegāfülde nümāyān eyledüñ
Bir gül-i vuşlat-nümā biñ ḥār-ı hicrān-āşinā

Ol pür-cefāya mā'il olan rind-i bü'l-heves
Elbet oldu Nazmî gibi mâtem-āşinā

[6a]

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Bir ğamze ile küşte-i şemşîr-i nāz ider
Ehl-i niyāzı ol nigeḥ-i destüm-āşinā

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Gülşen-i şād-āb-ı ḥüsnünde dil-i Nāzmî gibi
Olmaya āteş nevā bir murğ-ı nālān-āşinā

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Dil şehîd-i ğamzüñ olsa şād merg şevḳ olur
Şûḥ olur her tıfl-ı nevres ger ola 'îd-āşinā

Hırz-ı cān it vaşf-ı ruhsāruñ degüldür Nazmiyā
Tā ola ol mehlikā ṭab‘ uñla cāvīd-āşinā

Diger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Nāz-ı ḥübān-ı cefā-cū āfet-i cāndur baña
Bā‘ iş-i āvāre key zülf-i perīşāndur baña

Mürde-i ‘ aşkum dem-i ‘ ulyāya itmem ser-furū
Rūḥ-baḥş-ı dil nigāh-ı çeşm-i cānāndur baña

Diger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Ḥastedür bir mertebe nāzıyla çeşm-i mesti kim
İdemez Hıızr ü Mesihā gelse de dermān aña

Çekdi besmelegāh nāza ḳatlı için bī-çāreyi
Oldı ‘ uşşāk içre Nazmī lāyık-ı ḳurbān aña

Diger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
(Fā‘ ilātün) (Fā‘ lün)
Hedef-i tīr-i maḥabbet olamaz ehl-i hevā
Ḳābil ḥavşala-i kūze degüldür deryā

‘ Āşıka taḥliye-i bāṭın-ı dil lāzımdur
Cām-ı leb-rīz ola ḳonulmaz elbette şahbā

Ez murabba‘ āt-ı Nazmī

(Mef‘ūlü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilün Fā‘)
Subḥāneke lā ‘ ilme lenā illā mā

‘Allemte ve efhemte lenā ilhāmā

Nazmī-i günehkārı esirge görmekten
Rüsvā-yı cihāñ eyleme maḥşerde de ferdā

Ez-tārīḥ-i ḳaşr-nişīn Muḥyī-zāde Efendi

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün)

Gül-i bāğ siyādet Muḥyī-zāde tarḥ-ı nev-şad aldı
Ḥarāb iken yaptı bu ḳaşrı eyledi iḥyā

Görüp bu tarz-ı dil-keşle o ‘ālem-ārāyı
Geline ḥātıra hātifden ilhām-ı şafā-peymā

Bu mışra‘ oldı ser-be-ser itmāmına tārīḥ
Zihī ḳaşr-ı bülend zer-niṭāk mesken-i zībā

Ez gazaliyyāt-ı dīvān-ı Fehīm

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Ben ki āzāde-dilem ḳayd-ı taşarruf ne belā (210/4/1)
Yār ü ağıyāra mūdārā vü telaṭṭuf ne belā

Dil-bere mā’ il olan merd gerek bü’l-hevesā (210/4/3)
Her Züleyḥā-yı zamāna ğam-ı Yūsuf ne belā

Cānı canānuñ ile müttehidü’l-eczā ḳıl (210/4/5)
Dem-i vaşla şeğaf-ı hicr ü te’essüf ne belā¹²⁶

Diger (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

¹²⁶ Dem-i vaşla şeğaf ü hicre te’essüf ne belā

Bütân-ı şehri ider naķş-ı pây-ı istiġnâ-yı ġurûr¹²⁷ (213/9/3)
Sürünce raķşını ol şeh-levend-i istiġnâ

Olurdu dünyede müstaġni-i kirişme-i nâz¹²⁸ (213/9/5)
Fehîm'i itse eger behre-mend-i istiġnâ

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)
Efsūs kim o sîm-tenümden ayırdı çarķı (209/2/2)
Döndüm o şāha kim ola gencîneden cüdā
Olmaz Fehîm o ġonca-i gül-pîrhen ile vaşl (209/2/5)
Baķt eylemezse ġırķa-i peşmîneden cüdā

Ez-murabba' ât-ı Fehîm

(Mef' ūlū Mefā' ilūn Mefā' ilūn Fā') (371/2)
Baķr-ı ġama āşinā olan ġavvāşā
Deryāda olur şādef gerçi ammā
Gel çeşm-i pür-eşkini Fehîm'ün seyr it
Seyr eyledünse şādefde deryā¹²⁹

Ez tercî' -i muġammes

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn) (192/5/5)
Sitem itmekde yine ķādir iseñ eyle baña
'Āşıkam 'āşıkam ey şūķ-ı cefā-kār saña

[6b]

Ez ġazaliyyât-ı dîvân-ı Nedîm

¹²⁷ Bütân-ı şehri ider naķş-ı pây-ı istiġnâ-yı esb-i ġurûr

¹²⁸ Olurdu dünyada müstaġni-i kirişme vü nâz

¹²⁹ Seyr eylemedünse ger şādefde deryā

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' lün)

Dil şikestemüzüñ alduñ āhunı ey zülf (100/1/5)

Şabādan oldı şanursın bu pīç ü tāb saña

Nedīm hālūñ derunden o şūhuñ ayrulma (100/1/6)

Zamānı var olur elbette feth-i bāb saña

Ez ġazaliyyāt-ı dīvān-ı Hāşmet

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Göremem eylese ol āyīne-i ruḡ-ıcemāl¹³⁰ (129/6/4)

Dūd-ı āh-ı siyehim perde-i rū-pūş baña

Hāşmetā söyledemem el gibi ol ġonce-femi (129/6/5)

Āḡere bülbül-i ġüyende vü hāmūş baña

Ez ġazaliyyāt-ı dīvān-ı Fıṭnat

(Me' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Āġyār oldı nā'il-i zevḡ-i vişāl hep (311/1/3)

Luṭfı hemān bir nıgeh-i sādedür baña¹³¹

Fıṭnat ne deñlü olmasa şāyān-ı vaşlatuñ (311/1/5)

Ey şūḡ eyle merḡamet üftādedür saña

Ez ġazaliyyāt-ı dīvān-ı Vecdī

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Hezārān dil ḡam-i zülfünde giryāndur n'ola olsa (24/1/5)

Çemen-zār-ı ruḡıñda berg-i şebbūy-ı füsün peydā

¹³⁰ Göremem eylese ol āyine-ruh arz-ı cemāl

¹³¹ Luṭfı hemān bir nıgeh-i sādedür saña

Düşerse seng-lāḥ-ı nāza geh kūy-ı cefāya ol¹³² (24/1/6)

Olur Ferhād-ı ‘aşka her zebān bir bī-sütūn peydā¹³³

Ez tārīḥ-i Şadārat-ı Mehmed Rāġib Pāşā Ez dīvān-ı Fıṭnat

(Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)

Rāġib-ı cūd u kerem ṭālib-i elṭāf himem¹³⁴ (251/11/5)

Şāhib-i seyf ü ḳalem şadr-ı mekārım pīrā

Hüs-n-i tedbīr ile maḳbūl-i ḥıdīv-i ‘ālem (251/11/6)

‘İlm ü efzāl ile maḥsūd-ı kirām vüzerā

Böyle Ristō-yı zamān Nizāmü’l-Mülkī (252/11/9)

Ne Melikşāh u ne İskender’e Ḥaḳ ḳıldı ‘atā

Ez ġazaliyyāt-ı dīvān-ı ‘İşmetī

(Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn)

Ne bilürdi dil āyīn-i bezm-i dildārı¹³⁵ (13/1/3)

Olmasaydı eger perdedār-ı rāz baña¹³⁶

Nigāh-ı mihr-i vefā zann ider gören amma¹³⁷ (13/1/4)

Ne gūşeler ider ol çeşm-i fitne-sāz baña

Ez ġazaliyyāt-ı dīvān-ı Şehrī

(Mef‘ ulū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ulūn)

Çek zevḳle zehr-āb-ı ġamı ey dil-i şeydā (65/8/1)

¹³² Düşer geh seng-lāḥ-ı nāza geh kūh-i cefāya dil

¹³³ Olur Ferhād-ı ‘aşka her zemān bir bī-sütūn peydā

¹³⁴ Rāġib-ı cūd u kerem ṭālib-i elṭāf u himem

¹³⁵ Neden bilürdi dil āyīn-i bezm-i dildārı

¹³⁶ Açılmasaydı eger perdedār-ı rāz baña

¹³⁷ Nigāh-ı mihr ü vefā zanneder gören amma

Minnetle olan cām-ı Cem’i itme temennā

Maḥrūmi-i ‘uṣṣāḳ-ı siyeh-aḥteri gör kim (65/8/2)

Zindānter olur Yūsuf’a āgūṣ-ı Zeliḥā

Ol ‘āṣıḳ-ı derdem ki devā ṭālibi olmam (65/8/3)

Derd ehline vaḳf olunsa şifā-ḥāne-i ‘İsā¹³⁸

Ez ḥamse-i ‘Aṭāyī

(Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün)

(Sohbetü’l-Ebkar)

Def’-i derd-i ḡama eyler zurefā (58/1/742)

Mey-i gül-gün-i mürevvākla devā

Varmasa bāb-ı emīre şuleḥā (106/1/1854)

Zulmden bī-günāh olmazdı rehā

Sen çekersün arada derd ü belā (108/1/1888)

Olur eṭṭāline ḥāzır ḥelvā

Ḥaşma çok ḥīle dimişler ‘uḳalā (129/1/2263)

Cümleden eslemī terk-i ḡavḡā

Līk pā-bend olıcaḳ ḥükm-i ḳazā¹³⁹ (170/1/3009)

Yeriliyor bir ḳīl ile ehl-i rızā¹⁴⁰

Ez ḡazaliyyāt-ı Müftī-i Enām Yaḥyā Efendi Benām-ı Seleme’s-Selām

¹³⁸ Derd ehline vaḳf olsa şifā-ḥāne-i ‘İsā

¹³⁹ Līk pā-bend idicek ḥükm-i ḳazā

¹⁴⁰ Yedilür bir ḳīl ile ehl-i rızā

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Cefāsı dil-berün ' aynī vefādur ey gönül ammā¹⁴¹

(27/6/4)

Cefālar ide ide Qaysı Mecnün eyledi Leylā

Rızāyī (Fā' ilātün Mefā' ilün Fā' ilün)

Maṭla' -i āfitāb-ı feyz-i Hudā¹⁴²

Evliyā kalbidür dimiş ' ulemā

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Vişāl-i va' de itsek dil-i zārda ıztırāb eyler¹⁴³

(109/2/3)

Yakın olsa kenāra artırur emvācını deryā

Lebünden bir haber ister arar ağzını yār anuñ

(109/2/4)

Senün āvāreñ olmuş bezm-i meyde sāğar-ı şahbā

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Ol gamzekār-ı nāz ' aceb tünd-ḥū imiş

(112/5/3)

Tā sūr-ı zaḥmı olmadı merhemle Āşinā

[7a]

Ez kaşide-i şā' ir-i bigāne-i Oşmān-zāde

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Benüm ol bāde be-kef bādiye-peymā-yı heves

Qalmadı görmedigüm kūh-ı melāl-ı şahrā

Olalı meşreb-i ebnā-yı zamāna vākıf

Bir gelür medḥ-i eḥibbā ile kaḍḥ-ı a' dā

¹⁴¹ Cefāsı dilberin ayn-ı vefādır ey gönül gör kim

¹⁴² Bu beyit divanda geçmemektedir.

¹⁴³ Vişāle va' de itsek dil ziyāde ıztırāb eyler

Bahtum olaydı müsā‘ id görirek hüneri
Sem‘ i cān ile sözüm eyler idiler ıřgā

Kiřinüñ bahtı müsā‘ id olmayacak ‘ālemde
İdemez küşiş ile rütbe-i bālāya sezā

Grem ü serd-i felek ol şekle şodı āhir kim
Mütesāvī görüniyor şimdi baña şayf ü řitā

Yüsri (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Olur elbette niřāngāh-ı şabüle vāřıl (168/3/7)
Okı düşmez yere mānend-i du‘ ā-yı ğurabā¹⁴⁴

Āgāh (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Tā maşabbet kıldı ta‘ lim-i suşan-dānī baña (54/4/1)
İtdiler teslīm bülbüller ğülsitānı baña

Fevri (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Kızılbaşlar çıkup bağırmada dil Bağdādīdür řařdī (40/1/4)
Yetiş řāhum yetiş mülküñde surř-ser oldı peydā

Yalāncı pire-zen dehre baş egmez Fevzī dirlermiř¹⁴⁵ (40/1/5)
İşitdüm Rüm’da olmiş yine bir gerçek er peydā

Nazimā (Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilün Fe‘ ül)
Dāmān-ı ğiribānuñı çāk itse řazā (1296/18)
Sen eyle umüduñ yine tefvīz-i Ğudā

¹⁴⁴ Okı düşmez yere mānend-i du‘ ā-yı fuřarā

¹⁴⁵ Yalancı pire-zen dehre baş egmez Fevri dirlermiş

İki yaķasun görmedi bir yerde daķı
İki yaķanuñ şāhibi iken deryā

Vechī (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
(Fā' ilātün) (Fā' ilün)
‘İlm ü ‘irfāñ dil-i derrākına oldu meleke
Ehl-i diller nazarunda sözi rengin-i edā

Luṭf ü iḥsān ile ‘ālemde o kân-ı kereme
Ez-ṭoğrısı bu nev'-i beşerde hemtā

‘İzzet ü rif' atle vü devletle şıḥhatle
Nevḥ-i ‘ömrün dilerüm ḥazret-i Ḥaḳḳ ide i' tā

Ḳabūlī (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Nedür ol yāre Ḳabūlī bu ḳadar ‘izzetle (536/12/5)
O teşevvuk o ta' aşşuk o ta' alluk o hevā

Emrī (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Encüme vaşf itdi ḥāl-i ruḥuñ evşāfını¹⁴⁶ (19/13/2)
Ḥayrete batdı nicesi nicesi ḳaldı taña

Ol iki ruḥsār-ı zībādan cānā olup ḥacil (19/13/3)
Başın alup mihriyle ü meh gitdi mağribden yaña¹⁴⁷

Nā-ma' lūm Esāmī Ez-ebyāt-ı Şu' arā

¹⁴⁶ Encüme vaşf itdi meh ḥāl ruḥuñ evşāfını

¹⁴⁷ Bu beyit divanda "Ruhlarıñdan şark-ı hüsn içre seher olup hacil / Başın alup kaçdı mihr ü mäh magribden yaña" şeklindedir.

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(Hüdāyî-i Kadīm)
‘ Aceb mi Taşçı-zâdeden bir tıfl-ı müsteşnâ
Hudâ kâdirdürür seng-i hârâdan güher peydâ

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
‘ Aceb mi Şem'î-zâdeden bir şem' -i ruh peydâ
Hudâ kâdidürür eyler bir nefesde biñ şem' ihyâ

Diger (Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün)
Ebruvân-ı zerd dü-çeşm-i kebūd dil-rübâ
Oldı gök yâkût-i hâtem-i Kâşî gūyâ

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Önüñ arduñ gözetüp fikr-i daķık it onda bir söyle
Öğütme kalbiñe her ne gelürse asiyâb-âsâ

Diger (Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün)
(Gelibolulu Mustafâ Âli)
Dügün itdikde ‘ arūs-ı güle dāmād-ı şabâ¹⁴⁸ (505/1/1)
‘ Andelîbâne çemen okıyıcı çıkdı aña¹⁴⁹

Diger (Fā' ilätün Mefā' ilün Fā' lün)
(Fe' ilätün) (Fe' ilün)
Kim ki İstānbül içre tevbe idüp
İçmiyeyüm dirse bir daķı şahbâ

İ' timād eyleme sözine anuñ

¹⁴⁸ Gül ‘ arūsına dügün eyledi dāmād-ı şabâ

¹⁴⁹ ‘ Andelîbân-ı çemen okuyıcı çıkdı aña

Galata ihtimālî var zîrâ¹⁵⁰

[7b]

Diger (Fa‘ülün Fa‘ülün Fa‘ülün Fa‘ül)

Budur dehrde ‘âdet her kāmîle

İder nâķış olan hezâr iftirâ

Diger (Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün)

‘Abd-i ķurbân irdi aşla itmedin bir merhabâ

Benüm suçum nedür bildür günâhum ey bî-vefâ

Diger (Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Fe‘ülün)

Kaçan ‘âlî maķâma irse ednâ

Ķulağı şâğır olur gözi a‘mâ

Unudur göz-gûda yâr-ı kadîmî

İder belki aña buğz-ı ‘uzmâ

Diger (Mef‘ülü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ülün)

Bir tâze çerâğıña firûzân ide Mevlâ

İtfâya ne ķadar nefes-i serd ile a‘dâ

Diger (Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün)

Ķün huşûl-ı devlet-i vaşluñ muķâl oldu baña

Göz ucı birle ırâķdan merhabâ olsun saña

Diger (Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün)

İder kāmîllere cāhil taşaddur cāh ile ammâ

¹⁵⁰ Karevelioğlu, Murat A., “Şuara Tezkirelerinde Galata Tasvirleri”, Tük Dili ve Edebiyatı Dergisi, Cilt/Sayı:50, sf.78.

Olur mı hiç cevāhirle beraber seng-i istincā

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)

Ehıbbā muntazır meclis müheyyā

Seni gözler ḥabāb-ı cām-ı şahbā

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

(Tekirdağlı Yahya Efendi)

İstemek beş nesneyi beş kimseden ne revā¹⁵¹

Biri ḥāsıdden naşīḥat biri müfsıdden 'atā¹⁵²

Biri düşmen olan kimesneden iḥsān istemek¹⁵³

Ḥürmeti cāhilden ummak daḥı 'avretten vefā

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

(Necāṭī Beg)

Eşer itmez nideyüm āh-ı sehergāḥ saña¹⁵⁴

(151/2/1)

Meger inşāf vire dostum bārgāḥ saña¹⁵⁵

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

(Necāṭī Beg)

Aldum ağzuñ ölçüsünü zerre deñlü yok vefā

(151/1/1)

Pür-cefāsın āḥ güneş yüzlü celbüm Muştafā¹⁵⁶

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

¹⁵¹ İstemek beş kimseden beş nesne olmaz revā

¹⁵² Biri müfsıdden nasihat, biri müflisden atā

¹⁵³ Birisi nākıs olan kişiden iḥsān istemek

¹⁵⁴ Eşer itmez nidelüm āh-ı seher-gāḥ sana

¹⁵⁵ Meğer insaf vere dostum Allah sana

¹⁵⁶ Pür-cefāsın hey güneş yüzlü habibim Mustafā

Pādişāhum hūb güzellik virmiş Allāhum saña
Pādişāhlr kul olursa yaraşur şāhum saña

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Hastedür şeftālū ister elmā vü nār olmaz baña
Ben seni sevdüm seveli kimse yār olmaz baña

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Didüm dil-ber gider oldum yādigāruñ vir baña
Didi ' aşkumla hayālüm yādigār olsun saña

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Şol cebüñ dāmenünden zerrece gördüm gubārā
Anı gördüm okudum bālišini “*küntü turābā*”¹⁵⁷

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Felek mülkine gelmiş mi senüñ gibi melek sīmā
Ne mümkün hüsnüñe kılmak taḥammül ey saçı Leylā

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Gülşen-i Firdevs sensiz çāh-ı zindāñdur baña
Külhan-ı düzaḥ cemālünle gülsitāñdur baña

Diger (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)
Leylāyı ' arūs idicek ol zen-i dünyā
Mecnün işidüp demişdür “*el-leyletü'l-ḥublā*”¹⁵⁸

¹⁵⁷ En-Nebe 78/40.

¹⁵⁸ “Geceler gebedir” Arap atasözüne yapılan telmihtir.

Bi-ḥarfi'l-bā'

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Bākī

(Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Ġam-ı devrāñ-ı dünı çekme yürü (113/19/6)

Bākiyā ol hemīşe mest ü ḥarāb

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nef' i

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Ol ' ilāc itmekde ' āciz derdümüñ meftünü ben (286/11/2)

İkimiz de kırtulurduķ geķse dermāndan ṭabīb

Cezbe-i ḥüsne nīce ṭāķat getürsün ehl-i ' aşķ (287/11/3)

Bir nigāh-ı germe döymaz bin cihān şabr ü şekīb

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Bildürdüm derdimü bir āh ile cānāne hep¹⁵⁹ (287/12/1)

Ķorķarum sūz-i dilümden felekler yana hep¹⁶⁰

Gün gibi bilmem kimüñ ġam-ḥānesün pür şevķ ider (287/12/2)

Ḥalk-ı ' ālem mübtelā bir āfet-i devrāna hep

[8a]

Velehu Dāne virmez ḥırmenündan merdüm-i dānāya çarḥ (287/12/3)

Bezl ider varını ammā bulsa bir nādāna hep

Ez-medḥ-i Şadr-a' zām Şeref Dāmādı Naşūḥ Pāşā

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

¹⁵⁹ Bildirirdim derdimi bir āhile cānāne hep

¹⁶⁰ Korkarım sūz-ı derūnumdan felekler yana hep

Gökde mihr aḡter-i baḡtundan ider kesb-i şeref	(151/32/29)
Yerde deryā kef-i cūdunden alur feyz-i nişāb	
Uyusa n'ola fitnesi devrinde her mülküñ ¹⁶¹	(152/32/32)
İtmede çarḡ o kadar aña müheyyā esbāb	
‘Adlī ger şāmil-i aḡvāl-i tıyūr olsa daḡı	(152/32/35)
Heves şayd-ı kebūterle per açmazdı ‘uḡāb	
Tāzelense n'ola gül gibi yine bāḡ-ı cihān	(152/32/36)
Āb-ı ‘adliyle döner şimdi bu köhne dolāb	
Ki yerin ḡamze-i dil-ber gibi her mest-i müdām	(152/32/38)
İyledi daḡdaḡa-i ḡavfla künc-i miḡrāb	
Şadr-ı ‘ālī-naẓarā Āşaf-ı şāḡib-hünerā	(152/32/44)
Ey şeref-baḡş-ı serīr-i Cem ü tāk-ı Dārāb	
İrdi bir rif‘ate erbāb-ı hüner devründe	(152/32/45)
Ki ider çarḡ-ı denī-perver-i dün istiḡrāb	
Ḥamdü-lillāḡ eşer-i ‘āṭıfetiñle şimdi	(153/32/49)
Felege kevkeb-i iḡbālüm ider nāz u ‘itāb	
Lezzetünden kim okursa süḡan-i şīrīnim	(153/32/54)
Şerbet-i şehd-i muşaffā olur aḡzında lu‘āb	
Demidür kuvvet-i şıdḡla ḡümān-ı dilden	(154/32/65)

¹⁶¹ Uyusa fitnesi devrin n'ola her mülkün

İyleseñ tîr-i felek-düz-ı du‘âyı pür-tâb

Ez-sitâyiş-i Müftî-i Enâm Es‘ad Efendi Sellemehü’s-Selâm

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Şükr ki bir bârgâh-ı lûṭfa kıldum intisâb¹⁶² (233/55/1)

Kim olur ḥâk-i derunden baht-ı devlet-ı kām-yâb¹⁶³

Mehdî-i ‘îsâ-nefes Nu‘mân-ı Hâtem-mekrûmet (234/55/9)

Hızr-ı Yûsuf-ṭal‘at Eflâtûn-ı İskender cenâb

Muḫḫir-i şer‘-i Muḫammed maḫḫar-ı sırr-ı Hudâ¹⁶⁴ (234/55/11)

Zâhir u bâṭında zât-ı Aḫmed’e nâ’ib-menâb

Devr-i lûṭfî gülsitân-ı ‘âleme faşl-ı bahâr (234/55/15)

‘Ahd-i ‘adli rûzgâr-ı pîre eyyâm-ı şebâb

Kâmkârâ serverâ şadrâ mekârim-perverâ (235/55/23)

Ey cihân-dâver felek-yâver ḥıdîv-i kām-yâb

Fitne bir kişverde devründe uzatmaz zulme el (235/55/26)

Mülk-i ḥüsn içre meger kim ṭurra-i pür-pîç ü tâb

Medḫûne ma‘nen yine itmez kifâyet olsa ger (235/55/33)

Naḫmumuñ her sâde beyti bir kitâb-ı müsteṭâb

Göz ucıyla ‘âşıka geh lûṭf ider gâhi ‘itâb (236/55/40)

Bir su‘âle yer kıomaz ol ğamze-i ḥâzır-cevâb

¹⁶² Şükr kim bir bârgâh-ı lûṭfla kıldım intisâb

¹⁶³ Kim olur ḥâk-i derinden baht u devlet behreyâb

¹⁶⁴ Muḫḫir-i şer‘-i Muḫammed maḫḫar-ı sırr-ı ehad

Niçe tutsun tîr-i yâre sinesin Nef'î nişân (236/55/44)

Anı kor mı bir karar üzre dil-i pür-ıztırâb

Bâ-ıhuşûş itdüm 'arûs-ı medhiñe tezyîn için (236/55/49)

Birbirinden gevher-i mazmûn-ı hâşî intihâb¹⁶⁵

Vahtidür dest-i edeble bâğbân-ı sıdk-nâk¹⁶⁶ (236/55/51)

Olsa gülçîn-i gülsitân-ı du'â-yı müstecâb

Çetr-i ikbâlün ola kevn ü mekâne sâye-bân (236/55/53)

Sâyesünde kâ'inât âsûde tâ rûz-ı hisâb

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Cevrî

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Olmasa devr-i felek vâsiṭa-i luṭf-ı kaẓâ (184/7/2)

Her denî bulmaz idi devlet-i dünyâya sebep

Ehline çün ki olur bâ' iş-i noḡşân-ı ma'âş (184/7/3)

Ya nedür kesb ü kemâl itmede gavğaya sebep

[8b]

Velehu Ehl-i dil şanma zarûretten olur müstağnî (184/7/4)

İstese bulmaya mı pâye-i a' lāya sebep

Alınur gerçi bu bâzârda kâlâ-yı murâd (184/7/5)

Olur ammâ yine Cevrî aña ser-māye sebep

¹⁶⁵ Bir bir andan gevher-i mazmûn-ı hâşî intihâb

¹⁶⁶ Vahtidür dest-i edeble bâğbân-ı sıdk-ı pāk

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Ârzū gelse dile dāğ-ı nedāmetle gider (184/8/2)
Neylesün āyīnesinde göremez rüy-ı taleb

Bī-dimāgam dil-i āşufte gibi ey Cevrī (185/8/5)
İdemez mest-i serāsīme beni rüy-ı taleb¹⁶⁷

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Başladukça cünbiş-i nāza o çeşm dil-firīb (185/9/1)
Çāk olur ceyb-i taḥammül dāmen-i şabr ü şekīb

Çeşmi gāhī mest olup hışmla kıldukça nigāh (185/9/3)
Birbirin fark eylemez ol demde 'āşıkla raķīb

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nābī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)
Taḥsilini her maṭlab-ı nādīde-ḥuşulūñ (462/13/3)
Vā-beste-i feryād ü fiğāñ eyleme yā Rab

Ol tāze nihāl-i ufuk-efrüz-ı cemāle (462/13/5)
Ḥasretle uzakdan nigerān eyleme yā Rab

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)
İtsün nem-i eşküm ol güle tedricle te'sīr¹⁶⁸ (463/14/4)
Erķām-ı mūkāfātı yekün eyleme yā Rab

Pejmürdelik oldu olacak cism-i nizāre (463/14/6)
Bārī hele pejmürde-derün eyleme yā Rab

¹⁶⁷ İdemez mest ü serāsīme beni bŷy-ı Cevrī

¹⁶⁸ İtsün nem-i eşküm ol güle tedricle te'sīr

Nābī'ye çün itdüñ dil-i pākīzeter ihsān (463/14/7)
Ser-pençe-i miḥnetde zebūn eyleme yā Rab

Diger (Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)
Oldı tārīkī-i şeb āhumla ḳat ḳat līk sen (464/15/2)
Ṭal' atüñle ḳaṅḳı bezmi māh-tāb itdüñ bu şeb

Nāz ü istiḡnā degüldür mānī' -i teşrīf-i bezm (464/15/6)
Ġālibā ey māh-rū bizden ḥicāb itdüñ bu şeb

Ben ḥayālūñle şabāḥ olunca itdüm güft-gū (464/15/5)
Sen kimi şayeste-i luṭf u ḥicāb itdüñ bu şeb¹⁶⁹

Diger (Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)
Mesnedi zırve-i ser-i destār-ı raġbet olur¹⁷⁰ (467/19/2)
Sünbül-i ter gibi her kimde ki var bŷy-ı edeb

Ḥamle-i tŷb-ı ta' arrużdan olur āsŷde (467/19/4)
Her kim eylerse penāh-āver bāzŷ-yı edeb¹⁷¹

Pest ider ḥŷsnini gŷstāḥ-nigāḥān Nābī (467/19/7)
Herkeske keşf-i niḳāb eylese bānŷ-yı edeb

Ez-meṭālī' -i Nābī

(Meṭ ŷlŷ Fā' ilātŷ Meṭā' ilŷ Fā' ilūn)
Luṭfiyle Ḥaḳ meger ki mŷlākāt ide naşīb (1235/3)

¹⁶⁹ Sen kimi şayeste-i luṭf u ḥiṭāb itdüñ bu şeb

¹⁷⁰ Mesnedi zırve-i destār-ı ser-i raġbet olur

¹⁷¹ Her kim olursa penāh-āveri bārŷ-yı edeb

Şabr eylesün mi hicre benüm gibi bî-şekîb

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Püşiş olup mihr-i münîre şehâb

(1235/4)

Hırkaya çekdi başını âfitâb

Ez-‘ arz-ı hâl i‘ tizâriyye-i Nâbî Be-sûy-ı Muşâhib Muştafâ Paşâ

(Mefâ' ilün Fe' ilātün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Ġam-ı firâķuñ aķıtdı o deñlü dîdeden âb

(69/11/1)

Ki oldı eşküme nisbetle heft baħr serâb

Ġamuñla birbirine düşmen oldı şaff-ı müjem

(69/11/4)

Tavassuť eylemedi şulħ içün miyâneye ħ^vâb

Miyân-ı rûz u şebüm fark olunmadan ķaldı

(69/11/8)

O ġüne itdü beni dūd- âħ isti' âb

Bu pîç ü tâb ile kim cuybâr-ı eşkümde

(70/11/10)

Vücūdum olmuş idi ıztırâbdan dülâb

Zebân-ı ťa' ne açup bir gice sipiħr baña

(70/11/ 12)

Ne ťa' ne nâvek sûz-i germ idüp pertâb¹⁷²

Didi mu 'âġeze-âmîz ' unf u naġvetle

(70/11/13)

Ki ey füsürde-ġired hûş-ı düşmen-i bî-tâb

[9a]

Velehu Ne iķtizâ ile dūr olduñ ey ġüsiste-ġired

(70/11/16)

¹⁷² Ne ťa' ne dil-sûz-i germ idüp pertâb

O bezmden ki ider gülşen-i behişt hicāb

Didüm sipihre bunı sen de fehm idesün kim¹⁷³ (70/11/17)

Ben ihtiyārumla itmedüm ferāğ-ı zehāb

Velik bir maraž-ı bī amāñ zuhūrından (70/11/18)

‘Azīmete yoğ idi kıāleb-i şikestede tāb

Velik neyleyeyüm dest-i ‘özrden feryād (71/11/22)

Ki itdi pīşgehinde beni esīr-i hicāb

Felek baña yine döndi didi ki ey Nābī (71/11/23)

Egerçi ehl-i kerem itmez ehl-i ‘özre ‘itāb

Muşāhib-i melikü’l-‘aşr-ı Muştafa Pāşā (71/11/29)

Ki fahr ider şeref-i kevkebiyle heft-kıbāb

Toyar mı vaşfa ādem o āşafı ki ola (73/11/52)

Neşāt-ı medhi kesād-āver-i neşāt-ı şarāb

Göreydi hulķ-ı Hudā-dāduña çekerdı kıalem (74/11/67)

Sevād-ı nüsha-i ahlāķa Fāzıl-ı Fārāb

Benüm de cürümü ‘afv it kemāl-i luṭfuñdan (75/11/71)

Baña ‘itāb yiter çekdigüm bu şerm-i hicāb

Hıyām-ı çarhe sūtün-ı du‘āyı ref‘ iyle (75/11/72)

Niyāz-nāmeyi Nābī çok eyledüñ ıtñāb

¹⁷³ Didüm sipihre bunı sen de fehm idersen kim

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şābit

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Çarḥ-ı siyeh-kāse yine telḥ-kām ider (219/26/2)

Şīrīn mezāḳ-ı kand ise de meşreb-i ġarīb¹⁷⁴

Şābit ' aceb mi menzil-i maḳşūda varmasa (219/26/5)

İşkeste-pāy-ı sür' at olur eşheb-i ġarīb

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Naḳd-i cānun virmege bir dil-sitān ister gül (216/20/4)

Bī-ser ü semāñ iken maḥbūba mā'ildür ġarīb

Dād-ı Hāḳ olmıyacaḳ çarḥ-ı felekden Şābitā (216/20/5)

Böyle yād illerde kām almaḳ da müşkildür ġarīb

Diger (Mefā' ilün Fā' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Ziyāde ḥayreti kāfirün hemāñ büt olur¹⁷⁵ (219/25/2)

Niyāz için o şanem peykere açılsa raḳīb¹⁷⁶

Yuḳārdan aşāğa bir tarz ile idüp mu'āmele¹⁷⁷ (219/25/3)

Hüseynī perdesi 'uşşāḳ-ı zāra çıkdı ḥaṭīb¹⁷⁸

Nedür bu sende olan ṭab'-ı āteşin Şābit (219/25/5)

Siḥir maḳūlesi sözler bulur' acīb ü ġarīb

¹⁷⁴ Şīrīn mezāḳ-ı şehd ise de meşreb-i ġarīb

¹⁷⁵ Ziyāde ḥayreti var kāfirün hemāñ büt olur

¹⁷⁶ Niyāz için o şanem peykere el açsa rakīb

¹⁷⁷ Yuḳārdan aşāğı bir tarz idüp mu'āmeleyi

¹⁷⁸ Hüseynī perdede 'uşşāḳ-ı zāra çıkdı ḥaṭīb

Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	Açdı nesīm-i āh ile pejmürde gülleri	(215/17/5)
	Haylī tokıındı güllere imdād-ı ' andelīb	
	Nev-rūzda çıkarsa n'ola tāze besteler	(215/17/7)
	Şābit ' Acem'de h'ācedür üstād-ı ' andelīb	
Diger	(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)	
	Çözerken tūgmesūn yārūñ bu gice sā' ate baқdum ¹⁷⁹	(216/19/3)
	Şabāh olup ¹⁸⁰ ağarmış ortalıқ munhal olup kevkeb	
	Bu ' işret-gehde sāķī herkese meşrebce luţf eyle	(216/19/4)
	Cenāb-ı rinde tavşan kanı mey sun zāhide şa' leb	
Diger	(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)	
	Tevbe itdūñ meye menfūruñ olup cām-ı şarāb	(220/28/2)
	Oldı bāde ile miyān-ı la' lūñ şeker-āb ¹⁸¹	
	İdeyin başını misvāk gibi biñ pāre ¹⁸²	(220/28/4)
	Giremezsūñ leb-i yāre saña Şāfice cevāb	
	Ahṣ ū ' itā iledür revnaķı bu bağçenūñ	(220/28/6)
	Aldıguñ vir yine al sonra mişāl-i dūlāb	
	Şābitā subḥa seni dām-ı riyāya düşürür	(220/28/8)
	Silk-i la' lūñle hemān meykedeye eyle şitāb ¹⁸³	

¹⁷⁹ Çözerken tūgmesūn bu gice yārūñ sā' ate baқdum

¹⁸⁰ Şabāh olmuş ağarmış ortalıқ munhal olup kevkeb

¹⁸¹ Oldı bāde ile miyān-ı leb-i la' lūñ şeker-āb

¹⁸² İtmeden başını misvāk gibi biñ pāre

¹⁸³ Silk-i naṣmuñla hemān meykedeye eyle şitāb

[9b]

Diger (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Bu nālîş ile ne hūn-ı ciger alur ne y rek (214/16/4)
Har be maştabada ne şar b olur ne keb b

Has d-ı  zı-ı d v n-ı nazma ekd m¹⁸⁴ (214/16/5)
Anu  da bir s zi var ise ş bit işte kit b

Diger (F ' il t n F ' il t n F ' il t n F ' il n)
Naql-i T b yı şalındurmaz idi reft rda¹⁸⁵ (215/18/4)
Serv-i n zum g rmed m add   gibi ' l -cen b

 rk d r s mur -ı mihri gice abb ¹⁸⁶ (215/18/5)
T fl-ı m ha ş bit  a ız t fengid r şih b

Ez-me  li' -i ş bit

(Mef ' il n Fe' il t n Mef ' il n Fe' il n)
şa ın hediye-i ' d eyleme  edeble taleb (411/11)
Zam ne  cılarında ne ' d var ne edeb

Diger (Fe' il t n Fe' il t n Fe' il t n Fe' il n)
Ba a mi' m r ise  a y r yı lsun gits n (423/130)
Dil-i v r nemi ma' m r ise aşdu  yab yab¹⁸⁷

Diger (Fe' il t n Fe' il t n Fe' il t n Fe' il n)
Ru laru  g rdi ne rene odı n c m-ı şar b (410/9)

¹⁸⁴ Has dı  zı-ı d v n-ı nazmume ekd m

¹⁸⁵ Naql-i T b yı şalındurmaz dem-i reft rda

¹⁸⁶  rk d r s mur -ı mihri gice abb  -ı necm ile

¹⁸⁷ Dil-i v r nemi ta' m r ise aşdu  yab yab

Ṭaracıkdur abı sk n'ola atlarsa abb

Diger (F iltn F iltn F iltn F iln)
Zlfn ayaına dşp murg-ı dil pr-ızrb¹⁸⁸ (411/10)
Sevdigm bi belya uramış itdm esb¹⁸⁹

Diger (Mef iln Fe iltn Mef iln Fe iln)
Se rze şire in zhid-i ar-meřreb¹⁹⁰ (410/6)
Du -y rind ile  gnlige urad heb¹⁹¹

Ez azaliyy-ı Dvn-ı Seyyid Vehb

(Fe iltn Fe iltn Fe iltn Fe iln)
Neş 'esi t seer-i aşre srer bdemzn (518/12/3)
amze-i yr idi meclisde adekr bu şeb

Yr mihmn olup oldu ni am-ı vuřlat¹⁹² (518/12/4)
Rze-i hicie da eyledk ifr bu şeb

Ez-mfredt Vehb

(Mef l F ilt Mef l F iln)
Mirb-ı ebruvnu yd idp itsem h (725/2)
l ible rzgr vezn znn ider heb

Diger (Fe iltn Fe iltn Fe iltn Fe iln)
şuba dek her şeb idersn ne 'aceb 'lem-i b (733/5)
Bun işrb ider ey şey lafz-ı řebb¹⁹³

¹⁸⁸ Zlfn aına dşp murg-ı dil-i pr-ızrb

¹⁸⁹ Sevdigm bi bir belya uramış itdm esb

¹⁹⁰ Se rze şire in zhidn ar-meşreb

¹⁹¹ Du -y rind ile  gnligine urad hab

¹⁹² Yre mihmn olup oldu ni am-ı vuşlata şir

(Diğer) (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)¹⁹⁴

Hicr-i la' lüñle baña dirler mi neş'e mey-i nāb¹⁹⁵ (733/7)

İtdi ser-māye-i sāmānumı ammā nā-yāb

Ez-medh-i Re'isü'l-küttāb Refi' ü'l-cenāb

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Girmese araya ümmīd-i hayāl-i dildār (264/72/6)

Dide-i ' aşık ile h'āb kalurdu şeker-āb

Gerçi her kārda fa' āl-i haḳīkī Haḳdur (265/72/13)

İylemiş līk zuhūrını rehīn-i esbāb

O kerem-güstere şāyān ki naḳd-i himemin¹⁹⁶ (265/72/16)

Vaḳt-i ḥācetde ide şarf-ı umūr-ı aḥbāb

İrerem ben daḥı maḳşūdıma inşā' Allāh (265/72/18)

Kār-sāz olur ise luṭf-ı re'isü'l-küttāb

Āh kim ḳayd-ı ma' āş eyledi taḥvīc beni (267/72/35)

Ki niyābetle güzer eyledi vaḳt-i şebāb¹⁹⁷

Fikr-i maḥşül ü hirās-ı ḥuşamā dünyāda (267/72/37)

Āḥiretde daḥı ḥüccetle sezādur ' azāb¹⁹⁸

¹⁹³ Bunu işrāb ider ey şeyḥ bize lafz-ı şebāb

¹⁹⁴ İbrahim Ğanim Efendi bu matlayı diğer diye belirtmemişse de, üstteki beyitten ayrı olduğu için parantez içinde (Diğer) ifadesini ekledik.

¹⁹⁵ Hicr-i la' lüñle baña virmedi neş'e mey-i nāb

¹⁹⁶ O kerem-güstere şāyeste ki naḳd-i himemin

¹⁹⁷ Ki niyābetle güzer eyleye evḳāt-ı şebāb

¹⁹⁸ Āḥiretde daḥı ḥüccetle sezā-vār ' azāb

Neyleyem mess-i zarūret ider encām yoḥsa¹⁹⁹ (267/72/38)
İhtiyāriyle kişi nāra ider mi pertāb

Mazḥar-ı erbāb-ı kerem itmedi çarḥ²⁰⁰ (267/72/39)
Ser-firāz eylemedi ḥayf ki beyne'l-türāb

Kerem it ben ḵuluñı eyle şefā' atle be-kām (267/72/44)
Tā ki ceddüm de şefi' ola saña rüz-ı ḥisāb

[10a]

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Rāḡıb

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Şuyunda ḵullanagör sākī keştī-i ṭarabı (203/11/3)
Ḥudā çün itdi seni nā-Ḥudā-yı 'ālem-i āb

Oḵunsa şu gibi Rāḡıb mezāk-ı cāna virür (203/11/7)
Bu abdār ḥayālüm ḡinā-yı 'ālem-i āb

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Gehi nāz ü tegāfül gāh bār-ı derd-i hicrānuñ (205/13/4)
Benüm çekdiklerüm ey bī-vefā senden sitemdür heb

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Belīḡ

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Āteş içre cilve itmek şīve-i pervānedür (114/11/3)
Sen var ey bülbül çemende ḥār u ḥasdan lāne yab

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

¹⁹⁹ Neyleyem mess-i zaruret ider ilḥāḥ yoḥsa

²⁰⁰ Mazḥar-ı himmet-i erbāb-ı kerem itmedi çarḥ

O şūhuñ dāne-i hāl-i ruḥundan feyz-yāb olmış (115/13/2)
Felekde aḥterümden ğayrı yoḡdur bir siyeh kevkeb

Muḡadderden beter iş sa‘ d ü naḥsa i‘ tibār olmaz (116/13/7)
Nişān olmış Belīgā tīr-i āha bī-güneh kevkeb

Diger (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fā‘ ilün)
Atılma pāreye ḡundaḡçıdur o sīm-endām (116/14/3)
Virür neşāṭ aña yaldız ḡadar zer-i maḡbūb

Ḳapılma cāzibe-i ḥüsn-i ser-tırāşa Belīg (117/14/7)
Ḳıyāmeti ḡoparur başına o şeh-r-aşüb

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Münif

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Viremez kimesne ġarīm-i ġama bī-pāk cevāb²⁰¹ (233/5/1)
Dehen-i bülbüleden vire meger pāk cevāb

Rīnd-i ter-dāmene hem-rāz olamaz zāhid-i ḥuşk (233/5/2)
Olmaz aġzında anuñ yek-deme nemnāk cevāb

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Sāmī

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)
Zinhār ġaflet eyleyecek yer degül şaḡın (301/14/3)
Şanduñ var ise bu dār-ı miḡneti cāma h‘āb²⁰²

Aġyāruñ iştiḡāsı ḡavī ḥ‘ān-ı vaşluña (301/14/4)
Darbla men‘ olınmadı taşlar yidi kilāb

²⁰¹ Viremez kimse ḡarīm-i ġama bī-pāk cevāb

²⁰² Şandun bu dār-ı miḡneti var ise cāy-ı hāb

Gitdi şafâsı meykedenüñ qalmadı meze (302/14/5)
Görüp çekildi bâde kesildi o dem kebâb

Ez-müfredât-ı Sāmī

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Cām-ı mīnādan içüp bir iki üç katre şarāb²⁰³ (410/116)
Sonra devr itdi el üzre sākī-i vālā-cenāb

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı 'Ātīf

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Tolurınca h'āhiş üzre cām-ı vaşlı 'āşıkın (41/2/2)
Qalmadı yek-pāre āb-ı rüyı rīzān oldı heb

Nev-'arūs-ı kāmı kudret qalmadı almaqlıqla (41/2/5)
Naqd-i 'ömrüm maşraf-ı eyyām-ı hicrāñ oldı heb²⁰⁴

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Rüşdī

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Cümleten esbāb-ı hüsnuñ bī-bedel ammā ki ben (93/9/3)
Mūmiyānuñ nüshā-i hüsnuñden itdüm intihāb

Olma beste ey gönül haṭṭ-ı 'izār-ı yāre kim (94/9/6)
Bī-vefā ol naqşa benzer kim ola bir rüy-ı āb

Sen de inşāf eyle baq bezm-i cihānuñ ḥāline²⁰⁵ (94/9/9)
Var mı olmış Rüşdiyā yā cām-ı felekden neşve-yāb²⁰⁶

²⁰³ Cām-ı mīnādan içüp bir iki katre şarāb

²⁰⁴ Naqd-i 'ömrüm maşraf-ı eyyām-ı buhrān oldı hep

²⁰⁵ Sen de inşāf eyle baq iş bu cihānıñ ḥāline

Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Şive-i reftârıñuñ meftûnı erbâb-ı hıred	(95/10/5)
	Mû-miyānuñ hasretle cân ü dil pür-pîç ü tâb	
	Kākülün vaşf eylesem bulmaz nihāyet sözlerüm	(95/10/6)
	Söylesem hatt-ı ruñuñ esrārın olur bir kitāb	
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Nüş iden ancak benüm cām-ı şarāb-ı fırkatün	(95/11/3)
	Bāde-i 'aşkuñla çokdur gerçi kim mest-i harāb	
	Ben saña 'arz-ı niyāz sen baña nāz eyle kim	(95/11/4)
	Böyledür resm-i maḥabbet ey şeh-i 'ālī-cenāb	
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Zülf-i pür-çinün kemend-i gerden ağıyar idüp	(97/12/6)
	Āteş-i gayretle kārüm pîç ü tâb itdün bu şeb	
[10b]		
Velehu	Virme ruḥşat luṭf idüp hün-riz-i çeşm-i mestüne	(97/12/7)
	Dilleri ğamzeñle sākī sen harāb itdün bu şeb	
	Sākīyā şevküñ müdām 'işretün olsun mezīd	(97/12/8)
	Kim bizi cām-ı lebünle zevk-yāb itdün bu şeb	
Diger	(Mef' ulü Fā' ilātü Mef' ilü Fā' ilün)	
	Ey meh 'aceb mi olsağ eger şöhre-i cihān	(97/13/2)

²⁰⁶ Var mı olmuş Rüşdīyā cām-ı felekden neşve-yāb

‘Aşķum ġarīb ü ħüsnüñ ise ağreb-i ġarīb

Bir nīm-i cūr‘ a virmez aña Rüşdiyā felek
Huşķ olsa tāb-ı ġamdan eger kim le-i ġarīb

(97/13/6)

Yārūñ ey dil el uzatma āteşin ruhsārına
Āteş-i sūzāna hem-tā sūzişi her dem ġarīb²⁰⁷

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nazmī

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ lün)

Şu‘ le-i nār-ı heves mużtarib-i vaşl olamaz
Olalı ġamzelerüñ neşter-i pāy-ı aħbāb

Nazmiyā zemzeme-senc-i sūħan olmaķ ne idi
Farķ olınsa neġam-ı bülbul ile bāng-ı ġurāb

Diger (Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

(Fā‘ ilātün) (Fā‘ lün)

Qanı bir dilrubā-yı nāz-ı meşreb
Seve hemrāz ola rāz-ı meşreb

Nigāh-ı cān-şikār ġamzeden yek
Hele ben görmedüm şeh-bāz-meşreb

Diger (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Açıldı şad-ġül-i ter nevbahār-ı şab‘ umda
Revān olınca dile ķatre ķatre cūy-ı şarāb

²⁰⁷ Bu beyit divanda bulunmamaktadır.

Hayāl-i la‘l-i lebiyle ‘aceb mi ey Naẓmī
Çemen çemen dîlzār itse cüst ü cūy-ı şarāb

Diger (Fā‘ ilātün Mefā‘ ilün Fā‘ lün)
Hemzebān-ı nigāh-ı nāzuñ olup
İyledüm güft ü gūy-ı tāze bu şeb

Maḥrem oldı nigāh-ı ḥūn-rīzı
Dildeki nev-‘ arūs-ı rāze bu şeb

Yād olup ṭālī‘ -i dil-i Naẓmī
‘Arza girdi o dil-nüvāze bu şeb

Diger (Fā‘ ilātün Mefā‘ ilün Fā‘ ilün)
Güft ü gūden olur idüm tā’ib
Söyledür dil yine olur rāğīb

Ṭotalum ‘Örfi senc-i vakt ol dem
Rum’da kalmadı söze ṭālib

Terk-tāz eyledikçe eş‘āra
Oldum ammā vüçühla ḥā’ib

Kim muḥāṭab olur nükātumıza
Oldı Naẓmī heb ehl-i dil-gā’ib

Diger (Müfte‘ ilün Müfte‘ ilün Müfte‘ ilün Müfte‘ ilün)
Ġam-ı mizāç oldı ṭabī‘ at o kadar kim dilemez
Olsa pīrāye-i gül-şādı sūy-ı ṭarab

Şādmānum ki felek itmedi bir kerre beni
Mest-i bī-hūş mey-i sāgar dil-cūy-ı ıarab

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Rehā bulmak ne mümkün Yūsuf endīşe mekrinden
Ser-i zūlf-i siyāhuñ eyledi haps çeh-i ğabğab

Ne bülbul gibi nāliş it ne pervāne gibi sūziş
Olursun Nazmiyā gül gibi çāk ü şem' a-veş bir şeb

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Tār-ı müjgānı bir rāfet-ı hūn-rīz olmuş
Olalı ğamzeleri mest-i mey nāz ü ' itāb

Kūşe-i çeşm terümle nigh-i endāz olsam
Başlar efsūna ider şīve vü nāzı işrāb

Qahramān nighi ' ālemi eylerdi harāb
Pister-i nāza düşüp olmasa ālūde-i hūb

[11a]

Velehu Bir zamān ola beni bulmayalar ey Nazmī
Feyz-yāb ola şafā-yı suhanumdan aḥbāb

Diger (Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
(Fā' ilātün) (Fā' lün)
Mesti-i bāde-i mücāziile
Gitdi keyf-i mey-i ḥaḳīkat heb

Gāh fikr-i bütān hercāyī
Gāh meyl ü hevā-yı ‘ayş ü ʔarab

Niçe bir iştiğāl bezm-i hevā
Niçe bir işti‘āl şūr ü şegāb

Ez-sitāyiş-i A‘lemü’l-‘ulemā Şeyḥu’l-İslām Muḥyī Efendi Dānişver ü Dānā

(Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün)

İyledüm bir müftī-i ‘ālī-cenāba intisāb
Maẖhar-ı luṭf-ı nigāhıdur ‘umūmen şeyḥ ü şābb

Müftī-i müskil-güşā şānī-i numān-ı dīn
Müctehid-i re‘y-i ‘utārid ü kevkeb-i ‘İsī cevāb

Zāt-ı pāki cevher-i āyīne-i ‘āl-nümā
Ḥāk-i pāy-ı tūtiyā-yı dīdegān Şeyḥ ü şebāb

Ol ʔadardur luṭfı kim itse sirāyet ‘āleme
Sūra Ḥāk-i dehr olur bir gülşen-i sūnbül-nişāb

Medḥüñi itmege ʔab‘um ‘āciz olsa ğam degül
Şunmada dest-i dile gerdün cām-ı ıztırāb

Ḥaşılı bir vechle yokdur şafā-yı ḥāṭırum
Tā ola meydān-ı medḥüñde ʔabī‘at pür-şebāb

Ārzū-yı vuşlat itsem sedd olur mevc-i sirişk
Cām-ı ḥasret nūş idersem olurum mest-i ḥarāb

Dāvera maḫşūd-ğaraż-ı ma‘ rifet itmek degül
Bir nigāh iltifātuñdur ğaraż bī-irtiyāb

Yohsa ben ḵande edā-yı medḥ-ı pāküñ ḵandedür
Bir midür bāz-ı hü mā pervāziyle kebk ü ğurāb

Ben daḥı geldüm der-i devlet-me‘āba yüz sürüp
İltifātuñla olam maḫşūd-ı çeşm-i şeyḥ ü şābb

Ḥaḵ ta‘ ala ‘ömrini efzün ide zevḵin mezīd
Āfitāb-ı devletün raḥşende manend-i şihāb

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Ne ol bī-raḥm ser-mest ü ne çeşm-i bī emāndandur (217/17/2)
Helāk olmam benüm cürm-i dil-i bī pākdendür heb

Şigāf-ı dāmen-i Yūsuf‘dan olmazdı ‘ıyān-ı sırrı (217/17/6)
Züleyḥa’nuñ fiğānı sīne-i şad-çākdendür heb

Ez ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nedīm

(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)

Ruḥsār-ı yāre virdi leṭāfet şerāb-ı nāb (102/2/1)
İylermiş imtizāc meger āteş ile āb

Zehr-ābedür ki āb-ı Hızrdan nişān virür (102/2/2)
‘Uşşāḵ-ı zāre la‘l-lebüñ ittügi ‘itāb

Ez-müfredât-ı Nedîm

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Qabâ-yı surhla sâgar eliñde ruqlaruñ pür-tâb (178/8)

Bizi âteşlere yakduñ ey mihr-i cihân-tâb²⁰⁸

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Hâşmet

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

Ruqlarun aḥşâma qarşu idince şu' le-tâb (132/14/1)

Hacletinde yere geçdi bezm-i şebde âfitâb

Nâr-ı fûrkatden zebân-ı ḥalkdan nâlendeyim (133/14/4)

Zaḥm-ı sîḥ-i tâb-ı âteşden enîn eyler kebâb

Diger (Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Efendüm şu gibi bir serv-ḳadde gönlümüz aḳdı²⁰⁹ (135/19/2)

Beni giryân iden o eski mâcerâdur heb²¹⁰

Göñül Mecnûn gibi dil-beste olma zülf-i Leylâ'ya (135/19/4)

Seni şaḥra-neverd-i ' aşîḳ iden zirâ Ḥudâdur heb

[11b]

Ez-müfredât-ı Hâşmet

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fa' ülün)

Bürüdet ile olunca miyânemüz şeker-âb (248/11)

Ṭutuşdur ol büte ṭurma bir iki cām-ı şarâb

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Fıṭnat

²⁰⁸ Bizi âteşlere yaḳdun yine ey mihr-i ' âlem-tâb

²⁰⁹ Akıtdım su gibi bir serv-kadde gönlümü evvel

²¹⁰ Beni giryân iden şimdi o eski mâcerâdur hep

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Bir nıgeh-i nāza şāyāñ olduḡ ammā neyleyim (314/4/2)

Sinemiz āmacgāh-ı tır-i müjgān oldu heb

‘ Ārız-ı āluñ senüñ ey ḡonca-i leb itdüm ḡayāl (314/4/3)

Ḥāne-i ḡātırına reşk-i ḡülsitān oldu heb

Ez-ḡazaliyyāt-ı Dīvān-ı Vecdī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fa' ūlün)

Bu sīneyi kim maḡzen-i derd ü dil-i cāndur²¹¹ (25/1/2)

Dünyā ḡamina cāy-i karār eyleme yā Rab

Nev-reste ḡül al gibi eyle şükufte (25/1/3)

Dāḡ-ı dilimi kīne-sāz eyleme yā Rab²¹²

Ez-ḡazaliyyāt-ı Dīvān-ı ‘İşmetī

(Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilū Fā' ilün)

Zir-i zemīn-i sīnedeki rīze seng-i ḡam (14/2/2)

Seyl-āb-ı eşk-i çeşmle meydāna çıḡdı heb

Ḥūn-ı cigerle besledüm ol naḡl-i nāzı ḡayf (14/2/4)

Bār u vişāli bir iki nā-dāne çıḡdı heb

Ez-ḡazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şehrī

(Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Eyledüm biñ murād-ı dil ḡurbān (67/11/4)

Bir nigāh-ı vefā-tırāza bu şeb

²¹¹ Bu sīneyi him maḡzen-i derd-i dil-ü-cāndur

²¹² Dāḡ-ı dilimi köhne bahār eyleme yā Rab

Oldı dāmān-ı ārzu pür-kām (67/11/5)
Düşdi dil kayd-ı imtiyāza bu şeb

Fuzûlî (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Raḥm kıl üftādelerün ḥāline (205/37/8)
Hiç gerekmez mi saña bir şevāb

Ḥasīb (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Baña da 'ākıbetü'l-emr idüp āyine-i ceylün
Bilinmez oldı ḥayfā o tūṭı ile şeker-āb

Şabīh (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)
Nā-merde zebün itme Şabīh diltārı
Nā-merde degül merde zebün eyleme yā Rab

Nā-ma' lüm Esāmi-i Ez-ebyāt-ı Şu' arā
(Fā' liātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Kapusunda gözlerüm aşıldı kaldı ḥalka var
Açılup ol ḡonca itmez ' arz-ı ḥāle fetḥ-i bāb

Diger (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)
Ḥatt-ı cebīni şufūf-ı kıtālgāh-ı ḡazab
' İzārı baḥruñdur çeşmi ḥalka-i gir-dāb

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Ey ḡöñül dergāh-ı ḥaḳḳa eyler iseñ intisāb
Dest-i kudretle ider fettāḥ-ı ' ālem fetḥ-i bāb

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Bir gümüşden kal‘ a gördüm hapsolupdur ānda āb
Çıkup āltūn top ile feth eyledi anı āfitāb

Diger (Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn)
Tā ezelden meyl-i zendür ādemi rüsvāy iden
Anuñ için şeyh ü şūfī cān virür oğlana heb

Diger (Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn)
Şāh-ı gülde germ olup uçurmasın bī-hūde lāf
Ders-i ‘ aşkı bizden ögrensün ne kuşdur ‘ andelib

Diger (Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ulūn)
Zarāfet bilmeyen şeyhe olma tālib
Cihāna šāh olsa olma rāğıb

Diger (Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)
Merhabāsız yanımızdan geçer ol ‘ ālī-cenāb
Ġazabdan mı ola ya hicābundan mı ‘ aceb

Diger (Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)
Fırkat-ı şem‘ -i ruḡuñla bir gice kim
Āteş-i ġamda dil-i büryānum olmaya kebāb

Var mıdır bir dem ki hicr-i cān-güdāz-ı yār ile
Çehre-i zerdümde çün dīde olmaya hik-āb

Diger (Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn)
(Fa‘ lūn)
Kişi cāhil olunca ne bilsün din ü mezheb

Kelāmı kimden öğrensin hîç bilmez nedür mekteb

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün)²¹³
İz' ānı kimden okunsın kişi kim görmemiş mekteb
Eşek altün külāh giyse yine merkeb yine merkeb

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Hamāluñ rif' at ü şanı eşek vari rû-puş ile
Anuñ ki fahr-ı kübrası hemān göstermedür Kebkeb

[12a]

Bi-Ḥarfi't-tā'

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nef'î

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fā' ülün)

Sinemde ne var ise ğamuñ sildi süpürdi (289/16/4)

Pāk itdi ḥarīm-i dili cārüb-ı maḥabbet

Mecnün ne bilür qā' ide-i nāz u niyāzı (289/16/5)

' Āşık mı şanur kendüni o meczüb-ı maḥabbet

Dil ğamzen ile turreye uydı ulaşdı²¹⁴ (289/16/6)

Ḥaḫ şaklıya kim olmaya mağzüb-ı maḥabbet

Diger (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fā' ülün)

Kim görse olur ğamzeni elbette giriftār (290/19/2)

Yā Rab ne efsün eyler o cādū-yı maḥabbet

²¹³ Bu beyit berceste beyittir.

²¹⁴ Dil gamzen turrana pek uydu ulaşdı

‘Uşşākı esîr itmek ise ‘âdet-i ğamze (290/19/3)
Hübânı şikâr eylemedür hûy-ı maḥabbet

Ḳane boyadı kūyını seyl-âb-ı sirîşküm (290/19/4)
Hûn-ı dil ile taşdı meger cûy-ı maḥabbet

Diger (Mef‘ ülü Mefâ‘ ilü Mefâ‘ ilü Fe‘ ülün)
Dehre bu kadar velvele virünce hırāmuñ (289/17/3)
Şarşılsa n’ola zelzeleden cāy-ı kıyāmet

Dil-dāde-i ḳaddünde ḳalır mı daḥı nāmūs (289/17/5)
Ḥaḳ eylesün kimseyi rüsvā-yı kıyāmet

Rüsvā-yı dü-kevn itdi beni ol ḳadd ü ḳāmet (289/17/6)
Şimdengerü ne bīm ne pervā-yı kıyāmet

Diger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Dil elinde tutmaḳ ister zülfün ammā neyleşün (288/15/3)
İrişir mi hîç şahbāz-ı hümā-pervāze dest

Devlet el virmezse geḳ n’eylerüz dünyāyı biz²¹⁵ (288/15/5)
Olmadan irişse tek bir dil-ber-i mümtāza dest

Şimdi ammā böyle rif‘at mi bulurdı pāyesi (288/15/8)
Urmasa ger dāmen-i Sulṭāñ-ı ser-efrāza dest

Āfitāb-ı kimyā-ger müflis olurdı eger (288/15/10)
Aḳmasa o Ḥāḳān-ı keremperdāza dest²¹⁶

²¹⁵ Devlet el virmezse geḳdik n’eylerüz dünyāyı biz

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Cevrî

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

İder dârü'l-amân şabrı her geh şîve pür-fitne

(185/10/4)

Şalar iklîm-i ârâma girişme her zamân fitne²¹⁷

Diger

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Niçe âsûde olsun Cevrî-i âvâre ' âlemde

(185/10/5)

Maḥabbet âfet ü dil âfet ü ḥüsn-i bütân âfet

Diger

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

Bir sînede mestûr olamaz râz-ı maḥabbet

(185/11/1)

Her perdede biñ nağme ider sâz-ı maḥabbet²¹⁸

' Uşşâkuñ olur gamze-i pür ' işve-i gamından

(185/11/2)

Her zemzeme-i nâlesi şeh-nâz-ı maḥabbet

Dil ü cânı degül dil-beri de ' aşka değışdi

(186/11/5)

Cevrî gibi olsa n'ola mümtâz-ı maḥabbet

Diger

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

Tâḳat getürür miydi gönül ' işve-i yara

(186/12/2)

Bî-çâreye ger olmasa imdâd-ı maḥabbet

' Āşık aña dirler ki bu vâdî-i fenâda

(186/12/6)

Āh ile ide cismîni ber-bâd-ı maḥabbet

²¹⁶ Açmasa her subh o Hākāñ-ı keremperdâza dest

²¹⁷ Fitne değil âfet kelimesi ile bitmektedir.

²¹⁸ Her perdede bir nağme ider sâz-ı maḥabbet

Cevrî gibi bî-kayd ü ta‘ alluk niçe rindi (186/12/7)
Ol gamze-i şūh eyledi mu‘ tād-ı maḥabbet

Diger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)
Bir dil mi kodı yıkmaya mestāne nighle (187/15/2)
‘Uşşākı ḥarāb itdi o siyeh-i mest²¹⁹

Mestāne gehī sūbhā alursañ ele Cevrî (187/15/5)
Gam çekme sayılmaz bu māḳūle güneḥ-i mest

Diger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)
Dünyā yıkılup başuma ger kopsa kıyāmet
Gelmez bu ma‘ rekeden baña ferāḡat²²⁰

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvāñ-ı Nābî

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)
Ne ḡāyeti var ne kapanur ne ider imsāk (469/22/3)
Kaşr-ı kerem-i Ḥaḳ’da olan revzen-i raḥmet

[12b]

Velehu Ḥāk olsa da Nābî niçe mümkün k’ola maḥrūm (470/22/5)
Her kim ki ola dest-zen-i dāmen-i raḥmet

Diger (Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)
Kālā-yı nūra zulmet olur bā‘ iş-i revāc (470/23/2)
Ārāyış günāḥ iledür kūy-ı maḡfıret

Mevlā naşīb iderse görürsin ne neş’edür (470/23/5)

²¹⁹ ‘Uşşākı ḥarāb itdi o çeşm-i siyeh-i mest

²²⁰ Bu beyit Cevrî divanında bulunmamaktadır.

Ma' cūn-ı ' afv u rahmet-i dārū-yı mağfiret

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Tercih olunur ni' met-i elvān-ı kibāra (472/26/2)

Bir pāre nemeksizce iken hūvān-ı kanā' at

İtdüm katı çok ' arşa-i iqbālle taḥmīn (473/26/4)

Geldi baña vāsi' yine meydān-ı kanā' at

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Evvel dilūni sīh-i şadākatde kebāb it (475/29/1)

Bu meykededden şoñra temennā-yı şarāb it

Ref' eyle du' ā niyyetine destūni ammā (475/29/6)

Taḫsīr-i ' ibādetde ruḥ-ı şerme niḳāb it

Ez-müfredāt-ı Nābī

(Mef' ūlū Mefā' ilūn Mefā' ilūn Fā)

Sultānumı zīb-i şadr iden ' ālemdə (1248/2)

İmzā gibi cāygāhumı eyledi pest

Ez-ğazaliyyāt-ı Şābit

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Aduñ añar bulunmaya şām-ı firāḳda (421/29/4)

Ey ṭālī' -i siyeh bu mıdūr nām ü nişān-ı baḥt²²¹

İqbāl-i baḥtı istemezüz imtinān ile (421/29/6)

Bir devlet olsa bizlere bī-imtinān-ı baḥt

²²¹ Ey ṭālī' -i siyeh bu mı nām ü nişān-ı baḥt

	Şābit zebān-ı ehl-i dile āşinā degül Bir başka ıstılāḥ gibi bu lisān-ı baḥt	(421/29/7)
Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fā' ūlūn) Suyına kōmıſdı bu ḥarābāt-ı fenāda Fıſkıyye-i Cemşid'i terāzū-yı maḥabbet	(421/30/3)
	Şābit uzundur eli şāhinşeh-i 'aşkuñ ²²² Eflāke yiter kuvvet-i bāzū-yı maḥabbet	(421/30/5)
Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn) Şūfī yine imānını tecdīde giderken Bir tāze sevüp eyledi tecdīd-i maḥabbet	(422/32/3)
	Şābit yine sultān-ı kazā manşıb-ı 'aşk İtdi dile ber-kā' ide te'bīd-i maḥabbet	(422/32/5)
Diger	(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn) Dem-i vuşlatda münebbih olup ikāz eyler Ḥvāb-ı ğafletde olan 'āşıkı her şeb ü sâ' at ²²³	(422/31/2)
	Şokılur koynına kejdüm gibi yārūñ Şābit Görinürse bağı çeşme 'akreb sâ' at ²²⁴	(422/31/6)
Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn) Dervişlerüz ḥırmınen-i dīdārdan itdük	(423/34/3)

²²² Şābit pek uzundur eli şāhinşeh-i 'aşkuñ

²²³ Ḥvāb-ı ğafletde olan 'āşıkı her şeb sâ' at

²²⁴ Görinürse ne 'aceb çeşmüme 'akreb sâ' at

Bu mezra‘ ada dāne-i ḥālūñle ḵanā‘ at

Bir būse alursañ ṭama‘ -ı vuşlata düşme (423/34/5)

Ḳıl aldıguñ o şehd-i vebālūñle ḵanā‘ at

Ey sāḵī meye tevbe diyüp eyledi Şābit (423/34/6)

Vişn-āb-ı ḥayāl-i leb-i ālūñle ḵanā‘ at

Diger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

Günden güne heb dā‘ire-i ḥaşmeti artar (424/35/4)

Taḵdīre muvāffıḵ gibi tedbīr-i ḥarābāt

Ol buḵ‘ ada feryād ide gör şıdḵla Şābit (424/35/5)

Ḥāşā ki dōne nāle-i şeb-gīr-i ḥarābāt

Diger (Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn)

Recā-yı vuşlatla cāme-ḥ‘ābda ‘ aşıḵ (424/36/2)

O nāz-pervere bār olma eyleyüp sıḵlet

Raḵībi dögmegi dildār kār idinmişdür (424/36/3)

O kelbe çok beredür ḍarb-ı kārına bereket²²⁵

Cünūn-ı ‘ aşḵla bīmār-ḥānede aḡyār (424/36/4)

Hiç uşlanur mıydı ammā kötekdedür ḥikmet

[13a]

Diger (Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)

Kendimüz bildük bilelden sevmedük bir ḥūb dost (424/37/1)

²²⁵ Ḳolına ḵuvvet ü kār-ı ḥelālinde bereket

Adımız ammā lisān-ı halksa maḥbūb-dost

‘Aybını görmez benüm nev-zāde-i ṭab‘um seven (425/37/7)

Dostuñ ‘aynında olmaz Şābitā ma‘yūb dost

Diger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Dil-i āhen şıfatı āteş-i ‘aşka bedel it (425/38/1)

Alagör lāzım olur eski demürle kibrīt

İştıyākuñla şeb-i tīrede kan ağılayacak (425/38/3)

Qızılırmāğı ider cūşış-i giryem tebkīt²²⁶

Ez-derenāme-i Şābit

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Çatal Abdālda olup şāhib-i post (25/7)

Hem gulām-pāre idi hem zen-dost²²⁷

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvāñ-ı Seyyid Vehbī

(Mef‘ ulū Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)

Mir‘āt-ı kalbüm eyleme ey kīne çü şikest (519/13/1)

İtmez kabūl-i cebr ü mükāfāt bu şikest

Vehbī ile keş-ā-keşe düşme raķīb içün (519/13/7)

Nāmūs-ı ḥüsni eyleme ey māh-rū şikest

Diger (Mef‘ ulū Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ulün)

Āb-ı kehrubādan mı şularlar²²⁸ (520/14/4)

²²⁶ Qızılırmāğı ider cūşış-i giryem tebkīt

²²⁷ Ya‘ ni hem muğlim idi hem zen-dost

²²⁸ Āb-ı guher-i kāhrubādan mı şularlar

Kim zerd kopar böyle gül-i dāmen-i hasret

Mümkin mi güleşmek gam-ı hicrānla Vehbī

(520/14/8)

Ṭāḳat mi ḳodı ḥamle-i şīr-efgen-i hasret

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

İtmiş keşide ḥaṇçer-i te'şīri el-ḥazer

(521/15/5)

Çıkmış henüz meykede-i dilden āh mest

Çeşmüñ nevāziş eylesesün bir zaḥm-dārına

(521/15/6)

Cürm-i digerdür eylese 'özü-i günāh mest

Vaşf-ı hāl-i Vehbī Be-sūy-ı İbrāhīm Pāşā Ez-ḳaşıde

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Vehbī-i ḥaste-ḥāṭıra şefḳat zamānıdır

(184/40/44)

Hāl-i müşevveş oldı yazuḳ eyle merḥamet

Bir aydur ki 'illet ü ḳillet esīridür

(184/40/45)

Bīgāne-i selāmet ü maḥrūm-ı 'āfiyet

Böyle giderse ḡayret-i aḳrānla helāk olur²²⁹

(184/40/46)

Şer' -i keremle saña efendüm düşer diyet

Derdime olmadı bir kimseden devā²³⁰

(185/40/48)

Yine ṭabīb-i luṭfuña düşdi mürāca' at

Geldüm şikeste ü beste yine āsitānuña²³¹

(185/40/51)

²²⁹ Böyle giderse ḡayret-i aḳran ider helāk

²³⁰ Derd-i diline olmadı bir kimseden devā

²³¹ Geldüm şikeste-beste yine āsitānuña

Oğlum kapuñda eyler ümmîd-i mülâzemet

Her birimüz lisân-ı şadâkat beyân ile

(185/40/53)

Bu vechle du‘ âya iderdük muvâzabet

Ez-vedâ‘ iyye Hicr-âmîz

(Mef‘ ülü Mefâ‘ ilü Mefâ‘ ilü Fa‘ ülün)

Ammâ güşâde-dehen itdükçe vedâ‘ a²³²

(195/43/15)

Nagâh gelü-gîr olur lukme-i vuşlat

Mânend-i Zeliḥâ meded aldurdum elümden

(195/43/17)

Girmiş iken ele dâmen-i Yûsuf-ı devlet

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Râḡıb

(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)

Tesâvî-i firâz ü şîbe nisbetle olur zâhir

(208/16/2)

Degül memdüh pek bālâ-ter olmaḵ pāye-i devlet

Diger

(Fâ‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

Kendi ‘aybıñdan olur rüy-ı nümâ ‘ayb-kesân

(208/18/3)

Olsa âyîne şikest olur endām şikest

Rengler itdi o meh-rû baña Râḡıb diyemem

(208/18/7)

İylesün reng-i ruḡun gerdiş-i eyyām şikest

Ehl-i feyzüñ eşeri ḳalmasa da nāmı ḳalır

(208/18/6)

Zıkr-i Cem dâ’ir-i bezm olmadadur cām şikest

²³² Ammâ ki güşâde-dehen itdükçe vedâ‘ a

Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	‘ Āşıkun da eyle gāhī gāmze ki amāc-nāz	(211/19/5)
	Ey kemāñ-ebrū okun bir kerre yābāne at	
	Sā' idün da kalmadı tır-i tufenge iktidār	(211/19/6)
	Var ise yüzi cünbiş gerden hūbāne at	
[13b]		
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Görmedün hiç peşimāñ olup ‘ avdet edeni ²³³	(209/17/5)
	Añlanur kim var imiş mülk-i ‘ ademde rāḥat ²³⁴	
	Çekerüm kūh-i girān-ı gāmı kafa olsa velī	(209/17/6)
	Tāk ider tākatimi zerrece bār-ı minnet	
	Ola ‘ izzetde edānī ü e' ālī pāy-māl	(209/17/7)
	Añlamam nidüğini bundaki sır u ḥikmet	
	Ġālibā yār ile mā' beyne bürüdet girmiş ²³⁵	(209/17/9)
	Rāğibā yok gibi evvelki olan germiyyet	
Diger	(Fe' ilātün Fā' ilātün Fe' ilātün Fā' ilātün)	
	Ruḥ-ı āli gül gül olmuş ḥam-ı zülf-i sünbül olmuş	(212/20/4)
	Lebi şorma bir mül olmuş ki virür cemāde ḥālet	
	Āla destine piyāle şuna buseden nevāle	(212/20/5)
	Bağılur mı kıyl ü kāle getürür mi tevbe tākat	

²³³ Görmedünse hiç peşimāñ olup ‘ avdet ideni

²³⁴ Añlanur kim var imiş mülk-i ‘ ademde şıḥḥat

²³⁵ Ġālibā yār ile bāline bürüdet girmemiş

Ṭarabun olup temāmı vire ḳaddine ḥırāmı (212/20/7)

İde raḳş için ḳıyāmı o zamān ḳopar ḳıyāmet

Ne ḥayāl-i Şā'ib ister ne kemāl-i Ṭālib ister (212/20/8)

Buḥna tab' -ı Rāḡıb ister vire böyle ḥüsn ü zīnet

Ez-ḡazaliyyāt-ı Dīvān-ı Belīḡ

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Važ' u ṭavırın gözedüp çıkma yolundan zīrā (119/17/4)

Ṭoḡrı yoldur kelimāta ḥarekāt u sekenāt

Bed-zebānlık yaḳuşur şūreti çirkīn olana (119/17/9)

Herkesün uygun olur zātına elbette şıfāt

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Ezilür ḥoḳḳa-i la' lünde kelām-i şīrīn²³⁶ (121/18/13)

Ne gezer yoḥsa o şūḥuñ lisānuñda lüknet²³⁷

Keşret-i 'āşıḳa meyl ideli ol āfet-i cān (122/18/14)

İtdi şad-pāre beni erre-i sīn-i ḥasret

Böyle ḥüsn ile cefā-pīşe ise yār Belīḡ (122/18/15)

Yā taḥammüldür aña çāre yā 'azm-i ḡurbet

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Furşatı fevt itme ey dil böyle ḳalmaz rūzgār (122/19/2)

Keştī-i bāde şuyın buldurdı ḳullan keyfī cān

²³⁶ Eriyor ḥoḳḳa-i la' lünde kelām-i şīrīn

²³⁷ Ne gezer yoḥsa lisānında o ḥüsn-i lüknet

	Mācerāyı keşf ider şāyed dehān-ı zaḥm-ı dil ‘Āşıkā ey ḡonca-leb bir būse vir aḡzın ḡapat	(122/19/4)
	Müşterisi çok dükenmez bir ḡumāş-ı tāzedür Sen hemān bāzār-ı istiḡnāda cānā ‘iṣve şat	(122/19/5)
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Ḥil‘ at ümmīdiyle varma kibār-ı ‘aşra Hele bu şevb-i Ḥudā-dāde-i cismi eskit	(123/20/3)
	Megesāsā o bütüñ semtine vızlarsa raḡīb Keḡli ḡo pīre gibi çapük olup enşede bit	(123/20/5)
	Biñ füsün ile ḡayālī o bütüñ geldi Belīg Gözün aç ḡalvet-i dil bābını yap yap berkit	(124/20/10)
	Ṭūṭī-i ṭab‘ -ı Belīg’e olamazsuñ pey-rev Ṭurma bu bāḡda ey bülbul-i şeydā öte ḡit	(124/20/9)
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Niçe ecr isteyecek girmege bizden Rıḡvān Mülk-i mevrūs-ı Benī Ādem iken bāḡ-ı behişt	(124/21/3)
	Bildürür herkese ḡālün dil-i āyīne-sirişt Baḡsa mir ‘āta görür kendüsini ḡüb ile zişt	(124/21/1)
Diger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Şehīd-i ‘aşḡı olursam o şūḡ-ı serv-ḡaddün	(125/22/4)

Dıraht-ı servden olmazsa istemem tábüt

Belîğ kıpçasını divşür ağızıñuñ zırā (126/22/6)

Cihānda şimdi geđer mūsikī yerine sūkūt

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Münif

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ilūn)

Keştī-i girānbār-ı dilī baħr-ı talebde (229/1/3)

Āsūde nişüst-āver-i fersā-yı murād it²³⁸

[14a]

Velehu Kıl dergeh-i ' izzetde pezirüfte ricāmı (229/1/6)

Vāreste-i ' arz-ı der-i iķbāl-i ' ibād it

Diger (Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)

Derūnda ' abeş āmed şūd-i ħam-yāze-i devlet²³⁹ (234/6/1)

Olursa rū-yı baħta bāz dervāze-i devlet²⁴⁰

Uşul-i cenk-i ħarbi olmaduķça ber-ķarār olmaz (234/6/7)

Bülend olsa ne deñlü perde-i āğāze-i devlet

Cihān kālā-yı bender gāh-ı isti' dādıñı añlar (234/6/8)

Münif olsun hele peymūde-i endāz-i devlet²⁴¹

Diger (Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

Şeh-levendüm saña dūnbāle-rū olduķça raķīb (235/7/5)

Olmasun mı dūmen keştī-i ārām şikest

²³⁸ Āsūde nişüst-āver-i mersā-yı murād it

²³⁹ Der-i dilde ' abes āmed şūd-i ħam-yāze-i devlet

²⁴⁰ Olursa rū-yı baħta bāz olur dervāze-i devlet

²⁴¹ Münif olsun hele peymūde-i endāze-i devlet

Herze-perhîz idi zâhid n'ola düşse câme (235/7/6)
Şimdi mi oldu yine kı̄rûre-i İslâm şikest

Diger (Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)
Sütün-ı âh deger miydi tāk-ı Cevzāya (236/8/3)
Niṭāk-ı va' de-i vuşlat olaydı âh dürüst

Bütün uşul-i ḥarābāt-ı ' aşkı gör olur²⁴² (236/8/4)
Şikest tevbe ile rahne-i günāh dürüst

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Sāmī

(Mef' ūlū Mefâ' ilū Mefâ' ilū Fe' ūlün)
Şayd itmege murğ-ı dili hāmūn-ı kazāda (304/18/2)
Şad pāre ider pençe-i şeh-bāz-ı maḥabbet
Ol dil-ber-i āfet-nigehūñ çin-i cebīn (304/18/4)
Emvāc-ı yem-i ser-efrāz-ı maḥabbet²⁴³

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefâ' ilū Fā' ilün)
Taṭhīr ider derūnuñı çirk-āb-ı süm' adan (303/17/3)
Dürd-i şarāb-ı nāb ile zāhid teyemmüm it
Ey şūḥ tā-be-key bu nihānī kirişmeler (304/17/5)
Sākī-i nā-şikibe nigāh-ı teraḥḥüm it²⁴⁴

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Rüşdī

²⁴² Bütün uşul-i ḥarābāt-ı ' aşkı gördüm olur

²⁴³ Emvāc-ı yem-i ḥüsn-i ser-efrāz-ı mahabbet

²⁴⁴ Sāmī-i nā-şikibe nigāh-ı teraḥḥüm it

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Yārūñ ey dil el uzatma âteşin ruhsârına (99/15/3)

Eylemez zirâ taḥammül âteş-i sūzâne dest

Ḥvān-ı luṭfuñdan yiter 'uşşâkı maḥrûm eyledüñ (100/15/6)

Sen de bir dem luṭf idüp aç şehüm iḥsâne dest

Diger (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

Aḥvālūñi ey dil eger ol şūḥa yazarsañ²⁴⁵ (100/16/3)

Müjgānı qalem dīde-i pür-ḥūmı devāt it

Nev-ḥaṭṭla oldı o şehiñ ḥüsni müselleḡ (100/16/2)

Şimden girü var sen daḥı tecdīd-i berāt it

Bīñ tır-i belā gelse saña qavs-ı felekden (100/16/4)

Mānend-i hedef merd iseñ izḥār-ı şebāt it

Ez-müfredāt-ı Rüşdi

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

Naḡdūñ var ise dil-beri teşḥire ne ḥācet (332/52)

Ey dil bu imiş çāresi tedbire ne ḥācet

Ez-ğazaliyyāt-ı Nazmī

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Ey şanem-i bī-vefā-yı büt-i peymān-şikest

Zülf-i siyāhuñ ola niçe bir imān-şikest

Cilvesi cūd-āşinā bādesi şūrābe-zār

²⁴⁵ Aḥvālūñi ey dil eger ol yāre yazarsañ

Niçe bir olmaz dilā sāgar-ı devrān-şikest

Diger

(Müfte' ilün Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün)

Sūziş ü nālinde dil-i şevk ruḥuñla senüñ

Bülbül ü pervāneye komadı cāy-nişest

Çīn-i cebīñdeki tākā-i ebrūlaruñın

Viridi hilāle şikest oldı kemāndāre şest

Diger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Olsaḳ biz daḥı hem āḡūş-ı maḥabbet

Mest itse bizi bāde-i serḥoş-ı maḥabbet

Bu meykede-i dehr-i siyeh-kāseḋe Nazmī

Yok dil gibi bir rind-i nemed-pūş-ı maḥabbet

Diger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fa' ūlūn)

Eyle nigeḥüñ tābiş-i ḥūrşīd-i kıyāmet

Hep dilleri ḥırmenkede-i sūziş āh it

[14b]

Velehu

Nazmī-i zaḥm-i ḥorde-i şemşīr-i belāyı

Şad mazḥar-ı luṭf-ı nigeḥ çeşm-i siyāh it

Diger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fa' lūn)

Huşyār iken olma aña kerem āşinā

Çek cāme-ḥvāba gör ki ne ḥōşdur şafā-mest

Nazmī nişār eyleridüm gevher-i dili

Āġūşa gelse bir şanem mehlikā-yı mest

Dīger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fa' ūlūn)

Geh cünbiş geh şive-i reftārīnı görsün

İtmek dil-bere seyr-i temāşā-yı kıyāmet

Bir dil ki olur kāmēt-i mevzūnuña meftūn

Ol demde düşer başına ġavġa-yı kıyāmet

Dīger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Ser mest-i mey-i nāz ola ol güc külāh-ı mest

‘ Āşıkkeş olur çeşm-i tegāfūl nigeħ-i mest

Ārām-ı şekībā komadı cān ü dilde

Bilmem ne füsūn eyledi ol tūrfe şeh-i mest

Bildi eşer-i ‘ aşķ çeker sūz-i derūnum

Başlarsa ne ola nāza o çeşm-i siyāh-ı mest

Dīger

(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)

Bāde-i pūr-neşve-i peymāne-i nāz ile hep

Çeşm-i ebrū bir girişme cünbiş-i müjġān-ı mest

Bir büt-i düşmen nevāzuñ ‘ āşıkıyum Nazmiyā

Bāde-i cām-ı ġamdan dil ħumārdur cān-ı mest

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Ey şeh-i tegāfūl-sipeħ-i mülket-i ‘ işve

(220/23/9)

Peyk-i nige hüñ gāhī dile rūy-be-rāh it

Ḥak itse maḥabbet ğam-ı ḥüsnīyle o māhuñ (221/23/5)

Yā Rab bu ten-i sebzemi hep mihr-i giyāh it²⁴⁶

Diger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Nergislerüñ it zībende-i gülşen-i fitne²⁴⁷ (220/21/4)

Ey cılve-i serv-i çemen-ārā-yı kıyāmet

Öldürdi anı ḥayret-i ümmīd-i ḥırāmuñ (220/21/5)

‘Ayb itme Fehim itse temennā-yı kıyāmet

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Ḥaşmet

(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)

Her gelen ma' mūr olur çünki ḥarābāta göñül (138/27/5)

Yapmaḳ isterseñ o şūḥı ḥāne-i vīrāna at

Taḥta-i remmāle döndük iġbirār-ı hecr ile (138/27/6)

Ḳur' a-i teşḥīri Ḥaşmet da' vet-i cānāna at

Ez-müfredāt-ı Ḥaşmet

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fā' ūlūn)

Maḥbūb-naẓardur bize erbāb-ı 'ināyet (248/8)

Rūy-ı emele bestedür ebvāb-ı 'ināyet

Diger

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

Nev-be-nev çeşm-i füsūn-sāz ile 'uşşāḳı gözet (247/2)

Gözet ey şūḥ-ı cefā-pīşe sen eḥibbāyı gözet²⁴⁸

²⁴⁶ Yā Rab bu ten-i sebzemi bir mihr-i giyāh it

²⁴⁷ Nergislerüñ it zīb-dih-i gülşen-i fitne

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Fıtnat

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Tevekkül bâdbânın kıl güşâde fülk-i ihlâşa (315/5/3)

Eser baħr-i emelde bir müsâ' id rûzgâr elbet

Sezâ Fıtnat ne deñlü cevrin efzûn eylese cânân (315/5/5)

Dimiş var mı saña derd-i derûnuñ söyle var elbet

Diger

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

Bir pâreye almazsa n'ola atlas-ı çarhı (316/6/4)

Ol kim ola sūdâger-i kâlâ-yı kanâ' at

Vâsi' görünür 'arşa-i iqbâlden elbet (316/6/7)

Fıtnat ne kadar teng ise penhâ-yı kanâ' at

Ez-müfredât-ı Fıtnat

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

Bend itdi dilüm zülf-i giriḡ-gİR-i maḡabbet (379/5/1)

Bir müyla bağlandı yine şİR-i maḡabbet

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Vecdî

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

Bend-i zülfünden kaçup dil ḡâline cânlar virür (28/1/8)

Görmedüm bir böyle murḡ-ı dām-ı düşmen dâne-dost

Ey dil-i dīvâne var Mecnûn ile germ-i ülfet ol (28/1/9)

²⁴⁸ Gözet ey şüh-ı cefâ-pİşe ahibbayı gözet

Hemnişin olmaz senüñle Vecdî-i dîvâne dost²⁴⁹

[15a]

Diger

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)²⁵⁰

Vecdî te' âkub üzre der-i devlet ile let²⁵¹

(23/1/5)

Her tehniyelerüñ ol yüsr şöñ ta' ziyyet²⁵²

Ez-ğamse-i 'Atâyî

(Mef' ülü Mefâ' ilün Fe' ülün)

Yâ kona başa tã'ir-i devlet

Yâ ola büm-ğâne-i nekbet

Velehu

Gelür ise âdeme devlet

Yerilür bir kıl ile bî-minnet

Ez-ğazaliyyât-ı Müftî-i Enâm Yaḥyâ Efendi Benâm-ı Sellemehü's-Selâm

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

Bağlandı dilüm qalmanı şekvâya mecâlüm

(40/32/5)

Gör n'eyledi Yaḥyâ beni efsün-ı maḥabbet

Rûhî

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

Hâcetlerimün qâdir iken kılmâğa ḥâşıl

Şalmaḳ keremüñden bizi ferdâya ne ḥâcet

Nâçâr çeker ḥalk bu mihnetleri yoḥsa

Âdem kuvve-i tãğ olsa getürmez tãḳat

²⁴⁹ Hemnişin olmaz seniñle Vecdî-i ferzâne dost

²⁵⁰ Divanda müseddes olarak kayıtlıdır.

²⁵¹ Vecdî te' âkub üzre dūrūr devletiyle let

²⁵² Her tehniyetlerin olısar şöñ t' aزیet

Ez-ğazel Es' ad Ğālib

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Göñül ders-i ğamuñ çokdan unutdu hâtıruñ hoş tut (251/27/1)

O murğ-ı başka bir şeyyād tutdı hâtıruñ hoş tut

Senüñle ey sitem-hû ülfet olmayız artık²⁵³ (251/27/2)

Şavuk sözler beni cānā soğutdu hâtıruñ hoş tut

Nūrī Mir-mirān

(Mütefā' ilün Mütefā' ilün Mütefā' ilün Mütefā' ilün)

Şalurma felek dili baħr-i vişāle kâreye urursun

Pek açma şaħın lîkin Şevķi aṭalıdur bilmez haķıķat

Fıkr şeb-i zülfüñle 'aceb miħnete düşdüñ ey kākül-i müşķin

Dil-bestelerüñ başına ṭul-i emelidür sevdā-yı maħabbet

Gitdikce hevālandı bu dīvāne göñüller ārām idebilmez

Zülfüñ teline yād-ı şehüm bağla dil-ber ü zencire ne hācet

Ḳudsī

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Gitdi anlar kim celle'l-ķadr-i 'ālī-şān idi

Ḳaldı bī-iķbāl birķaç müdebbir-i dünyā-perest

Şun'ī

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

(Fā' ilātün)

(Fā' lün)

Böyle bir ğamze-i fettān olamaz ey Şun'ī

Hüsle her ne ķadar civānān olsa āfet

²⁵³ Seninle ey sitem-hû germ-i ülfet olmayız artık

Hāriç Dīvān-ı Ez-Ebyāt-ı Ğaribe-i Kānī

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

‘ Ayār olmış anuñ mīkāt-ı hüsñ ü lül-ārāsı

Hedāyā geldi defterdāre bir çalar sâ' at

Ğoynında şaklıyuñ anı vaqtünde kırsun Kānī kim

Bu tarz görmedi kullandı gerçi yokdur sâ' at

Diger

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

Bilmem bu rehlerde mi yohsa dağı ol²⁵⁴

(110/40/5)

Hep bu mı idi şān-ı perīşān-ı şadākat

Nā-ma' lüm Esāmī Ez-ebyāt-ı Şu' arā

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

‘ İbret al ey ğāfıl andan niçe devlet-ğānenüñ

Pāsbānı büm perdedārı ‘ ankebüt

Diger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fā' lün)

(Hikmet-zāde Şeyh ' Abdī)

Tırveş toğrılık iseñ yine itmez rağbet

Çillesüzdür o kaşı yāy ile olmaz ülfet

Diger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Oğudukça bunı ey serv-i kāmēt

Añasın bendeñi Allāh'a emānet

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

‘ İnāyet eyle Ğudā bi-ğakķın sūre-i Şad

²⁵⁴ Bilmem bu devrlerde mi yohsa dahı evvel

Silk-i ‘adū-yı idem ‘avnuñla māt

Diger

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Rūz-ı su’āl-i haqqā cevābuñ tefekkür it

Ahır dilün tütuldığı hālī tedebbür it

Diger

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlün)

Göz gezdiriyor şayde o şah-bāz-ı melāhat

Murg-ı dil āvāremüz Allāh’a emānet

Diger

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

(Mesīhī)

Mescidi koyup ocāk mihrābına yüz tıtdı halk

(310/10/3)

Çok müselmānlar soğukdan oldı ateş-perest²⁵⁵

Güft-i Nasuriddīn Be-sūy-ıTimūr

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fe‘ ūlün)

Gör bu dünyāyı ‘aksine dönerest

Yakup fuḡarāyı her dem dökerest

Benefşe miskīnün hiç gömlegi yok

Şoğān habiş kat kat gömlek giyerest

[15b]

Diger

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlün)

(‘İsmetī)

‘Ālemde ne dervīşe ne ḥod şāha niyāz it²⁵⁶

(16/4/1)

Bir kār ki duşvār ola Allāh’a niyāz it²⁵⁷

²⁵⁵ Ey dirīgā ehl-i İslām oldı hep ateş-perest

²⁵⁶ ‘aşk içre ne derviş ü ne ḥod şāhe niyāz et

- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Gerekmez baña bir olsa bu 'ālem ser-be-ser devlet
Kapuñda bir haķır-i nā-tüvāñ olmaķ yiter devlet
- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Beni ser-tā-ķadem dīvāne itdi bir ķamer ıal' at
Dil-i mā' mūrı virāne itdi bir gözi āfet
- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Ne reftār ne ruhsār ne güftārundadur hikmet
Nezāket hem güşād-ı bend şalvārundadur hikmet
- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)
Çün bildüñ hālimi şāhum tamām et
Unutma bendeki tā rūz-ı kıyāmet
- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Hānesi şahrāya benzer kendisi refref-şıfāt
Ta' āmı şekker-āsādur ķahvesi āb-ı hayāt
- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)
Seni sevmek diler gönüm beğāyet
Demek benden kerem senden hey āfet
- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)
Güzeller hātemün gümüşden itmiş
Necāti sen daķı āteşden işlet

²⁵⁷ Her kār ki duşvār ola Allāha niyāz et

Bi-Ḥarfi'ş-Şā'

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nef'ī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Bir zevkī budur 'ālem-i 'aşkuñ hevāsı²⁵⁸ (293/25/3)

Olur dili pür-süz u güdāz itmege bā' iş

Rind iseñ eger 'ālem-i vahdet gibi olmaz (293/25/4)

Def' -i ğam-ı taḥkīk ü mecāz itmege bā' iş

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Cevrī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Nāz eyler imiş 'āşıkı öldürmege çeşmüñ (188/17/2)

Ġamzeñ var iken aña nedür minnete bā' iş

Te'şiri tef-i āteş-i cān-süz-ı hevādur (188/17/5)

Āh-ı dil-i Cevrī'deki germiyyete bā' iş

Diger

(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)

Nigāh-ı ğamze-i mestüñle āşınā olalı (188/18/4)

Melāmet oldı benüm iştihāruma bā' iş

Şerāb-ı la' lüñi baña vaşf eyledi Cevrī (188/18/5)

Budur şafā-yı dil-i neşvedāruma bā' iş

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nābī

(Mef' ūlū Mefā'ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Reh-yāb olamaz kūr-dilān rāh-ı Ḥudā'ya (479/34/6)

²⁵⁸ Zevki budur ālem-i aşkın ki hevāsı

Tā itmeyicek rişte-i Qur'ân'a teşebbüs

Nâbî ide görsün der-i ihsân-ı Hudâ'da (480/34/11)

Erbâb-ı güneh perde-i gufrâne teşebbüs

Diger

(Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Olmaz ruḥ-ı bütâna raḳam-keş ḳalem ' abeş (480/35/1)

Çekmez beyâza kâtib-i ḳudret raḳam ' abeş

Aḳvâ-yı şart-ı luṭf maḥallin gözetmedür (480/35/5)

İtmez kerîm-meşreb olanlar kerem ' abeş

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Şābit

(Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Olmaz niyâz ile ol büt-i nâz-pîşe ārām²⁵⁹ (226/39/3)

Bu bâblarda ehl-i niyâz itmesün baḥş²⁶⁰

Sāḳî cevâb alınmadı mefhûmı bilünmedi²⁶¹ (226/39/4)

Bûs-ı lebûñde eylemedüñ gerçi az baḥş

Diger

(Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Ağyâr zümresün ḳolına aldı şimdi²⁶² (226/40/2)

' Uşşâḳ söz atsa ṭarâfdâr olur ḥabîş²⁶³

Gördüm raḳîbün oğlını āgûş-ı dāyede (226/40/4)

²⁵⁹ Olmaz niyâz ile ol büt-i nâz-pîşe rām

²⁶⁰ Bu bâblarda itmesün ehl-i niyâz baḥş

²⁶¹ Sāḳî cevâb alınmadı mefhûm açılmadı

²⁶² Ağyâr zümresün ḳolına aldı şimdiden

²⁶³ ' Uşşâḳ bir söz atsa ṭarâfdâr olur ḥabîş

Babası gibi müfsid bedkâr olur ḥabîş

Şābit müzahrefāt-ı fenā pārtalın bırak (226/40/6)

‘Uḡbāda dūş ü cān ü dile bār olur ḥabîş²⁶⁴

Diger (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Şeb-i neşātda maḥrem bulunduḡı şem‘ üñ (227/41/3)

Anuñ mülāyemet-i inḡiyādıdur bā‘ iş²⁶⁵

[16a]

Velehu Pelidler sırasında tutldıḡı servüñ (227/41/4)

O serkeşī-i ġurūra ‘inādıdur bā‘ iş²⁶⁶

Diger (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Diyār-ı derd ü belādan gelürsin ey dil-i şeydā²⁶⁷ (228/43/2)

Getür görelüm beri sende ne var ḥavādiş²⁶⁸

Bu çār-bāḡ-ı nevā’ib şükūfe-zārda felek²⁶⁹ (228/43/3)

Mişāl-i lāle dilüm itdi dāḡdār ḥavādiş

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Seyyid Vehbī

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Çü dūd-ı ‘anber-i sārā dūḡān-ı āhumdan (522/16/3)

Bu pīç ü tābe o müşkīn külāledür bā‘ iş²⁷⁰

²⁶⁴ ‘Uḡbāda dūş-ı cān ü dile bār olur ḥabîş

²⁶⁵ Anuñ mülāyemet ü inḡiyādıdur bā‘ iş

²⁶⁶ O serkeşī-i ġurūr u ‘inādıdur bā‘ iş

²⁶⁷ Diyār-ı dūr ü belādan gelürsin ey dil-i şeydā

²⁶⁸ Getür beri görelüm sende de ne var ḥavādiş

²⁶⁹ Bu çār-bāḡ-ı nevā’ib Şükūfe-zār-ı felekde

²⁷⁰ Bu pī ü tābe o miskin külāledür bā‘ iş

Miṣāl-i tūṭi-i hoş-gūy berş-ḥārānuñ (522/16/4)
Cilā-yı keyfine şirin nevāledür bā' is

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Rāğīb

(Mef' ūlū Mefā' ilūn Fe' ūlūn)

İbrām olamaz vişāle bā' is (213/21/1)
Taşdı' uñ olur melāle bā' is

Ḥūrşide ğurūr-ı ḥüsn ü āndur²⁷¹ (213/21/5)
Gün başına bir zevāle bā' is

Dillerde o zülf dāsītāndur (213/21/8)
Rāğīb mı bu kıl ü kāle bā' is

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Belīg

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Ağyārā ḥāk-i rāhuñı vaşf eylemez göñül (127/23/12)
A' māya şerḥ-i ḥaşşiyet tūtiyā ' abeş

Diger

(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)

Viren revāyişi kālā-yı ḥüsne ' aşıkdur (128/24/4)
Ki iştihār-ı güle ' andelīb olur bā' is

Ḥarāret-i dili teskīn ider vişāl ile yār (128/24/5)
Devā-yı renc-i saķīme ṭabīb olur bā' is

Diger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Kimse le'ime yār olamaz iltifātla (126/23/2)

²⁷¹ Hürşid-i ğurūr-ı ḥüsn ü āndır

Seng-i siyāha cāzibe-i keh-rübā ‘ abeş

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Sāmī

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Qarār-dāde degül çünki gerdiş-i eflāk (304/19/3)

‘ İzz ü devlet-i pā-der-rikāb-ı cāh ‘ abeş

Aküp gelür rızk itme kâviş-i tedbīr²⁷² (304/19/4)

Kenār-ı cūy-ı ferāvānda hafr-ı cāh ‘ abeş

Ez-ğazaliyyāt-ı Divān-ı Rüşdī

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

İtme ey serv-i çemen ol qadd-i bālā ile başş (101/17/1)

İylemez pest olan kendüden a‘ lā ile başş

‘ Ārif ol düşmeni bed-ḥvāh ile müdārā ile (101/17/7)

Rüşdiyā ‘ āqıl iseñ eyleme a‘ dā ile başş

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nazmī

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

‘ Acebdür oldı nigāhuñ nigāhuma bā‘ iş

Teğāfülüñdür olan sūz-ı āhı bā‘ iş

Ḥayāl-i zūlf ḥam-ender-ḥam cebīnūñdür

Hevāda pīçiş-i dūd-ı siyāhuma ba‘ iş

N’ola olursa sūḥan-gūyi-i leb-i la‘ lūñ

Neşāt-ı ṭab‘ -ı dil-i buse ḥvāhuma bā‘ iş

²⁷² Aküp gelür sana rızk itme kâviş-i tedbīr

Diger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Cām-ı lebüñle itse mey-i gül-efşān-ı baḥş

Beñzer ki māha karşı ider aḥterān-ı baḥş

Sırr-ı lebüñle rāz-ı dehānuñ bilinmedi

Bir yere geldi itdi niçe nükte-dān baḥş

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Cihānı eylemege böyle ' aşık-ı maḥzūn

(223/27/4)

O çeşm-i dil-şiken ü dil-nevāz olur bā' iş

Hemīşe olmağa rüsvā-yı kūy-ı ' aşk Fehīm

(223/27/5)

O yār-ı şiveger ü ' işve-bāz olur bā' iş

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Ḥaşmet

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)

Bülbül gibi nālende-i şevk olma ne mümkün

(139/31/2)

Murğ-ı dili āzürde ider ḥār-ı ḥavādiş

Nev-devletüñ evzā' ına yok dilde taḥammül

(140/31/5)

Ḥaşmet belimi bükdi girānbār-ı ḥavādiş

[16b]

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fıṭnat

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Zātuñ dürr-i kemāl ile tezyīne eylesün²⁷³

(317/7/2)

²⁷³ Zātuñ dürr-i kemāl ile tezyīne eyle sa'y

Yohsa libās-ı devlet ile i‘ tinā ‘ abes

Ma‘ cūn-ı la‘ l-i yārdadur şıhhat ey tabīb

(317/7/4)

Dil-haste-i maḥabbete itme devā ‘ abes

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şehrī

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Ġalaṭ-edādūr deyü redd itdi nüsha-i bahtum²⁷⁴

(69/15/2)

İder mi ‘ ākıl olan çarḥ-ı nā-şavāb ile baḥş

Şadā-yı çāk gelür daḥı ceyb-i Yūsuf’dan

(69/15/3)

Muḥāl olduğıçün ‘ aşk-ı bī-ḥicāb ile baḥş

Tecellī

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

(Fā‘ ilātün)

(Fā‘ lün)

Āhum itdikçe şu‘ ā‘ -ı dil-i sūz ile baḥş

Çeşm-i giryānum ider niçe ‘ ummānla baḥş

Diger

(Fā‘ ilātün Mefā‘ ilün Fā‘ lün)

(Fe‘ ilātün)

(Fe‘ ilün)

‘ Aşkdur iftiḥāruma bā‘ iş

Āhdur iştiḥāruma bā‘ iş

Nāledür ‘ izz ü nāzıma bā‘ iş

Giryedür imtiyāzıma bā‘ iş

Bi-Ḥarfü’l-Cīm

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nef‘ ī

²⁷⁴ Ġalaṭ-edā deyü redd itdi nüsha-i bahtum

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Ölmek āsān 'āşıka bir dem firāk-ı güc²⁷⁵ (293/26/1)

Böyle müşkil derd esiri hasteye tīmār güc

'Aşk mühlik yār gāfil mübtelālar n'eylesün (293/26/2)

Birbirine derdini inkār güc ızhār güc²⁷⁶

Olsa Nef' i n'ola endişesiyle hem-zebān²⁷⁷ (293/26/5)

N'eylesün yā şöhet-i yārān nā-hemvār güc

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Cevrī

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Çeşm-i şūhı meclis-ārā-yı nezāket olmağa (189/19/2)

Güft ü kūy-ı ğamze-i fettāna çekmez ihtiyāc

Şöyle virmiş naqd-ı dilü cān ğınā ol şūha kim (189/19/4)

Sīm-i eşk-i 'āşıq-ı giryāna çekmez ihtiyāc

Ğamzemi nūş itse çeşmi aña rağmen k̄an içer²⁷⁸ (189/19/3)

Birbirine ol iki mestāne çekmez ihtiyāc

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nābī

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

'Aceb mi şerbet-i dinār ile iderse 'ilāc (482/37/1)

Ṭabī' at ile 'arız oldı sū'-i mizāc²⁷⁹

²⁷⁵ Ölmek āsān āşıka bir dem firāk-ı yār güc

²⁷⁶ Birbirine derdini inkār güc ikrār güc

²⁷⁷ Olsa Nef' i n'ola ger endişesiyle hem-zebān

²⁷⁸ Ğamzesi nūş itse çeşmi aña rağmen k̄an içer

²⁷⁹ Ṭabī' at-ı emele 'arız oldı sūy-ı mizāc

Hubüb-ı aḥter ile penbe-i şehābı gören (482/37/2)
Bilür sipihr ne çenberden olduḡın ḥallāc

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Nevāzişkārī-i bīgāne cevr-i āşinādan geç (482/38/1)
Gel ey şūḥ-ı vefā-düşmen bu vaz' -ı nā-revādan geç

Degüldür kār bār-ı cāḥ ḳurb-ı Yezdāna²⁸⁰ (483/38/2)
Ḥaşiri ālet-i ḳurb itme zāhid bu riyādan geç

Füzündür ömr-i ' azīze ḍarrı nef' inden²⁸¹ (483/38/6)
Nevāl-i devlet-i pā der-kāb iştihādan geç

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şābit

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

İtme nāvek-zede-i çeşm-i sitemkāre ' ilāc (229/45/1)
Ey ciger-pāre ḳabül eylemez ol yāre ' ilāc

Bir senüñ gibi ṭabīb-i dil ü cān destinden (229/45/2)
Hiç ölmek gibi yok ' āşık-ı nā-çāra ' ilāc

Ġazel-i Etemm

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Alup ağuş-ı merāma yāri rām itmek de güc (229/46/1)
Şām-ı ġamda yārsiz ' arz-ı merām itmek de güc²⁸²

Pāye-i ḥüsrānla nā-kāmlık emr-i ' asir (229/46/2)

²⁸⁰ Degüldür kār bār-ı cāḥ māni' ḳurb-ı Yezdāna

²⁸¹ Füzündür ma' de-i ' ömr-i ' azize ḍarrı nef' inden

²⁸² Yārsiz ' azm-i temāşā-yı merām itmek de güc

Māye-i ‘irfānla taḥṣīl-i merām itmek de güc²⁸³

Şüphesiz nān-pāre-i ḥuşke ḳanā‘ at mümteni‘ (229/46/3)

Ārzū-yı nefisle meyl-i ḥarām itmek de güc

Gerçi kim evzā‘ına şabr eylemek düşvārdür (229/46/4)

Kām için gerdūna ammā iltiyām itmek de güc

[18a]

Şābitā dildāra çok yār olduğıçün neylesün (229/46/5)

Cümlenüñ itmām-ı kārın iltizām itmek de güc

Diger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

O sehī ḳad geliyor bir gül iki nergis ile (230/48/2)

Yılda birdür bu gülüş meclise sāḳī gözün ac

Her zamān ey dil-i dīvāne gönülden geçiyor (230/48/3)

Seni bir kez ideyüm tırine yārün āmāc

Ḥastenün derdine dermān bulunurdu ammā (230/48/4)

Maraż-ı nāz-ı eṭibbāya bulunsaydı ‘ilāc

Diger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Çıkmağa bir derece ḳaldı sipihr-i nāza (229/47/2)

Nedür ol şūḥ cefā-pişede bu istidrāc

Maraż añla oldu bere-i bir yāna²⁸⁴ (230/47/3)

Zāhidi def‘-i ḥakīmāneye bulunmaz mı ‘ilāc²⁸⁵

²⁸³ Māye-i irfānla taḥṣīl-i kām itmek de güc

²⁸⁴ Maraż eklile oldu bere-i bir yāna

Ez-mukatta‘ ât-ı Şābit

(Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Hvān-ı cūd-ı Halīl Pāşādan (398/36/1)

Ṭoldı maṭbaḥ erzle hincā hinc²⁸⁶

Ḳılleti virmiş idi cāna ta‘ ab²⁸⁷ (398/36/2)

Ḳurtulup ol kederden olduḡ dinç

Berekāt-ı Halīlū’r-Raḥmāñdur²⁸⁸ (398/36/3)

Ki yetişdürdi Nīl-i luṭfuyla piring

Ez-meṭālī‘ -i Şābit

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ilün)

Nüşḥañ maraž-ı ‘ aşḳa ilāc eylemedi hīç²⁸⁹ (407/15)

Ey şeyḥ-i kerāmāt-furūş ez de şuyın iç

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Seyyid Vehbī

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Çar ebruvānı eyledi ārāmımız tenāh (522/17/3)

Keşṭī-i ‘ aḳlı muṣṭarib itdi çār mevc

Baḥr-ı siyeh gibi sevdā ḥurūş ider²⁹⁰ (522/17/7)

Urduḳça Vehbiyā o ḥaṭ-ı jengār-ı mevc²⁹¹

²⁸⁵ Zāhidi def‘ e ḥakīmāne bulunmaz mı ‘ ilāc

²⁸⁶ Divanda “Ḥınca Ḥınc” şeklinde ح harfī ile geçen kelime, Mecmûada â harfīyle yazılmıştır.

²⁸⁷ ‘ İzzeti virmiş idi cāna ta‘ ab

²⁸⁸ Berekāt-ı Halīl-i Raḥmāñdur

²⁸⁹ Nüşḥañ maraž-ı kalbe ilāc eylemedi hīç

²⁹⁰ Baḥr-ı siyeh gibi yem-i sevdā ḥurūş ider

²⁹¹ Urduḳça Vehbiyā ḥaṭ-ı jengār-ı yār-ı mevc

Ez-murabba‘ āt-ı Vehbī

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)²⁹²

Kaşr-ı erkān cismün zevk ile pâyende kıl²⁹³ (682/4)

Sāde-naķi ol māsivādan mālā meftün olma hīç
Yāra çatmış kām olup cāmın çeküp içmiş rakīb
Var yıkıl ‘ aķluñ keserse sen daķı çat al çek iç

Ez-ğazaliyyāt-ı Divān-ı Rāğīb

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

İderse nāz-ı eķibbā-yı dehrden perhīz (215/23/4)

Bulur o ĥaste bu dārü’ş-şifāda o derde ‘ ilāc

Piyāle başına bir būse la‘ l-i sāķīden (213/23/5)

Be-vefķ-ı bezm-i ķā‘ ide-i Cem alınmada bāc²⁹⁴

Deger mi girye-i sūz u güdāzına Rağīb (213/23/7)

Ser-i şem‘ de fūrūzān olan şu zerrīn tāc

Diger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Açıl ey ģonca-i bāğ-ı leķāfet (214/22/2)

Çekilmez ‘ uķde-i ķīn-i cebīn aç

Yiter ķalsun mişāl-i ģonca mestūr (214/22/2)

Bize sırr-ı femūñ ey nāzenīn aç

Ez-ğazaliyyāt-ı Divān-ı Belīğ

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

²⁹² Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

²⁹³ Kaşr-ı cār-erkān cismin zevk ile pāende kıl

²⁹⁴ Be-vefķ-ı ķā‘ ide-i bezm-i Cem alınmada bāc

	Henüz haþ almadı iklim-i hüsnüni o şehün ‘ Aceb niçün taķıyor zülf-i ser-nigün şorgüc	(131/28/3)
	¶olaşdı zülf-i girih-gır-i dil-bere reg-i dil Kim oldu hayli zamāndur o rişte virmedi uc	(131/28/4)
	Gelürse meclise sāķī rakīb-i āhen-dil O rütbe-i şun meyy-i kattāli kesilsün tuc	(131/28/6)
Diger	(Mef’ ulü Fā’ ilātü Mefā’ ilü Fā’ ilün) Gönlüm hayāl-i vaşl ile ta’ mır olur mı hıç Rüyāda āb-ħor olan sır olur mı hıç	(130/27/1)
	Naķşuñ hayāli kalmadı mir’āt-ı dīdemde ²⁹⁵ Āb üzre kilik-i mūy ile taşvır olur mı hıç	(130/27/2)
	İtmez o şūħ ‘ aşık-ı hayrāndan ictināb Şır-i muşavver āfet-i naħçır olur mı hıç	(130/27/3)
[17b]		
Ez-müfredāt-ı Belig	(Mef’ ulü Fā’ ilātü Mefā’ ilü Fā’ ilün) Her şubħ kim ki dāne-i ħālünñ hayāl ide Olmaz o ħubb-ı neş’e-yi afyūna ihtiyāc	(369/10)
Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Sāmī	(Mef’ ulü Fā’ ilātü Mefā’ ilü Fā’ ilün) Būs-ı yāre teşne leb-i cūybārda ²⁹⁶	(305/20/8)

²⁹⁵ Naķşuñ hayāli kalmadı mir’āt-ı dīdede

Ta‘ k̄ib idüp biribirin itmez qarār mevc

Zencīre çekdi ‘ aklı perī gibi şişede

(305/20/10)

Mīnāda gösterünce mey-i hoş-güvārı mevc

Ez-murabba‘ āt-ı Dīvān-ı Rüşdī

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)²⁹⁷

Çāk-ı ceyb-i cāme eyle sīneñi gel yine aç

(401/2)

Mihr-i ‘ ālem-tāb toğsun ehl-i bezme sīne aç

Ağlama ey t̄alib-i kālā-yı vaşl-ı yār olan

Fā‘ide itmez sirişkūñ var ise gencīne aç

Ġazel-i Etemm ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nazmī

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Gel ey dil cām-ı Cem’den neşve-i cām ü sağārdan geç

Mezāk-ı la‘ ı sākiden şarāb-ı dil-güşādan geç

Vücūduñ pāy-māl-ı reh-güzār-ı mehveşān itme

Cefā-yı ġamzeden zevk-i vişāl-i dil-rübādan geç

Dilüñden maḥv idüp resm-i recā-yı ṭab‘ -ı meyyālī

Gül-i bāġ-ı talebden ġonca-i naḥl-ı recādan geç

Esīr-i çīn-i ebrū-yı bütāñ-ı dil-sitāñ olma

Ġam-ı bīġāneden luṭf-ı nigāh-ı āşīnādan geç

Dil-i Nazmī gibi pā-beste-i yār-ı ḥaḳīkī ol

²⁹⁶ Pā-būs-ı yāra teşne leb-i cūybārda

²⁹⁷ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

Mecāz-ālūde efkār-ı hevā-yı māsivādan geç

Diger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Ṭabīb-i çarḥ eger Felāṭün-ı vaqt olsa

Zebān-ı zaḥmuma gelmez ümmīd-i zevk-i ' ilāc

Virür mi cilveye ruḥṣat felekde ey Nazmī

Zamāne olmasa her güne nuḳūd-ı ' ömrini bāc

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Ġamzesün destüm neberd itmiş nigāhın ḳahramāñ

Leşker-i Çingīz-i çeşmüñ def' ine tedbīr güc

Pehlevān-ı pāy-i taḥt olmış çeşmüñ her biri

Şive-i nāz ü nigāh-ı ğamzeñi teşḫīr güc

Küşte-i tiġ-i nigāhuñ ölmede ammā ben

İylemem ihmāl zīrā ḥayr işi te'ḥīr güc

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Bu dil-i hicr-i āşināya zevk-i vaşl bād güc

Kūyına reftār-ı müşkil rūyına güftār-ı güc

Düşde yarı çeksem āġūşa miyān-ı nāzken

Rüz-ı rüşende der-āġūş eylemek her bār güc

Söyledüm Nazmī lisān-ı ḥalle söz dilüm

Gördüm ol şūḥa sözüm iş' ārla eş' ār güc

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Sāde-rū olsa di-ber ki tab' -ı rüşenüm²⁹⁸ (224/30/3)

Tiregi-i haṭṭ-ı pür-şūr ile itmez imtizāc

Ol kadar nāzük-mizāc oldu dil-i mestāne kim (224/30/4)

Çeşm-i dil-ber olsa maḥmūr ile itmez imtizāc

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nedīm

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

O reng-i rüye naẓar verd-i bağ añılmaz hıç (104/3/1)

Şu' ā' -ı mihre muḳābil çerāğ añılmaz hıç

' Aceb mi kem-nām eylese şöhretüm ğayrı (104/3/5)

Nedīm bülbüle nisbetle zāğ añılmaz hıç

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Haşmet

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Bize teşrīfe māni' va' diñe incāzdur ammā (141/35/4)

Be hey zālīm hele bir kerrecik semt-i vefādan geç

Görince seyl-i eşküm meyl edüp didi Haşmet ol şūḥ (142/35/5)

Bu seyl-āb-ı firāķı cısr-i vaşl-ı dil-rübādan geç

Diger

(Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

Āyā girer mi destüme naḳdīne-i vişāl (142/35/3)

Aḥvālüm itdi kīse-i teḥī ḥulyā-yı genc

²⁹⁸ Sāde-rū olsa baña dilber ki tab' -ı rüşenüm

[18a]

Velehu Elden bırakma dāmen-i çār-ebruvān kim (142/35/5)
Haşmet çekilmez oldu cihānda cefā-yı genc

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fıṭnat

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)
Būs-ı lebiyle def' idemez ārzūyı dil (370/1/2)
Āb-ı giherle teşne-dilān sīr olur mı hīç
‘ Āşık ‘ aceb mi söylemese rāz-ı ‘ aşkını (370/1/4)
Derd-i derūn kıabil-i taḳdīr olur mı hīç

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şehrī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)
İtme dile teklīf rakīble nezāre²⁹⁹ (69/16/3)
Olur mey-i sākī nazar-ı sāğara muḥtāc³⁰⁰
Şehrī gibi müstağniyem iḥsān-ı felekden (69/16/6)
Olmaḳ ne belā ṭālī' -i bed-aḥtere muḥtāc

Ruḥī (Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)
Sīne mecrūḥ gönül maḥzūn ḥāṭır pūr ḥarac³⁰¹ (188/64/1)
Şabra ḳalmadı³⁰² çāremüz “Eş-şabru miftāḥu'l-ferec”³⁰³
Āh o dem kim ‘ itāba başladı nāzıyla yār³⁰⁴ (188/64/2)

²⁹⁹ İtme dile teklīf rakīble nezāre

³⁰⁰ Olmaz mey-i sākī nazar-ı sāğara muḥtāc

³⁰¹ Sīne mecrūḥ gönül maḥzūn ü ḥāṭır pūr-ḥarac

³⁰² Sabra kaldı çāremüz “Eş-şabru miftāḥu'l-ferec”

³⁰³ “Sabır, başarının anahtarıdır.” anlamındadır.

³⁰⁴ Āh ol dem ki ‘ itāba başladı mestāne yār

Elde cām ü bāde ḥançerdür miyāñ-ı destār kec

Ṭotalum bî-iḥtiyāruz ayağıñı öpmede

(189/64/4)

Sende ey zālīm nedür bir buse içün bunca lec

Ḥayālî

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Yüri her serv-i bālāya aqıtma şu gibi gönölün

(102/38/2)

Fenā gülzārınuñ el çek gülden gül dikenden gec

Ḥayālî cāme-i zer beft ü atlasdan olup fāriğ

(102/38/5)

Libās-ı müste' ārdan geçüp perendden gec³⁰⁵

Nā-ma' lūm-ı Esāmi ez-ebyāt-ı Şu' arā

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Ey gönöl katlan belāya kıl taḥammül itme lec³⁰⁶

Kim beni buyurmuşdur “Eş-şabru miftāḥu 'l-ferec”

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Yāre yalvardum raqībūñ alma aqçesin didüm

Pādişāh olan didi almaz mı kāfirden ḥarāc

Bi-Ḥarfi'l-ḥā'

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nef' i

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Bir tutarsa pādişāhıyla gedāyı n'ola³⁰⁷

(294/28/3)

Hem sifāl-ı meykede hem tāt-ı Edhem'dür ḳadeḥ

³⁰⁵ Libās-ı müste' āriden geçip belki bedenden gec

³⁰⁶ Ahmed Gazi Camii'nin duvarında yazmakta olan bir beyittir. Remzi Duran, “Ortaçağ Türk Mimarisinin Önemli Bir Eseri: Eski Çine - Ahmed Gazi Câmii” *S.Ü.S.B.E Dergisi*, C. 10, S. 493 (2003), s. 495.

³⁰⁷ Bir tutarsa pādişāh ile gedāyı mey n'ola

N'ola pür şevk itse dünyāya dil-i Nef'î gibi (294/28/5)
Rūzgār yādigār-ı meclis-i Cem'dür kadeh³⁰⁸

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Cevrî

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Kevşere minnet çeker mi elde cām-ı mey tutan (189/20/3)
Kim o luṭf-ı ādeme bî-imtinān eyler kadeh
Rind-i mey-ḥāne behişt-i cāvidānı neylesün (189/20/2)
Bunda her bir kūşeden kevşer revān eyler kadeh

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nābî

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Öyle ṭā'ir midür ol kim ola āsānca şikār (488/44/3)
Kurmuşuz biz ṭotalum dāne döküp dām-ı feraḥ
Görmedük neydiğüni olduğını gūş itdük (488/44/4)
Bir zamān faşl-ı bahāruñ adı hengām-ı feraḥ

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şābit

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)
Bir reşhe ile eyledi biñ mürdeyi ihyā (231/50/3)
Ol māye-i cān kāse-i pür-zib-i müferriḥ
Ruḥsārünü eşkümler itsem yaraşurdu (231/50/4)
Ol Muşḥaf-ı zibāya bu tezhīb-i müferriḥ

³⁰⁸ Rūzigāra yādigār-ı meclis-i Cemdir kadeh

Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Bustān-ı şevkden getürdi şundi destüme ³⁰⁹	(231/51/2)
	Bir nîme âbdârca kan karpuzı kadeh	
	Pîr-i muğân ocağı harâb oldu Şābitā	(231/51/5)
	Hakister üzre kaldı o kül öksüzi kadeh	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Ne tefāriķ idügin gördiler ehl-i meclis	(232/52/3)
	Gezdi elden ele tekrār-be-tekrār kadeh	
	Feyzden meykede-i dehr-i tehî kaldığına	(232/52/4)
	Size yetmez mi 'alāmet şu nigünsār kadeh	
[18b]		
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Yıkıyor kürsî-i tezkîre çıkup meykedeyi	(233/55/6)
	Sākiyā kapduragör vā' ıza pinhānı kadeh	
	Şābitā at kulağı sürilür miydi eger	(233/55/7)
	Fāris-i bādenüñ olmasa keheylānı kadeh	
Ġazel-i Etemm		
	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Besdür o nāz-perver-i hüsnuñ dem-i şabūh	(232/54/1)
	Nüşîne-ḡvāb-ı nāzı faķîre ġidā-yı rūh	
	İtdüm belā-yı cevır ile ey Yūsuf-ı zamān	(232/54/2)

³⁰⁹ Bustān-ı şevkden getirüp şundi destüme

Dil virmege senüñ gibiye tevbe-i naşûh

Ėam tekyesinde bāb-ı tevekkülde beklerüz (232/54/3)

Şāyed der-i vişāl açıla feth ola fetüh

Düşdi ġarīk-i dide o tūfān-ı hūna kim (232/54/4)

Çıkmağ muhāldür yüzerek olsa ‘ömr-i Nūh

Şābit o şūh-ı nev-ħaṭṭı şarmağdadur ‘ilāc (233/54/5)

İster bahār yakısı dilde olan cürüh

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Belīġ

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Hezār rişte tağar çeşm-i sāhirüñ müjeden (132/29/4)

Yumup açınca gözi kullanur bu deñlü silāh

‘Abeş degül dil-i mecrūha tünd-ħüyî-i yār (132/29/5)

Żarardur itse zağmdāra merħamet cerrāh

Diger

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilün Mef‘ ülü Mefā‘ ilün)

Derd-i dili gösterdüm hep derün-ı zağmımdan³¹⁰ (133/30/3)

Keşf olmazdı hālüm luṭf eylemese cārīh

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Sāmī

(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)

Pīrlık eşk-i çeşmi çemen-i zīb feyz olur³¹¹ (306/21/3)

Gülzār-ı ħüsn-i tāze virür şeb-nem-i şabāh

³¹⁰ Derd-i dili gösterdüm hep revzen-i zağmımdan

³¹¹ Pīrānun eşk-i çeşmi hum-ı pīre feyz olur

Şeb-zindedār-ı ʿ aşk ki cismün hilāl ider
Zer bāliş āfitāb olur aña dem-i şabāh

(306/21/4)

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nazmī

(Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilün)

Olmasa mahrūm-ı halvetkede-i bezm-i vişāl
ʿ Arşa irmezdi küleh-kūşe-i tannāz-ı Mesīh

Mā ʿilüm bir büt-i nevresteye Nazmī ki olur
Her bakışda niğehi hāne ber-endāz-ı Mesīh

Diger

(Feʿ ilātün Mefāʿ ilün Feʿ ilün)

(Fāʿ ilātün) (Fāʿ lün)

Şubh-ı şādık gibi şadākat idüp
Ol müdām-aşinā-yı yūh-ı şabāh

Kūh-ı cūde irişdi buldı hayāt
Dāhil-i nişinān-ı Nūh-ı şabāh

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm

(Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilün)

Luţf idüp virmeñüz ol ğamzesi ğammāza ħadeh³¹² (226/33/1)

Belki vāķıf olur laʿ linde olan rāze ħadeh³¹³

Eşer neş ʿe-i ğüftār-ı lebünden sākī (226/33/1)

Şunamaz mest olup ol dil-ber-i mümtāza ħadeh

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Haşmet

³¹² Luţf idüp virmeñüz ol ğamze-i ğammāza ħadeh

³¹³ Belki vāķıf ola laʿ linde olan rāza ħadeh

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Şayd olur rüyunı bir kerre gören āvāre (143/39/4)

Dāne-i hālleri turreleri dām-ı feraḥ³¹⁴

Haṭṭı geldikde ruḥın emmege ruḥşat bulduḡ (143/39/5)

Haşmetā ' işretimüz gicesidür şām-ı feraḥ

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fıtnat

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Vir naḡd-i cānı būs-ı leb ü la' lüne göñül (318/8/2)

Gel eyle sevḡ-i ' aşḡda bey' u şirā-yı rūḡ

Cānā göñül geçer mi bu bīgāne vaż' ile (318/8/4)

' Āşık senüñle rüz-ı elest āşināsı rūḡ

Nā-ma' lūm Esāmī Ez-ebyāt-ı Şu' arā

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Bir mübārek çeşemdür kim her kim içse bir ḡadeḡ

İstirāḡat buluben olur derūnı bir ḡadeḡ

Bi-Ḥarfi'l-Ḥā'

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Cevrī

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Vaḡtidür nāz ü niyāzuñ oldı feyż-i bādeden (189/21/3)

Ḥāṭır-ı ' āşık küşāde ḡamze-i cānāne şūḡ

[19a]

Velehu Böyle bir bezm-i şafā-engize ' āḡıl degül (189/21/4)

³¹⁴ Dānedür hālleri turreleri dām-ı feraḥ

Cezbe-i şevk ü neşâtıyla olur dīvāne şūh³¹⁵

Mest olup mümkün mi küstāh olmamak Cevrī gibi (189/21/5)
Dil-rübālar la 'übālī sāķī-i mey-ḥāne şūh

Ez-ġazaliyyāt-ı Divān-ı Nābī

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Gördüm o şūhı lebleri rengin zebānı şūh (489/46/1)
Güftārı şūh nātıkası hoş dehānı şūh

Engüş-t-i i' tirāza sezā bir kuşūrı yok (490/46/3)
Ḳaddi güzel sürini münāsib miyānı şūh

Ez-ġazaliyyāt-ı Divān-ı Şābit

(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)

Şāf-dil bir gülşeni dervīşine döndi hemān (234/57/2)
Lābis olup müy-ı ḥaṭṭından siyeh peşmīne ruḥ

Baḳmasun mir 'āt alup dīdārına kendin görür (234/57/3)
Māye-i naḥvet olup ol āfet-i ḥod-bīne ruḥ

Diger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Ḥummā-yı rub-ı ğuşşa vü ğam mütelāsına (234/58/3)
Sāķī münāsib idi müşelleş ṭabīḥ

Cellād-ı çarḥ ' aşık-ı zārı çevürmege (234/58/4)
' Aşıkla itdi şa' şa' a-ı āfītābı sīḥ

³¹⁵ Cezbe-i feyż-i neşāt olur dīvāne şūh

	İtmiş zamāne hūnla sīr-āb Sābitā	(235/58/5)
	Naḥl-i vücūda şaldığı dem ğamda bīḥ	
Diger	(Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)	
	Ƙapamış ḥālvete bir āfet-i devrānı şeyḥ	(235/59/1)
	Ƙomaz ol reşk-i melek yanına şeyṭanı şeyḥ	
	Bu Ƙadar dā’ire-i bir iki ḥarla çevirür	(235/59/4)
	Hep kerāmetle çeker kendüye iḥvānı şeyḥ	
	Yine bir körpe Ƙuzı tekyeye Ƙurbān varacaƘ	(253/59/5)
	Söyle Sābit bilesün ‘aşƘla dendānı şeyḥ	
Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Seyyid Vehbī		
	(Meḥ’ ūlū Meḥā’ ilū Meḥā’ ilū Fe’ ūl) ³¹⁶	
	Sākī legen-i bādeye Ƙat pāre-i yaḥ	(524/7)
	Ƙıl dilden o şābūn ile taṭḥīr-i vesāḥ	
	Şun cām-ı lebūn o şarṭıyla tā kim ³¹⁷	
	Nuḳl ola turunc-ı ğabġab u sīb ü zenaḥ	
Diger	(Meḥ’ ūlū Meḥā’ ilū Meḥā’ ilū Fa’ ūlūn)	
	Meyden geçerüz ġālib olup nefs ü hevāya	(524/19/4)
	Olursa eger himmet-i imdād-res-i şeyḥ	
	Vehbī demine Hū çeker erbāb-ı ḥaƘīƘat	(525/19/6)
	Her kim ki ola mazḥar-ı feyz ü nefes-i şeyḥ	

³¹⁶ Bu şiir divanda rubaī olarak geçmektedir.

³¹⁷ Şun cām-ı lebūn o şarṭ ile ammā kim

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Belîğ

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

İster erbâb-ı dilüñ hemvâre giryân oldıgım (137/34/2)

Ğālibā seyl-āb-ı eşk ile döner dūlāb-ı çarḥ

Bir donanma var Beligā cem' olup ḥayl-i nücūm (138/34/7)

Gice at meydānına meş' al yaḡar meh-tāb-ı çarḥ³¹⁸

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Sāmî

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

Gülşen-i ḥüsn içre dām ü dāne-i āşüb ile (307/22/6)

Murğ-ı cāna ḡayd-ı digerdür o zūlf ü ḡāl ruḥ³¹⁹

Sūz-ı ḡasret merdūm-i çeşmi ḡarāb ider³²⁰ (307/22/8)

Tā ki zīb-i rūy-i dil-berdür o zūlf ü ḡāl ruḥ

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Nazmî

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fa' ilün)

Bî-berg olursa naḡl-ı vüçūdum 'aceb degül

Yaḡdı nihāl-i ḡaddimi berḡ-i belā-yı çarḥ

Yoḡsa virür mi merhem-i kāfūr luṡṡla

Nazmî dehān-ı nazmuma lezzet-i devā-yı çarḥ

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Fehîm

(Mefā' ilün Fe' ilâtün Mefā' ilün Fe' ilün)

Helākūñem senüñ ey kāfir-i vefā-düşmen (227/37/2)

³¹⁸ Gice gök meydanına meş'al yaḡar meh-tāb-ı çarḥ

³¹⁹ Gazel divandan "ḡāl ü ruḥ" rediflidir.

³²⁰ Sūz-ı ḡasret merdūm-i çeşmi perişān-hāb ider

Nedür bu deñlü cefāya şitāb-ı ğamze-i şūḥ

Yiter su 'āl-i şehīdān-ı çeşmüñe ferdā (228/37/3)

Ḳazā-yı ḥaşrda kemter cevāb-ı ğamze-i şūḥ

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Ḥaşmet

(Meḥ' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Biñ renge ḳor ḥicābı o ruḥsār-ı ālīni (145/43/2)

Bir gülsitān olur gül-i gülşen-nümā-yı ruḥ

[19b]

Velehu Şemm-i gül-i ' izārda kām-ı ārzū³²¹ (145/43/4)

Ḥvāhiş-gerān-ı buse kinārdur berāy-ı ruḥ³²²

Nā-ma' lūm Esāmī Ez-ebyāt-ı Şu' arā

(Meḥ' ūlū Mefā' ilün Mefā' ilū Fā' ūl)

(Nābī)

Yandık heves-i āteşine dūzaḥ dūzaḥ³²³ (1178/21)

Gezerek ṭuruḳ-ı ümmīdi berzaḥ berzaḥ³²⁴

Āḥir ayrılup esb-i ye's irḥā-yı ' inān

Geçdük rāh-ı ārzūyı fersaḥ fersaḥ

Bi-Ḥarfī'd-Dāl

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Bākī

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

³²¹ Şemm-i gül-i izārdadur kām-ı ārzū

³²² Hāhiş-gerān-ı būs u kināriz berāy-ı ruh

³²³ Divanda rubai olarak kayıtlıdır.

³²⁴ Gezdük tarīḳ-i ümīdi berzaḥ berzaḥ

	Beni yād eyledüñ ihyā kılduñ ³²⁵	(123/37/2)
	Öldiler gitdiler ammā hussād	
	Yüri ey serv-i ser-efrāz yüri	(123/37/4)
	Qadd-i bālāña irişmez şimşād	
	Bāqiye emr nedür sultānum	(123/37/6)
	Saña kul oldu muṭī' ü münkād	
Diger	(Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Bāḳī hecrüñ ğamıyla cān virdi	(123/36/5)
	Dād ey pādişeh-ı 'ālem dād	
Diger	(Fa' ülün Fa' ülün Fa' ülün Fa' ülün)	
	Ne devrān muvāfiḳ ne ṭālī' müsā' id	(126/42/1)
	Qolın boynuma şalmaz o sīm-sā' id	
	Ferāġat güzel sevmeden tevbe meyden	(126/42/4)
	Zehī fikr-i bāṭıl zehī fikr-i fāsīd ³²⁶	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Eylesün vuşlatı dil-i bimāra meded ³²⁷	(125/40/1)
	Dostlar işde ben öldüm baña bir çāre meded	
	Zaḥm-ı sīnemden oḳuñ pārelerin hep alma	(125/40/2)
	Ṭursun Allāh'ı seversen bir pāre meded ³²⁸	

³²⁵ Beni yād eyledüñ ihyā itdüñ

³²⁶ Zehī fikr-i bāṭıl zehī rey-i i fāsīd

³²⁷ Eylesün la'lini dermān dil-i bīmāra meded

³²⁸ Ṭursun Allāh'ı seversen hele bir pāre meded

	Gice tenhā ışığı hākine yüzler süreyin	(125/40/5)
	Şaķınıñ kimse haber virmesün aġyāre meded	
	Mededüñ qalmadı feryād ü fiġān eylemege ³²⁹	(125/40/6)
	Saña kimden ire ey Bāķī-i bī-çāre meded	
Diger	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)	
	‘ Āşıķa ihsān ise maķşūduñ elünden dostum ³³⁰	(125/39/7)
	Dest-būsuñdan muḥaşşal Bāķīye ihsān-ı ‘ id ³³¹	
Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nef‘ i	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Zabţ-ı āh eylemedür ‘ āşıķa evvel çāre	(294/28/3)
	Ben ise āhsuz idemem āh meded ³³²	
	Çin-i zülfünde giriftār qalurdı dil-i zār	(294/28/5)
	Erişip bād-ı şabā itmese nā-gāh meded	
	Hāl-ı müşkül idi itmez ise ey Nef‘ i ³³³	(294/28/6)
	Himmet-i Āşaf-ı şāḥib dil-i āgāh meded	
	Qaldum ayaķda perīşān ü mükedder aḥvāl	(294/28/8)
	Destgir ol baña ey Āşaf-ı Cem cāh meded ³³⁴	
	Böyle dermāndelerüñ derdine dermān it ki	(294/28/9)

³²⁹ Mededüñ qalmadı feryād ü fiġān eyleyecek

³³⁰ ‘ Āşıķa ihsān ise maķşūd elünde dostum

³³¹ Dest-būsuñdur muḥaşşal Bāķīye ihsān-ı ‘ id

³³² Ben ise āhsuz ārām idemem āh meded

³³³ Hāl pek müşkül eger itmez ise ey Nef‘ i

³³⁴ Dest-gir ol bana ey Āşaf-ı Cem-gāh meded

Her işiñde saña da eyleye Allāh meded

Ez-sitāyiş-i Vezîr-i A‘zam Naşûh Pâşâ Ma‘rûf

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Açıldı genc-i kerem gibi bâb-ı emn ü amān (142/30/9)

Dükkân-ı müflise döndi derîçe-i bîdād

Felekler atdı külâhın bu şevkle ‘arşa (142/30/11)

Melekler itdi sipâsı zamîme-i evrād

Müeşşir oldı sitem-didegân-ı ehl-i dili (142/30/15)

Dem-â-dem eyledigi âh u nâle feryād³³⁵

Kemâl-i merhametünden o mest-mendâna (142/30/16)

Bu luţfi gördi münāsib Cenâb-ı Rabb-i ‘ibād

Ne cānı var ki zamânında kimsenüñ döke kân (144/30/41)

Meger ki cism-i şîhhat-i ‘alîl içün faşşād

[20a]

Velehu Benüm o kühken-i bî-sütün-ı ma‘ nâ kim (144/30/54)

Ne şan‘at işledigüm seyr edeydi Ferhād³³⁶

Ağır bahālara çıkdı cevāhir-i sühenüm (145/30/57)

Çekildi ṯalib olanlar tamām olunca mezād

Söz āhîr oldı du‘ â demleridür ey Nef‘î (145/30/63)

El aç du‘ āya idüp luţf-ı Hâk’dan istimdād

³³⁵ Dem-â-dem eyledigi âh u nâle vü feryād

³³⁶ Ne şan‘at işledigüm seyr edeydi ger Ferhād

Vire vücūd-ı şerīfī vezārete revnaķ (145/30/65)
Ola sa‘ādeti ḥadden füzūn-ı ‘ömri ziyād

Ez-sitāyiş Şeyhü’l-İslām Es‘ad Efendi

(Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün)
Ḥamdülillāh yine inşāfa gelüp çarḥ-ı ‘anīd (230/54/1)

İyledi baḥtumla ‘ahd-i vefāyı tecdīd³³⁷

Ne ‘aceb döndi murād üzre yine olmışken (230/54/2)
Böyle devr-i muvāfık felege emr-i ba‘īd

Başladı hem yine bir devre ki gitdikçe ider (230/54/4)
İtdi kâ‘ide-i ‘ahd-i vefāyı temhīd³³⁸

Yine düşdi ser-i endişeme sevdā-yı süḥen (231/54/11)
Yine kıpdı dil ü cāndan söze şevḳ-i cedīd³³⁹

Müftī-i devr-i zamān Es‘ad Efendi ki felek (231/54/21)
İder imzāsını pīşānī-i mihre tesvīd

Mesned-ārā-yı fazīlet ki şunulmuş eline (231/54/22)
Kilk-i fetvā-yı şerī‘at be-ṭarīki’t-te’bīd

‘Adlī ger nehy-i fesād itse ‘umūm üzre olur (232/54/30)
Gerden-i fitnede zencīr-i cezā ḥabl-i verīd

³³⁷ Eyledi bahtım ile ‘ahd-i vifākı tecdīd

³³⁸ Eseri kāide-i ahd-i vifākı temhīd

³³⁹ Yine kıpdı dil ü cāndan söze şevḳ-i cedīd

Söz tamām oldı ko lāf-ı süheni ey Nef'î (233/54/43)
Ġam reşk ile helāk olur yiter hışm-ı 'anîd

El açup şıdk ü niyāz ile du'ā demidür (233/54/44)
İyle der-yūze-i bāb-ı kerem-i Rabb-i mecîd

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Cevrî

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Baĥt gül-çin-i murād olmaġa ruĥsat virmez (190/22/2)
Tıtalum mümkün imiş seyr-i gülsitān-ı ümmîd

Nā-murād ol felegi bildün ise ey Cevrî (190/22/5)
Ne belādur 'ārife ser ü sāmān-ı ümmîd³⁴⁰

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nābî

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)
Şeh leşker ile itmez idi feth-i memālik (493/49/4)
Ednādan olmasa eger a' lālara imdād³⁴¹

Bir āhen iken şöhreti ġālib sîm ü zere³⁴² (493/49/8)
'Aşķ ehline yār olmaġile tîşe-i Ferhād

Şimden giru düşmez saña vaşf-ı mey ü maĥbûb (494/49/11)
Nābî dehen-i ĥāmeñi kıl ĥikmete mu' tād

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Nev-bahāruñ maĥdeminden geşt-i gülşendür murād (495/51/1)

³⁴⁰ Ne belādur 'ārife kayd-ı ser ü sāmān-ı ümmîd

³⁴¹ Ednādan eger olmasa a' lālara imdād

³⁴² Bir āhen iken şöhreti ġālib zer ü sîme

İ‘ tidāl-i faşldan āsāyiş-i tendür murād

Ārzū-yı dāğ iderse sīne-i ‘ aşık ne ola (495/51/2)

Reh-güzār-i yāre feth-i çeşm-i revzendür murād

Diger

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Urur sefine-i ārāmı sāhil-i ye ‘ se (497/53/2)

Bir iki gün limānlarsa cūş-ı ümmīd³⁴³

Nümüne oldı derdüm tenevvür-i tūfāna³⁴⁴ (497/53/3)

Nefes nefes feverān itmedin hūrūş-ı ümmīd

Ez-vaşf-ı Hāsīb Huda vü Resūl-i Kibriyā Şalla‘llāhu ‘ Aleyhi ve Sellem

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Nāmı ārāyiş-i pīşānī-i ‘ arş olmış idi (14/2/38)

İtmedin kâtib-i hikmet dağı terkīb-i midād

Hāzin-i cennet olur hücet-i iflās be-kef (16/2/54)

Kemterin müyın iderlerse behişt içre mezād

Dīni bir cāmi‘ -i hikmetdür imāmı Qur‘ān (16/2/61)

Şer‘ i bir kaşr-ı mu‘ allādur aña ‘ adl ‘ imād

[20b]

Velehu

Qadrde nāzil oldı Rūhu‘l-Emīn itmegiçün (17/2/71)

Āştānında zemīn-būsi-i resm-i a‘ yād

Olur evşāf-ı kemāli raqāma güncide (18/2/76)

³⁴³ Bir iki gün dağı limānlamazsa cūş-ı ümīd

³⁴⁴ Nümüne oldı derūnum tenūr-ı tūfāna

Güneşüñ zerresi olursa ta‘ dād³⁴⁵

Rişte-i dām-ı meges-gİR-i ‘anākib gibidür (18/2/82)

Bünye-i şer‘ ine nisbetle binā-yı Şeddād

Saña ikrār iledür sıhhat-i imān-ı enām (20/2/100)

Rütbeñi añlamağa kimsede yok isti‘ dād

Hep senüñ āb-ı ruhuñ hürmetine gelmişdür (20/2/101)

Bu cihān halkı veli sensin olan aşl-ı murād

Dermend-i günehe hār-ı rehüñ nāfi‘ dür (22/2/120)

Ne kadar nāfi‘ ise hasteye nişter-i faşşād³⁴⁶

Reh-zene rast gelen reh-zene döndüm āhır³⁴⁷ (23/2/129)

İyledi nefis ü hevā naqd-ı hayātum ber-bād

‘Aybdur ‘ākla şeytān beni aldaddı dimek (23/2/131)

Kendü nefsümdür iden nefsüme ilkā-yı fesād

İ‘ tiķādumda güneh eylemeden bedterdür (23/2/134)

Hem idüp cürmi hem itmek andan feryād³⁴⁸

Ümmetüñden çü senüñ eyledi Allāh beni (24/2/144)

Hāşā nitekim maḥrūm ḳalam yevm-i tenād³⁴⁹

³⁴⁵ Güneşüñ zerresi mümkün olur ise ta‘ dād

³⁴⁶ Ne kadar nāfi‘ ise hasteye niş-i faşşād

³⁴⁷ Reh-zene rast gelen reh-reve döndüm āhır

³⁴⁸ Hem idüp cürmi hem itmek nazaruñda feryād

³⁴⁹ Hāşe li ‘İllah ki maḥrūm ḳalam rüz-ı tenād

Seni kim medh̄ ide bi'-z-zāt h̄udāvend-i ġanī (25/2/159)
Medh̄ūne kanda bulur nev'-i beşer istibdād

Bendeki cür'et-i medh̄ūn o mermerdendür kim (25/2/160)
Gelüp nuṭṭ itdi h̄uzūruṇda nebātāt u cemād

Seg-i kem-ḳadr-i terkden daḡı kem-ḳadrterem³⁵⁰ (26/2/162)
Üstühvān-pāre-i iḥsānuṇla ḳıl beni şād³⁵¹

Bende Nābī'den ola elf-şalavātla selām³⁵² (26/2/163)
Rūḡuṇa ālūne vü aşḡābuna tā rūz-ı me' ād³⁵³

Ez-tehyi'e-i Şadārat-ı Şadr-ı A'zam Dāltabān Muştafā Pāşā

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Cihān-ı köhneye oldı bu neş'e-i māye-i nāz (97/14/7)
Sipihre oldı bu müjde medār-ı istib'ad³⁵⁴

Açıldı bāb-ı 'adālet deriçe-i inşāf (97/14/8)
Ḳapandı medḡal-ı zulm u girīve-i bīdād

Yegāne-i vüzerā ya'nī Muştafā Pāşā (98/14/16)
Ki şan'at-ı kereme dest-i cūdidür üstād

Yegāne-i Rüstem-i şāḡib-ḳırān-ı devrān kim (99/14/21)
Süm-i semendi ider kūha itdūgin Ferhād

³⁵⁰ Seg-i kem-ḳadr-i derūnden daḡı kem-ḳadrterem

³⁵¹ Üstühvān-pāre-i iḥsānuṇla it beni şād

³⁵² Bende Nābī'den ola elf şalāt elf selām

³⁵³ Rūḡuṇa ālūne vü aşḡābuna tā rūz-ı mecād

³⁵⁴ Sipihre oldı bu müjde medār-ı istis'ad

O deñlü luṭfı sever kim kitāb ṭab‘ında (100/14/33)
Yazılmamış kelimāt-ı keremden özge sevād

Vücūd-ı pākine ḳalmış tevāzu‘ u ikrām (100/14/38)
Zamīr-i şāfına dil-beste ḥulūş-ı vedād³⁵⁵

O raḥmı kim fuḳarāya ider murāfa‘ada (100/14/39)
Ne mümkün eyleye eṭfālne eb ü ecdād

Düşince sāye-i rāyāt-ı ‘izz u iḳbāl (101/14/43)
Nizām buldı ḳudūmiyle Başra vü Bağdād

Bu dīn-i devlete yok ḥadd ü ḥaşrı ḥıdmetinüñ (101/14/51)
Yazılsa defter-i āfāḳa tābe-rüz-ı me‘ād

Du‘ā-yı devletine başla Nābiyā çün kim (102/14/64)
Raḥmda menḳabetin ḥazra yoḳdur isti‘dād³⁵⁶

Zamīrinüñ bileyüm niyyeti budur çoḳdan (103/14/65)
Seni ide keremiyle niyāzdan āzād

[21a]

Velehu O deñlü luṭf idecekdür saña o kân-ı kerem³⁵⁷ (103/14/66)
Ki gūş idince ḡamından helāk ola ḥussād

Virür şadāret-ı ‘uзмāya zātı revnaḳ u fer (103/14/72)
Ola zamānı füzün ḳadri ‘ālī ‘ömri ziyād

³⁵⁵ Zamīr-i şāfına dil-besteler ḥulūs u vedād

³⁵⁶ Raḳamda menḳabetiñ ḥaşre yuḳdur isti‘dād

³⁵⁷ O gūne luṭf idecekdür saña o kân-ı kerem

Ez-tārīḥ-i Küşād Liḥye-i Dāmād Muştafa Pāşā

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Muşahib Muştafa Pāşā-yı ‘ālī-ḳadr-ı devrān kim (180/2/1)

Zamāne görmedi öyle bir vezīr-i şāhib-isti‘dād

Ḳoyup izz-i hümayūn ile ḥaṭṭ-ı ‘ālem ārāsun (180/2/2)

Serāy-ı dīn-i pāke sūnnet üzre eyledi bünyād

İderken fikr-i tārīḥin bu ḥaṭṭ-ı ‘ālem-ārānuñ (180/2/7)

O dem bir hātīf-i ḡaybī bu beyti eyledi irād

Didüm yā ne gūne yazdı tārīḥin anuñ bilsem³⁵⁸ (181/2/9)

Didi hātīf ki yazdı levḥ-i ḥüsne ḥaṭ mübārek-bād

Ez-tārīḥ-i Berāy-ı Ḥüseyn Efendi

(Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Vardur³⁵⁹ bināsında ṭurfe ḥāşşīyyet (229/42/7)

Ġamlu girse olur derūnına şād

Her giren en derūnuna eyler (229/42/9)

Şiddet-i rüzgārdan feryād

Bü’l-‘aceb kārgāh-ı ‘işret kim (229/42/10)

Ġuşşa maşrūf sürürdur irād³⁶⁰

Girseler şāhnına maḥabbetden (229/42/13)

³⁵⁸ Didüm āyā ne gūne yazdı tārīḥin anuñ bilsem

³⁵⁹ Var bināsında ṭurfe ḥāşşīyyet

³⁶⁰ Ġuşşa maşraf sürürdur irād

Ser-ā-ser şefîk olur hussād³⁶¹

Nağş-ı nev-ıtarz-ı reng pervāzı³⁶²

(230/42/19)

Hayret-efzā-yı Māni vü Bihzād

Qalemün kıl kadar çok olsa dili

(230/42/22)

Yine itmez meḥāsinin ta‘ dād

Her gören Nābiyā didi tārîḡ

(230/42/24)

Nazenîn-ḡāne bu mübārek bād

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şābit

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Raḡīb iderse n’ola ‘ aşîḡ-ı ḡarîbe ḡased

(235/60/1)

Ḡurāb-ı şūr-naḡam eyler ‘ andelîbe ḡased

Müdām sîne gererken ṭa‘ n-ı nîze-i ḡāre³⁶³

(235/60/4)

Derün-ı gülde olan vüs‘ at-ı şigîbe ḡased³⁶⁴

Diger

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Şemīm-i kām virür ḡible rūzgārı ile

(236/61/4)

Türāb-ı maḡdem-girden(?)gelürse bûy-ı ümmîd³⁶⁵

Tamām bildim ki me‘yusluḡdadur rāḡat³⁶⁶

(236/61/5)

İrer mi Şābit-i nā-kām ārzū-yı ümmîd

³⁶¹ Birbirine şefîk olur hussād

³⁶² Nağş-ı nev-ıtarz-ı nîk pervāzı

³⁶³ Müdām sîne gerer ṭa‘ n-ı nîze-i ḡāre

³⁶⁴ Derün-ı gülde olan māye-i şigîbe ḡased

³⁶⁵ Türāb-ı bārgehinden gelen şu bûy-ı ümmîd

³⁶⁶ Tamām bildi ki me‘yusluḡdadur rāḡat

Diger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)	
	Yine nifāk ile taḥrīk-i bāddan nāṣī	(236/62/3)
	Baş şalar gül-i ter bülbüle idüp tehdīd ³⁶⁷	
	Taḥammül āteş-i hicrānına ḥayāl-ı muḥāl	(236/62/4)
	Maḥall-i vaşla taḫarrüb de ihtimāl-i ba‘ id	
	Eli degerse bu ālūdelükle ey Sābit	(236/62/5)
	O pāk-dāmeni murdārlar raḫīb-i pelīd	
Diger	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)	
	Kişver-i ḥüsni n’ola bu vechle zabt eylese	(236/62/2)
	Şüret-i ḥaṭṭ-ı ḥümāyūndur o sulṭāna sened ³⁶⁸	
	Bir gözi baḡlu ḡarīb oldum bī‘ aynih Sābitā	(237/62/5)
	Olalı ol nūr-ı dīdem ḥaste-i derd-i remed	
Diger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)	
	Hediyye dūd-ı mümessek götürdi yāre raḫīb ³⁶⁹	(237/64/2)
	Tutaydı āh olup dergāhundān merdūd ³⁷⁰	
	Namāz-ı şām-ı ḡamuñ ḫa‘ de-i āḫiresidür	(237/64/4)
	Göñül ḫapuñda taḫiyyāt-ı ye’sse itdü ḫu‘ üd	
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Cerb-i şirini yiyüp ‘ aşık ider ḫamd ü şenā	(237/65/2)

³⁶⁷ Başın şalar gül-i ter bülbüle idüp tehdīd

³⁶⁸ Şüret-i ḥaṭṭ-ı ḥümāyūndur o şāha müstened

³⁶⁹ Hediyye dūd-ı mümessek götürdi yāre raḫīb

³⁷⁰ Tutaydı āh olup bārgāhdān merdūd

Hişşe yok mı o söğüşden bize bir pāre meded

[21b]

Velehu Arkası üzre yatup rāhat iderdi bī-şek³⁷¹ (238/65/4)

Olsa ağyāra cehennem deresinde merķad

Vālid-i pīr meye hürmeti yokdur Şābit (238/65/5)

Görmedüm hiç piyāle gibi bir kanlı veled³⁷²

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Ol muğ-beçe bir küfre mi қor vā' izi her şeb (239/66/2)

Her rüz ider kürsīde imānını tecdīd³⁷³

Bir pāre ışınmışdı dil-i şayf ū şitāya (239/66/4)

Balgam bırağup berf yine eyledi tebrīd³⁷⁴

Ol tıflı yaturduğ gücle mehd-i rızaya (239/66/5)

Şābitle idüp çār-şeb-i lābeyi temhīd

Diger (Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)

Begim sīneñ gibi ğāyet sefid ū şāfdur kāğıd³⁷⁵ (239/67/1)

Dağı bir aşığı teşbihe iderrsem nāfdur kāğıd

Benüm her kıt' amı nüşha-i ğarrā idüp Şābit³⁷⁶ (240/67/5)

Sühen erbābına şan' at şatar şahhāfdur kāğıd

³⁷¹ Arkası üzre yatup rāhat iderdi ' aşık

³⁷² Görmedüm ben de piyāle gibi bir kanlı veled

³⁷³ Her rüz ider ol kürsīde imānını tecdīd

³⁷⁴ Balgam bırağup berf yine eyledi tebrīd

³⁷⁵ Beyitlerde "kāğıd" redifi divānda "kağız" olarak geçmektedir.

³⁷⁶ Benüm her şi' rümi bir nüşha-i ğarrā idüp Şābit

Ez-murabba‘ ât-ı Şābit

(Mefā‘ ilün Fe‘ ülün Mefā‘ ilün Fe‘ ülün)³⁷⁷

‘ Aceb mi eylese erbāb-ı haşmeti tertīb³⁷⁸ (392/10)

Ümmīd-i pāye-i dāhille Sābit-i nā-şād

Ferāce-i zencefī şad-pāre oldı zann itmeñ

Şaçaklıdur ki ider esb-i himmete ta‘ dīd³⁷⁹

Ez-na‘ t-ı Resul-i Ekrem Şallallāhu ‘ Aleyhi ve Sellem

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Dü-rūze ‘ ömr ile pā der-rikāb-ı riḥlet iken (9/2/5)

Nedür bu tül-ı dırāz ihtimām-ı fikr-i ku‘ üd³⁸⁰

Ne ihtimāl-i rehā ne ümmīd-i āzādī (10/2/11)

Ne ḥod meṭālib-i vārestegi-i dām-ı kuyūd

Bu fitne-gāhda taḳāzā-yı hırş-ı piriden (10/2/16)

Ṭabī‘ at oldı baña muḳtezā-yı nefis-i ‘ anūd

Niyāz-nāme-i ḥvāhişle ‘ arz-ı ḥāl eyle (10/2/21)

O pādişāh ki meddāḥıdur Ḥudā-yı vudūd³⁸¹

Anuñ ‘ ilāve-i tekrīmidür ebu’l-beşerüñ (11/2/36)

Kirām-ı ‘ ālem-i bālāya oldığı mescūd

Defātir-i ḥasenātı hezār olursa daḥı (12/2/40)

³⁷⁷ Divanda kıta bölümünde geçmektedir.

³⁷⁸ ‘ Aceb mi eylese esbāb-ı haşmeti tertīb

³⁷⁹ Şaçaklıdur ki ider esb-i himmeti i‘ idād

³⁸⁰ Nedür bu dūr ü dırāz ihtimām-ı fikr-i ku‘ üd

³⁸¹ O pādişāha ki meddāḥıdur Ḥudā-yı vedūd

Ne fā'ide eger ol Һazret olmaya hoşnūd

O gün ki bār-ı emānet be-düş olan zu'afā (12/2/51)

Ṭurup maḳām-ı taḥayyürde dil-şikeste-i 'uhūd

Yetiş bu ümmet-i pür-cürme yā Resūla'llāh (13/2/54)

Urulmadın daḡı a' naḳ-i āteşine ḳuyūd³⁸²

Şefā' at eyle o rüz-ı belāda bendeñe kim (13/2/58)

Ḥalayıkı beham āḡüş ide zebāne vü dūd

Meded o gün ki cehennemden ide ehl-i hevā (13/2/59)

Gehī nişibe hūbūt ü gehī firāze şu'ūd³⁸³

Biraz da ağlayarak Şābitā niyāz idelüm (13/2/61)

Erbāb-ı luṭf ki fuḳarā ehline degül mesdūd³⁸⁴

Faḳīr-i 'ācize ser-māye-i necāt olsun (15/2/84)

Her ol süñen ki ide na' t-ı Muşṭafā'da dūrūd³⁸⁵

Kemine bende-i şāfidur n'ola olsa³⁸⁶ (15/2/86)

Mezīd-i faẓlla ebnā-yı cinsine maḥsūd

Ez-ḳaşıde-i 'İdiyye-i Şadr-ı Rūm Anḳaravī Mehmed Efendi

(Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilū Fā' ilün)

Tenhāda bulsa yerdi hemān mäh-ı rüzeyi (30/6/8)

³⁸² Urulmadın daḡı a' naḳa āteşin ḳuyūd

³⁸³ Gehī nişibe hūbāt ü gehī firāze şu'ūd

³⁸⁴ O bāb-ı luṭfa ki faḳr ehline degül mesdūd

³⁸⁵ Her süñen ki ide na' t-ı Muşṭafāda dūrūd

³⁸⁶ Kemīne bende-i vaşşāfidur n'ola olsa

Pek eskidür mübârek ile mâcerâ-yı ‘îd

Dün çıkdı çille-i Ramazāndan ‘aceb midür (31/6/10)

Lāgar görünse mäh-ı leṭāfet-nümā-yı ‘îd³⁸⁷

[22a]

Velehu

Görseñ liḳā-yı vā‘ iz-i şehriñ kıyāfetün (31/6/11)

Dönmiş cāmāl-i yüzini ol nā-şinās-ı ‘îd³⁸⁸

Devrinde pâdişāh-ı ğamuñ iç ḥazīneden (31/6/13)

Ḥün-āb-ı dildür ‘aşıḳa şerbet bahā-yı ‘îd

Ağyār koltuğunda o şūḥuñ vebā gibi (31/6/18)

Dil-ḥastegān-ı ‘aşḳa mübârek belā-yı ‘îd

Kim dirdi la‘l-i nābını ağyāra emdürür (31/6/17)

Bozdı benüm ‘aḳīdemi ol bī-vefā-yı ‘îd

Şadru’ş-şudūr-ı Rûm Muḥammed Efendi kim (31/6/22)

Ḥürşīd-i ḳadridür sebep-i rûşenā-yı ‘îd

Ḳaldur kef-i niyāzı du‘āya vaḳtidür³⁸⁹ (32/6/27)

Maḳbûl olur ḥulûşla olsa du‘ā-yı ‘îd

Ez-sitāyiş-i Ḥazret-i Selīm Girāy Ḥān Ma‘rûf-ı Dilir

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

‘Adū-yı devlete bir gūşmāl verdüğim³⁹⁰ (33/7/6)

³⁸⁷ Lağar görünse mäh-ı naḥāfet-nümā-yı ‘îd

³⁸⁸ Dönmiş cemāl-i rûzeve ol āşinā-yı ‘îd

³⁸⁹ Ḳaldur kef-i niyāzı du‘ā vaḳtidür gönül

Degül hilāl kulaḳ çekdi arḥ-ı bī-bünyād

Hulāṣa-i neseb-i ḥānedān-ı Cengizi (35/7/27)

Sülāfe-i şeref-endüz-ı dūdmān-ı ubād³⁹¹

O şehriyār-ı felek-menzilet ki ins ü melek (35/7/30)

Du‘ ā-yı devletin itdi zāmīme-i evrād

Demed demed idüp a‘ dayı dās-ı şemşiri (36/7/40)

‘ Aceb ki düşdi şitā faşlına zāmān-ı ḥaşşād³⁹²

Bürīde kelleler oldı kabaḳ gibi ğaltān (36/7/43)

Bozulmuş ‘ arşa-i büstāna döndi şahn-ı cihād

Felek müsā‘ id olup ḥāk-i pāye ‘ arz itsem (36/7/47)

Baṅa ne ‘ işveler eyler zāmāne-i bī-dād

Hezār dirilüp yine helāk eyler³⁹³ (36/7/50)

Firāk-ı ehl ü ‘ ıyāl-ı müşibet-i evlād³⁹⁴

Yerile ḥurmen-i ārāmum itdi ḥakister (36/7/51)

Yāḳūp elemeleri cānumda āteş-i vekḳād

Otuz ay oldı ki zaḥmetle Edrine’de³⁹⁵ (37/7/53)

Mülāzemet çekerüm gün-be-gün idüp ta‘ dād

³⁹⁰ ‘ Adū-yı devlete bir güşmāl verdün kim

³⁹¹ Sülāle-i şeref-endüz-ı dūdmān-ı ubād

³⁹² ‘ Aceb ki düşdi şitā faşlına zāmān-ı ḥaşād

³⁹³ Hezār-bār dirildüp yine helāk eyler

³⁹⁴ Firāk-ı ehl ü ‘ ıyāl ü müşibet-i evlād

³⁹⁵ Otuz ay oldı ki zaḥmetle şehir-i Edrine’de

Niyāz iderse n'ola hāk-i āsitānuñdan (37/7/54)

Kefe kaçası ihsāna himmet ü imdād³⁹⁶

Kefe hevāsı ile lāle gibi açılup³⁹⁷ (37/7/55)

Bu nār-ı pür-dāğ kahr olan dil-i nā-şād³⁹⁸

Civār-ı sāye-i luṭfuñda manşib istemedem (37/7/56)

Ġubār-ı pāyüñe yüz sürmedür himmetüm murād³⁹⁹

Gerçi h'vāhiş-i dil kuvvet-i qaribededür⁴⁰⁰ (37/7/58)

Dili sitāre-i ġaddārum ider istib'ād⁴⁰¹

Du'ālar eyleyelüm Şābitā müheyyādur (37/7/59)

Felekde çille-güzinān olan şaff-ı 'ubbād

Hezār 'izz ü şerefle baht-ı devletde⁴⁰² (37/7/63)

Cihānda hān olasın ber-ṭarīķ-i istibdād

Ez-kaşide-i 'İdiyye Şadr-ı A'zam Benām Der-hin-i vefat ü hengām

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Yanık yürekle şu sepdi şerbet-i mīnā⁴⁰³ (108/33/7)

Ciger harāretini şavmuñ eyledi tebrīd

³⁹⁶ Kefe kaçasını ihsāna himmet ü imdad

³⁹⁷ Kefe hevāsı ile lāleler gibi açılır

³⁹⁸ Bu nār-ı kahr ile pür-dāğ olan dil-i nā-şād

³⁹⁹ Ġubār-ı pāyüñe yüz sürmedür ehemmi-i murād

⁴⁰⁰ Eger-çi h'vāhiş-i dil kuvvet-i qaribededür

⁴⁰¹ Velī sitāre-i ġaddārum eyler istib'ād

⁴⁰² Hezār 'izz ü şerefle baht-ı devletde

⁴⁰³ Yanık yüreklere şu sepdi şerbet-i mīnā

	Sefid cāme-i ‘īdiyye giydi pīr ü cevān Cihān ʔarīḳa-i Bayrāmīyāne oldu mürīd	(108/33/9)
	Hilāl-i ‘īd degüldür bulundı miftāhı Açıldı ʔālī‘ -i rindān daḡme-i Cemşīd ⁴⁰⁴	(108/33/13)
	Şerāb-ḡvāreye cāh-ı emānet-i ḡamrī Sezādur eyleseler mālīkāne-i te’bīd	(108/33/17)
[22b]		
Velehu	Sitānbuluñ yine her semti reşk-i cennetdür Behişt-i cāmeli ḡilmān ü hūr oldu bedīd ⁴⁰⁵	(108/33/19)
	Şaḡın idüp seyr-i şalıncāḡı dūlāb ⁴⁰⁶ O serv-i nāzı şalındurmasun raḡīb-i pelīd	(109/33/22)
	Semmi-i faḡr-i dü-‘ālem seḡāb-ı cūd ü kerem Vezīr-i a‘ḡam-ı şāhinşeh-i ferīd-i vaḡīd ⁴⁰⁷	(109/33/31)
	Açar yol ile mişāl-i kilīd-i endīşe Ḳomaz şikenc-i umūr-ı mühimmede ta‘ḡīd	(110/33/37)
	Neşāt-baḡş-ı laḡīf ü mümessek memhūr ⁴⁰⁸ Ḳızıl ‘aḡīdeye beñzer gelen ‘aḡīyye-i ‘īd	(110/33/51)
	‘Atiyyeñ olmaḡa hem-seng-i keffe-i iḡsān ⁴⁰⁹	(110/33/56)

⁴⁰⁴ Açıldı ʔālī‘ -i rindāne daḡme-i Cemşīd

⁴⁰⁵ Behişt-i cāmeli ḡilmān-ı hūr oldu bedīd

⁴⁰⁶ Şan idüp yine seyr-i şalıncāḡı dūlāb

⁴⁰⁷ Vezīr-i a‘ḡam-ı şāhinşeh-i ferīd ü vaḡīd

⁴⁰⁸ Neşāt-baḡş ü laḡīf ü mümessek ü memhūr

Dişine taş mı virür şâ' iruñ sipihr-i ' anîd

Yetişmeyeydi hâkîre nevâle-i ihsânuñ⁴¹⁰ (110/33/57)

Ne taşlar yedirirdi bu rûzgâr-ı şedîd

' İlâcî güc beredür şadme-i gâzel ammâ (110/33/58)

Senüñ muşamma' -ı lûtfuñ olur olursa müfîd

Leb-i huşû' ile dâmân-ı pâkin itsün bûs (110/33/63)

Gelen mübârekî-i ' id bendegân-ı reşîd⁴¹¹

Ez-şurû' -ı seferât-yerâ Ez-dîvân-ı Seyyid Vehbî

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

Oldı zâhir mu' cizât-ı âyet-i "kem min-fî'e"⁴¹² (51/4/24)

Az ' asker haylû iş gördi be-tevfîk-i Hamîd

Hırmen-âsâ tûde tûde itdi milhîd kellesin (52/4/30)

Dâs-ı şemşîr-i sipeh mânende-i zer' -i haşîd

Ez-vaşf-ı Şa' d-âbâd

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

O pâdişeh ki zeminde beşer felekde melek (54/5/8)

Du' â-yı hayrın iderler zamîme-i evrâd

Komadı âyîne-i kevnde gubâr-ı keder (54/5/11)

Hezâr şükr ki râhat yüzini buldı ' ibâd⁴¹³

⁴⁰⁹ ' Atiyyen olmasa hem-seng-i keffe-i ihsân

⁴¹⁰ Yetişmeseydi fakîre nevâl-i ihsânuñ

⁴¹¹ Gelen mübârekî-i ' ide bendegân-ı reşîd

⁴¹² El-Bakara 2/249.

⁴¹³ Hezâr şükr ki râhat yüzini gördi ' ibâd

Ki kũhsārı idüp tĩşe ile berkende (54/5/59)

Niçe müşābih-i Ferhād taş dögen ırğād

İderdi el ile şadmāh-pāre bir kavlden (59/5/73)

Ayağ ūşūliyle cilve-i kıyāmet-dād⁴¹⁴

Göreydi anı ‘aşāsın çehār pāre idüp (59/5/74)

Virürdi şāl oyunına ridāsın zühhād

Ez-‘İdiyye-i Ra‘nā

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Yaḥud alup ele miḵrāz-ı cāme rüz felek (209/49/5)

Diler ki şāhid-i ‘īde kese libās-ı cedīd

İdüp teşevvük-i tıflāne ‘īd geldi diyu⁴¹⁵ (209/49/7)

Libāsını eyledi herkes be-ḵadr-i ḥod tecdīd

Ḳadd-i ḥayālūme maḵşūdum eyleyüp ilbās (209/49/12)

Anuñla eyleme der-pāy būs-ı şadr-ı sa‘īd

Araya girmese imsāk-ı māh-ı rūze eger (210/49/18)

Zamān içinde bilinmez giderdi geldügi yere‘īd⁴¹⁶

Ez-ḡazaliyyāt-ı Dīvān-ı Rāḡīb

(Fā‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fa‘ lün)

Müjde-i merg-i raḵīb ile peyām-ı vaşluñ (216/24/2)

⁴¹⁴ Ayağ ūşūliyle cilve-i kıyāmet-zād

⁴¹⁵ İdüp teşevvük-ı tıflāne ‘īd geldi diye

⁴¹⁶ Zamān içinde bilinmez giderdi geldügi ‘īd

Gelseler tev' em olur ' aşıkā ' id üstüne ' id

Anı da desti kazā itdi şikest nā-būd⁴¹⁷ (216/24/3)

Şu harābātda bir cām komuşdur Cemşid

Şoñı sevdā-yı vişalünde beyāza çıkacak (216/24/6)

İyleme bī-hudeevrāk-ı hayāli tesvīd⁴¹⁸

Saña itdikleri bu cevri-ezāy Rāgıb (216/24/7)

Ola bir gün ide bed-ḥū'āhuña da çarḥ-ı ' anid

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Dil-i mecrūḥa zaḥm-ı tazedür her tesliyet Rāgıb (217/25/6)

Tesellī-i şemātet-güne-i aḥbābdan feryād

[23a]

Ez-sitāyiş-i Otāğ-ı ' Alī Pāşā

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

' Aceb mi ḥāme-i Māniye virse sekte-i ḥayret (183/7/9)

Nigāristan-ı Çin'e oldı nakş-ı dil-keşi maḥsūd

Zemīn-i āsümānide ḥūrşid idi bir şemse (183/7/10)

Şüreyyā bir kuṭās idi felekde olmasa merşūd

Bulunsun cümle ārām u şafā vü zevk-i āsāyiş (183/7/11)

Derūnunda kederden ḡayrı bir şey olmasun mefḥūd

Ez-tārīḥ-i Teşrif-i Fetvā İsmā' il ' Āşım Efendi

⁴¹⁷ Anı da dest-i kazā itdi şikest ü nā-būd

⁴¹⁸ Eyleme bī-ḥūde evrāk-ı hayāli tesvīd

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Böyle zātuñ müsned-i vālāyateşrîf itmesi⁴¹⁹

(181/6/9)

Oldı erbāb-ı kemāle 'id-ber-bālā-yı 'id

Düşdi erbāb-ı ma' ārif 'arż-ı kālā fikrine

(181/6/10)

Geldi pīrāne benüm de ṭab' ıma şevk-i cedid

Biñde bir ancak düşer bu resme tārīḥ-i laṭif

(181/6/12)

Cāh-ı fetvāyı olsun İsmā' il Efendi'ye sa' id

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Belig

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Fārsī şı' r yapar Rūm'da şā' ir meşelā

(138/35/5)

Revişin zāḡ unıdur kebki iderken taqlid

Ehl-i manşib geçemez dā' iye-i manşibdan

(139/35/6)

Çalışur tā' adem-ābādı idince te'bīd

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Yazarken kilik-i kudret levḥa-i naḡş-ı maṭla' -ı ḥüsnün

(139/36/2)

Bulındı ḵāmetün bir mışra' -ı şānisi yok müfred

Şafā-yı neş'e-i bintü'l-'inebden olsa lā-yā' kıl

(139/36/4)

Oḡur ebnā-yı 'aşra ümm-i şıbyān ḥvāce-i ebced

Diger

(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

'Alem el üzre gezdirür anı nigınveş

(140/37/6)

Her kim ki cihānda eylük ile çıkarsa ād⁴²⁰

⁴¹⁹ Böyle zātuñ müsned-i fetvā-yı teşrîf itmesi

Kıymet bilinmez oldu nedür fâ'ide Belîğ (141/37/7)
Bulmuş bu çâr-sûda metâ' -ı hüner kesâd

Diger (Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)
Dilde hayâl-i hâl-i ruḥ-ı kâmet-i büend (141/38/1)
Her gice âh ile yıldıza atarum kemend⁴²¹

Seccâde-i duḥt-ı rez niçe demdür o kâfirün⁴²² (141/38/2)
Ruḥsârı üzre nakş-ı gül işler Frenk-pesend

Diger (Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)
Muḥibb-i şâdık olur muḳtezâ-yı hâl üzre (142/39/2)
Yâ şarf-ı mâl ide aḥbâbına yâ şarf ü cûd⁴²³

Olur esâfile mâ'il kibâr-ı dîv-hihâd (142/39/4)
Ki hâr u ḥasla ider âteş-i zebâna sürûd

Belîğ gönlümüzü âhen olsa da eridür şadâyı nây-ı ciğer-sûz-ı nağme-i dâvud

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)
Kenâr-ı bâmda â' mâyâ beñzer ol kimse (142/39/6)
Ki bilmez zûrafâ meclisinde ḥadd ü ḥudûd

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Münîf

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)
Uçurdu ḥ'âb ü ârâm-ı gülî taḥdîş-idüp gülşen (237/9/5)
Fiğân-ı nâ-becâ-yı bûlbül-i bî-tâbdan feryâd⁴²⁴

⁴²⁰ Her kim ki eylûk ile ciḥânda çıḳarsa âd

⁴²¹ Her gice âh ile ataram yıldıza kemend

⁴²² Sehhâre duḥt-ı rez nice demdür o kâfirün

⁴²³ Yâ şarf-ı mâl ide aḥbabına ya bezl ü cûd

Dil-i ser-geştegān-ı havz-ı vakf-ı nāledür gūş it⁴²⁵ (237/9/4)
Seni ikāza besdür gerdiş-i dūlābdan feryād

Ney-i āteş nevā-yı kilcüm itdi yine nerm-āheng⁴²⁶ (237/9/7)
Münifā ğayret-i şevk-āver-i aḥbābdan feryād

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Sāmī

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Senüñle tartılamaz 'idgāh-ı ḥüsn içre (308/24/4)
Kemāl-i mertebe noḡşānını bilüp meh-i 'id
Hilāl-i 'id açup āgūş ebruvānuñ ile⁴²⁷ (308/24/5)
Meger mu' ānaḡa itmekligi ider ümmid

Ez-na' t-ı Rasūl Fahr-i Kā'ināt 'Aleyh-i Efḡālū'l-ḡayyāt

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Mişāl-i ed' iye-i müstecāb o cism-i laṡif (31/1/24)
Nūh āsmānı geḡüp lā-mekānı itdi nümūd⁴²⁸
Ser-i mübāregine ebri sāyebān itdi (31/1/25)
Ḥabībini şaḡınur çeşm-i mihirden ma' būd
Taḡammül eylemedi heybet-i vilādetüñe (32/1/42)
Yıḡıldı ṡāḡ-ı bülend-āsītān- ṡurfe –nümūd

⁴²⁴ Fiğān-ı bā-bāce-yı bülbul-i bī-ḡābdan feryād

⁴²⁵ Dil-i ser-gerşte-gān-ı ḡırs-ı vakf-ı nāledür gūş it

⁴²⁶ Ney-i āteş nevā-yı kilcüm itdi yine germ-āheng

⁴²⁷ Hilāl-i 'id açup āgūşın ebruvānun ile

⁴²⁸ Nūh āsmānı geḡüp lā-mekānı itdi su' üd

[23b]

Velehu	Ṭarīḳ-ı na‘ tda lağzīde-pāy-ı noḳşāndur Ne deñlü çābuk ü çüst olsa kilik-i müşk-ālūd	(33/1/52)
	Be-ḥaḳḳ-ı “Şehīdān Lā ilāhe illallāh” Be-şıdk-ı ekmel-i tevḥīd-i ḳalb-i ehl-i şühūd	(34/1/61)
	Hidāyet eyle meded Sāmī-i günehkāra Beni girīve-i ‘ işyān ḳıldı pā-fersūd	(34/1/75)

Ez-tārīḳ-i Şitāyiş-i Fezāyiş Kāğıd-ḥāne-i Nüzhet-efzā

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Ne cānı var nuḳūş-ı ṭāḳını resm eyleye Mānī Ne ḳādir ḳıl ḳalemle itmege taşvīrini Bihzād ⁴²⁹	(188/23/15)

Bu ḳaşruñ var ise cennetde bilmem şibh-i mānendi ⁴³⁰ Hele dünyāda nā-mümkindür anuñ mişlini itmek inşād ⁴³¹	(188/23/16)

N’ola dil dökse her bir lūlesi ḥavzeyne dā’im Lisān-ı ḥālle olmaḳda güyā mübārek-bād ⁴³²	(188/23/18)

Şehenşāh-ı cihānı ‘ adl-i ‘ ömriyle şafālarla ⁴³³ Derūnunda ide ḥallāḳ-ı ‘ ālem dā’ima dil-şād	(188/23/19)

Ferah-zā ḳaşr-ı Sa‘ d-ābād-ı sulṭāñ Aḥmed-i ‘ ādil Bu nev-ḳaşr ola sulṭāñ Aḥmed’ün ṭarḫıyla sa‘ d-ābād	(189/23/22)

⁴²⁹ Ne ḳādir ḳıl ḳalemle itmege taşvīr anı Bih-zād

⁴³⁰ Bu ḳaşruñ var ise cennetde bilmem şibh ü mānendi

⁴³¹ Hele dünyāda nā-mümkindür itmek mislini inşād

⁴³² Lisān-ı hāl ile olmaḳda güyā-yı mübārek-bād

⁴³³ Şehenşāh-ı cihānı tül-i ‘ ömr ile şafālarla

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Rüşdî

(Mef'ûlû Mefâ'ilû Mefâ'ilû Fe'ûlûn)

Hatı geldi ruḥ-ı yâre ḥüsnini tecdîd (103/19/1)

‘Aşk ehline el virdi yine devlet-i câvîd

Yok minnetümüz şimdi bizüm çarḥla baḥsa⁴³⁴ (103/19/2)

Hep bir görünür oldu bize ye'sle ümmîd

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Nazmî

(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilûn)

Olmadı şâd-ı ebter-i luṭf-ı nigâh-ı yârdan

Çaldı pejmürde gül-i şad-berg-i bustân-ı ümmîd

Bestedür Nazmî bu 'âlemde der-faẓl-ı kerem

İtme ṭab' uñ pây-mâl-ı rāḥ meydân-ı ümmîd

Diger

(Mef'ûlû Mefâ'ilû Mefâ'ilû Fe'ûlûn)

Aşup dil ü cāndur her nigeḥ şūḥı

Mestâne midür yoḥsa ol çeşm-i 'itâb-âlûd

Hür-şâide düşer şevḳi nûş itse mey-i nâzı

Mir'ât senüñdür mey ol la'l-i şarâb-âlûd

Diger

(Mefâ'ilûn Fe'ilâtün Mefâ'ilûn Fâ'ilûn)

‘Aceb ne oldu dîl-i ḡamuñ rāz-ı şū'le-i nihād

Ḥayâl-i şâhid-i şūḥ-ı vişâlden nâ-ümmîd

⁴³⁴ Yok minnetümüz şimdi bizüm çarḥ ile baḥta

Görür mi Nazmî-i âşüfte-dil bu ‘ âlemde
Bu baht-ı serkeşle rûy-ı devlet-i cāvîd

Diger

(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)

Olsa ‘ aceb mi ğamzelerüñ ğahramân-pesend
Olmış nigāh-ı ‘ işvelerüñ ğudsiyân-pesend

Şad mihr ü māh müşterî olmazdı ħüsnüñe
Şem‘ -i cemālüñ ger olmasa āsmân-pesend

Ol ‘ aşıkam ki dāğ-ı dil-i şū‘ le-i nākıma
Bülbül hezār-ı nāle ider gülsitân-pesend

Ġavvāş baĥr-i āteşin emvāc-ı ħasretüm
Cüşiş-nümā-yı derdime itdi cihân-pesend

Diger

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün)

Olmaz nigāh-ı ğamze gibi ħūnı bir levend
Mecrūĥ-ı tîğ-i nāzıdur ‘ uşşāk-ı derd-i mend

Çıkmış şikār-ı ğamze-i nāz gerişme-nāk
İtmiş hezār-ı ‘ aşākı taĥcîr-i ħayd ü bend

İtdüm bu deñlü pend-i dile itmedi eşer
Mecnūn ğamzüñ olmaz imiş āşinā-yı pend

Diger

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Bir ‘ anāşır daĥı cem‘ oldı ğamuñla sinede
Eşk-i germā ħāk-i sermā yād-ı āh nār-ı derd

Şû' le-i dāğ-ı asretle dil-i bî-günehimüz
Döndi ol gülzāra bir verd-i sefid-i sürh-i zerd

[24a]

Velehu Tab' ı Nazmî hüsnuñle mecnûn-ı mader-zād olup
Kisvet-i dāğ-ı ğam-ı ' aşkuñla oldu pür-nemed

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Hāk-i rahiñ dile iksir cilā-peymādur
Sürme sây ol nigeñ-i cānıma def' ola remed

Nazmiyā müşkil olur āhir-i eyyām-ı firāk
O meh eylerse hāk derenden beni red

Diger (Mef' ulü Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Diller dehān-ı gonca-i şaffet teng ü tār idi
İtdi güşāde gül gibi bād-ı şimāl ' id

Nazmî-i dil-şikesteye de nefh-i rūh idüp
Virdi hayāt-ı sermedi bûy-ı vişāle ' id

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Girye-i bûlbûlden olmuş rûyı zerd
Zāhir olmuş goncada āşār-ı derd

Dāğ-ı hünin eyle şahñ-i sinemüz
Bir gülsitāndur açıldı sürh-ı verd

Nā' il olmaz vaşlına ol mehveşün
Rāh-ı ğamda olmayınca mürd-i merd

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Nigehiyle yine bir dil-ber-i Mirrīḡ-nijād (228/38/1)
İyledi leşker-i pür-şūr-ı belāya imdād

Pür olursa nigh ü ğamze ma' āzallāh eger (228/38/4)
Ḥavfdan şaḡş-ı ecel eyleye āh ü feryād

Ez-murabba' āt-ı Fehīm

(Mef' ūlū Mefā' ilün Mef' ūlün Fā')

Ol meh ki Fehīm oldu reşk-i Nāhīd (374/13)
Ḥaṭṭını gehi tırāş ider ġāhī bedīd
Subḡānallāh ne bü'l-ı aceb sādedür⁴³⁵
Ḥurşīdi seḡāb ider seḡābı ḡūr-şīd

Diger

(Mef' ūlū Mefā' ilün Mefā' ilün Fā')

Ey ġamzeleri bā' iş-i efgān-ı feryād⁴³⁶ (373/12)
Destüñden ider ḡançer-i bürrān feryād
Cellād-ı ḡazā degül hemān ba' d'el-yevm⁴³⁷
Bīdāduñdan ider şehīdān feryād

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Ḥaşmet

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Dilde yek dāġ-ı hevesle ' aşḡ-ı yār olmaz bedīd (145/45/1)

⁴³⁵ Subḡānallāh ne bü'l-ı aceb sāhirdür

⁴³⁶ İy ġamzeleri bā' iş-i efgān u feryād

⁴³⁷ Cellād-ı ḡazā degül hemān ba' d'el-ḡatı

Bir çiçekle mevsim-i tâb-ı bahâr olmaz bedîd

İnkişâfa bakma idbâruñ nihâyet bulmadan (146/45/4)

İrmese pâyâna şeb nûr-ı nehâr olmaz bedîd

Ez-târîh-i Devlet-hâne-i Mîrzâ-zâde Mehmed Sa‘îd Efendi Ez-dîvân-ı Fıtnat

(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)

Müfevvez kıldığından kârını taqdir-i Yezdâna (256/14/5)

‘Aţâ itdi Kerîm-i Lemyezel bir beyt-i nev-bünyâd

Zihî devlet-sarây-ı bî-bedel cāy-ı neşât-efzâ (256/14/6)

K’olur tarh-ı laţifden seyr iden Hürrem-i dil-şâd⁴³⁸

Bu devlet-hâneyi Haq yümnle ma‘ mûr idüp her dem (256/14/7)

Dürr-i vâlâsı olsun mültecâ-yı bende vü âzâd

Naķib-i zümre-i sâdât necl-i Mîrzâ-zâde (257/14/11)

Ne bālâ menzil aldı ‘izz-i devletle mübârek-bâd⁴³⁹

Ez-târîh-i Devle-hâne-i Naķibü’l-eşraf Es-seyyîd İbrâhîm Efendi

(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)

Olup her kûşesi leb-riz-i envâ‘ -i meserretle (297/41/8)

Ėam endühı Bârî dergehinden eylesün ib‘ âd

Haţâlardan idüp maḥfûz her dem zât-ı zî-şanın (297/41/9)

Hudâ ‘ömrin füzün iķbâlin itsün gün-be-gün müzdâd

⁴³⁸ K’olur tarh-ı laţifden seyr iden hürrem ü dil-şâd

⁴³⁹ Ne bālâ menzil aldı ‘izz ü devletle mübârek-bâd

Kıla necl-i necib-i emcediyle hazret-i Mevlā (297/41/10)
Bu devlet-hāne-i ‘ālīde dā’im Hürrem-i dil-şād

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Vecdī

(Mefā’ ilün Mefā’ ilün Mefā’ ilün Mefā’ ilün)

Hezārān va’ d ider incāze geldikde zuhūr itmez (30/2/5)
Baña tıflāne važ’ eyler bu çarh-ı pirden feryād

Ṭutardı nālemüz eyvān-ı çarhı ser-tā-ser Vecdī⁴⁴⁰ (30/2/6)
Hulāşa çāre olsa zülf-i girih-girden feryād⁴⁴¹

[24b]

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı ‘İşmetī

(Fe’ ilātün Mefā’ ilün Fe’ ilün)

Kūh-ı ğam içre olmışum Ferhād (18/6/1)
O leb-i şirīn eylemez beni yād

Murğ-ı dil dām-ı zülfine düşdü (18/6/2)
İde mi kuşca cānımı āzād

İder ‘aşkı hevāsı āhir-i kār (18/6/5)
Hırmen-i ‘ömri ‘İşmetī ber-bād

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şehrī

(Mef’ ülü Mefā’ ilü Mefā’ ilü Fa’ ülün)

Ārām idemez sīne-i ‘İsāda olursa (71/19/2)
Bir dil ki ol ğamze gibi katile mu’ tād

⁴⁴⁰ Dutardı nālemiz eyvān-ı çarhı ser-beser Vecdī

⁴⁴¹ Hulāşa çāre bulsa zülf-i ‘alemgirden feryād

Ben mevc-i nemek-perver-i gird-âb-ı belāyam (71/19/3)
Ey bād-ı selāmet olamam sâhile mu‘ tād

Rızāyī (Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)
Küh ile küh-ken miyānunda (127/20/3)
Eksik olmadı hiç güft-i şenīd⁴⁴²

Nā-ma‘ lūm Esāmī Ez-ebyāt-ı Şu‘ arā
(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün)
İtmez kerīm olanlar bāb-ı recāyı mesdūd
Kılmaz raḥīm olanlar ehl-i niyāz-i merdūd

Diger (Mef‘ ülü Mefā‘ ilün Fe‘ ülün)
Her pāyede bir küh-ı pülād
Sedd-i sedīd sedd-i rāh-ı murād

Diger (Fe‘ ülün Fe‘ ülün Fe‘ ülün Fe‘ ül)
Olur iki cihānda ol demde ābād
Kişi sevdiginüñ göñlünü eylese şād

Diger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Ḳaḥbede ‘ār olsa ḥayyīrde ‘ūd
Sūkūt alma virürdi pūr-nār-ı nuḥūd

Diger (Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)
Ḥālīķi başka degül mezḥeb-i küfr ü dinüñ
Ḥarem-i Ka‘be ü büt-hānede birdür ma‘būd

⁴⁴² Eksik olmadı hiç güft ü şenīd

Mücmer-āsā idegör āhuñı ‘ anber-i ālūd
‘ Ūd-ı cānı yaķagör tā ki dīnden çıķa dūd

Būse-i la‘ l-i leb yār ise külli maķşūd
Çekme ğam vāsıtayı lüle tūrurken mevcūd

Bi-Harfi’z-zāl

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nābī

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

‘ Uluvv-ı rütbe bize i‘ tibārsızlıķdur (499/56/3)

Gelürse pāye-perestāna i‘ tibār lezīz

Şeb-i firāķda feryād telhđdür yoķsa (499/56/4)

Olur mecālis-i vuşlatda āh u zār lezīz

Benüm mizācuma göre ma‘ cūn-ı şabr nāfī‘ dūr (500/56/6)

Gelürse ğayre eger cām-ı hoş-ġüvār lezīz

Nihādı pāk olan erbāb-ı ıab‘ uñ Nābī⁴⁴³ (500/56/7)

Gelür mezāķına eş‘ ār-ı ābdār lezīz

Diger

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlün)

Hübān sitemkār cefādan mütelezziz (500/57/1)

‘ Uşşāķ-ı dil-figār rızādan mütelezziz

Dūr eylesesün sāyesin erbāb-ı recādan (500/57/5)

Her naħl k’ola neşv ü nemādan mütelezziz

⁴⁴³ Nihādı pāk olan erbāb-ı ıab‘ uñ ey Nābī

Rāzıyuz olsa da her şehrde Nābī (500/57/7)
Bir kes k'ola feryād-ı gedādan mütelezziz

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şābit

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Ne deñlü olsa eyā rüşenā-yı dīde leziz (241/68/1)
Lebüñ kirāsı kadar olmaya 'aķide leziz
O zehr-i ħand ile aġyār-ı şū şerbet ile⁴⁴⁴ (241/68/5)
'İtāb-ı telĥ-i lebüñ gelmesün pelīde leziz

Diger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Raķibe oldı müyesser İlāhī zehr olsun (241/68/2)
'İtāb-ı telĥ-i lebüñ gibi bir şerāb-ı leziz
Nazardan itse şabā iderdi pīr-i muġān⁴⁴⁵ (241/68/3)
Ķadeĥ du' āsı bāzū-yı sākīye ta' vīz⁴⁴⁶

[25a]

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Seyyid Vehbī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fa' ūlūn)⁴⁴⁷
Sākī mey-i 'aşķun baña sükkerden elezz (525/9)
Düşnām-ı lebüñ şūr mükerrerden elezz
Perverde-i ħum-ı 'aşķ olan māde-i ter⁴⁴⁸
Bi'llāh gelür bāde-i kevşerden elezz

⁴⁴⁴ O zehr-i ħand ile aġyār-ı şūmı şerbet

⁴⁴⁵ Nazardan itse işābet iderdi pīr-i muġān

⁴⁴⁶ Ķadeĥ du' āsını bāzū-yı sākīye ta' vīz

⁴⁴⁷ Bu şiir divanda rübai olarak kaydedilmiştir.

⁴⁴⁸ Perverde-i ħum-ı 'aşķ olan bāde-i ter

Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Telhin-i ora firākuñ çekmege kim şabr ider ⁴⁴⁹	(526/20/4)
	Nuql-i şîrîn gibi cāya olmasa vuşlat lezîz ⁴⁵⁰	
	Seyr-i çeşmān-ı kanā' atdür yine rāhat olan ⁴⁵¹	(526/20/5)
	Derdi var olsa ne deñlü devlet ü ni' met lezîz	

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Belîğ

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Yāruñ cefāsı nūşdur ā' dā vefāsı niş	(143/40/3)
Olmaz cihānda her bir mīve-i şecer lezîz ⁴⁵²	

Bir kerre anı almasa dil-ber dehānına	(143/40/6)
Olmazdı kām-ı 'ālemiyānda şeker lezîz	

Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)	
	Şanmañ ki o büt naqd-i firāvānum ider aḥz	(145/42/1)
	Bir buse içün bulsa eger cānum ider aḥz	
	Hıfz eyleyemem sīnede naqd ü dil-i cānı ⁴⁵³	(145/42/5)
	Bir gün olur elbette cānānum ider aḥz ⁴⁵⁴	

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nazmī

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

⁴⁴⁹ Telhi-i dūd-ı firākuñ çekmege kim şabr ider

⁴⁵⁰ Nuql-i şîrîn gibi cāna olmasa vuşlat lezîz

⁴⁵¹ Seyr-i çeşmān-ı kanā' atdür yine rāhat bulan

⁴⁵² Olmaz cihānda mīve-i her bir şecer lezîz

⁴⁵³ Hıfz eyleyemem sīnede naqd-i dil ü cānı

⁴⁵⁴ Bir gün olur elbet anı cānānum ider aḥz

(Fā' ilātün)

(Fā' lün)

Su 'āl-i hāl-i dil 'āşıkān-ı mehcüre

'İtāb-ı ğamzesi müşkil cevāb-ı nāz-ı lezīz

Gerek 'itāb ü gerek ğamze-i nihān olsun

Dile o şüh-ı cefādan hitāb-ı lezīz

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Şeker-lebāna gelür nüş-ḥand-i nāz lezīz

(231/44/1)

Mezāk-ı 'āşıkā da girye-i niyāz lezīz

Ne deñlü zevkden itse kām-teşne meh-i āb⁴⁵⁵

(231/44/4)

Dile o mertebedür sūz ü güdāz lezīz⁴⁵⁶

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Haşmet

(Mef' ūlü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

'Ākıl ider mi dil-ber-i ra' nāyı ittiḥāz

(146/47/1)

Tā itmeyince gūşe-i tenhāyı ittiḥāz

İzhār-ı reşk sūziş ider miydi vuşlata⁴⁵⁷

(146/47/4)

Dil itmese kebāb ile şahbāyı ittiḥāz

Tecellī

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Şīve-i güftārı sükkerden lezīz

Ḥandesi khand-ı mükerrerden lezīz

⁴⁵⁵ Ne deñlü zevk-fezā ise kām-teşneye āb

⁴⁵⁶ Dile o mertebedür sūz-ı cān-güdāz lezīz

⁴⁵⁷ İzhār-ı eşk ü sūziş eder miydi vaslına

Bi-Ḥarfi'r-Rā

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Bākī

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Ruḥuñ bağın raķīb-i dīv-siret seyr ider her gün (139/63/4)

Yüzüñi göremez yıllarca ammā bunda ādem var

Diger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Zülfi elinden almağa cān-ı belā-keşi (130/48/3)

Boynın kulağın öpdü girībāñ-ı gūşvār⁴⁵⁸

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Belā-yı zülfüñden ḥalāş it cān-ı miskīni⁴⁵⁹ (190/143/2)

Esir-i miḥnet-i 'aşkuñ ne bend ü ne kemend ister

Ḳarār itmez gönül murğı bu bağuñ degme şāḥında (190/143/3)

Nihāl-i ḳadd gibi bir serv-i bülend ister⁴⁶⁰

Mezākın zehr-i ḳahr-ı miḥnet-i eyyā telḡ itmiş (190/143/4)

Lebünden 'āşık-ı bī-şabr u dil bir pāre ḳand ister

Murādı sīneye ol serv-i sīm-endāmı çekmekdür (191/143/5)

Semend-i ṭab' ı Bākī bir gümüşden sīne-bend ister

Diger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Ayağuñ altına baḳ eyle naḳaruñ ḥāke⁴⁶¹ (196/151/3)

Şeh-süvārum yiter itdūñ beni pāy-māl yiter

⁴⁵⁸ Boynın kulağın öpdü girībāñ ü gūşvār

⁴⁵⁹ Belā-yı bend-i zülfüñden ḥalāş it cān-ı miskīni

⁴⁶⁰ Nihāl-i ḳadd-i dil-ber gibi bir serv-i bülend ister

⁴⁶¹ Ayağuñ altına baḳ eyle naḳar ben ḥāke

	Ehl-i dil cāme-i zībā ile zībālanmaz	(196/151/5)
	Bāḳiyā ‘ārif olan kimseye bir şāl yiter	
Diger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)	
	Yollarda görse ağladığum baña taş atar	(184/134/4)
	Gāhī bu eşk-feşānı siler geçer ⁴⁶²	
[25b]		
Diger	(Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)	
	Mihr-i ‘ālem-tāb olupdur ol büt-i mehveş bu gün	(136/58/6)
	Aña nisbet māh-ı nevber şüret-i dīvārdur ⁴⁶³	
	Ol şanemden Bāḳiyā bir buse da‘ vā kıl yūri	(136/58/7)
	Söylemezse öp hemān ağzuñ sükūt ikrārdur	
Diger	(Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)	
	Nihāl-i ḳāmtūñ ḥaḳḳā ‘aceb naḥl-ı dil-ārādur	(132/52/1)
	Egerçi ḳaddūñ a‘ lā kākülūñ a‘ lādan a‘ lādūr	
	Beyāz-ı şafḥa-i ruḥsāruñ üzre zülf-i pür-çinūñ	(132/52/3)
	Miṣālīn görmemişdür kimse bir tuḡrā-yı ḡarrādur	
	Gedā-yı bī-ser ü pāyı semend-i nāza çignetme	(132/52/4)
	İñende ḥüsne maḡrūr olma sulṭānum bu dünyādur	
Diger	(Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)	
	Lebüñe dirler ise gonca-i gülden terdür	(168/108/1)

⁴⁶² Bu çeşm-i eşk-feşānı siler geçer

⁴⁶³ Aña nisbet māh-ı enver şüret-i dīvārdur

Şaķın incinme begüm ĥaylīce nāzuñ yirdür⁴⁶⁴

Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Halka-i zülf-i ĥayālī gözümüzden gitmez	(168/108/4)
	Güyyiā çeşm-i ‘alīl üzre siyāh çenberdür	
	Dökilen kanlara bak dīde-i giryānumdan ⁴⁶⁵	(168/108/5)
	Dostum Bākīye rahm idecek demlerdür ⁴⁶⁶	
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Berg-i gülden ruĥı ol lāle-i ‘izāruñ terdür	(167/107/1)
	Nükte fehmi eyle begüm ĥaylīce rengin yirdür	
	Murg-ı dil nağmeleri şevķine gül ruĥlarınıñ	(167/107/2)
	Ne şafā-baĥş edālar ne güzel yirlerdür	
	Mīve-i vaşlına bir ķāmet-i Tūbā güzelüñ	(167/107/4)
	Zāhid her kim irişürse yitişmiş erdür ⁴⁶⁷	
Diger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	‘İzār-ı yāre āhla yanaşdı zülf-i Hindūsı ⁴⁶⁸	(155/89/2)
	Velī ayrılmadı yanından anuñ bir niçe yoldur	
	N’ola rahm eylemezse Bākīyā aĥvāl-i ‘uşşāķa	(155/89/5)
	Dil-i sengini cānānuñ raķibe ķatı mā’ildür	

⁴⁶⁴ Şaķın incinme begüm ĥaylīce rengin yirdür

⁴⁶⁵ Dökilen kanlara bak dīde-i giryānından

⁴⁶⁶ Dostum Bākīye rahm eyleyecek demlerdür

⁴⁶⁷ Zāhidā her kim irişdiyse yitişmiş erdür

⁴⁶⁸ ‘İzār-ı yāre ay ile yanaşdı zülf-i Hindūsı

Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Fa' ülün) Cihān efsānedür aldanma Bākī Ġam ü şādī ḥayāl-i ḥvāba beñzer	(173/116/5)
Diger	(Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün) La' l-i nigāra cān disem işbāta kādīrin Erbāb-ı ' aşk içünde bu gün müdde' ā budur ⁴⁶⁹ Dil mūy-ı yāri memleket-i Çin'e beñzedür İller sevād-ı mülk-i Huten'dür ḥaṭā budur Ağyār diñler oldı pes-i perdeden bizi ' Ālemde ehl-i ' aşka görünmez belā budur	(135/57/2) (135/57/4) (135/57/5)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Gerçi ḥāl ü ḥaṭuñ aşuftesi çoğdur ammā Beni dīvāne kılān silsile-i gīsūdur Şol kadar cevır ider oldı baña çarḥ-ı bed-mihr Şānki bir dil-ber-i meh-rūy hilāl-ebrūd ⁴⁷⁰	(128/46/3) (129/46/5)
Diger	(Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün) Ferzāne-i cihānsın o ruḥlarla sen bu gün Şāhān-ı ḥüsn atuñ öñince piyādedür Men' eyleme yañınca sürinsün ḳo sāyevār Pādişāhum Bākī ḳuluñ da bir fütādedür ⁴⁷¹	(154/87/4) (154/87/5)

⁴⁶⁹ Erbāb-ı ' aşk öñinde bu gün müdde' ā budur

⁴⁷⁰ Şānki bir dil-ber-i meh-rūy u hilāl-ebrūd

⁴⁷¹ Bākī ḳuluñ da pādişehüm bir fütādedür

Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Cām-ı şerāb la' l-i lebūñ mübtelāsıdur	(150/80/1)
	Şol būseler ki andan olur qān bahāsıdur ⁴⁷²	
	Haṭṭ-ı ruḥuñ daḥı ḥicāb-ı ḥafāda ⁴⁷³	(150/80/3)
	‘ Aşq ehlinüñ efendi görinmez belāsıdur	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Çok belā çekdi senüñ çeng-i ğamuñda dılzār	(151/81/3)
	Nāyveş nāleler eyler şikāyet demidür ⁴⁷⁴	
	‘ Aşkı şaqlar idüm sīnede ammā şimdi	(151/81/4)
	Āh idersem beni ‘ ayb itme fūrkat demidür ⁴⁷⁵	
[26a]		
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Piyāle Hüsrev-i mülk-i ğama tāk-ı Keyānīdūr	(133/54/1)
	Ġam-ı mey pādīşeh-i ‘ aşka genc-i hüsrevānīdūr ⁴⁷⁶	
	İşigünde beni ey meh buluebir gün ‘ adū nā-geh	(133/54/4)
	Qazā-yı āsmānīdūr belā-yı nā-gehānīdūr	
	Çerāğı māk-ı enverden yaqar ol ‘ ārız-ı gül-gün ⁴⁷⁷	(133/54/6)
	Girībānuñ senüñ bezm-i leṭāfet şem' dānıdur	

⁴⁷² Şol būseler ki andan alur qān bahāsıdur

⁴⁷³ Haṭṭ-ı ruḥuñ ki daḥı ḥicāb-ı ḥafādadur

⁴⁷⁴ Nāyveş nāleler eylerse şikāyet demidür

⁴⁷⁵ Āh idersem beni ‘ ayb eyleme fūrkat demidür

⁴⁷⁶ Hüm-ı mey pādīşeh-i ‘ aşka genc-i hüsrevānīdūr

⁴⁷⁷ Çerāğı māk-ı enverden yaqar ol ‘ ārız u gerdem

Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Mevsim 'id ile yār-ı muşāhib oldılar ⁴⁷⁸	(131/51/2)
	Birbirine iki dil-ber maḥabbet gösterür ⁴⁷⁹	
	'İdgehde varalum dülāba dil-ber seyrine	(131/51/3)
	Görelüm āyīne-i devrāne şüret gösterür	
	Bī-sütün-ı ğamda Bākī seng-i miḥnet kesmede	(132/51/6)
	Şöyle üstād oldı kim Ferhād'a şan' at gösterür	
Diger	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Biñ mübtelāyı maḥabbetle bir dem öldürür ⁴⁸⁰	(184/133/1)
	Dil-ber mülāyim olmayıcaḡ ādem öldürür	
	Çeşmüñ şu resme ādemi ḡatl ider ⁴⁸¹	(184/133/3)
	Bir nā-tevānı tıġla şān Rüstem öldürür	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Bād şol dem ki ġubārda cānān getirür ⁴⁸²	(182/131/1)
	Nazar-ı ehl-i dile kühl-i Şıfahān getirür	
	Eşk-i ḡasret yüzimüz al ider añdıḡça līk ⁴⁸³	(183/131/4)
	Mey-i gül-gün içerüz beñzümüze ḡān getirür	

⁴⁷⁸ Mevsim-i gül 'id ile yār u muşāhib düşdiler

⁴⁷⁹ Birbirine iki dil-berdür maḥabbet gösterür

⁴⁸⁰ Biñ mübtelāyı miḥnet ile her dem öldürür

⁴⁸¹ Çeşmün şu resme 'aşığı ġamzeñle ḡatl ider

⁴⁸² Bād şol dem ki ġubār -ı reh-i cānān cānān getirür

⁴⁸³ Eşk-i ḡasret yüzimüz al ider añdıḡça lebüñ

Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Dil-ber beşikden öğrenür oldı şalınmağı	(187/138/4)
	Her tıfl-ı nā-reside hırāmān olup gezer	
	Sulṭāna kayd-ı salṭanat-ı dehr pā-bend	(187/138/5)
	Dervīş kendü başına sulṭān olup gezer	
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Ṭāñ mı ğam öldürse meydān-ı melāmetde beni	(174/119/3)
	Bu tırde 'aşqdur anca dil-āverler düşer	
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Bāķī kayırmaz olsa a' dā zebān-dırāz ⁴⁸⁴	(197/153/7)
	Aduñ añılsa cümle ehibbā kulaq çeker	
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Ten-i zārumda pehlüm üstüḥvānı sayılır ⁴⁸⁵	(134/55/4)
	Beni seyr itmeyen aḥbāb mūsīqārı görsünler	
	Güzeller mihrbān olmaz dimek yañlışdur ey Bāķī	(134/55/5)
	Olur va'llāhi bi'llāhi hemān yalvarı görsünler	
	Ḳapuñda ḥāşıl itdi hep devāsuz derdi göñlüm ⁴⁸⁶	(134/55/2)
	Ne derde mübtelā oldı dil-i bīmārı görsünler	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Ṭālī' uñla niçe bir ceng ü cidāl ey Bāķī	(31/12/13)

⁴⁸⁴ Bāķī kayırmaz olsalar a' dā zebān-dırāz

⁴⁸⁵ Ten-i zārumda pehlüm üstüḥvānı sayılır bir bir

⁴⁸⁶ Ḳapuñda ḥāşıl itdi bu devāsuz derdi hep göñlüm

‘ Āķıbet kevkeb-i baķtuñ seni dīvāne çeker

- Diger** (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Sen meh-i berdün žiyāsın virmek olmaz ‘ āleme (136/59/3)
İttifākī bir yire cem‘ olsa meh-pāreler⁴⁸⁷
- Sāķiyā gül-güneveşsin bāde-i gül-günü sūz⁴⁸⁸ (136/59/5)
Lāle-reng olsun kızsarsun ol iki ruhsāreler
- Diger** (Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)
Hañçerüñ sīnemi delerse eger (171/113/2)
Şöyle bir ĥayr ider ki cāna deger
- Oķlaruñ sehmi sīneye irecek (171/113/3)
Ser-peykānuñ üstüĥvāne deger
- Diger** (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Kimlerüñ rüşen ider ayā menzilin bilsem⁴⁸⁹ (191/144/4)
Giceler seyre çıkar ol meh-i tābān dirler
- Diger** (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Sen yatarsun mesned-i ĥüsn içre ĥvāb-ı nāzda⁴⁹⁰ (154/86/2)
Ĥalkı uyutmaz fiġān-ı nāle-i şeb-ĥizler⁴⁹¹
- Yaķdılar dil kişverin cevriyle tālān itdiler (154/86/3)
Dil-berān-ı şūĥ çeşm-i aşup şūr-engizler⁴⁹²

⁴⁸⁷ İttifākī bir yire cem‘ olsalar meh-pāreler

⁴⁸⁸ Sāķiyā gü-güne-veş gel bāde-i gül-günü sür

⁴⁸⁹ Kimlerüñ rüşen ider menzilin ayā bilsem

⁴⁹⁰ Sen yatarsun mesned-i ĥüsn üzre ĥvāb-ı nāzda

⁴⁹¹ Ĥalkı uyutmaz fiġān u nāle-i şeb-ĥizler

[26b]

Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Göñül almağa gelür şiveye āğāz eyler	(179/126/1)
	Dil-i bī-çāreyi ben 'arz idicek nāz eyler	
	Göreyim tūr seni bir laḥza disem yollarda ⁴⁹³	(179/126/4)
	Baṇa ol şūḥ-ı cihān şiveyi tūrmaz eyler	
Diger	(Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Cevr-i aḡyārdur belāyı iden	(204/164/2)
	Yoḡsa yār itdügi cefāyı şiler ⁴⁹⁴	
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Āyinenüñ şafāsı nedür şureti nedür	(181/129/4)
	Mir 'āt-ı ḡüsni yāre nāzar kıḷ şafāyı gör	
	Gögsin gererdi zūhd ile Bākī bu 'arşada	(181/129/7)
	Nā-geh tōkındı tīr-i miḡnet kaḡāyı gör ⁴⁹⁵	
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Cān acısını ḡaste-i firāk olan bilür ⁴⁹⁶	(152/83/4)
	Dil-dāde-i nigār-ı sitemkārān olan bilür ⁴⁹⁷	
	Sevdā-yı zūlf-i yārıyla Bākī ne çekdügin	(152/83/5)

⁴⁹² Dil-berān-ı şūḥ u şeh-r-āşūb u şūr-engizler

⁴⁹³ Göreyin tūr seni bir laḥza disem yollarda

⁴⁹⁴ Yoḡsa yār itdügi cefāyı n'eyler

⁴⁹⁵ Nā-geh tōkındı tīr-i maḡabbet kaḡāyı gör

⁴⁹⁶ Cān acısını ḡaste-i derd-i firāk olan bilür

⁴⁹⁷ Dil-dāde-i nigār-ı sitem-kār olan bilür

Bend-i kemend-i ‘aşka giriftār olan bilür

- Diger** (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Mülk-i ğamda eşk ü āh egler beni (194/148/5)
Ol yirüñ āb ü hevāsı hōş gelür
- Diger** (Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)
Seng-i cefā-yı dehrle mir’āt-ı dil degül (161/98/4)
Cām-ı cihān-nümā-yı Sikender sikeşt olur
- Diger** (Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)
Bākīye āb-ı vaşluñ irmez ise (199/156/5)
Āteş-i hecr ile yanar kül olur
- Diger** (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Hele ben şöyle kıyās eylerin ey gayret-i hūr (178/125/1)
Kūyuña nisbet ola gülşen-i cennetde kuşūr
- Ruĥlaruñ medĥini eflāke çıkardı Bākī (179/125/5)
Şevĥden tıldı bu gün nūrıyla Beyt-i Ma‘ mūr⁴⁹⁸
- Diger** (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fa‘ ūlün)
Cemālūñ şevĥine toymaz gönüller (183/132/3)
Tecellī tābına şabr eylemez Tūr
- Gehī vuşlatda ‘aşık ġāhī mehcūr (183/132/4)
Bu dünyādur gehī mātem gehī sūr

⁴⁹⁸ Şevĥden tıldı bu gün nūrıyla Beytū’l-Ma‘ mūr

	Şaçuñ zencîri sevdâsında Bākî Begüm divānedür dīvāne ma' zūr	(183/132/5)
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn) Hüsnuñ zekâtınuñ ey h'vāce-i kemāl ⁴⁹⁹ Bir müsteḥakḫın ister iseñ işte ben faḫîr Bir pâdişâh-ı hüsne kûl olduk ki Bâkiyâ Anuñ esîr-i ' aşkı olur cevân ü pîr ⁵⁰⁰	(156/91/2) (157/91/5)
Diger	(Fe' ilātün Mefā' ilūn Fe' ilūn) Başımuñ yazusını hep gördüm Benem erbâb-ı ' aşka ser-defter La' l-i lebûne dirler idi rûḥ-ı muşavver Oldı rûḥ-ı muşavver müteşavvir ⁵⁰¹	(188/140/2)
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn) Mağrūr olma pâdişehüm hüsni şürete Bir âfitâbdur ki serî' ü' z-zevâldür Bâr-ı belâ-yı ' aşka heves kılma Bâkiyâ Zîrâ taḥammül itmeyesün ihtimâldür	(162/100/2) (162/100/5)
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilūn) Ṭab' -ı sâḫir-pîşeñe gönüller meyl ider Şeker-i şî' r-i dil-âvîzüñ meger efsûnlıdur	(443/8/1)

⁴⁹⁹ Hüsnuñ zekâtınuñ ey h'vāce-i cemāl

⁵⁰⁰ Anuñ esîr-i ' aşkı olupdur cevân ü pîr

⁵⁰¹ Bu beyit divanda bulunamamıştır.

	Derme çatma geydürür iller libâsı şî' rine Hil' at-ı nazm-ı cihân-gîrûñ meger altunlidur ⁵⁰²	(443/8/2)
Diger	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün) Dil kayd-ı ' aklı selb ideli şād olup gider Şān tıfldur h'āceden āzād olup gider	(189/141/1)
	Kūyuñ yolında döne döne aqđı göz yaşı Seyl-āb-ı dīde-i Dicle-i Bağdād olup gider	(189/141/3)
[27a]		
Diger	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün) Mihnet sarāy-ı dehre gelüp ' ayş-i nūş iden ⁵⁰³ Bir dem hōş olsa bir niçe dem derd-i ser çeker ⁵⁰⁴	(203/163/3)
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Gāh gāhī gūşe-i çeşmle kılmazsan nigāh ⁵⁰⁵ Bāķi-i bī-çārenüñ aḥvāli dīger-gün olur	(190/142/6)
	Dökme yaş kaṭresin hercāyī dil-ber yoluna Yüzi açılmış güzel ter-dāmān olur	(201/159/4)
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Açıl bāguñ gül nesrini beni ol ruḥsārı görsünler Şalun serv-i şānavber şīve-i reftārı görsünler	(134/55/1)

⁵⁰² Hil' at-ı nazm-ı cihân-gîrûñ senüñ altunludur

⁵⁰³ Mihnet sarāy-ı dehre gelüp ' ayş ü nūş iden

⁵⁰⁴ Bir dem hōş olsa bir niçe gün derd-i ser çeker

⁵⁰⁵ Gāh gāhī gūşe-i çeşmüñle kılmazsan nigāh

Diger (Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün)

Âteş olur tã' at-ı haqda gerçi bî-tâb ü tevân

Vādî-i ' işyâna başdıqça qadim kuvvetlenür⁵⁰⁶

Ez-ğazaliyyât-ı Dīvân-ı Nef' i

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Baňa teklîf-i zühd itmezdi idrâk olsa zâhidde

(295/29/2)

Yazıklar kim anı ' âqıl beni dīvâne yazmışlar

Benüm ' âşık ki rüsvâlıkla şöretüm tutdı şimdi⁵⁰⁷

(295/29/4)

Yazanlar kışşa-i Mecnûn'u efsâne yazmışlar⁵⁰⁸

Diger (Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Muşavvirler yazup Ferhâd'ı küh-ı Bîsütün üzre

(295/30/3)

Virüp destine tîşe haylî üstādâne yazmışlar

Şanırlar halka halka dūd-i âhum evc-i a' lāda

(295/30/4)

Bir ejderdür ki sakf-ı künbed-i gerdâne yazmışlar

Diger (Mefâ' ilün Fe' ilātün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Ne çäre firâkuñla eglenem bir dem

(296/32/2)

Ne tâl' im meded eyler vişâle fırsat olur

Ne şeb ki kūyîña yüz sürmesem ölür ben⁵⁰⁹

(296/32/3)

Ne gün ki kâmetüñi görmesem kıyâmet olur

Dil ise gitti kesilmez hevâ-yı ' aşkuñdan

(295/32/4)

⁵⁰⁶ Bu beyit divanda bulunamamıştır.

⁵⁰⁷ Benüm ' âşık ki rüsvâlıkla tuttu şöretim şehri

⁵⁰⁸ Yazanlar kışşa-i Mecnûn'u hep yâbâna yazmışlar

⁵⁰⁹ Ne şeb ki kūyîña yüz sürmesem o şeb ölürüm

Nasîhat eyledikçe beter melâmet olur⁵¹⁰

Belâ budur ki alışdı belâlaruñla göñül (295/32/5)

Ėamuñ da gelse dile bâ' iş-i meserret olur

Diger (Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

Ėhına incinme ' âşık-ı dīvānenüñ⁵¹¹ (297/34/2)

N'eylesün bî-çâre seni gördükçe bî-tâb olur⁵¹²

' Aşk olmaz yine hâli hîç âb ü tâbdan (297/34/3)

Kendüsi bî-tâb olursa dîdesi pür âb olur

' Ėarif ol Ėam çekme Nef' i böyle kıalmaz rûzgâr (297/34/5)

Luţf ider bir Ėün Ėudâ elbette fetĖ-i bâb olur

Diger (Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

Bu da bir Ėündür kıyâmetden nişânı âşikâr (298/37/2)

İşte gör ol âfitâb-ı ' âlem-ârâ bundadur

Dil-berüñ bâlâ-bülendi ' âşıkun üftâdesi (298/37/3)

Bir yire gelmiş bu Ėün a' lâ vü ednâ bundadur

Añmasun şûfî dahı keşretde vahdet ' âlemin (298/37/4)

Yârı tenhâ avlıyan ' uşşâķ-ı şeydâ bundadur

Diger (Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Felekde mişli yok bir mâh-ı mihr-efrûzumuz vardur (298/36/1)

⁵¹⁰ Nasîhat eyledigimce beter melâmet olur

⁵¹¹ Ėhına incinme Ėâhî âşık-ı dīvānenin

⁵¹² Neylesün bîçâre gördükçe seni bitâb olur

	Güzel sevmekde elḥaḳ ṭālī‘ -i firūzumuz vardur	
	Ṭāḳınsun dil-rübālar ġamzelerden tīġ-i ‘āşık-küş Bizüm de āhumuzdan nāvek-i dil-dūzumuz vardur	(298/36/2)
	N’ola seyl-i sirişk-i çeşm-i giryān ṭurmayup aḳsa Söyünmez sīnede bir āteş-i sūzumuz vardur ⁵¹³	(298/36/3)
Dıger	(Mef’ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)	
	Vuşlat hevesin ḳo ġam-ı hicrān ne belādur Var ṭālib-i derd ol yūri dermān ne belādur	(301/43/1)
	Dā’im ṭolaşup gezme ser-i kūyunı yārūñ Bilmez misin ol āfet-i devrān ne belādur	(301/43/2)
	Cem’ iyyet-i ḥāṭır mı ḳalur ‘āşık olunca İllā ġam-ı ġīsū-yı perişān ne belādur	(301/43/4)
[27b]		
Velehu	Var ḥāk-i reh-iehl-i dil ol ḳaçma sitemden Erbāb-ı dile ġayret-i aḳrān ne belādur	(301/43/8)
Dıger	(Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)	
	N’ola bu demde ‘āşık mest ü dil-bermey-perest olsa Bu bir demdür ki hep şāh ü gedāyı kāmran eyler	(297/33/2)
	Müzeyyen reng ü bū ile dil-i Neḫ’ ī gibi ġülşen Meger ol cān-ı ‘ālem ġāhī ġeşt-i ġülsitān eyler	(297/33/6)

⁵¹³ Söyünmez sīnede bir āteş-i cān-sūzumuz vardır

DİĞER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Zāhid ol rind ol hemān şüretde ıalma 'ārif ol	(299/38/2)
	'Ālem-i manāda hūkmi pādīşāhı böyledür	
	Dehre mağrūr olma ey ğafil ki bunda ādeme	(300/40/3)
	Ṭālī' -i yüz döndürür gāhī sitāre nāz ider	
	Görmedüm Nef' ī gibi bir rind-i 'ālī meşrebi	(300/40/5)
	Hem gedā hem pādīşāh-ı kāmkāra nāz ider	
DİĞER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Yalıñız Nef' ī degül güstāh-ı bezm-i ma' rifet	(299/38/5)
	Yoklasañ cümle nedīmān-ı İlāhī böyledür	
DİĞER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Çekdigüm derdi ne hem-hāne ne hem-rāz bilür ⁵¹⁴	(300/42/1)
	'Āşıkum hāl-i dil-i zārı Allāh bilür ⁵¹⁵	
	Dād-ı zālimden eger böyle ıalursa nāzı	(300/42/2)
	Ne fiğān-ı şeb ü ne āh-ı seherğāh bilür	
	Böyle dil-ber ne belādur başuña ey Nef' ī	(300/42/5)
	Her niğāhını ıazā āfet-i cāngāh bilür	
Ez-müfredāt-ı Nef' ī	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Ruḥ-ı rengī kim yāruñ melāḥat gülsitānıdır ⁵¹⁶	(352/3)

⁵¹⁴ Çekdigüm derdi ne hem-hāne ne hemrāh bilir

⁵¹⁵ 'Āşıkım hāl-i dil-i zārımı Allāh bilir

Zenaḥdān şanma ol gülşende bülbul āşiyānıdur

Diger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Bād-ı şabā ṭurraların tābdār ider⁵¹⁷ (353/5)

Her bir ḥamında biñ dili zār zār ider⁵¹⁸

Ez-medḥ-i Sulṭān Aḥmed Ḥān Eskene'llāhu fi'l-cennet

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Bu kadar iktidār-ı tab' la ammā ne fā'ide⁵¹⁹ (56/5/11)

Ser-māye-i taşavvurıma ğam ziyān virür

Bir dem murādum üstüne devr eylemez felek (56/5/12)

Āb istesem serāb-ı 'ademden nişān virür

Destümde cām-ı görse benüm sernigün ider (56/5/13)

Nā-dāna sāġar istese rıtl-ı girān virür

İtdükçe ṭālī' mle recā-yı muvāfaḳat (56/5/14)

Her va' de-i dūrūġuna biñ yıl zamān virür

Bu şūḥ-ı şivekār esir itdi kim beni⁵²⁰ (56/5/16)

Ne öldürür cefāsı ğmdan amāñ virür

Hem uğramaz firāḳla ölsem de yanuma (56/5/18)

Hem yolda rāst gelse kaçır baña yan virür

⁵¹⁶ Ruh-ı rengini ki yārin letāfet gülsitānıdır

⁵¹⁷ Bād-ı sabā ki ṭurraların tābdhar eder

⁵¹⁸ Her bir ḥamında bin dili zār ü nizār eder

⁵¹⁹ Bu iktidār-ı tab' la ammā ne fā'ide

⁵²⁰ Bu şūḥ-ı şivekārā esir etti ki beni

Bağdukça bir nigāhla biñ cān alur gözi (56/5/19)
Hem yine şöyle haste görünür ki cān virür

Her zūlmüne taḥammül ider āşikāre dil (56/5/15)
Ammā bu cevri cāna ‘azāb-ı nihān verür

Ol şeh ki ferr-i bahtı ile tahtgāh-ı Rūm (56/5/24)
Ferş-i zemīne mertebe-i āsumān virür

Her bir kademde şadme-i pür zūrı na‘linin (57/5/32)
Gav-ı zemīne zelūle-i üstühvān virür⁵²¹

Ey dāver-i zamāna kim āb-ı ‘adāletün (58/5/51)
Mülk-i cihāna revnağ-ı cinān virür⁵²²

Bulsun şeref hemīşe vücūduñla salṭanat (59/5/58)
Ol salṭanat ki mülke beḳā-yı amān virür

Ez-sitāyiş-i Şāhib-Ḥüsn-i Cemāl Sultān Aḥmed Ḥān Yūsuf-ı Hemāl

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Böyle şāhib-ḥüsn olan itmez şafā āyineden (69/9/6)

‘Aksini gördükçe zīrā kendüyi ḥayrān bulur

[28a]

Velehu Kendüyi ḥayrān da bulmazsa eger āyinede (69/9/7)

Ḥavf-i tiğ-ı ḡamzeşiyle ‘aksini lertzān bulur

‘Ālem-ārā şehriyār-ı dād-güster kim cihān (70/9/18)

⁵²¹ Gāv-ı zemine zelzele-i üstühvān verir

⁵²² Mülk-i cihāna revnak-ı bāğ-ı cinān verir

Devr-i ‘adlinde nizām-ı ‘ahd-i Nūşirvān bulur

Memleket meşşāta-i ‘adliyle ziynet-yāb olur (70/9/20)

Salṭanat-pirāye-i ḥulḳıyla ḥüsn ü ān bulur

Ey şeh-i şāhib hüner kim devletüñde ehl-i dil (71/9/30)

Dā’imā düşvār olan maḳşūdını āsān bulur

Beyt-i Ma‘mūr-ı felek reşk itmede ebyātıma (71/9/36)

Seyr iden gerçi dilüm ḥāne-i virān bulur

Ḥāne-i virāñdur ammā nükte urdukça ḥayāl⁵²³ (71/9/37)

Her tehī küncünde bir gencine-i pinhān bulur

Ez-İdiyye-i Be-sūy-ı Sulṭān Aḥmed Ḥān

(Meḥ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

Ġam gitse ‘aceb mi yine ‘īd-i ramazāndur (72/10/1)

‘īd-i ramazān revnaḳ-ı bāzār-ı cihāndur

Mestān-ı ḥarābāta şalādur ne tururlar (72/10/2)

Zühhāde tağallüb idecek dem bu zamāndur

Dil-bersiz olan bezm-i meyūñ ‘āşık-ı zāra (72/10/11)

Her şāgarı bir dīde-i ḥūn-āba çekāñdur

Ḥūn-āba degül bādesini zehr-i ğam-ı hicrān (72/10/12)

Hem nağme-i çeng ü neyi feryād ü figāndur

⁵²³ Ḥāne-i vīrandır ammā tişe urdukça ḥayāl

‘Ahdinde zemīn mezra‘a-i tuḥm-ı ‘adālet (73/10/24)
Devründe felek dā’ire emn ü amāndur

Endiſe-i taḥayyül idemez sür‘at-i seyrin (74/10/45)
Ta‘rife anı çāre hemān ṭayy-ı lisāndur

Lāfi kıyalum kâfiye teng oldu du‘āya (76/10/68)
Şimden girü söz gevher olursa hezeyāndur

Ez-sitāyiş-i Sultān Aḥmed Ḥān Firdevs Mekān

(Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün)
Bir düş gibidür ḥaḳ bu ki ma‘nāda bu ‘ālem (76/11/2)
Kim göz açup yumunca zamānı güzere eyler

Tevfik refik olmayacak fā’ide yoktur (77/11/7)
Her kim burada ‘aḳla uyarsa zarar eyler

Ol şeh ki cihān-ı mevsim ‘adlünde şafādan (77/11/23)
Devrān ṭarabnāk-ı Cem’e ḥandeler eyler

İḳbāline vābeste felek tā o ḳadar kim (77/11/32)
Tedbiri eyle devrini zīr ü zeber eyler

Ez-sitāyiş-i Sultān Murād Ḥān Rābi‘-i Dilir-i Devrān

(Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün)
Şükrü tekrār eylemek vācib degül mi dem-be-dem (97/17/8)
Görmedüm zīrā bu gün inḳılāb-ı rüzgār⁵²⁴

⁵²⁴ Görmedim zīrā bu güne inḳılāb-ı rüzgār

Rūzgār-ı dūne ben nāz eylerüm ſimden gerū (97/17/9)
Baña te 'ſir eylemez nāz ü ' itāb-ı rūzgār

Riſte-i ' adliyle ger bend itmese ſirāzesün (98/17/23)
Tār u mār olurdu eczā-yı kitāb-ı rūzgār

Kāmkārā ſehriyārā hūsrevā ſāhenſehā (99/17/28/)
Ey cihān dāver ſeh-i gerdün cenāb-ı rūzgār

Dergehiñde bir dilim nānı baña çok gördiler (99/17/29)
Uydılar ulaſdılar birkaç kilāb-ı rūzgār

Düſmen-i erbāb-ıdil bir niçe har tab' -ı le 'im (99/17/30)
Kim sitemde her biri nā 'ib menāb-ı rūzgār

Ez-sitāyiſ-i ſehzādegān-ı Sultān Murād Hān

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Degüldür bunlarıñ terkibi gūyā bu ' anāſırdan (108/20/4)
Hevā vü āb ü hāk āteſi bir özge cevherdür⁵²⁵

Müſābihdür biri birine ol deñlü vecāhetde (108/20/5)
Açılmış ſānki bir gülbünde iki gonca-i terdür

[28b]

Velehu Zihī ' ālī-neseb ſehzādegān-ı ' ālem-ārā kim (109/20/13)
Peder ſāhenſeh-i ' ālem penāh-ı dād-güsterdür

ſehenſāh ibn-i ſāhenſāh sultān ibn-i sultān kim⁵²⁶ (109/20/14)

⁵²⁵ Hevā vü āb u hāk ü āteſi bir özge cevherdir

Çıkınca ademe ecdādı şāhib taht-ı efserdur

Hıdīv-i pür hüner Sultān Murād ol şāh-ı dīn-perver (109/20/19)

Ki hem ehl-i dil ü hem hoşnūvīş ü hem sühenverdür

Cihān ol deñlü emn ü amāndur devr-i ‘adlünde⁵²⁷ (110/20/32)

Ki fitne var ise ancağ haṭ-ı nev hīz-i dil-berdür

Bahādur pehlivān çok gerçi meydān-ı ma‘ānide (110/20/39)

Benüm ṭab‘-ı dilīrum cümleden ammā dilāverdür

Bu da‘vāmı benüm inkār iden yoğdur ahālīde (110/20/38)

Hasūd-ı nābekārı n’eyleyin söz anlamaz ḥardur⁵²⁸

Ez-sitāiṣ-i Şadr-ı A‘zam nā-murād Kuyucı Murād Pāşā Kāmkar

(Mef‘ūlū Fā‘ilātü Mefā‘ilū Fā‘ilün)

Ġamzeñ ne dem ki tiğ çeküp hūn-feşān olur (137/29/1)

‘Uşşāk-ı dil-fiğāra ecel mihrbān olur

Ġamzeñ su’āle başlasa ‘uşşāka her müjen (137/29/5)

Güyā lisān-ı ḥālle bir tercümān olur

Sen böyle nāz ü şīve şatınca gedālara (137/29/8)

Narḥ-ı metā‘-ı derd ü belā raygān olur

Her nā-maḥalle ruḥşat-ı nezzāra yā neden (137/29/11)

Bir gün dimez misin ki maḥkemede ḫan olur⁵²⁹

⁵²⁶ Şāhenşāh ibn-i şāhenşāh u sultān ibn-i sultān ki

⁵²⁷ Cihān ol deñlü pür-emn ü emāndır devr-i adlinde

⁵²⁸ Hasūd-ı nā-bekārı n’eyleyim söz anlamaz hardır

Şaflar düzüp hücum idicek hayl-i düşmene (139/29/41)
Dehşetle āsumān ü zemīn pür fīgān olur

Sensin o şaf-şiken ki yazılsa menākıbuñ (140/29/53)
Her muhtaşar rivāyeti bir dāsītān olur

Dönsün felekde sāgar-ı iķbāli gün gibi (141/29/71)
Tā aña dek āhır-i bezm-i cihān olur

Ez-sitāyiş-i fethiyye-i Vezīr-i A‘zam Hüsrev Pāşā Yūsru’llāh mā-şā’

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

(Fā‘ ilātün) (Fā‘ lün)

Yüri feth eyle ne ĩrān’ı ko ne Tūrānı (176/40/9)

Ėam yime “eyydeke’llāhü ta‘ālā vü naşīr”⁵³⁰

Sen hemān cümle umūruñda ‘adālet eyle (176/40/11)
Ėayriye müşkül olan saña olur emr-i yesīr

Evvelā fırķa-i erbāb-ı dile luţf eyle (176/40/12)
Eşkıyā kısmını öldürmede itme te’hīr

Şadr-ı Pervīz-ḥaşem ḥazret-i Hüsrev Pāşā (176/40/17)
Ki şalābetde bulunmaz aña mānend ü nazīr

Bārek-Allāh o cihān-gerd-i zemīn peymā kim (177/40/30)
Bād-ı reftārı ile şarşıyor eyvān-ı eşīr

⁵²⁹ Bir gün demez misin ki mahallende kan olur

⁵³⁰ “Allāh sana güç versin, yardımcın olsun!” anlamındadır.

Serverā nāmverā Āşaf-ı ‘ālî güherā (177/40/35)
Ey ‘ālî kevkebe şāhib kerem-i ‘ālem-gîr

Olmasam ger ğam dehriyle perişān-ĥāţır (177/40/36)
Medĥiñi böyle mi eylerdi zebānum ta‘bîr

Ez-medĥ-i Vezîr-i A‘zam Mehmed Paşā Yüsrü’llāh mā-şā’

(Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün)

Biz mest-i serāsîme-i cām-ı mey-i ‘aşkuz (158/34/11)
Mestün sözi ma‘zûr-ı kirām-ı ‘uĥalādur

Almışdur olan ‘aĥlumı bir büt-i nevres⁵³¹ (158/34/12)
Kim ‘aşkı mey-i köhne gibi hûş-rübādur

Dil bağlamayuz bir girih-i zülfüne zîrā⁵³² (159/34/17)
Āzādelere ĥayd-ı ta‘alluĥ ne belādur

Ammā ki ĥayāl-i ĥaţţ-ı gitmez gözümüzden (159/34/18)
Güyā ĥubār-ı deri şadre’l-vüzerādur

[29a]

Velehu Düstûr-ı mükerrem ki kemāl-i keremünden (159/34/23)
Endîşesi taĥşîl-i du‘ā-yı fuĥarādur

Ez-sitāyiş-i Ahlāk-ı Luţf-ı Ağā-yı Dārü’s-sa‘āde’s-şerîf

(Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün)

Def‘-i ğama devrân-ı müsā‘id bu demdür⁵³³ (246/59/2)

⁵³¹ Almışdur olan aklımızı bir büt-i nev-res

⁵³² Dil bağlamazız biz girih-i zülfüne zîrā

⁵³³ Def‘-i ğama devrân-ı müsā‘id bu zamândur

Āzādelere mevsim-i ferhunde bu demdür

Esbāb-ı şafā va‘ de-i dil-ber gibi vāfir (246/59/4)

Ġam şabr-ı dil-i ‘āşık-ı şeydā gibi kemdür

Ağā-yı mükerrerem ki kef-i dest-i kerīmi (247/59/17)

Ebr-i çemen-efrūz gülsitān-ı keremdür

Yüz sürmededür dāmen-i iclāline dā’im (248/59/29)

Hemvāre anuñçün felegüñ kāmēti hamdur

Ma‘ zūr ola medhūñde olan ‘acz ü kuşūrum (248/59/33)

Tab‘um niçe demdür ki leked hürde-i ğamdur

Ta‘bır idemem çekdigüm ālāmı felekden (248/59/34)

Zirā ki anuñ zıkri de bir gūne elemdür

Nef‘i ko bu taḥḳīki tamām oldu қаşıde (249/59/39)

Şimden girū āġāz-ı du‘ā itmek ehemdür

Ez-Sākī-nāme-i Şevkī’l-ḥitām-ı Nef‘i

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Sensün ol ser-māye-i bāzār-ı şevk-i ehl-i dil⁵³⁴ (262/1/5)

Düşdi feyzüñle kesāde cevher-i nāmūs-ı neng

Sensün ol pīrāye-i ḥikmet ki feyz-i kāmīlūñ (262/1/6)

Kıldı mir’āt-ı ehl-i dilden ref‘-i jeng⁵³⁵

⁵³⁴ Sensin ol sermāye-i bāzār-ı şevk-i ehl-i ‘aşk

⁵³⁵ Kıldı mir’āt-ı zamīr-i ehl-i dilden ref‘-i jeng

Ābsun ma‘ nāda ammā āb-ı āteş-pāresün (262/2/3)

La‘ lsün şüretde reng-i dürer ile ammā nesün⁵³⁶

Biser ü sāmān idersün niçe Sām ü Rüstem’i (262/2/6)

Duhter-i zersün velī ‘ akl almada merdānesün⁵³⁷

Zevka iderdi şafā-yı hāl ü keyfiyyetüñ (262/2/7)

Meclis rindāne maḥrem ğarıya bīgānesün

Her kaçan luṭf eyleyüp bezmi müşerref eyleseñ⁵³⁸ (263/3/3)

Ehl-i dil ayağıña yüz sürmege āmādedür⁵³⁹

Sende n’eyler ğıl ü ğaş bir şāf-ı pāk āyīnesün⁵⁴⁰ (263/3/6)

Var ise az çok kudūret sāġar-ı mīnādadur

Saña ḥāşā beñzedem afyūn-ı berşüñ neş’esün⁵⁴¹ (263/4/3)

Anlaruñ dāḥı ḥuşūşa keyfini kem bulmadum

İdeli seyl-i hücūmuñ ḥāne-i zühdi ḥarāb (263/4/6)

Tevbenüñ bünyādı ḥātırda muḥkem bulmadum

Gerçi varuñ şarf idersün gönülller almağa (264/5/3)

Ḥarc ider varın da herkes saña ḥikmet bundadur

Ehl-i ḥikmet bilmemiş bu ana dek keyfiyyetüñ (264/5/4)

⁵³⁶ La’lsin süretde reng-i rüy ile ammā nesin

⁵³⁷ Duhter-i rezsın velī akl almada merdānesin

⁵³⁸ Her ne dem lutf eyleyip bezmi müşerref eylesen

⁵³⁹ Ehl-i bezm ayağına yüz sürmeğe āmādedir

⁵⁴⁰ Sende neyler gıll u gış bir pāk ü sāf āyīnesin

⁵⁴¹ Sana ḥāşā benzedem afyon u bengin neşvesin

Yohsa bīmār ğama dirlerdi şihhat bundadur⁵⁴²

Ez-kıta‘ -i Der-Ta‘rif-i Es‘ad Efendi

(Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün)

Nef‘i-i sāhirüm ki üstādum (269/1/1)

Şun‘-ı endiše-i İlāhī’dür

Ehl-i dildür hemiše yārānum (269/1/12)

Ne mevālī ne ħōd sipāhīdür

La‘net ol ħar zārīf-i ħōdrāye (269/1/13)

Ki şeref aña māl ü cāhıdur

Bir iki şüret uğrısı ħar ki (269/1/20)

Ne ħalender ne ħānķāhīdür

Kiminüñ şüreti veliyy-i Ĥudā (269/1/22)

Ma‘nide düşmen-i İlāhī’dür

Müfti-i kāmran dergāhı⁵⁴³ (269/1/28)

Felegiñ şadr-ı bārgāhıdur

[29b]

Velehu

Feylesof-ı daķıķa peymā kim (271/1/32)

‘Aķlı bir ħikmet-i İlāhī’dür

Tā ki rūşen-ķerāĝ-ı bezm-i cihān (271/1/36)

Felegiñ şem‘-i mihr ü māhıdur

⁵⁴² Yohsa her bīmār için derlerdi sıhhat bundadur

⁵⁴³ Müfti-i kāmran ki dergāhı

Pāyidār ola devleti zīrā (271/1/37)
Dile endiše kıble-gāhıdur

Ez-sitāyiş-i Kaşr-ı Sulṭān Aḥmed Ḥān Der-ḥadīka Edrine

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Cenneti görmüş bir ādem var ise gelsün disün (63/7/6)
Ṭarḥı anuñ daḥı böyle dil-keş ü ra' nā mıdur

Bir dıraḥt-ı ser-fīrāzı var mı bāğ-ı cennetiñ (63/7/8)
Yoḥsa ancak vā' izüñ medḥ itdiği Ṭübā mıdur

Dā'imā böyle müferriḥ mi bu cāy-ı dil-güşā (63/7/12)
Her zamān āb ü hevāsı böyle rūḥ-efzā mıdur

Yoḥsa şimdi āb u hevāsın eyleyen terbiyet (63/7/13)
Āfitāb-ı devlet-i şāh-ı cihān-ārā mıdur

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Cevrī

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Ġamzesi bir şiveye biñ minnet isterken yine (191/25/2)
Zümre-i ehl-i niyāza imtinānı nāz olur

Çeşmüne bāb-ı kitāb-ı şiveden kılsañ su'āl (191/25/3)
Başlasa takrīre hep şerḥ u beyānı nāz olur

Nāzdan ḥālī degül bir laḥza Cevrī çeşm-i yār (191/25/5)
Mest ü pür ḥvāb olsa lābüb pāsbānı nāz olur

Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Beyt-i Ma' mür eylemiş hikmet dil-i virānemi Nağş-ı esrār-ı dü 'ālem levh-ı dīvārumdadur	(201/51/4)
	Raṭb u yābis söylemek düşmez ḥakīm-i ṭab' uma Fehm iderseñ lübb-i ma' nī lafz-ı güftārumdadur	(201/51/6)
Diger	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Ġamzeñ alınca silsile-i nāzı destine Temkīn-i 'aqlı cünbiş-i dīvāne gösterür	(192/27/2)
	Zülfüñ 'uğde-bend ola dāmenda dillere Şayd-ı hümā-yı fitne için dāne gösterür	(192/27/4)
Diger	(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)	
	Mest olsa yıkar zāhid hüşyārı nigāhı Çeşmüñ bu kerāmetle ne pür-zür velidür	(202/54/2)
	Keyfiyyet-i cām-ı lebün bilmezem ammā ⁵⁴⁴ Esrār-ı ḥaṭuñ cāna o keyfüñ bedeldür	
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Hüylar oldı revān esdi nesīm-i şubḥ-dem ⁵⁴⁵ Ṭurmasun ehl-i hevā geşt ü güzār eyyāmıdur	(192/28/3)
	Böyle günlerde nesīm eyler güşāde dilleri Ġoncaveş açılsa her ḳalb-i figār eyyāmıdur	(192/28/4)

⁵⁴⁴ Keyfiyyet-i cām-ı lebün bilmezim ammā

⁵⁴⁵ Cüylar oldı revān esdi nesīm-i şubḥ-dem

	Şāh-ı gül zeyn itmede günden güne dīvānunu Gelse Cevrī gibi feryāda hezār eyyāmıdur	(192/28/5)
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Bāğ-ı dilde gül-i maḥşūd bulunmaz yoḥsa Lāle-i ḥasret o gülzārda vāfir bulunur	(201/52/2)
	Hāne-i dil ne kadar ‘aşkla virān ise de Derd ü ğamdan yine elbette müsāfir bulunur	(201/52/3)
	Arasañ ḥāk-i ḥarābatı ger ey şūfī Dīde-i cānuñ içün kühl-i cevāhir bulunur	(201/52/4)
Diger	(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün) Sāķī-i felek meşreb-i ehl-i dili bildi ⁵⁴⁶ Hep anuñ çün şundığı peymāne-i semdür	(193/30/3)
	Tek bilmeyeyin çāşnī-i zehrini dehrüñ Minnet-keş-i ḥün-ı çeker oldum niçe demdür	(193/30/4)
	Çarḥuñ keremini görmedi mi Cevrī-i nā-kām ⁵⁴⁷ Müstāgnī-i dehr eyledigi özge keremdür	(193/30/5)
[30a]		
Diger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Ne ṭurfe ‘ālem olur ‘ālem-i maḥabbet kim ⁵⁴⁸ Hemīşe zīnet-i bāğı bahār-ı ḥasretdür	(193/31/3)

⁵⁴⁶ Sāķī-i felek meşreb-i ehl-i dili bildi

⁵⁴⁷ Çarḥuñ keremi görmedi mi Cevrī-i nā-kām

⁵⁴⁸ Ne ṭurfe ‘ālem olur ‘ālem-i maḥabbet kimi

	Dikilse hāk-ı behište nihāl-i ümmīdüm Yine resīde olan berk ü bār-ı hasretdür	(193/31/4)
	‘ Aceb mi dāmen-i dil çāk ise Cevrī Biten bu bağda hemvāre hār-ı hasretdür	(193/31/5)
Diger	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün) Rūze-i hicrūnde vaşluñ yād idüp ған aғlasam Hūn-ı eşküm bāde-i cām-ı hilāl-i ‘ id olur	(194/33/2)
	Dāmgāh-ı ārzūdan kırtılır Cevrī o kim El çeküp ser-rişte-i maqşūddan nevmīd olur	(194/33/5)
Diger	(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün) Her ğam ki beni mużtarīb ü münfa‘ il eyler Çarh ol ğamı ğayrıya sebep zevk eyler	(194/34/1)
	İtdükçe şikāyet sitem-i baht-ı siyehümden ⁵⁴⁹ Dil şu‘ le-i āhın felege muttaşıl eyler	(194/34/4)
Diger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün) Şevk-i lebūñle sūziş-i dil kim ziyād olur Bir tābdār gevher-i āteş-nijād olur	(202/55/1)
	Ġamzeñle āşinālığa bir çāre isteyen Cāndan keser ‘ alāqayı dilden de yād olur	(202/55/3)

⁵⁴⁹ İtdükçe şikāyet sitem-i baht-ı siyehden

Diger	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	‘ Ālem yaqılsa ğamzesinüñ eksügi degül Rind-i cihān-ı fitnedür ol ‘ ālemündedür	(195/35/2)
Diger	Dārū-yı şıḥḥat-ı dil ü cān var ise eger Cevrī o ğoncanuñ yine dürc-i femündedür	(195/35/5)
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Serv-i ḳaddiyle berāber şalınursa kāküli Sāyesün fitne nihāl-i sidreye hem-düş ider	(200/49/4)
Diger	Ṭab' -ı Cevrī hem-zebān olsa leb-i cānānla Güş-i i' cāza dürr –i güftārını mengüş ider	(200/49/5)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Ne ele sāğar alur çeşmi ne mey-ḥāne bilür Şorarsun yine ammā ‘ ālem anı mestāne bilür	(195/36/1)
Diger	Nāz ider çeşmi ne ‘ uşşāḳa ne āgyāra baḳar ⁵⁵⁰ Öldürür ğamzesi ne yār ne bigāne bilür	(195/36/3)
	Yaqdı yandurdu maḥabbet beni bir āteşi ile Ki tef ü tābumı ne şem' ü ne pervāne bilür	(195/36/4)
Diger	(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü)	
	Çeşmüñle āşinālıḳ iden olsa Bāyezīd Elbette mest-i mey-keş ü rind-i levend olur	(195/37/3)

⁵⁵⁰ Nāz ider çeşmi ne ‘ uşşāḳa ne āgyār baḳar

	Ġamzeñ ki ġülsitān-ı dile pās-bān ola ⁵⁵¹	(195/37/4)
	Āşub-ı fitneden dü cihān bī-gezend olur ⁵⁵²	
Dġger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)	
	Āzāde sere ħayd-ı taħammŭl ne belādur	(196/40/1)
	Bār-ı ġam-ı sāmāna taħammŭl ne belādur	
	Ey sākī-i ħarĥ ehl-i dilŭñ nevbeti ġeċdi	(196/40/3)
	Bezmŭñde olan devr-i teselsŭl ne belādur	
Dġger	(Fe' ilātŭn Fe' ilātŭn Fe' ilātŭn Fe' ilŭn)	
	Ġamzesinden ki ħazā kārına imdād ister	(197/43/1)
	Dil-i 'uşşāk niċe ħarşu tŭrup dād ister	
Dġger	(Fe' ilātŭn Mefā' ilŭn Fe' ilŭn)	
	Fikr-i la' lŭñ ki cisme cān ġetŭrŭr	(197/43/1)
	Dillere zevċ-i cāvidān ġetŭrŭr	
	Belki her nŭkte-i şafā-yı baħtuñ ⁵⁵³	(197/42/3)
	Kişver-i cāndan armaġān ġetŭrŭr	
Dġger	(Fe' ilātŭn Fe' ilātŭn Fe' ilātŭn Fe' ilŭn)	
	Dili bī-ħayd-ı ta' alluċ ideġör 'āşık iseñ	(198/43/4)
	Zŭlfi bend eylemeġe ħātır-ı āzād ister	
Dġger	(Fe' ilātŭn Fe' ilātŭn Fe' ilātŭn Fe' ilŭn)	
	Reviş-i 'işvede olsun ħo mŭsellem nigeħŭñ	(197/41/3)

⁵⁵¹ Ġamzeñ mŭlk-i cān u dile pās-bān ola

⁵⁵² Āşub-ı fitneden dü cihānı bī-gezend olur

⁵⁵³ Belki ser-nŭkte-i şafā-baħşuñ

Dil-i ‘uṣṣākuñ o maḳbūl-i pesendīdesidür⁵⁵⁴

[30b]

Velehu Fitneden sālīm ü āsūdedür ol ‘āşık kim (197/41/5)
Ġamze-i mestūñ enīs-i dil-i şūridesidür

Diger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Fitne ḳalmaz ḳāmetūñ ḳopsa yerinden nāz ile (199/48/2)
Bir ḥırāmuñ dehri pūr-āşub-ı rüstā-ḥīz ider
Türk çeşmüñ ḥimmet itse leşker-i müjgānınuñ (199/48/3)
Bir şikeste tırini dünyāya bir Cengīz ider

Diger (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)
Olur gedā ise de şāh-ı āsumān-mesned (200/50/2)
Ol dil ki sāye-nişin-i Hümā-yı zülfündür
‘Aceb midür dil-i Cevrī düşerse ‘ukdelere (200/50/5)
Esir-i bend-i miḥnet-i belāyı zülfünde⁵⁵⁵

Diger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Kenāra çekmek içün küştī-i ümmīdi ile yāri
Sirişküñ rüzgār içre niçe eyyāmdur nīmdür
Alışduñ ḥülyāda almağa āġuşa dildārı
Ferāġat eyle Cevrī cümlesi evhām-ı ḥāmdur⁵⁵⁶

⁵⁵⁴ Dil-i ‘uṣṣākuñ o maḳbūl u pesendīdesidür

⁵⁵⁵ Esir-i miḥnet-i bend-i belāyı zülfünde

⁵⁵⁶ Bu şiir divanda bulunmamaktadır.

Ez-na‘ t-ı Resül-i Ekrem Şallāhu ‘ Aleyhi Ve's-sellem

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Nā‘il olsa bu kadar rütbe-i ‘ulyāya ne ola (61/1/14)

Ki o maḥbūb-ı ilāhi rusülün ekremidür

Pādişāh-ı cihān Aḥmed-i mürsel anuñ⁵⁵⁷ (61/1/14)

Midḥat-ı zātı dilün maşlahat elzemidür

İyledi mihr-i nübüvvetle cihānı teşhīr (62/1/17)

Enbiyā zümresinün anuñ çün ḥātemidür

Ḥaşre dek dīninün erkānı n’ola kā‘im olsa (62/1/23)

Ki anuñ nuşret-i Ḥaḳ pāye-i müsteḥkemidür

Odur ol nağme-i dil-keş ki melekler anuñ (62/1/34)

Kimi mesti kimi ḥayrān kimi sersemidür

Rāzıyam fāḳḳadan ammā beni āzürde iden (63/1/39)

Sehvle eyledigüm cürm ü ḥatānuñ ḡamıdur

Derd-i ‘ işyānıma dermānı ol eyler zīrā (63/1/41)

Naẓar-ı merḥameti zaḥm-ı dilün merhemidür

Raḥm ider mecrūḥlaruñ zaḥmına el-ḥāşıl (63/1/42)

Ol ṭabīb-i dil-i ‘ ālem rusülün erḥamıdur

Ez-sitāyiş-i Aḥlāk Mir-mirān-ı Yemen Ḥaydar Pāşā

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

⁵⁵⁷ Pādişāh-ı du cihān Aḥmed-i mürsel ki anuñ

İ‘tidāl üzre esüp şayf ü şitāsında nesīm Ki gül goncasını hurrem ü handān eyler ⁵⁵⁸	(113/29/6)
İtse bir memleketi hafz ü hırāset Bārī Rūh u Veys-i Kāreni āña nighbān eyler ⁵⁵⁹	(114/29/15)
İrse bir mülke rahmet-i Hāḡ hākimini ⁵⁶⁰ Böyle bir dāver-i dīn-perver-i devrān eyler	(114/29/16)
Esedü’llāh-laḡab ḡazret-i Ḥaydar Pāşā Ki dil-i şīr-i neri şavleti lerzān eyler	(114/29/22)
Def‘-i zulm ü sitem-i dehr içün ebnā-yı zamān Nüşḡa-i ma‘deletin ḡırz-ı ḡiribān eyler	(114/29/26)
Bezīl-i iḡsān-ı kef-i dest-i kerīmi her-bār Ebr-i bārānı ḡam-ı reşkiyle giryān eyler	(115/29/32)
Dil-i dānesi Aristū ile Eflātūnı Mekteb-i dāniş‘aqlında sebaḡ-ḡvān eyler	(115/29/36)
Kevkeb-i ṭālī‘ine olsa muḡārin Zühre Zülfini şa‘şa‘a-i mihr-i dıraḡşān eyler ⁵⁶¹	(115/29/39)
Ey ser-efrāz-ı cihān kim nazar-ı mekremetūñ Zümre-i ehl-i dili ḡadriyle zī-şān eyler ⁵⁶²	(115/29/44)

⁵⁵⁸ Gül ü goncasını hurrem ü handān eyler

⁵⁵⁹ Rūh-ı Veys-i Kāreni āña nighbān eyler

⁵⁶⁰ İrse bir mülke eger rahmet-i Hāḡ hākimini

⁵⁶¹ Zülfini şa‘şa‘a-i mihr-i dıraḡşāh eyler

⁵⁶² Zümre-i ehl-i dili ḡadriyle zī-şāh eyler

‘ Arz-ı kālā-yı hüner niçeye dek ey Cevrī (116/29/58)
Kıymet-i cevherüñi ehl olan iz‘ ān eyler

[31a]

Velehu Başla şimden girü şıdqla du‘ ā iylemege (116/29/59)
Ki du‘ ā ehl-i niyāzuñ işin āsān eyler

Feyz-i haq gülşen-i iqbālın ide hurrem-i ter⁵⁶³ (116/29/61)
Ki o feyz ehl-i dil kim gelin handān eyler⁵⁶⁴

Tā şabā nükhet-i ezhārını deşt-i Yemen’üñ (116/29/60)
Māye-i bûy-ı dil-āvîz-i bahārān eyler

Keremi gibi ola devlet ü ‘ ömri efzûn (116/29/62)
Tā kerem-kârı Hudā mazhar-ı ihsān eyler

Dîde-i kevkeb-i bahtı ola rûşen nitekim (116/29/63)
Mihr ü meh dā’ire-i ‘ âlemi devrân eyler

Ez-sitâyiş-i Cāmi‘ -i Şerîf-i Mevlevî-hâne Münîf İlyās Paşā Haşîf

(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)

Ta‘ ālā’llāh zihî cāmi‘ ki reşk-i ‘ arş-ı a‘ lādur (116/30/1)
Mu‘ allā qubbesi hem-pāye-i kürsî-i a‘ lādur⁵⁶⁵

Ne cāmi‘ seyr idenler remini dirler ki bî-şübhe (116/30/4)
Yine itmiş zemîne Beyt-i Ma‘ mûr kim muhibbādur⁵⁶⁶

⁵⁶³ Feyz-i haq gülşen-i iqbālın ide hurrem ü ter

⁵⁶⁴ Ki o feyz ehl-i dili gün gibi handān eyler

⁵⁶⁵ Mu‘ allā qubbesi hem-sāye-i kürsî-i vālādur

Menār-ı dil-keş-i mevzūn-ı sīm-endāmı gūyā kim⁵⁶⁷ (117/30/10)
Çekilmiş āsumāna nūrdan bir serv-i bālādur

Miṣāl-i ka‘be ol cāmi‘ egerçi bī-naẓīr oldı (117/30/13)
Velīkin Mevlevī-ḥāne ‘aceb cāy-ı temāṣādur

Gelüp gāhī ziyāret itse lāyık rūḥ-ı Mevlānā (117/30/18)
Şafā-yı vecdle pūr bir maḳām-ı ḥālet-efzādur

Semā‘ a gelse dervīṣānı şevḳ-i vecd ü ḥāletle (117/30/19)
Gelür rakṣa eger aḥyā eger ervāḥ-ı mevtādur

Şevāb-endīşe şadr-ı mu‘teḳid İlyās Pāṣā kim (117/30/23)
Şalāḥ-ı kārla revnaḳ-fürüz-ı zühd-i taḳvādur⁵⁶⁸

O şāḥib-ḥayr himmet kim bu deḥlū ictihādundan (117/30/24)
Murād-ı ḥatırı kesb-i rızā-yı Ḥaḳ te‘ālādur

Şecā‘ atde keremde Rüstem ü Ḥātem dimekdense (118/30/32)
‘Alī-sīret dimek medḥinde her vechle evlādur⁵⁶⁹

Zebān semt-i şalāḥa sālīk oldı bīm-i ḳahriyle⁵⁷⁰ (118/30/39)
Anuñ çün fitne vü āṣūbdan müberrādur⁵⁷¹

⁵⁶⁶ Yine inmiş zemīne Beyt-i Ma‘mūr-ı mu‘allādur

⁵⁶⁷ Menār-ı dil-keş-i mevzūn u sīm-endāmı gūyā kim

⁵⁶⁸ Şalāḥ-ı kārla revnaḳ-fürüz-ı zühd ü taḳvādur

⁵⁶⁹ ‘Alī-sīret dimek her vechle medḥinde evlādur

⁵⁷⁰ Zamān semt-i şalāḥa sālīk oldı bīm-i ḳahriyle

⁵⁷¹ Anuñ çün fitne vü āṣūbdan ‘ālem miberrādur

Dükenmez ‘āleme ifrātla bahş itmeden her gāh (118/30/43)
Metā‘-ı h̄vāce-i Luṭfī ne bī-endāze kālādur

Çekilmekde müselsel zülfine bend olmağa diller (119/30/ 49)
Çeker gönlüm benüm de bilmezem yā Rab ne sevdādur

Ne bīm-i ğamze var Cevrī’de ne endīşe-i fitne (119/30/50)
‘ Aceb ser-bāz ‘āşıkdur ‘aceb bī-pāk şeydādur

Şenāñı ğā’ibāne ‘ālem-ārā eyledüm dirsem⁵⁷² (119/30/51)
Hużūr-ı ‘izzetüñde gerçi küstāhāne da‘ vādur

Bu ma‘nādan sözüm medḥ eylemek çıkmaz kaçdum⁵⁷³ (119/30/53)
‘Ulūvv-ı şānuñı ‘ālemlere i‘lām ü inhādur

Felek dönsün murādınca nitekim Mevlevī-ḥāne (119/30/59)
Medār-ı şevḳ-i ser-mestān-ı ‘aşḳ-ı ḥālet-efzādur

Hudā ḥayrātını maḳbūl idüp kılsun mükāfātın (119/30/60)
Vücūd-ı pākı ḥaḳḳā lāyık-ı elṭāf-ı mevlādur

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nābī

(Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün)

Benden şoruñ ḥaḳāyık-ı esrār-ı ‘ālemi (501/58/3)
Te’līf-i rāz-nāme-i dehr ezberümdedür

Nābī ider şüküfeler dehri ‘ıṭnāk (501/58/5)
Bāğ-ı behişt ḥātır-ı nāzikterümdedür

⁵⁷² Şenāñı ğā’ibāne ‘ālem-ārā eyledüm dirsem

⁵⁷³ Bu ma‘nādan sözüm medḥ eylemek çıkmaz yine kaçdum

Diger	(Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Ey meh leyāl-i vesvese-ñiz-i firākda	(502/59/2)
	Sen gelince hāñıra görsün neler gelür ⁵⁷⁴	
[31b]		
Velehu	Bu kargāh-ı 'adl-i İlāhī' de Nābiyā	(502/59/5)
	'Ayş ü keder muhāsebedes er-be-ser gelür	
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Egerçi vaz' -ı sengin hūbrüyāne sezā amma ⁵⁷⁵	(502/60/3)
	Virür çok hūsn-i vaz' -ı lā'übālī saķametler ⁵⁷⁶	
	Ele evķāt-ı 'ömrün girdügiyle çıkdığı birdür	(503/60/4)
	Degül zencirle zābta ķadir vaķti sā' atler ⁵⁷⁷	
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Münāfıkāne yürür nīm-ħandān-ı istihzā ⁵⁷⁸	(504/62/6)
	Şadā-yı ħande-i iħlāş āşikāre gelür	
	Atar kenār-ı baħr-i muħiṭ-i raħmetden ⁵⁷⁹	(504/62/7)
	O mevc-i ye's tab' -ı güneħķāre gelür ⁵⁸⁰	
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Süveyda gibi çıķmak şafħa-i dilden ne mümkindür	(506/64/3)

⁵⁷⁴ Sen gelmeyince hāñıra görsün neler gelür

⁵⁷⁵ Egerçi vaz-ı sengindür düşen meh-rūlara amma

⁵⁷⁶ Virür çok hūsn-i vaz' -ı lā'übālī sefāhetler

⁵⁷⁷ Degül zencirlerle zābta ķadir vaķti sā' atler

⁵⁷⁸ Münāfıkāne yürür nīm-ħand-ı istihzā

⁵⁷⁹ Atar kenāreye baħr-i muħiṭ-i raħmetden

⁵⁸⁰ O mevc-i ye's ki tab' -ı güneħķāre gelür

	Benüm ol hāl-i müşgīn ḥaliden ḥāṭır-nişānumdur	
	Taḥammül zillet-i hicrāna gücdür yoḥsa cānāndan Şeref-yāb-ı ʿitābı girye-ḥīz olmaḵ ne ne cānumdur	(506/64/6)
	Sipāh-ı ḡamla peykār itmege yoḵ niyyetüm yoḥsa Benüm gülşende her şāḥ-ı ḥamīde bir kemānumdur	(506/64/4)
Dıger	(Mef ʿülü Fāʿ ilātü Mefāʿ ilü Fāʿ ilün)	
	İḥlāş-ı maʿ şīyetle ʿalīl oldı cān-ı zār ⁵⁸¹ Ey ʿafv-ı çāre-sāz ʿināyet zamānıdur	(507/65/5)
	Oldı beyāz-ı şubḥ gibi mūy-ı ser sefid Ey ḥufte-i çeşm uyan ki ferāḡat zamānıdur ⁵⁸²	(507/65/6)
	Tā key sefer mesālik-i ʿisyāna Nābiyā Seccāde-i ʿamelde iḡāmet zamānıdur	(507/65/7)
Dıger	(Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün)	
	Dile resm itmeden naḵş-ı ḥayālin gördügi māhuñ ⁵⁸³ Dil pür-ārzū-ı mecmūʿ a-i hakkāke dönmişdür ⁵⁸⁴	(507/66/3)
	Revāc-ı zühdi gör taşvīr iderken meclis-i ʿişret Muşavvirüñ elinde kıl kalem misvāke dönmişdür ⁵⁸⁵	(507/66/4)
Dıger	(Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün)	

⁵⁸¹ Aḥlāt-ı maʿ şīyetle ʿalīl oldı cān-ı zār

⁵⁸² Ey ḥufte-i çeşm uyan ki ibadet zamānıdur

⁵⁸³ Dile resm itmeden naḵş-ı ḥayālin gördügi şūhuñ

⁵⁸⁴ Derün-ı pür-heves mecmūʿ a-i hakkāke dönmişdür

⁵⁸⁵ Muşavvirler elinde kıl kalem misvāke dönmişdür

	Hevā-yı dil-berān hūy-ı dil bī-iḥtiyārumdur Kıpılmaq şebnem gibi niçe hūrşide kārumdur ⁵⁸⁶	(508/67/1)
	Kemān-ı kısmet olursa müsā' id bāzū-yı bahta Ne deñlü kaçsa da ol āhū-yı vaḥşī şikārumdur	(508/67/2)
	Şeb-i dūr ü dırāz ü teng ü tār-ı ye's-i hicrāndan ⁵⁸⁷ Baña viren tesellī ḥātır-ı ümmīd-vārumdur	(508/67/3)
Dıger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Ġurūr-ı cünbiş-i Buḫrāṭiyānesi ṭursun Faḫaṭ liḫāsı ḫakīmüñ marīza şıḫletdür	(509/68/2)
	Ne ḫāl ise çekilür vaz' -ı cān-ḫırāş-ı ṭabīb Ol ārzū ile kim 'ākıbet selāmetdür	(509/68/3)
Dıger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün) Ḥāş itdi cününü baña sulṭāñ-ı maḥabbet Bu manşıb-ı ma'ḫūlde Mecnūn selefümdür	(623/217/2)
	Ben bir 'alem-efrāz-ı cihāngīr-i 'aşḫum Emvāc-ı ğam-ı sipeh-i şaf-be-şafumdur ⁵⁸⁸	(623/217/3)
Dıger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Ruḫ-ı zībāsını vaşf eyler isem şem' utānur Kad-ı bālāsını yād eyler isem söz uzatur	(509/69/1)

⁵⁸⁶ Kıpılmaq pençe-i hūrşide şebnem gibi kārumdur

⁵⁸⁷ Şeb-i dūr ü dırāz ü teng ü tār-ı ye's ü hicrāndan

⁵⁸⁸ Emvāc-ı yem-i ğam sipeh-i şaf-be-şafumdur

	Çarḥ kec-revlügi terk itdi disem kim diñler Dil-berān meyl-i vefā itdi disem kim inanur	(509/69/3)
	Gird-i lebde ḥaṭ-ı nev-ḥīzini taḥrīr itsem Ḥāmenüñ lezzet-i taḥrīrden ağzı şulanur	(509/69/4)
	Ḥvābda būsesin almaḡ niçe mümkin zīrā Būsenüñ sāyesi ruḥsārına düşse uyānur	(510/69/7)
	O ḡadar nāzik ü nerm iken o şūḥuñ bedeni Yokdur sūz-i niyāza ne ‘aceb pek ṭayanur	(510/69/9)
[32a]		
Velehu	Çün fedā eylese ‘uşşāḡını o şūḥ ne ola Anda ol ḥüsn ki var ‘āşıkını tiz ḡazānur	(510/69/15)
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Sāḥa-i sīne bir endişeden olmaz ḥālī Tekyedür tekyede elbet müsāfir bulunur ⁵⁸⁹	(511/70/3)
	Yaḡsa bārān gibi gökden ḡaṭarātı āmāl Yine bed-ṭālī‘ olan ḥā’ib ü hāsır bulunur	(511/70/8)
Diger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Gehī bī-iḡtiyār üftādelikler pāy-ı dildāre Degül küstāḡlıḡdan lik dermānsızlı-uḡumdandur Zebān-ı bülbul ü ṭūṭı bilür nā-yābdur Nābī	(512/71/3) (512/71/5)

⁵⁸⁹ Tekyedür tekyede elbette müsāfir bulunur

Sükûtum şanma ‘ aczümnden zebânsızluğumdandur⁵⁹⁰

Diger	(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)	
	Baňa devrānuñ āzārı kem-āzār oldıgumdandur ⁵⁹¹	(633/232/1)
	Sipihrüñ važ‘ -ı nā-hemvārı hemvār oldıgumdandur	
	Ğubār-āsā beni böyle leked-ğor itdügi çarhuñ ⁵⁹²	(633/232/2)
	Nigāğ-ı i‘ tibār-ı yārda ħvār oldıgumdandur	
	İdüp küstāğlık ol pençe-i ħurşide el şunmak	(633/232/4)
	Metā‘ -ı ārzūya germ-bāzār oldıgumdandur	
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Hişşeme kanda ki bir dil-ber-i meh-pāre çıkar	(512/72/1)
	Ṭālī‘ ümdür yā sitemkāra yā āvāre çıkar ⁵⁹³	
	Giceler kimlerle şerāb içdügin ol mest-i ğurūr	(512/72/3)
	Evvel inkār ider ammā bir evc-i ikrāre çıkar ⁵⁹⁴	
	Çāre-ğvāhāne kime derdimi açsam Nābī	(513/72/6)
	Benden efzūn o dağlı ser-geşte-i bī-çāre çıkar ⁵⁹⁵	
	Gelse mīzān-ı cemāl ortaya ey Yūsuf-ı ħüsn	(513/72/4)
	Ḳatı çok kimselerüñ ipligi bāzāre çıkar	

⁵⁹⁰ Sükûtum şanma ‘ aczümnden zebān-dānsızluğumdandur

⁵⁹¹ Baňa gerdünuñ āzārı kem-āzār oldıgumdandur

⁵⁹² Ğubār-āsā beni böyle leked-ğvār itdügi çarhuñ

⁵⁹³ Ṭālī‘ ümdür yā sitemkār u yā āvāre çıkar

⁵⁹⁴ Evvel inkār ider ammā soñı ikrāre çıkar

⁵⁹⁵ Benden efzūn o da ser-geşt vü bī-çāre çıkar

Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Bu mevsimlerde ümmīd-i ṭab' luṭf-ı edānīden ⁵⁹⁶	(514/74/4)
	Niṣār-ı āb-rūy itmekden aḳdem fāsiddür ⁵⁹⁷	
	Eger ṭard-ı ḡama zūr-ı mey-i gülfāmdan ḡayrı	(514/74/5)
	Riyākārān-ı 'ālem i' tirāz eylerse vāriddür	
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Mevzūn-ḳādān sīm-tenān şeker-lebān ⁵⁹⁸	(515/75/3)
	Pīre 'aşā faḳire ḡinā cisme cān olur	
	Lāzım degül kitāb-ı Gülsitān ol āfete	(515/75/4)
	Ne nüshā ḳorsa sīnesine gülsitān olur	
	Şehr-i Sitānbül'uñ ne güzel merdümānı kim	(515/75/5)
	Eñ sāde levḫi nāzık olur nūkte-dān olur	
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Erbāb-ı ye's gerçi tehī-kisedür velī	(610/200/2)
	Ümmīdden hele rāḫat degül midür ⁵⁹⁹	
	Ben itdigüm niyāzı raḳībe idersin fāş ⁶⁰⁰	(610/200/3)
	Ey süst-'ahd meclis emānet degül midür	
	Me'yūs olma naḫvet-i nāzından ol mehūñ	(610/200/5)
	Cevr ü cefā vefāya 'alāmet degül midür	

⁵⁹⁶ Bu mevsimlerde ümmīd-i ṭamā luṭf-ı edānīden

⁵⁹⁷ Niṣār-ı āb-rūy itmekden aḳdem rey-i fāsiddür

⁵⁹⁸ Mevzūn-ḳādān u sīm-tenān u şeker-lebān

⁵⁹⁹ Ehl-i ümmīdden hele rāḫat degül midür

⁶⁰⁰ Ben itdigüm niyāzı idersin raḳībe fāş

Diğer	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Bezl-i hayāt rāh-ı maḥabbetde ' aşıkā Teklif olunca cānına minnet degül midür ⁶⁰¹	(611/201/4)
	Yok gerçi şadme-i sitemünden giyemüz ⁶⁰² Ammā ki dest-i nāzuña zaḥmet degül midür	(611/201/5)
Diğer	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Mülük-ı sālifenün gūş iden ḥikāyātın Bilür ' arūs-ı cihān bī-vefā degül de nedür	(544/112/5)
	Ümmid-i lūtf ü mürüvvet zamāne ḥalkından Ḥuşūla gelmeyecek müdde' a degül de nedür	(545/112/8)
	Vişāle gelse bile kārı yār-ı bed-ḥūnuñ Mu 'āḥezāt-ı gehī mācerā degül de nedür ⁶⁰³	(545/112/9)
[32b]		
Diğer	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Nāçizden şiyānet-i şun' -ı Ḥakīm' dür Dest-i tehī ile ḳaldığı şāhib-kemāller	(565/140/3)
	Bekler kemīn-i furşatı mānend-i segān Ḥātır-şikenlik itmeg içün bed-ḥuşāller	(565/140/4)
Diğer	(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)	

⁶⁰¹ Teklif olunsa cānına minnet degül midür

⁶⁰² Yok gerçi şadme-i sitemünden gürizümüz

⁶⁰³ Mu 'āḥezāt-ı kühen mācerā degül de nedür

	Zann itmedigün şahsuñ olur ziver-i h ^v ānı Ol nānı ki idersin dü-kef-i hırşla taḥmīr	(571/147/6)
	Sen sa ^ʿ yla vaż ^ʿ eyledügün ʿanber-i ḥoş-bū ⁶⁰⁴ Ġayrınıñ ider bīnī-i ümmīdini ta ^ʿ ṭīr	(571/147/7)
	Merdūd-ı tedābīr ne ḳādir ide Nābī ⁶⁰⁵ Bennā-yı ḳader itmedügi ḥāneyi ta ^ʿ mīr	(571/147/11)
Diger	(Mefā^ʿ ilün Fe^ʿ ilātün Mefā^ʿ ilün Fe^ʿ ilün) Ne deñlü eyler iseñ ʿarż-ı ḥāl-i sūz u güdāz Nüvişte-i ezelden ziyāde virmezler ⁶⁰⁶	(617/209/2)
	Olurđı her kişı maḳşūdı deñlü ḥ ^v āhişger ⁶⁰⁷ Yazıḳ metā ^ʿ -ı murādı mezāda virmezler	(617/209/3)
	Felek senün ṭotalum girdi destüñe furşat Hemāñ bu deñlü cihānı fesāda virmezler	(618/209/6)
	Bu köhne maṭbaḥ-ı ʿālemde kimseye ey Nābī Nevāl-i ʿayşı dem-i iştihāda virmezler	(618/209/7)
Diger	(Mefā^ʿ ilün Mefā^ʿ ilün Mefā^ʿ ilün Mefā^ʿ ilün) Baña rüy-ı eziyyet gösterür aġyāra rüy-ı dil Cemāl-i yār güyā iki şüretten mürekkebdür O şūḥuñ ḥāme-i müjgānı levḥ –i cism-i zārumdur ⁶⁰⁸	(613/204/2) (613/204/6)

⁶⁰⁴ Sen āteşe vaż^ʿ eyledügün ʿanber-i ḥoş-bū

⁶⁰⁵ Müzdür-ı tedābīr ne ḳādir ide Nābī

⁶⁰⁶ Nüvişte-i ezelden ziyāde virmezler

⁶⁰⁷ Olurđı her kişı maḳdūri deñlü ḥ^vāhişger

‘ Aceb mi meşk-i istignā iderse tıfl-ı mektebdür

Ne hāl ise o şāhuñ kâ’ıl olduċ cevrine Nābī (613/204/7)

Egerçi cevri-i şa‘ b ammā ki hicrān andan eş‘ abdur

Dġer

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Tenāfür itmez idi ģalk içinde böyle zuhūr (614/206/2)

Maċāl-ı şıdk ģurūfa nifāķı ċatmasalar⁶⁰⁹

Ne var bilinmiyecek kār-ı mevt-yāb-ı felek (614/206/5)

Ricāl-i tūl-i emel kışşayı uzatmasalar

Kitāb-ı vaşl olur mıydı böyle sīr-nemek⁶¹⁰ (615/206/8)

Anı yapup pişürenler arada ċatmasalar

Ayaģı meykededden kim ċekerdı ey Nābī⁶¹¹ (615/206/9)

Ṭufeyl-i müft-ĥvān mey-keşāna ċatmasalar

Dġer

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Pervānesi melekdür o şem‘ -i ģaķıķatūñ (534/100/2)

Edvār-ı ċarģa nokċa-i pergār Ka‘ be’dür

Üftādegānı ģarċa-i ‘ afv itmemek muĥāl (534/100/5)

Baģr-ı muĥīṭ-i rahmet-i Ġaffār Ka‘ be’dür

Dġer

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Anda telātüm itdi baģr-ı muĥīṭ-i şer‘ (535/101/5)

⁶⁰⁸ O şūĥuñ ģāme-i müjgānı levĥ –i ‘ ism-i zārumdur

⁶⁰⁹ Maċāl-ı şıdkā ģurūfı nifāķı ċatmasalar

⁶¹⁰ Kebāb-ı vaşl olur mıydı böyle sīr-nemek

⁶¹¹ Ayaģı meykededden kim ċekerdı ey sākī

	Cāy-ı hūrūş mevc-i nuşret Medīne'dür	
	Hākinde itdi kesb-i terāvet nihāl-i dīn	(535/101/6)
	Cāy-ı nümā-yı naḥl-i hidāyet Medīne'dür	
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün)	
	Şevḳ-i teşrīfünle ḳadd-i şurāḥi ḥamdür	(548/118/1)
	Būse-i la' lūñ için çeşm-i ḳadeh pür-nemdür	
	Niçe erbāb-ı kerem geimiş iken dehre henüz	(549/118/4)
	Sikke-i luḫ ü kerem mā-zed-i Hātīm'dür	
	Degme bir ṭop-ı niyāz ile yıkılmaz Nābī	(549/118/7)
	Ḳulle-i naḥvet-i cānāna ḳatı muḥkemdür ⁶¹²	
Dīger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Miṣāl-i āb iderüz nīk ü bedle āmīziş	(602/189/2)
	Bu kārgehde mu' ayyen mizācumuz yoḳdur	
	Taḥammül eylemeden ḡayrı vaḫ' -ı nā-dāna	(602/189/3)
	Kitāb-ı fenn-i ḥiredde ' ilācumuz yoḳdur	
[33a]		
Velehu	Bizüm bu ḳaşr-ı seng-saḳf içinde ey Nābī ⁶¹³	(602/189/5)
	Girān-sūḫanlarla imtizācumuz yoḳdur	
Dīger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Bilinse ḳadri ḫayāt-ı ' aziz rāciḥdür	(549/119/2)

⁶¹² Ḳulle-i naḥvet-i cānāna ḳatı müstaḥkemdür

⁶¹³ Bizüm bu ḳaşr-ı sebük-saḳf içinde ey Nābī

	Hezār salṭanata yek-dem-i kemīne-i ‘ömr	
	Şikest-i seng-i kaẓādan rehā ne mümkindür	(549/119/5)
	Ne deñlü eyler iseñ hıfz-ı āb-gīne-i ‘ömr	
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Ey behişt itmedesin düzaḥa nāziş ammā	(547/116/2)
	Ġālibā senden anuñ ṭālibi bisyārcadur	
	Dil-siyehdür sitemden kim olurdı āzād	(547/116/3)
	Nergis-i zālimi şad şükr ki bīmārcadur	
Diger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)	
	Yāruñ ḥaṭ-āver oldıgına pīç ü tābı var	(515/76/1)
	‘Arz-ı cemālden kaçır oldı ḥicābı var	
	Mestāneliklerüñ sebebin çeşm-i yāre şor	(516/76/3)
	Anuñ da belki ‘aqla muvāfıq cevābı var	
Diger	(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün)	
	Şūfî senüñ olsun yûri var gerdiş-i tesbîḥ	(627/224/2)
	Biz rindlerüz gerdiş-i peymāne bizümdür	
	Ḥüccetle senüñdür bilürüz şavma‘a-i zāhid	(628/224/3)
	Fermān-ı şeh-i ‘aşkla mey-ḥāne bizümdür	
	Kimdür bizi men‘ eyleyecek bağ-ı cināndan	(628/224/5)
	Mevrûş-ı pederdür girerüz ḥāne bizümdür	

Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Kemān-āsā elinde keşmekeşde qalmada yāruñ	(516/77/2)
	O bed-hūdan mişāl-i tır mehcūr olmamuz yegdūr	
Diger	Sipihriñ hoqqasından itmeyüp der yūze-i merhem	(516/77/3)
	Gül-āsā ser-te-ser zaḥm-ı nāşūr olmamuz yegdūr	
	Bize şaffū'n-ni' āl meclisiñde yer bulunmazsa	(516/77/6)
Diger	Varup ser-defter-i hicriyle maştūr olmamuz yegdūr	
	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Şikestelik dile gīsū-yı yārumuzdandur	(517/79/1)
Diger	Bize bu şive yine rüzgārumuzdandur	
	Ṭulū' itmedi ḥayfā ol āfitāb-ı ümmīd	(517/79/2)
	Dırāzī-i şeb-i hicr intizārumuzdandur	
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Ḥayātı dehr-i ḥalkā rāygān mı virür ⁶¹⁴	(519/82/1)
	Edā-yı naqd-ı ḥayāt itmeyince cān mı virür	
Diger	Ḥesāblaşmıyacaḳ ücretin nefes-be-nefes	(520/82/2)
	Bu çārsūda meger kimseye dükkān mı virür	
	Bu köhne bāğda ümmīd-i şire eylemese ⁶¹⁵	(520/82/3)
Diger	Meger aşılmağa engüre rismān mı virür	
	Nevāl-i ' ayşı bu miḥnet-serāda ey Nābī	(520/82/7)

⁶¹⁴ Ḥayātı dehr-i meger ḥalkā rāygān mı virür

⁶¹⁵ Bu köhne bāğdan ümmīd-i şire eylemese

Felek virürse de bî-kayd-ı imtinân mı virür

Diger	(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)	
	Tırveş hışşesine düşecek ağyāruñ	(619/211/4)
	‘ Āşıklaruñ kavs-şifāt çekdigü hamyāze midür	
	Āhdan perde çeker bâğa hezār ey Nābī	(619/211/5)
	Bu tedārük o gül-i perde ber-endāze midür	
Diger	(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)	
	Ser-tereffu' şatar ammā gelince seyre ⁶¹⁶	(522/85/5)
	Yine muhtāc-ı ‘ aṭā-yı kadem olmaz da n’olur	
	Kesb-i nām-ı kerem itmekde saḡi sâ’ilden	(522/85/6)
	Çeşm-dârende-i luṭf ü kerem olmaz da n’olur	
Diger	(Fā' ilâtün Fā' ilâtün Fā' ilâtün Fā' ilün)	
	Her gürūhuñ pîş-i şaffı gayrıdan şöhretlenür	(523/86/1)
	Satır-ı evvel nāmede ‘ izzetlödür rif’ atlödür	
	Gevher-i kem-yāb-ı vuşlātey tehī dest-i ümmīd	(523/86/3)
	Çok daḡı girmez suhūletle ele kıymetlidür	
[33b]		
Velehu	Çeşm-i ‘ ibretle baḡan añlar fenā-yı ‘ ālemi	(523/86/7)
	Nüşa-i şeh-nāme-i Nābī mev’ ize şüretlidür	
Diger	(Müstef’ ilün Fe’ ülün Müstef’ ilün Fe’ ülün)	

⁶¹⁶ Ser-tereffu' şatar ammā ki gelince seyre

	Düşmez gürûh-ı meste olmak hicāba beste Rüsvaylık tûrurken nāmûs ‘ārī n’eyler	(524/88/3)
	İtmez cüdā raķibi mānend-i sāye ol meh Bilmem o şūh-ı pür-kār ol nābe-kārı n’eyler	(525/88/4)
	Kayd-ı rüsümde hep tesbîh ü tāt-ı hırķa Dervîş bî-ser ü pā veķārı n’eyler ⁶¹⁷	(525/88/7)
	Yek nefḥa-i ‘ināyet eyler kenāra vāşıl Nābî-i sefine-i dil çok rûzgārı n’eyler	(525/88/10)
Dîger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün) Bu sūz-ı ‘aşķa merdümek-i dîdedür sebeb Her āteş ibtidā-i şererden zuhūr ider	(526/89/5)
	Olmaz resîde gerdüne nev‘ -i melā’ike Çendin hüner ki nev‘ -i beşerden zuhūr ider	(526/89/6)
Dîger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Ḥamîde ķāmet zerdî-i rüyumla beni ⁶¹⁸ O şeh-süvār ele alup bir kemān idünür ⁶¹⁹	(627/223/4)
	Ėam-ı cihān ile baḥş itmek isteyen bî-dil Meger zebān-ı şurāḥîyi tercemān idünür	(627/223/3)
Dîger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	

⁶¹⁷ Dervîş bî-ser ü pā vāz‘ u veķārı n’eyler

⁶¹⁸ Ḥamîde ķāmet u zerdî-i rüyumla beni

⁶¹⁹ O şeh-süvār ele alursa bir kemān idünür

	Şevk-i cismüñle yanup çarhda āh-ı serdüm Berf şeklinde olan rıhte-i hakisteridür	(528/92/8)
	Dil-berüñ hüsni kıyāmetdür egerçi Nābī Līk hengām-ı haṭṭı dağdağa-i maḥşeridür	(528/92/9)
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Sen hemān dildeki naḡş -ı hevesi maḥv ile Senden ey ḥvāce ne defter ne kitāb isterler	(632/230/4)
	Şerḥa ü dāğ gerek sīne-i ehl-i ġamda Şaḥn-ı dīvān-ı kıyāmetde ḥisāb isterler	(632/230/5)
Dīger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Ne sendedür ne bendedür ne çarḥ-ı kīneverdendür Bu derd-i ser ḥumār-ı neş'e-i cām-ı kederdendür	(528/93/1)
	Düşen saña teğāföldür baña āh-ı teğāfül-süz Degül sende şikāyet-i şekve āh-ı bī-eşerdendür	(528/93/3)
Dīger	(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün) Bir dil-bere dil vir ki belādur dimesünler Bir bāde-i nūş it ki ḥaṭādur dimesünler	(631/229/1)
	Bir derde esīr ol ki eṭibbā-yı zamāne Şāyeste-i tedbīr-i devādur dimesünler ⁶²⁰	(631/229/2)
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	

⁶²⁰ Vābeste-i tedbīr-i devādur dimesünler

	Gül açıldı hem ārāyış-i destār oldı ⁶²¹	(620/213/4)
	Bülbül-i bî-ḥaber āyā daḥı şivende midür	
	Dürr ü mercān bulunurmuş tūalum deryāda	(620/213/6)
	Bu kadar çîn ü cebîn şatmağa erzende midür ⁶²²	
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Sebū-yı mey ile ibrīķ-i vuzū bir ḥākdur ammā	(586/166/5)
	Ne ḥikmetdür bilinmez biri şāliḥ biri fāsıķdur	
	İnanma imtizācın seyr idüp bu çār-erkāna	(586/166/6)
	Dem-ā-dem birbirinüñ fırsatın gözler münāfıķdur	
	Daḥı kimden ümmīd-i şıdķ idersiñ Nābiyā bilmem	(586/166/7)
	Şabāḥuñ bir nefesde nısfı kāzib nısfı şādıķdur	
Diger	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Dilde ḥayāl-i silsile-i müşg-bū midür	(619/212/1)
	Yohsa nüvişte ḥāneķah-ı ğamda hū midür	
	Bir kerre eylesem dili vuşlatla imtiḥān	(619/212/3)
	Tāb-āver-i müşāhede-i rū-be-rū midür	
Diger	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Ḥummā-yı şufrevī gibi ḥalkuñ vücūdını	(578/155/8)
	Pāy-māl-i lerziş itmededür ārzū-yı zer	

[34a]

⁶²¹ Gül hem açıldı hem ārāyış-i destār oldı

⁶²² Bu kadar çîn-i cebîn şatmağa erzende midür

Velehu	Rāh-ı keremde kıllet-i erbāb-ı şarfdan Ğayretle oldu çin be-cebîn zerd rûy-ı zer	(578/155/10)
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Andan itsünler şikāyet tāze-i ' aybı var ise Yoḥsa feryād ehl-i derdün ' ādet-i dīrīnidür İtmeñ iblīsı kabā ' ifrītlerden siz kıyās Reh-nümā-yı zevḳdür ol fırḳanuñ nāzīnidür İylemez āmīneden ğayre nezāre Nābiyā ⁶²³ Ol nigār-ı kem-nigeh dil-berlerün ḥod-bīnīdür	(574/151/2) (574/151/5) (575/151/7)
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Şeh-i ğamuñ dil-i virān kühen ḥızānesidür Beden ' avārız-ı endühe baĝlu ḥānesidür Raḳībün o gül-i ter de benüm gibi Nābī Fırīb-ḥörde-i ḥarf-i münāfıḳānesidür	(588/169/1) (588/169/7)
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Ne himmet kārgerdür ne ṭaleb ü ḥüsn-i isti' dād ⁶²⁴ Sezā-yı bezm-i yār olmaĝa da ādemde baḥt ister Kenār-ı dīdeden dūr olmasun ' aks-i ḳadd ü cānān Leb-i ser-çeşme-i ğam sāye-güster dıraḥt ister	(621/214/2) (621/214/4)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	

⁶²³ İylemez āyīneden ğayre nezāre Nābiyā

⁶²⁴ Ne himmet kārgerdür ne ṭaleb ne ḥüsn-i isti' dād

	İtme rindāna taḳāzā ramazānda sāḳī Zimmet-i def ⁶²⁵ -i ḡamuñ va ⁶²⁶ desi şevvāldedür	(569/145/3)
	Ne olur naḳş-pezir ne çeker gerd-i kesād Ni ⁶²⁶ met-i zevḳ ki şandūḳa-i ihmāldedür	(569/145/4)
	O meh-i çārde-salūñ baḳar ebrūsına dil Çeşm-i erbāb-ı vezāif meh ile sāldedür	(569/145/6)
Diger	(Mefā⁶²⁵ ilün Mefā⁶²⁵ ilün Mefā⁶²⁵ ilün Mefā⁶²⁵ ilün) Bu devrānda şafā-yı ḡaṭıra nā'ıl mi ḳalmışdur Felekden dāḡ-ber-dāḡ olmaduk bir dil mi ḳalmışdur	(589/171/1)
	Meh-i 'ālem-fürüzı bedr iken gördüm hilāl olmuş Cerāḡat-yāb ⁶²⁵ olmamış kāmıl mi ḳalmışdur	(589/171/3)
Diger	(Mef⁶²⁵ ülü Fā⁶²⁵ ilātü Mefā⁶²⁵ ilü Fā⁶²⁵ ilün) Şahrā-yı dilde gerd-i sipāh-ı ḡayāl-i yār Çeşm-i ümmīdi rüşen ider tütīyā ḳadar	(572/149/2)
	Şaymaz bu bārgāhda seni kimse rü-sepīd ⁶²⁶ Cebr eyleseñde kesrleri mūmiyā ḳadar	(573/149/7)
	Yokdur mezāḳ ehl-i mürüvvetde Nābiyā Ta ⁶²⁶ bīr-i dil-pezir mezā mā-mezā ḳadar	(573/149/9)
Diger	(Mef⁶²⁵ ülü Fā⁶²⁵ ilātü Mefā⁶²⁵ ilü Fā⁶²⁵ ilün) İḡsān-ı kerīmdür iḡsānı da anuñ	(590/172/2)

⁶²⁵ Cerāḡat-yāb-ı nokşan olmamış

⁶²⁶ Şaymaz bu kārgehda seni kimse rü-sepīd

Me'mûlden ziyâde olursa 'aceb midür

Va' dinden evvel eylemek ihsâna vefâ (590/172/4)

Dil-ber helâl-zâde olsa 'aceb midür⁶²⁷

DİĞER

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Yâr bezme gelicek girye-i hasret mi kalur (590/173/1)

Mevsim-i tehniyede kâsede şerbet mi kalur

Hıdmet ref'-i hicāba kadeh āmāde iken (591/173/3)

Vaşl için yâre niyâz itmege hâcet mi kalur

Olsa tevhîdde bir dil-ber ile dest-be-dest (591/173/4)

Şûfiye dağdağa-i kayd-ı inâbet mi kalur

Halvet-i yârdan olduḡ da be-der 'âşık-ı zâr (591/173/6)

Mescide 'azm idecek deñlü kıyâfet mi kalur

Dile rāhat mı virür vesvese-i fıkır-i raķīb (591/173/8)

Düzd olan hānede hū'āb-ı ferāgat mi kalur

Bu kadar telhî-i hierān araya girmiş iken (591/173/7)

Bir daḡı ni' met vuşlatda ḡalāvet mi kalur

Buña meydān-ı mükāfāt dinür ey Nābī (591/173/9)

Halkı bī-rāhat iden kimsede rāhat mı kalur

[34b]

⁶²⁷ Dil-ber helâl-zâde olursa 'aceb midür

Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Pāy-ı yāre düşmege ağıyardan nevbet mi var Sāyesinde naḥl-ı ümmīdün meger rāḥat mı var	(622/216/1)
Diger	Vaşldan maḫşūdumuz memnūn-ı cānān olmadur Yoḥsa vaşla 'ālem-i endişede minnet mi var	(622/216/4)
	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
Diger	Nev-be-nevdür kār-dān-ı hādışāt-ı kâ'ināt ⁶²⁸ Bulmaz emvāc-ı tenāhī 'ādet-i yem böyledür	(595/179/2)
	Geh bülendi pest ider gāh ider pest-i bülend Muḫtezā-yı gerdiş-i tūllāb-ı 'ālem böyledür	(595/179/3)
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Pervāze kūy-ı yāre per ü bālümüz mi var Şāyeste-i visāl olacaḫ ḫālümüz mi var	(579/157/1)
Diger	Nā-yābdur dehānı gibi ḫarf-i iltifāt Bilmem niyāz-ı vāşlda ihmālümüz mi var	(579/157/3)
	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
Diger	Deruñde gerdişümüz şanma gedālīgadur Ümmīdümüz bu bahāne ile āşinālīgadur	(607/196/1)
	Burun ucıyla virür her sözün cevābını kūh Anuñ ṭayandığı ğūyā ki ol ḫayālīgadur	(607/196/4)

⁶²⁸ Nev-be-nevdür kār-vān-ı hādışāt-ı kâ'ināt

	Zamāne da‘ vī-i ihlās iderse ey Nābī İnanma lāf ü güzāfına hep mübālağadır	(607/196/5)
DİGER	(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn) Bi’ṭ-ṭab‘ -ı bī-vefā olıcağ dil-firībler Lāzım gelür muvāfaqat itmek raqībler Nābī şikāyet itmededür nzm-ı çarḥdan Mefhūmını müṭāla‘ adan bī-naşībler	(557/129/1) (558/129/7)
DİGER	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn) Vaz‘ -ı felek ki mihr-i vefā şüretindedür ⁶²⁹ Hep cevrdür ki luṭf u ‘ aṭā şüretindedür Terkīb-i şüretde yok eczā-yı merḥamet ⁶³⁰ Her maraḏ-fezāsı devā şüretindedür Çoklukda iltifātına olma firīfte Gayḏ-ı nihānı ḥüsn-i devā şüretindedür İyler havāle tīşe-i ğadri esāsına Taḥrīb-i ṭab‘ a kaşdı binā şüretindedür Helvā-yı zehrākdür āyīn-i ülfeti Müstehziyāne luṭfi şenā şüretindedür ⁶³¹ Mużmer hezār neşter-i āzārı Nābiyā	(556/128/1) (556/128/2) (556/128/3) (557/128/8) (556/128/6) (557/128/11)

⁶²⁹ Vaz-ı felek mi mihr ü vefā şüretindedür

⁶³⁰ Terkīb-i tıynetinde yok eczā-yı merḥamet

⁶³¹ Müstehziyāne lafzı şenā şüretindedür

Ta‘ biri cümle hüsni-i edā şüretindedür

Diger

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Rüsüm-ı luṭf ü kerem ḥalk içinde mensîdür

(567/142/2)

Faḳat alup virülür bir selām ḳalmışdur

Raḳīb sāye-i luṭfuñda olup perverde

(567/142/3)

Anuñ için ey gül-i ter böyle ḥām ḳalmışdur

Cihān ise murādum ne ise virdi ḳazā⁶³²

(567/142/4)

Hemān bir almaduğım intikām ḳalmışdur

Diger

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Ḥadengi gelmeden eyler gönülde zaḥmı zuhūr

(628/225/3)

Güli bu bāğ-ı ḡamuñ ḡoncadan muḳaddemdür

Ḥaḳīr görme metā‘ ı günāhı ey Nābī

(629/225/5)

Revācgāhı anuñ Ka‘ be-i mükerremdür

Diger

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Hemān bize düşecek vaḳt-i gülde ‘ işretdür

(634/234/2)

Fiğān-ı nābe-maḥal meşreb-i hezāra düşer

Ne dil ümmîd idünür bûy-ı zülf-i dildārı

(635/234/4)

Ne neşter-i bûy-ı kerem ṭab‘ -ı rûzgāra düşer

Diger

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Ḥāṭır-ı aḥbābı teşhîrûñ reh-i āsān-terī

(603/191/2)

⁶³² Cihān içinde murādum ne ise virdi ḳazā

Bî-tekellüf bî-taşannü‘ ħande-rûluklardur

[35a]

Velehu İmtinânından ħalâş olmak kibâr-ı ‘ âlemüñ (604/191/6)
Çeşme-sâr ârzûda dest-şûluklardur

Diger (Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)
Dem-i vuşlatda olan lerzeyi andan kıyâs it kim (555/127/3)
Şudûr ittikçe ħarf-i vuşlat dehen ditrer⁶³³

O şûħuñ saña dem-ser-dâne vaz‘ ın eyleşem taĥrîr (556/127/6)
Dehân-ı âteşin-i ħâmede Nâbî zebân ditrer⁶³⁴

Diger (Mefâ‘ ilün Fe‘ ilâtün Mefâ‘ ilün Fe‘ ilün)
Ta‘ alluħ ol nigh-i meste cân-feşânlıħdur (637/238/1)
Taĥammül ol şaf-ı müjgâna pehlivânlıħdur

Dem-i şebâb ola ħübân ola mey ü nây ola⁶³⁵ (637/238/3)
Çemende gerdiş-i peymâne kâmrânlıħdur

O mâhı çekmege hâle gibi âġûşa⁶³⁶ (637/238/4)
Tamâm-ı şeb felegüñ kârı dîdebânlıħdur

Piyâle-girlik ey şâĥ-ı gül ħam itdi seni (637/238/5)
Bu neş ‘enüñ soñı elbette ser-girânlıħdur

Dil-i âvâre kârını şorarsañ eger⁶³⁷ (637/238/6)

⁶³³ Şudûr ittikçe ħarf-i ħvâhiş-i vuşlat dehen ditrer

⁶³⁴ Dehân-ı âteşin-i ħâmede Nâbî sühân ditrer

⁶³⁵ Dem-i şebâb ola ħübân ola mey ü ney ola

⁶³⁶ O mâhı çekmemege hâle gibi âġûşa

Miyān-ı ğamze dü çeşmünde tercemānlıkdur

Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Bu zaḥm-ı 'aşka bādī nigāhum olmışdur ⁶³⁸	(576/154/2)
	Yine bu tır baña kendü terkeşümdendür	
	Şifā-yı şadre sebeb iderse düşnām ⁶³⁹	(576/154/4)
	Bu mīve telḥ ise de gül dil-keşümdendür ⁶⁴⁰	
	Müşaḥḥas oldığı ḥarf-i maṭlabum Nābī ⁶⁴¹	(576/154/7)
	Benüm cerīde-i baḥt-ı müsevveşümdendür	
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Ne bir muvāfıḳ-ı dil-ḥvāh kām alınır bulunur ⁶⁴²	(539/106/1)
	Ne bir muṭābıḳ-ı ümmīd cām alınur bulunur	
	Kibār beste-zebān ğurūş itmiş ṭotalum ⁶⁴³	(539/106/2)
	Bu reh-güzārda hezār-ı selām alur bulunur	
	Zebūn bulup bizi pāy-māl-i cevri idenlerden	(539/106/3)
	Berāy-ı ğayret-i Ḥaḳ intikām alur bulunur	
	Piyāle nāmına ḥādīm gelürse meydāna	(539/106/5)
	O şūḥuñ deheninden selām alur bulunur ⁶⁴⁴	

⁶³⁷ Dil-i belā-zedenüñ kārını şorarsañ eger

⁶³⁸ Bu zaḥm-ı 'aşkuma bādī nigāhum olmışdur

⁶³⁹ Şifā-yı şadre sebebdür iderse düşnām

⁶⁴⁰ Bu mīve telḥ ise de naḥl-i dil-keşümdendür

⁶⁴¹ Müşaḥḥas olmadığı ḥarf-i maṭlabum Nābī

⁶⁴² Beyit "alur bulunur" rediflidir.

⁶⁴³ Kibār beste-zebān ğurūr itmiş ṭotalum

⁶⁴⁴ O ğoncenüñ deheninden kelām alur bulunur

Diger	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)⁶⁴⁵	
	Cem' oldı bezm-i şöhbete cānān birer ⁶⁴⁶	(596/181/1)
	Cām oldı dest-i ' işrete cānān birer ⁶⁴⁷	
	Dārü's-şifā-yı vuşlatı itdi güşāde yār	(597/181/4)
	Bīmār-ı hıcre eyledi dermān birer	
	Nābī hayāl-i māh-ruḥān tıldı sīneye	(597/181/5)
	Güyā ki geldi mektebe ḥübān birer	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Bezm-i aḡyārda görmek o gül-i ḥod-kāmı	(629/226/2)
	Şişe-i mey gibi şad-çāk olacaḡ yerlerdür	
	Her nihālün varāḡ-ı zerd-i ḥazān-dīde gibi	(629/226/4)
	Pāyına düşmege bī-baḡ olacaḡ yirlerdür	
Diger	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Yok def' i çeşm-i nāsda faẓl ü ma' ārifün	(559/131/2)
	Ḥalkuñ hep i' tibārı maḡām-ı maḡarradur ⁶⁴⁸	
	Gerçi ḡumāş-ı tevbeye yok ḡabiliyyetüm	(559/131/4)
	Ammā ' ināyet ezeli rüz-merredür	
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Bu köhne bāḡ-ı emelde tevaḡḡuf ḡatır-ḡvāḥ ⁶⁴⁹	(550/120/2)

⁶⁴⁵ "Birer birer" kafiyesine sahip gazelin vezni "Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün"dür.

⁶⁴⁶ Cem' oldı bezm-i şöhbete yārān birer birer

⁶⁴⁷ Cām oldı dest-i ' işrete rindān birer

⁶⁴⁸ Ḥalkuñ hep i' tibārı maḡām ü maḡarradur

Kime müsā‘ id olur ʿab‘ -ı rüzgār o midür

‘ Aceb kim eyler elinden rehā girībānı (550/120/6)

Felek didikleri şerīr-i nābe-kār o midür

Olur mı rāz ki fāş itmeyince āsūde (550/120/8)

Zamānede bulunan yār-ı rāzdār o midür

[35b]

Dīger

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)

Azürde olmasında cefāsından anuñ⁶⁵⁰ (546/115/4)

Nāz eylemek maḥabbete dā’ir degül midür

Dilden gehī eylemege nūvāzişüñi dirīg⁶⁵¹ (547/115/6)

Kūyuñda bir ġarīb müsāfir degül midür

Dīger

(Mefā‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

Bilmem dīr imiş kâ‘ ide-i mihr-i vefāy⁶⁵² (632/231/2)

Ma‘ lūmdur ol kışsa-i mechül degüldür

İtmekde o bed-kīş sitem ‘ aşık-ı zāre (633/231/3)

Zu‘ mınca kıyāmetde de mes’ul degüldür

Geçmez yine ‘ uşşākdan eylerse tegāfūl (633/231/5)

Ol vaż‘ -ı sitem fırkate maḥmūl degüldür

Haṭ geldi yine olmadı ‘ uşşāk perişān⁶⁵³ (633/231/6)

⁶⁴⁹ Bu köhne bāğ-ı emelde be-vekf-i ḥāṭır-ḥvāh

⁶⁵⁰ Azürde olmasında cefāsından ol gülüñ

⁶⁵¹ Dilden gehī nevāzişüñi eyleme dirīg

⁶⁵² Bilmem dīr imiş kâ‘ ide-i mihr ü vefāy

Cem' olmadadır leşkeri ma' zül degüldür

Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Gel ey nesīm-i şabā zülf-i yārdan ne haber ⁶⁵⁴	(597/182/1)
	Gelür mi kâfile-i müşgbārdan ne haber	
	Şemīm-i luţfuña āmādedür meşām-ı ümmīd	(597/182/3)
	Ne gūne cünbiş var rüzgārdan ne haber ⁶⁵⁵	
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	O māhı itmegiçün zīb-i hāle-i āgūş	(618/210/2)
	Fiğān-ı nīm-şeb āh-ı seher çekilmişdür	
	Mişāl-i haste şarılsam şurāhiye ne 'aceb	(618/210/3)
	Humārdan katı çok derd-i ser çekilmişdür ⁶⁵⁶	
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Harf-i lebünde hurūf-i melāmet yokdur	(599/185/1)
	O şāh-beyte ma' nā-yı merḥamet yokdur	
	Cevāhir-i hünerüñ dürcin açma ey Nābī	(600/185/5)
	Bu çārsüde hārīdār-ı ma' rifet yokdur	
Diger	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Ol goncaden ki bülbul-i kudsī fiğān ider	(630/227/1)
	Bu reng ile kalursa ruḥ-ı ālī kan ider	

⁶⁵³ Haṭ geldi yine olmadı 'uşşākı perīşān

⁶⁵⁴ Gel ey nesīm-i şabā haṭṭ-ı yārdan ne haber

⁶⁵⁵ Ne gūne cünbişi var rüzgārdan ne haber

⁶⁵⁶ Humārda katı çok derd-i ser çekilmişdür

	Nābī sırrı sīnede mihmān-ı derd ü ğam ⁶⁵⁷	(630/227/5)
	Dāğumla biribiribe teklīf-i nān ider	
Dīger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	Ne ' ilmedür ne dānişe ne ehl-i hūşadur	(545/113/1)
	Hep i' tibār-ı bī-ħiredān ħod-fürüşadur	
	Kāfir-dilān-ı ħırs ferāmuş idüp Hāķķ'ı	(545/113/2)
	Şimdi şanem-i mişāl perestiş ğurüşadur	
	Meyl itdi seyr-i dāğum içün sīneme o şūħ	(545/113/4)
	Faşl-ı bahār olunca heves taħta-püşadur	
Dīger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	Andan fehm it şafā olmadıĝı dehrde kim	(601/187/2)
	Meclis-i ' āleme dil-germ gelen serd gider	
	Kim ki mekr-i zen-i dünyāya zebūn olmaz ise	(601/187/3)
	Rezm-ĝāh-ı felege merd gelür merd gider	
Dīger	(Mefā' ūlū Fā' ilātūn Mef' ūlū Fā' ilātūn)	
	Çıkamaz miyāneden ey māh-rū ħayālūñ ⁶⁵⁸	(603/190/4)
	Senden cüdā olursa da benden cüdā degüldür ⁶⁵⁹	
	Bir ben miyim cihānda Nābī esīr-i ' aşķı	(603/190/8)
	Ol ħüsn-i bī-mişāle kim mübtela degüldür	

⁶⁵⁷ Nābī sarāy-ı sīnede mihmān-ı derd ü ğam

⁶⁵⁸ Çıkamaz miyānemüzden ey māh-rū ħayālūñ

⁶⁵⁹ Senden cüdā olursa benden cüdā degüldür

Diğer	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Ol mest-i hüsn vaz' -ı cefâyı hüner şanur	(604/192/1)
	‘Uşşāka kec-nigehlügi hüsn-i nazar şanur	
	Şevk-i miyān-ı yāriyle āgūş açmadan	(604/192/3)
	‘Ālemde kim görse beni keşfger şanur	
	Bu rüzgāruñ añlamayan germ ü serdini	(604/192/5)
	Āh-ı şerāre yapışur nesīm-i seher şanur	
Diğer	(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü)	
	İsbāt-ı meh-i şavma olan hücceti şaqlar	(605/193/1)
	Kāğıd uçurur menzil ile yolda ulāqlar	
[36a]		
Velehu	Erbāb-ı harābatı komaqlı haline yekdür	(605/193/2)
	Tahrīşe sebebdür mey-i gül-fāma yaşaklar	
	Cisminde tamarlar şayılır ‘āşık-ı zāruñ	(605/193/3)
	Hep şayduñ içündür bu kadar dām u tuzāqlar	
	Teşriğüñ ümmīdiyle senüñ ey meh-i şeb-gerd	(605/193/4)
	Mānend-i halka kapuda kaldı kulaklar	
Diğer	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Ğazab-ālūde kerem hūblaruñ meşrebidür	(582/162/1)
	Hande-āmiz sitem tāzelerüñ mezbebidür	

	Gelür āmiḥte āzāde-i eṭfāl-i hevā ⁶⁶⁰	(583/162/4)
	Ḥvāce-i ders-i ğamuñ ḥāne-i dil mektebidür	
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Dıraḡt-ı ye'sden ızḥār-ı berg-i bār-ı ümmīd	(533/99/2)
	Taşarrufāt-ı İlāhiyyeden ba' id midür	
	Meta' -ı ḥün-ı ' azizāne müşterī olma	(533/99/4)
	Bu Kerbelā'da olan bey' men yezid midür	
Diger	(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü)	
	Zencir-i ḥayālātla ārām ider ancak	(606/194/5)
	Dil nāmına nādide bu dīvāne kimündür	
	Peymāneye ta' zimde terk-i edeb itme	(606/194/6)
	Bildünse bu ḥaḳıḳatde bu mey-ḥāne kimündür ⁶⁶¹	
	Çok kimseyi gördük bu çerāgāhda Nābī	(606/194/7)
	Bilmez kimün nānını yer ḥāne kimündür ⁶⁶²	
Diger	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Efzūnī-i ḥayāt kem-āzārlıkdadur	(561/135/1)
	Ser-māye-i necāt sekbārlıkdadur ⁶⁶³	
	Şaç toḡm-ı i' tizārı zemīn-i nedāmete	(562/135/4)
	Neşv ü nemā-yı tevbe günehkārlıkdadur	

⁶⁶⁰ Gelür āmiḥte āvāze-i eṭfāl-i hevā

⁶⁶¹ Bildünse ḥaḳıḳatde bu mey-ḥāne kimündür

⁶⁶² Bilmez ki kimün nānını yer ḥāne kimündür

⁶⁶³ Ser-māye-i necāt sebük-bārlıkdadur

	Ol meh gelür mi seyr idelüm meclise bu şeb Bed-‘ ahdüñ imtiḥānı vefādārılıkdadur	(562/135/6)
	Mānend-i serv eyleme kāmitle ihtizār İkbāl-i şāḥsār girānbārılıkdadur	(562/135/7)
Dıger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Rāh-ı zühdi bilirüz bu ki murādāt yolıdur ⁶⁶⁴ Līk āsān çıkan āsāyişe ‘ irfān yolıdur	(541/108/1)
	‘ İzzet-i salṭanat Mısır’a ṭaleb-kār olmak Keyd-i ihve bün-i çe h küşe-i zindān yolıdır	(541/108/4)
	Cūş ider mevc-i ḥayāl-i şu‘ arā dūş-be-dūş Beyt-i ebrūsınuñ ara yiri dīvān yolıdur	(542/108/6)
	Maṭlabuñ maḥmiye-i rāḥat ise ey Nābī Dāde-i Ḥaḳ’la ḳanā‘ at anuñ āsān yolıdur	(542/108/7)
Dıger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Ne mu‘ ayyen bu cihāna gōñül iḳbālūñ var ⁶⁶⁵ Ne sezāvār-ı behişt olmağa a‘ mālūñ var	(537/103/1)
	Ḳatı çok baḳmadasun nüşa-i yāre Ġālibā mes‘ele-i vaşlda işkālūñ var ⁶⁶⁶	(537/103/4)
	Bārī ümmīde dūşüp kendüñe renciş virme	(537/103/7)

⁶⁶⁴ Rāh-i zühdi bilirüz ḥaḳ bu ki merdān yolıdur

⁶⁶⁵ Ne mu‘ ayyen bu cihānda gōñül iḳbālūñ var

⁶⁶⁶ Ġālibā mes‘ele-i vaşldan işkālūñ var

Nābiyā çün taleb-i vaşlda ihmālūñ var

Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Hep taşarruf Hakk’uñ oldığına ‘ilmüñ var iken ⁶⁶⁷	(546/114/2)
	Yok anuñla ‘amelüm çekdigüm ānuñ gamıdur	
	Nābiyā sālīk-i ser-menzil-i maqşūd olunsa ⁶⁶⁸	(546/114/7)
	Rāh-ı teslīm rızā yollaruñ eslemidür ⁶⁶⁹	
Diger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)	
	Dil-ber ki rāst söyleye ‘uşşāka itdugin	(553/124/4)
	Būs eylemem dirsem dehānını hilāf olur ⁶⁷⁰	
	Mānend olmasa ser-māye-i gurūr ⁶⁷¹	(553/124/5)
	Bār günāh vāsītā-i i‘ tirāf olur ⁶⁷²	
[36b]		
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Var tarāvat o kadar ‘arız-ı cānānede kim	(608/198/2)
	Āteş sine-i endişeyi nemnāk eyler	
	Ehl-i ‘işyāna virür müjde-i rahmet şābūn	(609/198/6)
	Kemterin pāresi bir pīre-i hestī pāk eyler	
Diger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	

⁶⁶⁷ Hep taşarruf Hakk’uñ oldığına ‘ilmüm var iken

⁶⁶⁸ Nābiyā sālīk-i ser-menzil-i maqşūd olana

⁶⁶⁹ Rāh-ı teslīm rızā yollaruñ en eslemidür

⁶⁷⁰ Būs eylemem dehānını dirsem hilāf olur

⁶⁷¹ Mānend-i züh olmasa ser-māye-i gurūr

⁶⁷² Bārī günāh vāsītā-i i‘ tirāf olur

	Esāfil olmasa olmaz aḥālī nā' il-i sāmān	(609/199/2)
	Viren zīrā ki şūret cāme-i zer-tāre sūzendür	
	Ne lāyıkdur ki çeşm-i yār ola minnet-keş-i sürme	(609/199/4)
	O şūḥuñ ḥıdmet-i çeşmünde çeşm-i ṭurma rüşendür	
Dıger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Olma ṭab' -ı ḥarīş enbān-güşā-yı ıztırāb	(596/180/2)
	Kār u bārı āsiyāb-ı 'ālemüñ nevbetledür	
	Bī-nemekdür vaşl eyler irāş-ı kelāl ⁶⁷³	(596/180/4)
	Çāşnī-i ḥvān-ı vuşlat telḥi-i firḫatledür	
Dıger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Şanma āsāyiş-i dil ḥazīn olmadadur ⁶⁷⁴	(554/126/1)
	'Āfiyet künc-i tevekkülde mekīn olmadadur	
	Sāḥa-i cāḥ ferāḥ olsa gider zevḳ-i ferāḡ	(554/126/3)
	Rāḥatuñ lezzeti peygüle-güzīn olmadadur	
Dıger	(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)	
	Ḥammām ki āyīne-i simīn-bedenāndur	(616/208/1)
	'Uşşāk-şıfāt āteşi ḳalbünde nihāndur	
	Mihr-rūylara līf sürer rīş-i sepīdi	(617/208/6)
	Şabūncılık itmekde 'aceb rind-i cihāndur	
	Taṭhirine nā-pāklaruñ dīde-i terle	(616/208/2)

⁶⁷³ Bī-nemekdür vaşl-ı bī-faşl eyler irāş-ı kelāl

⁶⁷⁴ Şanma āsāyiş-i dil zār u ḥazīn olmadadur

Mānend-i pīrān ʔarīḳat nigerāndur

Diger

(Meʔ ʔlū Fāʔ ilātū Meʔāʔ ilū Fāʔ ilūn)

Dil gerçi vaşlına yāruñ heveslenur⁶⁷⁵

(611/202/1)

Ammā fedā-yı cāna gelince nekeslenür

Zenbūr deñlü nāleler eyler raḳīb-i dūn⁶⁷⁶

(611/202/2)

Teklif-i engübīn olursa mekeslenur⁶⁷⁷

Müjgān-ı nāzı açmasa cānān ʔ aceb midür⁶⁷⁸

(611/202/3)

Revzenleri ḫarīm-i cemālūñ kafeslenür

İtme gurūr şafvet-i cūy-ı cemāline

(612/202/6)

Geldükde nev-bahār-ı ḫaṭṭuñ ḫār ü ḫaslanur

Diger

(Meʔ ʔlū Meʔāʔ ilū Meʔāʔ ilū Feʔ ʔlūn)

Hübān ne ḳadar olsa da bālā-rev-i naḫvet

(551/122/2)

ʔ Uşşāḳdan ümmīd-i nazar ʔ ayb degüldür

Dāmen meger āsūde midür hār-ı sitemden

(552/122/4)

Mihmānkede-i ḳāk hemān ceyb degüldür

Diger

(Meʔ ʔlū Fāʔ ilātū Meʔāʔ ilū Fāʔ ilūn)

Bir gün gelür ki şadra çıkar ser-efrāz olur

(594/177/4)

Ol gördigüñ kemīne ki nāmı piyādedür

Çüş u ḫarūş mevc-i deryā-yı maḡfired

(594/177/5)

⁶⁷⁵ Dil gerçi zevḳ-i vaşlına yāruñ heveslenur

⁶⁷⁶ Zembur deñlü nāleler eyler raḳīb-i dūn

⁶⁷⁷ Teklif-i engübīn olunursa mekeslenur

⁶⁷⁸ Müjgān-ı nāzın açmasa cānān ʔ aceb midür

Nābī tevekkū‘ itdigimüzden ziyādedür

Diger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	Fedā-yı tīg-i olur haddin tecāvüz eyleyen mûlar	(598/183/1)
	Cefā-yı tīgden āsūde-i müjgān ebrûlar ⁶⁷⁹	
	‘ Aceb mi şāne-āsā çak çak olsa dil-i ‘ uşşāk	(598/183/2)
	Sipāh-ı hatt-ı nev-hīze kafādār oldu gīsûlar	
Diger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)	
	Beñzer egerçi kubbe-i germ-ābe cāmi‘ e	(561/134/4)
	Germ-ābeye velik gelen bī-vuzū gelür	
	Takdirden ziyādesi olmaz yine naşib	(561/134/5)
	Nābī egerçi hātıra çok ārzū gelür	
Diger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)	
	Ol āfetün leţāfet-i hüsnünde yok kuşur	(581/160/2)
	Ancağ o deñlü vardur ki birāz bī-vefācadur ⁶⁸⁰	
	Tercih şanma rindi saña zāhidā ğarağ	(581/160/3)
	Senden o dur tefāvüti kim bī-riyācadur	
[37a]		
Velehu	Hāk-i siyehde turfe heveskār pirdür	(581/160/4)
	Kim her bahār giydügi taze alācadur	
Diger	(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün)	

⁶⁷⁹ Cefā-yı tīgden āsūdedür müjgān u ebrûlar

⁶⁸⁰ Ancağ o deñlü var ki birāz bī-vefācadur

	Zann itme zer-i albümü meskük degüldür Tuğrā-zededür sikkesi meşkük degüldür	(542/109/1)
	Dil gördüğü yok şüret-i āzāde ammā Bir urfe ki bir kimseye memlūk degüldür	(542/109/2)
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Kām-yāb olduğıuna kimsenün olmaz rāzı O sebebden nazarı bī-himmetedür	(553/125/2)
	Ğālibā keştī-i bī-lenger-i vaşluñ revişī Baħr-ı bī-a‘ r-ı felāketkede-i firatedür	(554/125/4)
	Seng-i ğamdaa olur āsūde sıfāl-i iflās Sengün ibālī de mīnā-yı rifāhiyyetedür	(554/125/5)
	Hāl düşvār idi olsa şuver-i a‘ māle Lillāhi’l-ħamd ki Hā’uñ nazarı niyyetedür	(554/125/6)
	Nābiyā māye-i evātı telefden ğayrı Giryemüz sehvle fevt itdigümüz fırsatadur	(554/125/7)
Diger	(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün) Murğ-ı dil-i āzāde-per-i evc-i ferāğı Lağzīde-i dām-ı ğam iden hırş-ı alebdür ⁶⁸¹	(592/175/2)
	Gencīne-i iħsānı ğüşād itse kerīmān İzhār-ı niyāz eylememek terk-i edebdür	(593/175/3)

⁶⁸¹ Üftāde-i dām-ı ğam iden hırş u şeğabdur

	Tahrîk-i nigāha yoğ iken dīdede kudret Ruhsāre-i hūbāna tek-ā-pūsı ‘acebdür	(593/175/4)
Dīger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün) Olan nevāhī-i mısr-i haķāyıkā reh-yāb Emīr rütbesi bulmazsa bārī kāşif olur	(538/104/4)
	Ķarār-dāde degül rūzgāruñ eţvārı Gehī muvāfiķ olursa gehī muhālif olur	(538/104/5)
	Yerā‘ a-i şu‘ arādan degül dūrūğ-ı ba‘ id Seyāhat ehli bir zamān mücāzif olur	(538/104/7)
Dīger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün) ‘Acz olur yine olursa çāre-sāz ⁶⁸² Yoħsa ğurūr vāsıtā-i mağfiret mi olur	(532/98/2)
	Ķayrıya ‘ilm ü ma‘ rifetüñden senüñ ne sūd ‘Ālemde hūsn-i hulk ķadar ma‘ rifet mi olur	(532/98/4)
	Tā key bu būs-ı dāmen ü dest ey ħarış-i cāh Taķdirden müsā‘ adesüz maşlahat mı olur	(533/98/6)
Ķazel-i Etamm	(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün) Her dīde ki var ħāline şāyān nemī vardur Her sīne ki var vus‘ına çesbān ğamı vardur	(593/176/1)

⁶⁸² Acz ü niyāz olur yine olursa çāre-sāz

	Esbāb-ı şafā ‘ aql-i diyārundadur ammā Vādī-i cünūnuñ dağı çok ‘ ālemi vārdur	(593/176/2)
	Şan‘ atkede-i ma‘ dilet-ābād-ı kaderde Her zaḥm ki var lā-būd anuñ merhemi vardur	(593/176/3)
	Her gördigüne şaḡın açma dīde-i efkār Her mertebede maşlaḡatuñ ademi vardur	(593/176/4)
	Nābī ḡalem-i rast-nümānuñ dağı baḡsañ Ḳalbinde nühüfte-i niçe pīç ü ḡamı vardur	(593/176/5)
Dīger	(Mef‘ lü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün) Bir görmedük görenlere de rāst gelmedük Kim diyeler ki ḡamda gehī bī-vefālanur	(584/164/3)
	Def‘ -i belāya çünki taşadduḡ vesīledür Muḡtāc Nābiyā gehī ḡācetlenür ⁶⁸³	(584/164/5)
[37b]		
Dīger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Aramaz kimse ma‘ āni vü nikātın keşinüñ ⁶⁸⁴ Naḡş-ı ser-levḡa da dībāce-i ḡalkārın arar	(579/158/2)
	Hüner ol mertebe kāsiddür ki gezüp kūy-be-kūy ⁶⁸⁵ Der-be-der köhne-i siḡr gibi ḡarīdārın arar	(580/158/4)

⁶⁸³ Muḡtāc Nābiyā gehī ḡācet-revālanur

⁶⁸⁴ Aramaz kimse ma‘ āni vü nikātın ketbüñ

⁶⁸⁵ Hüner ol mertebe kāsīd ki gezüp kūy-be-kūy

Tārīḫ-i Dīvān Dīger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilūn Fā')

Bu devlet-i fānīye bu rağbet çokdur⁶⁸⁶

(1188/58)

Nev-çihre-i ikbāle bu naḥvet çokdur

Başuñda bu deñlü destār nedür⁶⁸⁷

Virān olacaq kaşra bu zīnet çokdur

Dīger

(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)

Bu gūne ṭadı vü tuzı kalmadı Şehbā'nuñ⁶⁸⁸

(1144/33)

Emīn-i maḥmilenūñ bī-nemekligündendür⁶⁸⁹

Bu gūne bār-ı girān oldıḡı memleketūñ⁶⁹⁰

Ḥımār-zāde faḳīrūñ eşekligündendür

Dīger

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

Lillāhi'l-ḥamd cılve-geh-i ma' nāya⁶⁹¹

(549/118/6)

Düzd-şüret cühelā fırkası nā-maḥremdür

Dīger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Gencīne-i iḥsānı güşād itse kerīmān

(593/175/3)

İzhār-ı gınā eylememek terk-i edebdür⁶⁹²

Ez-murabba' āt-ı Nābī

⁶⁸⁶ Divanda rubai olarak kayıtlıdır.

⁶⁸⁷ Başuñda bu kûbbe deñlü destār nedür

⁶⁸⁸ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

⁶⁸⁹ Emīn-i memleḥanuñ bī-nemekligündendür

⁶⁹⁰ Bu deñlü bār-ı girān oldıḡı bu memleketūñ

⁶⁹¹ Lillāhi'l-ḥamd ki ḥalvetkede-i ma' nāya

⁶⁹² İzhār-ı niyāz eylememek terk-i edebdür

	(Mef' ūlū Mefā' ilūn Mefā' ilūn Fā')	
	İcrā-yı cünūna kūh u hāmūn azdur	(1181/31)
	Bu ' arşaya Ferhād ile Mecnūn azdur	
	Bul kendūñe bir tamām meydān yoḥsa	
	Bu cilve-i ḥūsne rub' -u meskūn azdur	
Dīger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilūn Fā')	
	Ḥvānendelik eyler ol gül-i meh-peyker ⁶⁹³	(1184/43)
	Def olsa sezā dā 'ire-i cūrm-i ḳamer	
	'Uşşāḳını defter itmiş dā 'irede ⁶⁹⁴	
	Gördüm anı ağlamaḳdan oldu defter	
Dīger	(Mef' ūlū Mefā' ilūn Mefā' ilūn Fā')	
	Çeşmi o bütüñ ki cānı naḥcīr eyler	(1185/49)
	Müjgānı aña tehyi 'e-i tīr eyler	
	Ḥaṭṭ-ı siyehi şaḥīde-i rüyında	
	Ayāt-ı zevāl-i ḥüsni tefsīr eyler	
Dīger	(Mef' ūlū Mefā' ilūn Mefā' ilū Fā' ūl)	
	Nābī dilūmi bir āfet itdi teşḫīr ⁶⁹⁵	(1186/50)
	Kim ḥüsni-i dīl-ārāsınadır kendü esīr	
	Hem ḥaste ü hem ṭabīb ü hem der ü devā	
	Hem küşte vü hem küşende vü hem mātem-gīr	
Dīger	(Mef' ūlū Mefā' ilūn Mefā' ilūn Fā')	
	Dil kūy-ı belāda pest olanlardandır	(1186/51)
	Seng-i ḡamıyla şikest olanlardandır	

⁶⁹³ Ḥvānendelik eyler ol meh-i gül-peyker

⁶⁹⁴ 'Uşşāḳını defter eylemiş dā 'irede

⁶⁹⁵ Nābī dilimi itdi bir āfet teşḫīr

N'eyler dîlzâre sâğar-ı ser-şârı
Bir kıatre-i meyle mest olanlardandır

Dîger (Mef' ūlū Mefā' ilūn Mefā' ilūn Fā')
Dil vaşla o mah-pāreyi rām şanur (1186/52)
Her vaz' ını bir vesīle-i kām şanur
Bir muğ-beçenüñ esīridür gön̄lüm kim
‘Uşşāka şart-ı vefāyı İslām şanur⁶⁹⁶

Dîger (Mef' ūlū Mefā' ilūn Mefā' ilūn Fā')
Hāmūş oldum desem dehānum yokdur⁶⁹⁷ (1187/57)
Taqrīr ideyüm disem zebānum yokdur
Ben kıande sen kıande da' vā-ı hier ü vişāl
Da' vā-yı vücūd itmege cānum yokdur

Dîger (Mef' ūlū Mefā' ilūn Mef' ūlūn Fā')
Her şey ki yā memdūh yā mezmūmdur (1189/61)
Hep vesvese-i nefes bir şümūmdur
Tefhīme baña nīk ü bedi ey nāşih
Yorma dehenüñ mes'ele ma' lūmdur

(Dîger) (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilūn Fā')
Erzāk-ı muqadderde tevķif yokdur⁶⁹⁸ (1187/54)
Taķsim-i İlāhīde tevaķķuf yokdur⁶⁹⁹

[38a]

Velehu Murabba

⁶⁹⁶ Uşşāka vefāyı şart-ı İslām şanur

⁶⁹⁷ Hāmūş olayum desem dehānum yokdur

⁶⁹⁸ Erzāk-ı muqadderde tevaķķuf yokdur

⁶⁹⁹ Taķsim-i İlāhīde taķallūf yokdur

‘ Ārāyiş-i elfāzı ẓarāfet şanma

‘ Ālemde sükūt gibi ẓarafet yokdur⁷⁰⁰

Ez-mukatta‘ āt-ı Nābī

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Halkuñ emvālin alup soñra tesellī virmek

(1142/25)

Füls-i māhi şoyup yağda pişirmek gibidür

Gusfendānuñ idüp ẓat‘ -ı ẓarīķ-i nefes

Bacağından üfürüp sonra şişürmek gibidür

Diger

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Erzān metā‘ -ı faẓl ü hūner tā o deñlūdür kim

(1143/27)

Biñ ma‘ rifet zamānede bir āferīnedür

Ebnā-yı dehr her hūnere bir āferīn virür

Yā Rab bu āferīn ne dūkenmez ĥazīnedür

Diger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Āh ile nā‘ il-i vuşlat olamazsın ey dil

(1142/26)

Öyle kālāyı saña bād-ı hevā virmezler

Gel hemān dest-dırāz ol çemen-i ümmīde

Yā virürler gül-i maḳşūdını yā virmezler

Diger

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilün Fā‘)⁷⁰¹

Nābī o ẓadar kīse-tehī dūnyā kim

(1191/68)

Ḳallablığa başladı ‘ ālem yek-ser

Mikrāz-ı ĥusūfla sipihr-i ẓallāb

Çil aḳçe diyü nuḳre-i māhı kırḳar

⁷⁰⁰ ‘ Ālemde sükūt-veş tazarruf yokdur

⁷⁰¹ Divanda rubai olarak kayıtlıdır.

DİĞER (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Lülesini yakdığı dem yandı eli dervîşün (1144/31)
Bu cezâ türfe cezâdur saña elyâk didiler
Tütünü gerçi güzel lülecîgi müsta' mel
Çakmağı sey idecek âhını alçağ didiler

Ez-meṭālî' -i Nābî

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Şubḥa dek olmazsa sūzān n'ola ḳandîl-i menār (1237/11)
Kimsenün şubḥa çıkarmaz çerāğını rûzgār

DİĞER (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
O ser-tırāşa gözüm āb-gîne-i dükkāndur (1237/13)
Kenār-ı dide ḥayālîyle sūḳ-ı mercāndur

Ez-müfredāt-ı Nābî

(Mütefā' ilün Fe' ülün Mütefā' ilün Fe' ülün)
Niçe ḳābil ol perîye dem-i ḥvābda nezāre (1250/11)
Nîgeh eylesem nihānı müjeler tebessüm ider

DİĞER (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Ne ḳadar şaf-be-şaf olursa erbāb-ı kemāl (1250/13)
Yine şadra giçecek Ḥaḳ bu ki sultānumdur

DİĞER (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Nābiyā inceldi rāh-ı mûşîḳî ol güne kim⁷⁰² (1250/14)
Düşmeyüm diyü uşûlîyla yürür ḥānendeler

⁷⁰² Nābiyā inceldi rāh-ı mûşîḳî ol deñlü kim

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Ol şūḥ-ı āsyābī dem-i vaşl-ı ' aşıkā (1251/17)
Döndikçe āsiyāb gibi ārdı hoş gelür

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Mālik-i ḥüsn ü bahā gül-çehrelerüñ⁷⁰³ (1251/19)
Rūyına ḥaṭ gelicek ipligi bāzāra çıkar

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilün Mef' ūlū Mefā' ilün)
Anda olur olursa def' -i ğama bir çāre (1252/20)
Ümmid-i dil-i zārum mey-ḥānede kalmışdur

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
İtmez kibāre mā-meleküñ şarf iden zarar (1239/20)
Yirden sipihr şebnem alursa maṭar virür⁷⁰⁴

Diger (tāriḥ-i dīvān)
(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Cidāl-ı āġūşa çekdüm bir müzehhib şūḥını
Çengelli belde şanki gümüş kārbanıdur

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)
Yā Rab beni vuşlatuñla cānāna yetişdür
Ya' nī meded it derdimi dermāna yetişdür

Ez-mukāveme-i ğam ü ferīḥ telmī' -i taşavvūrat vü sitāyiş-i Muşahib Muştafa Paşā
(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Hāşılı cümleten esbāb-ı meserret ḥāşıl⁷⁰⁵ (56/9/8)

⁷⁰³ Mālik-i ḥüsn ü bahā Yūsuf-ı gül-çehrelerüñ

⁷⁰⁴ Yirden sipihr şebnem alursa virür maṭar

Yok hemān muhliş-i dīrīnemden olan ğamdan eṣer

Cüst-cū eylerken ğam diyü dünyāyı tamām (57/9/10)

Dilde buldum yine bir gūṣeye sinmiş añlar

[38b]

Velehu Didim ey yār-ı vefādār-ı haḳīḳat-kārum (57/9/15)

Ey bilen ḳā^c ide-i mihr-i vefāyı ezber

Çok zamān idi seni görmez idim ḳande idüñ (57/9/16)

Ḳande ṣen ḳande sen ey yār-ı fekāket-perver⁷⁰⁶

Görmedüm geldüğüñi hīḳ tehī-dest senüñ (58/9/20)

Getürdüñ dil-i mecrūḥa envā^c -i keder⁷⁰⁷

Şimdi n’oldı bizi ḳāk böyle ferāvüṣ itdüñ⁷⁰⁸ (58/9/25)

Hīḳ umulmazdı ki bizden geḳesin tā bu ḳadar

Çekdi āh kim raḥm idecegüm geldi⁷⁰⁹ (58/9/26)

Niçe kez ḥāṭırumı itmişken zīr ü zeber

Girye ile didi devrān baña çok āteş itdi⁷¹⁰ (58/9/27)

Halka itdüklerimi şimdi baña bir bir ider

Kendü zevḳümde ḥuzūr-ı dil-i ‘ālemde⁷¹¹ (59/9/33)

⁷⁰⁵ Hāşılı cümle-i esbāb-ı meserret kāmīl

⁷⁰⁶ Kandasın ḳanda eyā yār-ı felāket-perver

⁷⁰⁷ Getürdüñ dil-imaḥzūnuma envā^c -i keder

⁷⁰⁸ Şimdi n’oldı ki bizi böyle ferāmuş itdüñ

⁷⁰⁹ Çekdi bir āh ki raḥm idecegüm geldi yine

⁷¹⁰ Girye ile didi devrān baña çok zulm itdi

⁷¹¹ Kendü zevḳümde ḥuzūrumda dil-i ‘ālemde

Dem sürüp eylerken ‘ömr-i sefâ ile gezer

Geldi bir velvele-endâz feraḥ nāmında (59/9/34)

Menzilümden beni etba‘ um ile itdi be-der

Geldi devrân-ı şafâ-baḥş-ı Muṣṭafâ Pâşâ (59/9/36)

Lâzım oldu saña ey ḡam ‘adem-âbâde sefer

Şimdi anuñla baḡar ehl-i cihân dünyāya (59/9/41)

İdemez ḡavfla şeyṭānıyla endiṣe-i şer⁷¹² (61/9/54)

‘Arz-ı mihr eylemege başladı devrân ammâ (61/9/63)

Varaḡ-ı mihr-i vefāyı kim oḡur kim diñler⁷¹³

Güş-i dünyā olup avāze-i iḡsānıyla (63/9/79)

Āyine-i gülşen-i medḡūñe nevā bülbüller

Ez-culüsiyye-i sultân Muṣṭafâ Şānî Ḥân

(Mefâ‘ ilün Fe‘ ilātün Mefâ‘ ilün Fe‘ ilün)

Göründi ḡayret-i Ḥaḡ’dan muḡaddemât-ı zuhūr (39/7/1)

Ne gösterür görelüm ḡazret-i Ḥudâ-yı Ġayūr

Fetîl-i luṭfla cerrāḡ-ı çire-dest-i ḡazâ (39/7/7)

Ḳodı cerāḡet-ı eyyāma merhem-i kāfūr

Bu devletüñ yoḡ idi bir ṭabīb-i ḡam-h‘ārı (40/7/16)

Mizâc-ı memleket ‘afiyetden olmışdı dūr

⁷¹² İdemez ḡavf ile şeyṭân daḡı endiṣe-i şer

⁷¹³ Varaḡ-ı mihr ü vefāyı kim oḡur kim diñler

Niṣāṭ-ı ‘ayş-ı kem olmuş idi bezm-i ‘ālemde
Ṭavāşı ḥareme kılmaşdı nām-ı sürūr

Zamānı gelmeyecek her işüñ ḥuşūli muḥāl (41/7/24)
Umūr vaqtine kelāmı ḥod meşhūr

Cenāb-ı ḥazret-i sultān Muṣṭafā Ḥān kim (42/7/38)
Ġubār-ı dergehidür zaḥm-ı rûzgāra zūr⁷¹⁴

Budur ‘aṭiyye-i dīvān-ḥāne-i kısmet (41/7/27)
Gehi pelās-ı kühen gāh ḥil‘at-ı semmūr

Fusūle itse ta‘alluḳ nesīm-i ma‘delet (44/7/61)
İder muşālaḥa berdü’l-‘acûzla bâḥūr

Görülmedi açılaldan berü bu bâb-ı sefer (45/7/75)
Bu gûne hedm-i kılā‘ü mezimet-i ṭâbūr

Hücûm-ı ḥamle-i ūlāde düşmen-i dīnūñ (46/7/76)
Ḥaşār ü ḥayme vü ṭâbūrın aldı zūr-ā-zūr

Ḥudāygān ki bu kemterin du‘ā-güyüñ (48/7/105)
Faḳîr Nābî-i miḥnet-me’âb-ı nā-meysūr

[39a]

Velehu Bu pîrlikde benüm çäre-sazum ol tā kim (49/7/109)
Senüñ de çäre-i kâruñ göre Ḥudāy-ı Ġayūr

⁷¹⁴ Ġubār-ı dergehidür zaḥm-ı rûzgāra zerūr

Oñuldi merhem-i luṭfuñla zaḥmı dünyānuñ (49/7/110)
Benüm de zaḥm-ı derūnumda ḳalmasun nāsūr

İrişdi herkese ḥālince ḥişşesi ammā (49/7/111)
Benüm de ḥisseme ḳaldı du‘ ā-yı dūr-ā-dūr

Ez-cülūsiyye-i Sulṭān Aḥmed Ḥān Güzide-i Sulṭān ‘Al-i ‘Oṣmān

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

O ṣehinşāh-ı mülḳ-ḳadr felek-kevkebe kim⁷¹⁵ (52/8/23)
İder evşāfına a‘ yān-ı melā’ik tevḳīr

Ferş iderdi ḥāke felekler çoḳdan⁷¹⁶ (53/8/33)
Olsa şayeste-i dehlizi eger köhne ḥaşīr

Re’yine re’y-i Sikender dimek endek ta‘ rīf (53/8/40)
‘Aḳlına ‘aḳl-ı Felāṭūn dimek andañ ta‘ bīr

Pādişā senüñ evşāf-ı hümāyūnuñda (53/8/41)
Ḥāmenüñ ḥaddi degül ki ide iẓhār-ı şarīr

Bā-ḥuşūş ola ṣehenşāh-ı diyār-ı Ḥaremeyn (54/8/52)
Pādişāhum gibi bir yāver-i pākīze-ẓamīr⁷¹⁷

Nābiyā saña düşen ḥayr du‘ ādur ancaḳ (55/8/54)
İtme taşdı‘ yiter eyle du‘ āyı taşīr

İde āfāḳı pūr-āvāze şükūh ü şānı (55/8/59)

⁷¹⁵ O ṣehinşāh-ı celī-ḳadr felek-kevkebe kim

⁷¹⁶ Ferş iderdi yüzüni ḥāke felekler çoḳdan

⁷¹⁷ Pādişāhum gibi bir dāver-i pākīze-ẓamīr

Sāye-i devlet ü iqbālî ola ‘ālem-gīr

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şābit

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Dağı humār-ı şebāne ile der-firāş yatur (242/71/1)

Yatağda avlıyalum ol gazālî taş yatur

Sirişk-i hūn aqıdup cāme-hvāb-ı içre⁷¹⁸ (242/71/2)

Gözüm şabāha degin kan içinde yaş yatur

Diger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Tükürse üstüne bir ehl-i istikrāh hazz eyler⁷¹⁹ (243/72/3)

Göñül abdāl-ı ‘aşkuñ balgamı palehengidür

Degül Şābit gūşe-i t̃ahūnede qalmış⁷²⁰ (243/72/5)

Aşınmış āsiyāb-ı rūzgāruñ eski sengidür

Diger

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Biñ naqd-i cāna būs-ı lebūñ rāyegān gelür (243/73/2)

Bu māyeli mu‘āmeleden kim ziyān ider

Cān-ı za‘ife çıkmak içün Şābit-i nizār (244/73/5)

Pehlūsı üstühvānların nerdübāñ ider

Diger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

‘Aşıkla dögse de cānā cefāya tayanur⁷²¹ (245/76/1)

Şeyh şeh-rāh-ı maḥabbetde ‘aşāya tayanur

⁷¹⁸ Sirişk-i hūn aqıdup cāme-hvāb-ı firqatde

⁷¹⁹ Dükürse üst,ne bir ehl-i istikrāh hazz eyler

⁷²⁰ Degöldür hāle Şābit gūşe-i t̃ahūnede qalmış

⁷²¹ Cevr ile dögse de cānāne cefāya tayanur

	Ḳanī bir ṯaṣ dögen bu dil-i mecrūḥ gibi (245/76/2) Seng-i ezāya ṯöyer çüb-ı ezāya ṯayanur⁷²²	
	Hıṣt-ı vaḥṣetkede-i fakre ṯayansun göreyüm (245/76/6) Mest-i iḳbāl ki bālīn-i ğınāya ṯayanur	
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Düşmese çāh-ı zeneḥdāna müşğīn-ḥaller (157/64/1) Eylemezdi çüst-cū zülfün şalup çengeller Ṭaḳınup Mirriḥ-var ol pehlivān-ı kīne-ḥū⁷²³ (157/64/5) Ġamze-i mestāneden her yānına pinyāller Şābitā her ṯurresi şimdi o şūḥ-ı 'ālemün (157/64/7) Buldı tuğrā-yı şehensāhı kadar iḳbāller	
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Sirişk-i çeşmün ile rūy-ı zerdüñe baḳmaz (244/75/5) Nigāh-ı dil-ber-i nāzende sīme-zer-i zeredür⁷²⁴ Düketdi baḥr-ı midādı ḥurūc idüp Şābit (244/75/6) Tamām-ı kāmēt-i Yecüc-i ḥāme bir seredür	
Ġazel-i Etamm	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Efendi faşl-ı bahār oldu lāle-zāre buyur (245/77/1)	

⁷²² Seng-i āzāra döyer çüb-ı ezāya ṯayanur

⁷²³ Ṭaḳınur Mirriḥ-vār ol ḳahramān-ı kīne-cū

⁷²⁴ Nigāh-ı dil-ber-i nāzende sīmedür zeredür

Nigāh-ı luṭfla nergislere nezāre buyur

[39b]

Velehu Saña recā-yı der-āgūşa ‘ arz-ı ḥāl itdük (245/77/2)

Maḥall-i merḥametüz gel şū der-kenāra buyur

Ciger kebābı müheyyā-i çāšnisi ḥelāl⁷²⁵ (245/77/3)

Begüm ziyāfet-i ‘ uşşāḳ-ı dil-fiğāra buyur

Vebā dimez mi girüp şeyḥ Efendi ḳoltuğına⁷²⁶ (245/77/4)

Du‘ ā buyurmağıçün şunda bir mezāra buyur

Efendi Şābit-i dildāra kendi bendeñdür⁷²⁷ (245/77/5)

Ne ḥizmetün var ise ben günahkāra buyur

Diger (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)
N’ola yir itse maḥabbet derün-ı sīnemde (246/78/5)

Semenderün beli cāy-ı ḳarārı āteşdür

Ġurūr-ı vaşlı ḳo Şābit firāḳı da fīkr it (246/78/7)

Şerāb-ı ğuşşa-zevālün ḥumārı āteşdür⁷²⁸

Diger (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)
Raḳībe şetmini taşrīḥ idüp o şūḥ-ı zarīf (246/79/2)

Baňa toḳundurıyor nüktesi kināyesidür

Bu ḳaḥt-ı feyzde bir cām ‘ aşḳ iderse baňa⁷²⁹ (246/79/4)

⁷²⁵ Ciger kebābı müheyyā vü çāšnisi ḥelāl

⁷²⁶ Vebā dimez mi girüp şeyḥ-i belde ḳoltuğına

⁷²⁷ Efendi Şābit-i pür-cürm kendi bendeñdür

⁷²⁸ Şarāb-ı ğuşşa-zedānuñ ḥumārı āteşdür

O pîr-i muhteremün pek büyük himāyesidür

Dîger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Metā' ı derd virmiş ' aşkın dermānın olmışdur	(247/80/4)
	Ser ü sāmānın alsa cümleden ol deyne taķaş eyler ⁷³⁰	
	Ruḥuñ ḥaṭṭ-ı hümayün eyleyüp ıtlāk-ı iḥrāc ⁷³¹	(247/80/5)
	Dil-i maḥbûsı zindān-ı maḥabbetden ḥalāş eyler	
Dîger	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Sīm-i sefid-i ḥālîşe beñzer çeh-i zeķan	(248/82/2)
	' Ayniyle şehr-i Edrine'nün Aķ Pınārıdur	
	Her naḥl-ı gülşeni pîr-i sefid iden ⁷³²	(248/82/3)
	Berdü'l-' acüz mevsiminün koca qarıdur	
Dîger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Perî-naẓarları teşḥîrde tekellûf ider	(248/83/1)
	Cenāb-ı şeyḥe sözüme yok güzel taşarruf ider	
	Raķîb-i kāfire her gün gider temellük ider	(248/83/3)
	Faķîre gelmeli olsa тұrur tevaķķuf ider	
	Ġarîb ğurre-nümādur hilāl-i ebrûsı	(248/83/4)
	Hîç istikāmeti yokdur dā' imā teḥallûf ider ⁷³³	

⁷²⁹ Bu ḳaḥṭ-ı feyzde bir cām ' aşķ iderse saña

⁷³⁰ Ser ü sāmānın alsa cümle ol deyne taķaş eyler

⁷³¹ Ruḥuñ ıtlākına ḥaṭṭ-ı hümayün eyleyüp iḥrāc

⁷³² Her tâze naḥl-i gülşeni pîr-i sefid iden

⁷³³ Hîç istikāmeti yok dā' imā taḥallûf ider

DİGER	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Örneği alınmamışdur destmāl-i megrinüñ	(249/84/3)
	Başmadur naķşı ‘arūs-ı ‘ālemüñ düşvār olur	
	Ārzū-mend olma teşrīf-i kudūm-ı dil-bere	(249/84/5)
	İntizārı ħaml-i hicrāndan girān bār olur ⁷³⁴	
	Qaldurınca bī-dimāğ olduķ raķībün lāşesin	(249/84/9)
	Kāfirün hem zinde vü hem mürdesi murdār olur	
	Şābitā bir bādeden nūş eyle kim mestānesi	(249/84/10)
	Şubḥ-ı maḥşer ḥalkı ‘ālem mest iken huşyār olur	
DİGER	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	(Me‘ālī)	
	Kāmilün qadri bilinmez vaṭanında aşla	
	Kanden çıķmasa kıymet bulamaz la‘ l-i güher	
	Her tazarru‘ la olur vāsıl olan maķşūda	
	Meme virmez uşāğa aqlamayınca māder	
	Güftāra gelüp mey-i nābla şīr ⁷³⁵	
	Bir şenligi var meykedenün küp küpe söyler	
DİGER	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)	
	Ol serv-ķāmetün bu ķadar nāz ü cevriyle ⁷³⁶	(247/85/5)
	Taḥmīl-i minneti bize ağır degül midür	

⁷³⁴ İntizārı ħaml-i hicrāndan girān bir bār olur

⁷³⁵ Bu beyit Me‘ālī’nin şiirine ait değildir.

⁷³⁶ Ol serv-ķāmetün bu ķadar bār-ı cevri ile

	Ālüfte-teşne-i hūşe-i engūr kāsede (248/85/6) Şavmı fedā idüp şıkacak yir degül midür	
Dıger	(Mef' ūlü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ūlün) Bir yār içün ağyāre tevellā ne belādur (248/87/1) Bir şıḥḥat içün derde müdāvā ne belādur	
[40a]		
Velehu	Şıḥḥat gibi bīmār-ı ğama geç gelür⁷³⁷ (248/87/3) Öldürdi bizi nāz-ı eṭibbā ne belādur Dendān-ı şabī gibi ne bitmez işimüz vardur (248/87/2) Bir loḳma içün ḥalkā temennā ne belādur Şābit bize enfāsı ḥisāb üzre virürler (249/87/7) Bir müft şoluḳ yok yā bu ğavḡa ne belādur	
Dıger	(Mef' ūlü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün) Şeh-bāz-ı çeşmi ḥvāb-ı teġāfülde gösterüp (249/88/4) Ḳuş uyḥusiyle murġ-ı dili aldadur o yār Şeftālūlar virdigi buse gibi leziz⁷³⁸ (249/88/6) Olmasa serv-i nāzuña o şūḥ mīve-bār Bir başma perniyān ile örterdi Şābitā (249/88/7) Çıgnetse esb-i nāza mezārūm o şehsūvār	

⁷³⁷ Şıḥḥat gibi bīmār-ı ğama geç geliyor āh

⁷³⁸ Şeftālūlar virürdi ki buseñ gibi leziz

DİĞER	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Güncišk-i rūḥ muḫtarib olmışdur fiğān ider	(250/89/5)
	Mār-ı şikār-beste-i emmāre dem çeker ⁷³⁹	
	Söyleñ şu genc yoldaşa hep ihtiyārlar	(250/89/6)
	Ṭoymaz bu vaż' a yola çekerler elem çeker ⁷⁴⁰	
	Ey rūḥ-pāre derd-i derün tā cigerdedür ⁷⁴¹	(250/89/7)
	Şābit derd-i gamuñla ḫayli zamāndur verem çeker ⁷⁴²	
DİĞER	(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü)	
	Bir ḫayli zamāndur ki ser-küyında görünmez ⁷⁴³	(251/92/4)
	Güyā o perī-çihre ḫānede yoḫdur ⁷⁴⁴	
	Gül-geşte surāğ-ı reh vā' dī-i cünündur	(251/92/5)
	Dīvāne gönül güşe-i virānede yoḫdur	
	Dām-ı ser-i küyında girih-gire mi düşdi ⁷⁴⁵	(251/92/6)
	Şeh-bāz-ı şikeste-per-i dil nālede yoḫdur	
DİĞER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	O bir altün oluḫdur pīr-i erbāb-ı ḫarābāta	(252/93/1)
	Yine aḫmazsa da ṭamlar nāvdān-ı ḫum-ı feyż-āşār ⁷⁴⁶	

⁷³⁹ Mār-ı şikār-pişe-i ammāre dem çeker

⁷⁴⁰ Döymez bu vaż' a yola çekerler sitem çeker

⁷⁴¹ Ey māl-pāre derd-i derün tā cigerdedür

⁷⁴² Şābit faḫīr ḫaylī zamāndur verem çeker

⁷⁴³ Bir ḫayli zamādur o perī-çihre görünmez

⁷⁴⁴ Güyā o perī-çihre perī-ḫānede yoḫdur

⁷⁴⁵ Dām-ı ser-i gīsū-yı girih-gire mi düşdi

⁷⁴⁶ Yine aḫmazsa ṭamlar nāv-dān-ı ḫum-ı feyż-āşār

	Benān-ı Şābit gibi ḥall-i ʿ uḳde-i nazma ⁷⁴⁷	(252/93/5)
	İki dendānı ḳālınca çalışur kilik-i gevher-bār	
DİĞER	(Mefāʿ ilün Feʿ ilātün Mefāʿ ilün Feʿ ilün)	
	Ḥaṭuñ da gelse bize ihtiyār düşer ⁷⁴⁸	(252/94/1)
	Ḥaṭuñla nüṣḥa-i ḥüsne güzel der-kenār düşer ⁷⁴⁹	
	İki ḳadem gidemez zaʿ fī bahāne idüp ⁷⁵⁰	(252/94/2)
	Ġubār-ı maḳdemiñe ʿ aşık-ı nizār düşer	
	Düşünce nāfaña zerrīn kemer beli boşanur ⁷⁵¹	(252/94/3)
	Gören ḳarār idemez ey perī-ʿ izār düşer	
DİĞER	(Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün)	
	Görüp ğaltıde tāc-ı şeyḫi bir peymāne şanmışlar	(252/95/1)
	Ridāsın pīşkīr-i şofra-ı mey-ḥāne şanmışlar	
	Mübārek cübbe-i sūrāḥ sūrāḥ ile tesbīḥin ⁷⁵²	(253/95/2)
	Şikār-ı t̤āʾirān-ı ḥüsne dām ü dāne şanmışlar	
	Ġalaṭ-ḳārān-ı ebnā-yı zamān muğ-beçe şūḫı	(253/95/3)
	ʿ Azīze maʿ nevī ferzend iken bīḡāne şanmışlar	
	Şarāb içmek güzel sevmek gibi şeyḫüñ ḥuşuşında	(253/95/5)
	Ne şanmışlarsa Şābit cümle güstā-ḥāne şanmışlar	

⁷⁴⁷ Benān-ı dest-i Şābit gibi ḥall-i ʿ uḳde-i nazma

⁷⁴⁸ Ḥaṭuñ da gelse bize ʿ ışkı ihtiyār düşer

⁷⁴⁹ Ḥaṭuñla nüṣḥa-i ḥüsne güzel kenār düşer

⁷⁵⁰ İki ḳadem gidemez zaʿ fī bahāne idüp

⁷⁵¹ Düşünce nāfuña zerrīn kemer beli boşanur

⁷⁵² Mübārek subḥasıyla cübbe-i sūrāḥ sūrāḥın

Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Şanma kim rāhat-i dil devlet ü iḳbāldür	(253/97/1)
	Bār-ı miḥnet götüri gerden-i ḥammāldedür	
	‘ Āşıḳuñ ḳoynına girmez o şūḥ-ı raḳḳaş ⁷⁵³	(254/97/3)
	N’eylesün şıḳleti var sâ‘ ati dellāldedür ⁷⁵⁴	
	Tevbeler mi ṭayanur muğ-beçe-i bed-meste	(254/97/4)
	Bir eli cām bir eli ḳabza-i pinyāldedür ⁷⁵⁵	
	Zākir-i ḥūb-nefes şeyḫi İläḫiye şoḳar	(254/97/5)
	Ṭurma şeyṭān gibi endīşe-i ıdlāldadür	

[40b]

Diger	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)	
	Açdı yügrük bayrağın gönderdi ceyş-i kākülün	(254/98/2)
	Hîç degül vālî-i fitne bir yir başdırur ⁷⁵⁶	
	Bir ḳuloğlu āfeti ḳundāk bıraḳdı cānuma	(254/98/3)
	Ağlamam ol āteşi bu dīde-i ter başdırur	
	Çiftesin ṭağıtmaḳ ister şiveden tek ṭurmayup	(254/98/6)
	‘ Āḳıbet ‘ uşşāḳı esb-i nāza dil-ber başdırur	
	Şābitā pek köhnedür bu āsiyāb-ı rüzgār	(254/98/7)
	Hep bizi bir gün döşer ḥāke berāber başdırur	

⁷⁵³ ‘ Āşıḳın ḳoynına girmezdi o şūḥ-ı raḳḳaş

⁷⁵⁴ N’işlesün şıḳleti var sâ‘ ati dellāldedür

⁷⁵⁵ Bir eli cām ü biri ḳabza-i pinyāldedür

⁷⁵⁶ Hîç degül vālî-i mülk-i fitne bir yir başdırur

Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Limān-ı şevk bir deñiz altı maħall imiş	(256/102/2)
	Zevrakçe-i neşātuma kesel gelür ⁷⁵⁷	
	Ağyarla cidālī ķo teşrīf-i yār için	(256/102/4)
	Anı götürmenün yolu var bī-cedel gelür ⁷⁵⁸	
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fā' ilün)	
	Şemīm-i zūlf-i nigārī meşk-i Rūmīdur ⁷⁵⁹	(256/103/1)
	Ķoķutmayan dil-i miskīne baħt-ı şūmıdur	
	Benüm ħilāl-i simā' da ķulağuma çalınan	(257/103/3)
	O nev-şüküfte gülün müjde-i ķudūmıdur	
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Şu kayd-ı esīrden āzāde şandığım gönlüm ⁷⁶⁰	(257/105/4)
	Şeh-i serīr-i cefā bir ķul oğlunuñ ķulıdur	
	Semend-i nāz sürüp ķangısıñ alur Şābitā	(258/105/5)
	Göñül şāhsüvārān-ı ħüsnün ögdülıdır ⁷⁶¹	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	‘ Āşık-ı ħaste-dile ‘ arıza eksük degül	(258/106/2)
	Ķāne-i ķalb-i ‘ Avārızda mı olmış taħrīr	

⁷⁵⁷ Zevrakçe-i neşātuma mevc-i kesel gelür

⁷⁵⁸ Anı götürmenün yolu var bī-cedel gelür

⁷⁵⁹ Şemīm-i zūlf-i nigārī ki misk-i Rūmīdur

⁷⁶⁰ Şu kayd-ı esrden āzād şandığın gönlüm

⁷⁶¹ Göñül şu şāhsüvārān-ı ħüsnün ögdülıdır

	Kelbide ma‘ rifetü’llāh yabānlarda kıomaz Kıışsa-i Kehf beyān itdü nākır ü Kıtmır	(258/106/6)
Dıger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn) Ey naḥl-i nāz gitme ki serv-i revān-ı bāğ Cilveñ görürse ḥālet-i reftārdan qalur	(258/107/3)
	Kessūñ lisān-ı qālını biñ kerre ‘ āşıkuñ Şanma zebān-ı ḥālle güftārdan qalur	(259/107/4)
Dıger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilūn) ‘ Āşıkuñ dūzaḥa vaḳf olacaḳ cān mı var ⁷⁶² Ġallesı kül-ḥana işler dil-i sūzān mı var	(265/122/1)
	Üstür-i ğuşsayı qaldırmağıçün ḥātırdan Çekelüm at kıulağı mı deve tabanı mı var ⁷⁶³	(265/122/2)
	Şāhneden pır-i muğan muğ-beçesın mı şaḳınur Yoḥsa şeyṭān alacaḳ kāfirūñ imānı mı var	(265/122/5)
	Ḥāzret-i Nābī-i Efendi’ye naḫıre dimege ⁷⁶⁴ Şābit-āsā Ḥaleb’ūñ merd-i suḥan-dānı mı var	(265/122/6)
Dıger	(Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātün Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn) Hezār-ı ḥasteye gülbün toḳunsa senderedür O tāze gül ne bilür serçeye çubuk beredür	(242/75/1)

⁷⁶² ‘ Āşıkuñ dūzaḥa bir vaḳf olacaḳ cānı mı var

⁷⁶³ Çekelüm at kıulağı mı deve tabanı mı var

⁷⁶⁴ Ḥāzret-i Nābī-i üstāda naḫıre dimege

Şehādet Zekerıyyā-yı bülbül-i zāra (242/75/2)

Gülün bu bāğda her berg-i teri desteredür⁷⁶⁵

Neler gelür serine bülbülün jāle gibi⁷⁶⁶ (242/75/3)

Gülün tükürdüğü her berg muşt-ı gonca-i teredür

Dıger (Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

Gīsūsı elde siyeh dest-mālinün⁷⁶⁷ (259/108/2)

Hep tār ü pūdı rişte-i sevdān örmedür

Nerm itmedi o seng-dili āteşin mi⁷⁶⁸ (259/108/3)

Şāhib-nefes geçindigi ney-zen üfürmedür

Gazel-i Etamm

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Zahm urup pāyine çıkmadı ayak seyrine yār (259/109/1)

‘ Āşıkuñ ayağına balta oldu tekrār⁷⁶⁹

Kaṭ' idüp dest-i temennāyı dil-berden⁷⁷⁰ (259/109/2)

Bu bahāne ile hele kesildi ağıyār⁷⁷¹

[41a]

Velehu ‘ Āşıkuñ maqşad-ı aqşası kadem-renceñdür (259/109/3)

‘ Özr-leng eyleme ey serv-i kıyāmet-reftār

⁷⁶⁵ Gülün bu bāğda her berg-i sebzi desteredür

⁷⁶⁶ Neler gelür serine bülbülün ki jāle gibi

⁷⁶⁷ Gīsūsı gibi elde siyeh dest-mālinün

⁷⁶⁸ Nerm itmedin o seng-dili āteşin demi

⁷⁶⁹ ‘ Āşıkuñ ayağına balta uruldu tekrār

⁷⁷⁰ Kaṭ' idüp dest-i temennāyı der-i dilberden

⁷⁷¹ Bu bahāneyle kesildi hele pāy-ı ağıyār

	Başma gül-miḥ-i der-i yāre dil-berāne ḳadem ⁷⁷²	(259/109/4)
	Bir şaḳatlık getirürsin şaḳın ey ‘āşıḳ-ı zār	
	Şābitā ḳaṭ‘-ı ümmid it heves-i vuşlatdan	(259/109/5)
	Kesdi meclisden ayağını o şūḥ-ı mekkār ⁷⁷³	
Diger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)	
	Hāl-i siyāhuñı n’ola tellerse māşıṭa	(260/110/3)
	Cānā-yı ğidā-yı ehl-i maḥabbet varaḳlıdur ⁷⁷⁴	
	Ol ‘ārız-ı sefid-i ruḥ-ı ālüni görüp ⁷⁷⁵	(260/110/4)
	Şandum ki hem ‘inān ḳızılıyla aḳlıdur	
Diger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)	
	Müdām şoḥbetün ḥ‘āstār-ı ṭalibidür ⁷⁷⁶	(260/111/1)
	Şürāḥı mey-keşün ağızı ḳoḳar muşāhibidür	
	Bu dār-ı dehrede Manşūr gibi dil-şudelik ⁷⁷⁷	(260/111/4)
	Firüz-ı dār-ı belā rif‘ at-ı murāḳıbidür ⁷⁷⁸	
	Yazsa maşraf-ı irādını n’ola Sābit ⁷⁷⁹	(260/111/5)
	Ḳalem emir-i kemālün ḥazāne kātibidür ⁷⁸⁰	

Diger **(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)**

⁷⁷² Başma gül-miḥ-i der-i yāre dil-berāne ḳadem

⁷⁷³ Kesdi ayağını meclisden o şūḥ-ı mekkār

⁷⁷⁴ Cāna ğidā-yı ehl-i maḥabbet varaḳlıdur

⁷⁷⁵ Ol ‘ārız-ı sefid ü ruḥ-ı ālüñi görüp

⁷⁷⁶ Müdām şoḥbetünün ḥ‘āst-kār ü ṭalibidür

⁷⁷⁷ Bu dār-ı dehrede Manşūr gibi dil-şudenün

⁷⁷⁸ Firüz-ı dār-ı belā erfā‘-ı merātibidür

⁷⁷⁹ Yazarsa maşraf irādını n’ola Sābit

⁷⁸⁰ Yerā‘ a mīr-i kelāmuñ ḥazāne kātibidür

	‘ Aşkla pāre pāre olup üstüne hezār ⁷⁸¹	(261/112/4)
	Bilmez ki zeyl-i ‘ İşmeti verdüñ deridedür	
	Yārān-pesend olursa sözüm n’ola Şābit	(261/112/7)
	İnşāf-ı Hāk bu ki gāyet güzidedür ⁷⁸²	
Dīger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)	
	Derün-ı kīse-i dilde nihān idüp dāguñ	(261/113/3)
	Riyāl-i derd ü gāmı iddiḥār k̄ābildür	
	Hezārı aḥsa n’ola gonca-i çemen Şābit ⁷⁸³	(261/113/5)
	Şu berg-i sebz ile ber-güzār k̄ābildür ⁷⁸⁴	
	Züyüf-ı nuḳre-i eşküñle şanma ey ḥvāce	(261/113/4)
	Bu şehir-bend-i maḥabbetde kār k̄ābildür	
Dīger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	O mālīklerle bir Yūsuf-‘ izārı ḥūr bulmuşlar ⁷⁸⁵	(261/114/1)
	Zenaḥdānında çāh-ı miḥneti maḥşūr bulmuşlar ⁷⁸⁶	
	Dehān-ı gül-şeker-terkībüne nisbetle sultānum	(262/114/3)
	Leb-i şīrini erbāb-ı ṭabī‘ at şūr bulmuşlar	
	Tefaḳḳud eyleyüp güller hezār-ı zār ü bīmārı	(262/114/4)
	Ser-i ḥākister-i miḥnetde pek rencūr bulmuşlar	

⁷⁸¹ ‘ İşk ike pāre pāre olur üstüne hezār

⁷⁸² İnşāf ü Hāk budur ki be-gāyet güzidedür

⁷⁸³ Hezārı aḥsa ne var gonca-ı çemen Şābit

⁷⁸⁴ Şu berg-i sebz ile bir ber-güzār k̄ābildür

⁷⁸⁵ O mālīkler ki bir Yūsuf-‘ izārı nūr bulmuşlar

⁷⁸⁶ Zenaḥdānında çāh-ı miḥneti maḥfūr bulmuşlar

DİĞER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Çār-tāḳ-ı iltifāt-ı yārdan düşmiş gönül	(262/115/3)
	Çehre-i zerdüm o mecrūḥa muşamma' gösterür	
	Şem' -i meclis şu' le-i ruḥsāruñla tāc-ı zer giyüp ⁷⁸⁷	(262/115/4)
	Kendüyi sulṭān-ı iḳlīm-i Muşa' şa' gösterür	
DİĞER	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	İtsem didüm cemālūñe ey bī-vefā nazar	(263/117/1)
	Ol şūḥ-ı mevlevī didi ' aşık şafā-nazar	
	Didüm ḥabāb-ı mey gibi çatlasun gözüm ⁷⁸⁸	(263/117/2)
	Çeşm-i ḥiyānetle idersem saña nazar	
	Te 'kīd idüp n'eyler nigāhını o tünd-ḥū ⁷⁸⁹	(263/117/5)
	Bī-ḥoş kıldı Şābiti ibtidā-nazar ⁷⁹⁰	
DİĞER	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Rāḳīb-i ḥar reh-güzārında ḥāk olur toz olur ⁷⁹¹	(264/119/1)
	Ġubār-ı ğam getirür saña ḥālḳda söz olur ⁷⁹²	
	O nūr-ı bāşıra kim ' azm ider temāşāya	(264/119/2)
	Ten-i nizārda her dāġ-ı tāze bir göz olur	

⁷⁸⁷ Şem' -i meclis şevḳ-i ruḥsāruñla tāc-ı zer giyüp

⁷⁸⁸ Didüm ḥabāb-ı cām gibi çatlasun gözüm

⁷⁸⁹ Tekrār idüp nigāhını n'eyler o tünd-ḥū

⁷⁹⁰ Bī-ḥūş kıldı Şābiti ol ibtidā-nazar

⁷⁹¹ Rāḳīb rāh-güzārında ḥāk olur toz olur

⁷⁹² Ġubār-ı ğam getirür ṭab' a ḥālḳda söz olur

	Bir iki beñ qosa meşşāta taraf-ı bīniye ⁷⁹³	(264/119/3)
	O mäh-rü güzelün hüsni bir iken yüz olur	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Vā' ızūñ bunca 'aḳārātle 'irfānı mı var	(265/121/1)
	Ki ḥarābāta qoya ḥānı mı dükkānı mı var	
[41b]		
Velehu	Şeyḥ bir keşfle mi duydu maḳāl-i mesti	(265/121/3)
	Söz yetiştürmege mey-ḥānede şeyṭānı mı var	
Diger	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Memnūn idük vücūdını ḳaldursa rüzgār	(264/120/2)
	Ṭurrañ bu ḳişverün sebeb-i iḥtilālīdür	
	Yatduḳca ḥ'vāb-ı nāza o serv-i revān ⁷⁹⁴	(264/120/3)
	Ḳaddi serāy-ı vaşla döşenmiş nihālīdür	
	Maḥrem degülse şeyḥe görünmek ḥarāmdur	(264/120/5)
	Bintü'l-'ineb ki pīr-i muḡānuñ ḥelālīdür	
	Büy-ı vefā me'mül olunur gül bu bāḡda ⁷⁹⁵	(264/120/6)
	Āl-i Muḥammed'ün gül-i bāḡ-ı cemālīdür	
	Şābit ne deñlü dil-siyeh-i cürm iseñ ne ola	(264/120/7)
	Ümmīdümüz Muḥammed ü Aşḫāb ü Ālīdür	

⁷⁹³ Bir iki beñ qoya meşşāta taraf-ı bīniye

⁷⁹⁴ Yatduḳca ḥ'vāb-ı nāze o serv-i revān hemān

⁷⁹⁵ Büy-ı vefā ümīd olunur gül bu bāḡda

DİĞER	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Nesīm-i kūyı bize kuhl-ı çeşm-i cānı mı virür ⁷⁹⁶	(266/124/1)
	Zamāne hācısı yārāna āрмаğān mı virür	
	Dem-i sirişki ile tutmayınca māyesini	(266/124/3)
	Bizüm bu kanlı furūn bī-nevāya nān mı virür	
	Göge çıkarmayınca dūd-ı sūnbül-i āhı	(266/124/6)
	O gonca-fem bize bir lüle-i dehān mı virür	
	Fütādeler tāmā' -ı buse-i fülāna düşer	(266/124/8)
	O şūh kimseye bir buse fülān mı virür ⁷⁹⁷	

Ez-murabba' āt-ı Şābit

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)⁷⁹⁸	
Ya Rāb çerendegān-ı beyābānı sen kāyır ⁷⁹⁹	(397/33)
Yakdı kiyāhı tāb-ı temūz cāyır cāyır	
Hāke disem ki rūha qarışma cesed senüñ	
İfrāz eyle hışse-i maḥşülüñı ayır	

Ez-muḳaṭṭa' āt-ı Şābit

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)	
Murg-ı dili der-çenber-i hicrān eyler	(395/23)
Āgāze-i sūziş-fiken-i beste-nigār ⁸⁰⁰	
Dutmağ ile serā-perde-i ḥāşşında maḳām	
İç mehteridür şāh-ı gülüñ bülbul-i zār	

⁷⁹⁶ Nesīm-i kūyı bize kuhl-ı Isfahān mı virür

⁷⁹⁷ O şūh kimseye bir buse bir fülān mı virür

⁷⁹⁸ Divanda kıta olaral kayıtlıdır.

⁷⁹⁹ Divanda kıta bölümünde geçmektedir.

⁸⁰⁰ Āgāze-i sūriş-fiken-i beste-nigār

DİĞER (Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
İki kandil gibi mihr ü mehi (396/26)
Rûz-ı şeb bād-ı āh oynadıyor⁸⁰¹
Ādeme bunda akçe pul yirine⁸⁰²
Koneviler külāh oynadıyor

DİĞER (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūl) ⁸⁰³
Hey'etde muşamma' gibidür cism-i nizār (403/17)
Hicrānuñ ile bağladı sīmā-yı fener
Andurmağıçün gāhī çerāğ-ı haşşuñ
İtsem n'ola sulṭānıma ihdā-yı fener⁸⁰⁴

DİĞER (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
N'ola naḳḳād iseñ Bākī'ye inşāf budur⁸⁰⁵ (392/6)
Ki bizüm nuḳre-i endişemüz anuñ pulıdur
N'ola düşirüp beḳāyāsını maẓmūnlarınuñ⁸⁰⁶
Hāme-i taḥşil-i kemālātda Bākī ḳulıdur

Ez-meṭālī' -i Şābit

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Āğır bahālara çıḳsa ' aceb mi cān otıdur (412/67)
Duḡānı zāhid-i ḡar şansun yabān otıdur

DİĞER (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

⁸⁰¹ Rûz ü şeb bād-ı āh oynadıyor

⁸⁰² O mehe bunda akçe pul yirine

⁸⁰³ Divanda rubai olarak kayıtlıdır.

⁸⁰⁴ Fenār (Divanda iki yerde de fenār olarak geçmektedir.)

⁸⁰⁵ N'ola naḳḳād disek Bākī'ye inşāf budur

⁸⁰⁶ N'ola düşürse beḳāyāsını maẓmūnlarınuñ

	Şahn-ı çemende bülbül-i zāre alındırur Bād-ı nesīm bir gül-i ra' nā şalındurur	(412/68)
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Dil-i mecrūhum ile hem-demdür Hañcerün şapına dek ādemdür	(413/71)
Dīger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün) Güftāra gelüp feyz-i mey-i nāble humlar Bir şenligi var meykedenün küb kübe söyler	(413/72)
[42a]		
Dīger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Nümāyān herkesün koynında bir sâ' at kıyāmetdür Bu sâ' at çokluğu hengāme-i eşrāt-ı sâ' atdür	(413/73)
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Toğunup pāyi döküldi sāgar Devletin depdi yine zāhid-i har	(413/74)
Dīger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Dil hadeng-i ğamzesinün menzil-i idmānıdur Ol kemān-ebrūya şahn-ı sīne Oğ Meydānıdur	(413/75)
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Gördi ser-rişte-i kārında fütür Dār-ı dünyādan ip oldu Manşūr	(413/77)
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	

	Şanma ĩmānı bütün yār-ı vefādārumdur ⁸⁰⁷	(420/148)
	Nīm-tenle şalınan serv-i revān yārumdur	
Dīger	(Mef' ũlũ Fā' ilātũ Mefā' ilũ Fe' ilũn)	
	Emr itdi leblerin emmege ol lebleri şeker ⁸⁰⁸	(422/160)
	Emdũm zebān-ı kıand-feşānın kim emer ⁸⁰⁹	
Dīger	(Mefā' ilũn Fe' ilātũn Mefā' ilũn Fe' ilũn)	
	Ne çille çekdigini bu riyā-yı ğamda fakīr	(419/136)
	Görince nakşını göstermedi imām-ı haşīr	
Dīger	(Fe' ilātũn Fe' ilātũn Fe' ilātũn Fe' ilũn)	
	Pīr-i mey mażtabada şavt-ı melāhīye şıkar	(414/84)
	Tekyeye varsam eger şeyh Şlāhīye şıkar	
Dīger	(Mef' ũlũ Mefā' ilũ Mefā' ilũ Fe' ũlũn)	
	‘ Arz eylemek aña harāretle ne sözdür ⁸¹⁰	(418/123)
	Tebhāle-i la' l-i gibi bir tatlı uyuzdur ⁸¹¹	
Dīger	(Fe' ilātũn Fe' ilātũn Fe' ilātũn Fe' ilũn)	
	Zeyn idüp hāl-i siyāh taraf-ı ‘ izārı yer yer	(407/12)
	Noktacı cāmī‘ ine döndi cemāl-i dil-ber	
Dīger	(Mefā' ilũn Fe' ilātũn Mefā' ilũn Fe' ilũn)	
	Nişānı pāyını görmiş derinde ‘ aşık-ı zār	(410/43)
	Ne semte gitdi o hercāyī bunda berāber var ⁸¹²	

⁸⁰⁷ Şanma ĩmānı bütün yār ü vefā-dārumdur

⁸⁰⁸ Emr itdi la' lin emmege ol lebleri şeker

⁸⁰⁹ Emdũm dehān-ı kıand-feşānın kim imer

⁸¹⁰ ‘ Arz eylememek aña harāretde ne sözdür

⁸¹¹ Tebhāle-i la' l-i lebi bir tatlı uyuzdur

Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Deheninden hele bir buseye aldum ikrār	(410/47)
	Bir şeker ciynedi ol Hüsrev-i şîrîn-güftâr	
Diger	(Mefâ' ilün Fe' ilātün Mefâ' ilün Fe' ilün)	
	Kul oğlu didigüñ âfet ne şûh-ı serkeş olur	(410/44)
	Biri tûfengin meydâna atsa âteş olur	
Diger	(Mefâ' ilün Fe' ilātün Mefâ' ilün Fe' ilün)	
	Revâ mı zeyy-i meşâyihde müfsid ü mağrûr	(420/145)
	Bir iki aşılacak ide da' vâ-yı Manşûr	
Diger	(Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilün)	
	Bed-kîş-i taqlîm-i dehr ile dağî bed-ğâl olur ⁸¹³	(420/149)
	Hâşılı cellâdı kalb itseñ vardur deccâl olur ⁸¹⁴	
Diger	(Fe' ilātün Mefâ' ilün Fe' ilün)	
	Cevr ider rinde zâhid-i ħar ⁸¹⁵	(417/111)
	Toğuzı bir eşkle gelmişler	
Diger	(Mefâ' ilün Fe' ilātün Mefâ' ilün Fe' ilün)	
	Hayâl-i merdüm-i çeşmüñ derüne virdi sürür	(420/147)
	Gözüm neşâ-efzâdur ğidâ-yı ħabbü'n-nûr	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Leblerüñ kim raşâ-i şahbâ ile âlûdedür	(410/48)

⁸¹² Ne semte gitdi o hercâyî bunda bir iz var

⁸¹³ Bed-meniş taqlîm-i dehr ile dağî bed-ğâl olur

⁸¹⁴ Hâşılı cellâdı kalb itseñ dağî deccâl olur

⁸¹⁵ Cevr ider rinde zâhid-i ħarlar

Baňa kırmızdan murabbā sükkeri pālūdedür

Dıger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Şahñ-ı güftārda reftār idemez lāğardur (410/49)
Edhem-ı hāmemüzün birlüğü aqşardur

Dıger (Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)
Erbāb-ı dānişe bu cefā andan āzdur (411/50)
Çarh-ı felek müşā‘ bidi çok hoşka-bāzdur

Dıger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Peşe-i hār ideli çok dimāğında maqar⁸¹⁶ (412/66)
Ser-i Nemrūd dili goncası toqmağla döger⁸¹⁷

Ez-dere-nāme-i Şābit

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Derviş-i şāhib tezvīr⁸¹⁸ (29/61)
Şöhreti Hvāce Fesād-ı şerrīr

Seyr idüp şevherle nigār⁸¹⁹ (33/106)
Didiler vaz‘ ı qarīb olmağ var

Didi müjde uşacık erkekdür⁸²⁰ (36/151)
Ser-kesün vālidesi gerçekdür⁸²¹

⁸¹⁶ Peşe-i hār ideli cevfi dimāğında maqar

⁸¹⁷ Ser-i Nemrūdı gül goncası taqmağla döger

⁸¹⁸ Be-küniş müfsid ü sāhib tezvīr

⁸¹⁹ Seyr idüp bunları şevherle nigār

⁸²⁰ Didi müjde uşacık erkek imiş

⁸²¹ Ser-güzīn vālidesi gerçek imiş

İtmedüm fehm-i ferāsetde kuşūr (37/165)
Didigüm gibi geldi çıkıdı umūr⁸²²

[42b]

Ez-sitāyış-i Müfti-i Enām Feyzu'llāh Efendi

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Dergehinde çin-i ebrūyla çehre sürmesün (24/4/12)

Çarh-ı şāhib kendüyi Māçinde sürgün bulur⁸²³

Hoğka-i zerdür devātı kim derünında hakīm (24/4/17)
Cevher-i cāndan mürekkeb bir 'aceb ma' cün bulur

Dāğ-ber-dāğ iken cānı senā-h'ānuñ yine⁸²⁴ (25/4/35)
Hātır-ı maḥzūnını her vechile memnūn bulur

Şevkle giryān olup ihlāsla kılsañ du' ā (26/4/42)
Rūd-ı eşk-i bī-ḳarāruñ cūşış-i Ceyhūn bulur

Tā ki bir meh-pārenüñ şevkiyle aḥter-rīz olup (26/4/44)
'Āşık-ı üftāde her şeb yıldızın düşkün bulur

Hāme-i fazlı ola müşkül-güşā-yı ins ü cin (26/4/47)
Tā ki şubḥ-ı şūr ḥāl-i dehri digər gün bulur⁸²⁵

'Ātīfet kürkin giye şāhinşeh-i devrāndan (26/4/48)
Tā ki her mevcūd-ı cūd Ḥālīk-i bī-çün bulur

⁸²² Geldi çıkıdı didigüm gibi umūr

⁸²³ Çarh-ı hacib kendüyi Māçinde sürgün bulur

⁸²⁴ Dāğ-ı ğam-der-dāğ iken cān-ı senā-h'ānuñ yine

⁸²⁵ Tā ki nefḥ-i şūr ḥāl-i dehri digər-gün bulur

Ez-sitāyış-i Şadr-ı A‘zam Hasan Pāşā vü Müftî-i Enām Seyyid ‘Alî Efendi Benām

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Vezîr-i a‘zam-ı ‘Ankâ-şiyem Hasan Pāşā (51/11/19)

Ki itdi luţf ile dünyâyı kendüye teşhîr

O gün ki mühri alup geçdi şadr-ı vālāya (52/11/33)

Melâ’ik eyledi rûh-ı peygamberi tebşîr

Geleydi ‘ahdine Kistrā vü dārâb-ı ma‘deleti⁸²⁶ (52/11/35)

Tağardı töhmet-i zulmiyle boynına zencîr

Koyup şenâ‘ati mey-h‘vâre uydı ah‘yâra (53/11/39)

Mişâl-i kışşa-i Aşhab-ı Kehf ile Kıtmîr

Çıkardı dâ‘iye-i fıskı rind qalbinden (53/11/40)

İdüp o qapuyı mismâr-ı dâğla tesmîr

Nesîm-menqabe destûr-ı âzer âsârâ (53/11/45)

Eyâ şükûfte bahâr-ı hadîka-i taqdir

Şu şuya qomadılar gûlsitân-ı salţanatı⁸²⁷ (53/11/47)

Bu rûzgârda gelüp gitdi niçe mîr-i vezîr⁸²⁸

Şu istikametle toğrı söyle sultānum (53/11/50)

Ne vechle idelüm saña Āşafî tanzîr⁸²⁹

Zihî seciyye ki bu çâr-bâğ-ı ‘âlemde (53/11/52)

⁸²⁶ Geleydi ‘aşrına Kistrā devât-ı ma‘deleti

⁸²⁷ Şu şûrete qomadı gûlsitân-ı salţanatı

⁸²⁸ Bu rûzigâra gelüp gitdi bunca mîr ü vezîr

⁸²⁹ Ne vech ile ideyüm saña Āşafî tanzîr

Şemīm-i hulkūña dildāre şağīr ü kebīr⁸³⁰

Ḳātāde-i mertebe-i ‘allāme-i mu‘azzam kim⁸³¹ (54/11/56)

Yerā‘ asiyle çarḥ-ı fitneyi taḥzīr⁸³²

Şerīf-kevkebe Seyyid ‘Alī Efendi budur⁸³³ (54/11/57)

İder devātına altun oluḳ ḳadar tevkīr

Henüz lāyıkına düşdi mesned-i fetvā (55/11/70)

Henüz şāḥibini buldı ol maḳam-ı ḥāṭır

İşitdi nāle-i şeb-gīr-i derdmendānı (55/11/73)

‘İbāda merḥameten Īzid-i semī‘ ü başīr

Getürdi şadr-ı ma‘azzamla Şeyḥü’l-İslām (55/11/74)

Umūr-ı ‘āmmade müsteşār ü müşīr⁸³⁴

Birinüñ diyāneti dünyāyı eyledi işlāḥ⁸³⁵ (55/11/76)

Birinüñ mehābeti bed-ḥ‘āh-ı devleti tedmīr

Kemine-i mihr ü maḥabbetle ittifāk üzre⁸³⁶ (55/11/77)

Şu ḥalkı eylediler luṭf ü iltifātla esīr

Zekat-ı devlete bir müstaḥiḳḳ ararlar ise (55/11/80)

Şu tāb-ḥane-i renc ü ‘anāda işte faḳīr

⁸³⁰ Şemīm-i hulkūña dil-dādedür şağīr ü kebīr

⁸³¹ Ḳātāde-mertebe ‘alleme-i mu‘azzam kim

⁸³² Yerā‘ asile ider çarḥ-ı fitneyi taḥzīr

⁸³³ Şerīf-kevkebe Seyyid ‘Alī Efendi ki dehr

⁸³⁴ Umūr-ı ‘āmmade itdi müsteşār ü müşīr

⁸³⁵ Anuñ diyāneti dünyāyı eyledi işlāḥ

⁸³⁶ Kemend-i mihr ü maḥabbetle ittifāk üzre

Gül-i vücûdların gülşen-i sa‘ âdetde (56/11/86)

Müdâm tâze tutup hıfz ide hâfız ü naşîr

[43a]

Velehu ‘ Aṭiyye-i ḥvâhları behre-mend-i şād ü fūḥūr⁸³⁷ (56/11/88)

Ḥasūd-ı cāhları derd-mend-i ḥor ü ḥaḳîr⁸³⁸

Ez-sitāyiş-i Müftî-i Enām Pasmaḳçı-zāde Seyyid ‘ Alî Efendi Benām

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātü Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Seyyid ‘ Alî Efendi ki çarḥ-ı faḳahete (60/13/12)

Ra’y-i münîri hem meh ü hem âfitâb olur

Ḥelâl-ı müşkilât ki taḥḳîḳ-i baḥşde (60/13/13)

Ceddi gibi medîne-i ‘ ilme bâb olur⁸³⁹

Memlûk-ı dest-i ḳahr olan aḥrâr-ı rûzgâr (62/13/39)

Luṭfuñ güninde ḥvâce-i mâlik riḳâb olur

Bu ‘ abd-ı muḥlişüñde nâ-kâmdur henüz⁸⁴⁰ (62/13/40)

Yek-ḳaṭre-i ‘ ināyet ile kām-yâb olur

Varduḳda ‘ arz-ı ḥâl ile bâb-ı ‘ ināyete (62/13/42)

Nuṭḳ idemem sürâdık-ı heybet ḥicâb olur

Sulṭanuma du‘ â içün Eyyûb’e varayum (62/13/43)

Ol buk‘ a-i mübârekede müstecâb olur

⁸³⁷ ‘ Aṭiyye-ḥvâhları behre-mend ü şād ü fūḥūr

⁸³⁸ Ḥasūd-ı cāhları derd-mend ü ḥvâr ü ḥaḳîr

⁸³⁹ Ceddi gibi medîne-i her ‘ ilme bâb olur

⁸⁴⁰ Bu ‘ abd-ı muḥlişüñde ki nâ-kâmdur henüz

Sābit yeter ki āb-ı hayāt olsa da sözüñ (63/13/52)
Haddin tecāvüz eylese tūfān-ı āb olur

Be-sūy-ı Muḥammed Şeyḥü'l-İslām Ez-hengām-ı Teşrīf Mekke-i Mükەرreme

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Süpürülsün ḥarem-i sīne ğubār-ı ğamdan (57/12/6)

Şevḳ dirler dile bir tūfralı miḥmān geliyor⁸⁴¹

Çıksun erbāb-ı ma' arif istiḳbāle⁸⁴² (57/12/8)

‘İzz ü iḳbāl ile ser-defter-i dīvān geliyor⁸⁴³

Ḳādı-ı Mekke ciger-ġuşe-i Şeyḥü'l-İslām (57/12/9)

O melek-şīne o maḥdūm-ı sūḥen-dān geliyor

Gerçi maḥdūm-ı fezā'il-şiyem-i şānīdür (58/12/10)

Rūḥ-ı şānīde disem vaşfına cesbān geliyor

O Ḥudāvend-i kerem-menḳabeden dūr olalı (58/12/16)

Ḳaşr-ı eyvān-ı Sītānbul bize zindān geliyor

Çehre-sāy-ı der-i iḳbālī olan bendeleri (58/12/21)

Mültefet ‘avdet idüp cümle şenā-ḥvān geliyor

Nitekim Kā' beye eşrāf-ı mevāl mevālī her sāl⁸⁴⁴ (58/12/31)

Şād ü mesrūr gidüp hurrem ü ḥandān geliyor

⁸⁴¹ Keyf dirler dile bir tūfralı miḥmān geliyor

⁸⁴² Çıksun erbāb-ı ma' arif reh-i istiḳbāle

⁸⁴³ ‘İzz ü iḳbāl ile ser-defter-i ‘irfān geliyor

⁸⁴⁴ Niteki Ka' beye eşrāf-ı mevālī her sāl

Hâne-i muhteremi ola maṭaf-ı ‘ ulemā (58/12/32)
Bu temennā dilüme cümleden āsān geliyor

Ez-vaşf-ı Sitāyiş Vezīr-i A‘zam Muştafā Pāşā

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Vezīr-i a‘zam ü destūr-ı ekrem Muştafā Pāşā (95/23/12)
Ki İskender-i dil ü Cem-i meşreb Cemşīd-simādur⁸⁴⁵

Felek münkād-ı fermānı zemīn memnūn-ı ihsānı (95/23/14)
Hudāvend-i veliyü’l-ni‘ met-i a‘lā vü ednādūr

Bu demde kimsenüñ çeşmünde nem yok cāmdan ğayri (95/23/18)
Anuñda giryesi heb eşk-i şādī-i feraḥ-zādūr

Hudāvendā serā şāhib-kırān şafder-i şadrā
Cenābuñ Rüstēm’e kâ’immaḳām-ı pāy-ı ber-cādūr⁸⁴⁶

Senüñ devründe pāy-māl itmez oldı ehl-i ‘irfānı⁸⁴⁷ (96/23/38)
Felek kim düşmen-i dīrine-i erbāb-ı ma‘nādūr

Çerāğ it bu siyāh-ı rüz-ı ğamı bir kütlu gün görsün
Şeb-i miḥnetde şubḥ-ı luṭfı nāzır şem‘-i ğurredur⁸⁴⁸

Devām-ı devletünde pāy-māl-ı çarḥ-ı dūn olsun
Benim gibi süḥen-pīrā ki mānend-i hemtādūr⁸⁴⁹

⁸⁴⁵ Ki dünyāya vücdı maḥz-ı luṭf-ı Hāḳḳ Ta‘ālādūr

⁸⁴⁶ Bu beyit divānda bulunmamaktadır.

⁸⁴⁷ Senüñ ‘ahdünde pā-māl itmez oldı ehl-i ‘irfānı

⁸⁴⁸ Bu beyit divānda bulunmamaktadır.

⁸⁴⁹ Bu beyit divānda bulunmamaktadır.

Yeter Şābit uzatma zūlf-i dil-ber gibi güftāruñ⁸⁵⁰ (96/23/44)
Zebān-ı tītū mār-ı muṭallā ḥaṭ-ı ma' nādur⁸⁵¹

[43b]

Velehu Hūlūş-ı şıdk ü şafā-yı kalble şimdi
Du' āya başla kim kerr ü beyān ḥāzır müheyyādur⁸⁵²

Ola pirāye-i şadr-ı sa' ādet ḥaşra dek zātı
Bu ḥvāhişle du' āmuzda Yesevi ' arş-ı mu' allādur⁸⁵³

Cihān tırduḳça ol dergāh-ı devlet pāyidār olsun
Ki zīrā kıbletü'l-ḥacāt erbāb-ı temennādur⁸⁵⁴

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Seyyid Vehbī

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)
Ol çeşm-i mest pendümi efsāne zann ider (527/21/4)
Olma şaḳın raḳıbe didükçe o yār otur⁸⁵⁵

Zāhid ḳo lāf-ı ' aşḳı çerāgāh-ı cerre düş (527/21/5)
Ey ḥar-nihād anda boğazuñ otar otur

Güş eyleyüp dilā ḳafes-i tende lānesin (527/21/9)
Gördükçe murğ-ı cān-ı ḥuzūrum uçar uçur

Dīger (Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)

⁸⁵⁰ Yeter Şābit uzatma şām-ı hicrān gibi güftārı

⁸⁵¹ Livāū'l-ḥamd-i dīn-i Aḥmedi manşūb-ı ber-pādur

⁸⁵² Bu beyit divanda bulunmamaktadır.

⁸⁵³ Bu beyit divanda bulunmamaktadır.

⁸⁵⁴ Bu beyit divanda bulunmamaktadır.

⁸⁵⁵ Uyma şaḳın raḳıbe didükçe o yār uyur

	O mäh-ı nevreside şöyle nâzik-çehre âfetdür Ruğında zağmı şanma işkest-i işâretdür ⁸⁵⁶	(528/22/1)
	Kimüñ âzürde-i dendâni olmışdur bu dâ'im ⁸⁵⁷ Gören sîb-i zekânda zağmını rencür-ı hayretdür	(528/22/3)
	Görüp zağmın n'ola bülbül-veş efgân eylesem Vehbî Ne zağm ol gonca-i üşkûfte-i gülzâr-ı nahtvedür	(528/22/6)
Diger	(Mef' ulü Fâ' ilätü Mefâ' ilü Fâ' ilün) Ko çeksün sübhasını mürâyi beşer beşer ⁸⁵⁸ İtsün hisâbnaqd-i riyâyı beşer beşer	(528/23/1)
	Cânâ toğursa mâder-i dünyâ senüñ gibi Ey kâş tıfl-ı işve-nümâ-yı beşer beşer	(528/23/3)
Diger	(Fâ' ilätün Fâ' ilätün Fâ' ilätün Fâ' ilün) Güy-i çevgân-ı kazâ itmek seri âsân şanur Aşkı küdek-meşrebân bâzice-i tıflân şanur	(529/24/1)
	Rağne-i dîvâr ü revzenden fark eylemez ⁸⁵⁹ Ol ki hayretten handanlığum görüp şadân şanur ⁸⁶⁰	(529/24/4)
	Şöyle dil remgerdedür dergâh-ı ehl-i câhdan Dest-i da' vet olsa dest-i red-i derbân şanur ⁸⁶¹	(529/24/7)

⁸⁵⁶ Ruğında zağm şanmañ cây-ı engüşt-i işâretdür

⁸⁵⁷ Kimüñ âzürde-i dendâni olmışdur diyü dâ'im

⁸⁵⁸ Çeksün ko sübhasını mürâyi beşer beşer

⁸⁵⁹ Rağne-i dîvâr revzenden megr fark eylemez

⁸⁶⁰ Ol ki hayretten görüp handanlığum şadân şanur

⁸⁶¹ Dest-i da' vet görse de dest-i red-i der-ban şanur

	‘ Aḳd-i naḫmuñ Vehbiyā ‘ arz eyleme yārāna kim Ḳıymet-i ḫar-mühre ile gevheri yeksān şanur	(529/24/8)
Dıger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Şeyḫi maḡrūr ḳaçan kürsî-i vālāya çıkar ⁸⁶² Vaşf-ı mi‘ rāc iderek ‘ arş-ı a‘ lāya çıkar ⁸⁶³ İtse taḳsım şafā çarḫ-ı muḳavves ḫalkā Sehm-i ḡuşşa dil-i dāḡ-i dānāya çıkar ⁸⁶⁴ Şāhid-i nārda maẓmūn-ı süḫanla Vehbî Ḳorḳarum ṭab‘ -ı Riyāẓî ile da‘ vā çıkar ⁸⁶⁵	(530/25/1)
Dıger	(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fa‘ ülün) Tātār-ı ḡamuñla bir olup dilde bucaḳlar Mihmānkede-i cānā hücum itdi ḳonaḳlar Ḳaçmaz ḡam hicrūñle ḡoñül olmadan ammā Cān naḳdini pāyūñde nişār itmeḡe şaḳlar Vehbî idelüm saḫti-ı eyyāma taḫammül Eksük mi olur baḫr-ı belāda şaḡānaḳlar	(532/27/2)
Dıger	(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fa‘ ülün) Ḡavvāş olalı ḳulzüm-i sīnemde ḫayālūñ Mānend-i şadef dīdelerüm oldı gevherbār	(532/28/2)

⁸⁶² Şeyḫ-i maḡrūr ḳaçan kürsi-i bālāya çıkar

⁸⁶³ Vaşf-ı mi‘ rāc iderek ‘ arş-ı mu‘ allāya çıkar

⁸⁶⁴ Sehm-i ḡam ḫişşe-i dāḡ-ı dil-i dānāya çıkar

⁸⁶⁵ Ḳorḳaram ṭab‘ -ı Riyāẓî ile da‘ vāya çıkar

	Senden gelicek her ne kadar olsa girān-cān Hoş geldi degüldür baña mihmān-ı kederbār	(532/28/4)
	Çün sāyesi erbāb-ı dile şafādur ⁸⁶⁶ Servüñ bilürüz kıdrini virmezse de ger bār	(532/28/5)
[44a]		
Velehu	Çekse ne ‘ aceb şıķlet-i peşmīneyi zāhid Meşhūr meşeldür ħara olsun mı şemer-bār	(532/28/6)
Dıger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Ne ‘ izz ü cāh neseble ne kesb-i mālledür ⁸⁶⁷ Faķaķ tefāķurı ehl-i dilüñ kemālledür Ġaraż yā sırr-ı dehānuñ yā mūmiyānuñdur Bu pīç ü tāb-ı dil elbette bir ħayālledür Olur mı meclis-i işrāķıyānda güft-i şenīd ⁸⁶⁸ Yanup yaķılması şem‘ üñ lisān-ı ħālledür Bu rüzgārda kim var ki anuñ Vehbī Edā-yı gülşen aķvāli i‘ tidālledür	(533/29/1) (533/29/2) (533/29/3) (533/29/7)
Dıger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) ‘ Āşıķa zāhid meger āh nāşihat mi ider ⁸⁶⁹ Kendü dil-ķaste olan ħayre řabābet mi ider	(533/31/1)

⁸⁶⁶ Çün sāyesi erbāb-ı dile cāy-ı şafādur

⁸⁶⁷ Ne ‘ izz ü cāh u neseble ne kesb-i mālledür

⁸⁶⁸ Olur mı meclis-i işrāķıyandan güft ü şenīd

⁸⁶⁹ ‘ Āşıķa zāhid-i güm-rāh nāşihat mi ider

	Niçe pāy-efgen olur dā'ire-i teşhīre O perī da' vet-i 'uşşāka icābet mi ider	(533/31/2)
	Gāh geh būs-i dehānuñla olur mı memnūn 'Āşıkun yoḥsa hemān yoḥ yire minnet mi ider	(533/31/4)
	Nā'il-i vuşlat olur mı der-i dildāra dil Ġāyet-i elbāb hemān yoḥsa ziyāret mi ider	(533/31/5)
	Ağzına ḳadeḥ almağla zülāl-i nazm ⁸⁷⁰ Ḥāsīd-i dūn 'aceb def'-i ḥarāret mi ider	(533/31/7)
Dīger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	La' lūn ġamıyla dīde yem-āsā ḥurūş ider Göñlünde cevheri olan elbette ḥoş ider	(535/32/1)
	Meh şanma müşterisi çıkup ḥvāce-i felek Kālāy-ı vaşl-i dil-bere 'arz-ı ġurūş ider	(535/32/3)
	Cevriyle teng ider başına çarḥ-ı aṭlası 'Uşşāk ser-büreñnesine kelle-pūş ider	(535/32/4)
	Loḳmān ise de 'āşık olan ḥaste dil olur Yoḥ çāre-i 'aşḳ ādemi bir derde düş ider	(535/32/6)
Dīger	(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)	
	O ḥūninūñ n'ola yanında ḥançeri yoğ ise	(535/33/3)

⁸⁷⁰ Ağzına ḳadḥ ile almağla zülāl-i mazmum

	Helāk-ı ‘āşıkā tîr-i nîgeh kifāyet ider	
	Nîkâbın eylemesün ref‘ görmedük çokdan	(535/33/4)
	O nûr-ı dîdeye şāyed nâzar işābet ider	
	Raķībûñ āh-ı gelû-gîri nemü ’eşşir olur ⁸⁷¹	(536/33/5)
	Firenk zaḥmetidür el-ḥāzer işābet ider ⁸⁷²	
	Yanuñda olmaz ise leb-güşā-yı şekve n’ola	(536/33/6)
	O mähı Vehbî-i zār āhden şiyānet ider	
Dîger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)	
	Çevgān-ı derde gūy gerek ‘āşıkûñ seri	(536/34/3)
	Halk ise ‘aşkı bâzi-i tıflāne zann ider	
	Gördükçe āşināsını ol şūḥ-ı dîl-firîb	(536/34/7)
	Bir vaz‘ ider ki ol daḥı bigāne zann ider	
Dîger	(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fa‘ ülün)	
	Hep dest-rev izhār iderler baña ḥübān	(537/35/4)
	Feryād-ı dilüm nāle-i zünbūr şanurlar	
	Sevdā-yı ḥaṭuñ şöyle zebün eyledi cismüm	(537/35/6)
	Hāk-i ser-i müyuñda beni mür şanurlar	
	Güş eyleyen enfās-ı revān-baḥşumı Vehbî	(537/35/7)
	Āğāze-i nāy-i ḳalemüm şūr şanurlar	

⁸⁷¹ Raķībûñ āh-ı gelû-gîri ki mü ’eşşir olur

⁸⁷² Firenk zaḥmetidür el-ḥāzer sirāyet ider

DİĞER	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	Periřāndur tecāvüz itmek gīsūlar ⁸⁷³	(537/36/1)
	Nizām-ı şāneye hācet degül müjgān ü ebrūlar	
	Ne mümkün olmamak dendān-ı hayrānın görüp hayrān ⁸⁷⁴	(537/36/3)
	Niçe ser-rişteye nazm oldu ol nā-süfte incüler	
[44b]		
DİĞER	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	Kemān-āsā selāmına ham oldum reh-güzārında	(538/38/2)
	Geçer ok gibi bakmaz rüyuma benden hicāb eyler	
	Yalınlandıırdı tır-i āhumı imniyye-i te’şir	(538/38/3)
	Anun-çün menzil-i cānāne şevkle şitāb eyler	
	Hādeng-i gāmzeden her ‘āşıka semi virür ol şūh ⁸⁷⁵	(539/38/5)
	Gelince hişşe-i Vehbī’ye ammā intiḥāb eyler	
DİĞER	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	Nuḳūd-ı cān ü dille müşteriyken ‘āşıkuñ ey māh	(539/39/3)
	Göre ağıyarı kālāy-ı vişālūñ müfte isterler	
	Nühüfte itmek isterler büy-ı miski hoḳḳa içinde	(539/39/4)
	Dil-i ‘uşşāḳda ‘aşkı olar kim ḥufte isterler	
DİĞER	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Beni bir ḥāle ḳodı hier ki ağıyar aḡlar	(539/40/1)

⁸⁷³ Periřāndur tecāvüz itmek ile ḥaddi gīsūlar

⁸⁷⁴ Ne mümkün olmamak dendān-ı hem-vārın görüp hayrān

⁸⁷⁵ Hādeng-i gāmzeden her ‘āşıka sehmin virür ol şūh

	Halüme dost degül düşmen-i ğaddār ağlar	
	Kaṭre-i eşke döner tāk-ı ter nālemden ⁸⁷⁶	(540/40/4)
	Yüregi taşdan iken derdüme kuhsār ağlar ⁸⁷⁷	(540/40/3)
Diger	(Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	İdmān-ı meşķ-i qavs firāķiyle ol mehün	(540/41/5)
	Bāzū-yı dilde zūr geh artar geh eksilür	
	Vehbī çü ber-qarāra degül kār-ı rüzgār	(540/41/6)
	Mevc-i ğam sürür geh artar geh eksilür ⁸⁷⁸	
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Yanup yakılmaz ise hāl-i dil müşevveş olur	(541/43/1)
	Niyāza başlasam ol şem' -i çeşm āteş olur ⁸⁷⁹	
	Hayāl-i zülfün ile olsa ' aşıķuñ berdār	(541/43/2)
	Felekde hāle-i meh aña rismān-keş olur	
	Görinmez ādeme olmaz qarīn insāna	(541/43/4)
	O şūh-ı vahşi-i bī-mihr ' aceb perīveş olur	
Diger	(Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Şabr ile künc-i ğamda o kim yār-ı gār olur	(542/45/1)
	Genc-i ümmīde nā' il olup kām-kār olur	
	Maḥrūm-ı naķd-i hūvāhiş olur mı o kimse kim	(542/45/3)

⁸⁷⁶ Kaṭre-i eşke döner nağme-i ter nālemden

⁸⁷⁷ Farklı beytlerin bir ve ikinci mısraları birleştirilmiştir.

⁸⁷⁸ Mevc-i ğam ü sürür geh artar geh eksilür

⁸⁷⁹ Niyāza başlasam ol şem' i hüsnum āteş olur

Deryûze-kâr-ı dergeh-i Perverdegâr olur

Devrân dönüp bu gerdiş-i nâ-sâzkârdan gönül⁸⁸⁰ (542/45/4)

Der-kâr-ı kayd-i ta' ziye vü i' tizâr olur⁸⁸¹

Gazel-i Etamm⁸⁸²

Dîger (Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Sende bir gün ne cefâ ne eşer-i nâz kalur (543/46/1)

Şanma itdiklerüñ ey âfet tannâz kalur

Bî-vefâ-i zen-i dehri görüp ehl-i fenâ (543/46/2)

Hayretinden dem-i mevtinde dehen bâz kalur

Ṭama' -ı vuşlat sevdâ-yı haṭuñ çok kerre⁸⁸³ (543/46/3)

Beni leb-rîz-i cünün eylemege az kalur

Her bir ser-i müyum olsa zebân-ı takrîr (543/46/4)

Yine ser-beste derûnumda niçe râz kalur

Dîger (Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

La' lüñ ki dil-rubâ leb-i cām-ı şerâba qor (544/48/1)

Bir nev-şüküfte goncayı gūyâ ki âba qor

Ey âfitâb yâriyle da' vî-i hüsni qo (544/48/4)

Ref' -i niqâb idüp bir gün seni hicâba qor⁸⁸⁴

⁸⁸⁰ Devrân dönüp bu gerdiş-i nâ-sâzdan gönül

⁸⁸¹ Der-kâr-ı kayd-ı ta' ziye vü i' tizâr olur

⁸⁸² Mecmûada "gazelin bütünü" başlığı atılmış olsa bile son beyit yazılmamıştır. Gazelin son beyti "Ne kadar bâdiye-püy-ı ğam-ı hicrân olsa/ Şanma esb-i dil-i Vehbî-i sebük-tâz kalur" dur.

⁸⁸³ Ṭama' -ı vaşlla sevdâ-yı haṭuñ çok kerre

⁸⁸⁴ Ref' -i niqâb idüp seni bir gün hicâba qor

	Olma kemāl ğurre ki dehr ‘ aķibet seni Gencīne-i hüner daķı olsañ türāba ķor	(544/48/5)
Dīger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Görüp tedārük ķandīli şimdiden yaķalum Ki māh-ı rūze bu şeb ğālibā gelür görünür	(545/49/3)
	Bıraķma dā’ire-i genc-i nāz-ı hicrānı Zamān olur o perī-rū saña gelür görünür	(545/49/5)
	O meh-pāre görünmez giderse ey Vehbī Raķīb cānibine ilticā gelür görünür	(545/49/8)
[45a]		
Dīger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Görmedüñ şeb-i ķadr içre nihānı ⁸⁸⁵ O siyeh-pūşı içünde o siyāh perçemi gör	(546/51/3)
	Zēķan ü ħāline baķ Ka‘ be-i ruķsārında Ĥecrū’l-esved’i seyr ile ķeh-zemzemi gör ⁸⁸⁶	(546/51/4)
	O şīrīn ile levendāne ĥırāmın seyr it Gürzin āvīze-i pūşt eylemiş ol Rüstem’i gör	(546/51/5)
	Zaķmı şorma ķabībā bilürem derdümi ben ⁸⁸⁷ Hünerüñ var ise dermān olıcaķ meerhemi gör	(546/51/6)

⁸⁸⁵ Görmedüñse Şeb-i Ƙadr içre eger nūr-ı siyeh

⁸⁸⁶ Ĥecū’l-esved’i gör seyr ile ķeh-zemzemi gör

⁸⁸⁷ Zaķmumı şorma ķabībā bilürem derdümi ben

	Bir kadehle şorarum ‘aqlumı ben Vehbî-veş ⁸⁸⁸	(546/51/8)
	Sen hemân sâkî baña çäre-i derf -i gamı gör	
Diger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilätü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)	
	Ol naḥl-ı tāzenüñ çekerüz biz gamın müdām	(547/52/2)
	Ammā raḳīb mīve-i vaşlı şafālanur ⁸⁸⁹	
	Olduḳça dīdesi reme-i dil-berāna dūş	(547/52/5)
	Āvāre-dil mişāl-i kebūter hevālanur	
Diger	(Fā‘ ilätün Fā‘ ilätün Fā‘ ilätün Fā‘ ilün)	
	‘Azm-ı sūy idüp ḫarābata ayak seyrānına ⁸⁹⁰	(547/53/2)
	Ḥātır-ı ‘āşık gibi mest-i ḫarāb olmuş gelür	
	Ḥatṭını gördükde dil zülfünde tutmuşken vaṭan	(547/53/4)
	Müjde-i vaşliyle pīç-i tāb olmuş gelür ⁸⁹¹	
	Sāḫa-i eflāke gönderdüm du‘ ā-yı devletin	(547/53/6)
	Āsumāndan hep du‘ ā-ı müstecāb olmuş gelür	
Diger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	Ža‘ ifem şöyle ki olsam yāre hem-pehlü aḡyār ⁸⁹²	(549/55/6)
	Şanur ol sīm-gerden üzre bir zerrin ḫamā’ildür	
	İderken cān gibi sīnemde cılve-i şāhid-i maḳşūd	(549/55/7)

⁸⁸⁸ Bir kadehle şuvarum ‘aqlumı ben Vehbî-veş

⁸⁸⁹ Ammā raḳīb mīve-i vaşlı şafālanur

⁸⁹⁰ ‘Azm idüp sūy-ı ḫarābata ayak seyrānına

⁸⁹¹ Müjde-i vaşliyle vaḳf-ı pīç ü tāb olmuş gelür

⁸⁹² Ža‘ ifem şöyle ki olsam yāre hem-pehlü beni aḡyār

Temâşâsına ey Vehbî hicâb-ı cism hâ'ildür

Diger

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Cefâ ile beni ne şekle kodı ol büt-i ' işve⁸⁹³ (549/56/4)

Yazılsa şüret-i hâl-i dilüm divâre şâlihüdür

Serin rakqâş-ı sâ' at gibi vakf-ı gerdiş itdükçe (549/56/6)

Kiriş geçer o şulha Vehbî-i âvâre şâlihüdür

Gazel-i Etamm

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Derûna gamzeden evvel hadeng-i nâzı geçer (550/57/1)

Hamâme beççedür ammâ ki şâhbâzı geçer

Reh-i hayâle gönül rîg-i eşk ider işâr (550/57/2)

Kaçan ki nâzıyla ol şâh-ı ' işve-bâzı geçer

Gönül geçerse güzel reh-güzâr-ı ' aşkından (550/57/4)

Velî şâh-süvâra kimün niyâzı geçer⁸⁹⁴

Hadeng-i naḥveti olsa ' aceb mi sine-güzâr (550/57/3)

O şulh-ı şivegeruñ ' aşıkına nâzı geçer⁸⁹⁵

Semend-i tab' ıyla böyle giderse Vehbî eger⁸⁹⁶ (550/57/5)

Tarîḳ-i naẓmda çok germ-i turk-tâzı geçer

Diger

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

⁸⁹³ Cefâ ile beni bir şekle koydı ol büt-i ' işve

⁸⁹⁴ Velî o şâh-süvâra kimün niyâzı geçer

⁸⁹⁵ O şulh-ı ' işve-geruñ ' aşıkına nâzı geçer

⁸⁹⁶ Semend-i tab' ile böyle giderse Vehbî geçer

	Miṣāl-i ğonca olur cilvegāh-ı dest-i ḳabūl O dil ki nāme-şıfāt mühr ber-leb olmuşdur	(551/59/2)
	Niḳāb-ı ḥüsnüñ ider gāh rüyıñı mestūr Kitāb-ı ḥüsnüñe gūyā maḳleb olmuşdur	(551/59/3)
Dıger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Dimek o ḥātem-i nāza recā ne lāzımdur ‘Avāṭıf-ı küremāya bahāne lāzımdur	(551/59/1)
	O şem' i āteş iken mūm itmege ‘aşık Şūr-feşānı-ı āh-ı şebāne lāzımdur ⁸⁹⁷	(551/59/4)
Dıger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) İtdüğine bār-ı ğam ḳadd-i hünermendānı lām İnhāsı her nihāl-i mīvedāruñ dāl olur	(552/61/4)
	Mihr-i ‘ālem-tāb gūyā māha feyz-i nūr olur ‘Arızuñ mir ’āta çün tāb-efgen-i timşāl olur	(552/61/5)
[45b]		
Velehu	Ḥālimi engüşt-i āh ile beyān idem meger Yoḥsa kim görse o şāh-ı mülk-i ḥüsni lāl olur	(552/61/6)
Dıger	(Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilū Fā' ilün) Yārūñ peyām-ı vaşlı ki cāndan ḥaber virür Bir müjdedür ki feth-i Revān'dan ḥaber virür	(552/62/1)

⁸⁹⁷ Şerer-feşānı-ı āh-ı şebāne lāzımdur

	Tārāc-ı mülk-i şabrda feryād-ı ‘āşıkān Efgāniyān germ-i ‘ināndan ḥaber virür	(553/62/3)
	Maḥmūd olamaz ‘āķibet kārı ḥā’inüñ Sevdāger olsa sūd ü ziyāndan ḥaber virür	(553/62/4)
	Bir āsitāne yüz sürerüz biz ki Vehbiyā Ṭoprağı sürme-i Hemedān’dan ḥaber virür	(553/62/5)
Dīger	(Mef’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ ilün) Çin-i cebin kim küre-i naḥd-i nāzdur Ḥall iden anı nāḥun-ı dest-i niyāzdur	(553/64/1)
	Çokdan mülāzemat iderüz āsitānuña Cāh-ı vişālūñi ṭama’ itsek de azdur	(553/64/2)
	Kūy-ı ḥaķīķate çıkar elbette giderek Vehbī egerçi sālīk-i rāh-ı mecāzdur	(553/64/5)
Dīger	(Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün) Tek hemān şükūfe-riz-i ḥande olsun gāh gāh Yār vaşlın istemem ol naḥl-i cism tāzedür ⁸⁹⁸	(554/65/3)
	Bir zamān ser-germ-i şahbā-yı vişāl-i yār idüm Şimdi āgūş-ı ḥayālüm şüret-i ḥamyāzedür	(554/65/4)

Ġazel-i Etamm

(Mef’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ ilün)

⁸⁹⁸ Yār vaşlın istemem ol naḥl-i ḥüsnüm tāzedür

	Bir ‘aşıkuñ ki dil-ber-i ‘ālī-nijādı var Baht ü sitāresinde anuñ ne murādı var	(554/66/1)
	İtmez qarın men‘ -i qazā beddu‘ āsını Bir kimsenüñ ki bāb-ı Hāq’a istinādı var	(554/66/2)
	Naqş-ı vefādür ‘ālemi teshīr eyleyen Ancaq cihānda mihr-i Süleymān’uñ adı var	(555/66/3)
	Kāmil-i nazar yanında meh n’ola āsumān Bir kase-i şikesteye beñzer künādı var	(555/66/4)
	İtmez sühanda qadrümi ikrār müdde‘ i ‘Aql-ı selim yok degül ammā ‘inādı var	(555/66/5)
	Vehbī gibi qāzı-ı hācāta ilticā Senden Felek ne bīmi ne hod bir murādı var	(555/66/6)
	Olsa ‘aceb mi gise-i tehī pāre-i hüner Zirā metā‘ -ı faẓl u kemālün kesādı var	(555/66/7)
	Şirin kelāmuñ itmek ile qandi bī-revāc Lālası oldıgum leb-i la‘ lūñ de dādı var	(555/66/8)
Dıger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātü Mefā‘ ilū Fā‘ ilün) Mānend-i sayl itmede ʔondan ʔona güzār Merric-i eşküme n’ola reşk itse Aqbiñār	(557/70/1)

	Ol abā-yı sebzle ol serv-i cilveger ⁸⁹⁹ Gūyā olur menāre-i īrīn āikār ⁹⁰⁰	(557/70/4)
	‘ Azm-ı Edrine ideli ol āh-ı Cem-cenāb ⁹⁰¹ Bī’llāh Vehbī oldu Sitanbūl baa dār	(557/70/5)
	Na‘ l-i semend-i rāh-ı revān anma dostum Yollarda aldı ter-i em-i intizār ⁹⁰²	(557/70/3)
Dīger	(Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn) Baba naīhatidūr mekr-i hīten hāzer it İden fütāde eh-i Yūsuf’ı birāderidūr	(558/71/3)
	Sühūlet ile keselūn ⁹⁰³ olur mı ey zāhid ‘ Ara ki tıfl-ı dilūn hem-ū īr māderidūr	(558/71/4)
Dīger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn) Āvāredūr hevā-yı nihāl addūnle ⁹⁰⁴ Elbette mur kendūye bir āiyān arar	(558/72/6)
[46a]		
Velehu	Bī-hūde ad-amīde degūl Vehbiyā felek Erbāb-ı ab‘ a atmaga seng-i girān arar	(558/72/7)
Dīger	(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fa‘ ūlūn)	

⁸⁹⁹ Olsa abā-yı sebz ile ol serv-i cilve-ger

⁹⁰⁰ Gūyā olur menāre-i sebzīn āikār

⁹⁰¹ ‘ Azm-ı Edirne idelū ol u-ı Cem-cenāb

⁹⁰² Yollarda aldı hāset ile em-i intizār

⁹⁰³ Sühūlet ile kesilmek olur mı ey zāhid

⁹⁰⁴ Āvāredūr hevā-yı nihāl addūn ile dil

	Geh zülfüne geh haṭṭıña dil-bestedür ey şāh Hiç bendelerün kayddan āzāde degüldür ⁹⁰⁵	(559/73/2)
	Ārāyış-i meşşāta ile reşk-i gül olsa Dil virmem o hüsne ki Hudā-dād degüldür	(559/73/3)
Diger	(Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün) Rüşenger-i şafā-yı gamuñ gösterür sürür Gerd-i kederden āyine-i kalbi pāk ider	(559/74/3)
	Vardukça ol ṭabībden ağıyāra çāre-cūy Vehbī-i zārı zaḥm-ı ḥased derdnāk ider	(560/74/6)
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Şerār-ı āhum ile dāmen-i fiğān ṭutışur O āteşin daḥı yād eylesem dehān ṭutışur	(560/75/1)
	Lehib-i nālemi dem-bestelükle başdurdum Dehānumı açamam korçarum zebān ṭutışur	(560/75/2)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)⁹⁰⁶ Dāne-i ḥālını 'arz eylemeden maḳşūdı Şayd-ı murğ-ı dil-i āvāre degül de nedür	(560/76/2)
	Çeşm-i terde eyleyecek cilve ḥayāl-i eşk ⁹⁰⁷ Dir gören beyza-i fevvāre degül de nedür	(560/76/3)

⁹⁰⁵ Hiç bendelerün kayddan āzād degüldür

⁹⁰⁶ Gazel "degüldür de nedür" redifiyle divanda yazılıdır.

⁹⁰⁷ Çeşm-i terde idicek cilve ḥayāl-i zeḳānuñ

	Rûz u şeb çeşmine ẖvāb-āver iken cünbiş-i çarh Kûdek-i bahtuma gehvāre degül de nedür	(560/76/4)
Diger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Göz āşinālarına olmaz oldu nazar-figen ⁹⁰⁸ İşābet itdi meger dīde-i mekkāre nazar ⁹⁰⁹ Açıldı baht-ı siyāh Vehbī dīdeler rüşen O mäh itdi bu şi‘ r-i safā-şi‘ āra nazar	(561/77/3) (561/77/7)
Diger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Virür bir cāmele tārāca sākī ‘ aql u sāmānı Nigāh-ı der-kemīnin gāret-i İslām için şaqlar Huķūķ işbāt idüp vā‘ iz kibāra intisāb eyler Kühen da‘ vā-yı şerrir ülfet-i hükkām için şaqlar Şatar halkā mürāyī cins-i ṯā‘ āti seherlerde Metā‘ -ı şeb-pesend-i ‘ işreti aḥşām için şaqlar Niyāz-ı vaşla şarf itmez de ‘ āşık ibrāmı ⁹¹⁰ ‘ Aceb genc-i derūnunda ne güne kām için şaqlar	(561/78/2) (561/78/3) (561/78/6) (561/78/7)
Ġazel-i Etamm	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün) Tutma gūşuñ bülbüle ne bāğa ne gūlzāra var Gel beni bu bābda gūş it der-i dildāra var	(562/79/1)

⁹⁰⁸ Göz āşinālarına olmaz oldu nazra-figen

⁹⁰⁹ İşābet itdi meger dīde-i nigāra nazar

⁹¹⁰ Niyāz-ı vaşla şarf itmez de ‘ āşık naḥd-i ibrāmı

Gör fânūs-ı niķābında olur pervāne-i mihr⁹¹¹ (562/79/2)

Şem‘ -i bezm-efrūz-ı naḥvet şimdi meh-pāre var

Ḥvāb-ı rāḥat dīde-i ‘uṣṣāķa olmaz rāh-yāb (563/79/3)

Şimdi çeşm-i dil-rübā nāmında seḥḥāre var

Ol ṭabīb-i nāzdan merhem-gedā-yı vuşlat ol (563/79/4)

Zaḥmuña ey sīne-i pūr-yāre çāre ara var

Kūzde deryāsına da düzaḥ cigerde sūz-ı ğam⁹¹² (563/79/5)

Var mı bir pūr-derd ‘āşık Vehbī-i bī-çāre var

Dıger

(Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)

Bin bişāṭ-ı ṭarab u meykede itmege ḥayāl (563/80/3)

Zāhidūñ çeşmi ise mescid ü seccāde görür

Ḥāṭıra gelse ḥaṭ-ı rūyı ider la‘ l-i meger (563/80/4)

Döndi ol mey-keşe kim rûz u şeban bāde görür

Yed-i meşşāṭada ğīsū-yı dil-ārāyı görür (563/80/6)

Dāmen-i Yūsuf şān dest-i Zelīḥā’da görür

Ez-murabba‘ āt-ı Seyyid Vehbī

(Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn)⁹¹³

Zamānede kişi ser-keşte olmasun yoḥsa (688/20)

Lisān ḥalkda nāmı girān ṭabi‘ at olur

⁹¹¹ Gerd-i fânūs-ı niķābında olur pervāne mihr

⁹¹² Kūze deryāsına da düzaḥ cigerde sūz-ı ğam

⁹¹³ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

[46b]

Velehu

Dönerken üstine seng-i felâhun insānuñ

Yine yabāne atarlar anı hikmet olur⁹¹⁴

Diger

(Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)⁹¹⁵

Ḥaṭṭ gerdesinden öpdürür 'uṣṣāka ruḥların⁹¹⁶

(687/18)

Güyā ölümli ḥasteye penbe ile şu virür

'Āşık ki yārına dil-i pür-ḥün 'arz ider

Pür-bāde dest-i miḥnetle şān sebū virür

Diger

(Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)⁹¹⁷

Ey şehsüvār-ı 'arza-i iclāl destüme⁹¹⁸

(689/23)

Bir kez 'inān-ı tevsen-i iltifātı vir

'Arz eylesün rekābuña kâşid hediyyemi

Maḳbülün olmazsa eger raḥtım atıvir

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)⁹¹⁹

Bir kāmūr kim nihādı 'afv ile mecbuldur⁹²⁰

(685/12)

'Arz-ı cürm itmek yanında tuḥfeden maḳbuldür

Mu' teref taḳşire ammā Vehbī ḳuluñ⁹²¹

Ḥāzır ü ḡā'ib du' ā-yı devlete meşḡuldür

Diger

(Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül)

⁹¹⁴ Yine yabāne atarlar anı ne hikmet olur

⁹¹⁵ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

⁹¹⁶ Ḥaṭṭ arasından öpdürür 'uṣṣāka ruḥların

⁹¹⁷ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

⁹¹⁸ Ey şeh-süvār-ı 'arza-i iclāl destüme

⁹¹⁹ Divanda kıta başlığı altında kayıtlıdır.

⁹²⁰ Bir keremver kim nihādı 'afv ile mecbuldur

⁹²¹ Mu' teref taḳşire ammā ḡāşılı Vehbī ḳuluñ

Min-ba‘ d gönül eyleyelüm def‘ -i keder (716/5)

Haḳ mezra‘ a-i ḥ‘āhişümüz eyledi ter

Cūş eyledi ol ‘ azīz-i Mısr’uñ cūdi⁹²²

Seyl-i keremi kıyāsdan efzunter⁹²³

Dıger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilūn Fā‘)

Erbāb-ı kemāl pişvāyı n’eyler (717/8)

Şāh-rāhı bulan rāh-nümāyı n’eyler

Aşhāb-ı yakın diliyle ḥācet olmaz

Sükkān-ı Harem kıble-nümāyı n’eyler

Dıger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūl)

Hem degül ol bāg-ı belā sünbülidür (716/7)

Nālem degül ol gülşen-i ğam bülbülidür

Hicrūñle serümde dāğ nihān mı ḥūnīn⁹²⁴

Ey lāle-i zaḥm şanki Edrine gülidür⁹²⁵

Dıger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilūn Fā‘)

‘ Āşḳ āteşine olup süveydā ‘ anber (717/9)

Bir dilde ki sūz ola çıkar andan eşer

Āteş-i maḥz ‘ abīr olur maḥv ammā⁹²⁶

Hıfz eyleyemez şemīm-i dūdan micmer⁹²⁷

Ez-müfredāt-ı Seyyid Vehbī

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fa‘ ūlūn)

⁹²² Cūş eyledi ol ‘ azīz-i Mısr cūduñ

⁹²³ Nīl-i keremi kıyāsdan efzunter

⁹²⁴ Hicrūñle serümde dāğhā-yı ḥūnīn

⁹²⁵ Ey lāle-ruḥum şanki Edirne gülidür

⁹²⁶ Āteşde ḥafī ‘ abīr olur maḥv ammā

⁹²⁷ Hıfz eyleyemez şemīm-i dūddan micmer

	Dün itmişidüm âteş-i hicrânla bir âh Hâlâ o mâh-veşüñ beñzeri çalıklıdır	(726/7)
Dîger	(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün) Hurûş-ı cûy-ı sirişkümle buldı neşv ü nemâ Şoyındadır hele ol serv-i nâz-ı hoş-refter	(726/5)
Dîger	(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün) Zamân-ı 'îdde pençeleşmeden ğamla Senüñle pâdişâhum merhabâyâ el mi deger	(726/8)
Dîger	(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün) Görünce mest-i ser-gerdân-ı 'aşkıñ ol büt-i ħaffâf 'Arağ-rîz olduğı gül gibi nâzükterligindendür	(727/9)
Dîger	(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün) Şadâ-yı râhatü'l-ervâhı benden istimâ' ile Kıyâs olmaz uşul-i devr -içarğa bu semâ 'iddür	(727/11)
Dîger	(Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün) Bağ mihr ü mâha nağş-ı zemîn ü zamânı gör Dikkât göziyle şâni' -i kevn ü mekânı gör	(736/18)
Dîger	(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fa' ülün) Ebrûña perestişler ider ehl-i hevâlar Çokdan didi mesciddeki mihrâba du' âlar	(735/14)
Dîger	(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün) Boyamasıyla silüp ħün-ı eşkümi dildâr	(733/8)

Gözin boyar ʿ uşşāk-ı zāruñ her-bār

Diger (Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilün)
Dillere kaçd-ı şebihün ile çün ceyş-i bahār⁹²⁸ (734/11)
Giceyi gündize katmış geliyor hatt-ı ʿ izār

Diger (Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün)
Hilāl-i şeb degül reşk itdi gerdun hatt-ı dildāra (742/41)
Döküp kühlün gümüşden sürmedānın aşdı şevāre⁹²⁹

[47a]

Diger (Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilün)
Aşcı-zāde güzelin hʿvān-ı vişālini özler (734/10)
Vehbī-i haste-dili gör nenüñ aşın ister

Diger (Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilün)
Hāl-i zārum yeter itdüm işʿār (734/9)
Söyledürsin deve söyler dil-i zār

Diger (Mefāʿ ilün Feʿ ilātün Mefāʿ ilün Feʿ ilün)
Bu bāğ-ı köhnede ne vird-i kām kalmışdur⁹³⁰ (735/13)
Ne bûy-ı hʿvāhiş olur bir merām kalmışdur⁹³¹

Diger (Mefʿ ülü Fāʿ ilātü Mefāʿ ilü Fāʿ ilün)
Tîğ-i nigāha bāde-i nāzıyla āb vir (736/18)
Ben ölmek isterem baña kaçʿî cevāb vir

⁹²⁸ Dillere kaçd-ı şebihün ile çü ceyş-i bahar

⁹²⁹ Döküp kühlün gümüşden sürmedānın aşdı dīvāra

⁹³⁰ Bu bāğ-ı köhnede ner derd-i kām kalmışdur

⁹³¹ Ne bûy-ı hʿvāhiş olur bir meşam kalmışdur

Ez-vaşf-ı mi' raç ü kaydü'l-minhâc

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fa' ülün)

Leylâ-yı siyeh hayme-i rahmet bu şebdür⁹³² (3/1/1)

Mecnûn gibi sevdâ-zedesi kavm-i ' Arabdur

Nev-rûz-ı ' Acem ol şebe nisbet dem-i mâtem (3/1/6)

Zîrâ ki o şeb sūr-ı safâ-i ' id-i tarabdur

Ez- medh-i İbrâhim Pâşâ'yı Ma' rûf

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Ger esîr olmuş idüm pister-i gamda niçe dem⁹³³ (74/9/16)

Dâr-ı dünyâ hod esîrûñ başına zindândur

Beni Mecnûn göricek silsile-i kayd itdi (74/9/17)

Dîdî tedbîr bu dîvâneye pek âsândur

Bir ' ıtık-nâme-i nāmı ile adı rû'ūs⁹³⁴ (74/9/18)

Beni âzâde-ser iden ol kerîmü's-şândur

Şitâiyye

(Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Kar şuyı gibi halk iridüp naqd-i kalbini (107/21/7)

Oldı harîdâr sikke-i sulţâna h'vâhişkâr⁹³⁵

' Abd-i direm harîdesi Vehbî dağı n'ola⁹³⁶ (107/21/18)

Dîyâr-ı Aḥmed gibi devrinde bula i' tibâr⁹³⁷

⁹³² Leylî-i siyeh hayme-i rahmet ki bu şebdür

⁹³³ Ki esîr olmuş idüm pister-i gamda nice dem

⁹³⁴ Bir ' ıtık-nâme-i nāmı ile kim adı rû'ūs

⁹³⁵ Oldı harîd-i sikke-i sulţâna h'vâst-gâr

⁹³⁶ ' Abd-i direm harîdesi Vehbî dağı bula

⁹³⁷ Dînâr-ı Aḥmedî gibi devrinde i' tibâr

Şarrāf tahtasında görüp naqd-ı rāyici (107/21/19)

Zirā naqd-i eşkını itmededür şimār

Ġāfil başup muḳaddimete'l-çeyş-ı maşrafuñ (107/21/20)

Der-ceng-i evvel eyledi irādı tār-ı mār⁹³⁸

Demidür kemīngāh-ı keremden zuhūr idüüp (107/21/21)

İmdāda irişe şipeh-i luṭf-ı şehriyār

Ez-sitāyış-i şadr-ı A'zam-ı Kerīm

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Böyle kerīm olur mı ki hengām-ı cūd ile⁹³⁹ (140/32/25)

İmkān olursa iki cihānı hemān virür

Şalduḳça fülk-i ḳadrini deryā-yı ' izzete (141/32/33)

Eflāk ḳazā aña nuh bādbān virür⁹⁴⁰

Bu cezm ü ' azm var iken anda ümmīd-var⁹⁴¹ (141/32/41)

Beç Ḳal' a'sını Nemçe aña armaḡān virür

Ez-'id-i Şadr-ı A'zam Arāyış-kār-ı Cihān

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fa' ūlün)

Sen ' arz-ı mübāhāta ne ḥācet ki efendüñ (154/34/63)

Ḳadr-ı sūḡanı fehm idici mertebe-dāndur

Ḥatm it saḡn-ı ḳāfiye-veş tengdür evḳāt (154/34/64)

⁹³⁸ Der-ceng-i evvel eyledi irādı tār u mār

⁹³⁹ Böyle kerīm olur mı ki hengām-ı cūddan

⁹⁴⁰ Eflākden ḳazā aña nuh bādban virür

⁹⁴¹ Bu ḥazm ü ' azm var iken andan ümīd odur

El aç du‘ â eyleyecek vaqt ü zamāñdur⁹⁴²

Ḳādir degülüm ḥāşıl efendüm seni vaşfa (153/34/57)

Ma‘ ḳūlı bu ‘ özr ile tayy-ı lisāndur⁹⁴³

Nūriyye (Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Nevrüz-ı cihān yine reşk-i cihān olur⁹⁴⁴ (158/36/1)

Pir-i zamāna tāzelenur nev-cevān olur

Taḳvīm-i rūzgār maḥzūr ḳalmadı (158/36/3)

Meymūn okup bu sāl cihān şādumān olur

Ez-vaşf-ı Şadr-ı A‘zam Ḥakīm-zāde ‘Alī Pāşā’yı Kerīm

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Ḥāk-pāyuñ tūtiyā-yı dīde-i dünyā imiş (228/59/14)

Çeşm-i şevḳin sürmede bāy ü gedā pīr ü şağīr

Āşafā bu devlet āşār-ı du‘ ā-yı ḥayrdur (228/59/15)

Şükrin it üftādegān-ı ‘āleme ol dest-gīr

Ez-sitāyiş-i Ḳapudān-ı deryā vezīr-i hümā Muştafā Paşā

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Şandal olmaz nisbetle keşti-i iḳbāline (246/66/13)

Fülk-i atlas-ı bādbān-ı zer-nigār-i rūzgār

[47b]

Velehu Şem‘ -i iḳbālin eser yelden siyānet itmege (246/66/14)

⁹⁴² El aç ki du‘ â eyleyecek vaqt ü zemandur

⁹⁴³ Ma‘ ḳūlı bu özr ile heman tayy-ı lisandur

⁹⁴⁴ Nev-rūzdur cehan yine reşk-i cenān olur

Fülküñe bāl-i hümadür perdedār-ı rûzgār

Bādbān keşlük iderse keşti-i iclāline (246/66/17)

Pek müsā‘ id olmuş olur rûzgār-ı rûzgār

Ceddi gibi baħrda aħkāmın icrā eyledi (247/66/26)

Ol abā ‘ an-ced vezir-i nāmdār-ı rûzgār

Mesnedi ceddī maķāmıdur ħelāl olsun aña (247/66/27)

Oldı ednā mālīk-i mecd ü fiḫār-ı rûzgār⁹⁴⁵

Fikrūmi vaşfuñda ta‘ ṭīl itmesün şulḫ olalum (248/66/47)

Anda maķbūlüm degüldür i‘ tizār-ı rûzgār

Şekve itmem qorqarum da‘ vāmı taķrīr idemem⁹⁴⁶ (248/66/52)

Olurum Allāhu a‘ lem şermsār-ı rûzgār

Raẓıyum bi’llāhi eyyām-ı ḫayāt-ı zātuña (249/66/60)

‘Ömrümi zamm itsün perverdegār-ı rûzgār⁹⁴⁷

Ez-medḫ-i Meḫmed Keṭḫudā-yı Ma‘ rūf vü Dāmād İbrāḫīm Paşā

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Böyle şadra kim ki hem dāmād ola hem keṭḫudā (263/71/9)

Rutbe-i ḫadri anuñ eflākdan ednā mıdur

Vehbiyā n’oldı saña ğāyet kelāl var gibi⁹⁴⁸ (263/71/19)

Baķ ḫalem destüñde evvelki gibi ğüyā mıdur

⁹⁴⁵ Oldı irşen mālīk-i mecd ü fiḫār-ı rûzgār

⁹⁴⁶ Şekve itsem qorqaram da‘ vāmı taķrīr idemem

⁹⁴⁷ ‘Ömrümi zamm eylesün Āmürzgār-ı rûzgār

⁹⁴⁸ Vehbiyā noldı saña ğāyet kelālün var gibi

Fikri o cürmüñ dağı var ise ben kefil⁹⁴⁹ (263/71/22)

Yohsa maşşuduñ senüñ bir hüccet-i ibrā mıdur

Kısmet olursa seni hıdmetde de eyler çerāğ (263/71/23)

Dāğı ne aldı murāduñ ayrı bir da‘ vā mıdur

Mihr ü meh tırdıça Mevlā ‘ömr-i Nüh ihsān ider (264/71/25)

Bu du‘ ā ehl-i dilüñ vird-i şabāğ ü şāmıdur

Ez-medğ-i Kethüdā-yı ābül-ı Ağnā Kerīm

(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)

Yārān şerāb-ı bezm ile mest yā ben⁹⁵⁰ (271/74/2)

amyāre-rız-i ye’s idüm āzürde-i humār⁹⁵¹

Bir vağıt ile oldı meded-res ki bir zamān (272/74/14)

Buldı sipāh-ı şervet ü sāmānum intiğār⁹⁵²

Ammā ki ben selāmına rāzı iken anuñ (272/74/21)

Hem ħātırıum şora hem ide böyle i‘ tibār

Ya‘ ni nesak-ğırāz-ı umūr-ı cünüd-ı dīn (273/74/23)

ul kethüdāsı ağā-yı ħazret-i nāmdār⁹⁵³

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Rāğıb

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

⁹⁴⁹ Fikri o cürmüñ dağı var ise ‘afva ben kefil

⁹⁵⁰ Yārān şarāb-ı bezm-i murād ile mest ben

⁹⁵¹ amyāze-rız-i ye’s idüm āzürde humār

⁹⁵² Buldı sipāh-ı şervet-i sāmānum intiğār

⁹⁵³ ul kethüdāsı ħazret-i Ağā-yı nām-dār

	İylemez ırās-ı hüsn ārāyişi bed-ṭīnetūñ Zīnet olmaz māre endāmındaki naḳş nigār ⁹⁵⁴	(250/57/4)
	Dekk eyle dāme düşermiş tekyede bir ser-keşī Kelb olaldan zāhid almış āteşe şimdi bir şikār	(250/57/5)
	Sū-be-sū sevḳ eyleyen hep sā'īḳ-i taḳdīrdür Kimsenūñ destinde yok Rāgīb zimām-ı ihtiyār	(250/57/7)
Dīger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn) Āmiḥte-i levh ü ṭarab zīkr-i semā' ⁹⁵⁵ Hū hū dimesi şeyḥlerūñ hey heye beñzer	(227/35/4)
Dīger	(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn) Münāff-i edebdür her ṭalebde şīve-i ārām ⁹⁵⁶ Anuñçün cilvegerdür şūret-i nehy üzre maṭlablar Şabāḥ ḥaşre dek gitmez sevād-ı naḳşı dīdemden Añılmaz mı siyāh-kārī-i çeşmūñle geçen şebler İderdi şūret-i dībāyī ādem būşış-i dībā Eger pālān-ı zer-düz ile esb olaydı merkebler ⁹⁵⁷	(251/58/2) (251/58/7) (251/58/8)
Dīger	(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn) Leb-i cān-baḥşī gibi ḥasteye bir em mi olur Ten-i kāfūr gibi derdine merhem mi olur ⁹⁵⁸	(252/59/1)

⁹⁵⁴ Zīnet olmaz māre endāmındaki naḳş ü nigār

⁹⁵⁵ Āmiḥte-i levh ü ṭarab zīkr ü semā' ı

⁹⁵⁶ Münāff-i edebdir her ṭalebde şīve-i ibrām

⁹⁵⁷ Eger pālān-ı zer-düz ile esb olsaydı merkebler

⁹⁵⁸ Ten-i kāfūrī gibi dāğına merhem mi olur

	Bir nefes giryeden ārām degil dīdelerim Ġam-ı ebrūñla ƙan dökmedigi dem mi olur	(252/59/2)
[48a]		
Velehu	Bir ayağı ile ġam-ı ‘ālemi pāy-māl idecek Ġūşe-i meykededen ġayrı bir ‘ālem mi olur ⁹⁵⁹	(252/59/4)
	Ĥāmedür Rāġıb olan fatiĥ-i iĥlīm-i sūĥan Līk her dest-i heves-kāra müsellemin mi olur	(252/59/7)
Dīġer	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn) Şūret virürken āyīne-i ġüftār-ı tūṭīye Rāġıb görince o ruĥsārı lāl olur ⁹⁶⁰	(254/61/7)
Dīġer	(Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn) İẓtırāb nā-behemkām istemez taḥṣīl-i kām Mevķi‘ inde bī-tekellūf kār kendin gösterür Ĥūb-ı zeşt āṣārı āyīne-i gerdār-ı ĥalk ⁹⁶¹ Her ne şūret tarĥ ider seĥḥār kendün gösterür İmtiyāz-ı nīk ü bedden māni‘ olmaz imtizāc Sāye-i ġülde ġüm olmaz ĥār kendün gösterür Şöyledür Rāġıb mücāzāt-ı ‘amel kim fi’l-meşel Şorsalar maġdūrunı ġaddār kendün gösterür ⁹⁶²	(228/36/2) (228/36/6) (228/36/5) (228/36/8)

⁹⁵⁹ Kūşe-i mey-kededen özge bir ‘ālem mi olur

⁹⁶⁰ Rāġıb niçün görünce o ruĥsārı lāl olur

⁹⁶¹ Ĥūb u zeşt āṣārıdur āyīne-i gerdār-ı ĥalk

Ġazel-i Etamm

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)⁹⁶³

Egerçi fitnede ol sım-i sâ' idüñ eli var (253/60/1)

Belinde hançer-i ser-tizüñde medhali var

Ol ahû-beçeyi şayd eylemekde güçlük yok (253/60/2)

Raķīb-i seg gibi ammā arada engeli var

Efendi ға' n idenüñ ' aklı var mı Mecnün'a (253/60/4)

Gürüh-ı ehl-i hevā içre bir mi bın deli var

Nevā-yı ney gibi dil-süz var mı ' uşşāķa (253/60/5)

Derūnı dāġla pürdür başına hem yeli var

Hevā-yı zülfüñ ile bir şabā mıdır pūyān (253/60/6)

Benim başımda o sevdāyı gör ki tel teli var

Nazāire dānişe olmaz bu fikr ile Rāġıb (253/60/7)

Miyān-ı yār gibi nükte-i muħayyeli var

Dġger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Ser-tā be-ķadem gül gibi ol gūş-ı haķīķat (255/62/2)

Bülbülden işit nāliş-i ĥasret neye dirler

Hem sīnemi bir dāġ ü hem āvāzesi muħrīķ (255/62/3)

Neyden bilinür sūz-ı muħabbet neye dirler

⁹⁶² Şorsalar ma' zūrını ġaddār kendin gösterir

⁹⁶³ Gazelin 3. Beyiti yazılmamıştır.

	Tā olmaya zehr-āba çeş fırkatūñ ‘ aşık Derk eyleyemez lezzet-i vuşlat neye dirler	(255/62/6)
Diger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün) Yeksān bilen bahār ü hāzānun bu gülşenüñ Mānend-i serv-ķāmet ‘ ömri dırāz olur	(256/63/5)
	Sālik-i pul hevādan ider ibtidā güzer Āhırde hāķīķate mebde’-i mecāz olur	(256/63/6)
	Rāğīb semend-i nefis-i hārūnın zebūn iden Bu ‘ arşada şehāmet ile yekke-tāz olur	(256/63/7)
Diger	(Fā‘ ilātūn Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Emeli ıztırāb ider efzūn Kuvvet-i rişteye pīç-i tāb iledür ⁹⁶⁴	(258/65/5)
	Ne bilür lezzet-i kemāli nedür Her kimüñ fikri hūrd ü hūvāb iledür	(258/65/7)
	Olma ‘ gāfil hevāya şarf itme Naķd-i enfāsı bil hīsāb iledür	(258/65/8)
	Çünkü yokdur enīs-i hücre-i ğam Rāğībā şohbetüm kitāb iledür	(258/65/9)
Diger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Yeter felek bizi itdūñ sitemle rū-gerdān	(220/28/4)

⁹⁶⁴ Kuvvet-i rişte pīç ü tāb iledür

Añ o zamānı ki nevbet de ‘ aşıkāne düşer

Bu zār-ı mezāķı Һasūdun řu ťa‘ n-ı bī-nemegi⁹⁶⁵ (220/28/5)

Һalāvet olmaz o ni‘ metde kim lisāna düşer

[48b]

Dıger

(Fā‘ ilātün Fe‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Gerden-i mīnāsı üzre zülfi ol bütün⁹⁶⁶ (246/54/2)

Bāğ-ı Һüsnuñ sünbülü yā deste-i řebbūsıdur

Virmese ruşsat n’ola çāk-ı girībāna o şuş (246/54/5)

Şabr-ı ‘ aşık dil-berānuñ perde-i nāmūsıdur

Ol büti Rāğıb dem-ā-dem nāleler iğzāb ider (246/54/7)

Goncayi Һāmūř iden hep bülbulün pür-gūsıdur

Dıger

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fa‘ lün)

Sevād-ı kākül müşkīn ile o bütün⁹⁶⁷ (248/56/5)

Beyāz-ı gerden-i kāfūrı zařma merhemdür

‘ İlāc-ı Һasteñe zālīm dem-i Mesīř gerek⁹⁶⁸ (249/56/8)

Be-Һaķķ-ı Rūř-ı Kudsı gel řu leblerün emdür

Ki itdi gūř-ı sipihri řadā-yı nā-sāzān⁹⁶⁹ (249/56/9)

Anuñ çün ehl-i sūřan řimdi Rāğıb epsemdür

⁹⁶⁵ Budur mezāķı Һasūdun řo ťa‘ n-ı bī-nemegi

⁹⁶⁶ Gerden-i mīnāsı üzre zülfi gūyā ol bütün

⁹⁶⁷ Sevād-ı kākül-i müşkīn ile yine o bütün

⁹⁶⁸ ‘ İlāc-ı Һasteñe kāfir dem-i Mesīř gerek

⁹⁶⁹ Ger itdi gūř-ı sipihri řadā-yı nā-sāzān

Diğer	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Uçurdum murğ-ı h ^v ābı hasretüñle çok zamānlardur	(223/31/1)
	Dü çeşm-i h ^u n-feşānum şimdi hālī āşiyānlardur	
Diğer	Sihām-ı cevri gerdündür ki pīc-a-pīc olup kalmış	(223/31/3)
	Ḳıyās itme tenümde görinenler üstüh ^v ānlardur	
	Tenümde 'aşkı h ^u bān ile yir yir dāğlar hep	(223/31/5)
Diğer	Siyeh dilliklerin iş'ār içün konmuş nişānlardur	
	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' lūn)	
	Sergeşte-i havādiş-i eyyām iken yine	(247/55/5)
Diğer	Çok keştī-i ümmīd hevāsın arar bulur	
	Baht olmayınca h ^u sn-i ṭabī' at neyi müfid	(247/55/6)
	Şā'ib de olsa h ^u lk ḥaṭāsın arar bulur	
Diğer	Rāğīb olur zamānede kim bir pul eylemez	(247/55/7)
	Şanma ki h ^u nerle kim ki bahāsın arar bulur	
	(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn)	
Diğer	Düşer āyine-i h ^u lyāya müdām 'aks-hayāl	(229/37/3)
	'Āşık-ı dil-şödeye h ^v ābda vuşlat görünür	
	Pür-h ^u ner olsa da mānend-i şikāf-ı büllūr	(229/37/6)
Diğer	Kişi setr eyleyemez 'ayb-ı denā' et görünür	
	Ne kadar pest ise bünyān-ı ḳanā' at Rāğīb	(229/37/7)
	Revzeninden yine ma' müre-i rāḥat görünür	

DİGER	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fe' ilün)	
	Āğūş-ı hāle-i mähı nümāyış-i füzün ider Ol mäh-pāre zīb-i kenār olmak istiyor	(226/34/5)
	Şevk-i tavāf-ı kūyuñ ider serleri kadem Rāğıb harīm-i vaşla gubār olmak istiyor	(226/34/7)
DİGER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Tecellī neş'esin ehl-i şikem idrāk kâbil mi Behişt añdıkça zāhid ekl-i şürbüñ lezzetin söyler	(231/39/3)
	Meyān-ı güft-gūda bed-meniş ihām ider kubhūn Şecā' at 'arz iderken merd-i kıbtī sirkatın söyler	(231/39/5)
	Muvāfıkdur yine elbet mizāca şive-i hikmet Tabībūñ olsa da kızbi marīzuñ şıhhatın söyler	(231/39/6)
	Perişān hatırımımda nükte-i serbeste-veş kaldı Ne kimse hikmetin añlar ne Rāğıb 'illetin söyler	(231/39/7)
DİGER	(Mefā' ilün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Ķumāş-ı hūsne eger gerd-i haţtı virdi kesād Dağı metā' -ı gurūrı girān-bahāde gezer	(232/40/2)
	Şem-i semendine ruḡ-südelik ümmīdi ile ⁹⁷⁰ Fütādeler o şeh-i hūsne hep piyāde gezer	(232/40/4)

⁹⁷⁰ Şem-i semendine zemīn-i būriyā gibi pā-māl

	Nihābet sitem-i dehre iltizām itmiş Hadeng-i ğamzeleri dil-be-dil ẓazāda gezer	(232/40/3)
	Hulūş-ı sāde zemīn-i būriyā gibi pāy-māl Metā [‘] -ı rızķ u riyā dūş-ı i [‘] tināda gezer	(232/40/5)
[49a]		
Velehu	O māhıñ atdı oķın başdı yayın ebrūsı ‘ Aceb ki Rāġıb-ı ħud dāħı orada gezer ⁹⁷¹	(232/40/7)
Dıger	(Mefā[‘] ilūn Fe[‘] ilātūn Mefā[‘] ilūn Fe[‘] ilūn) Pil-i mecāz-ı fenādan ħaķīķate ey dil Olursa senden icāzet ‘ ubūr bizdendūr	(233/41/3)
	Cihād-ı kāfir-i nefse niķe ħarīf olalum Ġurūr bizde dil-i nā-şabūr bizdendūr	(233/41/5)
Dıger	(Mef[‘] ūlū Fā[‘] ilātū Mefā[‘] ilū Fā[‘] ilūn) İblisle de [‘] āvī-i telbīsi faşl içün Gördüm raķībi dest-i girībān olup gider ⁹⁷²	(235/43/3)
	Bir tāze dāġ yaķmada her āteşin-i ‘ izār ⁹⁷³ Rāġıb ẓazā-yı sīne ğülüstān olup gider	(235/43/5)
Dıger	(Fā[‘] ilātūn Fā[‘] ilātūn Fā[‘] ilātūn Fā[‘] ilātūn) Bār-ı miķnet çekmiyen olmaz berārā-yı kemāl Bī-ta [‘] ab şāyeste-i teşrif olur mı dūşlār	(237/45/5)

⁹⁷¹ ‘ Aceb ki Rāġıb-ı şeydā henüz orada gezer

⁹⁷² Gördüm raķībi dest ü girībān olup gider

⁹⁷³ B,r dāġ-ı tāze yaķmada her āteşin-i ğaddār

	Tāc-ı fağfūra değışmezler sıfāl-i köhneye Cām-ı meyden geçmeyüp serden geçer serhoşlār	(237/45/6)
	Şūh-ı endek-sālenüñ rüsvāy olur dil-dādesi Oynadur ‘ uşşāķını eţfāl-ı bāzī-gūşlar	(237/45/7)
	Hātır-ı aḥbābdan Rāğıb ferāmūş oldı hep Bezm-i ünsā üns-i ülfet zevķ-i nūş-ā-nūşlar	(237/45/8)
Dıger	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün) Ālem-i ābuñ hevāsı mu‘ tedil eyyāmdur ⁹⁷⁴ Mevsīm-i şayf ü şitāda zevraķ-ı şahbā yürür	(238/46/5)
	Her metā‘ uñ bir revācı var bu bendergāhda Geh taḥammül geh niyāz ü gāh istiğnā yürür	(238/46/6)
	Ṭutdı şark ü ğarbı ser-tā-bā şadā-yı tal‘ ati Medḥine ol mehveşüñ Rāğıb degül dünyā yürür	(238/46/7)
Dıger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fa‘ lün) Medār-ı leyl ü nehārı ‘ abeş ḥayāl itme Yā şām ü vuşlat yā şubḥ-ı ḥasretdür ⁹⁷⁵	(241/49/3)
	Bināsı devlet ü cāhuñ tedāvül üzre iken Tehālük-i ‘ ıķalā bunda cāy-ı ḥasretdür ⁹⁷⁶	(241/49/4)

⁹⁷⁴ ‘ Ālem-i ābuñ hevāsı mu‘ tedil eyyāmdur

⁹⁷⁵ Yā şām-ı vuşlat-ı ‘ aşık ya şubḥ-ı ḥasretdür

⁹⁷⁶ Tehālük-i ‘ ıķalā bunda cāy-ı ḥasretdür

	İden edā-yı haṭṭ-ı dil-keşe bizi Rāgıb Esir-i şifte-i hep şive-i kitābetdür ⁹⁷⁷	(241/49/7)
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Derd ü gāmdan ıztırāb itmez hevāyī-meşrebān Keştiye bār-ı girāni bā' iş-i temkīn olur	(236/44/4)
	Çarḫa ta' līḫ eylesem vaşf-ı dūr-i dendānuñı ⁹⁷⁸ Müşteri-i nazm-i pākīm ḫoşe-i pervīn olur	(236/44/6)
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Egerçi sāde ruḫān ' aḫs-i vaşla peklik ider Ḥaṭ-ı Āvrānīde ammā ḫatu tülkeklik ider	(244/52/1)
	Şaḫm o şūḫa tutuşdurma gizlüce sāğar Hevāyī-meşreb olur soñra bir fişeklik ider	(244/52/2)
	Kimüñ cevheri şāf olsa ' ayb-bīn olmaz ⁹⁷⁹ Görür mi kimse hīç elması miḫeklik ider	(244/52/6)
	Faḫaṭ şikāyet-i ' aşḫı ben eylemem Rāgıb Bu iddi' āda dil ü dīde müştereklik ider ⁹⁸⁰	(244/52/7)
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Nāḫış olmaz feyz-i zātı telḫī-i eyyāmdan Bāde telḫ oldıḫça artar neş'esi ḫuvvetlenur	(259/66/3)

⁹⁷⁷ Esir ü şifte hep şive-i kitābetdür

⁹⁷⁸ Çarḫa ta' līḫ eylesen vaşf-ı dūr-i dendānuñı

⁹⁷⁹ Kimüñ ki cevheri şāf olsa ' ayb-bīn olmaz

⁹⁸⁰ Bu müdde' āde dil ü dīde müştereklik ider

	Kāse-i lebrîz-i fağfûr olsa da virmez şadā Şervet efzāyiş olunca aġniyā hıssetlenür ⁹⁸¹	(259/66/5)
Dġger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Dü çeşm terüne ruġuñ âteşiyile āb döker Dü şışedür ki ġamuñ bezmine ġül-āb döker	(245/53/1)
	Beyāz-ı gerdeni çün şubġ ider dili rüşen Bizim piyālemüze şîr bu māh-tāb döker ⁹⁸²	(245/53/2)
[49b]		
Velehu	Varur mı sâġil-i kâme dükendi virmeyecek Bu yemde fûlk-i emel bār-ı bî-hîsāb döker	(245/53/5)
Dġger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) (Fā' ilātün) (Fā' lün) Ĥüsni bālā-ter ider cāme düşünce çeşbān Nev- ^ç arūs-ı sūġana revnaġı ta ^ç bîr virür Olayum ġaydden āzāde diyen ġayde düşer Deliden uşlı ġaber nāle-i zencîr virür Ne ġadar taşlasa şüret virebilmez tedbîr Kāruñ endāmına perdāġtı taġdîr virür Ne ^ç aceb bî-mezedür bāġ-ı ümmîdüm Rāġîb Meşmer olsa şeçeri mîve-i taşvîr virür	(219/27/2) (219/27/5) (219/27/6) (219/27/7)

⁹⁸¹ Şervet efzāyiş bulunca aġniyā hıssetlenür

⁹⁸² Bizim piyālemize şîr o māh-tāb döker

DİGER	(Mef' ūlū Fā' ilātün Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Zahm-ı hadeng-i gamzesi cān ü cigerededür	(221/29/1)
	Göz degmesün efendi meded gizlū yerededür	
DİGER	Bir ber-güzārın istedüm ol dül-rübā didi	(221/29/2)
	Tir-i müjem geçerse gönülden nazardadur	
	Hall itdi hattı bend-i girih-gır kākūli ⁹⁸³	(221/29/7)
DİGER	Rāgıb ise henüz o sevdā o serdedür	
	(Fā' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Şanma kim dā'ire-i şeyhi kerāmetle döner	(224/32/1)
DİGER	Ehl-i cūd eyledigi feyz-i semāhatle döner	
	Āb u hākinde var āşār-ı ferh meykenenüñ ⁹⁸⁴	(224/32/3)
	Kim ki endühla 'azm itse meserretle döner	
DİGER	Görse ağıarıyla seni hem-bezm-i şerāb	(224/32/4)
	'Āşıkuñ kalbi kebābe tef-i gayretle döner	
	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
DİGER	Ehl-i berkūñ feyzi bendendür ne gam bī-berk isem	(225/33/4)
	Quvvet-i neşv ü nemā-yı mekrūmet rīşemdedür	
	Pür-güherdür genc-i dil Rāgıb ger kīsem tehi ⁹⁸⁵	(225/33/5)
DİGER	Māye-i cūd ü gīnā ṭab' -ı kerem-pīşemdedür	

⁹⁸³ Hall itdi bend-i girih-gır-i kākūli

⁹⁸⁴ Āb u hākindedür āşār-ı feraḥ mey-kenenüñ

⁹⁸⁵ Pür-güherdir genc-i dil Rāgıb eger kīse-tehi

DİĞER	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Teng-biḍā' aye sevdā-yı vaşluñ el virmez	(263/70/3)
	Bir gösterişli kumāşa niçe bahā yetişür	
	‘ Aceb vaḥīmdür āb ü hevā-yı bāğ-ı nifāk ⁹⁸⁶	(263/70/5)
	Virürse bār daḥı ḥām-ı nārsā yetişür ⁹⁸⁷	
	Ne āfet olsa gerekdür efendi seyr eyle	(263/70/6)
	Bu neş'e ile ol tıfl-ı dil-rübā yetişür	
	Olur dü ḥarf ile işrāb-ı müdde' ā kâbil	(263/70/7)
	Kelāmı dūr ü dırāz itme Rāğıbā yetişür	

Tārīḥ-i Dīvān DİĞER

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

(Fā' ilātün) (Fā' lün)

Sūḳ-i tevḫīde endāze mīzān olmaz⁹⁸⁸

Feyz-i mevlāya göre nāḳış ü kāmīl birdür

Rāğıbā rütbe-i Ḥaḳ nīk ü bende yeksāndur

Yağsa bārān kerem-i baḥriyle sāḫil birdür

Ez-muḳaṭṭa' āt-ı Rāğīb

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ul)⁹⁸⁹

Nādir bulunur fīṭrat-ı kāmilde ḳuşūr (383/4)

Kim māyeden eyler ne kim eylerse zūhūr⁹⁹⁰

⁹⁸⁶ ‘ Aceb vaḥīmdir āb ü hevāsı bāğ-ı nifāk

⁹⁸⁷ Virürse bār daḥı ḥām ü nārsā yetişür

⁹⁸⁸ Bu şiir divanda bulunmamaktadır.

⁹⁸⁹ Divanda rubai olarak kayıtlıdır.

⁹⁹⁰ Kem-māyeden eyler ne kim eylerse zūhūr

İkbāl-i se rûze ile teğayyür gelmez
Mest olsa hâbı eylemez erbâb-ı şu'ûr

Dîger (Mef' ulü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ul)⁹⁹¹
Çün kim yed-i kudretünde döner hayr ile şer⁹⁹² (383/2)
Besdür bülend-i tesliyet imân-ı kader⁹⁹³
Deryâda ne miqdârı olur hâr u hasuñ
Dinyâ için dil ü dâñâda olmaz keder⁹⁹⁴

Dîger (Mef' ulü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ulün)
Âdemde pîrâye ne zîver ister⁹⁹⁵ (382/1)
Maḥlûḳ eylediği şûrete mazhar ister⁹⁹⁶
Bî-fâ'idedür zînet ü ârâyiş-i zâhir
Baḳ âyîneye şafvet cevher ister

[50a]

Ez-Nüvişte-i Der-dîvâr-ı Sarây-ı Nakḳâş Paşâ

(Fâ' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)
Şekl-i tebdilde virdikçe laḳab geşt ü güzâr (383/3)
Bu maḥall olmuş idi râḥat için cây-ı qarâr
Daḫı çok kimse bizim gibi gelüp gitse gerek
Böyledür ḳâ'ide-i vâz-ı sipîhr-i devvâr

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Belîğ

⁹⁹¹ Divanda rubai olarak kayıtlıdır.

⁹⁹² Çün kim yed-i kudretle döner hayr ile şer

⁹⁹³ Besdür bilene tesliyet imân-ı kader

⁹⁹⁴ Dünyâ için olmaz dil ü dâñâde keder

⁹⁹⁵ Âdemde ne pîrâye ne zîver ister

⁹⁹⁶ Maḥlûḳ itdiği şûrete mazhar ister

	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	Bir rütbedür letāfeti ol māh-peykerūñ	(147/44/2)
	Tār-ı nigh toğunsa yüzinde nişān qalır	
	Hem-pā olur mı sa' yla hme nev-cevāna pīr	(147/44/3)
	Varur ḥadeng menzile ammā kemān qalır	
	Yāruñ bu āb ü tābını ḥaṭ zā 'il itse de	(147/44/6)
	Dillerde ḥūsni maḥşere dek dāsītān qalır	
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	İtmem gürīz-i ṭa' n ile kūy-ı nigārdan	(148/45/3)
	Devlet cihānda ādeme cāy-ı ḥaṭardadur	
	Kesme Belīg dāmen-i şebde fiğānı kim	(148/45/6)
	Te 'şīr-i sūziş-i ' aşık seherdedür ⁹⁹⁷	
Diger	(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)	
	Ḥadeng-i ğamze ile dā 'imā qaşdı diledür ⁹⁹⁸	(149/46/1)
	Çekilmez ol qaşı yāyuñ cefāsı çok çiledür	
	Perestiş eylemek elbette farzdur yāre	(149/46/2)
	Cihānda ğayrı ' amel ehl-i ' aşka nāfiledür	
	Zemīne cevvi-i semādan yağarsa tīr-i qaṣā	(149/46/7)
	Ḥabībeye āyet-i raḥmet raḳībe nāzladur ⁹⁹⁹	

⁹⁹⁷ Te 'şīr-i āh-ı sūziş-i ' aşık seherdedür

⁹⁹⁸ Ḥadeng-i ğamze ile qaşdı dā 'imā diledür

⁹⁹⁹ Ḥabībeye āyet-i raḥmet raḳībe nāziledür

DİGER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Hayālün āstīn-efşān iken rüyāda bir kerre	(150/47/3)
	Görürsem sā' id-i sīmīnūñi bahtum müsā' iddür ¹⁰⁰⁰	
	Niçün ifşā ider bīgāneye renc-i dīlzārı	(150/47/4)
	Ço aqsun eşk-i gül-gün dīdelerden dem-i fāsiddür ¹⁰⁰¹	
DİGER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Ne 'aceb cāhil olan şād ise dünyāda Belīg	(153/50/5)
	Rūzgāruñ ğamı erbāb-ı hūner vāyesidür	
DİGER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Çazādan tīr-i cevherdār ile ğāfil yetiş yoḥsa ¹⁰⁰²	(155/52/6)
	Ṭarīk-i ḥīlede aġyār-ı bī-pervā ṭapān-keşdür	
DİGER	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Tiryākī 'aceb kül kedisi gibi pis olur ¹⁰⁰³	(155/53/1)
	Āteş yanında ūsti başı cümle is olur ¹⁰⁰⁴	
	Sildi süpürdi süfre-i mīrās-ḥvāreyi	(155/53/2)
	Çallāş-i meykede ne 'aceb kāse-līs olur	
	Fülk-i vişāline çatan ol kıç levendinüñ	(156/53/6)
	Çullansa anı başlı başına re'is olur ¹⁰⁰⁵	

¹⁰⁰⁰ Görürsem sā' id-i sīmīnūñi bahtum müsā' addur

¹⁰⁰¹ Ço aqsun eşk-i gülgün dīdelerden hūn-ı fāsiddür

¹⁰⁰² Çazādan tīg-i cevherdār ile ğāfil yetiş yoḥsa

¹⁰⁰³ Tiryākī kül kedisi gibi ḥayli pis olur

¹⁰⁰⁴ Āteş başında ūsti başı dā'im is olur

¹⁰⁰⁵ Çullansa başlı başına anı re'is olur

DİĞER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Benüm ol bende-i mātem-zede kim şām ü seher	(157/54/3)
	Hāk-rüb-ı haremün çāk-i girībānumdur	
	Ne perī şadmesidür merde ne sevdā-yı cünün ¹⁰⁰⁶	(158/54/13)
	Beni āşüfte iden ol gül-i handanumdur	
DİĞER	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Hayālün āyīne-i çeşm-i qalbe mişkaladur	(158/55/1)
	Bu sırrı şaklayamaz dīde teng-ı havşaladur	
	Dehānı nokta-i şek kıl ü qāle bādīdür	(158/55/3)
	Cevabı müşkil anuñ bir caķık mes'eledür	
DİĞER	(Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fa' ulün)	
	Ey meh ne zamān sīne-i büllürünı açsañ	(159/56/2)
	Nezzārede āyīne-i meh-tābān gibi parlar ¹⁰⁰⁷	
	‘Arz eyleseñ ol şulha ne dem sūz-ı derūni	(159/56/3)
	Ser-keşlik idüp āteş-i sūzān gibi parlar	
DİĞER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Ser-āğāz eyledikçe nağmeye ol rūḥ-efzā ¹⁰⁰⁸	(161/57/5)
	Degül ādem leb-i taşvire ta' līm-i sūrūd eyler	
	Eḫibbā eylemez ta' rīz ile āzürde-dil ammā	(161/57/9)
	Hemāñ ṭab' -ı Belīg'e her ne eylerse ḥasūd eyler	

¹⁰⁰⁶ Ne perī şamesidür serde ne sevdā-yı cünün

¹⁰⁰⁷ Nezzārede āyīne-i tābān gibi parlar

¹⁰⁰⁸ Ser-āğāz eyledikçe nağmeye ol la' l-i rūḥ-efzā

[50b]

Diger

(Mef'ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

‘Uşşāk-ı ğuşsa-pervere pey-rev-nümā-yı dil

(162/58/4)

İtmez cemālin ‘arz o perī gösteriş budur

Sevdā-yı mā-sivāyı kırmaz levh-i sinede

(162/58/6)

Üstād-ı pîşekāra pesendide iş budur

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Halkuñ isti' dādına vā-bestedür āsār-ı feyz

(162/59/2)

Ebr-i nisāndan şadef dürdāne ef' i sem kıpar

Çeşm-i 'āşık şakınup 'arz itmesün eşk-i niyāz

(162/59/3)

Ol perī-rū ter-mizāc olmuş bulutdan nem kıpar

Diger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Olamaz hüsne hūbāna ber-ā-ber kızlar

(164/61/1)

Qalbdür anları biraz meşāṭṭa yıldızlar

Yād idüp hançer-i bürrānuñı dil kūyında

(164/61/2)

Niçe zār eylesün yarası olan şızlar¹⁰⁰⁹

O kıdar gözlerini āh okı yıldırımışdur kim

(165/61/5)

Göz kıpar havfla tā-be-seher yıldızlar

Şakın aldanma bütān-ı sitem-endişe Belig

(165/61/7)

Çok gönül Ka' besini yıkdı imānsızlar¹⁰¹⁰

¹⁰⁰⁹ Nice zār eylesün yarası vardır şızlar

Diğer	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)	
	‘Arz eyler ise bŭy-ı vişālin saña dekdür	(166/63/1)
	Bilmez misin ol ğonca-dehānı ne çiçekdür	
	Ey tıfl-ı cefā-pīşe ne var merdüm-i çeşmüñ	(166/63/3)
	Zīver-dih-i ‘āġūş-ı hayāl olsa bebeddür	
Diğer	Bu hey’et ile bilmezem ey vā’ ız-ı ħod-bīn	(167/63/5)
	Ol şūĥ-ı melek-manzarı sevmem ne dimekdür	
	Endīşe-i kūyuñla dili kıble-nümānuñ	(167/63/7)
	Āhen ise ditrer yine elbette yürekdür	
Diğer	(Fā’ ilātūn Fā’ ilātūn Fā’ ilātūn Fā’ ilūn)	
	Dün o şeh-bāza Cezā’ır lāfi kulllanmış rakīb	(168/64/3)
	ĖorĖarum fŭlk-i vişāle kıçdān ol Ėorşan çatar	
	İddi’ āya düşme ey bŭlbŭl ‘āşık yār içün	(168/64/4)
	Kendüni pervāne-āsā āteşe ‘uryān atar	
Diğer	Derdiñe dermān su’ālinden Belīgā maĖşūduñ	(168/4/5)
	Cāñ otı ister iseñ ancak kākŭl-i cānān şatar	
	(Mefā’ ilūn Mefā’ ilūn Mefā’ ilūn Mefā’ ilūn)	
	Dil-i ‘uşşākdan men’ eylemek fikriyle ol āfet	(169/66/4)
Diğer	Alup mir’āte ‘aks-i Ėāmetiyle rŭ-be-rŭ eyler	

¹⁰¹⁰ Çok göñŭl Ka’ besini yıkdılar imānsızlar

	Giribānın o kimse kırtarur dest-i riyādan kim Sirişk-i hūn ile dest-i sebūyı şüst ü şū eyler	(169/66/5)
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Ecnebīye āşinādan çok kerem eyler kibār Yere şu gird-ābā deryā her tehī sāgar virür ¹⁰¹¹	(170/67/3)
	Bir hüner midür zer ü ziver fedā etmek Belig ¹⁰¹² ‘ Āşık-ı şādık olan yārūñ yolında ser virür	(171/67/7)
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Pestden lā-büd çıkar bālāya mürğ-ı bāl-zen Vāşıl-ı maqşūd olur her kimse iş himmetdedür	(171/68/2)
	Feylesofānuñ şikest olmuş bütün nāhunları Hall-i ‘ aqđ-ı kār-ı devlet hep yed-i rüşvetdedür ¹⁰¹³	(171/68/5)
	Bī-şafādur bīm-i hicr-i yārdan ‘ ayn-ı vişāl ‘ Āşıkūñ ümmīd-i vaşl ile firqatdedür ¹⁰¹⁴	(172/68/6)
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün) Ümmīd-i der-kenār ile mūy-ı meyān-ı yār ‘ Uşşāk-ı haste-ḥāle görünmez beliydedür	(172/69/2)
	Bezm-i tarabda saña şeker çiynden Belig Şirīn lebān-ı belde-i Kōstantīniyyedür ¹⁰¹⁵	(173/69/5)

¹⁰¹¹ Ebre şu gird-āba deryā bir tehī sāgar virür

¹⁰¹² Bir hüner midür zer ü ziver fidā etmek Belig

¹⁰¹³ Hall ü ‘ aqđ-ı kār-ı devlet hep yed-i rüşvetdedür

¹⁰¹⁴ ‘ Āşıkūñ zevki ümmīd-i vaşl ile firqatdedür

¹⁰¹⁵ Şirīn-beyān-ı belde-i Kōstantīniyyedür

Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Ümmid-i şayd ile bu dāne dāne eşk-i niyāz	(173/70/3)
	Döküldi dīdeden ol murğ-ı vaḥşiye yemdür	
[51a]		
Velehu	‘ Aceb mi dest-res olmazsa ehl-i ‘ irfāna	(173/70/4)
	Ṭanīn āhuö ile çarḥ-ı sifle sersemdür	
Diger	(Müfte' ilün Müfte' ilün Fā' ilün)	
	Bāde-i pür-neş 'edür āb-ı ḥayāt	(174/71/2)
	Pīr-i za' īf içse anı genc olur	
	Ol бүti gördükçe benümle raḳīb	(174/71/3)
	Çīn-i cebīn eyleyüp Efrenc olur	
	Şīveyi ögrense sözinden Belīğ	(174/71/7)
	Şehrimüzüñ dil-beri pür-ğanc olur	
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Ne vaşl-ı yāre fırsat ne belā-yı şabra ṭāḳat var ¹⁰¹⁶	(175/72/1)
	Beni dil-ḥaste-i hecr itmede bilmem ne ḥālet var ¹⁰¹⁷	
	Niçe teskīn ola seyl-āb-ı ḥūn-feşānumla ¹⁰¹⁸	(175/72/2)
	Benüm gönümde deryālar söyündürmez ḥarāret var	
	Vişālūñle dil-i maḥzūni mesrūr eyledüñ geldüñ	(175/72/4)

¹⁰¹⁶ Ne vaşl-ı yāre fırsat ne belā-yı hıcre ṭāḳat var

¹⁰¹⁷ Beni dil-ḥaste-i hecr itmede bilmem ne ḥikmet var

¹⁰¹⁸ Nice teskīn ola seyl-āb-ı çeşm-i ḥūn-feşānumla

	Efendim iştibāhum kalmadı sende kerāmet var	
	Eger ālūde-i ‘işyān ise dāmānum ey zāhid Anı taṭhīr ider bī-intihā deryā-yı raḥmet var	(175/72/5)
	Kime bir serv-kāmet sāye-endāz olsa ‘ālemde Ġam u ekdārdan āzādedür başında devlet var	(175/72/6)
DİĞER	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün) İstemez vāsıta vaşl-ı nigār-ı teng-dest Kālesin muḥtāc olan dellāldan evvel virür	(175/73/2)
	Kayıddan āzād idüp ol māh-peyker destüme Zülfini ser-rişte-i āmālden evvel virür	(176/73/4)
DİĞER	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Yolında naḳd-i cān virse ‘āşık iltifāt itmez ¹⁰¹⁹ Belīgā sīm ü zerden ḡayrı yoḳdur maṭlab-ı dil-ber	(177/74/6)
DİĞER	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün) Nāzenīnüm tıfl-ı nev-resdür ḳadd-i dil-cū çeker Giderek anı görenler nā‘re-i yā hū çeker	(177/75/1)
	Bender-i ḡamda benüm gevher-fürüş-ı dürr-i eşk İki keffe bir terāzūdur gözüm incü çeker	(177/75/2)
	Ġālibā olmuş yine dil-teşne-i eşk-i niyāz Ḥayli demdür çāh-ı çeşmünden ḡayālūñ şu çeker	(177/75/4)

¹⁰¹⁹ Yolında naḳd-i cānın virse ‘āşık iltifat itmez

Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Bilmem ki n'eyile def' -i ğam itsün bu ehl-i dil	(179/77/2)
	Bir bāde var cihānda anuñ dañı ğumārı var ¹⁰²⁰	
	Gelmiş bu kārġāha o kālā-fürüş-ı nāz	(179/77/4)
	‘Uşşāk-ı zāra ğam gibi bir yādigārı var	
	Āzürde olma ħaṭṭı gelürse ol āfetün	(179/77/6)
	Bāġ-ı fenāda her gülün elbette hārı var	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Beñzedürse ne ‘aceb zülfünü eftimūna	(180/78/5)
	Bu ħayāl-i ‘āşık-ı dil-ħasteye sevdāndur	
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Ĥaşre dek āyine ṭursa ħod-be-ħod olmaz şikest	(181/79/3)
	Bir zamān mir'āt-ı dil kendü kırılmaz el kırar	
	Bād-ı āhumdan olursuñ münkesir ey naḥl-i nāz	(181/79/4)
	Kim nihāl-i nev-resi gülşende ekşer yel kırar	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Müşk nihān olsa da müşküñ çıkar elbette koķusu ¹⁰²¹	(182/80/5)
	Rāz-ı ‘aşkı ne kadar şaklasa ādem tıyulur	
	Çekinür dil girih ħübān ile Oķ Meydānı ¹⁰²²	(182/80/6)

¹⁰²⁰ Bir bāde var anuñ da cihānda ħumārı var

¹⁰²¹ Biñ nihān olsa da müşküñ çıkar elbet koķusu

¹⁰²² Çekinür dil geze ħübān ile Oķ Meydānına

	Korkarum kim yine bir kaşı kemāna urulur Gündüz ‘uşşākı güzeller şoyar elbette Belig (182/80/7) Düzd-i kālā-yı vişāl ol gice hūbān şoyulur
Diger	(Mef’ ūlū Mefā’ ilū Mefā’ ilū Fa’ ūlūn) Kesb-i hūner ‘ālemde degülfür hūner ancak (183/81/2) Ehl-i hūnerūn kadrini bilmek de hūnerdür
[51b]	
Velehu	Ruhsār-ı dil-ārāda olan hāl siyehfām (183/81/4) Hūn-ı nemegīn-i ni‘ am-ı hūsne buberdür
Diger	(Mefā’ ilūn Mefā’ ilūn Mefā’ ilūn Mefā’ ilūn) Hayāl-i ‘arızūn bu çeşm-i hasret-pişede güldür (184/82/1) Gözümden ‘aks-i zülfūn şişede vü deste sünböldür¹⁰²³ Bozılmaz meclis olmaz humārı bāde-i ‘aşkuñ (184/82/5) Nihāyet yok bu cām-ı gerdişūn devri teselsüldür¹⁰²⁴ Niçe zāhid baña hem-rāh ola sen seyr-i sülükde¹⁰²⁵ (184/82/6) Benüm bār-ı dilüm ārayiş-i düş-ı tevekküldür
Diger	(Mef’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ ilūn) Destümden alduñ ol güheri virdüñ āhere (185/83/6) Ey çarh-ı sifle baña bu rütbe gadir nedür

¹⁰²³ Gözümden ‘aks-i zülfūn şişede bir deste sünböldür

¹⁰²⁴ Nihāyet yok bu cāmūn gerdişi devr ü teselsüldür

¹⁰²⁵ Nice zāhid baña hem-rāh ola seyr-i sülükümde

Diğer	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	Şordukça hastegāna şakız çigneyüp o şūh	(186/84/3)
	Dirmiş lu' āb-ı hoşka-i la' lūm şakızlıdur	
	Berk-i sitemle nāra yaķar çatsa fūlk-i dil	(186/84/5)
	Āteşlidür ol kāfir-i hüsn İngilizlidür	
	Eşkümlle oldı perdesi kirbāsveş sefid	(186/84/6)
	Güyā merdüm-i çeşm Akdeñizlidür ¹⁰²⁶	
Diğer	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilūn)	
	Pāk-bāz ' āşık u mā' şūķda hīç şerm olmaz	(187/85/3)
	Şem' -i bezmi ' ālenen sīneye pervāne çeker	
	Ķahramānlar çekemez boynına alup cānā	(187/85/5)
	Yine zencīr-i ser-i zūlfı bu dīvāne çeker	
	Neş'e-i bāde ile gerdişi çeşm itse o şūh	(187/85/8)
	Mest olur anı gören na' ra-i mestāne çeker	
Diğer	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilūn)	
	Yakdı berķ-i ķahr ile bir demde ol āfet-nigāh ¹⁰²⁷	(188/86/3)
	Göñlümi yap yap Sitānbul gibi ta' mīr ider	
	Ŧođru söyle olmasa ' ālemde mey-fürüş ¹⁰²⁸	(188/86/4)
	Var mıdur dünyāda def' -i ģama bir tedbīr ider ¹⁰²⁹	

¹⁰²⁶ Güyā sevād-ı merdüm-i çeşm Akdeñizlidür

¹⁰²⁷ Yakdı berķ-i ķahr ile bu demde ol āfet-nigāh

¹⁰²⁸ Ŧođru olmasa ' ālemde pīr-i mey-fürüş

¹⁰²⁹ Var mıdur def' -i ģama dünyāda bir tedbīr ider

	İtme tedbîründe nokşân gerçi taqđirüñdür iş ¹⁰³⁰	(188/86/7)
	Hüsn-i tedbîr ile emründe Hudâ taqđir ider	
Dîger	(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)	
	Sipeh-ı hâlün eyler gürîz kaatre-i hûy ¹⁰³¹	(189/87/3)
	Ki tutdı ' arşa-i iklîm Rûmi Hindûlar	
	Hulâşa çâre görüñ şâne zülfine tolaşır	(189/87/4)
	' Azîm başına kayd oldu ol bütüñ mûlar	
	Cihânda medh idecek haţı-ı yâr var ancak	(189/87/5)
	Ne kara günler kaldı yazık sühan-gûlar	
	Belîğ ' aceb mi görenler qalursa hayretde	(189/87/6)
	Bu nazm-ı pâk-ı selîse turur ağan şular	
Dîger	(Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)	
	Râh-ı sühanda başını fedâ itdi qalem	(146/43/3)
	Şıdķ-ı hülüş var ise ehl-i hünerdedür ¹⁰³²	
	Qadd-i bend-i zülf-i dırâzın gamındayuz ¹⁰³³	(146/43/4)
	Bir ucı gökde âhımızuñ bir ucı yerededür ¹⁰³⁴	
	Çirk-i günâh-ı nâdimi eyler izâle eşk	(146/43/6)
	Bu mes'ele tefahhuş olında Dürerededür	

¹⁰³⁰ İtme tedbîründe nokşân ger taqđirüñdür iş

¹⁰³¹ Sipâh-ı hâlden eyler gürîz kaatre-i hoy

¹⁰³² Şıdķ u hülüş var ise ehl-i hünerdedür

¹⁰³³ Qadd-i bülend ü zülf-i dırâzın gamındayuz

¹⁰³⁴ Bir ucı gökde âhımızuñ biri yerededür

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)¹⁰³⁵
Ser-ā-pā mevc-i cān cism-i billūrında hüveydādur (63/1/3-4)
Veliken çeşm-i mesti teşn 'e-i hūn-ı ehibbādur

Ez-mukatta'āt-ı Belîğ

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Manşib olunca ehibbā-yı şafā-perverden (344/16)
Resm-i ārāyşe dildār olanlar didiler¹⁰³⁶

Fervesi köhne idi şırtında Belîğ-i zāruñ¹⁰³⁷
Oldı eski Zağra manşıbı anı yeñiler

Diger (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Ġam ü sürūrına dünyānuñ i' tibār itmez (349/3)
Belîğ nādire-güftāre şadd pesendüm var

[52a]

Velehu Ser-ā-ser ehl-i sühan bī-nevā qalursa dağı
Ne ğam cihānda benüm Kerīm Efendüm var¹⁰³⁸

Diger (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)
Ol ğamze-i dil-düz ile göñlüm tolu qandur (352/37)
Ey şüh-ı çefā-pişe meded kıyma bu cāndur

Mestāne şağın el uzatup oynama ey dil¹⁰³⁹
Bilmez misin o zülf-i siyāhı ne yılāndur

¹⁰³⁵ Divanda tercibend bölümünde yazılı bulunmaktadır.

¹⁰³⁶ Resm-i ārāyşe dil-dāde olanlar didiler

¹⁰³⁷ Fervesi köhnedi şırtında Belîğ-i zāruñ

¹⁰³⁸ Ne ğam cihānda benüm bir Kerīm Efendim var

¹⁰³⁹ Mestāne şağın elde tutup oynama ey dil

DİĞER (Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)
Bilmem ki maṭlabı o bütüñ naqd-i cān mıdur (354/43)
Yoḥsa murādı ' aşıkı bir imtiḥān mıdur
Üftāde-gāna bir şulu şeftālū virmeyüp¹⁰⁴⁰
Eyā nihāl-i ḳāmeti nevres-fidān mıdur

Ez-müfredāt Belîğ

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Ben ol bed-baḥtam ki baḳsam şafḥa-i āyineye (370/11)
Baḥt-ı şümumdan baña ' aksimde rev-gerdān olur

DİĞER (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Hezārî söyleden yā āşiyān şevḳi yā beyzidür (373/24)
Beni gūyā iden āyine-i didār-ı Feyzidür

Ez-ḳaşıd-i Nüvişt

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Bu ḥüsn-i şive-i pā-der-rikāba ḡurre olup¹⁰⁴¹ (22/5/13)
Efendi bendeñe cevır eyleme bu dünyādur

Ez-ḳaşıde DİĞER

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Ayakda ehl-i hüner sifle evc-i rif' atde (25/5/34)
Nizām-ı kār-ı cihān bir ' aceb temāşādur
Murādum ' arz-ı şikāyet degül ḥikāyetdür (24/5/33)

¹⁰⁴⁰ Üftāde-gāne bir şulu şeftālū virmiyor

¹⁰⁴¹ Bir ḥüsn ü şive-i pā-der-rikāba ḡurrelenüp

Bu ehl-i dille felegũ bĩnĩ eski ğavġadur¹⁰⁴²

Du‘āya başlıyalum Belĩġa kelāmı ħatm idelũm (25/5/41)
Ki ħudsiyān bile emĩn iũn mũheyyādur

Ez-keřřgernāme-i Belĩġ

(Fe‘ ilātũn Fe‘ ilātũn Fe‘ ilātũn Fe‘ ilũn)
Beni yābāna atar eski pā-bũ gibi o yār (401/2/1)
ıkma yoldan řāġ ayak ħabı degũldũr aġyār

çıkma entārĩ gibi penbedũr endām-ı nigār (398/4/3)
ekemez řıkletũĩ tegeller dildār

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Mũnĩf

(Fe‘ ilātũn Fe‘ ilātũn Fe‘ ilātũn Fe‘ ilũn)
Ben o řimĩn bed ne mev‘ ie serd itsem de¹⁰⁴³ (243/16/5)
Germĩ-i ħırř ile şab‘ a şama‘ ı ħām gelũr

Ĥıdmet-i ref‘ -i girān perde-i şerm-i yāruĩ (243/16/4)
‘ Ahdesine var ise ħuvvet-i ibrām gelũr

Ĥaber alsaħ niedũr dil-i miskĩn zũlfinde¹⁰⁴⁴ (243/16/6)
Var mı yollarda ‘ aceb ħafile-i řām gelũr

Dĩġer

(Fe‘ ilātũn Fe‘ ilātũn Fe‘ ilātũn Fe‘ ilũn)
Ĥayd-ı vaħřıyye-i insāb-ı cũnũnı ġordũm (244/18/2)
Ĥaysı ol silsilede erşed-i evlād yazar

¹⁰⁴² Bu ehl-i dille felek-bĩnĩ eski ğavġadur

¹⁰⁴³ Ben o şim-tene mev‘ ie serd itsemde

¹⁰⁴⁴ Ĥaber alsaħ dil-i miskin nicedũr zũlfinde

	Ṭayy-ı ṭōmār-ı ḥamūṣīyi geçürdüm gözden Söylene nāṭıqadan nāle vü feryād yazar ¹⁰⁴⁵	(244/18/5)
Diger	(Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün) Bīmār-ı çeşmi kim ne dem āgāz ider ¹⁰⁴⁶ Nāzı dahı esir-i firāş-ı niyāz ider	(240/13/1)
	Geh tār-ı zülfine ṭolaşur gāh ḳaddine El ḳışsa ḥāme-i ḳāet baḥşi dırāz ider	(240/13/2)
	Tātār-ı ğamzesiyle o mūġ-beçe ' āḳıbet İḳlīm-i nāzı pā-zede-i terk ü tāz ider	(241/13/3)
Diger	(Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Kām-ı dil cevri-i āsmān iledür Tire menzil-resi kemān iledür	(247/23/1)
	Saḥṭı ğamladur revāc-ı hüner Farḳ-ı sīm ü zer imtiḥān iledür	(247/23/2)
	Saṭr-ı elfāz dur me'āle medār İrtifā' ḳaşr-ı nerdübān iledür	(248/23/5)
Diger	(Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün) Ḥaṭṭıyla füzün olsa n'ola fitne-i çeşmi Ġāret-girih-i zirde maḥall perde-i şebdür	(248/24/2)

¹⁰⁴⁵ Söyleme nāṭıqadan nāle vü feryād yazar

¹⁰⁴⁶ Bīmār-ı çeşmi kim ne dem āgāz-ı nāz ider

[52b]

Velehu H̱all-i girih-i vuşlata eylerdüm işāret (248/24/4)
H̱ācib orada ‘uḳde-i ebrū-yı edebdür

Dīger **(Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)**
Zevḳ-i ḥuld-ı cināñ ‘azāb iledür (249/25/1)
İntibāh-ı rical ḥvāb iledür

Ṭıfl-ı gehvāre zīb-i derd ü ḡam (249/25/5)
Ḥvāb ü ārāmum ızṭırāb iledür

Bize bu irtifā‘ -ı ḳadr-i Münīf (249/25/6)
Dergeh-ı pīre intisāb iledür

Dīger **(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)**
Dürūḡuñ olmadıḡı rüz-ı şıdḳa tāb (250/26/7)
Miyān-ı āteş-i sīm-ābdan görilmeddür

Münīf şimdi beḳāyā-yı cevri-ı gerdünüñ (250/26/8)
Ḥesāb-ı himmet-i aḥbābdan görilmeddür

Dīger **(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)**
Dem-ā-dem peyk-i āhum ṭurra-i yāri çalar çarpar (252/29/1)
Şaba-veş bir nefeste Çin-i ferḡarı çalar çarpar¹⁰⁴⁷

Alur çengāla murḡ-ı dili bāl açmadan fi’l-ḡāl (252/29/4)
Derūni şebḡāz-ı ḡün-ḡvārı çalar çarpar¹⁰⁴⁸

¹⁰⁴⁷ Şabā-veş bir nefeste Çin ü ferḡarı çalar çarpar

¹⁰⁴⁸ Derūni şah-bāz-ı çeşm-i ḡün-ḡvārı çalar çarpar

Ez-murabba‘ ât-ı Münîf

(Mefâ‘ ilün Fe‘ ilâtün Mefâ‘ ilün Fe‘ ilün)¹⁰⁴⁹

Ne dem ol büt-i serkeş-ı hırâm-ı nâza gelür¹⁰⁵⁰ (285/6)

Öñünde nâz dağı secde-i niyâza gelür

Hayâl-i kâmeti hâtır-nişānum olduḡça

Derûna Münîfâ zemîn-i tâze gelür

Diger

(Mef‘ ülü Fâ‘ ilâtü Mefâ‘ ilü Fâ‘ ilün)¹⁰⁵¹

Ṭâli‘ de var ise ḡamele intisābı var (285/8)

Şeyḡuñ kuzu kebābına pek inkıyābı var¹⁰⁵²

Ekşer nüzûlı sâḡa-i ḡalb-i faḡiredür

Şāh-ı ḡamuñ ne rütbe-i ‘ uluvv-i cenābı var

Ez-müfredât-ı Münîf

(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)

Yed-i şad seng-i ṭan‘ n-ı aḡyârdan ‘ aşık beş on yerdür¹⁰⁵³ (299/46)

Yine bekler o şūḡuñ âsitânın altı mermerde

Diger

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

Ṭül ü ‘ arzın çü kümek eyledi taḡmîn o yâr (300/50)

Ucını ortasını bulamadı āḡir-kār

Diger

(Mefâ‘ ilün Fe‘ ilâtün Mefâ‘ ilün Fe‘ ilün)

‘ Aceb mi cild-i raḡib olmasa dabbāḡa pezîr (293/7)

Ve fî el-debbāḡatü cildü’l-kelb kâl-ḡinzîr

¹⁰⁴⁹ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

¹⁰⁵⁰ Ne dem ki ol büt-i ser-keş-ı hırâm-ı nâza gelür

¹⁰⁵¹ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

¹⁰⁵² Şeyḡuñ kuzu kebābına pek inkıyādı var

¹⁰⁵³ Yed-i şad seng-i ṭa‘ n-ı aḡyârdan ‘ aşık beş on yerde

İn Maẓmūn Ḥadīṣ Keşretü'z-zāhik Temiytü'l-ḳalb

(Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Leb-güşāyān-ı farṭ-ı ḥande olan

(8/24)

Mürde-ṭab' ān cehldür ekşer

Olma mü' tād-ı ḥande-i ser-şār

Ki dil-i zindegı imāte ider

İn Maẓmūn Ḥadīṣ El-mecālis bi'l-emānet

(Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Ey olan mecālis-i üns¹⁰⁵⁴

(9/31)

Rāz-ı mecālis saña emānetdür

Ḥıfz-ı rāz-ı mecālis it zīrā¹⁰⁵⁵

Keşf-i rāz itmek ḥıyānetdür¹⁰⁵⁶

Ez-sitāyiş-i ḳabūrān deryā-yı Muştafā Paşā

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Ol ḥudāvend-i mükerrrem kim nigāh-ı himmeti

(143/10/2)

Tude-i ḥākisteri reşk-āver-i iksir ider

Bulsa bŷy-ı müşk-i nām-ı ḥalḳınuñ bir şemmesin¹⁰⁵⁷

(143/10/6)

Bād-ı ser-tā-ser meşāmm-ı 'ālemi ta' ṭir ider

Görmedük vezirān selefde Ḥaḳ bu kim¹⁰⁵⁸

(144/10/11)

Şive-i tedbirini hem cünbiş-i taḳdīr ider

¹⁰⁵⁴ Ey olan mahrem-i mecālis-i üns

¹⁰⁵⁵ Ḥıfz-ı rāz-ı meḥāfil it zīrā

¹⁰⁵⁶ Kesf-i rāz eylemek ḥıyānetdür

¹⁰⁵⁷ Bulsa bŷy-ı müşk-i ḥüsn-i ḥulḳınuñ bir şemmesin

¹⁰⁵⁸ Görmedük böyle vezirān-ı selefde ḥaḳ bu kim

Ṭarfetü'l-‘ayn içre mi‘ mār-ı nigāh-ı re’feti (144/10/12)

Niçe vīrān-geşte-i derd ü ğamı ta‘ mīr ider

İtdūñ ihyā bendeñi ölsemde bu luṭfuñ yine (144/10/15)

Bīn zebān ile giyāh-ı merḳadum taḳdīr ider

Ez-sitāyiş-i Fezāyiş-i Ḳapudān-ı Müşārūn İleyh

(Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)

Bī-ḥamdi-llāh o ğüne rūz-ı bāzār-ı meṭālibdür (145/11/1)

Ki çarḥ-i kīnevver ber-çide dükkān-ı tevā’ibdür

[53a]

Velehu Huşūşā kim tefārīḳ-i ma‘ ārif-iştirāsına¹⁰⁵⁹ (145/11/4)

Ḥudāvend-i hūner-perver dil ü cān ile ṭālibdür

O yektā dāver-i iḳlīm-i pāyān-ı ‘irfān kim¹⁰⁶⁰ (146/11/13)

‘Uṭārid şaḥn-ı dīvān-ḥāne-i fazlında kātibdür

Cihān bir noḳṭa gelmez merkez-i mecd-i eşiginde¹⁰⁶¹ (146/11/16)

‘Uluvv u şānı müstaḡnī-i terfī‘-i menāşibdür

Ayā revnaḳ-fürüz-ı şadr-i düstūrīña hemvāre (147/11/23)

Du‘ā-yı devlet ü iḳbāl ki ‘ālem-i mevāzibdür

‘Aceb mi ben de itsem neşr-i kālā-yı hūner ḥālā (147/11/23)

Muvaffaḳ oldum evşafuñda faḥr itsem münāsibdür

¹⁰⁵⁹ Huşūşān kim tefārīḳ-i ma‘ ārif-iştirā‘ sına

¹⁰⁶⁰ O yektā dāver-i iḳlīm-i bī-pāyān-ı ‘irfān kim

¹⁰⁶¹ Cihān bir noḳṭa gelmez merkez-i mecd-i eşilinde

N'ola bîgâne-i idrāk-ı nâ-dân olsa eş' arum (148/11/35)

Edāsı Āşinā ammā me' ānisi ġarā 'ibdür¹⁰⁶²

Münifā eyle aġāz-ı du' ā söz irdi payāna (148/11/37)

Ĥıtām-ı naẓımda zîra du' ā-yı ĥayr vācibdür

Ola seng-i der-i pîrāye-baĥş-ı gevher-i iġbāl (148/11/38)

Felek tā kim tefāvüt-dân-ı miġdār-ı merātibdür

Ez-sitāyiş-i şadr-ı a' ẓam İbrāhîm Paşā Ma' rūf

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Zevġ-Āşinā-yı şehd-i şühūd olsa dil kaçan (123/6/2)

Eczā-yı semde ĥāşiyet-i ne şeker bulur¹⁰⁶³

Şeb-zindedār-ı vaĥdet olan rûzdan efzûn¹⁰⁶⁴ (123/6/11)

Hengām-ı şebde ĥuvvet-i nûr-ı başar bulur

Dildür riyāz-ı faẓl-ı ma' ārif ki her gören (124/6/14)

Naĥlın dem-i ĥazānda daĥı pür-semer bulur

Rû 'yāda rîze-i seng derîn-i seyr iden faġîr¹⁰⁶⁵ (126/6/36)

Dāmān-ı ihtiyācını pür sîm ü zer bulur

Müstaĥaġ nevāzı ki peyk-i mekârimün¹⁰⁶⁶ (126/6/37)

Erbāb-ı ħābiliyyeti her dem arar bulur

¹⁰⁶² Edāsı āşnā ammā meẓāmîni ġarā 'ibdür

¹⁰⁶³ Eczā-yı semde ĥāşiyet-i gül-şeker bulur

¹⁰⁶⁴ Şeb-zinde-dār-ı vaĥdet olan rûzdan füzûn

¹⁰⁶⁵ Rû 'yāda rîze-seng-i derîn seyr iden faġîr

¹⁰⁶⁶ Ey müstaĥaġ nevāz ki peyk-i mekârimün

Eyyām-ı devletüñde ğamı cüst ü cū iden (127/6/41)

Beline ‘ ademde serseri der-be-der bulur¹⁰⁶⁷

Yer kalmadı zamān-ı emānuñda fitneye (127/6/43)

Ancağ rehīn-i ğamze-i dil-berde yer bulur¹⁰⁶⁸

Ez-sitāyiş-i Hāzret-i Meşāru’n-ileyh

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)

Harf-Āşinā-yı şükr ü şekūr olarak zebān (108/3/12)

Bīgāne oldu maġnī-i şekvā-yı rūzgār

Buldı kemāl mertebe şirāze-i nizām (108/3/15)

Evrāk-ı bī revābı-ı eczā-yı rūzgār

Olmuş degüldi gūş-zed-i çarh böyle hīç (108/3/18)

Emrine ehl-i hācetüñ aşfā-yı rūzgār

Devründe feyz-i cūd-i pey-ā-pey zuhūr ile (111/3/50)

Dillerde kalmadı ğam ferdā-yı rūzgār

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Sāmī

(Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)

O şehlā çeşminüñ tır-i nigāhı çifte peykāndur (311/30/1)

Anun çün tarfetü’l-‘ ayn içre zahmı derd-i dil ü cāndur¹⁰⁶⁹

Nigāh-ı dil-şikāfında ten-i zerd ü nizārumda (312/30/3)

¹⁰⁶⁷ Tih-i ‘ ademde serseri vü der-be-der bulur

¹⁰⁶⁸ Ancağ kemīn-i ğamze-i dil-berde yer bulur

¹⁰⁶⁹ Anunçün tarfetü’l-‘ ayn içre zahmı der-dil ü cāndur

Gül-i ra‘ nā gibi her zaḥm-ı ḥūn-ın nümāyāndur

Diger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)	
	Eyler şikeste murg-ı dilūñ perr ü bālini	(309/25/3)
	Ol tıfl-ı nev-resīde dimez kim vebāldür	
	Ol naḥl-i ‘ işve her ne kadar ser-keş olsa da	(309/25/4)
	Bār-ı niyāz ile egilür iḥtimāldür	
Diger	(Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)	
	Ṭoğrısı hażm idemem vaż‘ -ı kec-i zühḥādı	(316/37/2)
	Ḥam-ı ebrūyı koyup gūşe-i miḥrāba varur	
	Meclis-i mürşide teşvīş-i derūn ile varan	(316/37/4)
	Köhne ğırbāl ile şān çeşme-i pür-āba varur	
[53b]		
Velehu	Ġaflet ol mertebe kim pendı şanup efsāne	(316/37/7)
	Sāmiyā merdümek-i dīdelerüm ḥvāba varur	
Diger	(Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn)	
	Olursa elde eger dūr-bīn-i şīşe-i mey	(313/32/5)
	Ne deñlü var ise dilde şafā gelür görünür ¹⁰⁷⁰	
	Nühüfte eyleme ḥüsnūñ niķāb-ı naḥvetden	(313/32/8)
	Şakın şakın ḥaṭṭuñ ey bī-vefā gelür görünür ¹⁰⁷¹	
Diger	(Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn)	

¹⁰⁷⁰ Ne denlü dūr ise dilden safā gelür görünür

¹⁰⁷¹ Şakın sakın hatun ey bī-vefā gelür görünür

	Yaşarsa merdüm-i çeşmüm mişāl-i Nūḥ ider Cihānı ğarḳa-i tūfān-ı girye ser-tā-ser	(310/27/1)
	Metā ¹⁰⁷² -ı cānı gönül nakd-i ḥüsne bey ¹⁰⁷² itdi Ne ḥvāstgārī-i sūd eyledüm ne bīm zarar	(310/27/3)
	İderdi āyīnesin vakf-ı seng-i nāmūs Göreydi şafvet-i mir'āt-ı tab ¹⁰⁷³ um İskender	(310/27/5)
	Ḥayāl-i tāb-ı ruḥuñla şeb-i maḥabbetde Zebāneveş dile mānend-i şu ¹⁰⁷⁴ ledür pister	(310/27/7)
Diger	(Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün) Aşık fetil-i dāğ-ı ğamuñ cān-güdāz idüp Yağdı yağıyla şem ¹⁰⁷⁴ -i ziyā-güsterin döker	(310/28/3)
	Keştī-i cāmı ¹⁰⁷⁴ ālem-i āb içre kullanan Deryā-yı şevḳ sāḫiline leşkerin döker	(311/10/6)
Diger	(Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün) Bī-hūde itme ehl-i riyādan ümmīd-i feyż İtmez dıraht-ı huşk nümādan eşer zuhūr ¹⁰⁷³ Tab ¹⁰⁷³ -ı dürüşti rüy-ı mülāyim zebün ider Ber-geşte eyler ābda ¹⁰⁷⁴ aks-i şuver zuhūr Gird-āb-ı hecr-i āteş ider hāle-i dili ¹⁰⁷⁴	(316/38/3) (317/38/4) (317/38/9)

¹⁰⁷² Metā¹⁰⁷² -ı cānı gönül nakd-i ¹⁰⁷² aşka bey¹⁰⁷² itdi

¹⁰⁷³ İtmez dıraht-ı huşk-nümādan semer zuhūr

¹⁰⁷⁴ Gird-āb-ı bahr-ı āteş ider hāle-i mehi

Sūz-ı nihānum eylese dilden eger zühūr

Tārīḫ-i Dīvān-ı Dīger

(Mefā' ilün Fe' ulün Mefā' ilün Fe' ulün)

Eger te'emmül olunsa māl-i devlet ü cāh
Taḥammül-i bār-ı ğam cefā degül de nedür

'Ayān iken zarar-ı iktidān şışe ü seng
Ḥilāf-ı cünbiş ile ülfet belā degül de nedür

Ez-sitāyiş-i Dāmād ' Alī Paşā

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Sen ol 'ādil bī-ğaraż şāḥib-i devletsin¹⁰⁷⁵ (85/11/52)

Ki 'ahdūñde eḥibbā hoş-dil ü a' dā muḥaqqardur

Bütün dünyāya itdūñ ḥil' at-ı āsāyiş ilbās (85/11/54)

Cihāna feyz-i 'ām-ı re'fet cūduñ ser-ā-serdür

Ez-vaşf-ı Ḥāl Sāmī-i Be-sūy-ı-i Dāmād Şadr-ı A'zam ' Alī Paşā

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

'Arz-ı ḥāl eylemek ister 'aḳab-ı medḥūñde (112/16/76)

İznūñ olursa kilik-i perişān-ġüftār¹⁰⁷⁶

Ya' nī evşāfını taḥrīr ideyüm ṭālī' ümün (112/16/78)

Behem āmiḥte ḳulzüm bī-ḳa' r ü kenār

Virmez endişe deryāya tağayyūr bilürüm (112/16/79)

Ḳaraṭāğdan cereyān itse de mevc-i enhār

¹⁰⁷⁵ Sen ol 'ādil-vezīr-i bī-ğaraż sāḥib-mürüvvetsin

¹⁰⁷⁶ İznün olursa eger kilik-i perişān-ġüftār

Dād bu çarḡ-i siyeh kāse-i dūn-perverden (112/16/80)

İtmedi mezra‘ a-i āmālüm bir қаtre nişār

Düşdi gird-āba gönül dā’ire-i ḡayretde (113/16/86)

Bulmadı sāḡil-i maḡşūdda bir cāy-ı karar

Ḳıl şeref-yāb şınuḡ ḡātırımı yāp yālñız (113/16/89)

İḡtiyāc itme beni ḡayra meded eyleme zār¹⁰⁷⁷

Kimse ta‘ mīr idemez ḡalb-i ḡarāb-ābādum (113/16/90)

Kerem-i luṭfuñ olur ancaḡ olursa mi‘ mār¹⁰⁷⁸

Pūr-tu¹⁰⁷⁹ yeter iḡbālūñ ile ma‘ mūr it (113/16/91)

Yeter oldum yeter üftāde-i ḡāk-i idbār

Ez-sitāyiş-i Şadr-ı A‘ zam Dāmād Şehr-i ‘Alī Paşā Nā-murād

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Sensin ol menba‘ -i ser-şār-ı semāhat kim olur (132/21/2)

Kemterīn-қаtre-i cūduñ niçe baḡr-ı zehḡār

[54a]

Velehu Ḳadem-i himmetüñ keşşi terāzūsında (132/21/8)

Bāşber-ā-bercedür elmās ü zer ü seng ü ḡubār

Dād ü feryād eyā şāḡib-i raḡm ü şefḡat (133/21/24)

Oldı bu renc-i şefaḡat ile ḡālüm düşvār¹⁰⁸⁰

¹⁰⁷⁷ İḡtiyāc ile beni ḡayra meded eyleme hār

¹⁰⁷⁸ Kerem ü luṭfun olur ancak olursa mi ‘mār

¹⁰⁷⁹ Bir teveccüh yeter iḡbālün ile ma ‘mūr it

Mā-melek gitdi tenüm kaldı zebün-ı ‘ uryān¹⁰⁸¹ (135/21/44)

Zīb-i dellāl-i mezād oldı kabā vü destār

Herkese luṭfuñ olurken ḳapama sāde baña (135/21/49)

Bāb-ı iḥsānuña geldüm çü gedā-yı cerrār

Ser-nüvişt-i ezeli böyle imiş çāre nedür (135/21/51)

Hüküm-i taḳdīre gerek ḳulda rızā-yı bisyār

Kārı teslīm-i ḳazā vü ḳader ile Sāmī (135/21/52)

Eyleme şekve ile ta‘ n-ı sipihr-i devvār

Ez-sitāyiş Silaḥdār-ı Şehriyār-ı Ağā Mercūḥu’l-Ḥalāk

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Cūd ü himmet aña dirler be-cāy-ı ta‘ zīr (103/15/1)

‘ Afv ile bende-i güstāḥa ider luṭf-ı keşir

Meşreb-i pāk-i ḥaṭā-pūşa teḡayyūr gelmez (103/15/6)

Hār ü ḥas baḥr-ı derün-şāfı ider mi tekdīr

Kezm-i ḡayz eylemenüñ vaşf-ı pesendidesini (104/15/9)

İtdi Furḳān-ı Kerīm’inde beyān Rabb-i ḳadīr

Dest-i iḳbālī olur māye-i gencīne-i kām (104/15/12)

Bir yıḳılmış dili kim ki iderse ta‘ mīr

Şimdi bu vaż‘ ile ber-tıḅḳ-ı bütān-ı mesbūk¹⁰⁸² (104/12/20)

¹⁰⁸⁰ Oldı bu renc ü meşakkat ile hālüm düşvār

¹⁰⁸¹ Mā-melek gitdi tenüm kaldı zebün ü ‘ uryān

Munşif tab‘ -ı silahdār-ı şeh-i ‘ âlem-gîr

‘Unşur-ı pâki füyûzât-ı kemâlât iledür

(106/12/34)

Ṭıynetî mâye-i envā‘ -ı şadâkatle fatîr

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân ‘ Âtîf

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Uḳde-i rişte-i âmāl ki taḳdîr iledür

(43/4/1)

Şanmañuz ḥalli anuñ nāḥun-ı tedbîr iledür

Dîger

(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)

Ḥübāna gerçi ḥaṭṭ-ı siyehden elem gelür

(44/5/1)

‘Uşşāḳa müjde-nāme-i müşgîn raḳam gelür

Bî-gānesin meded seni ey neş‘e görmesün

(44/5/3)

Ṭurma gönülde ḳande ise şimdi ḡam gelür

Dîger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

(Fā‘ ilātün)

(Fā‘ lün)

Pek ṭayanma unudup kendüñi ḳaşr-ı emele

(44/6/4)

Yakılır vaz-ı esāsında metānet yokdur

Rüstem olsañ da yine ‘ âciz-i dermāndesin¹⁰⁸²

(44/6/5)

Pençe-i baḥtda mādām ki ḳuvvet yokdur

Dîde-i pāk iledür gülsitān-ı cemāl¹⁰⁸³

(44/6/7)

‘ Âṭifā ḳiden-i gül-büseye ruḥşat yokdur

¹⁰⁸² Şimdi bu vaz‘ ile ber-tıbk-ı beyân-ı pîşîn

¹⁰⁸³ Rüstem olsañ da yine ‘ âciz ü dermāndesin

¹⁰⁸⁴ Dîde-i pāk iledür seyr-i gül-istān-ı cemāl

Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)	
	Nūş eylemeyen şerbet-i evzā' -ı kibārı	(45/7/3)
	Rıkkıyyet-i âmālden āzād gerekdür	
	Kām-āver-i pestān-ı emel olmağa ' Ātıf	(45/7/7)
	Bu mehd-i taleb-gāhda feryād gerekdür	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Çekilüp künc-i ferāğa dil-i ḥasret-zedemüz ¹⁰⁸⁵	(45/8/4)
	Dürdan vaz' -ı şütür-kürbe-i eyyāma bakar	
	Müste' iddür çözilür ' uqde-i saht-ı vuşlat ¹⁰⁸⁶	(46/8/6)
	Cüz 'iice yalvararak nāḥun-ı ibrāma bakar	
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Zāhirde çeşm-i diqqat-i üftāde beldedür	(46/9/1)
	Ammā ḥayāli ' uqde-i şalvārı ḥaldedür	
	Ḳaynatmadur murādı yine dīk-i fitneyi	(46/9/2)
	Ey şūḥ pek şaḳın saña ḥvāhiş ' āmelledür	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Neş'e-i feyz ile yek-reng olagör vaḥdetde	(46/10/2)
	Bezm-i cem' iyyetün encāmı perişānlıkdur	

[54b]

Velehu

¹⁰⁸⁵ Çekiliüb künc-i ferāya dil-i ḥayret-zedemüz

¹⁰⁸⁶ Müste' iddür çözilür ' uqde-i saht u vuşlat

	Girse de deste ser-riştesi emelün ¹⁰⁸⁷	(47/10/3)
	Hāl-i baht-ı bed çü sözün yine ‘urbānlıkdur ¹⁰⁸⁸	
Diger	(Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün)	
	Nevbetle rüz u şeb gözedürler bu ‘ālemi	(47/11/3)
	Hürşid ü meh felekde iki dide-bān mıdur	
	Taşdan taş a çalar bizi bu çarh-ı seng-i dil	(47/11/6)
	Kaşdı ‘aceb ‘ayārımızı imtiḥān mıdur	
Diger	(Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün)	
	Neş’e-i bāde egerçi seni şād eyler ¹⁰⁸⁹	(48/13/1)
	N’eyleyem maşhara-i bezm-i süḥan-zād eyler	
	Seyl şuyı gibidür neş’e nā-pādārı	(48/13/2)
	Hāne-i ‘ismet-i nāmūsıñı ber-bād eyler ¹⁰⁹⁰	
	Gösterür vaz‘ıñu mestāne iken şirīn-ter	(48/13/3)
	Bī-sütün-ı ğama soñra seni Ferhād eyler	
	Bezmd e ‘ākıl olan mest-i mücerreb ‘Ātıf	(49/13/9)
	Fikr-i pāyānla peymāneyi ta‘dād eyler	
Diger	(Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün)	
	Devā-yı ḥün-girifte şīşe-i ḥaccām çekmekdür	(49/14/1)
	Beli derd ü ğama çāre dem-ā-dem cām çekmekdür	

¹⁰⁸⁷ Girse de deste ser-riştesi tül-i emelün

¹⁰⁸⁸ Hāl-i bed-baht çü sözün yine ‘urbanlıkdur

¹⁰⁸⁹ Neş’e-i bāde egerçi seni dil-şād eyler

¹⁰⁹⁰ Hāne-i ‘ismet ü nāmūsıñı ber-bād eyler

	Ne mümkün vaşl-ı sem‘ -i mucāzāt olmamak nāliš Ve lîkin şartı medd-i elif-i âhı tām çekmekdür	(49/14/5)
Dîger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün) Fehm itmeyen haķāyık-ı naķş-ı şanāyi‘ i ‘İbret-sitān-ı ‘āleme a‘ mā gelür gider	(50/15/4)
	Eglendi neticesi yok bu āmed-i şüdün ¹⁰⁹¹ Bî-hûde yir hātırā hūlyā gelür gider ¹⁰⁹²	(50/15/3)
	Dil-bend olur mı ‘ākıl olan cāh-ı devlete İkbāl-i müste‘ār-ı feraḥzā gelür gider	(50/15/6)
Dîger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Nigāh-ı ğamzeñe kurbān olan fütādelerün Firāş-ı raḥatı bismilgeh-i kenāra olur	(50/16/3)
	Niçün şimāḥ-ı neye gizlü söylüyor neyzen O rāz-nağmesi soñra āşikāre olur ¹⁰⁹³	(50/16/4)
Dîger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Nāz idüp yatmasa ‘uşşāķa eger meh-rûlar Alışırlardı edebsizlige ol bed-ḥûlar	(50/17/1)
	Çekme ğam yolını bulduñsa ḥarīm-i vaşluñ Yine elbette aķar aķdığı yere şular	(51/17/4)

¹⁰⁹¹ Eglendi yok neticesi bu āmed ü şüdün

¹⁰⁹² Bî-hûde yire hātıra hūlyā gelür gider

¹⁰⁹³ O rāz-na‘ me-i kim sonra āşikāre olur

	‘Acabā kimlere şayd olsa gerekdür ‘Ātîf Harem-ı gönli çerā-gāh iden āhūlar	(51/17/6)
Diger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Düşer bî-hüde fikr-i ‘aşıkā ba‘z-ı aḥmaḳlar ¹⁰⁹⁴ Anı bilmez ki ceyb-i dilde aḥger pāreyi şaḳlar Degül ḳabil-i muvaḳḳat ‘aḳd-i bāzār-ı vişāl itmek Girer ibrām-ı ḥvāhiş araya elbette ḳorcuḳlar Tehī mi pîç ü tābı hırsla erbāb-ı iḳbālūñ Giriftār-ı kemend-i ḥādişāt olmaḡa çaylaḳlar Ṭayanma zor baḥt-ı kuvvet-i iḳbāl-i çalāke Bu meydān-ı teveccühde başıldı niçe oynaḳlar Ḥaṭırgāḥ-ı talebde kām alsun mı berātsiz ¹⁰⁹⁵ Zafer bulmaz selāmet kūşesinde ḡayrı ḳorḳaḳlar Alanlar tıfl iken kām aldılar sen ḥaṭṭı beklersin Senūñ ey ‘Ātîf şermende-ter başıña toprāḳlar	(51/19/1) (52/19/2) (52/19/3) (52/19/4) (52/19/6) (52/19/7)
Diger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün) Ḳalmaz gusiste rişe-i şad-çāk-ı vaşl olan Bir vaḳt olur ki rişte-i ümmīd eklenür Elden ḳaçırma tıfl-ı ne-vāmuz dest iken	(52/20/2) (52/20/3)

¹⁰⁹⁴ Düşer bî-hüde fikr-i sırr-ı ‘ışḳa ba‘zı aḥmaḳlar

¹⁰⁹⁵ Ḥaṭırgāḥ-ı talebde kām alunsun mı cür’etşiz

Bir gün ol şehbâz-ı melâḥat töleklenür

[55a]

Velehu

Ruḥṣat virür mi nāleye mestāne ḡamzeler (52/20/5)
Müjgānlaruñla kāse-i ḥāṭır deriñlenur

Ber-‘ aks olur ‘urücü per ü bāl-i dehr ile (52/20/6)
Her kim mişāl-i tır-i heyāyı yeleklenür

Diger

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātü Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

O naḳl-i buse kim vişālün mancasıdur¹⁰⁹⁶ (53/21/1)
Niḡāḥ ḡamze-i mestāne ceb ṭabancasıdur

Ḳapılma dāne-i ḥāle şikenc gīsūya¹⁰⁹⁷ (53/21/2)
Hezār-ı murḡ-ı dilüñ köhne bir ḳabāncasıdur

Diger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Degül dil bildigüñ ma‘ mūr-ı şimdi pek ḥarāb olmuş (53/22/2)
O cem‘ iyyet ṭaḡılmış hemm ü ḡamdan hicret itmişler

Yine incāz-ı va‘ de itmez idi ammā n’eylesün nāḳār¹⁰⁹⁸ (53/22/5)
Ṭalebkārān-ı buse mest iken pek şıklet itmişler

Nedür sırrı ‘aceb dellākla bir ḥalveti şeyḥi (53/22/6)
Dil-i ḥalvetüñe germ-ābada çok ḥalvet itmişler

¹⁰⁹⁶ O naḳl-i buseki bezm-i vişāl mancasıdur

¹⁰⁹⁷ Ḳapılma dāne-i ḥāl ü şikene gīsūya

¹⁰⁹⁸ Yine incāz-ı va‘ d itmezdi ammā neylesun nāḳār

DİGER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) ' Anberin haṭṭı hemān meclisi tebhīr eyler Hüsni teşyi' e gönül sākini teşmīr eyler Tamlā yāḳūt ideyor dīdede ḥūn-ı cigeri Bende bilmem bunı ' Āṭıf niçe taḳṭīr eyler	(54/24/1) (54/24/7)
DİGER	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn) Yok n'eyleyelūm bŭy-ı vefā neş'ede ' Āṭıf Ūlfetli ḥaḳīḳatlice yārān-ı ğamzedür	
DİGER	(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn) O Yūsuf-ı ṭal' atūñ ümmīd-i teşrīf-ḳudūmıyla Der-beytū'l-hūzn-i āmāde-i çāk-ı giryāndur	
Ez-sitāyiş-i ' Alī ' İzzet Beg Efendi	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Faḥr-i erbāb-ı ḳalem ḥaẓret-i ' İzzet Beg kim Rŭtbe-i ma' rifeti ḳadri gibi bālādur Aradūḳça bulunur gevher-i ma' nā-yı nikāt Dil-nişin-i mevc-i suṭūr ile haṭṭı deryādur Servidür gül-çemen-i dā'ire-i ma' rifetüñ Şūret-i çeşm-i ma' anīde yed-i ṭulādur Niçe tavşīf olunur öyle ma' ārif ' Āṭıf Ki füyuzāt-ı Ḥudā mevhibe-i Mevladur	(35/1/2) (35/1/9) (35/1/13) (36/1/17)

Ey sūtūde-şiyem gerçi kemāl-i zātuñ¹⁰⁹⁹ (36/1/20)

Çalem-i vaşf idecek mertebeden i' lādur¹¹⁰⁰

Hemān Allāh haṭālardan eyleye zātuñ emīn (36/1/23)

Bī-riyā ed' iyye-i amīn dimege aḥrādur

Olasın ' izz ile maḥsūd-ı ' adūvvi bed-ḥvāh (36/1/27)

Nitekim ḥāṭır-ı ḥussād-ı keder-fersādur

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Rüşdī

(Fā' ilātün Mefā' ilün Fā' ilātün Mefā' ilün)

Dest-i niyāz ile yapış dāmen-i luṭf-ı yāre kim (104/20/2)

Ḥüsn-i ḳabūle ey gönül bir gün olur ḳarīn olur

Nār-ı caḥīme bir nefes irse nesīm-i feyż-i Ḥaḳ (104/20/4)

Luṭfla her bir aḥkeri bir gül-i āteşin olur

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Ne ḥācet olmamız bir cām için minnetkeş sāḳī¹¹⁰¹ (106/22/5)

Hemān bī-minnet ey dil yine maḥmūr olmamız yegdür

O ḥüniden ümmīd-i merhem itmekden ey Rüşdī¹¹⁰² (106/22/9)

Hemīşe mübtelā-yı zaḥm-ı nāsūr olmamız yegdür

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Ne meyl-i naḥl-i gül eyler ne seyr-i gülsitān ister (107/23/1)

Gönül bir serv-i ḳāmet gonca-leb-şūḥ-ı cihān ister

¹⁰⁹⁹ Ey sūtūde-menişüm gerçi kemāli zātun

¹¹⁰⁰ Çalemüm vaşf idecek mertebeden a' lādur

¹¹⁰¹ Ne ḥācet olmaz bir cān için minnet-keş sāḳī

¹¹⁰² O ḥüniden ümmīd-i merhem itmekdense ey Rüşdī

	Ne eşk-i çeşm-i ter ey dil ne feryād ü fīgān ister Metā‘ -ı vaşla ol şūḥ-ı cihānum naḳd-i cān ister	(107/23/2)
	İrür bir sāḫil-i maḳşūda āḫir fülk-i dil ḳalmaz Olur bir gün müsā‘ id rūzgār ammā zamān ister	(107/23/3)
[55b]		
Velehu	Güşāde olmağa gül gibi şimdi gonca-i ḫāṭır Çemende lāleveş cām-ı şarāb-ı ergüvān ister	(107/23/5)
	‘Uluvv-i şān-ı ‘aşḳı Rüşdiyā bundan ḳıyās it kim Maḥabbet şāh-bāzı dil gibi bir āşyān ister	(107/23/7)
Dıger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Görüp ‘aşḳ ehlinüñ ‘arz-ı niyāzın reh-güzārında Dimiş ol şāh ḫüsn kim şaḳınsunlar yasāğum var ¹¹⁰³	(110/26/2)
	Ta‘ alluḳ bend ü ḳaydından ‘aeb āzādeyüm şimdi ¹¹⁰⁴ Ki ‘ālemde benüm aşlā ne mülküm var ne bāğum var	(110/26/6)
Dıger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Ne ḡam maḫrūm isem zevḳ-i temāşā-yı cemālūñden Ḥayālūñ şāhidi her dem enīs ü ḡam-güsārumdur	(112/28/3)
	Helāk zaḫm-ı tıḡ-i cevri-yār olsam maḫaldür heb O şāh ḫüсне dil virmek benüm Rüşdī ne kārumdur	(112/28/5)

¹¹⁰³ Dimiş ol şāh-ı ḫüsnüm kim şaḳınsunlar yasāğum var

¹¹⁰⁴ Ta‘ alluḳ bend ü ḳaydundan ‘aceb āzādeyüm Rüşdī

DİĞER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Dīdeden mümkün midür seyl-āb-ı ḥasret akmaya	(115/31/2)
	Şiše-i dil-seng cevri-yār ile meksūrdur	
	Kıl ḥazer olma şaḫın manzūr-ı çeşm-i rūzgār	(115/31/4)
	Zerreves pinhān olan tīr-i belādan dūrdur	
	Merhem-i luṭfuñ yazıkdur yok yere itme telef	(115/31/9)
	Tiğ-i zehr-āb-ı ğamuñla zaḥmımız nā-sūrdur	
	Tāzedür 'ayb eyleme Rüşdī o tıfl-ı nevreşi	(115/31/10)
	Resm-i āyīn-i vefāyı bilmeşe ma' zūrdur	
DİĞER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Bülbülün ḥār elinden çekdiği yetmez mi kim ¹¹⁰⁵	(116/32/4)
	Gülleri tahrik ider cevri itmek için rūzgār	
	Dīdeler rüşen ey nergis-i ğam-dīde kim	(116/32/5)
	Mey içüp zerrīn kadeḫle eyledün def' -i ḥumār	
DİĞER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Ġamzeden itmem şikāyet eşk-i çeşmümden fiğān	(117/33/2)
	Cümle-i esrār 'aşkı yāre ğammāzum budur	
	Cām-ı meyden ḳor mı ğm bir dem ferāğat itmege	(117/33/5)
	Şayd-ı murğ-ı şevḳe gūyā elde şehbāzum budur	
DİĞER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	

¹¹⁰⁵ Bülbülün ḥarīñ elinden çekdiği yetmez mi kim

	Ṭālī‘ ündür hep seni maḥrūm-ı bezm-i vaşl iden Yārdan bī-hūde ey dil itdügüñ şekvā nedür	(118/34/3)
	Mumveş gerçi mülāyimdür bağılsa şüretā ‘ Arz-ı vaşl itseñ o şem‘ -i ser-keşüm ammā nedür	(118/34/5)
	Var ise ‘ aḳluñ şaḳın dām-ı belādur ser-te-ser Dil viren zencīr-i zülf-i dil-bere dīvānedür	(118/34/6)
DİĞER	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)	
	Bāğbānuñ meyli serve bülbülüñ naḥl-i güle Göñlümüñ ammā ki meyli kāmēt-i dildāredür	(119/35/3)
	Luṭf iderseñ zaḥmıma vaşluñla eyle bir ‘ ilāc ¹¹⁰⁶ Ḳābil-i merhem degül zīrā bu bir yāredür	(119/35/5)
	Ben ne baḥtumdan ne yārümden şikāyet eylerem Hep beni āşüfte iden bu dil āvāredür	(119/35/6)
DİĞER	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)	
	Ḥayretinden ol daḡı pā-der-gil olmış bāğda Seyr idenler ḡann iderler serv kim āzādedür ¹¹⁰⁷	(120/36/3)
	Pīr olup maḥbūbla meyden ferāğat itmedi Rüşdī-i ālüfte şimdi yine ol sevdādadur	(120/36/7)
DİĞER	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)	
	Baş koyup meydān-ı ‘ aşḳa Rüstemāne çıkdı dil	(121/37/2)

¹¹⁰⁶ Luṭf idersen zaḥmuma luṭfuñla eyle bir ‘ ilāc

¹¹⁰⁷ Seyr idenler ḡann iderler servi kim āzādedür

Qorqarum bī-çāre ammā ‘ākıbet serden çıkar

Zır-i zülf-i pür-hamuñdan pertev-i tāb-ı ruhuñ (121/37/3)

Güyyā bir şu‘ ledür kim kām-ı ejderden çıkar

[55a]

Dıger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Cümle ser-tā-be-kadem dīde-i hasret olduq (122/38/3)

Nıçün ol gonva açılmaz dahı şermende midür

Yine bir kāfir-i bed-kışe esır olduq āh (122/38/6)

Söyle ey dil bu güneh sende midür bende midür

Dıger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Göñül ol gonca-femüñ bülbül-i āşüftesidür (124/41/1)

Çeşm-i mestin görelı ‘āşıq-ı ālüftesidür

Nedür ol hande-i nāzıyla tekellüm ey dil (124/41/4)

Leb-i cān-bağşuñ ‘āşıka bir nüktesidür¹¹⁰⁸

Dıger

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Hadış-i zülfünü añsam uzun hikāyet olur (126/43/1)

Egerçi kām-et-i vaşfın disem kıyāmet olur

Ne bende tākāt-i nezzāre var ne şabra mecāl (126/43/2)

Belā-yı ‘āşıq ü maħabbet özge hālet olur¹¹⁰⁹

Ben ol perīde hele görmedüm vefā resmin (127/43/5)

¹¹⁰⁸ Leb-i cān-bağşuñ ol ‘āşıka bir nüktesidür

¹¹⁰⁹ Belā-yı ‘āşık u maħabbet ne özge hālet olur

Egerçi var ise görmüş ne hoş-rivāyet olur

- Diger** (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
İrdi kusūfe mihr-i felek şadd-ḥicāb ile (128/44/4)
Bilmem o meh anuñla bir gün rû-be-rû mıdur¹¹¹⁰
- Pür-dāğ-ı ḥasret eyledüñ ey gül derūnını (128/44/6)
Senden ümmīd-i Rüşdī-i bī-çāre bu mıdur
- Diger** (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Ey dil ḥumār-ı miḥnetle olma ser-girān (128/45/3)
Bir gün senide cām-ı emel neşvedār ider
- Āğüş-ı vuşlatumda iken evvel ol perī (129/45/4)
Bir kez nigāh eylemege şimdi 'ār ider
- Nā-geh düşürdi göñlüni ol tıfl-ı nevrese (129/45/6)
Rüşdī bu derdi yoḥsa niçe ihtiyār ider
- Diger** (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
'Aşıkum benüm ki sen şanem gül-'izāredür (129/46/1)
Ḥār-ı gamuñla ḡonca-i dil pāre pāredür
- Mümkin mi zerre deñlü nihān ola 'aşkıımız (129/46/2)
Kevnden o māhı sevdigümüz āşkāredür
- Diger** (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Zevk-i 'itāb ü çeşnī-i zaḥm-ı 'aşıkuñı (130/47/3)

¹¹¹⁰ Bilmem o meh anuñla bugün rû-be-rû mıdur

Mecrūh-ı tīg-i ğamze-i dildār olan bilür

Fırkatde olmayan ne bilür qadr-i vaşluñı

(131/47/5)

Zevk-i vişāli ḥasret-i dīdār olan bilür

Diger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

İsterse Çīn'e gitsün o āhū-yı vaḥşīyi

(131/48/4)

Şayd-ı kemend-i āh iderüm niyyetüm budur¹¹¹¹

Geh nūş-ı ḥūn-ı dil iderüm gāhi zehr-i ğam

(132/48/7)

Rüşdī-i n'eyleyeyüm ezelde kısmetüm budur¹¹¹²

Diger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Bir nev-nihāl-i nāza göñül mā'il oldı kim

(132/49/2)

Sevdā-yı zūlfı bā' iş-i 'ömr-i dırāz olur

Mesrūr-ı ḥātır itdi beni bir nigāḥla

(132/49/3)

O tıfl-ı nev-resīde ne ḥoş dil-nüvāz olur¹¹¹³

Nāziyla 'azm-i çemen eylese o şūḥ¹¹¹⁴

(133/49/5)

Her bir ḥırām-ı kāmety gülşen tırāz olur

Diger

(Mefā' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)

Hem-rahum olur sāye-şıfat kande gidersem

(133/50/3)

Baḥt-ı siyehüm var ise sū'-i 'amelümdür

Ben rāz-ı nihāndur direm aña Rüşdī¹¹¹⁵

(134/50/9)

¹¹¹¹ Şayd-ı kemend-i āh iderüm himmetüm budur

¹¹¹² Rüşdī ezelde neyleyeyüm kısmetüm budur

¹¹¹³ Ol tıfl-ı nev-resīde ne ḥoş dil-nivān olur

¹¹¹⁴ Nāz ile 'azm-i seyr-i çemen eylese o şūḥ

Sırr-ı deheni mes'ele-i bî-cedelümdür

Diger

(Mefā' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün)

Ẓann eyleme kim nûş iderüz bâde-i gülfâm

(135/52/3)

‘ Aşkla müdâm içdigümüz hûn-ı derûndur

Yâr sitemün çekmege yok anda taḥammül

(135/52/4)

Hicrûñle gönül gâyetle zebûndur¹¹¹⁶

[56b]

Diger

(Mefā' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün)

Şadd-pâre ider eger dilden geçse ḥayâli

(136/53/3)

Ġamzûñ okdur ‘ aşığa bî-raḥm ü emâñdur

Ser-tâ-be-ḳadem gerçi senûñ ḥüsnüñe söz yok

(136/53/4)

Ammâ beni bî-tâb iden ol müy-ı miyândur

Zâhid baña ṭa' n itme şaḳın sûz-ı dilimden

(137/53/8)

Dûd-ı siyeh-i âhımı ṣann itme duḥândur

Rüşdî bize esrâr-ı leb-i dil-beri söyle

(137/53/9)

Sırr-ı felegi n'eyleyelüm râz-ı nihândur

Diger

(Mefā' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün)

Ḥüsni o mehiñ ki gerçi bî-mişl ü bedeldür¹¹¹⁷

(137/54/1)

Ammâ ki anuñ çeşmiyle desti ne güzeldür

¹¹¹⁵ Ben râz-ı nihândur direm ancak aña Rüşdî

¹¹¹⁶ Hicrûñle gönül gayet ile şimdi zebûndur

¹¹¹⁷ Ḥüsni o mehiñ gerçi ki bî-mişl ü bedeldür

	Zāhid saña biz sen bize hem-reng olamazsın Ḵo baḡs-i mey ü şāhidi bī-hūde cedeldür	(137/54/2)
	‘Ahdin ne ‘aceb yār şikest eylese Rüşdī Dil-berde vefā olmaduḡı darb-ı meşeldür	(137/54/5)
Dīger	(Mefā‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn) Bu ḡüsne ol māhveşüm şanki melekdür ‘Aşḡ ehline dil-ber olıcaḡ böyle gerekdür	(138/55/1)
	Yārũñ saña çün vaşlı müyesser degül ey dil Yār sitemin çekme ki bī-hūde emekdür	(138/55/2)
	Devr itse de ger vefḡ-i murād üzre yine sen Mekrinden emīn olma ki bu çarḡ-ı felekdür	(138/55/3)
	Bir āhla söyleşmek olur yār ile am mā Böyle beni ḡāmūş iden ḡaḡ nān ü nemekdür ¹¹¹⁸	(138/55/4)
Dīger	(Mefā‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn) Ne köhne zemīn ne revīş-i tāzedür ancaḡ Erbāb-ı dile lazım olan luṭf-ı sūḡendür	(140/56/7)
	Bir kimse baña siḡr ü fūsūn itmedi Rüşdī Hep ‘aḡlum alan ol şanem-i sīm-bedendür	(140/56/8)
Dīger	(Mefā‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn) Ben n’eyleyeyüm sīm ü zer-i ‘ālemi ey şūḡ	(140/57/5)

¹¹¹⁸ Böyle beni ḡāmūş iden ḡaḡḡ-ı nemekdür

‘aşkuñ gibi sīnemde benüm bir güherüm var

Güş eyleyicek şî‘ rümi ol şūh dimiş kim (140/57/7)

Rüşdî gibi bir ‘aşık-ı şāhib-hünerüm var

Diger (Mefā‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün)

Bilmem kime biz ‘arz idelüm hālümüz āhîr (141/58/1)

Öldürdi bizi va‘de-i mükevven ekābir

Ser-tā-be-ḳadem hüsünüle yoḳ söz senüñ am mā (141/58/3)

Ġamzeñ gibi yoḳdur yine dil almada māhîr

Gördüm yine hem şoḥbet o şūhıyla raḳîbi (141/58/4)

Bir kerre cüdā olmadı yanından o kāfîr

Ez-müfredāt-ı Rüşdî

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Ḳonarsañ bir gün ey şeh-bāz-ı vuşlat dest-i ümmîde (393/5)

Geçer evvel üç istiḡnāda pervāz itdigüñ demler

Diger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Rişte-i zülfi ‘uḳdesi kimseye ḥall olmadı (393/7)

Rābıṭa-i belā mıdur silsile-i ḳazā mıdur

Diger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Cefā-yı yār ile şimdi gönül ḡayet mükedderdür (348/143)

Ter ḥam eylesün yoḳsa helāk olam muḳarrerdür¹¹¹⁹

¹¹¹⁹ Ter ḥam eylesün yoḳsa helāk olmak muḳarrerdür

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Nazmî

(Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Gâhî gamuñla mâye-i feyz-i nesim-i vâh

Deryâ-yı ' aşka bâ' iş tahrik-i hoş olur

Bir cām-ı şu 'le çüşla mestüm ki Nazmiyâ

Kemter hubâbı hüşla sūz-ı serveş olur

Sitem cūd-ı felek üstüme bārān gibidür

Ėam pey-der-pey devrān ise yārān gibidür

Sūziş-i dāğ-i Ėamze-i Ėunrîz-i güle

Tab' ı muz gül gibidür sine gülsitān gibidür

[57a]

Velehu

Çeşm-i zer-i demle telâţum zeni-i reşk-i terüm

Keşti-i NūĖla şad mevce-i tūfān gibidür

DĖger

(Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Çin-i cebin mevc-i belādan nişān virür

Tir-i nigāhı sehm-i kazādan nişān virür

İtmez benümle Ėamzeleri şulĖ ü āteşî

Çeşmüñ ki bu nāz-ı nĖgehden nişān virür

Gördüm bütān-ı şehir-i Sitānbul'ı Nazmiyâ

Yok bir şanem ki mihr-i vefādan nişān virür

DĖger

(Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilün)

Gayrılarla âşinā ğamzeñ baña bîġānedür
Dost düşmen farkın itmez bü'l-^ç aceb mestānedür

Çüşiş eyler her ser-i müyumdan āb-ı āteşin
Sīne kim şahbā-yı ğamla bir cesim-i meyḥānedür

Bülbül-āsā nāle itmez dil-i derün sīne de
Şem^ç -i pür-tāb-ı ğamı āġuş ider pervānedür

Dıger (Fā^ç ilātün Fā^ç ilātün Fā^ç ilātün Fā^ç ilün)
Uç istignāyı itmiş ğamzesi ārāmgāh
Nāz-ı nīşān içre maqşūdı ser-firāz olmadur
Nazmī-i āşüfte ṭab^ç ı şayddan qaşd-ı nigāh
Mihve-şān-ı nāz-perver içre mümtāz olmadur

Dıger (Mefā^ç ilün Fe^ç ilātün Mefā^ç ilün Fe^ç ilün)
Felek bu ehli dili pāymāl idüp n'eyler
Dilin şikeste ten-i bī-mecāl idüp n'eyler
Kemīne-i kaṭre seni teşnegāna göstermez
Yā dil-berüm lebin āb-ı zülāl idüp n'eyler
Zebān-ı nāzda pervāz-ı şāhid-i ṭab^ç um
Terāne sübḥa-i bezm-i ricāl idüp n'eyler

Dıger (Fā^ç ilātün Fā^ç ilātün Fā^ç ilātün Fā^ç ilün)
Ḥaṭ ü ḥāl siyehünden yine ey meh-i feryād
Ḥā'il-i cilve āyine-i ruḥsāruñ olur

Şehsuvārāne çıkup tāze ser-āğāz itseñ
Ġamze cellāduñ olur nāz silahdaruñ olur

Çeşm-i müşk bu nigāhla kalursa nā-gāh
Korkarın Nazmī-i dīvānede bīmāruñ olur

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Encām-āsā cem' olup eṭrāfına hūbān-ı nāz
Nāz-ı nīşān içre māhum ser-firāz olmuş gelür
İşve-zār idüp nigāh-ı mestin ol ter-i sābiḥa
Kāfir ü müslim dimez ḥāṭır-nüvāz olmuş gelür

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Bāde-i cām-ı nāzdan ġamzesi pür ' itāb olur
Tāb-ı mey girişmeden ruḥları āfitāb olur
Tār-ı şikenc-i zülfi itme nedīm-i rūzgār
Mevce-i eşk-i çeşmüme bā' iş-i ıztırāb olur

Diger (Mefā' ilün Fā' ilātün Mefā' ilün)
Bādedür dest-i ḥarīfāne muntazır
Sākiyā ḥıdem-āşafı de' mā keder
Vardur her dilde ' aşkdan eşer
' Aşk Mecnūn'a degüldür munḥaşır

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Cebīnūñ çīn iden kerem-i nigāh gene cūyuñdur
Perīṣān eyleyen ‘uṣṣākı zūlf-i meṣk-i būyuñdur

Şafā-yı nūkhet bāğ-ı behişt cāvidān añmaz
O dil kem behre-yāb nefḥa-i gül-berg-i rūyuñdur

Niçe efṣā-yı rāz itsün dil-i ‘āşık ki her demde
Sitem-i mu‘tād-ı çeşmüñ nāz u fitne eski ḥūbuñdur

‘Aceb mi kār-ı Nazmī āh-ı āteşbār ola her dem
Giriftār-ı belā andur belā-yı tār-ı mūyuñdur

[57b]

Diger

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Her nighde böyle tarz-ı nā-müselmānı nedür
Ehl-i İslām’a bu vaż‘-ı kāfiristānı nedür

Çeşm-i mesti ḥānmān-süz-ı dil ‘uṣṣāk iken
Fitne-i tahrik itmede zūlf-i perīṣān nedür

Āh-ı ‘ālem-süz-ı Ya‘kūb-ı dīlzāre sebeb
Çeşm-i ebrūsında naḳş-ı Yūsuf-sitānı nedür

Diger

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātü Mefā‘ ilū Fe‘ ūlün)

Ferhād-ı dili ḥaṇçer-i ḥünrīz-i nighle
Şad-pāre iden ol büt şīrīn-i dehenümdür

Şeb-tāb-ı seher-i münzevī-i kūy-ı fīrāḳum
Peygüle-i dil kūşe-i Beytü’l-ḥazenümdür

Gūyā iden endīşe mi bûlbûl gibi Nazmî
Aşup cihān bir gül-i nāzûk-bedenümdür

Dîger

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Ehl-i ‘ aşka ğamzesi tertib-i ceyş-i nāz ider
Kimsin dostum kimsin sām ü nerīmān gösterür

Arzū-yı vaşlla Nazmî gönül āh eylese
Berķ-i āhumdan niçe hūrşīd-i rahşān gösterür

Ġazel-i Etemm

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Çeşm-i mesti kim şarāb-ı nāz ile ālûdedür
Şûr-aşub-ı nigāhından cihān āsûdedür

Hufte-i āhū-yı Hōten’dür şanki deşt-i Çin’de
Hāl-i miskīniñe zīr-i sūnbül-i ğīsûdadur

Dilde nihān olalı peykān-ı tīr-i ğamzesi
Laht-ı hūn-āb ciger-i sīnemde tûde tûdedür

İstemez dil-i çeşme-i la‘ lûñden āb-ı zindegi
Şerbet-i mergi nigāh ğamze-i cā-dûdedür

Seng-i dildār olmaz ey Nazmî o şūħa rahne-ĝīr
Tīşe-i āh ile pāre-i sa‘ yimuz bī-hûdedür

Dîger

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Ėamzüñ nedem ki bāde-i nāzıyla mest olur
‘Uşşāk-ı dil-şikesteye hançer be-dest olur

İtsüñ raķibi luţf-ı nigāh ile ser-firāz
Kader bülend ‘āşık-ı şūrīde pest olur

Nazmī şarāb-ı ġamla vücūdun pür eylemez
Ol dil ki mest-i sāġar bezm-i elest olur

Dġger

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

Dil sūziş-i ‘aşķuñla me’nūs degüldür
Şem‘ -i harem hūsnüñe fānūs degüldür

Maķşūd-ı temāşā-yı ruķuñdur dile yoķsa
Vaşl-ı ādem cilve-i tāvus degüldür

Şad-pāre itse dili şemşīr-i nigāhuñ
Her laķtı ġamuñdan yine me’yūs degüldür

Nazmī olalı Yūsuf-endīşe-ı tábī‘ at
Mışr-ı şihne-i şehdür o maķbūs degüldür

Dġger

(Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)

Mest-i cām-ı ‘işve dü-çeşmüñ ki ġāhī nāz ider
Her nigeħde ġamzesi biñ şīveye āġāz ider

Nāz ile çeşmüñ pür-āşub eylerken ‘ālemi
Ėamze-i mestüñ yine ehl-i dile i‘zāz ider

Dīger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)
Erbāb-ı dile şıķlet-i yārān ne belādur
Cem' iyyet ile şöħbet-i nā-dān ne belādur

Luţf ü kereme lāyık iken ' arif ü dānā
Nā-dān-ı deni meşrebe iħsān ne belādur

Çün ehlile nā-ehli felek itmeye temyīz
Ehl-i hūnerūñ başına ğavġa ne belādur

[58a]

Dīger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)
Sensin o şeh-i ğamzekeş küşūr-ı ħūbı
Ser-ħayl-i fiten ü nāz ü tegāfūl sipehūñdür

Āşüfte-dil-i Nazmī ser-i reh-güzerkede
Pāy-māl-ı cefā oldı yatur-ı ħāk-i rehūñdür

Dīger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)
Ĥāl-i siyāhı bā' iş-i taħrīk āhdur
Erbāb-ı ğaflete sebep intibāhdur

Yaġmagerān şabr-ı şekībā-yı ehl-i dil
Ol çeşm-i bü'l-' aceb dergeh-i düzd-i nigāhdur

Pā-pesti-i zūlf rüyına ol māh-ı dilkeşūñ
Nazmī-i nezr-i cān ü dil-i buse-i ħvāhdur

Dīger (Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

Ėayrılar ‘ aşık-ı dil-süz nigāhuñ olamaz
Ėteş-i ‘ aşkuñla yanmak dil-i ser-bāza düşer

Dil-i Nazmī bulamaz semt-i niyāza ruḥṣat
Gūşe-i çeşmüñe ki Ėamze Ėammāze düşer

DĖger

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)

Eyle nesīm-i zūlf-i siyehkāruñ āşikār
Olsun ŗikeft-i Ėonca-i tab‘ um çü nev-bahār

Genc-i elemde kaldı dilüm ḥaste vü ŗikest
Yok bir ṭabīb çāresin ‘ āfiyet-güzār

Gülşen-sarāy-ı bāĖ vişālūñ gūşāde idüp
Şaḥn-ı şafāda eyle dilün ‘ andelīb vār

Uymaz nevāl-i nāleme gülzār ‘ aşkda
Dem-sāz olursa Nazmiyā nālişme hezār

DĖger

(Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn)

Nāzenīn bir tāb‘ -ı şūḥa mübtelāyum tā ezel
Firḳate itmez taḥammül vuşlata meftūn olur

Rīze-i nīsān eşk-i çeşmüm ey Nazmī benüm
Baḥr bir emvāc-ı ṭab‘ umda dürr-imeknūn olur

DĖger

(Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)

Cefā-yı Ėamze-i ser müşge bir dem taḥammül güc
Ṭotalum ḳaşd-ı dil sedd-i Sikender gibi muḥkemdur

Kayırmam gül gibi şad çāk olursa sīnem ey Nazmī
Dilümde ğonca-veş peykān-ı zaḥm-ı nāzı müdġamdur

Dīger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Kūyıyā bekler tılsım-ı genc ḥüsn-i dilberi
Tār-ı zülfi ruḥlarında pīç-i tāb olmuş yitür

Sāyegāhın evc-i istignā idüp ol māh-rū
Bāde-i dü şebineden mest-i ḥarāb olmuş yitür

Şarşar-ı hicrūñle luṭf it anı ber-bād eyleme
Nazmī-i āşüfte kūyuñda ḥarāb olmuş yitür

Dīger

(Fe' ülün Fe' ülün Fe' ülün Fe' ülün)

Zamāne olaydı şafā-baḥş-ı ḥāṭır
İderdüm sözümünden nişār-ı cevāhir

Ne der-dürc iderdüm der-genc-i dilden
Olınsa ri' āyet bilinse maḳādir

Sipihriyle hemser iderdüm kelāmı
Olaydı kelāmı nigāh ekābir

Aña bir edāni edānī-i eşāġır
Bir oldu felekde ekābir ü esāġır

Kime 'arz idersin bu mevzūn-ı edānī
Dil-i Nazmī gibi süḥan-senc-i nādir

DİĞER

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Dem-beste iden gonca-i ümmidümi böyle

Ol zülf-i girih-gir ol turre-i hamdur

Bî-çāre dil-i Nazmî-i şūrîde yoluñda

Pāy-māl-ı cefā oldı yāturur niçe demdür

[58b]

DİĞER

(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)

Çeşmüñe nergis-i hadîka-i nāz

Ġamzeñe menba' -ı fiten dirler

Ruḥuñ āfitāb-ı evc-i ḥüsn

La' lūñe tūṭî-i sūḥan dirler

Ez-murabba' āt-ı Nazmî

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)¹¹²⁰

Nazmî felekde nādire pür zār-ı dehrsın

Bulsa olurdı sözlerin 'ālemde iştiḥār

Gördük felek kırdıkça itmedi iltifāt

'Āriflik ile çekme şaḡın ḡayd-ı i' tibār

Ez-vaşf-ı Tevhîd-i Bārî İzz-i Şān ü Ġam-ı Nevāle

(Fe' ūlūn Fe' ūlūn Fe' ūlūn Fe' ūlūn)

Mihr ü meh ü encām hep emrūñle ṭālî'

Kevākib şevābit feleklerde sā'ir

¹¹²⁰ Vezin sebebiyle bu şiir rubai değil kıtadır.

Hıdīv-i ebedsin adīr-i ezelsin
Vücūdunla ā'im-i evvel ü āhır

Cemālünle cennet-i mücellā şafā
Celālünle düza-ı fūrūzān nā'ir

‘Acāib ü arāib şınā‘ āt udsa
İrişmez ‘uūl yetişmez avātır

Ne mümkün yazılma arā‘is-i dehre
Arāzı-ı eflāk olursa defātir

Benüm ol kemīne günāhkār-ı ‘āşī
‘Uūbāta rāzı ‘a‘āyāne nāzır

Ben arān ü emşālüm elinde zebūnum
Ne ıtlāa kâ'il ne felāa adīr

omaz bir arafdan hücūm-ı maşārif
Çeker bir yanımdan müsāfir ü mücāvır

Bu ‘ālemde böyle baar dāde-i āyā
Nev-i lebid mā'lüm yine vardur āhır

Beni itme yā Rab şer-mesār-ı ‘ālem
Her i‘māl birikim ola bende zāhır

Şefi‘-i dü-‘ālem cebīnün resūli

Ḥaķirũnden eyle vücũhla řāķir

Dil-i Nazmĩ gibi perĩřān-ı edānĩ

Cemālũnden itme eyleme ĥāsir

Ez-Münakkaş-ı Sultān Murād Ḥān Rābĩ' -i Ma' rũf ü Meřhũr

(Fā' ilātũn Fā' ilātũn Fā' ilũn)

Ẓill-i Ḥudā ĥazret-i Sultān Murād

Ḥaydar-ı dehşet-fiġen rũzgār

Tiġ-i cihān-gĩr gile gitdi hep

Rũy-ı felekden fiten rũzgār

Fitne ider ĥalmadı illā mekr

Dil-ber sīmĩn-i zeķan rũzgār

‘Adlũnle buldı ĥayāt-ı ebed

Merde-i dil ü cān ü ten rũzgār

Bezm-i cism-i ipin řafā baĥřuňa

Ola ĥadeĥ zer-i leken rũzgār

Ez-ķařide-i İbrāhĩm delādet der Dehzāde Sultān Meĥmed

(Mef' ũlũ Mefā' ilũ Mefā' ilũ Fe' ũlũn)

Dārāveřiňe gelmez bu taĥt-i nĩķ-baĥta

Bir bũyle řāh-ı ‘ādil bir bũyle dād-kũster

Ol pādiřāhuňa řehzādesi geldi cihāna

Raķř eyledi ĥaķķ-ı cihān řafādan ser-tā-ser

Sultān Mehmed ol kim nām-ı şerīfī oldı
Hem-nām faḥr-i ʿālem Sultān-ı dīn-i peyember

ʿİd-i mükerrer oldı bu sāl-ı dil-güşāde
Vaḳt-i ḳudūmı oldı hemgām-ı ʿide hemser

[59a]

Velehu Gördi bu zevḳ ü şevḳ-i zīnet-i cihān
Reşk eyledikleri melekler raḳş eyledi felekler

Sāl-ı velā rütbe-i tāriḥ hurrem oldı
Bīn elli birde geldi şehzāde-i muʿammer

Ez-sitāyiş-i Şeyḫü'l-İslām Bahāyi Efendi Nām-ı Niyām

(Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün)
Ḥudāvend yegāne ḥazret-i monlā Bahāyī kim
Der-i luṭfı cihānuñ ḳiblegāh-ı şeyḫ ü şābıdur

O nuʿmān-ı cihān kim ṭabʿ-ı pāk nükte pervāzı
Ḥudānuñ vāḳıf-ı manṭūḳa-i ümmü'l-kitābıdur

Eyā baḥr-i ḥaḳīḳat hıẓr-ı himmet yāver-i devlet
Bu tabʿ-ı ḡam-güdāzum cām-ı luṭfuñ neşve-i pāyındur

Müsāʿid olmadı baḥt-ı siyāhum luṭf-ı gerdūna
Hemīşe gördigüm cevır ü cefā-yı bī-ḥisābıdur

Kerem tehī merḥamet yoḳ dillerinde buy-ı şefḳat yoḳ

Ne h aletd r yine anlar cih nu  k m-y b dur

Ne de l  yansa n r-ı  asret end h-ı   lemlde
Dimezler bir fa  re  te  fa  r   keb b dur

G r p z t-ı  er f   def   der derd    am 
Dil-i  eyd  ki  alk   maz har-ı cev     it b dur

M yesser eyles n  a  c mlle ma   d u mur d t n
V c d-ı p kiyle dehr     d v-ı k m-y b dur

Ez-sit yi -i M ft  Me  ru'n-ileyh

(Mef    l n Mef    l n Mef    l n Mef    l n)

Cen b-ı  azret-i monl  Bah y  kim v c d yla
M b h t eylese demd r  ehin  h b lend-i   ter

Ba a ne m ft -i m  kil g   r n   d ny  kim
F z letde o der-i hem-p ye nu  m n-ı d n-perver

O fa l- r -y    leml feylesof-i   lm-i   kmet kim
Tel m z olurd  g rse eger ke   f-ı k  d  ger

Kime  ekv  idem bu s   -i  ar -ı  em-gerden
El   di ine  unsa b de-i g l-g nle s  ar

Beni p r c m-ı  amla mest  der kim  a re dek gitmez
Dil mden renci      m r  ey meh-i enver

Ter-i  am k l   d vend  ben m bu   lime l tf it

Ḳoma ḥāk-ı müzilletde beni dermānde-i ebter

Nigāh-ı iltifātuñ bā' iş-i rif' at bilüp cāna

Der-i devletüma beñ de olam bir bende-i kemter

Nitekim cılve-i feyz elhī ide her sālı

Ḳadrüm 'id-i ferruḥ-ı fālla dā'im feraḥ-küster

Ḥudā-ḥafız eyleyüp zātın belıyyāt-ı ḥevādişden

Cihān ṭurduḳça olsun her hilāl-i 'id-i ekber

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Nūr-ı nigehe ḳalmadı yir belki ḥayāle (233/48/4)

Teng eyledi çeşmüm o ḳadar keşret-i dīdār

Telḥ-i mezāk-ı dile şirini-i cānı itdi¹¹²¹ (233/48/8)

Bīn rūḥ fedā böyle ise lezzet-i dīdār

Dīger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Ṭıfl iken olma cefā itmede çarḥa hem-reng (244/76/5)

Çünki bir āfet-i devrān olaçaḳsın āḥir

'Ālemi ḥüsnüñe fermān-ber iken itme şehīd¹¹²² (244/76/7)

İtdigüñ kāra peşimān olaçaḳsın āḥir

Dīger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Āhla giryān ü nālān devr ider tā şeb ü seḥer¹¹²³ (270/112/2)

¹¹²¹ Telḥ itdi mezāk-ı dile şirini-i cānı

¹¹²² 'Ālemi ḥüsnüñe fermān-ber idüp itme şehīd

Ehl-i dil kūyın o māhuñ pāsbānından bilür

Pençe-i şehbāz yāḥod kendü perr ü bālidür

(270/112/5)

Kebg-i bāğ-ı himmeti dil āşiyānından bilür

[59b]

Diger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Dil gūşe-i çeşminde mekân ideli yārūñ

(237/54/5)

Maḥmūr da olsa yine metānelik eyler

Āğüş-ı ḥayālinde iken meskeni her şeb

(237/54/7)

Gördükçe Fehīm'i yine bīgānelik eyler

Diger

(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)

Virse çeşmūñ ḡamzeñe destūr-ı qatl-i bī-dilān

(253/80/2)

‘ Āşık-ı dil-bestegāña ruḡşat-ı feryād olur¹¹²⁴

Leşker-i cān ü dil-i ‘ uşşākı hep kırdıñ meger

(253/80/3)

Şāh-ı iqlīm-i qazādan ḡamzeñe imdād olur¹¹²⁵

Diger

(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)

Taḥammül eylemez tīr-i nigāh-ı çeşm-i cānāna

(250/76/2)

Qazā zaḥmından ol deñlü gönül āzürde olmışdur¹¹²⁶

Hele bir zerreden kemter idi rüz-ı vilādetde

(250/76/5)

‘ Aceb şimdi ne deñlü mihr-i baḡtum ḥurde olmışdur

¹¹²³ Āh ile giryān ü nālān devr ider şeb-tā-seḡer

¹¹²⁴ ‘ Āşık-ı dem-bestegāña ruḡşat-ı feryād olur

¹¹²⁵ Şāh-ı iqlīm-i qazādan ḡamze ki imdād olur

¹¹²⁶ Qazā zaḥmından ol deñlü dilüm āzürde olmışdur

Diğer	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Fünün-ı fitnede çeşmi sipihri eyledi mülzem Neler eyler dağı seyr it nevā-āğāz-ı mu' allemdür ¹¹²⁷	(266/104/2)
Diğer	Bilür bīdādına tākāt getüremez kimse 'ālemde ¹¹²⁸ O şāhuñ katl-i ' uşşāk itmesi maḥz-ı teraḥḥumdur	(266/104/4)
Diğer	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Güftügü-yı ' arz-ı ḥāle olamaz mānī' raḳīb ' Āşık ü ma' şūk beyninde nigeḥ mektūbdur	(246/69/3)
Diğer	Ben Fehīm-i ḥasretüm olmazam vuşlat-ṭaleb Ṭālib-i nāzam baña seyr-i ruḥı maṭlūbdur	(246/69/8)
Diğer	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)	
	Tā şa' şa' a-i mihr-i ruḥuñ böyle füzündür Āşār-ı remedden gözün ey şūḥ zebūndur	(248/73/1)
Diğer	Bir ḳatre-i surḥ olsa n'ola dāmān-ı çeşmüñ Şemşīr-i müjenden dökülen hūn-ı deründür	(248/73/2)
Diğer	Gösterdi yine ğamzeñ rüy-ı hezīmet ¹¹²⁹ Beñzer ' ilm-i fitne vü āşub-nigündür ¹¹³⁰	(248/73/4)
Diğer	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Köhne cellād-ı felek çıkmaz o şehle başa ¹¹³¹	(240/59/2)

¹¹²⁷ Neler eyler dağı seyr it nev-āğāz-ı ta' allümdür

¹¹²⁸ Bilür bīdādına tākāt getürmez kimse 'ālemde

¹¹²⁹ Gösterdi yine ğamzelerüñ rüy-ı hezīmet

¹¹³⁰ Benzer 'ālem-i fitne vü 'āşub-nigündür

¹¹³¹ Köhne cellād-ı felek çıkmaz o mehle başa

Țıfl iken bir nigehiyle biñ ana girer¹¹³²

Giceler alvetüme girse o mest-i arāb¹¹³³

(240/59/5)

Men' ılma ne ıkar saña raıbā ne girer

Diger

(Mef' l Mefā' iln Mefā' l Mefā' iln)

Cān ü dil ' uşşāa am-āne yiter eşmi

(238/56/8)

Ya' b-ı elem-dide Beyt'l-azen'i n'eyler

Dil almaa meyl itdi bir ıfl-ı per-ehre

(238/56/9)

Şimden ger ehl-i dil cānıyla teni n'eyler

Diger

(Fā' ilātn Fā' ilātn Fā' ilātn Fā' iln)

amzesi t urmasa t-i belādan kim aar¹¹³⁴

(232/46/1)

Țurre pā-bend olmasa bend-i belādan kim aar¹¹³⁵

Sehldr at eylemek yz biñ raıb-i kāfiri

(232/46/3)

Emr ılsun tek hemān ol şeh azādan kim aar

Ez-murabba' āt-ı Fehm

(Mef' l Mefā' iln Mef' ln Fā')

Her şh ki bir ' āş-ı mabl ister

(375/19)

Āşfte sen urra-i meftn ister¹¹³⁶

Bir zge peri sevdi dvāne Fehm

Kim ' āş-ı mecnnnı ma' l ister

¹¹³² Țıfl iken bir nigehiyle nice biñ ana girer

¹¹³³ Giceler alvetüme girse o meh mest ü arāb

¹¹³⁴ amzesi zam ursa t-i azādan kim aar

¹¹³⁵ Țurra pā-bend itmese bend-i belādan kim aar

¹¹³⁶ Āşfte-ser-i urra-i meftş ister

Ez-sitāyiş-i Şāhid-i Dil-rübā-yı Hayyāmiyye

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Olmada aḡter-i baḡtum gibi nāmum ma‘kūs (148/12/12)

Beni güm-nām iden ol kevkebe-i nāmumdur

Baḡr-ı ‘uṣṣāk içre benüm re’isü’l-‘uṣṣāk¹¹³⁷ (148/12/13)

‘Ademe gitmege tūfān-ı ġam-eyyāmumdur

Bir seḡer kūyına vardum didi bir maḡremine (148/12/16)

Bu ū dīvāne kim ‘āşık-ı nā-kāmumdur¹¹³⁸

Ḥışmıyla gitdi idüp mīve-i vaşlını dirīġ (149/12/27)

Beni maḡrūm iden ancak ṭama‘-ı ḡāmumdur

[60a]

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nedīm

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

O cevr-pīşe ise her-bār sīnemüzi¹¹³⁹ (106/4/2)

Derūn-ı lāle vü ġül gibi daġ dāġ ister

Nedīm bülbul-i ḡoş-leḡedür ġaraż yoḡsa (106/4/5)

Göñül ne ġeşt-i ġülsitān ü ne seyr-i bāġ ister

Dīġer

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Hezār hile ile imtiḡān itdi göñlüm (108/5/2)

Ḥulūşumuz daḡı ol bī-vefā rüyā mı şanur

¹¹³⁷ Baḡr-ı ‘işk içre benem şimdi re’isü’l-‘uṣṣāk

¹¹³⁸ Baġ ū dīvāneye kim ‘āşık-ı nā-kāmumdur

¹¹³⁹ O cevr-pīşe ise her-zemānda sīnemüzi

Cihānda bir yer arar ‘ayş için Nedīm-i zār¹¹⁴⁰ (108/5/5)
Bu cāy-ı miḥneti bezm-i ʔarab-fezā mı şanur

Diger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Eylesem geşt-i çemende fikr ü ḥayāl-i ruḥ-ı yār¹¹⁴¹ (114/8/3)
Gül-i bāğ-ı ʔarabı āteş-i Nemrūd eyler
Seni bu lehçe-i pākīze Nedīmā āḥir (114/8/5)
Maḥrem-i bezmgeḥ-i şāhid-i maḫşūd eyler

Ez-müfredāt-ı Nedīm

(Meḥ‘ ülü Fā‘ ilātü Meḥā‘ ilü Fā‘ ilün)
Ol āteşin-ḳabā ile itdikçe cilve yār (178/6)
Olsa ‘aceb mi mihr-i cihān-tāb ḥāksār

Diger (Meḥ‘ ülü Meḥā‘ ilü Meḥā‘ ilü Fe‘ ülün)
‘Ahdin meger ol şūḥ-ı şikest itdi Nedīmā (110/6/5)
Bu şīve bize şīve-i ma‘ hūr degüldür

Ez-sitāyiş-i Bahāyī Efendi Dānişverān-ı Cihān

(Meḥā‘ ilün Fe‘ ilātün Meḥā‘ ilün Fe‘ ilün)
Kemāl görse kemāl-ı belāğat-ı eṣerüñ (68/3/25)
Hezār şermle eylerdi i‘ tirāf-ı ḳuşūr
Hüner-penāḥ Ḥidivā olursa luṭfuñdan (70/3/32)
Beyān-ı ḥāl dil-i zārıma ger destūr
Benüm ki gülşen-i āmāl-i nā-be-sāmānum (72/3/35)

¹¹⁴⁰ Cihānda bir yer arar ‘iş için Nedīm-i nizār

¹¹⁴¹ Eylesem geşt-i çemen fikr-i hayal-i ruh-ı yār

O deñlü eyledi pejmürde rûzgār-ı ğayūr

Kime tazallüm āh itsün ehl-i dīl bilmem¹¹⁴² (72/3/39)

Zamāne hoş-pesend sipihr ise mağrūr¹¹⁴³

Hemān bu ‘ ahd-i ʔarab-zāde ehl-i idrāke (74/3/46)

Du‘ ā-yı devlet ü iḳbālīdür ehemmi-i ‘ umūr

O deñlü neyyir-i baḫtuñ mūnevver olsun kim (74/3/49)

Muḳābil olmaya her felekde pertev-i hūr¹¹⁴⁴

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Ḥaṣmet

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Sīne pūr-dāğ olmasa girmez ele maṭlūblar (147/48/1)

Şayd olunmaz ey gönül naḳdīnesiz maḥbūblar

Şāyesinde ğam çeker ḥasretle ol nān-pāreye¹¹⁴⁵ (147/48/6)

Bildigüm Ḥaṣmet kibār-ı devlete mensūblar

Dīger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Dāmenine sür yüzün gözlerün öp gerdinin¹¹⁴⁶ (147/49/2)

Lezzet-i buse gönül şeyḫ degül şābdadur¹¹⁴⁷

Uyudurdum anı āġūşuma alsam bir şeb (147/49/4)

Ekser ol āfet ile vuşlatumuz ḥābdadur

¹¹⁴² Kime tazallüm ü āh itsün ehl-i dīl bilmem

¹¹⁴³ Zemāne hīş-pesend ü sipihr ise mağrūr

¹¹⁴⁴ Mukabil olmaya hergiz felekde pertev-i hūr

¹¹⁴⁵ Sāyesinde ğam yer ekser hasret ol nān-pāreye

¹¹⁴⁶ Dāmen-i pīre yüzün sür güzelin gerdinin öp

¹¹⁴⁷ Lezzet-i buse gönül şeyḫde degil şābdadur

	Haşmet ahvālümüzi bilmez ne disün bîgâne ¹¹⁴⁸	(147/49/5)
	Güft-gü haqqımıza meclis-i aḥbābdadur ¹¹⁴⁹	
Diger	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Budur me 'āl-i perverişi bağ-ı ' âlemün	(148/51/2)
	Naḥl-ı emelde bār-ı merām olmadan çürür	
	Sen görmedünse vuşlat-ı cānānı Haşmetā	(148/51/5)
	Turna gözi şarābla anı gören görür	
Diger	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Seyr ito gonca-i terī zībā-revişlidür	(156/70/1)
	Gāhī yeşil kabālī gehī al binişlidür	
	Oynar cigerde ḥançer-i ḥün-rîz-i ğamzesi	(156/70/2)
	Ol bî-āmāñ âfetimün aşlı Nişlidür	
	Ḳadd-i bülendin ' âşık-ı şeydāya gösterür	(156/70/4)
	Ol şeh-levend mülk-i ḥasen gösterişlidür	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Niçe pervāne gibi başına dönmeye felek	(158/76/4)
	Şehr içün o meh-i naḥvetün aḳrānı mı var	
[60b]		
Velehu	Söylesün vāḳıf olan ḥāl-i dil-i şeydāya	(158/76/5)
	Haşmet'ün sevmeye ol âfeti noḳşānı mı var	

¹¹⁴⁸ Haşmet ahvālimi bilmez ne desin bîgâne

¹¹⁴⁹ Güft ü gü hakkımıza meclis-i aḥbābdadur

Diğer	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Neş'e-i bāde ile hāşıl-ı 'āşka būs-ı kenār ¹¹⁵²	(161/83/3)
	Tābiş-i hūrşid ile bulur kemālin hāmlar	
	Luţfin inkār eylemem ben devlet-i bezm-i Cem'ün	(161/83/4)
	Sāye-i sāğarda nā'il vuşlata nā-kāmlar	
Diğer	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Uyduķ hevā-yı āhumuza rüzgārda	(163/87/4)
	Gird-āb-ı baķr-i giryede eyyāmımız budur	
	Şemm-i gül-i 'izārı için düşdüm üstüne	(163/87/6)
	Haşmet o şūha hikmet-i ibrāmımız budur	
Ez-muķaţţā' āt-ı Haşmet		
	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Dilde dāğ-ı cigeri hańcer-i pinyālli açar ¹¹⁵³	(248/9)
	Zahmuma rīze-i elmāsı hekīm kıızı şaçar	
Ez-tebrīk-i 'İd-i Adhā Berāy-ı Şadr-ı A'zam 'Abdu'llāh Paşā 'İlāve Taleb-i Ders-i Medrese		
	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Gelen eyyām-ı şevķ-encām-ı rüz-ı 'İd-i adhādur ¹¹⁵⁴	(57/10/1)
	Zihī hengām-ı ferhunde zihī vaķt-i ferāķ-zādur	
	Cihān teşrīfünle ķurbāñ keser iķbāl-i hūāhişle ¹¹⁵⁵	(57/10/2)

¹¹⁵² Neş'e-i bādeyle şeftālū-yı vuslat olmada

¹¹⁵³ Divanda "metali" başlığı altında yer almaktadır.

¹¹⁵⁴ Gelen eyyām-ı şevķ-encām-ı devr-i İd-i adhādır

Bu bir ‘îd-i ğınā-baḥṣā-yı ḳalb-i ḥalḳ-ı dūnyādur

Zenān ü dil-berānuñ nāzıyla geṣt ü güzārundan (57/10/5)

Ki her bir gūṣe mecmū‘a-i Yūsuf Zeliḥā’dur¹¹⁵⁶

Bu dem hengām-ı vuṣlatdur ḥayāliyle ser-i rehde (57/10/6)

Ṭurup deryūze-i būs-ı kināra dil müheyyādur¹¹⁵⁷

Temennā-yı viṣāl itdikde ol zālīm didi baña (57/10/12)

Bu bir nā-bercā tekālīfūñ cimāda ḥande-fermādur¹¹⁵⁸

Vezīr-i āsumān-ḥikmet müṣīr-i Ḳahramān-ṣavlet (58/10/17)

Vekīl-i ṣaltanat Āṣaf-naẓīr-i kiṣver-ārādur

Bulunmaz ḥār ü ḥāṣāk-i keder eyvān-ı cāhında (58/10/20)

Anuñ cārūbı ṣehbāl-i hü mā-yı luṭf-ı Mevla’dur

Ru‘ūs-ı ḥārice bā’iṣ olur ṭuram deyū ṣad ḥayf¹¹⁵⁹ (58/10/37)

Vücūdum nūr-ı istiġfār ü zühd ile mürebbādur

Niçe Ḥātem-meniṣler aña feryād olsun ‘ālemde (58/10/57)

Kerīm ü kām-rān var ise ‘Abdu’llāh Pāṣā’dur

[61a]

Ez-i‘ tizār-nāme-i Defterdār-ı Ḥalīmī Paṣā

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

¹¹⁵⁵ Cihān teṣrīfine kurbān keser ikbāl ü hāhiṣle

¹¹⁵⁶ Ki her bir gūṣe bir mecmuā-i Y&ūsuf Zeliḥā’dır

¹¹⁵⁷ Turup deryūze-i būs u kināra dil müheyyādur

¹¹⁵⁸ Bu nā-bercā t5ekālifin cimāda hande-fermādır

¹¹⁵⁹ Ru‘ūs-ı ḥārice bāis ola turdum deyū sad hayf

İ‘ tirāf üzre olan sehv ü kuşūr erbābı (67/13/3)
Vāşıl-ı mertebe-i mağfiret Ğaffār’dur

Cürmümüz var ise zāt-ı kerem-perverden (68/13/6)
Gösteren rüy-ı dili āyine-i inkārdur

Ğam yemem rüy-ı dilüm olsa siyehkār-ı kuşūr (68/13/7)
Anı tebyîz idecek hāzret-i defterdārdur

Bir nüvāzişle yapar biñ dil-i virān-şüdeyi (68/13/12)
Hüsn-i ahlākı gönül yapmada mi‘ mārdu¹¹⁶⁰

Hak budur ki zātuña ahlāk-ı hamīde cāme (68/13/19)
Herkesün kāmetine olmaz o kaftān dārdur

Jāj-ḥāyān nifākuñ sözine aldanma (69/13/22)
İ‘ timād eyleme ebnā-yı zamān ğaddārdur

İltifāt eyleme bī-hüde kelāma luṭf it (69/13/34)
Eskiden halk-ı cihān ḥālṭe zen-i güftārdur¹¹⁶¹

Ola şadrında raḡam-rīz-i devām-ı iḡbāl (70/13/37)
Bu du‘ ā şām u seher vāsıta-i ezkārdur

Ez-kaş ide-i Taleb Eden Be-süy-ı Çuḥādār Hā’ib Rāğıb Paşā

(Mef’ ūlū Mefā’ ilū Mefā’ ilū Fā’ ūlūn)

Güyā-yı “Tevekkeltü ‘ Alā’llāh” olanlar (45/7/6)

Her emrini merhūn-ı każā vü kader eyler

¹¹⁶⁰ Hüsn-i ahlākı gönül yapmada san mimardır

¹¹⁶¹ Eskiden halk-ı cihān halt-zen-i güftārdır

Baş eylemeyen rüyını dergāh-ı rızāya (45/7/7)

Ebvāb-ı maḳāşıdda özin der-be-der eyler

Çün ehl-i dilüñ vaḳti degül vaḳt-i behāyim (49/7/66)

Ḳānūn kühen zevḳi bu ālemde ḥar eyler

Bārī edeyim ‘azm-ı sefer Mekke’ye toḡrı (49/7/67)

Elbette Ḥudā bizlerin kāmver eyler

Çün zātuña vābeste benüm rāh-rev olmam (49/7/70)

Luṭfuñ meded eylerse dile ser-te-ser eyler

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fıṭnat

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Luṭfı hep dūnānadur tedḳiḳ ile ḳılsañ naḳar (326/16/2)

Āsiyāb-ı çarḥda ehl-i dile nevbet mi var

Ol şeh-i ḥüsne ricā-yı der-kenār eylerdi lik (326/16/5)

‘Arz-ı ḥāle Fıṭnat bī-çārede ḳudret mi var

Dīger

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Tek ferāmūş itme ḥāṭırdan hemān eyle cefā (324/14/2)

‘Aşıḳ-ı küstāḥa cānā luṭf ile āzār bir

Güş iderdi nāle-i ‘uşşāḳı o gül n’eylesün¹¹⁶² (324/14/4)

Bāġ-ı kūyında degüldür ‘andelīb-i zār bir

¹¹⁶² Güş iderdi nāle-i ‘uşşāḳı ol gül neylesün

Diğer	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Cevr ü cefāya mihr-i firḳate viṣāl ¹¹⁶³ Her derdün ey gönül cihānda devāsı var ¹¹⁶⁴	(327/17/4)
	Elbette bir mu' āmelesi vardur ' aşıkā Yāruñ vefāsı yogise Fıṭnat cefāsı var	(327/17/5)
Diğer	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Haṭ-ı ruḥunda tāze tırāş eyleyüp yine ¹¹⁶⁵ Gülzār-ı hüsnde gül-i bî-hār gösterür	(321/11/4)
	Fıṭnat kapılma va' de-i haṭır-firîbine İkrārına zamān gelür inkār gösterür	(321/11/5)
Diğer	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Ey şāh-bāz-ı evc irişmez mi gūşuñā Bālā-yı çarḫa āh-ı fiğānum resîdedür ¹¹⁶⁶	(323/13/5)
	Fıṭnat şaḫîfe-i dile gūyā ki ḫāmeden Taḥrîr-i vaşf-ı la' l ile şekker çekîdedür	(323/13/6)
Diğer	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Ḳıl hāzer alma şaḫın ' āşık zāruñ āhın Seni bir şūḫ-ı sitemkāra felek düş eyler	(320/10/3)
	Sen hemāñ gülşen-i hüsnde fiğān it çü hezār Fıṭnatā derd-i dilün belki o gül gūş eyler	(320/10/5)

¹¹⁶³ Cevr ü cefāya mihr ü vefā firḳata viṣāl

¹¹⁶⁴ Her derdün ey gönül bu cihānda devāsı var

¹¹⁶⁵ Haṭtın ruḥında tāze tırāş eyleyüp yine

¹¹⁶⁶ Bālā-yı çarḫa āh u fiğānum resîdedür

[61b]

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Bilinmez kâdri maḥmûr olmadıkça neşve-i cāmuñ (329/19/3)
Şebāb eyyāminuñ keyfiyyetin pîr-i dü-tādan şor

Harîdār ol gönül vir naḳd-i cānı kâle-i vaşla (329/19/5)
Ne isterse üstüne ol ḥvāce-i ḥüsn-i bahādan şor¹¹⁶⁷

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Ġamze-i tātār çeşm-i yār şalduḳça aḳın (322/12/3)
Naḳd-i şabr ü hūş mülk-i dilde hep ğaretlenür

Fıtnatā ārāyiş-i dünyāya itmez i' tibār (322/12/6)
Gevher-i pāk-i ma' ārifle o kim zînetlenür

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
' Āşıḳa feryād u zārı cevri-i dildār öğredür (371/4/1)
Cevri de cānāna hep ' āşıḳ-ı zār öğredür

Ey sehî-kāmet idince nāzıyla geşt-i çemen (372/4/2)
Cilve-i tarz-ı ḥırāmuñ serve-i reftār öğredür

Ez-muḳaṭṭa' āt-ı Fıtnat

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Ḳanā' at kûşesin cāy eyleyenler aġniyādandur (384/16)
Ġinā-yı ḳalbe mālîk olmaḳ kimyādandur¹¹⁶⁸

¹¹⁶⁷ Ne ister üstüne ol ḥvāce-i ḥüsn ü bahādan şor

¹¹⁶⁸ Ġinā-yı ḳalbe mālîk olmaḳ el-ḥaḳ kimyādandur

(DİĞER) Fiğān ü nāle-i ‘ uşşākı zānn itme cefādandur (385/19)
Senün cevruñ bize ey mäh hep mihr-i vefādandur¹¹⁶⁹

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Vecdī

(Mef’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ ilün)

Ġamdan egerçi herkes alur hışşe lik-i çarh (33/3/2)
Baña cān güdāz olanı intiḥāb ider¹¹⁷⁰

Ger āh idersem āhımı gerdün-ı şīvekār (33/3/3)
Ser-maṭla’ -i sitāreme ebr-i ḥicāb ider

Şad āferīn seḥā-yı ğalat-baḥş dehre kim (33/3/4)
Ağyāra luṭf ü cevri baña bī-ḥisāb ider¹¹⁷¹

Vecdī taḥammül eyle sipihrün cefāsına (33/3/5)
Bir gün olur ki eyledigünden ḥicāb ider

DİĞER

(Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün)

Ḥāl-i ruḥsārımdan añla ḥālimi itme su ’āl¹¹⁷² (38/8/6)
‘ Āşıkuñ baḥt-ı siyāhı āḥterinden bellüdü

Āferīnler ṭab’ -ı Vecdī-i süḥan-pürdāze kim (38/8/7)
Ābrū-yı ehl-i dil nazm-ı terinden bellüdü

DİĞER

(Mef’ ūlū Mefā’ ilū Mefā’ ilū Fe’ ūlün)

Ṭāğ olsa nigāhına ṭayanmaz dil-i’ āşıḳ (35/5/4)
Ol āfetün Allāh ne zālīm nazarı var

¹¹⁶⁹ Senün cevruñ bize ey mäh hep mihr ü vefādandur

¹¹⁷⁰ Hep baña cān güdāz olanı intiḥāb ider

¹¹⁷¹ Nādāna luṭf ü cevri baña bī-ḥisāb ider

¹¹⁷² Ḥāl-i ruḥsārından añla ḥālimi itme su ’āl

	Gencīne-i esrārını açsa n'ola Vecdī	(35/5/5)
	Şandūka-i ṭab' ında göreydiñ neleri var	
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Niçe feryād idüp çāk-i girībān etmeyem ben kim	(40/10/6)
	Yanımda sākī-i gül-ruh almada sāgarum yoğdur	
	Sitānbul'a o deñlü ārzū var dilde ey Vecdī	(40/10/7)
	Uçardum bulsam ammā n'eyleyüm bāl ü perüm yoğdur	
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Va' d-i vişālūñ ile bāzār-ı zevki germ it ¹¹⁷³	(41/11/2)
	‘ Āşık-ı cān-fürūşa ümmīd-i sūd göster ¹¹⁷⁴	
	Ebrūñ ile dile it pā būsıñı işāret	(41/11/4)
	Ol büt-perest-i ‘ aşıkā cāy-ı sūcūd göster ¹¹⁷⁵	
Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)	
	Ṭūfān-ı sirişküm dime cūş-ı yeme beñzer	(43/13/1)
	Bağ çeşmüme dāmānıma derya neme beñzer	
	Zencir-i maḥabbet çekerek geldi cihāna	(43/13/4)
	Mecnūn ile divāne gönül tev'eme beñzer	
	Hūn saçdıgunı şaymadılar geçmedi giryen	(43/13/5)
	Ey dide-i ter nağd-i sirişkūñ kime beñzer	

¹¹⁷³ Va' d-i vişālūñ ile bāzār-ı derdi germ it

¹¹⁷⁴ ‘ Uşşāk-ı cān-fürūşa ümmīd-i sūd göster

¹¹⁷⁵ Ol büt-perest-i hüsne cāy-ı sūcūd göster

DİĞER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	N'ola gülzār-ı 'ālem ser-be-ser Beytü'l-hazen olsa	(44/14/3)
	Bu Yūsuf ʔal' atān dünyāyı Ya' kūb eylemişlerdür	
	Baňa ' uşşāk taklīd idemez cev̄ ü taḥammülde	(44/14/4)
	Cefā-cūlar beni mānend Eyyüb eylemişlerdür	

[62a]

DİĞER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Şanma derinde itdigün nāleler eylemez eşer	(42/12/3)
	Her ne ki du' ā eyleseñ Ka' be' de müstecāb olur ¹¹⁷⁶	
	' Aşķla virdi Vecdī'ye zevķ ü sürür giryesin	(42/12/5)
	Dilde bu neşve var iken āb daḡı şarāb olur	

Ez-ğazaliyyāt-ı 'İşmetī

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
' Aşķ da' vāsın edenler zūrafā şimdi ¹¹⁷⁷	(19/7/3)
Her cefā-cū güzelin yolına ser virmezler	
' İşmetī ser-zeniş-i dehre taḥammül niçe bir	(19/7/5)
Derd ü qahr çekene ' ömr-i diğ̄er virmezler	

DİĞER	(Me' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Dilüñ görince o şūḡı niçe qarārı qalır	(21/9/1)
	O mäh-pāreyi kim görse ihtiyārı qalır	

¹¹⁷⁶ Her ne du' ā eyleseñ Ka' be' de müstecāb olur

¹¹⁷⁷ ' İşķ da' vāsın edenler zūrafādır şimdi

	Gürür-ı hüsnî kosun yâr ‘ İşmeti o meyûñ Zamân olur ki gider neşvesi humârı kalur	(21/9/5)
Dîger	(Mef’ ulü Fâ’ ilâtü Mefâ’ ilü Fâ’ lün) Mümkîn midür muķābele zāl-i sipihr ile Bāzū-yı Rüstem ile çekilmez kemānı var	(26/14/2)
	Devrân müsâid olmağa muhtâc ‘ İşmetî Şaḥn-ı çemende nûş-ı meyûñ de zamānı var	(26/14/5)
Dîger	(Mef’ ulü Fâ’ ilâtü Mefâ’ ilü Fâ’ lün) Bir bî-ķarâr devlete beñzer ḥayāl-i yâr Gāhî görünse dîdeye gāhî nihân olur	(30/18/3)
	Kim ķaşd iderse bakmağa ḥurşid-i ṭal’ ate Gözden perî-mişāl nigāhı nihân olur	(30/18/4)
Dîger	(Fâ’ ilâtün Fâ’ ilâtün Fâ’ ilâtün Fâ’ lün) Olsa bir laḥza eger şüret-nümā-yı ârzū Yine maḥv eyler hemân ķarḥ-ı mînā böyledür	(35/23/4)
	‘ Ālemüñ bir fikre şālih vāz’ ı yokdur ‘ İşmetî ¹¹⁷⁸ Kār nā-sāz-ı cihân yā şöyledür yā böyledür ¹¹⁷⁹	(35/23/5)
Dîger	(Me’ ilün Fe’ ilâtün Mefa’ ilün Fe’ ilün) Şikāyetüm şaḥn ey nāle tuymasun dildār Zamân ola diye şāyed o dāsītān niçedür	(38/26/4)

¹¹⁷⁸ ‘ Ālemüñ bir fikre şālih kārı yokdur ‘ İşmetî

¹¹⁷⁹ Vāz’ -ı nā-sāz-ı cihân yā şöyledür yā böyledür

Gelürdi t̄ab-ı ‘İşmeti-i ĥāste-dile (38/26/5)
Diyeydi luşfla cānān o nā-tüvān niçedür

Diger (Mef’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ lūn)
Seng-i cefāya şutmağa bā’ iş ne ey felek (42/30/2)
Bir sāğar almasun mı ele rind-i bāde-ĥvār
Nīř-i sitemle ‘ayşını telĥ itdi bŭlbŭlŭñ (42/30/4)
Böyle şalursa varsun öğünsün çemende ĥār

Ez-müfredāt-ı ‘İşmeti
(Fā’ ilātŭn Fā’ ilātŭn Fā’ lŭn)
Açdı gülleri yine bād-ı bāhar (136/11)
řāğlarda tāzelendi rŭzgār¹¹⁸⁰

Diger (Mef’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ lūn)
Ey pādīřāh-ı ĥŭsn ne şeh-bāz olur gözŭñ (133/8)
Dil murğı n’etsŭn ĥŭmālar řikār olur

Diger (Mef’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ ilŭn)
Bīl şadr-ı ‘aşķ-ı pākimi gŭř-ı it niyāzımı¹¹⁸¹ (45/33/3)
Ĥarf-i recā zebān-ı temennāya bir gelür

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı řehrī
(Mŭfte’ ilŭn Mŭfte’ ilŭn Fā’ ilŭn)
řevķ-i temāřā-yı ruĥŭñla nazar (74/25/3)
Gŭře-i çeřmŭmde ġarībŭ’d-diyār

¹¹⁸⁰ Dallarını tāzeledi rŭzgār

¹¹⁸¹ Bir şadr-ı ‘aşķ-ı pākimi gŭř et niyāzımı

	Eyledi Şehrī gibi kāsid-metā‘ Devletiyān içre beni rūzgār	(74/25/5)
Dīger	(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn) Olmış tūalum ru‘yet-i dīdār müyesser Bu hayret ile zevk ü temāşāyı kem ister ¹¹⁸²	(76/29/2)
	Zehr-āb-ı gamla қо bu gün eyleyelüm ‘ayş Senden ni‘am-i va‘de-i ferdāyı kim ister	(76/29/4)
Dīger	(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn) Āyīne-i ruhsāruñı tūt var ise şübheñ Dil gāyetle gūşe-i firqatde zebūndur	(83/43/2)
	Bī-çāre dile ‘arz-ı tecellāyı қо ey dost İsrāf-ı devā eyleme kim derdi füzūndur	(83/43/3)
[62b]		
Dīger	(Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn) N’eyleyüm mir‘āt-ı iķbāle teveccüh eyleyüp Nazra itsem ‘aks-i rūy-ı h‘āhişüm ma‘kūs olur	(78/33/2)
	Bahtı kör bir şeb hayāl-i maķşūdumı ¹¹⁸³ Āğuş-ı efākre çeksem şūret-i kābūs olur	(78/33/4)
Dīger	(Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn) Vaż‘ -ı nā-sāz-ı felekden bes ki eyler bī-ħuzūr ¹¹⁸⁴	(79/36/1)

¹¹⁸² Bu hayret ile zevk-i temāşāyı kim ister

¹¹⁸³ Bahtı kör bir şeb hayāl-i şāhid-i maķşūdumı

¹¹⁸⁴ Vaż‘ -ı nā-sāz-ı felekden bes ki oldum bī-ħuzūr

Şād olamam ḥāne-i dil olsa da cāy-ı sürūr

Ṭālī ‘ ümden şöyle me ‘yūsam ki itmeme i ‘timād (79/36/3)

Kevkeb-i bahtum girībānumdan eylerse zuhūr

Ehl-i dil nūş itdiği bir kaçre zehr-āb-ı ḡamuñ (79/36/4)

Naḡd-i vaḡtın virse ecrin idemez çarḡ-ı guyūr¹¹⁸⁵

Diger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Ḥāṭır-ı ‘ālem gül oldu sen ey dil gonca ol (82/42/4)

Böyle ‘ālemde açılmaḡ ‘ārife bī-hūdedür¹¹⁸⁶

Ḥāṭır-ı Şehrī gibi olsun şikest-ender-şikest (82/42/5)

Herkesüñ āyīne-i fikri ümmīd-endūdedür¹¹⁸⁷

Diger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Bāde def‘ itmek ne mümkindür ḡam-ı hicrānuñı (81/40/3)

Ol da cūş-ı giryeden çeşme gelince āb olur

Ārzū-yı tīr-i ḡamzeñ öldürürse ‘āşıkı (81/40/4)

Tā-be-maḡşer meşhedī fevvāre-i ḡun-āb olur

Tā ebed dāḡ-ı derūnı görmesün rüy-ı ḡazān (81/40/5)

Her ki Şehrīveş behār-ı ‘aşḡla şād-āb olur

Ez-ḡamse-i ‘Aṭāyī

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

¹¹⁸⁵ Naḡd-i vaḡtın virse ecrin idemez çarḡ-ı ḡubūr

¹¹⁸⁶ Böyle gül-şende açılmaḡ ‘ārife bī-hūdedür

¹¹⁸⁷ Her kimüñ āyīne-i fikri ümmīd-endūdedür

	(Fā' lün)	
	Nā-ḥalefden kişi bî-zār olur	(107/1/1871)
	Ölüsi dirisi murdār olur	
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	(Fā' lün)	
	Vālî-i Şām'ı unıtdı kâfir	(111/1/1939)
	Yedi şāhāne nesneden vāfir	
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	(Fā' lün)	
	Ġayb gencīneleri vāfirdür	(138/1/2421)
	İ' timād eylemeyen kâfirdür	
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Ne revā kim şā'im olup leyl ü nehār	(152/1/2682)
	Bāde-i nābla itmek iftār	
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	(Fā' ilātün) (Fā' lün)	
	Naḥlini ḥāk ile yeksān eyler	(116/1/2028)
	Mīve-i vaşlını erzān eyler	
Ez-ġazaliyyāt-ı Müftî-i Enām Yahyā Efendi Benām Selleme's-Sellem		
	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Cihānda 'āşık-ı mehcūr şanam rāḥat olur	(55/61/1)
	Neler çeker bu gönül şanma şikāyet olur	
	Ölünce temreni ḳalsun çıkarmañuz dilden	

Taḥammül eyleyemem ol da bir cerāḥat olur

- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Yaḳīn olmaz güzeller 'āşık-ı mehcūr-ı şeydāya (66/85/2)
El öpmek ārzū itsek uzakdan merḥabā dirler
- Diger** (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
' Andelībī yılda bir nevrūzdur dil-şād iden (79/111/3)
Nev-civānumla geçen her gün baña nevrūzdur
- Diger** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Başladı feryād-ı zāre bülbül-i āşüfte-ḥāl (76/104/2)
Kimseye nevbet degirmez ādemi bīzār ider
- Diger** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Bülbül ü pervāne 'aşkla buldı iştihār (76/104/3)
' Aşḳdan dem urmağa ehl-i maḥabbet 'ār ider
- Diger** (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Ḥalkı men' eylemede saña ne gerek çıkar
Zāhid yoḥsa deḥān ile kıyāmet mi kıpar

Ez-gazaliyyāt-ı İbnü'l-Kemāl

- (Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
' Aklı çok olduğına bir kişinüñ
Sözi az olduğü delālet ider

' Aklı nāķış olan kişi ammā

Ḳatī pür-gūy olur ḥacālet ider¹¹⁸⁸

Rızāyī (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)
Ṭıfl dili gör 'aşkda Ferhād olayın der (151/44/1)
Dūn mektebe vardı bu gün üstād olayın der

[63a]

Diger (Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)
Beñzesūn diyū kenār-ı çeşm-i eşk-efşāna¹¹⁸⁹ (181/74/3)
Sāḥilin dā 'im döküp hem-vāre deryā mevc urur

Diger (Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)
Benüm gibi n'ola hem-vāre bī-ḳarār olsa (180/73/4)
Şerāre-i¹¹⁹⁰ āh-ı hezār aşyāna āteş urur

Diger (Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)
Teğāfūl eyleyüp bī-hūde ḥāl-i zārımı şorma (188/81/2)
Beni söyletme cānā 'arz-ı ḥālüm çün nigāhumdur

Rūḥī Bağdādī (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)
Ṭurmuş baña keşf oldı dir esrār-ı ḥaḳīḳat¹¹⁹¹ (121/11/5)
Va'llāh yalāndur sözleri¹¹⁹² bi'llāh yalāndur

Kendīden irāğ ol duruşup derdine yorılma¹¹⁹³ (121/11/6)
Ki ol bī-ḥaberūñ gitdigi yol zann-ı gümāndur

¹¹⁸⁸ Katı pür-guy olur cehalet ider

¹¹⁸⁹ Benzesūn diyū kenār-ı çeşm-i eşk-efşānuma

¹¹⁹⁰ Şerār-ı āh-ı hezār aşyāna āteş urur

¹¹⁹¹ Dirmiş baña keşf oldı hep esrār-ı ḥaḳīḳat

¹¹⁹² Va'llāh yalāndur sözi bi'llāh yalāndur

¹¹⁹³ Kendūñden irāğa düşüğ ardınca yorulma

DİĞER	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)	
	Çün Hakk diyeni eylediler zulümle berdār	(125/14/8)
	Bâtıl söze biz dağı āgāz idelūm nāçār ¹¹⁹⁴	
Hāletī Meşhūr	(Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)	
	Nazar it hāk-i pāye düşdikçe	(338/277/4)
	Dil-i üftāde pay-mālūndūr	
DİĞER	(Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)	
	Jāle-i eşkümi dökerse eger ¹¹⁹⁵	(324/241/1)
	Olur elbette ter o gonca-i ter	
DİĞER	(Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)	
	Hāletī'ye bu künc-i ' uzletde ¹¹⁹⁶	(338/277/5)
	Gönül eglencesi hayālūndūr	
DİĞER	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)	
	Şahne-i ' aşkdār-ı zūlfine ilet	
	Ben ' aşıkuñ kim gāyet āmālī budur	
	Ammā ki disün övününce dullāb-ı belā	
	Her cāyıya ' aşık olanuñ hālī budur	
FUZŪLİ	(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)	
	Şifā-yı vaşl kadarın hecriyle bīmār olandan şor	(171/84/1)

¹¹⁹⁴ Bâtıl söze āgāz idelūm biz dağı nāçār

¹¹⁹⁵ Jāle-i eşkümi dökersem eger

¹¹⁹⁶ Hāletī bunca künc-i vuslatda

Zülāl-i şevk ü zevkî teşne-i didār olandan şor¹¹⁹⁷

Āgāh

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Dil hayālünde hayālün dil-i bî-tābdadur

(90/61/1)

Gāh şışede mey şişe mey-i nābdadur

Çarhuñ evzā' -ı ğalaṭ baḥşını seyr it Āgāh

(90/61/5)

Bizi bir şem' ile yād itse de mehtābdadur

Naḥīfī

(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

Döndüm hilāle kaşlarını eyleyüp hayāl

(105/104/2)

Cismüm nizār iden benüm ol meh-pāredür

Gizlü degüldür iki gözüm rāz-ı ' aşkımuz¹¹⁹⁸

(105/104/5)

Bāzārumuz bizüm senünle aşıkāredür

Dīger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Girer mi küşeme zāhid-i fesāne-i pendün

Cününkāra nasīhat ider mi hiç te 'şir

Şarāb-ı tābla mestüm bu nerm-i ' ālemde

Dirīġ-i telḥ-i dimāġ itdi çarḥ-ı pür tedvīr

Ḥanīf

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Olur havādiş-i şöhret devām-ı ' aşka sebeb

Bu levm ü ta' nelerün baña zāhid-i ' ār mıdur

' Aceb her āyīne-rū böyle kändkār mıdur

¹¹⁹⁷ Zülāl-i şevk zevkin teşne-i didār olandan şor

¹¹⁹⁸ Pinhāñ degüldür iki gözüm rāz-ı ' ışkımuz

Cihānda mihr-i vefā şāhibi de var mıdur

Virür mi bir gül bî-çāre saña hey ‘ aşık
Senüñ felek didigüñ öyle yār-ı gār mıdur

Dıger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Tāzedür bilmez harām-ı ‘ işveyi tursun birāz
Kāmeti reşk-āver-i serv-i çemān olsun da gör

Zerre veş gelmez hesāba kim baķar üftādeye
Şöhret-i hüsni o mehuñ rāygān olsun da gör

Sırrı (Müfte‘ ilün Mefā‘ ilün Müfte‘ ilün Mefā‘ ilün)
Sırrı hevā-yı kākülün valih ü ser nigün ider¹¹⁹⁹ (285/28/1)
Şāhların vücūdına silsile-i cünün ider

Dıger (Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)
Ruhsāruñ üzre tāze haţı-ı müşk-bü mıdur (282/24/1)
Ceyş-i Habeşle milket-i Rüm’a gülü midür¹²⁰⁰

[63b]

Dıger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Rāzumı faş itdi ol nokta nokta hāller
Kıomada oynasın sevdigüm şimden gerü remmāller

Dıger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Hayāl hıvāba döndi küşe-i fırkatde ey meh-rü (295/42/4)
Vişālünle dil-i nāşādumı şād itdigüm demler

¹¹⁹⁹ Bidi hevā-yı kākülün valih ü ser nigün ider

¹²⁰⁰ Ceyş-i Habeş’de milket-i Rüm’a gülü midür

Kelīm	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Ġonca-veş-i üsküf sebz eyle o şüh-ı gülbeden Kişver-i gülşen-serây-ı hüsne olmışdur esir	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Bağda Ġonca niçün çäk-ı giribân eyler Meger ol gül heves-i geşt-i gülsitân eyler	(112/62/1)
Şeyhi	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Şarāba bāde-i yaḡ katıcaḡ saḡi gül-i ruḡsār Dīdi gevher-fürüş-ı meykede bu la' lde buz var	
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Ayaḡ başdırma luṭf it leşker-i ḡaṭṭ-ı bāḡ ḡüsnüñe ' Aceb var mı ola bir pâdişāh-ı melikin ḡarāb ister	
Rāmī	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Mükerrerdür ser-ā-ser meşreb-i eczā-yı ' ālem hep Şafā-yı ḡāṭırum ancak bāde-i sāḡarda ḡalmışdur	(187/108/3)
Ḳā'ili	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün)	
	Layık degül devā' -ı zār ile dostān Mānend-nāme ḡizlü sefer meşrebcedür	
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	' Aceb mi fenn-i vefāyı bilse o şiveger Ḥayli zamāndur üstād öñine diz çöker	

‘Ulvî	(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)	
	Haste cânüm leb-i Şîrîn’iñe Ferhâd oldu	(301/188/3)
	Deli göñlüm resen-i zülfüñe Mecnûn’uñdur	
	Yağar mı ‘ūd gibi bezm-i belâda yakmak ¹²⁰¹	(301/188/4)
	Ey şeh-i mülk-i cefâ zulümle kanûnuñdur	
	‘Ulvî-i zevk-i vişâlûñle şâd itsen ¹²⁰²	(301/188/5)
Diğer	Çok zamândur ki senüñ ‘âşık-ı maḥzûnuñdur	
	(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)	
	Kâmilûñ gitse vücûdı niçe icâdı kalur	(248/96/1)
	Sen daḥı aña gör kim er ölür âdı kalur ¹²⁰³	
	İçse bir ‘âşık-ı dil-ḥaste lebûññ şerbetini ¹²⁰⁴	(249/96/3)
	Ağzınuñ ḥaşre dek lezzet ü dâdı kalur ¹²⁰⁵	
	‘Ulvî’nüñ göñlini yakma ser-i kūyuñda görüp	(249/96/5)
	Saña ol ḥaste dilûñ ḥâtır-ı nâ-şâdı kalur	
Şâhib-i Târiḥ-i Râşid		
	(Mef‘ ülü Fâ‘ ilâtü Mefâ‘ ilü Fâ‘ ilün)	
	Koymaz bu gârḳa-gâh-ı miḥeninde dili ḥazîn	(351/77/2)
	Elbette hıẓr-ı luṭf-ı Ḥüdâ destyâr olur	
	Çeksun ḳo tünd-bâd-ı gamı zevraḳ-ı vücûd	(351/77/3)

¹²⁰¹ Bağrımı ūd gibi bezm-i belâda yakmak

¹²⁰² ‘Ulvî’yi zevk-i vişâlûñle n’ola şâd itsen

¹²⁰³ Sen daḥı aña layıḡör kim er ölür adı kalur

¹²⁰⁴ İçse bir ‘âşık-ı dil-teşne lebûñ şerbetini

¹²⁰⁵ Ağzınuñ ḥaşre deḡin lezzeti vü dâdı kalur

Bir gün dahı muvāfıķ eser rûzgār olur

Maķālî

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Derbānuñ olmış ey şanem aġyār-ı bed-liķā

Ĥayfā ki bāb-ı cenneti şeytān açar ķapar

Nazmla Maķālî ķomadı revnaķ cevāhire¹²⁰⁶

Şarrāf-ı dehr her biri ķurı dükkān açar ķapar

Mezākî

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Jāle-i rîzān degül gül-gonca-i nev-hîzden

(371/148/3)

Tāb-ı müliden reşha-pāş oldu sebū-yı nev-bahār

Es' ād

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Nigāh-ı merķamet ķıl kendü bendüñdür senüñ Es' ad

Dime ey şive-i nāz o bir bed-nā-meded nemdür

Raķmî

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Cūşa gelse kim ĥabābdur rûsüm-ı kâināt¹²⁰⁷

(193/73/2)

‘ Aşķdur nāmı ķazā-yı dilde bir deryā yatur¹²⁰⁸

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Belā bezminde zār olsam ‘ aceb mi ķeng ü ney-āsā

(190/70/5)

Ĥanî bir merd-i kāmîl bu cihānda ķıl ü ķāl añlar¹²⁰⁹

Pertevî

(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

Ĥvān-ı āmāde ĥurş-ı mā'il ārādandur

¹²⁰⁶ Nazmun Maķālî komadı raġbet cevhere

¹²⁰⁷ Cūşa gelse kem ĥabābdur rûsüm-ı kâyināt

¹²⁰⁸ ‘ aşķdur nāmı fezā-yı dilde bir deryā yatur

¹²⁰⁹ Kanî bir merd-i kâbil bu cihānda ķîl ü ķāl añlar

Ḥande-i bezm-i cihān girye-i mīnādandur

Nā'ili (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Sīm ü zer yokdur dimek ey Nā'ili itmez vefā
Seng-i diller saña anı şayref-i taşdan kesrdür

[64a]

Ḥamdī (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Cāmdur dīdelerüm bāde-i firqatden pür
Ḥamdī-i teşne dili bir iki peymāne yapar

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Çün sükutuñ mūsikī olsa sezā der-epsem ol
Ḥamdiyā az söz hemişe ehl-i taşdıķın olur

Nesimi (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Her kişinüñ şorma aşlın ' izzetinden bellüdür (88/100/1)
Şoḥbet-i ' irfān görenler ḥürmetinden bellüdür
Ḥaḳ ta' āli ' ilmi içinde bi-simāhum didi¹²¹⁰ (88/100/2)
Her kişinüñ yüzine baḳ şüretinden bellüdür

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)
Göñül virme cihāna bī-vefādur (84/93/1)
Göñül virmek aña ' aynī ḥaṭādur
Beḳāsı var imiş olsa cihānuñ (84/93/3)
Ḳalaydı şu kim Mustafā'dur

¹²¹⁰ Hak Teala ilm içinde çünkü "Simāhüm" dedi

Ḳamū ser-māyesin virdi ziyāna (85/93/7)
Ki dā'im dünya içün mübtelādur

Cihānuñ çün beḳāsı yok Nesīmī (85/93/9)
Anı koyup Ḥaḳḳ'a dönmek revādur

Cemālī (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Meclis-i mebde buse 'ādetdür
Cān-ı 'uṣṣāḳa bu sa'ādetdür

Āb-ı kevşer didikleri ḥalḳuñ
Leb-i cānāneden 'ibāretdür

Vaşf-ı ḳaddüñden ey elif-i ḳāmet
'Arzım 'arz-ı istiḳāmetdür

Ḥulḳī (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Münezzehsin müberrāsın mu'arrā' sın mu'allāsın
Anuñ çün nām-ı pāküñ elde dilde Ḥaḳ te'ālīdür

Bu sırrı aḥz idenler rāh-ı ḥaḳda pāk-bāz oldı
İdüp ḳaṭ' -i ta'alluḳ ḳayd-ı şüretten müberrādur

Rāzī (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Ġarīḳ-i baḥr-i celāl itme dil sefīnesini
Be Rūm ili güzeli yelkenüñ birāz indür

Ez-tāriḥ-i Ḥvāce Sa'ade'd-dīn

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Şanma ki ğaddār bir hūrdār olur

Pāk-i billūr yāşı bā-berdār olur

Şeyh-i ' Arzî

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

' Āşıka rahmetden ağlar şanma ol mest-i nāz

Şan' iyyetle şu virüp tîğ-i nigāhın tîz ider

Ey perî-rū zāhidüñ fikri seni teşhîrdür

Yohsa genc-i ğamda bî-hūde niçün perhîz ider

Ez-mektüb-ı Manzûm Şubhî

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Düb-dār Tāşcı-zāde ma' rifetden ya' nî āzāde

Ola be-aqlı o üftāde-i sefihāne selām eyler

Tütüncinüñ duĥānı ĥasretüñle göklere çıkdı

Balāt-ı şeh-bāzı bir kûşdur o çingāne selām eyler

Ġamuñla kâhveci başı n'ola āteş-perest olsa

Siyeh-i rû-ber-du' ācuñdur sefidāne selām eyler

Gîce gündüz firākuñ türkisin çalup çağırmağda

Ümmidüñ sâzına söz yok şerîfāne selām eyler

Ne bulursa bir küçük müezzîn keyfe maġlûbdur

Müselmānlık nedür bilmez cühüdāne selām eyler

Vāhib (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)
Hayāti şā‘ ire cüz’i hayā da lazımdur¹²¹¹
Dehān-ı şā‘ irüñ ‘ilm-i ‘arüz kopçasıdır¹²¹²

Senün kaşide-i Mışriyyeñi gören¹²¹³
Dimez mi bu dağı hāl iylemenün ‘Arabicesidür¹²¹⁴

Behçet (Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)
Bülbül gibi niyāz iderüz yār söylemez
Güyā o şūh-i gonca ile bir ağızlıdır

[64b]

Velehu Başında tāze konmuş pür cümle Behçetā
Manend-nāk o tāze civānum filizlidür

Şāhib (Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)
Künc-i belāda ser-be-girībān-ı şabr olan (137/39/3)
Gerden-firāz-ı ‘aṭıfet-i perverdegār olur¹²¹⁵

Bahtuñ ne deñlü olsa siyāh olma muṣṭarib (137/39/4)
Āhir sevād-ı bāşıra-i i‘ tibār olur

Şāhib ‘adūlaruñ dağı bu rüzgārda (137/39/5)
Evrāk-ı ‘ayşı bir gün ola tār-mār olur¹²¹⁶

¹²¹¹ Bu kaside Mecmûada Vahib mahlası adı altında kayıtlı olmakla birlikte, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü’nde bu kasidenin Hayātî(Seyyid İbrahim Efendi)’ye ait olduğu bilgisi verilmektedir.

¹²¹² Dehān-ı şā‘irin ilmü’l-yed arūs kopçasıdır

¹²¹³ Senin kaside-i Mısıriyyeni gören yaran

¹²¹⁴ Dimez mi bal yemenin bu da bir Arapçasıdır

¹²¹⁵ Gerden-firāz-ı ‘aṭıfet-i girdgār olur

¹²¹⁶ Evrāk-ı ‘ayneti bir gün olur tār-mār olur

Vaşli

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

Gögsünde qarıncık iki bostān-ı revān-baḥş
Gülzār-ı şafāda iki verd-i tere beñzer

Öğñünde senüñ bağı olan şarmalı uçkūr
Ruḥuma ḳapusın yıkıcı ejdere beñzer

Sükūtī

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Berāt-ı ḥaste ṭaḳar ḳaşı yarüñ serāmeddür
Ru'ūs-ı ders-i ' aşḳı ' arz-ı ḥāle şanma ki serddür

Beyāz üstüne büyüdülmegle dil-ber der-kenār olmaz
Maḥalli defter-i ' uşşāḳda mestūr ü muḳayyeddür

Şīşe-i ḥāṭır eḥibbāyı şikest itse beri
Zir-i pāyına batar pür-hār-ı nedāmetdür

Bahāyī

(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

Ruḥsār-ı yārda ḥaṭṭ-ı ' anber-şiken biter
İ' cāz-ı ḥasendeki gül üzre çemen biter¹²¹⁷

(68/8/1)

Cenāb

(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

Ḥuşk-i dil rencūr-ı meh-i ' illet-i ancaḳ
Ferṭ-ı bīmārı-ı çeşmān-ı sipihr-kārıdur

Gerçi aḡyār-ı hezār itdi bizi ḥvār ammā
Baḡbān-ı gelenbe rencişi-i ḥārıdur

¹²¹⁷ İ' cāz-ı ḥüsndür ki gül üzre semen biter

Zîver

(Meʿ ʿülü Mefāʿ ilü Mefāʿ ilü Feʿ ʿülün)

Eserse fülk-i dile rûzgâr-ı himmet-i yâd
Bulur bu lücce de eyyâmını hevâ yüridür

Alur hevâsını Zîver menâzil-i emelün
Bezm-i ʿiddetünûzi himmet şabâ yüridür

Şümmânî

(Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün)

Şehâ-ı cevır ü cefâ ki bizden özge ʿatılün kemitür
Cefâña ʿâ ʿilüz lâkin vefâña nâ ʿilün kemitür

Vişâl-i lütfün ʿ aceb bizden dirîğ itdigi bilsem
ʿapuñ sâ ʿillerinden nâ ʿil olmış sâlik kemitür

Ḥayrî

(Mefāʿ ilün Fāʿ ilâtün Mefāʿ ilün)

Kürkümüz baña fazl ü maʿ rifet hîç
Zamâne düşmen ehl-i hünerdür

ʿo kesb-i fazlı saʿ y it cāhil-i evvel
Budur içre cāhil-i muʿ abbirdür

Hüner-i daʿ vâsın itme ey tehî dest
Hüner elde bu demde sîm ü zerdür

Gözün aç kim cihānuñ Ḥayrî kendü
O demdür kim zamâne şûr ü şerdür

ʿÂlî

(Fāʿ ilâtün Fāʿ ilâtün Fāʿ ilâtün Fāʿ ilün)

Rû siyehler ʿameveş şimdi dil-i uzatsa ne ğam

(708/416/5)

Vaqt ola ki ‘ Ālī sözüñ āltun qalemle yazalar¹²¹⁸

Beḳāyī (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Būseñe dil ḳanī‘ olmaz vuşlatuñ şeydāsıdur
Dostum ma‘ zūr tūt dünyā ṭama‘ dünyāsıdur

Şabrī (Mef‘ ūlū Fā‘ ilātü Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)
Sabrī o māhı görince giryeler ḳapılur
‘ Aynī mine’d-dumū‘ ḡaym me‘ a el-maṭar

Ey seng-dil ḡubār-ı altın gider cāndan
Lā zāletü’l-muḫīt kel-naḳḳaş fī’l-ḥacer

Fiḡānī (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
İşi dā’im fiḡān-ı vehdür şadı nedür bilmez
Ġam ü derd-i belāya bir dil mu‘ tādumuz vardur

[65a]

Dīger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Hele derd ü belāya şabr idelüm
Görelüm şon ucı Hudā n’eyler

Ḥayretī (Mef‘ ūlū Fā‘ ilātün Mef‘ ūlū Fā‘ ilātün)
Ey Ḥayretī cihānda ten beslemekdür işüñ (209/119/5)
Bilmez misin āḡır bu ḳara yir yir¹²¹⁹

Żiyā’ī (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Niçe şūfiler görüp la‘ l-i ḡayālūñ ‘ āḳıbet

¹²¹⁸ Vaqt ola ‘ Ālī sözüñ altun qalemle yazalar

¹²¹⁹ Bilmez misin ki anı āḡır bu ḳara yir yir

Düşdiler kūy-ı ḥarābāt içre mey-nūş oldılar

Derd-i ‘ aşkuñdan bīmār olanlar ey ṭabīb

Şerbet-i la‘ lūñle cümle dil-ḥoş oldılar

Hāzık

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)

Sen āhūyı şikārdadur fikri ḥaliyā

(225/66/2)

Kāfir raḳıbe virme āmān sābıkalıdur

Tāriḥ-i Dīvān-ı Ez-ebyāt-ı Ğarbiyye-i Kānī

(Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)

Per eger perden kuvvetlü dirler ise bi’llāh inān

Kuvvetsiz olan pür āḡlaya çeşme yā aḡur olur

Hıç eşrāf-ı ‘ arīden kimse gelmez semtime

Hep gelenler ḥacı dāver yā ḥacı menşūr olur

Kaniyā al yükin yöñelmeden şu ḥızler

Varmadın sinn-i vuḳūfa ekşeri ḳanbūr olur

Dığer

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)

Bī-‘ār olan o ḥızde ḥayā mı olacaḳdur

Müstaḡriḳ biñ ḥāl iken der ki yüzüm aḳdur

‘ Ayın yüzine ursuñ ger münfe‘ al olmaz

Eşkine ser-fāḥşaya pullu duḡaḳdur

Dığer

(Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)

Şunda bir çoçuḳ gelmiş intisāb ister

Firengi nāmlıdur bālık dışı şavmkārı şāp ister

Yüze ile tāze şayd olmaz bu cevruñ hıç hażm olmaz

Murāduñ ise iş görmek şarāb ister kebāb ister

Hemāñ yālin ayak başı açık eflāk-ı qarın sevgim

Qādınlar nāzlıdur dā'im çedik ister çurāb ister

Dıger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Yayğı üzre ma' hūd o siyeh rengi gören

Qara tut yemiş itmek köhne-i tışe eyler

Bir 'aceb kār-ı nev'in eyledi peydā o sefih

Ki gören kendüyi bilmezse de tasfiye eyler

Nā-ma' lüm Esāmī ez-ebyāt-ı Şu' arā

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Dāmen-i ālūdeye tehzīb-i edeb kār itmez

Girse de duğter-zer-i şışeye elbette görünür

Mıhr-i 'Ömer Paşā Vālī-i Bağdād

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Seb' -i seyyāreler bulduqça işrāk-ı kamer

İrtifā' olsun cihānda nām ü şānıyla 'Ömer

Dıger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Hem şalar yelpāzesin hem şıveler eyler güler

Var ise dil-ber baña bād-ı hevā virmek dirler

DİĞER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) El-ḥased ey merūḥ oldı mekānuñ dest-i yār El virince böyle el virsün kişiye rüzgār	
DİĞER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Almak için kūy-ı yārdan bir ḥaber Merūḥ-ı yād-ı şabāya el şalar	
DİĞER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) (Fuzūlî) Kālem olsun eli o kātīb-i bed-tahrīrūñ Ki fesād-ı raqamı sūrumuzı şūr eyler	(B. 729)
FUZULİ	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Gāḥ bir ḥarf suḳūṭıyla ider nāzı nāz ¹²²⁰ Gāḥ bir nokṭa kuşūrıyla gözi kör eyler	(B. 729)
DİĞER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Hevā-yı sūnbülünde sebz-i sūnbülzār-ı i' lādur Zemiti āsumānı gösterür özge temāşādur	
DİĞER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Dīde-i hā' beyti elif üstüne medd eridür Āḥ ezelden ser-i sevdā-ı zerme yazudur	
DİĞER	(Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün) (Nābî) ' Ālem esīr-i dest-i meşīyyet degül midür ¹²²¹	(610/201/1)

¹²²⁰ Gāḥ bir ḥarf sūkūtuyla kılar nādīri nāz

Âdem-i zebûn pençe-i kudret degül midür¹²²²

[65b]

Velehu Bu perdenüñ verāsına baķ olma mużtarib¹²²³ (610/201/2)

Her miḥnetüñ encāmı meserret degül midür¹²²⁴

Dıger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

(Nābī)

Bu remzi keşf ider bir müşkil-güşā ḥod gelmez mi¹²²⁵ (639/240/4)

Kerem bī-lafz ü bī-ma‘ nā hemān dillerde ḳalmışdur¹²²⁶

Dıger (Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)

(Şefik Mehmed)

Sāķī ne dem ki ol büt-i ḥūra sirişt olur¹²²⁷

Mey-i selsebīl ü meykede bāğ-ı behişt olur

Dıger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

(Şabri Şakir)

‘ Aşķ mecāz ise de ḳutursun sīneñde¹²²⁸ (131/19/2)

Āb-ı engūr ḥum ṭurarak bāde olur¹²²⁹

Dıger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

(Vecdi Abdülbaki)

¹²²¹ Adem esīr-i dest-i meşiyet degül müdür

¹²²² ‘ Alem zebûn-ı pençe-i kudret degül midür

¹²²³ Bu perdenüñ derûnına baķ ıztırābı ḳo

¹²²⁴ Her miḥnetüñ verāsı meserret degül midür

¹²²⁵ Bu remzi keşfe bir müşkil-şinās-ı cūd gelmez mi

¹²²⁶ Kerem bir lafz-ı bī-ma‘ nī gibi dillerde kalmışdur

¹²²⁷ Selçuk Bahir, Algül Mesut, “Şefik Mehmed’in Gazelleri” *International Journal of Language Academy*, Volume 3/2, 2015, sf.10.

¹²²⁸ ‘ Aşķ tursun ko mecāzī ise de gönlünde

¹²²⁹ Āb-ı engūr hum içre tutarak bāde olur

Rızā yok intikāma mezheb-i ‘uṣṣāḳda yoḥsa
Bir āh ile cihānı eylemek ber-bād ḳābildür

(31/1/5)

Dīger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
(*Şābit*)
Şeb-i yeldāyı müneccimle muvaḳḳat ne bilür
Ḥaste-i derd-i dile şoruñca ḳaç sā‘ atdür¹²³⁰

Dīger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
İdenler dūr cānāndan beni cānında bulsunlar
Ġalat dīdüm degül cānında cānānında bulsunlar

Dīger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Muḳtezā-yı dūr elinden dādlar feryādlar
Āşinālar yād olunmaz yād olur kim yārlar

Dīger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Ḥoş olur mihr ü maḥabbet iken bāşdan olıcaḳ
Bir taraftan olıcaḳ ‘āşıḳa pek zaḥmet olur

Dīger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Kāmilüñ şaff-ı na‘ l-ı olsa maḳāmı ġam degül
Her ne deñlü menşub-ı a‘ lā ki var echelledür

Ḥāl-ı ‘ālem böyledür şāh üzre gör kim mīvenüñ
Ḥāmı bālāda kemāle ermişi esfelledür

Dīger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)¹²³¹

¹²³⁰ Mübtela-yı gama sor kim geceler ḳaç sa‘ at

‘ Ākil oldur ki kıoya dūnyāda bir eṣer¹²³²
Eṣeri olmayanuñ belki yerinde yeller eṣer

Dıger (Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn)
(*Nesīmī*)
Naṣībī niçe sa‘ y ile artıram çūn kim¹²³³ (155/128/5)
Ezel de “*naḥnū ḳasemnāda*” muḳadder olmuṣdur

Dıger (Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)
Çengüme doymaz dīn-i bebr ile şīr
Delüdü ol şanem-ğull anı diler

Dıger (Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)
(*Bursalı Rahmī*)
Yār-ı ārāk-rīz olsa hoş gösterür¹²³⁴ (185/61/1)
Zāğlansa şemşīr cevher cūş gösterür¹²³⁵

Dıger (Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)
Ḳıyāmet ḳāmetūñden kıoydı ey serv-i ḥırāmānum
Zamāne fitneyi zūlf-i siyeh-kāruñdan almuṣlardur

Cinānda serde eyle Ṭūbā serviyle ‘ ar‘ ar
Ḳıyā-ı nāzı hep belā-yı reftāruñdan almuṣlardur

Dıger (Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)

¹²³¹ İlk mısra vezne uymamaktadır.

¹²³² Mevlana’ya isnad edilmektedir: “Kāmil odur ki kıoya dūnyada bir eser / Eseri olmayanın yerinde yeller eser”

¹²³³ Nāsibimi neçe sa‘ y ile artıram çūn kim

¹²³⁴ Yār ebrūsı ‘ arak-rīz olsa hoşter gösterür

¹²³⁵ Zāğlansa nitekim şemşīr cevher gösterür

(*Avnî*)

Sākīyā mey vir ki lālezār elden gider¹²³⁶

(218/22/1)

Erişür faşl-ı hāzān faşl-ı bahār elden gider¹²³⁷

Diger

(*Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün*)

Bildük 'ākıbet qalır māl ü mişāl-i devletler

Dünyā-yı denīye bunca ne rağbetler ne rahmetler

Diger

(*Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün*)

Yüzün ey mehlikā aya beñzer

Subhūñ “*ve'l-leyl-i izā yağşa*” ya beñzer¹²³⁸

Diger

(*Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün*)

(*Zātî*)

Şaķın şayyād-ı 'ālemden kemān-ı hīle qurmuşdur

(410/147/1)

Niçe çabuklara gāflet kemeründen ok urmuşdur¹²³⁹

Diger

(*Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün*)

(*Bağdatlı Ruhî*)

Egninde görüp gayruñ atlas-ı dībā¹²⁴⁰

Ġam çekme benüm egnimde köhne-‘ abā var¹²⁴¹

Gec bu cümle efkārdan 'ārif-i vāķt ol¹²⁴²

Ser-keşte-i bil añı ki seründe bir hümā var¹²⁴³

¹²³⁶ Sākīyā mey vir ki bir gün lāle-zār elden gider

¹²³⁷ Çün irer fasl-ı hāzan bağ ü behār elden gider

¹²³⁸ El-Leyl 92/1.

¹²³⁹ Nice çabuklara gāflet kemininden ok urmuşdur

¹²⁴⁰ Egninde görüp gayrilerin atlas ü dība

¹²⁴¹ Ġam çekme ki egnimde benüm köhne abā var

¹²⁴² Gec cümle bu efkārdan ü arif-i vakt ol

¹²⁴³ Sergeşte-i bil anı ki serinde bu hevā var

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Her birinün şacı küfri ġāret imān ider
Yine zinnār eyleyüp zāhidleri hayrān ider

La' -i cān-perverleri iḥyā ider ' İsa gibi
Līk her laḥza kıya baqışları biñ kan ider

[66a]

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün)
Ehl-i ḥaḳdan ḳalmadı şimdi eṣer
Anün içün ṭoldı ' ālem şūr ü şer

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Oḳlaruñ cān almağa tıġüñle yoldāş oldılar
Sīnelerde kan bulaşdılar yoldāş oldılar

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Yā İlāhī alma cānum olmayınca vaşl-ı yār
Bu du' āsın ḳabül it ey ġanī perverdigār

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Naẓīrin görmemiş ey serv-i ḳāmet bāġbān-ı dehr
Cihān bāġında yetmiş bir boyu şimşādımız vardur

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Fırḳatünden ey perī ser-keşteyüm ben zār zār
' Aḳl ü fikrüm gitdi ol sebebeden tār-mār

Gülşen kūyuñda ağlatma beni gül zār zār
N'eylesün gül-zārı ' aşık olmayınca gül-' izār

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Konyā'ya kim reşk-i gülsitān-ı İrem dersem eger
Goncaveş dil-berleri cümle külāh altındadır

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(Ahmed Nedīm)
Murādın añlaruz ol ğamzenüñ iz' ānımız vardur (286/26/1)
Beli söz bilmezüz ammā biraz ' irfānımız vardur

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Felek bırağdı beni bir ğarīb ellerde kim¹²⁴⁴
Ne bir lisānımız añlar ne bir tercemān bulunur

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Bu āyinüñ semā' idür eger nāy-ı kudūmidür
Şağın ta' n itme ki haşmuñ Celāle'd-dīn-i Rūmi'dür

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Kerem kıl zulm idüp nağd-i sirişküm pāy-māl itme
Meşeldür perde qalmaz göz yaşı şāhum bu dünyādur

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Cihānda ' ayş-i cennet şöhet-i yārān hemdemdür¹²⁴⁵ (B. 176)
Muḥālif şahsa bir ādem-ğarīn olmağ cehennemdür¹²⁴⁶

¹²⁴⁴ Bu mısra vezne uymamaktadır.

¹²⁴⁵ Cihānda Cennetü'l-Me'vā muvāfık yarla her-demdür

¹²⁴⁶ Muḥālif şahsa yār düşmek bu ālemde cehennemdür

- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Çü geldün gitme cān ü dil degüldür gitmeñe rāzı
Begüm kelimeñ irādetdür veli ketmün icāzetdür

Cefāya şalma cānuñ delü olma naşihat tut
Vefāsız yāre dil virmek be hey 'ilmi sefāhatdür
- Diger** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
(Mevlānā Şeyhī)
Güneş kim nūr-ı a' zam pertevdür
Dem-ā-dem meskeni derviş evidür
- Diger** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Kim ki bu dergeh-i türābın sürme iqbāl ider
Didesi rüşen ki devlet anı istikbāl ider
- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Ta' accüb eylemem manşıb hevāsıyla gurūruñ var
Bi-ḥamdi'llāh hele bildüm 'aqluñ yok ḥuzūruñ var
- Diger** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Niçe taḥrīr ider evşafuñı gāyet çokdur
Ḥāme de oқdur kuvvet-i bāzū yokdur
- Diger** (Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Atılsa çün kazādan tır-i taқdır
Seyr olmaz aña hiç re'y-i tedbīr

Sevķ ide bir işi ķünki takrîr
Anı ‘avk idebilemez taġyîr

Dîger (Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)
Niçe zîbâ dimiş ol meded huşyâr
Gerekse ser şaķın itme sırrı izhâr

Dîger (Mef‘ ülü Mefâ‘ ilü Mefâ‘ ilü Fe‘ ülü)
Şol kimse ki her dem saña luţf ü kerem eyler
İncinme aña eger gâhî bir sitem eyler

Dîger (Mef‘ ülü Fâ‘ ilâtü Mefâ‘ ilü Fâ‘ ilün)
(*Gurebâ-i Yesâr Agası-zâde Niyâzî Çelebi*)¹²⁴⁷
Nazm-ı umûr-ı devleti sultân olan bilür¹²⁴⁸
Ahvâl-i hikmeti Lokmân olan bilür¹²⁴⁹

Dîger (Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün)
(*Nev’î*)
Tûtî cevır ü ķahıryla olmış ġurâba hem-nişîn¹²⁵⁰ (B. 626)
Yine ġavġâyı ġurâb eyler ġarâbet bundadır¹²⁵¹

Dîger (Mef‘ ülü Fâ‘ ilâtü Mefâ‘ ilü Fâ‘ ilün)
Bî-nemekdür vaşl bî-faşl eyler îrâş-ı kelâli
Çaşnî-i ħvân-ı vuşlat telġî-i hicrûñledür

¹²⁴⁷ Beyhan Keskin, “NİYÂZÎ, Gurebâ-i Yesâr Agası-zâde Niyâzî Çelebi “ *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, 2014, <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/niyazi-gurebai-yesar-agasizade> (19.08.2021).

¹²⁴⁸ Nazm-ı umûr-ı ‘akîl ü sultân olan bilür

¹²⁴⁹ Ahvâl-i hükm-i hikmeti Lokmân olan bilür

¹²⁵⁰ Kahr-ı dehr ile olur tûtî ġurâba hem-nişîn

¹²⁵¹ Yine şekvâyı ġurâb eyler ġarâbat bundadır

[66b]

DİĞER

(Meʿ ūlū Fāʿ ilātū Mefāʿ ilū Fāʿ ilün)

Gülşen-i ümîd ebr-i şabrdan seyr-âb olur
Şabr kılsuñ âb-ı gevher senüñ laʿ l-i nâb olur

DİĞER

(Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün)

(Fuzûlî)

Bu baħr-i nîlgün biñ mevc her sâʿ at ʿ ayân eyler¹²⁵²
Ulüʾl-ebşâra bir bir keşf-i esrâr-ı nihân eyler

DİĞER

(Feʿ ilātün Feʿ ilātün Mefāʿ ilün)

(Fuzûlî)

Şeb-i vedāʿ seĥergâh rûz-ı hicrândur
Esâs bünye-i feryâd âh ü efgândur

DİĞER

(Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilün)

(Fuzûlî)

Şabr kıl şabr ki maķşûdına şabr ehli yeter
Şabr iden şabrıyla ser-rişte-i maķşûdı dutar

DİĞER

(Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilün)

(Bākî)

Ehl-i dil gûşe-i bî-tûşe-i miĥnetde yatur (31/12/12)
Hvân-ı iĥsânı felek merdüm-i nādâna çeker

DİĞER

(Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün)

(Bākî)

Ağlamazdum zaĥm-ı ĥârından bu fânî gülşenüñ (32/13/5)

¹²⁵² Fuzûlî, *Hadikatü's-Süedâ*, haz. Güngör Selahaddin, İstanbul:İstanbul Maarif Kitaphanesi, sf.47

Bir güle baksa ol gönca-i handān eger¹²⁵³

Dīger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

(Necāti)

Sükūt it dir baña gönlüm hevā-yı 'aşk ider tahrik

Biri onmadıgum ister birisi hayır-ıvāhumdur

Dīger

(Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün)

Ol kadar rağbet var semmūruñ oldı taḥşīli anuñ 'asīr

Böyle kalursa olur zī-kıymet-i kafā-yı hınzīr

Dīger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Enīs-i cān itmek elde bir mecmū' a-i pāki

Hemāñ bir ğam-kesād-ı nükte-dān bulmuş kadar vardur

Dīger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fā' lün)

Nihāda kıl ser-i teslīmi levḥ-i taḥdīre

Muḳadderāt-ı İlāhī gelür zuhūr eyler

Dīger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Dār-ı dünyāda yetmiş yıl kul olmak hayli sa'ādetdür

Beli yetmiş kulu āzād ider mevlāsı 'ādetdür

Dīger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Ma'ārif bilmeyen dil-ber hemān bir naḳış şūretdür

Bakar şāhīn gibi ammā ḥaḳīkatde şıgırcıkdur

Dīger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

¹²⁵³ Bir güle baksa hele ol goncā-i handān eger

İki per gibi zühür eyledi hatt-ı rüyuñda
Murğ-ı hüsnüñ ‘acabā niyyeti pervāzda mıdur

Dıger (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)
Nemüz vardur gedāyuz bezmde būriyāmuz vardur
Velī-i sultāna layık du‘ ā-yı bī-riyāmuz var

Dıger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)
(*Nābī*)
Sen it ne kadar eylersün hīle vü tezvīr (570/147/1)
Hengām-ı ‘amel yine bildigün işler taqdīr¹²⁵⁴

Dıger (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)
Haṭ urulsa yāruñ yine hūsni müsellemdür
Şafāsı köhne bahāruñ daḥı başka ‘ālemdür

Dıger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
(*Karamanlı Kāmī*)
Dilrübālar sebḳ-ı cevri oḡurlar ezber¹²⁵⁵
Varaḳ-ı mihr-i vefā-yı kim oḡur kim diñler

Dıger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
(*Ahmed Nedīm*)
Şarılup çıkdı dıraḡt ‘ömrime mār-ı ecel¹²⁵⁶
Āşiyān-ı tende yatur bülbül-i cān bī-ḡaber

Dıger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

¹²⁵⁴ Hengām-ı ‘amel bildigün işler yine taqdīr

¹²⁵⁵ “Güle gūş ettiremez yok yere bülbül inler / Varāk-ı mühr ü vefāyı kim okur kim dinler”

¹²⁵⁶ Tırmanup çıktı dıraḡt-ı ömrüne mani ecel

(*Hatemi*)

İrişir menzil-i maḳṣūdına âheste giden
Tîz-i reftâr olanuñ pâyine dâmen dolaşur

(B. 257)

Dîger

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Beçe-i mâr ile ünsiyyet ü ülfet güçdür
Ne ḳadar nevres olursa da ülfet güçdür

Dîger

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

(*İbn Kemâl*)

Göñül yıḳmaḳ ḫarâb itmek gibidür Beytü'l-Ma' mûrı
Velî yapmaḳ hezârân Ka'be yapmadan yekdür¹²⁵⁷

Dîger

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

Dâd irişdür ḫızır-âsâ şefḳatüñ bî-keslere
Ḳuṭb-ı ' âlemsin efendüm luṭf idüp himmet buyur

Dîger

(Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

(*Pirizade Osman Sahib Efendi*)

Allâh itmesün sizi âzürde-i keder¹²⁵⁸
Bu cum' a daḫı ' afv ü ' inâyet recâ ider

Dîger

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Sapıña düşdüm bir ' inâyet eyle bir el gölgesi
' Abd-i memlûkum deruñda bendeki ḫıdmet buyur

Dîger

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

¹²⁵⁷ Velî yapmaḳ hezârân Ka'be bünyâd itmeden yekdür

¹²⁵⁸ Yunus Kaplan, "SÂHİB, Pîrî-zâde Osman Sâhib Efendi " *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, 2014, <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sahib-pirizade-osman-sahib-efendi>, (22.08.2021).

(Koca Ragıp Paşa)

Endüh-ı renc zātuñuza bulmasun zafer

Bu cum‘ a güzere ārām ile eylesün güzër

[67a]

Dıger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

(Karamanlı Kāmī)

İftirāk-ı hāme ebnā-yı zamāndan beş meter¹²⁵⁹

(308/9)

Ben bir āh itsem yazar ammā birine beş kıatar

Dıger (Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Şafha-i dehre tevārīḡ-i nüvīs gördün

Hüner-i erbābını her bābda nā-sāz yazar

Dıger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Umurında ider elbette icrā ḡikmetini taḡdır

Ki isterseñ rızā göster gerek kııl şıdқа tedbır

Dıger (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Müsā‘ id gösterür nehc-i maḡşūd üzre evvelde

Döner zehr-āba cevriyle āḡir telḡ-kām eyler

Dıger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

(Fā‘ ilātün)

(Fā‘ lün)

O nev-resīde nihālüm ne serv-i ḡāmet olur

Benüm ḡayāl-i dilüm meşrebce āfet olur

Rüsüm-ı nāzı tamām ezber eylemiş ‘ārif

¹²⁵⁹ İftirā-yı hāme ebnā-yı zamāndan beş meter

O fitne-cūyı görseñ katı kıyāmet olur

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

(Koca Ragıb Paşa)

Lāl olur elbet zebān-ı hāme-i pīçide mū¹²⁶⁰

(259/66/4)

Ḳılca ğamdan ṭab' -ı erbāb-ı sūḥan ' illetlenür

Kāse-i leb-rīz-i fağfūr olsa da virmez şadā

(259/66/5)

Şervet efzāyiş olunca aġniyā ḥissetlenür¹²⁶¹

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

(İbn Kemāl)

Ḳul itmek luṭf ü iḥsānıyla kendüne bir ednāyı

Efendüm niçe yüz biñ bende āzād itmeden yekdür

Diger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Gördi ser-rişteyi kārında fütūr

Dār-ı dünyādan ip oldu manşūr

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

(Lāedrī)

Zāhidüñ fikri cennet ' aşıkuñ dīdār-ı yār¹²⁶²

(B.d. 250/1188)

Her kişinüñ başında bir püskilli sevdası var¹²⁶³

Diger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün)

(Nābī)

¹²⁶⁰ Lāl olur elbet zebān-ı hāme-i pīçide Mūsā

¹²⁶¹ Şervet efzāyiş bulınca aġniyā ḥissetlenür

¹²⁶² Zahidin gönlünde cennet aşkın dīdār-ı yār

¹²⁶³ Lā-cerem her kişinin başında sevdası var

Hezār-ı ma‘ rifet bir āferīnedür¹²⁶⁴

Ya bu aferīn ne dükenmez hazīnedür¹²⁶⁵

Dīger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Ceyb ile aqçe-i şū birine harç itse n’ola yār
Zar baḡānesi işler zīrā gerisinden gelūri var

Dīger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Gülşen-i revnaḡ ḡüsnūñ gül-i ḡandān iledür
Bülbül-i ḡaste dilūñ kārına eḡḡān iledür

Devlet-i ḡüsnūñe göre ‘āşıḡa ḡāhī kerem it
Ḥātem-i ‘aşr olanuñ şöhreti iḡsān iledür

Dīger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Sañadur ḡöñlümūñ meyli sözüm Ḥaḡ dā’imā birdür
İki cihānda maḡşūdum hemān satsın Ḥudā birdür

Baḡa itdüklerūñ cevri senūñle söyleşüm bir bir
O dergāh-ı mu‘ allāda geh şāh ile gedā birdür

Dīger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

(*Nahifī*)

Ḳānde varsa ‘āşıḡ-ı bī-çāre cānānın arar
Derdiyle bīmār olan elbette dermānın arar

Şanma raḡmetden şunar destini dil-i mecrūḡuma
Ol kemān ebrū cigerde tīr-i peykānın arar

¹²⁶⁴ Ebnā-yı dehr her hünere aferin verir

¹²⁶⁵ Ya Rab bu agerin ne tükenmez hazinedir

Dġger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Sırrıñı serd-i eşke söyleme sırruñ fāş olur Sırrı sen şaqlamayınca saña kim sırdāş olur
Dġger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Ne güzel gözlerüñ var didüm ol gözle didi Güzel gözler senüñdür ki benüm gibi güzel gözler
Dġger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Ser-i kūyında cānānuñ raķibi berdār itmişler Beyān-ı aşmāsı var iken iyi murdār itmişler
Dġger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) İçüp mest ol açıl ey nev-nihālüm tāze çāguñdur Dirġ itme ruħuñ şeftālūsın maħşül-i bāguñdur Şafā vir meclis-i 'uşşāķa teşrīfūñle sultānum Yapılsun bu dili virāne ki eski konaġuñdur
Dġger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Dil-berüñ eşbehine gül yarāmuz diken yarar Bir ķadeħ şarāb ile serħoş idüp diken yarar
[67b]	
Dġger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Ziyā-yı pāk-ı rüyuñdan giceler gündiz olmışdur Anuñ çün gözlerüm vechine bakmaķdan ķamaşmışdur

- Diger** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
(*Laedri*)
Kimseye bākī degüldür cāh-ı devlet-i ' izz ü fer¹²⁶⁶
Bir ḥarāb olmuş gönül ta' mīr itmekdür hüner¹²⁶⁷
- Diger** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Bir mu' azzez nesne gördüm anuñ adı sīm ü zer
Kangı dil-bere virseñ uçkurın kendü çözer
- Diger** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
(*Karamanlı Kāmī*)
Güle gūş itdiremez fiğānını yok yere bülbül inler¹²⁶⁸ (B.d. 1258)
Varak-ı mihr-i vefāyı kim okur kim diñler¹²⁶⁹
- Diger** (Mefa' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Efendüm ḥaste ḥāl oldum baña la' lüñ şarābın vir
Ölürsem bu firāk ile yārın ḥaḳḳa cevābın vir
- Diger** (Mefa' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(*İdris-i Bitlisi-Heşt Behişt*)
Aramuzda olan hicrān şanma efendüm bendendür¹²⁷⁰
Kazā-yı āsumānīdür ne sendendür ne bendendür
- Diger** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
(*Değirmencizade Uzleti Mehmed Efendi*)¹²⁷¹

¹²⁶⁶ Kimseye baki değildir mülk-i devlet sim ü zer

¹²⁶⁷ Bir harab olmuş gönlü tamir etmektir hüner

¹²⁶⁸ Güle gūş ittiremez yok yere bülbül inler

¹²⁶⁹ Varak-ı mihr ü vefāyı kim okur kim dinler

¹²⁷⁰ Aramuzda olan hicrān efendü sanma bendendür

Ol kadar sīnem tıtdum ḥadeng-i pāre kim¹²⁷²

Ḳazsalar ḥāk mezārum ḥaṣre dek peykān çıkar¹²⁷³

Dīger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Efendüm ḥālīme baḳma ṣimdi ḥālüm mükerrerdür

Cemālün görmesem bir ān hemān ölmem muḳadderdür

Dīger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Efendüm eger itmezseñ 'ār

Bir müşerref olacaḳ yerimüz var

Dīger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Bir kebüter olsa yāre nāme göndersem didüm

Murğ-ı cānum işidüp gördüm revān olmış gider

Dīger

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

(Nābī)

Bīmār ise de ne ḳadar çeşm-i siyāhı¹²⁷⁴

(518/80/5)

'Āşıkı helāk eyleyecek ḳadar ḳudreti vardur¹²⁷⁵

Dīger

(Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Temennā kātına benden du' ādur

Günāhum 'afv iden Bārī Ḥudādur

Dīger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

¹²⁷¹ İsmail Hakkı Aksoyak, "UZLETÎ, Değirmenci-zāde Uzletî Mehmed Çelebi " *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, 2014, <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/uzleti-degirmencizade-uzleti-mehmed>, (22.08.2021).

¹²⁷² Şol kadar tutdum siper sinem hadeng-i yara kim

¹²⁷³ Haşre dek hak-i mezarum kazsalar peykan çıkar

¹²⁷⁴ Bīmār ise de her ne ḳadar çeşm-i siyāhı

¹²⁷⁵ 'Uşşākı perişān idecek tākati vardur

Tāzeler keyfiyyet-i yārānı her dem tāzeler
Tāzeler tāze sū-i cānı her dem tāzeler

Dīger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Cān alıcı cān alursuñ var raķībūñ cānın al
Hem senūñ işūñ biter hem bize hayli ĥidmetdür

Dīger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Cān-ı dilden ‘ aşıkum saña ey yār
Güftārum giriftārum giriftār

Dīger (Mefa‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Cemāl-i yāri gördükde kaçın dise ‘ aşık yā hū
Şaķın ta‘ n itme ey şūfī ķalbüm Allāh’a rāci‘ dūr

Dīger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Çün cemālūñ şem‘ ine pervāne oldu bāl ü per
Bunı yazan her kim okursa ānı öper

Ĥubb-ı dünyā her günāha oldu ser
‘ Āķıl olan her ķişi ānı terk ider

Dīger (Mefa‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Ĥālīyā ol perinūñ ĥasretiyle işüm oldu āh zār
Vaşlın ārzū iderken müyesser ķıldı Perverdegār

Dīger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Ĥırķa-pūş olsa ne ola dil-ber-i meh-pāreler
Miĥrāb yerinde olıcaķ ānı ārzū ider bī-çāreler

- Diger** (Mefā' ilün Fā' ilātün Mefā' ilün Fā' ilün)
Didüm gören kāfūruñ üzre yek midür cānā
Dīdi ol bir hūneridür boğāz bekler
- Diger** (Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Didüm dil-ber niçün işüñ cefādur
Dīdi şabr eyle şoñı şefādur
- Diger** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Didüm dil-ber bir buse vir seni gāyet ögerler
Dīdi kōrkarum dişlersin beni evde dögerler
- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Şorarsuñ hālimi cānā işüm Allāh'a kalmışdur
Yerinden çıkmağa cānum hemān bir āha kalmışdur
- [68a]
- Diger** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
(Zātī)
Şanmañuz kocalık belin bükdü ol āfetün¹²⁷⁶ (324/43)
Naqd-i 'ömrini hūsnüni yitürmiş egilüp ānı arar¹²⁷⁷
- Diger** (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Zamīrimüzde olan maḥabbet hep ḥaḫdur
Cihānı añma bize kim fenā-yı muṭlaḫdur
- Diger** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

¹²⁷⁶ Şanmañuz kim kocalık bükdi belin Zātī'nüñ

¹²⁷⁷ Naqd-i 'ömrini yitirmiş egilüp ānı arar

(Necātī Bey)

Ṭotalum gökden iner zencīr ile meh-pāreler¹²⁷⁸

(212/139/1)

Ā kuzum yerden mi çıkar bu ‘āşık-ı bī-çāreler¹²⁷⁹

Dīger

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Sevdigüm dögmek degül öldürse dahı rāzıyum

Ḳorḳarum ol bī-vefā ‘āşıklarına dögdürür

Dīger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

(Lāedri)

Olıcak bir kişinüñ bahtı sa‘ id ṭālī‘ -i yār¹²⁸⁰

(B.d. 1174)

Vefātında anuñ kehlesi dahı işe yarar¹²⁸¹

Dīger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Şevābı ḥaccuñ ey zāhid şevāb gerçi a‘ lādur

Velī gönül tavāf itmek ḳamū a‘ lādan a‘ lādur

Dīger

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Ṭālī‘ üm şol ḥaddedir kim ṭaşa başsam īz olur

Yüz yaşında ‘avrat alsam on yaşında ḳız olur

Dīger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Ḳanadı bitse bir mūruñ şanur ḥayra beşāretdür

Anı fehmi eylemez ḡāfil ölümüne işāretdür

Dīger

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Ḳal‘ a-i ḥüsne ṭayanma pādīşāhum ḫulmī ḳo

¹²⁷⁸ Tatalım zenbil ile gökden iner meh-pāreler

¹²⁷⁹ A begim yerden mi çıkdı āşık-ı bī-çāreler

¹²⁸⁰ Olacak bir kimsenin bahtı kavi tali‘i yar

¹²⁸¹ Kehlesi dahı mahallinde anın işe yarar

Leşker-i hattũñ gelür bir gün vîrân ider

Dîger (Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)
Bi’hamdi’llâh raķībũñ şıkletinden pâkimüz yokdur
Bişâret-nâme-i yâri kebûterler getürmüşdür

Dîger (Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)
Güzeller nüşha-i sîm vizre gâyetle mâ’ildür
Hemân ol nüşha¹²⁸² olsa anlaruñ teşhîri kâbildür

Dîger (Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün)
Gözlerine sürme çekmiş dârû-yı çeşmi añalar
Göz karardurlar ki benden naķd-i cānı alalar

Dîger (Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)
(Nābî)
Kerem bî-lafz ü bî-ma‘ nâ hemân dillerde kalmışdur (639/240/4)
Şafâ-yı hâtırım ancak bâde-i sâğara kalmışdur¹²⁸³ (639/240/3)

Dîger (Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)
Lebüñi emmekde cānâ ‘ aceb lezzet var
Bâ-huşuş anca belin қоçmaķda çok hâlet var

Dîger (Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün)
Leblerüñ âb-ı zülâldür dişlerüñ dürdânedür
Hâķ naşib itse şarılmaķ kaşdımuз gerdânedür

¹²⁸² Müellif kelimeyi “nüşha-i” şeklinde yazmıştır. Çeviri metninde ise vezne uymadığı için “nüşha” şeklinde yazılmıştır.

¹²⁸³ Şafâ-yı hâtır ancak bâdede sâğarda kalmışdur

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Dil ' uşşāka ta' alluḳ dil-berden ıztırārıdur
Yazdığım evrāk-ı cān üzre maḥabbet-nāmedür

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
(*Kanuni Sultan Süleyman*)
Hāy-ı hūydan fāriḡ ol ' ālemde sulṭānlıḳ odur
Bir ḳarınca ḥātırın baḳma Süleymānlıḳ odur¹²⁸⁴

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
(*Fuzūli*)
Yār içün aḡyāra raḡbet itdigüm ' ayb eylemek
Bāḡbān bir gül içün biñ ḥāre ḥidmetkār olur

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
(*Tayyibzade Ehli Efendi*)
Yolda eyler bizi görmezlenüp eflāka naḡar
Gitdi ol şāh-ı kerem itmedi ḥāke naḡar

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilün Fe' ūlün)
İzā daḡale'd-der fī beytü't-ṭāhir
Dikmiş söküḡi hāy ol kāfir

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
El ' ālem sever güzeli biz sevdik de şabūḡ olur
Ellere ḳolay görüſmek bize niçün güç olur

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

¹²⁸⁴ Kendini gūſ eylegil mūrun Süleymanlık budur

Firākuñla senüñ dil-ber zehī sūzān-ı mehcūrum
Ateş-i ‘aşkuñla dostum kıpkırmızı kırum

Dıger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Cānum da kolum da şakın seni dildāra dögerler
Bu meşelde ağlamayınca çocuk meme virmezler

Dıger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Destine āyine virme ol kāfirüñ
İçine bakar da put-perest olur

Dıger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Benüm ol dürr-i yektā kim benüm dürrüm deliksizdür
Aña bir meşķüm vardır iyilikdendür kemiksizdür

[68b]

Dıger (Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ilün)
Yār cāh-ı zekān ‘ayn-ı vefādur der ise
Şakın ey ‘āşık-ı şūrīde inānma çeñedür

Dıger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Zen ile ğurbete çıkma yüküñ ayakda kalur
Her konāk kaldırup indirmege oğlan yekdür

Dıger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Müzellefdür geçen şimdi dime haţţum tırāş olmış
Levendāne güzelsin sen begüm sende şakāl göster

Dıger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Kıl namāzı kim sa‘ ādet tācıdur
Şöyle bil kim mü ’minüñ mi‘ rācıdur

Dıger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
(*Andelibi*)

Tehī dest gelse bir kişi efendiye uyur dirler¹²⁸⁵ (B. 1479)
Elinde bir güzār olsa içerüye buyur dirler

Dıger (Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün)

Halkı bī-devlet iden tül-i emeldür
Şehiyye uyan Rab’dan olur darb-ı meşeldür

Dıger (Müfte‘ ilün Mefā‘ ilün Müfte‘ ilün Mefā‘ ilün)

Bu eve gelen müsāfir etmegi yok şuyı vāfir
Etmegi şuyı olmayan hāneyi n’eylemeli a kāfir

Dıger (Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)

Gāh nā ’ib-i fi’l-medīne gāh kasef fi’l-mısr
Tābi‘ Fırüz Efendi ‘ulvī Ahmed bin Hāzır

Bi-ḥarfi’z-zā

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Bākī

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Hānmānı n’eylerüz bu günbed-i mināda biz (217/191/2)
‘ Ālemüñ sulṭāniyuz sırça saraya mālİKüz

Yaşımız deryālara döndi cevri-i rüzgār¹²⁸⁶ (271/191/4)

¹²⁸⁵ Eline zar alıp varsa “Efendi gel buyur” derler / Eğer destin tehi varsan Efendiye “uyur” derler

¹²⁸⁶ Yaşımız deryālara döndürdi cevri-i rüzgār

Hāliyā ey māh-rū baḥr-i belāya mālīküz

Diger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Fermān-ı 'aşka cān iledür inkıyādumuz¹²⁸⁷

(218/192/1)

Hük-m-i kazāya zerre kadar yok 'inādımız

Baş egmezüz edānīye dünyā-yı dūn için

(218/192/2)

Allāh'adur tevekkülümüz i' timādımız

Minnet-i Hudāya devlet-i dünyā fenā bulur

(218/192/6)

Bākī kalur şahīfe-i 'ālemde adımız

Diger

(Mefā' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fa' ūlün)

Feryādıma ol kām-et-i şimşād yetişmez

(224/201/1)

Beñzer ki anuñ gūşına feryād yetişmez

Ser-menzile 'uşşāk irişür cümleden evvel

(224/201/2)

Ol mertebeye sa'y ile zühhdād yetişmez

Diger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Bulmadum cāna ğamuñ gibi muvāfık maḥrem

(219/194/2)

Çok olur yār velī vefādār olmaz¹²⁸⁸

Niçe pinhān ideyin sīnede dāğ-ı 'aşkuñ

(219/194/3)

Gün gibi zāhir olan nesne inkār olmaz¹²⁸⁹

Şöyle nāz uyḥusuna varmış o yār ey Bākī

(220/194/5)

¹²⁸⁷ Fermān-ı 'aşka cān ile var inkıyādumuz

¹²⁸⁸ Çok olur yār velī yār-ı vefā-dār olmaz

¹²⁸⁹ Gül gibi zāhir olan nesne inkār olmaz

Eger halk-ı cihān fiğān eylese bī-dār olmaz¹²⁹⁰

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Ġam ü ġuşşa dil-i ' ūşşāka yārān-ı şafādandur (223/199/2)
Göñül ħazẓ eyler andan kişi yārāna incinmez

Zebān-ı ẓa' n-ı a' dādan perīşān olma ey Bākī (223/199/5)
Hezārān tīşe-i āzār ururlar kāne incimez

Diger (Müfte' ilün Mefā' ilün Müfte' ilün Mefā' ilün)
Çeşm-i sitāre gibi biz alçağa nāẓır olmazuz (224/202/2)
Himmetümüz bülenddür kıaddüñedür nezzāremüz

Dilde hırāş-ı ħār-ı ġam dīdede eşk dem-be-dem (225/202/4)
' Arẓ olunur cenābuñuzā gizlü āşikāremüz¹²⁹¹

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Çekemez kimse ayağum diyū lāf urma şaķın¹²⁹² (226/205/2)
Sāķiyā elleşelüm gel berū meydāne biraz

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nef' i

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Dili dil-berden anuñ çün şaķınur endīşe (309/58/5)
Ġam-ı ' aşķı bilür ol āfet-i cānum çekemez

[69a]

Velehu Nef' i'yüm kimse benüm gibi şetāret idemez (309/58/7)

¹²⁹⁰ Ki cihān halkı fiğān eylese bī-dār olmaz.

¹²⁹¹ ' Arẓ olunur cenābuñuzā gizlümüz āşikāremüz

¹²⁹² Çekemez kimse ayağum diyū lāf urma iñen

Hîç bir kimse dahı derd-i nihānum çekemez

Dîger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Çekmesün diyü ta' ab girmede peykānı dile

(304/48/3)

Tiriñe karşı turup sīnemüzi çāk iderüz

Yine sen istedigün yerde gezersin güzelüm

(304/48/4)

Cismimiz yok yere yolunda hemān hāk iderüz¹²⁹³

Dîger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)

Nāgeh götürür deyū şabā müjde-i vaşluñ

(305/49/3)

Başdan ayağa şāh-ı gül-i ter gibi gūşuz

Zāhid bizi kor gayra şatar şimdi riyāyı

(305/49/4)

Ṭuymış bizi kim mu' tekid-i bāde-fürüşuz

Nef' i gibi tā'ib degülüz dil-ber ü meyden

(305/49/5)

Biz anlar ile leb-be-leb düş-be-düşuz¹²⁹⁴

Dîger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Şabra taqat mi kor āh itmege dillerde¹²⁹⁵

(308/57/2)

O girişme o hırām ol nigehe-i şabr-güdāz¹²⁹⁶

Görmedüm gamze-i fettānı gibi şūh-ı cihān

(308/57/3)

Şüret-i fitnede bir dil-ber-i ' uşşāk-nevāz

Güft-güy-ı dili bilmez görünür gamzeleri¹²⁹⁷

(309/57/5)

¹²⁹³ Cismimiz yok yere yolunda hemāk ederiz

¹²⁹⁴ Biz anlar ile leb-be-leb ü düş-be-düşuz

¹²⁹⁵ Şabra taqat mi kor āh etmemeye dillerde

¹²⁹⁶ O girişme o hırām ol reviş-i sabr-güdāz

Şīvede her nigeḥi sāḥir-i ma‘ nā-perdāz

Sen de Nef‘i dilini kırtar eger kādir iseñ

(309/57/7)

Sözi yā silsile-i zülfi gibi dırāz¹²⁹⁸

Dīger

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

Top eylemişüz kelleyi çevgān-ı belāya

(308/55/3)

Meydān-ı maḥabbetde yeler bī-ser ü pāyuz

Bir dāme tıtulmaz dilimüz tırradan özge

(308/55/5)

Zīrā kafes-i ‘ aşqdan āzāde hümāyuz

Ez-sitāyış-i Vezīr-i Rūşen-i Zāmīr Muḥammed Paşā

(Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ iālātūn Fe‘ ilūn)

Buldı şöhret o kadar ḥüsnle bıkı-i fikrüm

(240/57/6)

Ki aña ṭālib olan istemez esbāb-ı cihāz

Niçe şayyād-ı süḥan var ise Rum’da n’ola¹²⁹⁹

(240/57/9)

Bir midür hiç şikār almada bāz ü şāhbāz¹³⁰⁰

Māh-ı mihr-efser ü encām çeşm-i çarḥ-ı serīr¹³⁰¹

(241/57/17)

Şadr-ı din-perver ü ḥāşm-efken aḥbāb-nevāz¹³⁰²

Ma‘ delet-kiş kerempīşe Muḥammed Pāşā¹³⁰³

(241/57/18)

Revnaḳ-efrüz-ı şeref-baḥş-ı serīr-i i‘ zāz¹³⁰⁴

¹²⁹⁷ Güft ü güy-ı dili bilmez görünür ḡamzeleri

¹²⁹⁸ Sözi yā silsile-i zülfi gibi etme dırāz

¹²⁹⁹ Niçe şayyād-ı süḥan var ise devrimde n’ola

¹³⁰⁰ Bir midür hiç şikār almada bāz şāhbāz

¹³⁰¹ Māh-ı mihr-efser ü encām ḥāşem ü çarḥ-ı serir

¹³⁰² Şadr-ı din-perver ü ḥāşm-efken ü aḥbāb-nevāz

¹³⁰³ Ma‘ delet-kiş ü kerempīşe Muḥammed Pāşā

Bir mühendis yine fark eylemez noķşanın (241/57/25)
Ne kadar fenn-i mesāhatde olursa mümtāz

Āsafā baħr-kefā gevher-i gerdün-şadefā (242/57/31)
Ey nikū-kār-ı melek-ħulķ-ı mekārīm-perdāz¹³⁰⁵

Medħüñi böyle mi eylerdüm eger ħatırda (242/57/32)
Olmasa āteş-i sūzān-ı ğam-ı endīşe-güdāz

Āh elinden felek süst-i qarār-ı ‘ ahdüñ¹³⁰⁶ (242/57/33)
İtmedi baħtumla itdigi va‘ dī incāz

Beni bir yerde esir etdi kim feryād itsem (242/57/34)
Kimseden ħālime şefkatle irişmez āvāz¹³⁰⁷

Lutfuñ olmasa taħammül idemezdüm buña¹³⁰⁸ (242/57/40)
İhtiyār eyler idüm sefer-i dūr-ı dırāz¹³⁰⁹

Ĥāl ma‘ lüm-ı şerīfuñ olıcaķ sultānum (242/57/41)
İtse Ne‘ ī n’ola ‘ özr ile kelāmın icāz

Gevher-i zātuñ ola efser-i çarĥa zīver (242/57/45)
Müddet-i ‘ ömrüñ ola dāmen-i enāma tırāz

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Cevrī

¹³⁰⁴ Revnaķ-efrüz ü şeref-baĥş-ı serir-i i‘ zāz

¹³⁰⁵ Ey nikū-kār-ı melek-hulk u mukārīm-perdāz

¹³⁰⁶ Ah elinden gelek süst-i karār ü ahdin

¹³⁰⁷ Kimseden ħālime şefkatle işitmem āvāz

¹³⁰⁸ Lutfun olmasa tahammül edemezdüm buna ben

¹³⁰⁹ İhtiyār eyler idim bir sefer-i dūr u dırāz

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Rüsvā-yı ḥarābāt-ı melāmetden utanmaz

(215/92/3)

Bir yerde ki sāgar çekilür 'ār çekilmez

[69b]

Velehu

Cevrī gül-i ümīde elüñ şunma şaḥın kim

Zahm-ı elem-i nīşter-i ḥār çekilmez

Dīger

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

Ṭurfe ḡubār-ı tenüñ ḥavşaladur ḡamze-i yār

(216/93/2)

Faş ider naḡd-i dili çaldığın inkār idemez

Mest iken çeşmi yine eyleyüp imsak-ı vefā

(216/93/3)

Va' de-i nīm-nigāh itdigün ikrār idemez

Dīger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Āzāde-ser-i sāye-i iḡbāl-i cihānuz

(221/106/4)

Ki evc-i hevāmuzda hümālar meges olmaz

Cevrī gibi yoḡdur dilimüzde ḡam-ı dünyā

(221/106/5)

Deryā-yı fenāda elem ḥār ü ḥasa olmaz¹³¹⁰

Dīger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Bir sencileyin mest-i mey-i nāz ele girmez

(218/99/1)

Bir bencileyin 'āşık-ı ser-bāz ele gitmez

Bir sencileyin yoḡ dil-i Cevrī ile hem-dem

(218/99/5)

Bir bencileyin maḥrem-i dem-sāz ele girmez¹³¹¹

¹³¹⁰ Deryā-yı fenāda keder-i ḥār ü ḥasa olmaz

DİĞER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Jāleveş bir ğonca-i ra' nāya düşdi göñlümüz	(217/98/1)
	Sāye-āsā bir sehī vālāya düşdi göñlümüz ¹³¹²	
	Bir nefes āsūde Hāl olmak ne mümkindür bize	(218/98/2)
	Zülfine dil bağladuğ sevdāya düşdi göñlümüz	
	Bir nıgehle 'ālemi mest ü hem hayrān ider ¹³¹³	(218/98/4)
	Şimdi bir şūh-ı cihān-ārāya düşdi göñlümüz	
DİĞER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Nıgehiyle olalı şöhetimüz rūhānī	(218/100/3)
	Zevk-i esrārumuzı hūş-i dil ü cāñ bilmez	
	Haste-i çeşmine bir çāre bulunmazsa n'ola	(218/100/4)
	Belki ol derde Mesīhā dağı dermān bilmez	
	Yine Cevrī gibi bir 'ārif-i bi'llāh bilür	(218/100/5)
	Yohsa ma'nā-yı dil ü dil-beri nā-dān bilmez	
DİĞER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Çeşm-i mestünle olan zevkümüzü birdürsek	(219/101/3)
	Zühdi sāğār be-kef-i kūçe-i hāmmār iderüz	
	Eylesek keş-me-keş turre-i pür-tābuñı yād	(219/101/4)
	'Aklı teb-lerze-i sevdāya giriftār iderüz	

¹³¹¹ Bir bencileyin mahrem ü dem-sāz ele girmez

¹³¹² Sāye-āsā bir sehī bālāya düşdi göñlümüz

¹³¹³ Bir nıgehle 'ālemi hem mest ü hem hayrān ider

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nābī

(Meʿ lü Fāʿ ilātü Mefāʿ ilü Fāʿ ilün)

Tek olmasun kâʿ ide-i ihlâş ber-ţaraf (672/286/4)

Lâ-beʾsdür merâsime dâʾir kuşûrumuz

Zür ile kâmetin ham ider seng-bâr-ı gam (672/286/5)

İtmezse irtikâb-ı tevâzuʿ gurûrumuz

Bilmem ne fâʿide bu kıyâm ü sücûddan (672/286/6)

Fark-ı bülend ü peste yiterken şuʿ urumuz

Diger

(Feʿ ilâtün Feʿ ilâtün Feʿ ilâtün Feʿ ilün)

Ķurbdür mâniʿ -i vuşlat bize ol âfetle (699/324/2)

Gerçi ebrûsı kadar ancak vardur fâşılamuz¹³¹⁴

Bize âzâde-ser olmak niçe mümkün Nâbî¹³¹⁵ (700/324/5)

Var iken gam gibi defʿ olmıyacak gâʾilemüz

Diger

(Meʿ ülü Fāʿ ilātü Mefāʿ ilü Fāʿ ilün)

Vaşf-ı lebûnle ülfet idelden dehânımız (650/256/1)

Sükker ezer dimâğ-ı beyâne zebânımız

Eşk-i firâk hayli tek-â-pûlar eyledi (650/256/3)

Pâmâl-i seyl idinceye dek hânmanımız

Diger

(Fāʿ ilâtün Fāʿ ilâtün Fāʿ ilâtün Fāʿ ilün)

Çok da mağrûr olma kim mey-hâne-i iķbâlde (696/319/2)

¹³¹⁴ Gerçi ebrûsı kadar ancak olur fâşılamuz

¹³¹⁵ Biz âzâde-ser olmak niçe mümkün Nâbî

Biz hezārān mest-i mağrūruñ ħumārın görmüşüz

Bir ħurūş ile ider biñ ħāne-i iķbālī pest (696/319/4)

Ehl-i derūñ seyl-i eşk-i inkisārın görmüşüz

Bir ħadeng-i cān-güdāz-ı āhdur ser-māyesi (696/319/5)

Biz bu meydānuñ niçe çāpük-süvārın görmüşüz

[70a]

Velehu Kāse-i deryūzeyeye tebdīl olur cām-ı murād (696/319/7)

Biz bu bezmüñ Nābiyā çok bāde-ħvārun görmüşüz

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

İtse ne var ġarīb nevāzı o şāh-ı ħüsn (647/252/2)

Ma' müre-i ' ināyetün biz ġarībīyüz¹³¹⁶

Ĥamdı sezādur eyler iseñ ħuṭbe-i maķāl (647/252/4)

Çün minber-i suṭūr-ı ħayālün ħaṭibiyüz

Ġam çekmezüz bize raķīb dil-girān ise¹³¹⁷ (648/252/6)

İnşāf olınsa biz daħı anuñ raķībīyüz

Rızķuñ teveccühi bize bizden füzün iken (648/252/7)

Bī-hüde Nābiyā biz anuñ bī-şekībīyüz

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Bir ġüne zevķ-yāb-ı ġam-ı fırķat olmışuz (702/329/1)

Kim yāre ħasretüz dimege ħasret olmışuz

¹³¹⁶ Ma' müre-i ' ināyetinün bir ġarībīyüz

¹³¹⁷ Ġam çekmezüz raķīb bize dil-girān ise

Nābī ‘aceb mi eyler isen çarhı zîr-i pây (703/329/7)

Biz zerreyüz mihriyle hem-şoḥbet olmuşuz

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)
 Kālā-yı 'aciz alup virirüz naḡd-i ihtiyār (697/321/2)
 Dükkān-ı çārsuy-ı rızāda oturmuşuz

Cism-i nizār üzre urup ھاڭھا ھاڭھا dāġ¹³¹⁸ (679/321/4)

Bir şəhbāz şaydı içün dām qurmuşuz

Bizden o şüh gūşe-i çeşmi itmesün dirîğ (697/321/5)
Zahm-ı hadeng-i cevre hedef gibi tırmuşuz

Bir beyza-i şafâyı idüp Nâbiyâ şikest (698/321/7)

Murg-ı hużûrî hayli zamāndur uçurmuşuz

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
 Ne idi encümen-i kırbda sūzān olmak (659/268/2)
 Döneli gūşe-i hicrānı huzūr eylemişüz¹³¹⁹

Pâyemāl eyler idi şimdi bizi leşker-i ğam (659/268/3)
 Hakk'a minnet pül-i ümîdi 'ubûr eylemişüz

Nābiyā ƙaşd-ı cefâ eyledükçe bilmem (659/268/7)
Ne zamân ƙatır-ı dildâra ƙutûr eylemişüz

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

¹³¹⁸ Cism-i nizārum üzre urup halka halka dāg

¹³¹⁹ Düşeli gūşe-i hicrānı huzūr eylemişüz

	Şatma çok da nāz ile böyle peyām-ı tāzeyi Senden evvel biz anı pirāye-i gūş etmişüz	(676/292/4)
	Ol meyān kim ḥasret-i endişeyi bārık ider Ḥulyā bezmde bī-minnet der-āgūş etmişüz	(676/292/5)
Dīger	(Mefʿ ūlū Fāʿ ilātū Mefāʿ ilū Fāʿ ilūn) Yāre niyāz-ı vāsıṭa-ı vaḥşet etmişüz Āzürde etmişüz o mehi ğaflet etmişüz	(659/269/1)
	Mağrūr olup mūlaṭefet ü iltifātuna Küstāhlıklar eylemege cūrʿet etmişüz	(659/269/3)
	Nābī bize rızāsı taḥşīl farz iken ¹³²⁰ Bī-cā vūkūʿ-ı rencişine sürʿat etmişüz	(660/269/7)
Dīger	(Mefāʿ ilūn Feʿ ilātūn Mefāʿ ilūn Feʿ ilūn) Ġinā odur gire bī-ḥūn-ı dil yoḥsa ¹³²¹ Taʿbla ḥāşıl olan devlete ğinā dinmez	(656/265/3)
	Egerçi zıllı gedādan ziyādedür ammā Harīş-i vaşla velī Nābiyā gedā dinmez	(656/265/5)
Dīger	(Mefāʿ ilūn Feʿ ilātūn Mefāʿ ilūn Feʿ ilūn) Ġarīb himmeti var aġniyā-yı devrānuñ Lisān ile ṭoyurup āb ü nāne yer ḳalmaz ¹³²²	(692/315/3)

¹³²⁰ Nābī bize rızāsını taḥşīl farz iken

¹³²¹ Ġinā odur gire bī-ḥūn-ı dil ele yoḥsa

¹³²² Lisān ile ṭoyurur āb ü nāne yer ḳalmaz

	Çık ey naẓar aradan dil bulınca dildârı Zebân-şinās olıcaķ tercemâne yer almaz	(692/315/6)
Dıger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) oymadı 'arz itmege dildāra arf-i niyāz Bülbüle sehv itmişüz feryāda rusat virmişüz	(677/294/2)
	Mücb-i luf olmadı ad güne ta' bîr-i niyāz ayf arf-ı vāhie bî-hüde zamet virmişüz	(677/294/4)
[70b]		
Velehu	Meblağ-ı āme ile ikmet-āne-i e' ārdur Nābiyā çok āsteye dārū-yı ıat virmişüz	(678/294/9)
Dıger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Bî-dimāğ olmuşuz ol mertebe hicrāndan kim Yār teklîf-i viāl eylese zamet bilürüz	(680/297/3)
	Navet nāzıyla düşünāmını yāruñ Nābî aste-i minete ta' vîz-i selāmet bilürüz	(680/297/5)
Dıger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Ümîd-i devlet için aıların ki bir iki gün Eziyyet-i felegi irtikāba mutācuz	(697/320/4)
	Segān-ı kûyına hem-obet olmağa Nābî ubār-ı dergehine intisāba mutācuz	(697/320/5)
Dıger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	

	Tıfl iken gülmezdi fıkı-i kâmetünle çeşme h ^v âb Olmasa serv-i şanavberden eger gehvâremüz	(668/282/3)
	‘Aşka istignâ yakışmazken ‘aceb hâletdeyüz Varmağa kūyına ‘âr eyler dil-i virânemüz ¹³²³	(669/282/5)
	Dest-bürd-i hâr-zâr-ı reh-güzâr-ı yârdan Hep dehân-ı şekvedür dāmân-ı pâremüz ¹³²⁴	(669/282/6)
Dıger	(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün) Şevk-i şîrîniyle biñ kühken olmaz hemtâ Küh-ı gam kesmede Ferhâd dirler o bizüz ¹³²⁵	(680/298/3)
	Nâvek-i şühı ne ola olsa ‘ayân sinemde Sîper-i gamze-i cellâd dirler o bizüz ¹³²⁶	(681/298/4)
Dıger	(Mefâ‘ ilün Fe‘ ilâtün Mefâ‘ ilün Fe‘ ilâtün) O âfetün revîş-i nâzikânesin bilürüz Cefâya niyyet edince bahânesin bilürüz	(655/263/1)
	Egerçi fâ‘izi akmazsa da tamar Nâbî Devatdâr felekün mâlikânesin bilürüz ¹³²⁷	(656/263/7)
Dıger	(Mef‘ ülü Mefâ‘ ilü Mefâ‘ ilü Fe‘ ülün) Her şühı görüp olma talebkâr-ı vişâl ¹³²⁸ Merdân-ı maḥabbet heves-âlüd gerekmez	(698/322/2)

¹³²³ Varmağa kūyına ‘âr eyler dil-i âvâremüz

¹³²⁴ Hep dehân-ı şekvedür dāmân-ı pâre pâremüz

¹³²⁵ Küh-ı gam kesmede Ferhâd ki dirler o bizüz

¹³²⁶ Sîper-i gamze-i cellâd ki dirler o bizüz

¹³²⁷ Devâtdur qalemün mâlikânesin bilürüz

¹³²⁸ Her şühı görüp olma talebkâr-ı vişâli

	Âh itmeyecek eglenemem gūşe-i ğamda (698/322/3) Erbāb-ı dile meclis-i bî-dūd gerekmez	
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Bizümle yek-şebe hem-bezm-i ülfet oldığıña (670/284/4) Raķibe eyledigün i' tizārı biz bilürüz ‘ Adū-yı tîre-dili bir nefesde maḥv ider (670/284/5) Sepīde-i seḫer-i inkisārı biz bilirüz Yā medḫ-i māh-ruḫāndur yā bezm-i vaż' -ı raķib (675/291/6) Ziyāde ola dınecek ber-güzārı biz bilürüz Kemīn bahā ile Nābiyā olur virān (670/284/8) Binā-yı va' de-i nā-üstüvārı biz bilirüz	
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Ṭutuşmak küşt-gīr-i ğamla ḫāṭırdān geğer ammā (695/318/2) Yorar vehm ki ṭālī' himmet kuvvet el virmez¹³²⁹ Murād üzre olurduķ mīve-çīn-i naḫl-ı kām ey dil (695/318/5) İrişmez kāmēt-i kūtāḫ ey dil-i devlet el virmez¹³³⁰ O istiġnā-fürüş çār-sūy-ı ḫüsnün ey dil (695/318/7) Metā' -ı vaşlına cān naḫdin itseñ kıymet el virmez	
Diger	(Mef' ülü Fā' ilātün Mef' ülü Fā' ilātün)	

¹³²⁹ Yorar vehm ki ṭālī' himmet itmey kuvvet el virmez

¹³³⁰ İrişmez kāmēt-i kūtāḫ-ı himmet devlet el virmez

	‘ Aķıl kitāb-ı ‘ aķlı ĥall eylemekde ġāfil Keyfīyyet-i cününü divāneler de bilmez	(702/328/3)
	Bir ŧem‘ dūr cihāna sezā-ı tābe baĥş-ı sūziş ¹³³¹ Ammā bu sūzuñ aşlın pervāneler de bilmez	(702/318/5)
	Erbāb-ı bezm Nābī geh mest ü ġāh maĥmūr Bu derd ise nedendūr ĥum-ĥāneler de bilmez ¹³³²	(702/318/7)
Dıġer	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Ĥaţţuñ ümīd idicek dā‘ iye-i vuşlat ile Tıydu āşüfte-i sevdā-yı maĥāl olduġımız ¹³³³	(695/317/4)
[71a]		
Velehu	Nābiyā itmişüz ol āfeti dil-ġir-i niyāz Bilmedük mestī-i vuşlatla ne ĥāl olduġumuz	(695/317/5)
Dıġer	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Siriştinde anuñ kim nūr var ĥalbinde kīn olmaz Muşaffā tıynetānuñ ĥarf-ı ebrūsında ħīn olmaz Sirişk-i çeşmine ehl-i nifāķuñ i‘ timād itme Esāsında binānuñ reşĥ olsa metīn olmaz ¹³³⁴ Bileñ ĥāk-i Sitānbül’uñ rūsüm-ı şīve-i nāzı Kenāruñ dil-beri nāzik de olsa nāzenīn olmaz	(684/303/1) (684/303/3) (684/303/10)

¹³³¹ Bir ŧem‘ dūr cihāna ser-māye-baĥş-ı sūziş

¹³³² Bu derd-i ser nedendūr ĥum-ĥāneler de bilmez

¹³³³ Tıydu dil-beste-i sevdā-yı maĥāl olduġımız

¹³³⁴ Esāsında binānuñ reşĥ-i āb olsa metīn olmaz

DİGER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Zāhide zerdī-i rū vāsıta-i zīb olmaz	(650/257/1)
	Her varaķ pāre-i pejmürdede tezhīb olmaz	
DİGER	Olsa hūbānda da bir mehveşe dil-dādecilik	(651/257/6)
	O kadar ' arz-ı merām itmege takrīb olmaz	
	Harf-ı vāhid yetişür tıfl-ı ğayūra Nābī	(651/257/7)
DİGER	Herkese çüp-ı debistān te'dīb olmaz	
	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)	
	Kālā-yı cihān germ-nigāh itmege degmez	(661/272/1)
DİGER	El virmedi hayfā deyū āh itmege degmez	
	Ma' lūm iken encām-ı cihān ' ömr-i ' azīzi	(662/272/3)
	Taẓyi' -i heves-kārı cāh itmege degmez	
DİGER	Mışra meh-i Ken' ān'ı ' azīz eylemek āhır	(662/272/5)
	Evvel anı üftāde-i cāh itmege degmez	
	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
DİGER	Mesdüddur kudūmumuza bāb-ı iltifāt	(652/260/2)
	Biz şimdi bezm-i yārda menfūrlardanuz	
	Ser-māye-i tefāhūr iken dehre zātımız	(652/260/3)
DİGER	Şimdi lisān-ı zemmler mezkūrlardanuz	
	Hengām-ı nā-tüvānī-i pīride Nābiyā	(652/260/11)
	Güstāhlık olursa da ma' zūrlardanuz	

Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)¹³³⁵	
	Mihnet-i devleti aňdukça tesellî buluruz	(661/271/3)
	‘ İllet-i reşke hekimâne müdâvi bizüz	
	Gördük mey-i gül-i reng leb-i hûbânda ¹³³⁶	(661/271/6)
	Dehen-i gayrdan ol lezzeti râvî bizüz	
	Hâkimüz mevlididür hazret-i İbrâhîm’üñ	(661/271/7)
	Nâbiyâ rast maķâmında Rehâvi bizüz	
Diger	(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)	
	Ruĥ mihr-i münîr olmaz mükedder şubĥ-ı kâzibden	(687/306/4)
	O bir âyîne-i ‘ âlem-nümâdur nem kabûl itmez	
	Olur fevvârelerde pâre pâre âb-ı cûy ammâ	(687/306/5)
	Dil-i deryâ-nümâyiş Nâbiyâ maķsem kabûl itmez	
Diger	(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)	
	Ĥayâlınden gelür ģam ĥatıra cânâneden gelmez	(666/279/1)
	Sitem hep âşinâlardan gelür bigâneden gelmez	
	Mişâl-i ĥalka tıtdum ģuşumi ebvâb-ı âfâķa	(666/279/4)
	Şadâ-yı naģme-i ‘ ays ü ĥarab her ĥâneden gelmez	
Diger	(Mef‘ ūlū Fâ‘ ilātū Mefâ‘ ilū Fâ‘ ilün)	
	Çeşmi ‘ aceb mi ‘ âşîķa itmezse yek nigâh	(688/308/3)

¹³³⁵ Nâbî Divanında bu gazelin beyit kısımları “müdâvîyüz biz/ râvîyüz biz/ Rehâvîyüz biz” şeklindedir. Gazel “biz” rediflidir.

¹³³⁶ Gördük ancak mey-i gül-rengi leb-i hûbânda

Āhū-yı rüşt-i nāz şikār olmağa istemez¹³³⁷

Meydān bī ẓanā‘at-ı ‘ālemde Nābiyā (688/308/5)

Kimdür ki esb-i kāmā süvār olmağa istemez¹³³⁸

Diger

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)

Bih-būdi-i mizācımızda düşme ey ẓabīb (668/281/3)

Dükkān-ı kâ’inātda yokdur ‘ilācımız

Biz ol metā‘-ı nāsereyüz Nābiyā k’ olur (68/281/5)

Ḳaḥṭ-ı ricāle beste zamān-ı revācımız

Diger

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

Tevfiḳ-i ‘ināyetdür kārger olan ancak¹³³⁹ (657/266/2)

Taḥṣīl-i ğinā kuvvet-i bāzū ile olmaz

[71b]

Velehu

Tedbīr ile efzūn idemez kimse naşibin (657/266/3)

Teshīr-i murādāt tek-ā-pū ile olmaz

Diger

(Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)

İrtibāt-ı ḥüsn-i ‘aşḳ olmuşdı müstaḥkem henüz¹³⁴⁰ (663/274/1)

Ṭurre-i Ḥavvā’ya dil-bend olmadam Ādem henüz

Dil-ber oldur kim lisānı ola mīz-āb-ı kerem (663/274/6)

Dīde-i ‘uşşāḳına gelmezden evvel nem henüz

¹³³⁷ Āhū-yı dest-i nāz şikār olmaḳ istemez

¹³³⁸ Kimdür ki esb-i kāmā süvār olmaḳ istemez

¹³³⁹ Tevfīḳ-i ‘ināyetdür olan kārger ancak

¹³⁴⁰ İrtibāt-ı ḥüsn ü ‘aşḳ olmuşdı müstaḥkem henüz

DİĞER	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Degül denā 'etimüzden bürehne-pālīgımız Ġinā-yı Ĥaḫdur iden iḫtizā gedālīgımız	(686/305/1)
	Kemān-ı kecden olan tīr bī-iṣābetdür Niyāz-ı vuṣlata Nābī dehen-güşālīgımız	(686/305/5)
DİĞER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Lā 'ubālilik ile gerçi ki meṣhūruz biz Çāre ne riyā itmege me 'mūruz biz ¹³⁴¹	(694/316/1)
	İtmezüz terk-i edeb her ne ḳadar mest olsaḳ Gerçi terk-i edeb eylesek daḫı ma' zūruz biz ¹³⁴²	(694/316/3)
DİĞER	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Ne deñlü olsa da ālūdelik 'alāmetümüz Ḳabūl ider aṣḫāb-ı 'öṣr imāmetimiz	(656/264/1)
	Muḫīm-i zīr-i livā-yı ey tevekkülüz Nābī Ḳurā-yı nāḫiye-i ḡaybdur ze' āmetimiz	(656/264/5)
DİĞER	(Mefā' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Virāne ḳaryeler gibi kim yok ḫarāc ü 'öṣr Çok dil-ḫarābı ol ṣeh-i ḫüsnüñ ḫisābsuz	(681/299/2)
	Fıkr-i cemāl-i yār ider icāb-ı eṣḳ ü āḫ Olmaz 'aziz dost buḫūr ü gül-ābsuz	(681/299/4)

¹³⁴¹ Çāre ne terk-i riyā itmege me 'mūruz biz

¹³⁴² Gerçi terk-i edeb itsek daḫı ma' zūruz biz

Ḥaṭṭ-ı ‘izār-ı yāre kim eylerdi iltifāt (681/299/6)
Ḥall olınsa müşkilāt-ı maṭlab kitābsuz¹³⁴³

Diger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Luṭṭla ḥāsed-i bed-ḥ^vāha nedāmet gelmez (666/278/1)
Telḡ olan mīveye sūkkerle ḥalāvet gelmez

O ʔarāvetle o sīmīn bedeni gördükçe (666/278/2)
 Hāṭıra būs-ı kenār ile ʔanāʕ at gelmez

Doğrusı yār ile hem-dest-i mey-i ülfet iken (666/278/4)
 Hāṭıra ḥāṭır-ı aḡyāra ri‘ āyet gelmez

Şöhreti māl iledür ma‘bed-i İslāmuñ da (666/278/6)
Cāmi‘-i köhne-i bī-vaḳfa cemā‘at gelmez

Diger

(Mef^c ūlū Fā^c ilātū Mefā^c ilū Fā^c ilün)

Kesdük ümîdi vaşl-ı ‘arūs-ı neşâtđan (704/332/4)
Şimdi ‘acüz-ı ğamla hem-âgüşlardanuz

Nābī virürse vaşlvirür neş'e-i şu'ūr (70/332/5)
Telh-āba-i firākle bī-hūşlārdanuz

Ez-murabba' āt-1 Nābī

(Mef^c ūlū Mefā^c ilūn Mefā^c ilūn Fā^c)

Biz rāh-ı emelde cüst-cū itmemişüz (1193/77)
 Bir kimseye şarf-ı āb-ı rū itmemişüz
 Bir dergehe kendü dergehünden gayrı

¹³⁴³ Hall olsa müşkilât-ı metâlib kitâbsuz

Allāh bilür ki ser-fürü itmemişüz

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilūn Mefā' ilū Fe' ūl)
Bir hātır için cefā-yı 'ālem çekerüz (1194/79)
Taḥṣīl-i rızā-yı yār için ğam çekerüz
Enfāsiyla mürdegānı ihyā iderüz
Leb-be-leb nāy-ı huşk olup dem çekerüz¹³⁴⁴

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilūn Fā')
Bir cüzū daḥı kül dimege muhtācuz¹³⁴⁵ (1195/85)
Pervāne bülbül dimege muhtācuz
Bu 'arşada muḳtezā-yı adāb budur
Hār olsa bile gül dimege muhtācuz

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilūn Fā')
Dil-beste-i ārzū ḳanā' at bulamaz (1196/86)
Sevdā-zede-i ümīd raḫāt bulamaz

[72a]

Velehu Perhīz-i mūrā' iyānı gerçek şanma
İcrā-yı fesād itmege ālet bulamaz

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilūn Fā')
Kışt-i emelüm bahār-ı ebr itmez¹³⁴⁶ (1196/87)
Bir merhem ile kesr-i dilüm cebr itmez
Vaşluñdaki inbisāṭı fikr itdikçe
Ben şabr iderüm velī gönül şabr itmez

¹³⁴⁴ Leb-ber-leb nāy-ı huşk olup dem çekerüz

¹³⁴⁵ Bir cüz'e daḥı kül dimege muhtācuz

¹³⁴⁶ Kışt-i emelüm bahār pür-ebr itmez

DİĞER (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilūn Fā')
Ārāyış-i bezmgāh-ı devlet sizsüz (1196/88)
Eş' āra māye-i melāḥat sizsüz¹³⁴⁷
Ey şeyḥ-i zamāne tekye-i 'ālemde
Şimdi şeref-i zühd ü kerāmet sizsüz

DİĞER (Mef' ūlū Mefā' ilūn Mefā' ilūn Fā')
Her dil keder-i nifāḫdan pāk olmaz (1198/96)
Her sāde-dil āyīne-i idrāk olmaz
Her şaḥşa dehen-güşāy-ı esrār olma
Her şāh-ı çenār ü bīd misvāk olmaz

Ez-muḳaṭṭa' āt-ı Nābī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilūn Fā')¹³⁴⁸
Yā Rāb ne belādur bize bu tenbākū¹³⁴⁹ (1201/103)
Kim ḥāk-ı hevāya tuḥm-ı dūd itmekdeyüz

Tā sönmeye deyū dūdmān-ı lüle
Āvurdla dem-be-dem kürek çekmekdeyüz

Ez-müfredāt-ı Nābī

(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)
Hesāblaşduk o şūḥıyla bezm-i vuşlatda (1253/27)
Bizüm ol āfet cāna bulundı geçmişümüz

DİĞER (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

¹³⁴⁷ Eş' ārda māye-i melāḥat sizsüz

¹³⁴⁸ Bu şiir divanda bir rubai olarak kayıtlıdır

¹³⁴⁹ Ne şuḡl-ı 'abeşdür bize bu tenbākū

Şebnem gibi fütāde-i hāk-i maḥabbetüz (1253/29)
Kalmaz bir āfītābı görünce qarārımız

DİĞER (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
(Fā' ilātün) (Fā' lün)
Şeyḥde vā' ızde ḥarām olsun eger
Var ise zerre kadar zühd ü şalāḥ-ı perhīz

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şābit

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Şikestelükde yerüz deyü şaḳlaruz ğamı¹³⁵⁰ (269/129/3)
Bu hırş-ı pīrī ile iddiḥāra muḥtācuz

Ümīd fā' ide virmez özgeden Şābit¹³⁵¹ (269/129/t5)
Mücerred-i ' āṭifet Kird-i Kāra muḥtācuz¹³⁵²

Miyān-ı lüce-i miḥnetde ḳalduḳ çāresüz¹³⁵³ (269/129/4)
Biraz müsā' ade-i rüzgāra muḥtācuz

DİĞER (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Nemek-rīz-i sitemdür zaḥm-ı nāsūr-ı dil-i zār (274/140/3)
Ṭabīb-i çarḥ-ı devrān bir merhem biḥūde göstermez¹³⁵⁴

Çıkar āḥir verā-yı perdeden nev-şāhid-i maḳşūd (274/140/5)
Cemālın gösterür ammā Şābit zūd göstermez¹³⁵⁵

¹³⁵⁰ Şikestelükde yirüz diyü şaḳlaruz ğamūnı

¹³⁵¹ Ümīd-i fā' idemüz yoḳdur özgeden Şābit

¹³⁵² Kemāl-i ' āṭifet-i Kird-i Kāra muḥtācuz

¹³⁵³ Miyān-ı lücce-i miḥnetde çāresüz ḳalduḳ

¹³⁵⁴ Ṭabīb-i çarḥ-ı dūn bir merhem-i biḥbūd göstermez

¹³⁵⁵ Cemālūn gösterür ey Şābit ammā zūd gm

Diğer	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	Ṭıfl-ı dile helāl sūd emmiş āfīfedür	(270/131/2)
	Ḥātūn-ı pīr-i mey gibi bir dāye isterüz	
	Yārin varup vādiler ile naqd-i 'ahdini ¹³⁵⁶	(270/131/7)
	Şalmazsa bir firīb ile ferdāya isterüz	
	Sögmek degül dögerse de sūḡ-ı belādur	(270/131/6)
	Ol ḥvāceden muḍārebe sermāye isterüz	
Diğer	(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)	
	Sipihr-i nāza da çıksun ider dil-i ser-bāz	(272/135/1)
	Girih girih resen āhı nerdübān-ı niyāz	
	Efendi 'āşık-ı çālākūñe yoḡuş gelmez	(272/135/3)
	Şu kühsār-ı maḥabbetdeki nişib ü firāz	
	'Arūs-i fikriñi dāmād tab' a vir Şābit ¹³⁵⁷	(272/135/5)
	İdüp ḡumāş-ı zer-ender-zar-i ḡayāli cihāz	
Diğer	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)	
	İhmālecidür biçmedi ḡayyāt-ı nigāhuñ	(278/147/3)
	Dībā-yı ḡayātum saña bayrāma yetişmez	
	Zāhid ölüyor ḡasret-i iftār-ı lebūñle	(278/147/4)
	Ḥelvāsını vir cānı içün şāma yetişmez	

[72b]

¹³⁵⁶ Yārin varup edebler ile naqd-i 'ahdini

¹³⁵⁷ 'Arūs-ı fikreti dāmād-ı ṭab' a vir Şābit

Velehu	Dildār-ı perī-çehreye Şābit ne virürsin Bir haste-dilün var o da ālāma yetişmez	(278/147/5)
Dīger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Göñülden vehmi kaldur şākiyā raṭl-ı girān-āsā Ayāk başmaz bu bezme şaḥne-i bed-ḥoy-ı gelmez ¹³⁵⁸	(277/146/3)
	Pey-ā-pey seng-i ḡadr atmaḡdan özge cām-ı ümīde Elüñden bir hūner ey aḡter-i çarḡ sitem gelmez	(277/146/5)
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Bir şolaḡ dil-berini sevmege ' ahd eylemişüz Biz ki aşḥāb-ı yeminüz işimüz şāḡ iderüz	(273/138/3)
	Baḡmazuz yüzünüñ ḡarasına aḡyāruñ ¹³⁵⁹ Biz tebāşir ile rüy-ı siyehin aḡ iderüz ¹³⁶⁰	(274/138/4)
Dīger	(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün) Hezlle ḡaḡup tācını dülbendini bozsañ Biz lāḡa bozaruz zāhid-i bī- ^c ār bozulmaz ¹³⁶¹	(276/144/4)
	Naḡdine-i cānımda fedā büse-i la' le Bir cān için ey ḥ ^v āce o bāzār bozulmaz ¹³⁶²	(276/144/5)
Dīger	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün) Çok geldi kār ü bār maḡabbet şıḡışmıyor ¹³⁶³	(274/139/3)

¹³⁵⁸ Ayāk başmaz bu bezme şaḥne-i bed-ḥoy-ı ḡam gelmez

¹³⁵⁹ Baḡmazuz biz yüzünüñ ḡarasına aḡyāruñ

¹³⁶⁰ Biz nişāsta ile rüy-ı siyehün aḡ iderüz

¹³⁶¹ Bir lāḡa bozar zāhid-i bī-^c ār bozulmaz

¹³⁶² Bir cān için ey ḥ^vāce bu bāzār bozulmaz

	Kālā-yı nāz ü şīve ile tār oldı hānemüz	
	İçdük şarāb-ı miḥnet seng-i cefā yedük Kūy-ı nigārda var imiş āb ü dānemüz	(274/139/4)
Dīger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Miyā-ı neş'e-i cāma ḥumār-ı ḡam girmez Yemīn idersem hīç başum ağrımaz ¹³⁶⁴	(272/136/1)
	Nigāhuñ 'āşıkı kurbān-ı 'īdi va' d itmiş Bu şād-merg o nā-kāmı 'īde irgürmez	(273/136/3)
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün) Seyr-i 'īde çıkarup hem-dem-i aḥbāb iderüz 'īdi ol servi şalundurmağa dūlāb iderüz Bār oluruz tā naẓar-ı yāre nigāh itmeyelüm ¹³⁶⁵ Ḥayfdur cism-i gül endāmını bī-tāb iderüz	(272/134/1) (272/134/4)
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Biz gibi ber-ṭaraf-endāz-ı nīk ü bed olana Çarḥ-ı dāne-küş-i dūn-pervere minnet düşmez Zāhida rind-i ḥarābāt-ı ẓalender-kīşe Mürşid-i meykeden gayrı bī' at düşmez ¹³⁶⁶ Ka' be-i kūyını gör keşret-i 'uşşākından	(277/145/2) (277/145/4) (277/145/5)

¹³⁶³ Çok geldi kār-bān-ı maḥabbet şığışmıyor

¹³⁶⁴ Yemin idersem eger hīç baium ağrımaz

¹³⁶⁵ Bār olur tār-ı naẓar yāre nigāh itmeyelüm

¹³⁶⁶ Mürşid-i mey-keden gayrıye bey' at düşmez

Yılda bir kerre tavâf itmege nevbet düşmez

Diger

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Ğama cānum diyerek şarılalum nāza çeker

(278/148/4)

Sīneden bāri bu taqrīb ile teb' id iderüz

Bād-gīr açdı dile tīg-i nesīm-i lutf itdi

(278/148/6)

Şimdi ol revzeneden sīneyi tebrīd iderüz

Diger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Bu irtifā' -ı nāza bir endāze yok mıdur

(275/141/3)

Eflāke dek gider misin ey bülend-i nāz¹³⁶⁷

Ehl-i niyāz içünde aransa fakīridür

(275/141/4)

Bir müst-mend-i şīve vir derd-mend-i nāz¹³⁶⁸

Mihr-i vefā kitābın unuttırdı ' aşıkā

(275/141/2)

Ey çifteler tağıtdı ol şāhib-semend-i nāz

(275/141/5)

Şābit kenār-ı şabra çekildi geçince deruñ¹³⁶⁹

(275/141/5)

Dişime virdi o şūh kodı piyāz-ı nāz¹³⁷⁰

Diger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Bütān-ı ğamzesi ser-çeşmedür o hūñ-rizūñ¹³⁷¹

(276/143/2)

Silāh-ı ğam kuşanup biz dağı levend oluruz

¹³⁶⁷ Eflāke dek gider misin ey ser-bülend-i nāz

¹³⁶⁸ Bir müst-mend-i şīve vü bir derd-mend-i nāz

¹³⁶⁹ Şābit kenār-ı şabra çekildi aransa fakīri kim

¹³⁷⁰ Bu mısra gazelde bulunmamaktadır.

¹³⁷¹ Bütāna ğamzesi ser-çeşmedür o hūñ-rizūñ

	O şüh terkîye aşmaz yolında ser virsek Ne türfe başlı muşibetli derd-mend oluruz ¹³⁷²	(276/143/4)
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Şemīm-i sünbülüñi şıdqla niyāz iderüz Şoġān mıdur başımız saña piyāz iderüz ¹³⁷³	(279/150/1)
[73a]		
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Bu bābda hele Şābit kuşurumuz çokdur O nāz-perver-i hüsne varup niyāz iderüz ¹³⁷⁴ Birāder eski meşel-i yağırı olan koçınur Bu zahmla hareketden de ihtirāz iderüz	(279/150/4) (279/150/2)
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Taḥammül eyleyemez çok nigāha nāzıkdür O serve rişte-i enzār-ı çeşmi bār iderüz Bize taķılmasun o zülf-i pür-fiten Şābit Varur vilāyet-i hüsni tār-mār iderüz ¹³⁷⁵	(280/151/3) (280/151/5)
Diger	(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün) Maḥcūbdur o ġonca-i ādāb açılmaz ¹³⁷⁶ Tā öpmiyecek aġzını şāb şāb açılmaz	(273/137/1)

¹³⁷² Ne türfe başı muşibetli derd-mend oluruz

¹³⁷³ Soġab mıdur başımız kim anı piyāz iderüz

¹³⁷⁴ O nāz-perver-i hüsne niyāzı az iderüz

¹³⁷⁵ Varur vilāyet-i dil gibi tār ü mār iderüz

¹³⁷⁶ Maḥcūbdur ol ġonca-ı şād-āb açılmaz

	Ağyār ƙafāsında iken vaşla maħall yok Ardında firengi olıcağ bāb açılmaz	(273/137/2)
Diger	(Meʿ ūlū Fāʿ ilātū Mefāʿ ilū Fāʿ ilün) Meydāne geldi naʿ ş-i raķib-i nemīme sāz Kıldum huzūr-ı ƙalble ʿ ömrümde bir nemāz	(269/130/1)
	Bir perde aşdı ħalvete vaʿ iz de başladı Dellākla mülāʿ abeye çün ħayāl-bāz	(269/130/3)
	Enfās-ı ʿ aşıķāne-i Şābitʾ de urdı dem Ey lāf üfürdi ney-zen-i bezm-i terāne-sāz	(269/130/5)
Diger	(Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilün) Ġaybe imān getür ey mülhid-i fācir ki saña Āĥiretten ħaṭṭ-ı taʿ lıķ ile ħüccet gelmez	(270/132/3)
	Ağlamış çehreli şūfī-i ʿ abūsüʾl-vechün Rūyına cennete girse de beşāset gelmez	(270/132/4)
	Yokladum ṭālīʿ -i ağyār-ı sefer-peymāyı Fal ġāyet de güzel geldi selāmet gelmez	(271/132/7)
Diger	(Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilün) Bizi ey ġonca ƙabā pāştav ile aldatma Saña kim itdi o gül penbe ƙabāyı bilürüz	(279/149/6)
	Göñül ibrāmı ķo şıbyān-ı debistān-ı cefā	(279/149/5)

Okımazlar sebķ-i mihr-i vefāyı bilürüz¹³⁷⁷

Dıger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Cibāl-i rāsiḥātüñ va‘ d-i berķ üstünde ḥazırdur¹³⁷⁸ (271/133/2)

Selāmet isteyen meftün-ı ıķbāl-ı kibār olmaz

Ne tozlar ķopdı ḥüsnüñ rüzgārında neler gördük (271/133/5)

Ṭabī‘ at gerd-i ḥaṭṭuñda da şimdi pür gubār olmaz

Recā-yı vaşlla mest olmayınca üstüne düşmez (271/133/7)

Sebük-rūḥ olsa bir ‘ aşık o şūḥ pār yār olmaz¹³⁷⁹

Ez-meṭāli‘ -i Şābit

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Birin alduk daḥı bir büseye ıķdām iderüz (413/79)

Biz de bu ‘ aķıl ile iki bayrām iderüz¹³⁸⁰

Ez-ķaşıde-i Müftü-i Enām Feyzu‘llāh Efendi Meşhūr Sene-i ‘ Avām

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Naḥl-i nāzum niķe teşbiḥe ideyüm ķāmetüñ (27/5/4)

Servde cünbiş olur şive ü reftār olmaz

Ķıymet-ı vaşlını ķirāt-be-ķirāt bilürüz (28/5/10)

Böyle ḥāce-i simsār ile bāzār olmaz

Renciş-i ḥāṭırı ‘ arz eyle şifā niyyetine (28/5/15)

Derdini söylemeyen ḥasteye tımār olmaz

¹³⁷⁷ Okımazlar varaķ-ı Mihr ü Vefāyı bilürüz

¹³⁷⁸ Cibāl-ı rāsiḥātüñ ra‘ d ü berķ üstinden ḥazırdur

¹³⁷⁹ Sebük-rūḥ olsa ‘ aşık vākitsiz dildāra bāolmaz

¹³⁸⁰ Biz de bu ‘ aķıl ile yılda iki bayrām iderüz

Şeyhü'l-İslām-ı felek-merteb dergāhına düş (28/5/16)
Sehlde müşkilüñ ol bābda düşvār olmaz

Ne kadar eylese taşdı' e taşaddi bülbül (28/5/18)
Nālesinden gül-i hoş-sāmi' a bīzār olmaz

Bāb-ı rahmet gibi meftūh-ı yed-i re'fetdür (28/5/19)
O der-i luṭf ü kerem kimseye dīvār olmaz

‘Aḳl-i endāze-i aḳlāmına hep teslimüz¹³⁸¹ (29/5/29)
Gerçi kim himmete endāze vü miḳdār olmaz

[73b]

Velehu Ebr-i Nīsān-menişā-i rū behişt-āşāra¹³⁸² (29/5/30)
Dehre ‘ahdüñ gibi bir mevsim-i gül-zār olmaz

Ben de bir ḡoncasını zīver-i destār itsem (29/5/31)
Bāḡ-ı iḥsānına nokşān be-dīdār olmaz

Pāye-i mūşile iḥsānı ile ben ḳuluña (29/5/32)
‘Ulemā şaḥnına pehnā-yı şaḥn dar olmaz¹³⁸³

İmtidād-ı şeref ü şāna du‘ā-yı Sābit (29/5/33)
Hīç merdūd-ı Ḥudāvend-i cihāndār olmaz

Zātuñı Ḥazret-i Allāha emānet virdüm (29/5/36)

¹³⁸¹ ‘Adl-i endāze-i aḳlāmına hep teslimüz

¹³⁸² Ebr-i Nīsān-menişā ürd-i behişt-āşāra

¹³⁸³ ‘Ulemā ḥayline pehnā-yı şaḥn dar olmaz

Şöyle bir dürr-i anuñ gibi nighdār olmaz¹³⁸⁴

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Seyyīd Vehbī

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Bāğ-ı kūyuñ n’ola geşt eyler iseñ cüy-mişāl (568/89/3)

Serv-i nāzum ayağuñ öpmege fırsat-cüyuz

Bizi tarh eylemek ister nazarından ağıār (568/89/7)

Güiyā merhem-i çeşminde demīde müyuz¹³⁸⁵

Pes vü rif‘ ati dehrüñ bize bāzīçe gelür¹³⁸⁶ (568/89/9)

Dest-i teslīmde çevgān-ı kazā güyuz¹³⁸⁷

Gerçi biz mīrlivā-yı kalemüz ammā kim (569/89/12)

O şeh-i ma‘ rifete dā‘ i-i devlet-güyuz

Dīger

(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)

Şeh-bāz-ı cāna gam kara kuş gibi şunmasun (569/90/3)

Biz Aķbaba’da kuş gözi meyle şafādayuz

Medh idüp aķbabayı uçursam ‘aceb degül (569/90/4)

Biz anda kebüter-i hüsne fütādeyüz¹³⁸⁸

Nābī Efendi biñ yaşasun aķbaba gibi (569/90/5)

Kim dirmiş anda ded ü belādan rehādayuz

¹³⁸⁴ Şöyle bir zerre anuñ gibi nigh-dār olmaz

¹³⁸⁵ Güiyā merdüm-i çeşminde demīde müyuz

¹³⁸⁶ Pesti vü rif‘ ati dehrüñ bize bāzīçe gelür

¹³⁸⁷ Deşt-i teslīmde çevgān-ı kazāya güyuz

¹³⁸⁸ Biz anda bir kebüter-i hüsne fütādeyüz

DİĞER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Bāde-i kibrīt-i aḥmer şevḳ anuñ te 'şiridür	(570/91/4)
	Biz anuñla şem' -i āhı fūrüzān eylerüz ¹³⁸⁹	
	Ḥamle-i şirāne-i ğamdan biz kaçmazuz ¹³⁹⁰	(570/91/3)
	Şu' le-i cevvalē-i meyle gūrüzān eylerüz	
	Çokdan el çektüğ gelenden ḥārzār-ı 'ālemüñ	(570/91/5)
	Bilürüz Vehbī niçe taḥliş-i girībān eylerüz ¹³⁹¹	
DİĞER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Bu ḳānūn-ı maḥabbetdür ki bīmārān-ı 'aşḳ ¹³⁹²	(570/92/4)
	Helāk olsa pezirā-yı müdāvā-yı ṭabīb olmaz	
	İden dest-i du' āyı kāse-i deryūze ey Vehbī	(570/92/5)
	Nişāb-ı kāmdan feyz-i Ḥudā'dan bī-naşīb olmaz	
DİĞER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Geçer meyden ferāğat dilden ammā farṭ-ı mestiden	(571/93/2)
	Zebānum 'uḳdelendi ḥarf-i istiğfārı söyletmez	
	Dil almaḳda söz olmaz ğamze-i tātārına amma	(571/93/4)
	Helāk eyler o kāfir mācerā esrāsı söyletmez	
DİĞER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Şarāb āmāde sāḳī sāde-ḥaṭır-ı ğamdan āzāde	(571/94/5)
	Niçün vaḳt-i ḥired maşrūf-ı vaḳt-i 'ayş-ı nūş olmaz ¹³⁹³	

¹³⁸⁹ Biz anuñla şem' a-ı āhı fūrüzān eylerüz

¹³⁹⁰ Ḥamle-i şirāne-i ğamdan bezimde kaçmazuz

¹³⁹¹ Vehbī bilmem nice taḥliş-i girībān eylerüz

¹³⁹² Bu ḳānūn-ı maḥabbetdür ki bīmārān-ı derd-i 'aşḳ

	O da ser-mest olur vāşıl olunca bezm-i rindāne Bu bābda pend-i zāhid rāh-yāb-ı semt-i gūş olmaz ¹³⁹⁴	(572/94/6)
	Sebük-sāmānluğa Vehbī taḥammül cāna minnetdür Hele bārī sipihruñ imtinānı bār-ı düş olmaz	(572/94/7)
Diger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Gürisne çeşm-i devlet degme bir ni‘ metle sîr olmaz Hücüm-ı imtilādaniştihāsı artar eksilmez	(572/95/2)
	Kemāle irmeden bulmaz zevālin ehl-i istidrāc Ki tābdur olıcağ māhuñ ziyāsı artar eksilmez	(572/95/4)
	Olanlar mübtelā-yı keyf-i ḥālın arturur dāğın Ki afyon ḥvūrlaruñ gıdāsı artar eksilmez ¹³⁹⁵	(572/95/5)
[74a]		
Velehu	Nefes te ‘şiridür kim kîse-i nuṭkunda Vehbî’nüñ Bu deñlü bezl ile naḳd-i edāsı artar eksilmez	(572/95/9)
Diger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün) Ancağ şikeste-i beyza-i rāz itdügi ḳalır Bülbül riyāz-ı ‘ aşıkuñ yavru çıkaramaz	(573/97/2)
	Alış veriş cevān iledür sūḳ-i ‘ aşḳda Zenle mu‘ āmele iden ādem oñaramaz	(573/97/3)

¹³⁹³ Niçün naḳd-i ḥired maşrūf-ı vaḳt-i ‘ ayş ü nūş olmaz

¹³⁹⁴ Bu demde pend-i zāhid rāh-yāb-ı semt-i gūş olmaz

¹³⁹⁵ Ki afyon-hörlaruñ gün gün gıdāsı artar eksilmez

	Vehbî nihād-ı şūhuña maḥşūş senüñ ¹³⁹⁶	(573/97/5)
	Bu şan‘at-ı bedī‘ ayı herkes başaramaz	
Diger	(Me‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)	
	Olsaḳ n’ola helāḳ-ı ğam-ı nāf-ı yār ile	(574/99/2)
	Gird-āba düşmişüz umulur mı necātımız	
	Gördükçe yārı secde-i şükr eylerüz müdām	(574/99/3)
	Vaḳt-i ṭulū‘ -i şemse düşüp şalātımız	
	Aġyār-ı ḫīle sīreti māt eylemek nedür ¹³⁹⁷	(574/99/4)
	Naṭ‘ -ı vişāl-i yārda oynasa atımız	
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Senden ey çarḫ bizr luṭf ü mürüvvet gelmez	(575/100/1)
	Ser-nigun cām ile meykeşlere ḫālet gelmez	
	Beste ḳalursa eger böyle reh-i bendergāh	(575/100/3)
	Kūçe-i ḫāṭıra kālā-yı meserrt gelmez	
	Açaruz bī-hūde āġūş-ı meşām-ı hevesi	(575/100/4)
	Senden ey ğonca-i ter būy-ı ḫaḳīḳat gelmez	
	Pāy-i fersūde-i şaḫrā-yı ṭaleb olmıyacaḳ	(575/100/6)
	Ādeme kendi ayaġıyla devlet gelmez	
	Şöyle mest itdi beni teşne-i dildāruñ kim ¹³⁹⁸	(575/100/7)

¹³⁹⁶ Vehbî nihād-ı şūhuña maḥşūşdur senüñ

¹³⁹⁷ Āġyār-ı fil-sīreti māt eylemek nedür

Bāde-i cenneti nūş eylesem o hālet gelmez¹³⁹⁹

O perī itmez imiş ādem ile ünsiyyet (575/100/9)

Ugramaz dā 'ireñe eyleme da' vet gelmez

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fa' ūlūn)

Yok mīve-i ruhsārına bir dest-res olmuş (576/101/2)

Ser-keşlik ile hīç o nihāle yetişilmez

Mihmīz-zen-i tevsen-i āh ol reh-i ğamda (576/101/4)

Bī-sa' y-i velā şehr-i vişāle yetişilmez

Diger (Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)

Egerçi şabrdan efzūn olur merāretde (576/102/2)

Belāya şabr gibi līk bir devā olamaz

Bu hūsn-i hūlk ile ben bildigüm güzellerde¹⁴⁰⁰ (576/102/4)

Begüm senūñ gibi bir şūh-ı dil-rübā olamaz

Şināverān-ı yem-i şu' le mevc-i sevdānuñ (576/102/6)

Teninde havşala-i pūşış-i kabā olamaz

Ez-müfredāt-ı Seyyid Vehbī

(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)

Fırın gibi ne 'aceb nār-ı 'aşka yansağ biz (737/21)

Görince ol büt-i habbāzı alduğ ekmeksüz

¹³⁹⁸ Şöyle mest itdi beni neş 'e-i dīdāruñ kim

¹³⁹⁹ Bāde-i cenneti nūş itsem o hālet gelmez

¹⁴⁰⁰ Bu hūsn ü hūlk ile ben bildügüm güzellerde

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Râğîb

(Mef' ulü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

Bezm-i taraba cām-ı mey neşve-fezâyuz (282/89/1)

Dest-i edebe sübhâ-i ezkâr-ı Hüdâyuz

Olsak ne kadar kîse-tehî naqd-i ğinâdan (282/89/2)

‘İrfâñla maḥsūd-ı kirām-ı vüzerâyuz

Meşhūdumuz aḥbâbdan endüh-ı kederdür (282/89/3)

Bağ ḥikmete kim nüṣṣa-i iḥvân şafâyuz

Teklîf ü tekellüfle degül meşrebi taşdı‘ (282/89/5)

Bir bûseye ḳāni‘ olur ülfete gedâyuz

Dîger

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Merāme olmadı rehberde cüst-cûlarımız (283/90/1)

Dökildi yerlere bî-hûde āb-rûlarımız

Şikāyet itmez idük cevri-ı çarḥ-ı aḥterden¹⁴⁰¹ (283/90/6)

Şemātet eylemese şād olup ‘adûlarımız

[74b]

Dîger

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

(Fâ' ilâtün)

(Fâ' lün)

Dem-be-dem dāğ-ı derûnum açılup ḳan ağlar (284/91/3)

Bāğ-ı ḡam-perver-i dilde gül ḥandân olmaz

Çāke elyaḳ nesi var perde-i nāmûsundan (284/91/4)

¹⁴⁰¹ Şikāyet itmez idük cevri-ı çarḥ u aḥterden

‘ Aşık-ı dilşöde de dest-i giribân olmaz¹⁴⁰²

Hayret-i kaddûn ile şüret-i dīvār oldu (284/91/5)

Ba‘ d-ezin serv bu kâmetle hırāmân olmaz

DİĞER (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

İsterüz çeşmün harāb-ı bāde-i nāz olduğun (264/71/4)

Hāndān-ı fitneyi hiç kimse ma‘ mūr istemez

Eylemiş āmāde sāmān-ı niżāmın çeşm ü leb (264/71/5)

Bir kıyāmetdür haṭuñ fitne ü şūr istemez

Yek temenniden müyesser olsa da kām-ı dü kevn (264/71/6)

Külfet-i havf-ı recāyı tab‘ -ı mağrūr istemez¹⁴⁰³

DİĞER (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fa‘ lün)

Muḥarrik dil olur bir dil-rübāya muḥtācuz¹⁴⁰⁴ (267/74/1)

Zamān-ı za‘ f-ı kuvādur ‘ aşāye muḥtācuz

Dem-i Mesīh’ den itsen cāy-ı himmet biz¹⁴⁰⁵ (267/74/2)

Bu deyr-i köhnede biz de du‘ āya muḥtācuz

Yolında ol büt-i şūrīdenün yine Rāgıb (267/74/7)

Metā‘ -ı zühd ü riyāyı fedāya muḥtācuz

DİĞER (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Hezār-aḥbāb olan ehl-i televvünden vefā gelmez (268/75/1)

¹⁴⁰² ‘ Aşık-ı dil-şödede dest ü giribân olmaz

¹⁴⁰³ Külfet-i havf ü recāyı tab‘ -ı mağrūr istemez

¹⁴⁰⁴ Muḥarrik dil olur dil-rübāye muḥtācuz

¹⁴⁰⁵ Dem-i Mesīhden itsen recā-yı himmet dir

Bu gülşende meşām-ı şevka bŷy-ı āşinā gelmez

Döner tŷl-i emelle va‘ zı gitdikçe resen-bāza¹⁴⁰⁶ (268/75/4)

Ĥayātından ta‘ abla pīr-i şad-şāle ġinā gelmez

Tekellŷf itme Rāġīb imtiĥān-ı ehl-i da‘ vāda (268/75/7)

Miĥekk-i i‘ tināya ħalb-i erbāb-ı riyyā gelmez

Dġer (Fā‘ ilātŷn Fā‘ ilātŷn Fā‘ ilātŷn Fā‘ ilŷn)

Maṭlabuñ zŷll ile maḥlŷka mŷdārā virmez (271/78/1)

Viren Allāhdur ey dil beg ŷ pāşā virmez

Zaḥm-ı tīr ŷ tebere germese gögsŷn miġfer¹⁴⁰⁷ (271/78/5)

Başı ŷzre yere şŷca‘ ān āña bī-cā virmez

Dġer (Mefā‘ ilŷn Mefā‘ ilŷn Mefā‘ ilŷn Mefā‘ ilŷn)

Şerer şebnem gül āteş serv-i ser-keş sŷnbŷl dŷd¹⁴⁰⁸ (274/81/3)

Ser-ā-pāy-ı ġŷlsitān ‘ ayn-ı āteş-zārdur sensŷz

Degŷl ārām ŷ rāḥata zindeġi dŷşvār olur cānā¹⁴⁰⁹ (274/81/6)

Ten-i bī-tābıma rŷḥ-ı revānum bārdur sensŷz

Niġeh çeşmimde neşter her nefes sīnemde bir ḥançer (274/81/7)

Muḥaşşal Rāġībā ‘ ŷmrŷm ḥayāt āzārdur sensŷz

Dġer (Mefā‘ ilŷn Mefā‘ ilŷn Mefā‘ ilŷn Mefā‘ ilŷn)

Libās-ı nev-be-nevle ey olan ālāyişe mā’ il (272/79/6)

¹⁴⁰⁶ Döner tŷl-i emelle važ‘ ı gittikce eesen-tābe

¹⁴⁰⁷ Zaḥm-ı tġ ŷ tīre germese gögsŷn miġfer

¹⁴⁰⁸ Serer şebnem gül āteş serv-i ser-keş şu‘ le-i sŷnbŷl dŷd

¹⁴⁰⁹ Degil ārām-ı rāḥat zindeġi dŷşvār olur cānā

Kemālũñden haber vir kimse senden ihtĩşām almaz

Niçũn memnũn-ı destāvĩz-i luşf olsun tab^c kim¹⁴¹⁰ (272/79/5)

Hayāl-i imtinān eyler ehibbādan selām almaz

Dĩger

(Mefā^c ilũn Mefā^c ilũn Mefā^c ilũn Mefā^c ilũn)

Hudā göstermesũn tũfān-ı ^c aşkum kalsa cũşĩşden¹⁴¹¹ (278/85/5)

Ġubār-ı ġam dutar dil ^c ālemin deryā yerin tutmaz

Şehĩd-i nāz-ı ġākinde o şũġ-ı nāzik endāmuñ (278/85/6)

Olursa nũrdan serv ol ġad-i bālā yerin tutmaz

Miřāl-i ġaşv mĩşra^c feyzi yokdur her teng zarfuñ (278/85/7)

Tutar yer geçse şadra Rāġıbuñ ammā yerin tutmaz

Dĩger

(Mef^c ũlũ Fā^c ilātũn Mefā^c ilũ Fā^c ilũn)

Dũd-ı kebũd-ı āhımız āfāķa pehn olup (281/88/5)

Gũn başına ġurulmadadur otāġımız

Ĥaņtal virũr añĩlsam eger toġm-ı nĩşger (281/88/6)

Telġ-āb-ı ġamla şũyle ki sĩr-āb bāġımız

Degmez ġumāra neş^c e-i pādır rikāb-ı cāh¹⁴¹² (281/88/7)

Rāġıb çekildi bezm-i hevādan ayaġımız

[75a]

Dĩger

(Fe^c ilātũn Fe^c ilātũn Fe^c ilātũn Fe^c ilũn)

¹⁴¹⁰ Niçe memnũn-ı destāvĩz-ı luşf olsun tabĩ^c at kim

¹⁴¹¹ Ĥũdā göstemesũn tũfān-ı eřkũm kalsa cũşĩşden

¹⁴¹² Degmez ġumār-ı neşve-i pādır rikāb-ı āh

(Fā' ilātün)

(Fā' lün)

Kimse cem' iyyet esbābı ser-āser bulamaz

(275/82/1)

Cām-ı billūr bulursa mey-i aḥmer bulamaz

Müzd-i ḥamgāh-ı ḡamūm oldu derūnum o kadar

(275/82/3)

Gelse şadı ü tarab ḥatırına yer bulamaz

Ṭālī' -i mihre müşādif görünür tal' at-ı yār

(275/82/6)

Şöhret-i ḥüsni bu revnaḡda güzeller bulamaz

İster ammā leb ü dendānuñı vaşf eyleye dil¹⁴¹³

(275/82/5)

Baḥr-ı endīşede herkes dürr-i gevher bulamaz

Sen bulursın yine Rāḡıb gibi şeydā ammā

(275/82/7)

O senün gibi cefā-pīşe sitem-ger bulamaz

Ez-ḡazaliyyāt-ı Dīvān-ı Belīḡ

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Cihānda rāşt-kışān-ı maḥabbet kām-bīn olmaz

(191/89/1)

Ki engüşt-i şehādet mazḡhar-ı zīb-i nigīn olmaz

Esīr-ı furşat olmaḡ bā' iş-i naḡş-ı ḡamiyyetdür

(191/89/2)

Güzergāh-ı ' adūvda merd-i kāmīl der-kemīn olmaz

Dīḡer

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

O mihr-i evc-i ḥüsnuñ mişlini bulmaḡ ne mümkindür

(193/91/4)

Güneş bir dānedḡr ' ālemde iki āfītāb olmaz

¹⁴¹³ İster ammā leb ü dendānuñı vaşf eyleye yar

Belîğ ol bārgēhde himmet-i pirāna muhtācuz (193/91/8)
Vesīle olmadukça bir kibāra intisāb olmaz

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Degüldür mürğ-i zîrek hîle-i şayyâddan 'ğâfil (191/89/8)

Nevâziş-güne 'aşîk mekr-i düşmenden emîn olmaz

Diger (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
 Teselsül-i nağamāt eyle ey Muğannī-i şūh (195/93/5)
 Ki kaç' olur nağamāt ile rāh-ı dūr-ı hicāz

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Tehī-dest 'āşık-ı bî-çāreden dil-ber selām almaz (194/92/1)

Kibār-ı 'aşr ile hem-meşreb olmuş iltiyām almaz

Adūvdən merd olan fursat deminde intikām almaz

Dem-i vuşlatda el çek dūr-bāş-ı nāzdan ey şūh (194/92/5)
Girince müşteri bāğa şeftālū-yı hām almaz

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Şağın nā-dāna açma hoşka-ı ser-beste-i rāzuñ (197/95/2)

Seni cāh-ı belādan ey dil ihvān-ı zamān çekmez

Dü ebrü-yı sitem perverle ol ğaddârsan ğayrî (197/95/5)
Girüp meydâna bir ferd iki tîğ-i hûn-feşân çekmez¹⁴¹⁵

¹⁴¹⁴ Tegāfūl gösterüp şermende-i ihsān ider yoḥsa

¹⁴¹⁵ Girüp meydāna bir merd iki tīg-i hūn-fešān çekmez

	Belîğ-i zârı nâ-şâd idüp ağıyarı şâd itdün Bu gûne vaz-ı nâ-ber-câyı tab‘-ı nüktedân çekmez	(197/95/7)
Dîger	(Mefâ‘ ilün Fe‘ ilâtün Mefâ‘ ilün Fe‘ ilün) ‘ Aceb bu sâha-i mâtem serây-ı ‘ âlemde Şarîr-i hâme-i meydür hânde-i sühan perdâz	(196/94/7)
	Belîğ nâdire gūyân-ı evc-i ma‘ nâdan Kime müsâ‘ ade itdi bu çarh-ı sifle nūvâz	(196/94/8)
Dîger	(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Fe‘ ülün) Güzelde şart olan âşâr-ı ândur Gönül meyl eylemez hūbâna ansuz	(198/96/5)
	Ruḡundan buse-çîn ol gâh-ı bî-gâh Ki cennetde olur mîve-i zamânsuz	(198/96/2)
	Yanımdan geçme sür‘ atle gel ‘ ömrüm Baña raḥm eyle pîr oldum cevânsuz	(198/96/8)
Dîger	(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün) Sebz-i haṭ başdı ruḡ-ı yâri bulınsa ne ‘ aceb Bâğınuñ sebze-i bî-gânesinkim yolmaz	(199/97/2)
	Ruḡ-ı dildâra henüz geldi haṭṭ-ı fitne eşer Dile vaḥşet virür ammâ o kadar korkulmaz	(199/97/3)
[75b]		
Velehu	Âb-rû dökme şaḡın yok yere cem‘ a düşüp	(199/97/5)

Ne kadar sa‘y olunırsa dökilen kâb  olmaz

Diger

(Mefā‘ il n Mefā‘ il n Mefā‘ il n Mefā‘ il n)

Bu ma telgehde ek er ‘       n ba ı gider am   (200/98/7)

Serinde   h-ı   te n  kdan fes gitmez¹⁴¹⁶

O       n bezm-i   ev inde g rse ‘      z r ¹⁴¹⁷ (200/98/5)

R    b-i n  -kes  n ol dem ba  n   an  erle kes gitmez

S r r elbette f   r-i f  sidi dilden mey-i g  lg  n (200/98/8)

Ki i  r  c itmeyince     neden d  zdi ‘  ses gitmez

Diger

(Mef   il n Mef   il n Mef   il n Mef   il n)

Reh   bulmaz b  t  n-ı s  m-ten dest-i ek  birden (202/100/2)

Gir  n-  adr olsa cevher bir da  ı genc  neden      maz

Beni   z  de     sa p  rlik ‘     -ı cev  n  den (202/100/3)

Yine       -ı vel   bu bende-i d  r  neden      maz

S    n te      ac  n   bend bend-i a‘ z        r am    (202/100/6)

      met   psa ‘      n s  ne-i b  -  neden      maz

Diger

(Fe‘ il t  n Fe‘ il t  n Fe‘ il t  n Fe‘ il n)

D  ’im   ehl-i dile   atma       n ‘         n  z (204/102/1)

Birbiryle iki      m-i siyeh olmu   enb  z

Eyles  n y  r-ı cef  -p    e niy  z ehline n  z (204/102/2)

Y      ur birbirine          r n  z    niy  z

¹⁴¹⁶ Serinde   h-ı   te n  kdan bir   l fes gitmez

¹⁴¹⁷ O       n bezmi p  r   ev  inde g rse ‘      -ı z r 

	Manşib-ı hüsne talebkâr olıcağ mihr ü bân ¹⁴¹⁸	(204/102/3)
	Ruḥ-ı yâr itdi hemân ḥaṭṭ-ı şerîfin ibrâz	
	Ḳapladı birden bire ḥaṭṭuñ gūyâ ¹⁴¹⁹	(205/102/6)
	Mühreyi itdi fesûñ ile nihân şu‘ bedde bâz	
Diger	(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)	
	Dest-mâl elde hırâm eyledi ağzında şakız	(205/103/1)
	Çinedi geçdi bizi nâz ile ol kâfir kıız	
	Beyt-i ebrûya hele toğrısı ben daḥl itmem	(205/103/2)
	Şafḥaya satır birâz geç yazılır maşarsuz	
Diger	(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)	
	Keşf-i râz eyleyecek yanuma hem-dem gelmez	(206/104/1)
	Ḥarem-i cāna ḥayālūñ gibi maḥrem gelmez	
	Ġālibā benden ibā eyledi cümle ‘ âlem ¹⁴²⁰	(206/104/2)
	Ḥaṭırum şormağa cānāna degül ġam gelmez ¹⁴²¹	
Diger	(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)	
	İki şişe yapışdurmış şanurlar cismime ḥaccām	(207/105/3)
	O rütbe çeşm-i ḥasret cām-ı pür –ḥūn-âbdur sensüz	
	‘ İmâratı bu dehreūñ gevher-i zātuñladur yoḥsa	(207/105/5)
	Yanumda çarḥ-ı gerdün bir teḥi dülâbdur sensüz	

¹⁴¹⁸ Manşib-ı hüsne talebkâr olıcağ meḥ-rūyân

¹⁴¹⁹ Ḳapladı ḥālını birden bire ḥaṭṭuñ gūyâ

¹⁴²⁰ Ġālibā benden ibā eyledi ‘ âlem cümle

¹⁴²¹ Ḥaṭırum şormağa cānān degül ġam gelmez

Diğer	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Hayālün düşde görmek ārzū-yı dīde-i cāndur Göz açmak ẖvābdan her şubh-dem düşvārdur sensüz	(207/106/3)
Diğer	Ḳıyāmetler ḳopar her göz yumup açınca çeşmimde İki cānibde müjgānum şaf-ı peykārdur sensüz	(207/106/6)
Diğer	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Bu şeb meclisde ardınca düşüp ḳalkardı dildāruñ Raḳīb-āsā cihānda görmedüm bir hācı yatmaz ¹⁴²²	(209/107/4)
Diğer	Şaḳın ber-bād ider fülk-i vişal-i yārı san' atla Ki aḡyār eski ḳorşandur açıḳdan ḳullanur çatmaz	(210/107/5)
Diğer	Şarıldı ẖārveş dāmen-i dildāra raḳīb am mā O ḳaşmirdür anuñ kec-vaż-ı erbāb-ı dile batmaz	(210/107/6)
Diğer	Belīgā tīr-i elmās-ı müje ile zaḥm açar ol şūḡ Yine n'işlerse işler ẖāṭır-ı mecrūḡı sızlatmaz	(210/107/7)
Ez-muḳaṭṭa' āt-ı Belīg		
Diğer	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilün Fā')	
	Ebnā-yı zamān birbirine raḥm itmez Feryāduña ẖiç kimse cihānda yetişmez ¹⁴²³ Bir sebze-i nā-yāb-ı maḡabbet var imiş Bu şūr-ı gönüllerde o şimdi bitmez ¹⁴²⁴	(359/3)

¹⁴²² Raḳīb-āsā cihānda görmedüm ẖiç bir hācı yatmaz

¹⁴²³ Feryāduña ẖiç kimse cihānda yetmez

¹⁴²⁴ Bu şüre gönüllerde o şimdi bitmez

[76a]

Ez-müfredât-ı Belîğ

(Mef' ūlū Fā' ilātün Mef' ūlū Fā' ilātün)

Nevk-i sinān ğamzeñ işler geçer gönülden (370/13)

Ey şūh-ı şulh-ı düşmen mızrāk çuvāla sığmaz

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Münif

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Biz şabrı dest-i āh-ı şerer-zāda vimişüz (255/34/1)

Mestāne ħırmēn-i ħıredi bāda virmişüz

Tenhā bulup o şāhid-i bāzārı isterüz (255/34/3)

Nağd-ı niyāzı biz aña tenhāda virmişüz

Dığer

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Olinca ħāl-i ruĥuñ merkez-i temāşāmuz (257/36/1)

Sipend-i āteş-i sevdā olur süveydāmuz

Esir-i dide-i bīmāriyuz budur sözümüz (257/36/5)

Degül Münif be-şartū'ş-selāma da' vāmuz

Dığer

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Āteş-i hicrāna ħorlandı ser-i murğ-ı raķīb¹⁴²⁵ (258/37/2)

Ķor dimem sīnemde āteş belki ħākister ħomaz

‘ Aks-i rūyuñ seyr idüp āyīne-i dildārda¹⁴²⁶ (258/37/5)

Mevc-i endişem Münifā söyledür cevher ħomaz

¹⁴²⁵ Aĥker-i hicrāna ħorlandı şetr-i murğ-ı şekīb

¹⁴²⁶ ‘ Aks-i zūlfuñ seyr idüp āyīne-i ruĥsārda

Ez-müfredât-ı Münîf

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Terk-i da' vâ ile da' vâmuz işbât iderüz (293/8)

Leb-i hamûş ile biz haşmumuz iskât iderüz

İn Mazmûn Hâdis El-adet dîn

(Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Her ne ki ola zîver-i luţfuñ¹⁴²⁷ (6/12)

Anı icrâya ol nesak-perdâz

Farzdur zimmet-i kirâmdan va' d

Anı farz oldu eylemek incâz¹⁴²⁸

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Sâmi

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Olmazuz haste-i ziver-i dehr-i bed-vaż' (320/44/2)

Künc-i kâşâne-i miñnetde huzûr eylemişüz

Eşki rîzân idelüm dâmen-i ' işyânımuza (320/44/3)

Âh kim resm-i ' ibâdetde kuşûr eylemişüz

Diger

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

Şâhib-nażar ârâyiş-i güftâra yapışmaz (323/49/1)

Ma' nâ görür a' mâ gibi dîvâra yapışmaz

Ceyb-i felegi pençe-i âh-ı dil ider çâk (323/49/4)

Ferhâd gibi dâmen-i kuhsâra yapışmaz

¹⁴²⁷ Her ne kim ola zîver-i nuţkuñ

¹⁴²⁸ Anı deyn oldu eylemek incâz

	Güçdür dil-i şaf olsa şikeste anı yapmak Birbirine âyîne-i şad-pâre yapışmaz	(323/49/3)
Dîger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Türş-rû gösterme cānā zerdî-i rüyum görüp ‘İllet-i sevdâ-yı ‘âşık âb-ı lîmûn istemez	(322/48/2)
	Ser-nigûn olur hemân fevvâreden çıkdıkça âb Rif' at rûşen lâfı baht-ı vārûn istemez ¹⁴²⁹	(323/48/8)
Dîger	(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün) Çevgân-ı temennâ ile hāmûn-ı keremde Kûy-ı himeme kaddı dütâh itmege degmez	(325/52/2)
	Endîşe-i ârâyiş-i dünyâ ile Sāmî Rûy-ı emel-i jeng-i günâh itmege degmez	(325/52/5)
Dîger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Sînede meveddet gerek berk-i güneş pāk olmağa Eylemez şâbûn-ı istiğfâr-ı hammâmsuz	(326/54/2)
	Çün nesîm-i âh olur Sāmî şerer-ḥîz derûn Gelse bād-ı şubḥ-dem bûy-ı gül-i peygâmsuz	(326/54/5)
Dîger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Fürûğ-ı luṭfı füzûn itse mâḥ-peykerümüz Sipîhr-i bahta ziyâ-pâş olurdu aḥterümüz	(321/46/1)

¹⁴²⁹ Rif' at-ı rûşen-dilânı baht-ı vārûn istemez

Siyāh-mest-i cünün eyler ‘ aşık-ı zārı (321/46/2)

Ne dem iderse perişān-turre dil-berimüz

Ez-vaşf-ı Hāl-i Sāmī Be-sūy-ı Şadr-ı A‘zam Sipīhr-i ‘Alī Paşā Benām

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Velīk dağdağa-i keşret-i ‘ıyāl itdi (137/22/10)

Beni hasāret-i ‘arz-ı merāme bī-reng ü niyāz

O deñlü berg-i nevādan keşide dāmānum (137/22/14)

Ki oldı sedd-i ramağ bendeñe çü kışr-ı piyāz

[76b]

Velehu Göñül teşettüt-i hāl ile paymāl-i ğumūm (137/22/15)

Netice kalmadı tağat dehānum itmege bāz

Sezā mı bārgāhuñ merci‘ -i me’ābum iken¹⁴³⁰ (137/22/20)

Olam şikence-keş-i dest-i çarğ-ı miñnet-sāz

Ğuluñ muğābele-i luğla ayaklandur (138/22/23)

Piyāde ğaldum eyā reh-nümā-yı şīb ü firāz

Der-i sa‘ ādetüñe Sāmī-i şikeste zamīr (138/22/25)

Yüzin sürüp ider aḫvāl-i zārı bī-endāz¹⁴³¹

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı ‘Ātīf

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

(Fā‘ lün)

¹⁴³⁰ Sezā nı bārgēhün merci‘ ü me’ābum iken

¹⁴³¹ Yüzin sürüp ider aḫvāl-i rāzını ibrāz

	Çeker telâşımız şāh ise daḥı a‘ dā	(56/27/5)
	Nazarda gerçi bu bâzîçegeh piyâdesiyüz	
	‘ Aceb mi ma‘ reke-perdâz olur iseñ ‘ Ātîf	(56/27/7)
	Bu ülke-i hünerüñ biz de şāhzâdesiyüz	
Dîger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilâtü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)	
	Beytü’l-ḥazen didükleri bu ka‘ be-i dilüñ	(58/30/2)
	Mizābi dîde-i kisvesi baḥt-ı siyāhumuz	
	Bu ḥaclegāh-ı ṭurfe merāsimde ‘ Ātîfā	(58/30/5)
	Ol Yūsufuz ki ‘ ismetimüzdür günāhımız	
Dîger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilâtü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)	
	Zülm-sitan-ı gāmda geçer vaḳt ü sa‘ āti ¹⁴³²	(58/31/2)
	Bî-hüde yanar yaḳılur şeb-i çerāğımız ¹⁴³³	
	Mümkin degül mücādele ebnā-yı ‘ asrla	(58/31/4)
	Gürz-i girānı Rüstem’üñ olsa yarāğımız	
	Bilmem ne sırdur ‘ arz idemez rāz-ı ḥvāhişi	(58/31/6)
	Ol şūḥı gördiği gibi ditrer dudāğımız	
Ez-ğazaliyyāt-ı Dîvān-ı Rüşdî		
	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	Çalış bir ḳatre-i ḥün-āb aḳıtsun çeşmüñ ey zāhid	(143/60/2)
	Ki feyz-i eşḳ-i dîde sübḥa-i şad-dāneden gelmez	

¹⁴³² Zülmet-sitan-ı gāmda geçer vaḳt ü sa‘ āti

¹⁴³³ Bî-hüde mi yanar yaḳılur şeb-i çerāğımız

	Kesilmez zülf-i dil-berden uzatma bahşı ey vā' ız Kābūl-i nuşh ü pend itmek dil-i dīvāneden gelmez	(143/60/4)
Diger	(Müfte' ilün Mefā' ilün Müfte' ilün Mefā' ilün) Āyīne-i dili şikest itmede seng-i cevrlē Yāre ne hayr ider ' aceb dildeki inkisārımız	(145/62/2)
	Şevk-i kudūm-i yār ile öyle güşāde kaldı kim Halka-i dürr şanur gören dīde-i intizārımız	(145/62/3)
	Gevher-i eşk-i dīdeden gayrı nemüz ola bizüm Ol şeh-i hüsne Rüşdiyā virmege yādigārımız	(145/62/8)
Diger	(Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün) Nezzāre-i dildār ile ol kim teselli bulmaya ¹⁴³⁴ Küstāh-ı ' aşık-ı bü'l-heves bir ' aşık-ı bed-ḥū dirüz	(146/63/3)
	Çok kıl ü kāl olmuş anuñ vaşfında ammā Rüşdiyā ¹⁴³⁵ Ancak miyān-ı yāre biz dirsek mū dirüz ¹⁴³⁶	(146/63/5)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Kimse gūş itmedi feryād-ı dil ü nā-şādı Kaldı tā maḥkeme-i maḥşere hayfā kellemüz	(147/64/6)
	Tā-be-dāmen ideyin çāk-i giribān Rüşdī Yarıyla pīrehen olursa eger fāşılamuz	(147/64/7)

¹⁴³⁴ Nezzāre-i dīdār ile kim tesellī bulmaya

¹⁴³⁵ Çok kil ü kāl olmuş lebūñ vaşfında ammā Rüşdiyā

¹⁴³⁶ Ancak miyān-ı yāre biz dirsek eger kim mū dirüz

Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Dīde-i 'ibret ile eger bakṣaṇ dünyāya ¹⁴³⁷	(148/65/5)
	Ḳaṅḡi kec važ' -ı felek-i bā' iş-i ḡayret olmaz	
	Niçe bir itmedesün bī-hūde her-dem teka-pū	(148/65/6)
	Rüşdiyā baḡt gerek sa' yla devlet olmaz	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Yoğ ise devletimüz naḡd-i ḡayāt elde hele	(149/66/2)
	Bir nefes-i 'ömr-i girān-māyeyi devlet bilürüz	
	Sen hemān gūş ü çeşmüñle bizi manzūr it	(149/66/3)
	Naẓar-ı luṭfla olmazsa da minnet bilürüz	
	Bir ḡadem rence ḡılup itse tenezzül Rüşdī	(149/66/5)
	Ḥāk-pāy olmağı biz yāre sa' ādet bilürüz	
[77a]		
Velehu	Naẓar-ı pākiyle ancaḡ iderüz yāre naẓar	(150/67/3)
	Perde-i çeşmimüzi perde-i 'işmet bilürüz	
	Ḳā'ilüz zerre ḡadar luṭfenı görseñ yāruñ	(150/67/4)
	Bir nigāh itse 'ayn-ı 'ināyet bilürüz	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Dil nesin gördi o şūḡuñ siteminden ḡayrı	(151/68/3)
	O felāket zedenüñ ḡaşıl-ı kārın bilürüz	

¹⁴³⁷ Dīde-i 'ibret ile bakṣaṇ eger dünyāya

Kaşdı murğ-ı dil Rüşdî'yedür ancak yârün (151/68/7)
Biz o şehbâz-ı dilün şayd-ı şikârın bilürüz¹⁴³⁸

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Ey gönül ' aşıkā terk-i ser imiş lazım olan (153/70/3)
Bilmedük resm-i maḥabbetde kuşūr eylemişüz
' Ākıbet dilde qarār eyledi tîr-i elemin (153/70/5)
Rüşdiyâ şöyle kemân-ı gama zûd eylemişüz

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Nüş iden âb-ı ḥayât-ı lebûni sîr olmaz (154/71/1)
Seni bir kerre şaran sîne sîne pîr olmaz
Hep hevâdur senün ey ' aşık-ı bî-çâre işün (154/71/2)
Çekme zaḥmet o perî âhla teşhîr olmaz
Çâre yok çalsañ başıñı taşdan taşa¹⁴³⁹ (154/71/5)
Ser-nüvişt-i ezeli sâ' yla tağyîr olmaz
Kârını emre-i kazâ ü kader eyler icrâ (154/71/7)
Bunda teslîm gerek def' ine tedbîr olmaz
Nâ'il-i devlet-i ' aşk olmak eger isterseñ (154/71/8)
Gerd-i ğam gibi dil-i ' aşıkā iksîr olma

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Nazmî

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

¹⁴³⁸ Biz o şeh-bâz-ı dilün şayd ü şikârın bilürüz

¹⁴³⁹ Çare yok çalsañ eger başıñı taşdan taşa

Yok ‘arbedemüz kimse ile merd-i ğarībüz
Ammā yine dīde-i a‘ dāya mehibüz

Nā-kāmı dehriyle yine kām-ı revāyuz
Müstāġnī-i āmedşüd kālā-yı nasībüz

Dīger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Şūh-ı meşreb-i cihāmı kim sevmez
Dil-ber-i dil-sitānı kim sevmez

Her nigāhı vefā perestiş ola
Çeşm-i mest-i bütānı kim sevmez

Dīger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Niçe bir ‘ālem-endişede perdāz iderüz
Tālī‘ a serzeniş ü nah felege nāz iderüz

Şāhid-i tab‘ ımuızı gāhī nevāzişde olup
Āhımız muṭrib olup nālemüz sāz iderüz

Oluruz ye’cūci leşker ğamı sūzında
Nazmiyā āteş-i āhıña ser-firāz iderüz

Dīger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Cünbiş-i çarḥ-ı felek ehl-i dili rāḥat kımaz
Yāre nūş-ı sāġar-ı ‘ayş olmaġa ṭākat kımaz

Ġamze-i ḥūn-rīzinüñ nezzāre sāzı olmışum
Cezb ider şayd ü şekīb cānum ol āfet kımaz

Böyle pey-der-pey kalursa mevc-i eşküm Nazmiyā
Yārda mihr ü maḥabbet-i dilde bir ḥālet kıomaz

Dıger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Seher-azmā vaḳtine fūrūş-girişme
Āşüftegān-ı ehl-i dile tarz-ı ḥūy-ı nāz

Abā olur mı Nazmī-i şūrīde-i dil gibi
Pāy-māl-ı rāh-ı meykede sūy-ı kūy-ı nāz

Dıger (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Esīr-i ğamze-i şūḥuz ' itāba muntazırız
Ḥumār-ı bāde-i ' aşkuz şarāba muntazırız

Dıger (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Gerek nevāziş-i nāz gerek ' itāb olsun
Nikāt-ı ḥazır-ı lebünden ḥaṭāya muḥtācuz

[77b]

Dıger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)
Feryād iderüz ğoncā-i maḳşūda irince
Biz bülbul-i nālīdeyüz gülzār-ı elestüz

' Aks-ı ruḥ-ı dil-ber ğorinür pārelerinde
Senün sitem-i yār ile mir'āt-ı şikestüz

Eflāka ğehī āḥ çeker sözle Nazmī
Pūr-tāb iderüz tīrimüzi şāf-ı şastuz

DİGER

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Te'sîr ider mi çarha ' aceb tîr-i âhımız
Yohsa kalur mı beste bu bağı siyâhımız

Âşüfte rind-i meykede-i ' âlem-i ğamz
Çeşm-i serv-i şeh sürme olur hâle râhımız

Nâzmî hevâ-yı bâde-i pür-tâb-ı ' aşkla
Çārüb-ı râh-ı meykede oldı külâhımız

DİGER

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Olmaz ruḥ-ı dil-ber gibi bir şem' dil-fürüz
Dil oldı anuñ şevkinden pervâne-i sūz

Düşdi dilime âteş cânsuz firâkuñ
Çeksem n'ola ben şâm ü şehir âh cigersüz

Sevdâ-yı ğam-ı ' aşkuñ unuttırdı cihânı
Bir oldı âhū ey ser-i zülfünle şeb-i rûz

Olmış o kadar tâze ü ter bâğ-ı cemâlün
Gördikçe düşer ḥâtırıma mevsim-i nevrûz

DİGER

(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)

Girmedi gūş-ı bütâna nâle-i şeb-gîrimüz
İrmedi menzîl-i maḳşûda her-giz tîrimüz

Ol mehî teşhîr için pür-tâb ider şâm ü şehir

Asumāna nāvek āh-ı azā-ı te'sīrimüz

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Dem olmaz ki dilimden neşve-i şahbā-yı ğam gitmez

Muşāhibdür yanımdan rüz ü şeb derd ü elem gitmez

Vefā gördikçe dil-berden sitem gördikçe a' dādan

Zebānımdan olur cāri hevā-yı medh ü zem gitmez

Diger

(Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Fehm idenler ' avākıb-ı kārı

Gam-ı zevk ü şafā nedür bilmez

Mā'il olma o şahş-ı bü'l-hevese

Çarh elinden cefā nedür bilmez

Ez-murabba' āt-ı Nazmī

(Mef' ūlū Mefā' ilün Mefā' ilün Fā')

Nazmī şerer-i āhumla ' ālemsüzüz

Tāb-ı ğamla reşk-i şebistān temevvüzüz

Biz māye-i berķ-i şerer-i āhla dā'im

Peygüle-i tārık-i ğama şu' le-fürüzüz

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm

(Mef' ūlū Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ūlün)

Ey çarh-ı siyeh-kāse-i dün-perver-i bī-rahm

Cellād da olsa kişi mihmānına kıymaz

(271/114/3)

Ey şu‘le-i hüsn eyleme pervâneñi sūzān (271/114/2)
Gör luṭf-i güli bülbul-i nālāna kıymaz

Dīger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Bilürüm ‘id-i vişālūñ baña cāvid olmaz (271/113/1)
Eyle ḳurbān beni kim böyle güzel ‘id olmaz

Nev-be-nev luṭf it tāze iken pādīşāhum (271/113/3)
‘Āşıḳuñ köhne berātı tecdīd olmaz

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nedīm

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlün)
Nāz eylese ‘uşşāḳa eger nāza ṭuyurmaz (118/10/1)
Çeşm-i nıgehin çeşm-i füsün-sāza ṭuyurmaz¹⁴⁴⁰

Tenhāda açar sırrını aḡyāra ol āfet (118/10/4)
N’eylerse ider ‘āşıḳ-ı ser-bāza ṭuyurmaz

Ez-muraba‘ āt-ı Nedīm

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fā‘)
Āzāde ‘iş demi n’eyler sensüz¹⁴⁴¹ (170/2)
Keyfiyyet-i cām ü Cem’i n’eyler sensüz¹⁴⁴²

[78a]

Velehu Ben cām-ı cihān-nimāya itmem raḡbet (170/2)
Āşüfteñ olan n’eyler ‘ālemi sensüz

¹⁴⁴⁰ Luṭf-ı nıgehin çeşm-i füsün-sāza ṭuyurmaz

¹⁴⁴¹ Āvāre-dil ‘iş ü demi n’eyler sensüz

¹⁴⁴² Keyfiyyet-i cām-ı Cem’i n’eyler sensüz

DİĞER (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūl)
Ey çarḥ-ı cefā-pīşe ḥuzūr istemezüz (172/3)
Biz şöḥbet-i erbāb-ı sürūr istemezüz

Bir dem bizi tek hem-dem-i nā-dān itme (172/3)
Cevr ü sitemüñde hiç kuşūr istemeyüz

Ez-müfredāt-ı Nedīm

(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)
İtmezüz her şu' leye pervāz-ı küstāḥaneyüz (176/1)
Şem' -i bezm-i Ṭura istiḡna şatan pervāneyüz

DİĞER (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)
İtmiş leble 'ahde meger kim Nedīm o şūḥ (120/11/5)
Eyler nigāh-ı ḥışmıyla āzār söylemez

Ez-sitāyiş-i Ağā-yı Dāru'l-sa' ādū'ş-şerīf

(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)
Göreydi luṭfuñı ḥātem olurdı sulṭānum (94/6/23)
Ḳapūñda bencileyin bende-i şenā-perdāz

Ḥudā bilür ki ḥaḳīkatde 'abd-ı muḥlişinūm (94/6/24)
Degüldür 'ubūdiyyetüm riyā ü mecāz¹⁴⁴³

Şenā-yı zātuña ḥad yok Nedīmi küstāḥ (94/6/26)
Kelāmını n'ola du' ā ile itse incāz

Ola serīr-i sa' ādetde devletūñ efzūn (94/6/28)

¹⁴⁴³ Degüldür 'arz-ı 'ubūdiyyetüm riyā ü mecāz

İde cenābuñı haq şād-kām-ı ‘ömr-i dirāz

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Haşmet

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Kibār-ı devlet olmağa kişi mīr-i kelām olmaz (165/92/1)

Gīrān-kıymet nigīnin ekşerinde naqş ü nām olmaz

Lebin emdikçe al gül-berk-i şeftālū –yı ruhsārın (165/92/5)

Nuķulsuz bezm-i meyde Haşmetā şürb-i mūdām olmaz

Diger

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Bezm-i meyde aldum āgūşa o şūhı iş tamām (168/99/4)

‘Ālem-i ābuñ kenārında görüldi kārımız

Sāyesi sūziş-nümā-yı rüz-ı maḥşer Haşmetā (168/99/5)

Serv-i şahrā-yı kıyāmetdür qadd-i dildārımız

Diger

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fa‘ ūlün)

Żevküm mey ü maḥbūbdan olmazsa mürekkeb (171/107/2)

Ser-defter-i a‘ mālī siyāh itmege degmez

Feryād der-āgūşādur ol āfeti yoḥsa (171/107/3)

Bir buse için leblerüm āh itmege degmez

Emdirmese gerdān ü lebin Haşmet’e sākī (171/107/5)

Bir iki qadeḥ meyle günāh itmege degmez

Diger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Külḥan itdi dilimi bir büt-i dellāk çū sūd (174/114/3)

Keşret-i müşteriden halvete nevbet gelmez

Dökme vādī-i temennāya āb-ı ruḥuñ¹⁴⁴⁴

(174/114/7)

Çeşme sār-ı emele cūy-ı ‘ināyet gelmez

Ez-mukāṭṭa‘ āt-ı Ḥaşmet

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün)

Ey benüm gözleri bādāmum amān sulṭānum

(241/7)

İntizār āteşine çeşme-i Beykoz yetmez

Feyz-i teşrīfūñ ile āteşimi itfā kıl

Yoḥsa dilden bir vechle ḥarāret gitmez¹⁴⁴⁵

Diger Berāy-ı Ḥediyye-i Şem‘ dān

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Ey pertev-i ser-tāc-ı çerāgān-ı ‘ināyet

(242/11)

Şem‘ -i ḥaram-ı luṭfuña pervāne-i hücūmuz

Budur garażum ‘arz-ı şem‘ dān ile ez-dil

Her ḥidmetūñe ya‘ ni şem‘ dān ile mūmuz

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fıṭnat

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Olur nāz ile gāhī leb-güşā düşünāma ammā kim

(333/23/4)

Vefā ḥarfīn lisāna hīç o yār-ı pür-cefā almaz

O şāh-ı mülk-i ḥüsnūñ şekve vaz‘ -ı nā-be-cāsından

(333/23/5)

Recā-yı yādı güş eyler selām-ı āşinā almaz

¹⁴⁴⁴ Dökme vādī-i temennāya bu dem āb-ı ruhun

¹⁴⁴⁵ Yoḥsa bir vech ile dilden bu ḥarāret gitmez

Leb-â-lebdür hayâl-i yâr ile dil hîç gayrı yer yok¹⁴⁴⁶ (333/23/6)
Meşeldür söylenür memlû olunca göze mâ almaz

[78b]

Dîger (Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)
Âh ü nâle ol şeh-i bîdâda te'sîr eylemez (331/21/1)
Bir nighle bu dil-i virânı ta' mîr eylemez

Vâşıl-ı cānān olur hāmuş olan pervinveş¹⁴⁴⁷ (331/21/4)
Âteşi ' aşkı o kim nā-dāna takrîr eylemez

Dîger (Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)
N'eylerüz sākî şarāb-ı sāgar-ı billūruñı (330/20/3)
Cām-ı la' lūñle senūñ mestāne olmuşlardanuz

Ķışşamuz Ferhād Ķaysuñ dāsītānın itdi tay (330/20/4)
Mā-cerā-i ' aşkla efsāne olmuşlardanuz

Dîger (Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)
Ezber itmişdi gönül fenn-i cünün-ı ' aşkı (334/24/2)
Varmamışken dahı Mecnūn debistāne henüz

Fıtnatā mest idi şahbā-yı maḥabbetle gönül (334/24/6)
Yoğ iken meclis-i Cem bāde-i peymāne henüz

Ez-muḳaṭṭa' āt-ı Fıtnat

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

¹⁴⁴⁶ Leb-â-lebdür hayâl-i yâr ile dil gayra hîç yer yok

¹⁴⁴⁷ Vâşıl-ı cānān olur hāmūş olan pervāneveş

Ėam-ı ‘azli ekenler neşve-i devlet nedür bilmez (381/9)
Düşen bīm-i firāķa lezzet-i vuşlat nedür bilmez

Mu‘ azzebdür şafā-yı hātır-ı ebnā-yı ‘ālemde
Cihānda hī aşķāb-ı ceset rāhat nedür bilmez

Ez-müfredāt-ı Fıtnat Hānım

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)
İtseñ o perī rūy-ı hevs da‘ vete gelmez (384/15)
İncinse de ‘ aşıķları ünsiyyete gelmez

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Vecdī

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)
‘ Arż-ı cemāl iderse seher-geh bize o māh (47/1/4)
Hāk-i derinde şubha deġin zāre ķā’ ilüz
Vaşluñ müyesser olur ise naķd-ı cānıyla (47/1/5)
Ey Yūsuf-ı zamāne bu bāzāra ķā’ ilüz
Tek yāre cevır ü sitemini ta‘ līm itmesün¹⁴⁴⁸ (47/1/6)
Her ne iderse arķ-ı sitemkāra ķā’ ilüz

Dġer

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)
Ža‘ f-ı ġamla ķalmadı tāb ü nigāhımız
Nezzāra ise hūsnūne cānā ġünāhımız

Tārīķ-i Dīvān Dġer

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

¹⁴⁴⁸ Tek yāre cevır-i sitemini ta‘ līm itmesün

Sen bülbüli fark eyle hemn zĞ-ı siyehden (99/1/2)
adr-i güher-i Ėonca-i a' l bilirz¹⁴⁴⁹

Ey Ėonca dehen saa yeter nağme-i bülbül (99/1/1)
ZĞ-ı siyehu lĞını gş eyleme her-giz¹⁴⁵⁰

Ez-Ėazaliyyt-ı Dvn-ı 'İşmet

(Mef' ilün Fe' iltn Mef' ilün Fe' ilün)
Cihnda devlet anu kim esr-i zlf ola (55/43/3)
Her dem serine sye-i hm düşmez

Met' -ı řevĖ kesd üzre 'İşmet şimdi (55/43/5)
Bu dkkn-ı dehrede bir cm-ı şaf düşmez

Ez-mfredt-ı 'İşmet

(Mef' ilün Fe' iltn Mef' ilün Fe' ilün)
Ėicbda Ėoydı bizi cürm-i 'şığ 'İşmet (52/40/5)
Ne yüzle Ėk-ı der-i dil-rbya yüz srerz

Ez-Ėazaliyyt-ı Dvn-ı şehri

(Fe' iltn Fe' iltn Fe' iltn Fe' ilün)
Bağmadı Ėarf-i temennya o mecm' a-i nz (91/60/1)
Zyi' oldu bu Ėadar eyledigüm meşk-i niyz

Himmet-i 'řĖ-ı seh bende ider bendeye şh (91/60/2)
Bua şhid dil-i Mağmd ile efsn-ı yz

DĞer (Mef' ilün Mef' ilün Mef' ilün Mef' ilün)

¹⁴⁴⁹ adr-i güher- Ėoncayı 'l bilirüz biz

¹⁴⁵⁰ ZĞ-ı siyehu lĞını gş eyleme her-giz

Dime āh-ı gülü sūzme hîç te'şîr-i yâr olmaz (92/61/1)
Nihāl-i şu' lede bilürsin ey dil berg ü bār olmaz

Şaķın ' arz-ı ma' ārif eyleme dīvān-ı devletde (92/61/4)
Bu ārż-ı hālũñ ey şehrî maḥalli der-kenār olmaz

Ez-murabba' āt-ı Şehrî

(Mef' ūlũ Mefā' ilũn Mefā' ilũn Fā')
Ḥasretũñle tamām nāle döndüm sensüz (130/4)
Yok nāde degül ḥayāle döndü sensüz

[79a]

Velehu Göster yüziñi amān şeb-i fırkatinde
Ḥurşidveşũm hilāle döndüm sensüz

Ez-gazaliyyāt-ı Müfti-i Enām Yaḥyā Efendi Benām-ı Seleme's-selām

(Fa' ūlũn Fa' ūlũn Fa' ūlũn Fa' ūl)
Göñũl Ḳaysveş sen de āvāre ol (171/146/2)
Maḥabbet ḳarār ü şebāt istemez
Şehā luṭf Yaḥyā'ya senden gerek (171/146/5)
Göñũl ğayrıdan iltifāt istemez

Diger (Mefā' ilũn Fe' ilātũn Mefā' ilũn Fe' ilũn)
Kemendine tũtulur niçe nā-tũvān bulunur (169/144/3)
Bir iki şaydsuz ol meh şikārdan gelmez

Diger (Mefā' ilũn Mefā' ilũn Mefā' ilũn Mefā' ilũn)
Muğannî nağmeye āġāz idince tũrmadı zāhid (173/148/4)

Mezākı olmiyanlar şavt-ı elhāñ ile eglenmez

Cihānuñ ‘ izzet ü iqbālını efsāne bil Yahyā (173/148/5)

Yoluñdan kalma kim ‘ āķil olan o yālān ile eglenmez

Rızāyī (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Nesīm-i şubḥ yeter ğayr-ı hem-rāh istemezüz (206/99/2)

Hemān bu yolda muvāfıķ hevāya muntazırız

Rūḥī (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

Erbāb-ı ğaraż bizden ırāğ oldığı yekdür

Düşmez yere zīrā okumaz şaḥib-i şestüz

Bu ‘ ālem-i fāñide ne mīrüz ne gedāyüz

A‘ lālara a‘ lālanur pest ile pestüz¹⁴⁵¹

Yüsri (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Qalmadı kilār-ı tākātde nevāl-i iķtidār (86/55/3)

Dilde zīrā şad mesākīn-i taḥammül beslerüz

Cümle-i eytāmuñı nā-merde muḥtāc itmezüz (86/55/4)

Dār-ı ‘ ālemde rākībā sen hemān öl beslerüz

Dığer (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Ne deñlü cevri taḥammül-güdāz ise çekelüm (91/60/3)

Bu kārġāh-ı emelde seferle iş bitmez

Ḥumārı def‘ ise Yüsri ğaraż bu meykedede (91/60/5)

¹⁴⁵¹ A‘ lālarla a‘ lālanırız pest ile perestüz

Cedîd pâre gerek şu^c arâyyla iş bitmez¹⁴⁵²

Hâletî

(Fâ^c ilâtün Fâ^c ilâtün Fâ^c ilâtün Fâ^c ilün)

Luţf-ı hâkdan nâ-ümîd olma ey Hâletî¹⁴⁵³

(197/42/1)

Şanma te'şîr itmeye erbâb-ı cāha āhımız

Var iken Nemrūd-i bed-kîşüñ bu deñlü haşmetî

(197/42/3)

Peşşeye mağlûp iden Allāh'dur Allāh'ımız

Āgāh

(Fe^c ilâtün Fe^c ilâtün Fe^c ilâtün Fe^c ilün)

Şanma şahbākeş-i 'ummān-ı gerdün oluruz¹⁴⁵⁴

(124/120/1)

Tek hemān keyfimize degmese memnūn oluruz¹⁴⁵⁵

Neş'et Sellemehü's-selām

(Fâ^c ilâtün Fâ^c ilâtün Fâ^c ilâtün Fâ^c ilün)

Bir kamer ruhsār-ı hüsni tal'at-i nādideye

(262/55/5)

Eyledi hicr-i āşinā gör şive-i taqdîrimüz

Nürî

(Fe^c ilâtün Fe^c ilâtün Fe^c ilâtün Fe^c ilün)

Hvāb-ı rāhatda bulup būs-ı leb-i yār iderüz

Uyanup hışma gelürse yine inkār iderüz

Yārenüñ hürmetine zāhib olur zāhid

Biz anuñ meykede-i başına tār iderüz

Vā^c izā gül-perū dahl itme harābāt-ı erene

Mey-i nüş eyler iseñ tevbe-i bisyār iderüz

¹⁴⁵² Cedîd pâre gerek şî'r-i terle iş bitmez

¹⁴⁵³ Luţf-ı hâkdan nâ-ümîd olma sakın ey Hâletî

¹⁴⁵⁴ Şanma şahbākeş-i peymāne-i gerdün oluruz

¹⁴⁵⁵ Lutf idüp keyfimize de degmese memnūn oluruz

‘Ulvî	(Mef‘ ülü Mefâ‘ ilü Mefâ‘ ilü Fe‘ ülün)	
	Bitmez yüregüm yâreleri işler oñulmaz	(316/215/1)
	Şabr eyleyelüm çäre nedür bitmez iş olmaz	
	Bir gözleri fettânı bulup sevmiş o ħūnî ¹⁴⁵⁶	(316/215/4)
	Şanmañ ki kişi kişiye itdigini bulmaz	
	‘Ulvî kılunı ħışmıyla redd itdi didiler ¹⁴⁵⁷	(316/215/5)
	Ol şāh-ı keremden bu cefālar umulmaz ¹⁴⁵⁸	
Cemālî	(Mef‘ ülü Mefâ‘ ilü Mefâ‘ ilü Fe‘ ülün)	
	Gördikçe düşer ħātırā miñnet-ı Yūsuf ¹⁴⁵⁹	(308/200/2)
	Ĥağ bu ki ol çāh-ı zenaĥdāne baķılmaz	
	Aldanma nuķūş-ı şūverdur cihān ¹⁴⁶⁰	(308/200/4)
	Nisyān getürür şūret-i bî-cāna baķılmaz	
[79b]		
Ĥayātî	(Mefâ‘ ilün Fe‘ ilātün Mefâ‘ ilün Fe‘ ilün)	
	Dirîğ o şūĥ-ı cefā vefā nedür bilmez	
	Sirişk-i dīde mācerā nedür bilmez	
	Ĥadeng-i çeşmine sinem nişān iderdüm her dem	
	Amān o kaşı kemānum każā nedür bilmez	

¹⁴⁵⁶ Bir ġamzesi fettān bulup sevmiş o ħūnî

¹⁴⁵⁷ ‘Ulvî kılunı ħışm ile redd eyledi dirler

¹⁴⁵⁸ Ol şāh-ı keremden b cefālar ħiç umulmaz

¹⁴⁵⁹ Derzizade ‘Ulvî’nin bir gazelidir. Mecmûada “Cemālî” mahlası altında verilmiştir.

¹⁴⁶⁰ Aldanma nuķūş-ı şūver-i deyr-i cihān

Ḳabūlī	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Degme kes dāniş-i ' irfānı şikār eyleyemez	(599/136/3)
	Murg-ı vaḥşīdür her kişiye rām olmaz	
	Dil-i dānāda muḳarrer ki vilāyet vardır	(599/136/4)
	Yoḥsa āyāt-ı vefā herkese ilhām olmaz	
	Ey Ḳabūlī tođrı olan egrilmez ¹⁴⁶¹	(599/136/5)
	Rāsti şafḫa-i ' ālemde elif lām olmaz	
Ḥātem	(Mefā' ilü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Ḥayrānıyuz ol āfet-i devrānuñ öyle kim	
	Dildür ḫarīm-i vuşlatına tercemānımız	
Ṭalīb	(Mef' ūlü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ūlün)	
	Mūğ-beçelerüñ la' li niyāz ile öpülmez	
	Meyḫāneci ey mest-i maḥabbet ğazel almaz	
Ḥāsib	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	(Fā' ilātün) (Fā' lün)	
	Ġam degül gelmese āġūş-ı vişāle zīrā	
	Şūḫ-ı āhū-ı düşüm kimseye naḫçir olmaz	
'İzzetī	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Güşād-ı nüşḫa-i ṭālī' de ḫasb ü ḫāl-i dile	
	Murādına göre bir ḫarf-i āşinā düşmez	
	Görinmese ne ' aceb naḫş-ı kār-ı āmālımız	

¹⁴⁶¹ Ey Ḳabūlī ezeli tođrı olan egrilmez

Dükkân-ı baht-ı siyehkârıma ziyâ düşmez

- Faşıh** (Mefâ' ilün Fe' ilātün Mefâ' ilün Fe' ilün)
Ümîd-i hâme düşüp ol nihâl-i nevresden¹⁴⁶² (128/180/5)
Faşıh muntazıruz mîve-i vefâ düşmez
- Sa' dî** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Reb' -i meskûnda olan düde-i şem' -i ' işyân
Bir yire gelse ruḡ-ı rahmete bir ḡâl olmaz
- ' İbādî** (Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)¹⁴⁶³
Vişâlünle beni ḡurrem idersün ey perî-peyker
' İbādî'nün ḡayr du' âsı artar eksilmez
- Sezâyî** (Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilün)
Şöyle cezb itmiş bizi ol âfet-i devrâne baḡ (398/159/4)
Her ne emr itse tutaruz ḡulıyuz ḡurbānıyuz
Gerçi Mecnûnuz Sezâyî ' aşkla ' âlemde biz (398/159/5)
Şanmaya Leylâ'ya meftûn ' âşık-ı sübhānıyuz¹⁴⁶⁴
- Şem' î** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Mey gibi cûşa gelüp ney gibi efḡân iderüz (174/73/4)
N'eydügin kimse bizüm bilmedi keyfiyyetimüz
N'idelüm kühl-i Şifāhānı alup ' aynümûze (174/73/7)
Gözüm nûrî izün tozına mestüz¹⁴⁶⁵

¹⁴⁶² Ümîd-i hâme düşüp ol nihâl-i serkeşden

¹⁴⁶³ İkinci mısra vezne uymamaktadır.

¹⁴⁶⁴ Şanmañuz Leylâya meftûn ' âşık-ı Sübhānıyuz

Tārīḫ-i Dīvān-ı ez-ebyāt-ı garbiyye-i Kānī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Bir ceyb işi o bu dāl sīmīn devāt ağırdur

Debbūs deyū kārı böyle ūşāğa şıgmaz

Nā-ma' lūm Esāmī Ez-ebyāt-ı Şu' arā

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūl)

Būs eylemedür dehānını niyyetimüz

Gencīne-i ğaybdan gelür ısmetimüz

Dīger

(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)

(Fuzūlī)

Eylesün tūṭīye ta' līm-i edāt-ı kelīmāt¹⁴⁶⁶

Sözi insān olur ammā özi insān olmaz¹⁴⁶⁷

Dīger

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

Gerdi istemeyin ğayrını tekrār itmez

İ' tizār ehline bir kimse ta' zār itmez

O maḥabbet ki esāsi ola aşlında ḥulūş

' Ārız-ı naḳş-ı televvūn anı taḳyār itmez

Dīger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Āḥurda bir yemīn virülür itsün iḥtirāz

Arpa emīni ḥāşılı göstermesün cevāz

¹⁴⁶⁵ Gözlerüm nūrı izün tozunadur minnetümüz

¹⁴⁶⁶ Eylesin tutiye ta'lim-i eda-yı kelimat

¹⁴⁶⁷ Nutku insan olur amma özü insan olmaz

DİGER (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(Fuzūlî)
Niçün kesdün didüm yāre ol sīmīn sā' ide na' lî¹⁴⁶⁸
Didi tamgāsuz olsa sīme çendān i' tibār olmaz

DİGER (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūl)
İltifāt-ı nazar-ı himmet pīr olmıyacak
Zāhid gūşe-nişīn vākıf-ı esrār olımaz

[80a]

VELEHU Kimyā toprāğı yüz yıl yata ger ma' dende
Zeheb hāliş olupdur hem ü dīnār olımaz

DİGER (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilün Fā')
(Nābî)
Dil bağladık ne rû ne kākül kōmışuz (1194/81)
Şemm eylemedük ne gül ne sūnbül kōmışuz
Būy-ı gūlzār oldığı yok gōnlümüzün¹⁴⁶⁹
Bî-hūde yere nāmını bülbul kōmışuz

DİGER (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Senün gibi baña ihsānı çok pādīşāh olmaz
Benüm gibi saña bir bende bî-iştibāh olmaz
Günāh itdigüme kalma kapuñdan sürme beni
Bilürsin ey şeh-i kerem kıl günahsuz olmaz

¹⁴⁶⁸ Dedim yare niçin kesdin o simin sāide na'li

¹⁴⁶⁹ Būy-ı gūlzār aldığı yok gōnlümüzün

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Āb-ı hayāt vādī-i tende revān henūz
Şihhat-i nesīmī gülşen-i cānda vezān henūz

Mihrāb-ı dilde ed' iyye-i ' ömr ü devletün
Şām ü seher ü der-i zebān henūz

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
(Nef' i)

Her nigāhı bir belā-yı nāgehāndur dile
Gayrı dil-ber gibi lāzım degül esbāb-ı nāz¹⁴⁷⁰

(307/52/4)

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Şemşir-i nāzını destine almış ol pehlivān
Cān ü dil mülkini feth ister hākānımız

Rāst kāmetsdür o servün kaddi yek bālā-bülend
Bir nazardan şaklıya dā'im ānı sübhānımız

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
(Mevlana İshak)

Rāzımız guşşa vü gam derd ü belā rāhlemüz
Çekilüp Ka' be-i kūyuña gider kâfilemüz

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Hvāb-ı gafletde bütān menzil-i maşşūda irmez
Başarının yar-ı eşkine yarāmuz dūş görmez

¹⁴⁷⁰ Gayrı dilberler gibi lāzım degül esbāb-ı nāz

DİGER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) El sözün söyler cihānda olsa az Koparur çok fitne ehl-i hırş-ı rāz
DİGER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Çü ba' de'l- ^ç asr yüsrdür gözüñ giryān olup qalmaz Güher-i gavvāş garīķ-i baħr-i ^ç ummān olup qalmaz
DİGER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Naķş-ı şüret bezeyen şāhide Leylā demezüz Degme Mecnūn'a daħı ^ç āşık-ı şeydā dimezüz
DİGER	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün) Gevher-i pāki gör ki ola qābil-i feyz Yoħsa her seng-i ħazef la' l-i bed-ħiřān olmaz
DİGER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Ėarķa-i ħūn olmadık bir dem mi var dāmānımız Zahir-i miħnet çekmeden sā' ati mi var cānımız
DİGER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Selīmi çāh-ı ġamda cevri ħussād eyle Yūsufveř Göñül belki esir-i miħnet-i zindān olup qalmaz
DİGER	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün) Olmaz ħużūr ħazret-i mevlāda ser-firāz Ėayruñ öñüne mürtekib-i secde-i niyāz
DİGER	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)

(Filibeli Alāaddīn Alī Çelebi)

Def' itme ki tīr-i sitem-i gerdiş-i çarhı (968/1)

‘ Ālemde taḥammül gibi hergiz siper olmaz

Her ḥāle ḥamül olmada yāḳūt-şifāt ol kim (969/1)

Şuya ger āteşe düşse zarar olmaz¹⁴⁷¹

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilün Fā')

Ṭab' um o deñlü düşmen ehl-i niyāz kim

Āb-ı kilāba dest-güşā olmak istemez

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

(Gelibolulu Mustafā Alī)

‘ İnāyet her kime yüz tutsa ‘ işyānı ḥicābı olmaz¹⁴⁷²

Güneş toğdıḳda zīrā perde-i zulmet niḳāb olmaz¹⁴⁷³

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

(Nābī)

Yıḳılur ḡā' ile-i zelzeleden ḳaşrı vişāl (666/278/5)

Çār esās üzre yapılmazsa metānet gelmez

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

(Mustafā Necip Efendi)

Fesād olsa binānuñ esāsında pāyidār olmaz

Niçe mismār-ı himmet şarf olinsa üstüvār olmaz

[80b]

¹⁴⁷¹ Ger şuya vü ger āteşe düşse zarar olmaz

¹⁴⁷² ‘ İnāyet her kime yüz tutsa ‘ işyānı niḳāb olmaz

¹⁴⁷³ Güneş toğdıḳda zīrā perde-i zulmet ḥicāb olmaz

Rağb Diger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Ne güşā-güşāde alurdu o aşı yay ile biz

Düşmesün aner ebrūsına kerrāt ile biz

Bir zamān deryākeş idük Rüm’da ey sākī¹⁴⁷⁴

Şimdi İrān’da anā‘ at iderüz āy ile biz

Diger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

(*Talib*)

Çeşm-i inşāf gibi kāmīa mīzān olmaz

(B. 160)

Kişi nokşānını bilmek gibi ‘ irfān olmaz

Diger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

İstikāmette alem yanmada şem‘ olsa kişi

Yine mīkrāz-ı azādan serini urtaramaz

Diger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Elin būs itmege meclisde bir kez ol güzel virmez

Bu istiğnā böyle alursa bize el virmez

Diger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Temāşāgāh-ı ‘ uşşāa cemālün gibi bāğ olmaz¹⁴⁷⁵

Bu gülşen-i ‘ ālemdede göze hergiz yasāğ olmaz¹⁴⁷⁶

Diger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

Tadīr-i udā uvvet-ı bāzū ile dönmez¹⁴⁷⁷

¹⁴⁷⁴ Antakyalı Münif’e ait bir beyittir.

¹⁴⁷⁵ Orhan Kaplan, “Tahran Üniversitesi Merkez Kütüphanesi 2701 Numarada Kayıtlı Şiir Mecmûasında Yer Alan Türkçe Şiirler (İncelemeMESTAP-Karşılaştırmalı Metin)”, İstanbul, D.E.A.D, S.21, (2018), s.341.

¹⁴⁷⁶ Meseldür bu ki ‘ ālemdede göze hergiz yasāğ olmaz

Bir şem‘ iñe Hudā yağa bir vechle sönmez¹⁴⁷⁸

Diger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Cefā-yı yārdan incinme ey dil-i şeydā

Gāh āzār eyler ise gāh luṭf ider efendimüz

Diger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

(*Mehmed Raşid*)

Ḥased-i ḳalb-i ‘ adū luṭfla olmaz zā’ il

Sengde muzmer olan āteşe āb eşer itmez¹⁴⁷⁹

Diger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

(*Lāedri*)

Ḥırmēn-i ‘ ömr şavurdum dānesin virmekdeyüz¹⁴⁸⁰

(B.d. 1972)

Āşiyāb-ı dehre geldük şimdi nevbet beklerüz¹⁴⁸¹

Diger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

(*Necātī*)

Didüm yoluñda ey dil-ber niçe ‘ aşıklar ölmüşdür

(260/244/6)

Didi Ka‘ be ṭavāfında ölenlere hisāb olmaz¹⁴⁸²

Diger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fe‘ ülün)

Didüm dil-ber vefāsuzsın vefāsuz

Hîç olur mı didi dil-ber cefāsuz

¹⁴⁷⁷ Beyit Ziya Paşa’ya atfedilmektedir. Lakin eserin yazılış tarihi ile Ziya Paşa’nın yaşadığı devir farklı olduğundan beytin sahibi Ziya Paşa değildir.

¹⁴⁷⁸ Bir şem‘ i Mevlā yağa bir vechile sönmez

¹⁴⁷⁹ Sengde muzmer olan ateşe su etmez eser

¹⁴⁸⁰ Ḥırmēn-i ‘ ömrü savurduk dāneyi dermekteyiz

¹⁴⁸¹ Āşiyāb-ı çehre geldük şimdi nevbet beklerüz

¹⁴⁸² Didi kim Ka‘be yolında ölenlere hisāb olmaz

DİĞER (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Zahm-ı hicr-i yâr ile eksik degüldür yâremüz
Derdimüz dermânına şabr eylemekdür çâremüz

DİĞER (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Senden özge kimseye mâ'il degüldür gönümüz
Gayrıya kûl olmaga kâ'il degüldür gönümüz

DİĞER (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)
Zerâfetle çıkar bâl ile pekmez
Tudâğın ağızıma bu reng gerekmez

DİĞER (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
(Malkaralı Nev'i)
'Âşıkuz biz 'âşıkun kâdrin bilür yâr isterüz
Virmeyüz bî mihriye yâri vefâdâr isterüz

DİĞER (Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)
Gayruñ metâ' -ı tab' ına yok ihtiyâcımız
Biz kendü bahtımuza minnet eylerüz

DİĞER (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Gün gibi burc-ı şerefden toğrı ey dil mâhımız
Göklere çıksa yeridür nâle-i feryâdımız

DİĞER (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Lebini ağızıma virdi didi cānum yarca tut
Â kuzum n'oldı uyursun şuya mı düşdiñüz

- Dīger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(*Adli-Sultan II. Beyazıd*)
Şikest olsa sürāhī cām-ı meclis ber-ķarār olmaz (B.d. 1891)
Meşeldür baş gitse ayak payidār olmaz¹⁴⁸³
- Dīger (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)
Raķībūñ gözine yez biz mi şoķduķ
Çıķası gözlerin bizden ayırmaz
- Dīger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Didüm bi'llāhi dil-ber niçün hāl-i siyāhun yok
Didi bu mülket-i Rüm'dur Habeş'den pādişāh olmaz
- Dīger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Dil-berūñ şeyn-i oķşamaynca def' -i hicāb olmaz
Zirā ķapū mändālıdur ķaldurmaynca fetķ-bāb olmaz
- Dīger (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül)
Tāzelikte çeşm-i siyāh olsa ne söz
Şaķallanınca adını ķorlar ķara göz
- Dīger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Didüm oğlum tīge bendūñ eyle hāl kim babaña
Babalar hıç böyle mi der babalanmaķ göñlünüz

[81a]

Bi-Ĥarfi's-sîn

Ġazel-i Etemm Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Cevrī

¹⁴⁸³ Meseldür sākīya baş gitse ayak pāydār olmaz

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Niçe bir germ ola dilde ser-bāzār-ı heves (227/125/1)

Bir gün olmaz mı ki encāma ire kār-ı heves

Niçe bir mekr ü füsün-ı nıgeh-i çeşm-i bütān (227/125/3)

Dem-be-dem eyleye cān ü dili bīmār-ı heves

Niçe bir ḥasret-i rūy-i gül-i bāğ –ı ümīd (227/125/4)

Niçe zaḥm-ı ser-i nişter-i ḥār-ı heves

Raḥat-ı cānuñı düşde görmezsin Cevrī (227/125/5)

Ḥvāba varmazsa eger dīde-i bīdār-ı heves

Niçe bir nūkhet –ı zūlf-i şiken kākül ide (227/125/2)

Dili meftūn hevā-ı ‘aqlı giriftār heves

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān Nābī

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Ḥufre-i zilletle lağzīde iken pay-ı heves (706/334/1)

Yine bākī ser şūrīde de sevdā-yı heves

Rūzgāra eger işbāt-ı sūkūn mümkin ise (706/334/3)

O zamān sakın olur mevce-i deryā-yı heves

Ḳanı bir ser ki bu ḥayretkede-i ‘ālemde (706/334/4)

Ola āsūde-i hengāme-i ğavġā-yı heves

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şābit

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

	Bu kişt-zār-ı maḥabbetde ebrū-yı nāzuñ Kesüp biçer miydi ‘uşşāk-ı zārı olmasa dās	(281/153/2)
	Efendi vaḥşet-i hicrānuñ öldürdi beni Ḥayāl-i vaşluñ ile itmeseydüm istinās	(281/153/4)
	Ġubār-ı eşheb-i nāzına ġarķ idüp Şābit Giyürdi bu beze miskīn-i ‘aşķa kirpās	(281/153/5)
Dīger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Hū dimedi dem-i cān-baḥşına erbāb-ı semā‘ Pīr-i ‘aşķ eylemese döne döne nāya nefes	(281/154/2)
	Yine şemşīr-i nigāh altına al sultānum Koma bu bī-ser ü sāmānı ġarīb ü bī-kes	(281/154/4)
	Sābitā zer-i ger ‘aşķum ne ‘aceb eyler isem Sīnede cevher-i dāġ çekdi zīb ü káfes	(281/154/5)
Dīger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Piyāz-ı bedr ile milḥ-i nücūmı ḥvāna koyup Ta‘ ayyüş itmede bir baş şoġan ile çarḥ-ı ḥasīs	(280/152/3)
	Çeküp çevirmezdi ḥayl-i ‘uşşākı O seng-dilde eger olmasaydı mıkñāṭīs	(280/152/5)
Dīger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) ‘Aceb mi olsa hevā-yı ruḥuñla bālā-rev Her zebāne-i şem‘-i cünün nefes-be-nefes	(155/282/3)

İtā‘ at eylemeden kaldı vālī-i ‘ aqla (155/282/4)
Kıbardı ejder-i nefis-i ħarūn nefes-be-nefes

Ez-tārīḫ-i Culūs-ı Sultān Muṣṭafā Ḥān Šānī

(Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)
Ra‘ d şanmañ çarḥdan ṭabl-ı bişāret çaldılar (176/4/3)
Lerze virdi çār-ı ṭāḫ ‘ āleme āvāz-ı kūş

Şāhid-i iḳbāl-i baḥt-ı a‘ yāna el virdi yine (177/4/5)
Bey‘ at idüp kaldı Mehdī-i ‘ ahde dest-būs

Didi tebşīr eyle Šābit sen de bu tārīḫ ile¹⁴⁸⁴ (177/4/7)
Müjdeler āfāḫa sultān Muṣṭafā kıldı culūs

Ez-tārīḫ-i Riyāset-i Meḥmed Efendi

(Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn)
Ḥulāşa-i ḥaberi ki Rāmī Efendi bu gün (184/13/2)
Giyüp şabāhla teşrīf-i cāhı oldu ra’īs

Meh-i dū-ı hefteyi rīg-dān-ı sīm eylemiş (184/13/4)
Ki bir ber-güzār ide ‘ izz ü ḥuzūra çarḥ-ı ḥasīs

Görince şīve-i reftār-ı ḥüsn-i iḳbālin (184/13/6)
Belurđı reşkle pāy-ı ḥasūda nıḳrīs

[81b]

Velehu Vücūdı cūd ü kerem ‘ ilm ü faẓlla pūr-zīb (184/13/8)

¹⁴⁸⁴ Dehri tebşīr eyle Šābit sen de bu tārīḫ ile

Miṣāl-i mıṣra‘ -ı zībā ki ideler taḥmīs

Ma‘ ārif ehlini tebṣīr içün didüm târiḥ (185/13/11)

Mübārek ola bu gün Rāmī Efendi oldu re’is

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Rāḡib

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Var ferāḡ-ı bālī her çend olsa da bī-bāl per¹⁴⁸⁵ (285/92/3)

Ḳayd-ı āb ü dāneden āzādedür murg-ı ḳafes

Riṣte-i ṭul-i emel ser bend-i zülḫ yārdur (285/92/4)

Düşme sevdā-yı rehāya ey gönül ümīd kes

Cām ser-ṣār-ı hevānuñ ḥoşdur ammā neşvesi (285/92/7)

Derd-i serdür çün ḥumārı eyleme Rāḡib heves

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Belīḡ

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Getürür cünbişe āhen dili bu cezbe-i ‘ aşḳ (211/109/4)

Sūzeni raḳṣla āṣüfte ider mıḳnātıs

Cūṣ idüp gerd-i ḥaṭ-ı ‘ ārızı ol seng dilüñ (212/109/5)

Yeñiden eyledi bünyān-ı cefā-yı te’sīs

Dīḡer

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Suḥan-ı nerm ider elbet dil-i sengine eṣer (213/110/5)

İḳtīzā eylese ḳurşunla olur ḥak elmās

¹⁴⁸⁵ Ver ferāḡ-ı bālī her çend olsa da bī-bāl ü per

Ehl-i himmet keremi öğrenürler sūzinden (213/110/6)
Kendü ‘ uryān geçinür geydürür ‘ uryāna libās

Dīger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Kişver-i dilde ‘ aceb var mı ki bī-gāne deyū (213/111/4)
Gönderür evvel o pür fitne ḥayālin cāsūs

Ne kadar olsa güzel ‘ aybsuz olmaz bir şūḥ (214/111/5)
Buña şāhiddür iki pāy-ı siyeh-i ṭāvūs

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Rüşdī

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
İtse de ey dil eger minnetle luṭf bī-kıyās (157/74/1)
Eylemez ‘ ārif olan çarḥ-ı deniden iltimās

Görmedüm reng-i ḥaḳīkat bulmadum būy-ı vefā (157/74/6)
Gülşen-i ‘ ālemde aṣlā ḳalmadı zevḳ-i ḥevās

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nazmī

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātü Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)
Yā Rab ne müsteredd o bālā-yı bü’l-heves
Ṭurmaz nigāh-ı ḡamzesine ḳarşu bir ‘ ases

Oldıḳça ḥūnī çengel-i şeh-bāz ḡamzesi
Uçmaz üstüme bir dāḥı bir ṭā’ir-i heves

Ġurbet-i şebinde Nazmī-i şeydā ne çekdigün
Bir āḥ āteşini bilür bir de sīne-i bes

DİĞER

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Nıgeh-i şūhına ķūrbān olamaz ehl-i heves

Ṭotalum çeşmüñe dildāra ölürmüş herkes

Düşdi çāh-ı ğamuña Yūsuf-ı bahtum nā-gāh

Gelür āvāz-ı ḥazīni dile mānend-i meges

Nıçe ķābül olur zülf-i siyehüñden āzād

Oldı her ḥalkası murğ-ı dile bir ğüne-i ķafes

Ez-culūsiyye-i Sulṭān İbrāhīm Ḥān Şehīd-i Mağfūrū'l-menān

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Taht-pīrā-yı sa' ādet oldığı demde o şāh

Ḳaldı feyz-i maḳdemi ğülzār dehri nev-ārūs

Ḥaḳ mübārek eyleyüp taht-ı hümāyun bahtını

Devletinde müstedām ola şudūr hem ru'ūs

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm

(Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilū Fā' ilün)

Bir tahta mālīkem ki eger itse nā-murād¹⁴⁸⁶

(283/136/6)

Eyler hezār bār dile imtinān-ı ye's¹⁴⁸⁷

Yer ḳalmadı Fehīm metā' -ı ğama henüz

(283/136/7)

Geldikde şehir-i cān ü dile kār-bān ye's¹⁴⁸⁸

¹⁴⁸⁶ Bir bahta mālīkem ki eger itse nā-murād

¹⁴⁸⁷ Eyler hezār-bār dili imtinān-ı ye's

¹⁴⁸⁸ Gelmekde şehir-i cān ü dile kār-vān-ı ye's

Oldı küsûf ‘uḳde-i ‘ḥarmanla gönül (283/136/5)
Ḥür-i nûr baḳsa âsumân-ı ye’s¹⁴⁸⁹

Ez-ğazaliyyât-ı Ḥaşmet

(Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün)
Eylemem taḥmîl-i eşḳâl-i kesel hem bezmi (175/115/3)
Olmasun âzâde bâr-ı neş’eden düş-ı heves

[82a]

Velehu Medd-i âhı itmesün pîçide-i tûl-i emel¹⁴⁹⁰ (175/115/4)
Düşme kayd-ı zûlf-i vaşla ümîdi kes¹⁴⁹¹

Yüsri (Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)
Ḳabâ şâ‘ir ḥayâl-i şî‘riñe varmaz senüñ Yüsri (97/66/5)
Ne añlar ḥurde-kârı pîşe senden zerger-i nüḥḥâs

Diger (Mef’ ülü Fâ‘ ilâtü Mefâ‘ ilü Fâ‘ ilün)
Her cend olsa mûnis-i dâmân-ı rûzgâr (98/67/3)
Baḳsuñ zen-i cihâna yine bâkire ‘arûs
Şıdk-ı ḥayâl bî-hüdedür Yüsri dehre¹⁴⁹² (98/67/5)
Penç beyt-i ğazelden iyi bir avuç fülûs

Tâhir (Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)
Alup âġûşa öp alnun yapışdur rûy-ı raḳḳâşe
Müzehhib görsün eṭrâḳ-ı kitâb-ı ḥüsni-i herkes

¹⁴⁸⁹ Ḥürşid-i nûr-baḥte-i âsumân-ı ye’s

¹⁴⁹⁰ Medd-i âhı yitmesin pîçide-i tûl-ı emel

¹⁴⁹¹ Düşme kayd-ı zûlf-i vasla rişte-i ümmîdi kes

¹⁴⁹² Şarf-ı ḥayâl-i bî-hüdedür Yüsri dehrde

DİĞER (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Bu pür Cemdür şad-ender-şad vefk-i nüsha-i semmür
Anı bir mağribden aḥz idüp hıfz itdi şāh-ı fes

Nā-ma' lūm Esāmī Ez-ebyāt-ı Şu' arā
(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Her ki ḥalk olmya nigū-şinās
Ḥālka daḥı olur nā-sipās

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Şābit olmaz zevk-i vuşlat yanımızda bir nefes
Eksik olmaz tığ-i miḥnet cānımızda bir nefes

Bi-ḥarfī'ş-şin

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Bākī

(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)
Zülf-i siyāhı sāye-i perr hümā imiş (234/218/1)
İḳlīm-i ḥüsne anuñ çün pādişā imiş
Zülfüñ esiri Bākī-i bī-çāredür dostum (234/218/5)
Bir mübtelā-yı bend ü kemend-i belā imiş¹⁴⁹³
Āvāzeyı bu 'āleme Dāvud gibi şāl (234/218/3)
Bākī ḳalan bu ḳubbede şadā imiş¹⁴⁹⁴

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nef' i

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

¹⁴⁹³ Bir mübtelā-yı bend-i kemend-i belā imiş

¹⁴⁹⁴ Bākī ḳalan bu ḳubbede bir ḥoş şadā imiş

Şûfî bu şûreti gel ma‘ nî-i takvāya degiş (310/59/1)
Kālbi pāk it nemedi atlas-ı dībāya degiş

Dem bu demdür be hey idrāksiz endişeyi ko (310/59/2)
Kevşeri havzı ile şāğir-i şahbāya degiş

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Cevrî

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

Ey la‘ l-i şeker hāndı nemek pāş-ı dil-i rîş (228/127/1)
Hem nûş şanur cāna nigāhuñ hem urur nîş

İtdi ruhuñ āteşkede-i hüsni fūrūzān (228/127/2)
Hālūñ aña tapmazsa olur kâfir-i kîş¹⁴⁹⁵

Vaşluñ hevesin itmez did hicriñi aña (228/127/4)
Çekmezdi belā olsa gönül ‘ākıbet-i endiş

Bir lahẓada biñ yāre olur hañçer-i ğamzūñ (228/127/5)
Olsa n’ola şad-pāre ciger Cevrî-i dil-rîş

Diger

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)

Kālā-yı hüsni saña rāyegān viren¹⁴⁹⁶ (228/128/2)
Naqd-i şekıbden baña ser-māye virmemiş

Āteş viren derūnına ehl-i maḥabbetūñ (229/128/3)
Sūz –ı figānı nefes-i nāya virmemiş

Diger

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlū)

¹⁴⁹⁵ Hālūñ aña tapmazsa olur kâfir-i bed-kîş

¹⁴⁹⁶ Kālā-yı nāz ü hüsni saña rāyegān viren

Olduñsa rumûz-ı nıgeh-i şûhuna vâkıf (229/129/2)
Ma‘ nâsını tenhâda dil ü cânıyla söyleş

Âdâb gözet dil-beri gördikde hamûş ol (229/129/4)
Ne âh ile ne çâk-ı girîbân ile söyleş

Kem-mâyelere bahş-i ma‘ ânide söz açma (229/129/5)
Cevrî gibi üstâd-ı sühân-dân ile söyleş

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Nâbî

(Mef‘ ülü Mefâ‘ ilü Mefâ‘ ilü Fe‘ ülün)
Reşk-i gül-i âlûñle gül âteşlere düşmüş (708/337/1)
Mey hasret-i la‘ üñle keş-â-keşlere düşmüş

Hall-i kıddi ile mes‘ele-i müşkil-i zülfün¹⁴⁹⁷ (708/337/)
Şâna ‘aceb efkâr-ı müşevveşlere düşmüş

[82b]

Dîger (Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)
İşitdüm girdigün hâmmâme cân atdum temâşâya (710/339/4)
Yetişdüm ol zamân kim hem çıkup hem pirehenlenmiş

Saňa beñzer bir âfitâbı idemez peydâ¹⁴⁹⁸ (710/339/6)
Vilâdetde ‘arûs-ı çarh kalmış pire zenlenmiş

Dîger (Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)
Riyâdan rûy-ı tã‘ at bir güne siyâh olmuş (709/338/1)
Ki ‘işyân ü ‘amel hem-reng-i naķş-ı iştibâh olmuş

¹⁴⁹⁷ Hal kıydı ile mes‘ele-i müşkil-i zülfün

¹⁴⁹⁸ Saňa beñzer dağı bir âfitâbı idemez peydâ

	İnānma çend rûze şûret-i iḳbāline Nābī	(709/338/5)
	Kimi gördün ki çarḥ-ı kīne-per ḥayr-ḥvāh olmuş ¹⁴⁹⁹	
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Kedersiz neş'e-i ümīd yokdur bezm-i 'ālemdede ¹⁵⁰⁰	(717/348/4)
	Meger kim dāğ-ı ye's ola olursa sāğar-ı bī-ğış	
	Kemāl-i ḥüsn ḥübān oldığında çār-deh-sāle	(717/348/5)
	Ḳomışlar Nābiyā erbāb-ı ma' nī nāmını mehveş	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Añlamaz gūşe-nişinān-ı zevāyā-yı ğınā	(718/350/4)
	Ḥalkı āşüfte iden ḳayd-ı żarūret ne imiş	
	Nābiyā telḥ-dimāğān-ı tekāsül ne bilür	(718/350/5)
	Pīş-i 'āma çekilen ḥvān-ı 'ināyet ne imiş	
Diger	(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)	
	Mānend-i ḥümā itdigi deşt-āver-i rağbet	(715/346/3)
	Zāğān-ı siyeh-bālī şikār itmek içünmiş	
	Zīb-i keff-i luṭf itdigi şahbā-yı nevāziş	(715/346/4)
	Ālūde-i endūh ḥumār itmek içünmiş	
	Mir'āt-ı Sikender diyü vaşf itdigi ḥalkā	(716/346/11)
	Nābī beni pāy-māl-ı ğubār itmek içünmiş	

¹⁴⁹⁹ Kimi gördün ki çarḥ-ı kīne-perver ḥayr-ḥvāh olmuş

¹⁵⁰⁰ Kedersiz neşve-i ümīd yokdur bezm-i 'ālemdede

DİĞER	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	N'olaydı düşmen olaydı o māḥ-pāre ile	(721/354/4)
	Ki vaşla māni' olan perde-i maḥabbet imiş	
	Nezāketle benāgūş öpmege yārūñ	(721/354/5)
	Kemend-i zülfde diller esir-i fırsat imiş	
DİĞER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Bir zamān ḥüsnle ol āfet-i meh-rū ne imiş	(713/344/1)
	Nāz-ı şīve ne imiş kāmēt-i dil-cū ne imiş ¹⁵⁰¹	
	‘ Āşıkın mekr ü füsün ile idermüş Mecnūn ¹⁵⁰²	(713/344/2)
	Vādī-i mekrde ol ğamze-i cādū ne imiş	
DİĞER	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)	
	Gitmiş nemeki mā'ide-i ḥvān-ı vefānuñ	(714/345/2)
	‘ Ālemde ḥuḫūḫ-ı nemek ü nān unudulmuş	
	Çalmış meydān-ı mürüvvet tek ü tenhā ¹⁵⁰³	(714/345/4)
	Zen-ṭab' lar almış yeri merdān unudulmuş	
	Nā-dānlık olup mu' teber ebnā-yı zamānda	(714/345/5)
	Ḥaṭṭ-ı bozılup nüṣṣa-i ' irfān unudulmuş	
	Olmuş o kadar ḥalk-ı cihān mekrde üstād	(714/345/7)
	Kim sābıka-i şöhret-i şeyṭān unudulmuş	

¹⁵⁰¹ Nāz u şīve ne imiş kāmēt-i dil-cū ne imiş

¹⁵⁰² ‘ Āşıkın siḥr ü füsün ile idermüş Mecnūn

¹⁵⁰³ Çalmış ser-i meydān-ı maḥabbet tek ü tenhā

	Dirîğ o âfet-i ser der-hevāya düşdi gönül O mest-i dil-şikene ibtilāne müşkil imiş	(716/347/2)
	Ğubār-ı haṭṭ araya Nābiyā bıraḳdı nifāk Münāsebetle olan iftirā ne müşkil imiş	(716/347/7)
Dîger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Olur müşāhede-i rûyına sirişk-i niķāb Ṭulū' -i mihr deminde remed ne müşkil imiş	(722/356/2)
	Derūni manşıb-ı ḥvāhdan eyledüm ma' zül ¹⁵⁰⁶ Ḳalem-rev-i ğama ḳayd-ı ebed ne müşkil imiş ¹⁵⁰⁷	(722/356/5)
Dîger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Naḳd-ı cānıyla ḥarīdār oldığım kālā-yı kām Çār-sūy-ı dilde zīb-i ğuşe-i dükkān imiş	(719/352/3)
	Dil ararken gevher-i enfās-ı bāzār-ı revāc ¹⁵⁰⁸ Ğāvṭa-i efkārıyla buldum 'aceb 'ummān imiş	(719/352/4)
Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şābit	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün) Ey cān-ı ḥaste ḳalkā düşe kūy-ı yāra düş Ḳalkmak ister isen eger lāle-zāra düş	(284/161/1)
	Düşsen de dest-i luṭf ü 'ināyetle ḳaldırur ¹⁵⁰⁹ Bir kıymet-i fütāde bilür şive-kāra düş	(284/161/2)

¹⁵⁰⁶ Derūni manşıb-ı ḥvāhişden eyledüm ma' zül

¹⁵⁰⁷ Ḳalem-rev-i ğama ḳayd-ı edeb ne müşkil imiş

¹⁵⁰⁸ Dil ararken gevher-i enfāsa bāzār-ı revāc

¹⁵⁰⁹ Düşsen de dest-i luṭf-ı 'ināyetle ḳaldırur

	Benden naşīhat ister iseñ kalk Şābitā Kālā-yı ma‘ rifet bilinür bir diyāra düş	(284/161/5)
Diger	(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn) Gül tamlası bir duhter-i zer gibi dolaşup ¹⁵¹⁰ Bir pīr-i ḥarābāt gibi kāfire düşmiş ¹⁵¹¹	(283/159/3)
	Vā‘ iz verā‘ -ı bārid ile buzda yürürken ¹⁵¹² Ferrāce vü destār ile pek maşhara düşmiş ¹⁵¹³	(284/159/4)
	Şābit de mażmūn düşürdi daḥı am mā Bir ma‘ rifetūñ kadri bilmez yere düşmiş	(284/159/5)
Diger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn) Ḥüsnuñ zamānı ‘ aşıka ḥayret-sezā mıdur Bāguñ güli güşāde ola bülbüli ḥamūş	(285/163/4)
	Şābit elinde olsa hezāruñ serāy-ı gül Üstüne ol ḥarīmūñ uçurmazdu hiç kuş	(285/163/5)
Diger	(Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn) Sūḥan-ı ehl-i dili zāhide itdürmek gūş Mā-ḥaşal taḳmaḳ olur gūş-ı ḥimāra mengūş	(286/166/1)
	Niçe inkār olunur ḥalka-i tevḥīd-i ‘ azīz ‘ Āşık ol yerde olur dil-ber ile hem-āgūş	(286/166/3)

¹⁵¹⁰ Gül tamlası bir duhter-i rez gibi dolaşup

¹⁵¹¹ Bir pīr-i ḥarābāt gibi kāfere düşmiş

¹⁵¹² Vā‘ iz verā‘ -ı bārid ile buzda giderken

¹⁵¹³ Ferrāce vü destār ile bir maşhara düşmiş

	Bağda ‘ işrete kimden şakınursın Şābit Gül bir ülfete cevān bülbül ise ser-ḥoş ¹⁵¹⁴	(287/166/5)
Dīger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Görince cilvesin ol naḥl-ı nāzuñ farṭ-ı ḥayretten Ağac olmuş çemende servler refārdan kalmış Görüp zaḥmın dil-i Şābit gibi merhem kabūl itmez Ṭabībüm ḥaste-i dermāndesin tīmārdan kalmış Dükenmiş naḥd-i eşki ‘ āşık āh ü zārdan kalmış Faḳīr olmuş ticāretgāh-ı ğamdan kalmış	(286/165/3) (286/165/5) (286/165/1)
Dīger	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün) Sā‘ atūñ geldi dimekdür ‘ āşık-ı dil-ḥasteye Sīne açup nezāketle o sā‘ at gösteriş ¹⁵¹⁵ ‘ Arz-ı ḥüsn-i ḥoş-nümā ma‘ şūka lāzım şivedür ‘ Āşık-ı pejmürde endāme ne ḥācet gösteriş	(285/162/3) (285/162/4)
Dīger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Açup sāḳī rakībe sā‘ id-i billūr göstermiş O fir‘ avne yed-i beyzā gibi bir nūr göstermiş	(282/157/1)
[83b]		
Velehu	Muşavvir ol şeh-i ḥüsn-i güzel taşvīr idüp Şābit ¹⁵¹⁶	(283/157/5)

¹⁵¹⁴ Gül bir āşüfte-cevān bülbül ise ser-ḥoş

¹⁵¹⁵ Sīnesin açup nezāketle o sā‘ at gösteriş

¹⁵¹⁶ Muşavvir ol büt-i çini güzel taşvīr idüp Şābit

Elinde gönlümü bir kâse-i fağfūr göstermiş

Diger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Bilindi bā' iş-i hırmānı ehl-i 'irfānuñ (286/164/4)

Sipihre rif' at içün minnet eylemek güc imiş

Cevān-ı tab' uma Şābit sühan begendüremem (286/164/3)

Efendi genc bege hıdmet eylemek güc imiş

Diger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Yine kerīme-i sālār-ı mey kenārında (287/167/2)

Nikāhı tazelemiş gibi rind-i şahbā-nüş

Palās-pāre giyer miydi zāhid-i har-tab' (287/167/3)

Faķiri çullamasa ol nigār-ı dībā-püş

Sevād-ı vechini 'arz eyleyüp gice 'āşık (287/167/4)

Ol sīm-pāreye yandurdı iki kara gurüş

Ez-murabba' āt-ı Şābit

Ol gonca-i nev-reste murāda irmiş (402/13)

Bu gīce zifāf-ı izdivāca girmiş

Nergisleri uyhusuzlık itmiş bī-tāb

Dād ü sitad-i vişalde almış virmiş

Ez-mukatta' āt-ı Şābit

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Hāk mevtāya bakup itdigümi¹⁵¹⁷ (393/13)

¹⁵¹⁷ Hāl-i mevtāya bakup itdün mi

Hâkdan şüret-i ma' nâ-yı tırâş¹⁵¹⁸

Furşat-ı tã' atı terk itdigüne

Döginür her biri alup iki taş

Diger

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Göñül urulmuş o yağlıkçı şühına ammâ

(392/9)

Cebîre-bend-i vişâl olmıyacağın bilmiş

Bu gice ol yaqası kirli yağlı noprânı

Müdâhane ile varup vaşlı yağlığın silmiş

Ez-meṭâli' -i Şâbit

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Müşelles itmek içün rinde şırasın şatmış

(414/85)

Bizüm imâm yine bir fitne kaynatmış

Diger

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

‘ Adûlar kışşa-i ‘ aşıkum ‘ acâyib dâsitân itmiş

(413/78)

Ki Şâbit pîrlükde bu gün fülân itmiş

Diger

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Çekerken kuhl-i nâzı çeşmüne meşşâta-i kudret

(417/116)

Güneş âyinedâr olmuş meh-i nev sürme-dân tutmuş

Ez-dere-nâme-i Şâbit

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Germ idüp bunı ol ẖvâb-ı har-güş¹⁵¹⁹

(31/1/81)

¹⁵¹⁸ Taşdan şüret-i ma' nâyı tırâş

Vardı it uyhusuna oldu hūş¹⁵²⁰

Ez-ğazaliyyāt-ı Seyyid Vehbî

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Hayāl-i çeşm-i tannāzuñ ki sīnemde mekân tutmış (578/105/1)

Metā' -ı nāzı neşre hūvāce-i ' işve dükân tutmış

Olinca hūsnüñi taḥrīre şāriḥ hāme-i ' aşık (578/105/4)

Felek zer-nigārı kâğıd gösterüp rīgdān tutmış

Ele alup ḳadd-i kem-geşte-i ' uşşāḳı ol meh-rū (579/105/7)

Dil-i aḡyāra tīr-endāzi-i reşke gümān tutmış

Diger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Mey ile o kim izāle-i derd-i ser eylemiş (580/108/1)

Tācın firāz-ı meykedeye zīver eylemiş

Hiss eylemiş meger ki der-āḡūş oldıḡun (580/108/4)

Ṭavḳ-ı ger-miyānını der-çenber eylemiş

Vehbî-i zār sīnesini vaḳf-ı ' aşık idüp (580/108/5)

Mülk-i dili muḳāṭa' a-i ḥançer eylemiş

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Nigāh-ı mesti bezm-i ' işveden çün bāde-nūş olmuş (580/109/1)

Ḥum-ı meyveş dil-i pür-ḥūn-ı ' aşık pür ḥurūş olmuş

Niyāz-ı vaşlı n'ola olsa maḳbūlūñ ki kūyuñda (581/109/3)

¹⁵¹⁹ Germ idüp anı bu hāb-ı har-gūş

¹⁵²⁰ Vardı it uyhusına oldu hamūş

Du‘ ā-yı ‘ āşıķān āmīn fermā-yı sürüş olmış

Nesīm-i āhdan şem‘ -i hayālün hıfz için cānā (581/109/4)

Dile pür-dāğ bir fānūs-ı pür-zīb ü nuķüş olmış

[84a]

Dīger

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fa‘ ūlūn)

Evvel geçilür miydi ser-i reh güzerinden (583/113/2)

Şimdi biraz ol mest-i mey-i nāz geçermiş

Gelmiş o perī bezmine dil-i mest bulunmış (583/113/3)

Bir fırsat imiş t̄ālī‘ nā-sāz geçermiş

Bildüm görüp āmādeligini ħarf-ı niyāzuñ (583/113/4)

Göñülden o meh dā‘ ıya-i nāz geçermiş

Dīger

(Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)

Rüsūm-ı bezm-i vaĥdet şart-ı yek-rengi imiş ancak (581/110/3)

Miyān-ı yek-zebānān-ı şafāda sen ben olmazmış

Ķuşūruñ pāye pāye süllemi bürhāndur ey dil kim (581/110/5)

Ṭarīķ-i kām̄da ṭayy-ı merātīb birden olmazmış

Selāmet piş-rev olmaķmış ancak bād-ı taķdire (581/110/8)

Yem-i teslim keşide Vehbī āhen olmazmış

Dīger

(Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn)

Ne pehlivānları zūr-ı ecel şalar ĥake (582/111/2)

Cihānda püşti tūtalum yere degilmez imiş

	Tevāzu‘ it ki Süleymān bu deñlü şevketle Hemîşe hâtır-ı mūra degmez imiş ¹⁵²¹	(582/111/3)
	Bu āsiyāb-ı emel vaķf-ı ehl-i devlet imiş Felekde nevbet-i hāhiş faķire degmez imiş	(582/111/4)
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) (Fā‘ ilātün) (Fa‘ lün) ‘ Ālemde çarķ bir niçe kerem itse virmez ¹⁵²² Bu bürehne ten-i āmāle kabā-yı hāhiş	(582/112/3)
	Hāb-ı baħtum beni pesmānde-i maħmil eyler İtse iķāz-ı cihān bāng-ı verā-yı hū‘āhiş	(582/112/4)
Diger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Vefāya dā’ir olan baħtı kimse degül midür Hilāf-ı meşreb-i yārān şaded ne müşkil imiş	(583/114/2)
	Binā-yı cāha nezāret emānet-i Hāķ iken Mühin olanları ‘ideler mu‘ temed ne müşkil imiş	(583/114/4)
Diger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün) Ādem odur ki itmeye tağyir vaż’ını İķbāl ü baħt kendüye yār olmuş olmamış	(584/115/3)
	Pür olmadukça dāmen-i āmāl n’eyleyüm Naħl-ı ümīd mīve-nişār olmuş olmamış	(584/115/4)

¹⁵²¹ Hemîşe hâtır-ı mūr-ı hāķire degmez imiş

¹⁵²² ‘ Āleme çarķ boyınca kerem itse virmez

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Râğıb

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Süḥan-şinās oluyor kim ki bî-vefâ olsa (286/93/3)

Meger zamānede ğaddarlık zerāfet imiş

Muḳābil āyinedür yek-dīgerle sâde-ruḥān (286/93/4)

O şūḥı hemm iden āşüfte dil bir āfet imiş

Zuhur-ı fitne ḥaṭ idi mev' id-i vuslat (286/93/5)

Ġaraż bilindi nezdikî-i kıyāmet imiş

O kendü ḥüsnüne meftûn imiş ḥaṭā itdün (286/93/6)

Maḥabbet ol bûte müstelzim-i reḳābet imiş

Dīger

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Baḳan maḥbûblar şermendelerdür kendü ' aksinden (287/94/4)

Ruḥuñdan ol ḳadar āyıneler reng-i ḥicāb almış

Dimiş bî-çārelikdür çāre-i ' aşḳ ol ṭabīb-i nāz (287/94/5)

Marīz-i bister-i rāḥat bu gün şāfi cevāb almış

Ḳumāş-ı rûy-ı dest-i vaşluña ḥvāhān iken Râğıb (287/94/8)

Varup çin-i cebîñden metā' -ı pīç-tāb almış

Ġazel-i Etemm

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

İdüp pīçide zülfün ḥāl-i ' anber-fāme uydurmış (289/96/1)

Sevād-ı mülk-i hüsnün mäh-rüyum şāme uydurmuş¹⁵²³

Tekellüf ber-ṭaraf bir başka vādī eylemiş peydā (289/96/2)

Ḳabā-yı sebzın ol serv-i revān endāme uydurmuş

Ne minnetler idüp bād-ı şabādan nāzlar çekmiş (289/96/3)

Periṣānlıḳda zülfin tā dil-i nā-kāme uydurmuş

[84b]

Velehu Degül tedbīr ile bir ferd ḳāder maḥv ü işbāta¹⁵²⁴ (289/96/4)

Sütür-ı nüṣṣa-i taḳdīre kimdür ḥāme uydurmuş

‘ Aceb mi peyrev-i ebnā-yı dehr olmuş ise Rāḡīb (289/96/5)

O da vādī-i refṭārın yaḳup eyyāme uydurmuş¹⁵²⁵

Dıger (Mef’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ ilūn)

Zühd ile irsem irişsem pay-rīz-i Edheme

Rāḡīb oḡdırur dirler hevādan geçmemiş

Ez-ḡazaliyyāt-ı Dīvān-ı Belīḡ

(Mef’ ūlū Mefā’ ilū Mefā’ ilū Fa’ ūlūn)

Yaruñ görinen ḥāl-i siyeh şanma ruḥında (214/112/2)

Rezzak-ı ezel ni’ met-i ḥüsne biber ekmiş

Bu zülf-i ḥaṭ elbette başar gülşen-i rüyuñ¹⁵²⁶ (214/112/4)

Gör anda ḳazāyı ne ḳadar sebzeler ekmiş

¹⁵²³ Şivīd-i mülk-i hüsnün mäh-dīm-i şāe uydurmuş

¹⁵²⁴ Degil tedbīr ile bir ferd ḳābil maḥv ü işbāta

¹⁵²⁵ O da vādī vü refṭārın baḳup eyyāme uydurmuş

¹⁵²⁶ Bu zülf ü ḥaṭ elbette başar gülşen-i rüyuñ

DİĞER	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Niçe dirler o şeh-i hüsni görenler mehveş	(215/113/1)
	Der idem buña ‘ âlemde iki olsa güneş	
	Hayl-i hâl-i siyehi rûy-ı dil-ârâda gören	(215/113/2)
	Türk-i tâza itdi şanur Rûma gelür ceyş-i Habeş ¹⁵²⁷	
	‘ Aşk-ı nâ-puhte dile ehl-i nefes lâzımdur	(215/113/3)
	Yaşamaz çüp-ı teri üflemeyince âteş	
	Ne ‘ acâyib dürr-i yek-tâ imiş ol gevher-i pāk	(215/113/4)
	Ki bulunmaz şadef-i kevn ü mekânda bulunmaz aña eş	
DİĞER	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Beñzer erbāb-ı cefā birbirine ‘ âlemde	(216/114/3)
	Nāvek-i hār ile sūzen gibidür hey’et-i nîş	
	Şey’-i vāhid gibidür bu gam ü şādī-i cihān	(217/114/6)
	Lezzet-i nūş ile tev’em bulınur zaḥmet-i nîş	
DİĞER	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	Degül bu hâl-i nîlî gābgabında ol şeh-i hüsnuñ	(217/115/3)
	Turunc-ı terdir engüşt-i işâretle nişān olmış	
	Hınā-bend eylemiş pāy-ı nigāh-ı çeşm-i maḥmûre	(218/115/8)
	Yine ol fitne-cūyuñ gālībā kūyında ḳan olmış ¹⁵²⁸	
	Bilinmez şanma tarz-ı dil-pesendi şāhid-i nazımuñ	(218/115/11)

¹⁵²⁷ Türk ü tâz itdi şanur Rûma gelüp şāh-ı Habeş

¹⁵²⁸ Yine ol fitne cūnuñ gālībā kūyında ḳan olmış

Belig İstānbül'ũn erbāb-ı tab' ı nükte-dān olmış

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Kimüñ bezminde bilmem cām-ı meyden neş'e-yāb olmış (218/116/2)

Kızarmış gül gül olmış ruhları gayet güzellenmiş

Bu bezm-i gam-fezāya devr-i āhirde ayak başduk (219/116/5)

Dükenmiş bāde gitmiş keyfler meclis kesellenmiş

Nuķūd-ı cān virirken müşterī bāzār-ı 'aşķında (219/116/6)

Meded şimdi metā' -ı vaşlı yāruñ mübtezellenmiş

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Kırārlar şimdi seng-i ta' n ile āyine-i kalbin (219/117/3)

Muķaddem ol haķ-āver ehl-i dilden inkisār almış

Bu demlerde 'aceb mi pişvā-yı reh-zenān olsa (220/117/5)

O düzd-i gamze şemşir-i nigehele çok göñül çalmış

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Münif

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Nigāhın ol bütüñ naķķāş-ı kudret nīm göstermiş (260/42/1)

Feminden nīm-dīde sürhle bir mīm göstermiş

Göñül ihyāya tursun 'alemi teng iden a' dāya¹⁵²⁹ (261/42/3)

Kazā-yı meşrebde şad-hezār iklim göstermiş

Degül şerha Münifā nāz itdikçe müjgānı (261/42/5)

¹⁵²⁹ Göñül aħbāba dursun 'ālemi teng iden a' dāya

Ḳazā-yı sīnemde yāre şīve-i ta‘līm göstermiş

Kīm olur ise sipihre hükm-i sāl cüddan pür sāl (261/42/4)

Aña fersüde ḥaṭṭ-ı yārine taḳvīm göstermiş

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Sāmī

(Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün)

Hāl-i bütānı merdümek-i çeşmine naḳş iden (329/60/2)

Hüsni ezelde ‘aşkla perverde eylemiş

Şahş-ı günāhı māşīta-ı Kirdgār¹⁵³⁰ (329/60/4)

Hem-reng-i hüsni şūḥ-i siyāh çerde eylemiş

[85a]

Dīger

(Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün)

Verā-yı perdeden işbāt-ı müdde‘ā müşkil (328/58/4)

O da‘vā-yı emeli ḥākim-i ḳazā aşmış¹⁵³¹

Esīr-i kāfir-i zülf-i siyāh idüp o şanem (328/60/6)

Şikenc-i tārına saḍ-cān-ı mübtelā aşmış

Dīger

(Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün)

Ġam merhemi kim rīze-i elmās ile meshūk (327/56/3)

Feryād ki zaḥm-ı dil-i maḥrūre şarılmış

Sāmī o şeh itdikde nigāh-ı ğazab-ālūd (327/56/5)

Ḳaşşāb-ı ecel ḳabza-ı sāṭūra şarılmış

¹⁵³⁰ Şahs-ı günāhı māşīta-ı ‘afv-ı Kirdgār

¹⁵³¹ O da‘vī-i emeli ḥākim-i kazā aşmış

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı ‘Âtîf

(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)

Kızarmış çehresi olmuş ‘arek âlûde-i şebnem (59/32/2)

Şeker hând-i lebinden verd-i ra‘ nâ şerm-sâr olmuş

Niçe cām-ı vaşılden kalmasun bî-behre dil ‘Âtîf (59/32/6)

Telâşından zebânı beste desti ra‘ şedâr olmuş

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Rüşdî

(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)

Yazınca kilik-i kudret talî‘ üm der ẖvâb göstermiş¹⁵³² (158/75/1)

Âyende dest-i ümîdüm gibi bî-tâb göstermiş

Vefâ fenninde bir harf itmemiş gamzeñ beyân ammâ (158/75/5)

Gelince fitneye her şafhada şad-bâb göstermiş

Dîger

(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)

Göñül çarha baş egmezdi evvel şimdi gördim kim¹⁵³³ (159/76/2)

Mişâl-i sâye düşmüş hâk-pây-ı yâre pest olmuş

Yine bir ‘âşık-ı ser-bâze kaşdı var gibi zîrâ (159/76/3)

Giderken yâri gördüm hışmla hançer-be-dest olmuş

Dil evvel cām-ı mihr ü mâhıyla hem-seng iken şimdi¹⁵³⁴ (159/76/5)

Yazık kim seng-i sevriyle şimdi şikest olmuş

Dîger

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

¹⁵³² Yazınca kilik-i kudret talî‘ üm ẖvâb göstermiş

¹⁵³³ Göñül kim çarha baş egmezdi evvel şimdi gördi kim

¹⁵³⁴ Dil evvel cām-ı mihr ü mâh ile hem-tek iken Rüşdî

Rûz-ı vaşluñla hicrûñ fark eyleyemem (160/77/7)
Ol kadar itdi beni bâde-i ‘ aşıkun bî-hüş

Ne ‘ aceb yâr içün ağıarıyle ülfet itsem (161/77/11)
Kays-ı bî-çāreye hem-dem niçe dem oldu vühüş

Ser-fürü eyleyemem sifle nihāde Rüşdî (161/77/12)
Olsa gerdünle rif‘ atde eger düş-be-düş

Diger

(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)

Bildüm ki gayre luṭf ü kerem itmeden anuñ (162/78/3)
Maḳşūdı ehl-i ‘ aşıka hemān bir cefā imiş

Zann itme bu sitem saña bî-gāneden ola (162/78/4)
Ey dil bu cevri saña iden āşinā imiş

Ol bî-vefāya zerre eşer itmemiş meger (162/78/5)
Āh ü efgān nālelerüm hep hevā imiş¹⁵³⁵

Ben mübtelāyı terk idüp ağıāra oldu yār (162/78/7)
Rüşdî o şūhı bilmez idüm bî-vefā imiş

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nazmî

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülü)

İtmezse baña ol büt-i nāzende nevāziş
Bulmaz kuh-ı rişte-i ğam dilde güşāyiş

‘ Aynında degül güşına girmez ol perinūñ

¹⁵³⁵ Āh ü fīgān ü nālelerüm heb hevā imiş

İtse ne kadar dīde ü dil girye ü zāriş

İtdi dil-i şūrīde ser-i kūyını mesken

Ḥāk deheni bister idüp sengini baliş

Ser-mest-i mey-i ‘ işve olup ğamze-i sāķī

Nāzıyla ider ‘ āşığa biñ dürlü nümāyiş

Dīger

(Fa‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Ḥaṭ-ı hicāb oldıķça mihr-rüy-ı ‘ ālem-tābuña

Ṭāleb-i dīdār olan ḥayrānuñ olmış olmamış

Eylemezseñ ey felek ārāyiş-i destārımız

Gülşenkede şad gül-i ḥandān olmış olmamış

Dīger

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Olma terāne-senc-i gül ey bülbul-i heves

‘ Aşķ ehl-i derde māni‘ -i güft ü şinīd imiş

[85b]

Velehu

Naẓmī vedā-yı ‘ ālem ğaybe naẓar hemān

Eczā-yı kā’ināt cihān-i ber-nümūd imiş

Dīger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Dil-i pervāne nigāhum aña pür-tāb eyler

Şem‘ -i ruḥsāruña ‘ arz-ı cemāl-i āteş

Şiddet serdī-i hicrānuñı def‘ eyleyemez

Ser-be-ser rüy-ı zemīn olsa kemāl-i āteş

Berķ-i āhum olup āteş-i zen hāşāk-ı tenüm
Mum oldu aña dūd ü hayāl-i āteş

Dīger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Böyle hevāda cām-ı mey-i hoş-güvārla
Elhak degül mi sīr-i leb-i cūy-bār-ı hoş

Nazmī çemende def' -i ğam itmek zamānıdur
Güller güşāde nağme-i şūh-ı hezār-ı hoş

Dīger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ūlün)

Evvelliden zā'ir-i beyt-i ruhuñ dil
Ğamuñla Ka' be-veş oldum siyeh-pūş

N'ola ser-mest ise dīvāne göñlüm
Şarāb-ı cām-ı ' aşkuñ eyledüm nūş

Almada sāgar gül-çehre-i Nazmī
Gehī huşyār olur dil gāhī medhūş

Ğazel-i Etemm

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Sūzenī-zāde ' aceb dil-ber-i nāzik-ter imiş
Dil-i ' uşşāka lebi sükker cān-perver imiş

Bilmeyüp qadrini dil virdüm ol fettāna
Meger ol şūh-ı cefā-pişe ' aceb dil-ber imiş

‘ Āşıka gāh vefā gāh cefālar idici
Āfet-i devr-i zamān şūh perī-peyker imiş

Hıdmet-i hāk derin anuñ çün şām ü seher
Mihriyle māh-ı kapusunda iki çāker imiş

İltifāt eyler imiş ‘ āşıka Nazmī ammā
Ārzū eylediği ekşeri sīm ü zer imiş

Ez-murabba‘ āt-ı Nazmī

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)¹⁵³⁶

Te‘ āla’llāh zihī zāt-ı şerīfi mesnedārā kim
Fazīletde vücūd-ı pākī nu‘ māt-ı cihān olmuş

Elinde hāme-i mu‘ ciz beyānı bülbul gūyā
Gül-i nev-gülsitān-ı fazla tab‘ ı büstān olmuş

Ez-gazaliyyāt-ı Fehīm

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

N’eyleyüm dil her hünerde māhir olmuş olmamış (284/139/1)
Zūr ile ilzāma dehri kādır olmuş olmamış

Her vişalūñ fırkati var her huzūruñ ğaybeti (285/139/5)
Ġam yimem meclisde dil-ber olmuş olmamış

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Haşmet

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fa‘ ūlū)

Her şahşı ider mi şeref-i tāli‘ i rüşen (175/117/2)

¹⁵³⁶ Vezin rubai vezni değildir. Murabbaat başlığına kaydedilmişse de bu şiir bir kıtadır.

Her şū‘ le virür mi şecer-i Tūr’a nümāyiş

Pür-âteş ider âdemi evzâ‘ -ı esâfil (175/117/4)

Hār ü ḥas olur bâ’iş-i efzāyiş-i tâbiş

DİĞER

(Mefâ‘ ilün Fe‘ ilâtün Mefâ‘ ilün Fe‘ ilün)

‘ Aţāsı va‘ de-i merdüm firîbe beste iken (177/121/3)

Kibâr-ı devlet olanlar şehâyı n’eyler imiş

Göñül bu ma‘ reke-i bu şavâş ḥasretde (177/121/5)

‘ Amūd-ı āha ṭayansun ‘ aşâyı n’eyler imiş

Bu zevraḡ-ı meyi Ḥaşmet şuyında kullanagör (177/121/6)

Bulınca semt-i kenârı hevâyı n’eyler imiş

Ez-ğazaliyyât-ı Dīvân-ı Fıṭnat Ḥānım

(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)

Dehân-ı tengine bir ḥarf şıḡmazken o fettānuñ (336/26/4)

Lebi sihr ile bî-ḥad lü’lü’-i lālā şıḡısdurmuş

‘ Aceb vâsi‘ imiş genc-i ḡanā‘ at Fıṭnat eşḡabı (336/26/5)

Ki her kūşeye biñ kūh u biñ şaḡrā şıḡısdurmuş

[86a]

DİĞER

(Mefâ‘ ilün Fe‘ ilâtün Mefâ‘ ilün Fe‘ ilün)

Ġınā-yı ḡalbe sebeb devlet-i ḡanā‘ at imiş (336/27/1)

Cihānsa cāy-ı şafā kūşe-i ferāḡat imiş

Nihāl-i tevbeye gülzār-ı ‘ afv-ı Bārīde (336/27/2)

Viren  er veti e k-i ned met imi 

Ez- azaliyy t-1 D v n-1 Vecd 

(Mef   il n Mef   il n Mef   il n Mef   il n)

Gir b n n a up dil sine-i c n ne el  unmi  (55/4/1)

  Aceb mi gevher-i ma   ud  bulsa k ne el  unmi 

Der-     eylemi  perv neve   iddetle dil-i  em  i¹⁵³⁷ (55/4/3)

Ru u  y dıyla me k n  te -i s z na el  unmi ¹⁵³⁸

Ez- azaliyy t-1 D v n-1   met 

(Mef   il n Mef   il n Mef   il n Mef   il n)

G    l mest ne f   itmi  nig h-1 germ-i pinh n  (56/44/3)

Meded ey  amzek r-1 n z   afv ile  at  itmi 

Dil-i mehc r gelmi  bezm-i meyde  at r-1 y re (56/44/4)

Ge en a v li a nm   geh  ik yet geh  en  itmi 

Ez- azaliyy t-1 D v n-1  ehri

(F   il t n F   il t n F   il t n F   il n)¹⁵³⁹

 e m-i giry numla ey N l eyleme ba t-1  ur  

Kim bu ba r   c    i gelmez  apasa ol  am  

M  r M  r   t rumdur ki kem l-i  abrdan

Old  her bir  rz  her k  ede Y suf-f r  

Ez-    r-1  bn-i Kem l    ib-i Kem l

¹⁵³⁷ Der-     eylemi  perv neve  hasretle dil-i  em  i

¹⁵³⁸ Ru u  y dıyla misk n  te -i s z na el  unmi 

¹⁵³⁹ Bu gazel divanda bulunmamaktadır.

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Dünyā evi meşakḳat-i renc ü ' anā imiş¹⁵⁴⁰ (125/1/1)

Saḥn-ı şafā didikleri mātem-serā imiş

Devlet anuñ ki ṭālī' dünyāya virmedi¹⁵⁴¹ (125/1/2)

Dünyāya meyl-i maḥabbet ḥaṭā imiş

Bir dest-māl ile āḥir siler kefen bezi (125/1/3)

Dimezler ki bu gedā imiş pādişā imiş

Rūy-ı zemīne yer dirler biz inanmaduk (125/1/4)

Her yeri ağız açıcı ejdehā imiş¹⁵⁴²

Rūḥī Baḡdādī

(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)

Felekde çarḥa girmek niçe olur raḳḳāşveş görseñ

Olaydı sâ' at-i ḥüsni o māhuñ zenbereklenmiş

Gice rū 'yāda gördüm raḳībi şöyle ḥavf itdüm

Aşarmış dāmenüm ' av' av ider şükelā köpüklenmiş

Şükr şehr-i lebüñ görmüş şulanmış ağızı lezzetden

Varup dükkānçe-i la' lünde bir pāre senglenmiş

Dimişler gitdi Oḳ meydānına yāruñ temāşāya

Gider oḳ gibi gördüm ' āşıḡı ḡāyet yalınlanmış

¹⁵⁴⁰ Necati Bey divanında Şehzade Sultan Mahmud'a yazılmış bir mersiye dir.

¹⁵⁴¹ Devlet anun ki kendi yi dünyāya vermedi

¹⁵⁴² Her yeri ağız olucu bir ejderha imiş

‘ Aceb Rūhî’ye mi kaşdı ol fitne engîzün
Silâhın der-miyân itmiş kılıçlanmış tüfeklenmiş

Fanî (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Eylemekden o mehûn şahs-ı firākıyla şavâş
Gözlerimde Kırıçesme gibi hiç kalmadı yaş

Dîger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Ey gönül boşla da‘ vâñı hemâñ ğamla süziş
Kâdı kūyında ayak nâ‘ibinün pâyına düş

Yüsri (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Zahmımız cānāna söylenmiş devā söylenmemiş (106/75/1)
Mācerā söylenmiş ammā müdde‘ ā söylenmemiş

Naqd-i cān elde metā‘ vaşlına ammā dağı (106/75/4)
Bulmamış bāzār germiyyet bahā söylenmemiş

Ref‘ eyledi şudā‘ ımız bir piyālede (105/74/4)
Sāķî-i bezm-i bāde ne hāzîķ ṭabīb imiş

Ḥanîf (Mefā‘ ilün Fe‘ ülün Mefā‘ ilün Fe‘ ülün)
Yazarken kilik-i kudret it hüsni Hudādādı
Dü ebrü müjeyle cā-be-cā i‘ rāb göstermiş

Pertev (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Leb-i la‘ linde pinhān ḥandeler ‘ uşşāķa ḥarf-endāz (167/238/3)
Velî-i çin-i cebîni şüretā iğzāb göstermiş

Niçe peydā olur fitne senüñ nīm-i nigāhuñdan¹⁵⁴³

Füsūna reng idüp çeşm-i siyāhın h̄vāb göstermiş

[86b]

Dīger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Bir tatlı büsesin dağı Pertev almadın

(165/234/7)

Ol sükkerin lebi haṭṭ-ı pür-şūr kaplamış

Güft-i Sultān Murād

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Nümāyān oldı gördüm beş hilāl üstünde bir hūrşid

Meger kim pençe-i sīmine ol meh-pāre paşlanmış

Pertev

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Gördüm o mähı ferve-i semmūrla bū şeb

Kim gören sefidı siyeh nūr kaplamış

Es' ad Ğalīb

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Bu şeb hūni-nigāhuñ mest tutdum şahı-ı sīnemde

(316/137/3)

Gürizān olmamış ol kätıl-i cādūyı kan tutmuş¹⁵⁴⁴

Olurdum ben de Es' ad pertev-endāz-ı cihān ammā

(316/137/5)

Fürüg-ı mihr-i ṭab' um bir meh-i nā-mihribān tutmuş

Faşıh

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fā' lün)

Cenāh-ı lanmış o gülgün 'izārı haṭ almış

O kebk-i bāğ-ı leṭāfet meger ki kartaalmış

¹⁵⁴³ Bu beyit divanda geçmemektedir.

¹⁵⁴⁴ Gürizān olmamış ol kätıl-i çālāki kan tutmuş

- ‘İzzetî** (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Helâl itmiş vücūdın mäh-ı envār ebrūsı reşkinden
Fürûğ-ı pertev-i ‘aks-i cemâlin âfîtab itmiş

Şabā ol çeşm-i āhunuñ açarken çîn-i kisvesin
Şemīm-i zülfünüñ bir şemmesini müşk-tāb itmiş
- Şadrî** (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Güzel sevmek cihānda bir tarîk-i hāş idi evvel
Anı şimdiki muğlimler tarîk-i ‘āma döndürmiş
- Na-ma‘ lūm Esāmî-i Ez-ebyāt-ı Şu‘ arā**
(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Gözle meclis-i edeblerin dervîş
Tā seni haclet itmeye dil-rîş
- Dîger** (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fe‘ ülün)
İster isen dā’im olsun başuñ hoş
Ne bengî ol ne ter pāki ne serhoş
- Dîger** (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Sen etdiklerüñ unutma yoldaş
Bulunur her işe elbette pādāş
- Dîger** (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Kays ü Ferhād ‘acebdür zene virmiş gönül
Ol zamānlarda meger var ise dil-ber yog imiş
- Dîger** (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

(Emrî)

Kolın pür-dâğ idüp künc-i belâda yaşdanan ‘ âşık (130/235/2)
Şeh-i iklim-i gamda bâliş-i rûzgâra yaşdanmış¹⁵⁴⁵

Dîger

(Mef‘ ulü Fā‘ ilâtü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)

(Tacizade Cafer Çelebi)

Dünyâ maḳam-ı ḥasret derd ü belâ imiş
Miḥnet ocāğı gam evi mâtem-serâ imiş

Dîger

(Fe‘ ilâtün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Ḳati elden ṭabānca yemeyen baş
Şanur bâzūsını âhın müştini ṭaş

Dîger

(Fā‘ ilâtün Fā‘ ilâtün Fā‘ ilâtün Fā‘ ilün)

Pây-māl olmış ser-i küyuñ hevâsıyla gönül
Yolda zencîrin sorar dîvâne şeklin na‘ l imiş

Dîger

(Fā‘ ilâtün Fā‘ ilâtün Fā‘ ilâtün Fā‘ ilün)

(Bâḳî)

Ruḥlaruñ teşbîh idersem n’ola cennet bâğına (233/217/2)
Eksik olmaz anda şeftâlûsı yâz ü kış¹⁵⁴⁶

Dîger

(Fā‘ ilâtün Fā‘ ilâtün Fā‘ ilâtün Fā‘ ilün)

‘ Ömrümüñ dîvârını yapıḳda mi‘ mār-ı ezel
Der ü dîvârın belâ ṭaşıyla bünyâd eylemiş

Dîger

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

‘ Aceb midür işkilüñ itse bir çâvuş

¹⁵⁴⁵ Şeh-i iklim-i gamdur baliş-i zer-kâra yasdanmış

¹⁵⁴⁶ Eksik olmaz taze şeftâlüler anda yaz ü kış

İki ismden bir elif çıkısa kalur çüş

Bi-Ḥarfî'ş-şād

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Bākī

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

‘Avām okur seni teşhîr için hemîşe havâş (235/220/1)

Bu muhlîşün işi dā'im maḥabbet ü ihlâş

Elünde ḥātem-i faẓl ü belāğat ey Bākī (235/220/5)

‘Adū-yı kec-naẓar inkār iderse gözine baş

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nābī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Tābe-seḥer çeşm-i hevā-ḥ'vāh-ı ümîd¹⁵⁴⁷ (726/361/2)

Nā-beste gerek revzen-i maḥşûre-i ihlâş

Reh-yāb olamaz rif'atine zelzele Nābī (26/361/6)

Her kim ki anuñ evrādı ola sūre-i ihlâş¹⁵⁴⁸

[87a]

Dīger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Derūn-ı sīnede erbāb-ı şıḳdan ğayrı¹⁵⁴⁹ (726/362/5)

Ne mümkin olmaḳ güncide dāsītān-ı ḥulūş¹⁵⁵⁰

N'ola bulınsa da bir gūşesende zerre-i nifāk¹⁵⁵¹ (727/362/7)

Feraḥdur o ḳadar Nābiyā cihān-ı ḥulūş

¹⁵⁴⁷ Şeb tābe-seḥer çeşm-i hevā-ḥ'vāh-ı ümîd

¹⁵⁴⁸ Her kim ki anuñ virdi ola sūre-i ihlâş

¹⁵⁴⁹ Derūn-ı sīne-i erbāb-ı şıḳdan ğayrı

¹⁵⁵⁰ Ne mümkin olmaga güncide dāsītān-ı ḥulūş

¹⁵⁵¹ N'ola bulınsa da bir gūşesende düzd-i nifāk

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Şâbit

(Mef'ûlû Mefâ'ilû Mefâ'ilû Fe'ûlûn)

Geh bâde içür zâhide şâkî ayak baş¹⁵⁵² (288/169/1)

Mestem tûramam dirse 'aşâsıyla tayağ baş

Başmak şadedinde bu gice muhtesib ammâ (288/169/2)

Ey duğter-i rez meclise başdurma ayak baş

Dîger

(Mefâ'ilûn Fe'ilâtûn Mefâ'ilûn Fe'ilûn)

Fem-i rak'ib-i münâfıkdan oldu la'li hâlâş (288/170/1)

Kenâr-ı cāmına haţţ yazdı sûre-i ihlâş

Alınca koyınına ol meh-pâre sâ'atini (288/170/3)

Zenberegî boşandı oldu şevkden rak'kâş¹⁵⁵³

Dîger

(Mef'ûlû Mefâ'ilû Mefâ'ilû Fe'ûlûn)

Ey şaḥne senüñdür götüri şalb-ı siyâset¹⁵⁵⁴ (289/172/3)

Ağyâra amân virme götür bir yere çek aş

Ol şûḥla da'vâmızı ey nâ'ib efendi (289/172/4)

Tedricle bir semt-i şalâḥa çekerek aş¹⁵⁵⁵

Dîger

(Mef'ûlû Mefâ'ilû Mefâ'ilû Fe'ûlûn)

Hidmet müstevfî-i 'aşk eyledi maḳtû' (289/173/2)

Ber-kâ'ide terk-i seri 'aşıklara maḥşûş

¹⁵⁵² Geh bâde içür zâhide sâkî geh 'arağ baş

¹⁵⁵³ Boşandı zenberegî oldu şebkden rak'kâş

¹⁵⁵⁴ Ey şaḥne senüñdür götüri şalb-ı siyâset

¹⁵⁵⁵ Ol şûḥ ile da'vâmızı ey kâzî-i dānā

Bî-bāk gelüp tã harem-i sîneye girsün (289/173/3)
Bir başka yerüm var yalnız hançere mahşûş

Dîger

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Hayâl-i merdümek dîdesin süveydâda (289/171/2)
Sevdâ-ı şâmda mümkindür eylemek teşhîş

Fesâd-ı gamzeyi la' lüñ ki mühr şâhibidür (289/171/3)
Cenâb-ı pâdişeh-i hüsne eylesün telhîş

Metâ' -ı ' aşıkâ şarkındılık iderse eger (289/171/4)
Hemân şalandurılır düzd-i gîsûvân-ı harîş

Ez-ğazaliyyât-ı Seyyid Vehbî

(Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Mümkin mi bend-i zülf-i siyâh-pâydan hâlâş¹⁵⁵⁶ (584/116/1)
Kâbil mi murg-ı câna o kullâbdan hâlâş

Kim buldı cevr-i gerdiş-i eflâkdan rehâ (584/116/3)
Kâbil midür keş-â-keş-i girdâbdan hâlâş

Vehbî-i zârı lutfûnla eyle yâ İlah (585/116/5)
Cevr-i ' adü-i minnet-i aḥbâbdan hâlâş¹⁵⁵⁷

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Râgîb

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

El virürse bir daḥı pâdâşi-i şevk ü tarab (290/97/2)
Ayaḡuñ meclisde denk al sâkiyâ rindâne baş

¹⁵⁵⁶ Mümkin mi bend-i zülf-i siyeh-tâbdan hâlâş

¹⁵⁵⁷ Cevr-i ' adü vü minnet-i aḥbâbdan hâlâş

Dūd-mān-ı zühdi kıl hasretle hākister-nişin (290/97/6)
Bağrıña ol tıfl-ı âteş-hüy-yı yāne yāne baş

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Belîğ

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Nūr-ı çeşmi yolına eylesem pāy-endāz (221/119/5)
İtme rence kıddimün gel bu perend üstine baş
Cān ü dil birbirine sebkat idüüp ol rütbe dir¹⁵⁵⁸ (221/119/6)
Kākül-i ham-be-hamuñ tārına evvel beni aş
Kışsa-i zülf-i siyehkārı dırāz itme Belîğ (222/119/7)
Dil-i bîdārıña uyhu getürür tül-i kaşas

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı 'Ātîf

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Kısmeti 'āşık-ı hāliş gibi dā'im gāmdur (59/33/3)
Pek siyeh-baht ider sevdā-yı hülüş¹⁵⁵⁹
Nüş iden serhoş olur dağı huşyār olmaz¹⁵⁶⁰ (59/33/6)
Başkadur çāšnî-i neş'e-i şahbā-yı hülüş

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nazmî

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Lāyık kurbān-ı gāmeñ olmağa
Her dem eyler bu dil-i dīvāne raşş

¹⁵⁵⁸ Cān ü dil birbirine sebkat idüp ol büte dir

¹⁵⁵⁹ Pek siyeh-baht ider ādemi sevdā-yı hülüş

¹⁵⁶⁰ Nüş iden serhoş olur bir dağı huşyār olmaz

Bāde-nūş-ı cām-ı la' lüñ olmasa
Eylemezdi Nazmî-i mestâne rakş

[87b]

Diger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Ne bilsün ehl-i dilüñ rütbesini her eşhāş
‘Avām-ı şehr olamaz dāhl-i mecālis-i hāş

Külāh-ı fahr-i mübāhātüm iderdi gerdüne
Baña idince o şūhum nigāh-ı hāş-el-hāş

Olinca mazhar-ı luţf-ı nigāh gamze-i şūh
Kemāl-i zevk ü şafāsından oldu dil rakķāş

O şūh-ı bî-dilüñ vaşfuñ itmege Nazmî
Hulūş-ı tab' a muķārin gerekdür ihlāş

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)

Aşup-geri şive-i reftāruña lāzım (289/346/2)

Şirini-i cān lezzet-i güftāruña maḥşūş

Nevmīd-i nüvāziş-geri-i luţfuñam ey kāş (290/346/6)

Olsam ġazab-ı dil-āzāruña maḥşūş¹⁵⁶¹

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Haşmet

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

¹⁵⁶¹ Olsam ġazab-ı çeşm-i dil-āzāruna maḥşūş

Sînesin gül-büse-i ibrâma eyle cilvegâh (179/125/4)

Ey gönül tamgâ-yı vaşlı kâle-i cânâna baş

Gel ayağ-ı mey ile pây-mâl-ı it neşât-ı meclisi¹⁵⁶² (179/125/6)

Yohsa kimdir şâkiyâ var haţır-ı yârâna baş

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Fıţnat

(Mef' ulü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ulün)

Seyr it hele kâlâ-yı leţâfetden ol âfet (338/28/2)

Bir câme biçinmiş hemân endâmına maşşûş

Lutğ ü keremi zümre-i ağıyâra o şūhuñ (338/28/3)

Hep cevr ü cefâ ' aşık-ı nâ-kâmına maşşûş

Nâ-ma' lüm Esâmî Ez-ebyât-ı Şu' arâ

(Mef' ulü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ulün)

Çekmek bu kemân-ı kadeh-i efrânı felekde

Ancağ o mehüñ kuvvet-i bâzūsına maşşûş

Dîger

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

Leblerüñ emrüd mişâli yanaklarıñ al kirâs

Ben senüñ mübtelañ oldum gerek öldür gerek aş

Bi-Ĥarfî' d-ğād

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Bâkî

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

Mürdeler ihyâ ider enfâs-ı müşğînüñ senüñ (236/221/2)

Nutğ-ı cân-bağşuñdur enfâs-ı Mesîhâdan ġarağ

¹⁵⁶² Gel ayag-ı meyle pāmāl-ı neşât et meclisi

Bāḳiyā dil-i mülkini dil-ber niçün tārāc ider (236/221/5)
Pādişāh olan nedür şehrīn yağmadan ğaraż

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nābī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)
Eczā-yı cihān beste-i aḥkām-ı ḳazādur (728/363/6)
Kim ḳādir olur itmege fermāne ta' arruż
Ol ḥişşegeh-i ḥursend şaḳın eyleme Nābī (728/363/7)
Taḳsim-i ḥekīmāne-i Yezdāne ta' arruż

Diger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)
Şāne niçe olur zūlf-i semen-sāye mu' āriż (728/364/1)
Keşti olamaz mevce-i deryāya mu' āriż
Nābī felege eylemek iẓhār-ı şikāyet (729/364/7)
Olmaḳ gibidür 'ālem bālāya mu' āriż

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şābit

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)
Rencūr-ı 'aşḳa müdārāda bir maraḳ¹⁵⁶³ (290/174/1)
Bu cān-ı alīle nāz-ı eṭibbāda bir maraḳ¹⁵⁶⁴
Helvāsı ḳoḳdı ḥāste-i renc-i maḥabbetūñ (290/174/4)
La' lūñ degül mi 'aşḳa ma' nāda maraḳ
Zāhid seḥerden inleyerek geldi meclise (290/174/5)

¹⁵⁶³ Rencūr-ı 'aşḳa ḳayd-ı müdāvā da bir maraḳ

¹⁵⁶⁴ Cān-ı 'alīle nāz-ı eṭibbā da bir maraḳ

Eksik midür yā Şābit nā-şāde bir maraz

Diger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Görince sebze-i haṭṭuñ didi şeyḥ-i murtāz¹⁵⁶⁵

(290/175/1)

Ey ḥimār otliyacak yer şu çerāgāh-ı riḡāz

Müm şokmış başına maşharelikdür kārı¹⁵⁶⁶

(290/175/4)

Burnına fiske urup n'ola şem' üñ miḡrāz¹⁵⁶⁷

Bezm-i 'işretde ḡabābuñ gözi çıksun Şābit

(290/175/5)

Çeşm-i mestāne-i nergisden iderse iḡmāz

[88a]

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

N'ola yāhū iylese sāḡil-niş'in-i rāḡat¹⁵⁶⁸

(292/178/3)

Aldı gitdi keşti-i āramını girdāb-ı feyz

Müjde Şābit sāḡi-i tevfiḡ tıldırurdu yine

(292/178/5)

Meclis-i tevḡidde cām-ı dile celā-yı feyz¹⁵⁶⁹

Diger

(Mef' ūlü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ūlün)

Yārın bilegin şıksam olur destini ḡābız

(291/177/1)

'Irḡ-ı ḡased olur dil-i aḡyāra nābız

Bu 'ārıza-i 'aşḡ-ı cününüñ arasında¹⁵⁷⁰

(291/177/3)

Ey 'aḡl yūri sen de bize olma mu' arız

¹⁵⁶⁵ Göricek sebz-i haṭṭuñ didi pīr-i murtāz

¹⁵⁶⁶ Müm şokmış başına maşhara-i bezm olmuş

¹⁵⁶⁷ Burnına fiske urursa n'ola şem' üñ miḡrāz

¹⁵⁶⁸ N'ola yāhū eylese sāḡil-niş'in-i keşrete

¹⁵⁶⁹ Meclis-i tevḡidde cām-ı dile cüllāb-ı feyz

¹⁵⁷⁰ Bu 'ārıza-i 'aşḡ ü cününüñ arasında

	Şābit başma her çār-şeb-i pāk-ı ricāle ¹⁵⁷¹	(291/177/5)
	Bintü'l-‘ ināb-ı mey gibi muhtāle-i hā’iz	
Diger	(Mefā’ ilün Fe’ ilātün Mefā’ ilün Fe’ ilün)	
	N’olurdu la’ line bir raḥşa ile eylese tefvīz	(291/176/1)
	Bilür ki cānum o şerbet ucından oldu marīz	
	Kenār-ı havz-ı ḥayālünde ‘ arz idüp tenhā	(291/176/2)
	Ġamuñla şoḥbet-i ḥāş eyledüñ ‘ amīk ü ‘ arīz	
	Firāk-nāme-i tesvīd eyleyüp bu gice	(291/176/3)
	Şabāḥ olunca ne zaḥmetle eyledüm tebyīz	
	Elinde kāse-i mey gösterüp kināye ile	(291/176/5)
	Ḥarāret ciger-i Şābit’e eyler ta’ rīz	
Diger	(Mef’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ ilün)	
	Rind-i şarāb-ḥvāre münāsib degül midür	(292/179/3)
	Fıskıyye-i şürāḥi-i mey cām-ı şāf havz ¹⁵⁷²	
	Ol ḥançer-i laṭif ki bir ejder ağızdur	(292/179/4)
	Bu taş-ı sīnedür ki bī-iḥtilāf havz	
Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Belīg		
	(Mef’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ ilün)	
	Olmaz cihānda zelzele her-dem tehī yere	(222/120/3)
	Bār-ı girān-ı zulmla lerzān olur bu ‘ arz	

¹⁵⁷¹ Şābit başamaz çār-şeb-i pāk-i ricāle

¹⁵⁷² Fıskıyye bir şürāḥi-i mey cām-ı şāf havz

	Ebnā-yı ‘aşr meşgale-i dünyeviyyeden İcrā-yı sünnet itmeyerek terk olındı farz	(222/120/4)
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Seni telvise murād eyleyeni pāke çıkar Şāf-ı deryā dil olup eyleme icrā-yı garaž	(223/121/2)
	Ķānī‘üm bir Ķurı nezzāreye dirmiş zāhid Tāzeden n’eydigü ma‘ lūmdur aḳşā-yı garaž	(223/121/3)
Ez-gāzaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm	(Meḳ ūlū Fā‘ ilātü Meḳ ūlū Fā‘ ilün) Oldı Ķırām-ı Ķāmetüñe ihtirām farz Şaḥs-ı Ķıyāmete n’ola olsa Ķıyām farz	(290/147/1)
Ez-gāzaliyyāt-ı Dīvān-ı Haşmet	(Meḳ ūlū Fā‘ ilātü Meḳ ūlū Fā‘ ilātün) Fıkr-i ruḥıyla mażmūn ṭab‘a toğar mehveş Ṭurre-i sipıhr-i Ķūrşid oldı ‘āriż ¹⁵⁷³	(180/127/4)
	Haṭṭın görince Haşmet gerdāne itdi rağbet Şarkā sefer görindi oldı cüdā-yı ‘āriż	(180/127/5)
Ez-gāzaliyyāt-ı Dīvān-ı Fıṭnat	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün) Gülşeni vaşf eylemekden rüy-ı Ķubāndur garaž Sünbülü yād itmeden gīsū-yı cānādur garaž	(339/29/1)

¹⁵⁷³ Dilde siphr-i Ķūrşid oldı hevā-yı āriż

Ey ṭabīb-i nāz gūş eyle enīn-i ‘ aşıkuñ¹⁵⁷⁴
Derdini ‘ arz itmeden tedbīr-i dermāndur ġaraż

(339/29/3)

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nazmī

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)

Ey āsitānı ġayret-i ḥāk-i ḥicāz olan
Ṭavf-ı ḥarīmūñ oldı dil ü cāna farż

Teslīm edince naḳd-i gedā-nemāya dili
Virsūñ zekāt-ı ḥüsnüñi olmaz mı baña farż

Dıġer

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)

Nazmī o şūḡ eylemese vaşlını dirīġ
Virürdüm aña tuḥfe-i cān ü dilüm ‘ ivaż

Dıġer

(Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn)

Zebāna senden iḳtibās-ı nūr ider ḥūrşid
Zebānum olsa şerer-bār-ı nār emīn-i feyż

[88b]

Velehu

Engele şeş-cihet dehri seyr ider Nazmī
Dile ki cānib-i Ḥaḳ’dan açıldı revzen-i feyż

Dıġer

(Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)

Zāhid sālūsın bekler gerçi ḥātūn-ı ḥānesin
Bitmez ammā n’eydüġin ārām-ı ḥalvetden ġaraż

¹⁵⁷⁴ Ey ṭabīb-i nāz gūş eyle enīnin ‘ aşıkuñ

Āşinā-yı baħr-i vaħdet ol dil-i Naẓmī gibi
Noķtadur zevķ-i ŗuhūd-ı ‘ilm ĥikmetden ġaraz

Tecellī (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
La‘ l-i nā-yāb lebündür var ise
Sāġar yāķūt-ı ĥamrādan ġaraz

‘Anberin zülf-i siyāhuñdur senüñ
Şāĥ-ı ĥuld-ārā-yı Tūbādan ġaraz

Cemāl (Mef‘ ūlū Fe‘ ilātü Mef‘ ūlū Fe‘ ilün)
Aĥvālīmī o māha bilmem niķe idem ‘arz
Bitişmez anuñla beynü’ş-şemā ve’l-arz

Bi-Ĥarfi’-t-ṭā’

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Bāķī

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Aldılar ol şem‘-i bezm-i ārāyı aġyār orṭaya (237/222/4)
Zāhir oldı ġün gibi lā ĥayr illā fi’l-vasaṭ¹⁵⁷⁵

Ĥaṭṭ-ı la‘ lin Bāķiyā ol ġonca-i nev-rüstenüñ (237/222/5)
Seyr idenler didiler yāķūtuñ olmaķdur bu ĥaṭ¹⁵⁷⁶

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nābī

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Terk-i ĥvāb-ı ‘āfiyetden ‘āşık-ı bīmāra şarṭ¹⁵⁷⁷ (730/366/1)
Ġayrıdan kaṭ‘-ı naẓardur dīde-i bīdāra şarṭ

¹⁵⁷⁵ Zāhir oldı nūkte-i lā ĥayre illā fi’l-vasaṭ

¹⁵⁷⁶ Seyr idenler didiler ĥandānuñ olmaķdur bu ĥaṭ

¹⁵⁷⁷ Terk-i ĥvāb-ı ‘āfiyetdür ‘āşık-ı bīmāra şarṭ

Ḳaṅsınuñ irtikābında gönül hayrettedür (730/366/5)

Hem güneḥ hem girye-i ḥacletdür istiğfār-ı şart¹⁵⁷⁸

Diger

(Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

Gerdün iderse niyyet terk-i cefā ğalaṭ (731/367/1)

Bed-ḥvāhdan şudūr-ı vefā muṭlakā ğalaṭ

Şahbā-yı al-reng-i Cem-ābād var iken (731/367/7)

Efyün ü berşe dağdağa-i ibtilā ğalaṭ

Ehl-i şikem telāş-ḥūr-ı vaḳt-i ḥvān iken¹⁵⁷⁹ (732/367/9)

Tedbīr-i def' -i ğā' ile-i imtilā ğalaṭ

İnsānı ḥaste-i maraḷ-ı ḥülyā ider (732/367/16)

Nā-puḥte tu' me-i hevese iştiḥā ğalat

Eylerse de müsā' ade vīrān ider dilüñ¹⁵⁸⁰ (732/367/17)

Nev-devletān-ı 'aşr ḳatında recā ğalaṭ

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şābit

(Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

Ḥaṭṭ-ı siyāh-ı nemle-i 'āşık şüm imiş¹⁵⁸¹ (293/180/3)

Geh zülf-i yār başına derd oldı ğāh ḥaṭṭ

Yazdı kitāb-ı revnaḳ-ı ḥüsne ḥaṭ-ı şikest (293/180/5)

Şābit 'aceb mi olsa eger 'özü-ḥvāh ḥaṭṭ

¹⁵⁷⁸ Hem güneḥ hem girye-i ḥacletdür istiğfāre şart

¹⁵⁷⁹ Ehl-i şikem telāş-ḥvār-ı vaḳt-i ḥvān iken

¹⁵⁸⁰ Eylese de müsā' ade vīrān ider dilüñ

¹⁵⁸¹ Ḥaṭṭ-ı siyeh-ı kelle-i 'āşık ne şüm imiş

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
İbrāz idince 'azlini müş'ir-mişāl ḥaṭ (293/181/1)
Virdi o şāh-ı ḥūsne 'azīm infī'āl ḥaṭ
Ne dādı kaldı ne tuzı ḥvān-ı melāḥatūñ (293/181/4)
Nān ü nemek yidük bize itsün ḥelāl ḥaṭ
Geldi görindi başımızuñ yazusı imiş¹⁵⁸²
Şābit götüremez bu kadar kıl ü kāl ḥaṭ

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Hîç yok mıdur sımāt-ı basîṭ-i sürürdan (283/182/3)
Bu ḥāṭır-ı ḥazīnede bir vāye-i neşāt
Tıfl-ı dil-i yetimi dü-dest-i ḳabül ile (283/182/4)
Alsa ne olur ḥızānesine pāye-i neşāt¹⁵⁸³

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Seyyid Vehbī

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Tesliyet efsurdegān-ı ye'se olmaz kār-ger (585/117/3)
Mevsim-i semāde ey dil mirveḥa-cünbān ḡalaṭ
Leblerin ḥarf āşinā-yı dil-nevāzı eylemez (585/117/4)
Ġālibā lafz-ı selāmı zann ider ḥübān ḡalaṭ

[89a]

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

¹⁵⁸² Bu beyit 181 numaralı gazelin bir beyti olmamakla birlikte divanda da bulunmamaktadır.

¹⁵⁸³ Alsa n' olur ḥızānesine dāye-i neşāt

Ɩor mı emvāc-ı pey-ender-pey endūh k'ola (586/118/3)
Cāy-ı āsāyişimi hāşıl-ı deryā-yı neşāt¹⁵⁸⁴

Nağd-i ümîd degül gevher-i cān virsek de (586/118/5)
Sūk-ı miḥnetde bulunmaz kālā-yı neşāt¹⁵⁸⁵

DİĞER

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Ebr-veş mihr-i ruḥ-ı dildārı pinhān itdi ḥaṭ (586/119/1)
Rūz-ı 'uşşākı şeb-i tār ile yeksān itsi ḥaṭ

Keştî-i ne bād-bān-ı çarḥ ġarḥ olsa n'ola¹⁵⁸⁶ (586/119/4)
Mevc idüp baḥr-i siyāh-ı āhı cūşān itdi ḥaṭ¹⁵⁸⁷

Leşkerin ebr-i siyeh gibi nümāyān eyleyüp (587/119/6)
'Asker-i ḥüsnūn tozıtdı çün ġürizān itdi ḥaṭ

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Belîğ

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Ne kadar olsa da bādî-i dırāzî-i neşāt (223/122/1)
Zülfî meşşāta keser serkeş olınca ifrāt

Anı sen nişter-i ġamze-i cānāne şor¹⁵⁸⁸ (223/122/2)
Cünbiş-i nabz-ı dil-i 'āşıkı bilmez Buḡrāt

Ḥil' at-ı cāhı bulur ḡāmet-i isti' dāduñ (223/122/3)
Cāmeyî hep biçer endāme münāsib ḥayyāt

¹⁵⁸⁴ Cāy-ı āsāyişümüz sāhil-i deryā-yı neşāt

¹⁵⁸⁵ Sūk-ı miḥnetde bulunmaz yine kālāy-ı neşāt

¹⁵⁸⁶ Keştî-i Nūh bād-bān-ı çerḥ ġarḥ olsa nola

¹⁵⁸⁷ Mevc urup baḥr-i siyāh-ı āhı cūşān itdi ḥaṭ

¹⁵⁸⁸ Anı sen nişter-i ġamze-i cānāneye şor

‘ Arz ider gayrıya muṭrib neye mālīk ise ¹⁵⁸⁹

(224/122/6)

Baṇa mişkālle şatar geçürmez kırat¹⁵⁹⁰

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Sāmī

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Na‘ ra-ı mestle dād sited-i nūş-ā-nūş

(330/61/4)

Bu kadar ancak ki olur germi-i bāzār-ı neşāt¹⁵⁹¹

Ne kadar rıtl-ı girān olsa çeker şahbāy

(330/61/5)

Eylemez kāmēt-i hūş dili ham-bār-ı neşāt

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nazmī

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Zā ‘id-i beytü’l-ḥarem gibi olup iḥrām-pūş

Ka‘ be-i ruḥsār-ı yāri yine dā ‘ir oldu ḥaṭṭ

Bā‘ iş oldu fikr-i maẓmūn zebān-ı tāzeye

Nazmiyā ḥālet-fezā-yı ṭab‘ -ı şā‘ ir oldu ḥaṭṭ

Diger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Ġam-ı pey-der-pey ile bülbul dil-i lāl oldu

Gül gibi ‘ arz-ı cemāl itmeyeli rüy-ı neşāt

Böyle kalmaz açılır gonca-i dil ey Nazmī

Gelür āġūş-ı ümīde gül-i ḥūrşid-i neşāt

¹⁵⁸⁹ ‘ Arz ider gayrıya muṭrib neye mālīk ise hep

¹⁵⁹⁰ Naṇa mişkālle şatar nāzı geçürmez kırat

¹⁵⁹¹ Bu kadar ancak olur germi-i bāzār-ı neşāt

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Fehîm

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

Bildi ta' birin dürûğ-âmîzdür ' âlem şahîh (291/149/3)

Şeyh-i şehrûn olmada gitdükçe rû'yası ğâlaṭ

Mübtelâ-yı çeşm-i yâre n'eylesün ' îsâ k' olur (291/149/4)

Haste-i ' aşka etibbānuñ devâsı ğâlaṭ¹⁵⁹²

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Haşmet

(Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Ol şühî ḥande-rîz-i şafâ itdi giryemüz (181/130/4)

Bülbüllerüñ fiğânı güle şiven-i neşât

Haşmet o mest-i nâz ile def' -i ğam itmege (181/130/5)

Olduḡ miyân-ı meclise tarḥ-efken-i neşât

Âgâh

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

Gülşen-i dehrüñ beḳâ-yı verd-i ra' nâsı ğalaṭ (175/197/1)

Güft-güy-ı bülbülân-ı nağme-pîrâsı ğalaṭ

Nâ-ma' lûm Esâmî Ez-ebyât-ı Şu' arâ

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

(Şeyhülislam Yahya Efendi)

Rûy-ı dil-ber al kâğıd ' anberin mû anda ḥaṭ

Sâyesi müjgānuñ i' rāb ü beñlerdür nuḳaṭ

Bi-Ḥarfi'z-zā'

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Nâbî

¹⁵⁹² Hasta-i ' ışka etibbānuñ müdāvâsı ğalaṭ

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Lillāh ise vā' zında eger niyyet-i vā' iz (734/369/1)

Kürsī-i semavāta çıkar şöhret-i vā' iz

Şatmazsa eger halka vazīfeyle naşihat (734/369/7)

Nābī o zamānlar bilinür kıymet-i vā' iz

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şābit

(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)

Ġarīb 'āşık degül bu köhne virāndan mahzūz¹⁵⁹³ (284/184/1)

Niçe olsun bir müsāfir böyle virāndan mahzūz¹⁵⁹⁴

[99b]

Velehu Efendüm iznūñüzle çide-i dest-i nigāh olsa (284/184/2)

Beni bir gül iderdi bāğ-ı hūsn ü andan mahzūz

Diger (Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)

Yer eyledi derūnında nigāruñ naqş-ı seng-āsā (285/185/3)

Yazılsaydı eger mektubına bu dil-nişin elfāz

Be hey vā' iz niçün efkār idersin ehl-i irfānı¹⁵⁹⁵ (285/185/4)

Müselmānsın nedür bu ağızındaki küfre yakīn elfāz¹⁵⁹⁶

Diger (Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn)

Ġanlıdur dest-i muḥannāsına zāmin olmaz (285/186/2)

Boynına pāy-ı nigārı alur ammā vā' iz

¹⁵⁹³ Ġarīb 'āşık degül bu köhne nüh eyvāndan mahzūz

¹⁵⁹⁴ Nice olsun müsāfir böyle virān ḥandan mahzūz

¹⁵⁹⁵ Be-hey vā' iz niçün ikfār idersin ehl-i islāmı

¹⁵⁹⁶ Müselmānsın nedür ağızında bu küfre yakīn elfāz

Cām ile kan yalaşur ‘ağd-i uḥuvvet eyler (285/186/3)
Yine kürsîde olur düşmen-i şahbâ vâ‘ iz

Çirk-i dünyâyı lût-ı dest-i hevesden Sâbit (285/186/6)
Halkı kurtarmağa yâ şeyḥ gerek yâ vâ‘ iz

Ez-murabba‘ ât-ı Sâbit

(Müstef‘ ilün Fe‘ ülün Müstef‘ ilün Fe‘ ülün)¹⁵⁹⁷

Taş atdı çâr-tāk-ı ḥammârı yağıdı vâ‘ iz (394/17)
Daḥl itd nerdübâna bir ḥayli çığıdı vâ‘ iz

Meclisde el öperken zālīm zerāfet itdi
Dest-i laṭîf-i yâri şığıdı vâ‘ iz¹⁵⁹⁸

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Belîğ

(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)

Ḥayâl-i dil-beri tâ lebde istiḳbâl ider cānum (225/124/2)
Ki şāḥib-ḥâne ikrām eylese miḥmân olur maḥzûz

Dîğeri

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

Ḥum-ı dilde qurılan bâde-i maẓmûn ile pür (226/125/4)
Bezm-i ‘ayşa ḳadeḥ-i şu‘ le-fikendür elfâz

Ez-ğazaliyyât-ı Rüşdî

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

Bî beḳâdur şaḳın aldanma cihân-ı fâni (163/79/2)
Eylemez ‘aḳıl olan devlet-i dünyâdan ḥaz

¹⁵⁹⁷ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

¹⁵⁹⁸ Dest-i laṭîf-i yâri bir pâre şığıdı vâ‘ iz

Kimseye ‘ārż-ı niyāz eyleyemez olsa helāk
Ehl-i ğayret idemez hālka temennādan hāz

(163/79/3)

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nazmī

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Muhibbā olsa bezm ü bāde ü meh-pāre sākīler
Çekilsün ‘ayş ü nūşe eylesün şahn-ı çemenden hāz

Bu gülzār-ı cihānı ser-be-ser beytū’l-hazen kılsa
İder Ya‘ kūb-ı dīl Yūsuf gül-i pirehenden hāzz

Dem-ā-dem Nazmī-i şūrīdeye ta‘ n itme ey zāhid
Cihānda var mı itmez dilber-i nāzuñ birinden hāzz

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Olursa h‘ābdadur ‘āşıkā vişāl¹⁵⁹⁹

(292/350/7)

Neden ki olmaya ‘uşşāka h‘ābdab maḥzūz

Fehīm ölürdüm virmese ğam yemem ki olur¹⁶⁰⁰

(292/350/8)

Zebān-ı nāzı bilen bu cevābdan maḥzūz

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Haşmet

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Kim bağlanurdı tūresine olmasa şikenc

(182/131/4)

Vā-beste tār-ı kākülüne çin-i ihtizāz

Hāzzum şafā-yı hātır-ı eḥibbādur benüm

(182/131/5)

¹⁵⁹⁹ Olursa h‘ābdadur ‘āşıkā naşīb-i vişāl

¹⁶⁰⁰ Fehīm öldürürüm dirse ğam yimem ki olur

Haşmet yanımda böyledür âyîn-i ihtizâz

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Şehrî

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Ğarîb kaldı gönül mâ-beyende şulh-mişâl (96/70/2)

Ben ilticâdan o şüh ictinâbdan maḥzûz

Olur mı sâye-nişîn-i hümâ-yı devlet olan (96/70/5)

Mezâk-ı Şehrî-i ḥâne-ḥarâbdan maḥzûz

Bi-Ḥarfî'l-‘ayn

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Nâbî

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Ne kadar olmuş ise mezheb-i rindân vâsi' (740/367/1)

Olsa bâri o kadar meşreb-i ḥübân vâsi'

‘Ârifânunḥ diline desûsa itmez te’sîr (741/367/4)

Dîv bisyâr ise dîvân-ı Süleymân vâsi'

Baḥrda rîk kadar görünür kûh-i günâh¹⁶⁰¹ (741/367/6)

O kadardur bilürüz raḥmet-i Yezdân vâsi'

[90a]

Dîger

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

‘Āşık ki olur bûsede ruḥsâra kâni¹⁶⁰² (736/371/1)

Dil-ber daḥı o veche rızâ virse ne mâni'

¹⁶⁰¹ Baḥrde rîk kadarca görünür kûh-ı kenâr

¹⁶⁰² ‘Āşık ki olur bûse-i ruḥsâr ile kâni'

‘ Ālemde eger gūşe-i āsāyiş olaydı (736/371/3)
Mihrāb ile çāk olmazdı sīne-i cāmi‘

Ümīdüñi pā-beste-i ye’s eyleme Nābī (736/371/5)
İhsān-ı Hudā bir gün ider def‘ -i mevāni‘

Ez-gāzaliyyāt-ı Dīvān-ı Şābit

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Bu semā‘ vü bu şafā gerçek erenler kārıdur (497/189/4)
Var yıķıl n’eyler saña küdek-i mul‘ ab semā‘

Şābitā vaşfın yāzarken farṭ-ı istiğrākdan (497/189/5)
Döndi bu kâğızda idüp bu kil-k-i bī-meşreb semā‘¹⁶⁰³

Dīger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
‘ Aşķla aldı fitili dün gice pervāneler (496/187/4)
‘ Ārz idince āteşin ruhsārıyla dīdār şem‘

Lā deyüp miḵrāz-ı hicrān-ı şeb-i düşīneye (496/187/5)
Bu ‘ inādı üzre başın kesdirür nā-çār şem‘¹⁶⁰⁴

Dīger (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)
İder sīm-bere cān-ı mübtelām ṭama‘¹⁶⁰⁵ (496/188/1)
Düşürmiş olmayacak bşr ümīde ḥām ṭama‘

Bu ārāmgāh-ı ‘ alāyıkda azdur gāyet¹⁶⁰⁶ (497/188/6)
Şu murğ eylemeye anı pāy-dām ṭama‘¹⁶⁰⁷

¹⁶⁰³ Döndi kâğızda idüp bu kil-k-i ney-meşreb semā‘

¹⁶⁰⁴ Bu ‘ inādı üzre başın kesdirür her bār şem‘

¹⁶⁰⁵ İder o sīm-bere cān-ı mübtelām ṭama‘

¹⁶⁰⁶ Bu dergāh-ı ‘ alāyıkda azdur gāyet

Humār-ı guşşa ile eylesek de ma^ç zūruz (497/188/5)
Cenāb-ı sākī-i meyden bir iki cām tama^ç

Ez-gāzaliyyāt-ı Seyyid Vehbī

(Mefā^ç ilün Fe^ç ilātün Mefā^ç ilün Fe^ç ilün)
Cemāli genc-i leṭāfetdūr ol şehūñ am mā (587/120/2)
Vuşul-ı tīg-i nighden hirās-ı cān māni^ç 1608
Sipīhr-i niyyet-i luṭf eyledikçe ey Vehbī (587/120/6)
Ṭuyar bu baḥt-ı siyāhum olur māni^ç 1609

Ez-gāzaliyyāt-ı Dīvān-ı Belīg

(Mef^ç ūlū Fā^ç ilātū Mefā^ç ilū Fā^ç ilün)
Āteş yanar başında gam-ı rūzgār ile (227/126/3)
Lāyık tökerse gözyaşını yāna yāna şem^ç 1610
Meclisde şubḥa dek dikilüp tūrur toğrısı¹⁶¹¹ (227/126/5)
Beñzer efendi gözi açık dīdebāna şem^ç

Diger

(Mef^ç ūlū Mefā^ç ilū Mefā^ç ilū Fe^ç ūlün)
Her laḥt-ı dile ḥüsn-i ḥaṭṭın naḳş idüp ol şūḥ¹⁶¹² (228/127/3)
Ḳor maḥfaẓa-i sīneye mānend-i muraḳḳa^ç
Bir kerre düşelden içine āteş-i ḥüsnüñ (228/127/5)
Pār pār yanıyor ḥāne-i mir ’āt-ı müşa^ç şa^ç

¹⁶⁰⁷ Şu murğ k’eylemeye anı pāy-dām tama^ç

¹⁶⁰⁸ Vuşüle tīg-i nighden hirās-ı can māni^ç

¹⁶⁰⁹ Ṭuyar bu baḥt-ı siyāhum olur heman māni^ç

¹⁶¹⁰ Lāyık tökerse gözyaşını dāne dāne şem^ç

¹⁶¹¹ Meclisde şubḥa dek dikilüp tūrdı toğrusı

¹⁶¹² Her saḥt-ı dile ḥüsn-i ḥaṭṭın naḳş idüp ol şūḥ

Diger

(Mef' ulü Fā' ilātün Mef' ulü Fā' ilātün)

Baht-ı siyāhum oldu dīdār-ı yāre māni⁶¹³ (229/128/1)

Ol āfītāb-ı hüsni görürdüm olsa tālī⁶¹⁴

Müjgānı müyın eyler her nazarda şad-çāk¹⁶¹³ (229/128/5)

Tiğ-i nigāh-ı cānān haqqā ki seyf-i kātī⁶¹⁴

Zer görmek ile müflis eyler mi kânā⁶¹⁴ at (229/128/6)

Olmaz vişāle tālīb nezzāre ile kānī⁶¹⁴

Hengām-ı şebde yārı ru'yāda görmiş ' aşık (229/128/7)

Bu vakı⁶¹⁴ a muṭābık āyā olur mı vā⁶¹⁴ kı⁶¹⁴

Birbirinden a⁶¹⁴ lā mışra⁶¹⁴ larum gazelde (230/128/9)

Olur mı yeksān bir elde hīç eşābī⁶¹⁴

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nazmī

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Sūziş-i derd-i dil kerem-āşināyı fehmi ider

Bezm-i gāmda bir nedīm-i nükte-i dānemdür şem⁶¹⁴

Zahm-ı hūn-āb dile şad merhem sūziş virür

Bir ṭabīb-i dil-nüvāz-ı mihr-bāñdur şem⁶¹⁴

Cilve-i dil-sūz ile dāğ-ı derūnı gösterür

Āşinā-yı sūziş dāğ-ı nihānumdur şem⁶¹⁴

¹⁶¹³ Müjgānı müyın eyler her bir nazarda şad-çāk

¹⁶¹⁴ Olur mı cümle yeksān bir elde her eşābī⁶¹⁴

Rūşen eyler hāne-i tārīk-i ṭab‘ um Naẓmiyā
Kūyiyā çeşmümdeki rūḥ-ı revānumdur şem‘

[90b]

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Dil-i rāķīb-i bed-aḥter nedür ki ḥā‘il ola (292/151/4)

Ḥadeng-i āhuma olmaz nüh-āsumān māni‘

Ḥayāl-i yār ile ḥalvet-nişin-i tecrīdüz (292/151/5)

Fehīm sen de gelüp olma bir zamān māni‘¹⁶¹⁵

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Ḥaşmet

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlün)

Būs-ı leb-i dildāra bulındı yine māni‘ (182/133/1)

Bī-ğā‘ile nūş-ı meye yār olmadı ṭālī‘

Pür fā‘idedür zevrak-ı mey būs-ı kenāra¹⁶¹⁶ (182/133/3)

Gel ‘ālem-i abā diyelüm baḥr-ı menāfi‘

Zevke baķalum sine-be-sine o perīyle (182/133/5)

Ḥaşmet olamam bī-hude nezzāreye ķāni‘

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şehrī

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Nigāh-ı luṭf-ı müjgānını bahāne ider¹⁶¹⁷ (97/71/2)

Bulur o germ-tegāfül cihān cihān māni‘

¹⁶¹⁵ Fehīm sen de gelüp olma her zaman māni‘

¹⁶¹⁶ Pür-fā‘idedir zevrak-ı mey būs ü kināra

¹⁶¹⁷ Nigāh-ı luṭfuña müjgānların bahāne ider

Nigāh-ı Şehrī gibi olmayam pür-ḥam ü pür-pīç¹⁶¹⁸ (97/71/5)

Nezāre-i ruḥuṇa ḥaṭ-ı ebruvān mānī¹⁶¹⁹

Dīger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

‘Aczi var gördüm firāḫuṇla yanup yaqılmadan (97/72/3)

Merḥamet itdüm dil-i sūzāne itdüm elvedā‘

Şanma ey Şehrī ğam-ı firḫatle ölmekten kaçam (97/72/5)

Cān nedür göz göre cānāna itdüm elvedā‘¹⁶²⁰

Nā-ma‘ lūm Esāmī Ez-ebyāt-ı Şu‘ arā

(Meḥ‘ ülü Fā' ilātü Meḥā' ilü Fā' ilün)

O ḥüsn-i ḥaṭ ile yāḳūt leblerüñden

Kılma tırāş-ı üstüḥvānı maḳṭa‘

Gitdüm diyār-ı ğurbete ey şāhum elvedā‘

Oldum belā-yı miḥnete hem-rāhum elvedā‘

Bi-Ḥarfi’l-ġāyn

Cevrī (Meḥā' ilün Fe‘ ilātün Meḥā' ilün Fe‘ ilün)

Ḥaḳīr ḳaldı şadāḳat faḳīr düşdi şalāḥ

Cihānı kevkebe başdurdı iḥtişām-ı durūġ

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nābī

(Meḥā' ilün Fe‘ ilātün Meḥā' ilün Fe‘ ilün)

Durūġ iken o ḳadar buldı şöhreti ey Nābī (743/378/8)

¹⁶¹⁸ Nigāh-ı Şehrī gibi olmayam mı pür-ḥam ü pīç

¹⁶¹⁹ Nezāre-i ruḥuṇa çin-i ebruvān mānī‘

¹⁶²⁰ Cān nedür ben göz göre cānāna itdüm elvedā‘

Ki girdi şüret-i şıdka küm oldu nām-ı durūğ

Diger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Ḥammām-ı ' uzlete şoyunup girse dil ne ola

(742/377/4)

Germ oldu sūz-ı sīne ile gülhan-ı ferāğ

Min-ba' d sūz-i sīne vü mihrāb-ı eşk-i çeşm¹⁶²¹

(742/377/6)

Ḳandil-i cāna virdi ziyā revğan-ı fūrūğ

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şābit

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

İdince destini mey-ḥvāre cāmdan kūtāh

(498/190/4)

Hemān zamāne mürāyīleri uzatdı ayağ

Bu pīç-tāb ile ' ayyāşı esnedür bir gün¹⁶²²

(498/190/5)

Tehī ḳadeḥ gibi ḥamyāze-i fuṭur-ı dimāğ

Yanarsa āteş-i rūze ile şubḥ-ı ' ide degin

(498/190/6)

Bilā-müdāhene ḳandil-i dilde ḳalmaz yağ

' Alāḳa-i mey ü maḥbūbdan bu şeh̄r içre

(498/190/7)

Görindi gurraya dek Şābitā gönülde dāğ¹⁶²³

Diger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Ḥelāl-zāde imiş pāk sūd ile perverdedür¹⁶²⁴

(499/192/4)

Uzatdı sāḳī esīr-i ḥumāra kāse-i dūğ¹⁶²⁵

¹⁶²¹ Min-ba' d sūz-ı sīne vü mecrā-yı eşk-i çeşm

¹⁶²² Bu pīç ü tāb ile ' ayyāşı esnedür bir gün

¹⁶²³ Görindi gurraya dek Şābitā gönülde ferāğ

¹⁶²⁴ Ḥelāl-zāde imiş pāk sūdle perverde

¹⁶²⁵ Uzatdı sāḳī esīr-i ḥumāra kāse-i dūğ

‘ Aceb mi hāne-ḥarāb olsa Şābitā şā‘ ir (499/192/6)
Kimüñ ya beytini ma‘ mūr ider felekde dūrūğ

Dīger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)
Bülbülün ḥayālī gözinde o ḥār-ı gülün
Ḥayāl-i şevḳ-i ruḥı bir gūne durūğ

Ez-meṭālī‘ -i Şābit

(Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn)
İdüp sitāre-i ṭubından iktisāb-ı fūrūğ (421/154)
Şaḳal başı ṭağıdur kisvān-ı dil-bere ṭuğ

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Rāğīb

(Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)
Ḥaṭṭuñı zülf-i ḥam-be-ḥamdur sīne-i üftādede¹⁶²⁶ (291/98/2)
Vār ise ‘ ālemde ancaḳ ‘ aşḳa dāğ üsti bāğ

[91a]

Velehu Tabiṣ-i fikriyle ol bütüñ şeb ü tā-seḥer¹⁶²⁷ (291/98/5)
Külbe-i şevḳümde rüşen revḡan-ı gülden çerāğ

Seyr ideydük nükte-senc olmaḳ ğazael ṭarḥ itmegi (291/98/6)
Bir nefes bulsam sürūra şaḥne-i ğamdan mesāğ

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Belīğ

(Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)
Bülbül ü ḳumrıya bāğda bu bāğda yer ḳalmadı āh (230/129/2)

¹⁶²⁶ ‘ Aks-i zülf-i ḥam-be-ḥamdır sīne-i üftādede

¹⁶²⁷ Tābiṣ-i fikr-i ruḥiyle ol bütüñ şeb-tā-seḥer

Serv-i ra' nāya zağan kondı nihāl-i güle zāğ

Yüz virür kim çıkara naşsını yāruñ mir 'āt (230/129/4)

' Ākıbet şüreti bir albe eyler ifrāğ

Ne eker nevet-i erbāb-ı riyādan ' āşık (231/129/6)

Bir şehirde ki ola yār ü mabūba yasāğ¹⁶²⁸

Ez-azaliyyāt-ı Dīvān-ı Sāmī

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)¹⁶²⁹

Rūşen-dilān birbirine feyz-baş olur (332/64/6)

Bulur erāğ-ı dīde-i eibbādan fūrūğ¹⁶³⁰

Fānūs-ı āb-gīne gibi sīne-şāf olan (332/64/7)

K'āyīne buldı ūlfet sīm-ābdan fūrūğ

Ez-azaliyyāt-ı Dīvān-ı Rūşdī

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

Yandı dil-sūz-ı ğam-ı ' aşıyla mānend-i erāğ (164/80/1)

Gelmedi cevır ü cefādan daı ol şūa fūrūğ

Bāde-i cām-ı lebūñ ' ālemi mest itmededür (164/80/2)

Sāiyā olsa ne ğam bāde-i gül-fāme yasāğ

Ez-azaliyyāt-ı Dīvān-ı Nazmī

(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)

' İzār-ı yāri gürisne-i nighle seyr itsem

¹⁶²⁸ Bir şehirde ki ola bāde vü mabūba yasāğ

¹⁶²⁹ Divanda gazelin 1.beytinin 2.mısrası ise 2.beytin 2.mısrası, 2.beytin 2.mısrası ise 1.beytin 2.mısrasıdır. İbrahim Efendi gazeli kaydederken 2.mısraların yerlerini deiştirek kaydetmiştir.

¹⁶³⁰ Bulur erāğ-ı dīde-i abābdan fūrūğ

Olur nigāhıma reng-i ‘ izārı gül gül-i dāğ

Benüm ol ğamkede-i dehri bī-vefā Nazmī

Degül sühan görinen şu‘ le-zār-ı gül gül-i dāğ

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Çeşmi tegāfūl eyledi āğāz-ı şekvede (294/154/2)

Hüsni ider dırāzi-i efsāne bī-dimāğ¹⁶³¹

Haṭ gelse rüy-ı yāra olur şevk-i dil ziyād (294/154/4)

Olmaz duḥān-ı şem‘ le pervāne bī-dimāğ

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Haşmet

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

‘ Āşıkānuñ kimi dil-ḥaste kimi pür-süz-ı dāğ (183/135/1)

Görmedüm dārü’ şifā-yı ‘ aşqda bir ferdi şāğ

Bağrımuñ yağın eritdi bezm-i ğamda sūzişüñ (183/135/4)

Gerçi itdün dāğ-ı ‘ aşkuñla dili rüşen-çerāğ

Dığer

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Olmış kibār-ı devlete vird-i zebān durūğ (183/136/1)

Hasret çeker lisān-ı fakīre dūrūğ¹⁶³²

Naḫşı kim oldı ḥātem-i şıdk ü şadākatüñ (184/136/3)

Virdi kibār-ı ‘ asra nām ü şān dūrūğ¹⁶³³

¹⁶³¹ Mesti ider dırāzi-i efsāne bī-dimāğ

¹⁶³² Hasret çeker lisān-ı fakīre hemāñ durūğ

¹⁶³³ Verdi kibāı asrımıza nām ü şān durūğ

Haşmet nifāka hürd ü büzürg eylemiş heves (184/136/5)
Sermāye-i şağır ü kebır-i cihān durūğ

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fıtnat

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Bilürüz ey şūh olduğıñ vefādan fāriğ¹⁶³⁴ (340/30/1)

Ḳā'ilüz olma hemāñ cevır ü cefādan fāriğ

Rind olan dil-ber meyden geçemez ey zāhid¹⁶³⁵ (340/30/2)
Sen niçe olmaz iseñ zerḳ-i riyādan fāriğ¹⁶³⁶

Ne ḳadar olsa da me'yūs-ı vişāl 'āşık-ı zār (340/30/3)
Yāre olmaz yine ibrām ü recādan fāriğ

Görmesün dirseñ eger raḡne binā-yı cāhuñ (340/30/4)
Olma ta'mır-i ḳulüb-ı fuḳarādan fāriğ

Dāsītān-ı dilimi gūş iden olsa ne 'aceb (340/30/5)
Fıtnatā ḳışsa-i şāh ile gedādan fāriğ

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Vecdī

(Mefā'ilün Fe' ilātün Mefā'ilün Fā'ilün)
Ne oldı çeşm-i fesūn-sāzı nāzdan fāriğ (56/1/1)

Ne ben dili idebildüm niyāzdan fāriğ

Muḥāldür baña geçmek hevā-yı zūlfünden (56/1/2)

¹⁶³⁴ Bilürüz olduğıñ ey şūh vefādan fāriğ

¹⁶³⁵ Rind olan dil-ber ü meyden geçemez ey zāhid

¹⁶³⁶ Sen nice olmaz iseñ zerḳ ü riyādan fāriğ

Olur mı hîç dil-i Maḥmūd-ı eyāzdan fāriḡ¹⁶³⁷

[91b]

Nā-ma' lūm esāmī ez-ebyāt-ı Şu' arā

(Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

(Azmi Pir Mehmed)

Ṭaylasānī ü lisān-ı kızb ü durūḡ

Yok derünunda zerre deñlü fūrūḡ

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

(Ahmed Paşa)

Kuh-ı ḡamdan mīve-i vuşlat umarsın ey göñül

Sen de ol ṭāli' mi var kim ola dāḡ üsti bāḡ

Bi-Ḥarfī'l-fā

Ez-ḡazaliyyāt-ı Dīvān-ı Bākī

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Ḳadriñi seng-i muşallāda bilüp ey Bākī

(242/229/9)

Ṭurup el baḡlıyalar ḡarşuña yārān şaf şaf

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Ġamzelerden tiḡ ü ḡançer çekse ḡaşd-ı ' aşıkā

(442/6)¹⁶³⁸

Rüstem idemez ḡahramān-ı çeşmüne dūr-ı meşāf¹⁶³⁹

Tirüne ey sim-ten olsun nişān-ı āşüfte-dil

Ḥuş yaraşur ol miyāne ḡançer-i zerrin-ḡılāf

¹⁶³⁷ Olur mu hîç Maḥmūd Feyāzdan fāriḡ

¹⁶³⁸ Divanda kıt'a olarak kaydedilmiştir.

¹⁶³⁹ Rüstem irmez Ḳahramān-ı çeşmüne rüz-ı meşāf

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Cevrî

(Meʿ ulü Fâʿ ilâtü Mefâʿ ilü Fâʿ ilün)

Biñ goncayı küşâde ider bir nefesde bād (229/130/2)

Olmaz mı hiç böyle dem dem-i dil-küşâ laţif

Mirʼât-i cüy-bārda yok zerrece keder (229/130/4)

Her sineden görünmede rüy-ı şabâ laţif¹⁶⁴⁰

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Nâbî

(Feʿ ilâtün Feʿ ilâtün Feʿ ilâtün Feʿ ilün)

Eyledi şevk-i miyân-ı beden-i sîm-ten¹⁶⁴¹ (744/380/3)

İtdi fevvâre gibi eşkini bârîk-i naḥîf¹⁶⁴²

Büseğâh-ı kalem ü secdegeh-i râz olamaz (744/380/5)

Nâbiyâ olmayıcak dâmen-i eşʿâr-ı laţif

Ez-murabbaʿ ât-ı Nâbî

(Meʿ ulü Mefâʿ ilü Mefâʿ ilü Feʿ ul)

Her kim ki bulur faẓl-ı maʿârifle şeref¹⁶⁴³ (743/1)

Eyler anı çarḥ-ı tîr-endühe hedef

Eyler sitem-i erre girîbânını çâk

Rûşen-dil ü dür-perver iken ṭabʿ-ı hedef

Dîger

(Meʿ ulü Mefâʿ ilü Mefâʿ ilü Feʿ ul)

Ebnâ-yı zamânda Nâbiyâ yok dil-i şâf (1201/105)

Ḥarekât-sirişt-i ʿözü-cüy-ı inşâf¹⁶⁴⁴

¹⁶⁴⁰ Her sinede görünmede rüy-ı şafâ laţif

¹⁶⁴¹ Eyledi şevk-i miyân ü beden-i sîmîni

¹⁶⁴² Âh-ı fevvâre-şifat eşkümi bârîk ü naḥîf

¹⁶⁴³ Her kim ki bulur faẓl ü maʿârifle şeref

Hep çıkdı mazẓane-i vefādur didigüm
Dāmen be-miyān reh-rev-i vādī-i ḥilāf

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şābit

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Bülbülün ḥayālī gözinde uçar gülün¹⁶⁴⁵ (500/194/4)
Oldı mekân-ı zāğ ü zeğan lāle-zār ḥayf

Şābit cemende her biri bir gül şalındırur (500/194/5)
Ḥāruñ murādı üzre eser rüzgār ḥayf

Diger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Ḥvāb-ı şafāda sāye-i perr-i mekes düşüp (500/195/3)
Ağır başar o māye-i nāzı hezār ḥayf

Şābit yine elemnenür tığ-i nigāh-ı yār¹⁶⁴⁶ (500/195/5)
Ağyāra virmedüm diyü ber-güzār ḥayf

Diger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Peymāne şundiğında çağır-keyf ile baña (500/196/3)
Virmiş idi neşve-i ḳadeḥ ol şeh-bāza keyf

Keyfiyyet eglenür göricek bezm-i yārda (500/196/4)
Ḳoca güneḥ-kār ile bir şūḥ-ı ṭannāz keyf¹⁶⁴⁷

Söz yatımı ile bu gice bunda yat dirüz (500/196/5)
Ġālib olursa Şābit o naḥl-ı nāz keyf

¹⁶⁴⁴ Çirk-ābe-sirişt-i ' özr-cüy-ı inşāf

¹⁶⁴⁵ Bülbüllerün ḥayālī gözinde uçar gülün

¹⁶⁴⁶ Şābit elemnenür yine tığ-i nigāh-ı yār

¹⁶⁴⁷ Ḳoca güneḥ-kār ile bir şūḥ-ı tāze-keyf

Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Terennüm eylese saḳḳā burun ḥarīf-i ğama	(501/197/3)
	Niçün yetişdüremez bu ağızla mīnā keyf	
	Şabāḥ keyfine ehl-i ṭabī' ate Şābit	(501/197/5)
	'Āraḳ ḳadar da mı virmez bu cām-ı mīnā keyf	

Ez-metāli' -i Şābit

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
Ağzına alma leb-i pākin atup her gün ḥarf	(418/122)
İtme fağfūrı bir kirli Kütāhiyyeye zarf ¹⁶⁴⁸	

Ez-sitāyiş-i Müfti Benām Seyyid Sa' id Feyzu'llāh Efendi Sellemehü's-Selām

(Mefāilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
Ḥudāyegāne me' āli-penāḥ Feyzu'llāh	(43/9/21)
Şerīf-kevkebe 'allāme-i fehīm ü 'arīf	

[92a]

Velehu	Tebār-ı pāki peder peder ehl-i ṭarīḳ ¹⁶⁴⁹	(44/9/24)
	Ekārim-i nesīb-i ced-be-ced ḥasīb ü zarīf ¹⁶⁵⁰	
	İderdi istese bir mūy-ı fikr-i bāriki	(44/9/29)
	Hezār nīmede her nīmesin taşşīf ¹⁶⁵¹	
	Faḳīri mekrümet-i bī-nihāyetüñ itdi ğanī	(44/9/37)
	Maḳām-ı ye's teẓaccurda itmeden tevfiḳ ¹⁶⁵²	

¹⁶⁴⁸ İtme kirli Kütāhiyyeyi fağfūreye zarf

¹⁶⁴⁹ Tebār-ı pāki peder-ber-peder 'arīḳ ü āşil

¹⁶⁵⁰ Ekārim-i nesebi ced-be-ced ḥasīb ü şerīf

¹⁶⁵¹ Hezār nīme vü her nīmesin yine taşşīf

Cemî⁶⁵² -i mǎ-meleküm kıldı ‘arşa-i tārāc (45/9/41)

Ne beli şāmet ü nātık ne ḥod telīd-i ʿarīf¹⁶⁵³

Yine ‘aṭıyyeñ idüp cümleñüñ telāfisin (45/9/42)

Yerine geldi telef-kerde-kār ü bār-ı selīf

Raḳīḳ-i ḥalkā be-gūş-ı mişāl-i ḥalkā-i der (45/9/44)

Hilāl-veş ḳoma ḥaricde şām-ı ḡamla elīf

Yerinde dāḥile bir himmet eyle sulṭanum (45/9/45)

İdüp mu‘ āvaża-i i‘ tibārla talṭīf

Sinīn-i ‘ōmr-i ‘azīz-i şerīfūñi Mevlā¹⁶⁵⁴ (46/9/52)

Mi ‘eten ide ulūf ü ulūfını taz‘ īf¹⁶⁵⁵

Ez-Sitāyiş-i Naḳībū’l-eşrāf Der-Hengām Taḳdir-i Şadr-ı Rūm

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Tāze-peygām-ı şeref-nāme-i pākize bu kim (125/37/9)

Şadr-ı rūm oldu sa‘ ādetle naḳībū’l-eşrāf

Bū Ḥanīfe gibi zūhd vera‘ ı ḡalibdür (126/37/26)

Zuḥruf-ı fānī-i dünyādan ider istinkāf

Evliyā-yı ni‘ amuñ luṭfına me’lūf olmış (128/37/45)

İdüp en‘ ām-ı firāvānların vech-i kifāf

¹⁶⁵² Maḳām-ı ye’s ü tazaccurda itmeden tevḳīf

¹⁶⁵³ Ne beli şāmet ü nātık ne ḥod telīd ü ʿarīf

¹⁶⁵⁴ Sinīn-i ‘ōmr-i ‘azīz ü şerīfinüñ Mevlā

¹⁶⁵⁵ Mir‘ ātın ide ulūf ü ulūfunı taz‘ īf

Ez-murabba‘ āt-ı Dīvān-ı Seyyid Vehbī

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilūn Mef‘ ūlūn Fā‘)

İtdüñ yeter va‘ dini ey zāt-ı şerīf¹⁶⁵⁶ (588/13)

Pā-beste-i bār-bend-i ‘avķ-ı tesvīf¹⁶⁵⁷

Hasretle gözimde arpacıklar çıķdı

Arpālīgā itdüñ cū visālin tevķīf¹⁶⁵⁸

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Rāğīb

(Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)

Mest olup itmiş girībānın küşāde tā-be-nāf (292/99/1)

Vaķtidür ol māh ile olmak ister iseñ sine-şāf

Dürd-i şāfī sāķī-i dehrüñ ħarīfī olmayan¹⁶⁵⁹ (292/99/5)

Urmasun bezmi taħammülde sebū-keşlikle lāf

‘Āleminde herkes eyler ħod-be-ħod da‘ vā-yı zūr (292/99/6)

Merd-i meydān-ı hüner ma‘ lūm olur rüz-ı muşāf

Ĥulf ü va‘ de eylerse eyler bī-vefāsından zūhūr¹⁶⁶⁰ (292/99/7)

Yohsa olmaz naķd-i cāna Rāğībden ħilāf

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Belīg

(Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn)

Fünūna dād ü sitedle olur mı hīç vāķıf (233/132/2)

Nihāyeti kütübüñ ismin öğrenür şaħḥāf

¹⁶⁵⁶ İtdüñ yeter esb-i va‘ di ey zāt-ı şerīf

¹⁶⁵⁷ Pā-beste-i bār-bend-i ‘avķ ü tesvīf

¹⁶⁵⁸ Arpālīgā itdüñse vuşūlm tevķīf

¹⁶⁵⁹ Dürd ü şāf-ı sāķī-i dehrüñ ħarīfī olmayan

¹⁶⁶⁰ Ĥulf-ı va‘ d eylerse bī-vefāsından zūhūr

Cihānı böyle helāk eylemezdi şemşirūñ (233/132/7)
Eger ki resmini ebrūdan almasa sayyāf

Diger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Güc imiş hāyli bu eyyāmda söz diñletmek (235/134/5)
Muṭribuñ kavline bī-ḍarb kulaḵ tutmaz def
Şıḳlet itmek hele ehl-i dile düşmez aṣlā (235/134/6)
Tevbe ḳıl bār-ı günehuñ mizāna gele eḥaf¹⁶⁶¹

Ez-ğazaliyyāt-ı Rüşdī

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Bilmedüm kādrin dirīğa yok yere şarf eyledüm (166/82/4)
Eyledüm dünyā içün naḳd-i sirişküm hep telef
Şüst ü şüy çārḳ-ı ‘ işyāna yeter bir ḳaṭresi (166/82/5)
Baḥr-i eltāf-ı Hudā bī-ḥaddür ey dil “*Lā teḥaf*”

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nazmī

(Meḥ‘ ülü Fā‘ ilātü Meḥā‘ ilü Fā‘ ilün)
Ben nūş-ı cā-bāde-i ‘ aşḳ eylesem ne ola
Hātifden erdi gevşeme āvāz-ı “*Lā teḥaf*”¹⁶⁶²

[92b]

Velehu Eyle semā‘ cān ü dilüm hem-çü Mevlevī
Āhum ḳudüm ü nāleni vü sinem oldı def
Nazmī o şūhuñ olup çeşm-i mest-i ḡamzesi

¹⁶⁶¹ Tevbe ḳıl bār-ı günāhuñ gele mizāna eḥaf

¹⁶⁶² Et-Taha 20/68, en-Neml 27/10, el-Kasas 28/25, el-Ankebut 29/33, es-Sad 38/22, ez-Zariyat 51/28.

Küh-ı belāda kılsa oldum halef-i selef

Diger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Lâyık-ı āyine-i mihr-i ruḥun olmağıçün

Ḥidmet itdi niçe üstād-ı nikū-kāre şādef

Yine bir lū’lū’-i şehvāruñ olup meftūnı

Düşdi қа‘ riyem şıdqlarum zehḥāre şādef

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm

(Müfte‘ ilün Müfte‘ ilün Müfte‘ ilün Müfte‘ ilün)

Pādişāh-ı serīr-i nāz olmuş o çeşm-i ‘ işve-ger

(295/156/2)

Şalmada қаşd-ı cān içün peyk-i nigāhı her taraf

Merd ise ger zūhūr ide fitne-i āḫirü’z-zamān

(295/156/3)

Leşker-i ḥaṭṭı der-kemīn ğamze-i kirişme çekdi şaf¹⁶⁶³

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Ḥaşmet

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Gösterür bize mir’āt-ı felek rüy-ı luṭf¹⁶⁶⁴

(184/137/1)

Görünür āyine-i dīdemüze rüy-ı luṭf

Olmadı zīver-i ser-şīşe-i çeşm-i idrāk

(184/137/2)

Қаңı gülşende biter ol gül-i hoş-büy-ı luṭf

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fıṭnat

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)

Ey bü’l-heves gel ārzū-yı ḥatıruñ şaḫın

(341/31/3)

¹⁶⁶³ Leşker-i ḥaṭṭı der-kemīn ‘ işve kirişme çekti şaf

¹⁶⁶⁴ Gösterirse bize mir’āt-ı felek süy-ı luṭf

İtme huşûla gelmeyecek müdde‘ âya şarf

Rind aldı naqd-i cürmle kâlâ-yı mefhâret

(341/31/4)

Qıldı nuqûd-ı tã‘ ati zâhid riyâya şarf

‘ Âkılsañ eyle vaqtıñı zıkr-i Hudâya şarf

(341/31/1)

Enfâsuñı ‘ abeş yere itme hevâya şarf

Ez-târih-i şadârat-ı Rûm İli Mirzâ-zâde Mehmet Sa‘ id Efendi

(Fe‘ ilâtün Mefâ‘ ilün Fe‘ ilün)

‘ İzz ü iclâl-i devlet ü iqbâl¹⁶⁶⁵

(254/13/6)

Piştigâgında bendedür şaf şaf

Fıtnatâ kıl du‘ â-yı devletini

(254/13/7)

Dâmen-i vaşfına irişmez kef

Tûl-i ‘ ömr ile Hâk ide memdûd

(254/13/8)

Sâye-i ‘ adlini taraf-be-şaraf

Rûhî

(Mef‘ ülü Mefâ‘ ilü Mefâ‘ ilü Fe‘ ülün)

Zâtında kemâl olmasa hârdur¹⁶⁶⁶

Yâ şâl siyeh egnine giymiş yâ yeşil sūf

‘ Âlemde kâmil çeke gam zevk ide câhil

Yerden göge dek aña ben diyeyüm yūf¹⁶⁶⁷

Kâmi

(Mef‘ ülü Mefâ‘ ilü Mefâ‘ ilü Fe‘ ülün)

¹⁶⁶⁵ İzz ü iclâl ü devlet ü iqbâl

¹⁶⁶⁶ Zâtındaki esrâr-ı kemâl olmaya hardur

¹⁶⁶⁷ Yerden göge dek yuf bana ger demez isem yuf

Ya' kûb dil n'ola eylerse hicre te'essüf
Dîdârı ' azîz eylemege başladı Yûsuf

Nâ-ma' lûm esâmî ez-ebyât-ı Şu' arâ

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Keşîde işine göre gerek lâf

Baňa degmez atlas ü dîbâ zer-bâf

Dîger

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

(Muhibbi)

Ğadd-i yâre kimi ' ar' ar dimiş kimi elif¹⁶⁶⁸

Cümlenüñ maqşûdı ammâ rivâyet muhtelif

Dîger

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

Leb-i idbâr ile İbrâhîm Efendi'nüñ felek

Meş' al-i iğbâlinüñ didi firûzânına yuf

Bi-Ĥarfi'l-kâf

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Bâķî

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Ĥuzûr-ı pîre yetişdüm egerçi her fande

(252/245/3)

Velî güzelleri sevmekde ihtiyârum yok

' Âdem diyârına çokdan giderdüm ey Bâķî

(252/245/5)

Şarâb-ı ' aşkla reftâra iktidârum yok

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Neḡ' î

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

¹⁶⁶⁸ Kimi ' ar' ar dedi kadd-i dildara kimi elif

Hazz ıder dil-i ğam-ı cānānla bī-tāb olıcak (311/62/1)
Ol şafāyı bulamam mest-i mey-i nāb olıcak

Ġam-ı ‘ aşkuñ dile geldikçe kıomaz cānda elem (311/62/2)
Yir kıalır mı kedere ħānede aħbāb olıcak

[93a]

Dıger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Yāre derdüm diyemem bezm-i şarāb olmayıcak (311/63/1)
Cürmüm ikrār idemem mest-i ħarāb olmayıcak

Cezbe-i ħüsni göñül ħattuñna ta‘ lık eyler (311/63/3)
Niçe ħall itmek olur anı kitāb olmayıcak

Ṭotalum rüz-i şumār olsa kim eyler da‘ vā (312/63/4)
İtdigüñ zulme senüñ ħadd ü ħisāb olmayıcak

Sen bu rüsvālıġı ey Nef‘ i kıomazsuñ elden (312/63/5)
Yārdan yine saña ħışm ü ‘ itāb olmayıcak

Dıger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Ġamze-i tıġ-keş çeşm-i siħir-sāzına bak¹⁶⁶⁹ (312/64/1)
Kāşd-ı cān eyler iken şıve-i nāzına bak¹⁶⁷⁰

Kāhramān kıarşı turur mı gör o müjgānlara (312/64/2)
Leşker-i ğamze-i mest-i sipeh-endāzına bak

Niçe ārāstedür şıve ile ser-tā-bā (312/64/4)

¹⁶⁶⁹ Ġamze-i tıġ-keş ü çeşm-i siħir-sāzına bak

¹⁶⁷⁰ Kāşd-ı cān eyler iken şıvesine nāzına bak

Rūzgāruñ hele ol dil-ber-i mümtāzına bak

Ġāmze-i nergis-i maḥmūrların seyr eyle (312/64/5)

Cilve-i serv-i sehī ḳadd-i ser-efrāzına bak¹⁶⁷¹

Diger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Görse ḥüsnin olur elbette her ādem ‘ āşıḳ (311/60/1)

Niçe olmasun o meh-pāreye ‘ ālem ‘ āşıḳ

İzṭırāb-ı dil-i bī-tāb anı raḥat ḳor mı (311/60/4)

Ġāmze ḳatl eylese ṭurmaz yine epsem ‘ āşıḳ

Ehl-i dil bāde vü dil-bersüz olur mı bir dem (311/60/7)

O da Nef‘ ī gibi hem şā‘ ir ola hem ‘ āşıḳ

Ez-ġāzaliyyāt-ı Dīvān-ı Cevrī

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

‘ Aḳlı dīvāne ḳılup zühdi ider mest-i ḥarāb (213/134/4)

Böyledür işte sülük eyler iseñ mezheb-i ‘ aşḳ

Rūḥ virmiş Cevrī’ye ġam-ı dil-ber ile¹⁶⁷² (213/134/5)

Peyker-i ādemi itdükde ḳazā ḳalıb ‘ aşḳ

Diger

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün)

Ḳatl-i ‘ uşşāḳ itmede bilmem ne siḥr eyler gözi (232/137/3)

Zāhirā baḳsuñ elinde ḥaṇçer-i bürrānı yok

Çeşm-i mest-i yārı gördi geçti kendüden¹⁶⁷³ (232/137/5)

¹⁶⁷¹ Cilve-i serv ü sehī-kadd-i ser-efrāzına bak

¹⁶⁷² Rūḥ virmiş dil-i Cevrī’ye ġam-ı dil-ber ile

Havf-ı tîğ-i ğamzesine ‘ arz-ı hâle cânı yok

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Nâbî

(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)

Niçün dil-gîrlüñ olursun keşret-i çeşm-i temâşâdan¹⁶⁷⁴ (753/391/4)

Saňa lâzım mıdur tâ böyle çeşm-i şüh-nâz olmak¹⁶⁷⁵

Bulur feyz-i tevâzı‘ ile dıraht-ı pest bār-aver¹⁶⁷⁶ (753/391/5)

Çomışdur mîveden mahrûm servi ser-fîrâz olmak

Felek arturma geçdük ‘ illeti bîmâr-ı hicrânuñ (753/391/7)

Elüñden çün gelmez derd-i ‘ aşka çâre-sâz olmak

Dîger

(Mef‘ ülü Fâ‘ ilâtü Mefâ‘ ilü Fâ‘ ilün)

Bilmem berât-ı vuşlat kime hüküm ider kazâ¹⁶⁷⁷ (750/388/2)

Bu manşıbuñ mülâzımı çok infîşâli yok

Gülzâr-ı hüsnini gerçi leţâfet bî-bedel (750/388/4)

Ammâ hevâsınıuñ o kadar i‘ tidâli yok

Hîç şorma kim şabîbün elinden neler çeker (750/388/6)

Ammâ beyâne haste-i ‘ aşkuñ mecâli yok

Cevri-i zamânenen gilemend olma Nâbiyâ (750/388/8)

Çağı cilâl var ‘ aķabinde cemâli yok

¹⁶⁷³ Çeşm-i mest-i yârı gördi geçdi Cevrî kendünden

¹⁶⁷⁴ Niçün dil-gîr olursun keşret-i çeşm-i temâşâdan

¹⁶⁷⁵ Saňa lâzım mıdur tâ böyle şüh-ı çeşm-bâz olmak

¹⁶⁷⁶ Olur feyz-i tevâzu’la dıraht-ı pest bār-âver

¹⁶⁷⁷ Bilmem berât-ı vaşlı kime hüküm ider kazâ

DİĞER	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)	
	Bilmem ki bu bazar-ı cihanuñ nesin aldık	(749/387/1)
	Hep bundadur esbāb-ı fenānuñ nesin aldık	
	Aldatmadayuz mülk şanup dār-ı fenā-yı	(750/387/3)
	Pes-mānde bu vīrānenūñ nesin aldık ¹⁶⁷⁸	
DİĞER	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)	
	Bir devlet için çarha temennādan uşandık	(755/394/1)
	Bir vaşl için ağıyāra müdārādan uşandık	
[93b]		
Velehu	Dil gāmla dağı dest-i girībān uşanmaz ¹⁶⁷⁹	(755/394/4)
	Bir yār için ağıyāryla gāvğādan uşandık	
DİĞER	(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)	
	Haqīkī şanma seyr etdigüñ perhīz-i kārānı	(755/394/5)
	Fütādedür demindeñ n'eylesün destinde ālet yok	
	Yapılmış hāzır olmuş senden evvel cümleñ kārı	(756/394/6)
	Senūñ tedbiriñe ey çarh-ı zahmet çekmege hācet yok	
	İdenler ne cesāretler iderler ilticā bilsem	(756/394/7)
	Esāsında binā-yı 'izz ü iqbālūñ metānet yok	
	Ser-ā-pā çeşm-i 'ibretten geçerdüm nüşha-i çarhı ¹⁶⁸⁰	(756/394/8)
	İçinde ma' ni-i ārāma dā'ir 'ibādet yok ¹⁶⁸¹	

¹⁶⁷⁸ Pes-mānde bu virāne binānuñ nesin aldık

¹⁶⁷⁹ Dil gāmla dağı dest ü girībāndan uşanmaz

¹⁶⁸⁰ Ser-ā-pā çeşm-i 'ibretten geöürdüm nüşha-i dehri

	Cihānuñ zīr ü bālāsın tefehhuş eyledüm Nābī Tevekkül kişverinden ğayrı yirde rāhat yok ¹⁶⁸²	(756/394/9)
Dīger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) N’eyleyüm sāğarı zīb-i kefi yār olmayacak Kim baqar āyīneye āyīnedār olmayıcağ	(752/390/1)
	‘Ayş mümkün mi bu miñnetkede-i ‘ālemde Kadeh-i bāde gibi elde müdār olmayıcağ	(752/390/3)
Dīger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün) Bir kerre iltifātuñla hürrem olmaduğ Bīgāne deñlü şöhetüñe mahrem olmaduğ Bilmem bizi gözüñle niçün pürsin ey felek Bu gülsitāna düşdük ise şebnem olmaduğ	(754/393/1) (755/393/2)
Dīger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün) İtdüm egerçi ol gül ile āşınālıcık Şemm eyledüm velik biraz bī-vefālıcık İtmez zekāt-ı hüsni ol mäh-rü dirîğ Küyında irtikāb olunursa gedālıcık Esbāb-ı ‘izz ü cāhile tedbīr-i cehldür ¹⁶⁸³ Ser-māye-i selāmet iken bī-nevālıcık	(753/392/1) (753/392/2) (754/392/4)

¹⁶⁸¹ İçinde ma‘ nī-i ārāma dā‘ ir bir ‘ibāret yok

¹⁶⁸² Tevekkül kişverinden ğayrı yirde istirāhat yok

¹⁶⁸³ Esbāb-ı izz ü cāh ile tebdīl cehldür

	Hamyāze-rīz-i ḥasret iken hoş gelür baña Şatmak nevāl-ı vuşlata bī-iştihālıcuḵ	(754/392/6)
	‘ Ālemde dil mi ḵordı kebāb-ı ḡām itmedik Girse eline ḡayrinüñ ol dil-rübālıcuḵ	(754/392/8)
	Ol āfītāb-ı ḥüsne hücum-ı raḡībden Derd-i derünı dökmege yok bir ārālıcuḵ	(754/392/9)
	Rāḥat murād iden ḵulına Ḥaḵ naşīb ider Eblehlicük ḥalīmlicük bī-rīyālīcuḵ	(754/392/10)
	Nābī ne deñlü māni‘ -i rızḵ olsa da baña Müşkilter-i umūr gelür bī-ḥayālīcuḵ	(754/392/11)
Dıger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)	
	Lezzet-i vişāle ki yāruñ rızāsı yok ¹⁶⁸⁴ Bī-hüde ḥvāhiş eylemenüñ iḵtizāsı yok	(746/382/1)
	Bī-māye-i müşteriyüz o kālā-yı kāme kim Bāzār-ı kā’ inātda ḵaṭ‘ ā behāsı yok ¹⁶⁸⁵	(746/382/2)
	Çeşm-i ‘ ināyet umma o şüret-i fūrüşdan Dil-ḥvāha müzāyaḵadan mā‘ adāsı yok	(746/382/4)
	Gelmez ḥuşūla maşlaḥat vaşl-ı Nābiyā Teklif-i rişvet eyleyecek kethüdāsı yok	(746/382/9)

¹⁶⁸⁴ Ol lezzet-i vişāle ki yāruñ rızāsı yok

¹⁶⁸⁵ Bāzār-ı kā’ inātda aşlā behāsı yok

Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)	
	Yūsuf gibi envā' -ı mihen çekmege muhtāc	(747/384/4)
	Āsān degül iḥvāna veliyü'n-ni' am olmak	
	Ḥamyāze-keşān ğurre-i şevvāli görince	(747/384/6)
	Ümīd idemem tövbede şābit-kaḍem olmak	

[94a]

Velehu	Nābī toyamam lezzetine ḥvān-ı ḥayātuñ	(747/384/7)
	Olmasa şoñı telḥ-dimāğ-ı 'ādem olmak	

Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	Beñzer dıraḥt o tācire kim nev-bahārda	(751/389/4)
	Her nev' den metā' ı var nuḳūdı yok ¹⁶⁸⁶	
	Ḥuddām-ı sāde-rüy-ı hoş-endām gibi ¹⁶⁸⁷	(752/389/6)
	Şevḳ-i kıyām ḥidmete beste ku' ūdı yok	

Ez-murabba' āt-ı Nābī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilūn Fā')	
Müstelzim olur ğamuma ḥammāl olmak	(1202/107)
Ḥvāhişger-i kār ü bār-ı iḳbāl olmak	

Mescūd-ı cibāh oldığıña degmez mi
Ey ḥāk seg ü gürbeye pāy-māl olmak

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şābit

¹⁶⁸⁶ Her nev' den metā' ı var ammā nüḳūdı yok

¹⁶⁸⁷ Ḥuddām-ı sāde-rüy-ı hoş-endām gibi serv

	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Sīnede dīvān kuruldı cem' olup erkān-ı ' aşk	(501/199/1)
	Nevbetin çaldurdu şāhib-devlet-i dīvān-ı ' aşk	
	Ayağı altındadır gūyā cemī' -i kā' ināt ¹⁶⁸⁸	(502/199/3)
	' Arşdan a' lā kurulmuşdur bülend-eyvān-ı ' aşk	
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Ey h'vāce taş başuñı derde uğradur	(502/201/3)
	Pürdür müdām seng-i melāmetle zeyl-i ' aşk ¹⁶⁸⁹	
	Şābit kühen haşır-ı firāk üzre kaldı dil	(503/201/5)
	Sildi süpürdi hāne-i ümīdi seyl-i ' aşk	
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Virsem mi virmesem mi seni bu fikirdeyüm	
	Ey dil deründan geçiyor ārzū-yı ' aşk	
	Bir yağlı karadur lekesi rūy-ı dilde kim	
	Çıkmaz ne deñlü eyler iseñ şüst ü şüy-ı ' aşk	
	Şābit hem ' ayb ü hem hünerin söyledüm saña	
	Cā' iz olursa böylecedür işte hūy-ı ' aşk	
Diger	(Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Dil-ber olinca mübtelā müşfik	(503/202/1)
	Arkasında huzūr ider ' aşık	

¹⁶⁸⁸ Ayağı altındadır ser-pā cemī' -i kā' ināt

¹⁶⁸⁹ Pürdür müdām seng-i nedāmetle zeyl-i ' ışk

Diger	(Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Didüm eyvân-ı vaşluña çıkayum	(503/202/2)
	Hande-fermā-yı nāz olup didi çık	
	La' lüni dişlerin dimiş ağıār	(503/202/3)
	Kāfirin dişlerin boğazına tıķ	
	Şābitā bahtuñuñ güşādeligi var	(503/202/5)
	O gülüñ çāk-ı sīnesinden açık	
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Münāsebetle idüp ol perī maḥal-ḥvānlık	(501/198/1)
	Alınca göñlümi itdi hezār şeytānlık	
	Münāsib idi bu mevsimde zevraķ-ı şahbā	(501/198/4)
	Çekilse semt-i Hişāra hevāda līmānlık	
	Fireng-i zülfe esir olduñ işte ey dil ¹⁶⁹⁰	(501/198/5)
	Senüñ ne kārūñ idi baḥr-i ğamda ķorşānlık	
	Ṭaġıtma kendüñi Şābitle lāle-zāra açıl	(501/198/6)
	Be hey göñül saña mı ķaldı bu perişānlık	
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Қabül-ı merhem ider zaḥm şahibi degülüm	(503/203/2)
	Hezār ḥamd eṭibbāya ihtiyācum yok	
	Hezār-bār-ı emel gelse behre-yāb olamam	(503/203/5)

¹⁶⁹⁰ Fireng-i zülfe esir olduñ ey dil-i şeydā

Bu bār-ḥānede Şābit o yükde bâcum yok

Diger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Ḳabına şıgımıyor mey-i nābuñda cūşı var

(504/204/2)

Faşl-ı bahāra ḳalmaz atar bir yaña ḳapak

Bir tū dimekle la' l-i melāḥat-niṣār-ı yār

(504/204/3)

Hep tuzlu balğam oldı raḳībūñ gözine baḳ¹⁶⁹¹

Heyhāt mülk-i dil ḳala ey mirzā maşūn

(504/204/4)

Ebrūlaruñ oḳ ola ğamzeñ yamān şadaḳ¹⁶⁹²

[94b]

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Kenārın dil-berin eḥibbā ile hep der-miyān itdük¹⁶⁹³

(504/205/2)

Birinde kenār-ı raġbete cesbān ḳıyāfet yok¹⁶⁹⁴

Yā ğāyet mihr-bāndur yā ziyāde bī-ḥaḳīḳatdūr

(504/205/3)

Bizüm İstānbül'uñ āfetkerūñde orta bābet yok

Çemende āsuyāb-ı şoḥbeti ' āşıḳ ḳapatmışdur

(504/205/6)

Çağıldıḳdan lisān-ı bülbüle feryāda nevbet yok

Ḳumāş-ı nev-zuhūr-ı ma' rifetden şimdilik Şābit

(504/205/8)

Bulınmazsa Ḥaleb tamġası İstānbül'da raġbet yok

Ez-murabba' āt-ı Şābit

¹⁶⁹¹ Hep tuzlu balğam oldı raḳībūñ yüzine baḳ

¹⁶⁹² Ebrūlaruñ oraḳ ola ğamzeñ yamān şadaḳ

¹⁶⁹³ Kenāruñ tāzesin aḥbāb ile heb der-miyān itdük

¹⁶⁹⁴ Birinde bir kinār-ı raġbete cesbān ḳıyāfet yok

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilūn Fā')

‘Aşkuñla derūn cānı yağduķ uđduķ

(402/14)

Tiryak şanub da zehr-i kâtl yutduķ

Bāzīçe idüp dest-hüş-ı hicrānı

Meydān-ı maḥabbetūñde atduķ tutduķ¹⁶⁹⁵

Ez-muķaṭṭa' āt-ı Şābit

(Mef' ūlū Mefā' ilūn Mefā' ilūn Fe' ūl)¹⁶⁹⁶

Şābit efendiye ķul oldum ki anuñ¹⁶⁹⁷

(401/7)

Bir mu' taķıdur dergehinūñ çarḥ-ı ' atıķ

Rızvān-ı behiştı eline şu koyamaz

Gelsün de ķosun işte legenle ibriķ

Ez-ğazaliyyāt-ı Meṭāli' -i Şābit

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

Bāb-ı serden şokılup vaşlına olduķ lāyık¹⁶⁹⁸

(414/86)

Der-i dildārda dib ķapu senūñdür ' aşık

Dıger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Zāhid pusere mā' il olur duḡtere ' aşık¹⁶⁹⁹

(419/131)

Mābeyn oṭası gibi iki yüzli münāfık

Dıger

(Müstef' ilūn Fe' ūlūn Müstef' ilūn Fe' ūlūn)

Bir müşt urup raķıbe serīn itdüm iki şaķ¹⁷⁰⁰

(414/89)

¹⁶⁹⁵ Meydān-ı maḥabbetde ne atduķ tutduķ

¹⁶⁹⁶ Bu divanda bir rubai olarak kayıtlıdır.

¹⁶⁹⁷ Şābit bir efendiye ķul oldum ki anuñ

¹⁶⁹⁸ Bāb-ı serden şokılup vuşlata olduñ lāyık

¹⁶⁹⁹ Şofı pusere mā' il olur duḡtere ' aşık

Yārān şanmasunlar anı zararlı çatlağ

Ez-berber-nāme-i Şābit

(Mef' ūlū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Ya' nī kalduğ da başına buyruğ

‘Āşık-ı zāre şalardı kuyruğ

Ez-gāzaliyyāt-ı Dīvān-ı Seyyid Vehbī

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Gülşen-serāy-ı ‘ālemi țār itdi başıma¹⁷⁰¹ (589/123/2)

Hār-ı sitem şikence āzār-ı iftirāk

Rūz-ı vişāl kāmēt-i bahtum gibi kaçır (589/123/4)

Zülfüñ gibi dırāz şeb-i tār-ı iftirāk

Yākūt-pāre-i cigerüm aħker eyledi (589/123/6)

Vehbī ne güne āteş olur nār-ı iftirāk

Dıger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Kağı neşāt olur ki şoñunda melāli yok (590/124/1)

Bir neşve var mı kim ‘aķabinde kelāli yok

Bāğ-ı niyāza cūy-ı sirişküm revān iken (590/124/2)

Nev-bāde-i çin-i kām olacağ bir nihāli yok

Eyler zebān-ı hālle hālūñ nigāra nağl (590/124/6)

Fehīm eylemez raķib ħaruñ intikāli yok

¹⁷⁰⁰ Bir müşt urup raķibe itdüm serin iki şaķķ

¹⁷⁰¹ Gülşen-serāy-ı ‘ālemi dar itdi başıma

	Haṭṭuñla zā 'il olmadı ḥüsn-i mükemmelün Âḥir zamāndur ki kemālün zevāli yok	(590/124/7)
	Vehbī-i bī-günāha görüp itdigün şehā Levm itse saña ehl-i maḥabbet vebāli yok	(590/124/8)
Dīger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Birer birer itdi ḥavāle müjgānın ¹⁷⁰² Sihām-ı terkeş-i çemin boşandırıcaya dağ Şebāne rüyına dil itdi eşk-i germ-tenād ¹⁷⁰³ O şem' i ḥvāb-ı şafādan uyandırıcaya dağ Ciger kebāb olup ḥün-ı dil şarāb oldı O şūḥı meclis-i ' ayşa dadandırıcaya dağ	(590/125/3) (591/125/4) (591/125/5)
Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Belīğ	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün) Biñ kerre kırdı cāmını bu bezmün rüzgār ¹⁷⁰⁴ Köhne sıfāl-i meykede şavdı niçe yasāk Zencīr-i zülfi boynıma dil-beste olmasa Efkār-ı fāsıde ile gülü-gır olur merāk	(236/135/5) (235/135/6)
[95a]	Rindān-ı ḥvāra қо daḥl eylesün Belīğ Bilmez şarāb zevķini zuhhād-ı bī-mezāk	(236/135/7)

¹⁷⁰² Birer birer baña itdi ḥavāle müjgānın

¹⁷⁰³ Şebāne rüyine dil itdi eşk-i germ-tebār

¹⁷⁰⁴ Biñ kerre kırdı cāmını bezmün bu rüzgār

Diğer	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Ferāğ-ı bāl zevk idecek kâşâne yokdur yok	(236/136/1)
	Cihānda gamuñ bilmedigi kâşâne yokdur yok	
	Toğanma halka-i zülf-i nigāra kendü kayduñ gör	(237/136/3)
	Derūnı pāre pāre olmadık bir şāne yokdur yok	
	Geçirdi laqlaқыyyāt ile 'ömrı bāğ-ı 'ālemde	(237/136/4)
	Dilinde 'andelibūñ sūziş-i pervāne yokdur yok	
	Kemend-i zülfe bend olmuş dil-i dīvāneden gayrı	(237/136/6)
	Bu vādilerde zencirin sürer dīvāne yokdur yok	
Diğer	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Şimdilik dillerde bir efsānedür mihr-i vefā ¹⁷⁰⁵	(238/137/4)
	'Āşık-ı ma' şūkı söyletdük şadākat bulmaduk	
	Bir zamān lezzet-bağş-ı tab' um simāt-ı dehr olup ¹⁷⁰⁶	(238/137/6)
	Zehr ü khand ü niş ü nüşında halāvet bulmaduk	
	Bī-niyāz olduk kibāruñ luṭf ü kahrından Belig	(238/137/7)
	Biz bu 'ālemde kanā' at gibi devlet bulmaduk	
Ez-mukatta'āt-ı Belig		
	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)	
	Keşf eyliyor esrārını nā-maḥreme bülbül	(353/39)
	Tıksun ne turur gonca anuñ ağızına yumruk	

¹⁷⁰⁵ Şimdicek dilerde bir efsānedür mihr-i vefā

¹⁷⁰⁶ Bir zamān lezzet-çeş-i tab' um şimāt-ı dehr olup

Meyl eylediler rengi boyına dehrün
Ehl-i hevese lâle gerek bülbüle tomruk

Diger

(Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün)

Germiyyet-i ārāyış-i manşıbla gezerken (347/25)
Dem-serdī-i sükkān-ı kazādan toña kalduk

Eslāf-ı cefā-pīşe gelüp buldığın almış
Bu cāy-ı meşakḳatde hemnā biz şovuk alduk

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Münif

(Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün)

Var nokṭa-i şek baḥş-i vücūd-ı 'ademinde¹⁷⁰⁷ (262/45/2)
Yoḥsa dehen-i nāṭıka-perdāzına söz yok

Söz bülbül-i nälendede ü ḥande-i gülde (262/45/3)
Pervāne ü şem' üñ edeb ü rāzına söz yok

Ez-müfredāt-ı Münif

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Ġarīḳ-i lücce-i sevdāsıdur bütün 'uşşāk (295/19)
'Aceb mi ṭurresine dense lā-istiğrāk¹⁷⁰⁸

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Sāmī

(Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün)

Ol ḥāne-ḥarābum hicrānuñ ile āh (332/65/3)
Feryād ü fiğān itmege beytü'l-ḥazenüm yok

¹⁷⁰⁷ Var nokṭa-i şek baḥş-i vücūd ü 'ademinde

¹⁷⁰⁸ 'Aceb mi ṭurrasına dense lām-ı istiğrāk

Bî-hûde hemân micmere-i dil olur âteş (332/65/4)
Âh itmege turre-i ‘anber-şikenüm yok¹⁷⁰⁹

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı ‘Âtîf

(Mefâ‘ ilün Fe‘ ilâtün Mefâ‘ ilün Fe‘ ilün)
Mea ‘lî maqşada rabıt eylemiş yakışdırarak (60/34/1)
O tıfl-ı gönca femi h‘âcesi şıkışdırarak

Der-i merâmda bir raḥne görmesün yoḥsa (60/34/2)
Zehâmı diñlemez ‘âşık şalar kaçışdırarak¹⁷¹⁰

Nifāk iden bir iki saḥt-rû birbirine (60/34/4)
Mişâl-i ḥaf yine kendin yaḳar çaķışdırarak

Dîger

(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)
Neden ey dil bu rûtbe şekve perdâz-ı cefâ olmak (61/35/1)
Gerekmezdi saña ol bî-vefâya âşinâ olmak
Ta‘ aşşub itme inşâf ile zâhid toḡrısın söyle (61/35/5)
Münâsib mi riyâya neş‘e-i şahbâ fedâ olmak

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Rüşdî

(Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün)
Gül niçe ey bûlbûl eylesün derdüñi bir çâre kim¹⁷¹¹ (168/84/3)
Dâmenin ḥâr aldı başına dermânı yok¹⁷¹²

¹⁷⁰⁹ Âh itmege bir turre-i ‘anber-şikenüm yok

¹⁷¹⁰ Zehâmı diñlemez asla şalar kaçışdırarak

¹⁷¹¹ Gil nice bûlbûl itsün derdüñe bir çâre yok

¹⁷¹² Dâmenin ḥâr aldı kendi başına dermânı yok

İstemem bir bezmiñi sākī-i dil-ber olmaya¹⁷¹³ (168/84/4)
N'eyleyim ol gülşeni ki bir gül-i handānı yok

Biz berāt-ı haṭṭla ol şāh-ı hüsni sevmişüz (168/84/7)
Kim dimiş kim bizde anuñ Rüşdiyā fermānı yok

[95b]

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nazmī

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Bir hümā-yı lā-mekān-peymādur inmez yire
Bir dil ister kim ola ser-muḥzin esrār-ı 'aşk

Nazmiyā ālūde-i lezzāt-i maḥsūsāt ola
Āşinā olmaz dilüñle her-dem ü her-bār-ı 'aşk

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Oldı sebep nu 'āleme bā' iş-i cilve ādeme
Huşula kân bī-ğama şıgmadı baḥr-i mekân 'aşk

Şāhib ü çed ü ḥāldür meded-i şikeste baldur
Nazmi gibi ḥayāldür ḥaste-i nā-tüvān 'aşk

Diger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Nigehüñ görse olur beste-i dehān 'āşık
Lāl olur seyr-i cemāl itse zebān 'āşık

Ṭurre-i zülf girig-giri perişān itsün
Fāş olur 'āleme sırr-ı nihān 'āşık

¹⁷¹³ İstemem ol bezm-i kim sākisi dil-ber olmaya

Ṭotalum Nazmī-i āşüfte idermiş feryād
Niçe te 'şir ider ol şūḥa figān 'āşık

Diger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Dil-berün şivesine ğamzesine nāzına bak
Çeşm-i ser-mestinün ol ' işve-i mümtāzına bak

Gül-i ruḥsārı ile nāz-ı nigāhı seyr it
Gülşen-i ḥüsnine ü çeşm-i seher sāzına bak

Bulsa bir demde biñ ehl-i dili helāk eyler
Destüm çeşminün ol tığ-i ser-endāzına bak

Diger

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

Ey şūḥ nedür tā bu kadar ' işve-ger olmak
Ser-germī-i dilden nigeḥün bī-ḥaber olmak

Ağyār ola gül-çin-i gül-i bāğ-ı vişālün
'Uşşāka naşib olmya mı behre-ver olmak

Diger

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

Biz 'āşık bī-şabr ü şekīb-i nigeḥ olduk
Meftün-ı şeh-i çeşm tegāfül-i siyeh olduk

Şad-dāğ-ı ğamı ziver idüp sineye Nazmī
Gerdün gibi bir kevkeb ü ḥürşid-i meh olduk

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Sîne-ber-siñe olup bir yâr-ı hem-dem bulmaduk
Zahm-ı nâ-sûr-ı dile bir tâze merhem bulmaduk

Herkesün mir'âtı itmiş bir başka şüret kabûl
Keşf-râz-ı sîneye dil gibi mahrem bulmaduk

Şoḥbet itdük bü'l-heves-i eşḥâş bî-idrâk ide
Dillerinde çaşnî lezzet ğam bulmaduk

Diger

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

Fitne-i zülf-i siyehkârûñla ğamnâk ü ḥazîn
Şâd-kâm-ı vaşluñ olmış 'âşık-ı mesrûr yok

Bezm-i 'âlem bî-müje-i sâġar şikest fem tehî
Kûşe-i bâġ-ı şafâda mest yok maḥmûr yok

Diger

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Cevâhir olsa da güftârımız kimse kulaḡ tutmaz
Cihân bâġında bir ḡadrin bilinmez 'andelîb olduk

Kesilmez ṭab'umuz gül-geşt ü gül-zâr-ı maḡabbetden
Şabâ-veşde nevred-i gülşen kûy-ı ceyb olduk

N'ola ser-pençe-i âhla çâk itseñ ey Nazmî
Tezellüm itmedin zîrâ ki bî-şabr ü şekîb olduk

Diger

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

Lâyık mıdur ey ġonca-i gül-zâr-ı teġâfûl
Hicrûñle dil-efserde-i derd ü elem olmak

Evzā‘ -ı sipihre göre Nazmī niçe qābūl
Ḥvāhişkār gül-deste-i luṭf ü kerem olmak

Dīger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)
Taḥrīk-i zebān eylemege cān ü tenüm yok
Gül-çīn-i sūḥan olmağa tāb ü dehenüm yok

[96a]

Velehu Bir šāhid-i šīrīn rehne mā ‘ilūm ammā
Kūhsār-ı ğama tīşe o dur kūh-kenüm yok

Geşt eylese dil-i ‘ālem imkānı ser-ā-pā
Def‘ -i ğam umūruz idecek bir vaṭanum yok

Ez-murabba‘ āt-ı Nazmī

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)¹⁷¹⁴
Ser-mest-i ğam zevk-i cihāñdan ḥāberüm yok
‘Āşka düşem nām ü nişāndan ḥāberüm yok
Pervāz idemem kūyına ol serv-i revānuñ
Murğ-ı ḥarem-i bāğ-ı dīlüm bāl ü perüm yok

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)
Pervāz idemem yār-i ruḥa bīm-i ḥayādan¹⁷¹⁵ (301/166/2)
Murg-ı naẓar-ı ‘āşığum ammā perüm yok¹⁷¹⁶

¹⁷¹⁴ Rubai başlığı altında yazılan bu şiir bir kıtadır.

¹⁷¹⁵ Pervāz idemem bāğ-ı ruḥa bīm-i ḥayādan

¹⁷¹⁶ Murğ-ı naẓar-ı ‘āşığam ammā ki perüm yok

Mest-i nigeḥ-i yārum şunma siper ey mihr (301/166/3)
Şemşir-i kazā yağsa felekden ḥazerüm yok

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Egerçi mevc-i ḥavādiş gelse kıl āgūşuñ āmāde¹⁷¹⁷ (298/161/6)
Ne mümkindür miyān-ı baḥrde cāy-ı güriz olmak

Zelil olmak Fehmiyā Rūm'da biñ vechle yegdür (298/161/7)
Baña lāzım degüldür mülk-i Mısr içre 'āziz olmak

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nedīm

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)

Dīvānenüm āvāre yeter eyledüñ ey şūḥ (124/13/4)
Dil silsile-i zūlf-i lid-āvīzüñe müştāk

Hicrūñde Nedīmā ne 'aceb varmasa bāğa¹⁷¹⁸ (124/13/5)
Bağmaz güle ruḥsār-ı 'araḫ-rīzüñe müştāk

Ez-müfredāt-ı Nedīm

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)

Pervāz idemem rüyıña āzāde de olsam (126/14/5)
Zūlfüñde giriftār murgum ki perüm yok

Ez-gāzaliyyāt-ı Dīvān-ı Ḥaşmet

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

O şūḥuñ üstüne düşme uşandırıncaya daḫ (186/142/1)
Şarılma dāmen-i vaşla utandırıncaya daḫ

¹⁷¹⁷ Eger mevc-i ḥavādiş gelse kıl āgūşuñ āmāde

¹⁷¹⁸ Hecrūñle Nedīmā ne 'aceb varmasa bāğa

Göñül o gül-bedene peştemâli hâlvette (186/142/3)
Şarıldı mûy-miyâna kuşandırıncaya dağ

Ez-müfredât-ı Hâşmet

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)
Saña gerçi olur şîrîn-zebânum her gören ' aşık (247/1)
Velî Ferhâd Ağâ gibi bulunmaz taş dögen ' aşık

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Fıtnat

(Mef' ulü Fâ' ilätü Mefâ' ilü Fâ' ilün)
Dil-ğaste-i maḥabbet kâr eylemez ' ilâc (342/32/2)
Ma' cün-ı la' l-i yârdur ancak devâ-yı ' aşk
Kâbil mi ' arz-ı hâl ile derdli beyân¹⁷¹⁹ (342/32/3)
Şıgmâz zebân-ı ḥamemüze mâcerâ-yı ' aşk

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Şehrî

(Mef' ulü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ulün)
Bî-hûde figânum gül-i berg-i semenüm yok (99/76/1)
Nev-bülbül-i ' aşkam müte' ayyın çemenüm yok
Ya' kûba nazarın ne kadar ḥâne-ḥarâbam (99/76/2)
Kim şöḥbet-i ğam itmege beytü'l-ḥazenüm yok

Ez-ğazaliyyât-ı İbnü'l-kemâl

(Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün)
Gözi yaşına raḥm it her faḳîrûñ
Senüñ tâ ḥâlüne raḥm ide ḥalîḳ¹⁷²⁰

¹⁷¹⁹ Kâbil mi ' arz-ı hâl ile derd-i dili beyân

Dimişler eyliği eyle şuya şal
Bilür hālīk n'ola bilmezse bālīk

Nā-ma' lūm Esāmī Ez-ebyāt-ı Şu' arā

(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)
(Agāh)

Olaydı ol şīrīn-dehenle hem-zebān olma¹⁷²¹ (184/212/1)
Bağ niçedür Ferhād-ı rüsvā-yı cihān olma¹⁷²²

Dīger (Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)
(Müezzin Hüdāyī)

Mişāl-ı Ka' be eyā nūr-ı dīde-i 'uşşāk (B.d. 628)
Gören cemālūñi müştāk görmiyen müştāk

Dīger (Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)
Çekmege çeşm-i 'alille kuhl içün izūñ tevzīn
Uğraduğ sultānuma dün hāk-i pāyi bulmaduğ

Dīger (Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)
Şabānuñ hātırı kūyunda yāruñ bir ğubār ancağ
Benüm gibi o dağı perīşān-ı rüzgār ancağ

Dīger (Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)
Eyle tevfiķūñi bu kuluña yā Rabb refiķ¹⁷²³
Kıl 'ināyet baña kim ente veliyyü't-tevfiķ

¹⁷²⁰ Senūñ de hālūñe raḥm ide Hālīk

¹⁷²¹ Olaydı bir dem ol şīrīn-dehenle hem-zebāñ olmak

¹⁷²² Göreydi nicedür Ferhād-ı rüsvā-yı cihān olmak

¹⁷²³ Eyle tevfikini bu bendene ya Rabb refik

[96b]

DİGER

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Faḥr-i 'ālemsin efendi fāsı yok

Gevher-i yek-tāsın ammā rāsı yok

Dilerüm Bārī-i Ḥudādan dā'imā

Saḥa bir merkeb vireyüm bası yok

DİGER

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Uzun boylu ince belli bir 'āşık

Beli kırık ayakları tolaşık

DİGER

(Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)

Ḡamum ḥaddın ziyāde miḥnetüm çok

Ḥudādan ḡayrı aḥvālüm bilür yok

DİGER

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Āferin ol güzele 'āşıkına rām olıcaḡ

Cān ana menziline gün gibi aḡşām olıcaḡ

DİGER

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Ṭab' ı zātında mülāyim olsa yoḡsa

Bozılır mı yanaḡı şeftālūsi ḡām olıcaḡ

DİGER

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Bāde revnaḡ mı virür meclisde yār olmıyacaḡ

Dil-i dīvāne açılsun mı bahār olmıyacaḡ

Ḳurtılır mı ele girdikçe o meh tenhāda

Büseden gerdeni pür-naķş-i nigār olmıyacak

Dıger (Müfte‘ ilün Müfte‘ ilün Müfte‘ ilün Müfte‘ ilün)
Kaḥbenüñ bağı hacerdür qalbüñ ilhāmı yok
Gıydıgı çuval kendü merkeb başınuñ yuları yok

Dıger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
(Zātī)
Bizümle nāle kıлмаğa ne kuşdur baḥş ider bülbül
Bu gülşende hezār anuñ gibi bozı uçurduk¹⁷²⁴

Dıger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Ḥasretüñle yaqdı cānum bu firāk
Ḥasret ile müşkil olur iftirāk

Dıger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Ḥālümü şordum ṭabībe didi ey miskīn ğarīb
Ḥasteler çok gördüm ammā bu derde çāre yok

Bī-Ḥarfi’l-Kef

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Bākī

(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)
Ey ‘ aşıkān-ı meykede ‘ ayş ü şafāyı koñ¹⁷²⁵ (274/281/4)
Küy-ı belāda her biriñüz bir mekān tutuñ
Dünyā evinde olmıyacak bir ḥuzūr-ı qalb (271/281/5)
Fānī cihānı n’eyleyüm cāvidān tutuñ¹⁷²⁶

¹⁷²⁴ Bu gülşende niçe anun gibi boz yavru uçurduk

¹⁷²⁵ Ey ‘ aşıkān-ı ğam-zede ‘ ayş ü şafāyı koñ

¹⁷²⁶ Fānī cihānı n’eyleyelüm cāvidān tutuñ

Diğer	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Bir setdār-ı āh-ı āteşnākdan ¹⁷²⁷	(262/263/4)
	Çarḥ-ı bed-mihrüñ yerin 'öd eyledüñ	
	Kuḥl-i ḥāk-i pāy-ı yāri çeşmüñle	(262/263/5)
	Sürmeden Bākī 'aceb sūd eyledün	
Diğer	(Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Mihr-i vefālar itmezseñ dostum n'ola	(262/262/2)
	Minnet degül mi cānıma cevır ü cefālar	
	Baş egmez oldu gūşe-i mihrāb-ı tāk' ata	(262/262/3)
	Ebrūlarına secde kılan dil-rübālaruñ	
	Bākī-i ḥaste-ḥāṭırı inñletme dostum	(262/262/6)
	Maḳbūl olur du'āsı şaḳın mübtelālaruñ	
Diğer	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Goncalar içre nihān eyleme gül-berg-i terüñ	(271/277/1)
	Ya' nī seyr eyleyelüm sīneni çöz dügmelerüñ	
	Revnaḳ-ı ḥüsne zarar virmez o ḥaṭṭ-ı müşgīn ¹⁷²⁸	(271/277/2)
	Artırur şeb-i tār belki şu'ā' ın ḳamerüñ ¹⁷²⁹	
	Şi' r-i Bākī'ye ḳulaḳ tutmasa zāhid ne 'aceb	(271/277/7)
	Söz güherdür ne bilür ḳadrini nā-dān güherüñ	

¹⁷²⁷ Her şeb ey dil āh-ı āteşnākden

¹⁷²⁸ Revnaḳ-ı ḥüsne hālel virmez o ḥaṭṭ-ı müşgīn

¹⁷²⁹ Artırur belki şeb-i tār şu'ā' ın ḳamerüñ

Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Āyīne-i cemāl-i ḥaḳīkat-nümā yıldızken ¹⁷³⁰	(260/260/1)
	Āb-ı zülāl-i çeşme-i şıdk ü şafā sözüñ	
	Sen yüz verilden āyīne buldı rağbeti ¹⁷³¹	(260/260/2)
	Hasret degüldi şuretime ḥalk o yüzsüzüñ	
[97a]		
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Bā' iş cemālūñ oldı cihānuñ vücūdına ¹⁷³²	(261/260/3)
	Hürşiddür bahāne vücūduna gündüzüñ	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Dil-rübālarla 'aceb keşreti var her yoluñ	(265/267/1)
	Geçemez ḥūblarından gönül İstānbül' uñ	
	Dökilür kıreleri 'āşık-ı mehcūr ağlar	(265/267/3)
	Yılduzı düşkün olur pādīşehum ma' zülūñ	
	Bend-i fūrkatde koma bendeñi āzād eyle	(265/267/4)
	Öldürseñ de eger kaçmaz efendi kuluñ ¹⁷³³	
	Yolıña Bāḳī dil-ḥaste revān eyler idi	(265/267/5)
	Tuḥfe-i cān ḥaḳīr olsa maḳbūluñ	
Diger	(Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	

¹⁷³⁰ Āyīne-i cemāl-i ḥaḳīkat-nümā yüzüñ

¹⁷³¹ Sen yüz verilden āyīne buldı bu rağbeti

¹⁷³² Bā' iş cemālūñ oldı cihānuñ zuḥurına

¹⁷³³ Öldürürsen de eger kaçmaz efendi kuluñ

	Bir belādur şalındı kâmet-i ‘uşşāka ¹⁷³⁴	(254/249/4)
	Dostum kâmet-ı hırāmānuñ	
	Degenek lāzım oldı ağıāra	(254/249/6)
	Olmağ ister kapuñda der-bānuñ	
	Bākī senden cevır ü cefā ummaz	(254/249/7)
	Eger olursa luğ ü ihsānuñ	
Dıger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)	
	Ne yaña ‘azm-i hümāyun iderseñ ola şehā	(442/4)
	Nesīm-i şubh-ı sa‘ ādet yoluñda ferrāşuñ	
	Öñünce peyk-i hidāyet delīl ü reh-ber ola	
	Yanuñca Hızır ‘āleyhü’s-selām yoldāşuñ	
Dıger	(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün)¹⁷³⁵	
	Mir ‘āt-ı Sikender gibidür tab‘ -ı lañfūñ	
	Bākī ne diyem olmya ma‘ lüm şerīfūñ	
Dıger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	Umūruñ Hākka tevñiz it gönül ile ey Bākī ¹⁷³⁶	(267/272/7)
	Ki cāy-ı ilticā olmaz cenāb-ı Kibriyādan yig	
Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nef‘ i		
	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Sīnemi deldi müjen oğları tā cānıma dek	(312/65/1)

¹⁷³⁴ Bir belādur şalındı ‘uşşāka

¹⁷³⁵ Bu beyit divanda bulunamamıştır.

¹⁷³⁶ Umūruñ Hākka tevñiz it tevekkül eyle ey Bākī

Söyle ebrū-yı kemāndāruña tutsun çekerek

‘Āşık oldur ki raķibi ola a‘ lā ü ednā (312/65/3)

Sevdigin ya‘ nī seve yerde beşer gökde melek

Biricik ehl-i dil ü ṭab‘ a da gün gösterse (312/65/4)

Bu kadar ‘ aksine devr eylesün çarḥ-ı felek

DİĞER

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

O şeh cān ü dile raḥm eyleyüp dād ettigin görsek (313/66/1)

Bir iki zār ü nā-şādı felek şād ettigin görsek

Göñül ma‘ mūresin cevriyle vīrān itdi ol zālīm (313/66/2)

Gelüp inşāfa bir gün yine pinyād ittigin görsek¹⁷³⁷

Niçe biñ ḥānmānı bāde virmiş bir felekdür bu (313/66/4)

Anı bir āhıyla bir ‘ āşıkda ber-bād itdigin görsek

Ez-müfredāt-ı Nef’i

(Mef’ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Olduḡ esīr-i nīm-nigāh-ı tegāfŭlŭñ (350/3)

Bir ḳayda daḡı düşmeyelüm çözme kākŭlŭñ

Ez-sitāyiş-i Vezīr-i A‘zam ‘Alī Paşā-yı Semiyü’l-Şān

(Fe‘ ilātŭn Fe‘ ilātŭn Fe‘ ilātŭn Fe‘ ilün)

Bārek-Allāh zihī Āşaf-ı şāḡib ferheng (171/38/1)

Kim olur kevkebe-i şevketine ‘ ālem teng

¹⁷³⁷ Gelüp insāfa bir gün yine ābād ettigin görsek

Niçe Āşaf cihān dāver-i dīn-perver kim ¹⁷³⁸	(171/38/3)
İdemez fitne zamānında fesāda āheng	
Kār-fermā-yı ‘adālet kim olursa lāyık	(172/38/13)
Ḳahramān aña silāḥdār ü Nerīmān serheng	
İtse ol meger mevzūnla āheste ḥırām ¹⁷³⁹	(172/38/28)
Şanki reftāra gelür nāzıyla bir dil-ber-şeng	
Dāverā dād-penāh Āşaf-ı ‘ālī güherā	(172/38/29)
Ey cihāndār Cem ü cāh ü Felātūn-ferheng ¹⁷⁴⁰	
Ben de ikrār iderüm ‘acizüñe evşāfuñda	(173/38/30)
Söyledür n’eyleyeben lāzıme-i gayret ü neng ¹⁷⁴¹	

[97b]

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Cevrī

(Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)	
Devr-i ḥüsnüñ fitne-i āḥir zamānıdur ḥaṭṭuñ	(234/143/1)
Ehl-i ‘aşḳuñ āfet-i cān ü cihānıdur ḥaṭṭuñ	
Kişver-i cāb ü dilūñ hem āfet-i devrānıdur	(234/143/2)
‘Āşıḳuñ hem nüṣḥa-i ḥıfz-ı amānıdur ḥaṭṭuñ	
Dīger	(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)
Cān almağ imiş ḡamzesinūñ kārını bildük	(235/146/1)
Yāruñ-ı dil-i ‘uşşāḳla bāzārını bildük	

¹⁷³⁸ Nice Āşaf o cihān dāver-i dīn-perver ki

¹⁷³⁹ Etse ol peyker-i mevzūn ile āheste-ḥırām

¹⁷⁴⁰ Ey cihān-dāver ü Cem-cāh u Felātūn-ferheng

¹⁷⁴¹ Şöyledir n’eyleyeyim lāzıme-i gayret ü neng

	Ser-māye-i kām olmaz imiş ‘āşık-ı zāra Bir naqd-ı sirişkūñ hele miqdārını bildük	(235/146/2)
	Dem-beste idi hayretle gonca gibi dil Būs-ı dehen-i yar imiş efkārını bildük	(235/146/4)
Diger	(Mef’ ūlū Mefā’ ilū Mefā’ ilū Fe’ ūlūn) Āh itmez idük şabr-ı dili ārām idebilsek Şabreyler idük fūrķate ārām idebilsek	(235/145/1)
	Pāy-ı talebi dāmen-i ārāma çekerük Cevrī gibi terk-i heves-i kām idebilsek	(235/145/5)
Diger	(Fe’ ilātūn Fe’ ilātūn Fe’ ilātūn Fe’ ilūn) Günde biñ ğamze ile hūn-ı dilimüz bāde olur Eksik olmaz yine ser-māyesi mey-hānemüzūñ	(236/147/3)
	Besteyüz zūlfine bī-ķayd-ı cihānuz n’ola ger ‘Aql-ı kül olsa esīri dil-i dīvānemüzūñ	(236/147/4)
Diger	(Mef’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ ilūn) Hāmūş iken tebessüm-i enbāz söyleşür yine ¹⁷⁴² Bir gonca-i şikeste-dil-i tāzedür lebūñ ¹⁷⁴³	(237/149/3)
	Vardur egerçi dürc-i dehānuñda çok güher Ammā bakılsa gevher-i mümtāzdur lebūñ	(237/149/4)

¹⁷⁴² Hāmūş iken tebessüm-i enbāz ile söyleşür yine

¹⁷⁴³ Bir gonca-i şikeste-dil-i nāzdur lebūñ

	Cevrīnūñ oldı sözleri cümle lisān-ı ğayb Gūyā zebān-ı fikrine dem-sāzdur lebūñ ¹⁷⁴⁴	(237/149/5)
Dıĝer	(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn) Gerçi şūretde dehānuñ noĝta-i mevhūmdur Bī-gümān ol noĝtanuñ sırr-ı me'ālidür lebūñ	(236/148/2)
	Ķalmasa 'ālemde hergiz ma' nī-i mübhem yine Rāz-dān-ı ĥikmetūñ cāy-ı sū'alidür lebūñ	(236/148/3)
Ez-ĝazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nābī	(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn) Şafādur sīneye bir dil-ber-i mevzūn-ı ra' nā çek ¹⁷⁴⁵ O girmezse ele āĝūş-ı beyte tāze ma' nā çek Bu seng-i ta' n derd ü ser göñül hep kendü kesbūñdür ¹⁷⁴⁶ Ne kūy-ı yāre var ne feryād it ne ĝavĝā çek ¹⁷⁴⁷ Ķo efkārı şaĝın pāy-ı tevekkül-i süst olur Nābī ¹⁷⁴⁸ Dimiş var mı saña imrūzdan ferdā çek ¹⁷⁴⁹	(764/404/1)
		(764/404/2)
		(764/404/9)
Dıĝer	(Mef' ulū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn) Ĝāhī durūĝ-ı maşlahat-engīz-i vaşl-ı yār ¹⁷⁵⁰ Bādi olur zevāline şıdĝ ü maĥabbetūñ ¹⁷⁵¹	(788/433/3)

¹⁷⁴⁴ Gūyā zebān-ı nuĝkına dem-sāzdur lebūñ

¹⁷⁴⁵ Şafādur sīneye bir dil-ber-i mevzūn u ra' nā çek

¹⁷⁴⁶ Bu seng-i ta' n ü derd-i ser göñül hep kendü kesbūñdür

¹⁷⁴⁷ Ne kūy-ı y āre var ne āh ü ne feryād ü ĝavĝa çek

¹⁷⁴⁸ Ķo efkārı şaĝın pāy-ı tevekkül-i pest olur Nābī

¹⁷⁴⁹ Dimiş var mı saña imrūzdan ālām-ı ferdā çek

¹⁷⁵⁰ Ĝāhī durūĝ-ı maşlahat-āmīz-i vaşl-ı yār

¹⁷⁵¹ Bādi olur zevāline şıdĝ-ı maĥabbetūñ

	Eyler rucū‘ naḳd-ı müzevver gibi saña Ey şeyḥ şatma çok da metā‘ -ı kerāmetüñ	(788/433/4)
	‘Afv-ı kerīme zannum odur sū‘-i zann ider Tersān olan muḥāsebesine kıyāmetüñ ¹⁷⁵²	(788/433/6)
	Nābī kibār-ı ḳande görür hep faḳīrdür ¹⁷⁵³ Zevḳin iden zamānede ḥvāb ü rāḥatüñ ¹⁷⁵⁴	(789/433/9)
DİĞER	(Meḥ‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün) Zinhār olma ḥvāste-i vaḳf-ı ızırāb Ta‘yīn-i kār-gāh-ı ḳadrden ziyādenüñ	(773/415/4)
	Nābī sezā-yı serzeniş ebvāb-ı bestedür Yok ihtiyāc daḳḳına bāb-ı güşādedür	(774/415/9)
DİĞER	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Var mı görmüş kim ile eylese ‘ahd-i peyvend Ṭurdıḡın ‘ahdine devlet didiḡüñ ḡaddāruñ	(792/438/2)
	Kendü āḡuşına maḥşuş şanur her revzen Pertevin ‘ālemi müstaḡraḳ iden envāruñ	(792/438/3)
[98a]		
VELEHU	‘İzzetüñ ḳadrini idrāke sebeḳ zilletdür Düş-i iḳbālde çok minneti var edbāruñ	(792/438/4)

¹⁷⁵² Tersān olan muḥāsebesinden kıyāmetüñ

¹⁷⁵³ Nābī kibār-ı ḳatında görür hep faḳīrdür

¹⁷⁵⁴ Zevḳin iden zamānede ḥvāb-ı ferāḡatüñ

	Bu şifâ-hānede çok nef' ini gördük Nābī Haste-i ma' şıyyete şerbet-i istigfāruñ	(793/438/7)
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) İtdürür cevri-i felek şaf dilüñ cībini çāk Rismānuñ eşeri gibi dehānına çehüñ	(776/419/4)
	Zulmet-i āyīneyüz olmağla ey Nābī Çekerüz minnetini sürme igib rū-siyehüñ	(776/419/7)
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Züdter ma' nā-ı nāzükter olur şöhet-yāb ¹⁷⁵⁵ Mübtelāsı çok olur dil-ber-i şehri-āşūbuñ	(779/422/5)
	Çirkden sīneñi taḥīre saña reh-berdür Sāḥa-i zilleti rū-mālları carūbuñ	(779/422/6)
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Bir daḥı girse çıkārmam elüme dāmānün Ardı yok arası yok vaşl gibi hicrānuñ	(756/405/1)
	Gerden-i lebde ḥuḳūḳ-ı nemegi sābit iken Ni' met vuşlatın inkār edemem ḥübānuñ	(765/405/2)
	Eyleme fakre ḥaḳāretle nāzar ey Nābī Faḳr-ı āyīnesidür şüret-i istiğnānuñ	(765/405/9)
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	

¹⁷⁵⁵ Züdter ma' nā-ı nāzükter olur şöhet-yāb

Nedür bu renciş saña küstāḥ nigāḥ eylemedük¹⁷⁵⁶ (768/408/1)
Baḳup āyīne-i ruḥsāruña nigāḥ eylemedük¹⁷⁵⁷

Bādeyi āb ile āmiḥte şun ey şākī (768/408/4)
Ḥayli demdür ki ḥakīmāne günāḥ eylemedük

DİĞER

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)
Būs itmek umarsın kefi-i sīmīnini yāruñ (802/452/4)
Bilmem yine ey dil tama' -ı ḥāme mi düşdüñ
Ey ḡam yien mi ḥāṭır-ı Nābī'de bulunduñ (802/452/5)
Kāfir yine sen kişver-i İslām'a mı düşdüñ

Ġazel-i Etemm

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)
Yāri açdum açıl ey ḡonca-deḥānum diyerek (797/445/1)
Bezme geldi güle ey serv-i revānum diyerek¹⁷⁵⁸
Ḥaṭṭ ber-āverde olan tāze dem-i vuşlatda (797/445/4)
Başka bir zevḳ virür geçdi zamānum diyerek
Pāyine bāri bu taḳrīble düşsem yāruñ (797/445/2)
Ḳalmadı āḥ meded tāb ü tüvānum diyerek
Āḥ bir kerre miyānını alup āḡuşa (797/445/3)
Sīneye çeksem o sīmīn-tenī cānum diyerek

¹⁷⁵⁶ Ne bu renciş saña küstāḥ nigāḥ eylemedük

¹⁷⁵⁷ Baḳup āyīne-i ruḥsāruña āḥ eylemedük

¹⁷⁵⁸ Bezme geldi gel e ey şūḥ-ı cihānum diyerek

	Yār söyletdi baña bu ğazeli ey Nābī Söyleye söyleye ey tāze-zebānum diyerek	(797/455/5)
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Üzüldi rişte-i cān zülf-i pür-şiken diyerek Bozuldı çehre-i dil yasemān diyerek	(798/446/1)
	Ne hāle şaldı dili tūfān keşti-ḥvāhı ¹⁷⁵⁹ Şalındı zülf-i nigāra resen resen diyerek	(798/446/4)
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Ḥaṭṭ-āver olmadan evvel bu şiveyi şatagör Saña da 'āşıkā da şoñra bār olur giderek	(768/407/3)
	Zamān-ı cāhda bīgāne-i tevāzu' olan Miyān-ı nāsda bī-i' tibār olur giderek	(768/407/4)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Gel senüñle idelüm 'ālemi şūfī taqsım Künc-i meyḥāne benüm gūşe-i miḥrāb senüñ	(800/449/3)
	İtme bu ḥākdan iḥsānıñı ey sākī dirîğ Derd-i nā-cīz benüm cām-ı mey-i nāb senüñ	(800/449/4)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Yine lā-büd bulunur naqd-i ümīd-i vuşlat Arasan gūşelerin ḥāṭır-ı vīrānemüzüñ	(770/411/3)

¹⁷⁵⁹ Ne hāle şaldı dili ṭavr-i küştegi-ḥvāhı

[98b]

Velehu Olmasağ biz kime ‘arz eylerdi envārın (770/411/5)
Felek añlar mı ‘aceb qadrini ihsānımuñ

Dıger (Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)
Bilmezse her ne deñlü emān çupı mektebūñ (759/398/1)
Leb-teşne būs-ı pāyına tıfl-ı mü’eddebūñ¹⁷⁶⁰

Ḥübānuñ iltifātı zamān-ı ḥāttındadır (759/398/6)
Ümīdvarıyuz o du‘ ā-yı mücerrebūñ

Dıger (Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)
Nā-dān saḳf reşkūñle çāk olmasa vechi var¹⁷⁶¹ (780/423/3)
Gördükçe pāyuñ öpdüğini nerdübānlaruñ

Ümīd-i maḳdemūñle senūñ ey çerāğ-ı ḥüsn (780/423/4)
Āteş yanar başında şem‘ dānlaruñ

Dıger (Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)
Mizān-ı i‘ tibārda nāqış gelür baña (791/436/2)
Važ‘ ı çekilmez oldı dinler zamānenūñ

Kem-ḳadr-ı ḳufl-ı āhına muḥtācdur yine (791/436/5)
Memlū iken derunı güherle ḥızānenūñ

Ḥāşā birini görmiş ola sīne-i ‘adū (791/436/7)
Gördigi zaḥmı dost yedinden nişānenūñ

¹⁷⁶⁰ Leb-teşne pāy-būsına tıfl-ı mü’eddebūñ

¹⁷⁶¹ Tāvān-ı saḳf reşk ile çāk olsa vechi var

Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Rāzdārān olsa rāzın söylemez cānānanuñ	(780/424/1)
	Çıkmadı gitdi dehānından haber pervānenüñ	
Diger	Hüsnini hāttıyla bulduķ bilmezüz evvellerin ¹⁷⁶²	(781/424/3)
	Şorsalar biz hüsn-i hālin söylerüz cānānanuñ	
	Ṭurre-i yāri ıararken öpdi ruhsārın meger	(781/424/4)
Diger	Lezzetinden çāk çāk oldı dehānı şānenüñ	
	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Bu deñlü eylesün tayy-ı 'arşa-i ma' nā	(771/412/4)
Diger	'İnānını çekerek tut semend-i güftāruñ	
	Yazuk pes-āmedegān-ı hayāle ey Nābī	(771/412/5)
	Güşād eyleme birden dehān-ı enbāruñ ¹⁷⁶³	
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Ey nāḥudāy-ı keştī-i baḥr-i ümīdimi	(803/453/3)
	Āsāyış-i derūn virecek bir yāre çek ¹⁷⁶⁴	
Diger	Zāhid elüñde dām-ı emel itme sübhāyı	(803/453/6)
	Tesbīḥi bāri bir daḥı rüz-ı şümāra çek	
	Furşat düşerse ḥālūñi 'arz itmege gönül	(803/453/7)
Diger	Tafşīlden şaķın sözüñi iḥtişāra çek	

¹⁷⁶² Hüsn ile hātt ile bulduķbilmezüz evvellerin

¹⁷⁶³ Güşade eyleme birden dehānın enbāruñ

¹⁷⁶⁴ Āsāyış-i derūn virecek bir diyāra çek

	Şāyeste-i kabūl-ı hümāyun degül sözün	(803/453/8)
	Bil hadd-i rütbe tabi' atunı i' tizāra çek ¹⁷⁶⁵	
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Bu bezmün t̄alib olduk biz daḡı şahbāsına ammā	(799/448/2)
	Görüp sākide rūy-ı imtinān sāğardan el çekerdük	
	Olup dil pūte gibi t̄ab-ı hicrānıyla germ-ūlfet	(800/448/4)
	Temennā-yı vişāl-i yār-ı sīmīn-berdeb el çekdük	
	Şafā-yı ḡāṭır üzre olmayan iḡsānı n'eyler ¹⁷⁶⁶	(800/448/5)
	Görüp sūz-ı derūnın micmer-i ' anberden el çekdük ¹⁷⁶⁷	
	Gelū-yı şīşe ile pāy-ı ḡamla eglenüp Nābī	(800/448/7)
	Girībān-ı hevesden dāmen-i dil-berden el çektü	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Bir zamān biz daḡı hem-şoḡbet-i cānāna idük	(799/447/1)
	Gülüne bülbul idük şem' ine pervāne idük	
	Şimdi ḡamyāze-i hicrāna giriftār olduk	(799/447/3)
	Bir zamān meykede-i ḡurbda mestāne idük	
	Nābiyā sākī-i çarḡ eyledi kām-ı dili telḡ	(799/477/5)
	Bir zamān gerçi leb-be-leb-i peymāne idük ¹⁷⁶⁸	
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilātün)	

¹⁷⁶⁵ Bil rütbe-i tabi' atunı i' tizāra çek

¹⁷⁶⁶ Şafā-yı ḡāṭır üzre olmayan iḡsānı neylerler

¹⁷⁶⁷ Görüp sūz-ı derūnın micmerün ' anberden el çekdük

¹⁷⁶⁸ Bir zamān gerçi ki leb-be-leb-i peymāne idük

Dili ne nā'îl-i zevk-i vişâl yâr idebildük¹⁷⁶⁹ (801/450/1)
Ne kâ'îl-i elem-i künc-i intizâr idebildük

[99a]

Velehu Recā-yı vaşlla ol şāha ‘arż-ı hāller itdük (801/450/2)
Ne bir maḥalli didürdük ne der-kenār idebildük

Bizi miyāne-i ḥavf ü recāya atdı maḥabbet (801/450/3)
Ne şakladuḡ ḡam-ı ‘aşkı ne āşikār idebilduḡ

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)
 Bī-çäre dili hattı-ı siyeh-fāme düşürdük
 Bir şöhetimiz yār ile aḥşāma düşürdük

Rûyına bakarken hattıñ olduğ esîri
Ka‘be hevesiyle yolumuz Şâm’a düşürdük

Yāruñ bir iki būseseñ alup dīdelerinden
Sevdā-yı dili hırmen-i bādāme düşürdük

Cigerin öpdi rûy-ı dil-ārāyı kenāra
Keştî-i yemm kāmumuz eyyāma düşürdük

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
 Sāğarı şunma tamām içmeyene ey sākī (774/418/3)
 Dökme ḥāk-ı siyehe āb-ı ruḥın meykedenuñ

Hüsninüñ zevkini gör ‘ārif-i ibn-i vakt ol (774/416/4)

¹⁷⁶⁹ Dili ne nā 'il-i zevk-i viṣāl idebildük

Çekme endühını pîşin haṭ-ı nā-āmedenüñ¹⁷⁷⁰

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Gitdi erbāb-ı neseb itdi fūrū-māye zuhūr (772/413/4)
Aldı fīncān-ı Kütāhiyye yerin Fağfūruñ

Yāre te 'şirde söz yoḥsa nedür fā 'idesi (772/413/6)
Sen niyāza ṭutalum şarf idesin maḳdūruñ

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Künc-i ferāḡuñ aṇlamayanlar şafāsını (760/399/2)
Devlet ḳomışlar adını ḡavḡā-yı 'ālemüñ

'Ālemde ḡāyır muḥteri' zevḳ yoḳ mıdur (760/399/4)
Tā çekeler adını bir cām içün Cem'üñ¹⁷⁷¹

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)
Çoḳ ni' metüñ ḥaḳḳı var üstünde ḥicāb it (775/417/2)
Ādāb ile baṣ pāyuñı rūyına tūrābuñ

Çün şerbet olur ḥatime-i bezme işāret (775/417/4)
Hicrāne çeker 'āḳibeti bu şeker-ābuñ¹⁷⁷²

Nābī ola faşl-ı Ḥaḳḳa mevḳūf bu cennet¹⁷⁷³ (775/417/5)
Çoḳdur güneh üzre bu mübāḥatı şevābuñ

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

¹⁷⁷⁰ Çekme endühını pîşin haṭ-ı nev-āmedenüñ

¹⁷⁷¹ Tā key çekeler adını bir cām içün Cem'üñ

¹⁷⁷² Hicrāna çıkar 'āḳibeti bu şeker-ābuñ

¹⁷⁷³ Nābī ola faşl-ı Ḥaḳḳa mevḳūf çü cennet

	Āteşüm bālā-rev itdi al-i destāruñ senüñ (789/434/1) Böyle al itmek midür dildāra kārūñ senüñ¹⁷⁷⁴	
	Ġamzeler dād ü sitedde çārsū-yı fitnede¹⁷⁷⁵ (789/434/2) Ġayrılarla kōrkārum var gizlū bāzāruñ senüñ	
Dīger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Hüsni-i hemvara senüñ hāşşa-i ruhsāruñdur (777/420/2) Yılda bir kerre revnaķı gelür gül-zārlaruñ Çak-ı bī-hūde degül hātem-i la‘ lin üzre (777/420/3) Çok olur zaķmı vücūdında cigerdārlaruñ	
Dīger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Evşāf ħarf-i taşavvufla velāyet ħalkā¹⁷⁷⁶ (775/418/2) Ĥarf-i taķlīd ile olmaz aña taķķīķ gerek Sañā ey cāh-perest el yumaĝa ‘ālemden (776/418/3) Miski şābūn ile sīmīn legen ibriķ gerek	
Dīger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün) Çok görmişüz zevālını ĝaddār olanlaruñ (782/427/1) Hemgām-ı furşatda dil-āzār olanlaruñ¹⁷⁷⁷ Zilletdedür karārı eger şāĝ olursa da (783/427/2) Kūtāh olur ħayātı sitemkār olanlaruñ	

¹⁷⁷⁴ Böyle al itmek midür dil-dadene kārūñ senüñ

¹⁷⁷⁵ Ġamzeler dād ü sitedde çārsū-yı fitnedür

¹⁷⁷⁶ Ey şatan ħarf-i taşavvufla velāyet ħalkā

¹⁷⁷⁷ Hemgām-ı furşatında dil-āzār olanlaruñ

	Şābuñ-ı pend itmez eşer-i ħubş-ı tab ¹⁷⁷⁸	(783/427/3)
	Aşlı denī cibilleti murdār olanlaruñ	
	Sevgendi hep muħallūf-i va ¹⁷⁷⁹ düñ güvāhıdur	(783/427/5)
	İmānı ħīn-i va ¹⁷⁷⁹ dde bisyār olanlaruñ	
[99b]		
Velehu	İde mücizātın ol ġanī-i sübhān	
	Ĥūy-ı zışt ile dil-āzār olanlaruñ	
	Virsün Ĥudā hevāya ġubār-ı vucūdını	(783/427/7)
	Nābī derūn-ı ehl-i dile bār olanlaruñ	
Dıger	(Fe ¹⁷⁸⁰ ilātūn Fe ¹⁷⁸⁰ ilātūn Fe ¹⁷⁸⁰ ilātūn Fe ¹⁷⁸⁰ ilūn)	
	Ziynet-i zāhir-i erbāb-ı taķarrüb n'eyler	(786/431/3)
	Zīveri yok ħarem-i Ka ¹⁷⁸¹ be'de miħrāblaruñ	
	Devlet-i vuşlata her rüz olurduķ vāşıl ¹⁷⁸⁰	(787/431/6)
	Çıkşa ta ¹⁷⁸¹ bīri gördigümüz ħvāblarun	
	Nābiyā şimdi ¹⁷⁸¹ aţāyāsı kibār-ı ¹⁷⁸¹ aşruñ	(787/431/9)
	Degmez ebrūlaruñ çinine bevvāblaruñ	
Dıger	(Mef ¹⁷⁸² ūlū Fā ¹⁷⁸² ilātū Mefā ¹⁷⁸² ilū Fā ¹⁷⁸² ilūn)	
	Çok görmişüz nigūnligin endek zamānede	(782/426/3)
	Zu ¹⁷⁸³ mınca cāh ü rütbeler iħrāz idenleruñ	

¹⁷⁷⁸ Şābuñ-ı pend itmez eşer-i ħubş-ı tab¹⁷⁷⁸ ına

¹⁷⁷⁹ Sevgendi hep taħallūf-i va¹⁷⁷⁹ düñ güvāhıdur

¹⁷⁸⁰ Devlet-i vuşlata her rüz olurduķ nā'il

¹⁷⁸¹ Nābiyī şimdi ¹⁷⁸¹ aţāyāsı kibār-ı ¹⁷⁸¹ aşruñ

	Sūdı nedür mu‘ âmele-i kibrden ‘ aceb Şeytânı kârına enbâz idenlerüñ ¹⁷⁸²	(782/426/4)
Diger	(Mefâ‘ ilün Fe‘ ilâtün Mefâ‘ ilün Fe‘ ilün) Te‘ âkub itmededür birbirin kederle şafâ Gelür dimāğa güşâde âhîrinde zükāmuñ ¹⁷⁸³	(778/421/3)
	Recâ-yı vuşlat için çok da eyleme sıklet İder neticesi îrâş-ı vahşet ibrāmuñ	(778/421/4)
Diger	(Mefâ‘ ilün Fe‘ ilâtün Mefâ‘ ilün Fe‘ ilün) Ne ‘ aklı var ‘ acebâ ârzü-yı cāh idenüñ O ârzü ile evkâtını tebāh idenüñ	(781/425/1)
	Huşûla geldigi yok müşkilât-ı âmâli Tevekkülü bırakup ‘ aklı çäre-hvâh idenüñ	(781/425/2)
Diger	(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün) Merhem olmağa çalış zaḥmına dil-rişlerüñ Dil-i virānını bāb-ı luṭfla dervîşlerüñ	(812/465/1)
	Zerresin çekdigi yok sâ’il-i keşkül be-kef Sükkeri hvârlaruñ çekdigi teşvişlerüñ	(812/465/2)
	Vereşe haqqı iken biñde birin eylemez Māla kassāmlaruñ itdigi teftişlerüñ	(812/465/3)
	Kavsveş rāhatı keş-me-keş-i miḥnetden	(812/465/4)

¹⁷⁸² Şeytânı kâr ü bārına enbâz idenlerüñ

¹⁷⁸³ Gelür dimāğa güşād âhîrinde zükāmuñ

İki yüzli iki ağızlı kec-endişlerüñ

Diger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Hüneri var ise ketm-i eşer-i ' aşık itsün

(805/455/2)

' Aybdur bülbül-i şūrīdeye feryād itmek

Evliyā-yı ni' amuñ ' ādet-i dīrīnesidür

(805/455/3)

Kendü evzā' ını etbā' ını isnād itmek

Ez-murabba' āt-ı Nābī

(Mef' ūlū Mefā' ilün Mefā' ilün Fā')

Ey şām-ı kesel nehāruñ olmaz mı senüñ

(1204/113)

Ey bāğ-ı emel bahāruñ olmaz mı senüñ

İtdüñ bün-i gūşi kārvingāh-ı hırāş

Ey nağme-i gam qarāruñ olmaz mı senüñ

Diger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūl)

Mücib ne gamā meyl-i niyāz itmeyicek

(1206/121)

Esbāb-ı fenāya iltifāt itmeyicek

Cāyuñ olamaz zīr-i livā-yı rāhat

Tīmār-ı tevekkülü berāt itmeyicek

Ez-tāriḥ-i Velādet Mīr-Muḥammed bin Muşāḥib Muşafā Paşā

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

İtdi bir ḥayrū'l-ḥalef luṭfıyla Mevlā şād kim

(211/28/4)

Şaldı reşk-i şūreti ruḥsāre-i māh üzre ḥāk

Olsun efzūn İlahī ' ömr-i ferzend ü peder¹⁷⁸⁴

(211/28/7)

¹⁷⁸⁴ Olsun efzūnter İlahī ' ömr-i ferzend ü peder

Oldığınca mihr ü mäh pertev-feşân rûy-ı hâk

Gördi tāk-ı çarha hâtif didi târihin anuñ

(212/28/10)

Yâdigâr-ı Muştafâ Paşâ Muḥammed dürr-i pâk

Ez-ğazaliyyât-ı Dīvân-ı Şâbit

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Yeter esbâb-ı riyâzduḡ furûşâne ne belâ¹⁷⁸⁵

Kâlâ-i ḡırsızlık ola vây başına dellâluñ

[100a]

Velehu

Ḥoş gelür ehline âlâyiş-i çirk-i dünyâ

(313/221/4)

Câme-i âlüdelidigi zînetidür baḡḡâlûñ

Mîz-bānuñ ki kıyasın görür miḡmân-ı zarîf

(313/221/7)

Semtini vaż'-ı girândan duyar istiḡkâlûñ

Diger

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Kökeninde büyümiş gül gibi nâzüklük ile

(304/206/2)

Germ ü serdin ne bilür ḡonca bu çeşmüñ¹⁷⁸⁶

Ṭolı bir yelken idüp şekl-i ḡabâb-ı cāmı

(304/206/3)

Sâkiyâ ḡullanagör zevraḡı eyyâm senüñ

Diger

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Yem-i sefidde bir tâze ḡoc levendi sevüp

(313/223/2)

Sefîne başına fânûs yaḡmasaḡ mı gerek

¹⁷⁸⁵ Bu beyit divanda bulunmamaktadır.

¹⁷⁸⁶ Germ ü serdin ne bilür ḡonca daḡı bu çeşmenüñ

	Yeter taş atduñ a münkir bizüm külāhumuza Senüñ ‘ amāmeñi meclisde kaçmasağ mı gerek	(314/223/5)
Diger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Eritdi mālını āgūşına o sim-berün İki ucu gücle geldi bir yire kemerün	(314/224/2)
	Garībe şehrimüzün külhanında yir yokdur Göñül ışınmış iken ğurbete şovutma yirün	(314/224/5)
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Çarḥ tīmārını serbest idüp ol nā-şāduñ Çūpe-i tīşe idi baş kılemi Ferhād’uñ	(307/213/1)
	Gerçi ‘ ğāyet de laṭīf eyledi naḳş ammā Saña beñzetmedi tü yüzine Bihzād’uñ	(308/213/4)
	Nüh felek tab‘ -ı laṭīfūñle mübāhāt eyler ¹⁷⁸⁷ İşte Şābit toḳūza çıkdı senüñ de aduñ	(308/213/5)
Diger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Şabā şikencin açup tār-ı zülf-i cānānuñ Toḳunmasun teline meded ‘ āşık perīşānuñ ¹⁷⁸⁸	(304/207/1)
	Teġāfül eyleme ey gül ki üçlerün biridür ¹⁷⁸⁹ Du‘ āsını alagör ‘ andelīb-i nālānuñ ¹⁷⁹⁰	(304/207/3)

¹⁷⁸⁷ Nüh felek nām-ı beligünle mübāhāt eyler

¹⁷⁸⁸ Toḳınmasun teline ‘ āşık-ı perīşānuñ

¹⁷⁸⁹ Teġāfül eyleme ey gonca üçlerün biridür

¹⁷⁹⁰ Du‘ āsını alagör ‘ andelīb-i ğeydānuñ

	Ümîd-i bûy-ı vefâ yok bu bağda Sâbit Gülü zükkâm-ı dimâğı degül mi insânun	(304/207/5)
Dîger	(Mef' ulü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ulün) Setr itme gönül sîne-i çâkuñdan açıldur Çatladı kapu semti imiş küyü nigâruñ Ruhsârı ile zülfî hevâsından ölürseñ ‘ Āşık gül ü sünbül bitürür hâk-i mezâruñ	(308/214/3) (308/214/4)
Dîger	(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün) Geçmese ışıcığı tâb-ı ruh-ı dildâruñ Böyle germiyyeti olmazdı bizüm hâmmâmuñ Sâbitâ ‘urf-ı izâfetle çıkup payına düş ¹⁷⁹¹ Kölesi pâyesi çebebi mollâmuñ ¹⁷⁹²	(310/218/4) (310/218/5)
Dîger	(Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün) Münfekk olur mı merdüm-i âlüfteden keder Şırtında kanbûrı gibidür şahs-ı aḥdebün ‘ İl m ü ‘ amel degül mi me’âl-i mülâzemet Vādî bilen güzîdesin almaz mı maṭlabuñ Koynunda ḥalklanmasa af' i-i zenberek Tıb tıb öter miydi yüregi n’ola ‘ aḳrebün ¹⁷⁹³	(315/225/3) (315/225/5) (315/225/7)

¹⁷⁹¹ Sâbitâ ‘urf u izâfetle çıkup pâyine düş

¹⁷⁹² Kölesi pâyesi ile çebebi monlâmuñ

¹⁷⁹³ Tıb tıb ider miydi yüregi böyle ‘ aḳrebün

Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Âşinā ol kuş dilin öğren de gel müdde' i	(310/219/6)
	Añlamazsıñ nüktesin bigānesin bülbüllerüñ	
	Żabı mı yok şaḡne-i şehriñ işitmez mi 'aceb	(311/219/8)
	Güşe güşe na' ra-i mestānesin bülbüllerüñ	
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Taḡrīr-i ḡāle ey leb-i dil-ber mecāl yok	(316/226/6)
	Esrār-ı ḡaṭṭ-ı sebz ile ḡayrānuñam senüñ	
[100b]		
Velehu	Ḥaḡḡ zib-i devlet eyleye tā ḡaşre dek seni	(316/226/9)
	Ben şubḡ ü şām 'abd-i şenā-ḡ'ānuñam senüñ	
Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)	
	Dildārı bu şeb ḡā'ile-i cāme düşürdük	(311/220/1)
	El-leyletū'l-ḡubla demi aḡşāma düşürdük	
	Güldürürdi o gül-pīreheni nāz-ı ferāvān ¹⁷⁹⁴	(311/220/3)
	'Uryānlıḡı biz mevsim-i bayrāma düşürdük	
	Bir buse kirāsiyla alup zevraḡ-ı yarı	(311/220/5)
	Dün faşl-ı ḡişārı güzel eyyāma düşürdük	
	Hıç ḡalka-i tevḡīd ile üns eylememişdi	(311/220/7)
	Ol āhū-yı vaḡşiyi dāme düşürdük ¹⁷⁹⁵	

¹⁷⁹⁴ Güldürdüñ o gül-pīrehen-i nāzı firāvān

¹⁷⁹⁵ O āhū-yı vaḡşiyi hele dāma düşürdük

Diğer	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Mūy aḡnām beni kelbi şumārından füzün	(309/216/4)
	Dostum pāyānı yok şimdi 'adū-yı 'āşıkun	
Diğer	Ḥūy-ı cān altındadır dirler lebün üstündeki	(309/216/6)
	Ḥāl-i meşkinindedür ārāmı ḥūy-ı 'āşıkun	
	Sende ol püskürme beñler var iken Şābit gibi	(309/216/
Diğer	Şaçmad tertibi yokdur güft ü gū-yı 'āşıkun	
	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Keşretinden āk sāde ile gelen cānānenün	(304/208/1)
Diğer	Bir tabaḡ-ābādīdür şahrāsı kāḡıd-ḡānenün	
	Keşti-i şahbā degül üstinde zevraḡ yürür	(305/208/3)
	Cūy-ı kāḡıd-ḡāne-āsā girye-i mestānenün	
Diğer	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Zemīne tamlā inüp faliḡ irdi endāmın	(306/210/4)
	Döküldi mādesi yine ebr-i bārānuñ	
Diğer	Ne iş keser yine ḡayyāt-ı dehr 'aceb Şābit	(306/210/5)
	Siyeh ḡumāşını püskürdi arz-ı ḡabrānuñ	
	(Mefā' ulū Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
Diğer	Üftāde-i maḡabbeti pāy-māl ider misin	(309/217/5)
	Cüz'i 'inān-ı şiveyi ey şehsüvār çek	
	Va' d-ı vişāl-i yār yine ḡaldı yārına	(309/217/6)

Ferdā-yı şubḥ-ı maḥşere dek intizār çek

Diger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Ölçdi dökdi gelen fā'izini āblaruñ (305/209/1)

Boşa çıkdı emegi sonrası dūllāblaruñ

Söylemez haber-i kāfile-i cānānı¹⁷⁹⁶ (305/209/4)

Deve mi depdi 'aceb ağzını neccāblaruñ

Naḳb-zen olma şaḳın bir cidār-ı ğayra¹⁷⁹⁷ (305/209/5)

Lağım altında qalır ekşeri naḳḳāblaruñ

Dehen-i ḥançer-i ḥūn-rizini tiz itmekdür¹⁷⁹⁸ (306/209/8)

Eñ büyük şefḳati ḳurbānlara ḳaşşāblaruñ

Semt-i üstāda eger peyrev olursañ Şābit (306/209/9)

Giyüp eşvāb-ı kemāli ṭaḳın ādāblaruñ

Ez-murabba' āt-ı Şābit

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilün Fā')

Zātında televvün var idi meftūnuñ (403/20)

Leylide ṭurmazdı dil-i maḥzūnuñ¹⁷⁹⁹

Geh nāḳaya meyl itdi gehi ḥırresine

Evzā' ı şütür-gürbe idi Mecnūn' uñ¹⁸⁰⁰

Ez-muḳaṭṭa' āt-ı Şābit

¹⁷⁹⁶ Söylemezler haber-i kāfile-i cānānı

¹⁷⁹⁷ Naḳb-zen olma şaḳın zīr-i cidār-ı ğayre

¹⁷⁹⁸ Dehen-i ḥançer-i ḥūn-rizini tiz itmededür

¹⁷⁹⁹ Leylide de ṭurmaz dili Mecnūnuñ

¹⁸⁰⁰ Evzā' -ı şütür-gürbe idi maḥzūnuñ

(Mef' ūlū Mefā' ilūn Mefā' ilūn Fā')¹⁸⁰¹

Hep rüy-ı raķībe ḥandesi ca' līdür (402/11)

Hezl ile şaķalına güler maġbūnuñ

Ol çehreye hem gülmemek olmaz Şābit¹⁸⁰²

Şeyṭān tüyi var yüzinde mel' ūnuñ

Ez-meṭālī' -i Şābit

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Vā' ız redd edinmez ise dil-sitānınuñ¹⁸⁰³ (420/141)

Cümle vebāli boynına çintiyānınuñ¹⁸⁰⁴

Dīġer

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Meftūnı olmış idi zemīn ü zamānınuñ¹⁸⁰⁵ (408/24)

Naķş çıkarmaz idi gören çintiyānınuñ

[101a]

Dīġer

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Ebrū şıfatında bu gice şekli hilālūñ (415/91)

Bir mışra' ıdur şanki şebistān-ı ḥayālūñ

Dīġer

(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)

Kemāl-i lezzetinden ol la' l-i şeker bāruñ¹⁸⁰⁶ (407/17)

Ḳamış ḥelvāsına döndi çubuk aġzında dildāruñ¹⁸⁰⁷

Dīġer

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

¹⁸⁰¹ Divanda rubai olarak kayıtlıdır.

¹⁸⁰² Ol çihreye hem gülmemek olmaz baķsan

¹⁸⁰³ Vā' ız ridā idinmez ise dilsitānınuñ

¹⁸⁰⁴ Cümle vebāli gerdenine çintiyānınuñ

¹⁸⁰⁵ Meftūnı olmasaydı zemīn ü zamānınuñ

¹⁸⁰⁶ Kemāl-i lezzetinden ol leb-i la' l-i şeker-bāruñ

¹⁸⁰⁷ Ḳamış ḥelvāsına dönmüş çubuk aġzında ol yāruñ

Başdan ayağa libāsın o şehūñ tāzeledük (417/119)
Çıkıyor harcı içinden anı endāzeledük

Dīger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
El çeküp la' linden olduḡ mā' il-i ḡāl-i siyeh (418/120)
Neş'e-i şahbāyı biz afyüne tebdil eyledük

Ez-derenāme-i Şābit

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
İki müfsid ki şehirden sürececek (37/1/159)
Çifte kurşun ile urup öldürecek

Ez-tāriḡ-i Şehzāde Sultān Maḡmūd Nīk-baḡt-ı Necābet

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ilün)
Lālā-yı felek mihr gibi başına alsun (195/9/2)
Verd-i teridür nūh çemen-i kevn-i mekānuñ¹⁸⁰⁸
İsmi gibi Ḥaḡḡ' āḡibetüñ eyleye maḡmūd (195/9/3)
Şehzāde-i sultān civān-baḡt-ı zamānuñ¹⁸⁰⁹

Ez-ḡazaliyyāt-ı Dīvān-ı Seyyid Vehbī

(Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilū Fā' ilün)
Ey dil egerçi zer gibi ḡālīş' ayārsın (592/127/3)
Bilmez velik şayrefi-i çarḡ kıymetüñ
Olmaḡ rehā-pezir felāket ne ihtimāl (592/127/5)
Derūnde Vehbiyā felek-i bī-mürüvvetüñ

¹⁸⁰⁸ Verd-i teridür nūh çemen-i kevn ü mekānuñ

¹⁸⁰⁹ Şehzāde-i Sultān o cevān-baḡt-ı zemānuñ

Diğer	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	Maḥbūbda ḥayāl gibi ince bel gerek (592/128/1) Şeh-beyt-i ḥüsne mışra' -i şānī güzel gerek	
	Bu baḥr-i pür-ḥaṭarda şinā-kār olanlaruñ (593/128/3) Dā'im kedü-mişāl seri der-bağal gerek	
Diğer	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	Sevdā-yı zūlf-i başıñda degül midür ¹⁸¹⁰ (593/129/3) Hiç ey raķīb derd-i serüñ yok mıdur senüñ	
	Bizden kesilme sīne-i ağıyārı itme cā (593/129/5) Ey tığ-i yār dilde yerüñ yok mıdur senüñ	
Diğer	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	‘Uşşāka ey şabā ḥaberüñ yok mıdur senüñ (593/130/1) Kūy-ı nigāra hiç güzerin yok mıdur senün ¹⁸¹¹	
	Tığ-i nigāhuñ itmedesin dā'imā ḥayāl (593/130/5) Vehbī ‘aceb ki bīm-i serüñ yok mıdur senüñ	
Diğer	(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)	
	Zamān-ı devlet-i ḥüsnünde kām-yābiye (595/132/4) Göñül saña o şeh-i nāza intisāb gerek	
	Görinme çeşmine ol şūḥ-ı kavı-ı ebrūnuñ (595/132/5) Ki tır-i ğamze-i şūḥundan ictināb gerek	

¹⁸¹⁰ Sevdā-yı zūlf-i yār başuñda degül midür

¹⁸¹¹ Kūy-ı nigāra hiç seferüñ yok mıdur senüñ

Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Ğaraž bir dil-nişān vaz' ile dillere yer itmekdür Hüner zann itme şadr-ı devleti nişest itmek	(596/134/5)
Diger	Hezāran Ka' be bünyād eylesek hayr olmaz ey Vehbī ' İtāb-ı telhle bir derdmendi dil-şikest itmek	(596/134/6)
	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
Diger	Dil-i hūn-geşteme kār eyledi tīr-i sitemüñ Hayf kim kanuma girdi şemşīr-i ğamuñ	(597/135/1)
	Yine noķşānuñı bil vaķt-i zevālūñ fikr it Māh ü mihr olsa eger mehçe-i nev ' alemüñ ¹⁸¹²	(597/135/2)
Diger	Şığmayanlar felege anda olur nā-peydā Bundan it vüs' atini derk fezā-yı ' ademüñ	(597/135/3)
	' Aşķla germ-rū ol būd ü ne-būdı terk it Yüri berf üzre bedīd eyleme naķş-ı ķademüñ	(597/135/4)
Diger	Baķşış-i nā-maķall cūddan olmaz ma' dūd ¹⁸¹³ Şıfr-ı ma' kūsla artar mı hīsābı raķamuñ	(597/135/5)
	Dostı zār ü hāzīn düşmeni şād eyler ¹⁸¹⁴ Sen sen ol bir kimseye izhār eyleme elemüñ	(597/135/8)

[101b]

¹⁸¹² Māh ü mihr olsa eger mehçe-i tūğ ü ' alemüñ

¹⁸¹³ Baķşış-i nā-be-maķal cūddan olmaz ma' dūd

¹⁸¹⁴ Dostı zār u hāzīn düşmeni şādān eyler

Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Senüñ de gonca-i bahtuñ olur güşāyış-yāb Taḥammül itse daḥı çok rūzgār gelse gerek ¹⁸¹⁵	(598/137/3)
	Biz intizār ile olduḡ renc-i ḥumār ¹⁸¹⁶ Daḥı bu bezme mey-i ḥuṣ-güvār gelse gerek	(598/137/4)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Eşerin görmez idük cān gibi cānānemüzüñ Geldi gördük yirine geldüḡini cānımızuñ	(599/138/1)
	Pāyüñe dökmek içündür senüñ ey serv-i revān Lüle-i maḡsim-i eşk olduḡı müjgānımızuñ	(599/138/3)
	‘Iyd o demdür ki idüp rüze-i hicre iftār Būs ideydük sükkerin la‘ lini cānānemüzüñ	(599/138/5)
	Cilve-i pertev-i taḥkīka gönül şāf olmayacak ¹⁸¹⁷ Hiç ḥaylūleti yok perde-i ‘ işyānumuzuñ	(599/138/8)
	Vehbiyā ceyş-i hüner gerd-i kesād-ālūde ¹⁸¹⁸ Bulınur bir tarafında yine dükkānumuzuñ	(599/138/9)
Diger	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Şaldı tātār-ı ḡamze ākın mülk-i cānā dek Te 'şir itdi tır-i müje üstüḡvāne dek	(599/139/1)

¹⁸¹⁵ Taḥammül it daḥı çok rūzgār gelse gerek

¹⁸¹⁶ Biz intizār ile olduḡ helāk-ı renc-i ḥumār

¹⁸¹⁷ Cilve-i pertev-i taḥkīka gönül şāf olıcaḡ

¹⁸¹⁸ Vehbiyā cins-i hüner gerd-i kesād-ālūde

	Güm-geşte gönlüm aramağa kûy-ı dil-bere Vardıkça gönlümi bulamam bir zamâne dek	(600/139/4)
	Ders almasaydı eger benden Vehbiyâ hezâr Fenn-i hevâda çıkmaz idi gülsitâne dek	(600/139/7)
	Tahsîn iderse vâkıf-ı ‘âlî-nijâd eger Farq-ı tabi‘atüm irişür Ferkadân’a dek	(600/139/8)
Diger	(Mefâ‘ ilün Fe‘ ilâtün Mefâ‘ ilün Fe‘ ilün) Kec olma lik kec-i cāmı gör de hāmūş ol Taḥammül eyle yanarsañ da çıkmasuñ şererüñ	(600/140/3)
	Ḥadeng-i āha yine ḥā’ıl olmaz ey meh-rū Eger felek nüh-kūy olursa da siperüñ ¹⁸¹⁹	(600/140/4)
Diger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefâ‘ ilü Fā‘ ilün) Zann eylerem ki leyle-i ḳadr içre nûrdur Gördükçe zîr-i zülf-i mu‘anberde gerdenüñ	(601/142/2)
	Luṭf ile cāy-ı bûseden āzürde olmasun Öpdürme sevdigüm hele bir ferde gerdenüñ	(602/142/5)
	İtdi kelāmı rāḥat-ı ḥulḳümü bî-revâc Vaşf itdi Vehbî bu ḡazel-i terde gerdenüñ	(602/142/8)

Ez-tebrîk-i Sâl-ı Nev

(Mef‘ ülü Mefâ‘ ilü Mefâ‘ ilü Fe‘ ülü)

¹⁸¹⁹ Eger felek gibi nuh-tüy olursa da siperüñ

İkbāl ile Allāh te‘ālī vü tebārek (104/20/1)

Bu sāl-ı nevi eyleye mes‘ūd ü mübārek

Tecdīd-i libās-i meded sālī eyledi devrān¹⁸²⁰ (104/20/2)

Min-ba‘d umulur dāhı güzel şūrete girmek

Ol pādişehūñ bahşīş-i yek-rūzesi olmaz (105/20/8)

Şarf itse bütün māmelekin ca‘fer bezemek¹⁸²¹

Şāyestedür ol hüsrev-i gerdün-serīrūñ (105/20/14)

Gerdünesine mihr ile meh ola tekerlek

Devrinde olup dā‘ire-i sūr-ı zamāne (105/20/16)

Şevkle gelüp oynamada bezrüg-ı kûçek¹⁸²²

Nikāt Emir-i Vaşf-ı Hāl-i Hod Be-sūy-ı Müfti-i zamān

(Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün)

Ol mu‘terif günāhına sezā-āvāre emrūñe¹⁸²³ (240/64/33)

Şābir kazāya şükrin iderüm ‘aşıyyenūñ¹⁸²⁴

Hākimleri revāmı eşirrā zebūn ide (240/64/38)

‘Ahdinde bir senūñ gibi de şāhib-ḥamiyyenūñ

Raḥm it yazuḳ çerāğ-ı peder söyünmesün¹⁸²⁵ (240/64/40)

Maḥv itme nāmını bu şadāḳat-ı seciyyenūñ

¹⁸²⁰ Tecdīd-i libās-ı meh ü sāl eyledi devrān

¹⁸²¹ Şarf itse bütün māmelekin Ca‘fer-i Bermek

¹⁸²² Şevk ile gülüp oynamada büzrüg ü kûçek

¹⁸²³ Ol mu‘terif günāhına ser-dāde emrūñe

¹⁸²⁴ Şābir kazāya şükrin ider hem ‘aşıyyenūñ

¹⁸²⁵ Raḥm it yazuḳ çerāğ-ı pederdür söyünmesün

Zātında zerre-i lutfā liyākāt de yoğ ise (240/64/41)
Hîç kadri yok mı silsile-i Haşimiyye'nün

[102a]

Velehu 'Azlüm işā' at eyleyerek bir iki sefih (240/64/44)
Muhtell ide niẓāmını hāl-i ra' iyyenüñ

Maṭlūbıma müsā' ade eyle himāyet (241/64/45)
Def' it şemātetin bu isfehiyyenüñ¹⁸²⁶

Tehyi'e-i Saht-ı İslāmiyye Berāy-ı İshāḫ Efendi Selleme's-Sellem

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Şadra geldüñ geleli renc-i keder gitdi gider¹⁸²⁷ (241/65/6)
Dehre oldı ne ' aceb sārān hūş geldüñ

Ṭaraf-ı Hāḫ'dan inen mā'ide-i rahmet misin¹⁸²⁸ (241/65/7)
Ey veliyyü'l-ni' am-ı 'ālemyān hūş geldüñ

'Aḫl-ı kü'l meclis-i endişede tedbîrüne¹⁸²⁹ (242/65/11)
Söz senüñdür buyur ey nādire-dān hūş geldüñ

Bir geliş geldüñ efendüm ki ḫulūb-ı 'ulemā (242/65/16)
Didiler cāhuñı tebrîk-künān hūş geldüñ

Kimi iḫbāl senüñ gibi idüp istikbāl (242/65/18)
Ḳaḡı müftiye didi şāh-ı cihān hūş geldüñ

¹⁸²⁶ Def' it şemātetin bu esîr-i beliyenüñ

¹⁸²⁷ Şadra geldüñ geleli renc ü keder gitdi gider

¹⁸²⁸ Ṭaraf-ı Hāḫ'dan inen mā'ide-i rahmetsin

¹⁸²⁹ 'Aḫl-ı kü'l meclis-i endişede tedbîrüne dir

Dā'imā devlet ile hem-dem sultān olasın (244/65/40)
Baht ü iqbāl diye na' ra-zenān hūş geldüñ

Diye vardukça huzūr-ı şeh-i 'ālem de saña¹⁸³⁰ (244/65/42)
Ey şeref-menķabe-i Nu' mān hūş geldüñ¹⁸³¹

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Rāgīb

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Bir eşer olsun bele dā'ir nāmuñ¹⁸³² (293/100/1)
Var mı şübheñ eşer-i Cem idiginde cāmuñ

Rūşenī peyreviđür tiregi-i eyyāmuñ (293/100/2)
'Aķabinden irişür feyz-i şubh aķşāmuñ

Seni taṭhīr iden evsāḥdan eyler tekdīr (293/100/3)
Nükte ta' bīrine şıķletle budur ḥammāmuñ

Sīrete eyle naẓar şūrete baķma Rāgīb (293/100/7)
Düşme dām-ı ğalaṭ-endāzına her endāmuñ

Dıger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Devr-i felekde rāḥat ü ārāmı görmedük (294/101/1)
Bir vefķ-i kām-kerdiş-i eyyāmı görmedük
Neşv ü nemā-yı toḥm-ı ümīd ızṭrābıdır (294/101/4)
Hep kayd-ı dānedür çekilen dāmı görmedük

¹⁸³⁰ Diye vardukça huzūra şeh-i 'ālem de saña

¹⁸³¹ Ey şeref-menķabe Nu' mān-ı zeman hoş geldüñ

¹⁸³² Bir eşer eyle ki olsun bele dā'ir nāmuñ

	Rāġīb ‘aceb mi ḥasret ile bī-ḫarār isen Ḥayli zamān o šūḥ-ı dil-ārāmı görmedük	(294/101/7)
Diger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn) Gūş eyledük terāne-i çenginde zührenün Dem-sāz-ı nālemüz olacaḫ sāz işitmedük ¹⁸³³	(295/102/2)
	Ey šāh-ı ḥüsn ḥande-i nāz-ı lebün gibi Hiç büselikde nağme-i şehnāz işitmedük	(295/102/4)
Diger	(Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn) Cihān ālāyişinden dest-şüy ol rāḥat isterseñ Ḳanā‘ at dāmenin elden bıraḫma ni‘ met isterseñ Tenezzül rif‘ atin kesb eyle her ednāya feyzünle Felekde mihr-i ‘ālem-tābe beñzer rif‘ at isterseñ ¹⁸³⁴ Ḳalursuñ çeşm-i fettānuñ gibi bī-tāb ü bīmārı Niğāh-ı şefḳat ile ḥaste-kāne şıḥḥet isterseñ Seni pāy-māl ider vaż‘ -ı girānı her sebük-mağzuñ Veḳārı terke çek Rāġīb çekilmez şıḳlet isterseñ	(296/103/1)
		(296/103/3)
		(296/103/4)
		(296/103/5)
Diger	(Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn) Fütūr itme olursın cüst-cūda ‘āḳıbet vāşıl Zevāyāsında şad gencine var vīrāne-i ‘aşḳuñ	(297/104/4)
Diger	(Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)	

¹⁸³³ Dem-sāz-ı nālemiz olacaḫ rāz işitmedik

¹⁸³⁴ Felekde mihr-i ‘ālem-tābe beñzer şöhet isterseñ

	Hilâf-ı ĩnetimdür tab‘-ı ahbābe keder virmek	(298/105/1)
	Degüldür meşrebim mānend-i şahbā derd-i ser virmek	
	Ten-i merdāne çesbān cāme-i zīnet mürüvvetdür	(298/105/2)
	Miṣāl zenn berdūṣa degüldür zīb ü fer virmek	
[102b]		
Velehu	Helāk eyle dimekdür cevri-bī-dāduñla ‘uṣṣāķı	(298/105/6)
	Nühufte-zār-ı ‘aşķdan o perçeme ĥaber virmek ¹⁸³⁵	
	Hulūṣ olmaz mü‘eddī ṣimdi Rāġıb vuṣlat-ı yāre	(298/105/7)
	Müyesser merāmuñ mümkün olsa sīm ü zer virmek	
Dıger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā’ılūn)	
	Bir āh-ı ĥuṣķ ise iṣūñ Allāha ķaldı bil	(299/106/2)
	Hıç kŭy-ı yāre nāme-berūñ yok mıdur senūñ	
	Pervāz-ı serseri neden ey tã’ir-i niyāz ¹⁸³⁶	(299/106/6)
	Evc-i ķabŭle bāl ü perūñ yok mıdur senūñ	
	Dāmān-ı vaṣla bū’l-hevesān oldu dest-res	(299/106/7)
	Rāġıb elūñde bir hŭnerūñ yok mıdur senūñ	
Ez-ġazaliyyāt-ı Dıvān-ı Belıġ		
	(Fe‘ ilātŭn Fe‘ ilātŭn Fe‘ ilātŭn Fe‘ ilātŭn)	
	Nıgeh-i tız ile ol āfet-i cānı ṣıķduñ	(243/143/1)
	Ġayrı ey nŭr-ı baṣar sen de gözŭmden çıķduñ	

¹⁸³⁵ Nühufte-zār-ı ‘aşķuñdan o bī-raķme ĥaber virmek

¹⁸³⁶ Pervāne serseri neden ey tã’ir-i niyāz

	Zāhid rîş-i dırâz ile bezme gelüp ¹⁸³⁷	(243/143/2)
	Ġulġul-ı şîşe-i deyrün çañına ot tıķduñ ¹⁸³⁸	
Dġger	(Mef' ūlŭ Fā' ilātŭ Mefā' ilŭ Fā' ilŭn)	
	Zŭlfŭñ indi tā kemer-i zer-nişāne dek ¹⁸³⁹	(241/141/1)
	Ṭŭl-i dırāz-ı fitnedŭr āḡir zamāne dek ¹⁸⁴⁰	
	Yāruñ alınca sŭrme-i ḡāk-i rehin şabā	(242/141/4)
	Ardınca uçdı dīdelerŭm İsfahān'a dek	
Dġger	(Mef' ūlŭ Fā' ilātŭ Mefā' ilŭ Fā' ilŭn)	
	İtdŭñ vişāli herkese va' d ey zen-i sipihr	(243/142/7)
	Āyā cihānda gerçek erŭñ yok mıdur senŭñ	
	‘ Asruñ kibārı māl ile Ḳārŭn olursa da	(243/142/8)
	Şormaz Belġ sīm ũ zerŭñ yok mıdur senŭñ	
Dġger	(Fe' ilātŭn Fe' ilātŭn Fe' ilātŭn Fe' ilŭn)	
	Divşirŭr gŭllerini bāġ-ı fenānuñ gŭl-çın	(244/144/2)
	Pāyına hār ile ḡasdur ḡalacaḡ gŭl dikenŭñ	
	Ḥaṭṭ şudŭr itse kesilmezsin anuñ zŭlfinden	(245/144/6)
	Senŭñ ey dil hele çokdan çŭrŭmişdŭr resenŭñ	
Dġger	(Mef' ūlŭ Fā' ilātŭ Mefā' ilŭ Fā' ilŭn)	
	Aḡvāl-i ehl-i dānişe ‘ ibretle nāzır ol	(246/146/1)
	Dŭnyāda zillet isterseñ şimdi şā' ir ol pek ¹⁸⁴¹	

¹⁸³⁷ Zāhidā rîş-i dırāz ile gelŭp bezme yine

¹⁸³⁸ Ḳulġul-ı şîşe-i deyrŭñ çañına ot tıķduñ

¹⁸³⁹ Zŭlfŭñ ki indi tā kemer-i zer-nişāne dek

¹⁸⁴⁰ Ṭŭl u dırāz-ı fitnedir āḡir zamāne dek

Diger (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Baḳnca āyīneye dir o şuḥ-ı gendümgun (246/145/4)
Kemāl-i ḥüsn ile gördüm cihānda kendüm tek

Ez-muḳaṭṭa' āt-ı Belig

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā')
Olmaz zararı kimseye ehl-i hüşuñ (360/6)
Kim gevher-i pend ile pür eyler gūşuñ
Çok söyleme bu ḍarb-ı meseldür Belig
'ömri za olur yırtıcı olan kuşuñ

Diger (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül)
Taḥşil-i fenā mülki için çekme emek (361/8)
Gird-āb-ı ğamı itme birāz kendüñi çek
Bu ḥumḳ-ı ḥumārīyi ḳo dünyāda Belig
Bār-ı ğamı hep sen mi bulınduñ çekecek

Ez-ġazaliyyāt-ı Divān-ı Münif

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Neḳāre-veş dili dögsün hemişe düm düm tek (265/48/1)
Raḳīb-i dīv ile olmasun o merdüm tek¹⁸⁴²

O servi görmege cūy-ı sirişki gönderdüm (265/48/5)
Kenār-ı ğayrda olsun didi gördüm tek¹⁸⁴³

Ez-ġazaliyyāt-ı Sāmī

¹⁸⁴¹ Dünyāda zillet ister iseñ şimdi şā'ir ol

¹⁸⁴² Raḳīb-i dīv ile çift olmasun o merdüm tek

¹⁸⁴³ Kenār-ı ğayrda olsun diyeydi gördüm tek

	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Nedür sūdı bu bāzār-ı fenāda celb-i emvālün	(337/74/1)
	Gınā virmez metā' -ı müste' ārı dūş-ı dellālün	
	Girān-cān-ı zühd a' māl ile uçmak ümīd eyler ¹⁸⁴⁴	(337/74/3)
	Olur mı mākiyāna luṭf-ı pervāzı per ü bālūn	
Dīger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Ser-i yem ebre irse ḳaṭre-i bārān zuhūr eyler	(338/74/4)
	Olur idbārı elbet mā-verāsı farṭ-ı iḳbālün	
	Çekilmez vaż' -ı nā-sāzı sūkūt eylerse de nā-dān	(338/74/6)
	İşārātı bedeldür güft-gūya merdüm-i lālün ¹⁸⁴⁵	
[103a]		
Velehu	Taḥammül muḥsine ser-māye-i emr-i ta' ayyüşdür ¹⁸⁴⁶	(338/74/8)
	Olur nef' ī füzün bārı girān oldıḳça ḥammālün	
	Ne mümkin pey-rev olmak Nābī-i üstāda Şāmī ¹⁸⁴⁷	(338/74/9)
	Sevād-ı nā-be-cādur meşḳ-i şı' ri kilḳ-i eṭfālün	
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Şoḥbet-i bī-edebān gūş-ı hırāş-ı dildür	(336/72/3)
	Perdesüz sāzda hıç luṭfı olur mı neḡamuñ	
	İbn-i vaḳt istemez “ <i>el-leyletü ḥublā</i> ”lafzın	(336/72/4)
	Añma ḥāl ehline müstaḳbel ü māzī elemün	

¹⁸⁴⁴ Girān-cānān-ı zühd a' māl ile uçmak ümīd eyler

¹⁸⁴⁵ İşārātı bedeldür güft ü gūya merdüm-i lālün

¹⁸⁴⁶ Taḥammül mihnete ser-māye-i emr-i ta' ayyüşdür

¹⁸⁴⁷ Ne mümkin pey-rev olmak Nābī-i üstāda ey Sāmī

Diger (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Dehānı gevher-i nā-süfte-i hacālet iken (336/71/4)
Ne nāzik gezer rişte-i sühan nāzik¹⁸⁴⁸

Belürdi haṭṭ-ı siyeh-rüy-ı hāldārında (336/71/6)
Benefşe nāzik ü gül nāzik çemen nāzik¹⁸⁴⁹

Diger (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü)
Haṭṭ gelse lebüm em dir idüñ şimdi ne dersün (337/73/1)
Bu va' dī muḳaddem dir idüñ şimdi ne dersün

Maḥmūr olup ey mest-i mey-i naḥvet-i devlet (337/73/5)
Çekmem ḳadeḥ-i ğam dir idüñ şimdi ne dersün

Ey ḥvāce ṭutıldı nefesün ḳabre de girdün (337/73/7)
Bu ' āleme şığmam dir idüñ şimdi ne dersün

Ez-müfredāt-ı Sāmī

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Eksigini ṭutmağa māhuñ felek (407/106)
Ṭutdı terāzū ile tā şubḥa dek

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Tīr-i müjġānuñ ile āh-ı deründür şanma (412/2)
Toz ḳopardı yine menzilgeh-i dilde tīrün

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı ' Āṭf

¹⁸⁴⁸ Ne nāzūkāne gezer rişte-i suhan nāzūk

¹⁸⁴⁹ Benefşe nāzūk ü gül nāzūk ü çemen nāzūk

	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Gird-āba düşmeden hezar eyle sefīneñi	(61/36/2)
	Līmān-ı ihtirāz-ı selāmet-tırāza çek	
	Nāzendelikle tayy-ı reh-i kām güçcehdür	(61/36/3)
	Serkeş semend-i tab' ı nişib ü firāza çek	
	Halvet-sitān-ı vuslata kāsduñ duhūl ise	(61/36/5)
	Dāmān-ı nāza pekçe şarıl da niyāza çek	
	Bī-hūde itme haşm-ı kec-endiş ile cedel	(62/36/7)
	' Ātıf hemān maḥkeme-i imtiyāza çek	
Dīger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Kem-ḳadr olur ri' āyeti erbāb-ı ḥıffetüñ	(62/37/2)
	Mīzān-ı i' tibārda meşreb-girān gerek	
	Girmez ele tekāsül ile şāhid-i emel	(62/37/5)
	Taḥşil-i vaşl-ı kāme etek der-miyān gerek	
	Eşk-nişār-ı dīde iledür revnaḳ-ı niyāz ¹⁸⁵⁰	(62/37/6)
	Sūḳ-i metā' -ı vuşlata naḳd-i revān gerek	
Dīger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Māh-ı hilāl-i ' id gibi evc-i ' işvede	(63/39/2)
	Ebrūları müşār-ı benāndur ol āfetüñ	
	Naḳdīne-i ḥayātuñ alur soñra öldürür	(63/39/6)

¹⁸⁵⁰ Eşk-nişār-ı ter ile dūr revnaḳ-ı niyāz

Dād-i sitād-ı vaşlı ziyāndur ol āfetūn¹⁸⁵¹

Dīger

(Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)

Bir fireng becceye dil düşmiş esir olmuş kim (64/40/3)

Ruḥı beç ayīnesi şacı kılabdānī lehūn

Şüphesüz ḥüsn-i perizāde şataşmış ‘ Ātıf (64/40/5)

Sebebin bilmiyor āyine egerçi ve lehūn

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Rüşdī

(Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)

Yine Rüstem gibi ey dil tīr-i da‘ vā-yı merd itdūn¹⁸⁵² (169/86/1)

O şūḥuñ ḳahramān ḡamzesiyle ey neberd itdūn

Hisāb-ı bī-ḥisāb defter-i ‘ uşşāk idüp ey şūḥ (169/86/2)

Beni cefāña şıfr-zā’id-āsā tarḥ ü tard itdūn¹⁸⁵³

Yeter ol nev-nihāl-i nāze te’şīr eyler ey Rüşdī¹⁸⁵⁴ (170/86/7)

Niçe bir ‘ arz-ı sūz-i dil niçe bir āh-ı serd itdūn

[103b]

Dīger

(Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)

Yine bir āh vāh ḥasret-efzā ‘ ālemi tutmuş¹⁸⁵⁵ (172/88/4)

Mişāl-i rüz-ı ḥaşr olmuş bugün ‘ uşşāk ile kūyuñ

Kelāmuñ dīnlemez Rüşdī o mest-i bāde-i naḥvet (172/88/6)

¹⁸⁵¹ Dād ü sitād-ı vaşlı ziyāndur ol āfetūn

¹⁸⁵² Tīr-i Rüstem gibi ey dil tīr-i da‘ vā-yı merd itdūn

¹⁸⁵³ Beni cefāña şıḡār-zā’idāsā tarḥ u tard itdūn

¹⁸⁵⁴ Yeter ol nev-nihal-i nāze te’şīr eyledi Rüşdī

¹⁸⁵⁵ Yine bir āh ü vāh hayret-efzā ālemi tutdı

Zebān-ı şadd-niyāz olsa serūñde her ser-i mūyuñ

Dīger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Eyleme ey bād-ı ğam pejmürde-berg ' ayşımız (173/89/6)

Gülşen-i ' ömrüñ dahı biz nev-bahārın görmedük¹⁸⁵⁶

Devr ider elden ele Cem olsa ārām eylemez (173/89/7)

Cām-ı çarhuñ kimsede Rüşdī kararın görmedük

Dīger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Bezme teşrīf itmege ' ahd eylemişken şubḥ-dem (173/90/3)

Gelmedi ol āfītābun bekledük aḥşāma dek¹⁸⁵⁷

Yārdan bir buse çün kim olmadı şimdi naşīb (174/90/4)

Çāresi şabr eylemekdür ey gönül bayrāma dek

Eylemezken kimseye bir nīm-nigehle iltifāt (174/90/5)

Yār iḥsān itdi şimdi Rüşdī-i nā-kāma dek

Dīger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Bir nefes ḥālī degüldür bu dil-i vīrāneden (174/91/3)

Ḥaḳḳ bu kim her demde yār-ı mihr-bānumdur ğamuñ

Cāna minnetdür hemān gelsün derün-ı sīneye (174/91/6)

Ḥāne-i dilde yer eyler mihmānumdur ğamuñ

Dīger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Bir gice ruḥşat olup yāri der-āğuş itsem (176/93/2)

¹⁸⁵⁶ Gülşen-i ömrin dahı bir nev-bahārın görmedük

¹⁸⁵⁷ Gelmedi ol āfītābum bekledük tā şāma dek

Neler itdüñ baña ey şūḥ-ı cihānum diyerek

Sīm ü zer olmıyacaḡ fā'ide itmaz ey dil (177/93/5)

Biñ niyāz itseñ eger dil-bere cānum diyerek

Reh-güzārında görüp pāyine düşsem yāruñ (177/93/6)

Qalmadı şabra benüm tāb ü tüvānum diyerek

Kemer-āsā şarılılup yāre dem-i vuşlatda (177/93/7)

Bir ġazel tarḥ ideyüm mūy-ı miyānum diyerek

Dıger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Her bü'l-hevesi eyleme dīdāruña lāyık (177/94/3)

Şem' -i ruḥuña herkesi pervāne mi şanduñ

Ey şūḥ-ı cefā-pişe ne bu nāz ü teġāfūl (177/94/4)

‘ Aşḡ ehlīni eltāfuña bīġāne mi şanduñ

Dem-beste ol ādābla ḡo na' reyi Rūşdī (178/94/5)

Sen meclis-i cānāneyi mey-ḡāne mi şanduñ

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nazmī

(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)

Her ne deñlü mest-i nāz olsa o naḡl ser-firāz

‘ Āşık-ı bī-dil yine ‘ arz-ı niyāz itmek gerek

Eyleyüp pīrāye şad-ı dāġ-ı ḡūyınla dilin

Rūz ü şeb kūyında āh-ı cān-ġudāz itmek gerek

Her sūzi bir nāvek-i kuş kazā-yı āhdur
Nazmī-i derd-i āşinādan ihtirāz itmek gerek

Diger (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Şalar niçe dile bāz-ı hümā pervāzdur ğamzeñ
Şikār eyler dil-i uşşāķı bir şehbāzdur ğamzeñ

Nemek-pāş oldu zaķm-ı dil nāsūr-ı Nazmī'ye
Cefā-sāz-ı dil her 'āşık ser-bāzdur ğamzeñ

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Güft-gūy-ı nāzıyla çeşmüñ ser-efrāz eyledüñ
Her ārāsın nağme-i şeh-nāza dem-sāz eyledüñ

Ey hümā-yı nāz-ı nāz-perverüm raķibe rām olup
Baña geldüñde sipihr-i nāza aġāz eyledüñ

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Nāb-ı meyden berg-i ruhsāruñ 'araķ-riz eyledük
Dest-i sāķiden ki nūş-i cām-ı leb-riz eyledük

Kırmaġiçün 'ālemi tığ-i nigāh-ı nāzla
Çeşm-i mest-i dil-firibüñ fitne-engiz eyledük

[104a]

Velehu Kūşti-i şemşir-i ğamzeñ eyleyüp ehl-i dili
Yine ey şüh-ı cefā-cū kār-ı Cengiz eyledük

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Mey-i cām-ı tegāfūl nūş ider mümtāz olur çeşmüñ
Serîr-i ‘ işveye bir pâdişāh-ı nāz olur çeşmüñ

Cihānı küşte-i nāz itmede Merriḥ’e gālibdür
Füsün ü fitnede hem zehreye demsāz olur çeşmüñ

‘ İtāb-ı ğamze-i mestiñe inşāf idüp gāhî
Dil-i Nazmî-zāra hem-dem ü hem-rāz olur çeşmüñ

Dīger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Ḥayli revnaḵ virdi bizüm ḥüsn-i ‘ ālem-tābıña
Ġamzede icrā idüp āyîn-i nāzı gözlerüñ

Mest-i bî-hūş olmuş idi sāgar-ı nāzıyla ger
Eylemezdi şîve-i merdüm güdāzı gözlerüñ

Dīger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Ḥabs ider ehl-i dili cāh-ı zeneḥdānuñ senüñ
‘ Ālemi pürdār ider zülf-i perîşānuñ senüñ

Āfitābı şerm-sār ü ğonca eyler caḥîl
Tāb-ı ruḥsāruñla reng-i la‘ l-i ḥanedānuñ senüñ

Cism ü cānı itmese teslim-i tîġ-i ğamzeñe
Nazmî āşüfte dil olmazdı ḳurbānuñ senüñ

Dīger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Meşkle ālūde-i şebbūdur bāġ-ber budur
Ġülsitān-ı ḥüsnüñe revnaḵ viren ġisūlaruñ

Dilde ‘aşkında yāruñ pāy-māl olsa n’ola
Mübtelā-yı şīve-i reftārıdur meh-rūlaruñ

Nazmīi dil-ḥaste düşdi bīm-i cāna dostum
Ḥūn-ı uşşāk ile ālūde görüp bāzūlaruñ

Diger (Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)
Sen gel nāzik-beden derd-i dilümden yılmadan
Dest-māl-i iltifātuñla sirişküm salmadañ

Ez-ğazaliyyāt-ı Fehīm

(Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ūlūn)
Nedür bī-hūde zālīm mekr ü ālūñ (306/178/1)
Helāk itdi beni gunc ü delālūñ
Beni tā şubḥ-ı maḥşer itdi bīdār (307/178/6)
Şeb-i firḳatde efkār-ı vişālūñ
Nigāh itdūñ meger küstāḥ o māha¹⁸⁵⁸ (307/178/8)
Nedür bilmem Fehimā infī‘ ālūñ

Diger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)
Ey şūḥ nedür ‘āşıkuña böyle tegāfūl¹⁸⁵⁹ (305/175/3)
Ḳurbānuñ olam ğayrıye cānāne mi olduñ
Ne ğamze vü ne ‘aşḳ vü ne lutf-ı tebessüm¹⁸⁶⁰ (305/175/4)

¹⁸⁵⁸ Nigāḥ itdüm meger küstāḥ o māha

¹⁸⁵⁹ Ey şūḥ nedür ‘āşıkuña böyle tecāhül

¹⁸⁶⁰ Ne ğamze vü ne ‘işve vü ne lutf-ı tebessüm

Tekrār meger bendeñe bīgāne mi olduñ

Diger

(Müfte' ilün Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün)

Ehl-i dili ne ẓazā vü ne ẓader eyler helāk¹⁸⁶¹

(302/169/1)

Dil-ber-i 'āşık-küş-i ğamze-ger eyler helāk

Çeşmine ẓurbān olam tığ ne lāzım Fehīm

(302/169/5)

Hışmla ben bī-dili bir nazār eyler helāk

Diger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Kemān-ı ebrū-yı cānāne baẓ fesāneyi ẓo

(304/174/3)

Dilir imiş ẓutalum Rüstem'ün nesin gördük

Hemīşe cinsine āzār ü ħīleden ğayrı

(305/174/5)

Dağı Fehīm beni ādemüñ nesin gördük

Ez-murabba' āt-ı Fehīm

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilün Fā')

Öldürdi Fehīm-i nā-tüvānı ğamzeñ

(378/32)

Dāğ itdi teġāfūl ile cānı ğamzeñ

ẓurbānuñ olam amān helāk itdi amān

Düzdīde tebessüm nihānī-i ğamzeñ

Diger

(Mef' ūlū Mefā' ilün Mefā' ilün Fā')

Düzdīde nigāh-ı çeşm-i düşmen-kāmuñ

(379/34)

Bī-cā ğazab ü zīr-i leb-i düş-nāmuñ

[104b]

¹⁸⁶¹ Ehl-i dili ne ẓazā ne ẓader eyler helāk

Velehu Pinhān ḥadeng-i tegāfūlūñ bir dil için
Ol daḥı sendedür nedür ibrāmuñ

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nedīm

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

O mest-i nāza düşer her zamānda nāz itmek (128/15/1)

Murādum üzre benüm düşmedi niyāz itmek

Göreydi ḥüsnüñe zühhād olurdu bī-şübhe (128/15/4)

Ḥaḳīkat ehlini āşüfte-i mecāz itmek

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Ḥaşmet

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Āh-ı dilümden eyle ḥazer şolma gül gibi (188/147/3)

Ey naḥl-ı ' işve bād-ı ḥazānı bilür misin

Meclisde Ḥaşmet ' aqlım alup mest eden beni (188/147/5)

Kimdür o şūḥ-ı tāze-civānı bilür misin

Dīger **(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)**

Vāḳıf mı ḥabāyā-yı zevāyā-yı vücūda (189/149/3)

Her ḳāleb-i insānı sen ādem mi şanursuñ

Diñle sözimi Ḥaşmet-i şāyān-ı vişāl it (189/149/6)

Ben eyledigüm pendi saña kem mi şanursuñ

Dīger **(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)**

Büse-ḥvāhum ne lebüñ virdi cevāb-ı lāy¹⁸⁶² (190/152/2)

¹⁸⁶² Büse-hāhāna lebin verdi cevāb-ı lā'ya

Ḳat' -ı ümīde ser-tīz imiş miḳrāzuñ¹⁸⁶³

Saña sevdā ile gelmiş 'ilel-i gūn-ā-gūn (190/152/4)

'Add olunmaz senüñ ey ḥaste-i 'aşḳ emrāzuñ

Dīger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Āḥerüñ rāḥatını iste ki rāḥat bulasuñ (193/158/1)

Vādī-i ḡadre sülük itme selāmet bulasuñ

Derde dermān olagör nabḷa göre şerbet vir (193/158/4)

Ṭavr-ı üslüb-ı ḥakīm üzre ḥalāvet bulāsuñ

Ḥaşmetā māl ü menāşıbdā merātib arama (193/158/8)

Ādemiyete çalış māye-i rif' at bulasuñ¹⁸⁶⁴

Dīger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Gerden ruḥda görenler ḥatt-ı 'anber-fāmuñ¹⁸⁶⁵ (193/159/1)

Cennet altında yā üstünde dimişler Şām'un

Bezme gel itme ḥazer mīve-i vaşluñ görelüm (193/159/5)

Naḥl-ı nāzum aluruz meyle senüñ de ḥāmuñ¹⁸⁶⁶

'Ālem-i āba yanaş āteş-i hemmüñ sönsün (194/159/8)

Ḥānumānına şu ḳor āb-ı ṭarab ālāmuñ

Be-sūy-ı Vezīr Ez-muḳaṭṭa' āt-ı Ḥaşmet

(Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilū Fā' ilün)

¹⁸⁶³ Kat' -ı ümmīde ne ser-tīz imiş miḳrāzın

¹⁸⁶⁴ Ādemiyette çalış pāye-i rifat bulasın

¹⁸⁶⁵ Gerden ü ruḥda görenler hatt-ı anber-fāmın

¹⁸⁶⁶ Naḥl-ı nāzım alıruz korkma senin de hāmın

Ey zīb-i şadr-ı ‘ âtıfet mesned ü kerem¹⁸⁶⁷ (242/12)

Bildim cihānda derdime dermān efendümün

İtdüm hezār şerm ile ben ref -i ‘ arz-ı hāl (242/12)

Mes ’ülün hūşūlına fermān efendümün¹⁸⁶⁸

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fıtnat

(Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün)

Bilmedük zevk-i vişālün çekmeyince fırkatün (347/37/1)

Olmayınca hāste kadrin bilmez ādem şıhhatün

Tab’ -ı nā-ehle muvāfıkdur sipihrün girdişi (347/37/2)

‘ Akrebe vā-bestedür seyr eyle çarhı sâ’ atün

Dıger

(Mef’ ūlū Fā’ ilātü Mefā’ ilū Fā’ ilün)

Naqd-i şekibi gāret idersün bir āh ile (345/35/3)

Kāruñ hemişe ey dil-i şeydā hevā senün

İtsen de ‘ andelīb gibi nāle-i hezār (345/35/5)

Güş eylemez fiğānuñ o gül Fıtnatā senün

Dıger

(Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün)

Şarf idüp naqd-i sirişküm ārzū-yı vaşl ile (343/33/4)

Cūy-ı ‘ aşkum rāh-ı ‘ aşkūnda revān itsem gerek

Deşti Mecnūn bī-sütün kūh-ken cāy eylemiş (343/33/5)

Fıtnatā ben kūy-ı cānānı mekān itsem gerek

¹⁸⁶⁷ Ey zīb-i sadr-ı âtıfet ü mesned-i kerem

¹⁸⁶⁸ Mes ’ülümün husūlüne fermān efendimin

DİĞER (Mefā' ilün Mefā' ilü Mefā' ilün Mefā' ilün)
Tezellül ile āb-ı rüyuñ dökme ' izzet isterseñ¹⁸⁶⁹ (349/39/1)
Mişāl-i gevher-i şehvār qadr ü kıymet isterseñ

Şaķın teħ itme vaż' -ı bī-nemekle kimsenüñ ' ayşun (349/39/2)
Nevāl-ı süfre-i bezm-i cihānda lezzet isterseñ

[105a]

DİĞER (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Siħrini Mārūt'uñ eyler kendüye vird-i zebān¹⁸⁷⁰ (378/4/2)
Bir nigāh-ı çeşm gūyā-yı pür-efsūnuñ senüñ
Zülfüñüñ āşüftesi sünbül ruħuñ hayrānı gül
Var mı bilmem olmayana ' ālemde meftūnuñ senüñ

Ez-ṭāriħ-i Vefāt Şeyhü'l-meşāyih Qadiri Süleymān Efendi

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Gelüp gül-bang-ı tevħid ile murğ-ı rūhı pervāze (293/38/3)
Ola bāğ-ı İremde ' andelibi naħl-ı Ṭübā'nuñ
Nidā-yı "irci' i" gūş eyleyüp şevķle cān atdı (293/38/4)
Fırāķı pür-ğam itdi ħāṭırın a' lā vü ednānuñ

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Vecdī

(Mef' ūlū Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ūlün)
Ey dīde bakup rüyına ħaṭṭında alışduñ¹⁸⁷¹ (57/1/3)
Gül ister iken keş-me-keş-i ħārda qalduñ

¹⁸⁶⁹ Tezellül ile dökme āb-ı rüyuñ ' izzet istersen

¹⁸⁷⁰ Siħrini Hārūtuñ eyler kendüye bend-i zebān

¹⁸⁷¹ Ey dīde bakup rüyuna hattında ilişdin

Ey bülbül o gül zb-i ser-i b'l-heves oldu (57/1/4)
Sen b-aber efnla gl-zrda aldu

Ez-azaliyyt- Dvn- 'smeti

(Mef' l Mef' il Mef' il Fe' ln)
Ey vaşl hev-vh- dil dde mi geld (60/48/1)
Ya peyrev-i hicriyle b-dde mi geld

td bir cnbi ile yine snemi ad k¹⁸⁷² (60/48/2)
Ey te-i am tr- Ferhde mi geld

Ez-azaliyyt- Dvn- ehri

(Mef' ilün Fe' iltn Mef' ilün Fe' ilün)
Sirik ile bulunur Ysuf- elem dirler (104/85/4)
Bu del nleler itdük biz amu nesin grdk¹⁸⁷³

Olinca mdiiyuz biz Emr Pnu¹⁸⁷⁴ (104/85/5)
Kerm imiş ttlum tem nesin gördük

Ez-murabba' t- ehri

(Fe' iltn Fe' iltn Fe' iltn Fe' ilün)¹⁸⁷⁵
ib şanma remeddr gz zrde iden (134/7)
Diyemem zrete al nedür bu eer¹⁸⁷⁶
Şimdi bendee sn-i naaru olduina¹⁸⁷⁷

¹⁸⁷² Etd yine bir cnbi ile snemi ad k

¹⁸⁷³ Bu del giryeler itdük nem nesin gördük

¹⁸⁷⁴ Olinca mdiiyuz biz erif Pnu

¹⁸⁷⁵ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

¹⁸⁷⁶ Diyeym zret al nedür bu eer

Ez-ḥamse-i ‘Atāyi

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Vaşlına bā‘ is olıyor ḥübānuñ

(113/1/1979)

Bādedür vāsıtası rindānuñ

Ez-vaşf-ı zebān

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Ṭoğar andan fiteni devrānuñ

(189/1/3344)

Āḥiret anasıdur şeytānuñ

Dığer

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Žāyi‘ olmaz ḥikemi ḥallākuñ

(124/1/2163)

Muḳteżāsı virilür aḥlākuñ

Dığer

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

(Fā‘ ilātün) (Fā‘ lün)

İt kadar rağbeti olmaz duluñ

(192/1/3401)

Yaldızı düşkün olur ma‘ zūluñ

Ez-ğazaliyyāt-ı Müfti-i Enām Yaḥyā efendi Sellemehü’s-Selām

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Eglenür seyr-i ruḥuñ fikriyle dil aḥşāma dek

(120/192/1)

Yoḥsa eylerdi sefer zülfüñ gamıyla Şām’a dek

Şubḥa dek kūyuñ tolaşduk gün yüzüñ göstermedüñ

(120/192/2)

Çıkmaduk ey meh-i tābān aḥşāma dek¹⁸⁷⁹

¹⁸⁷⁷ Şehr-i bendeñe ḥüsn-i naẓaruñ olduğına

¹⁸⁷⁸ Gözi degdi ḥasedinden felek-i kec-naẓaruñ

	El vireyidi ni‘ met-i vaşluñ egerçi bayrāmda Ġam yemezdi şā’im hicrānuñ ol eyyāma dek	(120/192/3)
Dġer	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün) Cāme-i yektā şıkar dirler o cism-i nāzigi Böyle terlün bir gül-i nāzuñ birinde görmedük	(126/203/2)
Dġer	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātü Mefā‘ ilū Fā‘ ilün) Ādem ne deñlü şır olsa şikār olur ¹⁸⁸⁰ İtse kaçan nigāh-ı ġazālāne gözlerün	(125/201/3)
Ez-āşār-ı İbnü’l-kemāl Ber-kemāl		
	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün) Beyza-i zāġı kıosañ tavus-ı kıudsī altına ¹⁸⁸¹ Cennet-i ġuld-ı berīn içre aña yir iyleseñ Mīve-i cennetle āb-ı Kevşer ile besleseñ Zāġdur peydā olan biñ dürlü tedbīr eyleseñ	
Rızāyi	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Şarılmaġı zülf-i nigāra şāneden gördük ¹⁸⁸² Yanup yaķılmaġı biz şem‘ le pervāneden gördük	(229/122/1)
[105b]		
Velehu	Dil şūrīde-i tarz-ı ‘ işreti a‘ lā bilür şimdi	(229/122/2)

¹⁸⁷⁹ Çıkmadın ey mäh-ı tībān bekledik akşama dek

¹⁸⁸⁰ Adem nedenli şır-dil olsa şikār olur

¹⁸⁸¹ Mecmûa-i İlahiyat’da Güft Hazret Ali başlığı altında geçmektedir. Bkz: Sevgi Limon, “Mecmûa-i İlâhiyât’ın MESTAP’a Göre Muhteva Tablosu”, Konya, S.E.F.A.D., S.44, (2020), s. 246.

¹⁸⁸² Şarılmaġı ser-i zülf-i nigāra şāneden gördük

Cem'in āyīn-i bezmin nüṣḥa-i peymāneden gördük

Rızāyi tā olunca feāmuş itmezüz anı¹⁸⁸³ (229/122/5)

Keremler luṭflar kim sāķī-i mey-ḥāneden gördük

Dīger (Mef' ūlū Fā' ilātün Mef' ūlū Fā' ilātün)
Ḥāṭır-güşāde oldı mānend-i çeşm-i Ya' ķūb (233/126/2)
Beytū'l-ḥazen'de māh-ı Ken' ānla görüşdük

Dīger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)
Bir kerre öpeyin rūyuñı luṭf eyle şaķınma (228/121/1)
Bir buse ile örselenür mi gül-i āluñ¹⁸⁸⁴

Hercāyilik itdikçe sen olmadı dūr-ı bizden¹⁸⁸⁵ (228/121/3)
Ḥaķķā ki vefādār imiş ey şūḥ ḥayālūñ

Ol rūz-ı ' adālet ola mı kim diye dil-ber (228/121/5)
Bī-çāre Rızāyi niçedür ' aşķla ḥālūñ

Rūḥī (Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)
Seni aġyārıyla şoḥbetde görmek çokça şabr ister
Esīr-i derd-i hicrānuñdur şāhum bu ķuluñ

Fennī (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilūn)
Āh idüp ey çārḥ-ı deni ehl-i dile düşmenlik
Şimdi başında ķavāķ yeli eser yārānlık

¹⁸⁸³ Rızāyi tā olunca biz feāmuş itmezüz anı

¹⁸⁸⁴ Bir buse ile örselenür mi ruḥ-i āluñ

¹⁸⁸⁵ Hercā'yilik itdikçe sen ayrılmadı bizden

Naḥîfî

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Nedür ey çarḥ-ı denî ehl-i dile düşmenlik

Bu kadar ḥiddetle kîn-i ' adâvet menlûk

Olalı baḥt-ı siyâh ile â zālüm yek reng

Kâr-bân-ı emele eylediñüz rehzenlik

Güle-mend olma Naḥîfî bu felekden zîrâ

Budur kâ' ide-i kaḥbe-i pîrezenlik

Fevzî

(Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilün)

Ehl-i derd olan za' îf bî-ḥâk olmaḡ gerek

Çeşm-i dil-ber gibi dâ'im ḥaste ḥâl olmaḡ gerek

Ârzü-yı pây-ı bûs-ı yâr idenler ey gönül

Râh-ı ğamda ḥâk gibi pâymâk olmaḡ gerek

Cemâl

(Me' ūlû Mefâ' ilû Mefâ' ilû Fe' ūlün)

Zâhid bu bürûdetle eger düzaḥa varsañ

Bir lûle tütün yaḡmaġa âteş bulamazsuñ

Târiḥ-i Dîvân Ez-ebyât-ı Kânî

(Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilün)

Ḥud'a itme kul ü fa' lûnden şaḡın ' âriflere

Meşreb ehli istemez sâġarda kıl deñlü derûñ

Lekelendürme kabâ-yı ' arzuñı meşel-i pâlinüñ

Bu şeyn-i şîr zîrâ istemez naḡş ü benek

Da‘ vet-i eḥibbāya çün yād-ı şabā eyle şitāb
Da‘ vet-i a‘ dāya rīzgān-ger atūñ başını çek

Ḥīle-i hengāmında pinhān ol görünme ḥaşmuña
Mā-verā-i perdeden iş gör mişāl-i köstebek

Gelse bir ehl-i hevā uygunluk it kıl imtizāc
Ağla ağlarsa gülerse gül çü memnūn-ı şebek

Nā-ma‘ lūm esāmī ez-ebyāt-ı Şu‘ arā

(Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn)
Da‘ vā-yı fazlıdur itme Mesīḥā dem iseñ
Şeref-i nesl ile faḥr itme eger ādem iseñ

Dīger

(Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn)
Ferīd-i rūzgār olsa fūnūn-ı ‘ilmle bir terk
Mizācından anuñ olmaz eşklūñ zerre eksük

Dīger

(Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)
(*Latīfī*)
Cigerüm pāreledi ḥaṇçer-i cevṛ ü sitemūñ
Şabrımuñ cāmesini toğradı miḳrāz-ı ğamuñ

Dīger

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilū Fe‘ ūl)
İmrenme görüp ḥarab-ı bālādan umrānun
Kim yüregi yağıyla başupdur fīkrānuñ

Dīger

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)
(*Muḥibbi*)

Ben çāre bulmak isterdüm haste gönlüme
Derdünle sen beni yine āvāre eyledün

Dil-i çehresinde yaķalı şem‘ -i hayālūñi
Pervāne gönlüm hūh sen nāre eyledün

[106a]

Dīger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
İncinürsün saña ‘ aşık oldığıma ey melek
Kā’ il oldum ölmege āzürde-ķātır itme tek

Dīger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Kendü ‘ aksin görelı baķmadı bir daķı bize
Niçün ey āyine ol mehveşi ĥod-bın itdün

Dīger (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)
İder mi fā’ide hıç ıztırāb-ı tab‘ -ı ‘ acül
Ĥuşul-ı kāme tevakküf gerek zamānına dek

Dīger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlün)
Fevvāre şıfat tacuñı eflāke atarduñ
Bilsen cerbānını cūy-ı murāduñ

Dīger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlün)
Teşrifini Allāh-ı te‘ āli tebārek
Her ĥalde ĥalka ide mes‘ ūr ü mübārek

Dīger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
İnkār olur mı müebbed-i ifrādı kāzibün

Sekerân-ı vaż' ı şāhididür mest-i şāribüñ

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

(Necātî)

Gözüñüz rüşen ider luṭfuñla ḥāk-i ḳademüñ
Ḥamdü'lillāh dile geldi ḳademüñle keremüñ

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

(Fuzūlî)

Çekmezem ğam tükse ḳanum tiĝ-i bürrānuñ senüñ
Vehm-i andandur ki pür ḥün olur dāmānuñ senüñ

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

(Fuzūlî)

Şabā luṭf itdüñ ehl-i derde dermāndan ḥaber virdüñ
Ten bî-cāne cāndan cāna cānāndan ḥaber virdüñ¹⁸⁸⁶

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Bu maḳām feraḥ-zāde niçe yārān ile şafā itdüñ
'Āḳibet ayrılık olup māni' her biriniz bir yaña gitdük

Diger (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü)

Yetmez mi temāşā-yı cemāl elde şunarsuñ
Ey 'āşık-ı miḥnet-zede buldukça bunarsuñ

Diger (Mefā' ilün Fe' ülü Mefā' ilün Fe' ülü)

Dilā zevḳ ü şafāya şaḳın aldanma zinhār
Ḳara perde yatur cismi niçe Süleymān'uñ

¹⁸⁸⁶ Ten-i mecrūha cāndan cāna cānāndan ḥaber virdüñ

DİGER

(Mef' ūlū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Kimseye zulm idemem dime zinhār

Devletine tayanma dünyānuñ

Kimsenüñ haqqı kimsede qalmaz

Müntakim bir ādı mevlanuñ

DİGER

(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)

Zülfünüñ aşüftesi sünbül ruḥun ḥayrānı gül

Var mı bilmem olmıyan 'ālemde meftūnuñ senüñ

DİGER

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

(Lāedri)

Fikretmededür heybetini Beyt-i Hudānuñ

(B. 1400)

Bî-hüde degül ditredigi kıble-nümānuñ

DİGER

(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)

İder qadrin berāber fahr eyle iklil-i ḥurşide

Leb-i ta' zīm ile taqbīl iden bir kerre dāmānuñ

Mesih-āsā ider bir luṭfuñ 'izzet bendeki iḥyā

Efendüm çākır aña kimyādur emr ü fermānuñ

DİGER

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

Dil-berüñ eşbehine meyl idüp çekme emek

Ey gönül dīvānelikdür vaqfe mülküm dimek

DİGER

(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)

Mīve ile ʔoludur bāğ u bostānuñ senüñ
N'ola bir ʃeftālū virsem görsem iḥsānuñ senüñ

Dīger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(*Necātī*)
Efendüm sende ḥatem olmuş güzellik tazelik terlik¹⁸⁸⁷
Bizi mühnet bucāğında ʔoyup gitmek midür dādlik¹⁸⁸⁸

Dīger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Raḳībe bir du' ā buldum idecek
Kör olsun gözleri bulsun ādem yerecek

Dīger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
(*Veysī*)
Şem' -i iḳbālīmī tār eylesesün dirse felek (B. 162)
Kişi yakdığı ʃerāğ üzre pervāne gerek

Dīger (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)
Efendüm 'ālemde yokdur naḳīrūñ
Yanuñda olmasa ʃeyṭān vezīrūñ

Dīger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(*Derzizāde 'Ulvi*)
Efendüm saña kim dirler ne yirdensin nedür aduñ (172/29/5)
Cefāyı kimden öğrendüñ ā cānum kimdür üstāduñ¹⁸⁸⁹

[107a]

¹⁸⁸⁷ Nigāra sende hatm olmuş güzellik tazelik terlik

¹⁸⁸⁸ Senin yanındadır ancak serīr-i hüsne serverlik

¹⁸⁸⁹ Cefāyı kimden öğrendüñ ā zālīm kimdür üstāduñ

Dīger	(Fe' ūlūn Fe' ūlūn Fe' ūlūn Fe' ūlūn) Ezelden 'ādetidür kâinātüñ Ayağını kesmezler bir sūrcin anuñ	
Dīger	(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn) Eger 'ādet ise şāhum her demde nāz itmek Bize de 'ādet olmışdur size her dem niyāz itmek Hāḡ te' āli taş yaratsun elini berberlerüñ Çok örerler o setreyi yüzine dil-berlerüñ	
Dīger	(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn) (<i>Lāedri</i>) Hāli gezme kār ü kesb it māl-ı cem' it şaḡla pek Ḳalursa düşmene ḡalsun dosta muḡtāc olma tek	(B. 776)
Dīger	(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Fe' ūlūn) Didüm dil-ber n'olur bir būse virseñ Didi virmem bīn pāre olsañ	
Dīger	(Müfte' ilūn Fā' ilūn Müfte' ilūn Fe' ilūn) Gūn gibi toḡduñ yine zerre şād eyledüñ Ḳurtarup bu ḡulmet firḡatden āzād eyledüñ	
Dīger	(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn) Yeter oldı cevri ü cefā bir de 'ināyet gerek Ṫotalum bir ṫāḡı ḡıl çekmiş ammā çekmege ṫāḡat gerek	
Dīger	(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)	

Ne didi yapıdı seni ol rehbān-ı perdūñ
Fā 'ideñ yok zararūñ çok ne bu halka gerdūñ

Dīger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

(Vusuli)

Tā ezelden āşinā būd-ı 'ālem-i ervāḥda rūḥum¹⁸⁹⁰

(141/120/4)

Bu yād ellerde gördünse beni bīgāne mi şanduñ¹⁸⁹¹

Dīger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Altun aduñ bakır itme hey altına batırdıgum

Sabaḥleyin sīm-i teni altından yapasum gerek

Dīger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Ḥüsnüñe maḡrūr olma carḥuñı kırar felek

İki yıldan sonra yakılıyor şatarsun ya elek

Dīger

(Fā' ilātün Mefā' ilün Fā' ilün)

Var mı şeytāndan üzge aḥmak kim

Ādeme secde itmege ide teng

Ba' de-i ḥazret-i ādem oğullarına

Tenüñ ü 'ār itmeyüp ola yüze deng

Bi-Ḥarfi'l-lām

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Bākī

(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

¹⁸⁹⁰ Senünle aşınayuz 'ālem-i ervāḥdan rūḥum

¹⁸⁹¹ Bu yād ellerde gördünse bizi bīgāne mi şanduñ

	Cānlar fedā maḥabbet-i cānāne ser degül Erbāb-ı ‘ aşka terk-i ser itmek hüner degül	(279/290/1)
	Bāğ-ı ümīd içinde dilā mīve-i vişāl Bir mīve-i ġarībdür olur biter degül	(279/290/2)
Dīger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Zāhid ol şıklet ile uçmağa hazır lanma Çıkar ol cübbe vü destārı biraz hıffet bul	(289/307/5)
	Bī-riyā merd-i Hudāsın bilürüz ey şūfī Garazūñ raḥmet-i Haḫdur o kadar raḥmet bul	(289/307/6)
Dīger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Şarāb-ı ḫayret ile şöyle med-hūşem ¹⁸⁹² Ne dest-i fikre taşarruf ne pāy-ı ‘ aqla mecāl ¹⁸⁹³	(51/20/30)
	Hezār-ı belā pūtesinde kāl oldum ¹⁸⁹⁴ Henüz āteş-i miḫnetde yok ḫulāşa mecāl	(55/21/30)
Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nef‘ i	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Ehl-i dildür diyemem sīnesi sāf olmayana Ehl-i dil birbirini bilmemek inşāf degül	(315/71/2)
	Yine endīşe bilür ḫadr-i dürr-i ġüftārum Rūzgār ise denī dehr ise şarrāf degül	(315/71/3)

¹⁸⁹² Şarāb-ı ḫayret ile şöyle mest ü medhūşam

¹⁸⁹³ Ne dest-i ‘ aqla taşarruf ne pāy-ı fikre mecāl

¹⁸⁹⁴ Hezār-bār belā pūtesinde kāl oldum

	Levh-i maḥfūz-ı süḥandür dil-i pāk-ı Nef'î Ṭab' ı yārān gibi dükkānçe-i şaḥḥāf degül	(315/71/5)
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Bir nefes dīdār için biñ cān fedā itsem n'ola Niçe demler esīr-i istiyākıdur gönül	(316/74/2)
	Dildedür mihrüñ қо ḥāk olsun yoluñda cān ü ten Ben ölürsem 'ālem-i ma' nāda bākīdür gönül	(316/74/3)
[107a]		
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) 'Āşıkı Hızır olsa ger virmez amānı bilmiş ol Bilmez iseñ ol meh-i nā-mihrbānı bilmiş ol	(316/75/1)
	Ġāfil olma göz yumup açınca tīr-i ğamzeden Görinüp gelmez belā-yı nāgehānı bilmiş ol	(317/75/2)
	Gamzesi aşub-ı cāndur ṭurresi dām-ı belā Fitnedür ser-ta-ḳadem ol dil-sitānı bilmiş ol	(317/75/3)
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) 'Akla maġrūr olma Eflātün-ı vakt iseñ eger ¹⁸⁹⁵ Bir edīb-i kāmili dördükde ṭıfl-ı mektep ol	(316/73/2)
	'Āşık ol ammā 'alāyıkdan berī it gönülüñi Ne ḥam-ı gūsīye meftün ne esīr-i ğabġab ol	(316/73/5)

¹⁸⁹⁵ 'Akla maġrūr olma Eflātün-ı vakt olsan eğer

Ez-şitāyiş-i Vezīr-i A‘zam Muḥammed Paşā Yūsrollāhi Mā’sā

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Ne didimse sözi tutdı sipihr-i bed-re’y¹⁸⁹⁶ (164/36/2)

Me murād itdümse virdi Ḥudā-yı müte‘āl

Buldı bu şevkle bu güne neşāt endişem (165/36/9)

Ki bu miqdār şafā virmek olur maḥz-ı ḥayāl

Yere degmez ayağum şevkle rakş eylemeden (165/36/13)

Felegi bāri bu takrīb itsem pāy-māl¹⁸⁹⁷

İhtiyār elde degül eger olsam dest-efşān¹⁸⁹⁸ (165/36/14)

Bu neşātla semā‘ itmemege var mı mecāl

O ḥidiv-i ‘azimet-güster-i ‘ālī himmet¹⁸⁹⁹ (165/36/16)

Ki Ḥudā virmiş aña mertebe-i ‘ālū’l-āl

Fitne pinhāñ olacağ yer bulamaz devrinde (166/36/26)

Dāmen-i ṭurre-i dil-berde meger kim ḥaṭṭ ü ḥāl

Buldı bir güne revāc-ı emti‘a-i güftārum (168/36/58)

Ki felek eyler iken ḳadrini pest ü pāmāl

Soñradan gördi ki ḥarīdārına yok ḥadd ü ḥisāb¹⁹⁰⁰ (168/36/59)

Başladı kendü mezād itmege oldı dellāl

¹⁸⁹⁶ Ne dedimse sözümü tutdu sipihr-i hod-re’y

¹⁸⁹⁷ Felegi bāri bu takrīb ile etsem pā-māl

¹⁸⁹⁸ İhtiyār elde değil olsam dest-efşān

¹⁸⁹⁹ O ḥidiv-i azamet-güster ü ālī-himmet

¹⁹⁰⁰ Sonra gördü ki harīdārına yok ḥadd ü ḥisāb

Şimdiden soñra du‘ āya el açup eyle niyāz (168/36/61)
Vire maqşūduñı her ne ise Hūdā-yı müte‘ āl

Ez-medh-i şeyhü'l-islām Muḥammed Efendi

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ lün)

El şafā cāmını aldıkça ele reşkle ben (227/53/5)
Hūñ-ı dil nūş iderin bāde-i gülgūna bedel

Kaṭre-i eşküm ile rūy-ı zemīn tāze vü ter (227/53/9)
Dūde-i āhum ile çeşm-i kevākib ekḫel¹⁹⁰¹

Kevkeb-i tāli‘ imūñ yok baña ḥüsn-i nazarı (227/53/12)
Hışmıyla şöyle bakar ki ider izhār-ı ḫivel

Bu belā ile tāḫat ḫomamışdur dilde (228/53/16)
Bu felāketle ‘ ālemde benüm ḫarb-ı meşel

Hükmi bir mertebe cārī ki eger emr itse (228/53/28)
Şöyle rām itmiş aña ‘ ālemi Hallāk-ı Ezel

Çıka deryā ser-i kuhsāra ḫılāf-ı mu‘ tād (228/53/29)
Ser-fürü eyleye ğavvāş gibi baḫr ü cebel¹⁹⁰²

Dūd-ı āh eyler idi yine çarḫ-ı siyāh (229/53/36)
Pertev-i ma‘ deletūñ urmasa aña şayḫal

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Cevrī

¹⁹⁰¹ Dūde-i āhım felege perde-i müşgīn-i hacel

¹⁹⁰² Ser-fürü eyleye ğavvās gibi bahre cedel

	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)	
	‘Aşka düşeli kūyını terk itdi yārūñ	(238/154/3)
	Mecnūn gibi ne dest ü ne kühsār bilür dil	
	Cevrī gibi bir ‘ārif ile maḥrem olaldan	(238/154/5)
	‘Aşkuñ ḥaberinden esrār bilür dil	
Diger	(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)	
	Şu' lesinden bir žyādur dā' imā qaşr ü cevır	(238/152/3)
	Şeb-cerāğ-ı dūd-mān-ı pīrāyı ḥiḥilkatdur gönül	
	Seng-diller destine Cevrī düşürmekden şaķıñ	(238/152/5)
	Şişe-i püe-bāde-i ‘aşk-ı maḥabbetdür gönül	
[107b]		
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	Bir ḥile görsün almağa söyle nigāhuña	(238/153/4)
	Dest-i bālāda qaldı girībān cān ü dil	
	Cevrī iderdi cān ü dili yoluña fedā	(238/153/5)
	İtse lebūñ telāfi-i ḥayrān-ı cān ü dil ¹⁹⁰³	
Diger	(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)	
	Selāmın almağa nāz ile naḥl-i Ṭübā'nuñ	(239/155/3)
	Nihāl-i kāmetine ey şabā hevādār ol	
	Düşürme sāye-i naḥl-i ümīdi üstüñe gel	(239/155/5)
	Bu ḥār-zārda Cevrī gibi sebūkbār ol	

¹⁹⁰³ İtse lebūñ telāfi-i ḥusrān-ı cān ü dil

Ez-gāzaliyyāt-ı Dīvān-ı Nābī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūl)¹⁹⁰⁴

‘Aşkuñla idüp sīneyi pür-şerha ezel

Dibāce-i ārzūya çekdüm cedvel

Zülfünde iken ilişdi dil kāküline

Ser-menzile çıkdı rismān-ı emel¹⁹⁰⁵

Dīger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)

Her naḥlde bir naḥl-ı güle ḳondı şafādan¹⁹⁰⁶

(834/493/2)

Her nağmede tebdil-ı maḳām eyledi bülbül

İtdi sūzen āmiḥte-i şekve-i hicrān

(834/493/4)

Mest olmağla ḥalt-ı kelām eyledi bülbül

Dīger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Toḥm olmayınca ḥāk-nişin bulmaz irtifā'

(825/483/3)

Olmaz cihānda kimse 'aziz olmadan zelil

Rū-māla ḥāk-pāyüñe yok çünki dest-res

(825/483/4)

İtdüm edā-yı ḥıdmet için sāye mi vekil

Dīger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Ḥaleb içre arayup bulmadıguñ māh-ruḥān

(832/491/4)

Şām'a var tā ide yek merḥaleden istiḳbāl

¹⁹⁰⁴ Divanda rubai olarak kayıtlıdır.

¹⁹⁰⁵ Ser-menzile çıkdı rismān-bāz-ı emel

¹⁹⁰⁶ Her nalede bir naḥl-ı güle ḳondı şafādan

	Başka bir hüsni de Nâbî budur ol şehriñ kim Mâh-rüyânı ider ‘âşıka teklîf-i vişâl	(832/491/5)
Dîger	(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün) Zebânın bilmek isterseñ o şûhun hem-zebânın bul Sûhan kalsun zebâna sen hele evvel dehânın bul	(821/477/1)
	O şûha töhmet-i nâ-mihrbânı gerçi vardur ¹⁹⁰⁷ Ser-efrâz-ı hüsniñ sen baña mihrbânın bul	(821/477/2)
	Ne zevk alsun esîr-i ‘aşk ola şeh-nâme cenginden Baña eglenmeye Ferhâd ü Şîrîn dâsitânın bul	(821/477/3)
	Metâ‘ -ı ârzü bir şûh-ı sūdagerde kalmışdur Varup bâzârına Nâbî hâridâr ol dükânın bul	(822/477/8)
Dîger	(Mefâ‘ ilün Fe‘ ilâtün Mefâ‘ ilün Fe‘ ilün) O gonca bâğında mânend-i gül güşâde degül ¹⁹⁰⁸ Niçün hezârdan efgânımız ziyâde degül	(835/495/1)
	Yapan anı yine mi‘ mâr-ı iltifâtındur Göñül hârâb-ı sitemdür hârâb-ı bâde degül	(835/495/5)
	Kemân-ı cevriñi çekmek ümidin itme göñül Kemân-ı sühendür ol gördigüñ kebâde degül ¹⁹⁰⁹	(835/495/6)
	Niyâz-mend-i vişâl ol kı şermi ey Nâbî	(835/495/7)

¹⁹⁰⁷ O şûha töhmet-i nâ-mihrbânı gerçi vâriddür

¹⁹⁰⁸ O gonca bâğda mânend-i gül güşâde degül

¹⁹⁰⁹ Kemân-ı sühendür ol gördigüñ kebâde degül

Ne var temennî-i vuşlat hilâf-ı ‘âde degül

Diger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)	
	Kālā-yı vaşla naqd-ı niyâzı begenmedüñ	(827/485/3)
	Ey hod-fürüş virdigimüz bahā degül ¹⁹¹⁰	
	Ḥvāhişkār-i vişāl niçe cür’et eylesün ¹⁹¹¹	(827/485/5)
	Çin-i cebin ‘alāmet-i ḥüsn-i rızā degül	
Diger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)	
	Çeşm-i raķibde bile var i‘ tibārimuz	(828/486/3)
	Vaz‘ -ı cefāyı yār ider aġyārimuz degül ¹⁹¹²	
	Bilmem dem-i vişāl niçün çıkmaz aradan	(828/486/7)
	Sīmīn-i kemer miyānci-i bāzārimuz degül	
Diger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)	
	Teşrife cāme-i ḥvābımuza va‘ dī kem degül	(824/481/1)
	Ḥavfūm budur bu va‘ dede şābit-ķadem degül	
[108a]		
Velehu	İflās-ı ye’sse düşmesün Allāh şaķlasun	(824/481/2)
	Yoḥsa ķalursa naqd-i ümīd elde kem degül	
	Çarḥuñ ḥilāf-ı devri ammā senüñ gibi ¹⁹¹³	(824/281/3)
	‘Uşşāķ kesr-i ḥātırıyla müttehem degül ¹⁹¹⁴	

¹⁹¹⁰ Ey hod-fürüş virdigimüz kem bahā degül

¹⁹¹¹ Ḥvāhişger-i vişāl niçe cür’et eylesün

¹⁹¹² Vaz‘ -ı cefāya yār ider aġyārimuz degül

¹⁹¹³ Çarḥuñ ḥilāf-ı devri var ammā senüñ gibi

¹⁹¹⁴ ‘Uşşāķa kesr-i ḥātırıyla müttehem degül

DİĞER Tārīḥ-i Dīvān

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Mānend-i zerā' elden ele devr eyler

Her kim olur müstaḳīm el-aḥvāl

Ammā ki olan na'l-çe-veş kem tıynet

Olmaz da ne olur zīr-i ḳademde pāy-māl

Gerçi zindān-gīr teng-i meclisde tendür göñül

Şeh-nişīn 'arşla revzen bir vezindür göñül

Ez-murabba' āt-ı Nābī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūl)

Tā böyle çekilmezdi bu ḥamyāze-i vaşl

(1208/129)

Ölçeydi metā' -ı kāmı endāze-i vaşl

Āyā gele mı ol āfetūñ luṭfundan

Güş-ı talebe şarīr-i dervāze-i vaşl

Ez-müfredāt-ı Nābī

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

Sözde ḍarbū'l-meşel īrādına söz yok ammā

(1255/35)

Söz odur 'āleme senden ḳala ḍarb-ı meşel

Ez-ḡazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şābit

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

Ṭama' -ı ḥāme düşüp sirkelenürsin zāhid

(516/22/3)

Bir ḳoruk yok gözike bunda mey-i nāb degül¹⁹¹⁵

¹⁹¹⁵ Ya ḳoruk yok gözike bunda mey-i nāb-ı degül

Hele Cemşid'i imiş şan' atınuñ pîr-i muğân (516/227/4)
İşin altûn ider hâşılı kıllâb degül¹⁹¹⁶

Yine Sâbit tayanup gâh 'aşâ-yı kaleme (516/227/5)
Bâğ-ı 'irfâna varurmuş kati bî-tâb degül

Diger

(Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Toğmağcısı degül mi o gonca güle 'andelib¹⁹¹⁷ (520/234/4)
Kazlansun mı 'arûs-ı nev-i haclegâh-ı gül

Envâr-i feyz-bağş-ı İlahî ile ola¹⁹¹⁸ (520/234/9)
Rûy-ı sefid ü alnı açık çün cibâh-ı gül

Gazel-i Etemm

(Müfte' ilün Fâ' ilün Müfte' ilün Fâ' ilün)

Duğter-i rez perde-i câmda şaklı degül (517/229/1)
Rind-i mey-aşâmla gizli kapaklı degül

Câzibe-i hüsnle cân ü dili sendedür (517/229/2)
'Āşık-ı dīvānenüñ yalnız 'aklı degül

Zâtı 'aceb pâkdür gonca-i nev-restenüñ (517/229/3)
Lâle-i ebri-şifat cismi behaklı degül

N'ola hubâb-ı meyüñ dîdesi mağmûr ise (517/229/4)
Nergis-i pür-jâlenüñ gibi çapaklı degül

¹⁹¹⁶ İşin altun idiyor hâşılı kıllân degül

¹⁹¹⁷ Toğmağcısı degül mi ya goncayla 'andelibüñ

¹⁹¹⁸ Envâr-bağş-ı feyz-i ilâhî ile ola

	Naql olınan Şābitā menkabe-i ‘aşkdur Maḥfil-i ‘uşşāḳda maẓṭaba-i naqli degül	(517/229/5)
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Didüm anañ mı güzel şāh-ruḥum zātuñ mı Didi biñ nāzıyla anam da güzel ben de güzel	(522/238/3)
	Sende varur yatarum bir gice Şābit diyerek Beni aldadıyor ol şūḥ-ı firībende güzel	(522/238/5)
Diger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün) Zālim ḥarāmī-i nigeḥūñ der-kemīn iken Büseñ ‘azīzdür nitekim loḳma-i ḥelāl	(523/240/6)
	Şābit türāb menzil olur rif‘ at isteyen ¹⁹¹⁹ Vālāy-i tevāzu‘ a seccādedür mişāl	(523/240/7)
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Sāde-rūlar bu da bir başḳa maḥāsin diyerek Yoldılar liḫyasını pīr-i ṭarīkūñ tel tel	(517/228/3)
	Bel şovuklığına uğrasa kim ağlar vā‘ ız Ne baḳar mūy-ı miyān-bendine yāruñ bel bel	(517/228/4)
Diger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün) Bülbül ölince ‘aşḳla ser der-hevā-yı gül Bir ḳuşce cānı var idi itdi fedā-yı gül	(520/235/1)

¹⁹¹⁹ Şābit türāb-meşreb olur rif‘ at isteyen

[108b]

Velehu	Güller kulağ kabardur olinca hezār-ı zār Nüzhet-sarāy-ı bāğa midḥat-sarāy-ı gül	(520/235/4)
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Ne hıdmet olsa gider ber-sebīl-i isti' cāl Efendi tirkeş okıdur o ğamze-i kıttāl	(521/236/1)
	Raķībi zevcesi sihr ile ḥar idince gören Pesend idüp didi hep böyle olsa sihr-i ḥelāl	(521/236/4)
	Kaṭār ile çekilür mālḥulıyā-yı vişāl Derün ḥazānesi ey Şābit oldu māl-ā-māl	(521/236/5)
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Bilmedüñ gitdüñ ḥulūş-ı çāker-i dīrīneñi Çok ararsın bulmazsın ey āşüb-ı devrān bilmiş ol ¹⁹²⁰	(523/241/3)
	Tāze hem-demler yeñi üftādelər bulduñsa sen Biz de peydā eyledük bir tāze cānān bilmiş ol	(523/241/4)
	Her kime mihr-i vefā eylerseñ it şimden gerü ¹⁹²¹ Fāriğ oldu Şābit-i āşüfte-sāmān bilmiş ol	(523/241/5)
Diger	(Fe' ülün Fe' ülün Fe' ülün Fe' ülün) Derünında kırd olıcağ feyż-i şeyḥ Gerekmez olsa eger āb-ı zülāl	(517/230/2)

¹⁹²⁰ Çok arar bulmazsan ey āşüb-ı devrān bilmiş ol

¹⁹²¹ Her kime mihr ü vefā eylerseñ it şimden gerü

	Yeter şaldı ferdāya Şābit seni	(518/230/5)
	Bu gün sen de bir ‘ arz-ı hāl eyle şāl	
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Düş-ı rif‘ atse ğaraž nāşiye-sāy-ı hāk ol	(518/232/1)
	Zeyl-i seccāde gibi nazīf ol pāk ol ¹⁹²²	
	Kimsenüñ kurcalama ‘ aybını mānend-i hılāl	(518/232/3)
	Belki setr itmede hem-hāşiyyet-i misvāk ol	
	Semm-i āzāra idüp şehd-i nüvāzişle ‘ ıvāž	(518/232/4)
	Hüner oldur ki saña zehr olına sen tiryāk ol	
	Aduñı ‘ aksine yazdurma mişāl-i şeytān	(518/232/6)
	Nağş alup hurde-şinās-ı ‘ amel-i hakkāk ol	
	Şābit ārduña at bār-ı ğam-ı dünyāyı	(519/232/8)
	‘ Āqıl-i ‘ ādet-i müstaḥsene-i fitrāk ol	
Diger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)	
	Esrār-ı halkı hıfz bizüm kārımız degül	(519/233/1)
	Halkuñ derūnı da bizüm anbārımız degül	
	Kim başdırurdu dā ’ire-i ğayre dil-beri	(519/233/4)
	Ammā ayağı eldeki pergārımız degül	
	Mihrāb-ı dilde vesvese-i nefse uymazuz	(519/233/5)

¹⁹²² Zeyl-i seccāde gibi sen de nazīf ol pāk ol

Rummāl-ı nefse uyan imām da muhtārımız degül¹⁹²³

El şunmazuz o sofraya Şābit gül gibi¹⁹²⁴

(519/233/9)

Maḥşül-ı mālīkāne-i güftārımız degül

Ez-murabba‘ āt-ı Şābit

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilūn Fā‘)

Rindān-ı başūp zāhid-i kābūs mişāl

(400/4)

Hep nuḳlı süpürdi diyerek çāšnī ḫelāl

Göster hūnerūñ ḳaldura gör meclisden

Ey lāf-zen-i san‘ at-ı cerr-i eşḳāl

Ez-muḳaṭṭa‘ āt-ı Şābit

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūl)

Döndükçe virür ādeme başḳa şafā¹⁹²⁵

(403/16)

Her naḳş-ı bedī‘ i ruḥ-ı dildār mişāl

Envā‘ -ı şukūfiyla görindi gözime¹⁹²⁶

‘Ayniyle Fener baḡçesi fānūs-ı ḫayāl

Ez-meṭālī‘ -i Şābit

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)

Kesb-i hevā içün çıkar ‘uşşāḳ-ı ḫaste-ḫāl

(408/25)

Gūyā bucuḳ deresidür tūde-i vişāl

Dīger

(Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn)

Yerā‘ a maṭaraḳasıyla bu tīr-i bāz-ı ḫayāl

(408/23)

Çıḳarsa ‘arşa-i ma‘ nāya müdde‘ i ḡazel al

¹⁹²³ Nefse uyan imām da muhtātımız degül

¹⁹²⁴ El sunmazuz o sofraya Şābit ki gül gibi

¹⁹²⁵ Döndükçe virür ādeme bir güne şafā

¹⁹²⁶ Taşvīr-i şukūfeyle görindi gözüme

DİĞER (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)
Vaşf-ı miyānuñ itdüm ise olma dil-şikest (418/121)
Söz ortanuñdur ey şeh-i hūbān saña degül

[109a]

DİĞER (Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)
Lālenūñ bād-ı şabā kapdı külāhın didi gül (416/108)
Kelle şağ olsun cihānda bir külāh eksük degül

Ez-tāriḥ-i vefāt-ı Şeyḥ Velī Efendi

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)
Mülk-i nāsūti koyup şeyḥ Velī-yi 'ārif (296/23/1)
İtdi nūzhetkede-i 'ālem lāhūte mevşūl¹⁹²⁷

Maḳdem-i pākine müştāḳ idi ehl-i cennet (297/23/4)
Cān atup kendü de ol encümene buldı vuşūl

Vaşıl olduḳda o aşḥāba didüm tāriḥin (297/23/5)
Kendü ḳadruse velī ḳaldı bu aḥbāb-ı melūl

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Seyyid Vehbī

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)
Naḥl-ı ümīde dest-dırāz olma ey göñül (605/147/3)
Her bār rīze-çīn-i riyāz-ı riyāzat ol

Telmīḥ-i luṭf bil nigeḥ-i kīn-i dil-beri (605/147/4)
Fehm it rumūz-ı 'işveyi şāḥib-ferāset ol

¹⁹²⁷ İtdi nūzhet-kede-i 'ālem-i lāhūta dūḥūl

	Olup kūs-küb-ı sīneye çek tūğ-ı āhuñı ¹⁹²⁸	(605/147/6)
	İklīm-i ğamda şāh-ı serīr-i mihnet ol ¹⁹²⁹	
	Ben şāne eyledüm ḥaṭṭ-ı yāre benānlarum ¹⁹³⁰	(605/147/7)
	Sen ey raķīb reşkle şad-çāk-ı ğayret ol	
	Vehbī ğubār-ı dergehe erbāb-ı nazm olup	(605/147/8)
	Kuḥl-i cilā-yı dīde-i erbāb-ı başīret ol ¹⁹³¹	
Dīger	(Müfte' ilün Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün)	
	Ḥüsnüñ erķāmını itmede kāt kāt ziyāde ¹⁹³²	(605/148/3)
	Defter-i ruḥsārını şıfr be-cādur o ḥāl	
	Vaķt-i ḥaşaduñda bād ile egerçi henüz	(606/148/4)
	Mezre' a-i ḥüsnüñe toḥm-feşāndur o ḥāl	
Dīger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Ḥā'il olmaz pertev-i ruḥsārına ḥaṭṭ-ı siyāh	(607/150/3)
	Māh-ı tāb olsun da aḥşām olsa da māni' degül	
	Noķta-i fem sürḥ-gün olsun da ḥāl-i rüy-ı yār	(607/150/4)
	Necm-i baḥtum gibi siyeh-fām olsa da māni' degül ¹⁹³³	
	Reh-neverd-i Ka' be-i 'aşķum mücerred Vehbiyā	(607/150/7)

¹⁹²⁸ Ol kūs-küb-ı sīne vü çek tūğ-ı āhuñı

¹⁹²⁹ İklīm-i ğamda şāh-ı serīr-i maḥabbet ol

¹⁹³⁰ Ben şāne eyledüm ḥaṭṭ-ı yāre şebānlarum

¹⁹³¹ Kuḥl-i cilā-yı dīde-i ehl-i başīret ol

¹⁹³² Ḥüsnün erkāmını itmede kāt kāt ziyād

¹⁹³³ Necm-i baḥtum gibi şeb-fām olsa da māni' degül

Pūşîşem bir köhne iḥrām olsa da māni‘ degül

Ez-murabba‘ āt-ı Vehbî

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilün Fā‘)

Geh kūşe-i miḥrābda tābān-ı şem‘ üz (719/19)

Geh genc-i ḥarābātda sūzān ḳandil

Ammā ki yaḳup çerāğ sūz-ı dilden

Yanmaḳda ne rūḡan ister ne fetil¹⁹³⁴

Ez-medḥ-i İbrāhīm Paşā-yı Ma‘ rūf

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Sîr-āb-ı feyz iden çemen-i devleti odur

Luṭfiyla açılur dehen-i ḡonca-i emel

Nā’il olınca devlet-i eyyām-ı ‘adline

Eyler idi ṭālī‘ iyle felek her gice cedel

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Rāḡīb

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

İtdi ten-i nizārımı feryād nāle ü nāl¹⁹³⁵ (301/108/1)

Ḳaldum o rütbe za‘ fle yok irtihāle ḥāl

Var mı ‘ilācı itmege bir ḥālle ḥamūş¹⁹³⁶ (301/108/5)

Olmaz müfid herzedür ey meḳāle meḳāl

Dīger

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Ebr-i nīsān gibi feyzüñ olmasun maḥşūşa ḥaş (300/107/2)

¹⁹³⁴ Yanmaḳda ne rūḡan isterüz biz ne fetil

¹⁹³⁵ İtdi ten-i nizārımı feryād u nāle nāl

¹⁹³⁶ Var mı ‘ilācuñ itmege bir ḥāle ḥamūş

	Pertev-i ihsân ile mihr ol cihâne şâmil ol	
	Çîn-i ebrûlar seni pây-mâl-ı emvâc-ı fütûr İtmesün ey çeşm-i giryânum meded deryâ dil ol	(300/107/3)
	Râğıb olma gür-dil-veş peyrev-i bî-dest ü pâ Olma muhtâc-ı ‘aşâ sen reh-neverd-i kâmil ol	(300/107/6)
Dîger	(Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün) Yârinî gerden-i ehibbâya idenler taḥmîl ¹⁹³⁷ Ne kadar olsa sebük-rûḥ olur elbette şakîl	(303/110/1)
	Mâye-i feyz virür revnaḳı zînet virmez Zîver-i cevher ile rûşen olur mı kandil	(303/110/4)
[109b]		
Velehu	Saçdı âteşlerini gürlledi ol şûḥ yine Ġâlibâ naḳb-ı niḳâbe ruḳabâ itdi fitîl	(303/110/5)
	Münkeşif olmadadur zıddı ile çün eşyâ Ṭa‘ n-ı a‘ dâ gibi Râğıb olamaz zıkr-i cemîl	(303/110/7)
Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Belîğ		
	(Mef‘ ülü Fâ‘ ilâtü Mefâ‘ ilü Fâ‘ ilün) Aḥvâl-i ehl-i dânişe ‘ibretle nâzır ol Dünyâda zillet istersen şimdi şâ‘ ir ol	(246/146/1)
	Ey âşinâ-yı ğamze-i dildâr olan gönül	(246/146/2)

¹⁹³⁷ Yârinî gerden-i aḥbâbe idenler taḥmîl

	Ġāfil bulunma tīr-i ẓazā geldi ḥāzır ol	
	Olma firīb-ḥurde-i ārayış-i cihān	(246/146/3)
	Şebnem gibi bu bāġ-ı fenāda mūsāfir ol	
Dīger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)	
	Zencīr-i ser-i zūlfine bend eyledūñ anı	(249/149/4)
	İtdi yine yanuñda 'aceb kim ne güneh dil	
	Hem 'arz-ı niyāz eyler o cān-ı perverde hem nāz	(250/149/6)
	Geh bende olur gāh olur 'aşık ile şeh dil	
Dīger	(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)	
	Ademi bende iden luṭf ü keremdür yoḥsa	(247/147/2)
	Pādişāh eyleyemez merdūm-i āzādeyi kŭl	
	Ṭutma noḳşānını bāzār-ı fenāda ḥalkuñ	(248/147/6)
	Saña kim didi ki bu şıḳleti çek mīzān ol	
Dīger	(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)	
	Yere bir dāne düşürmez bu felek ḥissetden	(248/147/7)
	Nuḳra-i encümi hep baġrına başmıṣ pul pul	
	Semm-i ḳatille niçe şevherini itdi helāk	(248/147/8)
	Yine bu pīre-zen-i dehr-i denī ḳalmadı dŭl	
Dīger	(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)	
	'Ārız-ı cānāna teşbīh eyleyelden yüz bulup	(250/150/4)

Çıkıdı yāruñ başına ‘ arz-ı dīdār itdi gül¹⁹³⁸

Bî-hazān tāze bir bāğ-ı dil-güşādur rûy-ı dost¹⁹³⁹ (251/150/8)

Ṭurre sünbül haṭṭ benefşe gonca-fem ruhsār gül

Dīger (Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)

Ṭıflān-ı tünd-ḥūy-ı cihānda remīdedür¹⁹⁴⁰ (251/151/3)

Olmaz esīr-i dām-ı ḥiyel kuşkulandı dil

Bilmem olur mı yarasına kār-ger ‘ ilāc (252/151/6)

Nā-dān elinde ḥayli zamān kuralandı dil

Bir ‘ aşıkım ki yār-ı vefādāra ḥasretüm (252/151/7)

Ḥübān-ı bî-vefā cihāndan uşandı dil

Ez-muḥaṭṭa‘ āt-ı Belīğ

(Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)

Ne kadar revācda eylerse güşāde per ü bāl¹⁹⁴¹ (365/23)

Āşiyānında olur murğ-ı çemen fāriğ-i bāl

Nerre-i şīrān-ı cihān gitmiş ‘ adem-ābāde

‘ Aşrımızda zen-i dünyāya zebūn oldu ricāl

Ez-gazaliyyāt-ı Münīf

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

Añlar niçedür çāšnī-i devlet-i bīdār (267/51/2)

Bir dil ki ola mest-i şeker ḥvāb-ı tevekkül

¹⁹³⁸ Çıkıdı yāruñ başına ‘ arz eyledi dīdār gül

¹⁹³⁹ Bî-hazān bir bāğ-ı tāze dil-güşādur rûy-ı dost

¹⁹⁴⁰ Ṭıflān-ı tünd-ḥūy-ı cihāndan remīdedür

¹⁹⁴¹ Ne kadar evede eylerse güşāde per ü bāl

İkbālî bulur cünbiş-i ebrūsına mevķūf
Zānu-zade-i kūşe-i mihrāb-ı tevekkül

(267/51/3)

Ez-müfredāt-ı Münîf

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Evvel havāş-ı tıynet-i zāt ile ādem ol
Ebnā-yı dehre var yūri ādem ol¹⁹⁴²

(295/23)

İn Maẓmūn Ḥadīş İnnē'llāhe Yuḥibbu's-sehlu't-ṭalāk

(Fe' ilātūn Mefā' ilün Fe' ilün)

Ḥaḳḳa ḥvāhiş-ger-i taḳrīb iseñ
Yek-dil ü yek-zebān dīger ol¹⁹⁴³

(6/9)

Eyleme ḥaḳḳdan cepheñi pūr-çin¹⁹⁴⁴
Nerm-i ḥūy-ı güşāde meşreb ol¹⁹⁴⁵

Ez-ḳaşıde-i 'ıdiyye-i Der-sitāyiş-i İbrāhīm Paşā bī-kerem

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilün)

Dīde-i baḥtı nıgeh-bān olalı dünyāya
Zevķ ü şevķ oldı berāyāya ehem-i eşgāl

(140/9/20)

Ḳāfdan ḳāfa ahāli-i bilād-ı İslām
Oldı ser-dāde-i bālin refāh-ı aḥvāl

(140/9/22)

[110a]

Velehu

Ḥamdü'lillāh beni de ḳıldı keff-i in' āmuñ
Vāyedār-ı ni' am-ı sābıḳa-i berr ü nevāl

(142/9/36)

¹⁹⁴² Ebnā-yı dehre var yürü bābā-yı 'ālem ol

¹⁹⁴³ Yek-dil ü yek-zebān u yek-rū ol

¹⁹⁴⁴ Eyleme ḥaḳḳa cebheni pūr-çin

¹⁹⁴⁵ Nerm-ḥuy u güşāde-ebrū ol

Şem‘ -i iḳbālūne pervāneyüm ey kân ü kerem¹⁹⁴⁶ (142/9/37)

Çün çerāġ eyledüñ ayaḳda bıraḳma elüm al

Böyle mi eyler idi cilveyi raḥş-ı ṭab‘ um (142/9/40)

Rişte-i derd ü miḥan olmasa pāyına şikāl

Ḳāmet-i vaşfuña ‘ıdiyye çıkardum ki budur (142/9/41)

Yek-şebe bâfte-i deffe-i nessâc-ı ḥayāl

Ez-tārîḥ-i Te’ehhül

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Ḥazret-i ferd-i şamed eyledi te’lîf-i vücūd¹⁹⁴⁷ (198/7/3)

Zevciyle eyleyüp işbât-ı zuhūr-ı ef‘āl¹⁹⁴⁸

Şem‘ a pervâne güle bülbül-i âşüfte daḥı (198/7/5)

Bu mebahışde ḳatî vâfir olur şahid-i ḥāl

İtdi kâlâ-yı revâc ile teraḳḳı ḥāl¹⁹⁴⁹ (198/7/9)

İyleyüp sünnet-i sînâ-yı Resûli ikmāl

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân Sāmî

(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fe‘ ilün)

Māni‘ degül refāḳat-ı kec-tıynetân hemân (341/80/4)

Mānend-i tîr rāst-rev-i istiḳāmet ol

Yek-çend rüzende naḳşına aldanma ‘ālemün¹⁹⁵⁰ (342/80/5)

¹⁹⁴⁶ Şem‘ -i iḳbālūne pervāneyüm ey kân-ı kerem

¹⁹⁴⁷ Ḥazret-i ferd ü şamed eyledi te’lîf-i vücūd

¹⁹⁴⁸ Zevcle eyleyüp işbât-ı zuhūr-i insāl

¹⁹⁴⁹ İtdi kâlâ-yı zevâciyle tereffül hālâ

Sāmī şahīfe- şūy-ı hakikat ol¹⁹⁵¹

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Dükān-ı sine pür-kālā-yı ğam fikrūñ nedür ey dil (340/78/2)

Hisāb it nakd-i eşküñ bak sūd ü ziyānın bul¹⁹⁵²

Hamūş ol şir-i feyz-i dil gelür pistān-ı ma' nādan (340/78/3)

Dimek lāzım mıdur hiç mādere tıfluñ dehānın bul

Tutuşmak zāl-ı çarhuñ pençe-i mihriyle ey meh-rū¹⁹⁵³ (340/78/5)

Pek āsāndur hemān meydān-ı ' aşkuñ pehlivānın bul

Ez-ğazaliyyāt-ı ' Ātīf

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Kār-ı ' ibādete gelince kaltabāncasın¹⁹⁵⁴ (64/41/3)

Bilmem günāha niçün şitābānsın ey gönül¹⁹⁵⁵

Bu zahm-ı nev be nevleri çok görmeyüz saña (64/41/5)

Amāç-ı tır-i ğamze-i hūbānsun ey gönül

Eşk-i keder şū kaydı esās-ı neşātuña (64/41/6)

Bī-hūde mi bu mertebe viransın ey gönül

Āyīne gibi sende de varsa da dellicek (64/41/7)

Seyrān-ı naķş-ı ' āleme hayrānsın ey gönül

¹⁹⁵⁰ Yek-çend rūze nakşında aldanma ' ālemün

¹⁹⁵¹ Sāmī sahīfe-şūy-ı nigāh-ı hakikat ol

¹⁹⁵² Hisab it nakd-i eşkün bak hele sūd ü ziyānın bul

¹⁹⁵³ Tutuşmak Zāl-ı çerhün pençe-i mihriyle ey Sāmī

¹⁹⁵⁴ Kār-ı ' ibādete gelicek kaltabāncasın

¹⁹⁵⁵ Bilmem niçün günāha şitābānsın ey gönül

DİĞER	(Meʿ ūlū Fāʿ ilātün Mefāʿ ilū Fāʿ ilün)	
	Dāmān-ı yāre dest-i niyāzım yetişmiyor ¹⁹⁵⁶	(65/42/2)
	Ey serv-i ser-keşüm kerem it cüzʿ ice egil	
	Yapılması yıkıldığı yerdendür ʿ ālemün	(65/42/4)
	Mey-ḥānede yıkıldıñ ise turma var yapıl ¹⁹⁵⁷	

Ez-ğazaliyyāt-ı Rüşdī

	(Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün)	
	Eylemek gücdür taḥammül neşve-i pür-zūrına	(180/97/2)
	Bu mey-i laʿ l-i leb-i dil-berdür ey dil şū degül	
	Geldi ḥaṭṭuñ gitdi ol nāz ü tegāfül demleri	(180/97/4)
	ʿ Āşıkā cev̄ ü cefānuñ ey meh-rū vaḳti degül ¹⁹⁵⁸	

DİĞER	(Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün)	
	Destüñe mirʾat alup baḳ kim ne āfet olduḡuñ	(181/98/2)
	Var kıyās it kim ehl-i ʿ aşkuñ ḥālını itme sūʾal ¹⁹⁵⁹	
	Bir naẓar ḳıl reh-güzāruñda olan ʿ uşşāḳuña	(181/98/3)
	Eyleme ey şeh-süvār-ı esb-i nāzum pāy-māl	
	Sāḡar-ı mey ḳande cām-ı laʿ l-i dil-ber ḳandedür	(181/98/4)
	Bir midür ey dil şarāb ü çeşme-i āb-ı zülāl	

DİĞER	(Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilün)	

¹⁹⁵⁶ Dāmān-ı nāze dest-i niyāzım yetişmiyor

¹⁹⁵⁷ Mey-ḥānede yıkıldun ise durma var açıl

¹⁹⁵⁸ Āşıkā cev̄ ü cefānıñ vakti meh-rū degül

¹⁹⁵⁹ Var kıyas it ehl-i aşıkun ḥālını itme suāl

Tāb-ı hūrşid-i cemālūñ gibi çün şāf degül (182/99/1)
‘ Ārızūñ māha kıyās itmek inşāf degül¹⁹⁶⁰

Tab‘ı muz maḥzun-ı feyz-i ezelīdür Rüşdī (182/99/7)
Ġayrılar gibi kütüb-ḥāne-i şahḥāf degül

[110b]

Ġazel-i Etemm Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nazmī

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)

Çeşmūñ esir-i neşve-i cām-ı ‘ itāb kıl
Ġamzūñ şarāb-ı nāzıyla mest ḥarāb kıl

Her-dem fikār itme dil-i zār ‘ āşıkı
Gāhī nigāh-ı luṭfuñla behre-yāb kıl

‘ Arz-ı niyāza çāre nedür söyle Rüstem
Olsun güşāde la‘ l-i lebūñ feth-i bāb kıl

Ref‘ -i niḳāb-ı çehre-i zengīn ‘ azār idüp
Berķ-i cemāli ta‘ na zen-i āfītāb kıl

Nazmī bu şa‘ r-ı dilkeş ḥātır-firībūñi
Var bir bir güzār-ı dil-ber ‘ āli-cenāb kıl

Dıger

(Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)

Sūziş-i berķ-i nigāhuñla dil-i zārumda
Tāze dāğ-ı elem ġonca-i tebessūmi degül

¹⁹⁶⁰ ‘ Ārızūñ māha kıyās eylemek insāf degül

Görinüp ẖāb-ı şafāda merdüm-i çeşm-i bahtum
Şubha dek gamze-ken dīde incitmemeyi degül

Niçün itmezseün ayā şāh-ı luṭf ü kerem
Yoḥsa Nazmī fedef tīr-i ter-ḥam mı degül

Dīger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Gerek şeyḥ-i ḳabā-pūş ol gerek rind-i ser-mest ol
Ḳoyup 'aḳl ma' nāsın sāde levḥ-i 'aşḳa ser-mest ol

Şüreyyā menzilet ger āfitāb-ı evc-i ḥüsn olsun
Yüzüñ ferş it zemīne pertev-i ḥürşīdveş pest ol

Dilerseñ sīne-i perū yine dolsun dāḡla ḥüsnñ
Hilāl-i nev gibi ḥam-geşte ü yabāna şikest ol

Dīger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Neşve-i peymānesi heft-i āsmānı mest ider
Bāde-i ser cūş-ı ḥam-ı ḥüsrevānīdür gönül

Enfes-i āfāḳı seyr eyler gelür laḥẓada
Āşiyān-ı peymā-yı bezm lā-mekānıdur gönül

Gevher-i gencīne-i şehir ü cūdum ḥafẓ ider
Bir tılsım bī-beḳānuñ pāsbānıdır gönül

Dīger

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

Eczā-yı vücūdum heme āḡaşte-i ḥündür
Ol mertebe-i zaḥm urdu dile şīr-i tegāfül

Ėamzeñ gibi ĥūnilik ider ŗimdi felek de
Merrīĥ'e irüp ĥālet-i te'ŗır-i tegāfūl

Dġger

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

İremem lġk-i firġbende-i ĥālūñ olamam
Cennet rūyuñı 'arz itse ser-ā-ser kākūl

Fıkr-i maẓmūn sūĥan itmege ĥālet ħomadı
Gösterince dil-i Naẓmī'ye o dil-ber-i kākūl

Dġger

(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)

Zūlfı 'anberdür yā ŗebbū ikiden ĥāli degūl
Ĥāṭṭı yāsemen-bū ikiden ĥāli degūl

Bāde-i cām-ı maĥabbetle beni ser-mest iden
'Ėamzedür yā ħeŗm-i cārū ikiden ĥāli degūl

Ĥıfẓ iden gencġne-i ĥüsn-i bütānı rūz ü ŗeb
Mār-ı zūlfidür yā ebrū ikiden ĥāli degūl

Ėazel-i Etemm

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

Dāldan dāla ħonup ħıĥma nihāl üstine gül
Ĥarf-ı āŗār būlbūl ŗūrġde-i maĥāl üstine gül

Ėoncalarla ŗalınan ŗāĥ-ı güli seyr eyle
Beñzer ol yāre toġmıŗ gül el üstine gül

Leblerin vaqt-i tebessümde temāşā eyle
Niçe zībā yaraşur ‘ uqad-i lāl üstine gül

Hande-i zār olmışken la‘l-i lebin būs idegör
Kalmaz ey bülbül āşüfte o hāl üstine gül

[111a]

Velehu Oluñuz şem‘ine pervāne-i şaffet ey Nazmī
Gülmeyen dā‘ire-i vaqt-i zevāl üstine gül

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm

(Me‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün)

Bülbül gibi biñ nağme iderseñ begenilmez (312/189/2)

Maqbül olayum dirseñ yürü hem-nağme-i zāğ ol¹⁹⁶¹

Sen dil-ber-i ‘āşık-küşe meyl itdi Fehīm āh (313/189/7)

Öldürmez iseñ cevriyle ol idi sāğ ol¹⁹⁶²

Diger (Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün)

Rind-i ‘aşqum baña rind-i cihān olsa güzel¹⁹⁶³ (310/184/1)

Ğamze-i hüsni gibi nādire-dān olsa güzel

Şāfam āyine-şıfat naqş-ı nigārı sevemem¹⁹⁶⁴ (310/184/4)

Sāde-i levhem baña başdan başa ān olsa güzel

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nedīm

(Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün)

¹⁹⁶¹ Maqbül ola dirseñ yürü hem-hāne-i zāğ ol

¹⁹⁶² Öldürmez iseñ cevr ile ol bī-dili sāğ ol

¹⁹⁶³ Rind-i ‘aşqam baña bir rind-i cihān olsa güzel

¹⁹⁶⁴ Şāfam āyine-şıfat naqş u nigārı sevemem

Görinen yâre degüldür ruḥ-ı zîbâsında (138/20/3)
Oldı âzürde nigāhumdan o berg-i gül-i âl

Ruḥuñ luṭfını gör kim görünür yâre şıfat (138/20/4)
‘ Āşık-ı şifte-dil bûsesini itse ḥayāl

Pertev-i ḥüsn-i ruḥuñ olmaz idi ‘ âlem-gîr (138/20/6)
Olmasa sâye-fiken perr-i hümâ-yı iḳbāl

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Ḥaşmet

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)
Sen gibi bir büt-i şehbâza kapıldum el-ân (194/160/4)
Şayda sa‘y itme ‘ abeş murg-ı dil âvâre degül

Ḳaḥbe dünyâya nigāh itmege yok dilde heves (194/160/5)
Ḥaşmetâ erbâb-ı süḥan ḥaḳ bu ki zen-pâre degül

Ez-müfredât-ı Ḥaşmet

(Mef‘ ülü Fâ‘ ilâtü Mefâ‘ ilü Fâ‘ ilün)
Ey dide-i günûde-i nâr ü edâ açıl (247/6)
Ey nâ-şüküfte-i nergis-i bâğ-ı bahâr açıl

Ez-ramazâniyye-i Yesevi Müftî-i Enâm Es‘ad Efendi Devr-i Luṭf-ı Ḳavî

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)
Sû-be-sû mîve-fürüşân terâzû der-dest (76/16/12)
Yalvarup dirler efendüm be-meded benden al
El-amân âh amân ol büt-i nâzende beni (76/16/19)

İtdi biñ nāzıyla ser-mest-i ğunc ü delāl¹⁹⁶⁵

Didüm ey āfet-i cān ‘īdde mi buse kenār¹⁹⁶⁶ (76/16/20)

Didi ey āşüfte vü sencide-maḳāl¹⁹⁶⁷

‘īd-i ekber bu sene oldı şıyāma der-piş (76/16/21)

Ne ise ḥvāhiş-i dil eyleme bir dem iḥmāl

Ṭālī‘ -i es‘ adı bir zāt-ı felek-kevkebenüñ (76/16/22)

Virdi dünyāya bu dem pertev-i ‘īd-i iḳbāl

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fıṭnat

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Bezminde dil-berüñ aġyārı görüp çekme ġam¹⁹⁶⁸ (350/40/4)

Elbet olur cemende hem āġuş-ı ḥāre gül

Pend ile ḥande-rū olamaz saht-ı tıynetān (350/40/5)

Zann itme terbiyetle virür seng-i ḥāre gül

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Vecdī

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Gülşen dehrüñ güline vü sünbüline kim bakar (58/1/4)

Rūy-ı al-ı turre-i zülf-i siyāh ister gönül

Olmuş iken nā‘il-i kemter nigāh-ı iltifāt (58/1/5)

Ruḥşat-ı būs-ı kenārı gāh gāh ister gönül

¹⁹⁶⁵ Etdi bin nāz ile ser-mest-i mey-i ğunc u delāl

¹⁹⁶⁶ Dedim ey āfet-i cān īdde mi būs u kinār

¹⁹⁶⁷ Dedi ey Haşmet-i āşüfte vü sencide-maḳāl

¹⁹⁶⁸ Bezminde dil-berüñ görüp aġyārı çekme ġam

Eski rüsvâlıkları Vecdî gelüp yâre yine (58/1/7)
Nâm ü neng-i ‘işmetî itmek tebâh ister gönül

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı ‘İşmetî

(Mefâ‘ ilün Fe‘ ilâtün Mefâ‘ ilün Fe‘ ilün)
Edip nedimini hâr inledür hezârını gül (63/51/1)
‘ Aceb kalur mı şanur hüsnuñ bahârı gül

Hezâr-ı zârınuñ itsün gubârından hâzer¹⁹⁶⁹ (63/51/2)
Zamân olur göremez pâyınuñ gubârını gül

Ez-müfredât-ı ‘İşmetî

(Mef‘ ülü Fâ‘ ilâtü Mefâ‘ ilü Fâ‘ ilün)
Gel ey dost-ı hevâdâr-ı hâtır ol¹⁹⁷⁰ (138/13)
Şahn-ı serây-ı dîdede bir şeb müsâfir ol

Na‘ t-ı Resûl-i Ekrem Ez-dîvân-ı Şehrî

(Mef‘ ülü Mefâ‘ ilü Mefâ‘ ilün Fâ‘)
Şehrî sebeb-i hîlkatüñi derrâk ol (20/1)
Endîşe-i dünyâ-yı deniden pâk ol

[111b]

Velehu Na‘ t-ı şeh-i kevneyne zebânuñ vakf it
Nev-bülbül-i gül-zâr-ı gül-i Levlâk ol

Ez-ğazaliyyât-ı Müftî-i Enâm Yahyâ Efendi

(Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün)
Hâtırum bir nesneden ‘ğâyetde muğbürdür dimiş

¹⁹⁶⁹ Hezâr-ı zârınuñ etsün hâzer gubârından

¹⁹⁷⁰ Gel ey hayâl-i dost hevâdâr-ı hâtır ol

Şüphe yokdur hâtır-ı cānāna geldüñ ey gönül

Vaḳti geḳmiş ‘ayş-ı nūşuñ devri geḳmiş saġāruñ
Ḥazḳ olınmaz bir ‘aceb devrāne geldüñ ey gönül

Fennî	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Ḥüsnde ögdül alup bulamam diyü kemāl Yalıköyü’nde ḳoşı itmede her dem eṭfāl	(693/1/34)
Dîġer	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) İşte buldum saña şalınmaġa bir özge maḥal Sözümüz diñle raḳībā yālñuz Çengel’e gel	(694/1/48)
Ḥāletî	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Zerre gibi ḳomayam yine hevādārlıḳuñ Tiġ çekse de eger üstüme ḥurşid-mişāl	(410/463/5)
Kāmî	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Basman-ı dām ḳurup dāne dökünce sünbül Ḳaçdı gülden öte dek şıġlıġa girdi bülbül	(317/91)
Nev‘î	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Niḳāb-ı şüret-i esrārı açma nādāna Libās-ı ‘iffetle Ka‘be gibi mestür ol	(400/284/4)
Fevzî	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Fevzî yā himmeti şöyle bülend eyledi ‘aşık Ki yanımda bu felek dāne-i ḥaşḥaş degül	

‘Ubeydî (Mefâ‘ ilün Fe‘ ilātün Mefâ‘ ilün Fe‘ ilün)

Kurutdı devlet başıma yâr yolında ey dil
Ayağı tîrâğına olur ise ser-menzil

Bilmezem hicrûñle hâlüm yine varur didüm
Didi yâr itme vişâlüm haddüñi bil

Şalâhî (Fâ‘ ilātün Fâ‘ ilātün Fâ‘ ilātün Fâ‘ ilün)

(Aziz Mahmud Hüdayî)

Feyz-i hakkuñ buhl yok herkes veli ṯalib degül
Bî-taleb ıslâh-ı ‘ âlem Bâri’ye vâcib degül¹⁹⁷¹

Terceme-i be-lisân-ı Bosna

غوسبو دين نه اسقوبى اليه اشجو اوربوغه¹⁹⁷²
نتربويه بوغورو سيلم يودوبرى اسواقوغه

Lebîb (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Tefedendür sende bu naql-i cemîl
Hileye kazb-i şarîh oldu delîl

Hüdâyî (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Vaşlına yâr rızâ virmez ise olma melûl
Turma ey ‘ âşık-ı şūrîde hemâ üstüne ol

‘İzzet (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Mümîyānuñ göricek kendisini aldırırır
Ki bakar kör gibi zâhid seyr it bel bel

¹⁹⁷¹ Bi-sebeb ıslah-ı âlem Bâri’ye vâcib degül

¹⁹⁷² Hırvatça ve sırpça kelimeler bulunan bu beyit, Mecmûada yazıldığı şekliyle kaydedilmiştir.

Var mı bir def‘ -i himār itmege çāruñ ‘ İzzet
Yoħsa meyhāneci almaz ne kaşīde ne ğazel

Sūzī Gāh olur ki bende-i fermān olur göñül
Gāh cihānda başına sulţān olur göñül

Gāh olur ki miħnetle bī-emān olur
Gāh şafā-yı zevķile şādān olur göñül

Nā-ma‘ lūm Esāmī ez-ebyāt-ı Şu‘ arā

(Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)
Zen ‘ ālem tūtalum ħüsnle leylā olmış
Aña kim mā’ il olur her kişi Mecnūn degül

Dīger (Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)
Bir kerre göster lisān ne ola terkībe cevāz
Ĥübāne-i nāz-ı farz degül müsteħib degül

Dīger (Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)
La‘ lūñi yād iderken geldi zeneħdān dile
Kūyiyā sīb ü turunçla bezendi bezm-i mül

Dīger (Fe‘ ūlūn Fe‘ ūlūn Fe‘ ūlūn Fe‘ ūlūn)
Bilürsin cihān-ı bezmi bāķī degül
Giden gelmez artık melāķi degül

Dīger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)
Çok sa‘ y kıldum ermedi maķşūda dime al
Bu yolda şanma işi ide degme ‘amel

Tevfîk-i hâk-ı refîk olmayınca bil
Ne cedd ü cihed fâ'ide eyler ne hûr-ı cedel

[112a]

Dîger (Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Bir gün olur irişür aña zevâl
Tolınur çehresinde mihr-i cemâl

Dîger (Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

Luţf-ı ıab' ehlini kande görseñ bende ol
Ser-bülend olmak dilerseñ hâkine efkende ol

Dîger (Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Fuķarâ cevheri zât ol gerekse cevheri ferd ol
Ecel hâkânı hürd eyler eger nerm ol eger serd ol

Dîger (Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Rızķı taķsım idecek 'âleme ķassâm-ı ezel
Düşdi payımuza ğam “lâ yes 'ul 'ammâ yef' al”¹⁹⁷³

Dîger (Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

Hem şöhet-i dildâr ile mesrûr idük evvel
Bir baķ-ı müsâ' id deyu meşhûr idük evvel

Şikeste sifâl ile mey içsek n'ola şimdi
Ğâyret-şiken kâse-i faĝfûr idük evvel

¹⁹⁷³ El-Enbiya 21/23.

- Dîger** (Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)
Nihâl-i ravza-i bahtuñ olup ter ü taze
Güzâr itmege hüsñüñ bâğına yâr mevlâ
- Dîger** (Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)
Hemân murğ-ı dil ' uşşâkı şayd itmek hevâsıyla
Şimdi eţfâl-i zamân kuş qaldurmağa mâ 'il
- Dîger** (Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)
Elde devlet pâydâr olmaz mişâl-i dest-mâl
Aña mağrûr olma dârâ ile Cem'den ürünüñ al
- Dîger** (Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)
Terâzûsi anuñdur ' aql-ı kemâl
Ne añlasun anı k'oldı câhil
- Dîger** (Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)
Şadr-ı dilde bu kelâmı öyle yazmış ehl-i hâl
Her kime ismüñ yerersün saña andan zevâl
- Dîger** (Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)
Fâriğ olman ey efendüm tâ olunca bilmiş ol
Severler mağbûb olanı işte qanuñ işte yol
- Dîger** (Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)
Ger-günâhum kûh qâf olsa ne gamdur yâ Celîl¹⁹⁷⁴ (B. 1173)
Rağmetüñ baħrine nisbet aña şey-i qalîl¹⁹⁷⁵

¹⁹⁷⁴ Mecmûada geçen bu beyit, Bilgelikler Divanı'nda yazanı belli olmayan "Laedri" ifadesi ile kaydedilmiştir. Mecmûa tekrar okunurken, beytin yanına şiirin sahibi "Sarı Halil" notu kaydedilmiştir. Sarı Halil hakkında daha genel bilgi için bkz: Yunus Kaplan, "HALÎL, HALÎL-İ ZERD" Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, 2014, <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/halil-halili-zerd>, (30.08.2021).

Dîger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Muntazırdur görmege dîdāruñı bu cān ü dil
Gelmez iseñ ey perū va 'llāhi ademlük degül

Dîger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Meşrebüm budur cihānda bî-bedel
Gelene git demeyüz gidene gel

Dîger (Mef' ūlū Mefā' ilū Fe' ūlün)
Miḥnet ü ğam-ı demlerini yād kııl
Ehl-i miḥnet-i ḥātırın şād kııl

Dîger (Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilū Fā' ilün)
Kūşe-i kâşāna bir laḫza iḥsān eyle gel
Külbe-i aḫzānı tāze gülsitān eyle gel

Dîger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
‘Āşıkına cevır idici merḥameti az güzel
Bende senüñ ‘āşıkınam defteriñe yaz güzel

Dîger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Bir bıçaqçı tāze sîne xanı sikkīnūñ didüm
Ol güzel nāzıyla didi arta gel sikkīnūñ al

Bi-Ḥarfî'l-mîm

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Bākî

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

¹⁹⁷⁵ Rahmetin bahrine nisbet “inneḥü şey'ün kalil”

	‘İşret-i bezm-i vişāl-i yār geldi hāṭıra ¹⁹⁷⁶	(300/324/2)
	Ġuşşa-ı dehri ġam-ı devri ferāmuş eyledüm	
	Fürkatüñle bāġa vardum ḥasret-i bālāñıyla	(300/324/4)
	Ġalmadı şabrum görüp servi der-āġuş eyledüm	
	Nāleler kıldum ser-i kūyında yāruñ Bāḳiyā	(300/324/5)
	Bülbülān-ı ġülsitān-ı dehri ḥāmūş eyledüm	
[112b]		
Dīġer	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	Beni müflis şanur gerçi görenler rūy-ı zerdümden	(307/335/3)
	Velī aḳ aḳçedür eşküm kızıl dinārdur dāġum	
	Şirār-ı nār-ı ḥırmen-süz-i ġamdan sīne yanmışdur	(307/335/4)
	Feşān-ı āteş-i endüh-ı ‘aşḳ-ı yārdur dāġum	
Dīġer	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Menzil-i ‘ayş u ṭarab ḥurrem ābād olsun ¹⁹⁷⁷	(300/323/4)
	Çıḳalum zerḳ-i riyādan dili vīrān idelüm ¹⁹⁷⁸	
Dīġer	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Göze göstermez ise ṭañ mı beni her ednā	(295/315/2)
	Ki nazar firāḳ idecek mertebeden a‘ lāyem	
	İltifāt eylemezem zerre ḳadar nā-dāna	(295/315/3)
	Āsmān-ı hünere mihr-i cihān-ārāyum	

¹⁹⁷⁶ ‘İşret-i bezm-i vişāl-i yāġeldi yāduma

¹⁹⁷⁷ Menzil-i ‘ayş u ṭarāb ḥurrem ü ābād olsun

¹⁹⁷⁸ Yıḳalum zerḳ u riyā deyrini vīrān idelüm

Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Eyledi müjde-i gül dilleri şād ü hurrem ¹⁹⁷⁹	(304/331/1)
	Goncanuñ göñli açıldı güle düşdi şeb-nem	
	‘ Ālemüñ n’eyleyeyüm bāğ-ı bahārın sensüz ¹⁹⁸⁰	(304/331/2)
	Baňa sen ruhları güلزār ile hoşdur ‘ ālem	
	Dāne-i hāline baķ cennet-i ruhsārunda	(304/331/4)
	Niçe şabr eylesün Allāhı seversen ādem	
Diger	(Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)	
	Ol anuňa zülf-i müşg-i gāliye-fām ¹⁹⁸¹	(303/329/1)
	Olmış ebrūlarınıñ hilāline lām	
	Kime vaşf eylesem şehā seni bir bir ¹⁹⁸²	(304/329/7)
	Bāķiyā oldum aňa ben de gulām	
Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nef‘ i	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	ķızarsa gül gül olsa tāb-ı meyden rūyı hūbānuñ	(319/80/4)
	Ruķ-ı cānānı hem gül hem gülsitān olduğın görsem	
	Şafādan birbirinüñ sīnesin çāk itse dil-berler	(319/80/5)
	Güzeller mest olup dest-i girībān olduğın göresem ¹⁹⁸³	

¹⁹⁷⁹ Eyledi müjde-i gül bülbüli şād u hurrem

¹⁹⁸⁰ ‘ Ālemüñ n’eyleyeyim bāğ u bahārın sensüz

¹⁹⁸¹ Ol iki zülf-i müşg-i gāliye-fām

¹⁹⁸² Kime vasf eylesem şehā seni dir

¹⁹⁸³ Güzeller mest olup dest ü girībān olduğın görsem

	Muḥaṣṣal böyle bir gün görmedin ölürsem ey Nef'î Felek ben ölmeden ḥāk ile yeksân olduğın görsem	(319/80/7)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Muṭṭarib alsun eline 'ūdı yanınca biz de Yanalum yaḳılalum bir dem-i dil-süz idelüm	(320/81/2)
	Gıceyi güzdüze ḳatmaḳ degül a himmet edüñ Bir şafā eyleyelüm ki şebimiz rüz edelüm	(320/81/3)
Diger	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün) Şevḳ-i mey-i la' lüñle ḳadeḥ düşmez elimden Meyḥāneye varınca yere degmez ayaḡum	(320/82/2)
	Pāy-ı teng-i kūyuñ yeridür şanma yer üzre ¹⁹⁸⁴ Ḳaldı ḥaber ü vaşluñ içün yolda ḳulaḡum ¹⁹⁸⁵	(320/82/3)
	Vā' iz ne ḳadar kevşer ü ḥūr ańsa uzatsa Olmazam mey ü maḥbūbdan el-ḳıssa ferāḡum ¹⁹⁸⁶	(320/82/4)
	Nef'î gibi ben yāre çeküp yāre görünmem Biñ var ola hicrānuñla sinede dāḡum	(320/82/5)
Diger	(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün) Aḡyāra nigāḥ itmedigüñ ben nāz şanurdum ¹⁹⁸⁷ Çok luṭf imiş 'āşıḳa ben az şanurdum	(322/86/1)

¹⁹⁸⁴ Pāy-ı seg-i kūyun yeridir sanma yer üzre

¹⁹⁸⁵ Kaldı haber-i vaşlın için yolda kulaḡım

¹⁹⁸⁶ Olmaz mey ü maḥbūbdan elkıssa ferāḡım

¹⁹⁸⁷ Aḡyāra nigāḥ etmediḡin nāz sanırdım

	Ġamzeñ dili rüsvā-yı cihān eyledi āḫir Bi'llāh ben ol āfeti hem-rāz şanurdum	(322/86/2)
Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilūn Mef' ūlū Mefā' ilūn) ‘ Aşkıyla giriftārın āvāre iden āfet Leylā ise de ḫüsni efsāne midür bilmem	(318/77/4)
	Eş' āruñ okunduḡça mest eylemede yārānı Nrf' ī dil-i feyzüñ mey-ḫāne midür bilmem	(318/77/5)
Diger	(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn) Sevdigüm bir āfet-i cihāndur n' eyleyim ¹⁹⁸⁸ Biñ belāya mübtelā bir ' āşıḡ-ı üftādeyüm	(322/85/3)
	Bir nigāh-ı germ ile biñ cān alırken gözleri Bir dil-i bī-tābla biñ ġamzeye amādeyüm	(322/85/4)
[113a]		
Diger	(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn) Lezzeti vuşlat içün fırḡat-i yāri çekemem Şoḫbet-i bāde içün renc-i ḫumāru çekemem	(321/84/1)
	Minnet eylerse felek bir iki günlük ' ömre Olurun derd ü miḫnetle o bārı çekemem	(321/84/3)
	Cāna minnet ne çekersem çekeyin ey Nef' ī Lezzet-i vuşlat içün fırḡat-i yāri çekemem	(321/84/7)

¹⁹⁸⁸ Sevdigüm bir āfet-i cān-ı cihāndır neyleyem

Ez-müfredât-ı Nef'î

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Urunca şāna gīsū-yı hayāl-i yāre müjgānum (352/1)

Gülāb-efşān olu yād-ı ruḥıyla çeşm-i giryānum

DİĞER

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Çek tıḡuñ birbiri üzre kırlur 'ālem¹⁹⁸⁹ (353/7)

Fitne cellādı mıdur ḡamze-i mestüñ bilmem

DİĞER

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Şer-i bī-tevfīḡ Hudā-yı "lā-Yenām"¹⁹⁹⁰

İn kitābet rūz-ı penç-şenbih tamām

Ez-sitāyiş-i Sultān 'Osmān Ḥān-ı Şānī Şehīd-i Sa'id

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Böyle şāhenşāh-ı 'ādil gelmemişdür 'āleme (85/13/24)

Cümle tārīḡ-i selef ḡāṭır-nişānumdur benüm

Benden a' lā mı bilür ḡadrin felek der-rūzgār¹⁹⁹¹ (85/13/25)

Kim hayāl-i medḡi her-dem yār-ı cānumdur benüm

Şād-kām olsun serīr-i saltānatda rūz u şeb (85/13/42)

Bu du'ā şām ü seḡer vird-i zebānumdur benüm

Ez-sitāyiş-i Şadr-ı A'zam Dāmād Şerif Naşūḡ Paşā

(Mefâ' ilün Fe' ilātün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Niçe zamān idi 'aksine döndürüp felegi (155/33/12)

¹⁹⁸⁹ Çekse tıḡın kırlır birbiri üzre ālem

¹⁹⁹⁰ "Ḥayyü lā-yenām" daima diri ve uyanık olan manasındaki, Allah'ın esmasıdır.

¹⁹⁹¹ Benden alā mı bilir ḡadrin felek yā rūzgār

Cefāyī ‘ādet eylemişdi çarḥ-ı le’im¹⁹⁹²

Elden aldı zimām-ı taşarrufı şimdi (155/33/13)

Yed-i müeyyid-i baht-ı Hudāyegān-ı kerīm

O şadr-ı kevkebe güster ki ‘adl için olmuş (155/33/14)

Vücūdı mazhar-ı sırr-ı celāl-i Rabb-i rahīm

Sütüde Āşaf-ı devrān-ı Naşūḥ Pāşā kim (155/33/19)

İder zamāne Süleymān kadar aña ta’zīm

Gedāya künc-i deri müsteḳarr-ı cāh ü celāl (155/33/22)

Faḳīre ḥāk-i rehi kimyā-yı nāz ü na’im

Yā feyz-i destini yād itse bir şenā-ḥvānı (156/33/30)

Olur kıyāmete dek ceybī ma’den-i zer ü sīm

Cenāb-ı dergeh-i penāhuña ṭab‘um (156/33/36)

‘Aceb mi eylese da’vā intisāb-ı ḳadīm

Ki ben ‘ademde iken nükte-senc-i endişem (156/33/37)

Edā-yı medḥüñe eylerdi cānla naşım

Ḳosañ bu lāfı revādur ger itseñ ey Nef‘ī (156/33/39)

Söz aḥirinde du‘āyı temedduḥa taḳdīm

Cihānı ‘adlle evşāfı geşt idüp kendü (157/33/55)

Ola maḳam-ı vezāretde devletle muḳīm

¹⁹⁹² Cefā-yı ādet edinmişdi rūzgār-ı leīm

Ez-sitāyış-i Şadr-ı A‘zam Hüsrev Pāşā-yı Benām

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Attı şevkiyle külāhın felege mihriyle mäh (181/41/3)

Ḳudsiyān eyledi teşbīhe sipās-ı munzam

Mehdī-i devr-i zamān ḥazret Hüsrev Paşā (182/41/17)

Ki ‘ādāletde ‘adil olmaz aña bir ādem

Gelmemişdür daḡı dünyāya nazīri belki¹⁹⁹³ (182/41/20)

Gelecek var ise Allāhü a‘lam¹⁹⁹⁴

Ḥaḡ mübārek ide şāhenşeh-i devrāne hele (182/41/21)

Böyle olsa olıcaḡ işte vezīr-i a‘zam

Ḥavf-i tıḡiyle diyār-ı ‘ademe cān atdı (182/41/30)

Doymadı ḥamle-i pür şavletine şāh-ı ‘Acem

Ḳaşırım her disem vaşf-ı cemilünde senün (183/41/36)

Şā‘irüm gerçi ḥaḡīḡatde ḡuş-āmed bilmem

[113b]

Velehu Söz tamām oldu ne lāzım bu güzāf ey Nef‘ī¹⁹⁹⁵ (184/41/49)

Saña şimden gerü şıdk du‘ādur elzem

Ez-sitāyış-i Vezīr-i A‘zam Ḥalil Pāşā-yı Dilir

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

¹⁹⁹³ Gelmemiştir dahi dünyāya nazīri belki

¹⁹⁹⁴ Gelecek vār ise Allāhü Taālā alem

¹⁹⁹⁵ Söz tamām oldu ne lāzım ne güzāf ey Nefī

Bu feth ü nuşret için müjdeler saña benden Bu oldu tab‘uma zîrâ vücūhiyle mülhem	(169/38/7)
Ki sen muzaffer olursan ne hâl başa gör Rikâb-ı himmete pây-ı tevekkülü muhkem	(169/38/8)
Zafer penâh vezîrâ cihân-güşâ şadrâ Eyâ sûtûde cihân-ı a‘del ü ekrem ¹⁹⁹⁶	(170/38/28)
Felek didikleri ol nâbekâr-ı keçrevden Nedür bu ehl-i dilûñ çekdiği ‘azâb ü elem	(170/38/30)
Bir-iki mültezimi eyledi havâle baña Ki iştirākıyla itmişler iltizâm-ı sitem	(170/38/31)
Biri müdebber-i mülk biri muhaşşal-ı māl ¹⁹⁹⁷ Biri birinden aḥass ü müzevvir-i azlem ¹⁹⁹⁸	(170/38/32)
Birini sen götürüp İstānbûl’ı eyledüñ şād ¹⁹⁹⁹ Birin de Ḥaḡ götürüp ide ‘ālemi ḥurrem	(170/38/34)
Götürmez ise de bârî getürme şadra Gelürse ḥālî ne olur yine ‘ālemüñ bilmem	(170/38/35)
Tamām-ı vefḡ-i murād üzre ḥalka luṭf itdüñ Kerāmet oldığında sende ḡalmadı şübhem	(170/38/38)

¹⁹⁹⁶ Eyâ sûtûde cihānbān-ı adel ü ekrem

¹⁹⁹⁷ Biri müdebber-i mülk ü biri muhassal-ı māl

¹⁹⁹⁸ Biri birinden aḥass ü müzevvir ü azlem

¹⁹⁹⁹ Birini sen götürüp eyledin Stanbulu şād

Ola sa‘ âdetle her ne yaña ‘azm itseñ (171/38/41)
Sipāh-ı feth ü zafer mevkibinde hayl ü haşem

Ez-sitāyış-i Fezāyış Şadr-ı Sābık Hüseyn Paşā

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Zihī ikbāl-i baht-ı kāmran tāli‘ -i hurrem²⁰⁰⁰ (174/39/1)

Ki oldı muğtenem esbāb-ı zevkle pür şevk ‘ālem²⁰⁰¹

Bu dem bir özge demdür böyle ferhunda zamān olmaz (174/39/6)

Niçe şād olmasun ‘ālem niçe kām olmasun ādem

Hüseyn ism-i ‘Alī sīret hıdīv-i ‘ālem-ārā kim²⁰⁰² (174/39/13)

Neşāt-ı ‘ahd-i ‘adliyle cihāna sūr olur mātem

Keder çekmezdi hergiz rüzgāruñ inqılābından (175/39/20)

Tutaydı dāmen-i ikbālını ger āsumān muhkem

Ġaraż ‘arz-ı hulūş-ı bezl-i maqdūr itmedür yoħsa²⁰⁰³ (176/39/40)

Olur ħaķ üzre medhūñde zebān-ı nātıķa aħkem²⁰⁰⁴

Şarīr-i ħāmemi gūş eyleyince şevk-i medhūñle (176/39/44)

Şafāsından olur kerrūbiyān-ı felek sersem²⁰⁰⁵

Ez-sitāyış-i Ferāmuş Şeyhü’l-İslām Mehmed Efendi Benām

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Getür ey sāķi-i ferhunde-liķā bu meydan (215/50/16)

²⁰⁰⁰ Zihī ikbāl-i baht-ı kārān u tāli-i hurrem

²⁰⁰¹ Ki oldu muğtebem esbāb-ı zevk u şevk ile ālem

²⁰⁰² Hüseyn-ism ü Alī sīret hıdīv-i ālemārā ki

²⁰⁰³ Garaz arz-ı hulūs u bezl-i makdūr etmedir yoksa

²⁰⁰⁴ Olur hak üzre medhine zebān-ı nātıķa ebkem

²⁰⁰⁵ Safasından olur kerrūbiyān-ı nüh felek sersem

Canı var ise desün şūfī-i dil-mürde ḥarām

Dürc-i dilden çıkarup niçe girān-māye güher (215/50/18)

Vereyin silk-i dürr-i baḥr-i ma‘ āniye nizām

İderin medḥine aḡaz o kerīmü’ş-şānuñ (215/50/19)

Ki ne gördi ne görür mişlini çeşm-i eyyām

Mültecā-yı vüzerā şadr-ı kibār-ı ‘ ulemā (215/50/24)

Kāmkār-ı fużalā faḥr-i mevālī-i ‘ ızām

Cilve-i şāhid-i nazmum o kadar nāzıkdür (217/50/55)

Ki kıomaz ḥātırını endişede şabr ü ārām

Daḥl iden de sözime bāri üstād olsa²⁰⁰⁶ (218/50/70)

Söyledikçe ma‘ kıulla kılsa ilzām²⁰⁰⁷

Düşmeye cām-ı devlet elden bir dem²⁰⁰⁸ (218/50/78)

Bezm-i iḳbālī müretteb ṭura tā rüz-ı kıyām

[114a]

Ez-‘ idiyye-i Müftī-i Meşārün-ileyh

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Ey hoş ey şehr-i Mekke ola hemvāre²⁰⁰⁹ (219/51/8)

Böyle bir ‘ id-i hümāyūnla ḳadri ekrem

Ya‘ nī şevvāl-i şafā-baḥş-ı cihān kim yaraşur (219/51/9)

²⁰⁰⁶ Daḥl eden de sözüme bārī bir üstād olsa

²⁰⁰⁷ Söyledikçe beni makūl ile kılsa ilzām

²⁰⁰⁸ Düşmeye cām-ı mey-i devlet elinden bir dem

²⁰⁰⁹ Ey hoş şehr-i mükerrrem ki ol hemvāre

Aña ta‘ zîm içün eylerse felek kıaddin ħam

Şehr-i ħuş āb ü hevāsı Sitānbül kim²⁰¹⁰ (219/51/13)

Ṭarĥını görse behiştı unudurdu ādem

O şeh-i tahtgeh-i mülket-i dāniş kim²⁰¹¹ (220/51/22)

Mülk-i ma‘ nāda Süleymānlık ider bî-ĥātem

Ḥıttā-i fażlına iqlīm-i ‘ adālet mülĥaķ (220/51/26)

Kişver-i himmetine mülk-i mürüvvet munzamm

Zer-i nev-sikke kıadar raġbeti var sözlerimüñ (220/51/44)

Nām-ı pāküñ ideli nāşiye-i nazma raķam

Rütbe-i nazmımı kimse inkār idemez yoĥsa²⁰¹² (221/51/46)

Kendü miķdārını bilmez bir iki ĥar lā-yefhem

Ṭotalum olmiş anuñ dāĥı edāsı rengin (221/51/49)

Reng-i yāķūta berāber mi olur reng-i baķam

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Cevrî

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün)

Ruĥsāruñı gül gibi ider ĥande ü şüküfte²⁰¹³ (242/164/2)

Revnāk virür ol gülşende āşār-ı tebessüm

Gelseñ gülerek nuţķa dehānuñ ol dem²⁰¹⁴ (242/164/4)

²⁰¹⁰ Şehr-i ĥpş āb u hevā yani Stanbul ki eġer

²⁰¹¹ O şeh-i tahtgeh-i memleket-i dāniş ki

²⁰¹² Rütbe-i nazmımı inkār edemez kimse meġer

²⁰¹³ Ruĥsāruñı gül gibi ider ĥande şüküfte

²⁰¹⁴ Dehānuñ ide ol dem

Dürr-i güheri zîver-i bâzâr-ı tebessüm²⁰¹⁵

Dîger

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Sihr-i çeşmünden emîn olmağa yok çäre²⁰¹⁶

(245/174/2)

Bâri ta' vîz-i haţtuñla efsûn idelüm²⁰¹⁷

Cezbe-i hüsnüñle şevkümüzi eyle efzûn

(246/174/4)

‘Aklı ol şevkle reşk-âver-i Mecnûn idelüm

Gevher itmiş sözini vaşf-ı lebûñle Cevrî

(246/174/5)

Biz de ol gevherin adın dürr-i meknûn idelüm²⁰¹⁸

Dîger

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Ugrayup turreñe geldikçe harîm-i câna

(245/173/4)

Cünbiş-i fitneden eyler dili agâh nesîm

‘Âlem âşüfte olur âh-ı dil-i Cevrî’den

(245/173/5)

Tagırur şiken-i zülfüñi her gâh nesîm

Dîger Ğazel-i Etemm

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Sâkiyâ âyîne-i sâgarı göster görelüm

(242/165/1)

Niçe seyr eyledi zamânı Sikender görelüm²⁰¹⁹

Kayısı lâ-ya' kıl idüp küh-keni kıldı helāk

(242/165/2)

Bâde-i cām-ı maḥabbet bizi n'eylerler görelüm

²⁰¹⁵ Dürr ü güheri zîver-i bâzâr-ı tebessüm

²⁰¹⁶ Sihr-i çeşmünden emîn olmağa yok bir çäre

²⁰¹⁷ Bâri ta' vîz-i haţtuñla aña efsûn idelüm

²⁰¹⁸ Vaşf-ı dendānuñı biz de dūr-i meknûn idelüm

²⁰¹⁹ Niçe seyr eyledi dünyayı Sikender görelüm

	N'ola zāhid geçelüm bādeden ammā ki hele Hāline kor mı dili ğamze-i dil-ber görelüm	(242/165/3)
	Şeb-i ğamda olalum muntazır-ı şubḥ-ı ümīd Gösterür mi o gūni çarḥ-ı sitemkār görelüm	(242/165/4)
	Neşve-i virmez bize Cevrī bu tehī cām-ı felek Varalum meykedeye bir tolu sāgar görelüm	(242/165/5)
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Neşve-i keyfiyyetümle 'aqlı ḥayrān eylerem Ben ki cām-ı 'aşkla medhūş-ı mestāneyüm ²⁰²⁰	(243/167/2)
	Aḳmada rindān-ı ma' nī şu gibi ayağuma Bādesi āb-ı ḥayāt-ı feyz olan mey-ḥāneyem	(243/167/4)
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Şüküfte gülşen-i derd şabā nedür bilmem Nesīm-i āhden özge hevā nedür bilmem	(246/175/1)
	Ne ğamzeden müteselli ne 'işveden şākir Daḥı murād-ı dil-i mübtelā nedür bilmem	(246/175/6)
	Murādı ne bilür rūzgār ey Cevrī Ki rūzgārda müdde' ā nedür bilmem	(246/175/7)

[114b]

²⁰²⁰ Ben ki cām-ı 'aşkla medhūş bir mestāneyüm

Ġāzel-i Etemm Dīger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Kām-ı dilden geçelüm bahta niyāz itmeyelüm (243/168/1)

Hün-ı dil zevķin idüp ni' mete niyāz itmeyelüm²⁰²¹

Himmete derd-i ser ü luṭfa keder virmeylem (243/168/2)

Kıṣṣa-i rāz-ı temānnāyı dirāz itmeyelüm

Ṭuymasun zevķ-ı ferāğ-ı dil-i nā-kāmı felek (243/168/3)

Ḥaṣm-ı dīrīnemüzi vāķıf-ı rāz itmeyelüm²⁰²²

Dil-i Cevrī gibi ḥvān ġama rāzı olalum (243/168/5)

Çeşm-i āzı ni' am-ı 'āleme bāz itmeyelüm

Dīger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Vaşf-ı lebūnde nādire-perdāzdur sözüm (243/169/1)

Nā-süfte gevher-i şādef-i rāzdur sözüm

Cevrī bu ḥūb tarz nāzik edā ile²⁰²³ (243/169/5)

Dīger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Cem' olur dillerde ġam ḥāl-ı perīşānum disem (244/171/1)

Dilleri āşüfte eyler rāz pinhānum disem²⁰²⁴

Berķ-i āteşbār olurdı cān ü dil her sīnede (244/171/2)

Şevķiyle āh eyleyüp sūz-ı dil ü cānum disem

²⁰²¹ Hün-ı dil zevķin idüp ni' mete nāz itmeyelüm

²⁰²² Ḥaṣm-ı dīrīnemüzi vāķıf-ı rāz itmeyelüm

²⁰²³ Cevrī bu ḥūb tarzda bu nāzūk edā ile

²⁰²⁴ Dilleri āşüfte eyler rāz derd-i pinhānum disem

‘ Ālemüñ bāzār-ı ümīdi olurdı bī-revāc (244/171/4)
Hvāce-i ‘ aşık olalı kesb-i hırmānum disem

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nābī

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Yine hem-cinsi çeker birbirinüñ gayretini (836/496/3)
Zahm-ı mikrāza urur sūzen anunçün merhem

Rāzdār olmağıçün rābıta-i cinsiyyetidür (837/496/7)
Olmaz engüşt kadar harf-şinās ebkem

Peste muhtācdur elbette bülendān-ı cihān (837/496/11)
Teşnedür āb çeh-i zemzeme kandil-i harem

Nābiyā biz de görürdük eşer-i ihsānın (837/496/12)
Olmasa güm-şüde zer genc-i kerem²⁰²⁵

Diger Ġāzel-i Etemm

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Gelün ey bāde-keşān ‘ azm-ı hārābāt idelüm (851/517/1)
Cāyumuz dergeh-i Cemşid’de işbāt idelüm

Olalum reşha-gedā-yı mey-ḥāne-i feyz²⁰²⁶ (852/517/2)
Destümüz kāse-i deryūze-i ḥacāt idelüm

‘ Ālemüñ nīk ü bedinden olalum āsūde (852/517/4)
‘ Afvı fermān-dih-i iklīm-i mūkāfāt idelüm

²⁰²⁵ Olmasa güm-şüde miftāḥ-ı der-i genc-i kerem

²⁰²⁶ Olalum reşha-gedā-yı der-i mey-ḥāne-i feyz

	Tā ki maḥmūre-i hicrān ola çāre-resān Lebümüz sāgar-ı şahbā-yı münācāt idelüm	(852/517/3)
	Derdimiz ḥavşala-i ḥāmeve şıgmaz Nābī ²⁰²⁷ Anı vā-beste-i hengām-ı mülākāt idelüm	(852/517/5)
Dıger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Ehl-i dillerle içüp meykedede bāde-i nāb Gelünüz çirk-i riyādan dilümüz pāk idelüm	(847/511/3)
	Nābiyā görmeyelüm gün gibi dünyāda zevāl Yüzümüz ehl-i kemālün yolına ḥāk idelüm	(847/511/5)
Dıger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Rızāsıyla felek erbāb-ı ṭab‘ a eylemez iḥsān Müşādif düşine de gāhī anı da andan ḥayāl itmem ²⁰²⁸	(857/525/2)
	Ḥarām olsun dimişsün ben gedāya ni‘ met-i vaşluñ Bu vaż‘ ı toğrısı ey şūḥ-ı fettānum ḥelāl itmem	(857/525/5)
	Ben esrār-ı kaderle āşinālık itmişem Nābī Sebük-mağzān gibi taḫrīrle ceng ü cidāl itmem	(858/525/7)
Dıger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Ne ‘azm-ı gūşe-i rāḥat ne meyl-i ḥvāb idelüm Girince dāmen maḫşūd ele şitāb idelüm	(859/528/1)
	Elemle sīnemüzi şerḥazār idüp Nābī	(859/528/5)

²⁰²⁷ Şevkumuz ḥavşala-i ḥāmeve şıgmaz Nābī

²⁰²⁸ Müşadif düşse gāhī anı da andan ḥayāl itmem

[115a]

Diger

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

Eylerdüm iki destimi bir kufl-ı muṭalsam

(863/533/2)

Ol kâmet-i mevzûnı der-âgûş idebilsem

Ṭıfl-ı ḥıredüñ bārın ı çekmek ne belâdur

(863/533/4)

Gâhice sebû-yı meyini ber-düş idebilsem

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Ḥaṭṭından naḳş-ı meylüm ḥiss idüp ḳaşd itdigün cevre

(841/503/2)

O fettānuñ teğāfûl-güne vaż' ından tırāş itdüm

İderken kendü cānından nihān esrārını yārūñ

(841/503/3)

Dirīgā meclis-i aġyārda mestāne fāş itdüm

Diger

(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

‘ Aḳlum tamāmdur ne ḳadar nīm-mest isem

(844/507/1)

‘ Ahdüm dürüstdür ne ḳadar şikest isem²⁰²⁹

Ḥaḳ şāhidümdür eylemem inkār Nābiyā

(844/507/5)

Ger i' tiḳād-ı ḥaḳḳda şāhid-perest isem²⁰³⁰

Diger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Beni ṭutup ṭuran ümīd-i vaşldur yoḡsa

(842/504/3)

Bu bār-ı hicrle ḳande key fütāde idüm²⁰³¹

²⁰²⁹ ‘ Ahdüm dürüstdür ne ḳadar ten-şikest isem

²⁰³⁰ Ben i' tiḳād-ı ḥaḳḳda şāhid-perest isem

²⁰³¹ Bu bār-ı hicr ile ben ḳande key fütāde idüm

	Esîrlik baña âzâdelikden a‘ lâdur Kanı o dem ki esîr-i şafâ-yı bâde idüm	(842/504/6)
Dîger	(Mefâ‘ ilün Fe‘ ilâtün Mefâ‘ ilün Fe‘ ilün) Tekellüfât-ı rüsûmiyye yok nihâdumda Telâş-ı h‘âhiş-i esbâb-ı ihtîşâm idemem	(843/505/3)
	Egerçi va‘ de-i teşrîf virdi yâr ammâ Tereddüdüm bu ki gönümce ihtirâm idemem	(843/505/4)
Dîger	(Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün) Râzdâr-ı sîne-i ‘uşşâk olur mıydum eger Dâğveş kan yudup hem derîne güş olmasam ²⁰³²	(865/536/2)
	‘Aşkla meydâna bî-pervâgirer miydüm eger Halka-i dâğ melâmetden zirig-püş olmasam	(865/536/4)
Dîger	(Mef‘ ülü Mefâ‘ ilü Mefâ‘ ilü Fe‘ ülün) Eyyâm-ı bahâr olmaz idi gülşen olaydum Hürşîd talû‘ itmez idi revzen olaydum	(858/526/1)
	Ol şüh-ı dirîğ itmezdi nağd-i vişâlin H‘âhişger-i ihsânı hemân bir ben olaydum	(858/526/3)
	Kettân gibi fersûde olursam da olaydum Tek ol meh-i sîmîn-tene pirâhen alaydum	(858/526/4)

²⁰³² Dâğveş hem kan yudup hem penbe der-güş olmasam

DİGER	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Behişt ü nār miyānında ıztırāb itmem Bilür Hākīm işini her ne semte lāyık isem	(844/508/3)
	Maķām-ı hıdmete de nā-sezā mıyum ey çarḥ Duḥūl-ı dildāra nā-muvāfıķ isem ²⁰³³	(845/508/4)
DİGER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Ne kadar olsa da bī-tābī-i ğamdan keselüm Dāmenüñden senüñ ey şūḥ-i cihān kesmem elüm	(845/509/1)
	Būs-ı dāmānına yāruñ yoğ iken dest-res ²⁰³⁴ Āfitābuñ şarılur boynına tül-i emelüm	(845/509/4)
DİGER	(Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Nāvek-endāzī-i nigāhından Ġāflet-ālūde murğ-ı bī-ḥaberüm	(861/530/3)
	Cism-i zārum kebāb-ı cevır olalı Nābiyā bezm-i ğamda mā-ḥazarum	(861/530/6)
DİGER	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Mümkin mi rūy-ı yāre nigāh itmeyem disem Her bir nigeḥde derd ile āḥ itmeyem disem	(853/519/1)
	Şevķ-i ümīd-i 'afv ķomaz kendü ḥālime Ben her ne deñlü meyl-i günāḥ itmeyem disem	(853/519/3)

²⁰³³ Duḥūl-ı meclis-i dildāre nā-muvāfıķ isem

²⁰³⁴ Būs-ı dāmānına yāruñ yoğ iken dest-resüm

DİĞER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Cūy-bār-ı keremin teşneye şarf itmeyenün	(850/515/4)
	Keşt-i ümîdi qalur neşv ü nümādan maḥrūm	
	Beñzer ol şem' a ki pervāne gerdendesı yok	(850/515/5)
	O ser-efrāz ki ola dest-i du' ādan maḥrūm	
[115b]		
Velehu	Ne belādur bu riyā başına ḥalkun ki ider	(850/515/9)
	Mübtelāsın iki ' ālemde şafādan maḥrūm	
	Lutḥla ḡonca güşāyān-ı qalūbuñ Nābī	(850/515/11)
	Olmasun gülşen iqbāli şabādan maḥrūm ²⁰³⁵	
DİĞER	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Āyā bu ḥāke başdı mı ol māh-rū deyū	(864/534/2)
	Her ḥāke rüy-māldedür sāyemüz bizüm	
	Kālā-yı nāz ü şiveyi çokluḡ uzatmasun ²⁰³⁶	(864/534/4)
	Qalmadı cib ü dīdede sermāyemüz bizüm ²⁰³⁷	
	Nābī ḥuzūr-ı ḥāk-i reh olmaḡdadur yine	(864/534/5)
	Olmuş bülend n'eyleyelüm pāyemüz bizüm	
DİĞER	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Āḡir nigāh-ı ḡasrete vaḡf itdi dīdemüz	(841/502/3)
	Ol āfeti niyāz da ihmālümüz bizüm	

²⁰³⁵ Olmasun gülşene iqbāli şabādan maḥrūm

²⁰³⁶ Kālā-yı nāz ü şiveyi çokluḡ da şatmasun

²⁰³⁷ Qalmadı cib-i dīdede sermāyemüz bizüm

	Hep şevk-i hüsndür sebab-i güft-güy-ı yār ²⁰³⁸ Hüsn olmasa ‘aceb n’olurdu hālīmüz bizüm ²⁰³⁹	(841/502/5)
	Bilmem ne var dirîğ idecek bizden ey perî Bir vaşldur hulâşa-i âmālümüz bizüm	(841/502/4)
Diger	(Mef’ülü Fā’ ilātü Mefā’ ilü Fā’ ilün) Memnū’ -ı kūy-ı vuşlat ise pâyumuz ne ğam Pay-ı hayālümüz hele vā-restedür bizüm	(840/501/4)
	Nābî ‘amelden itmezüz ümîd-i mağfiret Ahvālīmüz ‘ināyete vā-bestedür bizüm	(840/501/5)
Diger	(Fe’ ilātün Fe’ ilātün Fe’ ilātün Fe’ ilün) Eylesün cevriñi efzün o büt-i dil-siyehüm Bî-günāhum dimeden ğayrı bulursa günehum Âteş-i ‘āşķla ser-geşteligüm şanma tehî Dūd-i sevdā ile micmer gibi pürdür külehum Mill-i nā-şüste-ruķ-ı süemeden ednā degülüm Belki bir gün düşe bir meykede-i bāza rehum ²⁰⁴⁰ Pirlikden o kadar fā’ide gördüm ancaķ K’oldı güstāhlıgüm ‘özrine bā’ iş ‘atehüm	(852/518/1) (852/518/5) (852/518/3) (853/518/6)

²⁰³⁸ Hep şevk-i hüsndür sebab-i güft-güy-ı rāz

²⁰³⁹ Hüsn olmasa n’olurdu ‘aceb hālümüz bizüm

²⁰⁴⁰ Belki bir gün düşe bir meykede-i nāza rehum

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Kalem keç-rū mürekkeb rū-siyeh kâğıd dü-rū bilmem²⁰⁴¹ (837/497/1)
Kimi itsem o şāha 'arz-hāl yazmağa bilmem²⁰⁴²

O deñlü pest olursuñ her ne deñlü i' tilā iseñ (838/497/6)
Bu da' vānuñ şübütında saña bürhān yeter süllem

Diger Tārīḥ-i Dīvān

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Yağup vücūdumı pervāneveş bütāh iderüm
O şūḥ-ı ḥūşula sözü görince āh iderüm

Ez-murabba' āt-ı Nābī

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)²⁰⁴³
Cevriyle çeşmimi pür-āb iderek cānānum (1156/57)
Döndi maḫsimde akan lūlere müjgānum
Seni eşküñ ne şūrete ḳomış diyerek²⁰⁴⁴
Dest-i müjgānıma āyīne virür dāmānum

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūl)
Ben devlet-i faniyla ğurūr eyleyemem (1215/150)
Düşsem de o sevdāya ḥuzūr eyleyemem
Şūrābe-i tekye-i ḥaḳīḳat var iken
Güllāc-ı mecāziden saḥūr eyleyemem

²⁰⁴¹ Kalem keç-dil mürekkeb rū-siyeh kâğıd dü-rū bilmem

²⁰⁴² Kimi itsem o şāha 'arz-hālüm yazmada maḥrem

²⁰⁴³ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

²⁰⁴⁴ Seni eşküñ gör e ne şūrete ḳoymış diyerek

Der-bezm-i Silaḥdār İbrāhīm Paşā Girīd

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūl)

Çeşm ü lebi āyetle pür-envār idelüm (1215/151)

Tefsīr ile ḳalbi genc-i esrār idelüm

Bāz itmeyelüm ḥadişden ḡayra dehen

Ḥurmā-yı Medīne ile iftār idelüm

Ez-muḳaṭṭa' āt-ı Nābī

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Olma āmāc-ı şerer sūz-ı nihānumdan benüm (1157/568)

Ey perī gel lāübālī geçme yanımdan benüm

Gūşe-gır ol 'ālemi tutsun şadā-yı şöhretün

Añla bu remzi dehānumdan zebānumdan benüm

[116a]

Diger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūl)²⁰⁴⁵

Yā Rabb benüm iḳtizā-yı a' mālüm ile (1213/146)

Olmaḳ görünür rāh-rev-i ka' r-ı caḥīm

Ammā senün iḳtizā-yı faẓl ü keremün

Lāyık ki vire ruḥşat-ı gül-geşt-i na' im

Ez-meṭālī' -i Nābī

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Leb-i ḥaṭṭ-āverün olmaḡa maṭmah-ı naẓarum (1240/27)

Benefşe şerbetine döndi eşk-i çeşm-i terüm

²⁰⁴⁵ Divanda rubai olarak kayıtlıdır.

DİĞER (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Niçe ümîd olunur h^vân-ı felekden in'âm (1240/28)
Ayda bir kerre görür mâh bile nân-ı tamâm

DİĞER (Mefâ' ilün Fe' ilātün Mefâ' ilün Fe' ilün)
Beyâza çıktığı dem mâcerâ-yı hicrânım (1240/29)
Kemâl-i şevkle şıçrar hevâya sulţânım

Ez-müfredât-ı Nâbî

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Büse bâzârını her güşede germ eylediler (1255/37)
Şevk-i gülşende leb ü gonca vü dâmân-ı nesîm

DİĞER (Mefâ' ilün Fe' ilātün Mefâ' ilün Fe' ilün)
Saña beyân idemem nâme-i niyâzumda²⁰⁴⁶ (1255/38)
İmâm-ı şaf-ı kemâl olduğunu sulţânım

DİĞER (Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilün)
Halkdan göklerin ol mertebedür vahşeti kim
'Aksem-i âdem diyü mir'ât-ı nigâh eylemem
Gerdün virmez kimseye şîrâze-i nizâm
Tâ şıgmayınca mengene-i tezehhüre tamâm

Ez-ğazeliyye-i Destûr-ı A'zam Muştafâ Paşâ

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Kimdür ol kim mey-i manşibla olup şîrîn-kâm (76/12/1)

²⁰⁴⁶ Saña beyân ideyüm nâme-i niyâzumda

Aña hamyāze-i ‘azl olmaya āḥir-i kām²⁰⁴⁷

Çend rûz-ı gül-i iḳbāl-i çemenzâr-ı fenâ (76/12/2)

İder elbette dimāğ-i dile irâş-ı zükām

Bezm-i iḳbâlde ser-mest olanuñ ḥālî budur (76/12/3)

Gāhî peymāne çeker gāhî ḥumâr-ı âlām²⁰⁴⁸

Meclis-i ‘âlemi geh rûşen ü geh târ eyler (77/12/12)

Budur âyîn-i niẓām-ı felek nâ-fercām

İḥtiyârı ise de ‘azl ‘aceb ḥālet imiş (78/12/21)

Dile elbette virürmiş keder bî-hengām

Ḳani kendü ḳuluñum diyü perestişler iden (78/12/27)

Eylemez yolda dūçâr olsa bile redd-i selām

Rûy-māl itmege dāmânına furşat gözeden (79/12/35)

Yapışup dāmenüñe cevır içün eyler ibrām

Hele biğāneye söz yok odur andan me’mûl (79/12/37)

‘Ayb olunmaz ne ḳadar eylese terk-i ikrām

Terbiyet-kerde-i nân ü nemek-i luṭfuñ iken (79/12/38)

İ’tibâr itmez olur ḥāneñ içinde ḥuddām

Tā bu devletkede-i munḳalib-i ‘âlemde (84/12/92)

Gāh ‘azl ü gehî naşib eyleye tebdîl-i maḳām

²⁰⁴⁷ Aña hamyāze-i ‘azl olmaya āḥir encām

²⁰⁴⁸ Gāh peymāne çeker gāh ḥumâr-ı âlām

Ola a' dāsı nigün-bahtı füzün ' ömri dırāz²⁰⁴⁹ (84/12/95)

İde dil-ḥvāhını ' ālemde Hudā-yı ' allām

Ez-şulḥiyye-Nemçe vü Vaşf-ı Sitāyiş-i ' Amūca-zāde Hüseyin Paşā Benām

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Haṭırā gelmez idi bir dahı fikr-i şıḥḥat (85/13/6)

Mübtelā-yı maraž olmış idi mizāc-ı eyyām

Nā-gehān eyledi dūşize-i ḥūş-çehre-i şulḥ (86/13/10)

Māverā-yı ḥarem-ı ḡaybdan izḥār-ı ḥırām

Gezmeden saçı şaḡalı aḡarup toḡduñ (87/13/27)

İtdi pīrāne ser-āsāyiş içün meyl-i menān

Maḥv olup defter-i dilden eşer-i ḡavf ü ḡaṭar (88/13/37)

Düşdi bī-ḡüle-i idbār bāde-i ḡamūm vālām

Allāh Allāh bu ne şādı bu meserret bu neşāt (88/13/38)

Bunı ru 'yāda ḡayāl eylemezdi evhām

[116b]

Velehu Kimüñ eylerdi güzer dā 'ire-i ḡaṭırına (89/13/42)

Ki cihān maraž-ālūde bula şıḥḥat-ı tām

Böyle meydān-ı ḡaṭarda kim ümīd eyler idi (88/13/41)

Eşheb-i mülk tekerlenmiş iken ide kıyām

²⁰⁴⁹ Ola a' dāsı nigün cāhı füzün ' ömri dırāz

Evvelin cilve-i tevfiḳ-i İlāhî bu idi (89/13/46)
Ki bulup ehlini şāyeste-i itmām-ı mehām

Bir vezîr-i ḥired-efrûz-ı umûr-endûzuñ (89/13/47)
İtdiler destine teslim umûr-ı iḥkām

Şaḥib-i devlet ü ḥāmî-i ḥilāfet sensin (89/13/49)
Şadr ıtlāḳı tırurken sen olur ğayra ḥarām

Cüst-cûda seni āvāre idi mihr-i şerîf (89/13/50)
Nâ ’il oldu maḳşûdına ey faḥr-ı kirām²⁰⁵⁰

Ehline şimdi emānet olunmağla teslim (89/13/51)
Eyledi sâye-i ḥaḳ mühr-i şerîfe ikrām

Medḥden kevkebe-i şöhreti müstağnidür (93/13/86)
Elli yıldan berû memdûḥdur ol faḥr-ı kirām

Medḥa muḥtâc olan oldur ki ola tâze-zuhûr (93/13/85)
Nām ü şānı ola minnet-keş-i teşrîf-i enām²⁰⁵¹

Añlamışdı nazār eşḥâbı şaḳız fethinden (93/13/94)
Yine sensin idecek çāre-i mülke iḳdām

Eyleye ḳubbe-i divân-ı felek tırduḳça (96/13/121)
Ḳalem ma‘ daleti ‘ âlemde neşr-i aḥkām

Ez-ḳaşıde-i Tehyî’e Şadârat-ı Muḥammed Rāmî Paşâ-yı Meşhûr

²⁰⁵⁰ Nâ ’il oldu hele maḳşûdına ey faḥr-ı kirām

²⁰⁵¹ Nām ü şānı ola minnet-keş-i ta‘ rif-i enām

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

‘İlmle vü ‘aqlle maşlahat-ı devlet ü dīn²⁰⁵² (105/15/19)

Gör ne buyurdu ḥadīşinde Resūl-i Ekrem

Kaṅgı sulṭāna Ḥudā ḥayr murād itse virür (106/15/20)

Aña bir ‘aqlle mevşūf-i vezīr-i a‘ zam²⁰⁵³

‘Ārif ü ‘ālim ü dānāya vezīr eylerler (106/15/30)

Ḥüsrev-i çin ü Ḥaṭā pādīşeh-i Hind ü ‘Acem

Pādīşehüm kerem it salṭanatuñ ḥaqqını vir (107/15/31)

Şadr-ı ‘āliye getür lāyıkın it müstaḥdem²⁰⁵⁴

O virür şadr-ı şifā yoḥsa ne ḳādir ḡayrı²⁰⁵⁵ (107/15/42)

Şadr içün itmege tedbīr-i müdāvā-yı seḳam

Çevirür devleti mānend-i fānūs-ı ḥayāl (108/15/43)

Şem‘ -i engüşt-i ḥired ile aña lāyık ḥātem

Ez-bāri‘ Vālī-i Bağdād Muştafā Paşā

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Āsumān-ı salṭanatdan bir beşāret geldi kim²⁰⁵⁶ (244/56/2)

Eyledi nāsuñ derūnında meserret izdiḥām

Bir vezīr-i kār-fermā itdiler Bağdād’a kim (244/56/4)

Buldı zamānında anuñ resm-i vezāret iḥtimām²⁰⁵⁷

²⁰⁵² ‘İlm ile ‘aql iledür maşlahat-ı devlet ü dīn

²⁰⁵³ Aña bir ‘aql ile mevşuf vezīr-i a‘ lem

²⁰⁵⁴ Şadr-ı a‘ lāya getür lāyıkın it müstaḥdem

²⁰⁵⁵ O virür sadra şifā yoḥsa ne ḳādir ḡayrı

²⁰⁵⁶ Āstān-ı salṭanatdan bir beşāret geldi kim

Âsaf-ı vālā-himem ‘ālī-cenāb-ı muhterem (244/56/5)

Muṣṭafā Paṣā-yı ‘ālī-ṣān ser-firāz-ı kirām

Ey vezīr-i kār-dān Allāh mübārek eyleye (244/56/7)

Baht ü ṭālī‘ āsitānuñda müdām ola ğulām

Kaçsun ecderden kaçır gibi ser-ā-pā ‘arab (245/56/15)

Kanğı ṣaḥrāya ṣalarsın sāye tūġ-i ḥuṣ-ḥirām

Ḥazret-i Ḥaḳ’dan budur ümīdüm ol daḥı²⁰⁵⁸ (245/56/19)

Ola te’şīr-i kudūmūñle murād üzre tamām²⁰⁵⁹

Didi hātīf Nābiyā tāriḥ kāfīdür anuñ (246/56/21)

Qaldı burc-ı evliyāda Muṣṭafā Paṣā maḳām

[117a]

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şābit

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Beni ḥummā-yı ğam ü miḥneti çok incitdi (323/242/2)

Ṭutsam ol şūḥı biraz da örselesem incitsem²⁰⁶⁰

Tāleb-i ḥavẓda ṭurmuş varup ol serv-i revān (324/242/3)

Varsam ardından uşūliyle ṭutsam itsem²⁰⁶¹

Bu ḥarābātda Şābit olamam sulṭānum (324/242/5)

²⁰⁵⁷ Buldı zātında anuñ resm-i vezāret iḥtimām

²⁰⁵⁸ Ḥazret-i Ḥaḳdan budur ümmīdümüz kim ol daḥı

²⁰⁵⁹ Ola āṣār-ı kudūmūñle murād üzre tamām

²⁰⁶⁰ Ṭutsam ol şūḥı biraz örselsem incitsem

²⁰⁶¹ Varsam ardından uşūl ile ṭoḳınsam itsem

Ḳalb-i vīrānemi yapsañ da yıķılsam gitsem²⁰⁶²

Diger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

‘ Ayār-ı vādī-i cevre düşürmiş āl şalvārın²⁰⁶³

(327/246/4)

Yine dīr ‘ ırz-ı kālā-yı cefāyı pāymāl itmem

Ḥayāl-i ḳal‘ a-bend-i sīneden itlāk içün bāri²⁰⁶⁴

(327/246/5)

Niçün ol şāh-ı ḥübāna varup bir ‘ arz-ı ḥāl itmem

Naẓiremden duyarlar imtiyāz-ı ṭab‘ umı Sābit

(327/246/6)

Taşalluf eyleyüp ben da‘ vā-yı faẓl ü kemāl itmem

Diger

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün)

Çekdüm yaķasın gerden-i aġyāra yapışdum

(329/251/1)

Ġavġā büyüdi dāmen-i inkāra yapışdum

Mestāne ḥırāmın göricek serv mişāli

(329/251/5)

Reftāra mecāl ḳalmadı dīvāre yapışdum²⁰⁶⁵

Şirretle raķīb üstüme vāfir yılan atdı

(329/251/6)

Cürm-i güneḥüm perçem-i dildāra yapışdum²⁰⁶⁶

Diger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Mey-furūşa yine bir tezkere taḥrīr idelüm

(326/245/1)

Vech-i taḥrīr ile bir ‘ ālem-i şeb-gīr idelüm

²⁰⁶² Dil-i vīrānumı yapsañ da yıķılsam gitsem

²⁰⁶³ Düşürmiş mest olup ḥāk-i niyāza āl çaķşırın

²⁰⁶⁴ Ḥayāli ḳal‘ a-bend-i sīnedür itlāk içün bāri

²⁰⁶⁵ Reftāra mecāl olmadı dīvāra yapışdum

²⁰⁶⁶ Cürm ü güneḥüm perçem-i dildāra yapışdum

	Yāri aġyār-ı füsün-sāza getürüp bezme O perī-ṭal‘ atı şeyṭān ile teshīr idelüm	(326/245/3)
	Yokladum nabz-ı ṭabībi marāz-ı hicrāne Zer virüp şerbet-i dīnār ile tedbīr idelüm	(326/245/5)
	Harem-i sīnede şaklandı ġarīm-i ‘ aşkuñ Miḥ-i dāġ-ı ġamla bābını tesmīr idelüm	(326/245/6)
Dīger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) O ḥudāvend ḫuln gerçi ferāmūş itmez İhtimāmen hele biz gāhice tezkīr idelüm	(326/245/9)
	Dil-i āġāhı bilür remz-i lisān-ı ġaybı Kışşa-i nāṭıka-ı ḥāl ile taḫrīr idelüm	(326/245/10)
Dīger	(Mef‘ ūlü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ūlün) Üftādeñem ey serv-i revānum diye düşdüm Düşmezdi bu söz ġafletle söyleye düşdüm ²⁰⁶⁷	(328/249/1)
	Gögsünde imānı bütün yāre düşdüm ²⁰⁶⁸ Bir gül gibi berrāḡ güzel sīneye düşdüm	(328/249/4)
	Mir ‘ātda ḥüsnin görüp ol māh dimez mi ‘ Aqlum gidiyor ḫalduruñ āyīneye düşdüm	(328/249/5)
Dīger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Kemāl-i hırşla mess-i nigāh-ı ‘ aşıkdan	(327/247/2)

²⁰⁶⁷ Düşmezdim bu söz ġaflet ile söyleye düşdüm

²⁰⁶⁸ Gögsünde bir imānı bütün yāri düşürdüm

Metā^c -ı hüsni bahā örselendi sulṭānum

Günāhı boynuña qaldurma bir daḥı göreyüm (327/247/4)

Şu gerden üzre düşen müşg-büy-ı sulṭānum²⁰⁶⁹

Şikenc-i zülfüñe boğdurma Şābit-i zārı (327/247/5)

Uşūlıyla çekerek tut kemendi sulṭānum

Dıger

(Mefā^c ilün Mefā^c ilün Mefā^c ilün Mefā^c ilün)

Şararmışken nezāruñ zer gibi fikr-i ma^c ünetle²⁰⁷⁰ (330/252/3)

Tene cān beñze kan qalbe feraḥlar geldi sulṭānum

İşin luṭfuñla altun itdi Şābit şimdiden şonra²⁰⁷¹ (330/252/5)

Du^c ā-yı devlete iḥlāşla yer geldi sulṭānum

Dıger Ğazel-i Etemm

(Mef^c ūlü Fā^c ilātü Mefā^c ilü Fā^c ilün)

Gel cāme-ḥ^vābe gir diyü çok minnet eyledüm (328/248/1)

Yıkup netice yalvararak himmet eyledüm²⁰⁷²

Ḥande ile didi mūm yapışdur burācığa (328/248/2)

Şem^c üñ yanında gerdenine diḳḳat eyledüm

[117b]

Velehu

Gel aḥiret kızum diyü çekdüm kinārıma (328/248/3)

Zāt-ı kerīme-i ^c inebe ḥürmet eyledüm

²⁰⁶⁹ Şu gerden üzre düşen müşg-bendi sulṭānum

²⁰⁷⁰ Şararmışken ^c izārum zer gibi fikr-i ma^c ünetle

²⁰⁷¹ İşini luṭfuñla altun itdi Şābit şimdiden şonra

²⁰⁷² Yıkudum netice yalvararak himmet eyledüm

	Bir dest-büse ruḥṣat alıncao şūḥdan Peymānçe-i niyāza çok ḥıdmet eyledüm ²⁰⁷³	(328/248/4)
	Şāhinşeh-i maḥabbete māni' olup yine ²⁰⁷⁴ Uydum imāma ṭā' atini niyyet eyledüm	(328/248/5)
	Gördüm zamāne ḥalkı nifāk üzre Şābitā Nāçār cümleden çekilüp ' uzlet eyledüm	(328/248/6)
Dıger	(Fe' ilātün Fe' ilüātün Fe' ilātün Fe' ilün) Düşsün ağıyār o ğazāl ardına bir dem görelüm Şaydı ne tarz kıovar kelb-i mu' allem görelüm ²⁰⁷⁵	(329/250/1)
	Ḥançer-i çeşm-i bütān vaşfına düşmüş Şābit Yāre-i sīne-i bī-kīneye merhem görelüm	(329/250/5)
Dıger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Na' im-i vaşluñdan kaç-ı ümīd-i ma' āş itdüm Şorarsañ şüret-i ḥırmāni-i re 'süñdan tırāş itdüm ²⁰⁷⁶ Nüşā-i tāze-i endişeden nev-zāde-i ṭab' a ²⁰⁷⁷ Özendüm Şābitā ḥunkāra lāyık bir kumāş itdüm	(325/243/1) (325/243/5)
Ez-murabba' āt-ı Şābit	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)²⁰⁷⁸ Ne bezm-i pākinüñ bir mānendini buldum ²⁰⁷⁹	(398/40)

²⁰⁷³ Peymānçe-i niyāzda çok ḥidmet eyledüm

²⁰⁷⁴ Şāhinşeh-i maḥabbete ṭābi' olup yine

²⁰⁷⁵ Şaydı ne güne kıovar kelb-i mu' allem görelüm

²⁰⁷⁶ Şorarsañ şüret-i ḥırmāni rişüñden tırāş itdüm

²⁰⁷⁷ Nesīc-i tāze-i endişeden nev-zāde-i ṭab' a

²⁰⁷⁸ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

Ne zeyl-i t̤ahirü'l-ezyālinüñ aqrārını buldum
Siyeh semmūr bir boy kürki giydüm bezm-i luṭfundan
Boyumca Āṣaf-ı ʿahdüñ bu gün iḥsānını buldum

Ez-mukattaʿāt-ı Şābit

(Mefʿ ūlū Mefāʿ ilū Mefāʿ ilün Fāʿ)

Virdüm götüri naḳd-i şalāḥ ü zühdi (404/22)

Bir ʿişrete māʾil büt-i fettān buldum

Diger

(Mefʿ ūlū Mefāʿ ilū Mefāʿ ilün Fāʿ)

Şirrîr-i keder dāʾireme uğrayamaz (404/22)

Ol āfet ile ḥuzūra fermān aldum

Diger

(Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün)

Bahāne eyleyüp maʿmûri-i ebyāt ü eşʿārı (398/39)

Dil-i vîrānem itdün luṭfla ābād sulṭānum

Yüz istiḥsān ile yüz sikke-i zer eyledün iḥsān

İki yüzden sevindi Şābit-i nā-şād sulṭānum

Ez-meṭālîʿ-ı Şābit

(Mefʿ ūlū Mefāʿ ilū Mefāʿ ilū Fāʿ ilün)

Kıçdan varup âteş gemisine çatabilsem (420/142)

Lîmān-ı vişāle şöyle hevāda yatabilsem

Diger

(Mefāʿ ilün Feʿ ilātün Mefāʿ ilün Feʿ ilün)

Derûni oldu mî dāğ gamuñla diyü vesîm (408/26)

Müdām ağızın arar lālenüñ çemende nesîm

²⁰⁷⁹ Ne bezm-i pakinün ʿālemd e bir mānendini buldum

Ez-kaşide-i Şeyhü'l-İslām-ı Benām Feyzullāh Efendi

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Cenāb-ı müfti-i 'allāme-cāh Feyzu'llāh (119/35/26)

Şerif-i sa' d-şiyem seyyid-i ḥalīm ü selīm

Güzel şuyına ḳodı kil-k-i feyż-baḥşāsı (119/35/31)

İdüp ḥadīka-i faẓluñ şu yollarını termīm

Tamām ḥāmesi endāze-i 'adāletdür (119/35/32)

Ḳumāş-ı manşıbı erbābına ider taḳsīm

Ez-tāriḥ-i Nakıbü'l-eşrāf Şadr-ı Rūm Def'a-i Şāniye Ḥazret-i Maḥdūm

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Naḳıb Efendi ki maḥşūş-ı zātıdur ḥālā (197/32/1)

Diyār-ı Rūm'da ıtlāḳ-ı Ḥazret-i Rūm²⁰⁸⁰

Mişāl-i ḳande mükerrer tekkerrürin işidüp (197/32/4)

Nebāt-ı zevḳini buldı bu telḥ-kām-ı ğumūm

Nişāb-ı ḳahve gibi naşibi virür tāze ḥayāt²⁰⁸¹ (197/32/5)

Ṭabī' at olmışken semm-i ḳahrıyla mesmūm

Sipihr dīde-ğüşā olmuş idi encümden (197/32/8)

Ne vakt ider ol mesned-i ḳadime ḳudūm²⁰⁸²

Muzā' af itsem şemīm-i 'adāletin ne 'aceb²⁰⁸³ (197/32/7)

²⁰⁸⁰ Diyār-ı Rūmda ıtlāḳ-ı Ḥazret-i maḥdūm

²⁰⁸¹ Nişāb-ı ḳahve gibi naşibi virdi tāze ḥayāt

²⁰⁸² Ne vakt ider yine ol mesned-i ḳadime ḳudūm

Tekerrür olsa olur mā' -ı verd-i ter meşmūm²⁰⁸⁴

Anuñ vücūd-ı şerīfī o şadra lāzımdur (198/32/10)

Ne ihtimālūñe lāzımdan ayrıla melzūm

[118a]

Velehu Didüm bu şevk-i dūlāba Şābitā tāriḥ²⁰⁸⁵ (198/32/11)

İkinci kerre oldı naḳīb-i Şadru'l-Rūm

Tāriḥ-i Vefāt Maḥdum Firāk Mersūm Şābit Efendi Ber-ğumūm

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Gül-berg-i ḥazān-dīde gibi gül-bünden (196/30/1)

Düşdūñ mi yere ey güli ra' nā oğlum

Gülzārımı āteş iden İbrāhīmūm (196/30/2)

Ḥoş naṭıka-i ' andelīb-i gūyā oğlum²⁰⁸⁶

Bu dār-ı ğama āteş içün gelmiş idūñ (196/30/3)

Tiz gitdūñ alup göñlümi yek-tā oğlum

Ārām-ı dilüm pāre-i cān ü cigerüm (196/30/4)

Dil-bend-i dil-āşüb-ı dil-ārā oğlum²⁰⁸⁷

Sen bindigūñ āğūş ğamuñ yüklendi (196/30/5)

Bilseñ ne çeker cān ü ciger oğlum²⁰⁸⁸

²⁰⁸³ Mużā' af itse şemīm-i ' adāleti ne ' aceb

²⁰⁸⁴ Mükerrer olsa mā' -ı verd-i ter meşmūm

²⁰⁸⁵ Didüm bu şevk-i dü-bālāya Şābitā tāriḥ

²⁰⁸⁶ Ḥoş naṭıka-i bülbul-i gūyā oğlum

²⁰⁸⁷ Dil-bend ü dil-āşüb ü dil-ārā oğlum

²⁰⁸⁸ Bilsen ne çeker cān-ı peder a oğlum

İşkence idüp tab‘ uma cellād-ı firāk (196/30/6)
Tāriḥ dedirdi vāy zībā oğlum

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Seyyid Vehbī

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

İtdük ḥayāl-i vaşl ḥaṭāmuz budur bizüm (607/151/1)
Düşdük ‘ azāb-ı hicre cezāmuz budur bizüm

İtdikçe āh gülmez açılmaz derūnumuz (608/151/4)
Bāğ-ı ğama nesīm-i şabāmuz budur bizüm

Dīger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Ma‘ nā dīvāne olur ḥüsnüñi taḫrīr itsem (608/152/1)
Ḥarf-i zencīre çeker ḥaṭṭuñi taḫrīr itsem

Ḳaleme lağziş ele ra‘ şe dile lerze gelür (608/152/2)
Ḥançer-i ğamzeñi levḥ-i dile taḫrīr itsem

Dest-gİR oldığını himmet-i şeyḥüñ görsem (608/152/4)
Yār ile ḥalka-i tevḥidde el bir itsem

Dīger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Şıyānetmiş meger maḳşūdı zaḥm-ı tīg-i çeşminden (609/153/2)
Baña vaż‘ -ı tegāfül-gūnesin yārüñ ğazab şandum

Ḳuşūr itdüm niyāz itmekde şāhum saña mestāne (609/153/3)
Düşüp dāmānuña yüz sürmegi terk-i edeb şandum

Dīger

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

	Şikār-ı māhi-i sīmden yanımda rācihdür Olursa hançer-i sīmin yārasına yanam	(610/154/4)
	Şikār-ı māhiye şevk ol zamān olurdu ²⁰⁸⁹ Bālīk etinde bir āfet olaydı Vehbī'ye rām	(610/154/5)
Dīger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Hümā-yı tīrūñe sīnemde āşiyān itdüm İdince şayd anı çok ' arz-ı üstühvān itdüm	(610/155/2)
	Ümīd-i vaşla kāğıd uçurdum ol şāha Hamāme-i dil-i āvāreyi revān itdüm	(610/155/4)
	O rāst fehme idüp rāzum elf-i āhla şerh Hezār nükteyi bir rezm ile beyān itdüm	(610/155/5)
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Gerçi vuşlatla mükāfāt-ı firāk eyledi yār Tāzelendi benüm ammā niçe derd-i kühenüm	(611/156/2)
	Ketm-i esrāra çalışdukça dil-i āşüfte Mesti vuşlatı işrāb ider oldı sühanum	(611/156/3)
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Bes degül mi ten-i sīmīnini ' uryān itmek O perī rüyı çeküp sīneye n'eyler hāmmām	(612/158/3)
	Germ olup yār ile çok zevk ider ey Vehbī ²⁰⁹⁰	(612/158/5)

²⁰⁸⁹ Şikār-ı māhi-i şevk ol zemān olurdu eger

Bu ‘amellerle cehennemlige beñzer Һammām

Diger

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Yine ebrūda ‘uqde Һaşd istignā mıdur bilmem²⁰⁹¹ (616/165/1)

Murād ol beytden ben virdigüm ma‘ nā mıdur bilmem

Yine çin der-cebīn vaż‘ -ı teğāfūl-güne āmāde (616/165/2)

Bizümle ey tünd-Һū niyyetün ğavġa mıdur bilmem²⁰⁹²

[118b]

Şüret-Nāme-i Maḥabbet-i İhtişām

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Seni ey nāme dil-bere irsāl ideyüm²⁰⁹³ (613/161/1)

Ya‘ nī pür-beste-i murġ-ı dil-i meyyāl ideyüm²⁰⁹⁴

Sürġ-i Һün-ābe-i eşkümler yazup her satırın (613/161/2)

Āteşin lafzların şu‘ le-i cevval ideyüm

Ḥāme-i tır ile levġ-i dilime vuşlat için (614/161/3)

Noġta-i dāġ döküp şıdġla bir fāl ideyüm

Yāre kāġıd uçurup murġ-ı dil ü cānımla (614/161/5)

Ser-nüvişt-i dilime vāġf-ı aḥvāl ideyüm

Şöyle efsāne-i hicrānı dırāz eyleyeyüm (614/161/7)

Güşedārānı ġam-ı ‘aşġla imlāl ideyüm

²⁰⁹⁰ Germ olup yār ile çok işler ider ey Vehbī

²⁰⁹¹ Yine ebrūda ‘uqde Һaşduñ isitignā mıdur bilmem

²⁰⁹² Bizümle ey tenük-Һū niyyetün ğavġa mıdur bilmem

²⁰⁹³ Seni ey nāme der-i dil-bere irsāl ideyüm

²⁰⁹⁴ Ya‘ nī pür-beste-i dāġ-ı dil-i meyyāl ideyüm

	Ser-nüviştüm ideyüm satır-ı nuḥust-i nāme Vehbiyā yāre-i ğam-ı ‘ aşkı icmāl ideyüm	(614/161/9)
Dīger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Ġam-ı rūyuñ ḳomadı derk-i neṣāta ṭāḳat ²⁰⁹⁵ Ne zamān vaşluñla mesrūr ideceksin bilmem	(613/160/3)
	Ḳaḡı sa‘ d aḡterüñ āyā ki Şeb-i Ḳadr gibi Külbe-i tārıñı pür-nūr ideceksin bilmem ²⁰⁹⁶	(613/160/5)
	Leb-i şirīnüñ ile ḳaḡı dil-i nālānuñ Dehenin ḡāne-i zenbūr ideceksin bilmem	(613/160/6)
	Ben ṭururken ‘ aceb ol gerden-i kāfūr kimüñ Zaḡmına merhem-i kāfūr ideceksin bilmem	(613/160/8)
Ġazel-i Etemm	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Evvel āzāde gezerdüm nitekim murġ-ı ḡarem Ḳayddan sālīm idüm görmez idüm seng-i sitem	(614/162/1)
	Heves-i manşıb ile derde giriftār oldum Ḳalmadı tāb ü tüvān çekmeden evzā‘ -ı ḡıdem	(614/162/2)
	Beni bir seng-sitān içre esīr eyledi kim ²⁰⁹⁷ Ḥākinüñ mūr-ı siyāhı urur ejderden dem	(614/162/3)

²⁰⁹⁵ Ġam-ı hücrüñ ḳomadı derk-i neṣāta ṭāḳat

²⁰⁹⁶ Külbe-i tārıñı pertev ideceksin bilmem

²⁰⁹⁷ Beni bir nīsītān içre esīr eyledi kim

	Hem-çü pergār çizer şan‘ at ile tîz kenār Sehv ile eyleyen ol dā ’ireye vaż‘ -ı kadem	(614/162/4)
	Üstüne ditreyecek dil-beri olsaydı bārī Kim çekerdi çekilen lerze-i hummāya elem	(614/162/5)
	Vaż‘ ını çekmege şāyeste olaydı bārī Ne kadar bār-ı girān olsa çeker miydüm ğam	(614/162/6)
DİĞER	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Görince necm-i ruḥuñ pîl-veş bulur şîḥḥat Raḳîbe tîġ-i ğamuñ şerḥa-sāz imiş tütalum	(615/163/2)
	‘ Aceb mi girye idersem ki telḥ olur ğāyet Raḳîbe ḥüsn-i ḥitābuñ piyāz imiş tütalum ²⁰⁹⁸	(615/163/4)
	Ne yüzle rūyuña kendünde buldı vech-i şebah Saña müşābehah-i meh mecāz imiş tütalum	(615/163/5)
ĠAZEL-i Etemm	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Diyār-ı ğurbete ‘azm eyledüñ benüm cānum Beni koyduñ vaṭanumdan ğarîb sulṭānum	(615/164/1)
	Fürûġ-ı mihr-i ruḥuñ geşt iderken āfākı Saña sefer neden ey āfitāb-ı raḥşānum	(615/164/2)

²⁰⁹⁸ Raḳîbe ḥüsn-i ḥitābuñ niyāz imiş tütalum

	Dü-çeşmüm eyledi hem-ḥāl dīde-i Ya‘ kūb Nihān olup nazarumdan o māh-i Ken‘ ān’um	(616/164/3)
	Raḳīb ile sefere gidüp hem-‘ inān oldı ²⁰⁹⁹ Kebāb-ı laḥt-ı ciger –zād rah-ı cānānum	(616/164/4)
	O şeh-süvār-ı ḥüsn gitdi reh-güzārında Mişāl-i naḳş-i ḳadem ḳaldı çeşm-i giryānum	(616/164/5)
	Sezādur ebrū-yı rüyın kendüñe olsa ²¹⁰⁰ Be-cāy-ı maḥara āvīze cism-i giryānum	(616/164/6)
[119a]		
Velehu	Çıḳup ser-i rehine cānum eylesün teşyī‘ Ki itdi ‘ azm-i sefer pādişāh-ı devrānum	(616/164/7)
	Gelürdi yirine cānum seferden ey Vehbī Gelürse yār Ḥudā almadan eger cānum	(616/164/8)
Dıger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) ²¹⁰¹ Ruḥlaruñ ālini el ile yazarken güzelüm Āl idüp la‘ le düşürdi leb-i la‘ lüñ emelüm Ḥasretüñ yayı çekmek temenni ḳıldı za‘ īf Siz hemān şāğ oluñ ḳaşı kemānum biz çekelüm	

Ez-müfredāt-ı Vehbī

²⁰⁹⁹ Rāḳib ile sefere hem-‘ inan gidüp oldı

²¹⁰⁰ Sezādur ebru-yı zīn-i semendüñe olsa

²¹⁰¹ Bu beyit divanda bulunamamıştır.

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

At boynına düşüp gitmege ister cānum (738/27)

Raht gönder dimenüñ sırr budur sulṭānum

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Neñ alduñ bī-sebeb-i zulm firāvāne nedür borcum (738/25)

Velī ḥabs eyledüñ cāh-ı zenāḥdāne nedür borcum

Ez-na' t-ı Resül-i Ekrem

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül)

Ey āteş-i ' aşkı gül gülzār-ı na' im²¹⁰² (22/40)

Bu resme taḥiyyātüñ idüp ḳalb-i selīm

Yā Rabbi ' alā-seyyīdinā ṣalli ber-kemā²¹⁰³

Şalleyte ve bārekte ' alā-İbrāhīm

Ez-ramazāniyye-i id

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Hürd ü ḥ'ābı şeb-i rüz rindāne eyledi ḥırām (175/39/1)

Giceyi güzdüze ḳatup geleşü mäh-ı şıyām

Alınur mı Ramāzān şūfilerinden cāmī' (175/39/3)

Kimi maḥfilde mü 'ezzīn kimi miḥrābda imām

Ez-vaşf-ı Hātem Şadr-ı A' zam

(Fe' lātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Biraz ağızına mürekkeb mi bulaşdı bilmem (207/48/7)

Olalı dest-res-i şoḥbet-i dāver ḥātem

²¹⁰² Ey āteş-i dāğı verd-i gülzār-ı na' im

²¹⁰³ Yā Rabbi ' alā-seyyīdinā ṣalli kemā

Böyle nām-āvare hem-dest ola mı ğayrı vezîr (207/48/12)
Bir midür mihr-i Süleymānı ile her hâtem

Ez-ġāzaliyyāt-ı Dīvān-ı Rāġīb

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Nizām-ı hey'et-i rezmi tamām bezme virüp (305/112/2)
Şaf-ı sipāh-ı ğama şıdķla hücüm idelüm

Kelāl geldi taşarrufdan ümm-i dünyāyı (305/112/3)
Yeter şu Kāhire'nün ķahrı 'azm-ı Rūm idelüm

Sezā-yı levīm ü cezā nefsimüz iken Rāġīb (305/112/5)
Nedür günāhı sipihrün biz şütüm idelüm²¹⁰⁴

Dīġer

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Neden āyā bu tehevür ķuluña pādişehüm (312/118/1)
Var ise bendeligümdür saña ancak günehim

Düşdi laġzide olup ķa' rına ķāh-ı zeķanuñ (312/118/2)
Zāhirā mest-i mey-i la' lün olaldan günehim²¹⁰⁵

Yūsuf-ı Mışr-ı ġarābet dinilürsem yiridür (312/118/6)
Halka-i zülf ü zeķan oldı cü zindān ķehim

Dīġer

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Leşker-i 'aķl ile pā-ber-cā iken mānend-i kūh²¹⁰⁶ (304/111/6)
Şimdi şūr-ı 'aşķa baķ deryā gibi cūş eyledüm

²¹⁰⁴ Nedir günāhı sipihrün ki biz şütüm idelüm

²¹⁰⁵ Zāhirā mest-i mey-i la' lün olaldan nıgehim

²¹⁰⁶ Lenger-i 'aķl ile pā-der-cā iken mānend-i kūh

	Çaşnî ^ç -i vuşlatuñdan şöyle oldum zevk-yāb Telhî-i eyyām-ı hicrānuñ ferāmūş eyledüm	(304/111/5)
	Sedd-i rāh-i cilve-i nezzāredür hayā ²¹⁰⁷ Kendü şermimden ruḥ-ı dildāra rū-pūş eyledüm	(304/111/7)
	Şāhid-i şūḥ-ı hayālūñ zīb-i āgūş eyledüm Serv-i ḳaddūñ şu ^ç le-i dāgumla gül-pūş eyledüm	(304/111/1)
Diger	(Fe ^ç ilātūn Fe ^ç ilātūn Fe ^ç ilātūn Fe ^ç ilūn) (Fā ^ç ilātūn) (Fā ^ç lūn) Pāki-i damenimūñ bā ^ç işi kūtehligidür ^ç Ayşdan şanma ki perhîz ile dāmen çekerüm	(306/113/5)
	Şıḳlet-i vaż ^ç ı raḳībūñ çekilür mi Rāğıb Hātır-ı dost içün zaḥmet-i düşmen çekerüm	(306/113/7)
Diger	(Mefā ^ç ilūn Fe ^ç ilātūn Mefā ^ç ilūn Fe ^ç ilūn) Bulur benüm gibi biñ mübtelā ol şūḥ ammā Çerāğ-ı mihriyle ben öyle meh-liḳā bulamam	(307/114/3)
[119b]		
Velehu	Neye irāde idersem ^ç alāḳa rabṭ idemem Ne ṭurfe ḳayd imiş āzādelik bulamam ²¹⁰⁸	(307/114/6)
	Ḳani ol āfet ile üns ü ülfet-i dīrin Niçe oldı şimdi ^ç aceb n’oldı Rāğıb bulamam	(307/114/7)

²¹⁰⁷ Sedd-i rāh-ı cilve-i nezzāredir Rāğıb hayā

²¹⁰⁸ Ne ṭurfa ḳayd içiş āzādelik rehā bulamam

Diğer	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	(Fā‘ ilātün) (Fā‘ lün)	
	Dil ki mecrūḥ ola memnūn-ı nūvāziş olmaz	(308/115/4)
	Zaḥmı āyinenüñ eyler mi qabul-i merhem	
	Bir giden bir daḥı gelmez ne ‘ aceb ḥikmetdür	(308/115/6)
	‘ Ālem rāḥata beñzer gibi iqlīm-i ‘ adem	
Diğer	Lezzeti eṭ‘ imede zīneti pūşīşde arar	(308/115/7)
	Ne bilür neşāt arar idrāki nedür ehl-i şikem ²¹⁰⁹	
	Hemm-i hicrānuña emdir didi erbāb-ı mezāk ²¹¹⁰	(309/115/10)
	N’olur ey ḡonca-dehen leblerüñi bir emsem	
	Hep olur ḥvāhiş-i dil eyleme ḥām ibrāmı	(309/115/11)
	Vaḳti var ‘ arz-ı merāmuñ daḥı Rāḡıb-epsem	
Diğer	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	Hevāsı āteş-engiz ābı sevdā-ḥiz-i ḥākinden	(310/116/3)
	Temāşā eyledüm iqlīm-i ‘ aşkı başqa bir ‘ ālem	
	‘ Aceb mi dilleri tekdır idersem ḥaṭṭ-ı mevḥūmuñ	(310/116/5)
	Qopar ebr-i muḥayyelden dil-i ḥūrşid olursa bem ²¹¹¹	
	Keserse bezm-i şahbādan ayaḡın zāhid-i ḥuşkuñ	(310/116/6)
	Felekde çin-i ebrü gibi tiḡ-i ḥoş-qadem bilmem	

²¹⁰⁹ Ne bilür neş’e-i idrāki nedir ehl-i şikem

²¹¹⁰ Semm-i hicrānuña emdir didi erbāb-ı mezāk

²¹¹¹ Qopar ebr-i muḥayyelden dil-i ḥūrşid olursa nem

Ez-ramazāniyye-i Aḥmed Paṣā Velī-i Bağdād

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Giceyi gündüze kıtmış ne şitâb ile gelür (170/3/2)

Müjde-i ‘îdde ider şanki mübârek ikdām²¹¹²

Şöyle bir gaflet ile başladı ki ta‘ bîr idemem²¹¹³ (170/3/3)

Güya bezmi başân şaḥne gibi be-hengām²¹¹⁴

Kesdiler meykededden bâde-perestân ayâğın (170/3/4)

Görüp el virdigin ‘âlem-i âba eyyām

Ütürişdi teki püy-ı meyden rindân²¹¹⁵ (170/3/5)

Zâhidân eylediler şimdi terâvîḥe kıyām

Ramazân ḥürmetine arkası miḥrâbdadur (170/3/6)

Cümleye taşaddura yiri var şimdi imām²¹¹⁶

Şîve-i luṭfla üslûb-ı ḥakīmâne ile (172/3/20)

Ne Aristö ki Felâṭunları eyler ilzâm

Âb-ı iḥsânı meccânî-i merâme cārî (172/3/23)

Devr-i ‘adlinde şuyın buldurdı eyyām²¹¹⁷

Žü‘ afâ-vâr mey-i nevâli ile hep kuvvetlü²¹¹⁸ (173/3/28)

²¹¹² Müjde-i ‘ıyde gider şanki mübârek ikdām

²¹¹³ Şöyle bir gaflet ile başladı ki taṣvîr idemem

²¹¹⁴ Güyiyâ bezmi başân şaḥne gibi bî-hengām

²¹¹⁵ Ütürişdi tek ü püyını meyden rindân

²¹¹⁶ Cümleye ise taṣṭîri var şimdi imām

²¹¹⁷ Devr-i ‘adlinde şuyun buldu müdārâ eyyām

²¹¹⁸ Žü‘ afâ-vâr mey-i nev-tâ ile hep kuvvetlu

İde bî-tâb meger âdemi o mâh-ı şıyâm²¹¹⁹

Dâverâ midhat-ı evşâfuña pâyân olmaz²¹²⁰

(173/3/29)

Nitekim durduğum bendeñe yokdur encâm²¹²¹

Fârisi ‘ârşâ-i ‘irfân geçinürken şimdi

(173/3/31)

Yirlere urdı beni tevsen-i baht-ı bed-râm

Lakin ümidüm odur râ’iz-i luṭṭ ü keremüñ

(174/3/32)

Çıka ol kâfire bir keskîn üzengiyle tamâm

İtme ıtnâb ile taṣdî‘ vaḫt-i nâzikdür

(174/3/35)

Râğıbâ şimdiki hengâm-ı du‘âdur hemgâm

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Belîğ

(Mef’ ulü Fâ’ ilâtü Mefâ’ ilü Fâ’ ilün)

Deryâya gitse ṣarfı ḳadar herkes âb alur

(253/152/5)

Miḳdâr-ı havşala virülür ṭâlibe ‘ulüm

Dünyâyı tutdı güfte-i Nâbî terânesi

(253/152/6)

Bilmem ne ḫaẓẓ iderler bu Rehâvîden ehl-i Rûm

Dîger

(Mefâ’ ilün Fe’ ilâtün Mefâ’ ilün Fe’ ilün)

Cihânda her kişi ḫâlince kâm-yâb oldı

(256/155/5)

Bu kârgâhda ancaḳ faḳîr almadı kâm

[120a]

²¹¹⁹ İde bî-tâb meger âdemi idmân-ı şıyâm

²¹²⁰ Dâverâ midhat ü evşâfuña pâyân olmaz

²¹²¹ Nitekim durduğum bendeñe yokdur insicâm

Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	İder bî-cā tebessüm çin-i ebrūnuñ 'aķibinde	(259/159/3)
	Murādı ol mehūñ 'uşşāķa istignā mıdur bilmem	
	Hele dünyāyı görmem zā 'il olsun pişgāhumdan	(259/159/4)
	Göz-i 'aks-i hālūñ merdüm-i binā mıdur bilmem ²¹²⁴	

Ez-muķaţţā' āt-ı Belīg

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūl)²¹²⁵	
'İsā gibi tecrīd-i güzīn-ferd olayum	(359/4)
Kendi dil-i bî-mārıma hem-derd olayum	

Bu pīre-zen-i dehre sitemkāra Belīg
Meyl eyler isem süfle-i nā-merd olayum

Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūl)²¹²⁶	
	Yok ĥayr 'amelüm gerçi ki ne pīş ü ne kem	(363/15)
	Ammā kerem-i Ĥaķdan ümīdimi kesmem	
	Zāhid dime bî-ecr virilmez cennet	
	İster mi 'ıvaz hiç keremiñe ehl-i kerem ²¹²⁷	

Ez-müfredāt-ı Belīg

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)	
Ol şūĥ-ı cefā-pīşeyi meclisde tutardum	(372/20)
Ammā ki o dem n'eyleyeyim tıtdı merākum	

²¹²⁴ Gözümden 'aks-i hālūñ merdüm-i binā mıdur bilmem

²¹²⁵ Divanda rubai olarak kayıtlıdır.

²¹²⁶ Divanda rubai olarak kayıtlıdır.

²¹²⁷ İster mi 'ıvaz hiç kereme ehl-i kerem

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Münîf

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Nigün ider seni elbet ne deñlü serkeş iseñ (268/52/2)

Budur zebân-ı şurâhî-i meyden añladığum

Başıldı duhter-i rez çıkdı ' aybı meydâna²¹²⁸ (268/52/4)

Cenâb-ı şeyh gibi pâk-dâmen analdığum

Ez-müfredât-ı Münîf

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Anuñla ol perinüñ tal' atini gördüm²¹²⁹ (296/25)

Bugün merdüm-i çeşmüñ bir insâniyyetin gördüm

İn Maзмün Hâdiş Men lâ Yerhamu'n-nâs lâ Yerhamu'llâh

(Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Merhamet fazl-ı bâb-ı rahmetdür²¹³⁰ (7/14)

Eyle her dem güşâdına içdâm

Halka bî-rahmlik ile vaz idene

Merhamet itmez Cenâb-ı Rabb-i enâm²¹³¹

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Sâmi

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

Merdüm-i çeşmüm ruhun âzürde itmez ba' d ez-in (347/89/2)

Darbet-i cüb-ı müje ile anı te'dib eyledüm

²¹²⁸ Cenâb-ı şeyh gibi pâk-dâmen añladığum

²¹²⁹ Anuñla ol perinüñ âf-tâb-ı tal' atın gördüm

²¹³⁰ Merhamet kufl-i bâb-ı rahmetdür

²¹³¹ Rahmet itmez Cenâb-ı Rabb-i enâm

Gāh būs-ı ğabğab-ı sākī gehī nūş-ı şarāb (347/89/3)
Nuql-i bezmi tāze şeftālū ile sīb eyledüm

Cān-ı şirīn-ħabb-ı sevdā-yı süveydā-yı dili (347/89/4)
Çeşm-i bīmāruñ içün ma' cūn terkīb eyledüm

Ez-muḳaṭṭa' āt-ı Sāmī

(Mef' ūlū Mefā' ilün Mefā' ilün Fā')
Bir āfet-i dil-firībe meftūn oldum (382/8)
Şemşir-i cefā ile ciger-ħūn oldum

[120b]

Velehu Zencir-be-gerden-i firāk itdi beni
Penhā-yı fezā-yı ğamda mecnūn oldum

Ez-vefāt-ı Tariḫ-i Mü' ezzin Çelebī

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Bu durur 'adet-i sākī-i ğalaṭ-baḫş-ı sipihr (166/11/9)
Gāh zehr-ābe virür geh şekerin şerbet-i cām
Naşş-ı kânūn-ı felek böyledür eyler lā-büd (166/11/10)
'Ömrin agāzını zīr-efgen-i mızrāb-ı ḫitām
Pir-i pelengi muḫālif-neġamāt-ı gerdün²¹³² (166/11/11)
Sāz-kārında ḳomaz kimseye āheng-i niḫām

Ez-tāriḫ-i Sadarāt İbrāḫīm Paşā-yı Kerem

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

²¹³² Pir-i çengī-i muḫālif-negamāt-ı gerdün

‘ Ādeti celb-i k̄ulūb-ı bī-kesān-ı rūzgār (173/13/42)
Dil-şikest-i ye ’se luṭfı mūmyā-baḥş-ı merām

Pāye-i evvelde eyler āsitānın būs iden (174/13/44)
Süllem-i gerdūn a‘ lā irtikā‘ -ı k̄aşr-ı kām

Öyle sārīdūr cihāna ‘ adl ü dādı kim olur (174/13/48)
Sāye-i zīr-i cenāh-ı mādere maḥmī ḥamām²¹³³

Ḥūyı nerm ṭab‘ ı nazik ḥulķıaḥsen vaż‘ ı ḥūb (174/13/51)
Ḥāşılı evşāf-ı memdūḥa ile meşhūr-ı enām

Āşaf-ı devr oldu İbrāhīm Paşā yümniyle (175/13/58)
Buldı İbrāhīm Paşā ile mühr ikbāl tām²¹³⁴

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı ‘ Āṭıf

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

Ben şimdi ḥamyāze-keş-i fikr-i vişālüm (65/43/1)
Çokdan berü dil-ter-keş ü ben kavs-ı ḥayālüm

Ḥvāhiş beli kaldı hareketden o kadar kim (65/43/3)
Bit-tābi-i hicrān ile bikeste mecālüm

DİĞER

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilūn)

Vuslatuñ kadrini mehcūr olmadıkça bilmedüm (66/44/1)
‘ Āfiyet luṭfını rencūr olmadıkça bilmedüm

Āteş-i sevdā ile yanup yakılma n’eydigin (66/44/3)

²¹³³ Sāye-i zīr-i cenāh-ı bāzda mahmī hamām

²¹³⁴ Buldı İbrāhīm Paşa ile mühr ikbāl ü nām

‘ Aşkıla hem-ḥāl-i tennūr olmadıkça bilmedüm

Luṭfını imdād-ı ceyş-i neş’e-i cām ü Cem’ün²¹³⁵

(66/44/4)

Leşker-i ekdāra maḥşur olmadıkça bilmedüm

DİĞER

(Mefā’ ilün Fe’ ilātün Mefā’ ilün Fe’ ilün)

Yeter bu keş-me-keş çille-i niyāz-ı emel²¹³⁶

Biraz zamānda gönül meşķ-i tır-i āh idelüm

Şatup ğamı alalum dest-i cām-ı şahbāyı

Keder didikleri ḳallāşe bir külāh idelüm

Atan menāzil-i maḳşūdı atdı taş degdi

Biraz āzmāyiş-i ‘ aşķda āh vāh idelüm²¹³⁷

DİĞER

(Fe’ ilātün Fe’ ilātün Fe’ ilātün Fe’ ilün)

(Fā’ ilātün)

(Fā’ lün)

Zāhida yükledelüm n’eyleyeyüm bî-hûde

(67/46/4)

Ḥırķa-i tāk ü riyāyı dile bār itmeyelüm²¹³⁸

Perde perde çıkalum rāḥatü’l-ervāḥa ne var

(67/46/6)

Nağme-i büseligi aşma ḳarār itmeyelüm

Bizde erbāb-ı riyā gibi sirişķi ‘ Ātīf

(67/46/7)

Bî-maḥal nühbe-i esrāf ü nişār itmeyelüm

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Rüşdī

²¹³⁵ Lütfını imdād-ı ceyş-i neş’e-i cām-ı Cem’ün

²¹³⁶ Yeter bu keş-me-keş çille-i niyāz u emel

²¹³⁷ Biz az nālîş-i ‘ aşķ ile āh u vāh idelüm

²¹³⁸ Ḥırķa vü tāk-ı riyāyı dile bār itmeyelüm

	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Humār-ālūd olur bir cür' asın nüş eyleyen āhir	(183/100/3)
	Bu bezmün sākiyā bildüm olurmış bādesi pür-sem ²¹³⁹	
	Bilürsin cāy-ı āsāyiş degül çün 'ālem fānī	(183/100/4)
	Nedendür bu ğam-abāde ta' alluḡ ey gönül bilmem	
	Gehi nāz eyledün gāhī niyāz itdün yeni ey şūḡ	(184/100/9)
	Esās-ı 'aşkı itdün zemīn-i sīnede muḡkem	
Dīger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Tīr-i ser-tīz-i müjeñ heb çāk iderdi sīnemi	(185/101/2)
	Fikr-i zūlf-i çīn-i çengle zerre-pūş olmasam	
	Şubḡ iderdüm şu' le-i āhumla şāmuñ ey felek	(185/101/4)
	Ger ḡayāl yār ile her şeb hem-āġūş olmasam	
[121a]		
Dīger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Sen de seyr it ey gönül bir āh-ı āteş-bār ile	(186/102/5)
	Yāri bir gün itdigi cevre peşimān eylerüm	
	Çāre yoḡdur ey gönül biñ kerre feryād eylesem ²¹⁴⁰	(186/102/7)
	'Āḡıbet bir gün seni teslīm-i cānān eylerüm	
	Herkese luṭf eyleyen çün Ḥaḡdur ancaḡ Rüşdiyā	(187/102/9)
	Bes ben niçün ġayrıdan ümīd-i iḡsān eylerüm ²¹⁴¹	

²¹³⁹ Bu bezmin sākiyā bildüm olurmış bādesi pür-ġam

²¹⁴⁰ Çāre yoḡdur ey gönül biñ kerre feryād eyleseñ

²¹⁴¹ Bes niçün ben ġayrıdan ümmīd-i iḡsān eylerem

Diğer	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Deheni mühr-i Süleymān haṭṭı ta‘ vîz-i füsün	(187/103/4)
	Niçe itsün o perî-peykeri teşhîr âdem	
	Cām-ı hürşîd ile sâķî-i felek şunsa eger	(187/103/6)
	İçmezem minnet ile âb-ı hayâtı ölsem ²¹⁴²	
	Kendi esrâr-ı ğām-ı ‘aşķını pinhân idemez	(187/103/7)
Diğer	‘Andelîbi niçe gül sırrına itsün mahrem	
	(Mef‘ ülü Mefâ‘ ilü Mefâ‘ ilü Fe‘ ülün)	
	Baħr-i kerem ü luṭfuña nisbetle Hudâyâ	(189/105/3)
	Bir kaṭre degül her ne kadar olsa günâhum	
	Bu nâziyla mevtâya güzâr itseñ eger ²¹⁴³	(189/105/5)
	Raķş-âver olur ħāk-i mezârumda giyâhum	
	Rüşdî ne ‘aceb olsam pādşeh-i ‘aşķ ²¹⁴⁴	(189/105/7)
	Derd ü elem ü ğam gibi var ceyš ü sipâhum	
Ez-murabba‘ ât-ı Rüşdî	(Fâ‘ ilātün Fâ‘ ilātün Fâ‘ ilātün Fâ‘ ilün) ²¹⁴⁵	
	Ṭurre-i şeb-reng-i dil-ber ħvâbgâhumdur benüm	(403/7)
	Güşe-i ebrûsı her dem dil-penâhumdur benüm	
‘Ârîz-ı rengînüni setr eylemiş zülf-i siyeh		

²¹⁴² İçmezem minnet ile âb-ı hâatı bir dem

²¹⁴³ Bu nâz ile mevtâya güzâr itsen eger sen

²¹⁴⁴ Rüşdî ne ‘aceb olsam eger pādşeh-i ‘aşķ

²¹⁴⁵ Divanda kıta olarak geçmektedir.

Hiç degüldür yine bu baht-ı siyāhumdur benüm

Ez-müfredāt-ı Rüşdī

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Devletüñde herkesün destünde pür cām-ı neşāt²¹⁴⁶ (395/16)

Ben hemān cām-ı Cem luṭflā ḥurrem olmadum²¹⁴⁷

Ez-sitāyiş-i Re'isü'l-küttāb Rāmī Efendi ve'l-cenāb

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Devr idüp çarḥ-ı felek şimdi ḥilāf-ı mu' tād (82/8/2)

Eyledi vefk-i murād üzre baña luṭf-ı ' azīm

Beni bir zāt-ı kerem-pīseye hem-dem itdi (82/8/3)

Ki ider görse anuñ luṭfını ḥānum teslim²¹⁴⁸

Görmedi çeşm-i cihān-bīn felek devr ideli (82/8/4)

Böyle bir zāt-ı mükerrem ki ola mişli ' adīm

Gelmedi devlete böyle re'isü'l-küttāb (82/8/6)

İşte āşār-ı selef işte tevārīḥ-i ḫadīm

Va' de-i luṭfı ne dem gūşuma irse şanurum (83/8/16)

Gülşen-i cennet-i a' lādan eser bād-ı nesīm

Mübtelā eyledi bir derde beni ' aşkuñ kim (84/8/31)

İdemez çāre añā olsa Aristo-yı ḫakīm²¹⁴⁹

²¹⁴⁶ Devletüñde herkesün destünde cā-ı pür-neşāt

²¹⁴⁷ Sen hemān cāmı Cem luṭfla ḥurrem oldum

²¹⁴⁸ Ki ider görse anuñ luṭfını ḥamem-i tilüm

²¹⁴⁹ İdemez çāre añā olsa ez-sütür-ı ḫakīm

Zevk ü şevkıyle olup mesned-i ʿizzetde müdām

(84/8/38)

ʿİzz ü devletle ola maḳāmında muḳīm²¹⁵⁰

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nazmī

(Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün)

Felek dāveri miḥnetle hemīşe telḥ-kām eyler

Kaçan zevk-i āşinā iştihā-yı ḥūr ü ḥvāb olsam

Dilüm derd ü ğamı rū-pūş ider endişeme Nazmī

Şeb-i ʿayşa meh şubḥ-ı vişāle āfitāb olsam

Dīger

(Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilün)

Çehre sāy olmağičün sāye ki dāmenüñe

Ser-kūyuñ gözedür ʿāşık ser-bāz oldum

Lebūñ oldıkça kahr-rīz-i tebessüm güzelüm

Derd-i mihrüñ ile pür-şadef-rāz oldum

Dīger

(Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün)

Ġamze-i nāz-ı āşinā ihmāl iderse nāzını

Ben niyāz-ı cān-güzārı aña teʿḥīr eylemem

Olmayınca bir büt-i nāzende ḥüsnüñ bendesi

Bir nefesde Nazmiyā biñ āh-ı şeb-gīr eylemem

[121b]

Ġazel-i Etemm

(Mefāʿ ilün Feʿ ilātün Mefāʿ ilün Feʿ ilün)

²¹⁵⁰ İzz ile devlet ile ola makamuñda muḳīm

Şarāb –ı sāğar bezm-i ğamuñla mest oldum
Piyāle nūş-ı mey-i meclis-i elest oldum

Hilāle döndi vücūdum hayāl-i zülfüñle
Ğamuñla māh-ı nev-āsā ham ü şikest oldum

Nihāl-i kām̄et-i mevzūnuña göñül vireli
Sürüp yüz ayağūña sāye gibi pest oldum

Ne ħande zār vaşl ne girye nāk firāk
Miyān-ı ħāre dūş-i ğonca-i nişest oldum

Hücūm-ı mevc-i yem ü derdi def̄ içün Nazmī
Düşüp kemāl-ı ħarābāta mey-perest oldum

Diger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Almak ister o mehi pençe-i pür-tāb ile
Tulaşur nüh felegi āh ü fiğānı yeñemem

İsterüm ṭab' a o dem-i mihr-i engüşt sükūt
Yine Nazmī dil-i bī' ār-ı cihānı yeñemem

Diger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Ārzū kalmadı dilde hevese seyr oldum
Cām-ı şahbā-yı hevādan çekilüp pīr oldum

Gūş-ı şāhı dökilür dīribe-i āhumdan
Gūyiyā melek-i vücūda yeniden mīr oldum

Sitem çarh-ı felekden kime feryād idemem
Ėam pey-ender-pey gerdünle dil-gır oldum

Dil-i sipāh-ı cihān-ı dīde gibi ey Nazmī
Yine sevdā-ger ser-ħaṭṭ-ı kaşmır oldum

Dīger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Ėamuñla ülfet idüp ben neşāṭdan geçdüm
Şaķār ehl-i şafā bile ahlāṭdan çekdüm

Gerek mu' āvenet itsün gerekse eylesesün
Bu çarh-ı derüne hele inbisāṭdan geçdüm

Devāsı süzen-i ' İsa olursa da Nazmī
Derün-ı dildeki çākī-i ĥayyāṭdan geçdüm

Dīger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Ārzü eylese būs-ı leb-i la' l-i yarı
Geh gelür geh gider ağızıma murğ-ı cānum

İştiyāk-ı ser-i zülfiyle perīşān oldum
Bende cem' iyyet-i ĥāṭır kıomadı cānānum

Ėonca-i rāz dil-rāz güşā-bend olur
İtse nāziyla tebessüm ol gül-i ĥandānum

Dīger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Ėaraż-ı ĥüsn-i cihān-süzüñi temāşādur
Rū arar olsa güşāde-i revāk-ı revzen-i çeşm

Ḳadīmi cilveñe şāhid-i ḥayālūñdür
Düşündi ḳaşr-ı Ḥavernaḳ-nişān mesken-i çeşm

Sirişk-i dīde-i ḥasret-keşīdeden Naẓmī
Pür oldı gevher-i eşḳ-i termle gerden-i çeşm

Ġazel-i Etemm

(Mef' ūlū Mefā' ilū Fā' ilūn)
Ġam-ālūde derdüm devā istemem
Cenāb-yāb-ı çarḥum sefā istemem

Felāṭūn-ı 'ālem olursa eger
Ṭabīb-i felekden devā istemem

Şeb-i ğamda olsam da kem gerde rāh
Şabāḥ 'ayşe reh-nümā istemem

Dilüm olsa Naẓmī şebistān-ı ğam
Çerāġ-ı felekden ziyā istemem

[122a]

Dīger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)
Ey şehbāz-ı ḳudsi ḥayrū'l-nām-nām
Bu murġ-ı cāna elfūñ olur mūdām-ı rām

Bād-ı nesīm-i himmetūñ irmezse sürūrā
Olmaz baña o serv-i şanur āḫir-i ḥarām

DİĞER (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Tıfl-i dil-i cennet vechünde görüp dāne-i hāl
N'ola meyl itse şehā-ser-ābı duruldum

Dāğlar lāle-i pejmürde iken sīnemde
Yine bārān –ı sirikümle bu gün tāzeledüm

Ez-murabb' āt-ı Nazmī

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Gevher-i gencīne-i endişemi nazm idüp
Bir güzār-ı enfes ü āfāk-ı devrān eyledüm

Feyz-i ilhām-ı İlāhiyle zebān-ı tāzede
Kilk-i sihr-i āyīneyle tertīb-i dīvān eyledüm

DİĞER (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilün Fā')
Gül gibi serv-i sīnemi şad-çāk itmem
Şermende olup rüyımı bir hāk itmem

Olsa ne kadar cūş-i tūfān-ı ser-şikem
Hārū-ḥus müjgānımı nemnāk itmem

Ez-kaşide-i Vezīr-i Āşaf-āsā Muḥammed Paşā Ḥātem-i Hemtā

(Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ūlün)
Vezīr-i kām-kār al-i ' Oşmān
Ser-efrāz-ı cihān ser-bāz-ı ' ālem

Niçe medḥ itmesün dil-i zāt-ı pākin
Niçe olmasun göñül vaşfindan ebkem

Nedür ol bârgâh-ı hasr-vâne
Nedür ol çetr-i mümtâz-ı müselleme

Ṭinâbına irişmez dest-i hürşid
Felekler olsa aña heft-i teslüm

Ne ahvâl-i dil-zârum bilür var
Ne esrâr-ı derüne kimse maḥrem

Meger kim ol vezîr-i ‘âlem-ârâ
İde ṭab‘ -ı hūbanum şād ü hırrem

Vücûdı görmeye renc-i havâdiş
Ola müşkil-güşâ-yı ḥalk ü ‘âlem

Ez-kaşîde-i Şeyhü'l-İslâm Yahyâ Efendi

(Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün)

Mesned-ârâ-yı faẓiletür ki dest-bûsuñ
Çok zamândur ‘âşık-ı âşüfte ḥâlidür sözüñ

Böyle mey-i tezyîn iderdüm zât-ı pâkin bilemem
Guşşa-i derdüñ esîr- i bî-mecâlidür sözüñ

Qalmadı taşdı‘ a ruḥşat olsa ma‘ lûmu n’ola
Ehl-i derd-i bî-nevānuñ ḥasb-i ḥâlidür sözüñ

Gül gibi olsun güşâde şâhid-i luṭfuñ anuñ
Nev-demîdür sünbül-i bâğ-ı cemâlidür sözüñ

Nükte-i pervāz-ı me‘āniden beyān-ı fikrümün
Tercemān ü mey-i maẓmūn-i muḳālidür sözü

Hem-ser-i çarḥ-ı perin olsa ‘aceb mi rütbede
Vaşf-ı pākı dāverdānāde ‘ālidür sözü

Ez-tārīḥ-i vefāt Kemālpaşāzāde merḥūm

(Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn)

Felek didikleri ol bī-vefā geçrūden
Nedür bu ehl-i dilūn çekdiği ‘azāb ü elem

Ne raḥm ider ne mürüvvet ne luḥf ider ne ‘atā
İderdi bulsa cihānı fekār-ı tīg-i ‘adem

Sipihr-i bī-keremūn böyle evzā‘ın
Görüp çekilmede dār-ı beḳāya ehl-i himem

İçüp Aḥmed Efendi açıl cāmın
Olnca mest-i ser esīme ebkem ü epsem

[122b]

Velehu

Çekdi rūḥ-ı laṭīfī cinān-ı rızvāna
Fedā idüp bu cihānı murğ-ı bāğ-ı İrem

Vefāt idince didüm Nazmiyā aña tārīḥ
Kemāl-zādeye cennet ola maḳām her dem

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm

	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Ğamzeñe cānumı teslīm iderüm her ne kadar	(319/200/3)
	Anı dest-i ecele virmege nā-çār olsam	
	Nükte-i rāz-ı dehān yine ser-beste alur ²¹⁵¹	(319/200/4)
	Rūh-ı udsi ile marem-i esrār olsam	
Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)	
	Mecnūnların o perī itse beste-i zencīr ²¹⁵²	(318/198/4)
	Ben bende daı zūlf-i perīāna arılsam	
	Teklif-i nazarıyla beni eyledi memnūn	(318/198/6)
	Kāıd gibi ol eh-i ' unvāna arılsam ²¹⁵³	
	Pīrāhenüm olursa kefen ' aceb mi Fehmiyā ²¹⁵⁴	(318/198/7)
	' Uryān-ten olup bir gice cānāne arılsam	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Cevr it ey ūh-ı cefā-pīe afādan gedüm	(329/218/1)
	Derdümi bāri füzün eyle devādan gedüm	
	Tek hemān eyleme pejmürde nihāl-i emelüm	(329/218/2)
	Yohsa ey ebr-i ' aā nev ü nemādan gedüm	
	Seng-i ' acz eyledi āyīne-i bīdārı ikest	(330/218/4)
	Cilve-i bī-meze-i ruy-ı riyādan gedüm	

²¹⁵¹ Nükte-i rāz-ı dehānuñ yine ser-beste eyledi

²¹⁵² Mecnūnların itse o perī beste-i zencīr

²¹⁵³ Kāıd gibi ol āhid-i ' unvāna arılsam

²¹⁵⁴ Pīrāhenüm olursa kefen am mı Fehīmā

	Eylemez cām-ı fenā-mest-i ser-endāz beni Benüm ol rind ki şahbā-yı beķādan geçdüm	(330/218/5)
	Bir zamān germ idi dil-i āteş-i ‘ aşķla Fehīm ²¹⁵⁵ Şimdi dil-suhte oldum o hevādan geçdüm	(330/218/9)
DİĞER	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün) Oldı şer‘ -i ‘ aşķdan dil sīneme gelmek ħarām Ol sebebdan bir zamān bir dil-ber dildādeyüm ²¹⁵⁶	(325/211/2)
	Yārini fıkır eyleyenler yārını añmaz Fehīm ‘ Āşıkum ben şanmañuz endīşe-i ferdādāyüm	(326/211/8)
Ez-murabba‘ āt-ı Dīvān-ı Fehim	(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilün Mef‘ ūlün Fā‘) Nā-çar ki mest-i cām oldum ²¹⁵⁷ Bu sevķ-i cihānda bed-nām oldum ²¹⁵⁸ ‘ Aşķla idüp rubā‘ iye meyl Fehīm Dil-i ķāfiye-i lutf gibi teng oldum ²¹⁵⁹	(382/46)
DİĞER	(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilün Fā‘) Tā çeşm-i siyeh-kārīña kim meftūnum Me ‘yūs-i merd-kārī-i baħt-i dūnem El-minnet-i ilah baña itdi nigāh ²¹⁶⁰ Memnūnum o dil-nevāzdan memnūnum	(381/43)

²¹⁵⁵ Bir zamān germ idi çün āteş-i ‘ ışk ile Fehīm

²¹⁵⁶ Ol sebebdan her zamān bir dilbere dildādeyem

²¹⁵⁷ Nāçar ki mest-i ‘ ışk-ı Ĥayyām oldum

²¹⁵⁸ Bu çār-sū-yı cihānda bed-nām oldum

²¹⁵⁹ Ĥayyām-şifat şöhret-i eyyām oldum

²¹⁶⁰ El-minnetü lillāh ki baña itdi nigāh

Ez-fiğān-nāme Der-ta‘ rīf-i ḥāl-ı Hod-ı Fehīm

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Ben aḥterüm bilürüm kimdür eyleyen menḥūs (152/14/17)

Felekden itmez isem āh ü şekve ma‘ zūrum

Ža‘ īf olup tenüm ‘ aşk ü nāleden tā o kadar²¹⁶¹ (153/14/23)

Ki muṭrib-i ecele şimdi tār-ı ṭanbūram

Penāhum oldı benüm “*İnne rabbenā le-ğafūr*”²¹⁶² (153/14/32)

Ne deñlü ‘ āşī isem ol ḳadara mağfūrum

Cihānı eylese berbād bāri seyr itsem (152/14/15)

Müdām gūş-be-āvāz-ı nefḥa-i şūram

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nedīm

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Baña zehr-i sitemdür ḥasretüñde bāde-i ‘ işret (142/22/2)

Ben ol mestüm ki sensiz nişve-i cām-ı ṭarab bilmem

Siyeh-mest-i cünūñ-ı ‘ aşk olan rüsvā Nedīm yine²¹⁶³ (142/22/5)

Eger küstāḥ isem ma‘ zūr ṭut resm-i edeb bilmem

Ez-müfredāt-ı Nedīm

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Ḳabā-yı surḥla pūr-āteş mihr-i raḥşānum (178/7)

Bahāne ile cihānı yakmaḳ ister şāh-ı ḥübānum

²¹⁶¹ Ža‘ īf oldı tenüm meşk-i nāleden o kadar

²¹⁶² El-Fatır 35/34 : “Rabbimiz gerçekten Gafūr’dur.”

²¹⁶³ Siyeh-mest-i cünūñ-ı ‘ aşk olan rüsvā Nedimem ben

[123a]

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Hâşmet

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Bî-der-âgûş lebûñ emmege rağbet idemem (197/168/1)

Nuqlumuz bûs-ı kenâr olmasa ' işret idemem²¹⁶⁴

Alsam âgûşa tenhâ o mehi toğrısı ben (197/168/5)

Hâşmetâ bir iki bûse ile kanâ' at idemem

Dîger

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Metâ' -ı vaşlı çıkardum yed-i taşarrufden (198/169/3)

Mu' âmelât-ı ' uhûd-ı nigâra aldandum

Hevâya şarf olunup nakd-i vakt-i âh²¹⁶⁵ (198/169/4)

Dürûğ-ı lâf-zen-i rüzgâra aldandum

Dîger

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Kaṭ-ı menzil mi sâyelerinde bir gez (198/170/2)

Çille-i vaż' -ı kibârı çekemem sulṭânüm

Ham ider kâmetimi vaż' -ı girân ey Hâşmet (198/170/5)

Şıḳlet-i bâr-ı vaḳârı çekemem sulṭânüm

Dîger

(Mef' ūlū Mefâ' ilū Mefâ' ilū Fe' ūlūn)

Kurbānuñ olam geçdi benüm saña şıcāğum (201/176/1)

Serd oldı hevâ çıkma koyundan kuzucāğum

Ağlatma beni derd-i dilüm olmasun efzün (201/176/2)

²¹⁶⁴ Nukulumuz bûs ü kinâr olmasa işret edemem

²¹⁶⁵ Hevâya şarf olunup nakd-i vakt-i ümmîdim

Sönmez gibi Ceyhūn-ı sirişk ile ocağum

Cūlar gibi cūyende-i dīdārı olurdum (201/176/4)

Bilsem o serv-i kām̄eti kande bulacağum

Dīger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Beñzer bir içim şuya leṭāfetde vüçüduñ (202/179/2)

Dil-teşne der-āğūşuña k̄ansın mı efendüm

‘ Aynıyla gümüş şuyı gibi gerden-i şafuñ (202/179/4)

Ağzum kuru ḥvāhişle şulansın mı efendüm

Ez-mukatta‘ āt-ı Ḥaşmet

(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)

Piyāde vuşlat-ı ser-menzil-i ümīdden dūrum (240/5)

Semend-i himmete mevkūf olup tayy-ı maḳālātum²¹⁶⁶

Rükūb-ı esb-i kāma irtikābum yok bu vādide

Alur meydānı bir gün eşheb-i çabük-rev-i zātum

Dīger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Bu ferve-i zībā ile ol şūḥı görince (243/13)

Geh kendine geh kürkine bakdum oyalandum

Kāḳum gibi gerden-i kāfūrine Ḥaşmet

Şırtında boğaz kürki görince yaḳalandum

Dīger (Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

²¹⁶⁶ Semend-i himmete mevkūf olup tayy-ı makāmātım

Vermeyen şüret-i idbāra vücūd (243/17)
İdemez halka teveccühde kıyām

Dönmeşe arkasını mihrāba
Halkuñ iqbālimi görmezdi imām

Ez-müfredāt-ı Hāşmet

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Dehen-i yāri saña vaşf-ı edā eyleyemem (247/4)
Ğayba ağāh olamam yok yere söz söyleyemem

Dıger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Ben vezīr-i güli Şehzādebaşı’nda gördüm (247/5)
Baña açılmadı hiç gonca dehānı şordum

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fıṭnat

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)
Fırāk-ı hicrūñle mürde-i ğam olmışken (351/41/3)
Hayāl-i buse-i la‘ lūñle tāze cān buldum

Derūnde dāğumı feyz-i bahār-ı ‘aşkuñla (351/41/4)
Gehī gül ü gehī lāle geh erġüvān buldum

Dıger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlün)
Gül-zār-ı leṭāfetde olur gül-bün-i nāzik²¹⁶⁷ (374/8/2)
Şular gibi aqdı aqdı qadd-i dil-cūsına göñlüm²¹⁶⁸
Şir-i ner iken deşt-i maḥabbetde ‘acebdür (374/8/3)

²¹⁶⁷ Gülzār-ı leṭāfetde o nev gül-bün-i nāzik

²¹⁶⁸ Şular gibi aqdı qadd-i dil-cūsına göñlüm

Şayd oldı görüp dide-i āhūsına göñlüm

Ez-mukatta‘āt-ı Fıtnat

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

‘ Aks-i lebūñi cām-ı mey-i nābda gördüm (377/1)

Bir ğonca-i neşkūfteyi şān ābda gördüm

Kāküllerüñ içre göricek ‘ārız-ı ālūñ

Gūyā ki gül ü sūnbül²¹⁶⁹ sīr-ābda gördüm

[123b]

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Vecdī

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

Efsūnla şemşirin alup ġamze-i mestūñ (63/3/2)

Hıfz itmegiçün sīne-i ‘uryāna getürdüm

Erbāb-ı şafā ile idüp ‘işrete ağāz (63/3/4)

Dest-i emeli çāk-ı girībāna getürdüm

Dīger

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

Dil virdüm anuñ zūlfine tūl-i emel aldum (65/5/1)

Āzāde iken zevk deġiştüm kesl aldum

Sākinüñ elin öpdüm olup mest-i ħarābāt²¹⁷⁰ (65/5/3)

Eller ayaġın öpdüġi ādemden el aldum

Ey tīrini sīnemde görüp reşk iden eġibbā (65/5/4)

Çok görmeñ anı baña cāna bedel aldum

²¹⁶⁹ Gūyā ki gülü sūnbül-i sī-ābda gördüm

²¹⁷⁰ Sākinüñ elin öpdüm olup şeyh-i harābāt

	Virdüm yolına naqd-i dil ü cān-ı ‘ azīzi Yūsuf gibi bir mişli bulunmaz güzel aldum	(65/5/6)
DİĞER	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün) Olmayup dil-beste-i pīrāye-i bāğ-ı erem ‘ Ākıbet mihmān-ı kâfir-hāne olduñ ey müslim ²¹⁷¹	(66/6/1)
	Güşune almaz dil-i Vecdīnün efgānın yine Pendiñi güş eylemez dāhı senün ol goncā-fem	(66/6/5)
Ez-gazaliyyāt-ı ‘ İşmeti	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Meger ser-mest imiş huşyār şandum o sitemkārı ²¹⁷² Zamānsız söyledüm derd-i dil-i zārı kuşūr itdüm İşitdüm bende-i mehcūrını yād eylemiş bir gün ‘ Aceb bilsem ne yüzden hātır-ı yāre hūṭūr itdüm	(65/53/3) (65/53/4)
DİĞER	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Şafā gelür dil ü cāne niyāz-ı furşat olur ²¹⁷³ Kaçan ol ğamzeleri mest-i ser-girān görsem ²¹⁷⁴ Cefā-yı gerdiş-i eyyām ‘ İşmeti niçe bir Dil-i hāzini de bir kerre şādmān görsem	(66/54/3) (66/54/5)
DİĞER	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fe‘ ülün)	

²¹⁷¹ ‘ Ākıbet mihmān-ı kâfir-hāne olduñ ey sānem

²¹⁷² Meger ser-mest imiş huşyār şandum oll sitemkārı

²¹⁷³ Şafā gelür dil ü cāne niyāze furşat olur

²¹⁷⁴ Kaçan o ğamzeleri mest ü ser-giran görsem

Hemîşe seg raķibe iltifâtũñ (68/56/4)
Dirîgā ol ķadar yok i' tibārum

Şaķın 'İşmeti'yi itme pāy-māl (68/56/5)
Semend-i nāza binüp şeh-süvārum

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şehrī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)
Elden çıkarup neş'e-i ümīdimi ey vāy (107/91/2)
Bir bādesi yok bī-meze-peymāneye düşdüm²¹⁷⁵

Şeb-tā be-seher geşt iderdüm hāne-be-hāne (107/91/4)
Şem' ini yitürmiş ben o pervāneye döndüm

Dīger (Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)
Bu gülsitān-ı hayāl-perver-i elümde dirîg²¹⁷⁶ (108/94/5)
Yetim-i gonca-i bī-reng-i bŷy-ı hırmānum²¹⁷⁷

Bu rŷzgār-ı hŷner-düşmenŷñ huzŷrında (108/94/7)
Hemān kuşŷrum odur kim tamām iz' ānum

Dīger (Mefā' ilūn Mefā' ilūn Fe' ūlūn)
Ġurŷb eylerdi ceyb-i şem' a şu' le (109/95/3)
Bu bed-tālī' le ger pervāne olsam

Perişānlık olurdı kākŷle ' ayb (109/95/6)
Kef-i meşşāţada ger şāne olsam

²¹⁷⁵ Bir bādesi yok bī-meze-peymāneye döndüm

²¹⁷⁶ Bu gülsitān-ı hāzān-perver-i emelde dirîg

²¹⁷⁷ Yetim-i gonca-i bī-reng ŷ bŷy-ı hırmānam

Ez-murabba‘ ât-ı Şehrî

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Fa‘)

Küttâb arasında meskenüm şaff-ı nî‘ âl (133/1)

Olursa kıyâs eylemenüz ednāyam

Ser-nāme-i ta‘ zîmde ol kavm-i güzîn

‘Unvân ise ben nümüne-i imzāyum

Dîger

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilūn Fā‘)

Ben vuşlat içün hicrden efgân itmem (130/1)

Cem‘ iyyet-i hicrânı perîşân itmem

Ger hikmet eyle bu ‘alî-i vaqt olsam

Ben derdkeşem derdüme dermân itmem

Dîger

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūl)

Sevdümse seni fîkr-i vişâl eylemedüm (131/11)

Hicrānuñ elinden ağlayup inlemedüm

[124a]

Velehu

Öldürme beni reşkiyle kurbānuñ olam

Hakkuñda senüñ yahşi yamān söylemedüm

Ez-sitāyiş-i Şadr-ı A‘zam Gürci Mehmed Paşā

(Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)

Yine devletle şafā geldüñ eyā ‘îd-i kerîm (42/7/1)

Yā şabāhü’l-ḥayr sufre-keş-i nāz ü na‘îm

Ḳandesin ḳande eyā ‘uḳde-güşā-yı iftār (43/7/2)

Cāna kār itdi gülüv-gîri-i imsāk-ı le’îm

N'eyleyem çarh-ı siyeh-kāse-i nā-sāz beni (44/7/28)
İtmedi bunca kemālūñ biriyle ten' im

Ni' metin başına çalsın felek-i nā-ma' kıl (44/7/29)
Ber-murād itmege kâdir mi beni öyle le'im

Niçe biñ âdemi bu devlet-i 'Osmānī'de (44/7/31)
Eylemişsin big ü pāşā vü sipāhi vü za'im

Bir ze' âmetle dil-i Şehrī'yi şād eyle (44/7/32)
Ki odur dergeh-i luṭfuñda emekdār-ı kādīm

Ben senūñ luṭf senūñ Şehrī-i efgende señ (44/7/33)
Senden olursa olur cümleye elṭāf-ı 'amīm

Ğurre-i 'ömrüñi salh itmeye devrān olasin (45/7/35)
Kıṭb-ı eflāk-şıfat evc-i sa' âdetde muḳīm

Ez-ḥamse-i 'Aṭāyī

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Kâdemin öpmek içüm kaddümüz lām idelüm
El vire kim bile şāhid hele iḳdām idelüm

Ez-ğazaliyyāt-ı Müfti-i Enām Yahyā Efendi Sellemehü's-Selām

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Şafha-i rüyına ḥaṭ geldigün iş'ār itmış²¹⁷⁸ (260/235/2)
Gönderüp 'aşıkına nāme-i müşgīn-erḳām²¹⁷⁹

²¹⁷⁸ Safha-i haddine hatt geldügin iş'ār itmış

	Saňa kim karşı turur böyle düşle şāhum ²¹⁸⁰	(260/235/4)
	Hağ bu kim turfe-reviş özge levendāne hırām	
Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fa' ūlūn)	
	Bir buse ricā eyledüm āzürde-dil olmış	(262/237/3)
	‘Afv itse günāhum yine ol yār elin öpsem ²¹⁸¹	
	Pā-būs ricā eylesem ol şāh-ı cihāndan	(262/237/4)
	Luţf eylemege dise ikrār elin öpsem ²¹⁸²	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Felegün şūret-i iqbāline aldanmayalum	(267/242/3)
	Kendümüz cevr ü cefā çekmege mu' tād idelüm	
	Cevr-i eyyāmdan incinmeyelüm Yahyā ²¹⁸³	(267/242/5)
	‘Ayş-ı nūş ile geçen günleri yād idelüm ²¹⁸⁴	
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Aña küçük büyük bir cāme-i zibā hāzırlarlar	(270/245/2)
	‘Aceb maḥbūb-ı ‘ālemdür ‘aceb ḥūbdur bayrām ²¹⁸⁵	
	Görinür rüzedār-ı hicre yılda bir kerre ²¹⁸⁶	(270/245/3)
	Çok eglenmez gider bir dil-ber-i maḥcūbdur bayrām	

²¹⁷⁹ Gönderüp āşıkına māye-i müşgīn-erkām

²¹⁸⁰ Sana kim karşı turur bu yürüyüşle şāhum

²¹⁸¹ Afv itse günāhum benüm ol yār elin öpsem

²¹⁸² Luţf eylemege eylese ikrār elin öpsem

²¹⁸³ Cevr-i eyyāmdan incinmeyelüm Yahyā biz

²¹⁸⁴ ‘Ayş u nūş ile geçen günleri de yād idelüm

²¹⁸⁵ Aceb makbūl-i ‘ālemdür ‘aceb mergūbdur bayrām

²¹⁸⁶ Görinür rüze-dār-ı hicre ancak yılda bir kerre

Dıger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Şafā-yı hātırum oldur seni şafāda görem	(265/240/1)
	Ben bu belākeş-i hicrānuñı vefāda görem ²¹⁸⁷	
	Budur du' āsı saña şubḥ ü şām Yahyā'nuñ ²¹⁸⁸	(265/240/5)
	Seni şafāda bed-ḥvāhuñı cefāda görem ²¹⁸⁹	
Dıger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Ruḥ-ı zerd ile ' arz-ı ḥāl-i kaşd itdikçe dildāra	(271/246/2)
	Olur māni' amān virmez yeñilmez eşk-i gül-günüm	
Rızāyī	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Heb seni fikr eylerin zāhirde ḥāmūş isem	(247/139/1)
	' Aql ü fikrüm sendedür cānā eger bī-hūş isem	
	' Ākıbet ol meh-i bedrī der-āgūş eylerin	(247/139/4)
	Ġam degül şimdi hilāl-āsā tehī-āgūş isem	
Rūḥī	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)	
	El virse şafā vażiyyeti kuvvet eyleme bir dem	
	Dünyā aña degmez ki cefāsın çeke ādem	
Tecellī	(Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Ālām-ı şeb-i hicrūñı rüz-ı ezel aldum	
	Endişe-i zülfüñ gibi tül-i emel aldum	

[124b]

²¹⁸⁷ Bu ben belā-keşi hicrānuna vefāda görem

²¹⁸⁸ Budur du' āsı sana rüz u şeb Yahyā'nun

²¹⁸⁹ Seni şafāda vü bed-hāhunı cefāda görem

Fuzûlî	(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün) Ayak başdırma ümnîyeden ser-gerdânlık el virdi Emel-i ser-reştesin tutarum elümde ejderhâ gördüm	
Dîger	(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün) Ana rahmine düşelden beni terk itmedi ğam Bilmezem ben bu ğamuñ gözine maĥbûb mıyım Geh ğam gâh elem gâh sitem gâh cefâ Çekerüm bunları ben rāġıb-ı mergûb mıyım Ey ğonca Fuzûlî niçe kıan aġlamasun Dest-i cevruñle bükersen beni mektûb-u mîm	
Kâmî	(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün) Boynumuñ borcı degüldür dime ey sîm-tenüm Gerdenüñ öpmeye ĥaķ-ı naķarum kıaldı benüm	(318/95)
Yüsri	(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün) (Fâ' ilâtün) (Fâ' lün) Muĥzır-âsâ niçe bir sâ'il-i maĥşûl olalum Ne revâ maĥkeme-i 'adlde mes'ûl olalum Ketĥudâlıkda bizi eyledi maşraf-i müflis Yine Yüsri ġazel irâdına meşġûl olalum	(132/101/1) (132/101/5)
Dîger	(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün) (Fâ' ilâtün) (Fâ' lün) Nüktesi rîze-i elmâs ise yârüñ ne 'aceb	(135/104/4)

Görünior zaḥm-ı dil ‘ aşıkā her hemm merhem²¹⁹⁰

Şu‘ le-veş sāğar-ı hūrşīd-i hūnerle Yūsri (135/104/5)

Ne kadar rif‘ atüm olsa yine pestem mestem

Sırrī (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Ney gibi başımı kes bağrımı del içimi oy

Ben senüñ ḥidmetüñe beste-i miyān benüm

Şināsī (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Kesilmez oldu şimdi rüz ü şeb eşk-i firāvānum (82/57/1)

Şuyın buldurdı dā’im ağlamakdan çeşm-i giryānum²¹⁹¹

Nūrī (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Var mıdur defter-i ‘ uşşāqda nām-ı Nūrī

Diyelüm bilvaralum yāre sū’al idelüm

‘Ubeydī (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Merḥabā itdire şāyed bizi yār ile ḳadeḥ (446/209/4)

Ṭutup el üzre anı ‘ izzet ü ikrām idelüm

Sīm-i sā’ idlere yüz sürmege çün imkānı yok (446/209/5)

Ey ‘ Ubeydī niçe bir ter tama‘ -ı ḥām idelüm

Dığer (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Olmasaydı ḳuluñuñ ḳanına dil-teşne eğer (451/216/3)

Ḥaṇçerüñ hīç ḳıḳarmazdı dilin sultānum

²¹⁹⁰ Görinür zaḥm-ı dil-i ‘ aşıkā her hem merhem

²¹⁹¹ Şuyın buldurdı āḫir ağlamakda çeşm-i giryānum

DİĞER (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Merhabā itmege dildār ile iḳdām idelüm (445/209/1)
Furşat el virirse büseye iḳdām idelüm

Peyāmī(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

(Bağdatlı Ruhī)

Ḥūş gūşe-i zevḳ ide şafā ehline ‘ālem

Bu ḥālle sürse eger ‘ömrini ādem

Şoḥbet şoñı derd olmasa vuşlat şonı hicrān²¹⁹²

Nūş āḫiri nīş olmasa sūr āḫiri mātem

Sālik Dede (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

(Nesrī Çelebi)

Geçmek içün seyl-i eşkümden ḥayālūñ leşkeri

Bir direkli iki gözli koydırur kaşum benüm

Ezherī (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Furşat el virmişken vaḳti ḡanīmet bilelüm

‘Ömrümüz ḥāşılını mihr ü maḥabbet bilelüm

Her denī minnetini çekmeyelüm nefse olup²¹⁹³

Dünler minnetini nefse denā’et bilelüm

Behiştī (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün)

Mübtelā-yı derd ü ḡam bulsam melālüm söylerem (369/342/1)

Ehl-i ḥāle rāst gelsem ḥasb ü ḥālüm söylerem²¹⁹⁴

²¹⁹² Sıhhat sonı derdolmasa vuslat sonı hicran

²¹⁹³ Her denī minnetini çekmeyelüm nefse uyup

²¹⁹⁴ Ehl-i ḥāle rāst gelsem ḥasb-i ḥālüm söylerem

Kānī (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Bilmezem cānā hep bildigüm midür şuçum
Bilmeyüp seni izledigüm midür şuçum

Dīger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)
Ben kūy-ı ẖarābātda bir ḥāne ẖarābum
Ammā göricek ehl-i dili şekl-i türābum

Ben bülbül-i ẖudsi idüm ammā ki bu yerde
Bir behire-i kūpāl siyeh ḡubārum

[125a]

Dīger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Māye-i şervet ü sāmānı tamām
Yüzini görmemiş aşla elem

Nā-ma' lūm Esāmī-i ez-ebyāt-ı Şu' arā

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Beyānda ẖalmadı mı zen-perest olup Mecnūn
Bize yeter bu naşīhat beyānda ẖalmayalum

Dīger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Mūmyā-yı tesliyet her giz müfid olmaz baña
Çār ẗāḡ-ı iltifāt-ı yārdan üftādeyüm

Dīger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Yanmasun şimden gerü şehrüñ ẖandīli
Çün cemālūñ gibi rüşen āfitābum var benüm

Diñleyen sözüüm şanur destümde derd-i yavān ‘ aşk
İşiden nālüm şanur elde rebābum var benüm

Dıger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)
Gıtdü yine ol dil-ber-i mümtāz-ı mükerrem
Hasretde kōdı beni o sulṭān-ı mu‘ azzam

Dıger (Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)
Dime yār ile ayların ‘ ālem
Varur ol ‘ ālemün şoñında elem

Dıger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
(Ahi)
Döndüren fānūs-ı çarḫı devr-i āhumdur benüm (35/72/1)
Yanduran hūrşıdı āh-ı şubḡāhumdur benüm

Dıger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Saña lāyık mıdur ey ḡasrū ‘ ālī-şānum
Ger zılm iderseñ çarḡa çıkar efgānum

Yüzime bir güle bak ki tā sevinsün cānum
Dest-i luṭfuñla yapılsun bu dil-i vīrānum

Dıger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
(Hüdayi-i Kadım)
Ey ruḡ-ı bāğ-ı leṭāfet gül-i ḡandānum
Tıtdı bülbül gibi dünyā yüzini efgānum

Az alupdur ıa burc-ı bedenden cānum
Ey lebi derd-i dile ikmetle Lomān’um

erbet-i valuñ iledür benüm dermānum
Düşmesün boynuña hicrūñle ölürsem anum

utdı āfāı meded-i derd-i dil-i sūzānum
arazuñ cevır ü cefā ise yeter sulānum

Diger (Müfte’ ilün Müfte’ ilün Fā’ ilün)

Ne metubā ıdı heyā-yı firā
Ne zarf ü zurūf-ı am itiyā

Ser-ā-ser yanardı devāt-ı alem
Derün-ı dilüm nārın itsem raam

Diger (Mef’ ülü Mefā’ ilü Mefā’ ilü Fe’ ülün)

āmetüñle müjeñ el bir idüp dökmege kanum
uçum nedür bilelüm ey kaı kemānum

ıdkıyla öñül virmekle ‘āı-ı zār
Alatma bu dil-aste-i ey āfet-i cānum

Diger (Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün)

ülmedin dünyāya ahr-ı dehri iz’ ān eyledüm
odıgum dem ānāsan anuñ ün efgān eyledüm

Diger (Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün)

Derdime dermān bulunmaz ben atı dermāndeyüm

Ġarķ-ı ħūnum ħayret-i firķatle bilmem ķandeyūm

Dīger (Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)

Verā-yı perdede yaķdı ķerāġ-ı ħūrşīdin
Ĥayālbāz-ı zamāne ne gösterūr görelūm

Dīger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Baĥtum unudalı beni ħayli zamāndur
Sen de mi unutduñ beni sultānum efendūm

Dīger (Mefā' ilūn Mefā' ilūn Fe' ūlūn)

Dökülse çok mıdur yoluñda ķanum
Fedā olsun saña başıyla canum

Dīger (Fe' ūlūn Fe' ūlūn Fe' ūlūn Fe' ūlūn)

‘İbādet it dime daĥı nev-cevānum
Ki pīr olduķda dirsūñ nā-tüvānum

Dīger (Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)

Meyān-ı baĥt-ı firķatde ķaldı keştī-i dil
Bu rūzgār ise çekmez kenāra n'eyleyeyūm

[125b]

Dīger (Fe' ūlūn Fe' ūlūn Fe' ūlūn Fe' ūlūn)

Affāñ Allāh ey fāsīd-i ħūş-ı ħarām
Yeterdūñ baña dil-berūmden peyām

Dīger (Fe' ūlūn Fe' ūlūn Fe' ūlūn Fe' ūlūn)

Biñ sa' āt biñ laĥza biñ dem

Diger gün şed-i heme aḥvāl-i ‘ālem

Diger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fe‘ ulün)

(Fuzūlī)

Ne benden rükū‘ ne senden kıyām

Selām ‘aleyküm ü ‘aleyküm selām

Diger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

(Revānī)

Niçe mektub-ı maḥabbet niçe irsāl-i peyām

Dostlık ḥaḳḳuñ unuttuk ne selām ne kelām

Diger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Bağ-ı ‘ālemde ben ol köhne āgācum ḫelebi

Ki seniñ gibi niçe tāze yemişler gördüm

Diger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

İntizār ile medem ḳülçe ḳalupdur cānum

Kerem it gelmege sa‘y eyle sulṭānum

Berāy-ı da‘vet-i aḥbāb

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Şunuvir gibi şāl-i sāye gelürken Ḥāk’a sulṭānum

Göñül alçaḳlığın ile benüm serv-i ḫırāmānum

Ḳüdümüñla şafālar kesb iderdi bu dil ü cānum

Müşerref ḳılsa giz-i ğam ḥānemüz n’ola sulṭānum

Diger (Mef‘ ulü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)

Yārdan senüñ cefā gelse başım yarmağa
Beddu‘ ā eylemem yāre çek elüñ didüm

Diger

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülü)

(Bağdatlı Ruhî)

Bir habbe içün yazık saña kim hırş ü tam‘ adan²¹⁹⁵
İdesin kendüñi ‘ ālemlere bed-nām²¹⁹⁶

‘ Arizā-i bi’l-münāsebe-i şadīka

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülü)

Ey levh zamīrūñ raķam-ı luţf ile merķūm
Mażmūn-ı kerem hāţır-ı feyzüñe mefhūm²¹⁹⁷

Dest-i emelūm dāmen-i ihsānuñı tutdı
Hāşā ki kemāl-i keremūñden ola maķrūm

Diger

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülü)

Sāķırğa gibi itdi beni ruķ‘ a-i fālūm
Rāz-ı kevn itdi sipihr-i heme aķvālūm

Müşkil buña haķķı eylemedi kimse sū‘ alūm
Çün tahta-i remel itdi felek levh-i hayālūm

Diger

(Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)

Kūy-ı dildāra idelūm ḫalimi ‘ azm-ı şitāb
Semt-i vaşla düşi cāyuñ ü çālāk idelūm

²¹⁹⁵ Yazık sana kim eylesün hırs u tamadan

²¹⁹⁶ Bir habbe içün kendünü ‘ ālemlere bed-nām

²¹⁹⁷ Mazmūñ-ı kerem hatır-ı feyyāzına ma’lūm

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Dime āhir nefesde menzilüm türāb itdüm
Günāhumdan utandum yerlere girdüm hicāb itdüm

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)
 Değişti habbe-i heşt-i cinānı
 Taḥavvül-i mey-i şūr aḥvāl-i 'ālem

Şem'î (Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Çekegeldüm kaçāra gelmedi ol sīm-tenüm²¹⁹⁸ (198/116/1)

Varayum yalvarayum buynuma taşup kefenüm

Ḥulle-i cennet olursa çkeyüm çāk ideyüm (198/1116/3)

Dem-i vuşlatda ḥā'il olur baña pīrehenüm

Tek beni zūlf-i āvīzūñe berdār eyle²¹⁹⁹ (198/116/5)

Çekeyüm kendü elümle pādişehüm resenüm²²⁰⁰

Duymaya girsem eger mūr-ı za' ifūñ gözine²²⁰¹ (198/116/4)

Ey Süleymān-ı zamān şöyle ḥayāl oldı tenüm

Şem'iyem gūşe-i meyḥāneyi virmem felege²²⁰² (199/116/8)

Gülşen-i bāğ-ı cināndan yekdür vaṭanum²²⁰³

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

²¹⁹⁸ c Ar idermiş beni öldürmege ol sim-tenüm

²¹⁹⁹ Tek beni zülf-i dil-āvizüñe ber-dār eyle

²²⁰⁰ Çekeyin pādiṣehüm kendü elümle resenüm

²²⁰¹ Tuymaya girsem eger zerrece müruñ gözine

²²⁰² Şem^c i^yem künc-i ğamuñ virmezem ey meh felege

²²⁰³ Gülşen-i bāğ-ı cināndan baña yigdür vatenüm

Bā' iş-i teskīn sūziş-i zann iderdüm haṭṭuñı
Āteş-i sūzına ḥas-pūş olmadıkça bilmedüm

Dīger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Bilmezüz n'oldı sebep böyle ' itāb ü şiteme
Cürm ü ' işyānımızı biz daḥı idrāk idelüm

Ey dil-i efgānuñ o ḡonca-feme bī-zār itmiş
Niçün ol gül bedeni elem-nāk idelüm

[126a]

Dīger (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)
(Bağdatlı Ruḥī)
El virse şafā fırsatı fevt eyleme bir dem
Dünyā aña degmez ki cefāsın çeke ādem

Dīger (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)
(Bağdatlı Ruḥī)
Cerrār diyū virmez olur tañrı selāmın
Şerminden iderse saña bir ḥabbe ger in'ām

Dīger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Nigār binā cehennemdür hemān uçmak diler göñlüm
' Aceb mümkün midür şāhum seni kuçmak diler göñlüm

Dīger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Görüp eşnā-yı rāhda bir civān sāde ruḥsārı
' İnān ihtiyār şabrı āḥir elden aldurdum

‘ Aceb mi merhem-i vaşluñ temenni eylesem zîrā
Dil-i mecrūhı tîğ-i ğamze-i ‘ ızāra çaldurdum

Dîger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Dost medhinden ne assı zem-i düşmenden ne ğam
Fāriğ-i azādeyüm birdür yanumda medh ü zem

Dîger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlün)
(Fuzūlî)
Endüh-ı belāya oldı hem-dem
Maḥşūşdur ādeme belā-yı ‘ ālem

‘ Ālemde belā çekmeyen olmaz ādem
Fezā-yı ‘ āleme başdı kadem

Dîger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Efendüm baña incinmiş ‘ aceb ne günāh itdüm
Meger günlerde bir gün yüzine karşı āh itdüm

Dîger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Kadem-i rencide kalsuñ n’ola şāhum
Hāne-i bezm degül sened-i keder pādişāhum

Dîger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Ḥalimi ‘ arz itmege seni tenhā bulamam
Seni tenhā bulıcağ kendümi aşla bulamam

Dîger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Didüm dil-ber lebini didüm bir ağızıñı öpsem

Hışımıyla yüzime bakdı didi vaḳtı degül epsem

Dıger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)
Dil-berüñ ḥüsn-i zibāsın āyineye beñzetedüm
Ey Hāy ne ḥaṭā itdüm anı neye beñzetedüm

Dıger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Seni sevdigime incinme şāhum
Severler ḥüb olanı pādişāhum

Dıger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Sāḳiyā ol mey-i ḳattālı getür nūş idelüm
Bir iki gün eyyāmı ferāmuş idelüm

Dıger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
‘ Aşḳla şerḥa gelüp sine-i ‘ uryān olalum
İde zār-ı dili çāk-ı giribān olalum

Dıger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Fıkr iderken bende zülfin eyledi teklif-i cām
Didüm ey şāh-ı cihānum kibrliye şoḥbet-i ḥarām

Dıger (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Ḳalem alsam ele ‘ arz itmegiçün aḥvālüm
Elüm ditrer şaşar ‘ aḳlüm bi'llāhi sulṭānum

Dıger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Kemerin gör ne zālimdür ḳoçar anca belin muḥkem
Siyāh-ı zülfüñ ne ḥā'indür öper yanaḳlaruñ her dem

- Diger** (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)
Kātib bulunmaz maḥkeme-i dehrde
‘ Arz-ı cefāyı dil-bere ber-maḥzar itsem
- Diger** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Luṭfuñı me 'mül idüp vaşf-ı ḥāl itdi qalem
Yoḥsa küstāhlıgum bilmez miyüm ey mır muḥterem
- Diger** (Fe' ülün Fe' ülün Fe' ülün Fe' ülün)
Vişāle idemedüm āh vāha qaldum
Yüri hey zālīm seni Allāha şaldum
- Diger** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
‘ Arz-ı ḥālüm yazılıpdur yāre şanmak isterüm
Ağā pullu şive-i kārüm bilmezem qande bulam
- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)
Ne 'aqlum var ne tedbīrüm ne fikrüm
“Tevekkültü ‘ale’l-lāh” oldı zıkrüm²²⁰⁴
- [126b]
- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)
N’ola gözden ırāğ olduḡsa şāhum
Göñülden ırāğ itme pādīşāhum
- Diger** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
(Ānī Ćelebī El-Burusevī)

²²⁰⁴ El-Hud 11/56.

Niçe guşsa niçe ğam niçe belā niçe elem

(142/1/1)

Yere geçdi gibi dünyāda luṭf ü kerem

Dīger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Hele ben bülbul isem her güle mā’ il degülüm

Birine kul oluben ğayra kā’ il degülüm

Dīger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Bir güzelün ğaraḡ-ı kaşdına düşdi hevesüm

Yüri zen oldum ebkem el virdi benüm nefesüm

Dīger

(Fe‘ ülün Fe‘ ülün Fe‘ ülün Fe‘ ülün)

Ben seni gördükçe şānki iyi gördüm

Mübārek-i ṭal‘ atün meymüne beñzer

Dīger

(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)

(Lāedri)

Ḥaṭṭ-āver olmuş oturmuş o meh taḥiyyāta

Yetiş göñül varalum biz de selām alalum

Güft-i Emr-i Bağdādī Be-sūy-ı Nūş-ı Revān Hezl-amīz

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Dā’ imen şıfırñ bulunsın binñ az olsun begüm

Dolanañ lāt-ı ‘ uzzāda ‘ ömrün az olsun begüm

Dostlarun taḥte’s-sedāda düşmenün fevķ-i ‘ alāda

Saña kem kaşd eyleyenler ser-firāz olsun begüm

Güft-i zen-perest

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Yandı yürek harāretten hūşāyıcı

İhsān ile pür yār-ca çık kārūñ ile yüzüñden

Cevāb-ı hūşābı yā te' allūm-i zen hūşābı zen-ı tarīf

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

Eridi kalmadı zerrece kārūm

İtsūñ yoğsa gül oğşa peçe-i mārūm

Bi-Ḥarfī'l-Nūn

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Bākī

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Cānā odur ki meyl ide anı görince cān

(324/362/1)

Esbāb-ı hūsni hūş ola ammā be-şarṭ-ı ān

A' dāya kimse baş egdüremez Bākīyā²²⁰⁵

(325/362/5)

Şemşīr gibi olmıyacak ser-be-ser zebān

Dīger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Bākī çemende hayli perişān imiş varak

(329/371/5)

Beñzer ki bir şikāyeti var rüzgārdan

Dīger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Peykān-ı belā cānıma işler geçer oldı

(320/356/2)

Ey kaşları yāy-ı nāvek-i müjgānuñ ucından²²⁰⁶

Yüz sürmek umar payüñe üftādelər ammā

(320/356/4)

²²⁰⁵ A' dāya baş egdüremez kimse Bākīyā

²²⁰⁶ Ey kaşları ya nāvek-i müjgānuñ ucından

Nevbet mi deger kimseye dāmānuñ ucından

Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Bāğ-ı behişt-i kūyına yārūñ irem diyü	(338/386/2)
	Hakdan hemişe uçmağa bāl ü per isterin	
	Şahrā-yı kūhı geşt ü güzār itdigüm bu kim ²²⁰⁷	(338/386/3)
	Dīvāne gönüm egleyecek yer isterin ²²⁰⁸	
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Mübtelā-yı ' aşkuñ dermāndan istiğnāsı var	(329/370/4)
	Derdüñe mu' tād olan devā-yı n' eylesün ²²⁰⁹	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Seni Yūsufıla güzellikde şorarlara ise baña	(325/363/2)
	Yūsufı görmedüm ammā seni ra' nā bilürün ²²¹⁰	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Meclis-i ' aşkda ney-zen ne çalar yanımda	(321/358/2)
	Ğam-ı hicrūñle ser-ağāz idicek nāleye ben	
	Bākiye ' işret ü ' ayş itmege hicrūñde yeter	(322/358/6)
	Nāle ney göz yaşı mey fikr-i vişālūñ gülşen	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	' Ākıbet yoklık imiş kār-ı cihān ey Bākī	(85/5/4)
	N'idelüm şāh-ı cihān-baht-ı cevān olsun ²²¹¹	

²²⁰⁷ Şahrā vü kūhı geşt ü güzār itdügüm bu kim

²²⁰⁸ Dīvāne gönüm egleyecek bir yir isterin

²²⁰⁹ Derdüñe mu' tād olan diller devāyı n' eylesün

²²¹⁰ Yūsufı bilmezsin ammā seni ra' nā bilürin

Dağı ol duhter-i sa‘ d-ahter-i pākīze-güher (85/5/5)
Çeşm-i ümīd gibi bī-dār olsun²²¹²

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nef‘ī

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)
Çöz zülfüñi bārī bu bahāne ile dil-i zār (326/95/2)
Geh gerdünüñe gāh girībānuña düşsün

[127a]

Velehu Cān-bāz gibi gör ne mu‘ allaklar atar dil (326/95/4)
Bir kerre hele turre-i pīcānuña düşsün

Dil virdi ise ğamze-i hūnriziñe Nef‘ī (326/95/5)
Bī-çāre hemān hañçer-i bürrānuña düşsün

Dīger (Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)
Gösterürken lebleri luṭf-ı tebessüm n’eydügün (324/90/1)
Çeşmi kaşd-ı cān ider bilmez teraḥḥum n’eydügün

Çeşmi merdümlük iderken öldürür ‘aşıkları (324/90/3)
Ġamzesi bilmez günāh-ı katl-i merdüm n’eydügüm

Dīger (Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)
‘Āşıka ṭa‘ n itmek olmaz mübtelādur n’eylesün (324/91/1)
Ādeme mihr ü maḥabbet bir belādur n’eylesün

Göñli dil-berden kesilmezse ‘aceb ‘āşıkuñ²²¹³ (324/91/2)

²²¹¹ N’idelüm Şāh-ı cevāñ-baht-ı cihān var olsun

²²¹² Çeşm-i Nāhīd gibi rüşen ü bī-dār olsun

Ġamzeziyle tā ezelden āṣinādur n'eylesün

Diger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Bend oldu o şūhuñ göricek zūlf-i dūtāsın (325/93/1)

Āḥir yelerek bād-ı şabā buldı belāsın

Görsün ne çekermiş dil-i erbâb-ı maḥabbet (325/93/3)

Başına belā eylesün zülfi hevāsın

Geçmezse bu sevdādan eger ol yeler oñmaz (325/93/4)

Āvāreligüñ bilmez imiş zevk ü şafāsın

Diger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Ne kadar nâzik ü nerm olsa nigârı sevmem (323/87/5)

Ne kadar āfet-i cān olsa cevānı severin

Çäre yok güzeli sevmemege ey Nef'î (323/87/7)

Saña lāzım mı demek işte felānı severin

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Gördigün öldürmededür kārı o hūni gözlerūñ (323/88/3)

Böyle mi gözler güzeller ‘āşık-ı bî-çāresin (323/88/1)

Zülfine bend itmesün yā n'eylesün Mecnūn gibi (323/88/4)

Žabṭa ḳādir olmayan ‘āşıḳ-ı dil-āvāresin

Derdin izhār itmek ister dā'imā Nef' ī saña (323/88/6)

²²¹³ Gönlü dilberden kesilmezse acep mi âşıkın

Sen de lutf it yokla bir gün dilde dāğ-ḥānesin²²¹⁴

Ez-sitāyiş-i Şeyhü'l-İslām Meḥmed Efendi

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Dergeh-i devlet penāhı mültecā-yı ḥvāş ü 'ām (223/52/4)

Ḥāk-ı pāk-i āsitānı buse cāy-ı ins ü cān

Muntazır çarḥ her gice pür kevākible kamer²²¹⁵ (223/52/13)

Yağmağa şahnında bir şem' -i muraşsa' şem' dān

Her ruḥām-ı ferşi bir āyine-i 'ālem-nümā (224/52/16)

Her gezen ferrāşı bir İskender-i gitīsītān

Mevlevidür şān o şādırvān-ı ser-gerdānı kim (224/52/19)

Hem döner hem eşki ile şafāsından revān²²¹⁶

Ḥaste-i derd ü gama āb ü hevāsı sāz-kār (224/52/21)

Mübtelā-yı kahr ü dehre dergehi kehfü'l-amān²²¹⁷

Şöyle pür emn oldı devrānuḥda dünyā kim²²¹⁸ (225/52/39)

Cāy-ı fitne kūşe-i ebrū-yı dil-berdür hemān

Ḡoncaveş açılmadıḡ revzeḥde bir dil ḡalmadı (225/52/40)

Nev-bahār-ı devletüñ dünyāyı itdi gülsitān

Başladıḡça vaşfuḡa başlar hicrūme vāridāt²²¹⁹ (226/52/52)

²²¹⁴ Sen de lutf et yokla bir gün dilde dāğın yāresin

²²¹⁵ Muntazır her gece çarḥ-ı pür kevākible kamer

²²¹⁶ Hem döner hem eşkini eyler şafāsından revān

²²¹⁷ Mübtelā-yı kahr-ı dehre dergehi kehfūlamān

²²¹⁸ Şöyle pür emn oldu devrānında dünyā ki senin

Şöyle kim tākāt getürmez anı takrīre zebān

Yer bulunmaz gāh olur mihmān-serāy-ı sīnede (226/52/53)

Ol kadar uğrar me‘ āni kişverinden kār-bān

Olsun erkānı müretteb ol sa‘ ādet –hānenüñ (226/52/60)

Çopmasun bir taşu ger çopsa yerinden ferķadān

Devlet ‘ömriyle ber-hurdār idüp Hāķ şāhibin²²²⁰ (226/52/61)

Hāşre dek ma‘ mūr ü ābādān ola al hānedān

[127b]

Ez-sitāyış-i Vezīr-i A‘zam Gürci Mehmed Paşā

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Müjde halk-ı ‘āleme kim luţf-ı Rabbü’l-‘ālemin (237/56/1)

Kā’inātı devlet-i sermedle kıldı kāmbin

Müjde hayl-i müste‘iddān-ı perişān hāle kim (237/56/2)

Oldı nādim ‘aksine devr itmedin çarķ-ı berīn

Hāzret-i Paşā-yı dīn-perver ki zāt-ı kāmili (237/56/12)

Olmış istidādla hemnām-ı Faḥrū’l-mürselīn

Luţfını a‘lā vü ednā gördigin izhār ider (238/56/18)

Āsumānda naķd-i encüm hāķda genc-i defīn

Āşafā deryā ķefā dīn-perverā dānişverā (238/56/24)

Ey vezīr-i āsumān-kadr-i şeh-i rüy-ı zemīn

²²¹⁹ Başladıkça vafına başlar hücumā vāridāt

²²²⁰ Hāşre dek mamūr u ābādān ola ol hānedān

Ger Süleymân'ıñ sa' âdetle sen olayduñ Āşaf'ı²²²¹ (238/56/26)

Bir dem ārām eylemezdi dīvde engüşterin

Bu kaşîdem ravza-i huld-i me' ânîdür benüm (239/56/38)

Nazm-ı pâki âb-ı kevşer bîkr-i fikri “*hûrin in*”²²²²

Rişte-i bârîk-i fikr itmez taḥammül qorqarin (239/56/41)

Midḥatüñde ol kadar dizdüm dürr-i semîn²²²³

Vaḳtidür şimden gerü itsem du' âlar şevkle (239/56/42)

Ol du' âlar kim aña âmîn diye Rûhü'l-emîn

Emrine ' âlem musaḥḥar luṭfuña dünyâ esîr (239/56/47)

Zâtuña şîḥat mülâzım baḥtuña devlet aferîn²²²⁴

Ez-vaşf-ı kaşr-ı Şeyhü'l-İslâm 'Azîz Efendi Sellemehü's-Selâm

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Zihî serây-ı felek âsitân-ı sidre-sütün (243/58/1)

Ki tarḥ-ı vaz' ını görse behîşt olur meftûn²²²⁵

Nedür o kaşr-ı mu' allâ kenâr-ı deryâda (243/58/2)

Ki ' aks-ı kubbesi olmuş nazîre-i gerdün

İder ḥarc-ı esâsına şarf anı mi' mâr²²²⁶ (243/58/7)

Kifâyet eylese naḳd-i ḥazâ'in-i Kārûn

²²²¹ Ger Süleymân'ın sen olsan Āşaf'ı

²²²² Et-tûr 52/20: “Ve zevvec nâhüm bi-hûrin ‘în : ...*Biz onlara şâhin gözlü hûrîleri eş yaptık.*”

²²²³ Midhatinde ol kadar dizdim ana dürr-i semîn

²²²⁴ Zatına sıhhat mülâzım bahtına devlet karîn

²²²⁵ Ki tarḥ u vazını görse behîşt olur meftûn

²²²⁶ Ederdi harc-ı esâsına sarf anı mimar

Olur gonca-i gül gibi tā kıyāmete dek²²²⁷ (243/58/12)

Güşāde-çehre hānde-i leb-i şüküfte-derūn²²²⁸

O kām-kār-ı felek mesned-i firişte şiyem (244/58/16)

Ki lutf-ı tab‘ına kerrūbiyān olur meftūn

Girih-güşā-yı umūr-ı meşālih-i cūmhūr (244/58/20)

Qılāde-bend-i riqāb-ı şerī‘at ü kānūn

‘Azīz Efendi o şadr-ı yegāne-i ‘ālem (244/58/21)

Ki virmiş aña Hudā ‘ilm ü fazl-ı rūz-efsūn

Şafā-yı şoḥbet-i ḥāşına qudsiyān müştāk (244/58/25)

Cemāl-i şāhid-i re‘yine ‘aql-i küll Mecnūn

Sirāyet eylese lutfı tabī‘at-ı nāra (245/58/30)

Virürdi ḥāşiyet-i sīr-i gülşeni kānūn

Tenezzül itmam edāniye cāh ü devlet için (245/58/37)

İderse tīg-i qazāyla cebr eger gerdūn

Bu lutf-ı tab‘la sultānuma kul olsam²²²⁹ (245/58/38)

Hudā bilür ki olur dem ü vücūhıyla memnūn²²³⁰

Edāya çāre var mı şükrini ol iḥsānuñ (245/58/40)

Olur tab‘um eger biñ qaşideye medyūn²²³¹

²²²⁷ Olurdu gonca-i gül gibi tā kıyāmete dek

²²²⁸ Güşāde-çehre vü handān-leb ü şüküfte-derūn

²²²⁹ Bu lutf-ı tab ile sultānıma kul olsam eğer

²²³⁰ Hudā bilir ki olur dem-i vücūh ile memnūn

Söz āhir oldu o lāfı bilürsin ey Nef' ī (245/58/51)

Tamām olunca du' ādur aşıdede ānūn

Ola sa' ādetle ol serāy-ı zībāda (245/58/53)

Dili gūşāde şafāsı ziyāde ' ömri füzūn

Ez-azaliyyāt-ı Dīvān-ı Cevrī

(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)

Şīvedür zehr-i ' itāb-ı amzeñi tiryāk iden (248/181/1)

Zevini anuñ dil-i ' uşşādur idrāk iden

[128a]

Velehu ahramān bī-āmāndur eşmūñ ammā ' aşıuñ (248/181/3)

Pençe-i ahr-ı nigāhuñdur derūnın āk iden

azel-i Etemm

(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)

Rāzıyam devrān beni bir laza andān itmesūn (249/182/1)

Tek ubār-ı uşsa-i dehriyle ayrān itmesūn

Yāmasun gedüm murādum şem' ini hergiz felek (249/182/2)

Tek şeb-i tārık-i amda zār-ı giryān itmesūn

Amasun dil oncasın bā-ı cihānda rūzgār (249/182/3)

āırum tek berk-i ül gibi perīşān itmesūn

Derdle ölmek ayāt-ı cāvīdānıdur baña (249/182/4)

²²³¹ Olursa tabım eer bin kāsıdeye medyūn

	Tek ʔabīb-i dehr-i dūn minnetle dermān itmesūn	
	Her ne miḥnet çekdirürse rāzıyam Cevrī felek Tek hemān minnetkeş-i luṭf-ı nā-dān itmesūn	(249/182/5)
Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn) Hūrşid yanar şu' le-i āh-ı seherūmden Dūzaḥ soyınur mevc-i yem-i eşk-i terūmden	(249/183/1)
	Hāṭırda olur cilve-nümā-yı şāhid-i maḫşūd Ruḥsārını pinhān ider ammā naẓarumdan	(249/183/3)
	Ġavgā-yı kıyāmetle ʔolar 'ālem-i ervāḥ Cevrī dem-i firḫatde olan nālelerūmden	(249/182/5)
Diger	(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn) Ḳo n'eylesūn ne imiş derdūñ bī-çāre ²²³² Gamzeñe 'āşık olan başına dermān itsūn	(249/184/1)
	Oldı esrār-ı mecmū' a-i maḫabbet göñlüm ²²³³ Zülfüñ alsun ele isterse perişān itsūn	(249/184/3)
Diger	(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn) N'ola her gāh olsa dilbāzīçe-i dest-i belā Mübtelādur ol nigāh-ı 'işve-bāza n'eylesūn	(250/186/2)
	Zaḥm-ı tır-i ḡamzeñi göstermesūn mi yāre dil Açmasun rāzın ʔabīb-i çāre-sāza n'eylesūn	(250/186/4)

²²³² Ḳo bilinsūn ne imiş derd-i dil-i bī-çāre

²²³³ Oldı esrār-ı mecmū' a-i esrār-ı maḫabbet

Diğer	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Çeşmi renc-i humār eyle gāhī bīmār ²²³⁴	(250/185/2)
	Ƙan iöer şu yerine ğāyet-i perhîzinden	
Diğer	Ĥvāba varsa yüzine perde idüp ƣuresini	(250/185/3)
	Başka bir keyf bulur bûy-ı dil-āvîzinden	
	Böyle ĥvāb içre olan hîç uyanur mı Cevrî	(250/185/5)
Diğer	‘ Āşıķuñ nāle-i şeb-gîr-i seher-ĥîzinden	
	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Āb ü tāb-ı zeķanuñ bezmümüzi germ itsün	(250/187/2)
Diğer	Cām-ı billûr eriyüp şermle sîm-āb olsun	
	‘ Uķde-i zülfüñi ĥall eyle açıl sun rāzum	(251/187/4)
	Nāĥunuñ sîne-sikāf-ı dil-i pür-tāb olsun	
Ġazel-i Etemm		
Diğer	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Dilden ārām alıcı dil-ber-i zībāsın sen	(251/188/1)
	Yine ārām-ı dil-i ‘ āşık-ı şeydāsın sen	
Diğer	Zāhid ü rindi ķoduñ ‘ aşķla bir şekle ²²³⁵	(251/188/2)
	Bü'l-‘ aceb şūĥ-ı dil-ārā büt-i ra‘ nāsın sen ²²³⁶	
	Getürüt nuţķa tbessümle büt-i deyri lebüñ	(251/188/3)

²²³⁴ Çeşmini renc-i humār eylese gāhī bīmār

²²³⁵ Zāhid ü rindi ķoduñ ‘ ışķuñ bir şekle

²²³⁶ Bü'l-‘ aceb şūĥu dil-ārā büt-i ra‘ nāsın sen

Ṭurfe-i ‘İsā-nefes-i şūh-ı dil-ārāsinsen

Seyr iden hüsnuñi bir laḥza virür ğamzeñe cān (251/188/4)

Kimse didāruña tıymaz ne temāşāsın sen

Nigehüñ itdi dil-i Cevrī’yi āşüb-ı cihān (251/188/5)

Ġamze-i mest ile şūr-efgen-i zībāsın sen²²³⁷

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nābī

(Mef’ ūlū Mefā’ ilū Mefā’ ilū Fe’ ūlūn)

Peymāne lebüñ būs eyledigüni gördi çemende²²³⁸ (893/574/2)

Hażm eylemeyüp cātladı piste ḥasedinden

Nābī sipeh-i ‘aşık idicek ğāret-i ‘uşşāk (893/574/5)

Bī-çārelerüñ başlar eñ evvel ḥiredinden

[128b]

Diger

(Mef’ ūlū Mefā’ ilū Mefā’ ilū Fe’ ūlūn)

Ma’ nā-yı sitem zāhir iken reng-i lebinden (895/576/1)

Ḳādir miyüz ammā ki sū’ale sebebinden

Kīse-i ye’s dilde ümīdümi yoḥsa²²³⁹ (895/576/3)

Fāriğ miyüz ol naḳd-ı ümīdüñ talebinden

Şāyāndur ol dildāra pereştiş k’ola Nābī (895/576/5)

Āb-ı şefekat-riḥte-i ebr-i ğazabından

²²³⁷ Ġamze-i mest ile şūr-efgen-i dünyāsın sen

²²³⁸ Peymāne lebin öpdüğünü gördi çemende

²²³⁹ Geh ye’sedeler kīse-i ümmīdümi yoḥsa

DİĞER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Beḳā-yı sūziş-i ' uşşāḳı iş'ār itdi Mecnūn'uhn Çıḳan sūnbül-şıfat dūd-ı dili ḥak-i mezārından	(926/618/2)
	Gelür bir gün beni pāy-māl-i nāz eyler ümīdiyle Dü-çeşmüm naḳş-ı pā mānendi gitmez reh-güzārından	(926/618/4)
DİĞER	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Cihānuñ olmasın sır āb ü nānından Nedür bu şekve zemīninden āsmānından	(917/607/1)
	İderse pāyuñı āzürde zaḥm-ı ḥārı nedür Şikāyet eylemenüñ vechi bāḡbānından	(918/607/2)
	Gören sūtūrın olurdı resīde mefhūme ' Uṭāridüñ dökilen rīki rikdānından	(918/607/4) (918/607/3)
DİĞER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Gelür şaḥn-ı ḥayāle birbirine beñzemez şūret Dil-i endişenāküñ farkı yok mir'āt-ı berberden	(912/599/5)
DİĞER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Leṭāfetde egerçi mū-miyān meşhūrdur am mā Ṭolar āḡuş-ı ḥasret vaşl-ı ḥübān-ı ten-āverden	(912/599/8)
DİĞER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Südde-i meykededden ḡayrıya vaż itmez idük Alabilsek başımızı ḡā'ile-i sevdādan	(896/578/3)

	Mürde-i renc-i ħumāra kefen eyle ey çarĥ Atılan penbeyi cem‘ eyle ser-i mīnādan	(897/578/4)
Dīger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Bulur her ħande kālā-yı cānı eyleseñ pinhān Nigehbān-ı fenānuñ ħurtuluş yok dūr-bīninden	(884/563/3)
	Mücerred ħişşe-i ‘ aşık kebāb-ı ħasret olmaĥdur O ser-mest-i ħurūruñ luĥf-ı rūy-ı āteşininden	(885/563/6)
	Reh-i hīdmetde mevĥūf-ı işāret şaff-ı müjgānı Sevād-ı çeşminüñ ‘ unvānı çok ħamr emīninden	(885/563/7)
Dīger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Münāfık dostlardan āşikāre düşmenān yekdür Ĥarīr-i şarfı ĥuşdur bu dükānuñ germ-sūdından	(899/581/2)
	Olursa cinsine olur ‘ atāsı kec-nihāduñ ²²⁴⁰ Sipihruñ yokdur erbāb-ı vefāya ħişşe cūdından	(899/581/4)
	Ticāret-ĥāne-i dānā firīb-i dehrüñ ey Nābī Gerekdür ihtirāz itmek ziyānı deñlü sūdından	(899/581/5)
Dīger	(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün) Dünyāyı ĥalāş eyler idüm şūr ü şerinden Geçse felegüñ nāvek-i āhum siperinden	(872/547/1)
	Zehr-āb ise nüş idelüm virdigü cāmı ²²⁴¹	(872/547/2)

²²⁴⁰ Olursa cinsine olur ‘ atāsı kec-nihādānuñ

Tek düşmeyelüm pîr-i muğānuñ naazarından

Rûyından olur sînüñ şafveti zâhir²²⁴²

(873/547/5)

Ma' lûm olur aḥvâl-i nehâr seherinden

Dîger

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Bu añlanur dil-i zâruñ pey-â-pey âhından

(878/555/1)

Kināyedür ġaraẓı t̃ali' -i siyâhından

O düzd-i dil yine bir tâze genc-i ḥüsn açmış

(878/555/2)

Girişme dökilür dâmen-i nigâhından

Dîger

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Olurdum zâhidâ çokdan dehen-şu sâġar-ı meyden

(879/557/1)

Ḥumâra olsa ümîd-i müdâvâ ġayrı şey'den²²⁴³

O tıfl-ı mektebi ḥavfum budur pîrâne-ser Nâbî

(880/557/5)

Seni eyler sebâķ-ḥvân-ı tâ elif beden²²⁴⁴

[129a]

Dîger

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Îlâhî müsteķîm it ḥatırum ġayra teşevvükden

(891/572/1)

Ḥam oldı ķâmetüm erbâb-ı dünyâya temellükden

Libâs-ı 'âriyetle farkı yok ķaṭ' â tefâḥürden

(892/572/4)

Olan ḥaşmet-nümâ ķem' itdiği mâl-ı taşaddukdan

²²⁴¹ Zehr-âb ise de nûş idelüm virdigü câmı

²²⁴² Rûyından olur sînesinüñ şafveti zâhir

²²⁴³ Ḥumâra olsa ümmîd-i midâvâ ġayrı bir şeyden

²²⁴⁴ Seni eyler sebâķ-ḥvân-ı maḥabbet tâ elif beyden

Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Bāğa gel kıadd ü ruh ü hālün görüp olsun hacıl Serv gülden gül kıaranfilden kıaranfil lāleden	(931/626/3)
Diger	Nābī-i dil-ħastesin dün görmiş ol āfet dimiş Ža' fin i' lāma ne ħācet añlanurken nāleden	(931/626/5)
	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
Diger	Kīsedden kīseye ħabs iderek ħalk zeri ²²⁴⁵ Çok pīšmānlığı var çıkduğına ma' denden	(903/586/5)
	Sūziş-i sīnemi teskīne medār olmayıcaķ Gülşenün farkı ne bī-dil-ber ü mey gül-ħandan	(903/586/6)
Diger	‘ İffet ol mertebedür ħalvet-i cānānede kim Pertev-i şem' idemez taşra güzzer revzenden	(903/586/8)
	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
Diger	Taşrīħ eylemezse de maķşūdın ehl-i derd Ma' lūmdur me'ālī siyāk ü sibākdan	(909/595/2)
	Hiç ' arz-ı sūziş eyleme cūpīn-binā gibi Pervāsı yok o seng-dilün ihtirākdan	(910/595/4)
Diger	Āyā kim itdi çide güher-rīze-i murād Nābī köhne tāk-ı muraşsa' -revākdan ²²⁴⁶	(910/595/5)

²²⁴⁵ Kīsedden kīseye ħasb eyleyerek ħalk zeri

²²⁴⁶ Nābī bu köhne tāk-ı muraşsa' -revākdan

DİĞER	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	Āteş bırākdı bīm-i fenā kūre-i dile	(925/617/6)
	Nefs-i ḥarīş geçmedi sevdā-yı ḥamdan	
	Ten bī-tüvāñ ḥavās perīşān gönül ḥarāb	(925/617/7)
	Qalmaz cihān-ı tūl-ı emel intizāmıdan	
	Şehr-i bedende şıyt ü şadā qalmadı henüz	(925/617/8)
	Bāzār-ı ārzūda geçilmez izdiḥāmdan ²²⁴⁷	
	Hālüm ḥarāb 'ākıbet ü'l-emr Nābiyā	(925/617/9)
	Olmazsa luṭf ḥazret-i Rabbü'l-enām'dan	
DİĞER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilūn)	
	Cāy-gır olmuş ḥayāl-i dil-berān bir güne kim	(891/571/2)
	Fark olunmaz dil muşavver meclis-i şeh-nāmeden	
	Meyli var 'uşşākuñ kūyındaki gavḡāsına ²²⁴⁸	(891/571/4)
	Ḥande eyler āftābum germī-i hengāmeden	
DİĞER	(Mefā' ilūn Fe' ilātün Mefā' ilūn Fe' ilūn)	
	Nühüfte sūzişüm añlandı pīç ü tābumdan	(900/583/1)
	Ġam-ı nihān idi fāş oldu iztırābumdan ²²⁴⁹	
	Be-ḥaqq-ı sıdḡ-nefes rāst söyle ey dem-i şubḥ	(900/583/3)
	Ne gün gelür ḥaberün var mı āfitābumdan	

²²⁴⁷ Bāzār-ı ārzūda geçilmez zihāmdan

²²⁴⁸ Meyli var 'uşşākınuñ kūyındaki gavḡāsına

²²⁴⁹ Ġamum nihān idi fāş oldu iztırābumdan

	Egerçi bir yire geldüm o şūhla ammā Niyāzmend-i vişāl olmadum hicābumdan	(900/583/2)
	Benüm muhāsib gerdüne minnetüm yokdur Aşāğı varılsa bile Nābiyā hisābumdan ²²⁵⁰	(900/583/5)
Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn) Olmam gilemend ol meh-i hātır-şikenümden Biñ menfez-i āh açsa da her mū bedenümden	(910/597/1)
	Ben ne kadar hasret isem nāzına yārūñ Hasretdür o da harf-ı niyāza dehenümden	(911/597/4)
Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn) Ağyāra ider gūşe-i ebrū ile imā Cevrīn görüp izhār-ı melāl eyledüğümden	(926/619/3)
	Nābī beni rüsvālīga āmāde şanurlar Yārūñ ser-i kūyını sū 'āl eyledüğümden	(926/619/5)
Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn) Teşrīfūñ ümīdiyle senūñ ey gül-i nev-hīz Hamyāze-i hasret dökilür revzenümüzden	(934/630/2)
[129b]		
Velehu	Bāzūlaruñı eyleme ağyāra hamā 'il Biz saña didük gitdi güneş gerdenümüzden	(934/630/5)

²²⁵⁰ Aşāğa varsa bile Nābiya hisābumdan

Diğer	(Fā' ilātün Fā' lātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Gayra şatsun merhemin cerrāh-ı dükkān-ı neşāt Zahmla pürdür derūnum merhem olsun olmasun	(915/603/4)
	Keşf ider Nābī dil-i sevdā-zāde esrārını	(915/603/5)
	Meclisinde kim bulunsa mahrem olsun olmasun	
Diğer	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Harf-i niyāzum ol şeh-i bī-dād işitmesün	(906/590/1)
	Söz bunda kılsun ol nā-şād işitmesün ²²⁵¹	
	Bir söz yaparlar itdigümüz zevk-i vuşlatı	(906/590/4)
	Allāh şaklasun bunu hussād işitmesün	
	Yine o nā-murāduñ başına olur belā ²²⁵²	(906/590/5)
	Şirīn-i vişālūñi Ferhād işitmesün	
Diğer	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Evrākın eñ soñ eyleyecek çarh tār-ı mār ²²⁵³	(904/587/2)
	Mecmū' a-i ümīd kı şirāzelenmesün	
	Açma dehān-ı tengüñi harf-i cefā ile	(904/587/4)
	Sırr-ı nühtedür şakın āvāzelenmesün	
Diğer	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Bu hüsn-i hānmān-endāzla zālīm sen inşāf it	(908/593/2)
	Seni gördükçe 'āşık āh ü feryād itmesün n'itsün	

²²⁵¹ Söz bunda kılsun ey dil-i nā-şād işitmesün

²²⁵² Yine o nā-murāduñ olur başına belā

²²⁵³ Evrākın eñ soñ eyleyecek çarh tār ü mār

	Bu deñlü lābeden şoñra dil-i zārı o mekr-engīz	(908/593/3)
	Dürüg-āmīz bir va‘ de ile şād itmesün n’itsün	
Dıger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Her kim isterse ola ser-sipeh-i şerr-i fesād ²²⁵⁴	(909/594/4)
	Varsun iblīs gibi evveli sālūs olsun	
	Nābiyā ister iseñ tāze peyām ma‘ nā	(909/594/5)
	Qalemün ‘ālem-i endīşede cāsūs olsun	
Dıger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	Döner gülsüz bahāra bezm-i mey bī-sāķī-i dilber ²²⁵⁵	(885/564/3)
	Hemān meclisde tek dil-ber bulınsun köhne-sāl olsun	
	Meded tār-ı nigāhum itme zāyī‘ kār-gāhda	(886/564/6)
	Saña bir pīrehen çıkmazsa bārī dest-māl olsun	
Dıger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Asyāb-ı kadehün kār ide-i devri budur	(907/591/3)
	Sen de şabr eyle biraz tā saña nevbet gelsün ²²⁵⁶	
	Qorqaram tevbeyi āba düşürürsin zāhid	(907/591/2)
	Hele hengām-ı çemen mevsim-i ‘ işret gelsün	
	Beddu‘ ā itmege kıyamam saña ey şūh ancaķ	(907/591/5)
	Bāguña sebze-i ter cismüne şıhhat gelsün ²²⁵⁷	

²²⁵⁴ Her kim isterse ola ser-sipeh-i şerr ü fesād

²²⁵⁵ Döner gülsüz bahāra bezm-i mey bī-sāķī vü dilber

²²⁵⁶ Sen de şabr eyle biraz saña da nevbet gelsün

	Didiler ağyārı mezemmet nemek-i şöhetdür ²²⁵⁸	(907/591/6)
	Biz de ğıybet idelüm meclise lezzet gelsün	
Dıger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Sıne-i germek nıgeh-i yāre kıatı müşkıldür	(920/609/2)
	Dönsün o dā' iyeden ' aşık-ı hayrān dönsün	
	Hele bir kerre görmış olalum dıdārın	(90/609/4)
	Bezme gelsün yine cām-ı dıraşşān dönsün	
Dıger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Yāre varsun peyk-i āhum āh ü zārum söylesün ²²⁵⁹	(910/596/1)
	Āb-ı çeşmüm gırye-i bī-ihtiyārum söylesün ²²⁶⁰	
	Ārzū-yı vaşlla şeb-zindedār olduklarum	(910/596/4)
	Gırye-i hasretle çeşm-i intizārum söylesün	
	Bende yok kudret edāya harf-i şevkı Nābiyā	(910/596/5)
	Hāme-i rengin-şarir-i bī-karārum söylesün	
Dıger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Göñül ey mäh-ı mihr-engiz geçmez senden isterse	(932/627/2)
	Felek her gice bir meh günde bir hūrşid göstereün	
	Bize rüy-ı dilinden geçdük ancağ ol perı bāri	(932/627/4)
	Rakıbe kıa 'ilüz bir şüret-i tehdid göstereün	

²²⁵⁷ Bāğuña sebze-i ter çeşmüne sıhhat gelsün

²²⁵⁸ Dırlar ağyārı mezemmet nemek-i meclisdür

²²⁵⁹ Yāre varsun pek-i nālem āh u zārum söylesün

²²⁶⁰ Āb-ı çeşm-i gırye-i bī-ihtiyārum söylesün

[130a]

Velehu	O vaḥṣi āfeti şayd itmek isterse dil-i Nābī Niyāz itdikçe tekrār eylesün te'kīd göstereün	(932/627/5)
Diger	(Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Ḥüsn-i tākāt-güdāze 'aşk olsun 'Āşık-ı pāk-bāza 'aşk olsun Lezzet-i nāza gerçi söz yokdur Lik zevk-i niyāza 'aşk olsun	(932/628/1) (932/628/2)
Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün) Ey dil sitem-i dehrden āzād olamazsın ²²⁶¹ Mādām saña dil dinülür şād olamazsın ²²⁶² Dergehine yüz sürmeyecek her maḳāmuñ ²²⁶³ Şāyeste-i keyfiyyet-i irşād olamazsın	(930/624/1) (930/624/2)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Beni şād eylemedüñ sen daḥı nā-şād olasın Şu' le-i āh-ı ġarībān gibi ber-bād olasın Künc-i hicrāna olup sen de benüm gibi esir Rüz ü şeb dest-zen-i dāmen-i feryād olasın Vire naḥl-i emelüñ mīve-i eşk-i ḥırmān	(928/622/1) (928/622/2) (928/622/3)

²²⁶¹ Ey dil sitem-i yārdan āzād olamazsın

²²⁶² Mādām ki saña dil dinilür şād olamazsın

²²⁶³ Dergāhına yüz sürmeyecek pīr-i muğanuñ

	Bir sitemkāra niyāz itmege mu‘ tād olasın	
	Eyledüñ Nābī-i bī-çāreye çok cevır ü sitem	(929/622/6)
	Yok ümīdüm ki mükāfātından āzād olasın	
Diger	(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)	
	Zāhid yūri var şavma‘ ada çille-nişin ol	(887/566/3)
	Sen meykedenüñ zevk ü şafāsın ne bilürsün	
	Çok keştī-i ‘ isyānı çeker sāhil-i ‘ afva	(887/566/4)
	Baħr-i keremüñ mevc-i ‘ aţāsın ne bilürsin	
	Daħl eyleme hīç kimsenüñ aħvāline Nābī	(888/566/8)
	Hallākuñ esrār-ı kázāsın ne bilürsin	
Diger	(Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)	
	Düşürdüñ yāre farzā fırsat-ı ‘ arz-ı niyāz ammā	(911/598/2)
	Görince cebhesinde çin-i istignā ne söylersin	
	Yıkup göñlüm yine va‘ d-i dürüg-āmiz yapduk ²²⁶⁴	(911/598/3)
	Bugün virdüñ firīb ammā ‘ aceb ferdā ne söylersin	
Diger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)	
	Dest-i sitemle yakma dilüñ tīre-hānesin	(923/615/1)
	Ŧağıtma şebbāz-ı ğamuñ āşiyānesin	
	Kaşdum hemān hikāyet-i baħt-ı siyāhdur ²²⁶⁵	(623/615/2)
	Ey dūd-ı āh sen arada bahānesin ²²⁶⁶	

²²⁶⁴ Yıkup göñlüm yine va‘ d-i dürüg-āmiz ile yapduñ

²²⁶⁵ Kaşdum hemān şikāyet-i baħt-ı siyāhdur

Bir kerre baña gelmedüñ ey sāğar-ı neşāt (624/615/4)
Bildüm ki sende tābi^c-āver-i zamānesin²²⁶⁷

Diger

(Mef^ʿ ūlū Mefā^ʿ ilū Mefā^ʿ ilū Fe^ʿ ūlūn)

Ey nāme sen ol māh-liḳādan mī gelürsin (950/654/1)

Ey hüdühüd-i ümîd Şebâdan mı gelürsin

Teşrîfe va^c di var ol şem^c -i ümîdûn²²⁶⁸ (950/654/3)

Ey h^vāb-ı siyeh baht ' iṣādan mı gelürsin

Vā' iz bizi tahvīfle teşvīşe düşürme (950/654/8)

Sen mahkeme-i rûz-ı cezâdan mı gelürsin

Bilmem ne içün varmış idüñ kūyına ey eşk²²⁶⁹ (950/654/9)

Taḥrīk-i ğāzabdan mı recādan mı gelürsin

Diger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Ğonca gördüm seni ey gül o şāh olmayasın²²⁷⁰ (913/600/1)

Gösterürlerdi hilāl iken o māh olmayasın

Beste-i çeşme-i 'afv olmadan olma nevmid²²⁷¹ (913/900/5)

Hum-ı şahbā gibi leb-rîz-i günâh olmayasın

Bed-du' ā eylemem ancak göresin ol günü kim (913/900/6)

Teşne-i nāz olasın ğark-ı günāh olmayasın

²²⁶⁶ Ey dūd-1 āh sen ārada bir bahānesin

²²⁶⁷ Bildüm ki sen de tābi^c -i devr-i zamānesin

²²⁶⁸ Teşrîfe bu şeb va' di var ol şem' -i ümîdün

²²⁶⁹ Bilsem ne içün varmış idüñ kūyına ey eşk

2270 Gönce gördüm seni ey gül sen o şâh olmayasın

²²⁷¹ Şüste-i çeşm-i 'avf olmadan olma nevmîd

DİĞER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Cefā gördük o naḥl-ı nāz-perverden vefā dirken	(928/621/1)
	Bizümle 'ākıbet bīgāne çıkdı işnā dirken	
[130b]		
VELEHU	Bizümle hep zebān-ı ḥançer ile söyleşür şimdi	(928/621/3)
	Ser-i rehde düçār olduğda her dem merḥabā dirken ²²⁷²	
DİĞER	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Bī-hūde key-i ümīdūme sa' y itme ey felek ²²⁷³	(914/601/3)
	Rüsvā-yı ider cerāḥar nāsūsı merhemın	
	Bir kimsenüñ bu meclīs-i fānīde Nābiyā	(914/601/7)
	Görmek müyesser olmadı 'ayş-ı dem-ā-demin	
DİĞER	(Fe' ilātün Fe' lātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Añladum cünbiş-i yek-ṭavr-ı cihāndan bunı kim	(898/580/2)
	Kimse terk itmege mu' tād degül mu' tādān	
	Şaydı şayyād şikār itmede söz yok ²²⁷⁴	(898/580/4)
	Kayd-ı şayda düşürür şayd daḥı şayyādan	
	Nābiyā yāre şarf itmedür enfāsın ²²⁷⁵	(898/580/7)
	İhtişāma çüriden mā-ḥasal-ı irādın	
DİĞER	(Fe' ilātün Fe' lātün Fe' ilātün Fe' ilün)	

²²⁷² Ser-i rehde düçār olduğda evvel merḥabā dirken

²²⁷³ Bih-būdī-i ümīdūme sa' y itme ey felek

²²⁷⁴ Şaydı şayyād şikār itmede söz yok ammā

²²⁷⁵ Nābiyā yāveye şarf itmededür enfāsın

	Dile rāhat mı virür vesvese-i meger rakīb ²²⁷⁶	(890/570/4)
	Cām-ı vaşluñ çekerüz nūşından ol kederin	
	Var iken hūsn-i melek-tāb-ı beşer ²²⁷⁷	(890/570/5)
	Hayfdur gayriye şarf eylemek insān nazarın	
	Devlet-i ‘aşk-ı haqīkatden olurlar mahrūm	(890/570/8)
	Fıkr iden bādiye-i ‘aşk-ı mecāzın hatırın	
Diger	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)	
	İstimā‘ itdük görenlerden şafā-yı şoḥbetin	(920/610/1)
	Biz hele bezm-i cihānuñ görmedük keyfiyyetin	
	Nābiyā hūşter gelür bī-berg-i ‘ayş olmak baña	(920/610/5)
	Rūzgāruñ çekmeden bār-ı girān-ı minnetin	
Diger	(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün)	
	Maşşüre-i dīdemde kemīn itmeden a‘ lā	(922/612/5)
	Hāk-i der-i cānāneye ta‘ zīm ne mümkün	
	Dil ‘arş-ı İlähi’dür anı eyleme taḥrīb	(922/612/6)
	Dest-i beşer ol hāneyi termīm ne mümkün	
Diger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)	
	Kimdür cihānda olmamış āyā firifte	(914/602/5)
	İkbāl ber-қarār-ı hayāl-i muḥāl iken	
	Çesbāndur ārzü-yı dile ye’sden yine ²²⁷⁸	(914/602/4)

²²⁷⁶ Dile rahat mı virür vesvese-i fikr-i rākīb

²²⁷⁷ Var iken āyine-i hūsn-i melek-tāb-ı beşer

Ümîd esîr-i keşme-keş-i ihtimâl iken

Çokdur bu nev-kumâş-ı sühân saña Nâbiyâ

(914/602/7)

Şehr-i dimâğ pâ-zede-i ihtilâl iken

Dîger

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Zer-i ebnâ-yı 'âlem eyleyüp pinhân seḥâbâsâ

(929/623/5)

Yine âh-ı şerernâk ile giryân gösterür kendin

Şabâḥasâ yüzi açık derûni pâk iken Nâbî

(930/623/7)

Yine gerdün gibi âlûde-dâmân gösterür kendin

Dîger

(Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Olmaz zamân-ı 'aşk mükâfâtından emîn

(897/579/1)

'Uşşâkuñ inkisârın alan şüh-ı nâzenîn

Zerd olsa n'ola katlaruñ ey ruḥları gülgün

Her bir sûreleri muşḥafuñ ekşer olur altun²²⁷⁹

Ez-murabba' ât-ı Nâbî

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilün Fâ')

Hürşid ziyâ-çü dil-i pür-tâbumdan

(869/1)

Cem himmet umâr câm-ı mey-i nâbumdan

O baḥr-i belâyum ki ider istiğfâr

Hızır itse güzâr nûşe-i gird-âbumdan²²⁸⁰

Dîger

(Mef' ülü Mefâ' ilün Mefâ' ilün Fâ')

²²⁷⁸ Çeşbândur ârzü-yı dile ye'sden hele

²²⁷⁹ Bu beyit yazılmış olduğu gazelin beyti değildir. Divanda bulunamamıştır.

²²⁸⁰ Hızır itse güzâr güşe-i gird-âbumdan

Hişşeñ var ise hazā`in-i ma` nādan (1220/171)
Agah olagör haķāyık-ı eşyādan
Herkes yir iķer doker saķar kārı biter
Eksilmez o şey-i hazāne-i Mevlādan²²⁸¹

Ez-muķaţţā`āt-ı Nābī

(Mefā` ilün Mefā` ilün Fe` ülün)
Gulāme itme şarf-ı toĥm-ı şehveti (1158/73)
Tururken mezra`-ı ecsām-ı nisvān

[131a]

Velehu Zemīn-i şüre sünbül ber-neĥized
Der ü toĥm-ı `amel zāyī` me-kerdān

Ez-meţālī`āt-ı Nābī

(Fe` ilātün Fe` ilātün Fe` ilātün Fe` ilün)
Şaldı āteş dil-i sūzānuma mānend-i fūrūn (1241/32)
Kaĥt-ı ĥübānda bir māh-ruĥ-ı gendüm-gün

Diger (Mef` ülü Fā` ilātü Mefā` ilü Fā` ilün)
Aĥyāra yār meyl ider aĥyār n`eylesün (1241/33)
Gül çekmeyince dāmenini ĥār n`eylesün

Diger (Fe` ilātün Fe` ilātün Fe` ilātün Fe` ilün)
Çeker ol sīm-tenī püşte raķīb-i me`bün (1242/36)
Döndi `aynıyla gümüş çullı ata ol ĥar-ı dūn

Diger (Mef` ülü Fā` ilātü Mefā` ilü Fā` ilün)

²²⁸¹ Eksilmez o şey hazāne-i Mevlādan

Dil-sādegān-ı ʿirfān āzādedür sitemden (1242/38)
Evrāk-ı nā-nüvişte va-reste piç ü hamdan

Diger (Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilün)
Birbiriyle öpüşür ʿid olıcağ ʿid-i cihān²²⁸² (1242/39)
Ġālibā bozmuş aralarını cūʿ -i ramāzān

Diger (Mefʿ ülü Mefāʿ ilü Mefāʿ ilü Feʿ ülün)
Bindikçe şalıncağa o ser-defter-i hūbān (1243/40)
Güyā ki terāzūya girer Yūsuf-ı Kenʿ ān

Ez-müfredāt-ı Nābī

(Mefʿ ülü Mefāʿ ilü Mefāʿ ilü Feʿ ülün)
Bu zühd ü riyā ḥaḳuñ başına ne belādur²²⁸³ (1256/42)
Maḥrūm ider erbābını zevḳ-i dü-cihāndan

Diger (Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün)
Belki cürmüm zīver-i ruḥsār-ı ḡufrān eyleye (1257/43)
Dil-berüñ ṭaraf benāḡuşında ḡisū gösteren

Diger (Mefāʿ ilün Feʿ ilātün Mefāʿ ilün Feʿ ilün)
Zamānıyla ne ʿaceb māh-pārelerden imiş (1257/46)
Ṭarāvet-i bedenin gör ḥaṭṭ-āver olmuş iken

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şābit Efendi

(Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün)
Saña her meclisde söylerüz sen mülzem olmazsın (330/254/1)
Degül kürsiye vāʿ iz ʿarşa çıksañ ādem olmazsın

²²⁸² Birbiriyle öpüşür ʿid olıcağ ḥalk-ı cihān

²²⁸³ Bu zühd ü riyā başına ḥalkuñ ne belādur

Bizüm bir başka vādī semtimüz var duhter-i rezle (330/254/2)

Şafā geldüñ sen ey vā' ız bu bezme maḥrem olmazsın²²⁸⁴

Ne ma' cün oldıguñ ma' lūmumuzdur ey ḥumār-ı çarḥ²²⁸⁵ (330/254/3)

Bu ḥaşıyyetle sen zaḥm-ı derūne merhem olmazsın

Lebüñden Şābit'üñ maṭlūbı bir ḥarf-i vişālüñdür (330/254/5)

' Aceb nāzendesin hem kā'il olur hem olmazsın

Ġazel-i Etemm

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Eşküm şaḥīfe-i ruḥ-ı cānāne düşmesün (335/266/1)

Ḥūn-ı şehīd Muşḥaf-ı Oşmāne düşmesün

Ağyār seng-i ṭa' n atarak ardına düşer (335/266/2)

Bir ' aşıkuñ gözi hemān ḥūbāna düşmesün

Kāfir senüñ de ḫur' a-ı fāl-ı maḥabbetüñ (335/266/3)

Bir ṭālī' -i siyāh-ı müselmāne düşmesün

Dām-ı belā-yı hecre düşürdüñ fütādeñi (335/266/4)

Düşmenlerüm senüñ gibi fettāne düşmesün

İḳlīm-i ḥüsn-i yārda dil bir ḡarībdür (336/266/5)

Şābit fütāde cāh-ı zenāḥdāne düşmesün

Dıger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

²²⁸⁴ Şafā geidüñ sen ey zāhid bu bezme maḥrem olmazsın

²²⁸⁵ Ne ma' cün oldıguñ ma' lūmumuzdur ey zīmād-ı çarḥ

	Āfitābe şor begüm üftādelik māhiyyetin Hāl-i mecrūhı ne bilsün düşmeyenler dāmdan	(330/256/2)
	Seng-i ta‘n atmağla kalb-i sahtī-i endāmına Münkesirdür āyīne ol şūh-ı gül-endāmdan ²²⁸⁶	(331/256/3)
Dıger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün) Haṭṭın tırāş idicek ruḥ-ı tāb-nākdan ²²⁸⁷ Yağdı çarḥ-ı ‘ārızı Selmān-ı pākdan ²²⁸⁸	(332/260/1)
	Şāhinşeh-i maḥabbete idüp himmet-i bülend Kaldırdı dest-i luṭfıyla Manşūrı ḥākdan	(332/260/3)
	Dürr-i yetīm iseñ de deler bağruñı felek Geç silk-i ehl-i ma‘rifete insilākdan	(332/260/5)
Dıger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Ġarḥ idüp seyl-i belā gūşına dek nāqasını ²²⁸⁹ Deveden Qaysa kulağ gösterür ancak gerdün	(330/255/2)
[131b]		
Velehu	Ġālibā ayağa mīḥ degermüñ encüm ²²⁹⁰ Pek ağır deprenür oldı feres-i çarḥ-ı ḥarūn Ġoncanuñ jāle şu sepdı yüregine ammā Oldı hezār dānecigi bülbüle bir dāğ-ı derūn	(330/255/3) (330/255/4)

²²⁸⁶ Münkesirdür āyīne ol şūh-ı sīm-endāmdan

²²⁸⁷ Haṭṭın tırāş idince ruḥ-ı tāb-nākdan

²²⁸⁸ Yağdı çerāğ-ı ‘ārızı Selmān-ı pākdan

²²⁸⁹ Ġarḥ idüp seyl-i belā gūşına dek nāfesini

²²⁹⁰ Var ise ayağına mīḥ degermüñ encüm

DİĞER	(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)	
	Aķ sāde ile yāri görüp 'āşık-ı miskīn	(329/253/1)
	Ol şevķle astāra şarıldı beze miskīn ²²⁹¹	
	Mir 'āte nigāh eyleme mağrūrlanursın	(329/253/4)
	Her āyīne mir 'ātdür eyler seni ĥod-bīn	
DİĞER	(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ilün)	
	Ķan ağladı dil ol büt-i tersāsı yedinden	(337/270/1)
	Ser-māye-i imānını çalmış sepedinden	
	Ağyār-ı müneccim vakte mutaraşşıd ²²⁹²	(337/270/5)
	Furşat gözedür dil-bere çāh-ı raşadından	
	Bir çehre-i kec görmeyelüm kimsede Şābit	(338/270/7)
	Zaĥmetde çekerseñ dile çeşmüñ remedinden ²²⁹³	
DİĞER	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	' Aceb mi ķavāķ seyri zevķine olsa meftün ²²⁹⁴	(338/271/1)
	Ķavāķ yeli eser ol serv-i ķadd başında bu gün	
	Civār-ı şāĥnede muṭrib terāne-senc olma	(338/271/3)
	İşitmesün seni şeyṭān ķulāğına ķurşun	
DİĞER	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Müridi söyledi şeyḫüñ riyā-fürüş idügin	(333/261/1)

²²⁹¹ Cān virdi vü astāra şarıldı beze miskīn

²²⁹² Ağyār da müneccim gibi vakta mutaraşşıd

²²⁹³ Zaĥmet de çekerseñ n'ola çeşmüñ remedinden

²²⁹⁴ ' Aceb mi olsa ķavāķ seyri zevķine meftün

	Uzun kulağdan işitdüm dırāz-gūş idügin	
	Gice gice koca peymāne ile söylerler	(333/261/2)
	Cenāb-ı pīr tarīķinde bāde-nūş idügin	
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Bintü'l- ^ç ineb mübālağa-ı āb ü tābdan	(333/262/1)
	Aṭlas kabarcığı çıkarur her ḥabābdan	
	Ġamzeñ ki zebān-ı tāze-i tīg ile söyleşür ²²⁹⁵	(333/262/2)
	Erbāb-ı dil kesildi sū 'āl ü cevābdan	
	Şābit varınca heşt-behişte ḥalāş yok	(333/262/5)
	Cū çār-bāg-ı ğamda bize ıztırābdan	
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Bize baba-yı ^ç ālem bir cevān-ı sāde-levḥ olsa	(339/273/4)
	Uşanduk ğüne ğüne ḥübān-ı rūbābından ²²⁹⁶	
	Bahār eyyāmı geldi müsta' iddān-ı cünün n'işler	(339/273/5)
	Varup feyz alsalar dārü'l-şifā-yı şeyḥ-i külābiden	
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Bizā' a-ı ser ü sāmānı çaldurursın şabā	(332/259/4)
	Hevā-yı nağme-i çeng ü rebāba düşme şakın	
	Ḳuzum raşad gözedür gürk-i Yūsufi çokdur	(332/259/5)
	Şakın meğāk-ı firīb-i kilāba düşme şakın	

²²⁹⁵ Ġamzeñ zebān-ı tāze-i tīg ile söyleşir

²²⁹⁶ Uşanduk ğüne ğüne reng-i ḥübān-ı zübābiden

Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Görüp ol taze nihāl-i çemenün reftārın Gayretinden kırıyı kaldı hemān serv-i çemān	(334/263/3)
Diger	Üstüne düşmeyecek işler idersin dirdüm Seni tenhāda düşürsem ey serv-i revān	(334/263/4)
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Cānum şıkıldı mehlīke-i kabır-i zīkdan Dūn āsiyābdan öğüt aldum dāḳıkden	(334/264/1)
Diger	Bir kerre dönse başına biñ kerre bār olur Geç seng-i āsiyā gibi ḥā'in refīkden	(334/264/2)
Diger	Kesme efendi sā' at-ı rīk-i revān gibi Ser-rişte-i a' lāḳayı yār-ı şefīkden	(334/264/3)
Diger	Herkes birer ṭarīḳa girüp gitdi cennet Ṣābit ' aceb ne semte gider bu ṭarīkden	(334/264/6)
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Haber şalmış bize ' id oldu gitseñ gerek yārına ²²⁹⁷ O reh-i āmāde-i dūllāb-ı ferdā-yı vişāl olsun ²²⁹⁸	(331/257/2)
[132a]		
Velehu	Elinde māl-ḥūlyā gibi bir sermāye var şimdi Revā mı ' aşık-ı müflis gibi dil pūr-melāl olsun	(331/257/3)

²²⁹⁷ Haber şalmış bize ' id oldu şalınsaḳ gerek yarın

²²⁹⁸ O da āmāde-i dolāb-ı ferdā-yı vişāl olsun

	Şoğutmağdur murādı kahveden ālüfte yārānı Kelām-ı şeyh bāriddür gerek āb-ı zülāl olsun	(331/257/4)
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilū Fā' ilün) İkbāl-i vaşl-ı buz üstündedür şakın Gönlün o yolda vādī-i hicrāna düşmesün	(336/267/4)
	Biñ kerre ka' r-i hāke deper tevsen-i felek Bir kerre sürçüp ' aşık-ı ferzāne düşmesün	(336/267/5)
	Şābit şarāb-ı nāba giden rind gelmiyor Bār-ı girān-ı keyfle mestāne düşmesün	(336/267/6)
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilū Fā' ilün) ' Aşkuñla mu' āmeleden zecr ider misin Me 'zūn iken efendi kuluñ hecr ider misin	(336/268/1)
	Ğabre girince renc-i firākuñla hasteñi Şāhib-firāş-ı çār-şeb-i hecr ider misin	(336/268/2)
	Yā Rābb zulmet-i şeb-i firkatde kalmışuz Encām-ı şām-ı tîremüzi fecr ider misin	(336/268/3)
Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ilün) Yutdurur tama' oltasını ādeme şeytān ²²⁹⁹ Āvīze idüp dāneyi tār-ı hasedinden	(338/272/3)

²²⁹⁹ Yutdurdı tama' oltasını ādeme şeytān

Zehr-i asedi dūřmenūñ ef‘ī gibi gitmez (338/272/4)
Tā gitmeyecek rūhı amīř-i absinden

Çok ‘ibret alur dīde-i ařhāb-ı başiret (339/272/5)
Hengām-ı ařāduñ serilen her demedinden

Mecrūh yatar ġāyeti yok řāhsūvāruñ (339/272/6)
Bu ester-i bed-ħūy-ı cihānuñ lekedinden

Ez-murabba‘ āt-ı řābit

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilūn Fā‘)
Bař urdı beyābāne miřāl-i Mecnūn (404/24)
řūziřle olup rūy-berāh-ı mecnūn²³⁰⁰
Dūřmiř heves-i řaydına bir āhūnuñ
Min-ba‘ d raķīb seg-i řahrā-yı cūnūn²³⁰¹

Ez-muķaṭṭa‘ āt-ı řābit

(Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)
‘Alī Pāřā da o tācir-beçe-i bī-insāf (391/3)
Artırur mūřterī-i vařlına kālā narħın
Üstüne dūřmeyelūm bir iki ġünden řonra
Bulur anuñda ķumāřı ‘Alī Pāřā narħın

Dīġer

(Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)
Ķonya mařřūlını nā‘ibden idūñ istifsār (398/29)
Ki cevābın size ber-mūcib-i defter virsūn

²³⁰⁰ řūziřle olup rūy-berāh-ı hāmūn

²³⁰¹ Min-ba‘ d raķīb ol seg-i řahrā-yı cūnūn

Rūzgārı getürür senġ-i ġübārı gözime²³⁰²

Ṭaşına ṭoprāġına Ḥaġ bereketler virsün

Ez-meṭālī' -i Şābit

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Firāşa girse de rām olmaz ol cefā-āyīn (420/143)

Efendi rāyiḥa virmez şükūfe-i bālīn

Dīger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Rū-pūş olıcaġ ' arızuña zülf-i perişān (409/35)

Zencīrlī kuyıya döner ol çāh-ı zenāḥdan

Dīger

(Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Bāġdan gitdi bülbul-i nālān (409/37)

Çemenüñ beñzeri uçdı geldi ḥazān

Dīger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Naġd-i cān ü dili müft aldı cānān²³⁰³ (410/40)

Bir ḳadeḥ meyle boyadı gözimi pīr-i muġān

Dīger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Ney-i şikeste-i pūr-dāġa itdirüp şīven (409/38)

Ḳoçandığı yirine başdı barmağı ney-zen

Dīger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Edeblerle cihānda bir ḳadd-i bālāya dil virdüm (422/165)

Belā itdüm o şūḥı başıma Allāḥ belā virsün

²³⁰² Rūzigārı gerirür seng ü ġubārın gözüme

²³⁰³ Naġd-i cān ü dili müft aldı elimden cānān

Ez-dere-nāme-i Şābit

(Fe' ilātün Fe' lātün Fe' ilün)²³⁰⁴

Peştemāl ucı gibi o miskîn

Toza toprağa sürünirdi hemîn

[132b]

Ez-derenāme-i Şābit

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Ba' z mişvārı bilinmiş dimiş yārān²³⁰⁵ (30/1/77)

Didiler 'avrete filān ata kıolan

Dıger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Zen şekline kıoydı söz ebesin (32/1/91)

Bağladı kıarnına yāğ debbesin

İdüp emed-şud-ı rāh-ı 'işıyān (35/1/144)

Yine mūm yağıdı anda şeytān

Ez-ramazāniyye-i Be-sūy-ı Şadr-ı A'zam Baltacı Mehmed Paşā

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Yevm-i şekk niyyetine şire şıkarken yārān (158/45/1)

Şık boğaz itdi başup şahne-i ramazān²³⁰⁶

Dehen ü destini mey-ḥvāre yüdü şahbādan (158/45/4)

Kūze-i bādeyi ibriķ vuzū' itdi hemān

Döndi baḥtı gibi levnī 'ayyāşlaruñ²³⁰⁷ (158/45/5)

²³⁰⁴ Bu beyit dere-nāmede bulunmamaktadır.

²³⁰⁵ Ba' z mişvārı bilinmiş yārān

²³⁰⁶ Şık boğaz itdi başup şahne-i şehir-i ramazān

Şimîd tevḥîde giren şeyḥlerüñdür devrân

Ḳalb-i mü'mîn gibi mescid mütesellî ü ma' mûr²³⁰⁸ (159/45/12)

Dil-i fâsık gibi mey-ḥâne ḥarâb-ı vîrân²³⁰⁹

Elde işkenbe fener arḳada zenbîl-i saḥûr (159/45/16)

Gice faşlında şikem-ḥvârelerüñdür seyrân

Ḳıble-i ḳubbe-nişînân Muḥammed Pâşâ (159/45/24)

Leyletü'l-ḳadr-i kerem 'îd-i şabâḥ-ı iḥsân

Şeref-i cûd ile ḥâtem gibi ma' rûf-ı enâm²³¹⁰ (160/45/29)

Hüner-i tîrde Rüstem gibi meşhûr-ı cihân

Vardı menziline kim Toz Ḳoparan merḥûmuñ²³¹¹ (160/45/30)

Şöhret-i nāmını başdurdı gubâr-ı nisyân

Kehrübâya nîgeh-i ' âṭîfet itse ammâ (160/45/32)

Benzinüñ ḳanı gelüp kesbede reng-i mercân

Şâ' ire ḥüsn-i teveccühleri in' âmiyla delîl²³¹² (160/45/35)

Luṭf-ı maẓmûne tebessümleri iḥsâne nişân

Hoş ḳumâş-ı süḥeni zîver-i bâzâr idelüm (160/45/36)

Hîç söz şatmağa girmez ele böyle zamân

²³⁰⁷ Döndi baḥtî gibi levnî yine ' ayyâşlaruñ

²³⁰⁸ Ḳalb-i mü'mîn gibi mescid mütesellî ma' mûr

²³⁰⁹ Dil-i fâsık gibi meyḥâne ḥarâb ü vîrân

²³¹⁰ Şeref-i cûdda Ḥâtem gibi ma' rûf-ı enâm

²³¹¹ Vardı bir menzile kim Toz Ḳoparan merḥûmuñ

²³¹² Şâ' ire ḥüsn-i teveccühleri in' âme delîl

Böyle bāzārda eylemeyen istiftāh	(160/45/39)
Ne zamān açsa gerek sūḳ-i ma‘ ānīde dükān	
Postunuñ şāhibini çekdi ḳadīmī şadre ²³¹³	(161/45/45)
Ḳuṭbu’l-aḳṭāb-ı velāyet mi degül Aḥmed Ḥān	
Vā‘ ız-i mükşīr-i kürsi gibi bir söz ḳaldı	(162/45/62)
Diyelüm sonra du‘ ā eyleyelüm bī-pāyān	
Esb-i hırşı çekerüz āḥūr-ı istiğnāya	(162/45/63)
Semt-i cerre boşanur eylesek irḥā-yı ‘ inān ²³¹⁴	
Köstegi kırsa da ma‘ zūrdur o ma‘ nāda	(162/45/64)
Köhne pā-bend-i tevekkülde ṭurur mı ḥayvān	
Ḳocalıḳdan silinüp arpalığı nā-çāruñ	(162/45/65)
Ḳaldı ıṣṭabl-ı riyāzetde ne arpa pür ne sāmān ²³¹⁵	
Ṣābitā şimdi mübārek ramazān günleridür	(162/45/66)
Aç da‘ vācı gibi eyleme feryād ü fiğān	
Rūze-i faḳr-ı ‘ aḳībinde gelür ‘ īd-i ğinā	(162/45/67)
Fıṭra-i vācibe-i himmete yok mı imkān	
Nitekim bir sene ziynetle gelüp māh-ı şiyām	(162/45/68)
İde her gūşe-i dünyāyı çerāğān-ı cinān	

²³¹³ Postu şāhibini çekdi ḳadimi şadra

²³¹⁴ Semt-i cerre boşanup eylesek irḥā-yı ‘ inān

²³¹⁵ Ḳaldı ıṣṭabl-ı riyāzetde ne arpa ne sāmān

Şadr-ı ‘ālī-i kerem-kāruñ ola hem-vāre (162/45/69)
Güni ‘īd ü gicesi leyle-i kıadr-i ramazān

Kendü her fıtra her ađhāda selāmetde olup²³¹⁶ (162/45/70)
Düşmeni var ise kûç başına olsun kıurbān

[133a]

‘Ahdinüñ bir günidür mevsim-i ‘īd-i ekber²³¹⁷ (159/45/25)
Gününüñ bir gicesidür şeb-i kıadr-i ramazān²³¹⁸

Tāriḫ-i Etemm-i vefāt-ı Es‘ad Efendi el-ma‘rūf

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Katdın Es‘ad gibi bir maḥdüm-i ‘ālī himmete (192/24/1)
Dād çarḫ-ı sıfleden feryād çarḫ-ı dünden²³¹⁹

Gülbün-i ḥüsnüñ kırup bir goncasın bād-ı fenā (192/24/2)
‘Āşıkuñ bağrın kıopardı sīne-i pür-ḥūndan

Kevkeb-i sākıt degül nāḥid bu ālām ile (193/24/3)
Kendüsin atdı fırāz-ı kıulle-i gerdünden

Koltuğuna girdi ol āşüb-ı devrānuñ vebā (193/24/5)
Kaldurup nezzāregāh-ı ‘āşıq-ı maḥzūndan

Lafzen ü ma‘nen didüm tāriḫ-i fetvin Şābitā (193/24/7)
Kendü biñ yüz birde kim Es‘ad Efendi tātūndan

²³¹⁶ Kendü her fıtr ü her aḥāda selāmetde olup

²³¹⁷ ‘Ahdinüñ göndüzidür mevsim-i ‘īd-i ekber

²³¹⁸ Güninüñ her gicesidür şeb-i Kıadr-i Ramazān

²³¹⁹ Dād çarḫ-ı sıfleden feryād dehr-i dünden

Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Seyyid Vehbī

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Ne bilsün eşk-i germ ü āh-ı serdüñ 'āşık-ı zār²³²⁰ (617/166/4)

Ḥaberdār olmayanlar rûzgāruñ germ ü serdinden

Dil-i pür-derde kimden çāre-cū oldı ise ey Vehbī²³²¹ (617/166/5)

Ṭutunca nabẓını bildim ki 'āciz kendü derdinden

Diger

(Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün)

Zülfüñ degil mi böyle perīşāñ iden beni (618/167/2)

Āsūde olmasun o daḥı rûzgārdan

İtdüñ esir şiddet sermā-yı ğam bizi (618/167/3)

Maḥrūm ola riḡāẓ-ı cemālūñ bahārdan

İki yakayı görmeye bir yerde gerdenüñ (618/167/5)

Dür eyleyen odur beni dār ü diyārdan

Şıḡḡat yüzini görmeye bīmār gözlerüñ (618/167/6)

Dā'im budur recā-yı dilüm Kirdgārdan

Diger

(Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün)

Beste-i zencir-i zülf ile dil-i āşüfteyi (60/171/4)

'Ākılān Mecnūn olup dīvāneler reşk eylesün

Bir nigāh-ı iltifāt eyle dil-i Vehbī'ye kim (620/171/5)

Āşınālar dostlar ü bigāneler reşk eylesün²³²²

²³²⁰ Ne bilsün eşk-i germ ü āh-ı serdin 'āşık-ı zāruñ

²³²¹ Dil-i pür-derde kiimden çāre-cūy oldumsa ey Vehbī

Diger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)	
	Niçe ferāğ olınur lezzet-i vişālinden	(621/172/1)
	Ki kıand-ı şerbete beñzer Girīd bālından	
	Güvāre-i ‘ ayniyle beñzedi ḥalāvetle ²³²³	(621/172/3)
	Göñül Girīdli Hüseyn’ün lebi ḥayālinden	
	Başından nīce dil-āşüftenün yanar āteş	(621/172/4)
	Serindeki o levendāne āl-ı şālından	
Diger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)	
	Hevāsı cān-zār iken bu memleketün ²³²⁴	(621/173/3)
	Ricālīnün dem-i serdi nümünedür yaḥdan	
	Pesend aña bu dām-ı belādan ola rehā	(621/173/4)
	Döner o murg-ı giriftāra kıurt ile muḥdan ²³²⁵	
Diger	(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)	
	Olmaz tīr-i kıazā kim atıla şaşt-kaderden ²³²⁶	(622/174/1)
	Dönmez gerüye dest-i durū-zih-i siperden ²³²⁷	
	Şemşīr-i firākıñ yüregın pārelemişdür	(622/174/2)
	Hūn-geşte dil itse n’ola feryād cigerden	

²³²² Āşinālar dostlar bīgāneler reşk eylesün

²³²³ Güvāre-i ‘ asele beñzedi ḥalavet ile

²³²⁴ Hevāsı düzaḥ-ı can-süz iken bu memleketün

²³²⁵ Döner o murg-ı giriftāra kıurt ile faḥḥdan

²³²⁶ Ol tīr-i kıazā kim atıla şaşt-kaderden

²³²⁷ Dönmez girüye elbet alur kām siperden

	İflās bizi ğarḳa-i cūy-ı keder itdi Nilüfere döndi ruḫumuz ḫasret-i zerden	(622/174/3)
Dīger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün) Ḥaṭṭına buse-zen oldıkça dil-berün ²³²⁸ Mānend-i tār zülf-i perīṣān olur gören Gel pister-i viṣālde çoklık açılma kim Serdī-i hicri pāy be-dāmān olur gören	(623/175/7) (623/175/9)
Dīger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Rūzgār ile gözine girmegi eyle naṣīb Ey vücūdum rāh-ı 'aşḳ-ı dil-rübāda gerd iden	(623/176/4)
[133b]		
Velehu	Zen-perestī itmemekdür Vehbī'yi Mecnūn-miṣāl Ḥamdi-i 'aşḳ-ı maḫabbetde bu güne merd iden ²³²⁹	(624/176/6)
Dīger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Şad-beyābān āhuvān-ı çin-i bend-i zülf iken Müşg-sāy itmek ḫaṭādur kākül-i ḫam-der-ḫāmın Zevḳ-i hicrān gibi nā-pāyan mıdur bilmem henüz 'Ālem-i vaşlın daḫı bir kerre görüdüm 'ālemin Naḳd-i 'ömr-i Hızır serīr-i 'ömr-i Nūḫ'ı virseler Zevḳ-i vaşluñ Vehbiyā aña deġişmem bir demin	(624/177/3) (624/177/5) (624/177/8)

²³²⁸ Ḥaṭṭına şāne buse-zen olduḳca dil-berün

²³²⁹ Ḥamdi-i 'aşḳ u maḫabbetde bu güne merd iden

Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Girye zann itme kim pây-ı nigehe şu indi İntizâr-ı kâdem-i meymenet-âşâruñdan	(626/180/6)
	Vehbiyâ şevkiyle âmihte bir fikrün var Yine bir tâze haber geldi meger yârüñden	(626/180/8)
Diger	(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)	
	Saña ey dide-i dil-ber naẓar mı degdi bilmem kim Görinmezsin bize gâhî nigâh-ı şefkat itmezsin	(627/181/3)
	‘İtâb-ı la‘ l-i nâbından ne deñlü bî-ḥuzûr olsañ Yine ol gön cayı meclisde ey dil gıybet itmezsin	(627/181/4)
	Göñül dârû-feşân-ı cân iken ey murğ-ı evc-i ḥüsn Yine sen meyl-i dâm-ı dūd-ı âh-ı ḥasret itmezsin	(627/181/5)
Diger	(Mef' ülü Fâ' ilātü Mefâ' ilü Fâ' ilün)	
	Düşmiş maḥabbete daḡı nev-res cevân iken Olmış esîr pâdişeh-i ḥüsn ü ân iken	(625/179/1)
	Pây-mâl esîr-i naḡveti olmuş bir âfetün Bir tıfl-ı ney-süvâr maḥabbet ne-dân iken	(625/179/2)
	Olmış zülâl-ı vuşlatına leb-teşne bir mehün ²³³⁰ Ser-çeşme-i leṭâfet âb-ı revân iken ²³³¹	(625/179/3)
	Bir naḡl ile şarılmağ içün girye-nâk olmuş	(625/179/4)

²³³⁰ Olmış zülâl-ı vuşlata leb-teşne bir mehün

²³³¹ Ser-çeşme-i leṭâfete âb-ı revân iken

Mānend-i tāk tāze yetişmiş fidāñ iken

Bir necm-i hüsni görmege olmuş raşad-nişin (625/179/5)

Dāğ-ı derün mihr ü meh āsumān iken

Hayretle eylemiş ser-i zānūsın āyine (625/179/6)

Olmış hamūş tūti-i şirin-zebān iken

‘Uşşāk-ı zāra itdigüni bulmuş ol perī (625/179/7)

Pīr-i hamīde-kāmete dönmiş nev-cevān iken²³³²

Çarpılmış ol da kendü gibi bir perī-veşe (625/179/8)

Aldurmuş ‘aqlın ‘aql alıcı bir dil-sitān iken²³³³

Meftūnı olmuş ol dağı Vehbī bir āfetūñ (625/179/9)

Āşüb-ı şehir ü fitne-i devr-i zamān iken

Diger

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Ey ğayri kām-ı vaşlla mesrūr u şād iden (628/183/1)

Sensin beni esīr-i ğam ü nā-murād iden

Çün serkeşī-i şu‘le-i hüsn tiz maḥv olur (628/183/6)

Evzā‘-ı sīne-süzünü ḥadden ziyād iden

Diger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Zahm-ı zālimden olur pā-zedegān āsūde (628/184/3)

Düzd-i şeb-gerd ider na‘lçesiz pā-pūşın

²³³² Pīr-i hamīde-kāmete dönmiş cevān iken

²³³³ Aldurmuş ‘aqlın ‘aql alıcı dil-sitān iken

Kāmilūñ feyz-i dili hoşkâda çün nefha-i müşg (629/184/4)
Bellidür itnese de bāz leb-i hāmuşın

Çeker elbette zaḥm zīb-perestān zamān²³³⁴ (629/184/6)
Şevk-i mengüş ile çün süfte iderler güşın²³³⁵

Aldanan devlet-i dehre aña beñzer ki ide (629/184/7)
Hvābda yāre kemer-bend-i miyān āgüşın

İtmezüz dildeki endūha şafāyı tercih (629/184/8)
Virmezüz bülbüle vīrānemüzün bayküşın

[134a]

Diger

(Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

Genc-i ḥazānı gülşene tedbīl eyleyüp (630/186/3)
Ayrıldı dil ḡamuñ gibi bir yār-ı ḡārdan

Vehbī gönül o serv-ḳadde aḳdı āb-veş (630/186/5)
Bī-farḳ ise de sirişki n'ola cūybārdan

Diger

(Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün)

İnşāf kıl ey bī-vefā cürmüm nedür itdüm saña²³³⁶ (630/187/3)
Aḡyāra olduñ āşinā benden niçün bīḡānesin

Ey āfet-i Leylā-nijād Ferhād-ı Ḳays'ı itme yād²³³⁷ (630/187/4)
‘Uşşāḳ-ı zāruñ eyleme yād añma elin dīvānesin²³³⁸

²³³⁴ Çeker elbette zaḥm zīb-perestān ki zenān

²³³⁵ Şevk-i mengüş ile süfte iderler güşın

²³³⁶ İnşāf kıl ey bī-vefā cürmüm nedür nitdüm saña

²³³⁷ Ey āfet-i Leylānijād Ferhād u Ḳays'ı itme yād

²³³⁸ Uşşāḳ-ı zāruñ eyle yād añma elün dīvānesin

Vehbî yeter zâr eyledüñ dünyâyı bîzâr eyledüñ (630/187/6)
Çok sūziş izhâr eyledüñ yıķduñ felek kâşānesin

Ez-murabba‘ āt-ı Vehbî

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Fā‘)
Mağrūrî-i luṭfuñladur ey gonca-dehen (721/24)
Dest-i sitemünden gilemend olsam ben
Dil tıflı iderse girye-i nā-ber-cā
Ağzına büber ķo fūlfül-i ḥālūñden

Dīger (Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)²³³⁹
Yektā sūvār-ı ‘ arşaña raḥşınıñ²³⁴⁰ (692/32)
Saṭle şıṭablı olsa revā-ı āsumān²³⁴¹
Meydān-ı midḥatūñde tek-ā-pūya başlasa
Esb-i sebūk-‘ inān ḳalem-i ḳāle nā-tüvān

Ez-müfredāt-ı Vehbî

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fa‘ ūlūn)
Tek itme felek yāre cefā dersini ta‘ līm (730/21)
Öğretme bize kendüñi geçdük keremūñden

Dīger (Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)
Alalum kāmī bu gün biz o neşāṭ-efzādan (739/30)
Görelim āb-ı ḥayāt aḳduğın ejderhādan

Dīger (Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)

²³³⁹ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

²³⁴⁰ Yektā sūvār-ı ‘ arşa-i himmet ki raḥşınıñ

²³⁴¹ Saṭl-ı şıṭabl olsa revā mihr-i āsumān

Olup cüyende bir emr-i muḥāl için aḳar her ān (739/31)
Tevekkül çeşmesidür ‘aynı ile giryān²³⁴²

Dıger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Bururken ḥvāce-i ḥıfẓ-ı muşḥaf-ı nāmūs için gūşın (739/29)
Kenāra çekmege ol tıflı açmış ruḥla āğūşın

İhtār-ı Ḥāl Pür-melāl Vehbî-i Ber-kemāl

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Ḥayā iden veliyy-i ni‘metine ‘arz-ı ḥācetden (219/53/6)
Döner ol ḥasteye kim şaklıya derdin eṭibbādan
Beş altı ay ḥükümet ārzūsıyla bāl-i istiḳbāl²³⁴³ (219/53/10)
Ba‘id oldum nazardan beste düşdüm cāy-ı bālādan
İlāhi ‘ömrümi eyle zamīme ‘ömrine anuñ (220/53/13)
Hemişe zātın itme dūr şadr-ı sidre-hem-tādan

Ez-mersiyye-i Müftî-i Şehîd Sey‘id Feyẓu’llāh Efendi Fazl-ı Bî-nedîd

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)
Ey çarḥ-ı bî-mürüvvet elüнден fiğān senüñ (444/2/1)
Oldı esîr pençe-i cevruñ cihān senüñ
Oldı zaḥm-ı seng niçe mazlūmān bî-kesān²³⁴⁴ (444/2/5)
Kāfir esîrūñ oldı niçe müselmān senüñ
Tiz eylemekde ‘āleme şemşîr-i kîneñi (444/2/8)

²³⁴² Tevekkül çeşmesidür ‘aynı ile dīde-i giryān

²³⁴³ Beş altı ay ḥükümet ārzūsıyla bî’l-istaklāl

²³⁴⁴ Oldı zaḥm-keşün nice mazlūm-ı bî-günāh

Ḳalbün meger ki oldı çü seng-i feşān senün

Reh-yāb olur mı sen göresin semt-i ḥulāşasın²³⁴⁵ (444/2/9)

Hep itdigün gelür yoluña bir zamān senün

Nedür kemān-ı ḳahruñ idüp bizde tecrube²³⁴⁶ (445/2-2/3) ²³⁴⁷

İtdün nişān-ı nāvek tır-i cefā bizi²³⁴⁸

Ehl-i ‘abādan oldıgımız için ey Yezīd²³⁴⁹ (445/2-2/7)

İtdün helāk ḥasret-i āb-ı vefā bizi

İtdün ‘ulāda bu elemi eylemiş iken (445/2-2/8)

Mātem-keşān-ı vāḳı‘ a-i kerbelā bizi

Biz n’eyledük a zālīm-i bī-merḥamet saña (445/2-2/9)

Ki itdün veliyy-i ni‘ metimüzden cüdā bizi

‘Ālem vazīfe-ḥār-ı nevāli idi anuñ (446/2-3/6)

Vaḳf idi ḥvān-ı mekremeti ehl-i ḥācete

[134b]

Velehu Yād eyledükçe ḡam çekerüm pāreler benüm (446/2-3/7)

Ne yürek ile ḳıydılar ol zī-mürüvvete

Her ḳaṭre ḥūnın eyledi meşşāṭa-i ḳazā (446/2-3/8)

²³⁴⁵ Reh-yāb olur mı sen köre semt-i ḥulāşasın

²³⁴⁶ Zūr-ı kemān-ı ḳahruñ idüp bizde tecrube

²³⁴⁷ Bir başlık numarası altında 7 kaside yazılmış olduğu için numaralar 2. Kasidenin başlığı altında toplanmıştır.

²³⁴⁸ İtdün nişān-ı nāvek ü tır-i cefā bizi

²³⁴⁹ Āl-i ‘abā’dan olduğumuz için ey Yezīd

Gülgüne-i cemāl-i ‘arūs-ı şehādete

Gülzār-ı dehri bûy-ı fenādan tehî görüp (446/2-3/9)

Oldı hezār rūhı revān bāğ-ı cennete

Ne itdüñ felek o dāver-i ‘ālî himmeti²³⁵⁰ (446/2-4/1)

O müftî-i enām şaḥib-sa‘ ādeti

Ol ḥvāce-i hūner gideli sūḳ-ı dehrden (446/2-4/4)

Qalmadı der-i ma‘ rifetüñ ḳadar ü ḳıymeti

Bir rütbe ḳulm itdiler ehl-i ğaraḳ aña (446/2-4/7)

K’itmez Yezîd’e ḥalḳ-ı cihān şimdi la‘ neti²³⁵¹

Taḳrîrden bu sūzişi ‘āciz olur ḳişi (446/2-4/8)

Çün şem‘-i şu‘ le olsa zamān-ı şikāyeti²³⁵²

Ġayret-keşān-ı dîn ü düvel mātem itdiler (447/2-5/3)

A‘ dā-yı düdmān-ı nebi itdi cümle ‘îd

Şer‘-i Muḥammedîye mühîn oldı şübhesüz (447/2-5/6)

Ḳatlin ülî günāhın ibāḥe eyleyen pelîd²³⁵³

Ḥāme elümde naḥl-i ğarrādur bu derd ile²³⁵⁴ (447/2-5/8)

Her noḳtasıyla itmededür dağlar bedîd

²³⁵⁰ N’itdüñ felek o dāver-i ‘ālî-fütüvveti

²³⁵¹ K’itmez Yezîd’e şırf cehan şimdi la‘ neti

²³⁵² Çün şem‘-i şu‘ le olsa zebān-ı şikāyeti

²³⁵³ Ḳatlin o bî-günāhuñ ibāḥe iden pelîd

²³⁵⁴ Ḥāmem elümde naḥl-i ğazādur bu derd ile

Bu intikāmı kalmaz o mazlūmuñ ‘ākıbet (447/2-5/9)
Bu zulme virür mi rızā Hālık-ı Mecīd²³⁵⁵

Hāki fenāda gevher-i zātuñ güm oldı hayf (448/2-6/6)
Ziver-fezā-yı tāt-ı şeref idi bir zamān

Pervān şanma destine tesbīh alup müdām (447/2-6/9)
İtdigi cürme tevbe ider şimdi āsumān

Ez-ramazāniyye-i Nazīre-i Şābit Efendi Der-sitāyiş-i Dāmādzade Ebü’l-Ḥayr

(Fe’ ilātün Fe’ ilātün Fe’ ilātün Fe’ ilün)
Rūzedār ağzı gibi şimdi mühürlüdür hep (254/69/8)
Kapanup meykede kaposı çü baht-ı mestān

Küpe dek düşdi Āyāşofya’da ḥum dibine (254/69/11)
Ramazān şūfisi bī-tāb niçe bāde-keşān

Tütüni göge çıkar lüle-i tenbākūveş (255/69/14)
Ehl-i keyfün biri gūş eylese āyāt-ı ruḥān

Dest-i müflisde olan vaḳfe döner ḥvān-ı faṭūr (255/69/24)
Bulınan yerde şikem-ḥvār iki yaḥni kapan

Dīde rūşen diyü birbirini tebşir eyler (255/69/25)
Pertev-i şu’ le-i kandili gören rūze-keşān

Beni söyletme efendüm yüregüm yanukdur (257/69/45)
Āteş-efşān olurum eyler isem fetḥ-i dehān

²³⁵⁵ Bu zulme hiç virür mi rızā Hālık-ı Mecīd

Hānümānum dil-i ‘āşık gibi sūzān oldu (257/69/46)
Güli şavırıldı yanup hırmen-i şabr ü sāmān

Kuşca cānum o kühen lānede āsūde idi (257/69/47)
Āşiyān itdi semenderlere şimdi devrān

Şimdi başımda menāre gibi āteş yanıyor (257/69/48)
Bang-ı hāme dönüyor yangun ezānına hemān

Sönmiyor āteş-i dil gerçi mişkāl-āsā²³⁵⁶ (257/69/49)
Su seper aña kırāb ile dü-çeşm-i giryān

Ramazān āhiri ‘īd olduğu gibi elbet (257/69/50)
Bir gün eylerse telāfi-i muşibet-i devrān

Lehçe-i Şābit’e pey-revligi seyr it niçe olur (257/69/51)
Şimdi var tab‘uñ imsāki mişāl-ı Ramazān

[135a]

Velehu O neşāta mütevaqqıf dil ise harāb-ābād²³⁵⁷ (257/69/44)
Niçe varsun sühen-i Şābit’i taqlide zebān

Vaqt-i iftār kühen sözlere karnum tokdur (258/69/56)
Vehbī aç elüñi hayr du‘ā eyle hemān

Güni gününden yeg ola hātır şevkiyle tola (258/69/57)
Revnağ-ı ‘īd-i mübārek bula kadr-i ramazān

²³⁵⁶ Sönmiyor āteş-i dil gerçi mişāl-i saqqā

²³⁵⁷ O neşāta mütevaqqıf dil ise hüzn-ābād

Ez-îdiyye vü sitâyiş-i ferâyiş Mehmed Kethudâ-yı Ma' rûf

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Büse virsün birbirine ağız miski gibi (258/70/3)

Hüblar meclis-i ' idde şeker-efşân olsun

Geh beşükde şanup duhter-i mihr ahterle²³⁵⁸ (258/70/5)

Geh şalıncağa binen bir şeh-i hûbân olsun

Yârı zevk idelüm zevrak-ı şahbâ çekelüm²³⁵⁹ (259/70/11)

' Âlem-i âb ile dil hürrem ü handân olsun

Yine meydân-ı harâbât biraz şenlensün (259/70/14)

Mu' tekifler dil-i zâhid gibi vîrân olsun

Kırılup cām-ı şarâb üstüne her tevbe-siken (260/70/19)

Meh-i nev başlarına pârelenen nân olsun

Sâķi-i sâgar ola bir yanı bir yanı kebâb²³⁶⁰ (260/70/26)

İşte cānum o güzel şöhbete kurbân olsun

Hep gönülden geçer ol zevk ü şafâ n' eyleyüm âh (260/70/27)

Vizri âvihte-i gerdem-i devrân olsun

Zîr-rân olmağa nâ-lâyık aña tevsen-i çarh (261/70/37)

Esb-i tab' um gibi isterse küheylân olsun

²³⁵⁸ Geh beşükde şalınup duhter-i mihr ahterler

²³⁵⁹ Yalı zevki idelüm zevrak-ı şahbâ çekelüm

²³⁶⁰ Sâķi vü sâgar ola bir yanı bir yanı kebâb

Vehbiyā būs idegör dest-i kerem-peyvestin (261/70/41)
Desti girmezse ele kûşe-i dāmān olsun

Ḳadrī efzūn olup eyyām-ı şerīfī ʿīd²³⁶¹ (262/70/45)
Kevkeb-i ṭālīʿ -i gün gibi dırāḥşān olsun

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Rāḡīb

(Mefʿ ūlū Fāʿ ilātū Mefāʿ ilū Fāʿ ilūn)

Evzaʿ -ı nā-mülāyim-i eḥibbā ola meger²³⁶² (330/134/3)
Ehl-i kemāle çarḥ degüldür ʿazāb iden

Olmaz girān biḍāʿ a-i kālā-yı iʿ tibār (330/134/4)
Bu bender içre sūd ü ziyānın ḥisāb iden²³⁶³

Bī-tābī-i tehālūkle yolda ḳaldı hep (330/134/6)
Ser-menzil-i maḳşūda vaḳitsiz şitāb iden²³⁶⁴

Rāḡīb müdāhene ile riyyādur zemānede (330/134/8)
Dünyāyı şanma cevır ü sitemdür ḥarāb iden

Dīger

(Mefāʿ ilūn Mefāʿ ilūn Mefāʿ ilūn Mefāʿ ilūn)

Ḥalāvet-yāb olur mı niʿ met-i elvān-ı ʿ ālemden²³⁶⁵ (313/119/1)
Dehen-şūy olmayanlar būs-ı dāmān-ı müdārādan

Hevā-yı nefsdan ser-māye-i ʿ izzetdür istignā (313/119/2)
ʿ Azīz olmazdı Yūsuf çekmese dāmen Züleyḥādan

²³⁶¹ Ḳadri efzūn olup eyyām-ı şerīfī dem-i ʿ ıyd

²³⁶² Evzaʿ -ı nā-mülāyim-i aḥbāb ola meger

²³⁶³ Bu bender içre sūd-ı ziyānın ḥisāb iden

²³⁶⁴ Ser-menzil-i merāme vaḳitsiz şitāb iden

²³⁶⁵ Ḥalāvet-yāb olur mı niʿ met-i elvān-ı dünyādan

	apağı Şām'a atmadur dil-i şūrīdenüñ fikri Rehā bulsa eger zencīr-i zūlf-i şūh-ı şehbādan	(314/119/9)
	Raīk-i şafvetüñ tekdīr itmiş hūsn-i mükāfātı Anuñ çün derd-i ser çekdigüm Rāıb aıbbādan	(314/119/11)
Dīger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn) Düşse n'ola mihr ü mehi çaruñ naarımndan Ayırdı beni göz göre nūr-ı başarımdan	(320/125/1)
	Bir atre degül eşkūme nisbet yedi deryā Bir lem' a degül āteş-i düze şererimden	(320/125/3)
	Rāıb göremem cāmını Cem şunsa şafāsın Çeşmimde benüm tīredür 'ālem kederümden	(320/125/6)
Dīger	(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn) Keder virmez ne deñlū tīre-bat olsam Rāıb²³⁶⁶ Fūrū-ı himmetim var mihr-i 'ālem-tābdan rüşen	(323/127/5)
[135b]		
Dīger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn) Pūr-çīn-i nāz-ı sāye-i kākülde eylemiş Ebrūların adeng-i sitem-i der-kemān kemiñ	(316/121/3)
	Ben bildigümse ab' -ı mükāfāt-ı rūzgār Hīç olmasun mı muāıradan bī-emān ü emīn²³⁶⁷	(316/121/4)

²³⁶⁶ Keder virmez ne deñlū tīre-bat olsam baa Rāıb

Diğer	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Teni bürehne ider ol kimseyi çarh-ı ğaddār	(315/120/2)
	Görür şāyeste eger hil‘ at-i cāha dūşun ²³⁶⁸	
	Neş’esi rakşa götürürse ne ‘ aceb mestānı	(315/120/5)
	Göme misin hum içinde mey-i ālūñ cūşun	
	Kaşdi ikrār-ı vişāl itmedür eylerse sūkūt	(315/120/6)
	N’ola būs eylese ‘ uşşāk leb-i hāmūşun	
	Şanma pervāz ide taḥrīk-i şafādan Rāğīb	(315/120/9)
	Güli hıfz itmek için bülbül açar āğūşun	
Diğer	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	Hezār-ı şūr ü şer saht dillerden zuḥur eyler ²³⁶⁹	(321/126/2)
	Bu da‘ vāya iki şāhid degül mi seng ile āhen	
	Mükāfāt iktizāsınca cezā cins-i ‘ ameldendür	(322/126/7)
	Ḥudā cānundan itsün dūr iderse kim seni benden	
Diğer	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)	
	Ümīd-i neşvedür bize hep derd-i ser viren	(324/128/1)
	Fıkr-i şafāda oldıgımızdur keder viren	
	Ġammāzī-i nigāh-ı taḥassür mü āh mı	(324/128/4)
	Bilmem o şūḥa rāz-ı derūnum ḥaber viren ²³⁷⁰	

²³⁶⁷ Hiç olmasun muḥaṭaradan bī-emān emīn

²³⁶⁸ Görse şāyeste eger hil‘ at-ı cāha dūşun

²³⁶⁹ Şerār-ı şūr ü şer hep saht dillerden zuḥur eyler

Diğer	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Vaşl odur reşk ide âmizişine şîr ü şeker Bulamam çaşnî-i vuşlatı ibrâmla ben	(325/129/2)
	Bün-i nerm-ḥūsın o bî-raḥmîn arar ḥūblaruñ Râğıb âşüfte-hevâyum dil-i ḥod-kâmla ben	(325/129/5)
Diğer	(Fâ‘ ilātün Fâ‘ ilātün Fâ‘ ilātün Fâ‘ ilün)	
	İnkisârından olur nüh künbed-i mînâ şikest Ḳalb-i ‘ âşık el-emân destüñde meksûr olmasun	(326/130/3)
	Sâz-kâr-ı kâr-ı ‘ âlem kuvvet-i iḳbâlde Baḡt-ı firûz isteriz bâzû-yı pür-zûr olmasın	(326/130/4)
	İ‘ tirâf-ı cürmle nâ-dâna ḥo-terdür zecâ Kimse Râğıb ḡadr-ı nâdân ile maḡdur olmasun	(326/130/5)
Diğer	(Mef‘ ülü Mefâ‘ ilü Mefâ‘ ilü Fe‘ ülün)	
	‘ Ar‘ ar gibi ol ḳâmet-i dil-cûya ne dersin ‘ Anber gibi ol kâkül-i hûş-bûya ne dersin	(331/135/1)
	Bu mülk-i dili ḡâret iden ḥâl-i siyeh kim Ḡabḡabda zuhûr eyleye ol rûya ne dersin	(331/135/2)
	Reftâr-ı ḥirâm eylese ol serv-i revānum ²³⁷⁰ Ol demde ḳopan na‘ ra-i yâ hûya ne dersin	(331/135/3)

²³⁷⁰ Bilsem o şûḡa râz-ı derūnum ḡaber viren

²³⁷¹ Reftâr u ḥirâm eylese ol serv-i revānım

	Kāfūra müşābih didiler gerdenini halk Rūyında nümāyān olan ebrūya ne dersin	(331/135/4)
	Rāğıb saña hūbān mūmeyyiz didiler hep Ol iki turunç ile pehlūya ne dersin	(331/135/5)
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Ārzū-yı vuşlat gitmez dil-i mehcūrdan ²³⁷² Dür olur mı fikr-i şahbā hāṭır-ı maḥmūrdan	(329/133/1)
	Olmadı cūy-ı sirişkim gülşen-ārā-yı heves Bir güler yüz görmedim ben ṭālī' -i pūr-şūrdan	(329/133/2)
	Görmedük bir mazhar-ı kurb-ı temāşāyı henūz İstimā' itmekdeyüz evşāf-ı hūsnūñ dūrdan	(329/133/5)
	Ol kadar buldum zen-i dünyāyı Rāğıb bī-vefā Çeşm-pūş-ı ārzū oldum behişt ü hūrdan	(329/133/7)
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün) Vā-bestedür mekārihī-i hażma qadr ü cāh Seyr eyle üstühvāna hūmānuñ tenezzūlin ²³⁷³	(318/123/3)
[136a]		
Velehu	Mānend-i kūh iken beni kāh itdi miḥnetūñ Ṭāḳ itdi ṭaḳatin bu sitekler taḥammūlin	(318/123/6)
	Çekdüm hūmārı neşve-i mevhūmeden dahı	(318/123/7)

²³⁷² Ārzū-yı vuşlatuñ gitmez dil-i mehcūrdan

²³⁷³ Seyr eyle ustūhvān-ı hūmānuñ tenezzūlin

Rāğīb neşātuñ eylemem aşlā taḥayyülün

Ez-kaşide-i Vilādet-i Tāriḥ-i Hibebu'llāh Sultān

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

‘ Ālem oldu bu meserret ile ser-şād-ı şafa

(187/10/10)

Yıkılup gitdi keder başına teng oldu cihān

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Belīg

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Rengīn risāledür ezeli gerçi fenn-i ḥüsn

(262/162/5)

Bir münteḥab risāle yüzüñ ol şahīfeden²³⁷⁴

Qalmaz raqīb-i dīvi gören kūy-ı yārda

(263/162/8)

Dil-ḥastegān-ı ḡamkede qorqar ḥavāleden

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Cilve-i naqş-ı ḥayāl-i yāre şıķletdür diyü

(263/163/2)

Ḥvāb gelmez dīde-i bī-dārıma endişeden

Nüş-ı meyde gerdn-i şafın temāşā eyleyüp

(263/163/4)

Bāde-i gülgün iner şandum gülü-yı şışeden

Kimse eylük görmedi ‘ ālemde nā-kesden Belīg

(264/163/7)

Ḥāşıl olmaz mīve-i şīrīn nihāl-ı mīşeden

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Süḥan bīḡāneden sırrı nihān itmekdedür yohsa

(265/165/2)

Saḥa kimdür kim elbette şarāb ü tāzedn geçsün

²³⁷⁴ Bir münteḥab şahīfe yüzüñ risāleden

	Bilür evvel nazarda müşteriler kıymetin anuñ Kumāş-ı vaşlı bir kez dil-beruñ endāzeden geçsün	(265/165/3)
Diger	(Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün) Ser-keşlik itme sāye-i zülfünde hūş geçin Ey haṭṭ riyāz-ı çehrede sen nev-remidesin	(265/166/3)
	Meclisde şeyḥ-i şehri bugün ol şeker-lebūñ Şordum kelām-ı telḥ ile bozmış 'akidesin	(265/166/4)
Diger	(Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün) Ey dil tecessüs eyle meded yandı mülk-i cān Bir tıfl-ı cān-güdāz aña kundaḥ bırakmasun	(266/167/2)
	Sāḳī şu cām-ı ser-keşi hıfz eyle şaḳın ²³⁷⁵ Reşk-āverān-ı meykede bir ḳulp taḳmasun	(266/167/3)
	Yā Rabb cihānda dil-şūdenüñ keşt-i dili Gird-āb-ı baḥr-ı miḥnete lenger bırakmasun	(267/167/4)
	Havfum budur ki sūziş-i ḡayret-fezā-yı 'aşḳ 'Aks-i nigārı āyīne-i dilde yaḳmasun	(267/167/6)
	Serdār-ı āhı tünd ider ol eşḳıyā bir mest ²³⁷⁶ Bir dem ṭabancasın dil-i 'uşşāḳa çaḳmasun	(267/167/5)
	Mülk-i beḳada ṭālib-i eyvān olan Belig	(267/167/7)

²³⁷⁵ Sāḳī şu cām-ı ser-keşi hıfz ey6le kim şaḳın

²³⁷⁶ Ser-dār-ı āhı tünd ider ol eşḳıyā-perest

Vīrān-serāy-ı ‘āleme bir mīh kaķmasun

Diger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)	
	Bel bağlamaz ol büt-i hüsne benüm gibi	(267/168/3)
	Olsun güsiste rişte-i zünnār-ı Berhemen	
	Dāğ-ı fetiledār ile şem‘ -i berāt-veş	(267/168/8)
	Yansun vücūdum āteş-i ‘ aşķuñla der-kefen	
	Beyt-i ber-cestede pinhān olayum za‘ f ile ben	(268/169/1)
	La‘ l-i lebūñ öpeyüm her okudukça sen ²³⁷⁷	
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilūn)	
	Rīze-i āyīne taķmīr olup rüz-ı ezel	(269/169/3)
	O büte şoñra bu şüretde dökilmiş gerden	
	Pederidür o bütün māni‘ -i gülçīn-i vişāl	(269/169/5)
	Hıfz ider tāze nihāl-i güli elbette diken	
	Şöyle tursun hele Bākī şanāyi‘ de Belīg	(269/169/7)
	Ser-fürü eyleyemem Nābī-i hūş-lehçe ben	
Diger	(Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)	
	Çatarsa kaşların ‘ uşşāķa aģyaruñ nifākıdur ²³⁷⁸	(269/170/1)
	Çopar bir fitne iki ebrūvānuñ ittifākından	
[136b]		
Velehu	Görüp hāl-i ruķuñ imāna gelmez münkir-i hüsnuñ	(270/170/7)

²³⁷⁷ Leb-i la‘ lün öpeyüm her okudukça anı sen

²³⁷⁸ Çatarsa kaşların ‘ uşşāķa aģyaruñ nifākından

O bir gāv-ı dü-pādūr qarayı fark itmez aķından

‘ Aceb mi künc-i ğamda zülf-i müşġinüñ hayāliyle (270/170/8)
Göñül şarılsa eftīmūna sevdā-yı merākından

Dġger

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Āyīne-i cemālūñi aç çeşm-i zāhide (270/171/2)
Sırr-ı nihānı göstereyüm aña senden ben

Taḥşīl-i ‘ aşķa eyler idüm mā-melek fedā (271/171/4)
Olsam muķārın ehl-i kemāle bu fende ben

Zencīr-i zülfı bende çeker mübtelāların (271/171/5)
Bende ne ḥācet olmışken aña bende ben

Her mübtelāya ḥancer-i ğamze ile zaḥm açar (271/171/7)
Kūyında rāst geldüm o şūḥa geçende ben

Çekemem belā-yı fırķati bir dem vişāl için (271/171/9)
Gördüm hezār derd ü elem gül dikeninde ben

Dġger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Bāyezid ile seni ḥaşrda vezn itmezler²³⁷⁹ (272/172/3)
Besdür insāna mümtāz ola aķrānından²³⁸⁰

Merd olan hīç kerem itmekle tefāḥūr ider mi (272/172/4)
Hem virür hem utanur virdiġi iḥsānından

²³⁷⁹ Seni maḥşerde Bāyezid ile vezn itmezler

²³⁸⁰ Besdür insana ki mümtāz ola aķrānından

DİĞER (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
‘ Aceb mi kişt-zār-ı sīnede maḥşūle el ursak (339/3/2)
Bu ḥırmən vaḳtidür ölçer biçer herkes ḥubūbātın

Ḳoma bu za' f ile ḥırmənle luṭfuḡda bī-sāmān²³⁸¹ (339/3/6)
Belīg'ün ḥāşıl eyle kendüm ü cevle murādātın

Ez-muḳaṭṭa' āt-ı Belīg

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Ḥudāvendā bu gün sen 'arşa-i heycāda bī-pervā²³⁸² (346/21)
‘ Adūya pençe-i pür-zār ile dürrinde ḳaplınsın

Çeküp kürek fülk-i postum çıkardı kūh-ı miḥnetde
Belīg-i zāra fermān eyle bir ferrāce ḳaplınsın

Ḳıṭ' a-i Berāy-ı Ḥalīl Paşā-yı Kerem

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Vedā' a geldi dāmen-būs için benden Belīg ammā (350/31)
Ümīd-i sīm ü zerle hecrūn eyler sīnesin sūzān

‘ Aceb mi ben nevāl-i cūd ü iḥsānuñla sīr olsam
Gider mi kürsine ḥvān Ḥalīl'ullāhdan miḥmān

Ez-müfredāt-ı Belīg

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Cān fedā eyler aña cānı olan (373/25)
Muşṭafā'yı sever imānı olan

²³⁸¹ Ḳoma bu za' af ile ḥırmengeh-i luṭfunda bī-sāmān

²³⁸² Ḥudāvendā bu gün sen 'arşa-i heycāda ḳaplınsın

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Münîf

(Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Yok çünkü zaḥm-ı sîneme ümîd çâreden²³⁸³ (270/56/1)

Öldürse yâbını İzed-i Bârî bu yâreden²³⁸⁴

Bu ıztırâbuñ âhiri âsâyiş oldığı (270/56/3)

Zâhir me 'âl-i zelzele-i kâhvâreden

Dîger

(Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Öpdüm ol âfetüñ lebini rûze iken ben²³⁸⁵ (271/58/1)

Bozdum yine mühürlü ' aḳîde ile şavmı ben

Semmûrı dâmenin yaḳalarsak ol âfetüñ (271/58/3)

Düş ayağına başla tez elden du' âya sen

Ḳalyoncu bir bütüñ nigeḥ-i serdi ' âlemi²³⁸⁶ (272/58/5)

Ammâ beni o ḳâmet-i şimşâddur seren

Ez-müfredât-ı Münîf

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Mizâc añlarsa zâhid duḡt-rez mestüresin görsün (296/27)

Deminde var fesâd evvelce pür ḳâr dîdesin görsün

Evvel-i budur sehven-i şed

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Yâverüñ ' avn-ı şamed câḥ ü celâlüñ sermed²³⁸⁷ (138/8/23)

²³⁸³ Yok çünkü zaḥm-ı sîneye ümmîd çâreden

²³⁸⁴ Öldürse bari ized-i bârî bu yâreden

²³⁸⁵ Öpdüm ol âfetüñ lebini rûze-dâr iken

²³⁸⁶ Ḳalyoncu bir bütüñn nigeḥ-i serv-i ' âlemi

²³⁸⁷ Yâverüñ ' avn-ı Şamed cân ü celâlüñ sermed

Müdd-i ‘ömr-i ebed devletün efzün olsun²³⁸⁸

Ez-sitāyiş ü ‘īdiyye-i Şadr-ı A‘zam İbrāhīm Paşā

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Hāşılı nuḥbe-i āmālüm oldur sāyeñ²³⁸⁹

(138/8/22)

Hāşra dek çbeāy-ı penāh-ı dil maḥzün olsun

Ez-sitāyiş-i Defterdār ‘İzzet Beg

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

‘Ālem ger itse cāhını mesāḥa taqḍir²³⁹⁰

(175/22/30)

Farz ider kevn ü mekânı aña rub‘ -ı mekûn

[137a]

Velehu

Şafvet-i dehenine mir‘āt-ı Sikender ḥayrān²³⁹¹

(175/22/34)

Leyli-i fikretine ‘aql-ı Aristo mecnûn

Bu kadar māye-i ‘irfān ile ammā ḥatır

(177/22/48)

Olamaz reng-i elemnden bir dem me‘mûn²³⁹²

K’endîşe-i ser-māye-i sāmān-ı ma‘āş

(177/22/49)

Kāh taḥdîş-i ser-i nāḥun-ı ifā-yı düyün

İtdi üftāde beni çāh-ı gama Yūsuf-var

(177/22/50)

Güiyā baña berāber geçinür tālî‘ -i dūn²³⁹³

²³⁸⁸ Müddet-i ‘ömrün ebed devletün efzün olsun

²³⁸⁹ Hāşılı nuḥbe-i āmālüm oldur sāyen

²³⁹⁰ ‘Ālem-i cāhını ger itse mesāḥa taqḍir

²³⁹¹ Şafvet-i zihnine mir‘āt-ı Sikender ḥayrān

²³⁹² Leyli-i fikretüne ‘aql-ı Aristo mecnûn

²³⁹³ Güiyā baña birāder geçinür tālî‘ -i dūn

Şeref-i hizmet-i hâk-i der-i ikbālūñle (177/22/51)
Kıl Münîfâ kulunı bârî efendüm memnûn

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Sâmi

(Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün)

Yakdı bizi şarâb-ı 'aşk saġarı şunma sâkiyâ (353/98/4)
Şu koma gel ocaġıma hâne-i dil harâb iken

Zâhid-i jâj-hâ niçe mes'ele-dân-ı 'aşk olur (353/98/5)
Nüşâ-i şun' -ı hikmetüñ noktası bir kitâb iken

Dîger

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

' Acebdür halk olur mesrûr hevâ-yı câde-i nahvet²³⁹⁴ (351/95/3)
Sipihrüñ yekse rûze devlet-i pâ-der-rikâbından

Ser-i mû idemez dil vaşf-ı sevdâ-yı ser-i zülfüñ (351/95/5)
Sühan zencir olur pâ-yı beyâna pîç ü tâbından

Dîger

(Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Tebrîd itdi benden o gül-rüyı rûzgâr (353/99/2)
Her müyum oldu serdi-i ġamla diken diken

Müjgânı süzen ider ger rişte cânını²³⁹⁵ (353/9/3)
Ol cism-i nâzeñine göre pîrehan diken

Dîger

(Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Çarġ-ı le'im şâhib-i 'irfânı n'eylesün (354/100/1)
Nâ-dân olan harîf sühan-dânı n'eylesün

²³⁹⁴ ' Acebdür halk olur ser-der-hevâ-yı câde-i nahvet

²³⁹⁵ Müjgânı süzen ide meger rişte cânını

Ol āfītāb-ı hüsne nigāh eyleyen çü şubh (354/100/2)

Çāk itmesün de çāk girībānı n'eylesün²³⁹⁶

Zühhād-ı tîre-dil ne 'aceb bāde görmese (354/100/3)

A' mā fūrūğ-ı mihr-i dıraḥşānı n'eylesün

A' mā hırāş-ı kec-nigehāndan emîndür²³⁹⁷ (354/100/4)

Şemşîr-i şāf şîve-i sūhānı n'eylesün

Tab' -ı saķim-i zühd idemez 'aşķı cilvegāh (354/100/5)

Ol esb-i leng vüs' at-ı meydānı n'eylesün

Āsān idi ḥalāyıkı Sāmī cihānda terk²³⁹⁸ (354/100/6)

Ammā gönül maḥabbet-i cānānı n'eylesün

Ez-muḳaṭṭa' āt-ı Sāmī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūl)

Ey naḥvet-i cāhla olan gūşe-nişîn (382/11)

Ebrūda keser tā-be-key çîn-i cebîn²³⁹⁹

Āḥir felek ebrūvānuñ eyler gözün aç

Çün na' lçe zîr-i keşf-i idbāra ḳarin

Dîger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)²⁴⁰⁰

Meclis-i muşḥaf-ı ruḥ-ı dildārı dün gice²⁴⁰¹ (385/6)

²³⁹⁶ Çāk itmesün de ceyb ü girībānı n'eylesün

²³⁹⁷ Kāmīl hırāş-ı kec-nigehāndan emîndür

²³⁹⁸ Āsān idi 'alā'ıķı Sāmī cihānda terk

²³⁹⁹ Ebrūda girihle tā-be-key çîn-i cebîn

²⁴⁰⁰ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

²⁴⁰¹ Meclisde muşḥaf-ı ruḥ-ı dildārı dün gice

Būs itmege tevccüh iderken raķīb-i dūn
O gül-‘ izār ańladı didi “*lā yemessuh*”²⁴⁰²
Ben būs idüp hemān didüm “*illā’l-muṭahherūn*”²⁴⁰³

Ez-‘ idiyye ü sitāyiş-i Şadr-ı A‘zam Şehīd ‘Alī Paşā Benām

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Āferīn māh-ı nev-i ‘īd tehī-kāse iken (93/13/17)

Ser-be-ser ‘āleme başt eyledi ḥvān-ı elvān

Māh-ı nev gemīn gezmededür tevsen-i ‘īd²⁴⁰⁴ (94/13/17)

Gīceyi gündüze kıtmış geldi o cüst-‘ inān²⁴⁰⁵

Rūzedārāne meh-i ‘īd açup āğuşın (94/13/25)

İder ikrāmıla iclās-ı serīr-i ğufrān

Seng mīnā ile āb āteş ile şem‘ ile bād (97/13/57)

İtdiler ‘ahd-i uḥuvvet çü ğazāl-i şīrān²⁴⁰⁶

[137b]

Velehu Var ise şibhi yine āyīnede ‘aksīdūr (98/13/70)

Yokdur ol gevher-i yektāya nazīr ü aķrān

Ez-sitāyiş-i Şadr-ı A‘zam Dāmā-i Sa‘īd Şehīd ‘Alī Paşā-yı Benām

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Açılup bāb-ı murād-ı āfāk (156/6/4)

Şādmān oldu bütün ḥalk-ı cihān

²⁴⁰² El-Vakıa 56/78.

²⁴⁰³ El-Vakıa 56/78.

²⁴⁰⁴ Māh-ı nev sanma gemīn gezmededür tevsen-i ‘īd

²⁴⁰⁵ Gīceyi gündüze kıtmış gelür o cüst-‘ inān

²⁴⁰⁶ İtdiler ‘akd-i uḥuvvet çü ğazāl ü şīrān

Çıkdı meydāna yine şevk ü sürūr (156/6/5)
Olup ğam gūşe-nişīn-i nisyān²⁴⁰⁷

Cūş idüp seyl-i revān-ı şādı (156/6/10)
Köhne-bünyān-ı ğam oldı vīrān

‘Adli zālīmkeş ü mazlūm nevāz²⁴⁰⁸ (158/6/32)
Şefkati derd ü cān-ı dermān²⁴⁰⁹

Eyledi ‘İzzet ile dāmādı (158/6/36)
Hāzret-i pādīşeh-i devr ü zamān²⁴¹⁰

Ez-ġazaliyyāt-ı ‘Ātīf

(Mef’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ ilūn)
Yokdur kusāyişe gül-i kāmūñ taḥammūli (67/47/2)
Bu gülşenūñ netīce-i kārı ḥazān iken

Ḥaṭṭ geldikçe ğamzeden itme şikāyeti²⁴¹¹ (68/47/5)
Söz söylenür mi mest-i ser-girān iken

Dīġer (Fe’ ilātūn Fe’ ilātūn Fe’ ilātūn Fe’ ilūn)
Gelürüm ben şimdi diyerek ğam çözilür²⁴¹² (68/48/2)
Rind sākī ile hem-dest-i mey-i ūlfet iken

²⁴⁰⁷ Oldı ğam gūşe-nişīn-i nisyān

²⁴⁰⁸ ‘Adli zālīmkeş ü mazlūm nevāz

²⁴⁰⁹ Şefkati derd-i recāya dermān

²⁴¹⁰ Hāzret-i pādīşeh-i devr-i zamān

²⁴¹¹ Ḥat gelmedükce ğamzeden itme şikāyeti

²⁴¹² Gelürem ben yine şimdi diyerek ğam çözilür

	‘ Ātīfā pendī ķo da lūtfīna mazhar olagör O ūeh-i ĥüsn-i tarāvet nev-devlet iken ²⁴¹³	(68/48/7)
Dīger	(Mef’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ ilün) Seng-i merāme esb-i viṣāli ol āfetūñ Vezn-i rekīk gibi yanaşamaz kıç atmadan Virmez turunc ġabġabını dest-i ĥvāhişe Aġzını kelle grem-i niyāzuñ şulatmadan	(69/50/4) (69/50/5)
Dīger	(Fe’ ilātün Fe’ ilātün Fe’ ilātün Fe’ ilün) (Fā’ ilātün) (Fā’ lün) Bilsem ey şūĥ ġubār-ı ĥaṭṭuñ farkı nedür ²⁴¹⁴ Bize ayyār-ı ġamuñ virdigü dārūlardan ‘ Ātīf ‘ ārif olan çeşm-i zarāfetle görür ²⁴¹⁵ Çehre-i vuşlatı āyīne-i zānūlardan	(72/54/5) (72/54/7)
Dīger	(Mefā’ ilün Fe’ ilātün Mefā’ ilün Fe’ ilün) Ne yumuşacık idüġin bilmemisüñ ol şūĥuñ Niyāz-ı germ ile yalvar yaķar recāda bulun Bu nev-zemīnde meydān alanlara ‘ Ātīf Semend-i ṭab’ uñı sür peyrev ol kafāda bulun	(70/52/4) (71/52/5)
Dīger	(Mef’ ūlū Mefā’ ilū Mefā’ ilū Fe’ ūlün) Cān çıķmaġa bir kılıca ķalır mūy-ı miyānum	(71/53/3)

²⁴¹³ O ūeh-i ĥüsn-i tarāvet ile nev-devlet iken

²⁴¹⁴ Bilsem ey şūĥ ġubār-ı ĥatunun farkı nedür

²⁴¹⁵ ‘ Ātīfa ‘ ārif olan çeşm-i zarāfetle görür

Nāz eyleyerek bâliş-i maķşūda yatarken

Bir gün seni h^vāb-ı siyeh-āsā başabilsem (71/53/4)
Ġamzeñ gibi mestāne mey-ālūde yatarken

Ey şūr-ı kıyāmet yine ġavġā ise maķşad (71/53/7)
Ġaldırma bizi ġākdan āsūde yatarken

Ġazel-i Etemm

(Mef^ʿ ūlū Fā^ʿ ilātū Mefā^ʿ ilū Fā^ʿ ilūn)

Derd-i vîşāle çāre-resāni bilür misin (72/55/1)
Oldum ṭabīb beççe-i āmānı bilür misin

Pek i^ʿ tinā ile gezeyorsun bu lüccede (72/55/2)
Sen rûzgār tünd-ı vezānı bilür misin

Almam mezāķ-ı ġikmeti bir pâreye gönül (72/55/3)
Nabż-ı mizāc-ı ʿ aşr-ı zamānı bilür misin

Ey dil-şiken tevekküli midür bu cür'etin (72/55/5)
Kimdür bu beyti gönü peyānı bilür misin

Bildüñ ġumāş-ı ma^ʿ rifeti kimse almayor (72/55/6)
ʿ Āṭıf metā^ʿ -ı baḡtı şatanı bilür misin

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Rüşdī

(Müstef^ʿ ilūn Müstef^ʿ ilūn Müstef^ʿ ilūn Müstef^ʿ ilūn)

Çün istemez erbāb-ı dil bir laḡza mesrūr oldıġın (194/110/4)
ʿ Aks-ı murād üzre devr eylese gerdün-ı dūn

[138a]

Velehu	Raḥm it yeter itdũñ yeter ey çeşmi mest-i cām-ı nāz ²⁴¹⁶ Ser-pençe-i müjgān ile ‘aşk ehlini zār ü zebūn	(194/110/6)
	Giryemden itmezsün ḥazer ḥavfūm budur ammā seni Bir gün ola ġarķ eyleye çeşmindeki seyl-āb-ı ḥūn	(194/110/8)
Dıger	(Fā‘ ilātũn Fā‘ ilātũn Fā‘ ilātũn Fā‘ ilũn) Beni çũn sezā-yı bezm-i mey-i vaşluñ eylemezsın ²⁴¹⁷ Yine āteş-i ġamuñla dilũmi kebāb idersin	(195/111/2)
	Ėam-ı cevriñe taḥammũl ideyũm ne çāre ey şũḥ Baña bir gün itdigũñden yine sen ḥicāb idersin	(195/111/4)
	Saña Rüşdiyā olur sebab-i ḥalāş-ı ġamdan ²⁴¹⁸ Ḥaṭṭ –ı rũy-ı dil-rübādan niçũn ictināb idersin	(195/111/5)
Dıger	(Mefā‘ ilũn Mefā‘ ilũn Mefā‘ ilũn Mefā‘ ilũn) Mũkedder oldı mir’āt-ı dilũm jeng-i gũnāhumdan Yine kılsam nażar şermendeyũm rũy-ı siyāhumdan	(196/112/1)
	Ne deñlü olsa gerden-keş yine ol şem‘ -i bezm-ārā Ḥalāş olmaķ ne mũmkindũr kemend-i rũz-ı āhumdan	(196/112/2)
	Helāk itseñ beni tā ḥaşre dek ḥāk-i mezārımdan Yine evşāf-ı luṭfuñ ġuş iderler her gũnāhumdan	(196/112/4)

²⁴¹⁶ Raḥm it yeter itdũñ berāy-ı çeşmi mest-i cām-ı nāz

²⁴¹⁷ Beni çũn sezā-yı bezm-i mey-i vaşluñ eylemez

²⁴¹⁸ Saña Rüşdiyā olurken sebab-i ḥalāş-ı ġamdan

	Felek bîdād ü ṯālî‘ -i nā-müsā‘ id yār müstāğni Kime ‘arz-ı şikāyet eylesem hāl-i tebāhumdan	(196/112/5)
	Nesīm-i şubḥ-ı devlet esmedi bir dem murād üzre Şikāyet rûzgārımdan fiğān baḥt-ı siyāhımdan	(196/112/6)
	Ḥayāl itsem hilāl-i ebrūvān yāri ey Rüşdî Hezārān māh-ı nev-peydā olur ṭarf-ı külāhımdan	(196/112/7)
DİGER	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Eger Rüstem de olsa kırtuluş yok tîr-i ğamzeñden Çekilmez derd-i ‘aşıkuñ böyle bir kaşı kemānsın sen	(197/113/2)
	Görince ḥüsnüñi ğüftāre bende kalmadı ṭāḳat Beni şüret gibi ḥayrān iden rûḥ-ı revānsın sen	(197/113/4)
	Yine sen ‘arz idersin yāre derd-i ‘aşkı zîrā Benüm aḥvālūme ey nāme-ber ḥūş-tercemānsın sen	(197/113/7)
DİGER	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Niçe bir bu şikāyet bî-vefā güllerden ey bülbül ²⁴¹⁹ İrişmez bûy-ı rāhat çün bu dehrüñ gülsitānından	(198/114/4)
	Ol iki çeşm-i şayyādı ümîd-i şayd-ı dillerle İki şeh-bāzdur ğüyā baqarlar aşiyānından	(198/114/6)
DİGER	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)	

²⁴¹⁹ Nicedür bu şikāyet bî-vefā güllerden ey bülbül

	Tenümde sağ-ı siyeh şanma noktalar dur kim Derün-ı dilde olan zaḥmımı ḥisāb iderin	(200/116/2)
	Gören bu sūraḥī-i rüyum şanur ki meydendür Ben ise cürmümi fikr eyleyüp ḥicāb iderin	(200/116/6)
	Müyesser olmadı genc-i vişāli o şūḥuñ Yazık yok yere sīnemi ḥarāb iderin ²⁴²⁰	(20/116/5)
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Şarıldı gerden-i 'uṣṣāka ejder-āsā çün Kemend-i zülfi o şūḥuñ ḥam olmasun n'olsun	(201/117/23)
	'Aceb mi şehir-i dile kōnşa kārban-ı ḡamuñ Metā' -ı ehl-i maḥabbet ḡam olmasun da n'olsun	(201/117/6)
Diger	(Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ülü Mefā' ilün) Pāy-māl-i ḡam oldum ben şimdengerü isterse Mātemgede-i 'ālem başdan başa sūr olsun	(203/119/3)
	Erbāb-ı dile çün kim keçdür naẓarı dā'im Çeşmī felegüñ yā Rabb baḥtum gibi gür olsun ²⁴²¹	(203/119/4)
	Pür-cürm iseñ ey Rüşdī ḥavf itme günāhuñdan Her demde hemān virdüñ Mevlā-yı Ğafūr olsun	(203/119/5)
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Kāmet-i dil-cüyını seyr itmek için bağda	(204/120/2)

²⁴²⁰ Yazık ki yok yere ben sīnemi ḥarāb iderin

²⁴²¹ Çeşmī felegüñ yā Rabb baḥtum gibi hür olsun

Bir ayağ üzre tırur ‘ aşkuñla serv-i bustān

[138b]

Velehu Gerçi çok gördük sürürin da ğamında felegün²⁴²² (204/120/3)

Olmaz ammā ğam gibi ‘ ālemde yār-ı mihrbān

Rahm idüp dād it yeter ‘ uşşāka bī-dād eyledün (204/120/4)

El-āmān ğamze-i cellāduñdan el-āmān²⁴²³

Diger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Ey şeh-i mülk-i melāḥat luṭf idüp görme revā²⁴²⁴ (205/121/3)

Ġayrılar bezm-i āşinā-yı vaşl ola bīgāne ben

Hālūme rahm eylemez yokdur meger kim yār ola²⁴²⁵ (205/121/4)

Ṭağlar efgān iderler başlasam efgāne ben

Eyleyelden mālīk-i mülk-i ḵanā‘ at kendümi (205/121/6)

Çok ziyān itdüm metā‘ -ı ḥvāce-i devrāne ben

Şunmadı vefḵ-i murād üzre baña cām-ı neşāṭ (205/121/7)

Rüşdiyā bilmem ne itdüm sāḵī-i devrāne ben

Diger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Ka‘ be-āsā ḵible-i ḥacāt olmak isteyen (206/122/2)

Rüz ü şeb dil-ḥānesin ğamla siyeh-pūş eylesün

İtdigünden yār maḥcūb olmayam dirse eger (206/122/4)

²⁴²² Gerçi çok gördük sürürin da ğamında ālemün

²⁴²³ El-āmān ğamze-i cellāduñ elüñden el-āmān

²⁴²⁴ Ey şeh-i mülk-i melāḥat luṭf idüp gör hālūmi

²⁴²⁵ Hālūme rahm eylemez yokdur meger kim yār ile

	Gevher-i pendüm gūşına mengūş eylesün	
	Zāhid-i ḥod-rā eger olmazsa rüsvā ište ben	(206/122/6)
	Bāde-i cām-ı leb-i yāri hele nūş eylesün	
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Heb bizi pür-cūş iden ol māh ḥüsnüñ şevķidür	(207/123/5)
	Şanma kim bī-veche ola bu hāy-ı ḥüy ' aşıkān ²⁴²⁶	
	Gir semā' a sen daḥı devr eyle ol māhı eger	(207/123/6)
	Hāleveş āgūşuñā almaķ dilerseñ rāygān	
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün)	
	Çāresi cān virmedür biñ kerre tedbīr eylese	(208/124/2)
	Derd-i ' aşıkuñla hemān bir kimse bīmār olmasun	
	Rūz ü şeb feryād idüp bir kerre rāḥat virmedüñ	(208/124/3)
	Ey göñül ol gül nīce zāruñla bīzār olmasun	
Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilün Mefā' ūlū Mefā' ilün)	
	Gül-gonca-i peykānuñ gelsün ten-i pür dāğa	(209/125/4)
	Kūḥ-ı sīnem ķo ṭāğ üstüne bāğ olsun ²⁴²⁷	
	Ben küşte-i ' aşķ oldum şıḥḥatle hemān şimdi ²⁴²⁸	(209/125/5)
	Ol şūḥ-ı sitem-pīşe şimden gerü şāğ olsun	
Diger	(Müfte' ilün Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün)	

²⁴²⁶ Şanma kim bī-veche ola bu ḥüy u hāy-ı ' aşıkān

²⁴²⁷ Kūḥ-ı ğam-ı sīnem ķo ṭāğ üstüne bāğ olsun

²⁴²⁸ Ben küşte-i ' aşķ oldum şıḥḥatle hemān Rüşdī

	Ben hele cür‘ asın içmeden oldum ħarāb	(210/126/2)
	Cām-ı mey-i ‘ aşıkuñ nūş idene āferīn	
	Çāre mi var olmaya beste ħam-ı zūlfūñe	(210/126/7)
	Görse o şūḥı ger zāhid-i çille-nişīn	
	Dil yine bir āfet-i dehre esīr oldu kim	(210/126/8)
	Her revīşi dil-rübā her nigeḥi dil-nişīn	
Dīger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)	
	Gāhī ümīd-i luṭṭla geh bīm-i qahrıa	(211/127/3)
	Oldum helāk keş-me-keş-i ihtimālden	
	Ben ‘ andelībe ‘ āşıq-ı Şābit-kaḍem diyemem ²⁴²⁹	(211/127/4)
	Zīrā bir nihāle qonar bir nihālden ²⁴³⁰	
Dīger	(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)	
	Ağyāre uyup gülşene ey şūḥ gidersin	(214/129/1)
	Sen bu gidişle beni dīvāne idersin ²⁴³¹	
	Bu derde taḥammül mi yāhūd ‘ azm-i sefer mi	(214/129/2)
	Ma‘ kŭli nedür ey dil-i bī-çāre ne dirsın	
Dīger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)	
	Yansun yaqılsun āteş-i ‘ aşkuñla cān ü dil	(217/131/5)
	Bezm-i şarāb-ı nābe kebāb istemez misin ²⁴³²	

²⁴²⁹ Ben ‘ andelībe ‘ āşıq-ı Şābit-kaḍem dimem

²⁴³⁰ Zīrā ki bir nihāle qonar bir nihālden

²⁴³¹ Sen bu gidişüñle beni dīvāne idersin

²⁴³² Bezm-i şarāb-ı nāze kebāb istemez misin

‘Arz eyle derd-i āh-ı dilüñ sen de Rüşdiyyā²⁴³³

(217/131/8)

Mektüb-ı haṭṭ-ı yāre cevāb istemez misin

Ez-murabba‘ āt-ı Rüşdī

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)²⁴³⁴

Güyyiā kim halka-i tevḥīd gülşendür hemān

(404/9)

Bir gül-i ḥandāna beñzer anda ol gonca-dehān

[139a]

Velehu

Haḫḫ bahār-ı ḥüsnini bād-ı fenādan şaḫlasun

Ol gül-i ḥāndāne bir dem irmesün ḥazān

Ez-na‘ t-ı Resūl-i Ekrem Şalla’llāhu ‘Aleyhi ve’s-selem

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Dilerem vaşf-ı şerīfün iderek ola tamām

(66/2/34)

Ġayet-i ‘ömr-i ‘azīz ü nefsi-i bāz ü pesīn

Senün ey şāh-ı rüsūl medḥün iderken Allāh

(66/2/35)

Niçe mümkin ide vaşfuñı bu ‘abd-i kemīn²⁴³⁵

Ġarażum ḥazretüne ‘arz-ı ‘ubūdiyyetdür

(67/2/36)

Ki bu taḫrīb ile şāyed ki olam saña yaḫīn

Yoḫsa sen ḫande vü ben ḫande ü na‘ tuñ ḫande

(67/2/37)

Ḫande sulṭān-ı cihān ḫande bir ednā miskīn

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nazmī

²⁴³³ ‘Arz eyle dūd-i āh-ı dilüñ sen de Rüşdiyyā

²⁴³⁴ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

²⁴³⁵ Nice mümkin ki ide vaşfuñı bu ‘abd-i kemīn

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Nemek zaḥm-ı nıgeh-bāz yeni ümīd eyler
Olsa mecrūḥ-ı dilüm ğamzenden

Nāzla çıkṣa temāṣā-yı dil-i 'uṣṣāka
Ne kıyāmet kıparur kıadd-i ser-efrāzından

Cünbiṣ kūṣe-i ebrūsı degüldür gör benān
Fıtnedür cılve-i ider çeşm-i siḥr-i sāzından

Dıger

(Müfte' ilün Mefā' ilün Müfte' ilün Mefā' ilün)

Çın-i cebini mevc-i ḥız ola ğazabdan öyle kim
Kerem nigāh-ı dil daḥı el çeke terk-i nāzından

Cām-ı ḥaḳıḳat āşınā olmaya o dil-i Naẓmiyā
Geçmeye tā ki neşve-i meykede-i mecāzdān

Dıger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Nihāl-i şu' le-i āhum gibi olmaz burūmend ol
Gerekse gıryeden naḥl-i müjem rengin-i şemer virsün

Bu meydān-ı belādur hem dem 'uṣṣāk olan Naẓmī
Dilinde şırr-ı 'aşkı şaḳlayup ser virsün

Dıger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

İstemem bāde ü peymāne seni muğ-beçenün
Ġāh olur ḥūn dilümle dili ser ḥūş iderin

Cāy-gır olmaḡla hevā ü hevesi

Cāme-i ḥvābumda daḥı ğamze der-āġuş iderin

Yār idersem dile tāb getürmez Nazmī

Ekşer bāġum gerdūni ferāmūş iderin

Ġazel-i Etemm

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Dil ferāġat eylemez cām-ı mey-i gül-fāh-mend

Rāz-ı gelmez şīve-i sākī sīm-i endāmdan

Bir 'aceb derde irişdük ki dil-i āşüfte ḥāl

Dīde-bāz olmaḳ ne mümkin miḥnet ü ālāmdan

Tīredür āyīne-i baḥtum ki baḳduḳca aña

İdemem temyīz-i şubḥ-ı şādıḳı aḥşāmdan

Ḳande bir şūḥ-ı sitemkārı görse meyl ider

Ḳurtuluş yok hevā-yı ṭab' -ı bī-ārāmdan

Dönmedi vefḳ-i murād üzre bu gerdün-ı Nazmī

El-āmān cevır ü cefā-yı çarḥ nā-fercāmdan

Dıger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Nev-i şikefte gül-i nādide bahār şādı

Hem-dem ḥār-ı belā ğonca-i şad-çākum ben

Şād ü ḥandan olamam ğonca şıfat ey Nazmī

Elem keş-me-keş çarḥla ğam-nākum ben

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Dükkān-ı hüsn-i dil-berden metā' -ı nāz alan gelsün
Virüp cānı nigāh-ı ğamze-i serbāz alan gelsün

Periṣān eyleyinve ḥalka-i zülf-i dil-āvizen
Açıldı maḥzūn-ı dil güne güne rāz alan gelsün

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Çeşmine kalsa bir aşup eylemezdi 'ālemi
Nev-hevesdür ğamzesi icrā-yı nāza n'eylesün

[139b]

Velehu Tiğ-i zehr-ālūd-ı müjgānundan isret merhemi
Düşmedi dil bir ṭabīb çāre sāze n'eylesün

Nazmī-i şeydā dil ü cānını teslim itmeyüp
İltifāt-ı ğamze-i ḥātır nevāze n'eylesün

Ġazel-i Etemm

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Ḥasretüñle oldu şüḥan sīnemüz Beytū'l-ḥarām
Cilve-nāk ol ḳandesin ey Yūsuf gel pīrehen

Kākül müşkīnūñe bend olmağıçün Rüstem
Rūm ili sipāhi olmuş ğüşť ider meşk ḥaten

Ḥākpāyānuñ kimyā ile ider baḥş ü cedel
Kem-pāye ḥāki-pā begle cedel itmek neden

Hüsnüñe mā 'il benefşe sünbül vesvese esîr
Sîne çāk olmuş ğamuñla hāke düşmiş basman

Nazmî-i aşüfte dil pervâne olsun şevkle
Cilve-i sâz ol meclise mânend şem' encümen

Dîger

(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

Mürd cāhilden vefā gelmez müdārā eyleseñ
Hâşıl olmaz mîve şâh-ı ser-nihāl-i peyden

Rūzedārdan ğam-ı ' aşkuñ kesildi Rüstem
Sîr-i nevrūzla hemkām-ı şafā ' idden

Göñlümi âfitāb-ı hüsne virdüm Nazmiyā
Çarḥdan yüz döndürüp eyler ibā nāhiden

Dîger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Şakla gîsûlar gibi şeb-i güle nāzuñda
Destini tād-ı şabā dırāz eylesesün

Nazmî-i dil-şadeyi katl ise maḳşûr eger
Nigāhuñ luṭfını çok cevriñi āz eylesesün

Dîger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Siper etdüm ḥadengine çeşmüm
Şanmanız ol büte nigāh iderin

Ḥavf idüp ğamze-i senden ey Nazmî
Güşe-i çeşmi penāh iderin

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Ser-sikenc-i turre-i zülfünde diller mün' aqıd
Sūziş-ı nār-ı ğamuñdan āh-ı āha muķterin

ĖabĖab-ı cāh zenaĖdānuñ Ėören olmiş şanur
Āb-ı zemzemle leb-ā-leb cāh ü cāha muķterin

Diger (Fā' ilātün Mefā' ilün Fā' ilün)
Çekdüñ göñlümi ol şūĖ sīm endāmdan
Ėāşıl olmaz neş'e gördüñ andan

Ez-murabb' āt-ı Nazmī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)
Nazmī dil-i maķşūda olursam nigeĖ ūftān
Sırdā nezzāre olur her Ėüsn-i müĖĖān

ĀĖūşa gelse elemem būse-i yārı
Bir mertebe mest itdi beni sāĖar-ı cirmān

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)
Erbāb dilenir itsüñ eğer çāk-ı Ėiribān
Her şarĖa müĖeñ-i lağtı olur bir Ėül-i Ėandān

Ammā ki yine Ėonca-i iķbālimüz olmaz
Ārāyış dil-āvīz destār civānān

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Olalı Yūsufi devrān ma' ānī ŗab' um

Ḳatlüme ḳaşd ider oldı ḥasedinden iḥvān

Mazḥar-ı luṭf-ı Ḥudā ḥazret-i Ca' fer Paşā

Kim odur şafdur leşker-i āl-i ' Oşmān

Būy-ı ḥalkıyla cihān reşk-i gülistān-ı irem

Luṭf-ı ṭab' ıyla felek ḥurrem-i şād ü ḥāndān

Kimse rencide olup kimseden efgān itmez

İde gülşende meger bülbul-i şūrīde fiğān

[140a]

Velehu

Böyle mi eyler idüm zīb-i ' arūs-ı medḥüñ

Olsa ṭab' umda nazm idecek tāb ü tüvān

Ol ḳadar var ki gelüp manşıbı teşrīf idicek

Oldı bir mertebe tab' umda sürür u şādān

Ḡoncaveş ola güşāde gül-i bāğ-ı ' ömri

' İzz ü devlet bula döndükçe sipihr-i gerdān

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Cihānı hep kesüp şemşir-i ḡamzeñle helāk eyler²⁴³⁶

(343/242/3)

Gerekdür pādişāhum pādişāhān-ı cihān keskin

Benüm seng-i melāmetden mü 'eşşir tir olur āhum

(343/242/5)

Ne deñlü künd ise tīḡi ider seng-i fesān keskin

²⁴³⁶ Cihānı hep kesüp şemşir-i ḡamzeñle helāk eyle

Diğer	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Rehne vir esbābı rind ol geçme zāhid bādeden Ol sebeble hem ḫalāş ol şıķlet-i seccādeden	(338/234/1)
	İstimā' it n'iydigün sāmān-ı rindī sūfīyā Ben Fehīm-i mest-i ' aşķ ü bī-dil-i üftādeden ²⁴³⁷	(339/234/5)
Diğer	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Geçmişem ben ki şehīd olmağičün cānumdan Geçme ḫurbānuñ olam başuñ içün ḫanumdan	(335/229/1)
	Mekteb-i bāğ-ı maḥabbetde Gülsitān okıyup Bülbülān meşķ alurlar dil-i nālānumdan	(336/229/5)
Ez-murabba' at-ı Fehīm		
	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilün Fā')	
	Giryān giryān Fehīm bu deñlū ḡamdan Oldum ser-i mātem-zedeme ḫāk-efgen Oldı küre-i arz serir-i sevdām Deryā-yı muḫīṭa döndi saṭḫ-ı dāmān	(382/47)
Ez-şikāyet-i sipihr-i devrān çarḫ-ı bī-mihr-i kec-mec refitār-ı her-bār		
	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Murādumca felek devr eylemez eylerse de bir dem Ṭulū' eyler hezārān necm-i ḡam burc-ı felāketden Zihī luṭf ü ' aṭā görse ḫumār-ālūd —ı ḡam ammā	(155/15/12) (156/15/15)

²⁴³⁷ Gel Fehīm-i mest-i ' aşķ ü bī-dil ü üftādeden

Şunar bir demde şad-rıtl-ı girān şarāb-ı fırkatden²⁴³⁸

Dirigā yok mıdur bu ‘arşada kim bir merd-i himmet²⁴³⁹ (157/15/36)

Halāş ide girībān-ı dilüm dest-i melāmetden

Kerīmānuñ ğaraż erbāb-ı tab‘a iltifātıdur (158/15/40)

Kaçar göñlüm egerçi imtinān-ı ehl-i devletden

Şarāb iç tāze dil-ber sev cihānda her çi bād-ā-bād (158/15/49)

Fehīm inşāf besdür bes ferāgat kıl şikāyetden

Ez-terci‘-i muḥammes

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Hüsnüñ evvel bakmağda beni itdi meftün²⁴⁴⁰ (190/2/1)

Eyledi sāḥir-i çeşmüñ baña mekr ü efsün²⁴⁴¹

Zülfüñ itdi dilümi silsile-cünbān-ı cünün (190/2/2)

Āḥirü’l-‘emr sevdāñ ile oldum mecnün

Ṭoldı tā derd ü miḥnetle derün ü bīrün²⁴⁴² (190/2/4)

Başladuñ zehr-i sitemle dilümi itmege ḥün

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nedīm

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Andelīb itmezdi şekve ğonca-i gül-zārda (146/24/1)

Olmasaydı sīne āzürde zaḥm-ı ḥārdan

²⁴³⁸ Şunar bir demde şad-rıtl-ı bir cām-ı fırkatden

²⁴³⁹ Dirigā yok mıdur bu ‘arşada bir merd-i himmet kim

²⁴⁴⁰ Hüsnüñ evvel bakışında beni itdi meftün

²⁴⁴¹ Eyledi sāḥir-i çeşmüñ baña biñ mekr ü efsün

²⁴⁴² Ṭoldı tā derd ü maḥabbetle derün ü bīrün

Bî-dimâğân-ı ğam-ı ‘ aşka belâdur intizâr (146/24/4)
Va‘ de-i vuşlat da olsa istemem dildârdan

Dârû-yı la‘ li ger olmazsa nesak-sâz-ı ‘ ilâc (146/24/6)
Ey Mesîhâ kat‘ -ı ümîd it dil-i bîmârdan

Diger (Mef‘ ûlü Fâ‘ ilâtü Mefâ‘ ilü Fâ‘ ilün)
Dünyâya oldu velvele-endâz-ı rûste-ĥîz
Gül-zârda ‘ azm iden ol sehi kâmet olmasun
Gâhî nigâh-ı nâz da virür ruĥşat-ı niyâz
Nâz itmek niyâza da bir ‘ âdet olmasun

Ez-murabba‘ ât-ı Dîvân-ı Nedîm

(Mef‘ ûlü Mefâ‘ ilü Mefâ‘ ilün Fâ‘)
Gördükçe beni kaçma şer-i râhumdan (172/4)
Yok mı ĥaberüñ âteş-i cân-gâhumdan

[140b]

Velehu Ben bülbül-i âteşin nevâ-yı‘ aşkum
Sen ğoncasın ey şûĥ-ı ĥezar âhumdan

Ez-müfredât-ı Nedîm

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)
Bülbülüñ kaşdı tazallüm idi feryâdından (152/26/3)
Gördi gülşende güli ĥâr ile maĥrem ne disün

(Diger) (Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)

Figān kim dāğ dāğum ḥāl-i rüy-ı ‘ anberinüñden (153/27/1)
Ne hindüdur ki yanmaz tāb-ı rüy-ı āteşiñden

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Ḥaṣmet

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Görenler gerden-i kāfūrı semmūrından ol mähün²⁴⁴³ (205/187/3)
Şeb içre şubḥ-ı pür-envārı gördük dīdeler rüşen

Der-āgūş eyledikde yāri Ḥaṣmet nār-ı firḳatle (205/187/5)
Tutusmış dāmen āgyārı gördük dīdeler rüşen

Dīger

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Kīneden şāf eyleyen āyīne-āsā sīnesin (206/189/1)
Alur āgūş-ı rızāya düşmen-i dīrīnesin

Rüy-ı rāḥat görme müşkildür cihānda Ḥaṣmetā (206/189/5)
Çeşm-i cānā tūtīyā iden ğubār-ı kīnesin

Ez-müfredāt-ı Ḥaṣmet

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Gösterür ‘ aşıkına Bursalı’nuñ reftārın (247/3)
Bursa şarsa o perī-çehre eger destārın

Ez-ramazāniyye-i Be-süy-ı Şeyḥü’l-İslām Sellemehü’s-selām

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Ekl ü şürbü unudur şehri temāşāsından (81/20/11)
Tıyamaz cāmi‘ lerüñ zevḳine şā’im olan²⁴⁴⁴

²⁴⁴³ Göründü gerden-i kāfūrı semmūrından ol mähün

²⁴⁴⁴ Tıyamaz zevḳine cāmi‘ lerüñ şā’im olan

Rūşen itdikçe meh-i rûze şeb-i eyyâmı (81/20/15)
Yaşamaz oldu kanâdil-i neşâtı mestân

Beklerüz biz de Ayâşofya'daki küp dibini (81/20/16)
Pây-ı ħumdan geçemez câmi' a varsa rindân

Elde tesbîh ile sâ' âti şayar tiryâki (81/20/17)
Dâne-i ħabbe-i afyonu ider vird-i zebân

Ehl-i keyfûñ şaşırur vaqt-ı ħurûb tedbîrin (81/20/18)
Sûre-i Şems'i çeker câme bedel hep rindân²⁴⁴⁵

Menbu' s-sıdk-ı vefâ mevrîd-ı enhâr-ı ' atâ (82/20/23)
Kilki mîzâb-ı şehâ ħokkası ħavz-ı ihsân

Ez-târiĥ-i Cûlûsiyye-i Sultân ' Oşmân Ĥân ü Mehâbet Ĥân
(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Ĥayr-mağdem deyû ' id eyledi hep bendelerûñ (98/1/3)
Ey kerâmetlü mehâbetlü şeh-i vâlâ-şân

Yüz süren gûşe-i dâmân-ı mülükânenize (98/1/5)
Oldılar her biri şad şevkle şad ü ħandân

Şâ' irüm gerçi hoş-âmâdci degüldür tab' um (99/1/19)
Süĥanum itmezem âmiĥte-i levş ü yâlân²⁴⁴⁶

Ṭavf-ı bâbunda eyâ Ka' be-i mağşûd enâm (99/1/20)

²⁴⁴⁵ Sûre-i Şems'i tilâvet ile ahşamı kılan

²⁴⁴⁶ Süĥanum itmezem âmiĥte-i levş-i yâlân

Emr ü fermān-ı hümāyūnuña lebbeyk-zenān

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fıtnat

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Çeker mi imtinān-ı gönca-i pür-ḥār-ı esbābı (353/43/3)

İden çide gül-i maḳşūdı gül-zār-ı tevekkülден

Şemīm-i zülf-i cānānı güzel vaşf eyledüñ Fıtnat (353/43/6)

Meger taḳṭır olunmışdur midāduñ bŷy-ı sünbülinden

DİGER

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Ne rütbe cevır görsem ol şeh-i naḥvet sipāhumdan (355/45/1)

Yine gelmez zebāna ḥarf-i şekve pādīşāhumdan

Eger dırsen ki girmez deste dāmān girībān²⁴⁴⁷ (355/45/4)

Felek hiç yok mı ḳorḳuñ nāvek-i dil-düz-ı āhūmdan²⁴⁴⁸

Benüm şāyeste-i eltāf-ı Bārī yoḳdur a' mālüm (355/45/5)

Yine ümīd varum keşret-i cürm ü günāhumdan

DİGER

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Neş'e-yāb olmaz mı manşıbla erbāb-ı ḥıred (352/42/2)

Cāh-ı iḳbāl-i cihān cām-ı ḥumār encām iken

[141a]

Velehu

Bezme gel her zamān olmaz müsā' ade-i rŷzgār²⁴⁴⁹ (352/42/3)

Zevraḳ-ı şahbāyı ḳullan sāḳiyā eyyām iken

²⁴⁴⁷ Eger dırsen ki girmez deste dāmān u girībān

²⁴⁴⁸ Felek hiç yok mı ḥavfuñ nāvek-i dil-düz-ı āhūmdan

²⁴⁴⁹ Bezme gel kim her zamān olmaz müsā' id rŷzgār

Ârzū-yı gerden-i sīmīn ü hāl-i ‘ anberīn (352/42/4)

Hātırımdan bir nefes çıkmaz hayāl-i hām iken

DİĞER

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Mehe nokşān-ı hūrşīde zevāl ırmekte rüz u şeb²⁴⁵⁰ (356/46/3)

Görür rüşen-dilān her dem zarar çarh-ı sitemgerden

Tabī‘ at rüşen olmaz olmadıkça dīde-i Hāḡ-bīn (356/46/4)

Alur mı beyt-i bī-revzen ziyā hūrşīd-i enverden

DİĞER

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Çeşm zālīm ġamze kātīl zülf ḡaṭṭ bilmez āmān²⁴⁵¹ (357/47/2)

Kim diyār-ı ḡusnūñ sükkāñı kāfirdür bütün

Çille-i saḡt-ı kemān-ebrū-yı cānān çekmede (357/47/3)

‘ Āşıkān meydān-ı miḡnetde bahādırur bütün

Reng bu da zülf-i cānāne meşābe olmasa²⁴⁵²

‘ Ayn-ı ‘ āşıkda zülf-i gülzārdur bütün

Ez-muḡaṭṭa‘ āt-ı Fıṭnat

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Kim baḡar naḡl-ı güle ḡāmet-i dil-cū var iken (377/2)

N’eyleyüm sünbül-i şeb-būyı o ġīsū var iken

Raġbet eyler mi göñül şayd-ı ġazāl-ı mihre

²⁴⁵⁰ Mehe nokşān u hūrşīde zevāl ırmekte rüz u şeb

²⁴⁵¹ Çeşm zālīm ġamze kātīl zülf ü ḡaṭṭ bilmez āmān

²⁴⁵² Bu beyit divanda bulunmamaktadır.

Halka-i bezmde o gözleri āhu var iken

Diger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Gül hacālet-zede ruhsār-ı dil-ārāmuñ için (378/3)

Sünbül āşüfte senüñ zülf-i siyeh-fāmuñ için

‘Anberin hāline dil virme ser-i zülfinde

Bend olursın şaķın ey dil tama‘ -ı hāmuñ için

Ez-müfredāt-ı Fıtnat

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Görindikçe ruķıyla cebhesi zīr-i niķābından (384/13)

Felek itmekde istikrāh māh u āfitābından

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Dil-i zārı kapılmış ğamze-i cādūda gördüm ben (386/24)

‘Aceb şīr-i jiyānı pençe-i āhūda gördüm ben

Ez-‘idiyye-i Şadr-ı A‘zam Muştafā Paşā-yı Ma‘rūf

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

İdüp ruķ-sūde halk-ı cihān hem-vāre dergāhuña²⁴⁵³ (223/3/5)

Ġubār-ı āsitānuñ sürme-i çeşm-i ümīd olsun

Olaydı zinde Ristō dir idi reşk eyleyüp haķķā (223/3/6)

Olursa şadr-ı a‘zam böyle destūr-ı reşīd olsun

Olup dā'im hümā-yı devletüñ evc-i sa‘ādetde (224/3/7)

Zilāl-i re'fetüñ fark-ı enām üzre medīd olsun

²⁴⁵³ Olup ruķ-sūde halk-ı cihān hem-vāre dergāhuña

Du‘ā gevherlerin nazm eyle Fıtnat silk-i ihlāşa (224/3/9)
Olup maqbül-ı Hâk âvîze-i ‘arş-ı mecîd olsun

Olup hem-vâre şîrin-kâm şehd-i ‘âfiyet tab‘ uñ (224/3/13)
Meserretle ferahla her günün bir rûz-ı ‘îd olsun

Ez-târih-i Vilâdet-i Hibetu’llâh Sultân ‘Aleyhi’s-şân

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

Re’yine re’y-i Sikender meftûn (237/3/6)
‘Aqlına ‘aql-i Felâtün hayrân

Hatemün nâmını tayy itdi hele (237/3/9)
Yâ da gelmez kerem-i Bermekiyân

Seyr için zînet-i şeh-âyîni (238/3/19)
Terk idüp cenneti geldi rıdvân

Baht-ı devletde sa‘ âdetle Hudâ²⁴⁵⁴ (238/3/23)
Kendüni pîr ide bahtını cevân

Hamd ola şulb-ı shehşâhîden (239/3/27)
Geldi dehre Hibetu’llâh Sultân

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Vecdî

(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)

Nigâh-ı lutfuñ itmam arzû-yı ey aşinâ düşmen
Baña cevır eyle kim gamzeñ gibi oldum vefâ düşmen

²⁴⁵⁴ Taht-ı devletde sa‘ âdetle Hudâ

Temennā-yı luṭfı ğayet teng ü nām-ı luṭf nā-peydā
Göñülde cilve ger şad-ı müdde‘ā dil-ber recā düşmen

[141b]

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı ‘İsmetī

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün)

Geldi ḥaṭuñ ‘āşıkā nāz idemezsin²⁴⁵⁵ (74/62/1)

Mānend-i hümā evcde pervāz idemezsin

Bu tarz-ı bed-āheng-i dil-āzār ile dil (74/62/3)

Bu bāğda bir bülbülü dem-sāz idemezsin

Diger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Mülāyim gösterür ‘uşşāk-ı zāre kendüyi ammā (76/64/2)

Alınmaz ḥarf-i vuşlat ol sitemkāruñ dehānından

Dile çend bir bāzīçe bulmaḳdur ğaraż yoḥsa²⁴⁵⁶ (76/64/4)

Su ‘āl itmek ne lāzım va‘ de-i vaşluñ zamānından²⁴⁵⁷

Diger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Der ise nāleyi ‘uşşāk dirāz eylesesün (81/69/1)

O perī cevriñi çok luṭfını az eylesesün

Dil қо çeksün ğam-ı dünyāyı şafāsı var ise (81/69/4)

Yāre şıḳlet virecek deñlü niyāz eylesesün

²⁴⁵⁵ Geldikde ḥaṭuñ ‘āşkuña nāz edemezsin

²⁴⁵⁶ Dile her çend bir bāzīçe bulmaḳdur ğaraż yoḥsa

²⁴⁵⁷ Su ‘āl itmek lāzım va‘ de-i vaşluñ zamānından

Ez-na‘ t-ı Resul-i Ekrem Fahrü’l-‘ âlemîn

(Mef‘ ülü Fā‘ ilätü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)

Mağşūd hāk-i pākine bir intisābdur (5/2/55)

Çaldı bülend-i dest-res-i iktidārdan²⁴⁵⁸

Ümīddür ḥalāş ola cān ü dil²⁴⁵⁹ (5/2/56)

Dest-i nesīm mekrümetle ğubārdan

Yā Rab çeşm-i nedāmet-şirişk-i dil²⁴⁶⁰ (5/2/59)

Maḥv it ğubār-ı cürmi ten-i hāk-sārdan

Oldum nişāne ta‘ ne-i seng-i melāmete (5/2/57)

Nā-sāz-kārı-ı dil-i nā-hüş-yārdan

Ser-levḥ-i na‘ t-ı nağş-ı cemāl-i peyem-beri (6/2/64)

Kim ḥırz-ı cān-ı ümmet imiş ḥarḳ-ı nārdan²⁴⁶¹

Benden şenā-yı zātuña şıdk şevḳ ‘ İşmeti²⁴⁶² (6/2/66)

İlhām-ı luṭf-ı ḥazret-i âmürzgārdan

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şehrî

(Mef‘ ülü Fā‘ ilätü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)

Ey tiğ-i nāzıyla dili şad pāre eyleyen (115/107/1)

Dārū-yı bî-‘ ilāc ile çāre eyleyen

Bīmār-yāne naḫralaruñdur çü derd-i dil (115/107/5)

²⁴⁵⁸ Çaldr-i bülend-i dest-res-i iktidārdan

²⁴⁵⁹ Ümid odur ḥalāş ola dāmān-ı cān u dil

²⁴⁶⁰ Yā Rab be-āb-ı çeşm-i nedāmet-sirişk-i dil

²⁴⁶¹ Kim ḥırz-ı cān-ı ümmet imiş ḥavf-ı nārdan

²⁴⁶² Benden şenā-yı zātuña şad şevḳ ‘ İşmeti

Şehrî-i derd-mendüñi bî-çâre eyleyen

Diger

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

Cezb-i bûy-ı tesliyetden kaldı kâm-ı iştiyâk (116/108/3)

Şolmuş ol deñlü gül-i ruhsârı tâb-ı rûzeden

Dil niçe fâriğ olmasun sûz-i ğamuñla dü sitem²⁴⁶³ (116/108/4)

Kim giriftâr-ı 'azâb olduñ şevâb-ı rûzeden

Tarih-i Dîvân

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)²⁴⁶⁴

'Âşık-ı şâdıkınım 'aşıkun yolında dil-berâ

Şıdk-ı da' vâya delîl “*inne lenehnu 's-şâdıkun*”²⁴⁶⁵

Mâni' olaldan raqibün vaşlına virdüm derd

Âyet-i sübhâne “*'ammā yeķūlu 'z-ẓālimūn*”²⁴⁶⁶

Bu Şehrî-i tîğ-i ħün-rîz cefâ-engîzün

Eyledi teslim-i cân “*innā ileyhi rāci'un*”²⁴⁶⁷

Ez-müfredât-ı Şehrî

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

Eyledüm Şehrî tenezzül-i düzağ-ı ednâya ben²⁴⁶⁸ (142/7)

²⁴⁶³ Dil nice dağ olmasun sûz-i ğamuñla dü sitem

²⁴⁶⁴ Bu tarih divanda geçmemektedir.

²⁴⁶⁵ El-Hicr 15/64. “Innâ le-sâdıkun”

²⁴⁶⁶ İki ayete iktibas yapılmış olabilir:

1. İbrahim Suresi 42. Ayet: “وَلَا تُحْسِبَنَّ اللَّهُ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ” Sakın Allah'ı zalimlerin yaptıklarından habersiz sanma.

2. İsra Suresi 42. Ayet: “قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذًا لَآتَيْنَاكَ إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا” De ki: Eğer söyledikleri gibi Allah'tan başka ilâhlar olsaydı onlar da arşın sahibine yaklaşmak için yollar ararlardı.

²⁴⁶⁷ El-Bakara 2/156.

²⁴⁶⁸ Eylemem Şehrî tenezzül-i düzağ-ı ednâya ben

Beñzemezse Şam’a girmem cennet-i a’ lāya ben

Diger (Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün)
Cilve ile gördüm aķ-sāde ile ol nāzükiden²⁴⁶⁹ (142//2)
Güyyiā naḥl-ı güli pehlūya çekmiş yāsemen

Ez-ḥamse-i ‘Aṭāyī

(Fe’ ilātün Fe’ ilātün Fe’ ilün)
Şöyle kim olmaya ifā-yı zamān (93/1/1365)
Keserin başuñı va’llāhi hemān

Diger (Fe’ ilātün Fe’ ilātün Fe’ ilün)
Alma tuz torbasını boynuña sen (107/1/1865)
Yüzüñe tuzlu şular ḳor ḡam-ı zen

Diger (Fe’ ilātün Fe’ ilātün Fe’ ilün)
Hüner oldur ki idüp mekr ü füsün (129/1/2255)
İdesin kendüñe ḥaşmuñı meftün

Ez-ḡazaliyyāt-ı Müftī-i Enām Yahyā Efendi Sellemehü’s-selām

(Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün)
Dil-berüñ sermāye-i ḥüsni ruḡ-i gül-günidür²⁴⁷⁰ (156/263/3)
‘ Āşıķuñ ser-māye-i kārı sirişk-i lāle-gün

[142a]

Velehu Ḳande bir ‘ āķıl ki vardur nām ü nişāndan bī-naşīb (156/263/4)
Ḳays’ı meşhūr itmede da’ vā-yı cünün²⁴⁷¹

²⁴⁶⁹ Cilve eyler gördüm aķ-sāde ile ol nāzük beden

²⁴⁷⁰ Diberin pirāye-i ḥüsñü ruh-ı renginidir

²⁴⁷¹ Kayısı meşhur etmede dünyāya ünvān-ı cünün

Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Getür cām-ı sürür-encāmı diller şād-kām olsun	(160/271/1)
	Tamām itdi bizi ğam sāḳiyā ğam da tamām olsun	
	Bilüp 'aşḳ-ı müdāma meylini āvāre-i 'aşḳuñ	(160/271/4)
	Şarāb-ı la' l-i nābın şundi dil-ber müstedām olsun	
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Ülfet it faḳr ile teshīr it gedālīḳ 'ālemīn ²⁴⁷²	(166/284/4)
	Şöyle hoş-hāl ol ki şāh-ı kām-rān eylesün ²⁴⁷³	
Diger	(Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün)	
	Bir çāre bulmaz derdine bī-çāre gön'lüm n'eylesün	(169/289/1)
	Cāy-ı āsāyiş mi var āvāre gön'lüm n'eylesün ²⁴⁷⁴	
Ez-aşār-ı ibn-i kemāl	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Nāgehān bir beyān taşī bir altūn żararsa	
	Ne artar 'izzeti taşuñ ne eksilür kemāl altūn	
Rızāyī	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Baş ḳaldurmayup dil secde-i şükr-i vişālinden	(267/159/3)
	Mişāl-ı zülf hem-vāre 'izārın secde-gāh itsün	
	Muḥaşşal tāze tāze zaḥm-ı ğamzeyle helāk oldum	(267/159/4)
	Bu derde çāre görsün bir nigāh-ı gadr-ḥvāh itsün	

²⁴⁷² İltifat et fakre teshīre et gedālīḳ ālemin

²⁴⁷³ Şöyle hoş-hāl ol ki şāh-ı kām-rān reşk eylesin

²⁴⁷⁴ Bir cāy-ı asāyiş mi var āvāre gön'lüm neylesin

Rızāyī bu vādī-i ḥāṣḍa bī-iḥtiyār oldum²⁴⁷⁵

(267/159/5)

Baṇa incinmesün dirse nigāh-ı gāh gāh itsün

Rūhī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Et luḳması lāzım mı ʔoyurmaz mı seni nān

Zehr olsun o luḳma k'ola pemānde-i nā-dān²⁴⁷⁶

Dīger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Sīm ile zeri kendūne ḳāt ḳāt siper itseñ

Merg oḳunı geçmez mi şanursuñ siperüñden

Biñ girye iderseñ seni āhir ayırırlar

Ferzend ü zen ü ṭaṇṭana-i sīm ü zerüñden

Bu mülk-i fenāya ki 'ademden sefer itdūñ

Sūduñ nedür ancaḳ anı bil señ seferüñden

Fennī

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

Gözimüñ yaşına raḥm itmedügiçün cānān

(692/1/23)

Bir Büyükdere gibi her dem itmede ceryān

Fuzūlī

(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)

Bir penāh-ı endūh-ı ḡayret bir yaña hicrān-ı dost

Niçe dil pūr-ıẓtırāb dīde bir ḥūn olsun

Āgāh

(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)

Rū-be-rāh-ı ḡayret ol mahcūr olup yār-ı andan

²⁴⁷⁵ Rızāyī bu edā-yı ḥāṣḍa bī-iḥtiyār oldum

²⁴⁷⁶ Zehr olsun o lokma k'ola pemānde-i dūnān

Nā-murād olmaz güher-i dūd olunca kāndan

Yüsrî

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Her gūşeye kıoma va' d-i vişālūñ yeter yeter (138/107/2)

Gezdürme gül kıumāşuñı cānā dükān dükān

Oldıkça şem' -i meclis-i ağıyār bed-fi' āl (138/107/3)

Ġayret helāk ider dil-i zārı amān amān

Kālā-ħarīd-i vaşla müfid olmaz eşk ü āh (138/107/4)

Ġaraż itmedikçe kıse-i naķdi girān girān²⁴⁷⁷

Şevķ-i lebiyle yārūñ iştüdük ğazellerin (138/107/5)

Mānend-i cām Yüsrî gezermiş dehān dehān

Diğer

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Bir kerre şormaduñ sebeb-i i' tikāfımı (141/110/2)

Tā böyle unudur mu Ĥudāvend bendesin

Ķurtar sefine-i dili bu ıztırābdan (141/110/3)

Gel ey mişāl-i lücce-i tevfiķ kıandesin²⁴⁷⁸

Bed-aşlı Yüsrî eyleme ĥüsn-i sülūka sevķ (141/110/5)

Olmaz tekāver eylemek esbūñ cehendesin

Şināsî

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Hemān ħarf-ı külehden ser-i zülfe bir mecāl olsun (85/62/1)

Levendāne saña destar-ı kec kıat kıat ĥelāl olsun

²⁴⁷⁷ Ğ Arz itmedikce kıse-i naķdi girān girān

²⁴⁷⁸ Gel ey şimāl-i lücce-i tevfiķ kıandesin

Hemān çīn ü cebīnünden göñül āsūde-ḥāl olsun (85/63/1)
Şikenc-i kākülünden çekdigüm kat kat ḥelāl olsun

[142b]

Şeyḥī (Mef' ūlū Mefā' ilün Mefā' ilū Fā' ūl)
Rāzıyūm yetişir azār ṭabīb-i dehre
Tek hemān derd-i dil zārıma dermān olsun

Ümīd ider dil-i Şeyḥī nev-heves dā'im
Resīde-i vaşluñ gerekse ḥām olsun

‘Ubeydī (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
‘Garažuñ cān ise benüm rūḥum (475/248/2)
N’ola ḥūş yoluñda revān olsun

Virmez isem yoluñda mā-melegüm (476/248/4)
Kuluñum didigüm yalān olsun

Şāhī (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Maḳbūl olur egerçi güzellerde ḥüsn ü ān
Ammā ki ne ān ki bā' iş cevır ola her zamān

Şadrī (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Dil-i kişverinde beglik ider rind-i ‘ālümüz
Ṭabl ü ‘ilmele başımı ğavğaya virmezin

Ben ol şadrıyūm kim eşküñ gedālıgım
Ḥūr-i bejişt-i şādī-i ferdāya virmezin

Vechî (Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)
Metâ' dünyâ ü mâfihâyı Vechî bir pula almam
Ezelden kim mey-i ' aşkla mest-i cāvidānum ben

Hāşim (Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)
Zihî zibā müferrih-i merhabâ ey müjde-i ferruh
Cihāna şıgmaz olduk yine ifrāt-ı meserretten

Mübārek tal' at ile şubh-ı şādıkveş güler yüzlü
Ruḥ-ı ferḥundesı ḥālî degül bir ān beşāşetden

Veysî (Mefâ' ilün Fe' ilātün Mefâ' ilün Fe' ilün)
Bu vaZ' -ı nā-pesenden rüzgār eyler mükāfātın
Sipihruñ itdigi küstāhlık ma' zūr olur bir gün

Ni' met-i Qādîmî
(Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilün)
Nā' il-i yār olmadan maḳşad şafāsın sürmedür
Ben uşandum bî-vefâ cevır ü cefāsın çekmeden

Berā-yı Hıta (Mef' ülü Fâ' ilātü Mefâ' ilü Fâ' ilün)
' Āşık ki gördi hıta-ı ruḥ-ı nūr-ı meyde sen
Sâyıb da itdi sürme-i hayretle dide sen

Hıta şanma ruḥundaki yazmış debîr-i şan'
Bir el kâğıd üstüne sünbül kaşidesin

Şıdkî (Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilün)

Ney nevā eyler kemān añlar döger ref sīnesin
Dīnle ʔanbūruñ inleyen heveskāruñ giryesin

Şabra ʔākat mi ʔalur ‘ aşqda inşāf idelüm
‘ Arz ide dil-ber gāhī sīnesi āyīnesin

‘Uşşāķī

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Cihān bāğında sen ey mū-miyānum serv-i ʔāmetsein
Güzellkik sende ʔatem olmış bu ʔūsle ʔıyāmetsin

Cemālūñ māhına baқsam görünür nūr-ı ʔayālūñ
Bī-kem-i āyīne-i ‘ āl-nümā mir ’āt-ı ʔudretsin

Yakup beyt ü cevri kā ’ināta zelzele şalduñ
Cihānda āhir zamān bir ‘ alāmetsin

Hemīşe cevriyle ʔırdūñ geçirdūñ cümle ‘ uşşāķı
Şalındı serv-i ʔaddūñ kā ’ināta sen ne āfetsin

Cihānda ādemi sūzi ki her dem saña ‘ aşq olsun
Yālñ yüzlülerūñ şevķiyle dā ’im pūr-ʔarāretsin

‘Amīķī

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Şol deñlü şaқların gözime tūtiyā içün
İzüñ tozını kühl-i dīde-i giryāna virmezsin

Semā‘ī

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Ėayriye dīde nazar itmedigi ʔikmet bu
Bu gönül şehrine bir şāh-ı mu‘ ayyensin sen

Sözlerüñ çün hele yapana degül didi yār
Ey Semā' i seni der itmezüz evdensin sen

Manṭıkī (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Yār-ı sītār pür miḥnetle gelür yā tuḥfe-i ğamla
Uşandum ḥaşılı āmed-şüd-i leyl ü nehārumdan

[143a]

Dürri (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)
Ey nāme saña niçe ğıbtā itmeyeyüm kim
Ol kân-ı kerem-i destini būs ideceksin

Çün pāyine yüz sürmege yokdur baña fırsat
Hep ' arz-ı ' ubürnını mı sen ideceksin

Tāriḥ-i Dīvān ez-ebyāt-ı Kānī
(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)
Bir şive itdi ol ḥız çıkdı cānum dibinden
Ṭatlu söz ile dirler çıkara yılān ininden

Nā-ma' lüm Esāmī ez-beytā-ı Şu' arā
(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Vaşlını Ḥaqq'a ta' allük kıldı ol cevān
Vaşl-ı dil-bere muvaqqat manşıba döndi hemān

Dīġer (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Niçün şık şık baġarsuñ böyle mir'at-ı mücellāya
Meger sen dāḥı kendü ḥüsnüñe ḥayrān mısın

Taḥammül melegine Hülāgū ḥān mısın kāfir
Amān dünyāyı yakduñ āteş-i sūzān mısın

Dīger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Şadr-ı a' lāda tekbirle o ezel-i şādān
Şaff-ı esfelde mezelletle efāḍil ḥayrān

Ṭūṭi-i maḥbūs-ı ḳāzada zāğ-ı çemende ḥandān
Esb-i nāzı şere mecrūḥ yezīd-i pālān

Dīger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Yāre virdüm ḥırmen-i 'aklı dil-i meftūn için
Āh-ı kıydum kendüme evvel yār gitdüm kevn için

Dīger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Baḥr olursa 'ilm ile terk-i ādem olmaz rütbede
Ṭatlu şu ḳatmaḳ gidermez baḥr-i 'ummān açılsın

Dīger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Bizden da' ā-yı ḥayr öpdī rūya cihān cihān
Andan bize girişme-i 'işve nihān nihān

Dīger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Ṭoḳansun tek hemān la' l-i nemek-rizūñ leb-i cāme
Ḳatarsan ḳat mey-i nābe nemek ḳāt ḳāt ḥelāl olsun

Dīger (Fā' ilātün Mefā' ilün Fā' ilātün Mefā' ilün)

Düşeyüm ḥāki berg-i ḥazān gibi hemān

Tek hemān ol nihāl-i iḳbāle yār olayum hemān

Dīger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Gider bu ḥvāb teḡāfūl dīdelerden rūz olur bir gün

Bu meclis böyle ḳalmaz meyle-i ḥvār-ı lūlū dir gün

Dīger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Şöyle kim tutayum ' aşḳla dildār-ı engīn

Yā elem ḳaṭ' ideler yā keseler yār-ı engīn

Dīger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Olsam ' aceb mi dünyāda ben zār ü nā-tüvān

Ḥasret övdi dilde idüp dāḡ-ı bī-kemān

Yā Rabb bu derd-i ḥasretle itme nā-ümīd

Furşat-ı müyesser it ey ḥāliḳu'l-zamān

Dīger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Ne ḥaşıldur kināyet-i işāret ańlamaz gören

Meger bir ḳaç döküp söküp ḳoḡasın evden

Dīger

(Fā' ilātün Mefā' ilün Fā' ilün)

Rūz ü şeb ḥaḥ idüp vücūduńdan

' Ömr-i ser-māyesin cevretme şaḳın

Şehvet odına yandırup cānı

Reng-i bāḡını cevretme şaḳın

Dīger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Virdüm cevānı halka diyū ey dil itme lāf
Tutam ki şimdi şahñ-ı sūhan şehsüvārsın

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)

(*Beyānī*)

Laṭife laṭif olsa hoşdur ammā²⁴⁷⁹

Velikin hāric olmaya edebden

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Belā vü guşsa-i derd ü elemden olmadūñ hāli

Nedür bu ey vīrān meger beytü'l-hazansın sen

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

(*Bākī*)

Āh kim hūb ü hayāl oldu bu devletler

Ṭurmadı 'aksine devr eyledi çarḥ-ı devrān

Ne ḥaṭā eyledi ey tīr-i kez-endāz-ı felek

Merdüm-i dīde-i devrāne döndi peykān

[143b]

Diger (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

Olmış kimisi cümle-i cihān melegine sulṭān

Başında ğam ṭaṇṭana-i şevket-i dīvān

Ammā kimisi faqr ile ālūde-i ḥayrān

Her birisi ḥālince yete ḥurrem ü ḥandān

²⁴⁷⁹ Latif olsa latife hoşdur ammā

DİĞER (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Bu gün meclisde sāķī sāğar almak dest-i dil-berden
Hemān bir gül kıoparmak gibidür bir şāķ-ı gül terden

DİĞER (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Çün vefā bilür iken şive-kār olmak neden
Ehl-i diller var iken nā-dāna yār olmak neden

DİĞER (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
(*Rasih Ahmed*)
Ağyāra luṭf baña sitem öldürdi beni
İtme efendüm itme āmānı bilür misin

DİĞER (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Cān ü dilden sürem ḥüsnüñ içün anuñ içün
Ṭolaşırsam ne ' aceb kūyıña gerdānuñ içün

Kim alur sevdicegim la' l ile lū 'lū ' teri
Saña dildāra cihān hep leb-ii rindānuñ içün

DİĞER (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
(*Hamidullah Hamdi*)
Mūrı incitme māra uğrārsan
Bārı yüklenme nāra uğrārsan

DİĞER (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)
Çün oldı ḥalimüz nāme ile a' lāme
Senüñ elünde kıaldı bāķī fermān

- Dīger** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Ne ile eyleyeyüm hālîmi ol yāre ' ayān
Devāt beste-dehān ü qalem şikeste-zebān
- Dīger** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Devr olunca benüm nazarumdan ol rūḥ revān
Ayrılık çeşmesine döndi gözüm ' İṣā hemān
- Dīger** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Ḥaḡ te' āli destini var eylesün birbirlerün
Hafta başı pāk idedür ḥisārını dil-berlerün
- Dīger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Feraḡ geldikçe ey ḡuşṣa gönüllenne sen evdensin
Feraḡ şādı gelür geçer benümle kalıcısın sen
- Dīger** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
(Nābī)
Kesmem ümidimi iḥsān-ı Hudā'dan zīrā
Kerem ü luṭfı füzündür benüm ümüdünden
- Dīger** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Ḥāme-i fersüdemüz ḥasbi kitābet itmeden
Oldı reşkūn endāz-ı kirāmen-kātibin
- Dīger** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Nereden bir ḡaşı iḥrāb ola gün gibi ' ayān
Döner ol yana gözüm kıble-nümā gibi hemān

DİGER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) (Fa' izī) O rütbe mürtefi' bünyāddur kaşr-ı tevāzu' kim ²⁴⁸⁰ Riyāz-ı cennete nezzāre kabildür zemīninden	(B. 1163)
DİGER	(Mefā' ilün Fe' ülün Mefā' ilün Fe' ülün) O rütbe-i esfelin bünyāddur tekebbür kim Şu' udı mümtenī қа' dice nāra zemīninden	
DİGER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün) (Lāedrī) Edeb bir tāk imiş nūr-ı Hudādān Giy ol tācı emīn ol her belādan	(B. 573)
DİGER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Dehenūñ gonca-i cennet gibi hemvār olsun Būse virdi baña hīç yok dīmedi ' ömr-i var olsun	
DİGER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Meger düşmenden şaқın olma emīn 'Özr idüp nā-gāh şikār eyler kemīn	
DİGER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Ger rū ögerseñ helāk ger rū ögerseñ āmān Tīg-i fermānuñ müzāde naşş-ı қаṭ' adur hemān	
DİGER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Ma' āzā'llāh ṭabī' at müste' id-i şıḥḥat olmazsa	

²⁴⁸⁰ O rütbe mürtefi'dir kasr-ı bünyād-ı tevāzu' kim

Olunmaz fark ma' cün-ı cevher seng-i hārādan

Diger

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

(Urfalı Şair Abdi)

Her dil-ber için sinede bir yāre mi olsun

(B.1364)

N'etsün ol miḥnet-zede biñ-pāre mi olsun²⁴⁸¹

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Ḳarinüñ ḥātem-i ṭayy olsa ızhār eyleme 'acizüñ

Şikest eyler benüm cānum kişinüñ stemek ḳadrin

[144a]

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Ḥvār-ı zār olmazdı bülbül ḥāre yār olmazdı gül

'Aksine devr itmeseydi künbed-i devrān

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Muşḥaf-ı ruḥ yāre el şunmuş raḳīb-i mel' ün

Zecr idüp anı itdüm "lā yemessuhu illā'l-muṭahherün"²⁴⁸²

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

(Derviş Şūrī)

Gel ey naşih ḳo pendı ḥāl-i dilden bī-ḥabersin sen

Beni dīvāne ḳıldı o perī bilmem ne dirsın sen

Diger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Süfre-i cūd-ı semānuñ bedeli oldı reḥān

Ni' meti gitdi cihānuñ rüşeni ḳaldı hemān

²⁴⁸¹ N'etsin dil-i miḥnet-zede bin pāre mi olsun

²⁴⁸² el-Vakıa 56/79.

‘Arīza-i İbrāhīm Paşā Be-sūy-ı Sultān Aḥmed Ḥān

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Ezelden ‘abd-i memlūkuñ çerāğ-ı ḥāşuñum zīrā

Sebeb sensin beni iḥyāya devletle sa‘ādetle

Senüñdür ḥāne yokdur minnetüñ şevketlü ḥünkārum

Kerem kııl şöḥbet-i ḥalvāya gel iḳbāl ü şevketle

Talṭifāt-u Sultān Aḥmed Be-sūy-ı Meşār-ı İleyh

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Çerāğımsın benüm sen vezīr-i nükte dānumsın

Naẓirüñ yok şadāḳatle ki bir meşhūr çerāğımsun

Beni sen idesin da‘vet ne mümkin eyleyem bendur

Derünında olan meh-rū gibi ḥırz-ı cān mısın

Dıger

(Mefā‘ ilün Fe‘ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ilün)

Yumazsa ide raḥmet ehl-i cürmüñ cürmüni yār

Bunca bī-pāyān olan deryāyı n’eyleysin

Dıger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Tırāş it ḥaṭṭuñı ruḥsāruñ üzre kākülün tırsın

Ḳırılrsa ğam degül leşker hemān serdārı şāğ olsun

Dıger

(Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün)

Ḥüriler mūnis ola firdevs-mekān

Ġarḳa-i raḥmet ola rūḥ-ı sultān

- Diger** (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
 ‘ Arz-ı mevc-i şenâsında bulunmaz pâyân
 Biñ endîşe eger biñ yıl olursa püyân
- Diger** (Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)
 Ecel kaşşâbınıñ kimse halâş olmaz bıçağından
 Ne deñlü pehlûvân olsa kapar anı kuşâğından
- Diger** (Müfte‘ ilün Müfte‘ ilün Müfte‘ ilün Müfte‘ ilün)
 Kim ki gelse hîdmete mahrûm göndermez Hüdâ
 Çünkü demişdür “lā yuđī‘u ‘llāhe ecrü ‘l-muḥsinīn”²⁴⁸³
- Diger** (Fâ‘ ilātün Fâ‘ ilātün Fâ‘ ilātün Fâ‘ ilün)
 (Bākī)
 Dil giriftâr-ı belâdur dil-ber hevâyı n’eylesün (G.370/1)
 Dâme girmez yerlere konmaz hümâyı n’eylesün
- Diger** (Mef‘ ülü Fâ‘ ilätü Mefâ‘ ilü Fâ‘ ilün)
 Yakup kül eyleyüp yerimi od ider misin
 Bu nâr-ı firqat içre qor gider misin
- Diger** (Mef‘ ülü Fâ‘ ilätü Mefâ‘ ilü Fâ‘ ilün)
 Senden idemem o mehi derdüñ felek baña
 Şimdi ne dirsın ‘ ahduña tırmaz mısın
- Diger** (Fâ‘ ilātün Fâ‘ ilātün Fâ‘ ilātün Fâ‘ ilün)
 (Nābī)
 Yâre varsun peyk-i nāmum âh ü zârum söylesün

²⁴⁸³ El-Hud 11/115. : “لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ” / Sabret! Allah güzel davrananların mükâfatını zayi etmez.”

Sen tır ey bülbul biraz gülşende yārüm söylesün

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Bir ser-āmed tāze sevdüm el-emān

Tır-i fitne ğamzesi kaşı kemān

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Ben kapıldum hāşılı baḡşı yamān

Ḳaddi dilkeş gitdi serḡoş bī-āmān

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Zamān-ı devletüñde kalmadı hīç kimse 'uryān

Çerāğ-ı ḡalidiñe bir kez nazar kıl pīrihenlensün

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

(Nef' i)

Bize kāfir dimiş müfti efendi

Biz aña diyelüm bāri müselmān

Huzūr-ı ḡaḡka varduḡda yarin

İkimiz çıkaruz belki yalān

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Beni ḡorḡutma ḡumār-ı hicrān ile sen

Niçe anuñ gibi baş aḡrıları çekdüm ben

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

(Aziz Mahmud Hüdāyī)

İlāhi çün ḡalāş itdün müderrislik ḡazāsından

Vişālũñ luţf idüp kırtar bizi varlık belāsından²⁴⁸⁴

[144b]

Dıger

(Mef' ũlũ Fā' ilātũ Mefā' ilũ Fā' ilũn)

Şemsĩ begũñ o ıtatlu lebinden emer misin

Şemsiyye gũl-be-şeker beni yer misin

‘ Āşıklar ider gũlũv saña meges gibi

Şu ıtatluluk ne sende efendũm şeker misin

Dıger

(Mefā' ilũn Mefā' ilũn Fe' ũlũn)

Benũm cānum senũñ kırbānuñ olsun

Kulum yaşıdıķ tenũm yorgānuñ olsun

Dıger

(Mefā' ilũn Mefā' ilũn Mefā' ilũn Mefā' ilũn)

Duĥāni içmeden aĥmak şararmış sāza dõnmişsin

Önũñden bālmũmuñ gitmez hemān pāpāza dõnmişsin

Dıger

(Fā' ilātũn Fā' ilātũn Fā' ilātũn Fā' ilũn)

Ben duĥān içmem diyũ meclisde gögsũn germesũn

Kõgun şu tũtũn-i şerri meclise şıklet virmesũn

Dıger

(Mefā' ilũn Mefā' ilũn Mefā' ilũn Mefā' ilũn)

Cihān baĥında ey ‘ āķil budur maķbũl-i ins ũ cin

Ne kimse senden incinsin ne sen kimseden incin

Dıger

(Fe' ũlũn Fe' ũlũn Fe' ũlũn Fe' ũlũn)

Kime iyilik idersen şaķın andan

²⁴⁸⁴ Visalin lutfedip kırtar bizi varlık azabından

Saňa düşmen bulunmaz yakīn andan

Dīger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

İlāhi dilerüm senden güzele armağān olsun

Biri lāle biri sünbül üçünci erguvān olsun

Dīger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

İlāhi dilerüm senden raķibe armağān olsun

Biri şıtma biri şancı üçünci afacān olsun

Dīger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Āh-ı nūş eyledigüm ' aşķla hūn çeker olsun

Āh-ı āşüfte gönül beş daķı beter olur

Dīger

Sizde buňa şāhid oluñ ey ' āşķ-ı yār

Hercāyī güzel sevmeyeyüm bir daķı tevbeler olsun

Dīger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Āh efendüm ben seni bilmez idüm böyle cefā-kār olasın

Ben kuluñ terk idüp aģyārla şafā-kār olasın

Dīger (Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün)

Ben saňa beddu' ā kılmazam hemān ḥaķdan bulasın

Ey yār sen daķı bencileyin derde giriftār olasın

Dīger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Efendüm ķātī nāz kesin şefi' uñ enbiyā olsun

Şaķallu cennete girmez gerekse evliyā olsun

- DİĞER** (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Ol hüsün ile eylesün zulmini efzün
Anuñ 'azline çıkar bir kevn-i haṭ-ı hümāyün
- DİĞER** (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü)
Ey mäh bilürüm āfet-i devrān olacaḡsın
Daḡı çok kimselerüñ derdine dermān olacaḡsın
- DİĞER** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(Enverī)
Ümīdüm ḡalmadı šimden gerü ey bī-vefā senden (281/13/1)
Ferāḡat eyledüñ bildüm vefā gelmez baña senden
- DİĞER** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Ben seni sevdüm efendüm sen beni sevmez misin
Āšināḡum ḡaddün ašdı tekrīren ḡorḡmaz mısın
- DİĞER** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Bu gün ben bir güzel gördüm baḡar cennet sarāyından
Ḳamašdı gözlerüm nūrı anuñ ševḡ-i cemālinden
- DİĞER** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Temennāmuz budur ḡaḡdan ḡıḡınca cānumuz tenden
Ayırmaya hemān Mevlā seni benden beni senden
- DİĞER** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Ṭarḡ-ı zībā vašf-ı ra' nā naḡš-ı rengīn šekl-i ḡün
'Arš-ı a' lā ferš-i ḡazā šad-ı hezārān-ı āferīn

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Tenāsüb n'eyler i' zārda güzelde iltifat olsun
Gerekmez yār-ı hercāyi gerekse mäh-tāb olsun²⁴⁸⁵

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(Şeyhülislam Yahya)
Cefā taşıyla mir'āt-ı dili şad-pāre eylersün
Ne mümkündür yine hatır perişān olmasun dirsün

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Cümle 'ālem şād ü hāndān ben melül olmak neden
Pādişāhum sen тұrurken ğayra kıl olmak neden

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Hayr ola 'id şerifün ey nāzük beden
Bendeki ferāmuş eylemek böyle bilmem neden

[145a]

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Dil-beri h'ābda göricek fırsatla bñsesin al
Uyanup haşma gelürse koma gör inkār engin

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)
Raķibā var sen 'ālemünde evvel
Kimsenün yatur itin kaldurmadum ben

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)

²⁴⁸⁵ Taşlıcalı Yahya'nın birbeytinde de geçer: "Gerekmez yār-ı hercāyi gerekse āfitāb olsun / Dil-i divāneme eğlence ol kaşı kemān olsa

Şifâdan böyle yazmış şeyh-i loğmân
Güzeller lebidür her derde dermân

Dîger (Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)
Şâ'im iken gelse dil-ber olsa şavm-ı ramazân
Furşat dil-ber mi gerek yoğsa şavm-ı ramazân

Dîger (Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)
Darb-ı tîguñ heybetinden gözlerüm taldı yaşdan
Yaşuñ içün sen bilürsin ben hâ çekerüm başdan

Dîger (Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)
Ğam yemezler küşte-i şemşirüñ olsa 'âşıkân
Rûz-ı maşşerde olacaq vaşlına ğavġâ-yı kıan

Dîger (Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)
(Bākî)
Ğarķ ider 'âlemleri bir kıatre âb-ı maġfiret
Var kıtâs it deryâ-yı raķmet neydiğün

Dîger (Mefâ' ilün Fe' ülün Mefâ' ilün Fe' ülün)
Felekden bir pençe gönder ġod tãli' üm maġzün
Kerem kıl ey meh-rû cefâñı eyleme efzün

Dîger (Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)
(Cinâñi)
Gerek ġedâ gerek derviş gerek şâh-ı cihân olsun
Saña 'âşık olan evvel benümle imtiġhân olsun

DİĞER (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Kākülün ġāyet uzamış ey şānem dervīş misin
Şormak ' ayb olmasun kimseye virmiş misin

DİĞER (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(III. Ahmed / Necib)
Gerek cevruñle maḥzūn it gerek luṭfuñla kıl mesrūr
Gerek ağlat gerek güldür efendümsin efendümsin

DİĞER (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Ḥuzūr-ı Ḥaḳḳa vardıkda şikāyet eylerüm senden
Niçün Tanrı selāmını esirgersin zālīm benden

DİĞER (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
' Āḳil oldur ki itdigi ' ilmi
Fikr ide ibtidāda encāmın

Ġāfil oldur ki te'emmül eylemeyüp
Geçüre ġaflet ile eyyāmın

Muḥibbi ya' ni Sulṭān Süleymān Ḥān-ı Ġāzī

(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)
Bī-vefā yārūñ Muḥibbi cevriñi ma' zūr tut
Yārsız ḳalmış cihānda ' aybsız yār isteyen

DİĞER (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Fuzūlī nāzeninler görseñ iẓhār-ı niyāz eyle (235/215/9)
Terahḥum ummak ' ayb olmaz gedālar pād-şālardan

DİGER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)	
	Eger ' âdet eger kânûn-ı ezelden Alurlar büse-i her dem güzelden ²⁴⁸⁶	
DİGER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Kerem kıl kesme bâkî iltifātuñ bî-nevâlardan ²⁴⁸⁷ Elüñden geldiği hayrı dirîğ itme gedâlardan	(235/215/1)
DİGER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Kimseler görmiş degül cān bedenden çıkdığın İşte ben gördüm hele bi'llāh cānumdur giden	
DİGER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Leblerüñ ağızıma vir luṭf it didüm ey nāzenin Didi virmek kolay ammā dehenüñden çıkmasın	
DİGER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Ne mümkindür vefā gelmek cihānuñ bî-vefāsından Muḥibb-i şadıkı yegdür kişinüñ aḫrabāsından	(B.323)
DİGER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Vaşıyyet eyledüm yāre cenāzem kılmağa gelsin Cemā' at geriñi yeter elā gözler imām olsun	
DİGER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Virme ruḫṣat ki ğamze-i ḫünrîze emān Ölödürürsin beni raḥm ile āmān şāhum emān	

²⁴⁸⁶ "Eger âdet eger kânûn-ı ezeli / Öperler kokarlar her bir güzeli"

²⁴⁸⁷ Kerem kıl kesme sāki iltifātın bî-nevâlardan

Dīger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Şaḫın aldanma cānā vaḫt olur ki muḡlim-i ḫurnāz
Berā-yı maşlahat oḡlana me 'bün gösterür kendün

Dīger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Bir iken her herze-i nā-puḫte-i ey bü'l-fiten
Çünkü bir ḫalt eyledün yā imtilā olmak neden

[145b]

Bi-Ḥarfi'l-vāv

Ez-ḡazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nef' i Ġazel-i Etemm

(Mef' ūlū Mefā' ilün Mef' ūlū Mefā' ilün)

Ġam cānuma kār itdi bilmem ne belādur bu (329/100/1)

Dil derdiyle āsūdedür ammā ne şafādur bu²⁴⁸⁸

Feryādı mü 'eşşirdür her perdede ' uşşāḫuñ (329/100/2)

Uymaz def ü ṭanbūra bir özge hevādur bu

Ġamzeñden emān olmak mümkün mi dil-i ' āşık (329/100/3)

Ġamze diyemem zīrā şemşīr-i ḫazādur bu

Birbirine düşdi hep zülfünde olan diller²⁴⁸⁹ (329/100/4)

Az fitne ḫıyā itme taḫrīk-i şabādur bu

Dil ḫapsa n'ola dā'im şehbāz gibi zülfüñ (329/100/5)

Şāhīn-i şikār eyler bir ṭurfe Hümādur bu

²⁴⁸⁸ Dil derd ile āsūde ammā ne şafādır bu

²⁴⁸⁹ Birbirne düşdü hep zülfünde olan dilber

ȶalur mı ya ‘Urfî’den söz söylemede Nef‘î (329/100/7)
Hoş-lehçe ise ger o pâkîze edâdur bu

Bu nazm-ı dil-âvîze dahl eylemez hâsid²⁴⁹⁰ (329/100/6)
Eş‘âr degül zîrâ ilhâm-ı Hudâ’dur bu

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Cevrî

(Mef‘ûlû Fâ‘ ilâtü Mefâ‘ ilû Fâ‘ ilün)
Ta‘cîl iderse ğamzeñe cân virmede n’ola
Şabr itmege kıomaz dili ibrâm-ı ârzû

Yaz eyledükçe turre-i ‘anber-şemîmüñi²⁴⁹¹
Dilde füzûn olur tama‘-ı hâm-ı ârzû

Cevrî şu deñlü kâmdan itmiş ferâğ kim
Gelmez zebân-ı hâtırına nâm-ı ârzû

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Nâbî

(Mef‘ûlû Fâ‘ ilâtü Mefâ‘ ilû Fâ‘ ilün)
Olmağ müyesser olmadı dil-berle rû-be-rû (953/656/1)
Yollarda kıaldı âyîneveş çeşm-i ârzû

Ey mîl-i sürme gözlerin öp benden ol mehûñ (953/656/2)
‘Arz it siyehkâri-i hicrânı mû-be-mû

Gül-büse-i dehânuñ için eyleyen du‘â (953/656/4)
Ağzın ide meger ki gül-âbla şüst ü şû

²⁴⁹⁰ Bu nazm-ı dil-âvîze dahl eyleyemez hâsid

²⁴⁹¹ Yâd eyledükçe turre-i ‘anber-şemîmüñi

Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Ehl-i sâz itdi uşûliyle seni hem-pehlû	(953/657/1)
	Beste olmuş söze döndürdi seni çâr ebrû	
Diger	Zâtadur cāha degüldür nazar-ı ehl-i kabûl	(954/657/2)
	Hvârdur hâr güle olsa bile hem-zânû	
	Hıfz için nağmelerün şaff-ı sûtürın Nâbî	(954/657/9)
Diger	Mürtefi' kûşeye çıkmış gözedür dîde-i hû	
	Bâğ-ı cihānda olduğu yok kimse aña bār	(955/658/4)
	Hüküm-i kazâ-yı 'adldür olmazsa bār-ı serv	
Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Şābit	Tebdîl-i cāme itmege meylî yok Nābiyā ²⁴⁹²	(955/658/7)
	Yek-rengdür libās-ı hāzān ü bahār-ı serv	
	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
Diger	Lisān uzatdı gice sākî-i şarāba sebû	(540/275/1)
	Bu teşnelikle 'azāb itme bizi bize қо	
	Ḳumāş-ı 'ārızı bir dîbe-i dü-rengdür döner ²⁴⁹³	(540/275/2)
Diger	İki piyāle şarāb içse ol büt-i gül-rû	
	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	'Aceb n'işler ol şîve ile bilsem Leylî-i gül-rû ²⁴⁹⁴	(544/281/1)

²⁴⁹² Tebdî-i cāme itmege meylî Nābiyā

²⁴⁹³ Ḳumāş-ı 'ārızı bir dîbe-i dü-rengge döner

²⁴⁹⁴ 'Aceb n'işlerdi ol şîveyle bilsem Leylî-i gül-rû

Çoparurken göreydi ravzasından Kays şeftālū

Liḥāf-ı ḥaclegāha alsa da Mecnūn-ı nā-kāmı (544/281/2)

Füsūn-ı nāzdan bağlardı şām ü vuşlata gīsū²⁴⁹⁵

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Dökse gelū-yı rinde mey-i erguvān sebū (541/276/1)

Şeytān aķındısıyla boğazdur hemān sebū

Bintū'l-^ç ineb olinca derūnında cılve-ger²⁴⁹⁶ (541/276/3)

Çız Çullesi görünür ol zamān sebū²⁴⁹⁷

[146a]

Diger velehu Ağzı kōkar muşāḥib mi bezm-i bādede (541/276/5)

Bir gonca-fem cevāne olur hem-zebān sebū

Dīv-i hezār-dest-i ğamuñ boynuzın kırar (541/276/6)

Rindüñ şunsa destine ğürz-i girān sebū²⁴⁹⁸

Çalmazdı böğriñizde nedāmetle destinüz (541/276/9)

Bir kulp taķmasa size ey mey-keşān sebū

Diger (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

^ç Aceb mi ḥaṭṭuña ağlar isem eceldür bu²⁴⁹⁹ (542/277/1)

Aķ aķça kara ğün içün dinür meşeldür bu

²⁴⁹⁵ Füsūñ-ı nāzdan bağlardı şām-ı vaşlda gīsū

²⁴⁹⁶ Bintū'l-^ç ineb de olsa derūnında cılve-ger

²⁴⁹⁷ Çız Çullesi gibi görünür ol zemāñ sebū

²⁴⁹⁸ Rindüñ şunarsa destine ğürz-i dirān sebū

²⁴⁹⁹ ^ç Aceb mi ağlar isem ḥaṭṭuña eceldür bu

	Celālî-i haatı hep tîğden geçür sultānum ²⁵⁰⁰	(542/277/2)
	Nizām-ı saltanat-ı hüsnuñe haleldür bu	
	Tabīb-ı çarh devā şüretinde şerbetler	(542/277/3)
	Helāk-ı ‘āşık-ı bî-māre çok ‘ameldür bu	
Dîger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Katı şāhāne kemān idi kemān-ı ebrū	(542/278/1)
	Egrice düşmese bir pāre nişān-ı ebrū	
	Gözine merḥamet itmez idi ucunı nıgehün ²⁵⁰¹	(542/278/2)
	Tîğle tırmasa üstinde cevān-ı ebrū	
Dîger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)	
	Dönerdi merhem-i kâfūra zaḥm-ı sînemde	(543/279/2)
	O kâfir olsa bu dil-ḥastesiyle hem-pehlū	
	Ḳomazdı şāmesi tiryak-ı ḥoḳḳa-i vakte ²⁵⁰²	(543/279/3)
	Dolaşmasa o ḥavālîde ef‘î-i gîsū	
Dîger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)	
	‘Aceb mi ḥalkada tek tırmayup ide pertev	(543/280/1)
	Henüz çifte ḳoşulmuş degül zāhid-i gāv ²⁵⁰³	
	Zamāne şeyḥleri şoñradan yogurdlıyor	(543/280/2)
	Riyāzetün doruğı tacı gibi yağlı pilāv	

²⁵⁰⁰ Celālî-i haatı heb tîğdan geçer şāhum

²⁵⁰¹ Gözine merḥamet itmezdi o ḥünî nıgehün

²⁵⁰² Ḳomazdı şānesi tiryāḳi ḥoḳḳa-i zeḳana

²⁵⁰³ Henüz çifte ḳoşulmuş degüldi zāhid-i gāv

Efendi yūregi pūlād imiş o seng-dilūñ (543/280/4)
Mişāli bu ciger-sūhte ile çaķmak ķāv

Ġaraż-şikār ise ħinzırı öldürüp görelüm (543/280/6)
Raķīb gibi uğursız şāhum olmaz āv²⁵⁰⁴

Ez-meṭāli‘ -i Şābit

(Fe‘ ūlūn Fe‘ ūlūn Fe‘ ūlūn Fe‘ ūl)
Dil-i ħaste çoķdan ider cüst ü cū (409/39)
Şolaķ çeşmesi gibi şāġ şū²⁵⁰⁵

Ez-ġāzaliyyāt-ı Dīvān-ı Seyyid Vehbī

(Meṭ ūlū Meṭā‘ ilū Meṭā‘ ilū Fe‘ ūlūn)
Ma‘ cūn-ı cevāhir mī o leblerle dehānuñ (632/189/4)
Ĥālūñ mī o ma‘ cūndaki ‘ anber mī bū²⁵⁰⁶
Sūnbül mī ķaranfil mī o kibr ile bu ħāl²⁵⁰⁷ (632/189/5)
Rūy-ı ħarf-efşān mī gül-i ter mī nedür bū²⁵⁰⁸

Ez-ġāzaliyyāt-ı Dīvān-ı Belīġ

(Meṭā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Meṭā‘ ilūn Fe‘ ilūn)
Yüzün gözin açar ol meh-likā-yı maĥbūbuñ (274/175/3)
Cihānda görmedüm āyīne gibi bī-rū²⁵⁰⁹
Alur diyü dil-i zārı şikenc-i tārından (275/175/5)

²⁵⁰⁴ Raķīb gibi uğursuzla şāhum olmaz av

²⁵⁰⁵ Şolaķ çeşmesi gibi bir şāġ şū

²⁵⁰⁶ Ĥālūñ mī o ma‘ cūndaki ‘ anber mī nedür bu

²⁵⁰⁷ Sūnbül mī ķaranfil mī o ġisū ile bu ħāl

²⁵⁰⁸ Rūy-ı ‘ araķ-efşān mī gül-i ter mī nedür bu

²⁵⁰⁹ Cihānda görmedüm āyīne gibi hiç bī-ru

Ṭutar bu ḥavf ile geh şāne pençesin gīsū

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Münif

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Sāķī çekemem vaż' -ı zarīfāneyi boş қо (274/61/1)

Teklif-i tehī sāgar peymāneyi boş қо

Bir қalıba ifrāğ ider қale getürme²⁵¹⁰ (274/61/5)

Vaşl-ı ṭama' -ı ḥarīşāneyi boş қо²⁵¹¹

Yok çaresi ıtlāğdan özge zen-i dehrūñ (274/61/6)

Al bīveye sen şīve-i merdāneyi boş қо²⁵¹²

Çokdan o perī rūyla ünsiyyete gelmez (274/61/4)

Ol dāme düşerme dil-i dīvāneyi boş қо²⁵¹³

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Rüşdī

(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)

Benüm bir tıfl-ı nev-res sāde-rūdur ḥvāhişüm ancak (218/133/4)

Baṇa ḥaṭṭ-ı ruḥ-ı dildārı yād itme kederdür bu

‘ Abeş zann itme eşk-i çeşm ü cism-i zerdi ey zāhid²⁵¹⁴ (218/133/5)

Metā' -ı ‘ aşk için erbāb-ı ‘ aşka sīm ü zerdür bu

[146b]

Velehu Şaķın cāh-ı zenāḥdānından ol şūḥuñ ḥaḫer eyle (219/133/6)

²⁵¹⁰ Bir қalıba ifrāğ iderüz қale getürme

²⁵¹¹ Vaşla ṭama' -ı ḥām-ı ḥarīşāneyi boş қо

²⁵¹² Ol bīveye sen şīve-i merdāneyi boş қо

²⁵¹³ Ol қayda düşerme dil-i dīvāneyi boş қо

²⁵¹⁴ ‘ Abeş zann itme eşk-i çeşm ü cism-i zerden ey zāhid

Göñül âheste git zîrâ ki râh-ı ھاٲardur bu²⁵¹⁵

Diger

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

Heves-i zülfüñ ile ‘azm-i reh-i çîn itdüm

(219/134/2)

Seni şimdengerü ey gözleri âhû yâ hû²⁵¹⁶

Hâk-i pâyuñ gibi bir kühl-i cilâ-bağş olmaz

(219/134/3)

Yok yere bād-ı şabâ ‘âlemi eyler tek-a-pû

Ebrüvānuñ ki Hudā eyledi mihrāb-ı niyāz²⁵¹⁷

(395/20/1)

Baňa eşkümle o dem eyledi vuzū²⁵¹⁸

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Nazmî

(Mef‘ ülü Fâ‘ ilâtü Mefâ‘ ilü Fâ‘ ilün)

Sāye-i naḥl-i vişāl-i yārda ārām iden

İtmez āyîne-i ḥayāl bustān-ı ārzū

Ben niçe terk eyleyen zevk-i bütân ‘âlemi

Her ser-müyum olupdur bir zebân-ı ārzū

Diger

(Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün)

Cennet-i Firdevs-i a‘ lâyı temāşâ eylemez

Dil-i şafâ-yı gülşen dîdāruñ eyler ārzū

Cüst ü cû itse n’ola kûy-ı behişt rûyuñı

Hep beni âdem degül gül-i ruḥsāruñ eyler ārzū

²⁵¹⁵ Göñül âheste git zîrâ ki râh-ı pür-ھاٲardur bu

²⁵¹⁶ Saňa şimdengerü ey gözleri âhû yâ hû

²⁵¹⁷ Ebrüvānuñ ki baňa eyledi mihrāb-ı niyāz

²⁵¹⁸ Āb-ı çeşmümle o dem eyledi teklîf-i vuzū

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Fehîm

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

Evvel-i vuşlatda itdi buse-i la' lin dirîğ (347/249/6)

Tâ leb-i cûda şikest oldı sebû-yı ârzû

Havfûm oldur kim nişân-ı hasret-i gamdur felek (3347/249/8)

Muẓtarib itmekdedür cânûm gulû-yı ârzû

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Haşmet

(Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Herkesle olma âyîne mânendi rû-be-rû (210/198/1)

Naẓş-ı haṭṭuñ çıkarmasun aḥbâb-ı mû-be-mû²⁵¹⁹

Ḳande bulursa ḥâk-i rehin tûtiyâ ide (210/198/4)

Peyk-i nigâhı eyledüm irsâl kû-be-kû

Diger

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

İtme gül-zâr-ı temennâyı garîḳ-i âb-ı rû (211/201/1)

Etrirür bu rûzgâr ol serv-i ḳadde ser-fürû

Abdest-i ' aşḳ e virmez namâz-ı zâhide (211/201/2)

Çeşme-sâr-ı giryeden ' uşşâḳ-ı zâr eyler vuzû

Bir daḥı ḳoḳlatmaduñ gül gibi ruḥsâruñ baña (211/201/4)

Yanuña ḳalmaz senüñ ey kâküli şeb-büy bû

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Vecdî

²⁵¹⁹ Naẓş-ı haṭṭuñ çıkarmasun âğyâr-ı mû-be-mû

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Şefâsın görmemişsin zâhid inkâr itme meydür bu (76/1/1)

Nümüdâr-ı havâşş-ı cümle eşyâ turfe şeydür bu

Tarâvet-bağş-ı zîb-efzâ-yı bağ ü bezmi şâhândur (76/1/3)

Muhaşşıl ebrû-yı meclis-i dârâ vü keydür bû

Ez-gazaliyyât-ı divân-ı Şehrî

(Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

Maḥrûm-ı zevk-i ḥayret-i dîdârûñ olayum

Rûz-i cezâ olursam eger cennet-ârzû

Zevk-i taḥammül-i ' ayşuma ḥasret ḥarâm ola

Ol bî-mezâk-ı ' aşk k'ola vuşlat-ârzû

Fuzûlî

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Nāme-i kâşîd peyâmiyle hoş olmaz ḥâtırum (248/240/2)

Öz lebûñden lücce-i güftârûñ eyler ârzû²⁵²⁰

Kelîm

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Baḥr-i ḥamdan fülk-i dil rehâ bulunmaz şimden gerü²⁵²¹ (193/216/1)

Aşdı başdan mevc-i tûfân-ı belâ şimden gerü

Nā-ma' lûm esâmî ez-ebyât-ı Şu' arâ

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Pakîden yine çekdüñ bu dil-i müştâkı ey meh-rû

Ḥayâlûñ çeşm-i ḥasretten görünmez bir nefe ârzû

²⁵²⁰ Öz lebinde lehce-i güftârın eyler ârzû

²⁵²¹ Baḥr-ı ğamdan fülk-i dil bulmaz rehâ şimden gerü

Dġger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Bir selāmuña senüñ degmedük nedür ey meh-rū
Lāyık olsun mı gül inşāf eyle elüñ küske kov

Dġger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Gül-i ġonca gibi dursa yüzüñ olma cefā-cū
Bir yāre açıl ey gül-i ra' nā niçe bir bū

Dġger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Melül olma dilā-dehrüñ cefāsından ' ayāndur bu
Ki bunda zār-ı ādab āḡir gelür anda ' ayandur bu

[147a]

Dġger (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)
Bir dāḡ ḡodı dile ol çeşmüm āhū
Ḥünāba revān itdi murādına ser-i mū

Dġger (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün)
' Aczlikle o şūḡa meftün oldum
Şimden gerü zencir-i cünūña yā hū

Dġger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Şecer gül gibi buyñı қо
Tā ki gül gibi olasın ḡoş-bū

Dġger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Mānendinden ḡaber şordum didi ol gözlerü āhū
Ötesi kūh-ı billüre çıkar bir ince yoldur bu

DİĞER (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Berķ idüp ŗemse beñzer gül-i cemālũñ ey perũ
Pertevinden göz kamaşır mubaşşır olmaz her birũ

DİĞER (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Eline almış ' aşāsın gelür gülisārın berũ
Görmedũm böyle bir ruhbān dũd-ı ' ĩsā'dan berũ

DİĞER (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Bir Bosnevĩ dil-berine ħelvā şundum
Gũldi nāzıyla didi aşlā tũfũ

DİĞER (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Lisān-ı tıfl-ı bu sene de dinür ħelvāya aşla tũfũ
' Aceb şehriler ' āridür dimez aşla ki aşla tũfũ

Bi-Ĥarfi'l-hā'

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Bākĩ

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Metā' -ı bāde-i gül-reng şimdi ayakda (375/444/1)
Ėumāş-ı zũhd ü riyā tũrmayub şatılmaķda

Şarābı zevraķla içmenũñ vaķtı degũl (375/444/3)
Efendi keşti-i kāġıdda şuyı bardaķda

Semend-i şab' a sũvār oldu ' azm ider Bākĩ (375/444/5)
Belāġat ehline yā Hũ ġoñũller alçaķda

DİĞER (Mef' ũlũ Fā' ilātũ Mefā' ilũ Fā' ilün)

	Cevr ü cefâlar itmege h�d �ar�-ı d�n yeter ²⁵²²	(373/441/4)
	�urmaz � it�b-ı n�z eyler ol ��vek�r ise ²⁵²³	
	B��i cih�nda resm-i vef�dan ni��ne yok	(373/441/5)
	Y�ru� adın anma � a�lu� eger sa�a y�r ise	
D�ger	(Fe� il�t�n Mef�� il�n Fe� il�n)	
	Leb-i c�n�ne gibi �onca-i terd�r ²⁵²⁴	(363/424/2)
	�opmadı d��ı dehr ba�ında	
D�ger	(Mef�� il�n Mef�� il�n Fa� �l�n)	
	�an�� at �ıl g���l p�-b�s-ı y�re	(390/468/1)
	Elinden b�se alınmaz ne ��re	
	�ıy�mı ��met-i b�l��a eyler	(390/468/6)
	Anu���n mescide girmez men�re	
	Sa�a a�maz efendi ger�i B��i	(390/468/7)
	�amu�ndan g�gsin itdi p�re p�re	
D�ger	(F�� il�t�n F�� il�t�n F�� il�t�n F�� l�n)	
	Emrine r�m oldılar sult�n-ı � a��u� k�� in�t	(383/457/2)
	Ka�laru� tev��� u �u�r� �ekdiler a���mına	
	Tevbe meyden B��iy� �s�ndur amm� �or�arın	(383/457/5)
	�uymayam s�� id-i s�m�n s���nu� ibr�mına ²⁵²⁵	

²⁵²² Cevr   cef lar itmede h d ba dan a dı  ar 

²⁵²³  urmaz   it b u n z ider ol   ve-k r ise

²⁵²⁴ Leb-i c n ne gibi  onca-i ter

²⁵²⁵ D ymeyem s   -i s -m n-s   id   ibr mına

DİGER	(Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Hāk-i rāh olduğum görüp ayağın	(392/471/24)
	Yirlere başmaz oldu cānāne	
	Sūz-ı ' aşkla bir şeb āh iderek ²⁵²⁶	(393/471/6)
	Çorğarım o da yanar kāşāne	
	Bākiyā tarz-ı şî'r böyle gerek	(393/471/7)
	Hem zarîfāne hem levendāne	
DİGER	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Yazmış debîr-i hikmet ezel şafha-i güle	(377/447/1)
	Bülbül dem-ā-dem ağlaya gül her zamān güle ²⁵²⁷	
	Şol deñlü itdi güllere bülbül şetāreti	(377/447/2)
	Düşdi çemende kıatre-i şebnem güle güle	
[147b]		
VELEHU	Sīnemde zağm içre olan penbe-i fetîl ²⁵²⁸	(377/447/4)
	Ol yāsemene döndi ki kıorlar kıaranfüle	
DİGER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Cānı def' eyle dilā gelse hayāl-i cānān	(369/433/4)
	Şoğbet-i hāş idelüm hāneyi gayr eyle	
	Hayra gir dilde yir it diñle sözün Bāķî'nün	(369/433/5)
	Dili al ey büt-i Çîn hayruña deyr eyle	

²⁵²⁶ Sūz-ı ' aşkuñla bir şeb āh idecek

²⁵²⁷ Bülbül dem-ā-dem ağlaya her bār gül güle

²⁵²⁸ Sīnemde zağmuñ içre olan penbe-i fetîl

Diğer	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Sen güzellik tahtunuñ sultān-ı 'ālī-şānısın Mihr ü mäh iki kuluñ girmiş kabā-yı zer-keşe	(367/431/3)
	Üstüne düşmez ne deñlü mest olursa zāhid ²⁵²⁹ Böyle istignā virilmiş 'āşık-ı dürdī-keşe	(368/431/4)
Diğer	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	'Āşık-ı bī-dil ruḥ-ı zerd ile yaşıdunsun koluñ Yaraşur zerrīn ḥamā'il sā'id-i sīmīnūne	(364/425/2)
	Cilve-gāh-ı şāhid-i ma'nā olaldan Bāḳiyā Reşk ider āyīneler ṭab'-ı şafā-āyīnūne	(364/425/6)
Diğer	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Disem bir buse vir cānā dir iḥsān itdi mi Leylā Cemāli bāğında şeftālūsından Ḳays-ı nā-şāda	(378/449/3)
Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nef'ī	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün)	
	'Āşıkuñ göñlüne baḳ mir 'āte baḳmaḳsa ğaraż Yokdur ey dil ol şafā ma'zür tut āyīnede ²⁵³⁰	(330/101/2)
	Ġam feraḥ gibi degül her dem yoklar beni Olur elbette ḥaḳīḳat hemdem-i dīrīnede	(330/101/4)
	Ḳorḳarum oldur bir gün ey Nef'ī yaḳar dünyāyı hep	(330/101/5)

²⁵²⁹ Üstüne düşmez ne deñlü mest olursa zāhidā

²⁵³⁰ Yokdur ey meh ol şafā ma'zür tut āyīnede

Böyle kalursa eger sūz-i maḥabbet sīneye

Dīger

(Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün)

Ṭurmaz döner cām-ı ʔarab dönmez mi ‘ahdinden ‘aceb (331/103/2)

Zāhid ʔutar mı elde hep tesbīḥ-i mercānın yine

Ḥüsni kemālünde gülün derdi ziyāde bülbulün (331/103/4)

Añmazsın ammā sünbülün ḥālī perīṣān yine

Dīger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Cānān odur ki serkeṣ ola mübtelāsına (335/114/1)

‘Āşık odur ki nāzı geçe dil-rübāsına

Ne eşk-i dīde lāzım olur ne dil-bere āh (336/114/4)

‘Āşık taḥammül eylemeyince cefāsına

Nef' ī bize ne ğamze gerek ne nigāh-ı dost (336/114/5)

Biz mā 'ilüz güzellerün eñ bī-vefāsına

Dīger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)

Ḥübāna ‘aceb lāzımedür cāzibe-i dil (331/104/2)

Ansız baqamam ḥüsne mihr-i felek olsa

‘Uşşākı kosa her nigeḥi ḥavf ü recāda (331/104/3)

Hem ğamzesi luṭf u ğaḏabı müşterek olsa

Dīger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Rūz-ı şumār-ı defter-i a' māle kâ 'ilüz²⁵³¹ (332/106/4)

²⁵³¹ Rūz-ı şumār u defter-i a' māle kâ 'ilüz

Ger derdimüz bilinse hisāb ü kitābla

Nef'î çekerdi bār-ı belāñı ne hāl ise (332/106/5)

Öldürdüñ o faķırın nāz ü 'itābla

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

'Āşık iseñ ağlamakla bitmez iş bir çāre gör (335/113/4)

Sen gerek yaş dök gerek hūn-āb gelsün çeşmüñle

Rind iseñ Nef'î hūmār-ı bādeden açmā gözün (335/113/5)

'Ālemün hāli hayāli h'vāb gelsün çeşmüñe

Diger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)

Çalmazsa eger ol kūşe-i dāmān elimüzde (334/110/1)

Elden ne gelür çāk-ı girībān elimüzde

Biz niçe toyunca ķanalum cām-ı murāda (334/110/4)

Bir lahza ķomaz sāķı-i devrān elimüzde

Haķ gelse ruh-ı yāre yeter kākül-i zūlfı²⁵³² (334/110/6)

Gül gitse n'ola sūnbül-i reyhān elimüzde²⁵³³

[148a]

Diger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)

İtmezdi teveccüh ģam-ı ebrūsına diller (340/122/4)

Mihrāb-ı niyāz olmasa eger tāk-ı girişme

Bilmem niçe olur hāl-i dil-i Nef'î-i şeydā (340/122/5)

²⁵³² Hat gelse ruh-ı yāre yeter kākül ü zūlfü

²⁵³³ Gül gitse n'ola sūnbül ü reyhān elimizde

Hem haste vü hem cânıyla müştāk-ı girişme

Diger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Düşmedi görmek o bî-mihr-i vefâyı bu gice²⁵³⁴ (335/112/1)

Ne görür dil yine gör düşte belâyı bu gice

Zâhid kevşeri yârın kim içermiş görelüm²⁵³⁵ (335/112/2)

Hele biz nûş idelüm cām-ı şafâyı bu gice

Zühdi қо gül berü yek-reng olalum zîrâ²⁵³⁶ (335/112/3)

Ber-ţaraf eyleyelüm havf ü recâyı bu gice

Diger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Kendü hâline kosa ‘ aşığı ol ğamze-i şüh (333/108/4)

Zülfî eglence yeter dil-i âvâresine²⁵³⁷

Öldürür ğamzesi nâzıyla seni ey Nef‘î (333/108/5)

Şaķın aldanma anuñ ruşşat-ı nezzâresine

Diger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Niçe şürîdelik el virmesün ehl-i ‘ aşķa (332/107/5)

Heves-i dil-ber ü mey hüh-rû-bây oldu yine

N’ola gitdiyse karar-ı ‘ aķl ü şabr ü fikrümüz²⁵³⁸ (330/102/3)

Ĝam degül nâ-çar isek ‘ aşķla nâ-çaruz yine²⁵³⁹

²⁵³⁴ Düşmedi görmek o bî-mihr ü vefâyı bu gece

²⁵³⁵ Zâhidâ kevseri yârın kim içermiş görelim

²⁵³⁶ Zühdü ko gel beri yek-reng olalım rindâne

²⁵³⁷ Zülfü eglence yeterdi dil-i âvâresine

²⁵³⁸ N’ola gittiyse karar u aķl u şabr u fikrimiz

²⁵³⁹ Ĝam degül nâ-çar isek aşķınla nâ-çarız hele

Ez-murabba‘ ât-ı Nef‘î

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilün Fa‘)

Ben ‘ aşık-ı hercāyi vü dil-āşüfte (351/3)

Ol şūh ise hem meykeş ü hem ālūfte

Bilmem niçe olur mihr ü maḥabbet ḥālī

Bu nükte-i ser-beste ḳalur nā-güfte

Dīger

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilün Fa‘)

Yā Rabb kerem it bendeñe iḥsān eyle (351/2)

Düşvār olna aḥvālīmī āsān eyle

Dünyā hevesinden ḳoma gönülde eşer

İstersem eger cenneti zindān eyle

Dīger

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilün Fa‘)

Yā Rabb dilümi sehv ü ḥaṭādan şaḳla (351/1)

Endişemi tezvīr ü riyādan şaḳla

Başdum reh-i vādī-i rübā‘ iye ḳadem

Ṭa‘ n-ı ḥar-ı nā-dān-ı dü-pādan şaḳla

Berāy-ı Sulṭān ‘ Oṣmān Ḥān Seyyīd-i Sa‘ id

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Zihī taḥt-ı mu‘ allā bārgāh-ı ‘ arş-ı pirāye (349/1)

Ki şalmış āfitāb-ı heft-kişver üstüne sāye

Cihānbān-ı hümayūn-sāye ‘ Oṣmān Ḥān-ı şānī kim

Revādur olsa kürsī taḥtına evvelin pāye

Ez-müfredāt-ı Nef‘î

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Uyurken seyr iden ol dil-rübāyı cāme-ḥ^vāb içre (353/8)

Şanur taşvîr-i Yūsuf² dur yazılmışdur kitāb içre

DİĞER

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Bir söz mi var ki şimdi o yārān pesend ola (353/10)

Var ise şî' r-i Nef' î-i o şūḥ-ı levend ola²⁵⁴⁰

Ez-sitāyîş-i Sultān Aḥmed Ḥān Mazḥar-ı Raḥmet ü Ğufrān

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Cihānda ḳalmadı bir ' uḳde derdüm devr-i ' adlūñde (61/6/31)

Girihle görmesem ger zūlf-i pūr çîn-i bitān üzre

Göreydi cevher-i şemşîrini ğamze-i dil-ber (61/6/32)

Ğamundan dāhı tîĝ āşmazdı tāk-ı ebrūvān üzre

Sözüm her dem budur ' acz ü niyāzıyla ḥayālūñde²⁵⁴¹ (61/6/40)

Yüzüm ferş eyledikden şöñra ḥāk-ı āsitān üzre

Ez-sitāyîş-i Raḥş ü Tehniye-i Şehr-i Erkāñ Sultān Murad Ḥān

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Te' āla'llāh zihi raḥş-ı hümāyūn-ı hümā-sāye (105/19/1)

Ki taşvîr-i dil-ārāsı yeter eglence dünyāya

Ne dem kim nāzıyla cevlan idüp meyl-i ḥırām eyler (105/19/4)

Döner bir dil-rübā-yı al-pūş-ı ḥūb-sīmāya

Şikest eyler gāv-ı zemîni şadme-i pāy²⁵⁴² (106/19/13)

²⁵⁴⁰ Var ise şî'r-i Nef' î-i şūh u levend ola

²⁵⁴¹ Sözüm her dem budur ' acz u niyāz ile cenābında

Çıkar şiddetle bir pertāb itdiği mîhi Şüreyyā'ya

[148b]

Velehu Şeh-i vālā-güher Sulṭān Murād-ı dād-güster kim (106/19/23)
‘ Adāletde nazīri gelmemişdür dāhı dünyāya

Hudāvendā edā-yı tehniyyettir şimdi maḳşūdum (107/19/33)
Yüzüm ferş eyledikten şöñra dergāh-ı mu‘ allāya

Mübārek eyleye Allāh te‘ālā ‘ ömr ü devletle (107/19/34)
Ḳudūm-ı ḥazret-i şehzāde-i zīşānı dünyāya

Revādur ger Ferīdūn ile Behrām olsa lālāsı (107/19/37)
Sezādur ger Züleyhā ile Belḳīs olsalar dāye

Tamām oldı süḥan ṭurma du‘ aya başla ey Nef‘ ī (108/19/42)
Niyāz eyle yüzüñ sür āsitān-ı luṭf-ı Mevlā'ya

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Cevrī

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Güm oldı ‘ aqlum o şūḥuñ dehānı fikrinde (258/207/1)
Ḥayāle döndi vücūdum miyānı fikrinde

Pür itdi ḥünla baḡrum ḥadeng-i ḡamze-i yār (258/207/3)
Kemāna döndi ḳadūm ebrūvānı fikrinde

Tereddüd eyleme ṭut tiḡ-i yāre gerdenuñi (258/207/4)
Olur mı ‘ āşık olan baş ü cānı fikrinde

²⁵⁴² Şikest eyler ser-i gāv-ı zemīni sadme-i pāyı

Diğer	(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)	
	Söyletdi dili ğamzesi rāzum işidildi Oldı iki mestāne sebeb ğüft ü şinide	(266/231/3)
	Levh-i dile ebrūlarınıñ naqşını çekilden ²⁵⁴³ Ol demki qalem besmeleye virdi keşide	(266/231/4)
Diğer	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Zevk-i dünyādan mezāk ehl-i dil-i maḥrūmdur Telḥ-kāmıdur naşibi nūş-ı şahbādan bile	(258/208/4)
	İrmedi ser-menzil-i ümide Cevrī tır-i āh Geçdi ammā nüh felekden ' arş-ı a' lādan bile	(258/208/5)
Ġazel-i Etemm		
	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Alınmaz dārumuz ğamdan cihān pür-' adl ü dād olsa Felekle başa çıkmaz biñ Ferīdün ü Qubād olsa	(259/210/1)
	Olurduq bend-i bī-dād-ı ğam-ı gerdūndan āzāde Dil-i ser-keşde fermān-ı ferāğa inḳıyād olsa	(259/210/2)
	Nişār-ı āb-ı rüy-ı ḥvāhiş itmekden kaçılmazdı Recā-yı himmete lāyık cihānda bir murād olsa	(259/210/3)
	Benüm ol kīse-perdāz-ı heves kim müşterī çıkmam Meta' -ı ārzū bāzār-ı ' ālemde mezād olsa	(259/210/4)

²⁵⁴³ Levh-i dile ebrūlarınıñ naqşı çekildi

	Felek ma' kûla olsa ' ahd-ı peymân eyleseñ Cevrî Ne ol biñ dürlü gam virse ne dil bir laḫza şād olsa	(259/210/5)
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Şafā itmem cihānuñ her günü nev-rüz-ı ' id olsa ²⁵⁴⁴ Benüm eski derdüm tāzeler şevḳ-i cedid olsa	(259/211/1)
	Benem ol rüzedār-ı nā-ümīdüm kim nigāh itmem ²⁵⁴⁵ Hilāl-i ' idi çarḫuñ günde bir kerre be-dīd olsa	(259/211/2)
Diger	(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün) Yak sūz-ı derūnuñla çerāḡ dil-i ' aşḳı ' Uşşāk-peşend olmaḡa lāyık eşer eyle	(267/233/2)
	Cevrî gibi itdünse dili dil-bere vāşıl Var ' aşḳla giryān olana ḡandeler eyle	(267/233/5)
Diger	(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün) Diller de olur sāye-i ḡadrinde ser-efrāz Zülfüñ ki bulur ḡāhī şeref ḡāk-ı rehūñle Sen cān gibi gül sīne-i Cevrî'de nihān ol Dil ' ālemi gezsün heves cilve-gehūñle	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Başladı şavt-ı bülende seḡeri bülbul zār Çeşm-i dil perde-dar-i ḡāb-ı ferāḡ oldu yine	(260/213/2)

²⁵⁴⁴ Şafā itmem cihānuñ her günü nev-rüz u ' id olsa

²⁵⁴⁵ Benem ol rüzedār-ı ümīdi kim nigāh itmem

	Sāḫiyā rūḡan-ı ḡandīl-i dil ü cānı gör Maḥfil-i ḡülşende her lāle çerāḡ oldu yine	(260/213/3)
Dıger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn) Dil olmaḡıçün ḡākla yeksān ḡademinde Çokdur ṡulaşır ṡurre-i pīç ü ḡamında İtdūñ nıgeh-ı şūḡı ile ṡarḡ-ı tekellūf Bir neşve-i bulursun n'ola luṡf ü siteminde	
Dıger	(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn) Ol nigāh-ı fitne-engīze hezārān āferīn Fenn-i siḡri öḡredür hem ḡamzeñe hem çeşmūñe Böyle nāz ü şīveden ḡālī degül iken ammā yine ²⁵⁴⁶ Baḡmaḡa ṡāḡat getürmez kimse bir dem çeşmūñe Yalñız Cevrī degül meftūn-ı āşūfteñ senūñ Beste dūnyā zūlfūñe dil-ḡaste 'ālem çeşmūñe	(261/215/2) (261/215/4) (261/215/5)
Dıger	(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn) Cem' idüp bir yere ḡūbānı Şüreyyā gibi hep Kevkebe başdıralum çarḡ-ı dūtāyı bu gice Şu' le-i cām-ı şafā bezmümüzü rüşen ider Māhdan istemezüz nūr ü zıyāyı bu gice	(261/216/3) (261/216/4)

²⁵⁴⁶ Böyle nāz ü şīveden ḡālī iken ammā yine

	Yeter itdi ğam-ı hicrānla rûzîn şeb ü tâb Cevrî'ye itmesün ol mâh cefâyı bu gice	(261/216/5)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Sihriyle her biri Mārūtī ider dem-beste ²⁵⁴⁷ Yek-dil olsa nigehe ğamze-i fettānı ile	(262/218/2)
	Ġamzesiyle ne kadar çeşmi nihān söyleşse Yine Cevrî işidür gūş-ı dil ü cān ile ²⁵⁴⁸	(262/218/5)
Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün) Reşk eylememek dillere mümkün mi melānıñ Gördikçe ħam-ı zūlfūñi taraf-ı külehüñde	(262/219/2)
	Cāndan keser ümīdi 'ālem baķışuñdan Şemşir-i każā var gibi dest-i nigeħüñde	(262/219/4)
Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilün Mef' ūlū Mefā' ilün) Olmış o āşūbuñ bu nāz ü şive ile ²⁵⁴⁹ Fer tarzı pesendide her tavrı bir bir fitne ²⁵⁵⁰	(263/226/2)
	Düşmez yine destinden hergiz kadeħ-i 'işve Ol çeşm-i ħumār-ālūd olsa ne kadar ħufte	(263/226/4)
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Ķo irsün fitne āsumāna devr-i zūlfūñde Sürünsün tek hemān üftāde diller ħāk-i rāhında	

²⁵⁴⁷ Sihriyle her biri Hārūtī ider dem-beste

²⁵⁴⁸ Yine Cevrî işidür gūş-ı dil ü cānı ile

²⁵⁴⁹ Olmış o dil-āşūbuñ bu nāz ü şive ile

²⁵⁵⁰ Fer tarzı pesendide her tavrı peżirüfte

Dil-i Cevrî niçe âsûde olsun günc-i miḥnetde
Bulur her şeb ḥayāl-i çeşm-i mestin ḥ^vāb-gāhında

Dīger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Ehl-i dil ḳadrin niçün fehmi eylemez şāḥib-hüner (259/209/4)
Biz bu rāz-ı müşkili bilmekde ḥayrānuz hele

Olmaz erbāb-ı dile cem' iyyet-i ḥāṭır naşīb (259/209/3)
Rūzgāruñ böyle vaż' indan perişānuz hele

Gām degül Cevrî-i nā-dān iderse şifte-dil (259/209/5)
Gevher-i pāk-i ḳabül-i nükte-secānuz hele

Ez-medḥ-i Sulṭān Murād Ḥān-ı Rābi' der-hengām-ı sefer-i Arībet

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Çıkdı bir leşker ile taşraya taḥtdan kim (68/5/6)
Viridi alāyı mürettibleri ḥayret beşere

Bu ne ḳuvvet bu ne ḳudret bu ne himmetdür kim (69/5/9)
Ḥaḳ naşīb eylemiş ol pādişāha dād-gere

Üç mu' azzam sefere himmet ide bir senede (69/5/10)
Göndere ' askerinin memleket baḥr ü bere

Evvelā cānib-i şarḳa çıkarup serdārın (69/5/11)
Göstere şevketle ḳudretinii surḥ-ı sere

O güzide ḥalef-i düde-i ' Oşmānī kim (69/5/15)

Ġālib oldu bu tedārükle niyā vü pedere

Hüsrev-i mülk-i cihān ḥazret-i sultān Murād (69/5/19)

Ki dili āyinedür sırr ü ḳazā ü ḳadere²⁵⁵¹

[149b]

Velehu Hele bir ‘aḳlla tedbiri olunmaz idrāk (69/5/27)

Bilmede ‘āciz olur belki ‘uḳūl-ı beşere²⁵⁵²

Ne murād itse ider devr-i felek āmāde (69/5/28)

Ne dilerse getirür ḳuvvet-i baḥtı naḳara

Luṭf-ı aḥlāk ile meşreb-i zevḳ-āmīzi²⁵⁵³ (70/5/30)

Ġālib olur eşer-i ḥāşşada gül-şekere

Ey şehinşāh-ı ḳavī-dil ki degülsin muḥtāc (70/5/34)

Ḳahramānlarla neberd itmede zırh ü sipere

Bitürüp maşlaḥatını kāfirūn andan şoñra (70/5/38)

Rāfiżi ḳaşdına şun seyfūni dest-i ‘Ömer’e²⁵⁵⁴

Vaşfuñı her ne ḳadar itse mufaşşal Cevrī (70/5/40)

Niçe mümkün ki anı derc ide bu muḥtaşara

Düşmenūñ dā’im olup dīde-i baḥtı nā’im²⁵⁵⁵

Uğrasun ḥavfuñ ile kendüsi renc-i seḫere

²⁵⁵¹ Ki dili āyinedür sırr-ı ḳazā ü ḳadere

²⁵⁵² Bilmede ‘āciz olur belki ‘uḳūl-ı ‘aşere

²⁵⁵³ Luṭf-ı aḥlākı ile meşreb-i zevḳ-āmīzi

²⁵⁵⁴ Rāfiżi ḳaşdına şun destūni seyf-i ‘Ömere

²⁵⁵⁵ Düşmenūñ dāyım olup dīde-i baḥtı nāyım

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Nâbî

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

Germine sürmene şabr eyleyerek dünyānuñ²⁵⁵⁶ (956/660/4)

Aluruz naḥl-i emelden şemer inşā’a’llāh

Dil-i sengi ne kadar saḥt ise dildāruñ²⁵⁵⁷ (956/660/3)

Nevāk-i āhum olur kārger inşā’a’llāh

Peyk-i āhum gideli ḥayli zamāndur yāre (957/660/6)

Umāruz kim getürür bir ḥaber inşā’a’llāh

Olsa bir kerre vezān bād-ı kerem ey Nâbî (957/660/7)

Ḳomaz āyīne-i dilde keder inşā’a’llāh

Dîger

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Baḥr-i sefīde geldi güm oldı yem-i sipāh (1039/773/1)

‘Afv-ı Ḥudā’ya nisbitle böyledür günāh

Rûy-ı siyāh vāsıta-ı raḥmet olmağa (1040/773/4)

Mûy-ı siyeh-fām sefid oldığı güvāh

Dîger

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

Dökelüm biz göz yaşımızı şeb-nemcesine (1047/783/1)

Ḥandeler itsün ol āfet-i gül ḥurremcesine

Zaḥm-ı hicrānını çok çekdük o şūḥuñ bārı (1047/783/3)

Bir zamān da şaralum sīneye merhemcesine

²⁵⁵⁶ Germine serdine şabr eyleyerek dünyānuñ

²⁵⁵⁷ Dil-i sengi ne kadar saḥt ise de dildāruñ

Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	İtmez evkātın telef bâziçe-i tedbir eyle	(959/664/1)
	Âşinâlık eyleyenler şîve-i takdır ile	
Diger	İtmedük ' uşşâka hattıñ gelmedükçe iltifât	(959/664/7)
	Gitdi devlet fırsatı fevt eyledük te' hîr ile	
	Kec-nihādân râst-tab'ân ile itmez imtizâc	(959/664/8)
Diger	İttiḥādı olmaz anuñcün kemāñuñ tîr ile	
	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Gülçîn-i kām odur var ise rûzgârda	(1013/738/4)
Diger	Gül-geşt-i bâğ ide bir iki gül-' ızâr ile	
	Olsun ḥarām zevk-i maḥabbet o meste kim ²⁵⁵⁸	(1013/738/5)
	Nâbî ḳanā' at itmeye būs-ı kenâr ile	
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Huḳûḳ-ı ḥvân-ı vefâyı o şüh bilmedi ḥavf	(962/668/2)
	Zihî nemek be-ḥarām ol ḳadar melâḥatle	
Diger	Murād menzil-i maḳşûda vaşl ise ey dil	(962/668/3)
	Hemân yolında bulın ' izzet ü sa' âdetle	
	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
Diger	' Ahdüm olsun o perî meclise gelmezse eger	(1042/777/3)
	Yaqayum ' âlemi bir na' ra-i mestâne ile	

²⁵⁵⁸ Olsun ḥarām câm-ı maḥabbet o meste kim

Siteminden gile-mend olmaz idüm n'eyleyem āh (1042/777/4)
Āşinā olmasa her gördüğü bîgâne ile

Nābiyā terk-i ħired vāsīta-i raḥat imiş (1042/777/5)
Kātı meşveret itdüm dil-i dīvāne ile²⁵⁵⁹

[150a]

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Yā raḥm-ı dil-berān iledür yā recā ile (963/670/1)
Yoḥsa metā' -ı vaşl ele girmez bahā ile

Tahrīk-i şevk idi ruḥuña cür'et-i nigāh (963/670/4)
Bir kerre bakmış oldum o da iktizā ile

Olduk kenār-ı şevke bādbān-güşā²⁵⁶⁰ (963/670/7)
Girdük sefine-i emele biz hevā ile

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Yanup yaqılmaḳdan bî-teş'elikden āh-ı ḥasretten²⁵⁶¹ (1037/769/3)
Şeb-i hicrānuñ aşlā farkı yokdur rüz-ı kıyāmetle²⁵⁶²

Ne lāzım zaḥmet-i teklīf cünbiş leşker-i nāza (1037/769/4)
İderken gāret-i dil şeh-levendāne kıyāfetle

Zarīfāne gāzeller söyleyüp yāre okutmaḳdan (1037/769/5)
Lebin būs eylemekdür kaşdı Nābī senüñ zerāfetle

²⁵⁵⁹ Kātı çok meşveret itdüm dil-i dīvāne ile

²⁵⁶⁰ Olduk kenār-ı şevke yine bādbān-güşā

²⁵⁶¹ Yanup yaqılmaḳdan leb-teş'elikden āh-ı ḥasretten

²⁵⁶² Şeb-i hicrānuñ aşlā farkı yok rüz-ı kıyāmetle

Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Merhabā gelmez idi ey meh-i rûze kâle	(964/671/1)
	Var du' â eyle kafādāruñ olan şevvâle	
	Qadd ü kâmet bu ise hüsni-i leṭâfet bu ise	(964/671/2)
	Katı çok kimse virür mâ-melekin dellâle	
	Uğrama meclis-i zühhâde şaḡın mestâne	(964/671/5)
	Çekmesünler seni şahbâ gibi istiṣkâle	
	Vaḡf-ı bâziçe-i nâz olmağise dil-h'vâhuñ	(964/671/6)
	Nâbiyâ vir dili bir dil-ber-i endek-sâle	
Diger	(Mef' ulü Fâ' ilātü Mefâ' ilü Fâ' ilün)	
	Lâf eyleme zebân-ı tefâḡür-feşânla	(967/676/1)
	Bâlâ-yı bâma çıkma çürük nerdübâñla	
	Taḡdîre i' tirâzdan ayâ ne farkı var	(967/676/3)
	Mihmânlaruñ mu' ârazası mîzbânla	
	İnsân odur ki bir söz ola anâ bend-i pâ	(967/676/5)
	Ḥayvân odur ki bağlıyalar rismânla	
	Nokşânı ġayrılarla olur Nâbî tamâm	(967/676/7)
	Her kimse kim tekellüm ider tercemânla	
Diger	(Mef' ulü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ulün)	
	Girse elime rûy-ı ḡaṭ-âverdesi yâruñ	(966/674/3)

Da‘ vā-yı vişāl itmege elde sened olsa

Gāhice görürdük eşerin bir dağı Nābī (966/674/5)
Raḥat bu iḳlīmde resm-i beled olsa²⁵⁶³

Dīger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)
Dil virmez idi dīde-i bīmārına yārūñ (968/677/3)
‘ Āşķda eger dā‘ iye-i ‘ āfiyet olsa

İtmezdi vefā alduğı naķd-i dil-i ‘ uşşāķ (968/677/4)
Ebrūlarınıñ küştelerine diyet olsa

Pervāzdan inmez idi yire t̄ā‘ir-i devlet (968/677/7)
Ser-māye-i rif‘ at şeref-i ma‘ rifet olsa

Dīger (Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)
Ey māh-pāre kimdür olan sad-rāh-ı vaşl (966/675/2)
Şoḥbet senūñle rüz-ı ezeldem naşīb ise

Ey ḡonca baķma ḡandeme sūz-i derūni gör (966/675/3)
Pervānedür dilüm dehenüm ‘ andelīb ise

Ma‘ cūn kırmızı lebin itmesün dirīḡ (966/675/5)
Nābī o māh-rūy Frengi ṭabīb ise

Dīger (Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)
‘ Āşık ḡül-i mükerrer ile eylemesün devā (973/684/2)
Gördükçe la‘ lūñi marāż-ı irti‘ āşına

²⁵⁶³ Raḥat bu eḡālīmde resm-i beled olsa

	Bir vaşl-i nā-tamām ki yok farkı hicrden Bilsek deger mi Nābī-i zāruñ telāşına	(973/684/5)
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Gelür şevke kesel-i neyl-i vişālden şoñra ²⁵⁶⁴ Olur 'arız girānlık şā'ime iftārdan şoñra	(1058/799/1)
[150b]		
Velehu	Degüldür zāta mā'il hālk māl ü cāhadur rağbet Dıraht eṭrāfına kimse tolaşmaz bārdan şoñra	(1058/799/2)
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün) Ġam 'ālemi ḡarāba virürdi Cem olmasa Dergāh-ı Cem'de beste ḡalurdı ḡam olmasa	(974/686/1)
	Çokdan olurdu sikke-peziinde-i ḡabūl Nābiyā 'ıyār-ı naḡd-i zamīrūñ kem olmasa	(974/686/7)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Fehm ider bāğ-ı ḡamuñ n'oldıḡını ḡākda Girye-i şevki görem çeşm-i ter-i tākinde	(976/689/1)
	Umma dārū-yı şifā ḡoḡḡa-i çerḡ-ı dūnden Cüz-i mārı var iken nūşha-i tiryākinde	(976/689/5)
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Ḥudā göstermesün yoḡsa mezāḡ-ı vişāli telḡ eyler	(1033/763/4)

²⁵⁶⁴ Gelür şevke kesel-i neyl-i vişāl-i yārdan şoñra

Mücerrebdür rakībūñ meymenet yokdur kudümında

Degül hālī yine nīş-i kederden çehre-i hātır (1033/763/5)

Degülken Nābiyā dehrūñ ne bālinde ne mūmında

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Oğur yazar bu deñlü meşķ-i haṭṭ eylerken ol āfet (1055/795/6)

Yine harf-i vefādan bir eşer yokdur dehānında

Bu deñlü çünki eyler yār meşķ ü nāz-ı istiğnā²⁵⁶⁵ (1055/795/7)

Ķo olsun nā 'il-i haṭṭ hüsñüñ vaķt-i hazānında

Dil-i sevdā-zede şevķ-i miyānıyla devāt oldı (1055/795/8)

İderdüm aña Nābī 'arz maķbūl olsa yanında

Diger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

İrişmiş idi daķı bāğ-ı iltifāta hazān²⁵⁶⁶ (977/680/3)

Hevā-yı luṭfla evvel bahār idüm ben de

Meger ki ġayra imiş çeşm-i luṭfı ey Nābī (977/680/5)

Şafā-yı vuşlata ümīdvār idüm ben de

Ķazel-i Etemm

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

İtdi beni şer-geşte felekden de ziyāde²⁵⁶⁷ (1049/786/1)

Döndürdi beni kendüye āķir Dede-zāde

²⁵⁶⁵ Bu deñlü çünki itmiş yār meşķ-i nāz ü istiğnā

²⁵⁶⁶ İrişmemişdi daķı bāğ-ı iltifāta hazān

²⁵⁶⁷ İtdi dili şer-geşte felekden de ziyāde

	Bir pūteye beñzer seri üstünde külāhı Kim rīḥtedür sīmveş ol gerden-i sāde	(1049/786/2)
	Sevdādan kudūmiyle n'ola sīne döğersem Çok zaḥma ḳarin oldu derūnum bu hevāda	(1049/786/3)
	Pür oldu hevā-yı ğam-ı ʿ aşḳıyla derūnum Mānend-i ney bergūmi virdüm yine bāda	(1049/786/4)
	Şad ḥüsn-i bahā ile ol gül-ter artırup aldı ²⁵⁶⁸ Nābī virecek göñlüni şehbāda mezāda	(1049/786/5)
Diger	(Mefʿ ūlū Fāʿ ilātū Mefāʿ ilū Fāʿ ilün) Gerdün virmez kimseye şirāze-i niḫām Tā şaḳmayınca mengene-i ıztırābda	(977/691/3)
	Yāre dem-i nezzārede ey eşḳ sākin ol Ḳoyma beni o şūḥ yanında ḥicābda	(977/691/4)
	İtdük tamām muşḥaf-ı ruḥsārına naḫar Her nüktenüñ maḥallini gördük kitābda	(977/691/6)
	Ḳalsun eger murāduñ ise sende naḫd-i dil Cānā senūñle biz degülüz ol ḥisābda	(977/691/7)
	Bīdārılıkda oldığı yok Nābiyā naşīb Ol zevḳ kim müyesser olur gāhī ḥvābda	(978/691/8)

²⁵⁶⁸ Şad ḥüsn ü bahā ile ol gül artırup elden

DİĞER (Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)
Rindüñ nigāhı gerdiş-i cām-ı billüradur²⁵⁶⁹ (979/694/1)
Şeyhüñ nazāresi şadaķāt-ı nüzürda²⁵⁷⁰

Yāre ıoyınca bakmağa māni' rakībler (979/694/3)
'Uşşāk-ı nā-tüvānı ıomazlar hüzürda

Gazel-i Etemm

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
N'ola āhumla çeksem tāk-ı ıarha 'anberin yerde²⁵⁷¹ (1049/787/1)
Beni leb-riz-i sevdā itdi bir şüh-ı siyeh-çerde

[151a]

Velehu Olurum fitneden dāmgāh āzāde-ser ammā²⁵⁷² (1050/787/2)
O şühüñ 'anberin sāyınıñ sevdası var serde²⁵⁷³
Ben āğüşüm kenār itmegde ammā dāye-i gerdün²⁵⁷⁴ (1050/787/3)
İder tıfl-ı ümīdüm dāmen-i maḥşerde perverde
O şāh-ı nev-resīdem bendegānundan şümār itmez (1050/787/4)
Anuñçün ḥalkaveş çeşm-i ümīdüm ıaldı defterde
Bu deñlü Nābiyā itmezdi vaz' -ı ḥod-pesendāne (1020/787/5)
Ruḥ-ı sākī nümāyān olmasa mir'āt-ı sāğarda

²⁵⁶⁹ Rindüñ nigāhı gerdiş-i cām-ı billürda

²⁵⁷⁰ Şeyhüñ nazāresi şadaķāt ü nüzürda

²⁵⁷¹ N'ola āhumla çeksem tāk-ı 'arşa 'anberin yerde

²⁵⁷² Olurdum dāmgāh-ı fitneden āzāde-ser ammā

²⁵⁷³ O şühüñ zülf-i 'anber-sāyınıñ sevdası var serde

²⁵⁷⁴ Ben āğüşüm güşād itmekde ammā dāye-i gerdün

Diğer	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	Biñ kez tutar tutarsa kâse-i deryüzesin hilāl ²⁵⁷⁵	(1016/742/7)
	Çarh-ı denī bir aqçe bırakmaz çanāğına	
	Olmaç cemende nāleye ruḥṣat zamānenūñ	(1017/742/8)
	Bülbülleri mürāca' at itmezse zāğına	
	Nābī baḳar mı turş-cebīnān-ı ' āleme	(1017/742/10)
	Şīrīnī-i ferāğ çalınmış dimāğına	
Diğer	(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)	
	Murād āzādelikdür ey gönül geç cāme kaydından	(1047/782/3)
	Tamām-ı ' ömre dek bir cāme besdür serv-i āzāde	
	Ṭutan bir dāmeni elbette maḳşūdın bulur dirler	(1047/782/5)
	Görenler Yūsuf' uñ dāmānını dest-i Züleyḥa' da	
	Gelen bezm-i cihāna cümle ğamgīn gitmiş ey Nābī	(1047/782/6)
	Birisi bulmamış bir ḳaṭre mey bu heft mīnāda	
	Muşāhib Muşṭafā Pāṣā' nuñ olsun devleti efzūn	(1047/782/7)
	Ne gördükse anuñ luṭfıyla gördük dār-ı dünyāda	
Diğer	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	Ḥelvā-yı fenā zehr ile ālūdedür ammā	(980/696/2)
	Çekmek anı güc gizlüce lezzet var içinde ²⁵⁷⁶	
	Hicrān aña nisbetle şafā-baḣṣ-ı derūndur	(981/696/6)

²⁵⁷⁵ Biñ kez tutarsa kâse-i deryüzesin hilāl

²⁵⁷⁶ Çekmek eli güc gizlüce lezzet var içinde

Ol meclis-i vuşlat ki meşakkat var içinde

Nābī bilemem farkı nedür bey^ç ü şirādan

(981/696/7)

Ol zühd ki h^vāhiş-i cennet var içinde²⁵⁷⁷

Diger

(Mef^ç ūlū Mefā^ç ilū Mefā^ç ilū Fā^ç ilūn)

Virdüm saña ziruḥ-i dil-i ser-bestemi ammā

(982/698/4)

Pek şakla büyük yirden emānet var içinde

Düşvārcadur gerçi reh-i teng-i ḵanā^ç at

(982/698/7)

Yokdur ḵaṭar-ı bimi selāmet var içinde

Āsān idi h^vāhişgerī-i manşib-ı vuşlat

(982/698/8)

Ammā n'ideyüm ḵayd-ı liyāḵat var içinde

Diger

(Fe^ç ilātün Fe^ç ilātün Fe^ç ilātün Fe^ç ilūn)

Ḫāl-i 'ālemden olan ḵarf-tırāz-ı şekve

(1024/751/2)

İ' tirāz eylemeden farkı nedür taḵdīre

Ehl-i dünyā viremez şūret-i ḵāline nīzām

(1024/751/3)

İlticā eylemese māşīta-i tezvīre

Diger

(Mef^ç ūlū Fā^ç ilātū Mefā^ç ilū Fā^ç ilūn)

Çok egerçi dilde murādāt-ı sā'ire

(984/701/1)

Vaşluñdur ibtidā gelen ammā ki ḵāṭıra

Hīç 'arz-ı ḵāl ḵaydına düşme merāmuñı

(985/701/4)

Tezkīr-i luṭf terk-i edebdür ekābire

²⁵⁷⁷ Ol zühd k'anuñ h^vāhiş-i cennet var içinde

Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Şafā-yı bātını bundan kıyās mümkindür Leziz olur ne nümāyān olursa rü 'yāda	(985/702/3)
Diger	Bilür haqıķi bir noķtaveş oldıgın 'ilmün ²⁵⁷⁸ Nuķuş-ı kevni gören noķta-i süveydāda	(985/702/4)
	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
Diger	Hüsn olur mı naẓar-ı rağbet-i 'uşşāk 'abes ²⁵⁷⁹ İltifāt-ı āyinedür şüret-i isti' dāda	(1034/765/3)
	Vaķfdur mülk olamaz kimseye bu dār-ı gurūr Olma dil-beste bu vırāne-hāne-i bī-bünyāda ²⁵⁸⁰	(1034/765/4)
[151b]		
Velehu	İzdihām-ı nigeħ itmişdi cemāli pāy-māl Ne güzel geldi maħallinde haţtı imdāda	(1034/765/6)
	Leşker-i maşrafa tākāt getürölmez Nābī Kuvvet ihsān ide mekera'llāh irāda ²⁵⁸¹	(1034/765/7)
Diger	(Mef' ülü Fā' ilātün Mef' ülü Fā' ilātün)	
	Maħv ol ki zāhir olsun hāşiyet-i vücūdün Virmez neşāt-ı hāţır şahbā-yı nā-keşide	(986/703/5)
	Peygüle-i kanā' at Nābī güzel maħaldür	(987/703/7)

²⁵⁷⁸ Bilür haqıķati bir noķta olduĝın 'ilmün

²⁵⁷⁹ Hüsn olur bī-naẓar-ı rağbet-i 'uşşāk 'abes

²⁵⁸⁰ Olma dil-beste bu vırāne-i bī-bünyāda

²⁵⁸¹ Kuvvet ihsān ide meger Allāh irāda

Hayfâ ki yokdur anda efrâd-ı âferîde

Diger

(Mef'ûlû Mefâ'ilû Mefâ'ilû Fe'ûlûn)

Ta'zîm olunur her kim ki olursa mütevâzî'

(987/704/4)

Müş'ir bunı mihrâbdaki kadd-i hamîde

Her kim ki virür 'âşık-ı bî-tâba tesellî

(987/704/6)

Güyâ nemek-efşânlık ider lahm-ı kadîde

Diger

(Fe'îlâtûn Fe'îlâtûn Fe'îlâtûn Fe'îlûn)

Rukubâ gâ'ilesinden olamaz âsûde

(989/706/4)

Yañılur mâ'il olan dil-berûñ eñ ahsenine

Dil-berûñ zevki dağı şöhet-i yârânladur

(989/706/5)

Ne yapar dil-beri tenhâ götüren meskenine

Zen-perestân-ı cihân yek-şebe kâm almağışün

(989/706/6)

Zen-i dünyânuñ alur bâr-ı gamuñ gerdene

Nâbiyâ gülsitâna ben de iderdüm rağbet²⁵⁸²

(989/706/7)

Bülbülûñ tākātüm olaydı eger şivenine

Diger

(Mef'ûlû Fâ'îlâtû Mefâ'ilû Fâ'îlûn)

Ṭa' n itme zâhid ehl-i gamuñ âb ü tâbına²⁵⁸³

(1045/780/1)

Seyr it 'izâr-ı dil-beri bağ âb ü tâbına

Nâbî ne hoş zamîr-şinâs oldu rûzgâr

(1046/780/7)

Yârûñ nezâketle toğandı niğâbına

²⁵⁸² Nâbiyâ ben de gülistâna iderdüm rağbet

²⁵⁸³ Ṭa' n itme zâhid ehl-i gamuñ sūz u tâbına

Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Ben eyledükçe ārzū-yı dem dem üstüne Sākī-i rūzgār şunar sem sem üstüne	(990/707/1)
	Her kim ki ҡor opüp lebüñi fem fem üstüne Eyler cerāḥat-ı diline em em üstüne	(990/707/2)
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Tā vaḳtī gelmeyince umūr eylemez zuhūr Devr eyler āsiyāb-ı felek nevbet üstüne	(994/713/2)
	Bundan ҡuzātuñ aña 'ulūvv-ı cenābını İmzaları taşaddur ider ḥüccet üstüne	(994/713/4)
	Dünyāya bu telāş nedür ey esir-i nefis Rāḥat bulur mı 'avret alan 'avret üstüne	(994/713/5)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Bu emel-ḥāne-i 'ālemde görilmiş mi 'aceb Kimsenüñ nā'il-i kām oldığı dil-ḥvāh üzre	(995/714/2)
	Bār olur baḥt güzār eylese isti' dādı Sürinür cāme gibi ҡāmet-i kütāh üzre	(995/714/6)
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Seni tebride benden olsa 'ālem ittifāḫ üzre Ne bāküm var ḥulūş elbette ḡālibdür nifāḫ üzre	(1027/755/1)

	Ser-ā-pā cihān bāzīçe-i dest-i teķābüldür ²⁵⁸⁴	(1027/755/2)
	Ḳarār itmek ne mümkin ḥāl-i ‘ālem bir siyāk üzre	
	Dil-i hicr-āzmā ḥayretle itdi şöyle ülfet kim	(1027/755/3)
	Visālūñ ḳalmadı yek zerre rüchānı firāk üzre	
Dıger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	Gıce ārāyiş-i āgūş-ı raķīb oldıguña	(965/673/4)
	İtme sevgendi girih muğlaṭa-i inkāra ²⁵⁸⁵	
	Nābiyā itmez idi dāmen-i dīvāra giriz	(965/673/5)
	Sāyenüñ ḥavşalası olmasa eger envāra ²⁵⁸⁶	
Dıger	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)	
	Bir nigāh itmiş bulundum yāre oldı mevc-ḥiz	(997/716/3)
	Güşe-i ebrū ile ağıyāra imālar yine	
[152a]		
Velehu	Nā‘il oldı bir nigāh-ı iltifāta sehvre	(997/716/5)
	Nābī-i sāde-derūnuñ oldı dünyālar yine	
Dıger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)	
	Bahār olursa daḥı pāy-beste bāğumda	(1023/750/1)
	Yine ḥazān müteraşşid şolumda şāğumda	
	Şeker bulāşığıveş kāse içre ḳalmışdür	(1023/750/5)
	Henüz büsenüñ lezzeti var dimāğumda ²⁵⁸⁷	

²⁵⁸⁴ Ser-ā-pāy-ı cihān bāzīçe-i dest-i teķābüldür

²⁵⁸⁵ İtme sevgendi girih mınṭaḳa-i güftāra

²⁵⁸⁶ Sāyenüñ ḥavşalası olsa eger dīvāra

	Hezār ni‘ met-i rengin işitdüm ey Nābī	(1023/750/6)
	Şadā-yı kulkul-ı meydür kalān kulāğumda	
Diger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	Lebün yādiyle zenbūrāne feryād itdigüm demler ²⁵⁸⁸	(1028/756/3)
	Olur şem‘ -i ‘ asel her mūm yansa şem‘ dānumda	
	Bi-ḥamdi’llāh ki serv-āsā degülken miveden ‘ āri	(1028/756/4)
	Yinre reng-i tefāvüt yok bahārumla ḥazānumda	
Diger	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)	
	Zīr-i ḥāk-ı ḥaṭda rūyuñ çeşm ü ebrū ber-ḳarār	(997/717/4)
	‘ Ömr virsün ḥūdā-yı lem-yezel bākīlere ²⁵⁸⁹	
Diger	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)	
	Meclis-i ağıyāra olma pertev-endāz-ı vişāl	(1040/774/3)
	Şem‘ -i ümīd raḳībānı furūzān eyleme	
	Sīne-i āyīne-tābuñ açma bezm-i bādede	(1040/774/4)
	Ehl-i bezmi çeşm-i sāğar gibi ḥayrān eyleme	
	Baḳma mir’āt-ı dil-i ‘ āli-nümā-yı ‘ āşıḳa ²⁵⁹⁰	(1040/774/5)
	Ḥātır-ı ‘ āşıḳ gibi kendün perīşān eyleme	
	Dil-pesend-i ‘ ālem olmak isterseñ Nābiyā ²⁵⁹¹	(1041/774/9)

²⁵⁸⁷ Henüz büsesinün lezzeti dimāğumda

²⁵⁸⁸ Lebün yādiyle zenbūrāna feryād itdügüm şebler

²⁵⁸⁹ ‘ Ömrler virsün ḥūdā-yı lem-yezel bākīlere

²⁵⁹⁰ Baḳma mir’āt-ı dil-i ‘ ālem-nümā-yı ‘ āşıḳa

²⁵⁹¹ Dil-pesend-i ‘ ālem olmak istemezseñ Nābiyā

Kendüñi hıdmet-güzār-ı bezm-i ‘irfān eyleme

Diger

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātün Mef‘ ūlū Fā‘ ilātün)

Her nigāh-ı nāzı yaǧmāger-i taḥammül²⁵⁹²

(1048/785/2)

Efsūs düşdi ḥātır bir böyle dil-rübāya

Aǧyār-ı nā-sezāya düşdikde ḥişşe-i vaşl

(1049/785/3)

Düşmiş nigāh-ı ḥasret ‘uşşāḳ-ı bī-nevāya

Gönder dil-i ḥazāne bir kez nesīm-i vaşluñ

(1049/785/4)

Gül-zār-ı derd ü ğamdur muḥtācdur şabāya

Diger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Meşrebümdür geçemem nāle vü zār eylemeden

(999/720/3)

Mezheb-i ‘aşḳda feryāda mesāğ olmasa da

Güş ider cānla efsāne-i vaşl-ı yārī

(999/720/5)

Ne kadar ehl-i maḥabbetde dimāğ olmasa da

Diger

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātü Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Ni‘ met de virse bāver olunmaz beḳāsına

(1000/721/1)

Olma firīb-ḥorde sipihrüñ ‘aṭāsına

‘Āşık ki senden ide temennā-yı iltifāt

(1000/721/3)

Şāyān olan müsā‘adedür iltimāsına

‘Āşilerüñ ṭayandığı ‘afv-ı Ḥudā’yadur²⁵⁹³

(1000/721/4)

Zāhid ğurūrla ṭayanursa ‘aşāsına

²⁵⁹² Her bir nigāh-ı nāzı yaǧmāger-i taḥammül

²⁵⁹³ ‘Āşilerüñ ṭayandığı lutf-ı Ḥudā’yadur

	Virān idince hāne-i endūhı sīneden Sākī gice ne şular aqıtdı esāsına	(1000/721/5)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Faşl-ı güldür idelüm keşt-i çemenden çemene İdelüm çeşm-i temāşâyı semenden semene	(1029/758/1)
	Olma ağıyār ile hemrāz-ı sözüm diñle benüm Çokdur ey şūh-ı cihān fark şūhandan şūhana	(1029/758/2)
Diger	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün) Devrān 'adū himāye-gerān düşmen-ārzū Bîçāre ehl-i derd kime dād-ḡvāh ola	(1048/784/6)
	Az kaldı tīre-himmeti-i baht-ı dūnle Nābī taht-ı ye 'se geçe pādīşāh ola	(1048/784/7)
[152b]		
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Hased ol 'āşıkā bir yār-ı ḡuş-ḡişāli ola 'Ale'l-ḡuşuş ki bir şūh-ı lāübāli ola	(1000/722/1)
	Çeker mi ḡasret-i nevbāve-i lezīz-i vişāl O bāḡbān ki ber-āverde bir nihāli ola	(1000/722/2)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Şevk-i teşrīfūñ ile ḡuşe-i ḡam-ḡānemüze İntizār öyle degüldür ki dimek mümkin ola	(1039/772/2)

	Saňa bāzīçe-i çarhı niçe tefhīm idemem Rūzgār öyle degüldür ki dimek mümkün ola	(1039/772/3)
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Nā-ümīd olmam vişālinden sitiz eylerse de Cebhesin çin-i sitemle mevc-hiz eylerse de	(1001/723/1)
	Gevherān-ı aḥteri dellāl-ı çarḥ eyler fūrūht Çār-süy-ı şubḥgehda bir peşiz eylerse de	(1001/723/4)
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Görüp rūyuñda zülfüñ reşkden kanlar döker çeşmüm ²⁵⁹⁴ Şafā-yı ḥātırüm pür-piç ü pür-ḥam kande ben kande ²⁵⁹⁵	(1054/794/4)
	Pür olsa ḥoḳḳası eczā ile gerdünuñ ey Nābī ²⁵⁹⁶ Hezārān zaḥm-ı nā-sūriyla merhem kande ben kande	(1054/794/5)
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Bu ḥasret böyle qalmazdı dil-i endūh gīnümde Dimāğ olsa eger ḥarf-i niyāza nāzeninümde	(1014/739/1)
	İder bālā-yı ye 'se duḥte pīrāhen-i ümīd Benüm dükkānçe-i ḥayyāt var qalb-i ḥazīnemde	(1014/739/6)
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Henüz rāhını bilmez diyār-ı ' aşkuñ dil	(1035/766/2)

²⁵⁹⁴ Görüp rūyuñda zülfüñ reşkden qalmaz döker çeşmüm

²⁵⁹⁵ Şafā-yı tırta-i pür-piç ü pür-ḥam kande ben kande

²⁵⁹⁶ Pür olsa ḥoḳḳası eczā ile gerdün ey Nābī

Var ey hayāl ulaş ol ġarībūñ ardınca²⁵⁹⁷

Seḥāb-ı tīre verāsında meh şanur Nābī

(1035/766/6)

Gören ol māh-liḳāyı raḳīb ardınca²⁵⁹⁸

Diger

(Mef' ūlū Mefā' ilūn Mef' ūlū Mefā' ilūn)

Ey eşk ḳo men' itme dīvāne gōñül gezsün

(1052/791/2)

Geh vādī-i firḳatde geh kūy-ı dil-ārāda

Āyīne-i sāğarda seyr eyledigüm rüyı

(1052/791/3)

Seyr itmedüm ey sāḳī mir'āt-ı muşāffāda

Diger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Yokdur ġalaṭ vazīfe-ḥūr-ı āb-ı virānede²⁵⁹⁹

(1056/797/1)

Olmaz ḥaṭā cerīde-nüvīs-i ḥızānede

Ġam gitse de gōñülde ḳalır cā-be-cā eşer

(1056/797/4)

Mürġān bāl-riḥteveş āşiyānede²⁶⁰⁰

Şimdi revāc-ġāh-ı metā' -ı nifāḳdur

(1057/797/6)

Yok fā'ide mu' āmele-i muḥlişānede

Nābī meger kendü dili ola herkesün²⁶⁰¹

(1057/797/7)

Yār-ı şadīḳ eger bulunursa zamānede

Diger

(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)

²⁵⁹⁷ Var ey hayāl tolaş ol ġarībūñ ardınca

²⁵⁹⁸ Gören ol māh-liḳāyı raḳībūñ ardınca

²⁵⁹⁹ Yokdur ġalaṭ vazīfe-ḥūr-ı āb u virānede

²⁶⁰⁰ Mürġān bāl-riḥtedür āşiyānede

²⁶⁰¹ Nābī meger ki kendi dili ola herkesün

	Güşāde bāb-ı Hakk' a dīdesi mihrābı āmāde Düşünmişdür reh-i tāk at-ı Rabbānī' de seccāde	(1059/801/1)
	Hezerān cebhe būs itmiş hezārān pāye hāk olmuş Anuñçün var yiri Nābī dil-i a' lā vü ednāda	(1059/801/5)
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn) Dil itmedi hayālūñi maḥrem āyīne ²⁶⁰² İzhār-ı ḥasret itmedi gör nāzenīne ²⁶⁰³	(1051/789/1)
	Bulmuş dehān-ı dil-bere mānend-i noḡtayı Reşk eyledüm dilūñ ḥurde bīnine ²⁶⁰⁴	(1051/789/3)
	Dilde hayāl-i kāmet-i yari gören didi 'Ar' ar dikildi bāğ-ı vefātuñ zemīnine	(1051/789/4)
	Nābī senūñle itdi ḳasem şulḥa çarḥ ²⁶⁰⁵ Bir aştī' adūdur inanma yemīnine	(1051/789/5)
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn) Ol maṭlabuñ ḥuşūlīna la' net ki ṭālebi Lāzım gele mūrāca' at itmek 'adūsına	(971/681/2)
[153a]		
Velehu	Bu ḥāne-i sitemde görilmiş midür 'aceb Dil-ḥvāhı üzre nā' il olan ārzūsına	(971/681/4)

²⁶⁰² Dil itmedi hayālūñi maḥrem enīnine

²⁶⁰³ İzhār-ı ḥasret eylemedi nāzenīne

²⁶⁰⁴ Reşk eyledüm nāzar-ı dilūñ ḥurde-bīnine

²⁶⁰⁵ Nābī senūñle itdi ḳasem şulḥa çerḥ līk

	Şābūn-ı tevbeden lur imdād Nābiyā Çark ü pelās-ı ma' şıyyetūñ şüst ü şūsına ²⁶⁰⁶	(971/681/7)
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn) Bu kār-gāhuñ anlamayan grem ü serdini Kāfūruñ añlamaz eşerin zencebīl ile Nābī ider mi sūz-i derūni edā qālem Mümkin mi ' arz-ı şevķ zebān-ı vekīl ile	(1020/746/4) (1020/746/7)
Diger	(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn) Ol gülimi çokdan iderdüm zīb-i destār-ı vişāl Baķmayaydum ' andelībūñ hātır-ı nāşādına Farkı yok merdānı mağlūb olmadan nisvānına Her kimūñ ki maşrafı gālib gelür irādına Çok çalışdum ' āķıbet imkān-ı fayşal bulmadum Çār-ţab' -ı ' unşuruñ gavgā-yı māder-zādına Kalmış Ādemden serāy-ı köhnedür mülk-i cihān Kim deķişmiş cennete vakf eylemiş evlādına	(1021/747/4) (1021/747/7) (1021/747/9) (1021/747/10)
Diger	(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn) Siyāh nāmelerūñ şermine yeter bu güvāh Ki faż sürer yire yüz oldıgınca rüy-ı siyāh ²⁶⁰⁷	(1002/725/1)

²⁶⁰⁶ Çark-i pelās-ı ma' şıyyetūñ şüst ü şūsına

²⁶⁰⁷ Ki faż sürer yire yüz oldıgınca rüyı siyāh

	Metā‘ -ı şevküñi endāzeden dırāz itme Tecāvüz eylesün kıdd-ı yāri kāmēt-i āh	(1003/725/4)
Diger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) İmāme ağızın öper āteşine lüle yanar Bu kār-gāh-ı cezāda ğarībdür lüle	(1004/727/6)
	Gehī ayağa çalarlar metā‘ -ı rāyic iken Taḥammül itmede ammā ‘ acībdür lüle	(1004/727/5)
	Başında āteş-i sūzān duḥānı çarḥa revān Yine şikāyete gelmez edībdür lüle	(1005/727/10)
	Yanup yakılmayan olmaz sezā-yı bezm-i kabūl Bağılsa aşlına Nābī muşībdür lüle	(1005/727/13)
Diger Tāriḥ-i Dīvān	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Ṭālib-i ‘ izzet olan ‘ ārif dile ider istiğnā ²⁶⁰⁸ Cām-ı bī-neşve-i bezm-i felek nūşında	(1162/84)
	Mürdeler kaṭ‘ -ı ta‘ alluḫ idicek ‘ ālemden Getürür ḥalk anı ‘ izzetle dūşında ²⁶⁰⁹	
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Gāh mecmu‘ a gibi koynına qor gāh baqar Dil viren kimse yañılmaz ‘ ulemā-zādelere	(1006/729/6)

²⁶⁰⁸ Divanda “kıtalar” bölümünde geçmektedir. / Ṭālib-i ‘ izzet olan ‘ ārif ider istiğnā

²⁶⁰⁹ Getürür ‘ izzet ile ḥalk anı dūşında

DİĞER (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Kānde kim cem' ola cām ü dil-ber ' aşk ü şebāb²⁶¹⁰ (1022/748/6)
Anda ne hācet iblīsüñ mekrine vü izlāline²⁶¹¹

DİĞER (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Mizāc-ı ülfeti ifsād ider hem-vāre germiyyet (1030/759/5)
Bürüdet gāh gāhı şartdur şöhet hilāline²⁶¹²

DİĞER (Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)
Tıflar bilmez idi itdi o da şimdi zühür (972/683/6)
Sebak ile okumak şiveyi mekteblerde

Ez-murabba' āt-ı Nābī

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül)
Dil-gırlık itme düşmenüñ kīnesine (1222/178)
Ahvālünü gör nigāh it āyīnesine
Tahtında niçe hikmet Hāk muzmerdür
İnkārıla bakma ' ālemüñ fitnesine

Ez-mukatta' āt-ı Nābī

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Ne gam o gönca-i hüsne zihām-ı ' aşıkdan (1163/86)
İder hezārını efgende bir nazāre ile
Müdām almadadur kimde bulsa naqd-i hayāt
Kumārbāz-ı felek nukre-i sitāre ile

²⁶¹⁰ Kānde kim cem' ola cām u dilber u ' aşk u şebāb

²⁶¹¹ Anda iblīsüñ ne hācet mekrine idlāline

²⁶¹² Bürüdet gāh gāhı şart durur şöhet hilāline

DİĞER (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Dilüñ ta' ayyüş içün vaqf-ı pîç itme (1163/89)
Hudâ mühimmüne kâfidür ıztırâb itme

[153b]

Velehu Netîce-i emelün bîm-i incizârından²⁶¹³
Derûni pâ-zede-i fikr-i nâ-şavâb itme

Ez-meṭâli' -i Nâbî

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Yine ol şem' bu şeb meclise şaldı sāye (1244/46)
Rütbesi sāyemüzüñ irdi yine cevzāye²⁶¹⁴

Ez-müfredât-i Nâbî

(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)
Gir tekye-i derûnuma eyle semā' -ı nâz (1260/57)
Ey şüh-ı tekye-gerd murāduñ şevâb ise

DİĞER (Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)
Te 'şîr-i zühd -i hüşk irişdi uḡde kim
Gelmekde bezme gerden-i mînâ ridâ ile

DİĞER (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Hvâb-ı nâzdan kalkdı Nâbî düşdi nergis koynına
Bir muḡâlîf esdi rûzgâr düşdi serkeş koynına

DİĞER (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Kande bir şem' üñe aña pervâne

²⁶¹³ Netîce-i emelün bîm-i incirârından

²⁶¹⁴ Rütbesi sāyemüzüñ irdi meger cevzāye

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şābit

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Ḥāṭır-şikenlik itme şakın inkisārdan (546/285/4)

Ṭaş atma ḳuṭb-ı dā'ire-i mey sebūsına

Bir gün seni şürāḥi gibi ser-nigün ider (546/285/5)

Aldanma ser-firāz-ı meyüñ ser-fürūsına

Bu āsiyābdur her gelen nevbete baḳar (546/285/7)

Monlā şudūr-ı emre müderrūs ru'ūsına

Dīger

(Müfte' ilün Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün)

‘ Aşḳı tıyurmaḡla biz saña ḥaṭā itmişüz (545/284/3)

Ne ḳadar eyleseñ cevri sezādur bize²⁶¹⁵

Ġāliye-i ṭurresin böyle ṭaḡıtma disem (545/284/6)

Dir ki nesīm-i şabā bād-ı hevādur bize

Dīger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

O şoḡbetüñ hele aḥbāba ḥoş gelür türesi (560/312/3)

Döge döge alınur buse faşl-ı ḥelvāda

Ḥazīne-i ḥāṭırda keşretine göre²⁶¹⁶ (560/312/5)

Biraz mālda olsa şu māl-ḥulyāda²⁶¹⁷

²⁶¹⁵ Her ne ḳadar eyleseñ cevri sezādur bize

²⁶¹⁶ Ḥazīne-ḡāne-i ḥāṭırda keşretine göre

²⁶¹⁷ Biraz me 'āl de olsa şu māl-ḥulyāda

Diğer	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Faķir-hāneye aldurdum ol büt-i nāzı	(545/283/2)
	Bulup nişimen-i meyhānede şarāb-zede	
Diğer	Uyutmamış gibi ol āfeti bu şeb ' aşık	(545/283/3)
	Delil-i hāl yeter çeşm-i mesti h'āb-zere	
Diğer	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)	
	Hırşla çürütmezdi alup buse-i la' lūñ	(557/306/5)
	' Āşıkda çürük olmasa bir pāre ' aķide	
Diğer	Pervāz hevāsında gibi murğ-ı melāhat	(557/306/6)
	Pek haşyeti var bed-beñiz uçmış o peride	
Diğer	Şābit hūsne yazduragör deftere yoħsa	(557/306/7)
	Divān-ı haşrda ne ğazel var ne aşıde	
Diğer	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Ṭurrañ esir idüp dil-i zārı kemend ile	(548/290/1)
	Divān-ı hūsne gönderecek ayd ü bend ile	
Diğer	Ol şehsuvār şiftesin nāza başdırur	(548/290/2)
	Yanın ıçın hırām iderken semend ile	
Diğer	Ey naħl-i nāz himmete endāze olmaz ²⁶¹⁸	(548/290/3)
	Luṭf eyle ölçelüm seni serv-i bülend ile	
Diğer	Başdı bu gice şaħne-i endişe Şābitā	(549/290/5)

²⁶¹⁸ Ey baħl-ı tāze himmete endāze olmaz

Bikr-i hayāli şāhid-i tab‘ -ı levend ile

Diger

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

Ne eşk-i seher ne āh-ı şeb-gāh

(546/286/1)

Yıldız kadar akçe ister ol māh

Bülbül ne zarīf imiş gamından

(547/286/4)

Eyler güli kuş diliyle āgāh

Baş hābl-i hayāle Sābit pāy

(547/286/5)

Mizān-ı kalemle Allāh Allāh

[154a]

Diger

(Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)

Çapuñda dest-gır ol sākīyā rindāne düşdükçe

(554/301/1)

Ayaqlandur birer mīnā ile mestāne düşdükçe

Ayağında bulurduñ Ka‘ be’yi kūyuñda āgyārı

(554/301/6)

Lekedle öldüreydüñ pister-i hicrāna düşdükçe

Diger

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

Ṭoldur diyü mīnāyı ‘ acül olma ziyāde

(547/287/1)

Ey sākī boyacı küpi midür hum-ı bāde

Māluñ gibi ab-ı ruhuñı bāde virür hep

(547/287/4)

Meyl itme şakın mey gibi bir ehl-i fesāda

Yırtup dikerüz cübbe-i şad çāk-i vücūdı

(547/287/3)

‘Aşkuñla ne işler idüpdür hâriķ-i ‘āde²⁶¹⁹

Diger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	Muraşşa‘ raht-ı şive ile süvār-ı esb-i nāz olmuş	(549/291/2)
	Topuzla göñlüm aldı bir cevān-ı sīm ğaddāra	
	Giceveş dehānın naķd-ı cāna ol tutuşmuşduk ²⁶²⁰	(549/291/3)
	Peşimān oldu uymaz evde güftār bāzāra ²⁶²¹	
Diger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	Bizümde yanımıza kalacak eyyām-ı hüsünde ²⁶²²	(559/310/2)
	Bu derd-i süddedür kim hāşıl itdün āsitānında	
	Her alduķça birer imān-ı naķdin bir düğüm bağlar	(559/310/5)
	O kāfir mācerānuñ kaç girih var ğisuvānda	
	‘Aceb mi şuda olsa yelkeni ālüfte-i yārānuñ ²⁶²³	(559/310/7)
	Muvaffāk hevā yok fülk-i ‘işret bād-bānında	
Diger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	Açup āğuşumı bir der-kenār itmek recāsıyla	(550/293/2)
	Şarıldum ol kadar söz geçmedi pehlū-yı cānāna	
	Yine bir kayda düşdüm Şābitā baht-ı siyāhumla	(550/293/5)
	Ṭolaşdı pāy-ı ‘aqlum dāmen-i ğisū-yı cānāna	

²⁶¹⁹ ‘aşkuñ ile ne işler ider hâriķ-i ‘āde

²⁶²⁰ Gice būs-ı dehānın naķd-i cāna ol tutuşmuşduk

²⁶²¹ Peşimān oldu uymaz evdeki güftār bāzāra

²⁶²² Bizüm de yanımızda kalacak eyyām-ı hüsünde

²⁶²³ ‘Aceb mi şuda olsa yelkeni ālüfte-i ābuñ

Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Zihām-ı şifteden bir kıızıl kıyāmetdür Efendi kan oluyor la' l-i aḥmer üstünde	(553/298/5)
	Didüm ki çömlegi bulmuş қаpağını Şābit Görince cāmı ḥum-ı rūḥ-perver üstünde	(553/298/6)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Bülbüle ṭafra şatup ol müteseyyid ḡonca Tükürür müşt-i ' ināda mütemerrid ḡonca	(551/296/1)
	Sebz destār-ı siyādetle mişāl-i mehdī Şaḥn-ı gülşende ḥurūca mutaraşşid ḡonca	(551/296/2)
	Bir yalın ḳatca-cevān idi çemende Şābit Cāmeler eyledi peydā muta' addid ḡonca	(552/296/6)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Bülbülüñ silsileden oldığı zāhir oldı Ṭāḳdı zencir-i cünūna yine seyyid ḡonca	(551/295/2)
	Şaḥne-i nāmiyenüñ ṭomruḡına girmez idi Olmasa böyle mu' ānid ü mütemerrid ḡonca ²⁶²⁴	(551/295/3)
	Bir ḳabā şemle şarup ḳırdı geçirdi Şābit Güldüre güldüre ezhārı muḳallid ḡonca	(551/295/6)
Diger	(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)	

²⁶²⁴ Olmasa böyle mu' ānid mütemerrid ḡonca

	Temhîd iderek çār-şeb-i ‘ aşk ü niyâzı	(556/305/5)
	Bir şulha yatarsak seni bir maşlahat olsa	
	İtmezdi müselmānlığı āzürde-i firqat ²⁶²⁵	(556/305/7)
	Kāfırde eger zerre kadar merhamet olsa	
Diger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	Virüp gülşende ağız ağıza gül-gonca leblerle	(554/299/1)
	Muşāhib oldı sulţān-ı güle bülbul edeblerle	
	Haṭā yok zülf-i dil-bere ser-i mû kendü cürmümdür	(554/299/3)
	Balā-yı ‘ aşkı kendüm istedüm buldum taleblerle	
	Ḳıyāmetler kopar kūyında nāz ü şiveden Ṣābit	(554/299/5)
	Hırāmān olsa ol serv-i revān şūr ü şağablarla	
[154b]		
Diger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)	
	Çemende goncalaruñ ağzı egilüp qaldı	(554/300/2)
	Şaqa-yı bülbüle şol deñlü itdiler ḡande	
	Yalancı gül gibi ‘ ahdine ṭurmayup Ṣābit ²⁶²⁶	(554/300/5)
	O goncayı ḳodıgum yerde bulmadum bende	
Diger	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)	
	Ey nişāb-ı fitneye mālİK zūkāt-ı şīveñe	(549/292/2)
	Virme benden ḡayrı bir cerrāra Allāh ‘ aşkına	

²⁶²⁵ İtmezdi müselmānları āsürde-i firqat

²⁶²⁶ Yalancı gül gibi bûy-ı vefası yok Ṣābit

	Hâtırım ister dilerseñ ğayrı azār eyleme Bende ẖvāhiş var iken azāra Allāh ‘ aşķına	(549/292/3)
	Cū‘ -ı gülse mübtelādur cān otarsın ğayruña ²⁶²⁷ Bir zehirlik vir bu gün ağyārda Allāh ‘ aşķına	(550/292/4)
Dığer	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Ta‘ arruż nāhının kaç‘ itdüm imdādın görüp ğaybın Kesildikçe tama‘ tırnaķları çıkdı benāmunda	(563/318/3)
	Güzeşte fitne hū nev-resteye ta‘ līm-i cevır eyler Ki ben dildādegāne şöyle eylerdüm zamānında	(563/318/4)
	Bütānuñ sūzen-āsā kendüye cezb itdi müjġānuñ Melāḫat gibi mıkñatıs vardur nev-cevānumda	(563/318/6)
	Ne ḫelvālar yedürdi zevķ-i taķlīd ile hūbāna O lüknet çāşnisini ol büt-i şīrīn dehānunda ²⁶²⁸	(563/318/5)
	Gelen hem cevır ider hem bār-ı minnet yükledür Şābit ²⁶²⁹ Ne tāb ü tüvān kaldı vücūd-ı nā-tüvānumda	(564/318/7)
Dığer	(Müstef‘ ilün Müstef‘ ilün Müstef‘ ilün Müstef‘ ilün) Ḥüsn-i güli itmiş ḫacil dīdār mihri mużmaḫil Meh-pārelerden dīşdi dil bir şīve-kāruñ yanına	(554/302/3)
	Ey servī-i serdi hevā gezdürmez oldu Şābitā ²⁶³⁰	(555/302/6)

²⁶²⁷ Cū-ı kelbe mübtelādur cān otarsın ğayruña

²⁶²⁸ O lüknet çāşnisi ol büt-i şīrīn zebānumda

²⁶²⁹ Gelen hem cevır ider hem bār-ı miḫnet yükledür Şābit

Bir balta urdı bu şita şimdi çınāruñ yanında

Diger

(Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Derd-i ' aşkuñla başı yaşıdıkda

(552/297/4)

Ḥaste-i lā-' ilācdur gonca

Dāne-i jāleye dehān açıyor

(552/297/5)

Şābitā belki açdur gonca

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Dil-i bed-rūzgār-ı ' aşıkı dāğ üsti bāğ eyle

(565/320/1)

Raḳīb kāfiri yel mūmlarıyla bir çerāğ eyle

Sebū-yı bezm ile cānā kefil ol devr-i mīnāda²⁶³¹

(565/320/3)

Dönekdür sāḳī-i bed-' ahd ile bāzārı şāğ eyle

Mücerred merğ-zār-ı Üsküdār' uñ bülbülin diñle

(565/320/6)

Teferrücgāhı Kuzguncuğuñ teslim-i zāğ eyle

Diger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Nüş eyleyüp duḥān-ı mümessek zamānede

(562/316/1)

Erbāb-ı keyf cümle қоқар қahve-ḥānede

Ḳārūn mişāli kenz-i fenāya zekat yok

(562/316/3)

Gördüm faḳīr naḳl-i şarīḥin ḥizānede

' Uşşāḳ fecr-i kāzibe dek baḳdı gelmedi²⁶³²

(562/316/4)

²⁶³⁰ Ol servi srdī-i hevā gezdürmez oldı cā-be-cā

²⁶³¹ Sebū-āsā mūli bir ay kefil al devr-i mīnāda

²⁶³² ' Uşşāḳ fecr-i kāzibe dek baḳdı gelmediñ

Neñ var bu ħulf-ı va‘ de durūğ-ı bahānede²⁶³³

Şābīt baş belāsı olduñ ħūmardan²⁶³⁴ (563/316/5)

La‘ net şarāba sāķīye pīr-i muğānede

Dīger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Keyf-i şahbā-yı nevāzişle bizüm dīvāne (562/315/2)

Ķorķarın dil-bere bir vaż‘ ide gūstāĥāne²⁶³⁵

Pīr-i meyĥāne külāhın yine tekbīrledüp (562/315/5)

Ķahve-i rū-siyehe tevbe virür fīncāne

Sālikūñ ni‘ met-i ru ‘yāsını beñzetmişler (562/315/6)

‘ Alef-i keh-keşān-ı ĥar-ı bī-sāmāne

Gerd-i fitne Ķoparup gök leyli muğber eyler (562/315/7)

Şābitā aldanma o gīsū-yı ‘ anber efşāna

[155a]

Dīger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Hücūm-ı berdden efsürdelük var serde²⁶³⁶ (555/303/1)

İçinden giymek ister kürki el-ĥāşıl bu günlerde

Ṭabīb-i dehr ‘ aceb mi Ķar başsa dest-i ĥikmetle (555/303/3)

Üşütmiş ayağın şehre gelürken cūy bir yirde

Sovuk deprendiginden añladum vadīsini Şābit (555/303/6)

²⁶³³ Nen var bu ħulf-ı va‘ de dūrūğ ü bahānede

²⁶³⁴ Şābit ne baş belāsı bu olduñ ħūmārdan

²⁶³⁵ Ķorķarum dilbere bir vaż‘ ider mestāne

²⁶³⁶ Hücūm-ı berdden efsürdelik var cān ile serde

Bu gün āheng-i gülşen yok o nahl-i nāz-perverde

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Derūna bir ẖarāret düşdi kim deryā söyündürmez (543/282/3)

‘ Aceb ẗatlu uyuzdur la‘ l-i şīrīnūnde tebhāle

Metā‘ -ı fitne şalvarı gibi ayağdadur şimdi (544/282/7)

Ḳumāş-ı nāzı dil-ber kendi virdi düş-ı dellāla

Gelüp ẗalmağla bir şeb bizde vāfir ẗıl ü ẗāl olmış (543/282/6)

Bu ehl-i maḥabbet ẗann ider miydi gele ẗāle²⁶³⁷

Tel ehlinden geçinenler rişte-i ma‘ nāyı şarsunlar²⁶³⁸ (544/282/8)

Müzer-keş ḥāme-i Şābit gibi bir pāk minvāle

Diger

(Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

Düşsün o şuḥūñ ‘ arbede-i ibtilāsına (557/307/1)

Ṭurduḳ dil-i fütādemüzüñ her belāsına

Billūr tügme şanma girībān-ı yārda (557/307/2)

Bir ẗatre eşküm idi dikildi yaḳasına

‘ Āşık dönerse çevirür kūy-ı yārdan²⁶³⁹ (557/307/3)

Cellād-ı ‘ aşḳ ẗarbla rüyın ẗafāsına

Güyā ki āteş almağa gelmiş idi Şābitā (557/307/5)

Aldı şerāre-i dili gitdi hevāsına

²⁶³⁷ Bunı ehl-i maḥabbet ẗann ider miydi gele ẗāle

²⁶³⁸ Tel ehlinden geçenler rişte-i ma‘ nāyı şarsunlar

²⁶³⁹ ‘ Āşık dönerse de çevirür kūy-ı yārdan

DİĞER ĞAZEL-i ETEMM

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Uymış gönül de dil-berinūñ muḳtezāsına (558/308/1)

Şimdi cefā-yı zevḳını virmez şafāsına²⁶⁴⁰

Aldı gözüm yaşını o ḥarāmi nigh benüm (558/308/2)

Virsün ḳurı cerīmelere ḳan bahāsına

Bilmem ne serdür elden ḳırıldı ḥalk²⁶⁴¹ (558/308/3)

Reftārı bir ḳırık güzelūñ merḥabāsına

Turşile geldi meclise def' -i ḥumār içün (558/308/4)

Bağışladum ' aṭāsını şeyḥūñ liḳāsına

Al-i ' abā maḥabbetin eyleyüp iş'ār²⁶⁴² (558/308/5)

Şābit büründi faḳr felāket palāsına

DİĞER

(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)

Getürdi fitne şuyın yetmiş iki dereden²⁶⁴³ (561/314/3)

İdince yetmiş iki milleti füsün-kerde

Begenmiyor yirümi teng-nā-yı ğamda raḳīb²⁶⁴⁴ (561/314/4)

Begüm gönüllü it olmaz benüm olduğım yerde

²⁶⁴⁰ Şimdi cefası zevḳını virmez vefāsına

²⁶⁴¹ Bilmem ne seyirdür ki bir elden ḳırıldı ḥalk

²⁶⁴² Al-i ' abā maḥabbetini eyleyüp iş'ār

²⁶⁴³ Getürdi fitne şuyın yetmiş iki vādiden

²⁶⁴⁴ Begenmiyor yirümi teng-nā-yı ğamda

	Naşîhat itmege gelmişdi kırdı köstegi şeyh Kopunca bend-i birîşim-i çeşm-i hançerde ²⁶⁴⁵	(561/314/5)
Diger	(Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün) Seccāde-i pereştîşe pā korsa ol şanem Kandil alur fitili hemān bir sücüd ile Ol kebk-i hüsni yemle de ism-i Cevād sür ²⁶⁴⁶ Düşmezse dāme zemzeme-i yā Vedūd ile	(561/313/2) (561/313/3)
Diger	(Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün) Hammāmcı-zāde yek-dil olup mügr ü āl ile Şavmağda müşterisin iki peştemāl ile Dil-ğaste-i ğamı göbegin oğdurup yatar ²⁶⁴⁷ Ser-şaffa-i emelde ümîd-i muhāl ile	(564/319/1) (564/319/10)
Diger	(Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün) Haşma başılsa da yine kalkar ğavūr olan Bağ hācı yatmaz itdügi merdāne ğayrete Bu gice bizde kalmağa virdi hele qarār Ol şüh-ı teb-zede gücle yattı nevbete	(558/309/4) (558/309/5)
[155b]		
Velehu	Mey-ğvāre hüsni muğ-beçe-i şüh-meşrebe Dil virdüğine nādım imiş bağ nedāmete	(558/309/6)

²⁶⁴⁵ Kopunca bend-i birîşim-i kîne hançerde

²⁶⁴⁶ Ol kebk-i hüsni yemle de ism-i Cevādi sür

²⁶⁴⁷ Dil-ğaste-i ğamı göbegin ovuşturup yatur

	Ḳatlı-i raḳıbe başsa vilāyetde şeyḥ ayak Çokdan ḳadem başardı maḳām-ı vilāyete²⁶⁴⁸	(558/309/7)
Dıger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) ' Aksini gösterür āyīnede ol müflise kim Nuḳresiz ' azm-i kenār eyleye küstāhāne	(560/311/7)
	Ḳayışı ḥarcı daḥi ' āşıḳı şırtındur²⁶⁴⁹ Derisin yüzse bütün yok diyemez fermāne	(560/311/8)
	Dil-i sengüñi ile geldi fesānı hem-seng Göz terāzūsına aldum ikisin rindāne	(560/311/9)
	Peştemāl ide diyü sīnesi cildin ' āşıḳ Gömgök itmiş döğerek yumruk ile dīvāne	(560/311/10)
	Ḥün-ı erbāb-ı dile şışe gibi teşne imiş Çekelüm şāhid ile Şābit eyle erkāna	(560/311/13)
Dıger Tāriḥ-i Dīvān	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Ġamze-i mesti metā' ı şabrı tārāc eyleyüp Ḥāne-i dil döndi tātār ' askeri urmuş eve	(166/48/4)
	Vāy ol āvāre-i ' aşḳuñla sulṭānum gibi²⁶⁵⁰ Bī-ḥaḳıḳat bī-vefā hercāyi bir dil-ber seve	(166/48/5)

²⁶⁴⁸ Çokdan ḳadem başardı maḳām-ı kerāmete

²⁶⁴⁹ Kayışı ḥarcı daḥi ' āşıḳı şırtındandur

²⁶⁵⁰ Vay ol āvāre-i ' işḳa ki sulṭānum gibi

Şābitā bu hāme-i āteş-nişār-ı ābdār (166/48/6)
Dāğlar baksa n'ola cān Emīr-i Dehleve

Ez-murabba' āt-ı Şābit

(Mef' ūlū Mefā' ilūn Mefā' ilūn Fā')
Aldanma uyup giryuh rū-ı rūbāha (400/1)
Şābit şıgın ol kerīm olan Allāh'a
Gör vaqı' a-i Yūsuf gürk-i çarhı
İhvān-ı zamān ipiyle inme cāha

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilūn Fā')
Hün-āba derūnında olup pergāle (400/3)
‘Aşıkuñla yanı käre çıkardı lāle
Açılma diyü hezār-ı zāde her gün
Beynin şuvarur gonca-i bāguñ jāle

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilūn Mefā' ilūn Fā')
Dil virmiş idi Yūsuf'a ol āvāre (402/12)
Hiç ‘aşkı ketme bulmaz idi çāre
Rişte ile harīdārılığın añladılar
Hep çıkdı ‘acūzuñ ipligi bāzāra

Diger (Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)²⁶⁵¹
Derd-i ser virme şakın ‘āşıka reftāruñla (397/31)
Şokma püsküllü belāya anı destāruñla
Urılur cānla herkes saña boş böğirden
O yumurcak ālası gamze-i mekkāruñla

²⁶⁵¹ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

Ez-muḳaṭṭa‘ at-ı Dīvān-ı Şābit

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Fā‘)²⁶⁵²

Tamgā-yı ḳumāş-ı cāmedür ḳānn itme (401/6)

Ḳaldı naẓarum gūşe-i dāmānuḡda

Ser-māye-i ġamuḡla dökdi yetīm eşküml²⁶⁵³

Öksüzce gibi ṭarf-ı ġirībānuḡda

Dīġer

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilūn Fā‘)²⁶⁵⁴

ġül gibi kenārında açup sīnesini (403/18)

Āyīne-i nūr inmiş o kāfir ḡavẓa

Ḥayretde ḳalup nergis-i ‘ayn-ı ‘āşıḳ

Bir sīne-i dildāra baḳar bir ḡavẓa

Dīġer

(Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)

Mekārim pīşe sultānum gibi destūr-ı zī-şānuḡ (399/43)

Du‘ ā-yı devlet ü iḳbāli vācibdür ‘ibād ūzre

Şıṭabl-ı ḡāşşuḡndan geldi bir esb-i mübārek-yād²⁶⁵⁵

Murādumca henüz bindüm bu ġün esb-i murād ūzre

Ez-meṭāli‘ -i Şābit

(Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)

N’ola Şābit ḳuluḡa eyler iseḡ bir pāye (416/105)

Eşeri ‘ā’id olur ḡāẓret-i Mevlānā’ya

²⁶⁵² Divanda rubai olarak kayıtlıdır.

²⁶⁵³ Toḡdurdu yetīm-i eşki sermā-yı ġamuḡ

²⁶⁵⁴ Divanda rubai olarak kayıtlıdır.

²⁶⁵⁵ Şıṭabl-ı ḡāşşuḡuzdan geldi bir esb-i mübārek pāy

[156a]

- Diger** (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Ol zehr-i mārıyla şişürüp kārının yine (410/41)
Döndi sebū-yı mey mütevellii mezārına
- Diger** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
O semen-pirehene vāsıta-i bāde ile (415/92)
Bir tımansız şarılur pirehen-i sāde ile
- Diger** (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Hācı da şubha dek tırur ol āsitānede (415/93)
Bī-çāre hācı yatmaza döndi miyānede
- Diger** (Fe' lātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Kim ki esmā çekerek nā'il olur maḥbūba (418/124)
Yā Vedūd iskelesinden yanaşur Eyyüb'a
- Diger** (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Bir şevk var idi gice şeyḥ-i cemilde (410/42)
Vāfir terennüm itdi uşul-ı şākilde
- Diger** (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)
Şeftālū-yı bāğ-ı ruḥuñ yok mı zekātı (416/107)
Dil-ḥastelerüñ pādişehüm ağzı şulandı

Ez-berber-nāme-i Şābit

(Fā' ilātün Mefā' ilün Fā' ilün)

Bāb-ı taḳzimde ol gonca lebe

İltisām ile düşündi ‘ abeşe

Ez-derenāme-i Şābit

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Uğrasa yanına div-i gümrāh

(20/1/60)

İsti‘ āze ile kaçardı her gāh²⁶⁵⁶

Tārīḡ-i Etem-zāri Efendi el-merḡūm

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Zāri Efendi eyledi ‘ uḡbāya irtihāl

(193/23/1)

Müstaḡraḡ-ı na‘ im-i cinān-ı celil ola

Ġilmān-enīs ḡūr-celīs ü melek-nedīm²⁶⁵⁷

(193/23/2)

Raḡmet refīḡ nūr-ı berāyet delil ola²⁶⁵⁸

Her laḡza ḡāk-ı merḡadine ḡatre-bār olup

(193/23/3)

Mā ‘ü’s-sicāl-i feyż-i ilāhi sebīl ola

Şābit duā‘ idüp didi tārīḡ-i riḡletin

(193/23/4)

Zārī efendi merḡadi nūr-ı cemīl ola

Ez-na‘ t-ı Resūl-i Ekrem Şalla’llāhu Ez-dīvān-ı Seyyid Vehbī

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Marīż-i ‘ aşḡa dārū’s-şifādur ravza-ı pākuñ

(634/190/4)

Ḳamū dertlilerün dermānı sensin yā Resūla’llāh

Dil-i Vehbī’yi tufān-ı gühenden sen ḡalāş eyle

(634/190/5)

²⁶⁵⁶ İsti‘ āze ile geçirdi her gāh

²⁶⁵⁷ Ġilmān-enīs ü ḡūr-celīs ü melek-nedīm

²⁶⁵⁸ Raḡmet refīḡ ü nūr-ı hidāyet deli ola

Bu bahrũñ keřtiyānı sensin yā Resũla’līlāh²⁶⁵⁹

Diger Ez-ġazel

(Mef’ ũlũ Fā’ ilātũ Mefā’ ilũ Fā’ ilũn)

Sāḥil-nişın-i vuşlat iken keşti-i dil (646/209/3)

řalduķ muḥit-i firķate Allāh yol vire

Bend-i hevādan itdi gōñũl niyyet-i gũrĩz (646/209/4)

Dārũ’l-emān-ı tã’ ate Allāh yol vire

Diger

(Mef’ ũlũ Fā’ ilātũ Mefā’ ilũ Fā’ ilũn)

Ḥoř dũřdi ḥaṭṭ ü ḥāl leb-i dil-ber ũstine (634/191/1)

Gũyā ki ũřdi mũr ü meges sũkker ũstine

Yār eylemiş raķib-i girān-cānı iltizām (634/191/6)

Bōyle řaķil-ḥamli alur neyler ũstine

Ger yũz bulup dũřerse yeri eyle ‘arż-ı ḥāl (634/191/9)

Dũř ḥāk-i pāyına yũzũni sũr yer ũstine

Teftiř idũp murāduñı eyler mũsā’ade (635/191/10)

Budur dũřen o şadr-ı gedā-perver ũstine

Diger

(Mefā’ ilũn Mefā’ ilũn Mefā’ ilũn Mefā’ ilũn)

Tekebbũr şeşm-i ḥalkā ‘aybın iřḥār eyler insānũn (635/192/2)

Bu sırrı ḥurde binler keşf ider cevher ḥuřuřında²⁶⁶⁰

O āḥũ şeşmi gōz gōrdũķçe eyler gōñlũmi pũr-řũr (635/192/5)

²⁶⁵⁹ Bu bahrũñ ĉũnki keřtiyānı sensin yā Resula’līlāh

²⁶⁶⁰ Bu sırrı dũr-binler keşf ider cevher ḥuřuřında

	Olur cîrân nizâ' ı hânede manzar hûşûşında	
	Zen-i dünyâya bu nâ-merd-perverlik cibillîdür Ki meyli mâderuñ efzûndur duĥter hûşûşında	(635/192/8)
	Tehî destân kısmet kendü kıassâm olsa da ferďâ Yine şıfrû'l-yed olur yazdığđ defter hûşûşında	(635/192/10)
	Eger ben görmeseydüm Āşaf İbrâhîm Paşâ'yı Kıalurdı irtiyâbum himmet-i Cā' fer hûşûşında	(636/192/12)
[156b]		
Dġger	(Mefā' ilün Fe' ilâtün Mefā' ilün Fe' ilün) Felek benüm gibi 'âcizdür itmem istimdād Kim i' timād ider müflisün tekeffüline	(636/193/3)
	Ĥayāl-i bâtıl imiş kıaşdı zâhidün bildüm Baķınca sübĥasınun devrine teselsüline	(636/193/4)
	Olur süĥan müteselsil ĥadîş-i mār gibi O şûĥun eylesem aġâz vaşf-ı kāküline	(636/193/8)
Dġger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Faķať bir cevher-i cān kıaldı pinhān ĥoķķa-i dilde İderdüm anı da yāre hediye geťse meķbüle	(637/194/2)
	Dil-i bî-şabr 'aceb mi rüy-ı gerdān olsa ġamzeñden Olur mı sîne germek bî-siper seyf-i meslüle	(637/194/4)

Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Fitnede tufānıyla bağlardı başı bir yere	(638/196/1)
	‘Āşıkun cem‘ iyyet itse kanlı başı bir yere	
	Birbirinden infikāk itmez hūb sübha-veş ²⁶⁶¹	(638/196/5)
	Bağlıdur zāhid derūnuñ cümle başı bir yere ²⁶⁶²	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	İlişüp kākül-i dil-berde şikenden şikene	(638/197/1)
	Dil-i zārı oldı giriftār miğenden miğene	
	La' lin öpdürmege kâ'il olur ağıyara dirîğ	(638/197/3)
	Delinüp gonca lebüm düşdi dehenden dehen	
Beca-yı Raķime-i Be-sūy-ı Aḥbāb		
	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Yārdan ḥaste dile geldi maḥabbet nāme ²⁶⁶³	(639/198/1)
	Muṭrib-i cān okusun şevkiyle şıḥḥat-nāme	
	Şafḥa-i cāna virür mūhre-i dāğıyla cilā	(639/198/3)
	Yazsa ‘uşşākına maḥbūb maḥabbet-nāme	
	Āhum evrākı yaķar ben daḥı nāme yazarsam	(639/198/6)
	Eyledükçe saña taḥrīr şikāyet-nāme	
	Geldi şehbender-i ‘irfān ṭarafından Vehbī	(639/198/8)
	Külçe-i cins-i ‘ināyet gibi fūrķat-nāme	

²⁶⁶¹ Birbirinden infikāk itmez ḥubūb-ı sübha-veş

²⁶⁶² Bağlıdur ehl-i derūnuñ cümle başı bir yire

²⁶⁶³ Yārdan ḥaste dile geldi meveddet-nāme

Diğer	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Böyle giderse haşırda nāz eyler ol perī	(640/199/3)
	Rıdvān da' vet eylese havz kenārına ²⁶⁶⁴	
	Ser-germ-i naḥvet olmasun o şūḥ çok da kim	(640/199/5)
	Degmez neşāt-ı bāde-i ' işve ḥumārına	
	Bakmaz mı dil-berān kühen-i sālūñ ol perī	(640/199/6)
	' Uşşāk-ı riş-ḥānde olarak i' tizārına ²⁶⁶⁵	
	Vehbī zevāl-i devlet-i ḥüsnin ol āfetūñ	(640/199/7)
	İtdūñ havāle fitne-i ḥaṭṭ-ı ' izarına	
Diğer	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Nigāhum olmaz ise tercemān ḥarf-ı niyāz	(641/201/4)
	Degül ifādeye kādır zebān murādumca	
	Güzellerūñ severüm cümlesin dimem Vehbī	(641/201/5)
	Fülān ḥilāf-ı ṭabī' at fülān göñlümce ²⁶⁶⁶	
Diğer	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Tehī dest-i niyāz itme beni naḥd-i temāşādan	(642/202/3)
	Ki çeşmüm kāse-i der-yūzedür rāh-ı temennāda ²⁶⁶⁷	
	Qalur mı rüz-ı rüst-ā-ḥīze yoḥsa ey kıyāmet-ḳad	(642/202/4)
	Senūñle bir gice haşır olmak olmaz mı bu dünyāda	

²⁶⁶⁴ Rıdvān da' vet eylese kevşer kenārına

²⁶⁶⁵ ' Uşşāḳa riş-ḥān olarak i' tizārına

²⁶⁶⁶ Fülān ḥilāf-ı ṭabī' at fülān göñlümce

²⁶⁶⁷ Ki çeşmüm kāse-i deryūzedür āh-ı temennāda

	Şeb-i vaşl oldı ammā özge hâletle güzër itdi Nıgeh nezzâre-i hayretde hâtır ğayru sevdâda	(642/202/5)
Dıger	(Mef' ulü Fâ' ilätü Mefâ' ilü Fâ' ilün) Zahm-ı nigâh-ı aḥvali cism-i nizârde Bir zü'l-fekâr resmine beñzer Fenâr'da	(642/203/4)
	Güyende eşk-i çeşmi raķībüñ bi- ²⁶⁶⁸ aynih ²⁶⁶⁸ Şeytân aķındısına beñzer Hışâr'da ²⁶⁶⁹	(642/203/5)
Gazel-i Etemm	(Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün) ²⁶⁷⁰ Anberin ḥattı gör zâhid o la' lin terde ²⁶⁷⁰ Sünbül-i cenneti seyr eyle leb-i kevşerde	(643/204/1)
[157a]		
Velehu	Şışede ḥabs-ı perî seyrini isterseñ eger ²⁶⁷¹ Aks-i ruḥsârını gör âyine-i sâğarda	(643/204/2)
	Dil mu' anberde ḥayâl-i leb-i la' li yârüñ Beñzer ol aḥkere pinhân ola ḥâkisterde	(643/204/3)
	Tâkdan eyledi ben ḥâkine tenezzül dildâr ²⁶⁷¹ Buldum o mâhveşi gökde ararken yerde	(643/204/4)
	Hâl-i mūdârını seyr it zekânında güyâ	(643/204/5)

²⁶⁶⁸ Güyende eşk-i çeşm-i raķībüñ bi-²⁶⁶⁸ aynih²⁶⁶⁸

²⁶⁶⁹ Şeytân aķındısına müşâbih Hışâr'da

²⁶⁷⁰ Anberin ḥattını gör zâhid o la' l-i terde

²⁶⁷¹ Tâkdan eyledi ben ḥâke tenezzül dil-dâr

‘ Anber-ālūde-i dūd oldı bün-i micmerde

Sünbül-i haṭṭını ārāyiş-i destār itmem (643/204/6)

Var iken ḥāşılı sevdā-yı maḥabbet serde

Vehbiyā gāh haṭṭın seyr iderüm gāh zülfüñ²⁶⁷² (643/204/7)

Sürü-yı meşrebüm ārām idemem bir yerde²⁶⁷³

Diger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Keder bulmaz gezer seyl-āb-ı meyden ṭab‘ -ı rindāne (643/205/1)

Dem-i ‘ işretde gelmez pend-i zāhid yād-ı mestāne

Degül ebrü-yı pür-çin kilik-i kudretten celī haṭṭuñ²⁶⁷⁴ (644/205/4)

Keşide ḥilāt-ı taḥsindür haṭṭ-ı reyḥāne²⁶⁷⁵

Ne tozlar ḳopdı ḥüsnüñ başına gördüñ mi ey Vehbī (644/205/5)

Sipāh-ı haṭṭ kemīn-i ğaybdan çıḳduḳda meydāna

Diger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Yediler kırklar elbette ṭutar anda maḳām (644/206/2)

Beñzemez mi ser-i kūyuñ Cebel-i Ḳaysün’a

Sāz-kār olmaz ise luṭfuñ eger da‘ vī-i vaşl (644/206/4)

Ne olur şer‘ a muvāfiḳ ne uyar ḳanūna

Dür-i dendān ü leb-i la‘ lüñle beñzer dehenüñ²⁶⁷⁶ (644/206/5)

²⁶⁷² Vehbiyā gāh haṭuñ seyr iderem ki zülfüñ

²⁶⁷³ Şu didi meşrebüm ārām idemem bir yirde

²⁶⁷⁴ Degül ebrü-yı pür-çin kilik-i kudretten celī haṭla

²⁶⁷⁵ Keşide ḥil‘ at-i taḥsindür ol aṭṭ-ı reyḥāna

²⁶⁷⁶ Dür-i dendan ü leb-i la‘ lle beñzer dehenüñ

Cüz-i terkîbi cevâhirden olan ma' cûna

Diger

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Müselmân-zâlığı gögsüne ko inşâf it (644/207/2)

Bir selâmuñda yok mı ey büt-i ra' nâ söyle

Bâri bir şâfî cevâb eyle tabîbüm lutf it (645/207/3)

Derdüm olmazsa pezîrây-ı midâdâ söyle

Diger

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

İbrîk-i vuzû eylerdi şavma' asında (647/210/5)

Girse ele bî-minnet şîşe-i bâde²⁶⁷⁷

Ta' dil-i şalavâtı idüp ifrât mürâyî²⁶⁷⁸ (647/210/6)

'Avk itmededür halka dağı dini edâda²⁶⁷⁹

Şûfî saña nisbet saña nisbet görünür hoşka-i tiryâk (647/210/7)

Mâruñ deheni nîş-i zebân ile âzâde

Vehbî aña vakf olsa eger penbe-i mînâ (647/210/8)

Eylerdi hâlâli yirine câme şitâda

Diger

(Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Zînet düşer mi şadr-ı güzînân rif' ate (647/211/1)

Qorlar mı nokta kıl nazar imzâ-yı hüccete

Qâbil olur mı nüsha-i ülfetden intifâ' (647/211/3)

²⁶⁷⁷ Girse eline minnet eger şîşe-i bâde

²⁶⁷⁸ Ta' dil-i şalâtı idüp ifrât mürâyî

²⁶⁷⁹ 'Avk itmededür Halka dağı dini edâda

Harf-i hülûş-ı rābıta olmazsa şöhbete

Nā-müsteḥakḳa rābıta-baḥşî-i ʿizz ü cāh

(647/211/5)

Güyā teʿ addi itmege beñzer emānete

DİĞER ĞAZEL-i Etemm

(Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün)

Her ki bālin-veş tayanmazsa eşügi taşına

(648/212/1)

Dergeh-i dildārda yokdur yeri taş başına

Sen de ʿaḳluñ var ise bir neşʿe taḥsıl it yüri

(648/212/2)

ʿĀlemüñ taʿ n itme tiryākisine ʿ ayyāşına

Ḳatre-i eşkümlle deryālar nihān olmuş görüp

(648/212/3)

Merdüm-i çeşmüm didi girdüñ yine bir yaşına

Biñ yaşasun Nūḥveş ol māh-rū bakmazsa da

(648/212/4)

ʿĀşıḳuñ tufān-ı eşk-i dīde-i ḥūn-fāşına²⁶⁸⁰

[157b]

Velehu

Vehbiyā ebyāt-ı ḥoş-naḳş gören bu tarḥ dil-keşuñ²⁶⁸¹

(648/212/5)

Ser-fürü eyler görenler ḥāme-i naḳḳāşına

DİĞER

(Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün)

Perişin cilvegāhuñ çeşmesār-ı dīde-i cāndur

(648/213/2)

Ten-i ʿ uryānını seyr itmege ḥammāme ḥācet ne

Ḥayāl-i dūr çeşme-i ṭabʿ uña nezdik iken Vehbiyā

(648/213/5)

²⁶⁸⁰ ʿĀşıḳuñ tufān-ı eşk-i dīde-i ḥūn-pāşına

²⁶⁸¹ Vehbiyā ebyāt-ı ḥoş-naḳşın bu tarḥ-ı dil-keşuñ

Olup der-dest-i dā'im dūr-bīn-i cāma ḥācet ne

Diger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Şeytāna uyma 'āşıkā raḥm eyle perī²⁶⁸²

(650/217/2)

Ādem şanup raķīb ile ünsiyyet eyleme

Şarf itme āb-ı rūyuñı bezm-i kibārda

(650/217/4)

Hoy-kerde-i ḥicāb olarak zillet eyleme

Vehbī koma devātde bī-kār kılküni

(651/217/6)

Engüşt-i 'aķlı der-dehen-i ḥayret eyleme²⁶⁸³

Diger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Ümīd-i buse cā'iz imiş ḥatt-ı yārdan

(651/218/2)

Gördüm yirin o mes'elenüñ ben kitābda

Olmaz resīde menzīl-i te'sīre tīr-i āh²⁶⁸⁴

(651/218/4)

Ḳaddüñ kemānveş olmıyacak pīç-i tābda

Gülşende nāle itme der-i yāre 'āzim ol

(651/218/5)

Gel 'andelīb dīñle beni sen bu bābda

Diger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Olursa şimdi olur tāb-ı ğamla germ-ā-germ

(652/219/3)

Alışdı gül-ḥun-ı dil āteş-i maḥabbetle

Bu şi'r-i nāziki ibrāz eyleyüp Vehbī

(652/219/6)

²⁶⁸² Şeytāna uyma 'āşıkā raḥm eyle ey perī

²⁶⁸³ Engüşt-i 'aķd der-dehen-i ḥayret eyleme

²⁶⁸⁴ Olmaz resīde menzīl-i te'sīr-i tīr-i āh

O şāha ḥālimi ‘ arz eylesem nezāketle

Diger

(Mef’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ ilün)

Ḥaşr itmedi felek bizi ol meh-cebîn ile

(653/222/1)

Ḥayfā ki geçdi ‘ ömrümüz āh ü enîn ile

İtmez nühüfte şevḳini būs eyleyen lebüñ

(654/222/4)

Zā ’il olur mı nefḥa-i mey dārçîn ile

Diger

(Mef’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ ilün)

Bir āfet-i siyeh beni mest itdi şöyle kim

(654/223/3)

Farḳ eyleyemem henüz yemini yesār ile

Çü şanma ey şanevber-i gülşen-tırāz-ı rāz

(654/223/4)

Şu indi pāy-ı serve saña intizār ile

Diger

(Mef’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ ilün)

Çarḥuñ taḥammül eyledigüm bār-ı miḥneti

(655/224/3)

Taḥammül olınsa gāv zemîne zebün ide²⁶⁸⁵

Me ’müldür o dāver-i ‘ ālī-fütüvvetüñ

(655/224/5)

Luṭfı telāfı-i sitem-i çarḥ-ı dūn ide

Diger

(Mefā’ ilün Fe’ ilātün Mefā’ ilün Fe’ ilün)

Şebāne meclise gelse o şem‘ -i tābende

(656/226/1)

Yanup yaqılmağı pervāne görse yā bende²⁶⁸⁶

Diriğ kūy-ı vişāle irişmedi dil-i zār

(656/226/3)

²⁶⁸⁵ Taḥmīl olınsa ki o zemîne zebün ide

²⁶⁸⁶ Yanup yaqılmağı pervāne görse tā bende

Reh-i ğamda velī oldı çok şitā ben de²⁶⁸⁷

Nifāk-piše aġyāra i‘ tibār itme (656/226/4)

Olur ise saña ey şeh şüretā bende

Dıger (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Neşāt-baḥşı-i mey intisāb-ı ḥumdandur (657/227/2)

Kerem-güvāh-ı nesebdür kibār-zādeligi

Seḥāda sikkeyi mermerde kıazmaġa ḥātem (657/227/3)

Ne lāyık idi nigin gibi nām-dādelige

Çeken kemān-ı ġam-ı ebruvān-ı dildārı (657/227/4)

Kemān-ı Rüstem’i almaz ele kepādelige

Dıger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

‘ Aceb mi ḥalka-i zencīre dönse gerdiş-i çeşmi (657/228/4)

Göñül dīvāne olmışdur ḥayāl-i zülf-i perçemle²⁶⁸⁸

Benem ol rîş-ḥvād tıġ-i āteş-tāb-ı hicrān kim (657/228/5)

Söyünmez sūziş-i zaḥm-ı derūnum āb-ı merhemle

[158a]

Velehu Var iken dilde ümīd-i şafā-yı ‘afvı ey Vehbī (658/228/6)

Deġişmem ben günāhum zühd-i İbrāhīm Edhem’le

Ez-murabba‘ āt-ı Vehbī

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fā‘)

²⁶⁸⁷ Reh-i ġamında deli oldum çok şitā ben de

²⁶⁸⁸ Göñül dīvāne olmışdur ḥayāl-i zülf-i pür-ḥamle

Tüccār-ı hayāle rüz-ı bāzār olsa (722/29)

Kālā bulunur cihānda harīdār olsa

Dükkān-ı dehānum eyler idüm dem-beste²⁶⁸⁹

Dādveş-ı sūhānde bir kār olsa²⁶⁹⁰

Diger (Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā')

Sāķī bize şun şelaşe-i gassāle (723/32)

Ammā ki ola müşelleş-i yek-sāle

Şīrān-ı ğam hücüm eyledi üstümüze

Kıl gerdiş-i cām-ı şu' le-i cevvēle

Diger (Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)²⁶⁹¹

Ceyhūn'a döndi dīdelerüm hūn-ı āl ile (696/41)

Merdüm-i şināver oldı siyeh peştemāl ile

Bir āl perde çekdi remed tāk-ı çeşmüme

Dīdem zifāfa girdi 'arūs-ı bekr-i hayāl ile

Diger (Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā')

Gerçi felegüñ vaz' ı degül sencīde (721/27)

Andan degülüm lebüñ felāket-dīde

Çün gevher-i ābdār-ı hem-vāre beni

Hem-vārelügümdür eyleyen ğaltīde

Ez-müfredāt-ı Vehbī

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Haddeden tül gibi çekdüñ kendüñe tār-ı dili (730/22)

Ey cevān-ı sīm-keş āferīn üstāduña²⁶⁹²

²⁶⁸⁹ Dükkān-ı dehānum eylemezdüm beste

²⁶⁹⁰ Dād u sitede sūhānda bir kār olsa

²⁶⁹¹ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

DİGER	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Her cānibinde tūde-i rīg-i revān ile	(742/44)
	Ḳum sa' atine beñzer idi ' aḳreb olmasa	
DİGER	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Ebruvān eyle tehniye-i ḥaṭvede yoḥsa kim ²⁶⁹³	(730/23)
	İrmez ḳadem o Ka' be-i ḥüsn āsitānına	
DİGER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Şarīr eyler ḳıyās itme gūşād oldıḳça bu dergāh	(740/33)
	İki destin açup eyler du' ā-yı Āşaf-ı Cem-cāh	
DİGER	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Ol bende bāb-ı şadr-ı refi' ü'l-cenābdur	(739/32)
	Āç ḥalka gibi pendüme gūşuñ bu bābda	
DİGER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Ḥāne-i cānı n'ola itse mūnevver dīde	(741/38)
	Ḳubbe-i serde zibe cāmına beñzer dīde	
DİGER	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Biñ kerre didüm ki varma raḳībūñ ḳonāğına	(743/48)
	Bir kerre dürr-i pendümi aşmaz ḳulağına	
DİGER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Hilāl-i şeb degül reşk itdi gerdün ḥaṭṭ-ı yāre ²⁶⁹⁴	(742/41)

²⁶⁹² Ey cevān-ı sīm-keş şad-āferiñ üstāduña

²⁶⁹³ Ebrūdan eyle tehniye-i ḥatve yoḥsa kim

²⁶⁹⁴ Hilāl-i şeb degül reşk itdi gerdun ḥāk-i dil-dāra

Döküp kühlün gümüşden sürmedânın aşdı dīvāre

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Hvāñ-ı vaşlına şaķın olma anuñ āmāde (741/37)
Hāşılı senüñ aşuñ degül aşcı-zāde²⁶⁹⁵

Diger (Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)
Bu bey' gāha nāķa-i Leyli hevāsına (743/47)
Mecnün gelür gelürse deve iştirāsına

Diger (Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)
Çıksam bu ğavṭa-gāh-ı kaçāda bir selāmetle (740/34)
Tevbe kenār-ı maḥkemesinde niyābete

Diger (Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)
Ser-best olan 'avā'id-i ḥāş ü ze'āmete (740/35)
Vābestedür geçinmesi şulb ü siyāsete

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Çeşm-i seḥḥāri beni biñ kerre idüp āmāde²⁶⁹⁶ (741/36)
İtdi idlāl beni göz göre şeyṭan ru'yāda²⁶⁹⁷

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Temāşā it gönül ol ḥvāce-i ḥüsni dükkānda (741/40)
O zibā gevher-i tābendeyi seyr eyle dükkānda²⁶⁹⁸

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

²⁶⁹⁵ Hāşıl ey dil senüñ aşın degül aşcı-zāde

²⁶⁹⁶ Çeşm-i seḥḥārını biñ kerre idüp āmāde

²⁶⁹⁷ İtdi idlāl beni göz göre şeytan-zāde

²⁶⁹⁸ O zibā gevher-i tābendeyi seyr eyle kânında

Žamīr-i šāḳ esrār dili a‘ lāme ḥācet ne
Olur mir’āte şūret mūrtesim ressāme ḥācet ne

Dīger (Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)
Eyle naẓar pādişehūm mir’āt dile
Şevḳ-i ḥüsnüñle alsun velvele

[158b]

Ez-medḥ-i Ḥazret-i Şultānı

(Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)

Devr-i ‘ adlinde zamāne şād ḥurrem şöyle kim²⁶⁹⁹ (99/16/9)

‘ Ālemüñ nev-rüz-ı ‘ idi reşk ider eyyāmına

Medḥine yokdur mecāl evşāfı ḥūd fikr-i muḥāl (99/16/10)

Yok nihāyet luṭfına iḥsānına in‘ āmına

Dil ṭavāf-ı Ka‘ be-i kūyuñla irdi kāmına (99/16/12)

Minnet Allāh’a yetişdüñ ḥācılar bayrāmına

Niçe tekbirin şaşırılmaz seyr iden üftādeler (99/16/14)

Ol kıyāmet-kāmetüñ baḳ cılve-i endāmına

Ez-Çerāğāniyye

(Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)

Leb-i cūyında olup āb-ı ḥayātı gelse²⁷⁰⁰ (113/23/30)

Sa‘ yına peşimān olurdı Hızır bu gice²⁷⁰¹

²⁶⁹⁹ Devr-i ‘ adlinde zemāne şād u ḥurrem şöyle kim

²⁷⁰⁰ Leb-i cūyında bulup āb-ı ḥayātı gelse

²⁷⁰¹ Say‘ yine olur idi Hızır peşiman bu gice

Ṭurma düş pāyına Vehbī Ḳapudān Pāṣā’nuñ (113/23/31)
Bacadan gir ḳapudan ḳoḡsa da der-bān bu gice

Ez-medḥ-i Çetr-i Hümayūn Şafā-nümūn

(Meḥ’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ ilūn)
Bālā-yı kūḥ-ı Kāf’ da ‘ anḳāyı görmeyen (121/27/6)
İtsün otāḳda o ṣeḥe dūrden nigāḥ

Bābında varmadan ser-i maḳṭū’ i secdeye (122/27/14)
‘ Āḳılsa ser-fürū ider a’ dā-yı kīne-ḥ’āḥ

Yā Rabb bu çetr-i pāk-ı hümayūn sa’ id ola (122/27/19)
Maḥmūd Ḥān’a ola hümayūn bu bārgāḥ

Pend-i Neṣāyiḥ-amīz

(Meḥ’ ūlū Mefā’ ilū Mefā’ ilū Fa’ ūlūn)
Meydānı tehī ṣanma ‘ inānuñ çekerek ṭut (174/38/93)
Bu ṣāḥa da çok merd-i sebük-pāy-ı zamāne

Şāyed cirīd-efgen-i kilḳ olup iderler²⁷⁰² (174/38/94)
Bayrām cemāli gibi rüsvā-yı zamāne

Be-sūy-ı Şadr-ı A’ zam er-ramazānüyye-i Ra’ nā

(Fe’ ilātūn Fe’ ilātūn Fe’ ilātūn Fe’ ilūn)
Merḥabā okıyup ol giceden didi gören (202/46/10)
Ne ṣan’ at var imiş māhiye ressamında²⁷⁰³

Viridi revnaḳ hele ṣehr-i ramazān ‘ id ḳadar (202/46/14)

²⁷⁰² Şāyed ki cirīd-efgen-i kilḳ olup iderler

²⁷⁰³ Be ne ṣan’ at var imiş māhya ressamında

Şadr-ı Cem felek rütbenüñ eyyāmında

Āsafā merḥamet-āyīn-i cerā'im baḥşā (203/46/24)

Bir ḳuluñ var idi Hüseyn Vehbī nāmında²⁷⁰⁴

Hāk-i pāyuña yüz sürmege gelmiş ammā²⁷⁰⁵ (203/46/25)

Halecan var dil-i vaḥşet evhāmında²⁷⁰⁶

O güneḥ-kār ise sen 'afv ü kerem şaḥibisin (203/46/26)

Ḳıl teselli o faḳīrūñ dil-i nā-kāmına

Ez-şitā'iyye-i ḥūş ü Āşāf

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fa' ūlūn)

Var ise ey ay çiçeği faşl-ı bahāruñ²⁷⁰⁷ (210/50/2)

Ḳar topuda andan ḳalır mı rüz-ı şitāda²⁷⁰⁸

Bilmem şeb-i sermādaki āteş başı zevkin²⁷⁰⁹ (211/50/6)

Eyyām-ı bahār içre olan zevḳ ü şafāda²⁷¹⁰

Ez-medḥiyye-i İbrāhīm Paşā-yı Kerīm

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fa' ūlūn)

Şanduk 'acāyib gibidür günbed-i gerdün (214/51/6)

Birbirine uymaz niçe şüret var içinde

Cān virmeyecek yāre açılmaz dil-i perver (214/51/14)

²⁷⁰⁴ Bir ḳuluñ var idi Vehbī Hüseyn nāmında

²⁷⁰⁵ Hāk-i pāyuñe yüzün sürmege gelmiş amma

²⁷⁰⁶ Halecan var idi dil-i pūr-ḥaşyet ü evhāmında

²⁷⁰⁷ Var ise eger ay çiçeği faşl-ı bahāruñ

²⁷⁰⁸ Ḳar topı da andan ḳalır mı nūr u ziyāda

²⁷⁰⁹ Bulmam şeb-i sermādaki āteş başı şevḳin

²⁷¹⁰ Eyyām-ı zemistandaki zevḳ ü şafāda

Şanduk-ı muḳaffeldür emānet var içinde

Halk itse n'ola kıble-nümā gibi teveccüh

(216/51/33)

Dergāhına kim kıble-i ḥācet var içinde

Ez-tehyi 'e-i zībā

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Şükr-i şeker-i mükerrerle bir edeb-i maḥbere²⁷¹¹

(223/54/1)

Tehniyyede döndi ḥāmem meblağ-ı gül şekere

Ben şafā-yı bāl ile ḳārış ḳārış bağ bağladum

(223/54/2)

Ḥāsidiñ ammā eridi bağı yağ yeksere

Ez-ḥāvi-i Tārīḡ Ḳāvi-i Paşmakçı-zāde Es-seyyid 'Abdu' llāh Efendi

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Mevāli silk-i tesbīḡ-i güsiste-tāre dönmiş iken

(236/63/5)

İdüp tanzīm aña bir yeşim imāme kıldı pīrāye

Ṭırāz-ı müsned-i fetvā selil-i düde-i taḳvā

(236/63/9)

Sezādur itseler ḥaḳḳā minnet çarḡ-ı hem-şāye²⁷¹²

[159a]

Velehu

Hem ülfetde mürüvvetde semāḡatda ḡamāsetde²⁷¹³

(237/63/11)

Naẓīri geldi gelmez daḡı min-ba' d dünyāya

Ez-sitāyiş-i Ḳapūtān-ı Deryā Muştafā Paşā-yı Benām

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

²⁷¹¹ Sekker-i şükr-i mükerrerle pür olup maḥbere

²⁷¹² Sezādur itseler ḥaḳḳā maḡāmin çerḡa hem-şāye

²⁷¹³ Fāziletde mürüvvetde semāḡatde ḡamāsetde

Yaḥūd ārāsta-felek-i necāt-ı Nuḥ-devrāndur (250/67/5)
Çıkarmış cūş-ı tufān-ı meserret evc-i a‘ lāya

Yaḥūd Hūt-ı sipihri şayd için kırmış şibāk encām (250/67/6)
Meh-i nev olta atmış baḥr-i ezrāk kevn-i bālāya

Yaḥūd geldi nüvīd-i feth-i nusret semt-i deryāya²⁷¹⁴ (250/67/7)
Müzeyyen şandal ihzār eyledi gerdün dünyāya

Bu takrīble bir kıanca atup murādı çatmaḳdur (250/67/9)
Ḳapudān-ı cedīd olan vezīr-i kām-baḥşāya

O tatlu dil ki var bunda eyler şerbet-i sükker²⁷¹⁵ (251/67/15)
Düşerse raşḥa-i la‘ l-i leb-i şīrini deryāya

Felek ‘aḳlı başında ise alup bād-bān fülkin²⁷¹⁶ (251/67/20)
Gelüp ey kıçlı kıalyonuña zamm itsün donanmaya²⁷¹⁷

Mübārek eyleyüp cāh-ı refī‘ in Ḥazret-i Bāri (252/67/32)
Cihānda ‘ömr-i Nūḥ iḥsān ide o zāt-ı vālāya

Ḳapūdānlık niçe yıllar yelkenin şuya bırakmıştı²⁷¹⁸ (252/67/33)
Anuñ eyyām-ı cāhında yine kesb eyledi pāye

Beşāret birle hātif didi yaz tarīḥin ey Vehbī (252/67/34)
Efendūñ Muştafā Pāşā ḳapūdān oldu deryāya

²⁷¹⁴ Yaḥūd geldi nüvīd-i feth ü nuşret semt-i deryāya

²⁷¹⁵ O tatlu dil ki vardur bunda eyler şerbet-i şekker

²⁷¹⁶ Felek ‘aḳlı başındaysa alup nuh-bād-ban fülkin

²⁷¹⁷ Gelüp ay kıçlı kıalyon gibi zamm itsün donanmaya

²⁷¹⁸ Ḳapudanlık nice yıl yelkenin şuya bırakmıştı

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Râgıb

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Açıldı her bün-i ħarında bir gül-i ħasret²⁷¹⁹ (332/136/2)

O güne neşv ü nemâ var hevâ-yı bâğumda

Mişâl-i ħâne-i âyîne kendü ' aksimdür (332/136/3)

Faḫaṭ şafâdan eşer küşe-i ferâğumda

Olursa cûy-ı sirişküm bu güne tûfân-ĥîz (332/136/5)

İder semenderi gül öksüzi ocâğumda

Hevâ-yı sünbül-i âhum kesl virüp Râgıb (332/136/7)

Şemîm-i bûy-ı güle tâb yok dimâğumda

Dîger

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Ne çâre kullânılsa ĥidmet-i dîgerde çâr ebrû (333/137/5)

Hele câ 'iz degül dellâkla berber ĥuşûşında

Olurdu çeşm-i ħasret ĥüsn-i ' âlem-sûzdan beste²⁷²⁰ (333/137/6)

Bakılmaz ĥâtır-ı aĥbâbe ĥiç dil-ber ĥuşûşında

Vaĥîd- nükte-sence Râgıbâ el arḫası yerde (333/137/7)

Ĥuşûşâ bu zemîn-i tâze tarḫ-ı ter ĥuşûşında²⁷²¹

Dîger

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

Görüp şu ruḫ' ada ednâlaruñ taşaddurını (334/138/3)

²⁷¹⁹ Açıldı her bün-ı ħarında biñ gül-i ħasret

²⁷²⁰ Olur mı çeşm-i ħasret ĥüsn-i ' âlem-sûzdan beste

²⁷²¹ Ĥuşûşâ bu zemîn-i tâze tarḫ u ter ĥuşûşında

Süvārī itse ‘aceb mi ḥased piyādelige

Bu nāz-ı ḥüsnle bir şūḥa olmuş efkende²⁷²²

(334/138/5)

Düşürmedüm o bütüñ naḥvetin fütādelige

Bu āb-ı tāb ile ebkār-ı ṭab‘ umuñ Rāğıb

(334/138/7)

Sezādur olsa eger i‘ tināsı zeyādelige²⁷²³

Dığer Gazel-i Etemm

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)

Oldı resīde tığ-i sitem üstüḥvānuma

(340/144/1)

Öleyüm bu derd ile acımayam cānuma²⁷²⁴

Pür-çin-i nāz idüp dimiş ebrūların o māh

(340/144/2)

Ḳavs-ı ḳazā naẓīre olur mı kemānuma

Bir em olursa ḥaste-i ‘aşḳla lebūñdedür

(340/144/5)

Efsūn-ı ğamzeyi oḳuma degdi cānuma

La‘ lūñ şebīh-i ğonca diyenler açdılar

(340/144/3)

Şığmaz benüm bu güne büyük söz dehānuma

Virmem fütūr şabra olursam da teşne leb

(340/144/6)

Rāğıb recā-yı vuşlatı almayam lisānuma

[159b]

Velehu

Mümkin mi ‘ilācı zaḥm-ı nümāyānuñ ṭabīb²⁷²⁵

(340/144/4)

²⁷²² Bu nāz u ḥüsn ile bir şūḥa olmuş efkende

²⁷²³ Sezādur olsa eger i‘ tināsı zādeliğē

²⁷²⁴ Ölssem bu derd ile acımam ṭatlı cānıma

Var ise çāreñ eyle dil-i nā-tüvānuma²⁷²⁶

Diger

(Fā' ilātün Fe' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Kimde var yārā-yı 'arż-ı müdde' ā ey tünd-ḥū (335/139/3)

Āh-ı ḥasretten temānnālar be-dīdār olmasa

Neşvedār olduḡça nā-hem-vār olur meşrebleri (335/139/5)

Mest-i iḡbālī zamāne böyle ser-şār olmasa

Ḥūd nedānī ṭinet-i merdümde merküz ol ḡadar (335/139/6)

Añlamaz pīş ü pes iḡbāl ü idbār olmasa²⁷²⁷

Eylemez Rāḡīb te'eddüb kimseyi ḡavf ü recā (335/139/7)

Da' vī-i manşūr iderdi her kişı dār olmasa

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Olur ber-kende bünyān-ı 'adāvet zūr-ı permīden²⁷²⁸ (336/140/2)

Hemān sen bāzū-yı saḡt-i müdārāye kesel virme

Kibār-ı devleti hem-meşreb-i pīr-i muḡān buldum (336/140/6)

Ḳaşīde diñlemezl Rāḡīb almazlar ḡazel virme

Diger Ġazel-i Etemm

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)

Reftār idene vādī-i 'aşḡ içre yolınca (337/141/1)

Destinde reh-i rāst 'aşādur yorulınca

²⁷²⁵ Mümkin 'ilācı zaḡm-ı nümāyānuñ ey ṭabīb

²⁷²⁶ Var ise gören eyle dil-i nā-tüvānıma

²⁷²⁷ Añlamaz pīş ü pesin iḡbāl-i idbār olmasa

²⁷²⁸ Olur berkende bünyān-ı 'adāvet zūr-ı nermīden

	Telḥ eyledi kāmın heves-i ḥāme düşenler Koy mevsimine mīve-i maḫşūd olunca	(337/141/2)
	Azraḫş ile ḳābil-i tekdīr olur ammā Çok şu götürür çeşme-i şafvet ṭurulunca	(337/141/3)
	Dil ḳaldı tehi māye olup dīdelerüm pūr Mīnā boşanur ḥavşala-i cām ṭolunca	(337/141/4)
	Bir kerre ṭoḳunsañ teline sāz-ı derūnuñ Biñ dürlü nüvāzişle düzelmez bozulunca	(337/141/5)
	Vaşf-ı ‘ Ālī Paşā ile teng olsa da Rāḡīb Tezyīl ider ḳāfiyem encām bulunca ²⁷²⁹	(337/141/6)
Diger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Mey-i gül-güne revnaḳ-baḫş olur şeffāfi-i mīnā Virür rengin edāyı ṭab‘ -ı nāzik tāze mażmūne	(344/148/2)
	Siyeh-rūzān-ı hicri kām-rān it feyz-i ḥüsnüñden Varaḳ-gerdāni-i ḥaṭṭuñdur amāde şebiḥüne	(344/148/8)
	Çerādan dem urur mı mācerādan fehmi iden Rāḡīb ²⁷³⁰ Edeb māni‘ degül mi i‘ tirāz-ı şun‘ -ı bī-çüne	(344/148/9)
Diger	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün) Ḳaldı naḫş-ı ḥātem-i la‘ lüñ dil-i ḡam-pişede Ḡonca-i terdür ḳo açılson derün-ı şışede	(338/142/1)

²⁷²⁹ Tezyīl iderim ḳāfiyem encām bulunca

²⁷³⁰ Çerādan dem urur mı mācerāya fehmi iden Rāḡīb

	Eylesün tārāc-ı dil ki çīn-i ebrūña nigāh İki şīr olmaz meşeldür sevdigüm bri bîşede	(338/142/2)
	İtdi şīrīn-kāri-i Ferhād naqş-ı bī-sütūn Ser-nüviştin kim każā resm eylemüştür tîşede	(338/142/3)
	Oldum reh-yāb-ı sırr-ı kākül-i ḥam-der-ḥamuñ ²⁷³¹ Çok kilīd-i müşkili itdüm küşāde endîşede	(338/142/4)
	Cem‘ -i ḥaṭṭ-ı lebūñle zehr ü şeker ḥandeyi ²⁷³² Pîş ile cedvāre teşbīh eyledüm rîşede	(338/142/5)
	Ḥırқа-pūş-ı ḥāniḳāh-ı bī-niyāzīdūr dilüm Eylemem Rāğīb müdārā şeyḥe de dervîşe de	(338/142/6)
Dīger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Ḥayāl-i tāb-ı ruḥuñda ‘ aceb leṭāfet var Sirişk-i dīde-i ḥasret gül-āb olur bunda	(339/143/4)
	Ne mümkün eylemek aḥvāl-i ‘ aşkı isitikşā Mekātīb-i ḡam-ı dil bir kitāb olur bunda ²⁷³³	(339/143/5)
	İderse cürmün gerde ile yār қаşd-ı ‘ itāb ²⁷³⁴ Sükūt-ı Rāğība faşlü’l-ḥiṭāb olur bunda	(339/143/7)

[160a]

²⁷³¹ Olmadım reh-yāb-ı sırr-ı kākül-i ḥam-der-ḥamuñ

²⁷³² Cem‘ olan ḥaṭṭ-ı lebūñle zehr ü şekker ḥabdeyi

²⁷³³ Hikāyet-i ḡam-ı dil bir kitāb olur bunda

²⁷³⁴ İderse cürmüne gürd ile yār қаşd-ı ‘ itāb

DİGER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Dırāz itme niyāzuñ kāmetin olma girān-sāye	(342/146/3)
	Gelür feyz-i Hudā geldikde bī-mizān-ı endāze ²⁷³⁵	
	Olur her-dem buḥār-ı ḥār-zār-ı renciṣ-i merdüm	(342/146/5)
	İden gülşen-serā-yı gūşını mevķūf ğammāze	
	Nezāketle dehān-ı yārdan gūş eyledüm evvel	(342/146/7)
	Bu ū'r-i ter 'aceb mi olsa Rāġıb tāzeden tāze	
DİGER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Va' de-i vaşl-ı dürüġı o mehüñ gūşumda	(343/147/1)
	Ķaldı ḥamyāze-i ḥasret gibi āġūşumda	
	Ne ḳadar olsa hüveydā eṣer-i ḥüsn-i ḳabūl	(343/147/2)
	Cünbiş-i ḥarf-i recā yok leb-i ḥāmūşumda	
	Ṭurfe pāy-māl-i ḥavādiş mi olur bencileyin	(343/147/5)
	Şūr-ı sevdā büsr-i bār-ı emel düşumda ²⁷³⁶	
	Didi ol şūḥ dil-i sāġare ber-dāġ olsun	(343/147/7)
	Eṣer-i buse-i Rāġıb leb-i mey-nūşumda	
DİGER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Bu gülşende niçe gül-çin-i şevķ olsun dil-figārān	(345/149/3)
	Gül-i ḥūrşid-i eylerken sipihrüñ vaż' ına ḥande	
	Lebüñden itmiş olsa cüst-cüy-ı āb-ı ḥayvānı	(345/149/5)

²⁷³⁵ Gelür feyz-i Hudā geldikde bī-mizān u endāze

²⁷³⁶ Şūr u sevdā büsr ü bār-ı emel düşumda

Bulurđı Hızır olur çün ‘ākıbet cūyında pā-bende

Ben itmeme müdde‘ā ammā sen inşāf eyle ey āfet (345/149/6)

Vefā meydānına baķ var mı Rāġıb gibi pūyende

Dıġer

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Hicābından görince āb olur tāb-ı ruķuñ ġülşen (346/150/4)

Döner bülbülli mürġ-ābe deryā-yı ġül-āb üzre

Meger naķş-ı ġayālūñdür ki şābitdür derūnumda (346/150/5)

Nuķūş-ı kār-ġāh-ı ‘ālem-i kevn inķlilāb üzre

Olur ġāhı muķayyel ġāh olur Rāġıb ġoş-āyende (346/150/9)

Degüldür vāridāt-ı feyz her dem bir ġisāb üzre

Dıġer Tāriķ-i Dīvān

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

‘Irķ-ı derpiş lāzumdur bezimde nūş-ı şahbāya

Ki zīrā foyadur revnaķ viren yāķūt-i ġamrāya

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Belġ

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Eger lafz olmasa ma‘ nāyı bilmek ġayli müşkildür (276/177/4)

Temāşā eyle rūy-ı dil-rübāyı zīr-i bürķa‘ da

Yazup kil-k-i ķazā ol meh-cebīnūñ beyt-i ebrūsın (276/177/6)

Niķe sıġdurdı şerķ-i bāb-ı ġüsni iki mışra‘ da

Şarāb-ı nāba ġasret çekdüġinden zāhid-i ġod-bīn (276/177/7)

Ğadeğ şeklinde vāfir ruķ‘ alar dikmiş muraķķa‘ da

Diger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Sülük erbābı sür‘ atle geçer ‘ aşķ-ı mecāziden (277/178/4)

Cihānda kimse menzil ittiḥāz itmez pül üstinde

Dil-i sengine ‘ arz itmek nā-ḥāşıl dāne-i eşki (278/179/6)

Bu kārā düşme zīrā sebze bitmez mermer üstinde

Ğomaz ḥalk intikāmın zālime idbārı vaķtinde (279/180/4)

Zaḥmdār olsa ef‘ i anı mūrān eyler efkende

Ğurıtdı eşk-i çeşmi ‘ aks-i ruḥsār-ı ‘ araķ-rīzuñ (279/180/7)

Şuyın nā-būd ider bir çāha sīm-āb itseñ efkende

Diger

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Cāhilüñ dā’im murādınca döner çarḥ-ı felek (280/181/2)

İ‘ tibār eyler gedā ferzende-i nā-bīnāsına

Cübbe-i destār ile nā-dāne itmem iltifāt²⁷³⁷ (280/181/5)

Rağbet eyler lafzün erbāb-ı süḥan ma‘ nāsına

İsm ü resmin levḥ-i tab‘ ında güzel yazsın o şūḥ (280/181/8)

Ḥüccetüñ herkes nigāḥ eyler Belīg imzāsına

Diger

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Ḥāṭır-ı pür-gām yapılmaz neş’e-i efyün ile (280/182/1)

İ‘ tibār olmaz gelen keyfe mey ü ma‘ cün ile

²⁷³⁷ Cübbe vü destār ile nā-dāna itmem iltifāt

[160b]

Velehu	Da‘ vete itmez icābet ruḳye vü efsün ile Ehl-i ‘aşḳa ol perī teşhīr olur altun ile Kām-baḥşī-i vişālūñle olurken dil-firīb Bitdi āḥir sebz-i ḥaṭṭuñ va‘ de-i kemmün ile Tevbe āṣār-ı günāhı maḥv ider dilden Belīg Cāme oldıḳça mülevves pāk olur şabūn ile	(280/182/2) (281/182/3) (281/182/6)
Dıger	(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Fa‘ ūlūn) Tıfl-ı dile virmez mi o dūşīze-i ra‘ nā Pistānçe-i nārencini şağınca şolınca Söz yok süḥan-i Rāğıb Efendi’ye Belīgā ‘ Ālemde kişi böyle gerek şā‘ ir olunca	(282/184/6) (283/184/7)
Dıger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn) Esb ü ḳabā ‘ aṭīyye-i resm-i mülūk ise Ol şeh-süvār-ı nāz şafā-baḥş ider ḳula Ḥaddi tecāvüz itme şaḳın rüzgārda Fülk-i murād hep pūpa gitmez birāz mola Şad-gence dest-res saña āsān idi Belīg Biñ ma‘ rifet geḳeydi Sitānbul’da pūla	(283/185/5) (283/185/6) (283/185/9)
Dıger	(Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)	

	Güzār-gāh-ı hayāl-i yāre yapmış şānī [‘] -i kudret İki gözli kemer köpridür kaşı Fırāt üzre	(284/186/2)
	İlişmez kirpigde yāre karşı dāne-i eşküm ²⁷³⁸ Güneş toğdukda şebnem kaşresi тұrmaz nebāt üzre	(284/186/4)
Diger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Çekerken rüz ü şeb hamyāze hıdmet ārzūsında Beni şatdı o kāfir-kış mālta çarşusunda	(284/187/1)
	Kemān itdiyse kaddüm pirlük dünyāda gam çekmem İdem ağıyāra sebkat belki yārūñ pāy-būsında	(284/187/3)
	Hemān çekdükleri bir derd-i serdür kātib-i kudret Ne yazmış bilmezem erbāb-ı aqlāmuñ ru’sında	(285/187/6)
Diger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün) Ümīd-i aqçe eyleyerek āh ü zār ile Çeşmüm ağardı aqçe gibi intizār ile	(285/188/1)
	Erbāb-ı ‘ aşk istemez ‘ ālemde aqçe pül Rāhat biraşsalar bu dil-i dağdār ile	(285/188/2)
	Qalmaz miyān-ı lücce-i firqatde fülk-i dil Elbette bir kenāra çıkar rüzgār ile	(285/188/3)
Diger	(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün) Dāmān-ı hayālūñ gideli dest-i müjemden	(287/189/2)

²⁷³⁸ İlişmez kürpigümde yāre karşı dāne-i eşküm

Güyā ki ʔurur merdüm-i ʕeşmüm diken üzre

‘Uşşāka ne ğam vaż’ ı muḥālif görünürse (287/189/3)

Qalmaz nağam-ı sâz felek bir düzen üzre

Ḥāl-i leb-i ḥübân-ı Sitānbul gibi dā ’im (287/189/4)

Ebnā-yı zamān cümle müheyyā fiten üzre

Diger

(Mef’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ ilūn)

Ḥaddi tecāvüz itdi siyeh perçemün hele (287/190/1)

Zülfe ider yukarudan aşığı mu’ āmele

Birbirlerinden aracıdur ayırur nigāh (287/190/2)

İtdikçe ʕeşm içün şaf-ı müjgān mücādele

‘ Aksün derūna eylemese meh gibi ʔulū’ (287/190/3)

Mihr-i ruḥuñla āyine itmez muḳābele

Yāruñ görince ‘ aksini gül-bāng-i āhdan (287/190/4)

Peyveste oldı ḳubbe-i eflāka velvele

Dil-ḥvāhı üzre döndürür anı Belīg-i zār (287/190/6)

Bir kerre girse dāmen-i ʕarḥ-ı felek ele

Diger

(Mefā’ ilūn Mefā’ ilūn Mefā’ ilūn Mefā’ ilūn)

Derūn-ı pīrehenden cism-i pūr-nūruñ nümāyındur (288/191/2)

Ki güyā āb-ı şāfī vaż’ olınmış cām-ı billūra

[161a]

Velehu	Belīgā bu ğazel eflāka nāmuñ eyleyüp hem-ser Midād-ı surh ile taḥrīr olındı beytü'l-ma'mūre	(288/191/6)
Dīger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn) Dānā-ya kec-muā' mele nā-dāna iltifāt Düşmez efendi böyle edā şān-ı devlete Ey nev-ḳabā-yı şūret-i kālā-perest olan Ādemde 'aql-ı rāsiḩa baḳmaz ḳıyāfete Āb-ı dehānına ezilür lafz-ı sūkkerīn Yāruñ zebān-ı pākini ḩaml itme lüknete Taşvīr-i yārı şfḩa-i zerkāra şebt içün Naḳḳāş-ı Çīn sa'y ile cān virdi şūrete	(289/192/4) (289/192/5) (289/192/8) (289/192/9)
Dīger	(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn) Ehl-i 'aşḳı hem şehīd eyler hem alur diyetin Naḳd-i cānlar ḩūn-baḩādur ğamze-i cellādına Dā'imā ğāfīl degül ma'şūḳ 'āşıḳdan yine Gül yetişdi gülsitānda bülbulūñ feryādına Naḳd-i dil ğaşb eylemiş üftādeden ol bī-emān Şimdicek ḩaṭ şādır oldı anuñ istirdādına Kendü şī'ri sālirinden mu'teberdür şā'ire Şefḳati efzūn ider herkes Belīg evlādına	(290/193/2) (290/193/5) (290/193/7) (290/193/9)

Diğer	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Ṭotalum furşat-ı nezzāre bulmış dīde-i ' aşık Niçe pāy-ı nigāhı vaż' ide rūy-ı dil-ārāya	(292/195/2)
	Ten-i pūr-za' fuma bir ḥarfıa iderler istidlāl ²⁷³⁹ Hemān nām ü nişānum maḥv olup döndi mu' ammāya	(292/195/7)
Diğer	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Ey şūḥ cūrm-i sābıkı yād itme ki bugün Dergāh-ı şefkatde muḳırrum günāhuma	(293/196/3)
	İḥvāna luṭfla yine itmezdi iltifāt Üftāde olsa Yūsuf eger ḳa' r-ı ḳāhuma	(293/196/5)
	Ehl-i vefāya ḳahr ider bī-vefāya luṭf ²⁷⁴⁰ Bilmem ne güne ḥıdmet idem pādişāhuma	(294/196/13)
Diğer	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Evvel nazarda dest-res olmazsa mālūñe Rağbet mi eyler ol büt-i ra' nā kemālūñe ²⁷⁴¹	(294/197/1)
	Bāzār-ı ' aşḳa varma tehī ey nigār-ı mest Gel gel ki naḳd-i cān ḳoyayum dest-mālūñe	(294/197/2)
	Esbāb-ı müste'ār içün ey çarḫ çekme ḡam Erbāb-ı ' aşḳ vaż' -ı yed itmez bir ḥilālūñe	(295/197/5)

²⁷³⁹ Ten-i pūr-za' fuma bir ḥarf ile eylerler istidlāl

²⁷⁴⁰ Ehl-i vefāya ḳahr ideyor bī-vefāya luṭf

²⁷⁴¹ Eyler mı rağbet ol büt-i ra' nā kemālūñe

	Herkes cihānda kudreti miqdār çeker ğam Ey derdmend-i ğamzede şükr eyle hālūñe	(295/197/6)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Ramazānda geyer ol ğonca-dehen al cāme Ġayrı hūbān bu kesimle çıkamaz bayrāma	(295/198/1)
	Ne ' aceb hengām-ı ħaṭuñ beklese ' āşıķ-ı zār ²⁷⁴² İntizār üzre olur şā'im olan aḥşāma	(295/198/2)
	Mağfired ḥil' ati geyse n'ola ehl-i şiyām Ḥademe şāḥibi ' idiyye virür huddāme	(296/198/4)
	' İdde şūfī kanādili şoyup mescidden Geydürür duḡt-ı reze cām göbegi cāme	(296/198/5)
	Rūze eyyāmı derūnumda ḥarāretle Belīg Böyle şirīn-sūḥanı yaptı yogırdı ḥāme	(296/198/6)
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Sevād-ı mihr ü vefā ḥak olup gönüllerden Şadāķatūñ eṣeri ḳalmamış eḥibbāda	(297/199/7)
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Uşandı dil-berān-ı tünd-ḥūnuñ vaż' -ı ṭavrından ²⁷⁴³ Bize ādāb-ı ' aşķı fehmi ider bir nāzenin olsa	(297/200/2)

[161b]

²⁷⁴² Ne ' aceb beklese hengām-ı ħaṭuñ ' āşıķ-ı zār

²⁷⁴³ Uşanduk dil-berān-ı tünd-ḥūnuñ vaż' u ṭavrından

Velehu	Yine işār iderdüm pâyına ol şāh-ı hūbānuñ Gelen bu dīdeden her kaçre bir dürr-i şemīn ola	(297/200/5)
	Du‘āsı ehl-i kırbuñ redd olunmaz dergeh-i Hāka Sihām eyler işābet pūteye menzil yakīn olsa	(298/200/8)
Dīger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn) Vaḳtiyle ecel-i hāke seni indirür āhır ‘İsī gibi çıksañ da eger çarḥ-ı berine	(299/201/6)
	Bāḳī mi kalur kimse bu dünyāda Belīg Medfen olıcaḳ hāk-i Medīne şeh-i dīne	(299/201/7)
Dīger	(Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn) Yetişmez keyfimiz esbāb-ı ‘ışret hāzır olmazsa Mey içmek mūrīş-i gāmdur şafā-yı ḥatır olmazsa	(300/203/1)
	Budur maḳbūl olan yanında şimdi ehl-i ‘irfānuñ Ziyānkār olmasun kimse luṭfa kadir olmazsa	(301/203/6)
Dīger	(Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn) Tīr-i āhı rāst-işāl eyleyince menzile Ḳāmeti yāy oldu pīrūñ çille-i merdānede	(302/205/3)
	Dilde sūz-ı ‘aşḳ ger āteşden efzūn olmasa Kendüyi yakmaḳda bu ḥvāhiş nedür pervānede	(302/205/6)
Dīger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn) Keştī-i bāde kullanalum üçler ‘aşḳına	(304/207/2)

	Emvāc-ı baḥr-ı ḡam geliyor heb üçerleme	
	Ol tıfl-ı nāz-perveri her kim görürse dir	(304/207/4)
	Böyle beşer toḡursun analar beşerleme ²⁷⁴⁴	
	Esb-i visāle dest-res olursa ey gönül	(304/207/6)
	Zinhār yokla tengini ḡāfil egerleme	
Dıger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)	
	Bī-fitne degül dilde ḡayāl-i dil-ber ²⁷⁴⁵	(305/208/3)
	Aḡker ne yapar maḡzen-i bārūta koyınca	
	Eş' ar-ı dürüşti aḡzına alamaz cānān	(305/208/4)
	İnceldelüm anı dehen-i yārā uyınca	
	Nezzāre ile ben toyamam rüy-ı nigāre	(305/208/5)
	Aç gözlidür āyīne baḡar toyınca ²⁷⁴⁶	
Dıger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)	
	Bülbül gibi ol ḡonca-dehene çeñe çalma	(305/209/1)
	Bir būsesin al sīb-i zekāndan çalup alma	
	Hengām-ı ḡaṭa vaşl yār içün olma müteraḡḡıb ²⁷⁴⁷	(305/209/2)
	Gündüz gör iş ne ise giceye ḡalma ²⁷⁴⁸	
	Ref' -i ḡicāb eyle görelüm mihr-i cemālūn ²⁷⁴⁹	(306/209/4)

²⁷⁴⁴ Böyle melek toḡursın añalar beşerleme

²⁷⁴⁵ Bī-fitne degül dilde ḡayāl-i leb-i dil-ber

²⁷⁴⁶ Aç gözlidür āyīne baḡar yāra uyınca

²⁷⁴⁷ Hengām-ı ḡaṭa vaşl içün olma müteraḡḡıb

²⁷⁴⁸ Gündüz gör işin her ne ise giceye ḡalma

‘Uşşāk-ı siyeh-ṭālī‘ -i ferdālara şalma

Bir tāze sevüp tazelēn ey dil ḳocalıḳda (306/209/5)

Fıkr-i zen ü ferzende düşüp böyle ḳocalma

Dıger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Der-i dīvārı olsa keh-rübādan bir hünermendin (306/210/2)
Yine anuñ bulunmaz arasañ bir kāh beytine

Cihān erbāb-ı cehle sūrdur dānāya mātemdür (306/210/4)

Olur ekşer anunçün ehl-i ṭab‘ uñ āh beytinde

Dıger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Ele aldıḳça o çengi güzeli çār-pāre (307/211/1)
Reşkeden mihr ile meh görse olur çār pāre

Raḳşa āgāz idicek şabr idemem mā-ḥaşalı (307/211/2)

Dil anuñla bile oynar bayılur nezzāre

Ḥarekāt ü sekenātında ne cünbişdür bu (307/211/4)

Teni sīm-āb gibi lerziş ider hem-vāre

Ṭonanup āl ile hengām-ı ṭonanmada Belīg (307/211/7)

Cānumı yaḳdı benüm ol büt-i āteş-pāre

Dıger (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)
Sitemle ḡamze-i cānāne geçdi cānumuza (308/212/1)
Sen ey ḥadeng-i müje bārī girme ḳanumuza

²⁷⁴⁹ Ref‘ eyle ḥicābı görelüm mihr-i cemālün

[162a]

Velehu	‘ Aceb ne mertebedür çāşmî-i la‘ l-i nigār Ki lafz-ı bûsesi lezzet virür dehānumuza	(308/212/2)
	Lisāna ismüni alsak berāy-ı istikbāl Kopar bu rûh-ı revān gelür zebānumuza ²⁷⁵⁰	(308/212/4)
	Hayāl-ı yār gelür hānemüz tehī ey dil Ciger kebābını ‘ arz eyle mihmānumuza	(308/212/7)

Ez-mukatta‘āt-ı Belîğ

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilün Fā‘)

Ṭūṭi iken ebkem ne tırursın öyle
Bî-vakt niçün nāza çekersin böyle

(361/9)

Mānend-i gül aç ağzuñı ey gonca dehen
Bülbül gibi biñ nükte bilürsin söyle

Dîger

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Belîğ’uñ egri iken eski rütbe-i cāhı
Kaẓā şavup beli toğrıldı beht-ı bî-başara²⁷⁵¹

(349/29)

‘ Atiyye-i şeref efzā-yı şehr yāriden
Yakışdı hil‘ at-i nev-cehāna Yeñi Zağra

Dîger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Düşelden ‘ akş-i pāki cūy-bār-ı sāha-i cāna

(353/40)

²⁷⁵⁰ Kopar bu rûh-ı revān tā gelür zebānumuza

²⁷⁵¹ Kaẓā şavub yeñi toğrıldı baht-ı bî-başara

Gümüşden serv-i kıadd çekdi bağ-ı dilde cânâne²⁷⁵²

Ol âfet olmasaydı sîm tenli şırma perçemli
Anuñ ârâm-gâhı olmaz idi şırma-keş-ğâne

Ez-müfredât-ı Belîğ

(Mef' ulü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

Ol sîm-beden olmasa bir gevher-i nâ-yâb (298/201/23)
Hâk içre felek itmez idi anı defîne

Dîger

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Bu şeb vaşlın o meh ferdâya kıorsa ey dil-i şeydâ (371/16)
Bunı pek belle kim gündüz şıkılmaz küh-ı billûra

Berây-ı Seyyid Nâm

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Nazîri mün' adim her vechle fenn-i nezâketde (371/18)
Ol âfet sâ 'irüñ yanında Seyyiddür melâhatda

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Münîf

(Mef' ulü Fâ' ilätü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Bulmaz bu çâk-ı ye 's-i derûnumda iltiyâm (277/65/3)
İtsem zâmîme-i atlas-ı çarhı refûsına

Qalsun hemîşe huşk o nağl-ı ümîd kim (277/65/4)
Muhtâc ola nümâ-yı dilüñ âb-ı rûsına²⁷⁵³

Dîger

(Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün)

²⁷⁵² Gümüşden servdir kıadd çekdi bağ-ı dilde cânâna

²⁷⁵³ Muhtâc ola nümâsı dilüñ âb-ı rûsına

Ḥattı ‘ inān-gir olamaz şevk-i dil-i pür-tāba (277/65/1)
Ḥār ü ḥas sedd olamaz reh-güzer-i seyl-āba

Biñ keş-ā-keşle gelür kısmet-i ser-geşte-i hırş (278/65/3)
Bī tereddüd varamaz nesne leb-i girdāba

İstikāmetle menār olsa da aḥvālī fiğān (278/65/4)
Ser-fürü itmeyenüñ piş-geh-i mihrāba²⁷⁵⁴

Diger (Mef’ ülü Mefā’ ilü Mefā’ ilü Fe’ ülün)²⁷⁵⁵
Fırkatle ğamuñ pādişehüm gerçi bende
Ammā dil ü cān ile ḥurd-ı cümle sende

Zülfüñ hevesiyle sefer-i devr ü dırāz
Ne Çin’de karar itse gerek ne Ḥotan’da

Ez-müfredāt-ı Münif

(Mef’ ülü Fā’ ilātü Mefā’ ilü Fā’ ilün)
Evvel ḥavāş-ı tıynet-i zāt ile ādem ol (295/23)
Ebnā-yı dehre var yürü ādem ol²⁷⁵⁶

Diger (Mef’ ülü Fā’ ilātü Mefā’ ilü Fā’ ilün)
Bağ o keşide-nümā ebrüvān-ı mümtāze (298/38)
İki kılıçda o mülḥağ ze’ āmet-i nāza

Diger (Mef’ ülü Fā’ ilātü Mefā’ ilü Fā’ ilün)
Bir buse virmedükçe hemān pür şeker-lebe (299/44)

²⁷⁵⁴ Ser-fürü itmeyenüñ piş-geri mihrāba

²⁷⁵⁵ Bu gazel divanda geçmemektedir.

²⁷⁵⁶ Ebnā-yı dehre var yürü bābā-yı ‘ ālem ol

Māfī'z-zamīrin eylemez işrāb-ı meşrebe

Ez-zafer-nāme-i Münif Berāy-ı Belğrād

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Süvār-ı ser nüviştin gördi yek sertāb-ı tīgından²⁷⁵⁷ (316/5/8)

Olanlar gerden efrāz-ı ğulūv-ı meydān-ı da' vāda

İhāta idicek fevc-i ğazāt ol ḥasn-ı dil-cūyı (318/5/32)

‘Adūya oldı girdāb-ı belā ṣān-ı mevc-i deryāda

Derūnında olan sırdur mekīn el-ḥiṣār ü el-reh²⁷⁵⁸ (319/5/34)

Emān-ı ḥvāhān-resündür gerden oldı geldi feryāda

[162b]

Velehu İdüp iḥrāç ceyş bed-ter-i Cāsār-ı serdārı (319/5/44)

Hep oldı ‘asker-i Maḥmūd Ḥān dāḥil Belğrād’a

Ez-vaşf-ı Hekīm-zāde ‘Alī Paşā Benām

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün)

İtseñ iḳbāl ile her ne ṭarafa ‘atf-ı ‘inān (149/12/2)

Dest-i taḳdīr cüst-keş tedbīrūñ ola²⁷⁵⁹

Var ise ‘uḳde-i düşvār-ı umūruñ²⁷⁶⁰ (149/12/3)

Yed-i ḳudretle küşāyiş dih-i teysīrūñ ola

Olasın şıḥḥat ile raḥş-süvār-ı maṭlab (150/12/17)

Tā ezimmāt-ı ṭaleb sā'lik-i taḳdīrūñ ola

²⁷⁵⁷ Süvār-ı ser nüviştin gördi şek sertāb-ı tīgından

²⁷⁵⁸ Derūnında olan sırdur kemīn-i inhīsār ol dem

²⁷⁵⁹ Dest-i taḳdīr cenibet-keşi tedbīrūñ ola

²⁷⁶⁰ Var ise ‘uḳde-i düşvār-ı umūruñ Mevlā

Ez-sitāyiş-i Vālī-i Bağdād Aḥmed Paşā-yı Mooeşhūr

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün)

Re 'yi hem-cünbiş-i aḥkām-ı kazā olmağla (153/14/20)

Oldı mecbūr her emrini felek icrāda

O civān-baḥt-ı kavī ṭālī' -i sa' d-aḥter kim²⁷⁶¹ (151/14/7)

Her ne emr itse kazā temşiyete āmāde

O kerem-kār-ı seni pīşe-i deryā-dil kim²⁷⁶² (151/14/8)

Luṭfı gencide degül dā 'ire-i ta' dāda

Ben de ümīd-i müdāvā ile 'arz eyleyeyüm (155/14/40)

Zaḥm-ı nāsūr-ı dili pīş-geh-i vālāda

Āşafā şıdkumı Allāh bilür ki görelı (156/14/42)

Bu şabāḥatle yüziñ tā Ḥalebü'ş-şehbāda

Ġā 'ibāne niçe demdür ki derūnumda idi (156/14/44)

İtse tevfiḳ-i mülākāt-ı Ḥudā dünyāda

Minnet Allāh'a zafer-yāb-ı 'azīmet oldum (156/14/45)

Cānib-i hıttā-i Bağdād-ı behişt-ābāda

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Sāmī

(Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilū Fā' ilün)

'Uşşāk içre ḥüsn-i Ḥudā-dādadur naẓar²⁷⁶³ (361/112/3)

²⁷⁶¹ O cihān-bān-ı kavī ṭālī' -i sa' d-aḥter kim

²⁷⁶² O kerem-kār-ı seḥā-pīşe-i deryā-dil kim

²⁷⁶³ 'Uşşāk içinde ḥüsn-i Ḥudā-dādadur naẓar

	Bir ‘ārız olsa ‘arzına zīver olmasa ²⁷⁶⁴	
	Yine nigāhına vardur cigerde cāy ²⁷⁶⁵	(361/112/6)
	Kaṭ‘ ā ziḥām-ı zaḥm ile dilde yer olmasa	
	Bu köhne āsiyā hareketden bulur sükūn	(361/112/4)
	Āh-ı derūn-ı dil gibi bir şarşar olmasa	
Diger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)	
	Mānend-i ḥayme ey ‘alem-efrāz-ı deşt ü nāz ²⁷⁶⁶	(366/118/2)
	Āğūşa çeksem āh seni bir ṭarīḳ ile	
	Žıd gitme zāhid ehl-i dile i‘ tirāzda ²⁷⁶⁷	(366/118/5)
	Rāz-āşinā degülsin o baḥr-i ‘ amīḳ ile	
	Dilden göçerdi ḳāfile-i fikret-i vatan	(366/118/6)
	Terk-i diyār ideydüm o yār-ı şadīk ile	
Diger	(Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn)	
	Açılma olsa da nā-dān güşāde-rüy-ı nifāk	(366/119/2)
	Dem-i şubātdaki nev-baḥāra aldanma	
	Refi‘ isen de gögüs germe zir-i pāyuña baḳ	(367/119/4)
	Nühüfte laḡmı ḥayāl it ḥişāra aldanma	
Diger	(Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)	
	Revā mı bī-sebeb cevri ü cefālar eyleye cāna	(355/103/1)

²⁷⁶⁴ Bir ‘ārız olsa ‘arıza-ı zīver olmasa

²⁷⁶⁵ Tır-i nigāhına yine vardur cigerde cāy

²⁷⁶⁶ Mānend-i ḥayme ey ‘alem-efrāz-ı deşt-i nāz

²⁷⁶⁷ Sığ gitme zāhid ehl-i dile i‘ tirāzda

Bahāne isterken ol şeh-i bî-dādum ihsāna

Olur dīvāne anı görmeyince ‘āşık-ı zārı²⁷⁶⁸ (355/103/2)

Göñül bağlarsa ‘ayb itme o zülf-i ‘anber-feşāna

Vefāsı yok nedür böyle cefālar itmek Sāmī²⁷⁶⁹ (356/103/5)

Ne virdi alamaz bilsek felek erbāb-ı ‘irfāna

Diger

(Mef’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ ilün)

O tıfl-ı nev-resīde ki dāğ urdı cānına (368/122/1)

Ḳundak bıraḳdı şahş-ı dilüñ ḥanmānına

Kāmil-‘ ayār mı diyü ol rūy-ı zerdeni (368/122/3)

Noḳşān idüp sürer mihek-i imtiḥānına

Sāmī helāk ider beni çeşm-i mūkahḥalı (368/122/5)

Bilmem cān otı mı ḳodı sürme-dānına²⁷⁷⁰

[163a]

Diger

(Mefā’ ilün Fe’ ilātün Mefā’ ilün Fe’ ilün)

Ta‘ arruż itmez idüñ ehl-i ‘aşḳa ey zāhid (359/108/3)

Geleydi ḥālet-i sevdā-yı ‘aşḳ ta‘ bīre

‘Ayb degül dil-i zāhidde olmasa ḡam-ı ‘aşḳ²⁷⁷¹ (359/108/4)

Ki naẓm olur mı güher rişte-i girih-gīre

Berāy-ı ḳapudān deryā

²⁷⁶⁸ Olur dīvāne-dil anı görince ‘āşık-ı zārı

²⁷⁶⁹ Vefāsı yok nedür böyle cefālar itmek Ey Sāmī

²⁷⁷⁰ Bilmem ki cān otı mı ḳodı sürme-dānına

²⁷⁷¹ ‘Aceb degül dil-i zāhidde olmasa ḡam-ı ‘aşḳ

	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	Ke'ş-şems fi'n-nehār cebīninde āşkār	(362/113/13)
	Nūr-ı aşālet ol güher-i bī-mişālde	
	Fülk-i vaḳārinuñ olamaz şandalı felek	(363/113/18)
	Lenger bıraksa ḳulzüm-i cāh ü celālde	
	Ferheng-i ' aḳl ü pīş-i nefāzında emrinüñ	(363/113/19)
	Serhengveş temeşşül ider imtişālde	
	Şadr-ı kerem-şi'ār ḳapudān-ı kām-kār	(363/113/20)
	Deryā-hurūşdür kefi cūd ü nevālde	
Diger	(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)	
	Tefe'ül eyleyüp dil muşḫaf-ı ḥaṭṭ-ı ' izārına	(365/116/4)
	Sevād-ı āyet-i nūr oldı zāhir ḥasb ü ḥālümde ²⁷⁷²	
	Ne deñlü dūr isem şüretde ba' id olmam	(365/116/5)
	Zamirüm yine rāci' dūr o şūḥa infişālümde	
Diger	(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)	
	Dili firifte-i vā' de-i kibār itme	(364/115/1)
	Büzürg naḥl-i kühenden ümīd-i bār itme	
	Göñül derūnına çek āhı āşkār itme	(364/115/2)
	Bu saḳf-ı köhneyi mevḳūf-ı yek-şerār itme	
	Zuḥūr-ı gevher-i nā-süfte-i ümīd ' abes	(364/115/3)

²⁷⁷² Sevād-ı āyet-i nūr oldı zāhir ḥasb-ı ḥālümde

Nigāhı rişte-i pür-piç-i intizār itme

Yer eyle kalb-i ehibbāda her dem ey Sāmī (364/115/9)

Ḥilāf-ı meşreb olan rāhdan güzār itme

Bir iki kıatre-i meyinden içüp bu meykedenün²⁷⁷³ (364/115/6)

Sırrı şikence-ḥor-ı sili-i ḥumār itme²⁷⁷⁴

Diger (Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

Keşti-i dil kenāre-i maḳşūda irmedi (366/117/4)

Düşdi hevā-yı ' aşkla deryāyı fūrḳate

Mīnā-yı dilde oldı perī-ḥāne-i ḥayāl (366/117/5)

Sāmī nigāh idüp o ruḥ-ı pür-leṭāfete

Diger (Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

Āhum tamām o seng-dile eyledi eşer (367/120/2)

Şad āferīn ki sikkesini ḳazdı mermere

Olmaz dehān-ı tengi tebessüm-fürüş-ı nāz (367/120/4)

Naḳd-i niyāzı eyleme itlāf yok yere

Ez-müfredāt-ı Sāmī

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Ṭoḳundukda leb-i nezzāre ol la' i şeker-ḥande (411/120)

Müjem çüb-ı nebāta dödi didüm şīşe-i ḳande

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün)

²⁷⁷³ Bir iki kıatre-i meyden içüp bu meykedenün

²⁷⁷⁴ Seri şikence-ḥor-ı sili-i ḥumār itme

Bir kara kullukçı yakdı sīnemde dāğ-ı siyāh (408/110)
Hāne-i iklīm tutuşmışdur ocağdan şimdi āh²⁷⁷⁵

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı ‘Ātīf

(Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün)

Hāme-i āteş-zebāndur şem’ -i erbāb-ı sühān (75/60/3)
Şıkça şıkça kat’ ıderler meclis-i tahrīrde

Gelmedi āgūş-ı vaşla şāhid-i maḫşūdumuz (75/60/4)
Sā’ id-i tedbiri taḫşīr itmedük teşmirde

Der-kemīndür dām-ı rüsvā-yı şaḫın ey hīlekar (75/60/8)
Lā-abāli gezme pek de vādī-i tezvīrde²⁷⁷⁶

Dīger

(Mefā’ ilün Fe’ ilātün Mefā’ ilün Fe’ ilün)

Müdām duḫter-i rez-reng ıder fütādesine (73/57/1)
Meded ḫapılma yabānuñ ḫarām-zādesie

Neşāt-ı ‘ ızzeti degmez ḫumār-ı zilletine (73/57/4)
Bu bezm-i bī-nemekūñ rağbet itme bādesine

Dīger

(Mef’ ūlū Fā’ ilātü Mefā’ ilü Fā’ ilün)

Bāzār olmaz idi o şīve-fūruş ile (74/58/6)
Naḫd-i niyāz-ı ‘ aşıḫa pek mā’ il olmasa

[163b]

Velehu

İtmez idi kimse kimseye ‘ Ātīf mürāca’ at (74/58/7)
Feth-i kilid-i genc-i emel müşkil olmasa

²⁷⁷⁵ Hāne-i ḫalbüm tutuşmışdur ocağdan şimdi āh

²⁷⁷⁶ Lā ü bāli gezme pek de vādī-i tezvīrde

Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlū)	
	Zibende fūrū-māyelerūñ bellū ' ayārı	(74/59/2)
	Beñzer kıızılı çıkmada yaldızlı kāse ²⁷⁷⁷	
	Sözin gibi erbāb-ı tecerrüdleri dehrūñ	(74/59/3)
	Bir gözle bakar şüret-i zer-bāf ü pelāse	
Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)	
	Pādār degül mevce-i şahbā gibi neş'e	(75/61/2)
	Terk itmeyelüm ülfeti ālüfte-i gamla	
	Mest itmege ol meh-veşi sāķī bir ayak baş	(76/61/3)
	Bir ' ālem-i dīger görelüm dīde-i Cemle	
Diger	(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)	
	Seni āyīne göreliden berü ey meh-pāre	(76/62/1)
	Çalmadı gitdi tayanup hayretle dīvāre ²⁷⁷⁸	
	Lā-abāli rind yoğdur atup tutmaz idi ²⁷⁷⁹	(76/62/3)
	İttikā eylemese dergeh-i istiğfare	
	Dile rüsvāyı-ı ' aşķla şıgışmaz nāmūs	(76/62/5)
	Mübtelānuñ çıkarur ipligini bāzāra	
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	Āğūş-ı şabrı tecrübe eylesem hūlūş ile ²⁷⁸⁰	(77/63/3)

²⁷⁷⁷ Benzer kıızılı çıkmada yaldızlı nüḥḥāsa

²⁷⁷⁸ Çaldı gitdi tayanub hayret ile divāne

²⁷⁷⁹ Lā ü bāli bu kadar rind alup tutmaz idi

Sīmīn tenūm bürehnece tenhāda gelse de

Bir kerre bārī degülse feryād-ı bülbülü

İnşāf-ı ṭab^c -ı ḡonca-ı bī-dāda gelse de

Diger

Dil-i ğaflet-zedemüz dīde-i h^vāb-ālūde

Geçmede ‘ömr-i girān-māye şitāb-ālūde

Eyleyen ‘işmet-i gül-pîrehen-i Yûsuf’dur

Dāmen-ı ‘aşk-ı Züleyhā’yı gül-āb-ālūde

Diger

Dilüñ ünsiyyeti tıflān-ı teng-ḥūlar ile

Ülfet itmek gibidür meşreb-i āhular ile

Eyle bir nīm-tebessüm ҡo açılsun ey şūh

^c Uğde-i hāṭırımuz nāhın-ı ebrūlar ile

Hep giderdi aradan cümle hicāb-ı vahşet

Āşinā eyleyebilsek seni pehlūlar ile

Diger

İbrāma degüldür mütehammil çekerek tut

Be-kusiste olur tār-ı emelüñ böyle çekişle²⁷⁸¹

Ne vakt ü zamān gözedürsin ne bilürsin

Bitmez gibi naḥl-i emelüñ böyle ekişle

²⁷⁸⁰ Āgūş-1 şabırı tecrübe itsem hūlūs ile

²⁷⁸¹ Be kusiste olur tār-ı emel pekçe çekişle

	Çārup gibi fahr ider erbāb-ı mezellet	(78/66/4)
	Her gördiği dergāh kenāre sürünüşle	
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Bakma çok mir'ate düşme seyr-i hüsnüñ ardına ²⁷⁸²	(80/69/6)
	Korķarum soñra dönersin bu dil-i dīvāneye	
	Hātıruñ bî-hüde şevķe kalmasun gelmez deyü ²⁷⁸³	(80/69/7)
	Sende inşāf eyle ' Ātıf kim gelür vîrāneye	
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Seni mir'atle temşil iderdüm neşleyem ğayrı	(80/70/3)
	Gehice cebhe-i āyīnede çin-i cebin olsa	
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Hüsn olsa hatt-ı ' izārı çekilmese ²⁷⁸⁴	(81/72/1)
	Bir gülşen olsa şuyına hār çekilmese	
	Şayd-ı nigār ebr u kemān-ı sehl idi eger	(81/72/4)
	Hamyāze-i telāş-ı nigārı çekilmese	
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Çok nizā' olsa gerekdür ğamze-i cādū ile	(81/71/1)
	Bağladı ğisū dil-i dīvāneyi bir mū ile	
	Kühkenlik itdi Ferhād olmadı Şirīn baña	(81/71/4)

²⁷⁸² Bakma çok mirata düşme sırr-ı hüsnüñ ardına

²⁷⁸³ Hātırun bî-hüde şenķa kalmasun gelmez deyü

²⁷⁸⁴ Hüsn olsa fikr-i hatt-ı ' izārı çekilmese

Gelmiyor āgūşa ḥvāhiş-i kuvvet bāzū ile

[164a]

Velehu Muẓtarib pek ‘Ātîf-ı dil ḥaste derd ü hicrle²⁷⁸⁵ (81/71/6)
Ḥātırın şormaz mısın bir dāne şeftālū ile

Ez-mukatta‘āt-ı ‘Ātîf

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Fıkr-i şaydında olayum dirseñ āzāde (100/12)

Meclis-i ‘işreti idegör ‘Ātîf āmāde²⁷⁸⁶

Dest-i paymāluğla baht-ı mest iken

İhrılmaz reh-i teklife Deveci-zāde

Diger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

(Fā‘ ilātün) (Fā‘ lün)

Fuṭānuñ bahtı siyehdür diyemem şad tevbe (99/10)

Qoydı ‘Ātîf beni ikbāli ḥayretde²⁷⁸⁷

Qaplamış her yerini kâ‘ ide-i kām üzre

Almış āgūşına bir sîm-teni ḥalvetde

Diger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Metā‘ -ı nükte-i maẓmūnı mesrūkı mühürdürüñ (100/13)

Nezāketle tutıldı kūçe-i bāzār-ı ma‘ nāda

Dil-i sencide-i kañtār-ı hezl-i iştihār itdi²⁷⁸⁸

²⁷⁸⁵ Muẓtarib pek ‘Ātîf-ı dil ḥaste der-di hicrle

²⁷⁸⁶ Meclis-i ‘işreti ‘Ātîf ile gör āmāde

²⁷⁸⁷ Qoydı ‘Ātîf beni ikbāli bugün ḥayretde

Görüp ifrâyla nokşân-ı veznin Muhtesib-zâde

Ġazel-i Etemm Nâzik ta‘bır Ez-ġazaliyyât-ı Dıvân-ı Rüşdî

(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)

Helâk eylerseñ eyle yok yere luţf-ı ‘itâb itme (223/138/1)

Nedür bâ‘ iş tekellûf ber-ţaraf söyle hicâb itme

Benüm mendür yine ey pâdişâhum kendü tahtuñdur (223/138/2)

Yıkup dil-hânesin dest-i sitemle gel ħarâb itme

Ķızarma gül gibi seyr eylesünler rûy-ı pür-tâbuñ (223/138/3)

Nigâh-ı ehl-i ‘aşķa perde-i şermüñ hicâb itme²⁷⁸⁹

Yine bir tâze ġam peydâ idersin ey dil-i nâ-şâd (223/138/4)

Ferâmüş it geġen naķd-i ġam-ı dehri ħisâb itme

Şarâb-ı cām-ı la‘lünden beni ġün eyledüñ maħrûm²⁷⁹⁰ (223/138/6)

Yakup nâr-ı firâkuñla dilüm bârî kebâb itme

Ferâmüş eyledüñ mi baħr-ı luţf-ı Ĥaķķı ey vâ‘ iz (223/138/7)

Bize vaşf eyleyüp nâr-ı cehimi gel ‘azâb itme

Şehîd-i tiġ-i ‘aşķ yâr olmak câna minnetdür (224/138/8)

Helâk eylerse ey Rüşdî sen andan ictinâb itme

Dıġer Ġazel-i Etemm

(Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün)

²⁷⁸⁸ Dil-i sencide-i ķantar-ı bezl-i iştihâr itdi

²⁷⁸⁹ Nigâh-ı ehl-i ‘aşķa perde-i şermüñ nikâb itme

²⁷⁹⁰ Şarâb-ı cām-ı la‘lünden bizi ġün eyledüñ maħrûm

	Yāre baqmazdum eger ḥaṭṭ-ı ʿ izārı olmasa Gülşeni nʼeyler idüm evvel bahārı olmasa	(225/140/1)
	Hicrle bildüm nedür keyf-i şarāb-ı vaşlını Kim bilürdi bādenüñ ḳadrin ḥumārı olmasa	(225/140/2)
	Şaḥne-i ḡam ḥāṭıra geldi perīşān oldı şevḳ Cüst ü cūy-ı şehir-i dil eyler mi kārı olmasa	(225/140/23)
	Şāh-bāz-ı çeşmini şaldı yine mürḡ-ı dil Rāḥat olmaz nʼeylesün bir dem şikārı olmasa	(225/140/5)
	Ḥüsne mihr-i felek olsa gerekmez Rüşdiyā Gelmese āḡuşuma būs ü kenārı olmasa	(225/140/6)
Diger	(Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün) Cilve-i ḳaddüñ görüp mümkün mi dāmānuñ gibi Şevḳ-i pā-būsuñla dil ḥākla yeksān olmaya	(228/143/4)
	Rūzgār-ı nā-mūsāʿ idden niçe āh itmesün Meyl ider Rüşdiye bir serv-i ḥırāmān olmaya	(228/143/7)
Diger	(Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün) Ḳayd-ı zülfinden ḥalāş olmak ne mümkün ey gönül Defter-i ʿ aşḳ içre nāmuñ der-kenār olmuş yine	(226/141/4)
	Şanma seyr-i rüy-ı yāre zülfidür ḥāʿil olan Rüşdiyā baḥt-ı siyāhum perdedār olmuş yine	(226/141/5)

DİĞER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Herkesi memnūn cām-ı luṭf ü iḥsān eyledi	(227/142/2)
	Virmedi bir cür' a ammā sāḳī-i devrān bize	
	Biz ki bir efkende-i ḥāk-ı niyāzuz ey gönül	(227/142/7)
	Hiç tenezzül eylesün mi ol şeh-i ḥübān bize	
[164b]		
VELEHU	Kendüsin zabṭ eyleyüp bir laḥza ārām eylemez	(228/142/9)
	Virmez oldı rāḥat aṣlā dīde-i giryān bize	
DİĞER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	‘ Ārızuñ būs itmedük gül-çīn-i luṭfuñ olmaduḳ	(229/144/4)
	Degmedük biz gülşen-i ḥüsnünde ḥayfā bir güle	
	Yāre çün kim bir ta' alluḳdur murāduñ ey gönül	(229/144/8)
	Bir nigeḥ besdür saña olma muḳayyed kāküle	
	Rüşdiyā gülşen de ḥoşdur nağme-i bülbül de ḥoş	(229/144/9)
	Bir elünde gül ola ammā bir elünde sünbüle ²⁷⁹¹	
DİĞER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Ey gönül nā 'il olursuñ luṭfına i' zāzına	(230/145/1)
	Sen hemān ' arz-ı niyāz it bakma yāruñ nāzına	
	Sırr-ı ' aşḳı ' āleme faş eyler ey dil kıl ḥazer	(230/145/3)
	İ' timād itme o şūḥuñ ḡamze-i ḡammāzına	

²⁷⁹¹ Bir elünde gül ola ammā bir elünde bülbüle

	Bir nigāhla eyledi murğ-ı dilüm çeşmi şikār Āferīn ol şāh-ı hüsnuñ Rüşdiyā şah-bāzına	(230/145/5)
Dīger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Her nigāhı 'āleme şad-fitne-i āşūb iken Dil niçe itsün taḥammül çeşm-i siḥr-engizüñe	(231/146/5)
	Olmış ilken ey gönül tenhā-nişin-i bezm-i yār Hvān-ı vaşla şunmaduñ el āferīn perhizüñe	(231/146/4)
Dīger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Va' de-i vaşl eylemişken şoñra inkār eyledüñ ²⁷⁹² Bu mıdur ey bī-vefā evvel ki ikrāruñ bize	(232/147/4)
	'Arz idince naḳd-i eşk-i çeşmüni yāre dimiş Rüşdiyā şarf itdüñ āḫir sen daḫı varuñ bize	(232/147/7)
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Ben helāk olmada ol şūḫ ise mest-i mey-i nāz ²⁷⁹³ Kime feryād ideyüm çün ola şeh mestāne	(234/149/4)
	Çeşm-i mest ü nigeḫi mest o meh kendüsi mest Rüşdi itdi gulūvv bunca siyeh mestāne	(234/149/5)
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Bir maḫall yok ki ola ruḫşat-ı erbāb-ı niyāz Gāh olur ğamzesi maḫmūr ü geḫī mestāne	(236/151/2)

²⁷⁹² Va' de-i vaşl eylemişken āḫir inkār eyledüñ

²⁷⁹³ Ben helāk olmada ol şūḫ olsa mest-i mey-i nāz

	İdeyüm ‘ arz-ı niyāz el vire şāyed ol şūḥ Düşeyüm n’ olsa gerek pāyına küstāḥāne	(236/151/4)
Dīger	(Mef’ ūlū Mefā’ ilūn Mef’ ūlū Mefā’ ilūn) Nūṣ-ı mey idüp kendūñ bed-mest-i ḥarāb itme Nūṣ eyler iseñ yāri nūṣ eyle ḥakīmāne	(237/152/4)
	Ḳalduḳ def ü tanbūrı gūṣ eylemeden Rüşdī Meyhāneyi pūr itdi hep na‘ re-i metāne	(237/152/8)
Dīger	(Mef’ ūlū Mefā’ ilū Mefā’ ilū Fe’ ūlūn) Luṭf eyle didüm la‘ l-i lebūñ geldi ‘ itābe Ḳā’ il mi olur ḥaste göñül hīç bu cevābe	(239/154/1)
	Görmek dilerüz mihr-i cihān-tāb-ı cemālūñ Seyr eyleyelüm çekme ruḥuñ zīr-i niḳābe	(239/154/4)
Dīger	(Mef’ ūlū Mefā’ ilū Mefā’ ilū Fe’ ūlūn) ‘ Arz eylemezüz ḥālimūzi šāḥ ü emīre Biz muntazıruz luṭf-ı Ḥudāvend-i Ḳadīre	(240/155/1)
	Bir çāre olursa yine senden olur ancak Ey vāḳıf olan cümle-i esrār-ı zāmīre	(240/155/2)
Dīger	(Mef’ ūlū Mefā’ ilū Mefā’ ilū Fe’ ūlūn) Bir mertebe var meykedenūñ ḥüsn-i niẓāmı Ezbāb-ı tarab ehl-i šafā yerlū yerīyle	(241/156/4)
	Baḳdıḳça olur dīdelerüm hey’et-i aḥval	(241/156/7)

Bir dil-beri görmek ne belâdur pederiyle

Diger

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

Bir âh ideyüm hasret-i ruhsâr-ı haţtuñla

(242/157/6)

Ey şüh seni ğarak ideyüm âteş-i dūde

Efsūn ile çün kim o perî olmadı teşhîr

(243/158/6)

Şimdengerü ağâz idelüm ism-i Vedūd'e

[165a]

Diger

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

Görmekle teselli gelemes kalb-i hazine

(244/159/1)

Tâ olmayacak yâr ile ben sine sine²⁷⁹⁴

‘ Aşk ehline besdür bu kadar cevri ü cefâ bes

(244/159/4)

Ey şüh-ı cefâ-pîşe nedür sende bu kîne

Diger

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

Ol serv-i sehî başlıyalı şive vü nâza

(246/162/1)

Artardı yine kâmeti erbâb-ı niyâza

Bir hânde-i cân-bağşla itdi beni ihyâ

(246/162/2)

Kurbân olayum böyle şeh-i bende-nevâze

Şalduñ beni gird-âb-ı ğam-ı hicrüne yârũñ

(246/162/5)

İtdũñ yine ey baht-ı siyeh derdũmi taze

Diger

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

²⁷⁹⁴ Tâ olmayacak yâr ile ben sine-be-sine

Rām oldu kıyās eyler idüm t̄ālī‘ i gör kim (248/163/6)
Ol āhū-yı vahşī giderek oldu remīde

Bir kerre eylemedi beni maḥrem-i vaşlı²⁷⁹⁵ (248/163/8)
Kaldı naẓarum ḥaşılı ol serv-i sehīde

Ez-müfredāt-ı Rüşdī

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Mā ‘il-i ḥübān-ı Rūmuz Mışra meyl itmez göñül (396/21)
Dil-ber anı Yūsuf-ı şānide olsa ḥüsne

Dīger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Ne bilür ḥāk-i mezelletde benüm çekdügimi (396/23)
Ḥvāb-ı nāzıyla yatan ‘ālem-i istiğnāda

Dīger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlün)
Ey nāvek āh dil-i zārum eṣer eyle (382/347)
Ol seng-i dile sen de derūnında yer eyle

Dīger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Ben niçe āh itmeyeyüm ḥüsnuñ görüp ey reşk-i māh (353/350)
Destüñe mir ‘āt alup bir kerre luṭf it kıl nigāh

Dīger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Ġayrıyı dil-şād idüp ‘uşşākı maḥzūn eyleme (353/349)
Ey şeh-i ḥüsne ü bahā ḳan eyle ḳānūn eyleme²⁷⁹⁶

Ġazel-i Etemm Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nazmī

²⁷⁹⁵ Bir kerre beni eylemedi maḥrem-i vaşlı

²⁷⁹⁶ Ey şeh-i ḥüsne ü bahā ḳan eyle ḳānūn eyleme

(Mef' ilü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

‘Uşşâkı nazar gerde-i çeşm-i siyeh ile
Ey âfet-i cānum nigh eyle nigh eyle

Bir cilve idüp ‘ālemi kı l hüsnuñe hayrān
Ebrūlaruñı secdeñe mihr ü meh eyle

Bir fitne koparur reşk ile hürşid kıyāmet
Nāzıyla giydirüp rakşa şikest güle eyle

Āheste semā' iyle çıkup ‘arz-ı hāl it
Hürşidi dağı hāk-i reh-i tekyeñe eyle

Diger

(Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün)

Dil-i karar itmezse demdür siyeh de lāl ü nehār
‘Āşık-ı ārām eylemez gülsitānda bārī olmasa

İtmese nādāna ragbet-i dil ‘aceb mi Nazmiyā
Naḥlūñ olmaz i' tibārı berg ü bārı olmasa

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Gösterüp hāl siyāhuñla şikenc-i kākülūñ
Dilleri her dem esir-i dāne-i dām eyleme

Olmış ālude-i hūn-ı ciger bāzūlāruñ
Katluñe ‘uşşâk-ı zāruñ böyle iḳdām eyleme

Hayli demdür ‘āşık serkeşte hālūñdür senūñ
Ber-murād it Nazmī bī-mārı nā-kām eyleme

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)
Zehr-ābe-i ğamdur bize ol kevser-i cennet
Seyr-i ruḥ-ı yād olmıyacak menzilümüzde

Nazmī olalı ğamze-i dildāre giriftār
Ser-māye-i dil ḳaldı gitdi elimüzde

Diger (Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)
Şöyle ḥam itdi ḳaddūm yār ğumum kā'ināt
Rūy-ı zerdūm kehribā şanur gören yā berg-gāh

[165b]

Velehu Kār-mest-i cām ğaflet gāh ser-mest hevā
Bulmadı ḥvāb-ı emelden dīde-i cān intibāh

Diger (Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)
Bāde-i cām-ı lebūñden mest-i bī-hūş olsa dil
Bezm nūş-ā-nūş vuşlat bir ḳarār olsa yine

Sikke-i dāğ-ı ğamı dilde fūrūzān eyleseñ
Kelbe-i tārīk sene-i şu' le-zār olsa yine

Nazmī-i ūftādeyūm olsa müsā' id devletüm
Mest-i nāzum sīne-i şāf ü der-kenār olsa yine

Diger (Mef' ilū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)
Dil ḳor mı ser-i zūlf-i siyeh-kāruñı elden
Biñ mār-ı sitem olsa da zīr-i günehkede

Her şeb tolaşur kūyuñı āh-ı zārum
Te 'şir idemez saña varup h'vāb-gehkede

Kim var ise gelsün göreyüm ey şeh-i nāzum
Nazmi gibi üftāde olur hāk-rehkede

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Her gül nā-bābdāruñ gülsitān kūyına
Dideden pāşide şaddur meknün eyleme

Merkez-kede Nazmiyā 'işret-i fezā-yı derd olup
Tab' uñı h'vāhiş-nümā-yı luṭf-ı gerdün eyleme

Diger (Müfte' ilün Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün)

Almaz irmez ise cām-ı şarāb nābe
Kā'ilüz hūn çekerden dökilen hūnāba

Hasretüñle şadef-i çeşmüm olup hūnla pür
Döndi şad-i dāne-i eşküm güher-i nāba

Ruḥ-ı renginüñi pür-āmen la' luñde gören
Şandı düşdi gül ter-i hūz-ı luṭf-ı āba

Nüş idince niğehüñ cām-ı şarāb-ı nāzı
Benzedi la' l-i lebüñ berg-i gül seyr-āba

Dil-i Nazmī gibi bir 'āşık-şūrīde mi var
İtmeye derdüñle çeşmini maḥrem h'vāba

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Ėam-ı enāmla oldı der-i çeşmüm sāgar-ı gül-gün
Müjem-i ĥün-āba-i eşkümle döndi gülben tā ki

Ne şevk-i vaşla ĥurrem ne zevk-i kām ile tev'em
Felekde görmedüm bir dem idüp 'ahd-i ıarabnā ki

Diger

(Mef' ilü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

Sen tığ-i nıgeh-nāzla kırsañ dil-i ĥalkı
Üftādelerüñ ġarkā-i ĥün kefen olsa

Ey ġamzesi nāzende helākuñ olan 'āşık
Nazmı gibi bir şā'ır-i şırın süĥan olsa

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Göñül olsa ele her dem dil-ārāda devām olsa
Murādum eglese gelse dile dildārum rām olsa

Dem-ā-dem merhem-i vaşluñ devādur dillere ammā
Vişālüñ görse ehl-i dil dem-i vaşluñ müdām olsa

Gül ü mel olsa āmāde dem dem-i vaşl-ı dil-ārāda
Göñül hem-vāre şarılsa o serve vaşl-ı kām olsa

Dil-i Nazmı saña oldum olur dildāra kim her dem
Vişālüñ görmese herkes hevādāruñ kirām olsun

Murādum ĥāşıl olsa dehr ü rāh-ı vişāl olsam

Müsâ‘id olsa ‘ömrüm vâsıl-ı ‘ahd-i müdâm olsa

Diger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Geldi eyyâm-ı şafâ hemgâm-ı ‘îd oldu yine

‘Ayş ü ‘işret vaqti bir nûr sa‘îd oldu yine

Ser-i hûbân şafâ-bahşında kân-ı ‘idle

Ğuşşa ü der-i elem dilden ba‘îd oldu yine

[166a]

Velehu

Bezm-i meyde ‘aks-i cām bâde-i gülgün ile

Rûy-ı sâķî gâh sürh ü geh sefid old yine

Nazmî-i şūrîde seyr-i mehveşân ‘idle

Ğamze-i hûn-rîz dil-berden şehîd oldu yine

Diger Ğazel-i Etemm

(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)

Çemendâr-ı lebûñ feyz-i tebessümden nemâlansa

Dil-i bülbül şetm-i la‘l-i nābuñdan şafālansa

Hatt-ı ruhsâr-ı sünbül nigeħi reşk-i ħaten olsa

Sevâd-ı rûm ħüsni çîn-i zülfinden ħaħalansa

Girih-i pîç-i ser-zülfüñ geşâyîş bulsa āhumdan

Nesîm-i bûy-ı ‘işve kākülünden dil-i ħıdālansa

‘Înân-gîr-i semend-nâz olup seyre süvâr olsa

Ğubâr-ı ħākîr-i āhundān nigāhum tūtiyālansa

Belâ-yı hüsnine şâyeste itse tab‘ -ı şühını
Dil-i Nazmî dahı ‘ uşşâk içre mübtelâlsa

Dîger (Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)
Ğam bî-neş’e-i dehri izâle eylese dilden
Baña cevı-i felek nâdîde bir şahş-ı nedîm olsa

Yine her yâre senden cılve gerdür şâhid-i hüsnüñ
Göñül âyînesi ğam-ı hicrûñle nîm olsa

Ez-murabba‘ ât-ı Nazmî

(Mef‘ ülü Mefâ‘ ilü Mefâ‘ ilü Fe‘ ül)
Endîşe-i ferdâyı ferâmüş idüp ey dil
Olma elem-i fıkı-i ma‘ işet ile gümrah

Elbette virür herkesüñ Allâh naşîbin
Ğam çekme şaķın zerķ içün er-rızķ-ı ‘alâ’llâh

Dîger (Mef‘ ülü Mefâ‘ ilü Mefâ‘ ilün Fâ‘)
Ta‘ bîr-i zebânum n’ola olsa Allâh
Her fâtihanuñ mebd-i midür bismi’llâh

Żarrâda çeker âh-ı derûnum yâ hû
Surrâda dahı hem demüm Allâh Allâh

Ez-târih-i Bahâyî Der-Hîn-i Taşaddur Şadr-ı Anâtolî

(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)
Gösterdi şadra haķ bir dâver-i ferruķ dem-i dehri

Zamān ‘adli teslīm itdi ol dil-i dānā-yı yektāya

Çekildi şeref ü ğarba nev-şadā-yı nām-ı nīgūyı
İrişdi şevāt-ı ‘adl ü āmālī çarḡ ü ālāya

Bi-ḥamdi’llāh yine şeref buldı yine şadr-ı anāṭoli
Gelince böyle bir zāt-ı şerīd mesned-i ārāya

Didüm tā rencini Nazmī lafzen ü ma‘nen
Biñ elli elbetde geldi bahāyı şadr-ı a‘lāya

Ez-tāriḡ-i Ünsī Efendi Der-ḡın-i Mevlevīyet-i Mar‘aş

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Ḥazret-i Ünsī efendi kim fūnūn-ı ‘ilm ile
Ḥamdi’llāh oldı mazḡar-ı luṭf çarḡ-ı sirişke

Çarḡ-ı isti‘dād zātında idüp şerm-i ḡayā
Nā’il idince anı bir böyle cāḡ dil-gişe

Nazmī-i dānā didi taḡsīn idüp tāriḡini
Oldı monlā bī-taleb Ünsī Efendi Mar‘aş’a

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Ġazabla öldürür iḡyā ider düzdīde ḡande ile (349/254/2)

Beni maḡrūm-ı nāz itmez biñ raḡīb olsa²⁷⁹⁷

İderdi āfītāb-ı şubḡdan bālīn ü bister dile (350/254/3)

²⁷⁹⁷ Beni maḡrūm-ı nāz itmez o şuḡum biñ raḡīb olsa

Hayāliyle o şūhuñ bir gice pehlū naşib olsa²⁷⁹⁸

Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	O mertebe ideyim kuvvet-i derd içün feryād ²⁷⁹⁹	(354/262/2)
	Ki tā-ebed ola ehl-i mātem āsūde ²⁸⁰⁰	
	Belā vü miḥnet-i dehri o deñlü çekdi Fehīm	(354/262/5)
	Ki oldı devr-i ḥayātında ' ālem āsūde	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Ġamze-i mesti ile bu dil-i zāruñ ḥālını	(358/270/3)
	Ḥavfla dūrdan temāşā eylerdi fitne	
[166b]		
Velehu	Qorqarum bīm-nigāh-ı sitem engizinden ²⁸⁰¹	(358/270/4)
	Olmaya rüz-ı kıyāmetde hüveydā fitne	
Diger	(Mef' ūlū Mefā' ilün Mef' ūlū Mefā' ilün)	
	Pür-derd-i serem gerçi sevdā-yı muḥabbetle	(356/266/1)
	Başum yine hoş ammā ğavġā-yı maḥabbetle	
	Mecnūn'ı degül belki ' aşkı iderüm mülzem	(356/266/3)
	Meydān-ı mecāzide da' vā-yı maḥabbetle	
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Bir zaḥm-ı ğamze itdüm o ḥūn-rizden recā	(348/252/4)
	Geh ḥançerine şundı elin geh bıçāğına	

²⁷⁹⁸ Hayāliyle o māhuñ bir gice pehlū naşib olsa

²⁷⁹⁹ O mertebe ideyim fevt-i derd içün feryād

²⁸⁰⁰ Ki tā-ebed olalar ehl-i mātem āsūde

²⁸⁰¹ Qorqarum nīm-nigāh-ı sitem engizinden

Olduḡ Fehīm hem-nefes-i zāḡ-ı bed-nevā (348/252/5)
Dehrüñ ne tîre-baḡtla geldük bâḡına²⁸⁰²

Ez-nîliyye vü sitāyiş vālî-i Mışr Eyüp Paşā

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Baña simdengerü çarḡuñ libāsı sūr-mend olmaz (136/7/47)
Cünün-ı ḡamla mu‘ tād olmışum ḡam-ı girîbāna²⁸⁰³

Fehîmi bende itdi Mışr’da bir Yūsuf-ı şāni (137/7/52)
İrāk’dan merḡabā Rûm’a du‘ âlar cümle iḡvāna

Budur ancak ḡünāhum rāst-gūyam sözüm yok aşlā (137/7/60)
Ḥasūd-ı kec-sūḡan kec-fehm-i nā-dāna²⁸⁰⁴

Ez-tercî‘ -i muḡammes

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Rûy-ı dil gösterüp eyledüñ beni dîvāne²⁸⁰⁵ (190/2/5)
Olduk âhû-yı vaḡşî giderek bîḡāne
‘ Afv kıl ḡüsnüñe küstāḡ nigāḡ itdüm ise (191/3/5)
İḡtiyār elde degül girye vü âḡ itdüm ise

Ez-tercî‘ -i muḡammes

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ lün)
Sîneñi kîneden ey âyîne-ruḡ şāf eyle (192/6/5)
Öleyüm mi ele mir’ât alup inşāf eyle

²⁸⁰² Dehrüñ ne tîre-baḡtla geldük ki bâḡına

²⁸⁰³ Cünün-ı ḡamla mu‘ tād olmışum çak-ı girîbāna

²⁸⁰⁴ Ḥasūd-ı kec-ḡayāl ü kec-sūḡan kim fehm-i nā-dāna

²⁸⁰⁵ Rûy-ı dil gösterüp eyledüñ beni cün dîvāne

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Nedîm

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilâtün)

Olursa dil n'ola âşüfte haţ-ı yâri görince (158/29/1)

Cünûnı ' âşıkun efzûn olur bahârı görince

Görse bülbül eger rûy-ı dilde gonca-i gülden (158/29/2)

Figân ider yine her dem yanında hârı görince

Dîger

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilâtün)

O goncadan bir nûkhet ile añmak olurdu (160/30/4)

Bizüm de kâdrimüz olsaydı rûzgâr yanında

Ğazabı mı luţfı mıdur müdde' â bilinmek olurdu (160/30/5)

O tünd-ğūnuñ añılsa Nedîm-i zâr yanında

Ez-murabba' ât-ı Nedîm

(Mef' ūlū Mefâ' ilün Mefâ' ilün Fâ')

Âşüfteñüm âh itdüm ise ' afv eyle (172/5)

Mestâne günâh itdüm ise ' afv eyle

Ruhsâr-ı ciĥât bâbuña bî tâbâne²⁸⁰⁶

Küstâĥ-nigâh itdüm ise ' afv eyle

Ez-müfredât-ı Nedîm

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Kabâ-yı sürĥle gül-i nâzum çıkdı temâşāya²⁸⁰⁷ (180/10)

Yâĥūd tūfân-ı âteş şu' le-endâz oldu dünyāya

²⁸⁰⁶ Ruhsâr-ı ciĥân-tâbunâ bî-tâbâne

²⁸⁰⁷ Kabâ-yı surh ile çıkdı gül-i nâzum temâşāya

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Hâşmet

(Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Sevdâ getirdi ' aşıkâ rûy-ı haţ-ı yârda (212/204/1)

Artar cününü ehl-i hevānuñ bahârda

Ey çeşm-i girye bizde ne hasretdür bu hâl²⁸⁰⁸ (212/204/2)

Ben görmedüm bu cüşîşi bir çeşme-sârda

Almış o şûhı orţaya ceş-i fütād-gân (212/204/4)

Vardum o mest-i ' işveyi gördüm Hîşârda

Dîger

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Safâsı ' âlem-i abuñ Boğâziçi'nde zâhirdür²⁸⁰⁹ (213/207/3)

Yanaşdum zevrağ-i meyle kenâr-ı vaşl-ı cānāna

İder rûh-âşinā bezm-i elest-āsâ ehibbâyı (213/207/6)

Ėomaz şöhet-geh-i ' işretde Hâşmet bâde bîgāne

Dîger

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Eski gözle bağarum yine ol çâr-ebrûya (214/209/6)

Dil-i bî-çāre dūçār oldı kühenden kühene

Nazarum mûy-ı miyānında gönül zülfünde (214/209/7)

Hâşmetâ itmede pertāv resenden resene

[167a]

Dîger

(Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Böyle ' aşırda ' arz-ı hünerden çi fâ'ide (215/211/1)

²⁸⁰⁸ Ey çeşm-i girye-rîz-i tahassür nedür bu hâl

²⁸⁰⁹ Boğâziçi'nde zâhirdür safâsı ' âlem-i abuñ

Deycūr-ı şebde nūr-ı başardan çi fā'ide

Nev-devletān-ı 'aşra şağın dökme eşküñi

(215/211/4)

Bī-hūde ihtiyāṭ ü hāzerden çi fā'ide

Diger Ğazel-i Etemm

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Çıkdık diyār-ı gurbete bir nev-civān ile

(218/218/1)

Cān 'ālemi görüldi o rūḥ-ı revān ile

Ƙıldum kemend-i āhumı tā çarḥa muṭṭaşıl

(218/218/2)

Eflāḳa çıkdı nāle ü dil nerdübān ile²⁸¹⁰

Teller ṭāḳınsun aña rubūda olup seven

(218/218/3)

Biz de severdük ol şanemi bir zamān ile

Ƙaddüm ḥam oldı çille-i hecriyle ol mehüñ

(218/218/4)

Döndi kemāna dil heves-i ebrūvān ile

Ḥaşmet ölünce terk idemem zevḳ-i 'işreti

(218/218/5)

Ālūdeyüz mu' āşeret-i dil-berān ile

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Nāḥun-ı tedbīr olmaz kār-ger her bābda

(218/219/1)

'Uḳdeler pīçidedür ser-rişte-i esbābda

Söyledirseñ her biri mihr-i vefānuñ ṭal'ati²⁸¹¹

(219/219/5)

Zerrece yokdur mürüvvet Ḥaşmetā aḥbābda

²⁸¹⁰ Eflāḳa çıkdı nāle-i dil nerdübān ile

²⁸¹¹ Söyledirseñ her biri mihr-i vefānuñ matlaı

Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	Girdüm firāş-ı vuşlata bir şive-kār ile	(219/221/1)
	‘Ömrüm geçürdüm ol gice būs-ı kenār ile ²⁸¹²	
	Āh eyledükçe tāzelenür dāğ-ı sīnemüz	(219/221/2)
	Gül-goncalar güşādelenür rūzgar ile	
	Gözlerüm kudüm-ı vuşlat-ı dildārı oldı halk-veş ²⁸¹³	(219/221/4)
	Birün-ı derde dīdelerüm intizār ile	
	Serkeşligi alınca ele Haşmetā o şūh	(220/221/5)
	Alt itdüm anı cām-ı mey-i hūş-güvār ile	
Diger	(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)	
	Kimi dāğ-āşinā-yı ğam kimi dil-ḡaste-i hicrān	(220/222/2)
	Göñül üftādegānuñ birini gördüñ mi şıḡhatde	
	Unutmam vādī-i ‘aşkuñda Haşmet çekdigüm Cevrī	(220/222/5)
	İki destüm girībānındadur rüz-ı kıyāmetde	
Diger	(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)	
	Eli degmez kibāruñ ḡāl-i iḡbālinde ikrāma	(221/226/2)
	Kef-i efsūs olur dest-i ḡayfı vakt-i tengīde	
	İder iş‘ār bī-dīni olan bī-raḡm ü şefḡat	(222/226/3)
	Bulınmaz naḡş-ı cevher nefis-i tīmūr-ı Firengī’de	

²⁸¹² ‘Ömrüm geçürdüm ol gice būs u kenār ile

²⁸¹³ Gözler kudüm-ı vuslat-ı dildārı hāneveş

	Şi‘ār olmuş kibār-ı ‘aşra oynaklık terahhümde Aranmaz ğayrı Haşmet âdemoiyyet tavr-ı çengide	(222/226/5)
Diger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Selāmı almada eyler kibār ebrūsuna taḥmīl Velī eyler yed-i tūlāsın izhār aḥz-ı rüşvetde Rehīn-i şive-i taḳdīr olunca vaḳt-i iḳbālī Tek-ā-pū nā-becādur herkese hengām-ı gurbetde	(222/228/3) (222/228/4)
Diger	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün) Korkma ferdāya ḳalan keyfiyyetden ‘ālemüñ Şūret-i neş’e bulınmaz bāde-i dūşinede Luṭfa bir mānī‘ bulur elbet kibār-ı māyedār Hıfz-ı māl olur muṭalsam Haşmetā gencinede	(224/231/4) (224/231/5)
Ez-muḳaṭṭa‘ āt-ı Haşmet	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Sendedür ben bilirüm ehl-i dilüñ dermānı Dilimi teb-zede-i renciş-i ḥırmān itme Zeyl-i iḥsānuña şıdḳla teşebbüş itdüm Beni ruḥ-sūde-i dāmān-ı le’imān itme	(241/6)
Diger	(Mef’ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlün) Bir āfet-i māh-pāre zuḥūr itdi şehirde Kim sinn-i şerīfi henüz on dört yaşında	(242/14)

[167b]

Velehu

Girmez ele bülbül gibi şad-çāk da olsam
Gördüm o gül-i naḥveti Şeh-zāde başında

Dīger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Şerāra baş dil-sūzum olur gerdüne peyveste²⁸¹⁴ (244/19)
Yanar ḳandīl ekşer ḳubbe-i vālā-ter altında

Yere geçsün kibāruñ luṭfı olmazsa nedür sūdı
Niçe gencīneler der-beste ḳalmıştır yer altında

Ez-müfredāt-ı Hāşmet

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

Dilde kederüñ var ise gel nūş-ı şarāba (248/7)
Şüyīde-dil olup ṭālagör 'ālem-i āba

Dīger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Çizmecı mey-ḥānesinden çekmez ayağın o şūḥ (248/10)
Bir ayağı bizde ise bir ayağı çizmede

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fıṭnat

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Reng ü būda zūlf-i cānāna müşābih olmasa (356/55/2)
Kim baḳar gülzār-ı dehrüñ sinbül ü şeb-būsına

Çille-i saḥtın çeker her dem kemān ebrūların (365/55/4)
Āferīn erbāb-ı 'aşḳuñ ḳuvvet-i bāzūsına

²⁸¹⁴ Şerār-ı āh-ı dil-sūzum olur gerdüne peyveste

	Cismi hāk it ol sehī ḳaddūñ yolında Fıṭnatā Nā'ıl olmaḳsa murāduñ devlet-i pā-būsına	(365/55/5)
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Şaḳın nev-devlātān-ı 'aşrdan himmet ḡayāl itme 'Abeşdür eylemek ümīdin baḡr-i muşavverde ²⁸¹⁵	(364/54/2)
	Ne mümkin şaḳlamaḳ dilde ḡayāl-i ḡāl-i müşḡinüñ Şemīm-i 'anber-i sārā nihān olsun mı aḡkerde	(364/54/3)
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Felek pür şerḡa eyler sīnesin erbāb-ı 'irfānuñ Nümāyāndur bu ma' nī nüṣḡa-i miştar ḡuşūşında ²⁸¹⁶	(363/53/4)
	N'ola sūd itmese çekmez ziyānı rāst-kārān serv Ḥazān görmez hele maḡrūm olursa ber ḡuşūşında	(363/53/5)
Diger	(Mef' ülü Fā' ilātün Mef' ülü Fā' ilātün) Başlar fūsūna ḡamze baḡlar dilüm o ḡisū Görsem de yāri tenhā yoḡ ḡudretüm niyāza	(362/52/3)
	Tāb-ı firāḡa yandum inşāf ḳıl efendüm Kimler taḡammül eyler bu sūz ü cān-güdāza ²⁸¹⁷	(362/52/4)
	Bāḡ-ı cihānı Fıṭnat āzāde-ser gezerken Aḡdı mişāl-i cū dil bir serv-i ser-firāza	(362/52/5)

²⁸¹⁵ 'Abeşdür dürr ümīdin eylemek baḡr-i muşavverde

²⁸¹⁶ Nümāyāndur bu ma' nī nüṣḡada miştar ḡuşūşında

²⁸¹⁷ Kimler taḡammül eyler bu sūz-ı cān-güdāza

DİĞER	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	Üftādelerüñ oldı dil ruḡ-ı āluñ ḡayāl ile ²⁸¹⁸	(360/50/1)
	Alduñ netice göñlümüz ey şūḡ āl ile	
	Ḥaṭṭuñ gelince oldı füzūn nāz ü naḡvetüñ	(360/50/2)
	Bālāya çıkdı mürġ-ı ḡasen perr ü bāl ile	
	Geh fikr-i zūlf ü ḡaṭṭı geḡi ḡālī Fıṭnatā	(360/50/5)
	Evḡātımız güzārdadur ḡil ü ḡāl ile	
	Aġūşa gelse yār leb-i cūybārda	(360/50/4)
	Zevḡ-i kenār ḡılsam o tāze nihāl ile	

DİĞER ĞAZEL-i Etemm

	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)	
	Güller ḡızarur şermle ol ḡonca ḡülince	(361/51/1)
	Sünbül ḡam olur reşkle kākül bükülince	
	‘Anḡā daḡı olursa düşer pençe-i ‘aşḡa	(361/51/2)
	Şayd-ı dile şeh-bāz-ı niġehüñ süzülince	
	Ol ḡonca-i neşküfte olur ḡül gibi ḡandān	(361/51/3)
	Şeb-nem gibi eşk-i dil-i şeydā dökülince	
	Her tārı birer mār olur genc-i ḡasende	(361/51/4)
	Ruḡsārıña zūlf-i siyehüñ şāne bulınca	
	Cān virmek ise ḡaşduñ ‘aşḡıyla Fıṭnat ²⁸¹⁹	(361/51/5)

²⁸¹⁸Üftādeñ oldı dil ruḡ-ı āluñ ḡayāl ile

Hāk-i der-i dildārdan ayrılma ölince

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Bağ-ı cihānuñ itme heves gülsitānına (366/56/1)
Degmez neşāt-ı faşl-ı bahārı hāzanına

[168a]

Velehu Sūdāgerān-ı şevk-i maḥabbet baḳar mı hīç²⁸²⁰ (366/56/4)
Kālā-yı vaşl-ı yārda sūd ü ziyānında

Ez-muḳaṭṭa'āt-ı Fıṭnat

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Terk-i nuş eylese hem şūreti hūş olsa bile (381/10)
Zāhidūñ şıḳleti var bezme ḥamūş olsa bile

Naḳd-i cān ile ḥarīdārı olurdum vaşlūñ
Meclisde o büt-i ' işve-fürüş olsa bile

Ez-müfredāt-ı Fıṭnat

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Ṭab' umuz şafdur her dem şafā-yı ' aşḳ ile²⁸²¹ (386/25)
Şāfdur āyīne-i ḥātır cilā-yı ' aşḳ ile

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)
Mest-i mey-i nāz oldu dil evvel nigeḥūñde (383/9)
Bilmem ne füsün eyledi çeşm-i siyehūñde

²⁸¹⁹ Cān virmek ise ḳaşduñ eger ' aşḳıyla Fıṭnat

²⁸²⁰ Sūdāgerān-ı şevk ü maḥabbet baḳar mı hīç

²⁸²¹ Ṭab' umuz pür-şevḳdür her dem şafā-yı ' aşḳ ile

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Vecdî

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Şakınsun âteşümden nührevâkın eylerüm sūzân (85/8/2)

Beni incitmesün ey âh gerdüne selâm eyle

Yine deşt-i cünün hâli degüldür söyle şād olsun (85/8/3)

Var ey Ferhād benden rûh-ı Mecnûn'a selâm eyle

Dîger

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Hezārân-ı kuvvet-i şamşâm var şemşîr-i âhumda

Felek biñ başıyla tursun tursun şāh-ı rāhımda

Ez-gazzliyyât-ı Dîvân-ı 'İşmeti

(Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilün)

Fāriğ olmam nâleden dildāre kār itmezse de (91/79/1)

Sūziş-i dildür ğaraž yār i' tibār itmezse de

Gāh olur 'uşşākı cānından bîzār ider 'aşq²⁸²² (91/79/4)

'Uzlet eyler yārdan terk-i diyār itmezse de

Dîger

(Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilün)

Ser-te-ser erbāb-ı dil baqsuñ perîşān olmada²⁸²³ (92/80/4)

Her girān-cānuñ meh-i iqbāli tībān olmada

Baht-ı ser-keş sehldür fermān olmağ 'İşmeti²⁸²⁴ (92/80/5)

Söz hemān 'ālemde bir bed-merd-i nā-dān olmada

²⁸²² Gāh olur 'uşşākı cānından eder bîzār 'ışq

²⁸²³ Ser-te-ser erbāb-ı dil baqsuñ perîşān-rüzgār

²⁸²⁴ Baht-ı ser-keş sehldür fermān-ber olmağ 'İşmeti

Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Ol deñlü derd-i dil kim kâbil-i ta' bîr ola ²⁸²⁵	(93/81/1)
	Şanmañuz bî-çārede ' arz itmede taqşîr ola	
	Germ olup meclisde göndermiş baña düşnām-ı telh ²⁸²⁶	(93/81/3)
	Luţf idüp añmış beni ol nev-cevānum pîr ola	
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Zamāne sūz-ı derūnuñdan olmasun āgāh	(97/85/4)
	Çerāğ-ı mihr ise de rūzgāra gösterme	
	Niyāz-nāme-i dil ' İşmetî perîşāndur	(97/85/5)
	O şeklle anı zînhār yāre gösterme ²⁸²⁷	
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Bahār-ı hüsnüññ bil kadrin ey meh cāvidan şanma	(99/87/1)
	O gevher degme bir kānde bulunmaz rāyegān şanma	
	Meyānuñ naqşı çıkmaz bir dem āgūş-ı hayālümden	(99/87/2)
	Beni ey bî-vefā kendüñ gibi nā-mihrbān şanma	
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Bā' iş olmağdur ğaraż germiyyet-i bāzārına	(100/88/1)
	Yoğsa dehrüñ kim tıyar evzā-ı nā-hemvārına ²⁸²⁸	
	Geç o naḥl-i tāzenüñ berg ü birinden ' İşmetî	(100/88/5)
	Māye-i cān olsa da gücdür taḥammül bārına	

²⁸²⁵ Ol degildir derd-i dil kim kâbil-i ta' bîr ola

²⁸²⁶ Germ olup meclisde göndermiş bize düşnām-ı telh

²⁸²⁷ Bu şekl ile anı zînhār yāre gösterme

²⁸²⁸ Yoğsa dehrüñ kim uyar evzā-ı nā-hemvārına

Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Çäre var mı Kays-ı kadrin bulmağa aşüfte-dil ²⁸²⁹	(102/90/3)
	Bağda gün başına bir serv āzād itse de	
	Rūzgārumdan bulamam teselli 'İşmeti ²⁸³⁰	(102/90/5)
	Kendüye zür eyleyüp ihsāna mu' tād itse de	
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Yāre 'azm itdüm vücūdum ḥāk-ı dergāh itmege	(104/92/1)
	İstemem sāyem daḥı bu yolda hem-rāh itmege ²⁸³¹	
	Çünkü kaşd-ı cān ider gelsün ḥadengi sīneye	(104/92/4)
	Bulınmaz öyle bir vādī güzer-gāh itmege ²⁸³²	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Mīve-i vaşlına yāruñ gönül ibrām itme ²⁸³³	(106/94/1)
	Olacak nesne degüldür ṭama' -ı ḥām itme	
[168b]		
Velehu	Baña cevri eylesün dirseñ eger yār dilā	(106/94/4)
	Aña n'eyler iseñ idüp sevdigün i' lām itme	
	Pendimi gūş eyleyüp ey 'İşmeti mengüş eyle	(106/94/5)
	Yārsız cennet olursa yaruñ ārām itme	

²⁸²⁹ Çäre var mı feyz-i kadrin bulmağa aşüfte-dil

²⁸³⁰ Rūzgārumdan yine bulamam teselli 'İşmeti

²⁸³¹ İstemem sāyem bile bu yolda hem-rāh itmege

²⁸³² Bulınmaz hiç öyle bir vādī güzer-gāh itmege

²⁸³³ Meyve-i vaşlına yāruñ gönül iḳdām itme

DİĞER (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
‘ Ārif-i Cem-meşrebün mestāne dirler gönlüne (105/93/1)
Her belā-keş ‘ aşıkuñ dīvāne dirler gönlüne

‘ İşmeti’ nün hātırı biñ kerre ābād olsa da (105/93/5)
Derd-mendün çāre yok dīvāne dirler gönlüne

Ez-mukatta‘āt-ı ‘ İşmeti

(Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā')²⁸³⁴
Mehcūr ideli bendesini cānāne (130/5)
Hem-sāyeler oldı cümle hep bīgāne
Yārān-ı şafā gibi belā güncinden
Ayrılmadı āferīn ğam-ı hicrāne

DİĞER (Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā')²⁸³⁵
Dil-beste olan rüyına hem-çün şāne (131/6)
Bir çāre bulur mı çākī-i dāmāne
Bī-kadr görindi dil bū şeb zülfinde²⁸³⁶
Zencirini kırmassun şaķın dīvāne

Ez-müfredāt-ı ‘ İşmeti

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Şabā kıldurmasun mı şāhid-i gül-berg-i ra' nāyı (96/84/2)
Yata rāh-ı çemende öyle bir mümtāz mestāne²⁸³⁷

DİĞER (Müfte' ilün Mefā' ilün Müfte' ilün Mefā' ilün)
Bade o bādedür anı mest içe hūşyār ola (95/83/1)

²⁸³⁴ Divanda rubai olarak kayıtlıdır.

²⁸³⁵ Divanda rubai olarak kayıtlıdır.

²⁸³⁶ Bī-kayd görindi dil bū şeb zülfinde

²⁸³⁷ Yine rāh-ı çemende öyle bir mümtāz mestāne

Şişe o şişedür anuñ neşvesi ber-ķarār ola

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şehrī

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Ehl-i dilūñ düşer mi dil-i dāġ dāġına (117/11/1)

Dehrūñ tenezzül ide temāşā-yı bāġına

İtdi firār leşker-i nāz ü tegāfüli (117/111/2)

Bilmem ne söyledi yetişüp ħaṭ kulaġına

Ķanġı ġamıyla mużṭarip olsun bu 'ālemūñ (117/111/5)

Yazık degül mi Şehrī-i zāruñ dimāġına

Dīġer

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

İtdi beni bir mertebe dil-teng zamāne (118/112/1)

Ķalmadı dimāġum bile feryād ü fiġāna

Bir keşreti var dilde ġamuñ kim eşerinden (118/112/2)

Efgān olur ħarf-i ṭarab gelse zebāna

Dīġer

(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)

Dem odur ki şabāḥ-ı 'īd-i hoş eyyām ola²⁸³⁸ (120/117/1)

'Ayşā ruḥşat cāma 'işret sāķīye ikrām ola

Dem odur ki ruḥşat-ġāhda şām ü seḫer²⁸³⁹ (120/117/2)

Bir elūñde zülf-i dil-ber bir elūñde cām ola²⁸⁴⁰

²⁸³⁸ Divanda gazel, mısraların başında “dem o demdir kim” şeklinde geçmektedir.

²⁸³⁹ Dem odur ki nüzhet-ġāhda şām ü seḫer

²⁸⁴⁰ Bir elūñde zülf-i sāķī bir elūñde cām ola

Dem odur ki ser mestî-i inşâf olup²⁸⁴¹

(120/117/3)

‘Âşıkân gül-büse-çîn-i ‘ârız-ı gül-fâm ola

Ez-murabba‘ ât-ı Şehrî

(Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün)²⁸⁴²

Şâhibâ deryâ-dilâ Şehrî-i hercâyi-dili

(133/5)

Çünkü mağrûr eyledün lutf eyle merdûd eyleme²⁸⁴³

Hem ‘azl hem redd hem tahkîr hem rüsvâ-yı ‘aşk

Bir vücûd üzre şu deñlü cevri mevcûd eyleme²⁸⁴⁴

Ez-müfredât-ı Şehrî

(Mef‘ ülü Mefâ‘ ilün Mef‘ ülü Mefâ‘ ilün)

Âk sâde giyüp kıddin ‘arz eyledi aḥbâba

(142/3)

Dönmiş o gül-endâm bir şîşe mey-i nâba²⁸⁴⁵

Ez-târiḥ-i Hoş Nazm

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

Muṣṭafâ’nuñ o şaḥîḥü’n-neseb-i âl-i Resûl²⁸⁴⁶

(135/5/1)

Pāk-dâmenligi Yûsuf’la olur sencide

İtmedi ‘ömr-i ‘azîzinde o pākize-vücûd

(135/5/2)

Âğuş-ı ‘işmetini ma‘şiyete pîçide

Hıfz ider maḳdemini gayret-i istiḥyâdan

(135/5/3)

²⁸⁴¹ Dem odur ki bütân ser mestî-i inşâf olup

²⁸⁴² Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

²⁸⁴³ Çünkü ma’zul eyledün lutf eyle merdûd eyleme

²⁸⁴⁴ Bir vücûd üzre bu deñlü cevri mevcûd eyleme

²⁸⁴⁵ Dönmiş o gül-endâmum bir şîşe mey-i nâba

²⁸⁴⁶ Muṣṭafâ Big o şaḥîḥü’n-neseb-i âl-i Resûl

İtse ‘iffet-zede-i ikrāmın eger mālīde²⁸⁴⁷

Emr-i Hākla te’ehhül idüp o zāt-ı şerīf (135/5/4)

Eyledi dīde-i nehyi itdi h̡vābīde²⁸⁴⁸

[169a]

Velehu Didi tārih̡ini Şehrī-i sūḡan-pervāzī (135/5/5)

İctimā‘ eyledi iki nūr-ı dīde²⁸⁴⁹

Ez-ḡamse-i ‘Aṭāyī

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Yürü var ol ‘avratı ḡāmil eyle (93/1/1364)

ḡāmlin ol rütbeğe nā’il eyle

Dīger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Cümle aḡvālümūze ola penāḡ (198/1/3509)

Şerlerinden süfehānuñ Allāḡ

Dīger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Bende bir miḡdār ‘ācizāne ile

Merkeb-i leng tāz-bāna eyle

Ḳuvvet-i ṭālī‘ oldı ser-māye

Kendümi ḡatdum āḡir ālāya

Ez-ḡazaliyyāt-ı Müftī-i Benām Yahyā Efendi Sellemehü’s-selām

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

²⁸⁴⁷ İtse ‘iffet-i ruḡ-ı ikrāmın eger mālīde

²⁸⁴⁸ Eyledi dīde-i nehyi ebedi h̡vābīde

²⁸⁴⁹ İctimā‘ eyledi ma’nen iki nūr-ı dīde

	Güc degüldür yāri tenhā eylemek ağıyardan Ṭālī‘ üm olsun müsā‘ id yār yār olsun hele	(181/314/2)
	Gözine girmek ‘adūnuñ niçe olur seyr eyle sen Cism-i zārı reh-güzārında ğubār olsun hele	(181/314/3)
	Olma Yahyā luṭfına mağrūr o ıfıl-ı nevresin Ḳadr-i ḥüsni fehm ider şīve-kār olsun hele	(181/314/6)
Dıger	(Mef‘ ulü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün) Vā‘ ız bu deñlü tāt ü kabā ile ²⁸⁵⁰ Uçmak ümīdin itmezdi ebleh olmasa	(181/313/3)
Dıger	(Mef‘ ulü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün) Dil-berler içre ‘aşk ola ol dil-rübāya kim ²⁸⁵¹ Ḳadr-i maḥabbeti bile ‘āşık-perest ola	(185/322/2)
Dıger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Dil-i şeydā n’ola meyl eylemezse vaşl-ı cānāne Ne zahmetler çeküpdür alışınca derd ü hicrāne Niçün cām-ı muşāffāyı getürmez sākī-i meclis Bezmlē ‘ahd-i peymān eyledi tırmaz mı peymāne Nihāl-i bāñı kıdd-i yāre benzetmişdüm incinmiş Ey niçe yetistirmişler ol şāh-ı cihān-bāne	(201/353/1) (201/353/3) (201/353/2)
Dıger	(Mef‘ ulü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)	

²⁸⁵⁰ Va’iz bu denlü sıklet-i tāt ü kabā ile

²⁸⁵¹ Dilberler içre aşk ola ol nev-civāne kim

Yahyā kalıbdur hâtırım ol pür-cefāya kim²⁸⁵²

(191/334/5)

Ammā ki şevk şoḥbeti hâtırdā bākīdür yine

Bakmak olurdı cihānda küşt-i zārı ‘āleme

Olmasaydı arpalık her bir ḥar lā yefheme

Ez-aşār-ı İbnü’l-Kemāl Ber-Kemāl

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Sözün şarrāfı ol diñle

Sorulmazsa ḥaber virme

Ḳulaḳ iki ağız birdür

İki işit bir söyle

Rūḫī

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlün)

Üç felege başdı ḳadem cāhile cāhil

Erbāb-ı kemālün yeri yok zīr-i felekde

Dīger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Ḥalḳa kīn eyleme var ise belāḡat sende

Seni zemmm eyleyeni medḥiyle ḳıl şed-mende

Ehl-i ‘irfānla gül-ḥande geçinmek yekdür

Cehlā ile şafā eylemeden gülşende

Kimseye aḡlama ḥālün baña zaḥm eyle deyü

Cehd ḳıl eylesün üstüne ‘ālem-i ḥande

²⁸⁵² Yahyā kalıptır hatırım ol pür-cefāya gerçi kim

Fennî	(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün) Bağlanup kalmışken zülf-i siyehkârında Şavurdu başdan beni âhîr Şalıbazarı'nda	(691/1/4)
Dîger	(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün) Meyl idüp sîm-i ' izârı için ol sîm-bere Düşdi pervâne-i dil şimdi Fener'den Fener'e	(693/1/28)
Dîger	(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün) Def' -i ğam itmege ey şûh arasın çäre Var melûkâne yanaş İskele-i Hünkâr'e	(693/1/33)
Dîger	(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün) Hased ol rinde ki mey nûş ider kıane kıane O şeh-i hüsle Beglerbegi'de mîrâne	(693/1/49)
[169b]		
Yüsrî	(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün) Kıyardum kîse-i nağd-i hayâta her çi bād-â-bād Ger anuñla gül-i Ken' an-ı vaşluñ iştirâ olsa	(150/119/3)
	Veliyyü'n-ni' metüm Yüsrî geçerdî mihrâb-ı ta' zîme ²⁸⁵³ Şufûf-ı câmi' -i erbâb-ı dânişde şalâ olsa	(150/119/5)
Dîger	(Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün) Rüyında dil-beruñ eşer-i büse qor raqîb Çün nâmeler mührlenür efrenci mûm ile	(156/125/3)

²⁸⁵³ Velüyyü'n-ni' metim Yüsrî geçer mihrâb-ı ta' zîme

‘ Ālemde çekmeyen felegüñ grem ü serdini (156/125/5)
İtmez temîz Yüsri temmuzı husûm ile

Diger (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)
(Fā‘ lün)

Nîm-i suṭürını şemşîr iden mükâtebede²⁸⁵⁴ (175/1/1)
‘ İlâc-ı zaḥm idemez ‘ öṣrini muḥāṭabda

Piyāle tām-ı mürîdi ider seni irşād (175/1/2)
Bulinsa pîr-i ḥarābāt mürākābede²⁸⁵⁵

Diger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Ḳo ṭursun sînede elmās-ı ḳabza ḥançerüñ ey mäh²⁸⁵⁶ (151/120/3)
Bilünsün taş diken menzil-geh-i ḥāṭır-şikenlikde

Bu dil Manşûr-veş cānā senüñ berdār-ı zülfüñdür (151/120/2)
Ne ḥikmetdür daḥı bî-çārenüñ da‘ vāsı benlikde

Yere geçdi sirişk Yüsri āhum çıkdı eflāka²⁸⁵⁷ (151/120/5)
Cihān-ı fānide nem ḳaldı şāğlıkda esenlikde

Diger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Günc-i istiğfārda ağlar yüz sürer ehl-i günāh (149/118/2)
Çirk-i şüyı munḥaşırdur āba da şābūna da

Ġazel-i Etemm

²⁸⁵⁴ Sitem-i sūṭürını şemşîr iden mükâtebede

²⁸⁵⁵ Bulunsa pîr-i ḥarābāt eger mürākābede

²⁸⁵⁶ Ḳo dursun sînede yāḳūt-ı ḳabza ḥançerüñ ey mäh

²⁸⁵⁷ Yire geçdi sirişkim Yüsri āhim çıkdı eflāke

(Müstef' ilün Fe' ülün Müstef' ilün Fe' ilün)

(Hafiz Şirazi)

Hün-ı dil ile yazam yāruñ kāmetine nāme
Anı ru'yet-i dehren min hecrūñ el-kıyāma

Yokdur vefası yārūñ ben ʔali'üm şanurum
Men cerrebü'l-mucerreb hellet behi'n-nedāme

Meyl itme dil-rübānuñ vaşlına şaķın ey dil
Fī hāzbehā 'azāb ü fī ba' dehā selāme

'Aşķında ol nigāruñ bed-nām-ı 'ālem oldum
Vallāhī mā re'inā hubben belā melāme

Yüsri niçün sürer yüzine mey-fürüşuñ
Hatta yezūk ke'sen min 'inde'l-kerāme

Hāletī

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

İlāhi yār ile kārımız nāz ü niyāzdan olsun (533/772/4)
Beni yeksān it anı 'ālī-cenāb eyle²⁸⁵⁸

Varup bir bāba mensüb oldu herkes ey gönül sen de (533/772/5)
Der-i devlet-me'āb-ı luṭf-ı Hāķķ'a intisāb eyle

Ķo çıksun Hāletī cānuñ niçün ol şūḫa dil virdūñ (533/772/7)
Dimez miydüm saña hercāyīlerden ictināb eyle

Fuzūlī

(Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilü Mefā' ilün)

²⁸⁵⁸ Beni hāk ile yeksān it anı 'ālī-cenāb eyle

Gönlüm açılur zülf-i perîşānuñı gördükçe
Nuṭṭum tütulur gonca-i ḥandānuñı gördükçe

Kāfir degül mu‘terif nār-ı cehennem
İmāna gelür āteş-i hicrānuñı gördükçe

Kāmī (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Semt-i kūyuñ kıble-gāh olursa āfākīlere²⁸⁵⁹ (264/188/1)
Ebruvānuñ kaldı miḥrāb olmağa bākīlere

Āgāh (Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)
Şikāyet itmez idüm hecr-i yārdan Āgāh (255/325/5)
Devām-ı vuşlatda olsaydı intizāra göre

Kelām-ı Kudsiyyet Fer-ḥām-ı Ḥazret Mısr-ı Kuds-i Sırra
(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
İki ‘ālemde taşarruf ehlidür rūḥ-ı velī
Dime kim bu mürdedür bundan niçe dermān ola

Rūḥ şemşir-i Ḥūdā’dan ten ğılāf olmış aña
Daḥı a‘lā kār ider tiğ kim ‘uryān ola

Nev‘ī (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Ḥāne-i ḳalbini bāb-ı luṭfuñla Nev‘ī’nüñ
Maḥzen-i sırr-ı Ḥudādur n’ola vīrān ise de

[170a]

Velehu Yağma nā-dān olına ḥüsrev-i devrān ise de

²⁸⁵⁹ Semt-i kūyuñ kıble-gāh oldıysa āfākīlere

Nazar it ehl-i dile hākla yeksān ise de

Bezm-i rindāna gelüp la‘ lūñi ihsān eyle

Ne dirlerse dirīg itme eger cān ise de

Ursa rindā-ı ıama‘ leblerüñe cām-ı şarāb

O günāhı bize bağışla eger ıan ise de

Fevzī

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Ėamzeñ ıattāl-ı tīg-i belā girdi ıanuma

Çün kim belā ü Ėuşşā düşdi yanuma

Hicrūñle cān dağı geldi dehānuma

Ėhır nefesde bu maıla‘ düşdi zebānuma

ıāhir

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Murād-ı keyf-i şahbādan hemān bir ıahve ıalmışdur

Müdām eksiklüğin Ėöstermesün Allāh bir ferde

Rāmī

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Nāleveş eftān ü Ėandān itdigüm çün cüst ü cū

‘ Ėarızuñ gibi Ėül-şād-ı āb buldum kendüme

‘Ubeydī

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Ėayra meyl eylemezin diyü yemān eylerse

Mümten‘ dūr inanup aña Ėamākat itme

İhtiyārum elde olaydı saña dir idüm Ėöñül

Ėūblar zümresine Ėiç maĖabbet itme

Şāhib-i Tārīḥ-i Rāşid

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Rehā ḳābil degüldür ğayra muḥtāc olmadan ādem

Gülü mentekiş-i dest ü rehendür bir içüm şuda

Naẓmī

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Mesīḥ-āsā siyāḥat eyleyenler pāy-ı himmetle

Başar evvel ḳaemde gerdiş-i gerdāne merdāne

Şafāsındanider sa‘ y-ı ṭavāf Ka‘ be-i maḳşūd

Girüp iḥrām-ı şevḳe yüz ṭutan ḥannān-ı mennāna

Faşıḥ

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Bulmaz mıyam ‘ aceb seni bu cüst ü cüy ile²⁸⁶⁰

(250/390/1)

Gitsem çü ḥas gözümde aḳan ḳanlu şüy ile

Mezāḳī(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)²⁸⁶¹

Olurmuş ‘ aşık-ı zāre nihānı meyl-i pinhānı

(533/403/2)

Dehān-ı yārdan aldum peyām-ı āheste

Ġurūr-ı ḥüsnle ḳo rū-gerdān-ı nāz olsun²⁸⁶²

(533/403/4)

Virür ‘ aşıklara bir gün selām-ı āheste

Pertevī

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlün)

Şeh-nāme-i ‘ ayş-i Cem’e evrāk-ı şümār ol

Sāḳī-i ser-engüşt sürāḥī-i eşer eyle

²⁸⁶⁰ Kūyuñ bulur mıyum ki ‘ aceb cüst ü cüy ile

²⁸⁶¹ Bu gazelin redifi divanda “āheste āheste” şeklindedir. Ganim Efendi beyitteki tekrarı yazmayarak vezni bozmuştur.

²⁸⁶² Ġurur-ı ḥüsn ile şimdi ḳo rū-gerdān-ı nāz olsun

Ḥayālī	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Ḥicābı def' idüp cānānla ben cāna cān oldum Yüri yanımdan ey sāye baña bār-ı girān olma ²⁸⁶³	(271/521/2)
Ḳudsī	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Ḳudsiyā pīrezen dehrī cevān şanma Niçe erden gerü qalmışdur aña tayanma Bir cihān qaḥyasıdur aña aldanma Daḥı dünyā yüzüne güldigine inanma	
Rāzī	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Nigeh şalup külün ārāyiş-i mücerred ne Fīrifte diñler bülbulün ḥūş āmedine Remīde nev-ḥaṭṭı sūhān olur bir gün Bu bāguñ olma heves-nāk her sehī kūyına	
Lebīb	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Ne ifrāṭ eyle manşıba ne cem' -i māl eyle Muḥammed anuñ vaḳ' asın bir kez ḥayāl eyle	
Ḥākī	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Niçe bir ḥün-ı ' uşşākı içersin Yeter ey çeşm-i ḥünī kane kane	
Rāsih	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	

²⁸⁶³ Yüri yanımda ey sāye baña bār-ı girān olma

Haṭā itdi fusūl-i erba‘ a aḥkāmın icrāda
Dönüp nevrüzı sālİK erba‘ ine vaḫt-i ser-māde

Hālİş (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Mişāl-i sāye pāy-māl oldıgumdan eglensün aḡyār
Ki ben servi bāḡ-ı i‘ tidāle oldum üftāde

[170b]

Velehu Unutdum kendümi endİşe-i ḫāl siyāhıyla
Düşer dem-i dāne-i şaydı fenā-yı rāh sevdāda

Olur ḫāl-i sipihre ḫalka-i dāḡ-ı derün ḫālİş
O mähı çārda āḡūşa bir şeb gelse tenhāda

Berāy-ı Cemāl-zāde-i Re’fet

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Pirestiş eylemezdi ol şanem kim lāt-ı ‘uzzāya
GöreYdi ‘aksini bir kerre mir‘at-i mücellāda

Ḥayāl-ı tāb rūy-ı āteşiyle anuñ her şeb
Çerāḡ-ı efrüz olur āh seḫer-gāhum gül-yāre

Nuşret (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Ḥatem eyledi kitāb-i cemāli o tāze ḫaṭ
Dervİşlik ile ey dil-i ḫāzır ol du‘āsına

Fethİ (Mef‘ ūlü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ūlün)
Boşnāḫ niçenüñ bŭsesin alup şıḫ boḡaz itdüm
Ḥışmıyla dönüp baña didi boḡma mevzuḡa

Yetmiş ise germiyyet bâzârı şogutma
Kız gonca harîdârı ise seksânı tenğa

Hâtif (Mefâ' ilün Fe' ülün Mefâ' ilün Fe' ülün)
Kimüñ tār nigāh ülfetin kesmiş o cānāna
Bu yanmış hançer elmās hūnrîzi yine kane

O şūhuñ 'uğde zülfünden ümîd güşād itmeme
Ser-müjgānuñ her sāyesi olsa birer şāne

Şalāhî (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Gül şıfāt haqda mahv ile şafānuñ fānî ol
Çün beķāya irmenüñ semti fenādur var ise

Nistüñ hestî-i bākîye pul pul 'ārif ol
Senlik ü benlik kırı bir ednādur var ise

Eminā (Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)
Maķşūduña sa'y ile tārîķinde
Deryāya ider āb revān gitse yolınca

Vaķtiyle olur zālîme āh eşer
Toymaz vec'-i zaķmını ādem urulunca

Erbāb-ı kemālün perî-i vîrāne ğamdur
Hāk üzre düşer mîve .. olınca

Be-süy-ı Sultān Beyāzıd Han Sultān Güft-i Sultān-ı Cem

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Sen pister-i gülde yatasın şevkiyle handān²⁸⁶⁴

(231/279/7)

Ben gül-i dostınam gül-han-ı miḥnetde sebeb ne²⁸⁶⁵

(Adlī)

Çün rüz-ı ezelde bize kısmet olınmış devlet²⁸⁶⁶

(184/146/1)

Taḳdīre rızā virmeysesün buña sebeb ne

Haccū'l-ḥameynüm deyüben da' vā kılarısuñ

(184/146/2)

Bu salṭanat-ı dünyeye bunca sebeb ne²⁸⁶⁷

Neşātī

(Müfte' ilün Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün)

Nergis gülünü beyāz şanma sürḥ imiş remed

Ġamze-i zālīm yine ḳan itdi ḳan üstüne

Necātī

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

N'ola şu gibi taş yaşıdana toprak döşene

(50. Beyit)

Böyle olmak yaraşur ' aşık-ı dīdār olana

Benüm ağladığıma şimdi ḳayırmaz gülünüz

Bir zamān güler idüm ben de giriftār olana

Ki Necātī gama düşerse ḳo cānı çıksun²⁸⁶⁸

Yine virdi gönül böyle sitemkār olana²⁸⁶⁹

²⁸⁶⁴ Sen pister-i naz içre yatup gül gibi her dem

²⁸⁶⁵ Cem derd ile bālīn idine hārı sebeb ne

²⁸⁶⁶ Çün rüz-ı ezeli kısmet olmuş bize kısmet

²⁸⁶⁷ Bu salṭanat-ı dünyeye pes bunca taleb ne

²⁸⁶⁸ Ger Necātī gama düşdiyse ko canı çıksun

²⁸⁶⁹ Niye virürdi gönül böyle sitemgār olana

Hāvarī

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Ḳadd ü zülf-i dehānuñ ḥasreti lām eyledi ḳaddum

Ḥudā bilür benüm şāğ olacağum bu elemlele

‘ Aceb niçe yazıldı başuma yuḳarda yazular

Benüm ḥür-ı miḥnet ü derdüm yazılmaya ḳalemler

Güft-i Sulṭān Maḥmūd Ḥān

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Şundı dest-i kerem pādīşeh rīşāne

Meh-i nūra irüp āmāde felek zer şāne

Şevḳle ‘ uḳde-güşā olsa ‘ aceb mi şāne

Oldı şā-beste-i kef pādīşeh-i zīşāne

[171a]

Muḥibbi ya' nī Sulṭān Süleymān Ḥān Ğāzī

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Tev 'emān-der sūrı derhrüñ mātem-i pūr şūrıyla

Bir dükānda yapılur tābūt-ı naḥl sūd ile

Nesīb

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

Ol şūḥ-ı vefā şemīne hīç uğramaz oldı

Bir ğayru hevā var dirler şimdi serinde

Sürürī

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

Ey sūrī sevmese ‘ aşḳ ehlini zāhid ne ğam

Yokdur ünsiyyeti şeyṭānuñ ehlu'llāh ile

Ṭārīḥ-i Dīvān Ez-ebyāt-ı Ğayrı Kānī

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Geçinmekse murāduñ zümre-i mīrāt-ı ḥvār anla

Ḳafāñı āşınā-yı ḍarb-ı şīrīn toḳad ile

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Bundan yok zerrece ḳudret o işe

Baḳ bu taḳlīd-i şev vaż' -ı rūşe

Nā-ma' lūm esāmī ez-ebyāt-ı Şu' arā

(Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

Olsuñ serīr-i ' izz ü sa' ādetde pādişāh

Dā'im yanuñca üns ü perī olsa siyāh

Her ne olursañ ol āḫir olursın tebāh

Ḥikmet-i debīri yazdı bu sipihre āh

Dīger

(Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün)

Gelmez o mehveş-i cebeci ' aşıḳuñ ḥānesine

Sīm ü zer dökmecek her gice cebhe-ḥānesine

Dīger

(Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

Bende şalvārı kūyıya o māhuñ mārduḳ

Pasbān olup tolanur genc-i sīmīn üstüne

Dīger

(Mef' ūlū Mefā' ilün Mef' ūlū Mefā' ilün)

(Aziz Mahmud Hüdayi)

Dünyāda çeker her ferd ḥālince belā vü derd

Ol ' aşıḳa dirler merd bāş egmeye nā-dāna

- DİĞER** (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilūn)
 ̖odı va' de ile neşv ü nemā dönmişdür
 Güşt-zār-ı emelüm va' de-i kemmün
- DİĞER** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilūn)
 Hāk-pāye bir rikāb-ı ahdāsı nāçiz ise de
 ̖aleme dürr-i kır an vir pā āl bağışla bir ̖ula
- DİĞER** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilūn)
 Kim ki hālķı koyup maħlukdan rızķın diler
 Hayf anuñ āmentu bi'l-lāh didigi imānına
- DİĞER** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilūn)
 Seng-i sār olmadadur naħl-i bere āver her dem
 Serv-i bī-bār-ı şafāsında gezer āzāde
- DİĞER** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilūn)
(Ahmed Hamdi)
 Yeşilin başından bādı şabā aldı āħir (211/151/6)
 Giderek sürħ-ser oldu müteseyyid ğonca
- DİĞER** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilūn)
 Dili döndürdüñ ise Yūsuf'um eski Mışr'a
 N'eyleyüm yapıđuñı ba' de ħarābü'l-Başra
- DİĞER** (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilūn Fā')
(Şeyh Galib)
 Hey niçe perestiş ile āh-ı cān-gāh

İtmekde o zülfe ‘ömrüm oldu kütāh

Dīger

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilün Fā‘)

Zünnārumuz ile bizi dürr itdi

Dād eylemedi ol şanem Allāh Allāh

Dīger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Keşret-i vaşlı olup māni‘ giftār-ı niyāz

Söyledüm rāzı mı imā ile ebkemcesine

‘Ayş-ı vaşlın düşürüp ‘ayş-ı damādumcasına

Lebin emdüm o perī çehrenüñ ādemcesine

Dīger

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Budur ümīdüm efendüm ki ferāmūş itmez

Nazar-ı ‘ātafetüñ bende-i mehcūr ise de

Mihr-i tābānuñ ider pertevi zīrā rüşen

Şemsden rū-ı zemīn her ne kadar rüz ise de

Dīger

(Mefā‘ ilün Fe‘ ūlün Mefā‘ ilün Fe‘ ūlün)

Unutma beni ğayret elde koyup ey māh

Şād ile meded gāh-bī-gāh

Dīger

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlün)

Ey dost-ı ğam fırkat-i firākuñ ucından

Ben çekdigimi çekmedi hiç düşmen bed-ḥvāh

Çorğarum buña ey şem‘ -i ‘izārum

Yaka bir gün dünyā oyunu āh seher-gāh

[171b]

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Yine diř yāresi var sīb-i zenehdānuñda
Şeftālū yemişler gibi bāğ u bostānuñda²⁸⁷⁰

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
(Fuzūlī)
Goncaya lāf-ı leṭāfetde ağız açırma
Laḥza laḥza anı şermende-i güftār eyle

Dār-ı dünyāyı gönül cehd idüp terk idegör
Hvāb-ı ğafletde iken kendüñi bīdār eyle

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Cebīm dil-berüm şāhum kerem kııl ben dil-efkāra
Eser ki bendeñi luṭf it efendüm itme āvāre
Germ siteminden el çekdüñ seni eldār o mekkāre
Degüldür zamānuñ dūrı her şūḥ-ı cefākāra

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Kalem ile yazamam derd-i derūnum bendüm āh
Rūz-ı vuşlat diyemem rūzı kıılursa Allāh

Diger (Fā' ilātün Mefā' ilün Fā' ilün)
Olmasaydı ' ibād-ı havāş Hudā

²⁸⁷⁰ Sulu şeftalüyü emmişler gibi bostanında

İtdirdi ‘azāb-ı ‘āmm bize

Anlarūn yüzi şuyı hürmetine

Olsa düzaḥ ne ḡam ḥarām bize

Dīger (Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)
Şöyle bī-hoş ü ḥarāb eyledi efsāne-i ḡam
‘Aklımız başımıza gelmeye efsūnlar ile

Dīger (Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)
(Bāḳī)
Naḳd-i vaḳt oldu bize eşk-i sefīd ü ruḥ-ı zerd
Derd ü ḡam tālebiyüz akçe vü altunlar ile

Dīger (Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)
(Bāḳī)
Bir yire cem‘ olalum ḥāṭır-ı maḥzūnlar ile
Zār ü zār ağlaşalum dīde-i pür-ḥūnlar ile

Gülmenüñ oynamanuñ vaḳti degül şimdi
Hālimüz söyleşelüm ḥāṭır-ı maḥzūnlar ile

Dīger (Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)
Bülbül bu deñlü nāle mi iderdi gül olmasa
Gül-i nāzı kime iderdi bülbül olmasa

Dīger (Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)
(Fevrī)
İsterüm Ḥaḳ ḥaste dil ‘uşşāḳa cānānın vire

Umarum derdin viren Allāh dermānın vire

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

(Ebu's-Suud Efendi)

Güşe-i vaḥdet idi kabrūñ 'azābı olmasa

Ḥuş temāşāgāh idi maḥşer ḥesābı olmasa

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Ḥaṭṭ-ı siyāh geldi ruḥ tābdārına

Şān ḥāşiye yazıldı gülsitān kenārına

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

'Aceb ḥāldür 'aceb ḥikmet naẓar kılsuñ şu dünyāya

Faḳīre i' tibār olmaz iderler 'izzet aḡniyāya

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Bir zamān dīvāne göñlüm aṅlaturdı yār ile

Şimdi yāruñ ḥasretinden söyleşür dīvār ile

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

(Su'ālī)

Vā ḥasretā ki irmedüm o serv-ḳāmete

Vā fūrḳāte ki ḳaldı bu ḥasret ḳıyāmete

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ūlün)

(Rūhī)

Bir devrde geldük bu fenā 'āleme biz kim

Āşār-ı kerem yok ne melekde ne beşerde²⁸⁷¹

²⁸⁷¹ Asar-ı kerem var ne beşerde ne melekde

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)
(Rūhī)
Bu maṭla' -ı ġarrāyı oḡu ebsem ol andan
Ma' lūm olur aḡvālimüz erbāb-ı vefāya

Diger (Mefā' ilūn Mefā' ilūn Fe' ūlūn)
Ḳuşūrın fikr idüp bu 'abd-i 'āciz
Ne yazsam dir iken 'izz-i ḡuzūra

Lisān-ı hmāeye bu oldu cārī
O bir faẓl-i hūnerdür baḡmaz ḡuşūra

Diger (Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)
Şoḡbet-i ḡāş iderdük bir yerde
Re'yimüz bedā idelüm hep serde

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)
Minnet Ḥudāya irdi firāḡuñ nihāyete
Şükr vişāl virmedi nevbet şikāyete

[172a]

Diger (Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)
Göñül ṭurmaz aḡar şular gibi sūy-ı Sitānbul'a
Şalā lālẓımdur elbet efendi mā' Mūşul'a

Diger (Mefā' ilūn Mefā' ilūn Fe' ūlūn)
Ḥalāş olmaz ecelden bende ü şāh
Ölüme çāre olmaz el-ḡükmü'llāh

- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)
Düşerdi Yūsuf'ı zindān ü çāha
Gerū ebr gördi evc-i 'izz ü cāha
- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Göñül te'ḥīr aḥz-ı intikām it ibn-i rān itme
Müsā' idken felek tezbī' -i evkāt ü zamān itme
- Diger** (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)
Yā Rabb baña feyz-i ḵanā' at vir kim
Nā-merde degül merde daḥı muḥtāc itme
- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)
(Mevlānā Şeyhī)
Cihān muḥtāc iken kevn-i pertevine
Gelür 'ār eylemez dervīş evine
- Diger** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Bu 'ömr-i zor bāzūya inanma
Yele aldanma şuya ṭayanma
- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(Hāletī)
Varup bir bāba mensūb oldı herkes ey göñül sen de
Derr-i devlet-me'āb-ı luṭf-ı Ḥaḵḵa intisāb eyle

Kilīd-i genc-i ümīdüm ḵoma destinde maḥlūḵuñ
İlāhi kendü dest-i ḵudretüñle fetḥ-i bāb eyle

Dîger	(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Fe' ülün) Olur merhem cerâhat-ı sinâna ‘Îlâc olmaz velî zaḥm-ı lisâna
Dîger	(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Fe' ülün) Derûnum guşşası gelmez beyâne Veleḡ ḡana âlî yemü'l-ḡıyâma
Dîger	(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün) (Fuzulî) Cânumı cânân ger isterse minnet cânuma Cân nedür kim anı ḡurbân itmeyem cânânuma
Dîger	(Mefâ' ilün Fe' ülün Mefâ' ilün Fe' ülün) Binâ-ı emşilesin bilmez idi putâya Anuñ ḡün başladı ol başına
Dîger	(Mef' ülü Mefâ' ilün Fe' ülün) Hep sa' y ü ḡaleb gider beyâne Âḡır didigün ider zamâne
Dîger	(Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün) Yâ Rabb 'ilm ü 'amelüm şer'a muvâfiḡ eyle Tedbîrümü taḡdîre muḡâbıḡ eyle
Dîger	(Fâ' ilün Fâ' ilün Fâ' ilün Fâ' ilün) Ehl-i Keyf olduḡı yerde Eksük itmeyeler ḡahveyi bir ferde

Berāy-ı Da‘vet-i Ahbāb

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fe‘ ülün)

Ḳudūmuñla efendüm ḳıl müşerref

Şeref bulsun senüñle bende ḥāne

Yenürden içilürden bir nesnemüz yok

‘Garaż ancak vişāle bir bahāne

Diger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Temennā-yı vişāl-i yār için ağıyāra pek yalvar

Berāu-ı maşlahat kāfirle ülfetde ḥicāb itme

Diger

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

(Cināni)

Var mı bir ruḥsāra kim siyeh-fām olmaya²⁸⁷²

(B. 394)

Dehr içinde ḳaṅgı gün gördüñ ki aḥşām olmaya

Diger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Ciger ki urdını çekmemiş ḳarınclar Süleymān’a

Nemüz vardur size lāyık ḳabül eyle faḳīrāne

Diger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Bıraḳmam ḳayd-ı zülfüñ lāyık-ı zencir olursam da

Yine geçmem begüm ol ḡamzeden dil-gīr olursam da

Saña hercāyi dirler bendeñe ‘āşık²⁸⁷³

Medār-ı iftiḥārumdur eger teşhīr olursam da

²⁸⁷² Var mı bir ruḥsāre kim hatt-ı siyeh-fem olmaya

²⁸⁷³ Sana hercai derler bendene bir aşık-sadık

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Yetdi gūş it 'arz-ı hācet eyleme nā-kese
Var iken ol perverdigāruñ rūzı herkese

Kıl kanā' at kenzü'l-elīfini ile kullukda ol
Hāşā' Allāh ol ġaniyyü'l-müste'ān rızqın kese

[172b]

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Kavuşmaz ṯāğ ṯāğa ādem oğlu kavuşur dirler
Bu ümīdle bende ṯālib oldum vaşl-ı dildāra

Tenümde nār-ı hasretle şu deñlü dāğlar yaqdum
Kavuşdı dāğ dāğa ben dağı kavuşdum yāre

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' lün)
Gāh olur kim raqīb-i dīvāne
Sebeb olur vişāl cānāne

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
İltifātuñ yoğ ise ne 'aceb bu dil-i sevdāya
Saña üftādeligümdür sebeb istiğnāya

Kendü gönlümle mi sevdüm seni inşāf eyle
Beni siyeh perçemüñdür düşüren sevdāya

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(Belīg)

Rüsüm himmeti ehl-i kerem sūzenden ögrensin
Ten-i ‘uryānla her bir bī-nevāya giydürür jende

Dīger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

Virmez naķışa şanemin ħuşul-ı merāmda
Kāmil ħūd-ı temellük iderse ‘adūsına

Dīger (Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)

Efendüm himmet ümīdiyle geldüm sen kerem-kāra
Olur ħāşıl-ı merāmum zerre luţfuñla hemvāre

Ķabūl eyler recāyı ‘izzetā ‘arz eyle maţlūbuñ
Cenāb-ı kethūdā-yı şadr-ı ‘ālīden olur çāre

Dīger (Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)

Miyānın қоçardan dil-berden ey dil ihtirāz eyle
Yakılması muķadderdür binā elbette bil virse

Dīger (Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)

Daĥlümüz yok kimsenüñ ‘irfānına
La‘ net olsun yok zarīfūñ cānına

Dīger (Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)

Dil-bere buse vir didüm didi gel işte
Ķaçan yanına vardum bir daĥı gelişte

Dīger (Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)

Bi‘ a ‘arz itmiş metā‘ ın yāruña bu eyyāmda
Peştemālle bağlamış gördüm anı ħamāmda

- Diger** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Sen sen ol kim diye sırruñ dostuña
İki dostuñ dostı vardur o da söyler dostına
- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Kaçan ' uşşāk murād üzre du' ā itse Hudāsına
Te' āla'llāh qabūl eyler gelür dil-ber oṭasına
- Diger** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
(*Lāedri*)
Ey ecel çıkdı mı cānuñ ne idersin ' acele
Var raqībūñ evine bu gice anda gicele
- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Yatarken cāme-i ḥ'ābında alaydum mürevveḥi deste
Şalaydum ol melek sīmāya ben āheste āheste
- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(*Bolulu Mehmed Hanif*)
Vefādan ben elüm çekdüm cefādan çek elüñ sende
Alup ' aşkuñı vir gönlüm senüñ sende benüm bende²⁸⁷⁴
- Diger** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Şükrüm budur ki yārini tutdı ḥaṇçere
Gönlümün qarāñlık ondan açdı bir pencere
- Diger** (Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā')

²⁸⁷⁴ Bana vir gönlüm al aşkun senin sende benüm bende

‘ Āşık odur ki sevüb de sevmezlene
Ma‘ şük odur ki bilüb de bilmezlene

Diger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fe‘ ülün)
Efendüm hüsnüñe yokdur bahāne
Nazirüñ kalmamış devri cihāna

Diger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
Vaşf hüsnüñ iderek geldüm āsitāne-i devlete
Ġamgīn imiş bilmezlikle düşdüm girdāba

Diger (Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün)
Allāh’ı severseñ hele aġyār ile gezme
Gelsin güzelüm gül gibi hār ile gezme

Diger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
O meh-pāre bilür kadrüm beni āyāndan şöñra
Peşimān itdigi cevre olur emāndan şöñra

Diger (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Bir merāl bakışlı dil-ber ‘ aqlum aldı āl ile
Beyāz gerdāne dizilmiş kara zülfi hāl ile

[173a]

Diger (Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün)
Bülbül didigüñ bildigümüz kuşdur ezelden
Ey ruhları gül anı bize çokda uçurma

Diger (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fe‘ ülün)

Şevābdur yüzine bakmak güzelün
Ne deñlü cevri çok kıttāl olursa da

Dıger (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Didüm cānāndur hālün didi elḥamdü'llillāh
Didüm niçün çoçalmıssın didi estağfiru'llāh

Dıger (Mefā' ilün Fe' ülün Mefā' ilün Fe' ülün)
Didüm dil-ber seni çoçsam on beş yaşında
Didi aç tāvuk dārı görür düşünde

Dıger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
(Şeyhoğlu)
Dil-berün hüsni gibi ḥalkı gerekdür yārine²⁸⁷⁵ (B.d. 102)
Yohsa çok şūret yazarlar kilisā dīvārına

Dıger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
(Lāedri)
Dil-berüm buse virdi bir daḥı kıldım taleb
Ḥazḫ idüp güldi didi ādem tam' akār olmasa

Dıger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün)
Dāl-ı ḥançer olup geldi yine ol māh
Ditrer kafes tende cānum meded Allāh

Dıger (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)
Revā mıdur senün gibi ölüye
Uşāklar taşā tutar sen talūya

²⁸⁷⁵ Güzel oldur ki kim anın hüsni bigi hulku ola / Yohsa çok suret yazarlar kilisa divarına

- Diger** (Müfte‘ ilün Müfte‘ ilün Müfte‘ ilün Müfte‘ ilün)
Rûz-ı ezel kısmet-i Hâk halka şafâ-bağış idicek
Derd ü elem miñnet-i ğam düşdi bizüm payımuza
- Diger** (Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün)
Zülf-i üftâde isen var o mizâc-ı tâzesine
Var hemân dekânına yaz bunı yelpâzesine
- Diger** (Mef‘ ülü Mefâ‘ ilü Mefâ‘ ilü Fe‘ ülün)
(Adnî)
Zülfün niçe ‘ âkılları dīvâne kıldı âh²⁸⁷⁶
Şimdi tolaşdı baña “tevekkeltü ‘ale’llâh”
- Diger** (Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün)
Sineye çekdüm idi tıfl iken nigâr ağladı
Küyuna girdi ‘ aceb mi kuzucuğdur melese
- Diger** (Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)
Severler tâze dil-beri güzel kalbünde sen âra
Şükr-i hâkka gönül virdüm güzel keklık gibi yâre
- Diger** (Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)
Seher vaqtinde bir ‘ âşığ-ı derûnından dilese Allâh
Du‘ âsı müstecâb olur aña şek yok derd-i bi’llâh
- Diger** (Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)
(Tayyibzade Ehli Efendi)

²⁸⁷⁶ Zülfün nice akılları kılup ah

Ser-i kūyuñdan ayrılmam felek bir yanı şalmazsa
Yoluñda ölmedür kaçdum eger Hâk cānum almazsa

Dıger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Âh efendüm terahhum kıl toluyor gözlerüm nemle
Şanasın iki bismi'llāh çekilmiş süre-i Neml'e

Dıger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Şehānāzuñ cemālūñden duyup āye ditretme
Yā öldür yā āzād eyle beni karşında ditretme

Dıger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(*Lāedri*)
Şitā eyyāmı ref' oldu irişdük gül gibi yāza
Hevālar çünki germ oldu gerekdür elde yelpāze

Dıger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Şoĥbet ehli çār gerekdür ez-diyarı penç ola
Zā'idüñ ĥazefi oladur mekr gāyet genc ola

Dıger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Bu gün minberde bir va' iz güzel sevmeyi men' itmiş
Boĥmış anda bir 'āşık anı minberden indire

Dıger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Şabā benden selām it ol kaşı yaya
Gözü cāzū kirpigi ok kaşı yaya

Dıger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)

Şundum elimi koyına yāruñ oturınca
Didi el urma oturınca bu turınca

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Şafā ümīdin isterseñ eger terk-i diyār eyle
Ne mümkindür şafā itmek kişi kendü diyārında

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilün Fe' ūlün)
Za' afla vücūdum döndi yaya
Bulut mı disem ol berd-i āya

[173b]

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Tūtī ile kārğa kaçan iş yine
Tūtī şükr kārğa mekr-i taş yine

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Fikr-i zülfün mübtelā kıldı beni sevdalara
Korkum oldur Kaysveş düşem şahrālara

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ūlün)
Kılıçdan keskin kıldan ince
Söz anlatmak kamū halka dilince

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Kaşuñ birer hilāl olmuş cemālün beñzemiş aya
Yañağuşñ āl āl olmuş düşürmiş halkı sevdāya

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Kaşları hilâle beñzer dişleri dürr-i dāneye
Emeydüm leblerüñi qorqarum emegüm fāniye

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
La' l-i lebün şerbetinden virmedün ben şusıza
Taş imiş bağruñ hāşā ki taşdan şu sıza

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Leblerüñ ağızıma sunmış geldüm anı şormağa
Ne sebebden sunar imiş bāl tuğın ağızıma

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
La' l-i reng-i atlas giyüp 'aşığı eyler helâl
Kırmızı ferâce giyse kan olur kan üstine

Diger (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)
(*Lefkoşalı Galib*)
'Uryānum efendüm dem-i sermāda
Sincāb ise giyülür germāda

Kürek istemege havfum odur ki zīrā
Kürek ile göreñ bir yazılır imlāda

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Şehsuvār-ı hıttā-i cevri oldıguñ fehm eyledüm
Yüz sürüp geldüm efendüm dergehüñ dīvānına
İntizār atına *çekirtme* bu hākī bendeñi
Esb-i va' düñ dīzgīnin döndür vefā meydānına

DİGER (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(Behiştî)
Göñül pāk olıcağ ʔa' n-ı ' avāma i' tibār olmaz
Keder gelmez kilābuñ herzesinden baḥr-i ' ummāna

DİGER (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
(Nābî)
Lezzeti inkār olunmaz bezl-i isrāf itmenüñ
Āh zımnında endişe-i vām olmasa²⁸⁷⁷

DİGER (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(Lāedri)
Belā girdābına şabr eyleyen mānend-i Nuḥ²⁸⁷⁸ (B.d. 314)
Çıkar deryā-yı ğamdan bir kenāra rūzgār ile

DİGER (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
İşitdüm ki raḳīb ölmüş sükkertdüm assı ḥelvāya
Yedüm ḥelvāsını ṭop ṭop didüm cānı cehenneme

DİGER (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Leb sîne ā leb sîne götür beni ilet sîne
Murāda vāşıl olmaḳdur o da sîne bu da sîne

DİGER (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(Makālî)
Maḳālî ʔa' n-ı a' dādan ne ğam erbāb-ı ' irfāna (B.d. 374)
Atarlar ʔaşı elbette dıraḥt-ı mīvedār üzre

²⁸⁷⁷ Ah zımnında eger endişe-i vām olmasa

²⁸⁷⁸ Belā tufānına şabr eyleyen manend-i Nuh ahir

- Dîger** (Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)
Ne ' aceb hâlet kômîş hâzret-i hâk dil-berde
Bir eli tîğ-i belâda bir eli hançerde
- Dîger** (Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)
Ne ' aceb cefâya mâ 'il olur ol yüzi mâh
Diyem bir kerre *lâ havle velâ kuvvete illâ bi'llâh*
- Dîger** (Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)
Nazar-ı pākla her kim nazar ise hüsne
Yazılır defter-i a' mālîne yüz biñ hüsne
- Dîger** (Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)
Niçe geçirür diyemem ben sütün-ı felege
Ni' meti gelivirür devleti dâ 'im eşke
- Dîger** (Feilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)
Varıcağ kâğıdum ol yâr eline
Şaklıya cân gibi virmeye ağıyâr eline
- Dîger** (Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)
Vaşl umar kişi bulınca şarılır yârîne
Furşatı ' âkıl olan kırmaz yârına
- Dîger** (Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)
Her kaçan gelse cânâ pür iki mû yüzine
Seni cânıyla sevenler didiler tû yüzine

[174a]

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Her kimin ki mäh-liķası on sekiz yaşında
On sekiz biñ 'ālemüñ ğavġası hep başında

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Yeter yaġdun be hey zālīm beni bu hicriyle nāra
Ferāġat kılmazam senden beni şalb itseler dāra

Diger Kümāş-ı nāzenīni begenmezken vaţanlara

Haşıra ihtiyāc itdi bu hānlara

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)

Teşrifüñ ile hānemüzi reşk-i irem eyle
Aġlatma beni iki gözüm gel kerem eyle

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Olmayınca tā nüvişt fihrist taġdīrde
Maţlab-ı maġşad bulunmaz nüşha-i taġdīrde

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)

İķbāl-i felek eylese bir şahsa teveccüh
Bī-şüphe тұrur beyaz kebüter rind üzre

İdbāra maġāl olsa bī-şek ü şüphe

Sek-beçe-i bul itdirür esed üzre

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)

Kullān o mehüñ sende raķīb ħaţtı gelince

Buñla eşküm buñla bütce bitince

Diger (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Gelmekle dil-berüñ bir iki mū yüzine
Şaķallı geldi deyü terk idenüñ tū yüzine

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Ma' rifet-i müfred ile gelmez iseñ devlete
Saña bi riiş ide mi ki adlar ider 'avrete

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

(*Lāedrī*)

Fā'idesüz esyābuñ bendi nedür çarħa ne
Sencileyin āġniyānuñ çingāneden farkı ne

Diger

İспенç қadar cehd-i ġaşdum Mekke murāda
Maṭlab-ı çillem muḳadderden ziyāde

Bi-Ḥarfi'l-yā

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Bāķī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)

Ārām-geh-i murg ide dirler ser-i Mecnūn
Meydān-ı maḥabbetde ne başlar yuvalandı

(426/524/4)

Bāķīyi mey-i nāba yemīn itdi dimişler
Gül gibi ele sāġar alup içmez ol andı

(426/524/5)

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ūlün)

	Ṭarāvetden dilinde lālenüñ dāğ²⁸⁷⁹ (420/514/3) Ḥacāletden yüzinde güllerüñ hay	
	Göñül virdük bu fānī mülke Bākī (420/514/5) ‘ Aceb ğafletde kalduk he meded hey	
Dīger	(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün) Mestāne şoydı ol mehi Bākī geçen gice (403/487/8) Nāzıklük ile çözdü muḳaddem kuşağını	
Dīger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fa‘ ülün) Ḥam-ı zülfüñ ki devr eyler yañağuş (410/498/2) İrem ṭāvusıdur cevlane geldi	
	Gelüp kāfir şaçuñ ruḥsāruñ üzre (410/498/3) Yüzüñ tozın görüp imāne geldi²⁸⁸⁰	
	Zebün olmaz ‘ acüz-ı dehre Bākī (410/498/5) Bu meydāna begüm merdāne geldi	
Dīger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Cevānlık ‘ ālemi gitdi ne vaḳtın toğrılam yā Rabb (425/523/4) Egildüm bār-ı ‘ aşq-ı yār ḳaddüm bükdi pīr itdi	
	Ne ğam endişe-i zilletden ey Bākī bu menzilde (425/523/6) Hidāyet reh-ber luṭfın aña kim dest-gīr itdi	
Dīger	(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fa‘ ülün)	

²⁸⁷⁹ Ḥarāretten dilinde lālenüñ dāğ

²⁸⁸⁰ Yüzüñ nūrın görüp imāne geldi

	Hüŧ geldi baña meykedenün āb ü hevāsı Allāh güzel yerde yapılmıŧ yıķılası ²⁸⁸¹	(416/508/1)
	Gitmez o mehün rā gibi ħançer kemerinden Üftādelerin öldürür āh iŧte belā burāsı	(416/508/3)
[174b]		
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Esirgemek gerek 'āŧıķ-ı dil-fiğārı 'Ale'l-ħuŧuŧ ki bir bī-vefā ola yari	(409/497/1)
	Ne derd-i 'āŧıķı bilürsin ne miħnet-i hecri Hey āfet-i dil ķadr-i ħüsni bil bārī ²⁸⁸²	(410/497/3)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Ĥvābda almıŧdum būs-ı leb-i cānānı Cān dimāğında ŧimdi o lezzet bāķī ²⁸⁸³	(426/525/2)
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Ey gönül a' yān-ı devlet iķre ħürmet ķalmadı Kimden umarsın kerem ehl-i mürüvvet ķalmadı	(436/542/1)
	Cāhil ü nā-dān olıñuz ister iseñ mertebe ²⁸⁸⁴ Kim kemāl ehline Bāķī ŧimdi rağbet ķalmadı	(436/542/5)
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	

²⁸⁸¹ Va'llāhi güzel yerde yapılmıŧ yıķılası

²⁸⁸² Hey āfet-i dil ü cāñ ķadr-i ħüsni bil bārī

²⁸⁸³ Cān dimāğında daķı ŧimdi o lezzet bāķī

²⁸⁸⁴ Cāhil ü nā-dān olığör ister iseñ mertebe

Şafā-yı mey-i şadā-yı ney münāsib hūb-rū sāķī²⁸⁸⁵

Ṭotalum Bāyezid olmuş niçe şabr eylesün Bākī

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nef'ī

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Yakdı beni kül itdi o māhuñ güneş yüzi (340/123/1)

Ol dil-za' if-i şikeste kül öksüzi²⁸⁸⁶

Bir gice yok ki çıkmaya tā mäh-ı encüme²⁸⁸⁷ (340/123/2)

Āhumla āsumānuñ alışdı yüzi gözi

Rez-duhterine sübhā-i şad dāneyi şatup (340/123/4)

Şūfī de yüzsiz oldu görünce o yüzizi

Dīger

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

Cānumuñ n'ola sīnede teng olsa cāy-gehi²⁸⁸⁸ (340/124/1)

Şalınur teng kabālar giyüp ol serv-i sehi

İtme ol şūh ile vuşlat hevesin ey Nef'ī (341/124/5)

Emrine rām idebildün mi gedā pādişāhı

Dīger

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

Tengdür gāyetle ol büt-i şūhuñ deheni (342/127/1)

Ḥande yol açmasa andan çıkamazdı süheni

Cism-i pākinde leṭāfet o kadar kim sanasın (342/127/3)

Sīnesi āyinedür āyine-dān pīreheni

²⁸⁸⁵ Bu beyit Bākī divanında geçmemektedir.

²⁸⁸⁶ Oldu dil-izā'if ü şikeste kül öküzi

²⁸⁸⁷ Bir gece yok ki çıkmaya tā mäh u encüme

²⁸⁸⁸ Cānumın sīnede teng olsa n'ola cāygehi

Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Harāb oldu yıkıldı kalb-i ' aşık gibi mey-hāne	(343/130/3)
	Harābāt ehli bilmem n'oldı kimse dāda gelmez mi	
	Niçe ülfet tutarsın zühd ile bilmem ey Nef' ī ²⁸⁸⁹	(343/130/5)
	İyüp mest olduğıuñ hiç hātır-ı nā-şāda gelmez mi ²⁸⁹⁰	
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Üstine dıtrır turur ol mest-i h'vāb-ı nāz iken	(343/129/3)
	Ġamze-i şūhına gūyā mübtelādur tırrası	
	Zabtı bend ile müşkildür dil-i dīvānenün ²⁸⁹¹	(343/129/4)
	İki zencir ister anuñçün dutar tırrası ²⁸⁹²	
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Kim baķar mir'at-ı hūrşide tururken rūy-ı yār	(344/131/2)
	Rūy-ı dil göstermede şafidür andan sinesi	
	' Āşıka bir tāze dil-ber gerekdür māhaşal ²⁸⁹³	(344/131/4)
	Köhne mey ' aşk-ı İlahi hemdem-i dirinesi	
Diger	(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Mest oldu yār ġamzeleri nāza başladı	(341/126/1)
	Her nigehte bir reviş-i tāze başladı ²⁸⁹⁴	

²⁸⁸⁹ Nice ülfet tutarsın zühd ile bilmem sen ey Nef' ī

²⁸⁹⁰ İcip mest olduğıuñ hiç hātır-ı nāşāda gelmez mi

²⁸⁹¹ Zabtı bir bend ile müşkildir dil-i dīvānenin

²⁸⁹² İki zencir ister anuñçün dütadır tırrası

²⁸⁹³ Āşıka bir tāze dilber de gerekdir māhasal

²⁸⁹⁴ Her bir nigehte bir reviş-i tāze başladı

	Ėamze degöl bu şu‘ bede-bāz-ı girişmedür	(341/126/3)
	Sihri bitirdi şıve-i i‘ cāza başladı	
	Nef‘ ĩ nedür ney-i ķalemünde bu ta‘ birler ²⁸⁹⁵	(342/126/4)
	Güyā ki her terānede bir sāza başladı	
Diger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	Hevālarda leťāfet ol ķadardur kim bñlbñl-i zāruñ	(344/133/2)
	Niçe te’sir ider bilmem güle āh ciger-süzī	
	Bahār oldu açıl lāle gibi dāĖ-ı dilññ göster	(344/133/4)
	Deruñda ķoma rind iseñ efķār-ı Ėam-endüzı	
	Ele gül gibi cām al bñlbñl-i ser-mest ol ey Nef‘ ĩ	(345/133/5)
	Ėazeller söyle germ it bezm-i řāhenřāh-ı nevrüzı	
[175a]		
Diger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)	
	Olur mı böyle bir rüz-ı mübārek ey Nef‘ ĩ	(345/134/6)
	Hem nevrüz ola hem luťf-ı řāhenřāh ola rüzı ²⁸⁹⁶	
	O řāhinřāh-ı dānā-dil ki olmışdur adāletle	(345/134/7)
	Mühimsāz-ı cihān ‘ aķl-ı selīm-i dāniř-endüzı	
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)	
	O leťāfetünde Hudā ‘ arız dil-berde ķodı	
	Anı ne şehr-i şükr de ne gül terde ķodı	

²⁸⁹⁵ Nef‘ ĩ nedir ney-i kaleminde bu nağmeler

²⁸⁹⁶ Ki hem nevrüz ola hem lutf-ı řāhenřāh ola rüzı

Ez-müfredât-ı Nef'î

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Ne âdemlar helâk eyler görüñ ol çeşm-i cellâdı (353/9)

Añlasa yine ammâ nâ-tüvân bir hastedür adı

Ez-na' t-ı Hâzreti Mevlânâ Kıddise Sırruhü'l-âzîz

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

Âlem-i ma' nâ ki hürşid-i cihân-ârâ gibi (50/3/3)

Devr ider girmiş semâ' a anda rûh-ı Mevlevî

İlm-i vahdetde sebağdâşı imâm-ı evliyâ (50/3/8)

Hikmet-i ma' nide şâkirdi Hâkîm-i Ğaznevî

Nef'î-i mu' ciz-beyânım bende-i Monlâ-yı Rûm (51/3/13)

Ne Hâkîm-i Ğaznevî'yüm ne Emîr-i Dehlevî

Her dem olsun rûh-ı pâkîne du' â-yı müstecâb²⁸⁹⁷ (51/3/18)

Evliyâdan tâki hâlî olmaya dünyâ evi

Ez-medh-i Sultân Ahmed Hân Şâhib-i Câmî' ü'l-hasenât

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

(Fâ' ilâtün) (Fâ' lün)

Ol hudâvend-i Ömer-âdl-i Âlî-sîret kim (52/4/7)

Buldı zâtıyla şeref silsile-i Oşmânî

O şehenşâh-ı kazâ-re'y-i kader-kudret kim²⁸⁹⁸ (52/4/8)

Âlemüñ id-i mübârek demidür devrânı

²⁸⁹⁷ Her dem olsun rûh-ı pâkîne du' â-yı bî-hisâb

²⁸⁹⁸ O şehenşâh-ı kazâ-rey ü kader-kudret kim

Hayradur niyyeti her demde ‘aceb mi olsa (52/4/19)

Böyle bir cāmi‘-i hūş tarh-ı latīfe-bānī²⁸⁹⁹

Bir binānuñ esāsı ire ka‘r-ı hāke (52/4/21)

Saḫfi geḫse n’ola bu ṭāḫ-ı bülend-eyvānı

İtdi ‘adlūñ o ḫadar rāh-ı ḫalāli münseḫ (53/4/31)

Ḥāṭıra yol bulamaz vesvese-i şeyṭānı

Añsa iḫsānuñı ṭoprāḫ savurur başına kān (53/4/34)

Görüp keff-i keremūñ lerze ṭutar ‘ummānı

Derdimi bārī bu taḫrīb ile taḫrīr ideyin (53/4/36)

Tā şifāḫāne-i luṭfuñdan ide dermānı

Dāverā dār-ı felekden cefā itmek için²⁹⁰⁰

Ki bilür elbette bir ehl-i dile bir nā-dānī

Bir dilüm itmegi bir ehl-i ma‘ārifde ḫomaz (53/4/37)

Göze zümre-i nā-dānla ḫaḫḫ-ı nānı²⁹⁰¹

Alıver dādımı ḫarḫ-ı denī-perverden (54/4/39)

Pay-māl itdi ḫatı ehl-i dil-i ‘irfānı²⁹⁰²

Ola a‘ dāsı zebūn taḫt-ı cihāngīri ḫavī²⁹⁰³ (55/4/57)

²⁸⁹⁹ Böyle bir cāmi‘-i hoş-tarh u latīfe-bānī

²⁹⁰⁰ Bu beyit divanda yer almamaktadır.

²⁹⁰¹ Gözedir zümre-i nādān ile hakk-ı nānı

²⁹⁰² Pāymāl etdi ḫatı ehl-i dil ü irfānı

²⁹⁰³ Ola a‘ dāsı zebūn baht-ı ciāngīri kavī

Olmaya lâzıme-i devletüñ nokşanı

Söz tamām oldı du‘ ā eyleyelüm ey Nef‘î (55/4/54)

Hağ te‘ ālî vire mağşūd-ı şeh-i devrānı

Ez-sitāyiş-i Kaşr-ı Şehinşāh-ı ‘Aşr-ı Sulţān ‘Osmān Hān

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Degül mihr ü beyāz-ı ufukda seyr içün sağfin (87/14/6)

Felek baş kaldırınca hāke düşdi tāt ü destārı

Ruḥāmında degül emvāc-ı gūn-ā-gūn pey-der-pey (87/14/8)

Görinür cā-be-cā bāğ-ı behiştüñ ‘aks-i enhārı

Olaydı ger bu revnağ bu şafā kaşr-ı Züleyhā’da (87/14/17)

Dil ü cān olurdı seyr içün Yūsuf ḥarīdārı

Niçe açılmasun dil gül gibi böyle gülşende (87/14/21)

Ki nevrüz-ı şabādur hep nevā-yı bülbül-i zārı

Ne şeh İskender-i devrānı ki Eflāṭūn ger görse (88/14/31)

Olur biñ cānla ma‘ şūğ-ı ḥüsn-i ḥulğ-ı etvārı²⁹⁰⁴

[175b]

Velehu Ne şeh şāhenşeh-i şāhib-girān-ı maşrık-ı mağrib²⁹⁰⁵ (88/14/32)

Ki tutdı ‘ālemi gūn gibi berğ-i tiğ-i peykārı

Zamānında bulunmaz fitne pinhān olmağa bir yer (89/14/48)

Meger ḥübān-ı fettānuñ şikenc-i zülf-i tarrārı

²⁹⁰⁴ Olur bin cān ile meftūn-ı ḥüsn-i hulk u etvārı

²⁹⁰⁵ Ne şeh şāhenşeh-i sāhib-kırān-ı maşrık u mağrib

Kerem-güster Hudāvendā hün̄er-perver şeh̄enşāhā (89/14/49)

Eyā pīrāye-i ş̄un^ç -ı kemāl-i kudret-i Bārī

Niçe yıl istese sihr öğredür Mārūt'a endişem²⁹⁰⁶ (89/14/51)

Açınca çārsū-yı fitnede dükkān-ı saḥḥārı

Şalādur nükte-sencān-ı zamāne hīç lāf itmem (89/14/50)

Ben öğretdüm cihāna tarz-ı şūḥ ü şī^ç r-i hem-vārı

Du^ç āya başla şimden şoñra Nef^ç ī ḳo bu da^ç vāyı (90/14/64)

Ki bu da^ç veya āye ḥaşmuñ daḥı vardır iḳrārı

Şafālar eyleye dā'im o ḳaşr-ı ālem-ārāda (90/14/66)

Kederden pāk ola her dem dil-i āyīne-girdārı

‘Alī rezm Süleymān kevkebe sultān ‘Oşmān kim²⁹⁰⁷ (88/14/37)

Revādur tāk-ı ‘arşa aşılursa tiğ-i ḥuñ-bārı

O sultān-ı sūḥan-perver ki devr-i dil-sitānunda (88/14/38)

Metā^ç -ı dāniş ü idrāk ü fehmuñ rüz-ı bāzārı

Ez-sitāyiş-i Fethiyye-i Sultān ‘Oşmān Ḥān

(Fā^ç ilātün Fā^ç ilātün Fā^ç ilātün Fā^ç ilün)

Āferīn ey rüzgāruñ şehsuvār-ı şaf-deri (90/14/1)

‘Arşa aş şimdengerü tiğ-i Şüreyyā-cevheri

Pāre-i elmāsdur seng-i fesānı n’eyler ol (90/14/2)

²⁹⁰⁶ Nice yıl istese sihr öğredir Hāruta endişem

²⁹⁰⁷ Ali-rezm ü Süleymān-ı kevkebe Sultān Osmān kim

Çarha çekme bir dağı şemşir-i vālā-gevheri

Ser-firāz itdün *livā'ü'l-ḥamd-i* dīn-i Aḥmed'i (90/14/3)

Kāfire gösterdün el-ḥaḳ dest-bürd-i Ḥaydar'ı

Tiḡuṇa n'ola yemīn eylerse rūḥ-ı Murtaḫa (90/14/4)

Bir ḡazā itdün ki ḥoşnūd eyledün peygamberi

‘ Ācizüm ḥaḳḳ üzre evşāfuṇda ḥālā kim benüm (93/14/41)

‘ Ālem-i endişenün ‘ allāme-i dānişveri

Ḥasb ü ḥalden ḥuşūşā lāf ü da‘ vā-yı ber-ṭaraf²⁹⁰⁸ (93/14/43)

Gerçi şāḥib-lāf olur erbāb-ı ṭab‘ uñ ekşeri

Ben öḡünmem ḳadrüm erbāb-ı dil ü dāniş bilür (93/14/44)

‘ Ārifüm düşmez baña lāf-ı ḡüzāf-ı serseri

Ḳande ben ḳande yine ta‘ rīf-i şāḥ-ı nükte-dān (93/14/53)

N’eylerin ḫabṭ idemem endişe-i zūr-āveri

Fıkr-i evşāfuñ ḡidā-yı rūḫdur endişeme (94/14/54)

Dil helāk olursa o sevdādan berī²⁹⁰⁹

Ḥaḳḳ ser-firāz eylesün rāyāt-ı dīn ü devletin (94/14/63)

Ḳande ‘ azm eylerse olsun fetḥ ü nuşret rehberi

Eyledikçe ‘ azm-i meydān-ı ḡazā evvel ḳadem (94/14/64)

Pāy-māl olsun yoluṇda düşmen-i dīnün seri

²⁹⁰⁸ Ḥasb-ı halimdir husūsā lāf u da‘ vā ber-taraf

²⁹⁰⁹ Dil helāk olur ger olursam o sevdādan berī

Ez-şitāyiş-i Vezīr-i A'zam Meşhūr Kuyucı Murād Paşā Benām

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Zihī düstūr-ı Āşaf-menkıbet haydar dil (134/28/9)

Ki hem kânün-ı dīvānı bilür hem resm-i hiycâyı

Felek müştāk-ı dīdārı zemīn memnūn-ı pā-būsı (134/28/13)

Muḥaşşal bahtı meftūn eylesün a' lā vü ednāy²⁹¹⁰

Sen ol Mehdī-i şāhib-seyf-i devrānsın ki devründe (135/28/28)

Mesīhā gelse icrā idemez āyīn-i aḥyāyı

Çıkarduñ eşkiyāyı mülk-i Rūm'a virdüñ āsāyiş (135/28/36)

Düşürdüñ kişver-i Īrān-zemīne şūr ü gavgāyı

Ne yaña 'azm iderse himmet-i merdān ola hemreh (136/28/54)

Öñünce feth ü ikbāl-i zafer sebük-pāy²⁹¹¹

[176a]

Ez-medḥ-i Şadr-ı A'zam Meşhūr Naşūḥ Paşā

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Sipihr-i ma' deletin mäh-ı āfitāb eşeri (146/31/18)

Riyāz-ı mekremetin serv-i sidre ağşānı

Vezīr-i kevkebe-güster Naşūḥ Pāşā kim (147/31/20)

İder şukūhı hacil Ḥusrevān-ı devrānı

Nevāziş eyleyüp ifrāt-ı cūdla kılduñ (148/31/46)

²⁹¹⁰ Muhassal bahtı memnūn eylemiş a'lā vü ednāyı

²⁹¹¹ Öñünce feth ü ikbāl ü zafer peyk-i sebük-pāyı

‘Atā-yı Hâtem’i genc-i nisyānı²⁹¹²

Cihānı her seher itdikçe pür ziyā hūrşid (150/31/37)
Müşerref eyleye devletle şadr-ı dīvāne

Ez-sitāyış-i Kaşr-ı Vezir-i A ’zam Muḥammed Paşā

(Mefā’ ilün Mefā’ ilün Mefā’ ilün Mefā’ ilün)

Ġubārında nühüfte āfitābuñ nūr-ı raḥşānı (162/35/8)
Ruḥāmında nümāyān āsumānuñ rāz-ı mestūrı

Şafā-yı şoffası āb-ı ruḥ-ı kāşāne-i cennet (162/35/13)
Duḥān-ı micmeri ġisū-yı ḥam-ender-i hūrī²⁹¹³

Dem-ā-dem sofrā-i ni’ met ġuşāde meclis āmāde (162/35/14)
Behişt-i cāvidān dirdüm eger olmasa maḥzūrı

O düstūr-ı Āristo-’ aql ü İskender şalābet kim (162/35/17)
Umūr-ı dīn ü devletde denilmez bezl-i maḥdūrı

Ez-sitāyış-i Destūr Felāṭūn Su’ūd Bayrām Paşā Meşhūr

(Fe’ ilātūn Fe’ ilātūn Fe’ ilātūn Fe’ ilün)

Felek isterse daḥı mertebe-i vālāyı (194/45/1)
Eylesün dergeh-i Pāşā’ya cebīn-fersāyı

Der-i düstūr-ı cihānbān-ı Sikender-şān kim (194/45/4)
Gösterür şāhlara kevkebe-i dārāyı

Şadr-ı rüşen dil-i meh kevkebe Bayrām Pāşā (194/45/7)

²⁹¹² Atā-yı Hâtemi ġüm-nām-ı genc-i nisyānı

²⁹¹³ Duḥān-ı micmeri ġisū-yı ḥam-ender-ham-ı hūrī

Ki ider devleti bir demde ğanī dünyāyı

Çāh-ı Bābil gibi yire geçirür kuhsārı (195/45/14)

Ebr-i tūfān gibi çarḥa çıkarur deryāyı

K'idemez ğamze-i Tātār-nijād-ı ḥübān (195/45/22)

Mülk-i cān ü dil-i ' āşıḳda daḥı yağmayı

Ey cihān-dāver-i devrān ki neşāt-ı luṭfuñ (195/45/23)

Hurrem itdi gerek a' lāyı gerek ednāyı

Dāmen-i luṭfuña irişse benüm de destüm (195/45/25)

Rūzgār ile daḥı itmez idüm ğavġāyı

Siḥr iderdüm o ḳadar vaşf-ı cemīlünde ki tā (196/45/26)

Gösterürdüm felege ben de Yed-i beyzāyı

Fitne maḥlūk olalı görmedi çeşm-i eyyām (196/45/38)

Tab' -ı şūḥum gibi bir sāḥir-i bī-pervāyı

Güni günden yeg ola devletle şıḥḥatle (197/45/47)

Bilmeye hīç nedür fikr-i ğam-ı ferdāyı

Ez-sitāyiş-i Raḥşiyye-i Nişāncı Muştafā Paşā

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Zihī semend-i mülāyim ki ḥüsn-i reftārı (197/46/1)

Unutdurur dil-i ' uşşāḳa cilve-i yārı

Nigāhı ğamze-i ḥübān gibi baḥş ider (197/46/4)

Hırām-ı dil-keşine dil virem giriftārı

Taşavvur eylese ger peyker-i dil-ārāsın (197/46/7)

Dem-i firākında eylersi ‘āşık-ı zārı

O deñlü sür‘atle tayyiderdi ‘ālemi kim (198/46/18)

Düşürmezdi zemīne zılāl-ı eşcārı

Ḥıdīv-i a‘zam ü şāhib taşarruf-ı ‘ālem (167/45/28)

Ki münḥaşırdur aña müsned-i nikūkārı

Ki itse gūşe-i çeşmle rūzgāra nazar (199/46/33)

İderdi ‘ālemi ḥvāb-ı ḥumārdan ‘ārı

Zamān-ı ma‘deletinde kemīnden çıkamaz (199/46/34)

Ne deñlü fitnenüñ olursa germ bāzārı

[176b]

Velehu

Şafāyı ḥātır olaydı göreydüñ evşāfı (199/46/39)

Yere geçe göreyim çarḥ-ı dün-ı ğaddārı

Ne çāre devr ideli rūzgār-ı dūneperver (200/46/41)

Hemīşe böyledür ehl-i dilüñ ser ü kārı

Kimüñle söyleşelüm yā kimüñle cenk idelüm (200/46/42)

Ḥudā bilür nedür bunda ḥikmet-i Bārı

Hemān kazāya rızādur bu bābda çāre (200/46/43)

Ḳabül iderse Ḥudā eger rızā-yı nā-çārı

Semend-i bahtı çeke zîr-i rân-ı devletine (200/46/46)
Sa‘ âdetle süvâr ola kıaramân-vârî

Du‘ âya başla kı tafşîl-i hâli ey Nef‘î (200/46/44)
Kıaşîde ğâyete irdi uzatma ğüftârı

Geh ne şafâ kıodı hâtırda ne şafâya maħal (199/46/40)
Yiriyle kıalmadı dilde meserret âşârı

Ez-medħ ü şenâ Şeyħu’l-İslâm Muħammed Efendi Benâm-ı Seb‘ takvâ

(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)

Yine bādı şabâ üftân ü hîzân irdi ğül-zâra (210/49/2)
Dem-i ‘îsâveş ihyâ eyledi ezhâr ü eşcârı

Nesîm ol deñlü nâzûk tarħı ider âb üzre emvâcı (211/49/7)
Kı levħ-i sîm üzre idemez üstâd böyle kıalem-kârı

Cenâb-ı müftî-i ‘âlem kı aħkâm-ı fażîletde (211/49/20)
Benân-ı fikri âsân ħall ider emr-i düşvârı

Zihî dârâ-yı dâru’l-mülk-i ħüsn-i ħulķ-i sîret kım²⁹¹⁴ (212/49/24)
Olur erbâb-ı dil biñ cânla meftûn-ı etvârı

N’ola olsa zamân-ı devletinde ‘âlem âsûde (212/49/29)
Bıraktı fitne-i zindân-ı ħvâba baħt-ı bîdârı

Añılmaz oldu nâmı devr-i ‘adlünde sitemkârũ (212/49/34)

²⁹¹⁴ Zihî Dârâ-yı dârü’l-mülk-i ħüsn- hulk u sîret kım

Meger yād ide ‘āşık ğamze-i merdüm-küş-i yārı

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Cevrī

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Bize şahbāsını medh itme sākī cām-ı gerdūnuñ (275/254/3)
Ki ol şahbādan olmışdur dil-i hüşyār müstaġnī

Tabībe mübtelā-yı derd-i ‘aşķuñ minneti yoķdur (275/254/4)
‘ Aceb hikmet k’ola tīmārdan bīmār müstaġnī

Sipihrüñ şūret-i iķbāline herġiz naẓar kılmaz (275/254/5)
İder Cevrī gibi ehl-i dili o yār müstaġnī

Dīġer

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Keşti-i sil şāhil-i ġamda nigün olmış yatar (275/255/3)
Baħr-i ‘aşķ içre muħālif rüzġār olmış gibi

Evc-i istiġnāda pervīz itmez oldu murġ-ı dil (275/255/4)
Nā-gehān bir çeşmi şeh-bāza şikār olmış gibi

Dīġer

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Āsān o deñlü ġamzesine fenn-i sāħiri (277/261/1)
Kim bir kemīne şan‘atıdur siħr-i Sāmiri

Ser-geşte olsa ħalka-i zülfinde ne ola (277/261/5)
Zirā anuñ ne evveli vardur ne āħiri

Dünyā görürdi fitne-i ħāl ü ‘izārını (277/261/6)
Dāmān-ı zülfi olmasa her ġāh sātırı

DİĞER (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Çeşm-i mesti rind-i 'aşkuñ keşf idüp rāzı-ı dilin (278/262/2)
Zāhidi hasretkeş-i cür' a-i cām eyledi

Ġamzesi şöhret virüp 'aql-ı cünün-ı 'aşkla²⁹¹⁵ (278/262/3)
Nengi rüsvā-yı cihān nāmūsı bed-nām eyledi

DİĞER (Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilū Fā' ilün)
Hürşid ü mähı eylerdi bir hamında bend²⁹¹⁶ (276/259/2)
Girseydi dest-i fitne-i eyyām turesi²⁹¹⁷

Görmezdi şubh-ı maşşere dek gün yüzün cihān (277/259/3)
Peyveste olsa silsile-i şāma turesi

[177a]

Ez-sitāyış-i Sultān Murād Hān Rābi' Nāzım-ı Cihān

(Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün)
Bir dilde yok ğamdan eşer bir hātıra gelmez keder (66/4/5)
Luṭf-ı hākm-i çāre-ger her derde dermān eyledi

Ol hüsrev-i vālā-tebār ol dāver-i Cem-iḳtidār (67/4/20)
Kim hidmetinde rüzgār taḫşīl-i 'unvān eyledi

Devrinde çarḫ-ı pür-sitem virmem diyü ḫalka elem (67/4/31)
Eyyāmına idüp ḫasem 'ahdiyle peymān eyledi

²⁹¹⁵ Ġamzesi şöhreti virüp 'aşkla cünün-ı 'aşk ile

²⁹¹⁶ Hürşid ü māha eylerdi bir hamında bend

²⁹¹⁷ Girseydi dest-i fitne-i eyyāma turesi

Zāhir kemāle raġbetüñ her dilde cārī midḥatüñ (67/4/34)
Erbāb-ı nazmı himmetüñ Selmān-ı Ḥassān eyledi

Ez-ġazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nābī

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Ḳalur gider mi bize itdigi bu cevır ü sitem (1112/869/2)
Sipihırden ' acebā intikām alınmaz mı

İder mi gūş ' aceb ' andelībüñ efġānın (1113/869/4)
O ġoncanuñ deheninden kelām alınmaz mı

Dıġer

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Beni dil-ḥaste ġörüp çeşmüne nem gelmez mi (1112/868/1)
Yā peşimānī-i evzā' -ı sitem gelmez mi

Sen de inşāf it ey āfet-i bīġāne-nevāz (1112/868/2)
Ġayrıyla şoḥbetüñ insāna elem gelmez mi

Rāyegān olmaya mı yine metā' -ı maḳşūd (1112/868/5)
Nābiyā ḳāfile-i luṭf ü kerem gelmez mi

Dıġer

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Kusūf-ı ḥaṭṭla siyāh oldu rüy-ı dildāruñ (1117/876/5)
Henüz dildeki mihre zevāl gelmedi mi

Bu nazm-ı nādireden ṭoġru söyle ey Nābī²⁹¹⁸ (1118/876/6)
Dehān-ı lezzete āb-ı zülāl gelmedi mi

²⁹¹⁸ Bu şi'r-i nādireden ṭoġru söyle ey Nābī

Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Miṣāl-i āb ḥūn-ı ' aşıkı bî-bāk nūş eyler Ne bî-raḥm oldığın ol dide-i maḥmūrı gördün mi	(1115/872/4)
	Hezār-āsā hemān elden koma feryāduñ ey Nābî Bu gülşende açılmaz bir gül-i mestūr gördün mi	(1115/876/5)
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Tehî ḳaldı nevāl-i vaşldan ḥvān-ı ümîd ammā Velîkin ma' de-i dilden de renc-i imtilā gitdi	(1091/843/4)
	Benüm dergāh-ı Cem'den intifā' um ol ḳadardur kim Hezārān kesb ile kesb itdigüm riyā gitdi ²⁹¹⁹	(1092/843/5)
	Budur tül-ı ḥayātumdan hemān taḥşilüm ey Nābî Ki bezme yerleşüp bigāneler aşinā gitdi	(1092/843/8)
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Virüp naḳd-i sirişk aldum ten-i sîmini āgūşa Ara yerde şemîm-i kākûli bād-ı hevā ḳaldı	(1093/845/2)
	Geçerdi dil ol ḥāşiyetden elde ihtiyār olsa ²⁹²⁰ Şikest-i ehl-i derde çāreger bir mûmîyā ḳaldı	(1093/845/6)
	Lisānen ' arz-ı ḥāle cür'etüm yok pîşgāhında Meded ey ḥāme-i müşkil-güşā himmet saña ḳaldı	(1093/845/4)
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	

²⁹¹⁹ Hezārān mekr ile kesb itdügüm naḳd-i riyā gitdi

²⁹²⁰ Geçerdi ol da ḥāşiyetden elde ihtiyār olsa

	Ruḥuñ vaşfa kilāb eyle dehen-şūy olmak isterdüm Felek ḥiss eyleyüp ḥūrşidden zerrīn legen tıtdı	(1116/875/3)
	Göñül nāmında bir ğam-ḥvārımız kalmışdı ‘ālemde O da vardı ser-i kūy-ı dil-ārāda vaṭan tıtdı	(1117/875/6)
Dıger	(Meʿ ūlū Fāʿ ilātū Mefāʿ ilū Fāʿ ilün) Bī-şekve idi meşrebüm ammā şerāre-i nār ²⁹²¹ Bī-iḥtiyār göklere çekdi zebānemi	(1094/846/5)
	Nābī hümā-yı evc-i ferāğ oldıgum görüp Qaldurdu rūzgār semāvāta lānemi	(1094/846/6)
Dıger	(Meʿ ūlū Fāʿ ilātū Mefāʿ ilū Fāʿ ilün) Olmaz şifā-peżīr bir göñül saḥk iderse de ²⁹²² Zer-hāvende felekde mesīḥā devāmużı ²⁹²³	(1121/881/3)
	Nāmūs-ı ‘aşka kesr virür ḥvāhiş-i vişāl Bir loqma ile bozmayalum iştihāmużı	(1121/881/4)
[177b]		
Dıger	(Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ lātün Feʿ ilün) Qudemānuñ görüp āşārını biz zevk itdük Qudemā görmedi ḥayfā bizüm āşārumużı	(1085/834/6)
	Āsumān başımızda dönmez idi ey Nābī Çekmege tāb ü tüvān olsa eger bārumużı	(1085/834/7)

²⁹²¹ Bī-şekve idi meşrebüm ammā şirār-ı nār

²⁹²² Olmaz şifā-peżīr göñül saḥk iderse de

²⁹²³ Zer-hāven-i felekde mesīḥā devāmużı

Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ lātün Fe‘ ilün)	
	Ḳā ‘ilüz olmağa ehl-i keremün medyūnı Tek fūrümāyelerün olmayalum meftūnı	
	Keşreti nuḳre-i eşküm haberin almış kim Zīr-i hāk itdi Ḥudā mālı eyle Ḳarūn’ı²⁹²⁴	(1115/873/3)
	N’idem āh eylesem ardınca gelür girye hemān Nīm-āteşle ḥurūşa götüren Ceyḥūn’ı	(1115/873/6)
	Ten-i ‘uryānumı ta‘ bīr idemez kimse²⁹²⁵ Nābiyā kimse libāsa koyamaz Mecnūn’ı	(1115/873/7)
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ lātün Fe‘ ilün)	
	Ḳo ḥaşır olup ayakda ḳalalum istemezüz Kimsenün düşına yār olmağı zenbīl gibi	(1095/848/3)
	Üstüḥvān ile hümā gibi yūri ḥursend ol Ne virürler bu şikem-ḥvārelige fil gibi	(1096/848/6)
	Olmadan Ebreheveş seng-zen-i Ḳa‘ be-i dil Düşmen-i Ka‘ be’ye ur sengi ebābīl gibi	(1096/848/7)
	Ġayrınıñ itmek içün çeşmini rüşen Nābī Rū-siyeh olmadayuz sürme ile mīl gibi	(1096/848/8)
Diger	(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)	

²⁹²⁴ Zīr-i hāk itdi ḥased mālı eyle Ḳarūn’ı

²⁹²⁵ Ten-i ‘uryānumı ta‘ bīr idemez kimse benüm

	Gāh olur bārī hele zevk-i mülākāta sebeb Gayrı yok baña teselli-baḥş olur ru'ya gibi	(1098/850/15)
	Oldı gönlüm Nābiyā bāziçe-i emvāc-ı ğam Çalkınur geh ye's ü geh ümīdiyle deryā gibi	(1098/850/16)
Diger	(Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün) Rām eyledüm niyāziyla ol şive-kārumı Şehbāz-ı himmet aldum şikārumı ²⁹²⁶	(1119/878/1)
	Dilden kesilmez hele ser-rişte-i ümīd Virmem şafā-yı vuşlata ben intizārumı	(1119/878/4)
	Evvel ğubār-ı dilden iderdüm şikāyeti Görsem eger müsā' ade-i rūzgārumı	(1119/878/2)
Diger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Sirişk-i tāk ile giryāni-i mest iki şāhiddür Şarāb-ı telḥ eger eylerse işbāt-ı neseb şimdi	(1119/878/2)
	‘ İtāba niyyet itmiş yār işitmiş şekve-i derdüm O fettāna ne söz ḥāzırlasaḥ Nābī ‘ aceb şimdi	(1120/878/5)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' lātün Fe' ilün) Zā 'il oldıkça olur ḥüsni cihānuñ peydā Bu ‘ arūsun ne ‘ aceb şāni‘ imiş māşıtası	(1100/853/4)
	Cennete vasıta dünyādur egerçi Nābī	(1100/853/5)

²⁹²⁶ Şehbāz-ı dest-i himmet aldum şikārumı

Dil-berinden daḥī şīrīn görünür vasıtası

Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Güldürme iltifātuñla kīne-cūları	(1077/824/1)
	İtdirme ḥande ' aşık-ı zāra ' adūları	
	İtdi ḥırām-ı çeşmüme ḥ'āb-ı ferāḡati	(1077/824/6)
	Şaḥrā-yı dilde ceyş-i ḡamuñ hāy hūyları ²⁹²⁷	
	Gördük ki yoḡ ḥuşūla gelür ḥālī Nābī	(1077/824/9)
	Ref' eyledük gönülde olan ārzūları	
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Dil-besteyüz o genc-i tehī-dest-i baḡta kim	(1102/855/5)
	Ru 'yāsına mu' abber arar pāspānları	
	Bir bir şayılmada sitem-i rūzgārdan	(1102/855/6)
	Mānend-i mirvaḡa tenimüñ üstüḥ'ānları	
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Puḡte eylerse de devrān-ı felek ḡāmları	(1102/856/1)
	Ehl-i derdüñ yine şīrīn olamaz ḡāmları ²⁹²⁸	
[178a]		
Velehu	Ne görürdi dil ile dīde meger Cemşīd ²⁹²⁹	(1102/856/2)
	İḡtirā' eylemese meyḡāne vü ḡammāmları ²⁹³⁰	

²⁹²⁷ Şaḥrā-yı dilde ceyş-i ḡamuñ hāy u hūları

²⁹²⁸ Ehl-i derdüñ yine şīrīn olamaz kāmıları

²⁹²⁹ Ne görürdi dil ile dīde meger ki Cemşīd

²⁹³⁰ İḡtirā' itmese meyḡāne vü ḡammāmları

	Serve teklîf-i hırām itmez idük görsek eger Kameti yārūñ aña kesdigi endāmları	(1102/856/3)
	Ne ḫalāvet var şekerde ki ola mūr-ālūd ²⁹³¹ N’eyleyüm vaşlı ḫaṭṭ-āverligi hengāmları	(1102/856/3)
	Şabra şarf eylesem āsān-ter idi ey Nābī ²⁹³² Aşla şarf eyledigüm kūşiş ü iḳdāmları ²⁹³³	(1102/856/5)
Diger	(Mefā’ ilün Fe’ ilātün Mefā’ ilün Fe’ ilün) Mişāl-i hīme yanarsañ da ehl-i temkīn ol Kemīne sūziş ile şıçrama şerāre gibi	(1082/831/3)
	Naşībi ‘ arşa-i ‘ ālemde sīne dögmekdür Uşūlla geçinen kimesnenüñ neḳāre gibi	(1082/831/5)
	Olur sebeb-i ²⁹³⁴ ramāzān bend-i āteşine sezā Sücūda eylemeyen ser-fürū menāre gibi	(1083/831/7)
Diger	(Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün) Tursa dil-ḫvāh üzre ruḫsārın temāşā eylesek Yolda bāri ‘ arz-ı ḫāl itse gedālardan biri	(1086/836/2)
	Sūḳ-i hicrānda mezād olmaḳda beytü’l-māl-ı ğam Var ise vāreste olmış mübtelālardan biri	(1087/836/10)
	Künc-i ğayret gülşen-i cennet ḳadar cān-baḫş olur ²⁹³⁵	(1087/836/11)

²⁹³¹ Ne ḫalāvet var sükkerde k’ola mūr-ālūd

²⁹³² Şabra şarf eyleseñ āsān-ter idi ey Nābī

²⁹³³ Aşla şarf eyledigün kūşiş ü iḳdāmları

²⁹³⁴ Olur şeb-i ramāzān bend-i āteşine sezā

Dār-ı gurbetde bulinsa āşinālardan biri

Diger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Sipihir-i dūn ğamı da benden eyler idi dirîğ (1103/857/4)

Bileydi ger ğam içün oldığın intizārumı²⁹³⁶

Raķīb öpdi ulaşdı o āfete Nābī (1103/857/6)

Alınca āfetümi elden aldı āfetümi

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Peyām-ı luţf kim cānib leb-i dildārdan geldi²⁹³⁷ (1121/882/1)

Nesīm-i cān-fezādur cānib-i gülzārdan geldi

İşitdüm hārlar o ğoncanuñ dāmenin almışlar (1121/882/4)

Baňa tāze ğaberler ‘ andelib-i zārdan geldi

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Hurūc-ı ādeme bā' iş oldum deyü cennetden (1104/860/3)

Rüfūya nā-sezādur kendümüñ çāk-i giribānı

İdersin perçemüñ ğalvet-nişin-i kelle-puş ammā (1104/860/5)

Zebāna şāne söyler mū-be-mū esrār-ı pinhānı²⁹³⁸

Maķāl-ı ğihmeti nā-ehle izhār itme ey Nābī (1104/860/7)

‘ Azīz olur idenler Yūsuf-ı esrār-ı zindānı

Diger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

²⁹³⁵ Künc-i ‘ uzlet gülşen-i cennet kadar cān-bağş olur

²⁹³⁶ Bileydi ger ğam içün oldığın şetāretümi

²⁹³⁷ Peyām-ı luţf kim cāna leb-i dildārdan geldi

²⁹³⁸ Zebān-ı şāne söyler mū-be-mū esrār-ı pinhānı

	Feneri rüşen iden şem‘ -i ziyā-güsteridür Nūr-ı bāṭınla virür şūrete şayḳal ma‘ nā	(1106/861/9)
	Şūrete itme nazar ma‘ nāya baḳ ey Nābī Saṭr kec düşse de olmaz yine ma‘ nā-i muḥtel ²⁹³⁹	(110861/11)
Dīger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Ne gözde eşk-i dem-ā-dem ne dilde zārum olaydı Şafā-rasān-ı dil ü dīde bir nigārum eyledi	(1118/877/1)
	Bu baḥr-i ğamda ḳalır mıydı böyle keştī-i ḥāṭır ²⁹⁴⁰ Kenāra çıkmağa göñlümce rüzgārum eyledi	(1118/877/4)
Dīger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Alurđı destimi eylerdi ḥāḳdan berter ²⁹⁴¹ Ḥuzūr-ı yārda pek zerre i‘ tibārum olaydı	(1118/877/5)
	Şadādı çıkmaḳ olur ol ḳadeḥ k’ola şikest Şikāyet itmez idüm senden inkisārum olaydı	(1118/877/6)
Dīger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Bulsa her ḳande ki bir şaf-dili āb gibi Dil-i serkeşte döner üstine dülāb gibi	(1113/870/1)
	Çıkmadı dā’ire-i dāğ-ı maḥabbet dilden Sīne-i yemde olan ḥālḳa-i girdāb gibi	(1113/870/3)

²⁹³⁹ Saṭr kec düşse de olmaz yine muḥtel ma‘ nā

²⁹⁴⁰ Bu baḥr-i ğamda alur mıydı böyle keştī-i ḥāṭır

²⁹⁴¹ Alurđı destimi eylerdi ḥāḳdan hele berter

[178b]

Velehu	Şubh-ı mahşer çıkar ancak gam-ı dil ey Nâbî Dide-i bahta konan kâfile-i h ^v âb gibi	(1113/870/6)
Diger	(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün) Ne gam kerîmüñ olursağ esîr-i medyûnı Le 'imüñ olmayalüm tek keremle memnûnı Bu çârsûda 'aceb fark olunmadan kaldı Riyâ-fürüşla helvâ-fürüş şâbûnı Yine penâh idecek âsitâne-i gâmdur Gezerseñ ey dil-i âvâre rub' -ı meskûnı	(1103/858/1) (1103/858/2) (1104/858/4)
Diger	(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün) Bilür tehi idügin şab' umuz tekellüfden Gören mu' âmele-i lâ-übâliyânemüzi Ümîd idi bize de tayy-ı rütbe-i emşâl Eger biz de tamâm itsek âsitânemüzi ²⁹⁴² Biz iktisâb-ı kemâl idelüm de ey Nâbî Ko söylesün bir âlâyı jâjhâ fesânemüzi	(1004/859/3) (1104/859/4) (1104/859/5)
Diger	(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün) İtme ümîd-i şafâ meykede-i devrândan Câm-ı gerdûnda şarâb olsa nigün olmazdı	(1108/864/2)

²⁹⁴² Eger ki biz de tamâm itsek âsitânemüzi

	O kadar cevher-i zātiyle dü rû olmasa tîğ Hâtır-ı ğayr için âlûde-i hûn olmazdı	(1108/864/3)
Dîger	(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün) Katî hâlîlügi var bâdiye-i ihlâşuñ Tökunur yok nazara gerd-i riyâdan ğayrı	(1107/863/2)
	Eyledüm çok tek u pû merhale-i miñnetde Dest-gîr olmadı bir kimse 'aşâdan ğayrı	(1107/863/3)
	Pîrlik mevsimi bilmem kime tahmil ideyüm Bâr-ı endühı yine püşt-i dü-tâdan ğayrı	(1107/863/4)
	Saña bu mısra' -i meşhûr yiter vird-i zebân Elimüzden ne gelür ğayr du' âdan ğayrı	(1108/863/6)
Ġazel-i Etemm Dîger	(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün) Kim düşer dâmenüme kaçre-i hûndan ğayrı Kim öper pâyumı zencîr-i cünûndan ğayrı	(1080/828/1)
	Hep şikâyetdeyüz ammâ ki başımızda ²⁹⁴³ Kimimüz var dönecek çarh-ı nigûnden ğayrı	(1080/828/2)
	Hayf bu bî-çâre-i ber-geşte-dilüñ hâline kim Olmasa çâregeri baht-ı zebûndan ğayrı	(1080/828/3)
	Niçe tefhîm ideyüm hâlûmi çeşm-i yâre	(1080/828/4)

²⁹⁴³ Hep şikâyetdeyüz ammâ ki yine başımızda

Gördiği bildiği yok mekr ü füsûndan ğayrı

Nesi var cünbiş-i kânûn-ı cihānuñ Nābī

(1080/828/5)

Bī-nemek zemzeme-i perde-i birunden ğayrı

DİĞER

(Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Nā’ il oldum diyār-ı ğayretde

(1122/883/6)

Cümleye ‘ izz ü cāhdan ğayrı

Baňa bildüm ki bir şadīķ olmaz

(1122/883/9)

Ye’s-i ğayret-penāhdan ğayrı²⁹⁴⁴

Nazarın dostdan dirīĝ itmez

(1122/883/11)

Var mı baĥt-ı siyāhdan ğayrı

Meclis-i raĥmete niyāz idecek

(1122/883/12)

Ėudretüm yok ğünāhdan ğayrı

Mā-ĥaşl rabt-ı ĥalbe lāyık yok

(1122/883/13)

Nābiyā bir Allāh’dan ğayrı²⁹⁴⁵

DİĞER

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Ėantarlarla sīm ü zer-i iltifāt²⁹⁴⁶

(1074/820/7)

Dil pūtesinde bir iki mişķāl ĥalmadı

Şimdi şāķīl ‘ add ider oldı maķālımız

(1074/820/8)

Bizden tevaķķu‘ idecek āmāli ĥalmadı

²⁹⁴⁴ Ye’s-i ĥasret-penāhdan ğayrı

²⁹⁴⁵ Nābiyā bir İlāh’dan ğayrı

²⁹⁴⁶ Ėantarlarla sīm ü zer-i iltifātınūñ

[179a]

DİGER

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' lātün Fe' lün)

Olma bir loğma için ehl-i şikem cım gibi

(1087/837/1)

Meclis-i dehrde geçin leb-beste mīm gibi²⁹⁴⁷

Ez-murabba' āt-ı Nābī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilün Fā')

Haṭṭ geldi fenā buldı sitemkārılığ

(1233/212)

Raḥme bedel oldı ' aşık-āzārılığ

La' l-i lebi kırtlandı mānend-i kirās

Def' oldı gözinde eski bīmārılığ

DİGER

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilün Fā')

Bir ḥvāne dırāz itme elün ey Nābī

(1233/215)

Tā olmayacak şāhibinün düstür

Gencīne-i engübīne-i üstād-ı ezel

Bu ma' nīye çekdi perde-i zenbūr

Ez-meṭālī' -i Nābī

(Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Geçirür çarḥ şadra sādeleri

(1245/49)

Ṭurmayup ferz ider piyādeleri

DİGER

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' lātün Fe' lün)

Meclise oldı bu şeb āteş-i āhum-sār

(1246/54)

Şem' -i bezmün yanayazdı gicelik destār

²⁹⁴⁷ Meclis-i dehrde leb-beste geçin mīm gibi

DİĞER (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Tamām ' ömrde Nābiyā bir kerre oldı rūzı²⁹⁴⁸ (1245/50)
İki dil-ber gibi bir yerde görmek ' id-i nevrüzı

DİĞER (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü)
Sīnemde nümāyān olalı penbe-i dāğı (1245/51)
Sulṭān-ı ğamuñ yaftelı oldı konāğı²⁹⁴⁹

DİĞER (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' lātün Fe' lün)
Seri destārdan ayrılmış yine rindün ' ārı²⁹⁵⁰ (1245/52)
Kāğı meyhānede rehn itdi ' aceb destārı

DİĞER (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülü)
Arāda gelüp sākiye-i ebr-i bahārı (1262/66)
Kışt-i dile āb-ı ıarabı eyledi cārı

Ez-müfredāt-ı Nābī

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' lātün Fe' lün)
Olma ter-dāmeni cürmle ālūde-i nās (1261/63)
Korumaz kātīb-i ' afvuñ kalem-i ğufrānı

DİĞER (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Neşāt-ı vaşlla yāre karşı sīnemüzi (1261/65)
Turur turur döğerüz ṭabl-ı ' idgāh gibi

Ez-kaşīde-i Kāḏī-i Mekke-i Der-Mukābele-i Leşker İ' ṭā-yı Mükەرreme-i Maḥdüm Nābī

²⁹⁴⁸ Tamām ' ömrde bir kerre oldı Nābiyā rūzı

²⁹⁴⁹ Sulṭān-ı ğamuñ yaftelı oldı çerāğı

²⁹⁵⁰ Seri destārdan olmış yine rindün ' ārı

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Bir naḥlūñ itse neşve vü nemāsın ḥudā murād (138/20/2)

Cārī olur ayağı cūy-ı sa' ādeti

Bir 'uḳdenüñ iderse Ḥudā ḥallini murād (138/20/5)

Eyler ḥavāle nāḥun-ı dest-i suhūleti

Esbāb-ı inḥilālına bir emr-i müşkilüñ (139/20/8)

Taḳrīr olur müsā' idi geldikde sā' ati

Kim bir nihāl-i gülsitān-serāy-ı 'ilm²⁹⁵¹ (139/20/11)

Bir fāẓl-ı yegāne-i şadr-ı belāḡati

Taḳdīr-i Kirdgār idüp ḳādı-ı ḥarem (139/20/1)

Taḥrīk idüp o şavba rikāb-ı 'azīmeti

Şehr-i Ḥaleb'de dāḡı-ı dīrīnesin görüp²⁹⁵² (139/20/14)

Cünbīnde oldı 'ırḳ-ı 'arīḳ-i muḥabbeti

Geldikde dest-būsı içün bende-zādesi (139/20/15)

Bī-iḥtiyār cūşe gelüp baḥr-ı himmeti

İtdi ḳarīḥa-i kereminden bilā-ṭaleb (139/20/17)

Luṭf-ı mülāzemetle du' ā-gūy-ı devleti

İḥlāşla du' āda idüm ḡāibāne (140/20/20)

Ḥasbi du' ānuñ esra' olur icābeti²⁹⁵³

²⁹⁵¹ Kim bir nihāl-i sebz-i gülistān-serāy-ı 'ilm

²⁹⁵² Şehr-i Ḥaleb'de dācī-i dīrīnesin görüp

²⁹⁵³ Ḥasbi du' ānuñ esra' olurmuş icābeti

Maḥdūmıdur o fāzıl-ı pākīze gevherüñ (140/20/29)

K'itmiş ḥudā cevrini maḥż-ı fütüvveti²⁹⁵⁴

Hallāl-i müşkilāt-ı cihān müfti-i enām (140/20/30)

Kim bā' iş-i nizām-ı cihāndur nezāreti

Allāh yine peder ile mülākāt idüp naşib (143/20/52)

İhvānıyla müyesser ide zevk ü şoḥbeti

[179b]

Ez-tāriḥ-i ḳaşr-ı ta' mī-i Besiktās Ferḥat Paşa²⁹⁵⁵

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

İntizām-ı hey'et-ı ḥāşş-ı kıbābın seyr idüp (214/30/4)

Mübtelā-yı lerze-i reşk oldı çerḥuñ çenberi²⁹⁵⁶

Ḳondı bir 'Anḳā mişāli āşiyān-ı devlete (214/30/6)

Şevḳden deryāyı taḥrīk eyledi bāl ü perī

Dem-be-dem bād-ı şabānuñ luṭfına mu' tād olup (214/30/8)

Çeşmin açmış cānib-i deryāya her bir manzarı

Yūsuf'uñ pāy-ı nigāhı bend olurdı naḳşına (214/30/9)

Bulsa ger ḳaşr-ı Züleyḥā böyle zīb ü ziveri

Seyr iden būy-ı nesimin seyr iden naḳş olur²⁹⁵⁷ (215/30/21)

Ġuşşadan mehcūr-ı ğamdan dūr ü sevdādan biri

²⁹⁵⁴ K'itmiş Ḥudā vücūdına muḥtaş fütüvveti

²⁹⁵⁵ Divanda kasidenin başlığı "Tāriḥ Berāy-ı Bünyād-kerden-i Ḳaşr-ı Sulṭānī Der-Besiktāş" şeklindedir.

²⁹⁵⁶ Mübtelā-yı lerze-i reşk oldı çerḥ-ı çenberi

²⁹⁵⁷ Şemm iden būy-ı nesimin seyr iden naḳşın olur

Eyle yā Rabb bu aşr ire murād üzre uzūr ²⁹⁵⁸ (217/30/42)
Şihat olsun devletiyle şevketinüñ seriri²⁹⁵⁹

Pā-nihāda oldu āme eyledüm tārihini (217/30/44)
Mesned-i sultān Muammed müttekā-yı dāveri

Ez-tārīh-i aşr-ı Müşāhib Muştāfā Paşā Dü-şehir-i Rehā

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Muştāfā Pāşā-yı ‘ alī-şān vezir-i bī-naẓir (242/55/1)
Kim Ruhā şehrin udūmi cennet eyledi

Batı ‘ alidür Ruhā’nuñ kim gelüp böyle vezir (242/55/4)
ıba-gāh-ı Rūm ü Şām ü Mısr-ı Bağdād eyledi²⁹⁶⁰

Resm-i ādāb-ı vezāret arz-ı akām-ı umūr²⁹⁶¹ (242/55/5)
Zātına maşuş güyā kendü icād eyledi

Āb-ı İbrāhīm-veş ark itdi alkı ni‘ mete (242/55/6)
Nāsı isānı ile ul itdi āzād eyledi

Revnaı aşr-ı behiştün almadı gitdi deyü (243/55/12)
Reşkden Rıdvān der-i cennetde feryād eyledi

Ābveş rū-māl idüp Nābī didi tārīhin (243/55/15)
Muştāfā Pāşā ne zībā aşr būnyād eyledi

²⁹⁵⁸ Eyleye bu aşr iinde her murād üzre uzūr

²⁹⁵⁹ Şihat olsun devletiyle şevketinüñ reh-berī

²⁹⁶⁰ ıba-gāh-ı Rūm ü Şām ü Mısr u Bağdād eyledi

²⁹⁶¹ Resm-i akām-ı vezāret arz-ı ādāb-ı umūr

Ez-gazaliyyât-ı Dîvân-ı Şâbit

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

O sehî kıaddi düşürdüm gice gâyet maḥfî (566/322/1)

Üstine düşdüm idüp ḥvâhiş-i vuşlat maḥfî

Yâri ḥalvetde bulup derd-i dilün ‘ arz eyle²⁹⁶² (566/322/4)

‘ Âşıka mes’ele ma‘ lûm kabâḥat maḥfî

Dîger

(Mef’ ulû Mefâ‘ ilû Mefâ‘ ilû Fe‘ ulûn)

Cûy-ı çemen-i bâğ degül rind-i bahâruñ (567/325/2)

‘ İşret-gehi başmak içün gitdi şübâsı

Bir seng atup ‘ âşık-ı ser-bâza didi yâr (568/325/3)

Ey şifte-ḳalbimüzün ‘ aşkına taş²⁹⁶³

Dîger Ğazel-i Etemm

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

Setr içün zâhid-i âlüfte-meniş bâdesini (568/325/1)

Perde eyler der-i meyhâneye seccâdesini

Câme-ḥvâbında ecel derleri dökdi ‘ âşık (568/325/2)

Şoyup ol şühı çıkarınca gice sâdesini

Zülfi çengâl şalup câh-ı zenaḥdânında arar (568/325/3)

‘ Âşk-ı şifte-ḥâlün dil-i üftâdesini

‘ Âşıka bakmadığı farṭ-ı maḥabbetdendür (568/325/4)

Şaḳınur kendü gözinden daḥı dildâresini

²⁹⁶² Yâri ḥalvet bulıcaḳ derd-i dilün ‘ arz eyle

²⁹⁶³ Ey dil-şude al ḳalbimüzün ‘ ışıķına taş

	Kākülün açma düşürme güzel başuñ için Şābit'ün kıрма hātır-ı āzādesini ²⁹⁶⁴	(569/325/5)
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün) Kūlhān-ı ' aşkda geçinürler ne hāl ise ²⁹⁶⁵ ' Uşşāka āh-ı serd yeter kış zāhīresi	(567/324/2)
	Sāķi de mey de pīr-i mūgāna hārāmdur Hemşiredür kebīre kıızıdur şaģīresi	(567/324/5)
	Pīr-i muģān vefāt ideli āh-ı serdle Berdü'l-' ācūza döndi küllik faķīresi	(567/324/6)
[180a]		
Diger	(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilün) Zīr-i zeylinde nihān meşrebe-i vişn-ābı Vā' izuñ bāde-i gülgūna vardur ķabı ²⁹⁶⁶	(577/345/1)
	Ġālibā şafħa-i ruhsāra ' araķ-rīz olmış Taħta-i rehilde eşķāl-i nuķať hep ābı ²⁹⁶⁷	(577/345/2)
Diger	(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilün) Ĥātem-i dāģla kālā-yı ġamuñ mūhūrlidür Seped-i sīnede ecnās-ı tefārīķ gibi	(573/337/3)

²⁹⁶⁴ Şābitūñ kayd-ı ġama hātır-ı āzādesini

²⁹⁶⁵ Kūlhānda ' aşk ile geçinürler ne hāl ister

²⁹⁶⁶ Vā' izuñ bāde-i gülgūna da vardur ķabı

²⁹⁶⁷ Taħta-i remilde eşķāl-i nuķať heb ābı

	‘ Āşıkı ağılarsa taklīd iderdi evvel Şimdi ağlar o da ‘ āşıklığı taḥkīk gibi	(573/337/5)
	Dest-i tezvīr ile çok dāmen-i ‘ işmet bunda Yırtılır pīrehen-i Yūsuf-ı şiddīk gibi	(573/337/6)
	Şunda bir şahş var ağıār münāfīk dirler Lafzı şiddīk gibi ma‘ nīsi zındık gibi	(573/337/7)
	Şābitā nādire bulmağda muvaffaksın sen Māye-i feyz olamaz şā‘ ire tevfiḳ gibi	(573/337/9)
Diger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Kitāb sünnete uy ey ḥaṭīb-i ḥuṣ-nağme ²⁹⁶⁸ Hevā-yı nefesüne uyma bizüm imām gibi	(575/341/2)
	Kitāb-ı tıbb-ı müdārāda zaḥm-ı ağıāra ²⁹⁶⁹ ‘ İlāc var mı ḥakimāne iltiyām gibi	(576/341/4)
	Zamānede ğazel kimse almıyor Şābit Dilenciye virilen tuḥfe-i selām gibi	(576/341/6)
Diger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Eşer-i būy-ı vefādan dehānuñ pāk gibi Aradum ağızını defa‘ ātle misvāk gibi	(572/336/1)
	Neş’e-i kāse-i luṭfuñda ‘ itābuñ memzūc Cüz’-i ef’ i ile āmīḥte tiryāk gibi	(572/336/2)

²⁹⁶⁸ Kitāb ü sünnete uy ey ḥaṭīb-i ḥoş-nağme

²⁹⁶⁹ Kitāb-ı tıbb-ı müdārāda zaḥm-ı a‘ dāya

	Keşti-i ‘aql selāmet yaķasın bulsun mı Bir çürük yelkeni var dāmen-i şad çāk gibi	(572/336/3)
	Geçdi bir çapķun ile ķamçısın göstererek Kaldı ardında gözüm ķalka-i fitrāk gibi	(573/336/4)
	Hār ü ķasdan müje-i dīde-i giryān řanma Rūzgār atdı yem-i firķate ķāřāk gibi	(573/336/5)
Dīger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) ‘Ale’s-seķer bākī diyüp bu řoķbet-i ķāř O řūķ dūn gice ferdāya řaldı ‘uřřākı ²⁹⁷⁰	(568/326/3)
	Ledīĝ-i ef‘ ī-i hicrāna ‘ ilāc olmaz ²⁹⁷¹ Ne zaķm-ķorde-i mār ol ne al ele tiryākı ²⁹⁷²	(568/326/4)
Dīger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Fütādenūñ göbegi düşdi ızķırābından Düşince nāfina reftār-ı nāzdan kemeri	(575/340/2)
	Vaķanından eyleyüp āvāre nā-mekān idesin ²⁹⁷³ Ĝarībi şormayasın hem efendi var mı yeri	(575/340/3)
	Ne şa‘ na şaşını yer ķırķa-i melāmet-i pīr Belī ķımāra güci yetmeyen döger semeri	(575/340/4)

²⁹⁷⁰ O māl dūn gice ferdāya řaldı ‘uřřākı

²⁹⁷¹ Ledīĝ-i ef‘ ī-i hicrāna mey ‘ ilāc olmaz

²⁹⁷² Ne zaķm-ķorde-i mār ol ne iste tiryākı

²⁹⁷³ Vaķandan eyleyüp āvāre lā-mekān idesün

DİGER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Göñül ebrūvān-ı yāruñ çünki çekemez yayın	(569/328/2)
	Niye i' tinā kılurdu neyi iddi' ā iderdi	
DİGER	Şu metā' ı nāz şatılık olaydı ferzā ²⁹⁷⁴	(569/328/3)
	Bu maḥalde bī-muḥābā katı çok bahā iderdi	
	Gice gördüm encümünde o naḥl-ı nārvende ²⁹⁷⁵	(569/328/4)
DİGER	Ki raḳīb ile çemende çealebüm şafā iderdi	
	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Bāzār-ı fitneye dōkecek ol sitem-gerüñ	(581/352/2)
[180b]	Ḳanum gibi ḥelāce bir mālī kalmadı	
	Şābit bu rūzgārda naḥl-ı ma' ārifüñ	(581/352/8)
	Birden dökildi mīve-i āmālī kalmadı	
DİGER	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Baḥr-i sefīd gibi yine mec-i ḥüsn urur	(577/343/4)
	İstānbul' uñ beyāza girüp sāde-rūları	
DİGER	Sultān-ı ḥüsni kaldırıyor bezm-i ' aşḳdan	(677/343/6)
	A' lā buḥurlar ile ḥaṭ-ı müşg-būları	
	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
DİGER	Āteş-i sine-i ' aşḳla mülāyim olmaz	(569/329/2)
	Serddür tīg-i nigāhınuñ efendi şuyı	

²⁹⁷⁴ Şu metā' -ı nāz cānā şatılık olaydı farzā

²⁹⁷⁵ Gice gördüm encümünde bün-i naḥl-i nārvende

	O güle göz dikenüñ dīdesini iḥrāca Sūzen-i ḥār-ı cefādur müjenüñ her mūyı	(569/329/3)
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Nām-zed oldı ' arūs-ı gül-i bāga bülbül Gözedür hefte-i ' aşkuñ yine āzīnesini ²⁹⁷⁶	(570/330/4)
	Dil-ḥırāş eylesesün hār hezārı Şābit Ya batırsın mı hemān ' ādet-i dīrīnesini	(570/330/5)
Dīger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Senüñle bāgda dün itdügi temāşāyı Bu gün raḳīb gezüp ḥāne-be-ḥāne söylerdi ²⁹⁷⁷	(570/331/3)
	Ġamuñla maḥv-ı vüçüd itdügin şeb-i firḳat Lisān-i şem' gice yāne yāne söylerdi	(570/331/4)
	Şebāne ḥalka-i bezm-i şafāda gūş-be-gūş O māh-pāre saña ne söylerdi ²⁹⁷⁸	(570/331/5)
Dīger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Eşi' a-i hārı da batmaz mı pāy-ı ḥūrşīde Ġurūba dek ṭolaşur çār-sūy-ı āfāḳı	(582/353/4)
	Şovuk geçerse ' araḳdur ' ilācı terliye gör Ne imtinān-ı raḥīḳı ne nār-ı ' uşşāḳı ²⁹⁷⁹	(582/353/6)

²⁹⁷⁶ Beklesün hefte-i ' işkuñ şeb-i āzīnesini

²⁹⁷⁷ Bu gün raḳīb gezüp ḥāne ḥāne söylerdi

²⁹⁷⁸ O māh-pāre saña Şābitā ne söylerdi

Diğer	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Kec-rev 'abā-yı nāzı ki der-gerden eyledi Fülk-i şigīb-i sifteye yelken eyledi	(577/344/1)
	Cānum ḥayāl-i ḥaṭṭın dilde şaklayup ²⁹⁸⁰ Bir kaç şemāme 'anberi der-maḥzen eyledi	(577/344/4)
Diğer	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Kes nāḥın-ı 'alāḳayı dir benden o perī Kesmem ḳoparmayınca bir iki gül-i teri	(576/342/1)
	Dil-ḥasteler gürūhı kefen ḥāzır eylesün Āḳ sāde giydi şehir-i Sitānbül güzelleri	(576/342/3)
	Ḥarbe uciledür yine tarz-ı mu' āmele İmāne gelse de nigeḥ-i çeşm-i kāferi	(576/342/4)
Diğer	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Bülbül çemende ḥüzne deḡışmiş sürürünü Bir zāḡ-ı şūr-naḡme uçurmuş ḥuzūrını	(578/347/1)
	Zerrīn ḳadeḥ elinde 'ayninde kimse yok ²⁹⁸¹ Gülşende nergisün de göreydün ḡurūrını	(578/347/2)
	Bülbüllere belā-yı siyāh oldılar yine Baḳ zāḡ-ı nā-bekarlaruñ şerr ü şūrını	(579/347/5)

²⁹⁷⁹ Ne imtinān-ı rahīḳī ne nāz-ı 'uṣṣāḳı

²⁹⁸⁰ Cānum ḥayāl-i ḥāl ü ḥaṭṭın dilde şaklayup

²⁹⁸¹ Zerrīn ḳadeḥ elinde vü 'ayninde kimse yok

	Şābit o bī-vefāya çok eglenme gel dimiş Egler anuñla şimdi dil-i nā-şabūrını	(579/347/6)
Dīger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün) Koyulma kāse-i meyhāneye şarāb gibi Koparma etlerüñ nādım olup kebāb gibi ²⁹⁸²	(579/348/1)
	Bāb-ı mu' arāzayı faşl-ı şoḥbetde ²⁹⁸³ Kaçırdı itme ' aybdur şarīr-i bāb gibi	(579/348/2)
	Ḥabīs-i bed-gühere ıztırābdur yaşısan Vücūd-ı mārdeki mevc-i pīç ü tāb gibi	(579/348/3)
	Niyāz-ı nermle vāfir mülāyemet döşedüm O mest-i nāzı yatırdınca cāme-ḥvāb gibi ²⁹⁸⁴	(579/348/4)
	Elinde nāfe-şıfat bir göbek duḥān getürüp Mu' aṭṭar itdi bu gün bezmi müşg-i nāb gibi	(579/348/6)
[181a]		
Velehu	Neşāt-ı cāhede Şābit firīfte olma ²⁹⁸⁵ Geçer feraḥda olan ḥükm-i inḳılāb gibi	(579/348/7)
Dīger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Lebüñ efşurde-i dendān-ı ḥayāl itdükçe Lekeler sādemüzi ḳatre ü vişn-āb gibi	(580/349/4)

²⁹⁸² Koparma nādım olup etlerüñ kebāb gibi

²⁹⁸³ Der-i mu' arāzayı açma faşl-ı şoḥbetde

²⁹⁸⁴ O mest-i nāzı yaturdukça cāme-ḥvāb gibi

²⁹⁸⁵ Neşāt-ı cāme de Şābit firīfte olma

	Ālet-i lehv ü tarab itme şağın misvākı (580/348/6) Dünbelek çalına bir tekyede mızrāb gibi²⁹⁸⁶	
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn) Mehr-i mu' acceli olıcağ şurre-i hayāt (583/354/4) N'olmağ gerek şu qahbe ' acūzuñ mü 'ecceli Bu bī-nemek mu' āmelenūñ ki kā 'ināt ile²⁹⁸⁷ (583/354/5) Bir loğma nān degül mi me 'āl-i muḥaşşalı²⁹⁸⁸ Hep mücmel-i umūr yārın der-kenār olur (583/354/6) Yok mı büyük muḥāsebelerde mufaşşalı	
Diger	(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn) Cenāb-ı rind bu ma' nāya i' tināda gibi (570/332/1) Bu yolda olmaz ayağdāş cām-ı bāde gibi Nihāl-i kāmetinūñ gölgesinde tekyelenür (570/332/2) O serv bāğ-ı dile sāyesi fütāde gibi	
Diger	(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn) Ġamı ruḥuñla göñül dāğlandı lāle gibi (571/333/1) Derūnı ḥūnla pürdür begüm piyāle gibi Qabā kulağ mı çıkardı ġamuñla gülşende (571/333/3) Ḥacāmat itmededür ḥār verd-i āle gibi	

²⁹⁸⁶ Dünbelek çalmağa bir tekyede mızrāb gibi

²⁹⁸⁷ Bu bī-nemek mu' āmelenūñ ki kā 'ināt ile

²⁹⁸⁸ Bir loğma nān degül mi me 'āl ü muḥaşşalı

	Uşandı Şābiti gezdürmeden dil-ārālar Şu ḥvāce-zādenüñ üstünde kâla gibi ²⁹⁸⁹	(571/333/5)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Cām-ı ḥalkuñ yoğ ise revğan-ı isti' dādı ²⁹⁹⁰ Seni tārıkde qor şüret-i qandil gibi	(572/335/2)
	‘ Āşıkın arqaya alınca o şūḥ-ı ṭannāz Kulplar taqdı bulup kendüye zenbıl gibi	(572/335/6)
	Gören ol şāhsüvārı gözine girmek için ²⁹⁹¹ At meydānını beller dikilü mıl gibi ²⁹⁹²	(572/335/7)
Diger Ġazel-i Etemm	(Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilū Fā' ilün) Pāyünle dūzaḥa girme ey mürtekib yüri ²⁹⁹³ Yüklenme bāl ü zeri mīşāl-i elüñ kūrı	(578/346/1)
	Bir torba sengi şırtına almış nucūmdan İnsāne taş atar şu sipihruñ de qanburı	(578/346/2)
	Fikr-i te'ehhüli qo evlāda çignedüp Başdurma eyler soñra ādemi qarı qurı	(578/346/5)
	Gerden uzatma ‘iddür şıbyān üstine	(578/346/3)

²⁹⁸⁹ Şu ḥvāce*zādenüñ üstinde ġayrı kâla gibi

²⁹⁹⁰ Cām-ı qalbüñ yoğ ise revğan-ı isti' dādı

²⁹⁹¹ Gören ol şāhsüvāruñ gözine girmel için

²⁹⁹² Ay meydānını bekler dikilüp mıl gibi

²⁹⁹³ Pāyünle girme āteşe ey mürtekib yüri

Virme ele boğazı mişāl-i çala-būrı

‘Uşşāk koçları yine kurbāna geldiler (578/346/4)
Şehrūn şoқақlarında gezerler süri süri

Cānum şıkıldı nergise gülşende Şābitā (578/346/7)
Dikmiş ‘aşāyı cerre çıkup ғаhbenūn köri

Diger

(Mef’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ ilün)

Ber-veche-i iltizām alup bī-vefālığı (583/355/1)
Kaldurdu mālīkānem iken āşinālığı

Ebnāsı ile ‘aқd-i uҳuvvet mi eyler²⁹⁹⁴ (583/355/4)
Şeytānuñ olmasa zen-i dünyā anālığı

Nev-zuhūr vādī-i ‘indī-i ‘izz ü nāz²⁹⁹⁵ (583/355/5)
Biz görmedük şu қā’ idede dil-rübālığı

Gösterdi her mu’āmelede dil-sitānlığı (584/355/6)
Görsün o da muқābelede mübtelālığı

Sünböldür iki cānibi dīvān-ı Şābit’ūn (584/355/7)
Bir tahta dökme berg-i semendür aralığı

[181b]

Diger

(Fe’ lātün Fe’ ilātün Fe’ ilātün Fe’ ilün)

‘Arz-ı mir’āt-ı cemālūñle bir endām kesüp (580/350/3)
Ma’ raz-ı hūsne getür āyīne-i endāmı

²⁹⁹⁴ Ebnāsı ile ‘aқd-i uҳuvvet ider miydi

²⁹⁹⁵ Ey nev-zuhūr vādī-i ‘indī-i ‘izz ü nāz

	Ol kıader teŖne sım-i cām-ı leb-i cānānuñ Būsedden ġayrısı def ^ç idemez istiskāmı	(580/350/4)
	Zehr-i ef ^ı ile ālūde Ŗeker Ŗerbetidūr Ŗer ^ç uñ āmih ^{te} -i rüşvet olan aħkāmı	(580/350/7)
	Tār-ı endişesini rab ^t iden ādem Ŗābit ç Ankebūt olsa da virūr beytine istiħkāmı ²⁹⁹⁶	(581/350/8)
Dıġer	(Fā^ç ilātūn Fā^ç ilātūn Fā^ç ilātūn Fā^ç ilūn) Ŗāl gibi boynına Ŗarılmaġa taķrīb idi Bir ta ^ç alluķ olsa zeyl-i dil-bere zencef gibi	(581/351/3)
	Çār-pā resminde bir mekkāreye meftūn olup Ālet olma ġurde-naķŖ-ı megrine gergef gibi	(581/351/4)
	Minnet-i ç ifriti çekme bir kemāluñ var ise ç ArŖ-ı Belķīs-i ūmīdi sen getūr ĀŖaf gibi	(581/351/5)
	Sālim eyle ķalbūñi renc-i ġasedden Ŗābitā Ol Ŗaġih ^h ġarf-i ç illet girmesūn ecvef gibi ²⁹⁹⁷	(581/351/6)
Dıġer	(Mefā^ç ilūn Fe^ç ilātūn Mefā^ç ilūn Fe^ç ilūn) Umūrına ķarıŖan āġerin vekīl gibi Neticesinde ġarāmet çekerek kefīl gibi	(573/338/1)
	Cerāġat-ı dil-i aġbābı pāk uñulduruz ²⁹⁹⁸	(574/338/2)

²⁹⁹⁶ ç Ankebūt olsa virūr beytine istiħkāmı

²⁹⁹⁷ Ol Ŗaġih^h ġarf-i ç illet girmesūn ecvef gibi

Egerçi kendümüz ālūdeyüz fitil gibi

‘Uṭāş-ı ‘āşkı şuvār şunda fi-sebīli’llāh (574/338/5)

Bir kenāra bağla gönül kefçe-i sebīl gibi²⁹⁹⁹

Bitünce ıskāṭı vā‘ iz indürdi³⁰⁰⁰ (574/338/7)

Derūn-ı sīnede hortımı ile fīl gibi³⁰⁰¹

Bu nezzāre-i dil-berde havza düşdi gönül³⁰⁰² (574/338/8)

Atıldı pāre-i yārāna selsebīl gibi

Bu deñlü feyz gelür ḫalbe Şābitā ammā (574/338/9)

Bilinmiyor neredendür nübū‘ i Nīl gibi

Ez-murabba‘ āt-ı Şābit

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)³⁰⁰³

Şeyh oğlu semā‘ a girüp ‘ālem dedelendi (391/1)

Her gülle şabi topına döndi zedelendi³⁰⁰⁴

Her gūşede bir na‘ rā-i mestāne-i yāhū

‘Ādetce bu gün zāviyemüz meykedelendi

Diger

(Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn)³⁰⁰⁵

Hevā-yı muğ-beçe tağyir idüp ‘āmāmesini (392/7)

²⁹⁹⁸ Cerāḫat-ı dil-i erbābı pāk uñuldurmaz

²⁹⁹⁹ Bu kāra bağla gönül kefçe-i sebīl gibi

³⁰⁰⁰ Bitünce kīse-i ıskāṭı vā‘ iz indürdi

³⁰⁰¹ Derūn-ı sīneye hortımı ile fīl gibi

³⁰⁰² Bu gün nezzāre-i dilbere havza düşdi gönül

³⁰⁰³ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

³⁰⁰⁴ Başlar bedevī ṭobına döndi zedelendi

³⁰⁰⁵ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

Çevürdi şeyhümüzün subḥa-veş imāmesini

Ṭırāz-ı dāmen-i delḳ-i riyāyı çide idüp

‘İbādeti gibi ḳasd itdi şimdi cāmesini³⁰⁰⁶

Diger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)³⁰⁰⁷

Olur pāyine ma‘ zülün bir pāk maḥlūlı³⁰⁰⁸

(391/4)

Ḳoparmış iki şeftālusin mā-beyn maḥşūlı³⁰⁰⁹

Göñül itmiş ta‘ accüb saḥti-i ḳurş-ı dil-i zāre

Bilür mermer unındandır daḳīḳ-i ḥaş-ı menḥūlı

Ez-maḳṭa‘ at-ı Şābit

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ilün)

Vā‘ iz de güzel sīm-keş-i şan‘ at-ı cerdür

(393/14)

Heb kendüye çekdürür aşḥā-ı zekātı³⁰¹⁰

Dünyā ile ‘uḳbāyı nazardan idüp ıṣḳāt

Hırşından ölür göricek ıṣḳat-ı şalātı

Diger

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilün Fā‘)³⁰¹¹

Dünyāyı toḳuz tolaşup ādem bulamaz³⁰¹²

(401/8)

Bābā-yı yegāne bir selimü’l-bālī³⁰¹³

³⁰⁰⁶ ‘İbādeti gibi faḳr itdi şimdi cāmesini

³⁰⁰⁷ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

³⁰⁰⁸ Alup mā-beyne ma‘ zülün biri bir pāk maḥlūlı

³⁰⁰⁹ Ḳoparmış bir iki şeftālūsın mā-beyn maḥşūlı

³⁰¹⁰ Heb kendüye çekdi zer-i aşḥāb-ı zekātı

³⁰¹¹ Divanda rubai olarak kayıtlıdır.

³⁰¹² Dünyāyı toḳuz dolaşsa ādem bulamaz

³⁰¹³ Baba-yı şefīḳ bir selimü’l-bālī

Ferzend-i nüh abā-yı felek olmağla
Ebnā-yı zamān hep toköz babalı

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Rūzedār-ı ğama sulţanumdan (399/41)
Hişşe-i ħvān-ı ' ināyet geldi

[182a]

Velehu Vaqt-i ifţarda şimden soñra
Şekküm qaldı sâ' at geldi³⁰¹⁴

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Şarrāc-ĥānenüñ kûhe tāyin raķīb-i ĥar³⁰¹⁵ (396/28)
İştābl-ı vuşlata koyıcağ ĥayli derledi
Tor kiseden ol serkeş-i nā-rāme yem döküp
N'itdiyse eyledi düzdi қоşdı egerlendi³⁰¹⁶

Ez-meţāli' -i Şābit

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)
Şeftālū-yı bāğ-ı ruĥuñ yok mı zeķātı (416/107)
Dil-ĥastelerüñ pādişehüm ağızı şulandı

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Döndürme ' ıtrı sürüp zūlf-i ' anber-efşānı³⁰¹⁷ (416/101)
Misket elmasına zeķan-ı cānānı³⁰¹⁸

³⁰¹⁴ Şekkimüz qalmadı sâ' at geldi

³⁰¹⁵ Serrāc-ĥānenüñ ger ü tāyin raķīb-i ĥar

³⁰¹⁶ N'itdise itdi düzdi vü қоşdı egerledi

³⁰¹⁷ Döndürür ' ıtrı sürüp zūlf-i ' abīr-efşānı

³⁰¹⁸ Misket elmasına sib-i zeķan-ı cānānı

DİGER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Cezb idüp zevrağ-ı esmā ile ol fettānı Yā Vedūd iskelesine çekelüm pinhānī	(416/102)
DİGER	(Mef' ūlū Fā' ilātün Mef' ūlū Fā' ilātün) Yoldan henüz gelmiş gördüm o gül-zārı ³⁰¹⁹ Tozlı kemāna dönmiş ebrū-yı pür-ğubārı	(415/97)
DİGER	(Fe' ūlün Fe' ūlün Fe' ūlün Fe' ūl) Kadeh elde dilde hikāyet-i Key Ayaklı tevārīhdür mey ³⁰²⁰	(414/81)
DİGER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Her şeyüñ vezni ile bellü olur miqdārı Bir taşaklı kedidür pek severüm kanтары	(418/125)
DİGER	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Çekilen kaçār-ı ' aşıkuñ di-i bī-çarāra kōndı Üştür-i gamuñla gönölüm develi hışāra döndi ³⁰²¹	(415/98)
DİGER	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün) Bir yerde yatalum diyecek nāzı uzatdı Yatmam didi hayli ' inād eyledi yatdı ³⁰²²	(415/99)
DİGER	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Garķ olup eşk-i riyāya taraf-ı erba' ası	(416/100)

³⁰¹⁹ Yoldan henüz gelmiş gördüm o gül-' izārı

³⁰²⁰ Ayaklı tevārīhdür pīr-i mey

³⁰²¹ Şütür-i gamuñla gönölüm develi hışāra kōndı

³⁰²² Yatmam diyü bir hayli ' inād eyledi yatdı

Zāhidūñ döndi Eşek Ataşına şavma' ası

- Diger** (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Sākī ayağla başamazsın ğubārını (421/150)
Alma zücāc-ı ħāṭırımıñ inkisārını
- Diger** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Ḳays'a şorsam ḳadem-i nāḳayı gördüñ mi³⁰²³ (415/94)
Şīve-i üştür idüp dīr deveyi gördüñ mi
- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Bu ra' nālıḳla mektebde ey Yūsuf Nābī³⁰²⁴ (415/96)
Göreydi mehr-i rūyuñ ḳaldırurdu meh-tābānı
- Diger** (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Virdüñ şu pīrlıkde göreñ ḥasb ü ḥālūmi³⁰²⁵ (416/103)
Bir genc berberüñ eline aḳ şaḳalumu
- Diger** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Görmege gelmiş idi ḥāl-i dil-i bīmārı (415/94)
Aldı göz ḥabsine cāsūs-ı ḥayāl-i yāri
- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Cihānı vālih itse Şābitüñ ebkār-ı maẓmūnı (421/151)
' Aceb mi pādişāh-ı rub' -ı meskūn olsa meftūnı

Ez-berber-nāme-i Şābit

³⁰²³ Ḳaysa sordum ḳadem-i naḳaya yüz sürdüñ mi

³⁰²⁴ Bu ra' nālıḳla mektebde eger ey Yūsuf-ı Şānī

³⁰²⁵ Virdüm bu pīrlıkde görüñ ḥaşb-ı ḥālūmi

(Fā' ilātün Mefā' ilün Fā' ilün)

O sürāhī gibi sirişk-i serkeş çelbi

Ele virdi boğazı şīşe gibi

Ez-derenāme-i Şābit

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Meskeni idi cehennem deresi

(25/1/6)

Duzağa nāzir idi penceresi

Ḳahvenüñ meykedeüñ ḳallāşı

(25/1/10)

Bābā şeyṭān ocāğı ferrāşı

Gāh ruhbānlara ihsān aradı³⁰²⁶

(28/1/38)

Gāh manāstırlara ḳurbān aradı

Sille şākirdi idüp vesvāsi³⁰²⁷

(29/1/58)

Yeñi başlatmış idi ḥannāsi³⁰²⁸

[182b]

Velehu

Hile destrācasin tāzeledi

(31/1/89)

Cāme-i fitneyi endāzeledi

Şöyle bir tarzıyla beñzetdi gidi

(32/1/93)

Farkı ḥunṣā gibi pek müşkil idi

Bu imiş söz ebesi üstadı

(29/1/63)

Mürşid pīr-i reh-i el-ḥādī³⁰²⁹

³⁰²⁶ Gāh rāhiblere ihsān adadı

³⁰²⁷ Sille şākirdi idüp hannāsi

³⁰²⁸ Yeni başlatmış idi vesvāsi

Vardı dāmenini taḳbīl itdi

(29/1/64)

Aḡladı ḡālını tafşīl itdi

Ez-sitāyiş-i Müfti-i Enām Feyzūllāh Efendi Şehīd Sa‘īd Ma‘rūf-ı Encām

(Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)

Çekmeyen iḳbāl-i baḡtum imtinān-ı aḡteri³⁰³⁰

(46/10/1)

Oldı bir luṭf-ı tenāhī-bā-peżīruñ mazḡarı³⁰³¹

Var ise bir şāḡib nefes bir mübtelānuñ āhudur

(46/10/3)

‘ Aksine devr itdüren dullāb-ı çarḡ-ı çenberi

Kevşer-i dil-teşne-i yek-kaṭre cām-ı feyż ider

(46/10/8)

Bu şarāb-ı pür-şafānuñ bir dil-ārā sāḡarı

Ṭoprāḡı altun ider bir kimiyā buldum bu gün

(47/10/12)

Hāke şaymazsam n’ola şimden gerü sīm ü zeri

Zerresin vermem eger iksīr-i gerdūn daḡı

(47/10/13)

Şad cihān ḡurş-ı zer ile olsa müşteri³⁰³²

Cevher-i iksīr-i a‘ zamdan müferriḡdür baña

(47/10/15)

Ḥazret-i ‘ alleme-i dīn-perverüñ ḡāk-i deri

Şadr-ı ‘ ālī-rütbe Feyzu’llāh Efendi kim odur

(47/10/22)

Kābirān ‘ an kābir iḡlīm-i mekārım serveri

³⁰²⁹ Mürşid ü pīr-i reh-i irşādı

³⁰³⁰ Çekmedin iḳbāl-i baḡtum imtinān-ı aḡteri

³⁰³¹ Oldı bir luṭf-ı tenāhī-nā-peżīrūn mazḡarı

³⁰³² Şad cihān ḡurş-ı zar-ı mihr ile olsa müşteri

Zāt-ı kudsi fiṭrat-ı ferḥundesidür ḥāliyā³⁰³³ (47/10/24)
Mesned-ārāyende-i seccāde-i peygamberī

Yoḥsa bu elfāz ile mi vaşfuñ eylerdi senüñ³⁰³⁴ (48/10/38)
Böyle bir meydān-ı naẓmuñ şehsüvār-ı şafderi

Belki ızhār-ı tazallum eylese taḥlīş ider (48/10/31)
Ḥār-ı zālīm pençesinden dāmen-i verd-i teri

Müsteʿid-perver Ḥudāvendā meʿālī-perverā (48/10/34)
Ey fuḥūl-ı kümmelīn-i ʿālemüñ ser-defteri

ʿArz-ı ḥālüm var ğubār-ı āsitān-ı dergehe (48/10/35)
Ḥāk-fersā-yı niyāz olduĝda rüy-ı çakeri

Şadmesinden dem-nefes bağlandı rāh-ı sīnede (48/10/37)
Şöyle şiddetle toĝandı rüzgāruñ şeşperi

Şimdiden şoñra zebān-bend-i ʿaql ol Şābitā³⁰³⁵ (49/10/48)
Tā-be-key bu lāf-ı bī-maʿnā güzāf-ı serserī

Niyyet-i pākīze şadık ü şafā-yı ḳalble³⁰³⁶ (49/10/49)
Bir duʿā ḳıl kim ola iḥlās-ı tāmuñ maşdarı³⁰³⁷

Ḥıẓr-ı himmet reh-nümünü baḥt-ı devlet rehberi³⁰³⁸ (49/10/53)

³⁰³³ Zāt-ı kudsi fiṭrat ü ferḥundesidür ḥāliyā

³⁰³⁴ Yoḥsa bu elfāz ile vaşfuñ mı eylerdi senüñ

³⁰³⁵ Şimdiden şonra zebān-bend-i maḳāl ol Şābitā

³⁰³⁶ Niyyet-i pākīze vü şıdḳ-ı şafā-yı ḳalb ile

³⁰³⁷ Bir duʿā ḳıl kim ola iḥlās-ı tāmuñ maẓharı

³⁰³⁸ Ḥıẓr-ı himmet reh-nümünü baḥt ü devlet rehberi

Çarh maḥkumı felek münkād ü Mevlā yāveri³⁰³⁹

Ez-sitāyiş-i Şadr-ı a‘zam Bāltacı Mehmed Paşā Der-hengām Ḳapūdān-ı Deryā

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Niçe Āşaf çemen-i ma‘ rifetün naḥl-i teri (133/39/5)

Gülşen-i mekrümetün tāze gül-i ḥandānı

Niçe Āşaf ki ola zāt-ı sipihr-i keremün (133/39/6)

Neyyir-i şā‘ şā‘ a-perdāzı meh-i tābānı

Şīr-i ğurrende-i pāykār Meḥemmed Pāşā (134/39/15)

Ki Nerīmān olamaz dergehinün der-bānı

Ol ser-efrāz-ı veġā ḳaşd-ı neberd itse³⁰⁴⁰ (134/39/18)

Ḥūn-ı kāfirle ider lāle-sitān meydānı

Çıḳsa devletinle donatma-yı hümāyūna eger (135/39/29)

Ser-i küffāre virür daġdaġa-i tūfānı

[183a]

Velehu O çıḳaldan beri deryāya ḥuzūr eyledi ḥalk (135/39/30)

Teng ü tār itdi firengün başa ‘ummānı

Seni vaşf eyleyemem līk murādum üzre (135/39/38)

Gerçi şimdi benüm iḳlīm-i süḥan sultānı

Yeter ey Şābit-i küstāḥ bu bī-hūde güzāf (136/39/49)

Şā‘ irün gerçi lāf urmaġ imiş erkānı³⁰⁴¹

³⁰³⁹ Çarh maḥkūmı felek münkādı Mevlā yāveri

³⁰⁴⁰ Ol ser-efrāz-ı veġā ḳaşd-ı neberd itse eger

Eyleyüp mesned-i şîḥḥatde sa‘ adetle bir qarār (136/39/53)
Ḥaşre-dek āb gibi cārī ola fermānı

Ez-sitāyiş-i Re’isü’l-küttāb Aḥmed Efendi Hün̄er-ver

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Serīr-gīr-i ma‘ ārif şadr-nişīn-i hün̄er (114/34/13)

Nizām-ı memleket ü ma‘ nī beyān geldi³⁰⁴²

Felekde Zöhre niçün nağme-sāz-i şevḳ olmaz (114/34/19)

Felek-cenāb Hudāvend-i ḥurūşān geldi³⁰⁴³

Uñuldı yāre-i nāsūr-ı deşne-i miḥnet (114/34/23)

Zamīr-i zaḥm-i dil-i ḥaste-ḥātīrān geldi³⁰⁴⁴

Seḥāb-mükremātā melca ‘ā Hudāvendā (114/34/27)

Vücūduñ ‘āleme luṭf-ı müste‘ān geldi

Şu faẓl ü mekrūmet ü cūd kesb ile olmaz (115/34/28)

Meger ‘ālem-i bālādan armağān geldi³⁰⁴⁵

Metā‘-ı ma‘ rifetūñ gitdi görmedüm nef‘ in (115/34/37)

Ümīd-i sūd iderken niçe ziyān geldi

Baḥa bu çarḥ-ı siyeh-kāsedden ṭolıya bedel (115/34/41)

Şarāb-ı ye ‘sle pūr-raṭl-ı girān geldi³⁰⁴⁶

³⁰⁴¹ Şā‘ irūñ gerçi ki lāf urmağ imiş erkānı

³⁰⁴² Nizām-ı memleket-i ma‘ nī vü beyān geldi

³⁰⁴³ Felek-cenāb Hudāvend-i ‘izz ü şān geldi

³⁰⁴⁴ Zımād-ı zaḥm-ı dil-i ḥaste-ḥātīrān geldi

³⁰⁴⁵ Meger ki ‘ālem-i bālādan armağān geldi

Niteki söylene gülşen-serāy-ı ‘ālemde (116/34/49)

Yine nevrūz ile bahār tev’āmān geldi

Du‘āmuz ol ki diye dergehūnde Hūdānuñ (116/34/50)

Bu gün efendi feraḥ gitdi şād-mān geldi

Ez-kaşide-i İnhizām-ı Tabūr-ı Moskov Der-‘ahd-i Sultān Aḥmed Hān

(Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)

Hān -ı Aḥmed kim bu nüh keştī-i heft anbār-ı çarḥ (154/43/18)

Şandal olmaz zevraḥ-ı iclāline çenber gibi

Şadr-ı a‘ zām aldı gitdi sancaḡı peygamberi³⁰⁴⁷ (155/43/28)

Düşdiler iḡdāmına feth ü zafer-yāver gibi³⁰⁴⁸

Rübeh-i ‘ ayyār-ı Çār-ı Moskovı bī-iḡtiyār (155/43/29)

Ġāb-ı ḡazlāna gürizān itdi şīr-i ner gibi

Şadr-ı ‘ izzetde gererken sīnesin bālīn-vār (155/43/30)

Ḳaldı zīr-i pāy-ı zilletde çürük minder gibi

Bir yüz aḡlık itdi serdār-ı cenāb-ı pādīşāh (155/43/37)

Moşmor oldu rüy-ı çār evrāḡ-ı nilüfer gibi

El-emān feryādı ile şefī-i mücbirūñ (156/43/43)

Zeyline itdi teşebbüş şer‘ -i peygamber gibi

³⁰⁴⁶ Şarāb-ı ye’s ile pūr-raḡl-ı ser-girān geldi

³⁰⁴⁷ Şadr-ı a‘ zām aldı gitdi sancaḡ-ı peygamberi

³⁰⁴⁸ Düşdiler ḡuddāmına cünd-i zafer-yāver gibi

Nāme-i ‘ahd isteyüp Allāh içün a‘dā-yı dīn (156/43/45)
Devr-i ebvāb itdi gezdi ‘arz-ı hāl-i cer gibi

Cān virüp şulha tehālūk itse de ma‘zūrdur (156/43/49)
Bir çibān var şancısı t̄ā‘ūnden bed-ter gibi

Maşlaḥat bitdi anahtarlar geldi devlete³⁰⁴⁹ (157/43/61)
Bād-sūr‘at bir mübeşşir k̄āşid-i şarşar gibi

Dil-güşā tārīhidür āşār-ı feth ü nuşreti (157/43/62)
Geldi üç miftāḥ Sulṭān Aḥmed’e güller gibi

Ez-tārīḥ-i cülūs-ı Sulṭān Aḥmed Hān Şālīş

(Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün)
Felek deryā gibi sermāye-i ārāmı çalkatdı (179/5/5)
Oturınca ḥilāfat taḥtına ol dürr-i yektāyī³⁰⁵⁰

N’ola ümīd-i ‘adli bā‘iş-i cūş ü ḥurūş olsa (179/5/7)
İderler teşne diller mehhal-i ‘azb üzre ḡavgāyī³⁰⁵¹

[183b]

Velehu Yazılsun ‘arşa Şābit it āyetü’l-kürsi gibi tārīḥ (179/5/9)
Cülūs-ı Hān-ı Aḥmed pek muṭayyeb kıldı dünyāyı

Ez-tārīḥ-ı Fetvā-yı Şādīḳ Efendi Bülend-Cāy

(Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün)
Biçilmiş eskiden kaftānıdur fetvāyī-i iftā (200/33/4)

³⁰⁴⁹ Maşlaḥat bitdi anahtarlarla geldi devlete

³⁰⁵⁰ Oturdınca ḥilāfet taḥtına ol dürr-i yektāyī

³⁰⁵¹ İderler teşne diller mehhelü’l-‘azb üzre ḡavgāyī

Alup giydi yine ol hıl' at-ı düş-ı temennâyı

Çıkarınca cevruñi dā 'ire-i devletden³⁰⁵²

Şıkdı sebep guruh-ı arzı birāz dest-i Hudāyı

Yine şu aķduğı semte aķar dirlerse gerçekdür (200/33/5)

Efendi bāğ-ı istiftāya cūy-ı fülk-i iftāyı³⁰⁵³

İmām-ı a'zamıdur 'aşrınıñ bu zāt-ı efāzıl kim³⁰⁵⁴ (200/33/7)

Getürdi bir yere cem' eyleyüp fetvāyı vü taķvāyı

Bu dergeh Ka'be-i erbāb-ı hācetdür diyüp luţfi (201/33/10)

Murādın istemekde ādeme eyler taķāzāyı

Niyāza başladum mīzāb-ı zer altındayum şandum (201/33/11)

Görüp şadr-ı refi' de ü zer-kār-ı muķavvāyı³⁰⁵⁵

İkinci def' ada teşrif-i tārīhdür Şābit³⁰⁵⁶ (201/33/12)

Yine şādık Efendi şubh-āsā giydi fetvāyı

Ez-tārīh-i Şadārat-ı Rūm Yahyā Efendi vü Der-def' a-ı Şāliş

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Yine Yahyā Efendi şālişā kürsī-i dīvānı (180/7/1)

Müşerref eyledi bālā-nişin-i şadr-ı Rūm oldu

Fazīlet 'arşasında üç adımda aldı meydānı (180/7/3)

³⁰⁵² Bu beyit kasideye ait değildir. Divanda geçmemektedir.

³⁰⁵³ Aķıtduğı bāğ-ı istiftāya cāy-ı kilik-i iftāyı

³⁰⁵⁴ İmām-ı a'zamıdur 'aşrınıñ bu zāt-ı fāzıl kim

³⁰⁵⁵ Görüp şadr-ı refi' inde o zer-kār-ı muķavvāyı

³⁰⁵⁶ İkinci def' ada teşrifibe tārīhdür Şābit

Ḥudāvend-i kudāhu'l-faẓl miẓmāru'l-ʿ ulūm oldı³⁰⁵⁷

Muʿ allā üç fenerdür keṣṭi-i celāline bu kim (180/7/4)

Fürüḡı pīrehen-efrūz-ı fānūs-ı nucūm oldı

Şülüṣle yazdı Şābit levḥ-i maḥfūza kalem tāriḥ³⁰⁵⁸ (180/7/6)

Üçüncidür yine Yaḥyā Efendi şadr-ı Rūm oldı

Ez-tāriḥ-i Vefāt-ı Müneccim Başı

(Mefʿ ulü Mefāʿ ilü Mefāʿ ilü Feʿ ulün)

Ṭümārını ṭayy itdi müneccim başınuñ çarḥ (190/19/1)

Taḳvīm-i maḳādir-i ḳazā ḥükmüni virdi³⁰⁵⁹

Ḳazdı bu gühen seng-i mezāra yeñi tāriḥ³⁰⁶⁰ (190/19/2)

Eski raşd-ı laḥde müneccim başı giyerdi

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Seyyid Vehbī

(Mefʿ ulü Fāʿ ilātü Mefāʿ ilü Fāʿ ilün)

Şāhā recā-yı ehl-i dili itmedüñ ḳabül³⁰⁶¹ (664/238/3)

Ḥāṭır gönül yanuñda senüñ ber-ṭaraf gibi

Germiyyet itmeseydi gönül sūz-ı ʿ aşḳla (664/238/4)

Tā böyle āteşin naḡam olmazdı deff gibi

Her bezm-i dil-siyāhı bu bezm-i melāḥatüñ³⁰⁶² (664/238/5)

³⁰⁵⁷ Ḥudāvend-i ḳuzatü'l-faẓl miẓmār-ı ʿ ulūm oldı

³⁰⁵⁸ Şülüṣle yazdı Şābit levḥ-i maḥfūza tāriḥ

³⁰⁵⁹ Taḳdīr ü maḳādīr-i ḳazā ḥükmüni virdi

³⁰⁶⁰ Ḳazdurdı bu gün seng-i mezāra yeñi tāriḥ

³⁰⁶¹ Şāhā recā-yı vaşl-ı velī itmedüñ ḳabül

³⁰⁶² Her mest-i dil-siyāhı bu bezm-i melāḥatüñ

Hoş midür o âfet-i hançer be-kef gibi³⁰⁶³

Dîger	(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)	
	Dostlar şive-i nâ-sâz-ı felekden feryād	(666/242/3)
	Nâz ider ehl-i dîle dil-ber-i mümtâz gibi	
	Geçerüz luṭf-ı Hudâ ile şırâtu vâ' iz	(666/242/5)
	Rismân üzre iden cilve resen-bâz gibi	
Dîger	(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)	
	Şunmada la' lini aḡyāra mey-i nâb gibi	(667/244/1)
	Kaşdı meclisde baña cevriñi işrâb gibi	
	Şâf-ṭab' ân olamaz muntazam-ı silk-i merâm	(667/244/4)
	Delmedükçe yüregiñ çarḡ-ı dürr-i nâb gibi	
	Zahm-ı ' aşkuñ daḡı dil tıfl iken itmişdi nihân	(667/244/5)
	Muşhaf-ı sîñede berg-i gül-i sır-âb gibi	
Dîger	(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)	
	Şaff-ı hûbân içre sensin ser-firâz-ı imtiyâz	(668/245/2)
	Şadr-ı saṭr-ı nâmede rif' atlü sulṭanum gibi	
	Çâklar dest-i müjeñden câme-i âşûbda	(668/245/3)
	Tâ-be-dâmân-ı kıyâmetdür girîbânun gibi	
Dîger	(Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)	
	Göñlüm yıkıldı ba' d-ezîñ âbâd olam gibi	(669/247/1)

³⁰⁶³ Hûnî midür o âfet-i hançer be-kef gibi

Encāma irdi ğuşşa vü ğam şād olam gibi

[184a]

Velehu Mümkün degül şikenc-i ser-i zülfinden rehā (669/247/4)
Âhîr şehîd-i ğamze-i cellād olam gibi

İtdi ihāta şehri sirîşk-i muhîṭ-i cūş (669/247/5)
Mensî-i şöhret-i şaṭ ü Bağdād olam gibi³⁰⁶⁴

Dîger (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Tamām-ı şekve-i hicr eyleyüp maḳālîmuza (670/249/1)
Ġazelde söyleyelüm bâri ḥasb-ı ḥālîmüzi

O şeh-girān ğamzeyüz ki sākî-i çarḥ³⁰⁶⁵ (670/249/2)
Mey-i neşât ile def' idemez melâlîmüzi

Ne deñlü zālîm-i bî-raḥm ise de ey Vehbî (670/249/5)
Eylerdi merḥamet ol şeh bileydi ḥālîmüzi³⁰⁶⁶

Dîger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)
Bir hoşça gönül mezheb-i rindāneye döndi (671/251/1)
'Azm itmişken mescîde meyhāneye döndi

Zerdi-i ğam-ı dāğ-ı ten-i nāle ile dil³⁰⁶⁷ (671/251/2)
Bağ ḥānḳah-ı hicrde cānāneye döndi

Almaz mı ele gönümüz o şuh-ı ḥaṭ-āver (671/251/3)

³⁰⁶⁴ Münşî-i şöhret-i şaṭ-ı Bağdād olam gibi

³⁰⁶⁵ O ser-girān-ı mey-ġamzeyüz ki sākî-i çerḥ

³⁰⁶⁶ İderdi merḥamet ol şeh bileydi ḥālîmüzi

³⁰⁶⁷ Zerdi-i ğam u dāğ-ı ten ü nāle ile dil

	Şad-çāki-i tīg-i ğamla şāneye döndi	
	Bir yerde karar eylemez oldu dil-i pür-ḥūn	(671/251/4)
	Meyḥāneyi dūr itmede peymāneye döndi	
	Vehbī ile ol ğonca fem itdikçe tekellüm	(671/251/5)
	Āsitān tebessümdeki dendāneye döndi ³⁰⁶⁸	
Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Bezmdede yār figende-nikāb olmaz mı	(671/252/1)
	Şarāb-ı bā' iş-i ref' -i hicāb olmaz mı	
	Zülāl-i la' l-i lebin kande eylesem teşbih	(672/252/2)
	Benümle ol gül-i ter şekker-āb olmaz mı	
	Ḥabāb gibi şaḡın rūzgāra aldanma	(672/252/6)
	Ḳalur mı böyle bu 'ālem ḥarāb olmaz mı	
Diger	(Mef' ilü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)	
	Ey mihr-i ḥüsn şubḥ gibi sīne-çāk olur	(672/253/2)
	Pīr-i sefid-riş ise de her göreñ seni	
	Mikrāz-ı ğamla çāk-ı girībān iden gönül	(672/253/5)
	Elbetet alur āġūşa çün pīrehen seni	
	Ta' yīb itme ḥüsnüñe ḥayrān olanları	(673/253/7)
	Āyine içre hiç görme misin sen seni ³⁰⁶⁹	

³⁰⁶⁸ Esnānı tebessümdeki dendāneye döndi

³⁰⁶⁹ Āyine içre görme misin hiç sen seni

Diğer	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	‘Uşşākuñ sipihre de çıkısa fiğānları ³⁰⁷⁰	(673/254/1)
	Güşına almaz ol meh-i mihr-bānları ³⁰⁷¹	
	Ol mihr sür‘ atle geçüp reh-güzārdan	(673/254/2)
	Bī-tāb ıaldı sāye gibi pey-revānları	
	‘Uşşāka raḥm itmez o ḥançer be-dest-i nāz	(673/254/3)
	Eflāka çıkısa da el-emānları ³⁰⁷²	
	Vehbī müdām el üzre tutar cām-ı nazmı ³⁰⁷³	(673/254/5)
	Bezm-i kemāl-i ma‘ rifetüñ mey-keşānları	
Diğer	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)	
	Germ-ābe içre gördüm o şīrīn şemā'ili	(673/255/1)
	Yok zīr-i heft-ķubbede anuñ mu‘ ādili	
	Vehbī emīn olurdı gezend-i raķībden	(673/255/5)
	Sā' idlerümi ol mehüñ itsem ḥamā'ili	
Diğer Ėazel-i Etemm		
	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)	
	Ol berbere ‘uşşāk tırāş olmağa üşdi	(677/261/1)
	Gör kayd-ı serüñ sen de gönül iş başa düşdi	
	Der-yūze idüp ol ķuzumuñ na‘ t-ı vaşlin	(677/261/2)
	Ṭuyunca yidüm cerbini ammā ne söğüşdi	

³⁰⁷⁰ ‘Uşşākuñ sipihre de çıkısa fiğānları

³⁰⁷¹ Güşına almaz ol meh-i nā-mihr-bānları

³⁰⁷² Eflāke çıkısa zemzeme-i el-emanları

³⁰⁷³ Vehbī müdām el üzre tutar cām-ı mazmumı

	Cem‘ oldu maṭaāf-ı der-i dil-berde dil ü cān Hācī hacīye Ka‘ bedde gūyā bulışdı	(677/261/3)
[184b]		
Velehu	Çok sencileyin āfet-i şīrīn-dehānuñ Kand-i leb ü şehd-i ruḥına mūrlar üşdi	(677/261/4)
	Ḳortaramadı dāmenini dest-i ḳazādan Dil mahḳeme-i ‘ aşḳda ḥaylice sürişdi	(677/261/5)
	Mir ‘āte bakup ḳaldı görüp ‘ aksini ḥayrān Gūyā ki iki ḥasret birbiriyle görışdi	(678/261/6)
	Bilmem ne şaḳa eyledi Vehbī bu ğazelde Yārān okuyup Şābit’i yād itdi gülüşdi	(678/261/7)
Diger	(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn) Müstāğni-i irşād olur erbāb-ı ḥaḳīḳat Sükkān-ı ḥarem n’eyler imiş ḳible-nümāyı	(678/262/3)
	Ġayruñ geçirenler yaḳadan zāde-i ṭab‘ ın Beñzer ki tebenni ide māder baṭḥāyı ³⁰⁷⁴	(678/262/5)
Diger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn) Ġarḳ itdi eşk-i dīde tenüm rūḥ tuymadı Ṭūfānlar oldu şūr-nümā Nūḥ tuymadı	(678/263/1)

³⁰⁷⁴ Beñzer ki tebennī ide māder be-ḥaṭāyı

Gitdi ħired gelünce gönül kūy-ı dil-bere (679/263/3)
Oldı derd-i vişāl aña meftūn tuymadı³⁰⁷⁵

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Tā ıfl iken ne analar ağlatdı ol perī (679/264/1)
Zannum budur cefā ile toğurdı māderi

Geh gavṭa-ḥvār-ı gam geh olur pāy-ı kūb-ı ye's (679/264/6)
Deryāyı ārzūda idenler şināveri

Diger (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
O şūḥuñ eylesem āgāz vaşf-ı kāküline (680/266/2)
Olur süḥān müteselsil ḥadīş-i mār gibi

O goncaden çekilen bār-ı cevri vaşf itsem (680/266/3)
Ḥam olur naḥl-i ḳalem ḳad-i iḳtidār gibi

Tārīḥ-i Dīvān Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Dīde-i mey-keşde āḥir itdi āşārı zuḥūr
Tāk-i bāḡuñ dökdigi göz yaşı zāyī' oldı

Ez-murabba' āt-ı Vehbī

(Mef' ūlū Mefā' ilün Mefā' ilün Fā') (724/36)
Teşyī' idicek ol āşaf-ı zī-şānı
Kār eyledi cān ü dilüme hicrānı
Şehbāz-ı ümīdümü uçurdum elden
Teng oldı baña Toḡāncılar Meydānı

³⁰⁷⁵ Oldı der-i vişāl aña meftūḥ duymadı

DİĞER	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilūn Fā')	
	Aşār-ı kerem gitdi lā-reyb oldı ³⁰⁷⁶	(723/34)
	Erbāb-ı emel cümle tehi-ceyb oldı	
	Yā Rabb kime 'arz-ı recā eyleyelüm	
	Bir 'aşra yetişdük ki kerem 'ayb oldı ³⁰⁷⁷	
DİĞER	(Mef' ūlū Mefā' ilūn mef' ūlūn Fe' ūl)	
	Da' vā-ı hūlūş eyledüñ işbāt xanı	(724/38)
	İncāz-ı mevā' idi mūrā' at xanı	
	Çıkdı mı harūn kümeyt-i va' de-i keremūñ ³⁰⁷⁸	
	Olsun xazağına bağlanan at xanı	
DİĞER	(Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn) ³⁰⁷⁹	
	Gelecek at var yakında diyü	(698/48)
	Bizi itdi esir-i sevdası	
	Uzadı gitdi olmadı zāhir	
	Küllü atuñ qarib-i ma' nāsı	
DİĞER	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn) ³⁰⁸⁰	
	Pür-sūz-ı reşk idüp dil-i 'uşşāka mücmeri	(697/46)
	Sevdā-yı hāl-i yār dahı yakdı 'anberi	
	Çıksam 'aceb mi dā'ire-i 'aql ü hūşdan	
	Germ-ābede görüp seni çarpıldum ey perī	
DİĞER	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilūn Fā')	

³⁰⁷⁶ Aşār-ı kerem gitdüğü lā-reyb oldı

³⁰⁷⁷ Bir 'aşra yetişdük ki kerem gayb oldı

³⁰⁷⁸ Çıkdı mı harun-kümeyt-i va' d-i keremūñ

³⁰⁷⁹ Divanda kıta bölümünde yer almaktadır.

³⁰⁸⁰ Divanda kıta bölümünde yer almaktadır.

Kākül diyü kayd-ı sere düşdüm şimdi (723/35)

Dīvāne diyü yollara düşdüm şimdi

Müjgânlarımıñ sāyesi bār oldu baña (724/39)³⁰⁸¹

Sevdā-ı ḥaṭuñ şöyle zebūn itdi beni

[185a]

Dīger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilūn Fā')

Sāḳī bize bu gerdiş-i cevruñ tā-key (723/32)

Nūş itmedeyüz zehr-i ḡamuñ pey-der-pey

Telḥī-i mezāḳum şu ḳadar kim dem-i 'ayş

Aḡzumda nemekdāne döner sāḡar-ı mey

Ez-müfredāt-ı Vehbī

(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)

O mihr-i evc-i melāḥat ki 'āleme mişlī (746/59)

Henüz geldi mi bilmem gelür mi gelmez mi

Dīger (Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

Ḳalbini pāk idemez maḥv-ı vüçüd eylemeyen (731/25)

Ḳayd-ı taṭḥir-i nesebdür eriden şābūnı

Dīger (Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)

Cesīmdür şu ḳadar esb-i himmetüm Vehbī (744/52)

Ki raḡt ü baḡtum aña Çerkesi gelür³⁰⁸²

Dīger (Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

Zāhidüñ şūreti zebāni gibi bārid

³⁰⁸¹ Rubainin son iki mısrasına başka bir rubainin son iki mısrası yazılmıştır. Rubainin divandaki hali "Kākül diyü kayd-ı sere düşdüm şimdi/ Dīvāne diyü dillere düşdüm şimdi/ Her yirde düşmez dınecek cevher idi/ Bir ḳadri bilinmez yire düşdüm şimdi" dir.

³⁰⁸² Ki raḡt u baḡt aña Çerkesi gelür oldu

Beddür ahlākı da lisānı gibi

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Bir nigāh-ı ğaḏab-ālude ile geldi şer mi (746/58)
Bilmem āmmā ğaraḏı ḥayr mı şer mi

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Gel deyüp başını şaldı yine döndi gitdi (744/51)
Bize ol Mevlevî-i şūḥ kilāḥ oynatdı

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Ḥāne-i zemīni ger eylerse müşerref çebebi (744/50)
İşte raḥt-ı Ḥalebî işte kümeḡt-i 'Arabî

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilū Fā' ilün)
İḥḏār idüp miyānımuza zer-i duḡteri (745/55)
Ḳāḏı kūyında eyleyelüm 'aḡd-i meclisi

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilün Fe' ūlün)
İtdümse n'ola ṭaleb ṭarīḡ-i 'ulemāyı (474/62)
Ben Āl-i 'abāyum yaḡışur baña 'abāyî

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Yüz bulup da' vā-yı hicrūñi ider ruḡsār yine
İtme munḏūr-ı raḡbet Vechî var āyîneḡe bi

Ez-na' t-ı Fahr-i Kā'ināt 'Aleyhi's-selām

(Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilū Fā' ilün)
Āşüfte itdi ḥüsn-i cemālūñ melekleri (4/2/1)

‘Aşkuñ ki birbirine kaydı felekleri

Vehbî derinde Hâzret-i Şâh-ı Risâlet’üñ

(4/2/6)

Hâşâ ki ümmetüñ zâyî‘ dilekleri

Ez-vaşf-ı hâl-i Hüd Pür-melâl

(Mef‘ ülü Fâ‘ ilâtü Mefâ‘ ilü Fâ‘ ilün)

Derd-i derûna şabr ile itmekdeyüm devâ

(30/1/69)

Şabruñ da lîk cânuma geçdi merâreti

Mir’ât-ı tab‘ ı kaplamış idi ğubâr-ı ğam³⁰⁸³

(30/1/70)

Görseñ ne şûrete kırdum belâğatı

Zîrâ bu müfâd-ı hadîş-i şerîfdür³⁰⁸⁴

(30/1/74)

Mü’minlerin yâ ‘illeti olur yâ kıletti

Îmānuñ kemāline iki güvâhdur

(30/1/75)

Hâk bende cem‘ eyledi kıletle ‘illeti

Ez-sitâyiş-i İbrâhîm Paşâ Ma‘ rûf

(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)

Ki var tab‘ ında şıdķ-ı Yûsuf teslîm-i İsmâ‘ il

(35/2/46)

O şāhuñ cânıyla başıyla olmuş kulu kırbānı

Semāhat-kış hayr-endiş İbrâhîm Pāşā kim

(35/2/57)

Be-ħaķķ-ı Ka‘ be-i zemzem keremde yokdur aķrānı

İder yok dil-ħarābîden şikāyet devr-i lutfında

(36/2/60)

³⁰⁸³ Mir’ât-ı tab‘ ı kaplamasaydı ğubâr-ı ğam

³⁰⁸⁴ Renz-agāha müfâd-ı hadîş-i şerîfdür

Meger asret-i v r neden b m ide ef  anı³⁰⁸⁵

Dil-i  aşı  deg ld r Şimdi ancak kendi  alinde (36/2/62)

O da k nc-i zena d n-ı b t nda oldu zind nı

Fakat   l-ı ru -ı dild r  aldı fitne-c larda (36/2/63)

O da  ekdi ser n hemy n-ı z lfe oldu pinh nı³⁰⁸⁶

Ez-vaşf-ı neŐkur-ı Ő   at-n me Miz c-fer  -Miz c p diŐ 

(Fe  il t n Fe  il t n Fe  il t n Fe  il n)

 abl-ı Ő d   alınup k s-ı meserret d gil p (66/7/4)

S r-n y-ı  alme  hengine nevbet geldi

O Sikender-s yer   Őay al-ı tedb ri ile (66/7/10)

Felek  y nesin   jengine Şafvet geldi

[185b]

Velehu

Ser-f r  itmemeye niyyet iden b   ye (67/7/19)

    bet itdigi re yinde ned met geldi

   let-i  ab  -ı h m y na v   f olana (68/7/27)

 afa  n   r z olup    lına  iffet geldi

Eyled m  iss ki dilde ber- med Şeh-v r (68/7/32)

Pek e b  d m ki keder gitdi meserret geldi

Bunu  a lı ne ola diy  tefekk rde iken (68/7/34)

D deme n r-ı Őaf   alb me Şafvet geldi

³⁰⁸⁵ Meger kim  asret-i v r neden b m ide ef  anı

³⁰⁸⁶ O da  ekdi serin hemy  n-ı z lfe oldu hemy  nı

Ne tūrursın didi Risto-yı ħired ey Vehbī (68/7/36)
Şihhat-ı şehle yine nazmuña raġbet geldi

Ez-vaşf-ı Tuġrā-yı Ğarrā-yı Kalem Ĥazreti Sultānī

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Kim ol tuġrā-yı ğarrā mūcibiyle 'āmil olmazsa (70/8/19)
O ħançerle biri de ħançer ile boynına ħanı

Şeri' at sāliki sultān Aħmed emridür zīrā (70/8/20)
'Amel lāzımdur anuñla var ise kimüñ imānı

Şecā' atda 'adāletde 'afāf-ı rüşd-i 'işmetde (71/8/33)
Hünerde ma' rifetde görmedi bir ferd aña şānī

Kalem ħarfine biñ nükte-i ser-beste derc itse (72/8/35)
Bulınmaz vaşf-ı ħüsn-i ħaţţınuñ taħrīre imkānı

Nazar kııl 'arz-ı ħāl-i Vehbī-i şeydāya sultānum (72/8/36)
Saña da 'avn-i Ĥaġ der ħālde itsün nigh-bānī

Du' ā-yı devletüñ vird eyleyem Allāh'a 'ahd olsun (72/8/37)
Girerse dest-i şevka ceddümüñ dāmān-ı iħsānı

Be-ħaġġ-ı Yesrib ü Baţĥā ola dā'im şeref-pīrā (72/8/38)
Serir-i salţanatda 'ālemüñ sultān-ı zī-şānı

Ez-'ıdiyye-i Ra'nā

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Kurup yer yer şalıncaḳ ‘aşḳ-bāzān itdiler dūlāb (83/12/2)
Şalınur maḡcuñ-ı şan‘ atle bir naḥl-ı ḥırāmānı

Bozıldı ḥayme-i tevbe ḥaşır i‘ tikāf-āsā (84/12/7)
Kurıldı meclis-i ‘işret çū dīvān-ı Süleymānı

Zihām-i māh rūbānı görüp ‘ūd itmemiş şandum (84/12/9)
Ḳaderden nāzik olan ḳudsiyān-ı ‘arş-ı raḥmānı

Ez-sitāyiş-i Şadr-ı A‘zam İbrāhīm Paşā-yı kerem-kār-ı Bermekī-girdār

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Bir degül beş parmaḳ ammā ḥūd-ı beşerde eylemiş (165/37/39)
Hem-cū engüşt-i şehādet zāt-ı ‘ālīşānını

Olsa her mū bir zebān-ı cisminde ḥulḳ-ı ‘ālemüñ (165/37/38)
İdemez yine ādā-yı şükr-i ḥaḳ nānını

Hātır-ı pāki vezīri ḳaṭ‘ a ber-mecmū‘ adur (165/37/41)
Şerḥ-i müşkil anda ḥaḳ derc itdigi ‘irfānını

Āyet-i berden selāmuñ ḥükmin icrā eyledi (165/37/51)
Şulḥla ḥarb ü ḳitālūñ basdurdı nīrānını

Ḥaşra dek olsun maḳāmında İlāhī mest-rām (167/37/74)
O şimdiden zā’il itme sāye-i iḥsānını

İbrāhīm Pāşā Der-vuḳū‘ Sūr-ı Hümayūn

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Çār-pāre dest-i pāk-ı dil-ber-i raḳḳāşdur (199/44/11)

Çık çık emrin guşşaya fermān iderdi ekşeri

Görmemişdür böyle sūr-ı hümāyūnı hele
Dide-i binā-yı ‘ālem devr-i Ādem’den beri

(199/44/15)

Kaşide-i Şitā’iyye Der-vaşf-ı Re’isü’l-Küttāb Vālā-i Cenāb

(Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün)

Añılur mıydı keremle bermekī-veş olmasa
Bende-i ihsānınuñ hātem-i gulām gitmedi

Evvel budur (Fe’ ilātün Fe’ ilātün Fe’ ilātün Fe’ ilün)

Bir zamān pergel-i bādām itdi deşt-i vādī
Şimdi berf ile tolup qaldı bahāruñ adı

(268/73/1)

Şöyle efsürdelik al virdi şitādan dehre
Serdī-i bād unıtdurdı dem-i zühhādı

(268/73/3)

[186a]

Velehu

Vaqt urup itmege gerd-i gamı rāh-ı dilden³⁰⁸⁷
Vaqtidür şahne-i şehir itse şalā-yı şādī³⁰⁸⁸

(269/73/20)

Seni görseydi eger olmaz id Şirīn’uñ
Kūh-ken tīşe be-kef tās dögen ırğadı

(270/73/25)

Gerçi vaşfuñda anuñ itdi bu beytī inşād
‘ Ārifūñ hāme-i mu‘ ciz-dem-i sihr-icādı

(270/73/30)

Kesb eyle sa‘ y ü ta‘ allimle degül Vehbīdür

(270/73/31)

³⁰⁸⁷ Reft virüp itmege gerd-i gamı rāh-ı dilden

³⁰⁸⁸ Vaktidür şahne-i şehir itse şalā-yı şādī

Cevdet-i ʃab^ʕ -ı hüner pîşe-i mäder-zâdı

Girye-rîz olmak ile kâr-ı ʃarâb aḥvâli (270/73/34)

Ḳaşr-ı sāmānınuñ âb üzre iken bünyâdı

Rûzgâr eylemedi pûf-zede-i ye's-i melâl (270/73/35)

O ʃerâḡuñ ki sen olduñ sebeb-i îḳâdı

Pertev-i luṭfuñ idüp ḡâne-i baḥtum rûşen (270/73/36)

Ḳılduñ âteşkede-i reşk-i dil-i ḡüssâdı

Niçe sen baña şefî^ʕ olduñ ise rûz-ı cezâ (271/73/38)

Muştafa'yı da saña eyleye Rabb hâdî

Her umûruñda ḡudâya yâver-i zahîrûñ olsun (271/73/39)

Gün-be-gün şeref-i zâtuña virsün müzdâdı³⁰⁸⁹

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Râḡıb

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Ḳalmadı râbıṭa-i ḡâne-i sāmân-ı vaṭan³⁰⁹⁰ (348/152/3)

Çile-i saḡt-ı vezâret beni dervîş itdi³⁰⁹¹

Bir yere gelse cihân eyleyemezdi hergiz (348/152/7)

Râḡıbâ^ʕ ilm ü hüner kim baña bir iş itdi

Dîger

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Âhum oldıkça perişân-ı zülfe bâdî (349/153/1)

³⁰⁸⁹ Gün-be-gün zatuna visün şeref-i müzdâdı

³⁰⁹⁰ Ḳalmadı râbıṭa-i ḡâne vü sāmân-ı vaṭan

³⁰⁹¹ Çile-i saḡt-ı vezâret bizi dervîş itdi

Leşker-i hattı ider fitnelere imdādı

Telḥ-kām eyledi ‘ ayşum yine bir şîrîn leb (349/153/2)

Bî-sütûn-ı sitemüñ şimdi benüm Ferhād’ı

Se ḳadeḥ rindi ider pādişeh-i heft iḳlîm (349/153/4)

Mey gibi var mı ‘ aceb māye-i ḥāṭır-ı şādî

Ḥalka-i çeşm-i ğazālānı olur ḥalka-i dilüm³⁰⁹² (349/153/6)

Şayd olur kendü bu naḥcîr-geḥüñ şayyādı

DİĞER

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Nizām isterseñ olsun dem-be-dem tîğ-i sitem-der-kār (350/154/3)

Budur iḳlîm-i ḥüsnüñ ey şeh-i bîdād ḳānūnı

Ḳıyās itme sirişk-i dîde-i ḥün-bārımız Nîle³⁰⁹³ (350/154/5)

Ḳızıl ırmāğa teşbih eylemekdür āb-ı Ceyḥūnı

Kerîmüñdür nüş-ı cānumdur çekersem ḳahrını Rāğıb³⁰⁹⁴ (350/154/7)

Zülāl-ı luṭfla olmam le ‘imüñ seyr ü memnūnı

DİĞER

(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Eger murāduñ ise ḥāṭır küşādeligi³⁰⁹⁵ (351/155/1)

Mişāl-i āyîne naḳş it derüne sādeligi

Biḍā‘ a ḳalmaz idi iftiḥāra maḥdūme³⁰⁹⁶ (351/155/3)

³⁰⁹² Ḥalka-i çeşm-i ğazālānı olur ḥalka-i dām

³⁰⁹³ Ḳıyās itmeñ sirişk-i dîde-i ḥün-bārımı Nîle

³⁰⁹⁴ Kerîmüñ nüş-ı cānımdır çekersem ḳahrını Rāğıb

³⁰⁹⁵ Eger murāduñ ise ḥāṭıruñ küşādeliği

³⁰⁹⁶ Biḍā‘ a ḳalmaz idi iftiḥār-ı maḥdūma

Fürû-nihâde olsa efendi-zâdeligi

Açıl kenâr-ı çemen-zârda gül gibi Râğıb³⁰⁹⁷ (351/155/5)

Eger murâduñ ise hâtır küşâdeligi³⁰⁹⁸

Diger

(Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)

Hayâtından olan sîr-âb olur dil-bestesî mevtûñ³⁰⁹⁹ (353/157/3)

Degül Hızruñ dâhı şâyân-ı gıbta ‘ömr-i cāvîdi

Se rûze câha naḥvetler nedür ey bü’l-heves bilsek (353/157/6)

‘ Aceb virmiş mi gerdün destüñe menşür-ı te‘ bîdi

Tehî mağz-ı neşâtum kâse-i ṭanbûr-veş Râğıb (353/157/7)

Felek gûş eylemem râmiş-ger-i bezm itse nâhîdi

Diger Ğazel-i Etemm

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

Reh-nümâ olmada gem-rehlere fânûs gibi (354/158/1)

‘ Alem ol şu‘ le-i âvâzıyla nâķûs gibi

[186b]

Velehu

Ey girîbân-ı teḥammül ne gülû-gîr olduñ (354/158/2)

Seni de çāk iderüm perde-i nāmûs gibi

Kimdür ey şūḥ ‘ aceb maḥzar-ı luṭfuñ bilsem (354/158/3)

Baķdum aḥvâl-i raķîbe o da me‘yûs gibi

³⁰⁹⁷ Açıl kenâr-ı çemen-zâra gül gibi Râğıb

³⁰⁹⁸ Eger mūrâduñ ise hâṭuruñ küşâdeliği

³⁰⁹⁹ Hayâtından olan sîr-âb olur dil-teşnesi mevtûñ

	Şıyt-ı hüsniñ tutar āfākı giderse böyle Dögülür sinesi üftâdelerüñ kūs gibi	(354/158/4)
	Yüz süren pâyüñe pâyinde bulur devletini Var mı ser-māye-i rifʿ at ʿādemün būs gibi	(354/158/5)
	Ayağün denk alagör başmaya görsün sākī Zāhidün bezme çöker şıķleti kābūs gibi	(354/158/6)
	Rāğıb eyler seni de zīver-i dūş-ı devlet Ne ʿumāşuñ var ise ʿırķa-i sālūs gibi	(354/158/7)
Diger	(Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün) Dil-i şaf müjgānuña tāb-āver olmazken henüz Leşker-i nāz ü tegāfūlde ʿarafdāruñ gibi	(368/172/2)
	Būse de kişi nümālıķla fūrūğ-ı işrihād Hüb-ı şūret görmedi āyīne-i ruhsāruñ gibi	(368/172/4)
Diger	(Mefʿ ūlū Mefāʿ ilū Mefāʿ ilū Feʿ ūlün) Kaynatdı o ʿalyoncu bütı baħr-ı hevāyı Çok keştı-i dil lenger-i tenkīn sürüttdi	(355/159/2)
	Dil-teşnelere ʿalmadı yek-ķatre-i feyzün Ser-çeşme-i ihsānuñı ağyār ķurutdı	(355/159/3)
	ʿĀşık da kūyuña varup işler mi ķayırdı ³¹⁰⁰ İt gibi raķībi bir āzār-ı dendān urutdı	(355/159/4)

³¹⁰⁰ ʿĀiķ da varup kūyuña işler mi ķayırdı

	Teng oldı zemîn sıķleti def itse münāsib Rāğıb kalemün mindir-i endīşe çürütđi	(355/159/5)
Dıger	(Mef ulü Mefā ilü Mefā ilü Fe ulün) Rü yāda görüp devlet-i bī-dār-ı vişālün Der-hvāb idi baht-ı dil-i şūrīde uyandı	(356/160/2)
	Çek dizgini hem-vāre degül arşa-i naḥvet Bu arşada çok fāris-i ḥod-rāy ṭayandı ³¹⁰¹	(356/160/4)
Dıger	(Mef ulü Fā ilātü Mefā ilü Fā ilün) Āhenden olsa da felegün çek kemānını Çekme felekde süflelerün imtinānını	(359/163/1)
	Ḥürşid-veş gerekdür ola feyzi kāmیلün Bālā-ter eyledikçe felek ḳadr ü şānını	(359/163/2)
	Būy-ı vefā ṭoķunmadı hergiz meşāmıma Geşt eyledüm hezār cihān gülsitānını	(359/163/6)
	İndirdi ḳahr ü minnet-i ebnā-yı Ḳāhire Rāğıb vezāratünde kitābet-i zamānını	(359/163/7)
Dıger	(Mef ulü Fā ilātü Mefā ilü Fā ilün) Şāyān-ı ḳurb-ı ḥāzret olur ḥulūşa baķ ³¹⁰² Yoḥsa behište zāhid ibādet ḳomaz seni	(360/164/2)

³¹⁰¹ Bu ḥalbede çok fāris-i ḥod-rāy ṭayandı

³¹⁰² Şāyān-ı ḳurb-ı ḥāzret olur bir ḥulūşa baķ

	Zîr-i niķāb-ı şermden ey mäh-pāre çık Vādî-i inzivāde bu şöhrat kımaz seni	(360/164/3)
	Düşmenden intikām gibi var mı bir şafā Rāğıb bu zevķe āh mürüvvet kımaz seni	(360/164/5)
Dıger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Tırfe dükkān-ı hikemdür bu kühen tāk-ı felek Ne ararsañ bulunur derde devādan ğayrı	(362/166/2)
	Tüşe-i rāhı taleb eyler iseñ ihlāşı Hızır u rehber arama ‘avn-i Hudādan ğayrı	(362/166/4)
	Bilsek ağyāra nedür minneti bāri o bütün Görmedük biz hele neş’e-i cefādan ğayrı	(362/166/5)
	Niçe biñ yıldur adı atlas-ı gerdün çarhuñ Nesi var bir giyecek köhne kabādan ğayrı	(362/166/6)
[187a]		
Velehu	Yine hem-cinsi ider ādeme Rāğıb hasedi Reşk ider mi saña kimse vüzerādan ğayrı	(362/166/7)
Dıger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Kumāş-ı ma‘ rifet kāsıd metā‘ -ı bender-i ragbet Heves tahşıl-i kālā-yı ser ü sāmānedür şimdi Şorarsañ Rāğıb şüridenün ey bî-vefā hālin	(363/167/2) (363/167/7)

Ġamuñla geşt ü deşt-i küh ider dīvānedür řimdi³¹⁰³

Dġger	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Lebüñ kim būs ider bir sāġar-ı billürdan ġayrı	(364/168/1)
	Kimüñ var zühresi tel kıрмаġa tanbürdan ġayrı	
	Miřāl-i tālī' -i ' aşık-kühen taķvīm-i gerdünuñ	(364/168/5)
	Bulınmaz řafħasında naħsla maħzürdan ġayrı	
Dġger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Keşti-i řahbāyı tederic ile ķullan sāķiyā	(366/170/8)
	Da' vī-i deryā-keşi eyleme ķapatma yelkeni	
	şöyle ser-řār-ı raħīķ-i vaħdet oldum Rāġıbā	(366/170/9)
	Yāre eylerdüm iřāret şorsalar benden beni	
Dġger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Ṭurre ġam-dāde-kemend tiġ-i ebrū tāze dāġ ³¹⁰⁴	(367/171/3)
	Ol bütün teller taķınsun ' aşık-ı şeydāları	
	Ye's iken zāħir olan ķın-i cebīn-i yārdan	(367/171/5)
	Sūy-ı ümīde baķar ebrūlarıñ imāları	
	Ḥvāh Mışr-i ḥvāh Bağdād işte řehbā işte řām ³¹⁰⁵	(367/171/6)
	Var mıdur İstānbül'üñ mümtāz ü müstesnāları	
	Olmaz idi rūz-ı maħřer cāy-ı da' vī-i hüner	(367/171/7)

³¹⁰³ Ġamuñla geşt-i deşt-i küh ider dīvānedir şimdi

³¹⁰⁴ Ṭurre ġam-dāde-kemend tiġ-i ebrū tāze dāġ

³¹⁰⁵ Ḥvāh Mışr u ḥvāh Bağdād işte řehbā işte řām

Faşl olınsa Rāğıb'ıñ ol şūh ile da'vāları

Diger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Cidd ü sa'y itmekde yok bizden kuşūr ammā çe sūd (369/173/3)

Düşmüyor bir vech-i hū'āhiş müdde' ālardan biri³¹⁰⁶

Rāstum mānend-i ney her sāza dem-sāz olmada (369/173/7)

Ṭab'uma gelmez muḡālif hīç nevālardan biri

Hāle-i māha dönerdi ḡalka-i ' iṣret bu şeb (369/173/8)

Revnaḡ-ı meclis olaydı meh-liḡālardan biri

Bāde-i şafı ḡayātum neş'e-i tābı virür³¹⁰⁷ (369/173/9)

Rāğıb inşāf eylese şı'r-āşinālardan biri

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Murād üzre ' aceb bu çarḡ-ı nīlī-fām dönmez mi (370/174/1)

Bizüm de bezmimüz içre bir iki cām dönmez mi

Gelürken bezme döndermiş raḡīb-i bed-meniş yāri (370/174/2)

Varup ardınca itsek bir daḡı ibrām dönmez mi

Bu bir meşhūr meşeldür efendi gün döner dirler (370/174/4)

Benüm ālūde-i hicr oldıḡum eyyām dönmez mi

Sirişkim cedvel iken cūy olup deryā-nümün oldı (370/174/5)

Daḡı bilmem ki Rāğıb āsiyāb-ı kām dönmez mi

³¹⁰⁶ Düşmüyor bir vefḡ-i hū'āhiş müdde' ālardan biri

³¹⁰⁷ Bāde-i şafı ḡayālīm neş'e-i Nābī virür

DİĞER GAZEL-İ ETEMM

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

İtdüñ esîr-i turre dil-i bî-nevāmızı (371/175/1)

Bilmezlük ide dāme düşürdüñ hümāmuza

Feryādı resîde-i gūş-i gül it şabā³¹⁰⁸ (371/175/2)

Miftāh-ı bāb-ı genc-i recā kıl şadāmızı

Zencîr-i zülfdan bizi kendüñ hālāş eyle³¹⁰⁹ (371/175/3)

Dest-i şabāye itme havāle rehāmuzu

Gūş itmez oldu nālesini bülbül dilüñ (371/175/4)

Ṭuymış gibi o gönca-dehen ibtilāmuzu

Rāh-ı vişāle irmedi Rāğībā henüz (371/175/5)

Güm-kerde itdi baht-ı siyāh reh-nümāmuzu

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Belīğ

(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)

O rütbe bî-muḥābā ol mehūñ kan dökdi pinyālî (309/213/1)

Boyandı mevc-i hūn-ı ehl-i dilden kırmızı şālî

[187b]

Velehu Ḥasendür ism-i sāmîsi gibi endāmı ol şūḥuñ (309/213/5)

Ser-ā-pā cism-i pākî pür-leṭāfetden degül ḥālî

Degüldür zîr-i pîşânında ebrū-yı dil-āvîzüñ (309/213/7)

³¹⁰⁸ Feryādımı resîde-i gūş-i kabûl it şabā

³¹⁰⁹ Zencîr-i zülfdan bizi kendüñ hālās kıl

	O çeşme sāyebāndur mürğ-ı hüsniñ iki şeh-bāli	
	‘ Aceb mi pīşgāh-ı yārda maḥv-ı vüçüd itsem Eritdi yağımı ol āfitābuñ yāl ü bāli ³¹¹⁰	(309/213/8)
	Belig Aḥmed Āgā’nuñ bende-i iḥsānıyım dā ’im Füzün olsun cihānda dā ’imā devlete iḳbāli	(309/213/9)
Diger	(Mefā’ ilün Mefā’ ilün Mefā’ ilün Mefā’ ilün) Teğāfūlgüne vaż’ ından helākum ol perī-rūyuñ Alup şan’ atla hem ḥātır-ı nā-şadı yan geldi ³¹¹¹	(311/215/2)
	O şūḥ-ı ḥod-fürüşuñ vaż’ ı mīzān-ı ḥayālümde Ḥarīdār-ı metā’ -ı vaşlına gāyet girān geldi	(311/216/3)
	Ḥayāl-i yārī istikbāl için mir’āt-i çeşmümde Göñülden her ser-i müjgānına kan geldi ³¹¹²	(311/216/6)
Diger	(Mefā’ ilün Mefā’ ilün Mefā’ ilün Mefā’ ilün) Görüp ıgmāz iderken sāde-rūyān-ı semen-büyı Gözüm dört oldu gördüm nā-gehān çār-ebrüyı ³¹¹³	(310/214/1)
	Beni būs-ı leb-i dildāra teşvīḳ eyleyüp her dem Öper ‘ aks-i dehān-ı gonca gülşende leb-i cüyı	(310/214/2)
	Bu bāzār-ı firīb-ābāda bir mevsimde geldük kim	(310/214/4)

³¹¹⁰ Eritdi yağımı ol āfitābuñ yāl ile bāli

³¹¹¹ Alup şan’ atla naḳd-i ḥātır-ı nāşadı yan geldi

³¹¹² Göñülden her ser-i müjgānuma bir katre kan geldi

³¹¹³ Gözüm dört oldu gördüm nā-gehān ol çār-ebrüyı

	Ṭutar ancak resen-bāz istikāmetle terāzūyı Şikest eyler ser-ā-pā nāhun-ı tedbīrūñ aġyāruñ (310/214/5) O şūḥuñ cānuma pīçidedür cismümde her mūyı Bağılsa rütbe-i nazm-ı Belīge iki şāhiddür (310/214/6) Ki ḥaṭṭāṭ-ı ezel çeşm üzre yazmış beyt-i ebrūyı
Dıger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) O şūḥuñ şafḥa-i ruḥsārına ḥaṭ geldi iş bitdi (312/216/1) Diyār-ı Rūmī ceyş-i zengī başdı tār-mār itdi Yazıklar kıymetin fehmi itmeyen nā-dāna bī-pervā (312/216/3) Metā‘ -ı vaşl-ı pākin elledüp cānāne eskitdi Belīgā ḥārḥār-ı ġamla nişter-zār olup³¹¹⁴ (312/216/5) Bu şeb āmed-şūd-ı rāh-ı ḥayāl-i yāri incitdi
Dıger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün) Güftār-ı şeyḥ bezme şeker-riz olursa da (313/217/5) Olmañ firīb-ḥorde bozıkdur ‘aķīdesi Ruḥsāruñ üzre dāne-i ḥoydān numūnedür (313/217/6) Taķṭir olınsa şu‘le-i mihrūñ çekīdesi Zālim ḥadeng-i zaḥm-ı benden ne belā çeker³¹¹⁵ (313/217/9) Zenbūra besdür āfet-i niş-i ḥalīdesi

³¹¹⁴ Belīgā ḥārḥār-ı ġamla nişter-zār olup gönlüm

³¹¹⁵ Zālim ḥadeng-i zaḥm-zeninden belā çeker

DİĞER	(Mef' ūlū Fā' ilātün Mefā' ilün Fā' ilün)	
	Zāhid dimiş ki 'adne girür vird-h'vān olan	(315/220/2)
	Bilsek 'aceb ki var mı elinde delā'ili	
DİĞER	Bu mağlaṭa ile eylemez vā'izān-ı 'aşr	(316/220/3)
	Rindüñ cihānda itdigi fezā'ili	
	Qalmazdı rūy-ı ḥakda bir naḥl-ı sāyedār	(316/220/5)
	Nakş itse sāye ḥāke o şekl-i şemā'ili	
DİĞER	Rūz-ı su'âlde hîç bulamaz virmege cevāb	(316/220/6)
	Her kim cevāb-ı ḥuşk ile redd itse sā'ili	
DİĞER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Yine āzürde olmuş sāye-ı tār-ı nigāhından	(317/221/7)
	Nümāyāndur henüz ruḥsār-ı gül-berginde āşārı	
DİĞER	O rütbe cezbesi var teşnegān-ı vādī-i 'aşkuñ	(317/221/8)
	Ki āb-ı beste tîğ-i yārdan bir gün olur cārī	
DİĞER	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Muşavver cismi nakş itmekde şan'at gösterür yoḥsa	(317/222/4)
	Niçe taşvîr ide ol rūḥ-ı pāk-i şafḥaya Mānī	
[188a]		
VELEHU	Leb-i cān-baḥş ile güftāra gelse ol Mesīḥā dem	(318/222/5)
	'İlāc eyler dil-i bīmār-ı ehl-i 'aşka rūḥānī	
	O şāh-ı ḥüsne diḳḳatle nigāh olınsa mümkindür	(318/222/6)

Eger maṭlûb ise bir yerde görmek cân u cânânı

Diger

(Meḥ' ūlũ Fā' ilātũ Meḥā' ilũ Fā' ilũn)

Ol serv-i nāza ḥüsn-i ebed mālīkānedür (319/224/3)

Sā'irden aldı ḥaṭṭla anuñ ferāğını

Bir cilve itse pertev-i ḥüsn ile 'aşıkuñ (319/224/5)

Ol yāl ü bāl dilde eritmez yağını³¹¹⁶

Gülzār-ı ḥüsne ḥaṭṭ gelicek olduḡ āşinā (320/224/6)

Başmıṣ ne çāre sebze-i bīgāne bāğını

Diger

(Meḥ' ūlũ Fā' ilātũ Meḥā' ilũ Fā' ilũn)

Uğrar kaçāya şurb-ı müdām ile rāh-rũ³¹¹⁷ (321/226/5)

Sālik ider mi meşrebe terciḡ mezhebi

Yokdur zamānede ḥaşerāt içre bildigüm (321/226/6)

İnsāna aḡrabā-yı cefā-cūdan 'aḡrebi

Diger

(Fe' ilātũn Fe' ilātũn Fe' ilātũn Fe' ilũn)

Ġayrınıñ 'aşkı 'aceb var mı derũnında diyũ (322/227/2)

Dũn gice geldi ḡayālũñ dile teftiş itdi

Naḡd-i vaḡtı o řehuñ yolına şarf itdũm (322/227/3)

Māl-i ḡũlyā-yı viřāli beni derviş itdi

Ḥāne-i āyīnede řāne be-kef ol meh-rũ (322/227/4)

Kim bilũr dil yine zũlfinde ne teşviş itdi

³¹¹⁶ Ol yāl ü bāl dilde eritmez mi yāğını

³¹¹⁷ Uğrar kaçāya şurb-i müdām ile reh-revān

Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Hayf şad hayf ki beyninde perî-rüyānuñ	(323/228/2)
	‘ Āşıka cevır ü cefā eylemek āyîn oldı	
Diger	Aldı etrāfımı zülf ü ħaṭ ü ħāl-i ebrū ³¹¹⁸	(323/228/3)
	Ceyş-i ħüsni o şuhuñ üstüme ta' yîn oldı	
	Bir zamān şā' ire iĥsān olınurmış zer ü sîm	(323/228/6)
Diger	Şimdi medḥ ü ġazele cā'ize taĥsîn oldı	
	Yokdur aġyāra bedel ġam çekici āhen-dil	(324/229/4)
	Ser-i kūyında gice şubḥa dek ekşer kesdi	
Diger	Beñzemez ħāmet-i dildāra deyü ħacletden	(324/229/5)
	Baġbān baġda çok serv-i şanavber kesdi ³¹¹⁹	
	Ser-i zülfin kesicek māsıṭa şandum ki ³¹²⁰	(324/229/6)
Diger	Anı birden dire başımla berāber kesdi	
	(Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Bir buse virse la' l-i lebinden o dil-nüvāz	(325/230/3)
Diger	Luṭfuñ olur mı ' āşıka bundan ziyādesi	
	Mānend-i çeşm-i mürde niçe zālīmüñ Belīg	(325/230/8)
	Gördüñ ħapandı āh ile bāb-ı ġüşādesi	

³¹¹⁸ Aldı etrāfımı zülf ü ħaṭ u ħāl u ebrū

³¹¹⁹ Baġbān bāġda çok serv ü şanavber kesdi

³¹²⁰ Ser-i zülfin kesicek māsıṭa şandım ki Belīg

Diger	(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)	
	Cihāna mālīk olup ʔalb-i šāfa mālīk olan ³¹²¹	(326/231/3)
	Budur baʔılsa ʔaʔıʔat Sikender āyīnesi	
	‘İzārı parlak olur dil-berān-ı Efrenç’üñ	(326/231/8)
	Güzel cilā olur iʔlīm-i kāfir āyīnesi	
Diger	(Mef’ ūlū Fā’ ilātū Mefā’ ilū Fā’ ilün)	
	Biñ hūşı olsa ādemi mecnūn-ı ider ‘aşʔ ³¹²²	(314/218/4)
	Şekl-i beşerde böyle per’inūñ temeşşūli	
	‘Uşşāʔı ʔor mı hāline a’ dā şemātatı	(314/218/5)
	Āzār-ı yāra olsa farzā taḥammūli	
	Rāh-ı ʔanā’ at içre selāmet murād ise	(314/218/7)
	Dilden güsiste eyle ʔuyūd-ı tecemmūli	
	Virmezdi kimse kimseye bir ḥabbe olmasa	(314/218/8)
	Bī-çāre bendgāne Ḥudā’nuñ tekellūfi	
Diger	(Fe’ ilātün Fe’ ilātün Fe’ ilātün Fe’ ilün)	
	Aldı yek-çeşm odur merdümek-i şeffāfi	(327/232/1)
	Bu meşeldür dinilür bir başa bir göz kāfi ³¹²³	
[188b]		
Velehu	Ḥāzin cennete söyleñ ki leb-i kevşerde	(327/232/2)

³¹²¹ Cihāna mālīk olur ʔalb-i šāfa mālīk olan

³¹²² Biñ hūşı olsa ādemi mecnūn-ı ‘aşʔ ider

³¹²³ Bu meşeldür ki dinür bir başa bir göz kāfi

Muṣṭafā ‘aşkına nūş ide şarāb-ı sāfī

Muṣḥaf-ı rüyını aç Ka‘be-i ruyında yine (327/232/3)

Hüsnüñ âyeti ḥayretde ḳosun Keşşāf¹

Lāl olur âyine-i rüyını gördikçe Belîğ (327/232/7)

Vaşf-ı ḥüsni o bütüñ ‘âciz ider vaşşāfī

DİĞER (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

O Buḥtu’n-naşr ḥünī ḡamzelerle tıtdı āfākı³¹²⁴ (64/6/3)

Yıḳar Beytü’l-muḳaddes gibi her dem ḳalb-i ‘uşşākı

Ez-muḳaṭṭa‘ ât-ı Belîğ

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

İdüp ḡurbetde āḫir ḥāne-i bī-minneti mesken (342/12)

Derūnum ḥār-ḥār-ı derd ü miḥnet pür-ḥırāş itdi

Degülken ḥaḳ bu kim bir bürīyā-yı köhneye mālīk

Belîğ-i ḥaste-ḥālī çarḥ-ı dün şāḫib-fırāş itdi

DİĞER (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)

Ey dāver-i dārāb-ı himem ḳaṭ‘ adan ıḳdam (350/32)

‘İrfān ile bu bendenüñ aḫvālī bilindi

Aḡzum şulanup dā‘īye-i ḥvāḫiş-zerle

Bir ḳaṭre düşüp şafḥaya zer-lafzı silindi

Ez-müfredāt-ı Belîğ

³¹²⁴ “Nazm-ı Müseddes Be-Süret-i Tercī‘ -Bend“ başlığı altında divanda geçmektedir.

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Olinca müşteriler vaşlınüñ biñ dürlü müştākı (368/5)

Şakız helvacısı çiynetti esb-i nāza ' uşşākı

(Diğer)

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Sever cān ü gönülde şüphesiz erbāb-ı dil anı (373/25)

Kızılbaşdur hele dünyāda kim sevmezse ' Oşmānī

Ez-kaşide

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Cenāb-ı menba' -ı fażl ü ' aṭā Es' ad Efendi kim (15/13/24)

Yanında tıfl-ı ebced-h'vān olur ' allāme-i Ṭūsī

Ez-kaşide-i Ra' nā

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Bir oyun kurdı felek gāfil iken kapdurdum (35/7/6)

Bir iki düzaḥiye elde olan piş ü kemī

Ṭalib-i meblağ-ı ma' hūd ile varsam yanına (35/7/7)

Naḳş-ı dīvār gibi yok baña lā ü na' amı

Baña itdüklerini itmedi Yaḥyā'ya Yehūd (35/7/8)

İçdiler göz göre cādū gibi cismümde demi

Ser ü sāmānımı hem-sāyelerüñ gördükçe (36/7/11)

Beni tevbih ile öldürür ' ıyālün sitemi³¹²⁵

Qalmadı hiç şatacak bende hünlerden gayrı (36/7/12)

Bulamam beytüme bir müştērī-i pür-himemi

³¹²⁵ Beni tevhid ile öldürdi ' ıyālün sitemi

Dāverā zıkr-i luṭfuña ḳalmışdur işim³¹²⁶ (37/7/22)

Yoḥsa aldum gözüme rāh-ı diyār-ı ‘ademi

Böyle lāyık mı Belīguñ ḳalā aç u ‘uryān (37/7/25)

Bā-ḥuşuş ola senüñ gibi veliyyü’n-ni‘ amı

Ez-ḥayyāt-nāme-i Belīḡ

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Müşterī böyle ḳumāşı bulamaz dünyāda (399/7/2)

Şandal olmaz aña nisbet bila ḳūz dībāda

Ṭāḳ oldı ṭāḳatüm çekemem bār-ı mihneti (384/5/5)

Gönder ilāhī bendeñe bir ehl-i himmeti

Ez-ḡazaliyyāt-ı Dīvān-ı Münif

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)

Dilden ḳanı süre siperde fikr-i fāsidi³¹²⁷ (280/71/1)

İbrīḳ-i mey gibi göbegünden işer gidi

Ümīd-i buse-i lebi bir ṭıfl-ı nevresün³¹²⁸ (280/71/2)

İtdi şaḥīfe-i dili ḥelvācı kāğıdı

Ṭondum görince ‘ālem-i āb içre şeyḥ-i dūn (281/71/4)

Ne idi o erba‘ınler ol zühd-i bāridi

Ez-müfredāt-ı Münif

³¹²⁶ Dāverā dādgerā luṭfuna kalmışdur işim

³¹²⁷ Dilden ḳanı süre sipeh-i fikr-i fāsidi

³¹²⁸ Ümīd-i buse-i lebi ol ṭıfl-ı nevresün

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Vücūdum zevrağın bād-ı fenāya şaldı bir āfet

Varup bağr-ı belāda felek-i dil bir yāre çarpıldı

Diger

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Miṣāl-i Şat aḳup eşküm pür itdi āfākı

(303/65)

Felek benüm nazārumda kelek degül şimdi

[189a]

Ez-sitāyiş-i İbrāhīm Paşā-yı Ma' ruf

(Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

Gedā-yı ' aşkum istemem esbāb-ı zīveri³¹²⁹

(128/7/1)

Besdür bu Düldül-i dile bir rağt-ı Haydarı

Döndi ḥayāl-i serv-i ḳad-i dil-berān ile

(129/7/2)

Gül-şen-serāy-ı ' adne bu ḳalb-i şanevberi

Reftār-ı nāz ile gelüp alā-yı seyrine

(129/7/5)

Gösterdi baña şubḥ-ı ḳıyāmetle maḥşeri³¹³⁰

Dil niçe dāğ-dār-ı ḡam-ı ḡayret eylemesün³¹³¹

(129/7/9)

Var zīr-i gerdenünde yine buse yerleri

Devri şalāḥ ü zühd ile ma' ruf olmağa³¹³²

(131/7/31)

' Aşruñ itdi şeyḫleri tehī münkeri³¹³³

³¹²⁹ Kerrār-ı ' aşkum istemem esbāb-ı zīveri

³¹³⁰ Gösterdi ḥalka şubḥ u ḳıyāmetle maḥşeri

³¹³¹ Dil nice dāğ-dār-ı ḡam-ı ḡayret olmasun

³¹³² Devri şalāḥ ü zühd ile ma' ruf olmağın

³¹³³ ' Aşruñ unutdı şeyḫleri nehy-i münkeri

Büy-ı şemīm-i halkı ile dehr olur behişt³¹³⁴ (132/7/42)

Ḳahrıyla çarḥ-ı kīneverüñ od olur yeri³¹³⁵

Devrinde rāst eyledi kār-ı muḥālifin (133/7/43)

Uydı üşül-i dā'ire-i çarḥ-i çenberi³¹³⁶

Re'yüñ ḥekīm-i nabż-şinās-ı mizāc-ı felek³¹³⁷ (134/7/55)

‘Adlüñ nesīm-i gül-şen-i şer‘-i peyamberi

Yok vāyedār-ı ni‘met-i iḥsānuñ olmadık³¹³⁸ (134/8/58)

Ser şār-ı luṭfuñ oldı cihānuñ ser-ā-serī

Ben dāḥı bülğa-i zād-ı ma‘āş için³¹³⁹ (134/7/59)

‘Arż eyledüm ḥużūrıña ḥāl-i mükedderi

İtdüm şeref bilüp dil ü cān ile ihtiyār (134/7/61)

Bāb-ı kazāda ḥidmet-i şer‘-i muṭahharı

‘Ālem ġārīḳ-i luṭfuñ iken şimdi bendenüñ (134/7/62)

Merhuñ-ı dest-i ‘acַz ola rızḳ-ı muḳadderi

Seng-i cefā vü ḥak-ı ġam olmaḳ revā midur (135/7/63)

Peygüle-i ḥamülde bālin ü pisteri

Ez-‘ıdiyye vü Şitāyiş-i Defter-dār-ı ‘İzzet ‘Alī Paşā

³¹³⁴ Büy-ı şemīm-i luṭf ile dehr olur Behişt

³¹³⁵ Ḳahrıyla çerh-i kīneverüñ nār olur yeri

³¹³⁶ Uydı uşüle dāi'ire-yi çerh-i çenberi

³¹³⁷ Re'yüñ ḥekīm-i nabż-şinās-ı mizāc-ı mülk

³¹³⁸ Yok vāye-dār-ı ḥil‘at-ı iḥsānuñ olmadık

³¹³⁹ Ben dāḥı neyl-i bülğa-i zād-ı ma‘āş için

(Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

Cihāna virdi şafā 'id nev-bahār gibi (177/23/1)

Görindi ğurre-i haṭ cām-ı zer-nigār gibi³¹⁴⁰

Şalāya başladı rindān hilāl-i 'idi görüp (178/23/2)

Nümüde māhiyyeti zer-mehçe-i münār gibi³¹⁴¹

Fütāde ser-i rāhında 'arz-ı hāle ṭurur³¹⁴² (179/23/15)

Be-hem-resīde şaf nazardur der-kenār gibi³¹⁴³

O kim der-i kerem ü cūdı kām-cūyāna (179/23/20)

Küşāde şām ü seher çeşm-i inṭizār gibi

Revā mı ola mi' mār-ı re'fetüñ var iken³¹⁴⁴ (182/23/43)

Memerr-i seyl-i havādiş ḥarābe-zār gibi

Kāla 'avāşıf-ı ğamla bu güne sāyekede (182/23/44)

Fütāde berg ü beri ḥuşk-ı sāḥ-sār gibi

Faḫīr de olayum naşb-kerde-i kalemüñ (182/23/47)

Bu köhne bağda bir şāḥ-ı biḥdār gibi

Ez-sitāyiş-i Manşūrî-zāde Es'ad Efendi

(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

N'ola hevā-yı vaḥdetde 'Ankā-yı Kāf-ı dil (163/17/29)

Zīr-i cenāḥa alsa bu kāḥ-ı müşeyyedi

³¹⁴⁰ Görindi ğurre-i meh cām-ı zer-nigār gibi

³¹⁴¹ Nümüde hey'eti zer-mehçe-i münār gibi

³¹⁴² Fütādeler ser-i rāhında 'arz-ı hāle durur

³¹⁴³ Be-hem-resīde şaf saṭr-ı der-kenār gibi

³¹⁴⁴ Revā mı dil ola mi' mār-ı re'fetüñ var iken

Vaqt-i şürû' -ı hayr du' âdur bu dem Münîf³¹⁴⁵ (163/17/30)
İt dest-i qalbi halka-zen-i bâb-ı İzedi

Ez-târîh-i Manşûr-zâde Kâdı-ı Şâm

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)
Hâkem olmasa hâkîmâne nemek-pâş-ı nizâm (188/4/3)
Telh ider şûr ü fiten zâ'ika-i eyyâmı³¹⁴⁶

Ger nigeht-dâşte-i hıfz-ı vülât olmasa hîç (188/4/4)
Şafha-i dehrde kalmazdı nizâmuñ nâmı

Ma' den-i dâd-geri her hünerüñ behre-veri (188/4/10)
Kân-ı 'adl-i 'Ömeri hem Beyazîd Beştâmî³¹⁴⁷

[189b]

Ez-târîh-i Şeyhü'l-islâm Kâra İsmâ'îl-zâde İshâk Efendi

(Mef' ülü Fâ' ilâtün Mef' ülü Fâ' ilâtün)
Câm-ı neşât-ı ser-şâr dillerde feyz der-kâr (186/3/2)
Ammâ sipihr-i ğaddâr-ı reşk ile sersem oldı

Mânend-i va' d-i dildâr esbâb-ı şevk bisyâr (186/3/6)
Çün şabr-ı 'âşıq-ı zâr nâm-ı keder küm oldı

Ez-ğazaliyyât-ı Sâmi

(Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)
Olinca kâkül-i zencîr bend-hây-ı hayâl³¹⁴⁸ (370/125/3)

³¹⁴⁵ Vaqt-i şürû' -ı hayr du' âdur bir dem Münîf

³¹⁴⁶ Telh ider şûr-ı fiten zâ'ika-i eyyâmı

³¹⁴⁷ Kân-ı 'adl-i 'Ömeri hem verâ' -ı Beştâmî

	Hezār pāre olur ceyb-i ‘ aql şāne gibi	
	Kızardı bādeden ol dīde-i ḥumār-ālūd Henūz nāvek-i müjgānı girdi ḳane gibi	(370/125/4)
Dīger	(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün) Sirişk-i ḥün-feşān mı dīdeden rızān olan her dem Yāḥūd sermāye-i şad-mevc-i tūfān-ı maḥabbet mi	(375/134/2)
	Gönül ḳurtulmadı cevı-i felekden bilmem ey Sāmī Melāmet eylemek aḥbābını şān-ı maḥabbet mi	(375/134/5)
Dīger	(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün) Mevc-ḥız oldu yine eşk-i terüm seyl gibi Her kemīn ḳatresi sermāye-i şad-Nīl gibi	(365/123/1)
	Ḳuçdum ol miyānı diyü lāf urdı raḳīb³¹⁴⁹ Belki yok şıḥḥatı za‘ f üzre sözi ḳıl gibi	(366/123/6)
Dīger	(Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün) Şaḥīfe-i raḳam-ı ḥaṭṭ olunca yüzi³¹⁵⁰ Ḥisāb-ı naḳd-i sirişküm o da buldı yüzi³¹⁵¹	(370/126/1)
	Çemenistān-ı melāḥatde nev-çerīde henūz Yeñçeride bir āḥū-nigeh ḳuloğlı ḳuzı	(370/126/2)
	Firāḳ-ı būs la‘ l-i nemek-feşānuñ ile³¹⁵²	(370/126/3)

³¹⁴⁸ Gelince hātıra zencīr-i mevc-i kākül-i yār

³¹⁴⁹ Kuçdum ol mūy miyānı diyü lāf urdı raḳīb

³¹⁵⁰ Şaḥīfe-i raḳam-ı ḥaṭṭ-ı nev olunca yüzi

³¹⁵¹ Ḥisāb-ı naḳd-i sirişküm o dem de buldı yüzi

Mezāk-ı dilde şarābuñ ne tadı var ne tuzı

Diger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Dūn fikr-i ruḥuñla ṭaraf-ı gülşene vardum

(371/127/3)

Bir āh-ı gelū-sūz ile güller şoladüşdi

İzhār ideyüm şandum o gül ḡoncaya rāzum³¹⁵³

(371/127/4)

Şebnemle iki nergis-i çeşmi toladüşdi

Eşkümle ḡadd-i nihāl-i yāra virerek şū³¹⁵⁴

(371/127/6)

Nā-puḡte iken mīve-i vuşlat oladüşdi

Sāmī o mehi hāle-i āḡūşa çekince

(371/127/7)

Ġayretle sipihr-i ḡased-endūz öledüşdi

Diger

(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)

Tecerrüd ile Mesīḡā felek-nişest oldı

(373/131/1)

Cihānda māl ile Ḳārūnı gör pest oldı

Revā mıdur ki nazardan düşürdüñ ey Sāmī

(373/131/4)

Hezār pāre olup cām-ı dil şikest oldı

Diger

(Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)

Baḡup sirişkle ol sīm-sāḡe ferş itdüm

(376/137/2)

Reh-i bütān-ḡāh ile bir şu dībāsı³¹⁵⁵

Ḥayāl-i çeşmüñ ile sürmedān-ı ḡalbünde

(377/137/5)

³¹⁵² Firāk-ı buse la' l-i nemek-feşānuñ ile

³¹⁵³ İzhār iderüm şandum o gül ḡoncaya rāzum

³¹⁵⁴ Eşkümle nihāl-i ḡad-i yāra virerek su

³¹⁵⁵ Reh-i niyāza nigāhumla bir su dībāsı

Miṣāl-ı kuḥl ezilür ‘ aşıkuñ süveydāsı

Diger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Tiše-i şu‘ le-i āhla o sengin dilden

(377/138/2)

Hele bir pāre dil-i zāruma şefkat kopdı

Bād-ı āhum ayırup goncaları şāhından

(377/138/3)

Yüregi bülbülün ey verd-i melāhat kopdı

Ez-muḳaṭṭa‘ āt-ı Sāmī

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilün Fā‘)³¹⁵⁶

Rūyında görüp sebz ḥaṭ-ı ma‘ şūḳı

(383/13)

Pā-zehr ile yād itmeyelüm Fārūḳ’ı

Her zāhid-i mār-ḥilḳatün kūrliğine

Ey dil görelüm zümrüd-i meshūḳı

Diger

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilün Fā‘)³¹⁵⁷

Ol şūḳ-ı cihān ki dirīg baña yād oldı³¹⁵⁸

(383/14)

Gönlüm ğam-ı endüh ile nā-şād oldı³¹⁵⁹

[190a]

Velehu

Māmüre-i dil seng-i cefādan ḥayfā

Kāşāne-i büm mişāl ber-bād oldı

Ez-sitāyiş-i Kaşide-i Vezir-i A‘ zam Mehmed Paşā

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Ziver-i rüy-ı dükkān oldı metā‘ -ı şādī

(68/8/14)

³¹⁵⁶ Divanda rubai olarak kayıtlıdır.

³¹⁵⁷ Divanda rubai olarak kayıtlıdır.

³¹⁵⁸ Ol şūḳ-ı cihān baña dirīg yād oldı

³¹⁵⁹ Gönlüm ğam u endüh ile nā-şād oldı

Ba‘ d ez-în kâlmadı kâlâ-yı ğamuñ miqdârı

Eyledüm ser-be-giribân-ı taḥayyür dilden (68/8/15)

Bu meserret ayâ nedür diyü istiḥbârı³¹⁶⁰

Pây-cünbân-ı şafâ rakş-kunân-ı tebşîr (68/8/16)

Didi şad müjde eyâ ğamzede-i nâ-çârî

Râ’iz-i edhem-i insâl Muḥammed Pâşâ³¹⁶¹ (69/8/24)

Küremānuñ ‘alem-efrüz-ı sipeh-sālârı

Vaşfı böyle mi eylerdüm eyâ mihr-i kemâl (72/8/73)

Olsa ger gönümde eger zerre sürür âşârı³¹⁶²

İtme bî-hüde şikâyet bu müsellemdür kim (73/8/74)

Dâ’imâ cevrdür ehl-i dile çarḥuñ kârı

Çâre yok şive-i taḥdîre rızâdan ğayrı (73/8/74)

Fehm olunmaz ḥikem-i sırr-ı ḥafıyy-i Bârî

Ez-târîḥ-i Vefât Emîn-i Defter Muştafâ Efendi

(Mefâ’ ilün Fe’ ilâtün Mefâ’ ilün Fe’ ilün)

Olinca gösterdi “*irci’ i ilâ rabbik*”³¹⁶³ (221/49/8)

Hümâ-yı rûḥı semavâta oldu bâl-güşây

İçürdi nâ-geh aña bu siyeh kâse felek (221/49/10)

³¹⁶⁰ Bu meserret nedür ayâ diyü istiḥbârı

³¹⁶¹ Râ’iz-i edhem-i ikbâl Muḥammed Pâşâ

³¹⁶² Olsa gönümde eger zerre sürür âşârı

³¹⁶³ El-Fecr 89/28.

Şarāb-ı telh-i gelū-gīr-i merg-i cān fersāy

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı ‘Ātīf

(Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)

Ru'yet-i haṭuñ ile dīdemūze nem geldi (82/73/1)

Dil-i sevdā-zedeye ağılayacak dem geldi

Būy-ı ūlfet tıyıcak pīrehen-i nāmeñde (82/73/3)

Kām-ı Ya‘ kūb dile rıkkatle şem geldi

Niçe yer itmeyelūm nāmeñe farāk-ı serde (82/73/4)

Künc-i fırkatde bize şöhet hem-dem geldi

Müjde vir naqd-i dili nāme-resāne ‘Ātīf (82/73/5)

Zahm-ı fırkat-zede-i miḥnete merhem geldi

Dīger

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)

Bulmaz yemezdür ‘illeti erbāb-ı ‘iffetüñ (82/74/3)

Gördük bu ‘ālemüñ niçe perhīz-kārını

Olmuş hilāl kaşları ol māh-ı tal‘ atüñ (82/74/4)

Nāz-ı teğāfūlūñ çekemez gibi bārını³¹⁶⁴

Evvel yuṭulda şöra çalış sen de yutmağa (83/74/7)

Bāzīçe-gāh-ı devletüñ öğren kumārını

Dīger

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)

Yansun қо dil-fürüg-ı nigh sūz-ı ḥüsne (83/75/2)

³¹⁶⁴ Nāz ü teğāfūlūñ çekemz gibi bārını

Pervâne gibi aradı buldı belâsını

Ol ‘işve-bâz mest-i girân-h^vâb-ı nâz iken (83/75/4)

Ser mest-i ‘aşk niçe gözetsin rızâsını

Olmaz rubûde ni‘ met-i elvân-ı devlete (83/75/6)

Fikreyleyen tabî‘ atûñ imtilâsını

Olsun yerinde meykedeye dahli zâhidüñ (83/75/7)

İnkâra var mı kudreti âb ü hevâsını³¹⁶⁵

Dîger

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

Niçe ketm eyleyelüm dūd-ı siyâh âhı (84/76/4)

Âteş-i hicrle dil yanmada tennūr gibi

O gelür kalmaz idi zaḥm-ı firâḳ-ı sînem (84/76/5)

Şarşam ol sîm-teni beni merhem-i kâfūr gibi

Dîger

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

Ben de bilmem nedür ol sîne-i bî-hemtâsı (85/78/1)

Sîm deryâsı mıdur yoḥsa gümüş şahrâsı

Bir şâcı sünbülüñ itdi ‘aşkı beni Mecnûn (85/78/3)

Başıma oldı belâ kâkülünüñ sevdâsı

[190b]

Velehu

Çekil ol şūḥla bir gūşeye tenhâca olur³¹⁶⁶ (85/78/4)

Yâr ile gizlice cân şoḥbetüñ a‘ lâsı³¹⁶⁷

³¹⁶⁵ İnkâra var mı kadrini âb ü hevâsını

³¹⁶⁶ Çekil ol şūḥla bir gūşeye tenhâca otur

Diğer	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Nigāh-ı çeşm ü gamze eylesün gavğayı geçdük ³¹⁶⁸	(85/79/4)
	Ġarāmāye göñül nāmında bir vīrānemüz kaldı	
	Hisāb-ı sergüzeşt-i ' aşkı gördüñ n' eyleyem ' Ātīf	(85/79/5)
	Dehen-i sevdā-yı gīsūya dil-i dīvānemüz kaldı	
Diğer	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)	
	Beli söz yok güzel yaptı kuşūr-ı hüsünüñi neş'e	(86/80/4)
	Veliken n' eyleyem ma' müre-i tākāt harāb oldu	
	Cigerde müşte' il olmağda ' Ātīf giryeden sūziş	(86/80/7)
	Hulāşa bu dil-i bī-çāre hem-hāl-i kebāb oldu	
Diğer	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	(Fā' ilātün) (Fā' lün)	
	Cümle esbāb-ı hüsün tām-ı vefādan ġayrı	(86/81/1)
	Yok mı bir feyz-i diğer sende cefādan ġayrı	
	Çıkar ey ġonca yeşil pīreheni şırtuñdan	(86/81/2)
	Cāme olmaz saña gül-penbe kabādan ġayrı	
	Reşk olur şafvet-i mīnā-yı dil-i rindāne	(86/81/3)
	Hīç yok dā' iyesi fikr-i şafādan ġayrı	
	' Ātīf icmālice vaşf eyledüm ol şūhı	(86/81/6)

³¹⁶⁷ Yār ile gizlice can sohbentinin a' lāsı

³¹⁶⁸ Nigāh ü çeşm ü gamze eylesün gavğayı biz geçtük

Cümle esbāb-ı ḥāsen tām-ı vefādan ğayrı

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Rüşdī

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Bezm-i keşret ḥalka-i dām-ı belādür ser-te-ser³¹⁶⁹ (253/168/7)

Vaḥdetin zevḳin bilür her kim ki ' uzlet eyledi

Ben şikāyet eylemem cevri-i felekden Rüşdiyā (253/168/9)

Her ne itdi ise baña ol şūḥ-ı āfet eyledi

Dīger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Ḳalmasun dirseñ erbāb-ı ' aşıkuñ ḥātırı³¹⁷⁰ (254/170/1)

Ey cefā-cū eyleme hemdem raḳīb-i kāfiri

Biz de maḥrūm olmaduḳ elṭāf-ı ḥüsn-i yārdan (254/170/3)

Devlet-i ' aşkında oldı çeşmümüz şū-nāzarı

Bezm-i ' ālemde ḥuzūr itmek ne mümkün bir nefes (255/170/5)

Her kimüñ ki olmaya destinde naḳd-i ḥāzırı

Ḳıl ḥazer ey mest-i cām-ı devlet-i dünyā olan (255/170/6)

Derd-i serdür neşve-i bezm-i cihānuñ āhiri

Dīger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Nāle-i feryādumı gūş eyleyenler didiler³¹⁷¹ (256/171/6)

Kūh-ı ğamda itdiklerüñ feryadı Ferhād itmedi

³¹⁶⁹ Bezm-i keşret ḥalka-i dām-ı belādür ser-be-ser

³¹⁷⁰ Ḳalmasun dirseñ eger erbāb-ı ' aşıkuñ ḥātırı

³¹⁷¹ Nāle vü feryādumı gūş eyleyenler didiler

	Tā ezelden böyledür resm-i maḥabbet Rüşdiyā Yar için cān virmege Ferhād icād itmedi	(256/171/7)
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Ḥavfūm oldur 'ākıbet maḡrūr-ı ḥüsn-i eyler seni Luṭf idüp gel ber-ṭaraf it el-emān āyineyi	(257/172/8)
	Ḥüsnini teşbīh iden mir'ata itsün Rüşdiyā Ol mehūñ ḥüsnin temāşā ba' d-ez-ān āyinesi	(257/172/10)
Diger	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün) Ben ne meshūrum ne maḡmūrum ne mest-i bādeyüm 'Aḡlla bīgāne ey şūḡ eyleyen sensin beni	(258/173/6)
	Ehl-i 'aşḡa Rüşdiyā rāh-ı maḥabbet sehl idi Olmayaydı ḡamze-i dil-ber eger kim reh-zeni	(258/173/7)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün) Beni maḡrūm bezm-i vişāl eyledüñ āh ³¹⁷² Senüñ ey baḡt-ı siyeh ḡānuñı içsem bārī	(258/174/4)
	Dil helāk olsa yne vaşf-ı dehānuñ eyler Yok yere aña sitem eyleme 'ömrümün varı	(258/174/5)
	Gāh esīr-i ḡam ider ḡāh giriftār-ı belā Böyledür ehl-i dilüñ ṭālī' -i nā-hemvārı	(259/174/6)
Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	

³¹⁷² Beni maḡrūm mey-i bezm-i vişāl eyledüñ āh

	Kesilüp kalmadı ‘ âlemde metâ‘ -ı ihsân Oldı hep naqd-ı kerem cevher-i nâ-yâb gibi	(261/177/3)
[191a]		
Velehu	Rüşdiyâ vaqt ola kim itdigümüz ‘ âlemler Bezm-i ‘ âlemde gele çeşmimüze ẖvâb gibi	(261/177/5)
Diger	(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün) Pây-mâl eyleme lutf eyle yeter ben ẖâki Âteş-i ‘ aşkla yakma bir avuç ẖâşâki ³¹⁷³	(262/178/1)
	Va‘ de-i lutfuñ ile yâri teselli eyle Ne olur şād itseñ bu dil-i ğamnâki	(262/178/4)
	Olmadı bir kerre ẖalveti düşürmek ẖâli ³¹⁷⁴ Ġarażum çekmek idi sîneye bir dellâki	(262/178/5)
	Beni cānumdan uşandurdı dañı uşlanmaz Bilmezem n’eyleyeyüm bu dil-i çālâki ³¹⁷⁵	(262/178/6)
	Rüşdiyâ gūşına feryād irmez yāruñ ³¹⁷⁶ Pür şadâ itmişken kûbbe-i nüh-eflâki	(262/178/7)
Diger	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilâtün Mef‘ ūlū Fā‘ ilâtün) Sāẖil göründi ey dil fülk-i ümîde ancak H̱ağ lutf iderse varmak bir rüzgāra kaldı	(267/183/3)

³¹⁷³ Âteş-i hışm ile yakma bir avuç ẖâşâki

³¹⁷⁴ Olmadı ẖalveti bir kerre düşürmek ẖâli

³¹⁷⁵ Bilmezem n’eyleyeyüm ben bu dil-i çālâki

³¹⁷⁶ Rüşdiyâ gūşına feryādımız irmez yāruñ

	Cām-ı şarāb-ı vaşluñ aǵyāra şunduñ ey çarḡ Rıtl-ı girān-ı hicrūñ Rüşdī-i zāre qaldı	(267/183/7)
Dıger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn) Bilmem nereden geldi esüp bād-ı ḡazān kim Şahn-ı ḡurrem-i ḡülşeni pür-ḡār ü ḡas itdi	(270/186/3)
	Āzāde iken mekr ile şayd eyleyüp ol şūḡ Murǵ-ı dile zūlf-i süyehin tel kafes itdi	(270/186/4)
Dıger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn) Pür-cürm ü kuşūr olsa da erbāb-ı niyāzuñ Ümīdi odur 'afv olına cürm-i ḡünāhı ³¹⁷⁷	(271/187/6)
	Ḥāl-i dil-i Rüşdiye de bir kerre naẓar it Ey leşker-i ḡübānuñ olan ḡüsne şāhı	(271/187/7)
Dıger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn) Olmış yine dil-i mu' tekif ḡüşe-i vaḡdet Bilmem ki anuñ ḡātırı dildāra mı qaldı	(273/189/3)
	Ey dil bu qadar aña nedendür bu ta' alluḡ Karuñ hemān ol zūlf-i siyehkāre mi qaldı ³¹⁷⁸	(273/189/4)
Dıger	(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn) Fırşat var iken qadrini bil 'ālem-i vaşluñ Fikr eyleme ey dil elem-i derd-i ferdāyı ³¹⁷⁹	(274/190/5)

³¹⁷⁷ Ümīdi odur 'afv olına cürm ü ḡünāhı

³¹⁷⁸ Karuñ senūñ ol zūlf-i siyehkāre mi qaldı

³¹⁷⁹ Fikr eyleme ey dil elem-i derd-i firāki

Olmazdı hîlâf üzre felek ehl-i hünerle

(274/190/4)

Dānā ile nā-dānūñ eger olsa vifāķı

Ez-murabba‘ āt-ı Rüşdī

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)³¹⁸⁰

Kimi kıassām müderris kimi monlā oldu³¹⁸¹

(400/5)

Kimi de himmet-i vālāñla oldu kaçdı

Kısmet-i haķ bu imiş rüz-ı ezelde çün kim

Oldum ey kân-ı kerem ben de kaçāya rāzı

Dıger

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)³¹⁸²

Devletüñde luţf idüp mesrūr-ı şād eyle beni³¹⁸³

(404/11)

Nā-murād bir nażar kıl ber-murād eyle beni

Hātırundan bir nefes gitmez du‘ ā-yı devletüñ

Sinede ey kân-ı kerem luţfuñla yād eyle beni

Dıger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)³¹⁸⁴

‘ Ālemüñ irdi yine faşl-ı bahār ü çemeni

(405/12)

Çıķalum seyre kıoyup gūşe-i Beytü’l-hazeni

Şevķle ‘azm-i reh-i şehir-i Sitānbül idelüm

Yād idüp mā-ķaşal nükte-i ħubbü’l-vaţanı

³¹⁸⁰ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

³¹⁸¹ Kimi kıassām ü müderris kimi monlā oldu

³¹⁸² Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

³¹⁸³ Pādşāhum luţf idüp mesrūr u şād eyle beni

³¹⁸⁴ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

Ez-müfredât-ı Rüṣdî

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Bilmezem ğurbetde mi pā-bend-i zülf-i yārda (397/28)

Baĝlanup aldı dil-i dīvāne bir evc virmedi

Ez-sitāyış-i Müftî-i Enām bi-şehir-i Feyzu'llāh Efendi Benām

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Böyle devr eyler ise vef-i murād üzre eger (76/6/2)

Ber-devām olsun İlāhî felegüñ devrānı

[191b]

Velehu

Niçe vaṣf itmeyeyüm ol zāt-ı sūtüde-ṣīmî (77/6/20)

Niçe medḥ itmeyeyüm ol ehl-i dil-i 'irfānı

Dā' imā 'ālem ola maḏhar-ı luṭf ü keremi (78/6/21)

Ola mebzûl cihān mükerrermet ü iḥsānı

Pāye-i cūdına nisbet ne adar sa'y itse (78/6/22)

Olamaz ḥātem anuñ dergehinüñ der-bānı

Yok zamānında anuñ nāle ü feryād eyler (78/6/29)

'Andelībüñ ola gülşende meger efĝānı

Merḥamet eyle derd ü ĝam ile rencūram (79/6/36)

Sendedür ḥaste-i miḥnet olanuñ dermānı

Ḥāyli demdür gezerüm rāh-ı ṭalebde ammā (79/6/37)

Saṇa varmak imiş anca bu yoluñ āsānı

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Nazmî

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Zahm-ı nâsûd dilimüz mâye pezîr olmadı âh
İtmedüñ merhem dîrine ne dermân kaldı

Bunca gencîne-i iş'âr ile Nazmî dilümüz
Kimse ma' mûr neşât itdi vîrân kaldı

Dîger

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Nesîm-i feyz âh âteşinümden gül-i dâğım
Olup dilde şükûfte bir kıyâmet nev-bahâr oldı

Şu' â' -ı mihr ü mâha encâm eflâka reşk itmem
Benüm de dilde dâğ-ı âteşinem şad hezâr oldı

Dîger

(Müfte' ilün Fâ' ilün Müfte' ilün Fâ' ilün)

Har tabî' at şahş bir tînet olup her vechle
Ben de akrân içre nâdir olmayaydum kâşkî

Şıdқа-i şulb perdede olup dürr-i niyyetüm
Raḥm-ı mâderde zâhir olmayaydum kâşkî

Dîger

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Ma' rifet bu zamân câha murâd olsun mı
Ehl-i dil lâyıķ-ı elṭâf-ı kibâr olsun mı

Şu' arâ zümresine tâ ezeli düşmen iken
Çarḥ-ı dün ol fırķaya yâr olsun mı

Niçe incinmeyelüm vaż'ına çarḥ-ı felegüñ
Yā hemān ye'sle dil-zār-ı nezār olsun mı

Böyle pey-der-pey iken cevri-i sipihr-i dünün
Dil-i 'ārifde aña şabr-ı qarār olsun mı

Nazmiyā mest-i mey ye's iken erbāb-ı hüner
Cām olsun mı ele bāde gūsād olsun mı

Diger (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Hümā-yı evc-i ma'āni iden beyānımız
Felekde hemser 'arş itdi āşiyānımız

Niçe hümā-yı gamıda helāk eyler Nazmī
Gıdā-yı rûḥ idemez kimse üstüḥvānımız

Diger (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)
Çeşmüñde olan ḥālet-i keyfiyyet mesti
Oldı dildende sebep bāde-peresti

Dil-i yār lebüñ anmaz idi kunc-i belāda
Nüş eylemese cām-ı mey bezm-i elesti

Nazmī gibi üftāde olan 'āşık-ı zāruñ
Āteşkede-i ḥasret lur cāy-ı neş'esi

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Ne bilsün dil-i şūrīde zebān ü sūdī
Bir yanında felegüñ būdı ile nā-būdı

Nağme-i bülbül şūrīde-i güle hūş gelecek
N'eylesün lehçe-i pāk nefes-i Dāvūdī

Şarşar-ı ye'sle pejmürde ider çarh-ı denī
Sebze zār olsa dilūñ berg-i gül-i maqşūdi

[192a]

Velehu Saña icād-ı sühen-dād Hudādur Nazmī
Verd-i endişeñ n'ola şükr-i kerem ma' būdi

Dıger (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Toķandı tır-i maħabbet dil-fikāra daħı
Açarsa sinede demdür derīce-i rāzı

Şikār ider tırur āħir kazā-yı miħnetde
Dil-şikeste-i ' uşşākı çeşm şehbāzı

Nigāh-ı şevķine karşū tırulmaz ey Nazmī
Olursa destüm eger ' āşık-ı ser-endāzı

Dıger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Neşve olmaz ' āşıkā la' l-i leb-i dil-ber gibi
Bir müferriħ ħub bulunmaz ħāl-ı müşkīn-ter gibi

Her ne deñlü men' iderlerse geçilmez bādeden
Bā' iş-i ' ayş-ı neşāt olmaz mı āħmer gibi

Dıger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Nedür bunca ‘ itāb-ālūde ğamze çeşm-i mestüñde
Gehī nāzıyla ‘ āşıkkeş gehī merdüm nevāz oldu

Çıkmaz başa böyle kalursa ğamze-i şūhı
Hemīşe kārı ‘ uşşāka ‘ itāb-ı cān-güdāz oldu

Şikāyet niçe bir Nazmī o şūh-ı ‘ işve perverden
Sūd ol hāke yüzüñ melce-i niyāz oldu

Dıger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Teng ü tār itdi felek ‘ ālemi rāhat mı kōdı
‘ Ays ü nūş itmege bir gūşe-i vahdet mi kōdı

Ṭotalum yār ile leb-ber-leb imiş ‘ ālemde
Yārda mihr ü vefā dilde maḥabbet mi kōdı

Niçe söz söyleyeyin cūd-ı felek ey Nazmī
Şi‘ re āġāz idecek bende-i ṭabī‘ at mı kōdı

Ez-murabba‘ āt-ı Nazmī

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)³¹⁸⁵

Hudā-ḥafız eyleye dā’im beliyyāt-ı havādişden
Vücūd-ı pākūñi şadr-ı fetvā sekti oldu

Ġinā-yı kalble ide mübārek ḥazret-i Mevlā
Biñ altmış altı yılı kim mazḥar-ı ism ġanī oldu

Ez-na‘ t-ı Resūl-ı Ekrem Şalla’llāhu ‘ Aleyhi Ve’s-sellem

³¹⁸⁵ Bu şiir rubai değil, kıtadır. Tezin muhteva tablosunda da kıta olarak gösterilmiştir.

(Fa‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Dildedür kâr ola şemşîr-i maḥabbetden eṣer

Hep kılıçdan geçirür vesvese-i şeytânı

Tîğ-i ‘ irfânla mecrûḥ dūnyum eyler iseñ

Nefs-i emmâre gibi deyü hevâ fermânı

Şadr-ı dîvân nübüvvet-i gül-i bâğ-ı ‘ izzet

Şeh ferḥunde ḥıṣâl-ı resul-ı yezdânî

‘ Arş ü kürsî ü felek nüh ṭabâķāt-ı eflāk

Oldı rām emrine hep mutazır fermânı

O kiliddür gencîne-i faşl-ı vücūduñ

Maḥabbet ķāt‘ adur mu‘ cize-i bir hânı

Evveli şāhid ü meşhūr Ḥudā-yı müte‘ āl

Eyledi mazḥar şad-ı la‘ n ebed şeytânı

Enbiyā ḥayline südde ār mükerrerrem oldur

Evliyā leşkerinüñ n’ola olsa sulṭânı

Bir şehüñ ki ola vaşşāfı ḥudā müte‘ āl

Niçe ta‘ rîf olunur zât-ı azîmü’ş-şânı

Cürm-i ‘ isyānum olup gitmekdedür baḥr-i muḥîṭ

Mevc-i deryâ gibi yok gühenüm pâyânı

Geçdi ṭab‘ -ı denî ṭül-i emelden bir dem

Ārzū eyledigüm hep heves-i nefsāni

Ne hūlūş ile dili sūnnetüñe şarf itdüm

Ne reh-i ‘aşk-ı maḥabbetde geçerdüm cānı

[192b]

Velehu

Şevk-i medḥüñle niçe neşir-i cevher itdüm

‘Arz idüp dergehüñe derd ü dil-i nālānı

Zātuña lāyık olan na‘t eyle medḥ-i āyīne

Niçe itdikse efendüm kerem ü iḥsānı

Umarum bende-i pür cürm-i şefā‘ at idesin

Baña göstermiyesin zā‘ika-i nīrānı

Ez-sitāyiş-i ‘Alī Paşā-ı Ekrem

(Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Bir büt-i şūḥa mübtelā oldum

Yok cefā ü sitemde aḳrānı

Çeşmi cellād bī-emān ḳazā

Ḳatlı ider her nigeḥde insānı

Āsumān-ı kerem ‘Alī Pāşā

İtdi ‘adli cihānı nūrānı

Kerem-i luṭfına kifāyet yok

Hem-cū bārān ebr-i nīsānı

Yine bakmaz ‘ulūvv-ı himmetine
Gör sipihr-i şikeste ez‘ânı

Çande dānā bulursa pest eyler
Çeker üç ‘alāya nā-dānı

Ez-kaşide-i etemm Müfti-i Ekrem Bahāyi Efendi Kerīm’ül-ḥaşim

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Taḥabbül itmege hengām-ı zevk-i vaşl-ı dildārı
Hücüm-ı ğam kıomaz bir lahza ḥālī ‘āşık-ı zārı

Nigāh-ı baḥtı ḥvāb-ı ālūde olan ‘uşşāk ğam-ḥvāruñ
Ḥayāl-i vaşl-ı yārī düşde görmez çeşm-i bî-dārı

Göñül āh itse añlar nālîşümden ser ü sînem
Vücūdumdur belā-ı vādîlerinüñ deşt-i kühsārı

Şarāb-ı nār-ı ‘aşk ü āteş pür-tāb-ı ḥasrete
Maḥabbet şehrinüñ oldı dilümde kerem bāzārı

Açıldı ğonca-i baḥt-ı siyāhum yine ey Nazmî
Görince ülfet-i zāt-ı pāk mu‘adil-kārı

Ḥudāvend kerem gösrer bahāyi şñnür kim
Cihān meftîni lutf-ı ṭab‘unuñ ‘ālem-i ḥarîdārı

Ḥudā-ḥafz eylesün zātın beliyyāt-ı ḥavādişden
Ki zîrā ‘āleme en-ne‘ām ü iḥsān itmedür kārı

Ez-ṭāriḥ-i Fetvā-yı Müftī-i Enām Be-serīr-i Ḥvāce-zāde Benām

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Salṭanat ḥā'inlerin tīg-i zaferle katl idüp

Rüy-ı 'ālemden götürdi anlaruñ bīdārını

İtdi bir monla-yı 'ālī rütbe kim ecdādınıñ

Bu ider icrā iderse cümle 'adl ü dārını

Ḥaḳ mübārek ide buldı şadr-ı fütvā-yı merkezīn

Eyledi hem-nām-ı erbāb-ı sa'ādet adını

Hātif ḡaybı didi Nazmī erdüm tārīḥini

Ḥvāce-zāde olı monlā buldı 'ālem-i dādını

Ez-ḡazaliyyāt-ı Dīvān-ı Fehīm

(Me' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilū Fā' ilün)

Āvāze-i fiḡānumı diñletmedi nesīm

(361/275/5)

Kāfir raḳīb naḡme-i nā-sāza başladı

Ey Şems-i dīn yitiş ki o ḥūrşīd-i pūr-celāl

(361/275/6)

Cevr-i Fehīm-i nādire-perdāza başladı

Ez-murabba'āt-ı Fehīm

(Me' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilün Fā')

Hıssat görmek resmine bī-reng oldı

(384/54)

Luṭf eylemek ehl-i kereme neng oldı

Bu cemle ḥasīsān-ı le'im içre Fehīm³¹⁸⁶

³¹⁸⁶ Bu cem' -i ḥasīsān-ı le'im içre Fehīm

Dil kâfiye-i lutf gibi teng oldu

Diger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilūn Fā')

Nāgāh seher-veş açılıp şalvārı

(384/55)

Hurşūdinūñ eyledi zuhūr envārı

[193a]

Velehu

Bedr içre Fehīm olsa hilāl itme 'aceb

Seyr eyle şigāf-ı cüfte-i dildārı

Ez-fahriyye-i şikāyet-nümā

(Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn)

Yok yok estağfiru'llāh itdüm sehv

(160/17/7)

Eyledüm çarḡ ü baḡta bühtānı

Baḡa cevri hep ma' rifet itdi³¹⁸⁷

(160/17/8)

Al elimden Hudā bu 'irfānı

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Nedīm

(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)

Zahm urur 'arz eylesem sīnemde yāre yāremi

(166/33/1)

Ḳasd-ı cān-ı nā-tüvānum ile eyler çāremi

Ben tehī āgūş mānend-i hilāl āgyār ise

(166/33/2)

Der-kenār eyler mişāl hāle ol meh-pāremi

Yine şemşīr-i tegāfūl zīver-i dest-i nigāh

(166/33/4)

Hvābda görsem ol āfet-i hūn-hvāremi

³¹⁸⁷ Baḡa hep cevri ma' rifet itdi

DİGER

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Vücūdumda eşer yok künc-i ğamda āhden ğayrı (168/34/1)

Gören bir cism-i nizārum rahm ider ol māhdan ğayrı

Temāşā-yı cemālünden beni men' itme rahm eyle (168/34/4)

Murādum yok benüm bir nazār-ı dil-ḥvāhdan ğayrı³¹⁸⁸

Ez-müfredāt-ı Nedīm

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Mest-i nāzum bağlamış çeşm-i şikār endāzını (178/5)

Meyl ider her gördüğü şayda bilür şehbāzını

DİGER

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Cüst ü cū itdüm yine cānān-ı dimā bendeñe

Bir efendi bulmadum devletlü sulṭānum gibi

Ez-ramazāniyye-i Be-sūy-ı Şeyḥü'l-İslām Sellemehü's-selām

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Helāk itdün fiġān ey rüze ol ḥurşid-i tā-bānı (46/1/1)

Gerekmez baña 'idün itme tek āzürde cānānı

Fiġān ki çeşm-i bīmārında nāze ḳalmamış ḳudret³¹⁸⁹ (46/1/3)

Niyāza gerçi evvelden de yokdur 'āşıkuñ cānı

Nigāhı küşe-i miḥrāb-ı ebrūda kemīn-ārā (46/1/4)

Füsün ü fitneye ammā ki yok dermānı

³¹⁸⁸ Murādum yok benüm bir nazra-i dil-ḥvāhdan ğayrı

³¹⁸⁹ Fiġān kim çeşm-i bīmārında nāza ḳalmamış tākat

Ele almazdı cām-ı mäh-ı ‘ıdi sākī gerdün³¹⁹⁰ (48/1/15)

Kalur mı pür-ḥumār-ı rûze yāruñ çeşm-i fettānı

Cenāb-ı şeyḥü’l-islām mükerrem ki vücūdıyla (50/1/0)

‘ Aceb mi faḥr iderse sākinān-ı ‘ arş-ı Raḥmāni

Eger ḥürşid-i re ‘yüñ bir pertev-endāz olsa āfāka (52/1/28)

Şeb-i deycür ḳalurdı rûz-ı rûşen gini nûrānı³¹⁹¹

Ne mümkün mihr-i inşāfuñda tekdîr eyleye gerdün³¹⁹² (54/1/35)

Hüner-mendān-ı şāfi-gevhher-i pākîze-iz‘ ānı

Mü ‘eyyed eyleyüp her ḥalde aḥvāl-ı eṭvārın (56/1/41)

Ḥudā olsun o şadr-ı kāmḳarūñde nigehbānı

Ez-ğazaliyyāt-ı Dīvān-ı Ḥaşmet

(Me‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Gitdikde ey beri yayā yaylāḳ serine (244/21/1)

Ardınca düşdi tığlara dil bulmağa seni

Çekemem yeter bu çile-i hicrānı tā-be-key (244/21/2)

Vaşluñ ümīdi çekdi güneş tığına beni

Diger

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Güşmāl ile toḳunmazdık o şūḥun teline (227/239/2)

Āḥerüñ yatmasa āğuşına ṭanbūr gibi³¹⁹³

³¹⁹⁰ Almaz mı Şeb-i deycür ḳalurdı rûz-ı rûşen gini nûrānı

³¹⁹¹ Şeb-i deycür olurdı rûz-ı rûşen gini nûrānı

³¹⁹² Ne mümkün ‘ ahd-i inşāfuñda tekdîr eyleye gerdün

³¹⁹³ Āḥerüñ yatmasa zānusına ṭanbūr gibi

	Oldı her mŭy-ı tenŭm farṭ-ı hevādan pŭr-sāz Hāṣmetā sīne neyistān-ı dem-i sŭr gibi	(227/239/5)
Dġger	(Mef' ūlŭ Fā' ilātŭ Mefā' ilŭ Fā' ilŭn) Bir ūḥu sevsem aḥterimŭn muḳtezāsıdur İṣrāb ider ṣafā-yı lebi keyf-i kevṣeri	(231/248/4) (231/248/3)
	Gördŭm taḳaddŭm itmede yoḳ fŭrce-i viṣāl Ḳaldum ūmīd-i vuṣlat ile Ḥaṣmetā geri	(231/248/5)
Dġger	(Mef' ūlŭ Mefā' ilŭ Mefā' ilŭ Fe' ūlŭn) Seyr it niçedŭr ḥurŭṣ-āver-i hicrān ³¹⁹⁴ Bārān-ı ūirisk-i ġamum İstānbŭl'a dŭṣdı	(232/250/4)
[193b]		
Velehu	Piçide olup pāy-ı nigeḥ mŭy-ı miyāna Ḥaṣmet hevesŭm bŭyle ṭolaṣıḳ yola dŭṣdı	(232/250/5)
Dġger	(Mef' ūlŭ Fā' ilātŭ Mefā' ilŭ Fā' ilŭn) İṣ baṣa dŭṣdı ḳayd-ı ser oldı baṅa tırāṣ Kesdi dilin berber yā ser berāberi ³¹⁹⁵	(232/251/2)
	Baṣ egmezem terāṣına cihān olsa berber Çalsun baṣına pir-felek mŭlk-i Berberi	(232/251/4)
Dġger	(Fe' ilātŭn Fe' ilātŭn Fe' lātŭn Fe' ilŭn) Bir kŭlāḥ eylediler sāġar-ı mey ile dile kim Ṣoydı yatdı gice sāḳī beni dervīṣ itdi	(226/238/2)

³¹⁹⁴ Seyr it nicedir seyl-i hurŭṣ-āver-i hicrān

³¹⁹⁵ Kesdi dilin berber bā-ser berāberi

Nā-becā āhlaruñ şiti gönül dāmenden³¹⁹⁶

(227/238/4)

Murğ-ı āvāre-i iqbālîmi tevḥîş itdi

Ez-müfredât-ı Hâşmet

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fā' ilūn)

Sen kaplıcanuñ zevkine bak var mı nazîri

(248/12)

Küngāh temāşāsına gel havz-ı kebîri

Dîger

(Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)

Yakıp sînemde maḥbûbum fetil-i dāğ-ı hicrânı

(230/246/1)

Fezâ-yı dilde tertîb eyledi bezm-i çerāğânı

Dîger

(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)

Ṭatlu ṭatlu emdi dil la' l-i lebi sūkker gibi

(229/245/1)

Koqladum ḥāl-i siyeh-fām-ı ruḥı ' anber gibi

Dîger

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

Sūzen-i dest-i emel kārımı der-pîş itdi

(226/238/1)

Rişte-i ' ömri düketdi ne yamān iş itdi

Ez-sitāyîş-i Şadr-ı A' zam-ı Maḳtûl Muştafâ Paşā

(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)

' Āşık-ı dāğ-āşinā ol sîne-i şad-çākine

(61/11/5)

Şardı merhem yerine kāfūr-ı cism-i dil-beri

Güşe güşe ihtizāzından o serv-i ḳadlerüñ

(61/11/6)

Gülşen-i ' Adn'a mümāşil rûy-ı arzuñ her yeri

³¹⁹⁶ Nā-becā āhlaruñ şiti gönül dağından

Sāye-i vaşluñda bir ‘îd idelüm bâri senüñ Büse-i la‘lün ola ‘uşşāka bayrām sükkeri	(61/11/14)
Döndi ol āfet didi naḳdine-i lāf istemem Bî-ser ü sāmān olma vaşlımuñ ḥvāhiş-geri	(61/11/16)
Naḳd-i zer lāzım hem āgüşî-i vaşl-ı dil-bere Yoḥsa fırsat-cûy-ı vaşl olma cihānda serseri	(61/11/17)
Bir efendüm var felekde kim eyā reşk-i melek Gerd-i pāy-ı raḥşına çeşm-i kevākib müşteri	(61/11/19)
Mühr-i devlet zîver-i engüş-t-i iḳbālün olur Ḥātem-āsā virdi nāmuñ faşş-ı şadra zîveri	(63/11/36)
Gitmiş idi şūḳ-ı nazmuñ senden evvel revnāḳı ³¹⁹⁷ Başka kâra başladı ehl-i ma‘ārif ekşeri	(63/11/44)
Bir varaḳ-pāre daḥı girmez dest-i raġbete ³¹⁹⁸ Nüşa-i mergûbe olmuşdı baḳḳāl defteri ³¹⁹⁹	(63/11/45)
Ey melek-ḥaşlet vezîr-i āşaf-ı ḥātem-nihād Eyle maḳrûn-ı ‘ināyet sen bu ‘abd-i kemteri	(64/11/63)
Ḥaşmetā söz āḥir oldı eyle āġāz-ı du‘ā Terk-i taşdı‘ eyle aç dest-i du‘ā şimdengeri	(64/11/64)

³¹⁹⁷ Gitmiş idi senden evvel sūk-ı nazmın revnāḳı

³¹⁹⁸ Bir varaḳ-pāre daḥı girmezdi dest-i raġbete

³¹⁹⁹ Nüşa-i mergûbeler olmuşdı baḳḳāl defteri

Be-süy-ı Râgıb Der-hengâm-ı Vefât Teşârif-i Nâ-mevsül-şod Be-vâdî Terkîb-i Bend

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Ber-ţaraf rabıta-i meyl-i vaţan göñlümden (86/22/14)

Şıve-i keş-me-keş ile kırdık reseni³²⁰⁰

Olamam bir dahı dem-sâz-ı hevâ-yı ârâm (86/22/15)

Ðarb-ı mızrâb-ı kaçâ bozdı o perde düzeni

Olmamışken mey-i ikbâl ile mest-i gurûr³²⁰¹ (86/22/21)

Bu humâr ile ham-yâzeyeye bâ' iş n'oldı

Geldi bu dâr-ı mecâzât-ı cihâna çün dil (86/22/22)

İtdigi var ise devletli efendüm buldı

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Fıţnat

(Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

İnşâf yok mı mezheb-i hûbânda 'âşıka (367/57/4)

Cevr ü cefâya kalmadı şabr ü taħammüli

[194a]

Velehu Tahrîr idince şaf-ı ruĥ-ı yâri Fıţnatâ³²⁰² (367/57/5)

Sâz-ı nevây-ı hâmeñ ider lâl bülbüli

Dîger **(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)**

Ĥaţtuñ neşv-i nemâ buldı sirişkden olup zîrâ³²⁰³ (375/10/4)

Çemen-zâr tarâvet keşret-i emţârdan tîrı

³²⁰⁰ Şıve-i keş-me-keş-i hecr ile kırdık reseni

³²⁰¹ Olmamışken mey-i ikbâl ile ser-mest-i gurûr

³²⁰² Tahrîr idince vaşf-ı ruĥ-ı yâri Fıţnatâ

³²⁰³ Ĥatuñ neşv ü nemâ buldı şirişkünden olur zîrâ

	Görince güllerüñ hem-zānū-yı hār oldıgın bildüm Degül tefrîk-i kâbil Fıtnatâ ağıyāndan yāri	(375/10/5)
Diger	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün) Virdi ' ızār-ı yāre haṭ-ı nev-nümāyişi Şebdūr felekde māha viren hūsn-i tābişi	(374/9/1)
	Oldı şüküfte-i devr-ı haṭṭında gül-i murād Faşl-ı bahārdur yine seyr it güşāyişi	(374/9/2)
	Bīdār olur mı çeşm-i siyāh h'vāb-ı nāzdan Oldı haṭṭ-ı nevüñ aña reyhān balişi	(375/9/3)
Ez-tāriḥ-i şadārat-ı Fetvā-yı Mirzāzāde Mehmed Sa' id Efendi	(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün) Ne geldi mişli dünyāya ne gördi müsnedi fetvā Şahīhü'n-nesl böyle ' ırk-ı tāhir zāt-ı yektānı	(277/26/11)
	Qalem ol baḥr-ı fażluñ kaṭre-i evşāfında ' āciz Ne mümkün nāvdāna gencīde eylemek deryāyı	(278/26/14)
	İcābet vaḳtidür oldı serüşān melā-i hāzır ³²⁰⁴ Güşāde ile hemān ḥalāşla dest-i temennāyı	(278/26/15)
	Haṭādan eyleyüp Haḳ zāt-ı ' ālī-şānını maḥfūz Sa' ādetle hemişe müsned-i fetvā oldı cāyī	(278/26/16)

³²⁰⁴ İcābet vaḳtidür oldı serüşān mele-i hāzır

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı Vecdî

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Sebû zânûda sâgar elde yâr âgûş-ı vuşlatda (90/5/5)

Bu tarz-ı hâşla meclis ' aceb rindâne olmaz mı

Bu maḥsûd-ı ṭabây' i sözleri ḳande bulursın sen (90/5/7)

Kudûret virmesüñ Vecdî n'ola yârâna olmaz mı

Dîger Târiḫ-i Dîvân

(Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

Her kimse râm eyleyemez çarḫ-ı serkeşi (23/2/7)

Dâ'im ḫilâf-ı âdemiyân üzredür işi

Anuñ içün ḡam üzredür erkek ü dişi (23/2/8)

Vardur cihânda her kişinüñ teşvîşi

Ez-ğazaliyyât-ı Dîvân-ı 'İşmetî

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Niçün ol meh şıklur nâlelerümden bilsem (114/102/2)

Bülbülüñ nağmeleri güle ḫâr olsun mı³²⁰⁵

Yâr olmazsa murâdunca gehî incinme (114/102/4)

Yâ hemân her didigüñ ey dil-i zâr olsun mı

Dîger

(Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

Ġaraż sūz-ı dil bir dem ferāmūş itmedür³²⁰⁶ (116/104/4)

Bir iki cām ile luṭf eyle yād it dil-i maḫrūrî³²⁰⁷

³²⁰⁵ Bülbülüñ nağmeleri güle 'âr olsun mı

³²⁰⁶ Ġaraż sūz-ı dil bir dem ferāmūş itmedir sâķî

³²⁰⁷ Bir iki cām ile luṭf eyle yād it cān-ı maḫrūrî

	Umulmaz ‘İşmeti ‘uşşāka meyl ol serv-ķāmetden Berāt-ı hūsnine ebrūsı çekmiş haţţ-ı mağrūrı	(116/104/5)
DİĞER	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn) Derdle bulunmadı çāre-sāz hayf ³²⁰⁸ Hengām-ı ‘ işve ü nāza düşürdüm zamānumı ³²⁰⁹ Elbette ‘İşmeti görünür şāhil-i ümīd Mühlet virürse Hūdā eger almazsa cānumı ³²¹⁰	(120/108/4) (120/108/5)
Ez-müfredāt-ı ‘İşmeti	(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn) Dest-i bahār açınca hum-ı gōnca-i teri Mehī gül hemān pūr eyledi gülşende sāgarı ³²¹¹	(140/15)
DİĞER	(Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn) Hūdā i‘ zāz idüp sultān Murād-ı dād-mu‘ tādı Semend-i devletine itdi pāy-endāz Bağdādı	(141/16)
Ez-gazaliyyāt-ı Dīvān-ı Şehrī	(Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn) Mu‘ ammer ola ki pāy-māli-i bütān itdi Beni bu baht-ı siyeh kākül dırāz itdi Nedür bu sūziş-i dem Şehrī gören tūtışur ³²¹²	(127/131/4) (127/131/5)

³²⁰⁸ Derd-i dile bulunmadı çāre-sāz hayf

³²⁰⁹ Hengām-ı ‘ izz ü nāza düşürdüm zamānumı

³²¹⁰ Mühlet verüp Hūdā eger almazsa cānumı

³²¹¹ Her gül hemān pūr eyledi gülşende sāgarı

³²¹² Nedür bu sūziş-i dem Şehrī gūş iden tūtışur

Derûn-ı dildeki dâğ-ı ‘âlev-ıtırâz itdi

Dîger (Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)
Harâm itdi baña şu deñlü zevk-i dünyâyı³²¹³ (126/128/1)
Şikest eyler elümde görse bir boş cam-ı mînâyı

[194b]

Velehu Dırâz itsün felek şimden gerü dāmān-ı maşşudı (126/128/3)
Ki ben nev-mîd oldum kaç‘ eyledüm dest-i temennâyı³²¹⁴

Ez-hamse-i ‘Aţâyî

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Göricek hüsni olan cānānı
Hüsni-ı halk ehli olur sū anı

Dîger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Jebūh bir dâğı sitem tölması
Budur oğlu bu deruñ a‘ lāsı

Dîger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Kahramān olsa ‘adū-yı cānı (122/1/2128)
Şabr iden kişi yenermiş anı

Dîger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Bu zāl-ı felek virmeyp kāmını
Tehî kodı İskender’uñ cāmını

Dîger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

³²¹³ Harâm itdi baña devrān şu deñlü zevk-i dünyâyı

³²¹⁴ Ki ben nev-mîd olup kaç‘ eyledüm dest-i temennâyı

Hāl-ı müşkîn o kākül perçîn-ārāsı
Kār-bān-ı dil-i ‘uşşāka harāmī devesi

Diger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Haṭ-ı nev-ḥız ile yāruñ zeķan zībāsı
Oldı gūyā ki ter ü tāze elif elmāsı

Diger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Ḥāline şāhid olur ef āli (95/1/1393)
Ṭuyılır söylemedin aḥvālī

Diger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Hi toğrusına yañılmaz idi (93/1/1354)
Kendüsin āyīnede bilmez idi

Ḥāşılı bī-ḥaber bī-hoş idi (93/1/1355)
Hey’et-i zāğda özge kara kuş idi

Diger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
İtmese baḥt-ı sa‘ ādet yāri (80/1/1137)
Vārup başa kişinüñ karı

Melekenüñ kāhiridür Rabb-ı ğanī (78/1/1098)
Yıkamaz kimse Ḥudā yaptığı

Diger (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Zill-i bī-fā’idedür çarḥ-ı denī (24/1/147)
Kendüñ aldırma görüp diñle beni

Gerçi ‘ uryānlığıyla çarḥ-ı denī

(24/1/143)

Gūya kopdı niçe Eflātūnī

Ez-ğazaliyyāt-ı Müftī-i Enām Yahyā Efendi Sellemehū’s-selām

(Fā’ ilātūn Fā’ ilātūn Fā’ ilātūn Fā’ ilūn)

Sen gülüp açılmada şevkle verd-i ter gibi

(228/406/1)

Ben gözüm yaşına ġarḥ olmada nilūfer gibi

Cūy-ı eşkūm başdan aşdı ‘ aşḡum efzūn olalı

(228/406/2)

Deştde seyl-āb iden cūlar gibi³²¹⁵

Yok yere derdlik şorma ṭabīb-i ġāfile

(228/406/4)

Bir bilür yokdur cihānda ümmī-i dil-ber gibi³²¹⁶

Dīger

(Mefā’ ilūn Mefā’ ilūn Mefā’ ilūn Mefā’ ilūn)

Göñül senden kesilmez sen cefādan vaz gelmezsin

(229/408/3)

Yine incinme dirsın cān ü dilden incinilmez mi

Dīger

(Fā’ ilātūn Fā’ ilātūn Fā’ ilātūn Fā’ ilūn)

Her yaña başum alup gitmege ḥā’il yokdur

(229/409/3)

Mesken olmaz dil-i dīvāneye vīrāne gibi

Āşinādur dil-i Yahyā ile gerçi ġam-ı yār

(229/409/5)

Dā’imā cevır ü cefāya yine bīġāne gibi

Dīger

(Mef’ ūlū Mefā’ ilū Mefā’ ilū Fe’ ūlūn)

Eglenmese gelse o melek rūḡumı virsem

(226/402/3)

Cānum çıkıyor dāḡı ‘ aceb oyalanur mı

³²¹⁵ Deştde seylāb ile tугyān eden sūlar gibi

³²¹⁶ Bil bilir yokdur anı alemde hiç dilber gibi

Diger

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Hamām gibi odlara yakup bu çākeri
Kānuma girdi girmedi hamāmā ol perī

Bir himmet idūñ ola ki hamāmā gire yār
Ey başı kabağ yalın ayak rūm erenleri

Hamāmāda nūr görmek ise kaşdı zāhidūñ
Hamām içre görsün o mäh-ı münevveri

Hamām inci beñzetedüm cāy-ı maḥşere
Ki olur anda şāh ü gedānuñ berāberi

[195a]

Yaḥyā şu kıoymak içün ayağına o mehūñ
Gūyā ki taş indürdi felegūñ mihr-i enveri

Diger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Ne dil-berden ne dilden bir ḥaber almağa var çāre (221/393/2)
Şorarsuñ ' aşık-ı bī-çārenūñ ḥālin ğarīb oldı

Ḥalāş olmak ne mümkün ' aşk elinden n'eylesün Yaḥyā (221/393/5)
Göñül vardukça meyyāl-i dil-ber dil-firīb oldı³²¹⁷

Ez-āşār-ı İbnü'l-Kemāl

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

Bir çin itmiş ol meh-i nāz ebrū anını

³²¹⁷ Gönül vardıkça meyyāl oldu dilber dil firīb oldu

Kaşdı helāk-ı dil gibi kormış kemānını

Rızāyī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ilün)

Dil rāh-rev-i ' aşk olalı kalmadı şabrum

(295/187/3)

Çeşmümde bu sevdālarla h'vāb mı kaldı

Atlās neşātıyla gam kaht-ı keremden³²¹⁸

(295/187/4)

Meyhāneye rehn olmaduk esbāb mı kaldı

Rūhī

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)

Yā Rabb bize bidār bulunup himmet eder mi

Yohsa günümüz böyle felāketle geçer mi

Fennī

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Ko şağırlar gibi yatsun uyusun pinhānī

(695/1/52)

Oldı ağıyāra maḳarr çünkü Öküz limānı

Dīger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Fikr-i ruḥsārı ile yandı tenüm bilmez mi

(695/1/62)

' Aceb ol māh-ı Fenārbağçesi'ne gelmez mi

Dīger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Kebş-i cānı getürdüm dergehine göricek

(423/87/8)

Diye ol körpe kuzum tekyeye kurbān geldi³²¹⁹

Dīger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Çekdiler İncirli'de sīneye beytü'l-' inebī

(693/1/37)

Dārūsı başuña ey sürmelü zen-dost çelebī

³²¹⁸ İflās-ı neşātıyla gam kaht-ı keremden

³²¹⁹ Diye ol körpe kuzum tekyeye kurbān geliyor

Diger	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Şav yanuñdan bugün ey şūh-ı ağıyārı ³²²⁰	(694/1/38)
	Gel Pāşābağçesi'ne zevk idelüm hünkārī	
Fuzūlī	(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)	
	Maḥşer günü gördüm didüm ol serv-ķāmeti	(278/301/1)
	Ki anda görünmeye gel gör kıyāmeti ³²²¹	
	Seng-i melāmet ile çekin cevruñ-i hisār ³²²²	(279/301/5)
	Eşküñ fenāya virmesün ehl-i selāmeti	
Kāmī	(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)	
	Ya' nī nāzik-terin-i ḥaṭṭı günden aşikār ³²²³	(282/224/5)
	Āh kim māhiyyet-i ebrū hilāl itdi beni ³²²⁴	
Āgāh	(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)	
	Ḥaṭṭı geldük de baña rām oldu ³²²⁵	(274/357/1)
	Ne yaman yerde gün aḥşām oldu	

Ḥazret-i Mevlānā Ḳuds-ı Sırru'l-aziz

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Saña ol dost için düşmen cefā itse taḥammül kı³²²⁶

Göñül didārına ' aşık gerek hoş gör her ḥārı³²²⁷

³²²⁰ Şav yanuñdan bugün ey şūh aman ağıyārı

³²²¹ Ger anda hem görünmese gel gör kıyāmeti

³²²² Seng-i melāmet ile çekin çevreme hisār

³²²³ Ma' nī nāzükterin-i ḥaṭṭı günden aşikār

³²²⁴ Āh kim māhiyyet-i ebrū hilāl eyler beni

³²²⁵ Ḥaṭṭı geldük de bize rām oldu

³²²⁶ Sana ol dost için düşmen cefa kılsa taḥammül kı

³²²⁷ Gülün didarına aşık gerek hoş gör her harı

‘ Aceb haddince Mevlānā sözi Türkçeye nazım eyler
Kelāmından olur billūr kişinüñ kendü miqdārı³²²⁸

Neş’et (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)
Öyle bir mihr-i cihān-tāb-ı sipihr-i cānsın
Kemterin zerratinün mühriyle mehdür her biri

Dığer (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Çok Һarāb-ı ābād ābād eyledüñ ey büm-ı ye’s
Lāne-gāhuñ olmadı hiç Һalb-i vīrānum gibi

NaҺıfı (Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)
Terk eylemem Һatt olursa ol māhı (729/271)
Һatt-ı şerīfle sevdüm pādişāhumı

Pertev (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)
Һaller kim ‘ārż-ı Һübānda olmış Һuş-nişin (328/540/2)
Gerdenünde bir şeh-i encüm sipehdür her biri
Şevķ-ı rüz-ı vaşlı buldum ben şeb-i hicrānda³²²⁹ (328/540/5)
Halka-i zülf-i siyāhuñ mihr ü mehdür her biri

Şināsı (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)
‘ Aceb dil dūd-ı āhum yāre te’sīr itmeden Һaldı (99/83/1)
Buğūruñ ol perī ruhsāra te’sīr itmeden Һaldı

Ḳā’ili (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlün)

³²²⁸ Kelāmından olur malum kişinin kendi miyārı

³²²⁹ Olmasun mı rüzdan rüşen şeb-i vuslāt baña

Gördükde alur alvete ol g l-bin-i n z 
K zdu  cese -i h zemi amm m-  mer m 

[195b]

 alib (F   il t n F   il t n F   il t n F   il n)
Ol  erer kim dil-i s z ndan itmi di z h r
 imdi gerd n-  bel da mihr   mehd r her biri

Ma  l  (Mef   l  F   il t  Mef   il  F   il n)
Ta  r f idecek  add n  g l ende b d-   ub 
Her bir nih l iki b k l p didiler bel 

Kimd r boynu ba lu  ulu  olmaya g r p
R yu nda  alk   alk  o ca  d-  m selseli

Mez   (F   il t n F   il t n F   il t n F   il n)
C y idinsem itmek istib  d-  der-mi neti
      m bir k f r-i   sne Mu ammed  mmeti

Es  ad (Fe  il t n Fe  il t n Fe  il t n Fe  il n)
 ekl-i m h m fem  n  oncay  dilin  n itdi
 er mes r -i ru u n verde   ce  reb  itdi

N  il  (F   il t n F   il t n F   il t n F   il n)
Old  e   m g l  en- r -y  heves c lar gibi (315/369/1)
A d  g  l m p r nih l-i       e  ular gibi

  zzet  (F   il t n F   il t n F   il t n F   il n)
G l g l itd m b se   n oldu da c n  sine ki

Eyledüm la‘l-i bed-ḥeşān ile bir gencine ki

Şāhī

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Şāhī-i bī-dil ü bīmār günehkāra ne ğam

(128/170/5)

Sen olursañ ey yār-ı Hudā dest-resi³²³⁰

Hulķī

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Halāş olduķ şitānuñ şerrinden nev-i bahār oldu

Yürüsün keştī-i şahbā-i muvāfıķ rūzgār oldu

Veysi

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

İtme ‘uşşāķa cefā ḥüsnüñne maġrūr olma

Şabr-ı ‘āşık gibidür ḥūblıġuñ bünyādı

Revnaķ dir dilā şūret zībā iledür

Yārsız n’eylesün ādem bu ḥarāb ābādı

Nādirī

(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)

Virmezdi ‘āşıkā sūḥen-i Nādirī feraḥ

Vaşf-ı lebünle olmasa ma‘ cün cevheri

Edīb

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün)

Nāķışlara yüz virse felek ġurmı Edibā

‘Ālemde nāķış olan baña gider mi

Neylī

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

Vārına şehrūñ urūc nāmında bir meh-pāresi

Yā seferdür yā taḥammül mübtelāya çāresi

³²³⁰ Sen olursañ ey şāh-ı kerem dest-resi

- Rif'at** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Kepāze-veş mülāyim gösterüp kendin ider peymān
Bilgilendürdi meydān-ı vefāda ' aşık-ı zārı
- 'İşmet** (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fā')
Pür neşāṭ itmişken sīne kemān ' aşkuñ
Güş-māl-ı sitemüñ tab' ı taḥdīş itdi

Ṭur u' cūbesi nev-devletān dehrüñ
Geçürüp ṭul-i emelden beni dervīş itdi
- Sırrı** (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Beni bir cevānuñ ' aşkı şimdi tāzelendürdi
Ṭağılmışdı dilüñ mecmū' ası şīrāzelendi
- Hakḳı** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Görselerdi ehl-i cehennem hier ūdına yandığum
Gözine gözine dūzaḥ cennetü'l-me'vā gibi
- Sürürı** (Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)
Hoş gülşen idi ' ömr dökülmese ḥazānı
Hoş bāğ-ı ḥayāt idi cihān olmasa fānı
- Fenāyı** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Enisem yok belā-ı gencīnede dūd-ı āhden ğayrı
Çerāğum kimse yandurmaz benüm Allāh'dan ğayrı

Tārīḥ-i Dīvān-ı Ez-ebyāt-ı ğarbiyye-i Kānı

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Ḳarnı geñiſdür deyü 'ālem diker beni

Böyle bol olmadan tār olaydum kāſki

Gice gündüz yāri baſ üſtinde olurdı yerüm

Giceliksiz kimseye deſtār olaydım kāſki

Bildirüp miḳdārını iſtiflenürdüm herkese

Sūk içinde Kāniyā ḳantār olaydum kāſki

Diger

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Za' ferān ile boyayup ḳeḫre-i nā-bānuñı

'Āſıḳuñ altun adın leſſ itme tombāḳ gibi

[196a]

Velehu

Pek ḳaḡırma ortadadır derdinme aḡır ol

Kendüñi rüsvāy itme ſūfī-i zırlāḳ gibi

Atma ortaya be' idü'l-ḡavr olan ſoḫbetleri

Nefſüñe uçurma virme bī-edeb ṭorlāḳ gibi

Tekyeye dadandı zāhid girmez oldu mescide

Küçüḡi ſeyḫün mü 'ezzinden parlāḳ gibi

N'eydigüñ ma' lūmdur eu ḳaḫbe-i bī-'ār ü teng

Yende nazlanma ḳıç atma kāyına ḳıſraḳ gibi

Diger Berāy-ı Hezl-i Aḳdelī-zāde

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Yañın bir dūş idüp ҡonтоşınıñ һaylı ҡotaşlandı
Şanasın ҡopardıғın o merşiyye urmuş üşüşlendi

Didim ki sağlıcaqla ki köpek nāfesin dā'im
Te'sis itdi ҡuyruқ şaldı pek һaz itdi һoşlandı

Egerçi bir zamān reh-rāh ile yıldı belā-ı menzıl
Eşeklik itdigi һalka 'ayān olduқ da çüşlendi

Yakında imlik olmak һumret-i etķāsında zāhirdür
Egerçi һünüsü beytinde bir iki gün ҡoқuşlandı

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
İhtirāz it һilmine aldanma erbāb-ı dilüñ
Bu meşeldür kim yavāş anuñ yāvuz dimesi

Nā-ma' lum Esāmī Ez-ebyāt-ı Şu' arā
(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)
Sāde-rü dil-berüm müden beridür ruğları
Қıl 'aybsız anuñ kālāyı һüsn-i peykeri

Diger (Mef' ülü Mefā' ilü Fā' ilün)
Dün gice һāne-i begzāde de
Olmuş idi mihmān bir tekyesi

Gördi bir sa' ātle bir muşһaf тұrur
Muşһafı öpdі çaldı sā' atı

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

(*Lāedri*)

‘Aşk օdı evvel düşer ma‘ şūka andan ‘āşıka (B.1560)
Şem‘i gör kim yanmadan yandurdu pervāneyi³²³¹

Dīger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūlūn)
Yār toğrı olanı oğ gibi yābāna atar
Eli üstinde tutar egrileri yāy gibi

Dīger (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilū Fe‘ ūl)
Ey ‘aşk-ı sa‘ ādet döğüneñ şemeni
Hağ iki cihānda pādişāh itdi seni

Bir cürm iken isterüm rüz-ı cezā
Manzūr idesün nigāh-ı luţfuñla beni

Dīger (Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)
Günāh itdigüme ıalmadı ıapuñdan şorma beni
Bilürsin ey şeh-i kerem ıul olmaz günehden berī

Dīger (Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)
Yine boynı bürili ıaldı ‘abd-i şenā-i ħvānuñ
Naẓardan saıaı olmağla naẓarlardur ıazā şimdi

Dīger (Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)
Bāzū-yı baııt-ı keremdār iderse kemānumı
İsterse vedā-yı ıāfa ıosunlar nişānemi

Dīger (Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)

³²³¹ Şem‘i gör kim yanmadan yandırmadı pervāneyi

Ben unutmam seni gözüm nûrı
Sende añ gâh bu mehcûrı

Dîger (Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)
Lâf urup şimdi dirmiş küçük tezkereci
Fülk-i inşâda re'isüm hele ben Nûh neci

Dîger (Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)
Za' fla hilâl itdüm o meh-tâb-ı cihânı
Tutdum gâzabumdan yiyeyazdum ramazânı

Dîger (Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)
(Nâbî)
Bu gamla böyle kalur mıydı keştî-i hâtır³²³²
Kenâra çıkmağa gönümce rûzgârım olaydı

Dîger (Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)
Hîç ola mı cân ü dil elden kıoya dâmânuñı
Ey boyı servüm boyıca görmüşüz ihsânuñı

Dîger (Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)
Siyeh fûta ile kim görese hâmmâm içre cânânı
Şanur kim ide girmiş ol meh-tâbânı

[196b]

Dîger (Mef' ülü Fâ' ilâtün Mefâ' ilü Fâ' ilün)
Germâye içre o güzel dellâk âfeti
Şoydı cihânı eyledi dervîş halveti

³²³² Bu bahr-i gamda kalır mıydı böylr keştî-i hatır

Diger (Mef' ūlū Fā' ilātün Mefā' ilū Fā' ilün)
Meydān içinde ğam ne kadar pehlivān ise
Cām-ı meyle el alur anuñ ayağını

Reyhān-ı zūlfī 'uqde-i gönlinde var iken
Almaz benefşenüñ kişi bir pula yağını

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(*Vusuli*)
Şaķın aldanma şāhum ğāfil olma gerdiş-i çarħa
Bu dehrüñ kāse-i bāzı oynadur niçe fağfūrı³²³³

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Cihān başdan başa hep güft ü gūdur
Anı her kim ki bildi epsem oldı

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)
(*Celālī*)
Artık ħarābe gönلüm mānend-i mülk-i 'ālem
Ma' mūr olur mı yoħsa vīrān ħalur mı³²³⁴

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Minnet Allāh'a ki kemāl-i kerem Rabbānī
Eyledi iki cihānda devlete erzānī

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)
(*Abdürrakim Künhi Dede*)

³²³³ Bu dehrün kāse-bāzı oynadupdur nece fağfūrı

³²³⁴ Ma' mūr olur mu yoksa vīrān olur kalır mı?

Ḥallāk-ı ezel ‘āleme kıldıkda tecellî³²³⁵

Her şey‘ i bir halle kılmış müteselli³²³⁶

Diger

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

(Lāedri)

Her kimün yokdur cihānda bir münāsib hem-demi

(B. 99)

Hem günü kıara geçer hem rüzgār hem demi³²³⁷

Diger Berāy-ı Şehīd

(Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Atdı okını yayını baıdı ol nev-cevān

Düşdi firdevs imiş yeri

Ġilmān-ı hūriyle ravzada ol şād-kām

Bende hemīşe gör derdiyle ağlamaıkları

Ḥalkı uyutmaz oldu nāle vü ferāydumuz meded

Hicrān ōdı āteşi yakdı cigerleri

Diger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Çıkar ol bī-vefā seyr-i gülsitān itmege ey dil

Ṭutup ‘āşıkların bir kıl ucıyla bağlar şimdi

Bu dünyā özge dünyā ey dil ṭūṭi ü kumrī

Girftār kafes olmuş çemende zāğlar şimdi

Diger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

³²³⁵ Hallak-ı cihan aleme kıldıkda tecelli

³²³⁶ Her kimseyi bir hal ile kılmış müteselli

³²³⁷ Hem günü zayı’ geçer hem rüzgarı hem demi

(Fevrî)

Firâķ-ı Leylî-i asret beni Mecnûn-mişâl itdi
Hudâ bilür ki Mecnûn'dan dağı âşüfte-hâl itdi

Ėam ebrû-yı Ėarâsı bugün ol mäh bî-sipihrüň
Ten-i zerd-i dü-tamı çarĖ-ı hicrân hilâl itdi

DĖger

(Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün)

‘ Aķlı yokdur cihânda anuň kim
Taşa vü toprâğa çarĖ ide mâli

Bu dâd-ı Ėurûra tek var sığmaz
NĖgeh yetmez bu Ėubbe-i ‘ âli

DĖger

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

(Mustafâ Atıf Efendi)

Sâde-dillikle olur şöhreti temkîn bulamaz
Mütelevvin olanuň meřrebi billür gibi

DĖger

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

Dâne dâne sa'y kılsuň eylesüň dünyâyı cem'
Tağıdur bâd-ı ecel bir Ėün anı Ėırmen gibi

DĖger

(Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

İki cihânda isterseň zevķ ü rāĖatı
Dāmân-ı şer' a o da Ėör dest-i rağbeti

DĖger

(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

(Fazli Efendi)

Bir acır bulunur mı yāralarumdan ğayrı
Bir yanar yok benüm çün cigerden ğayrı³²³⁸

Dıger (Mef' ūlū Mefā' ilün Mefā' ilün Fā')
Kādı-ı degüldür şehre havāle geldi
Acır ey şer' i n'eyler taḥşil mālā geldi

Dıger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Cesāret eylemezdüm böyle dest-i āvīz nā-cīre
Eger gūş itmeyeydüm kışsa-i mūr Süleymānı

Dıger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
(Fuzūlī)
Derdā ki dār-ı dehrde bir yār kalmadı
Şerḥ-i ğam itmege dildār kalmadı³²³⁹

[197a]

Dıger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(Fuzūlī)
Benüm ḥālüm ne bilsün olmayan miḥnet giriftārı
Belā āzürdesi ğurbet perişān efkārı³²⁴⁰

Dıger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Şīşe-i hicr olsa yirüm n'ola mānend-i gül-āb
Ey felek bir tāze ter gülden çıkarduñ sen beni

Dıger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

³²³⁸ Bir yanarum yok benüm çün cigerden ğayrı

³²³⁹ Şerḥ-i gam-ı dil itmege gam-hār kalmadı

³²⁴⁰ Belā āzürdesi ğurbet perişānı gam efgārı

(*Nāimā*)

Şanmañuz miñnet-i ğam bülbüle gülden geldi³²⁴¹

Ƙafese girdi belā başına dilden geldi

Dġger

(*Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün*)

Kimi elden kemānın deste kimi tġġ-i bürrānı

Birbirine ƙatdı ikisin iġvā-yı şeytāni

Dġger

(*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*)

Ƙalmıřum tār-ı ĥasretde ĥazret-i Ya' ƙūb gibi

Mevlā yine ƙavuřdur da Ĥazret-i Yūsuf gibi

Dġger

(*Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün Müfte' ilün*)

Kesme ü biçmekde iken ġāřiye-i fersā-yı ĥayāl

Zaĥm-ı mehmūz felek zaĥme ƙuşƙun mı ƙodı(?)

Dġger

(*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*)

(*Ahmed Paşa*)

Destimi kesseñ ƙalur dāmen-ı luřfuñda elim

Dāmenüñ kes ki ƙalur dişimde luşfun dāmeni³²⁴²

Dġger

(*Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün*)

Ġubār-ı cisme def' itmeñi hāk mezilletden

Esir-i kevn-i nesim himmet ammā rüzgār esti

Dġger

(*Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün*)

(*Abacızade Mehmed Efendi*)

Şarāb-ı 'ezeli içmekden döner şanma sākı³²⁴³

³²⁴¹ Karaçelebizade Abdülaziz Efendi'yi anlatan bir beyittir.

³²⁴² Damenin kessen elimde kalır lutfun dameni

Degüldür manşıb-ı dünyā cihān kimseye bākī

Dīger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Ḳudümüñle müşerref kııl şehā-pū beytü'l-hazānı

Ki silinsin melek ḥüsn içre bu gün Yūsuf tābı

Ẓiyāfetden ġaraż-ı ' arz-ı ḥulūş kalbdür yoḥsa

Düşer mi müre da' vet eylemek başdan Süleymānī

Dīger

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

Ḥaḳdur çü kamu gūne olan ḥākim-ı kādı

Lāyık kula oldur ki ḳazāya ola rāzı

Dīger

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

(Fasīh)

Cāy idinsem itmek istī' āb dir miḥneti

' Aşḳum bir mehveşe ḥüsnīyle vardur şöhreti

Giceler ' azm itdigüm o māha sāyem ḥavfidür

(B. 1100)

Bir ṯarīḳīyle ḳabül eylemez maḥabbet şirketi

Dīger

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

(Derviş Çelebi Mevlevi)

Ḥakīm-i Muṯlaḳ'uñ ger olmazsa bir işde taḳdīri

(B.d. 965)

Müfid olmaz her erbāb-ı aḳluñ re'y ü tedbīri³²⁴⁴

Ḥazer men' i ḳadar kılsañ ne deñlü gūşış eylersün

Ḳazā-i mübremüñ mümkün degül sa'y ile taḡyīri

³²⁴³ Şarab-ı ezeli içmekten kaçır sanma beni saki

³²⁴⁴ Müfid olmaz hezīr erbāb-ı aḳlın re'y ü tedbīri

Ne deñlü cevşen ile kât kât zırh giyilsün
Kişi men‘ idemez kûs-ı kâzâdan atılan bizi

Dîger

(Mefâ‘ ilün Fe‘ ilâtün Mefâ‘ ilün Fe‘ ilün)
(*Lâedrî*)

Bâğbân-ı mey içeli bildi üzüm kıymetini
Meded öldüm diyenün şıkmaz gözine korusı

(B.d. 1814)

Dîger

(Müstef‘ ilün Müstef‘ ilün Müstef‘ ilün Müstef‘ lün)
Esb-i nâz-ı güle yeter itdün ‘ uşşâkı pây-mâl
Leşker-i hattûndur kalan şimden gerü çek dizgini

Dîger

(Mef‘ ülü Fâ‘ ilâtü Mefâ‘ ilü Fâ‘ ilün)
(*Lâedrî*)

Ârzü-yı iştiyâkuñ bî-ñuzûr itdi beni
Bir râh-ı hasret şevkiyle gözlerüm seni

Dîger

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)
Gün yüzüni görmeyeli gündüz med-şâm oldu
Ey efendüm dahı gelmez misin aḡşâm oldu

Dîger

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)
Reng rüyımı düşürdi ayağa o bâde-şîfât
Âh o billûr topuk âh o ‘ aḡîki yemini

Dîger

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)
Disün ol gonca femün var ise bir başka sözi
Güle tişe iderüm ‘ arızını işte yüzi

- Diger** (Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)
Açdum meta' -ı rāzumı bir derzi şūhına
Çok ölçdi biçdi gördi ki çıkmaz tekelledi
- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
' Adem iklīminse bir gonca leb cānānımız kendi
Dirīgā ol gül-i nāzik-beden tez bitdi tez yetdi
- [197b]
- Diger** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Hak te' āli gösterür mi ol sa' ādetlü günü
Ölmeden bir kerre görsem sīnem üstinde seni
- Diger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Ko yansun bağı hāmmāmuñ yıkılsun manzar cāmı
Ki ' uryān eyleyüp her dem alur qoynına cānānı
- Diger** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
(*Kemalpaşazade*)
' Ayş ü nūş eyle añma ğam-ı ferdāyı³²⁴⁵
Saña ışmarlamadılar bu ħarāb dünyāyı
- Diger** (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
(Şeyhülislam Yahya Efendi)
Gözüm ışırdı görince ol la' l-i ħandānı
Nişānladum lebinüñ yāresiyle cānānı

³²⁴⁵ Ayş ü nūş eyle bugün anma gam-ı ferdāyı

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(Hayali Beg)
Nigārā bezm-i hüsnünde dil-i dīvānemüz kaldı
Perin yıkmış cemālūñ şem' ine pervānemüz kaldı

Ğarībūñdür anı hoş tut efendüm işte ben gitdüm
Göñül dirle ser-i kūyuñda bir dīvānemüz kaldı

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Şalınup kandan gelürsin yine cānum yāresi
Olmuşam pādişāhuñ ben gedā dīvānesi

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
(Lāedri)
Kime iyilik iderseñ şağın andan kendüñi
Ādem oğlu hīle-bāzdur kimse bilmez fendini

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
(Lāedri)
Māl ü mülke mağrūr olma dime yokdur ben gibi³²⁴⁶ (B. 469)
Bir muḥālif yel eser de şavurur ḥırmen gibi

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(Fethi)
Fetīl-i şem' -i baḥtum gerçi sulṭānum uyandurdı
Çerāğ itdi beni ammā velākin yaqdı yandurdı

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)

³²⁴⁶ Mal ü mülke mağrur olma deme var mı ben gibi

Dil-berüñ nāz idenidür müntehāsı
Dil-ber nāz eylemese bir puldur bahāsı

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Levh-i dilde böyle yazmış bir kerāmet şāhibi
Saña t̄alib olmayanuñ sen de olma t̄alibi

Diger (Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
İki nesne h̄arāb itdi cihānı
Yemen'üñ kahvesi Rüm'üñ duḡānı

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Kahve ile uyḡu girdi burc aldı şehūni
Bir kaşınmak kaldı ancak bize dünyā lezzeti

Diger (Mef' ūlū Mefā' ilün Fe' ūlūn)
Evvel üfürüp içirdi ābı
Şimdi üfürür şarāb-ı nābi

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Āteş-i 'aşka yanardum olmasa yüzüm yaşı
Göz yaşına ġarḡ olurdum olmasa 'aşk āteşi

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
(Vecdī Bey)
Eñsesinde bilürüz ḡaṭṭı gelen maḡbūbı
Begüm ardından oḡur 'ārif olan mektūbı

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

Bu gün ben bir güzel gördüm anuñ adı Hudā virdi
Vişālin çokdan isterdüm bi-ḥamdi'llāh Hudā virdi

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Benüm ḥaddum degül sevmek seni ey ḥūblaruñ şāhı
Kaẓā-yı āsumānıdur inan v'allāhi bi'llāhi

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)
Benüm cānum benüm gözüm efendi
Benüm gönüm seni gāyet begendi

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)
Benüm cānum seni gāyet begendi
Senüñ zülfüñ benüm boynum kemendi

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Bī-tekellūf buse almak leblerinden dil-berüñ
Görmedüm 'ālemde fincān gibi kızgün müşteri

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Bir şanemle söyleşürken çıkdı bir dil-ber didi
İki şāha ḥidmet olmaz yā anı sev yā anı

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Bu gün bir mehlikā gördüm dimişler ednā mevsüli
Ki ḥüsnī şöyle zībādur dili oldu gören uşlı

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Bu gün bāzār-ı 'aşk içre metā'-ı vaşl-ı cānānı

‘Acāyibden şikār aldum eger çıkmazsa hicrānı

[198a]

Dīger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Terāzū-yı hayāl ile bu gün vezn itdüm ol cānı
Anı bir sīneye şarşam deger taht-ı Süleymānī

Dīger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Şenāya başlayup afāka gevher-efşān olursa
Zamāne el açup āmīn diye hilāl mişālī

Dīger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Zelīl oldu o ādem ki ehl-i tama‘ oldu
‘Azīz oldu o ādem ki kanā‘ at şāhibi oldu

Dīger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fe‘ ülün)

Raķībūñ bağına seyrāna vardum
Başından dibe dek yemiş ağacı

Dīger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fe‘ ülün)

Raķībūñ yüzi kara sözi acı
Hemān boynını urmaķdur ‘ilācı

Dīger

(Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün)

Zeyn olupdur şanem hūsnūñ bucāğı
‘Āşıkın öldürür güyā çekdi bıçāğı

Dīger

(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fe‘ ülün)

Selām olsun saña çeşm-i çerāğı

Unudurlar imiş gözden irāğı

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Sevdiği dil-ber yolında her ki virmez cānını
La' l-i dil-ber haqq için bulsam içerdüm kanını

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Şol dil-berün gönlinde ola rāzı
Aña māni' ne beg olur ne қаdı

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Kaşlaruñ ' aynı hilāldür gözleruñ aldı beni
Kalmadı şabra qarārum oyasum geldi seni

Diger (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Göñül sevdā-yı qarār itmez kov dilden sen dil-ārāyı
Efendüm қandesin öldüm seni ārāyı ārāyı

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Müşkil imiş ' aşık olmak bī-vefāya toğrısı
Zahmet imiş her cefāya rāzı olmak toğrısı

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Niçe bir yād idelüm nā-ḡalkuñ nāmesini
Şalıvir dizginini elden dikeyor ānesini

Diger (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Yine ' id oldu öper her kişi dildār elini
Haq müyesser ide mi bize de öpmek yār elini

- Dīger** (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Hak te' āli bir gice tenhā virse seni
Leblerüñ ağızuma alsam sīneye çeksem seni
- Dīger** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Eşegi semeriyle çayıra şalma çelebi
Hem semerden çıkarsuñ hem eşekden çelebi
- Dīger** (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Raķibi urdı didiler ağıyaruñ birisi
İşidenler dimişler it dişi domuz derisi
- Dīger** (Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
Eger 'ādet eger ķānuñ ezeli
Hem öperler hem söverler güzeli
- Dīger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
(*Şābit*)
Gözüm nūrı Meriç Tūnca gibi her yana meyl itme
Koluñı boynıma ad da şava yanuñdan ağıyārı
- Dīger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Rehīn şāh olan raķşuñda bir yanı yanar ammā
Baña tamgā-yı āzādī-āverin her yanımı yakdı
- Dīger** (Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ulün)
Keremsizden kerem ummak ne şekdür
Kātır-ı ādem dir aşlı eşekdür

Olan oldu giden gitdi ba
Öküz oldu haq şaklasun bu anı

Diger (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
(*Şeyhī*)
Qal haşmet pā ebā māfike lek ihrām işi
Şarılun yekfī bi-ḥaccun kân-ı fī' lük nām işi

Geldi bāb-ı Şām'a bir ḥacib didi tārīḫini
Sen hele ' Abbās efendi eyledün hac Şām işi

[198b]

Ğalebe-i ceyş-i ğam ü hecme-i ḡabel heme-mebnī hīn-i müṭala' da ' adem-i müşāhede-i
im'ān ile ferāmūş ü nisyān olan ebyāt-ı nāzikāne-i lāzım'ul-beyān ü lābūdde't-
tibyāndur.

Ez-meṭālī' -i Rāğīb

Elif (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Şu' le-i idrāke ḡarman-suz-ı servetdür baña (386/5)
Āb-ı seyl-āb-ı sāmān-ı denā' etdür baña³²⁴⁷

Fennī (Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)
Fırqatünle şu kadar giryeler itdüm cānā (694/1/44)
Bir Küçükşu görünür eşküme nisbet deryā

Berāy-ı Kemāl Ḥasīb

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

³²⁴⁷ Āb-rū seyl-āb-ı sāmān-ı denā' etdür baña

Ḥadeng-i ğamzeñe pāyāna itme ey kemān ebrū
Hedef olsun bu meydāniçe sīnem zaḥmla cānā

Ez-murabba‘ āt-ı Nābī

Be (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilūn Fā‘)
İtdi beni ma‘ rifet-engīz raḳīb (1175/12)
Bīgāne-i dest-māye-i şabr ü şekīb

Nābī kimse olmasun ‘ālemde
Dil-beste-i va‘ d-i vaşl-ı üftāde firīb

Ez-meṭālī‘ -i Ḥaşmet

Te (Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)
Eger iḳbāl iderseñ Ḥaşmet-i şeydāya devletlū (241/9)
Muḳīm-i dergehūnde pīş-gāhuñda çağır söylet

Efendüm rūyına gülersūñ ol zamān söyler³²⁴⁸
Fiğān-ı ‘andelībūñ mevsimi güldedür elbet³²⁴⁹

Mertebe-i kevn-i Ḥulḳī

Dal (Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilūn)
Göñlümde gözümde ḥayālūñ uçar hemān
Ey nūr-ı dīde göz göre öldūñ mi nābedīd

Cennet içre sākī-i kevşer elinden āh
Şıḥḥatler ola cānuña nūş itdigūñ te’bīd

³²⁴⁸ Efendüm rūyına bir kez gülersūñ ol zamān söyler

³²⁴⁹ Fiğān-ı ‘andelībūñ mevsimi gülde olur elbet

Ez-meṭālī' -i Nābī

Ra (Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)
O ser-tırāşe gözüm āb-gīne dükkāndur (1237/13)
Kenār-ı dīde ḥayāliyle sūḳ-i mercāndur

Ez-meṭālī' -i Şābit

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Riyā-ı metā' ını paştav idüp şatmasalar (412/69)
Bu kışşa gelmiyor endāzeze uzatmasalar

Ez-müfredāt-ı Belīḡ

(Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
O kākül uçlarına dāmen-i şeb dinse lāyıḳdur (368/6/1)
Ki nūr-ı cebhe-i berrāḳı yāruñ şubḥ-ı şadıḳdur

Kāmi (Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Mezra' -ı kühsār-ı serde dīde-i şübāşıdur
N'eyleyem ammā taḥşīl itdigi göz yaşıdur

Nev' ī (Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)
Yāruñ vişāli alupdur iḳdāma baḡlıdur³²⁵⁰ (298/116/1)
Elbette feth-i bāb olur ībrāma baḡlıdur

Pertev (Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)
Ze Dil-i pūr şerḥa-i mecrūḥı koyma dāḡ-ı sūzānsız³²⁵¹ (152/212/1)

Yakışmaz lāle-zār elbette ey gül-ruḡ çerāḡānsız

Virür germiyyet-i sāmān ' aşḳa ' āşıḳ-ı rüsvā³²⁵² (152/212/2)

³²⁵⁰ Yārūn vişāli el virür iḳdāma baḡlıdur

³²⁵¹ Dil-i pūr şerḥa vü mecrūḥı koyma dāḡ-ı sūzānsız

Beli germ-ābe zīnet-yāb olur mı ‘ uryānsız³²⁵³

Ġam-ı ‘ aşkuñ dil-i Pertev’ de ārām itmeye şāhā³²⁵⁴

Niçe āsāyiş-i iklīm olur şāh-ı cihānsız

Ez-murabba‘ āt-ı Seyyid Vehbī

Sin (Mef‘ ūlū Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Fā‘)

Ķıl kāmēt-i a‘ mālūñe taḳvā-yı libās

İt ḥāne-i ḳalbi düzd-i şehvetden bās

Tafşīl der-i derhende lāzım ammā

Ekşer şu yolından gelür vesvās

Ez-müfredāt-ı Sāmī

Şin (Fe‘ ilātūn Fe‘ ilātūn Fe‘ ilūn)

Böyledür kār-ı cihān bī-kem ü bīş (288/4/96)

Bulur itdigüni pāy ü dervīş³²⁵⁵

Ez-müfredāt-ı Vehbī

Ķaf (Mefā‘ ilūn Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn)

Bu cāmda niçün ey sākī neş’e-i Cem yok (737/22)

Şarāb-ı köhne var ammā ki eski ‘ ālem yok

Ez-murabba‘ āt-ı Şehrī

(Fe‘ ilātūn Mefā‘ ilūn Fe‘ ilūn)³²⁵⁶

Şām-ı cennet meşāmm hoşça velī (134/6)

³²⁵² Virür germiyyet-i bāzār-ı sāmān ‘ aşḳa rūsvāyı

³²⁵³ Beli germ-ābe zīnet-yāb olur mı hiç ‘ uryānsız

³²⁵⁴ Bu beyit divanda bulunmamaktadır.

³²⁵⁵ Bulur itdigüni misl-i dervīş

³²⁵⁶ Divanda kıta olarak kayıtlıdır.

Halkınuñ şoĥbetinde ‘ālem yok

Ehl-i dil eylesün mi anda qarār

Ṭotalum cennet olmış ādem yok

[199a]

Ez-müfredāt-ı Münīf

Kef (Mef‘ ūlū Fā‘ ilātū Mefā‘ ilū Fā‘ ilün)

Gūş itmege ĥadiş-i ĥam-ı ebrūvānlaruñ (293/10)

Ser-tāb-pā ĥulāġı kirişde kemānlaruñ

Ez-müfredāt-ı Vehbī

Mim (Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Görmesem mevc-i keder çin-i cebinünde eger (729/18)

Ĥande-rülükde gül-i ter saña hemser dir idüm

Ez-müfredāt-ı Vehbī

Nun (Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

Şafaĥ-ı zann itme nāhīd-i felek bir al eteklikle (729/20)

Seni mihrveş gördükçe rakş eyler şafāsından

Ez-murabba‘ āt-ı Nedīm

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)³²⁵⁷

Tāb-ı ruĥsārını görsem idemem āh ü enin (176/3)

Āteşi āteş ile ‘āşık idermiş teskīn

Yār gösterse yüzün dil idemez āh ü enin (176/4)

N’eylesün āteşi āteş ile eyler teskīn

³²⁵⁷ Divanda iki ayrı matla beyti olarak kaydedilmiştir.

Ez-müfredât-ı Münîf

He (Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)
Yedi şad seng-i ta' n-ı ağıyardan ' aşık beş on günde (299/46)
Yine bekler o şūhuñ âsitânın altı mermerde

Ferd Berây-ı Kuyûd-ı Defterdâr

Ye (Fâ' ilâtün Mefâ' ilün Fâ' ilün)
Ziyâret-i hâk-i nâ-pâl yanaki
Şûd-ı ârzû murâd-ı kıanbūrāñı

Zî kemâl-i şâhib-i hüner ve erbâb-ı ma' ârif ' arâfet-perverüñ ağız-ı be' râ-ı leţâfet eşerleri olan ni' met-i rekâyim beligâne ve âşâr-hâme-i nâzikânelerine mücib-i tezâyüd zâ'ika çâşnî ve meveddet tezâ' uf-i lezâ' iz sükker bâşı olmak mâ' ilinde mânend-i nebât sükker ve hemtâ-yı kıand-ı mükerrer dürc-i mekâtibe derc ter-â-ter buyurdukları mısra' -ı nâzikterin ve ebyât-ı beççe-i bihterin lâzımü' l-istişân vet' -tebeyyündür.

Diger **Merkânî**
Râ (Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)
Saña da bâkî kıalmaz bu çarğı-ı devvâr
Ayağından bu bezmüñ el çeküp devr olmaz yekdür

Diger **Diger**
Ağıla ey h'vâce-i ümîd dünyâ böyledür
Ze Her zamân dest-i dile dâmen fırsat ele gelmez

Diger **Diger**
Dil şikeste olsa re' y-i tedbîr dürüst olmaz
Sin Ma' rifet oldu mücib-i iflâs

Diger **Diger Şin**

	Pāk-ı dāmen olanuñ ʔal‘ī yār olmaz imiş
Kef	Aāyiş dil-i ‘ākıbet endiş gerek
Diger	Diger Fe
	Benden ğaraż-ı cān ise cānāna tekellüf
Ḳaf	Nedür ey ʔarḥ-ı zālīm bārı yārından cüdā kılmak
Diger	Diger Nun
	Ey ‘āşık-ı miḥnet-zede buldukça bunarsın
	Bu mestler böyle ıalmaz maḥmūr olur bir gün
Diger	Diger
	Çünkü bir ḥalt eyledük yā imtilā olmak neden
He	Değişmez ehli Akḫişārı mülk-i keşmire
Diger	Diger
	Yansa cihān içre ḥaşiri bulunmaya
	Meded iseñ sende ıarış yārāna
Diger	Diger
	Alur ‘āşıkıaruñ göñlin ele ammāndan şoñra
Ye	Mey-i gülgün içelüm bāde-i cennet bākī
Diger	Diger
	Cān-ı dimāğında lezzet bākī
	Şarduk bir iki ḥamle bī nevbet saña geldi
Ġazel-i Beyit Sultān Süleymān Ḥān ‘Ādī-i ‘Aleyhü’r-raḥmetü’l-yārī	
(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)	

Halk içinde mu‘ teber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihānda bir nefes şıhhat gibi

Salṭanat didikleri ancak cihān ğavġāsıdır
Olmaya baht ü sa‘ ādet dünyada vaḥdet gibi

Ḳo ‘ ays ü ‘ işreti çün kim fenādur ‘ ākıbet
Yār-ı bākī ister iseñ olmaya t̃a‘ at gibi

[199b]

Velehu Olsa ḳumlar sāġışınca ‘ ömrüne ḥadd ü ‘ aded
Gelmeye bu şīşe-i çarḫ içre sā‘ at gibi

Ger ḥuzūr itmek dilerseñ ey Muḥibbī fāriġ ol
Olmaya vaḥdet maḳāmı kūşe-i ‘ uzlet gibi

İşbu şāhibü’r-raḳm-ı bīmār-ı temādī-i dā’imü’s-seḳam be-vādī-i şeydā-hüş nā-sere ğuş
ya‘ nī şadr-ı esbaḳ merḥūm Şāhīn ‘ Alī Paşā Mühürdarı İbrāhīm Ğānim-i belvā meġānim
bīçāre ve bī-süväre senüñ ‘ ilm ve ma‘ arife ez dil ü bāl şevḳ ve ḥvāhişi ber-kemāl ve
kūze-i iştiyākı heves-i zülāl-i ‘ arāfetle māl-ā-māl iken taḳdīr-i Hudā mu‘ teāl-i ḥayāl-i
mest-mendānesine muvāfaḳat şüretlerine muşārafet nehār ve leyāl olmadıġundan nāşī
nā-çar evḳāt-ı hengām felāket-i fercāmın nev‘ ān āfeteden ḥimāyet ve fi’l-aşl daḫı ekşer-
i eyyāmı mühimme-i ḥidmet ile ğüzār-ı şiyāḳate-i effāk-ı vaḳt eyledigine bināen.

Beñzedürse ne ‘ aceb zülfini

Bu ḥayāl-i ‘ āşık dil-ḥasteye sevdādandur

Beyti laṭifī müeddāsınca bu ḥaḳīr kim bizā‘ a-i keşirü’l-fezāḥa mestūru’l-esāmi dīvānhā-
i şu‘ arāyı destres olduḳça müṭala‘ aya ibtidād ve bir muḳtezā-yı taḳdīr-perverdigār
sāmān-ı aḳrārım daḫı eşiddā inḫitāṭa dūçar olmak melābesesiyle meḥadīm şafvet-i
girdārım kāsib ve lem‘ i mest-mendānına yādigāridur olmak vādilerinde bir āşār olmak
üzre ğazaliyyāt-ı erbāb-ı nazmuñ rengin-bihin olan ebyātı intiḫāben ne ise yek dü se çār
bu cerīde-i saḳatāt ‘ adīde ḳayd ve imlā ve ol ḳāfiyede olan ebyāt-ı ḳaşāidüñ daḫı ğazel-

āsā çendîn şumār-ı beytleri ri‘āyeten lil-kāfiye zîr-i ğazaliyyāta nüvişt ve terķimeleri ledā el-‘itinā ba‘ż-ı eĥibbā daĥı temettü‘ itmek heves ve hevāsıyla:

Bende bir miķdār ācizāne ile

Merkeb lenüñ tāziyāne ile

Ķuvvet-i sa‘yum olup ser-māye

Kendümi ķatdum āĥir el-āye

Beyti müfādına bir fehvā-ı küstāĥāne bu emre cesāret ü egerçi sā’ir erbāb-ı ma‘ārif-i aşārı mişallü şāyān-ı taĥsîn erbāb-ı himmet olmadıĥı taķdîrde daĥı bâri nām-ı kem-nām beṭālet encāmum hezl-āmîz ü ħahķaha-engîz bu taķrîb-i miyāna ehl-i kemâlde mezkûr-ı taĥşîl-i fenn-i ma‘ārifî şebih derece-i şerr-i ye’cûc olan ‘illet-i ğarbiyyeme naẓarān nezd-i erbāb-ı inşāfda āşār-ı bâtilāne ve cāhilāne ve gāfilānum ma‘zûr ü teraĥḥumen li-ĥāle kaffe-i hefevātum dāmen-i erbāb-ı mürüvvette ‘afv ü metûr buyrulmaķ ümîdiyle işbu maḥalle i‘tizāriyi nihāye ile taḥrîr ü tenmîķa ictirā vü her ne mertebe hande-fermā bir ḥālet giydi ise daĥı bi muḥābā bu emr-i faẓîḥ-i ba‘idü’l-istişnāya ḥayrāt-ı malā-nihāye ķılındı.

[200a]

Şu‘arā-yı benām sellemehü’s-selām ḥāzerātınıñ mahfuza-i şandûķa-i ‘irfānları olan dîvān-ı belāġat ‘unvānların bu ḥaķîr-i bâhirü’t-taķşîr İbrāhîm Ğānim-i şehîr niçe müddet müṭala‘a-i şārf-i yārā-yı ķudret iderek nev‘ān cismde cāmda ve belki a‘zāde-i merdümün a‘yān meşābesinde nümāyān olan ebyāt-ı rengîn-i leṭāfet-āyîni iķtizāsına göre ğazaliyyāt ve ķaşāiddan intihāb ve erbāb-ı ma‘arif ḥîn-i müṭala‘ada şafā iķtisābıyla sülāfa maẓmûn eşvāķ-nümündan neşve-yāb olmaķ ümniyle tertîb-i ḥurûfa ri‘āyetle yek dîvān-ı şekl vehbinde. İşbu mecmû‘a-i enîķa tensîķ ve tertîb ve Ḥulāşa-i Dîvān-ı Şu‘arā ismi taĥşîşine cesāretle teẓzîb ķılındı. Yegāne-i şî‘r ü inşā erbāb-ı ma‘arif müsteşnā ‘indlerinde bu maķûle mülā‘abe-i etfāl-ı şāyān ħahķaha-fermā-yı erbāb-ı kemāl olacaĥı der-kār u aẓhar mine’l-bevḥ-i bedîdār ise daĥı ‘afv ü şafḥ beher ḥāl muķteẓā-yı nîm-erbāb-ı elṭāf himem olageldüĥine bināen. Her ne derece şumār-ı āşāra aḥrā ve ... degül ise de manẓûr naẓar mürüvvette maḥşûrları olan deķāyîķ şinasān-ı dehver-i ķuşûr ve hefevāna ‘afv ile māfüvv ve mestûr buyurmaların niyāz-ı etemm ve recā-yı mutimm iderüm. Kālā-yı ķuşûr nā-şinaslarıyla rikābınca derünî tezyîn ve emti‘a-i ‘afv ile teşḥîr buyuralar. Ķad veķa‘a ferāġ fî ḥazîhi mecmu‘atü’l-ebyātü’l-laṭîfe fî evāsîṭ-ı muḥarremü’l-ḥarām li-sene şemāniyye ‘aşera vü mi’eteyn ü elf min hicreti men lehu’s-sa‘ade ve nihāyet el-hecr ve’ş-şeref.

SONUÇ

Türk İslâm Edebiyatı üzerine yapılan her çalışmanın, edebiyata katkısı tartışılmaz bir konudur. Lâkin bu alanda çalışma yapan genç bir kalem olarak, bu çalışmanın bana katkısına değinmek istiyorum. Çünkü çalışmaya ait sonuçlar, önce araştırmacı üzerinde ortaya çıkıp onun kaleminden tüm sonuçlarıyla metin olarak kağıda dökülür. Ben de bu çalışma ile bazen kelime kelime, bazen cümle cümle ve bazen de – elimizdeki eser dolayısıyla- beyit beyit işlenerek insanın yarımliğinin ortaya konulduğuna ama buna rağmen büyüdüğüne; küçük de olsa ilme katkı yapmanın heyecanı içinde aslında insanın kendi özündeki birtakım boşlukları doldurduğuna şahit oldum. Yani insanın koca evrende bir nefeslik nasibi olduğu gibi, bir derya olan ilimden birkaç satırla nasiplendiğini gördüm. Bu çalışma vesilesiyle, adıyla ve yazdığı eserlerle bir meçhûl olan müellif İbrahim Ganim Efendi’yi anmak ve hatırlatmak nasip oldu.

“*Türk İslam Edebiyatında Mecmûa*” başlığı altında mecmûanın edebiyatımızdaki yeri ve önemi, Ali Nihat Tarlan’ın tespitleri üzerinden anlatılmıştır. Bu bölümde yazılanlardan yola çıkarak, çalıştığımız mecmûayı şu şekilde değerlendirebiliriz:

- XVIII. ve XIX. yüzyılı kapsayan bu eser bize devrin edebi zevkini ve edebiyat yoluyla sosyal durumunu anlatmaktadır. Kaydedilen beyitlerden yola çıkılarak, toplumun bazı yönleriyle eleştirildiği hatta yerildiği görülmekle birlikte, sosyal hayatın insanı cezbeden yönlerini de okumaktayız.
- Mecmûanın en önemli özelliklerinden biri de divanları kaybolmuş şairlerden şiirler ihtiva etmesidir. Nitekim, çalıştığımız mecmûada Ahmet Nazmi Efendi’ye ait şiirler ziyadesiyle bulunmaktadır.
- Yapılan divan neşirleri, mecmûalarla karşılaştırılarak tashih edilmektedir. Hülâsa-i Divan-ı Şu’ara adlı şiir mecmûası da düzenlenecek divanlarda ikincil kaynak olarak kullanılabilir bir eserdir.

Yapılan araştırma vesilesiyle şu konuların, müstakil araştırma konusu olabileceği tespit edilmiştir:

- Mürettibi İbrahim Gânim Efendi olan Hülāsâ-i Dîvân-ı Şu‘arâ adlı mecmûa, Türk İslam Edebiyatında mecmûa yazımının yoğun olduğu dönemde düzenlenmiş bir eserdir. Bu eser bize o dönemin edebiyat çevresinde, meclislerinde hangi eserlerin okunmakta olduğu hakkında kısmen fikir vermektedir. Mürettibin başlıklara ayırdığı kısımlardan “Nâ-ma’lum Esami Ez-Ebyat-ı Şu‘ara” isimli bölümde, dönemin meşhur beyitleri kaydedilmiştir. Bu beyitlerin birçoğu günümüzde “berceste beyit” olarak bilinmekte ve eser bizlere “Nâ-ma’lum Esami Ez-Ebyat-ı Şu‘ara” başlığı altında gayet geniş bir içerik sunmaktadır. Mecmûanın “Nâ-ma’lum Esami Ez-Ebyat-ı Şu‘ara” bölümü ele alınarak, berceste beyitler hakkında müstakil bir çalışma yapılabilir.
- Mürettiblerin yaşadıkları dönemde divanlara ulaşması günümüze kıyasla daha kolay ve olağan olduğundan dolayı, divanı ya da şiirleri kaybolmuş divan şairlerinin tespit edilmesi için mecmûalar ayrı bir önem taşımaktadır. Nitekim mürettibin eserine almış olduğu şairlerden biri Ahmed Nazmi Efendi’dir. Eserde mürettib, Ahmet Nazmi Efendi’nin gazel, rubai, kıt’a ve kasidelerine fazlasıyla yer vermiştir. Bu eser vesilesiyle günümüzde divanına ulaşamayan, şiirleri söz hırsızları tarafından çalınan Ahmed Nazmi Efendi’nin mecmûadaki şiirleri bir araya getirilerek divanından bir seçki oluşturma imkânı bizlere sunulmaktadır.
- Yaptığımız araştırmalarda Şahin Ali Paşa’nın mühürdarı olan İbrahim Ganim Efendi’nin hayatı hakkında çok kısıtlı bilgiye ulaşılmıştır. Bu konuda tezimizde yeterli bilgi verilememiş, mürettibin hayatına dair bilgiler kendi verdiği bilgiler ve devlet arşivlerinden ulaşılan vesikalarla sınırlı kalmıştır. Yazma Eser Kütüphanelerimizde münşeat mecmûası, siyer tercümesi, şiir mecmûası ve fıkıh kitabı bulunan bu değerli müellif, edebiyatımızda şu an için, gölgede kalmış bir isim olarak var olmaktadır. Bu durumun ilerleyen zamanlarda başka araştırmacılar tarafından aydınlatılacağını temenni etmekteyiz. Ayrıca sadece müellifin hayatı değil, kaleme almış olduğu eserleri üzerine yapılacak olan her araştırma, edebiyatımıza önemli katkılar sunacaktır.

Gayret bizden Tevfik Allah’tandır.

KAYNAKÇA

AĞYILDIZ Hüsna Nur, “İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi T445 Numarada Mecmûatül-Eş’ar Adıyla Kayıtlı Bir Şiir Mecmûası”, *TÜRK Uluslararası Dil, Edebiyat Ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, S.16, Bolu: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019, ss. 391-396.

AKKUŞ Metin, *Nef’î Divânı*, Ankara: Akçağ Yayınları, 1993.

AKPINAR Şerife, *Âgâh Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, 2017, <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-195642/agah-divani.html> (27.09.2020).

AKSOYAK İ. Hakkı, “Cönk İmlâsı”, *Milli Folklor Üç Aylık Uluslararası Kültür Araştırmaları Dergisi*, S.111, Ankara: Geleneksel Yayıncılık, 2016, ss. 5-13.

AKSOYAK İ. Hakkı, *Gelibolulu Mustafa Âlî Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, 2018, <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-208602/gelibolulu-mustafa-ali-divani.html> (29.06.2020).

AKSOYAK İ. Hakkı, *Haşmet Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, 2018, <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-204116/hasmet-divani.html> (19.02.2020).

AKYÜZ Kenan, *Fuzûlî Divanı*, Ankara: Akçağ Yayınları, 1997.

ALBAYRAK Salih, *Son Devir Osmanlı Ulemâsı: İlmiye Ricâlinin Terâcim-i Ahvâli*, C.II, İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığı Yayınları, 1996.

Ali-Şir Nevai, *Mizanü’l-Evzan (Vezinlerin Terazisi)*, 1. b., haz. Kemal Eraslan, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1993.

ARITAN Ahmet Saim, “Ciltçilik”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, ed. İsmail Erünsal, Bekir Topaloğlu vd., C. 7, İstanbul: İSAM, 1993, ss. 551-557.

ARMAOĞLU Fahir, *19. Yüzyıl Siyaseti (1789-1914)*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1997.

AYAN Hüseyin, *Cevrî Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri ve Divanının Tenkidli Metni*, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları, 1981.

AYAN Hüseyin, *Nesîmî Divanı*, Ankara: Akçağ Yayınları, 1990.

AYDEMİR Yaşar, “Şiir Mecdûaları ve Metin Teşkilinde Mecdûaların Rolü”, *Bilig*, S. 19, Ankara: Ahmet Yesevi Üniversitesi, 2001, ss.147-156.

AYDIN Mehmet, *17. Yy Divan Şairlerinden Vecdî (Abdûlbaki) Divanı*, Ankara: Balkan Türkoloji Araştırmaları Merkezi Yayınları, 2003.

BEDİR Mürteza, Açılış Konuşması, *Sahn-ı Semân'dan Dârülfünûn'a Osmanlı'da İlim ve Fikir Dünyası Âlimler, Müesseseler ve Fikrî Eserler XVIII. Yüzyıl*, ed. Ahmet Hamdi Furat, İstanbul: Zeytinburnu Belediyesi, 2017.

BEKTAŞ Ekrem, *Muvakkit-zâde Muhammed Pertev Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, 2017, <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-195828/muvakkit-zade-muhammed-pertev-divani.html> (12.11.2019).

BİLKAN Ali Fuat, *Nâbî Dîvânı*, C. 1-2, İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1997.

Bursalı Mehmet Tâhir, *Osmanlı Müellifleri (1299-1915)*, C.I-III, haz. Fikri Yavuz, İsmail Özen, İstanbul: Meral Yayınları, 1972-1975.

ÇAKIR Müjgan, KONCU Hanife, “Şairleri Yetiştiren Bir Kaynak Olarak Mecdûa”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecdûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı* haz. Hatice Aynur vd., İstanbul: TURKUAZ, 2012, ss. 117-134.

ÇEÇEN Halil, *Fıtnat Hanım Hayatı, Sanatı ve Divanı*, (Doktora Tezi), Malatya: İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1996.

ÇELEN Ahmet, *Kelîm Hayatı, Eserleri ve Divanının Tenkidli Metni*, (YL Tezi), Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1994.

ÇETİN İsmail, *Derzi-zâde Ulvî (Hayatı, Edebi Şahsiyeti ve Divanının Tenkidli Metni)*, (YL Tezi), Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1993.

ÇIPAN Mustafa, *Fasih Ahmed Dede Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri ve Divanının Tenkidli Metni*, (Doktora Tezi), Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1991.

DEMİRBAĞ Ömer, *Koca Râgıb Paşa ve Dîvân-ı Râgıb*, (Doktora Tezi), Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1999.

DEMİREL Gamze, *Belîğ Mehmed Emîn Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin-Tahlil)*, (Doktora Tezi), Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005.

DEMİREL Şener, *Şehrî Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, 2017, <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-197364/sehri-divani.html> (10.03.2020).

DEMİRKAZIK Hacı İbrahim, *Mustafa Fennî Dîvân (İnceleme - Tenkitli Metin - Dizin)*, (Doktora Tezi), İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009.

DEVELLİOĞLU Ferit, “Mecmûa”, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Büyük Lûgat*, İstanbul: TÜRDAV A.Ş., 1987. s. 600.

Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi: HAT., Tarih: 1200, Dosya Sıra No: 455, Gömlek No: 13.

Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivleri: DH.MKT., Tarih: 1308, Dosya Sıra No: 63, Gömlek No: 1752.

DİKMEN Hamit, *Seyyid Vehbi ve Divanının Karşılaştırmalı Metni*, (Doktora Tezi), Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1991.

EKİCİ Hatice, *Sahhâf Rüşdî Ve Divanı'nın Tenkitli Metni*, (YL Tezi), Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006.

ELDİB Somia, *Süleymaniye Kütüphanesindeki Arapça, Münşeat Mecmûalarının Kâtiplik Müessesesi ve Belge Düzenlenmesindeki Rolü*, (YL Tezi), İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.

ERDOĞAN Mustafa, *Bursalı Rahmî Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, 2017, <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-195643/bursali-rahmi-divani.html> (29.06.2020).

ERDOĞAN Mustafa, *Kabûlî İbrahim Efendi, Hayatı, Edebî Kişiliği Ve Divanı (İnceleme-Tenkitli Metin-Dizin)*, (Doktora Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008.

ERTEM Rekin, *Yahyâ Divânı*, Ankara: Akçağ Yayınları, 1995.

Fuzûlî, *Hadikatü's-Süedâ*, haz. Güngör Selahaddin, İstanbul: İstanbul Maarif Kitaphanesi, 1972.

GIYNAŞ Kamil Ali, “Şiir Mecmûaları Hakkında Yapılan Çalışmalar Bibliyografyası”, *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, S. 25, Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2011, ss.245-260.

GÖKÇE Emrah, *Bercestes Beyitler*, C. 1-2, İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2019.

GÜLER Ömer Faruk, *ENVERÎ DÎVÂNÎ [Tenkitli Metin-Tahlil]*, (Doktora Tezi), Ankara: Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2020.

GÜRBÜZ Mehmet, “Şiir Mecmûalarının Kaynakları Üzerine”, *Turkish Studies, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, V. 8/1, Ankara: İntaç Eğitim Danışmanlık LTD., 2013, ss. 315-322.

HAKSEVER İbrahim, *Eski Türk Edebiyatında Münşeatlar ve Nergisi'nin Münşeatı*, (Doktora Tezi), Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995.

HARMANCI Esat, *Şinâşî Divânı*, (Yüksek Lisans Tezi), Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1999.

HORATA Osman, *Nedîm-i Kadîm Dîvañesi*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1987.

<http://www.lexiqamus.com/tr>

<http://www.lugatim.com/>

<http://www.osmanlıcasözlükler.com/>

İbrahim Ganim Efendi, *Lugat*, Burdur İl Halk Kütüphanesi, no: 2146, vr. 95.

İbrahim Ganim Efendi, *Münşeât Mecmûası*, Burdur İl Halk Kütüphanesi, no: 990.

İbrahim Ganim Efendi, *Münşeât*, Beyazıt Yazma Eserler Kütüphanesi, Veliyüddin Efendi, no: 2723, vr. 4+1a-89a.

İbrahim Ganim Efendi, *Münşeât*, Beyazıt Yazma Eserler Kütüphanesi, Veliyüddin Efendi, no: 2724, vr. 30+393b.

İbrahim Ganim Efendi, *Münşeât*, Beyazıt Yazma Eserler Kütüphanesi, Veliyüddin Efendi, no: 2725, vr. 25+281b.

İbrahim Ganim Efendi, *Münşeât*, Beyazıt Yazma Eserler Kütüphanesi, Veliyüddin Efendi, no: 2726, vr. 17+216b.

İbrahim Ganim Efendi, *Münşeât*, Burdur İl Halk Kütüphanesi, no: 2147, vr. 95.

İbrahim Ganim Efendi, *Tercümetü'l-Müntehâb min Siyeri'r-Rasûl*, Beyazıt Yazma Eserler Kütüphanesi, Veliyüddin Efendi, no: 2729, vr. 12.

İPEKTEN Haluk, *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz*, 21. b., İstanbul: Dergah Yayınları, 2017.

İPEKTEN Haluk, *Karamanlı Nizâmî*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, 2020, <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-265523/karamanli-nizami-divani.html> (27.06.2020).

İPEKTEN Haluk, *Nâ'îlî Divânı*, Ankara: Akçağ Yayınları, 1990.

İSEN Mustafa, *Usûlî Divanı*, Ankara: Akçağ Yayınları, 1990.

KAPLAN Orhan, “Tahran Üniversitesi Merkez Kütüphanesi 2701 Numarada Kayıtlı Şiir Mecdûasında Yer Alan Türkçe Şiirler (İncelemeMESTAP-Karşılaştırmalı Metin)”, *D.E.A.D*, S.21, İstanbul: TDED Yayınları, 2018, ss. 325-400.

KARABULUT Mustafa, “Osmanlı İmparatorluğu’nda 19. Yüzyılda Değişim Süreci, Sosyal ve Kültürel Durum”, *Mecdûa Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, C.2, S.1, Adıyaman: Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Güz 2016, ss. 49-65.

KARACAN Turgut, *Sâbit Derename*, Sivas: Dilek Basımevi, 1990.

KARACAN Turgut, *XVII. Yüzyıl Şairlerinden Sâbit ve Edisyon Kritikli Divan Metni*, Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1981.

KARAVELİOĞLU Murat, *Şem‘î Divanı*, 1.b., İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2014.

KAVUKÇU Fatma Zehra, *Râmî Dîvânı*, (Doktora Tezi), Bursa: Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2000.

KAYA Bayram Ali, *Azmizâde Hâletî Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, 2017, <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-196456/azmizade-haleti-divani.html> (12.11.2019).

KAYA Hasan, “18. Yüzyıl Şairi Âsaf’ın Nazireleri”, *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi*, S.24, İstanbul: Kültür Ocağı Vakfı Yayınları, 2011, ss.179-220.

KILIÇ Atabey, “Mecmûa Tasnifine Dâir”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı* haz. Hatice Aynur vd., İstanbul: TURKUAZ, 2012, ss. 75-95.

KILIÇ Filiz, *Şâhî Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, 2018, <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-212025/sahi-divani.html> (05.06.2021).

KILIÇ Muharrem, *Münif Antaki Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri, Divanının Tenkitli Metni ve İncelemesi*, (YL Tezi), Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995.

KOZ M.Sabri, “Cönk”, *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi Devirler/ İsimler/ Eserler/ Terimler*, haz. Ezel Erverdi, Mehmet Doğan vd., C. 2, İstanbul: Dergah Yayınları, 1977, ss. 83-85.

KÖKSAL M. Fatih, Şiir Mecmuâlarının Önemi ve “Mecmuâların Sistematiik Tasnifi Projesi (MESTAP)”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı* haz. Hatice Aynur vd., İstanbul: TURKUAZ, 2012, ss. 411-434.

KURNAZ Cemal, ÇELTİK Halil, “Şairlerin Gözüyle Mecmûa”, *Turkish Studies, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, V. 8/1, Ankara: İntaç Eğitim Danışmanlık LTD., 2013, ss. 21-49.

KURT Mustafa, “Antoloji”, *Türk Dünyası Edebiyat Kavramları ve Terimleri Ansiklopedik Sözlüğü*, ed. Sadık Tural, Kamil Veliyev vd., C. 1, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, 2001.

KURU Selim S., “Mecmûaların İçine Edebiyatın Dışına Doğru”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı* haz. Hatice Aynur vd., İstanbul: TURKUAZ, 2012, ss. 17-30.

KÜÇÜK Sabahattin, *Bâkî Dîvânı*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2019.

KÜÇÜK Sabahattin, *Münîf'in Kırk Hadis Tercümesi*, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 1997.

LEVEND Agah Sırrı, “Türk Edebiyatında Manzum Atasözleri ve Deyimler”, *Belleten*, C.9, Ankara: T.D.K., 1962, ss. 137-146.

LEVEND Agah Sırrı, *Türk Edebiyatı Tarihi*, 5. b., Ankara: Türk Tarih Kurumu, 2008.

LİMON Sevgi, “Mecmûa-i İlâhiyât'ın MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu”, *S.E.F.A.D.*, S.44, Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2020, ss. 213-250.

MACİT Muhsin, *Nedîm Divânı*, Ankara: Akçağ Yayınları, 1997.

Mehmed Süreyyâ, *Sicill-i Osmânî*, C.III, haz. Nuri Akbayan, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1996.

MERMER Ahmet, *Mezaki*, Ankara: AKM Yayını, 1991.

Nev'îzâde Atâyî, *Sohbetü'l-Ebkâr*, haz. Muhammet Yelten, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, 2017, <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-194365/nevi-zade-atayi-sohbetul-ebkar.html> (19.02.2020).

OĞUZ Fatma Sabiha Kutlar, *Arpaemîni-zâde Mustafâ Sâmi Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, 2017, <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-196126/arpaemini-zade-mustafa-sami-divani.html> (19.02.2020).

ÖZALP N. Ahmet, *Bilgelikler Divanı*, 1.b, İstanbul: Zeytinburnu Belediyesi Kültür Yayınları, 2012.

ÖZEL Songül, *Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi Bölümü 3424 Numaradaki Mecmû'a-İ Kasâ'id (261b-299a Varakları Arası) İnceleme-Metin*, (YL Tezi), Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2016.

ÖZKAN Ahmet, “Tuhfe-i Nâilî’de Konyalı Şairler”, *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S.54, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015, ss. 49-86.

ÖZTUNA Yılmaz, *Kısa Osmanlı Tarihi*. İstanbul: Derin Tarih Kültür Yayınları, 1. Basım, 2015.

ÖZUYGUN Ali Rıza, *Hasan Sezâyî’nin hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri, Divanının Tenkitli Metni ve İncelemesi*, (Doktora Tezi), Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1999.

PALA İskender, “Osmanlı Dünyasında Edebi Hayat”, *Osmanlı Medeniyeti Siyaset-İktisat-Sanat* haz. Çoşkun Çakır, 2. b., İstanbul: Klasik Yayınları, 2006, ss. 149-169.

POLAT Esmâ, *XVII. Yüzyıl Divanlarında Nasihat*, (Doktora Tezi), Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018.

QUINN Meredith M., “Houghton MS Turk 11 ve Kişisel Mecmûaların Söyledikleri ve Söyleyebilecekleri”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı* haz. Hatice Aynur vd., İstanbul: TURKUAZ, 2012, ss. 255-270.

RUKANCI Fatih, “Yazma Eserlerde Fiziksel Niteleme”, *Erdem Dergisi*, S. 63, Ankara: AKM, 2012, ss. 169-204.

SARAÇ M. Yekta, *Emrî Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, 2014, <https://www.fikriyat.com/ekitap/detay/emr-dvni/1> (19.02.2020).

ŞENTÜRK A. Atilla, “Cilâü’l-kulûb”, *Türkiyat Mecmûası*, C.20, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, 1997, ss. 463-472.

TANYILDIZ Ahmet, “Şiir Mecmûalarının Neşri Hakkında”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5/21, <https://www.sosyalarastirmalar.com/>, 2012, ss. 224-239.

TANYILDIZ Ahmet, “Tahran’da Bulunan Türkçe Bir Şiir Mecmûası ve Neşredilmemiş Bazı Şiirler”, *Hikmet Akademik Edebiyat Dergisi [Journal of Academic Literature]*, S.2, Diyarbakır: Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015, ss. 39-87.

TARLAN Ali Nihat, “Eski Mecmûalar Arasında”, *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C.1, S.2, İstanbul: TDK, 1946, ss. 122-123.

TARLAN Ali Nihat, *Hayâlî Divanı*, Ankara: Akçağ Yayınları, 1992.

TARLAN Ali Nihat, *Necatî Beg Divanı*, Ankara: Akçağ Yayınları, 1992.

TAŞ Hakan, *Vusûlî Dîvân [İnceleme-Metin-Çeviri-Açıklamalar-Dizin]*, 1.b., Ankara: T. C. Kültür Ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler Ve Yayınlar Genel Müdürlüğü, 2010, <https://www.fikriyat.com/ekitap/detay/vusl-dvni-1569872332/1> (20.08.2021).

TATCI Mustafa, *Şeyh Gâlib Dîvânı*, Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2013.

TIRAŞ Yusuf Can, “Çaylak Mehmed Tevfik’in “Tahric-i Harâbât’ı”, Bayburt: *Littera Turca (Journal of Turkish Language and Literature)*, C.4, S.1, 2018, ss. 172-186.

TİMURTAŞ F. Kadri, *Tarih İçinde Türk Edebiyatı*, 6. b., İstanbul: Boğaziçi Yayınları, 2000.

TOPAL Meral, *Pîrî-zâde Mehmed Sâhib Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri ve Divanı’nın Tenkitli Metni*, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2004.

TOPÇU Mümin, *Dîvân-ı Rızâyî (Tenkitli Metin)*, (YL Tezi), Malatya: İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1997.

ULUDAĞ Erdoğan, *Şeyhülislâm Bahayî Divânı*, (YL Tezi), Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1992.

UZUN Mustafa İsmet, “Mecmûa”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, ed. İsmail Erünsal, Bekir Topaloğlu vd., C. 28, İstanbul: İSAM, 2003, ss. 265-268.

UZUN Mustafa İsmet, “Müntehabât”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, ed. İsmail Erünsal, Bekir Topaloğlu vd., C. 32, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM), 2006, ss. 29-30.

ÜNVER İsmail, “Çevriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler”, *Turkish Studies, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, V. 3/6, Ankara: İntaç Eğitim Danışmanlık LTD., 2008, ss. 1-46.

ÜZGÖR Tahir, *Fehim-i Kadim Divanı*, (Doktora Tezi), İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1985.

YAZAR İlyas, *Kânî Divanı*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, 2017, <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-194493/kani-divani.html> (24.06.2021)

YAZICI Gülgün Erişen, *Kâmî Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, 2017, <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-195832/kami-divani.html> (12.11.2019).

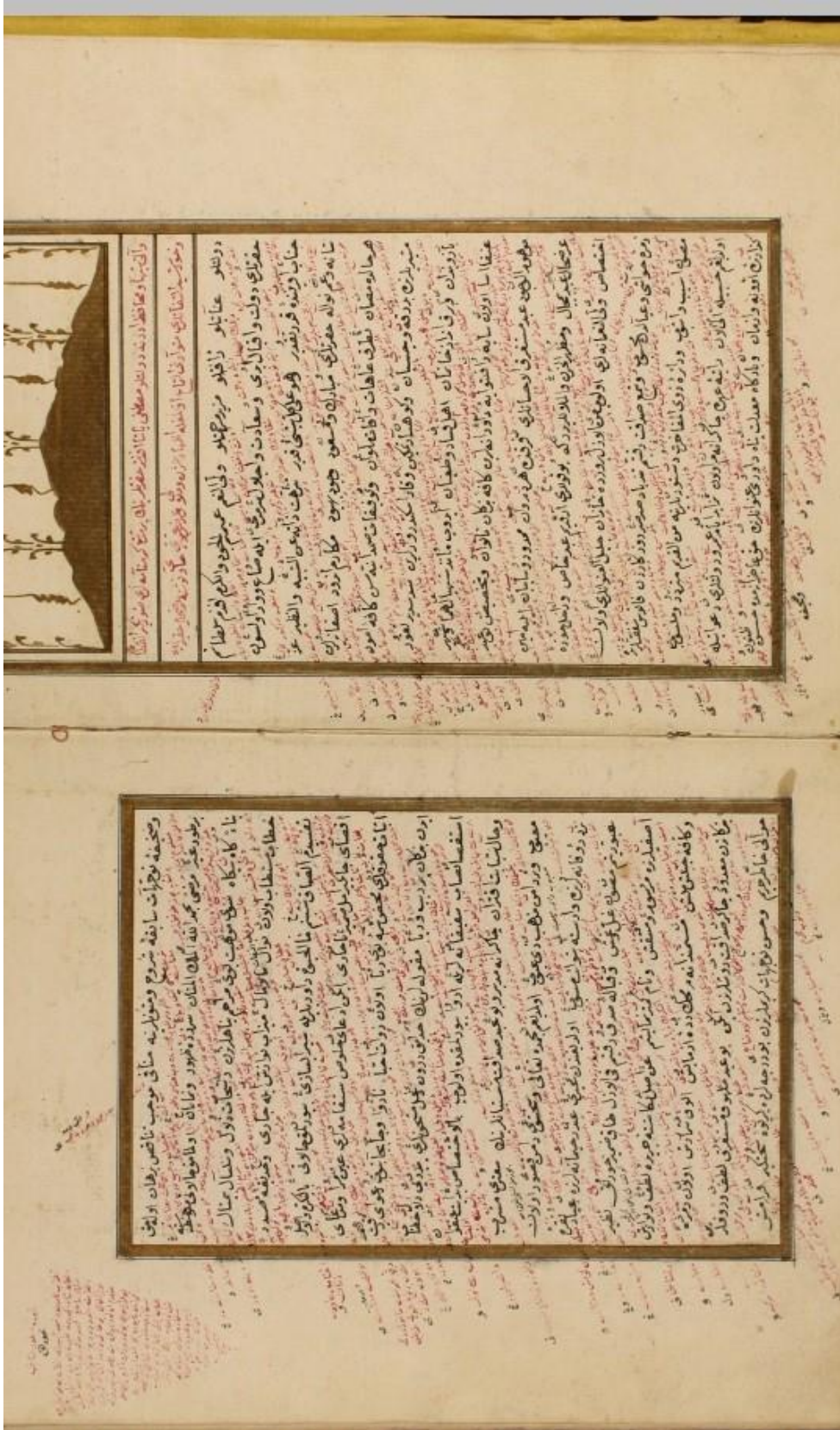
YILDIZ Alim, *Ahmed Hamdi Divânı*, Sivas: Buruciye Yayınları, 2011.

YILMAZ H. Kamil, *Azîz Mahmûd Hüdâyî ve Celvetiyye Tarîkatı*, 4. b., İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Vakfı Yayınları, 1999.

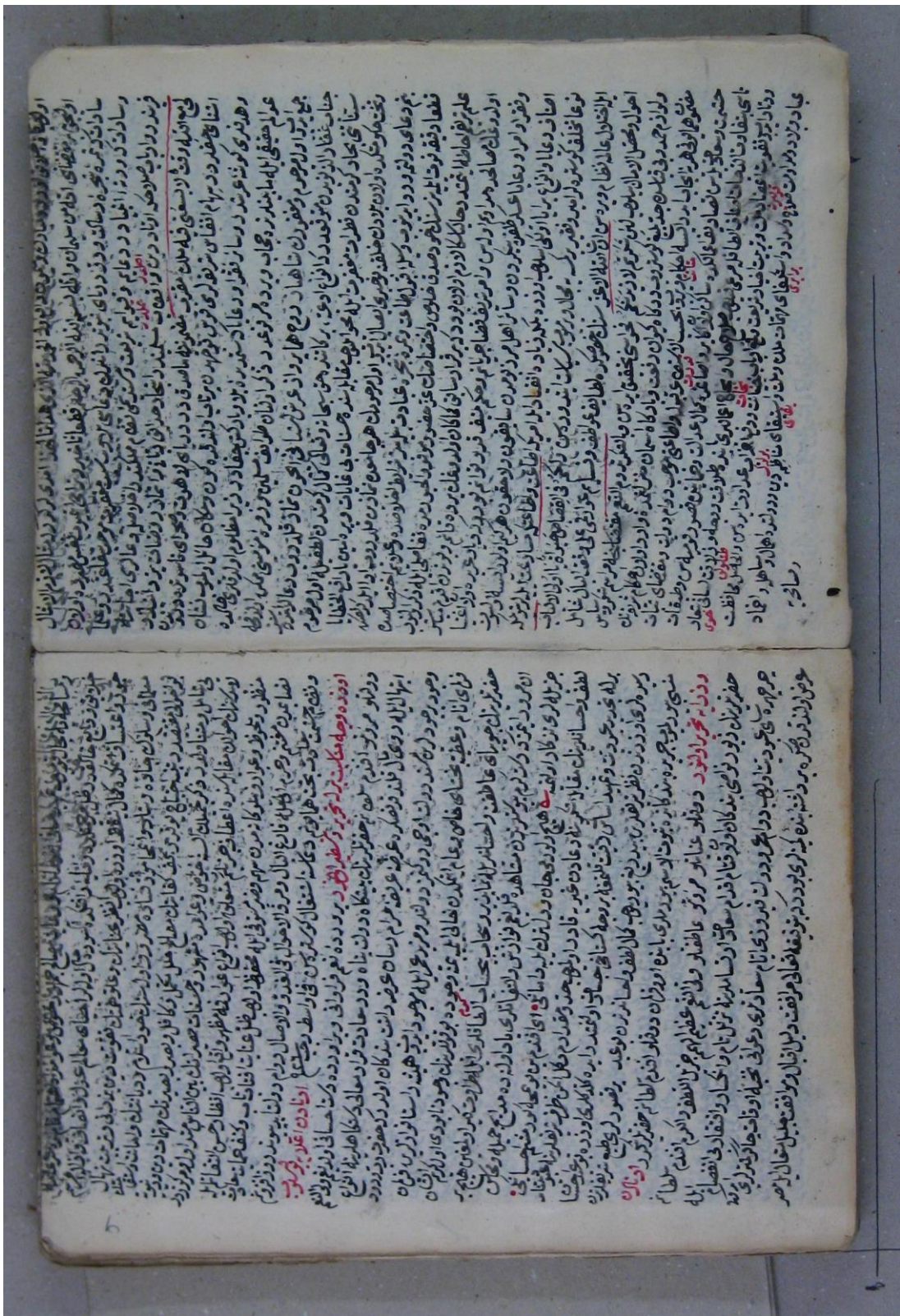
YILMAZ Ozan, “Metin Te’sisinde ŞiirMecmûalarının Katkısına Bir Örnek:Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Mahmud Efendi Koleksiyonu 5214 Numaralı Mecmûa ve Muhtevası”, *D.E.A.D.*, S.1, İstanbul: TDED Yayınları, 2008, ss. 255-280.

ZERDECİ Hümeysra, *Osmanlı Ulema Biyografilerinin Arşiv Kaynakları*, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı, 2008.

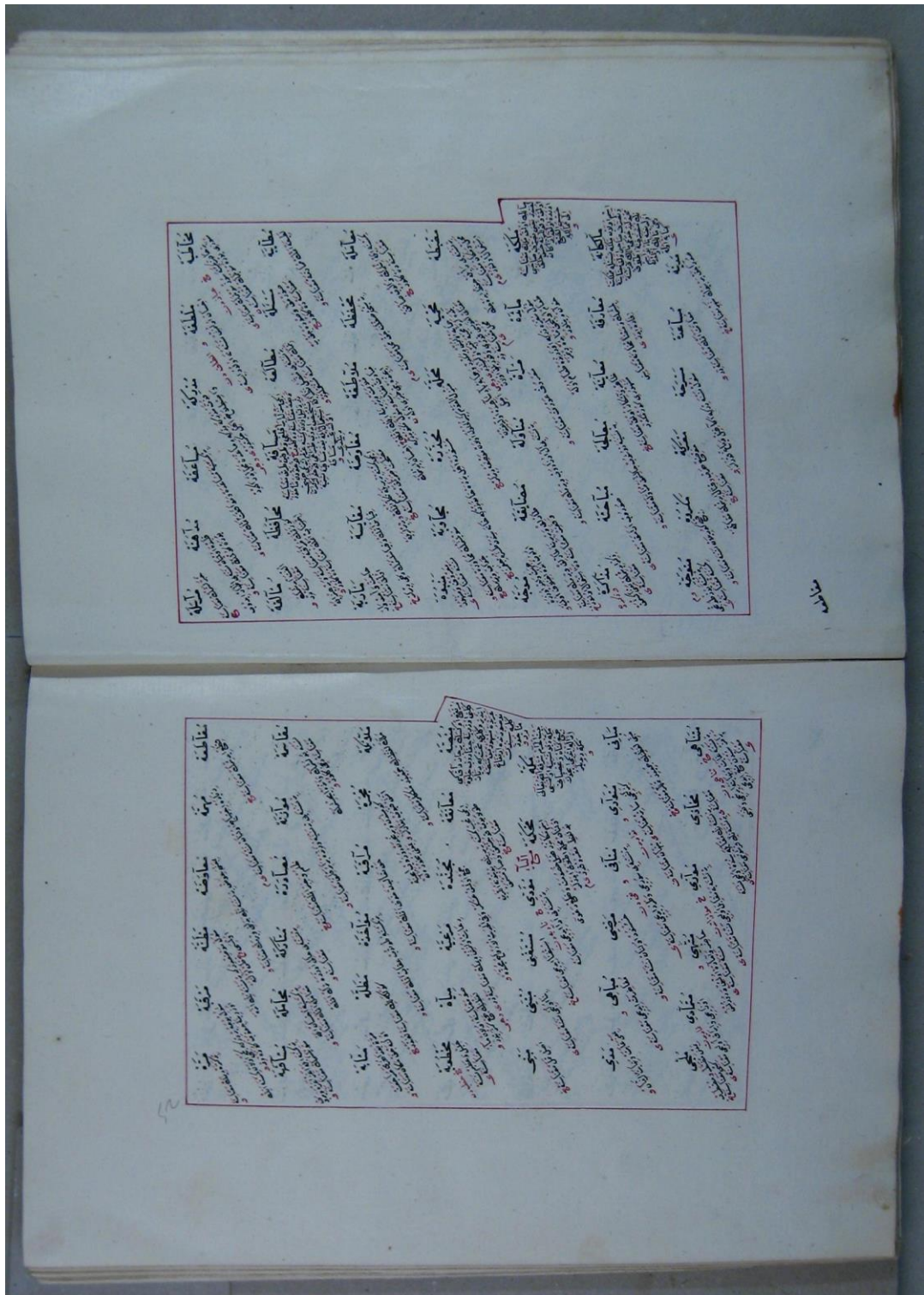
EKLER



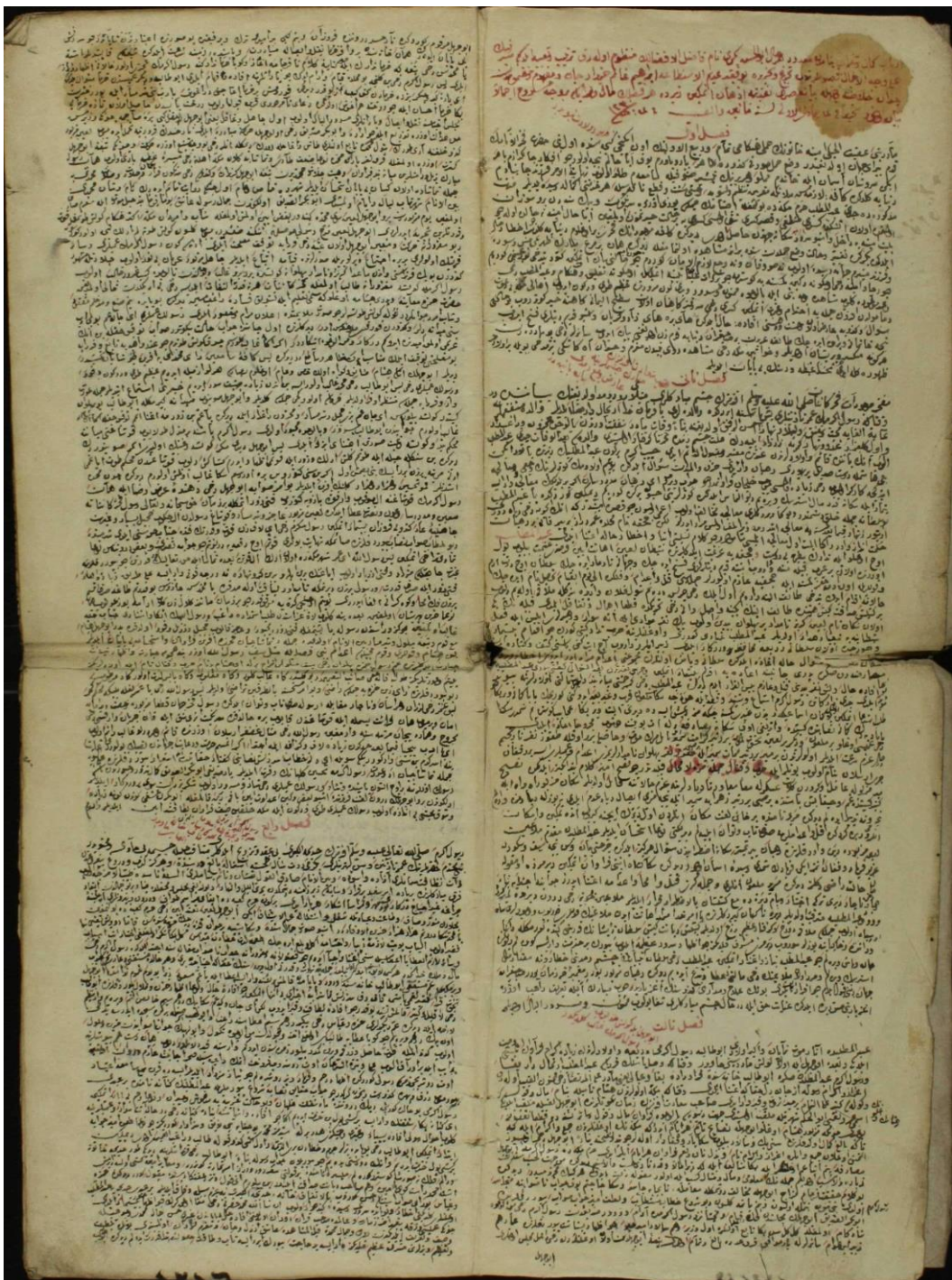
Resim 2: 2723 demirbaş numaralı münşeat



Resim 3: Burdur Kütüphanesi 990 demirbaşlı münşeat



Resim 5: Lugat



Resim 6:Ebu'l-Hasan el-Bekri'nin siyerinin İbrahim Ganım tarafından tercümesi

[illegible]